UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00001258 3

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
University of Toronto

https://archive.org/details/historinlogoi9ep02herouoft

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΟΙ.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΛΟΓΟΙ Θ'.

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΟΙ ΜΟΥΣΑΙ.

TEXTUS

JOHANNIS SCHWEIGHÆUSERI,

IN ACAD. ARGENT. ET SEM. PROT. LITERAR. GRÆC. PROF. ACADEMIÆ REG. INSCRIPT. ET HUM. LITERAR. ADSCR.

CUI ADJECTÆ SUNT,

EDITIONUM SCHWEIGHÆUSERI, REIZII & SCHÆFERI,

ET WESSELINGII,

LECTIONES VARIANTES OMNES.

VOLUMEN SECUNDUM.

GLASGUÆ:

EXCUDEBANT ANDREAS ET JACOBUS DUNCAN,

ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

VENEUNT APUD RICARDUM PRIESTLEY,

LONDINI.

1818.

PA
4002
A2
1818
v.2

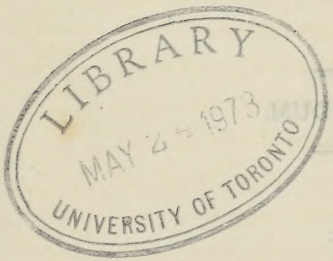

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΕΜΠΤΗ.

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

Megabazus a Dario post expeditionem Scythicam cum copiis in Europa relictus [4, 143.], ut Thraciam in ditionem regis rediget [c. 2.], primum Perinthios subigit: quos antea Pæones, Strymonis accolæ [c. 13.], oraculi monitu ad bellum iis inferendum exciti, adfixerant.

Οἱ ΔΕ ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν Περσέων καταλειφθέντες ὑπὸ Δαρείου, τῶν ὁ Μεγάβαζος ἦρχε, πρώτους μὲν Περινθίους Ἑλλησποντίων, οὐ βουλομένους ὑπηκόους εἶναι Δαρείου, κατεστρέψαντο, περιεφθέντας πρότερον καὶ ὑπὸ Παιόνων τρηχέως. Οἱ γὰρ ὦν ἀπὸ Στρυμόνος Παίονες, χρήσαντος τοῦ θεοῦ στρατεύεσθαι ἐπὶ Περινθίους, καὶ ἣν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσωνταί σφεας οἱ Περίνθιοι, οὐνομαστὶ βώσαντες, τοὺς δὲ ἐπιχειρέειν· ἣν δὲ μὴ ἐπιβώσωνται μὴ ἐπιχειρέειν· ἐποίευν οἱ Παίονες ταῦτα. ἀντικατιζομένων δὲ τῶν Περινθίων ἐν τῷ προαστηίῳ, ἐνθαῦτα μουνομαχίη τριφασίη ἐκ προκλήσιος σφι ἐγένετο· καὶ γὰρ ἄνδρα ἀνδρὶ, καὶ ἵππον ἵππῳ συνέβαλον, καὶ κύνα κυνί. νικώντων δὲ τὰ δύο τῶν Περινθίων, ὡς ἐπαιώνιζον κεχαρηκότες, συνεβάλοντο οἱ Παίονες τὸ χρηστήριον αὐτὸ τοῦτο εἶναι· καὶ εἶπάν κου παρὰ σφίσι αὐτοῖσι· "Νῦν ἂν εἴη ὁ χρησμὸς ἐπιτελεόμενος ἡμῖν, νῦν ἡμέτερον τὸ ἔργον." οὕτω τοῖσι Περινθίοισι παιωνίσασι ἐπιχειρέουσι οἱ Παίονες, καὶ πολλόν τε ἐκράτησαν, καὶ ἔλιπόν σφεων ὀλίγους.

Perintho devicta, Thraces maritimos [c. 10.] adoritur eorumque alium ex alio populum imperio Persarum subjicit.

II. Τὰ μὲν δὴ ἀπὸ Παιόνων πρότερον γενόμενα, ὡδε ἐγένετο· τότε δὲ ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων, οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγάβαζος ἐπεκράτησαν πλήθεϊ. ὡς δὲ ἐχειρώθη ἡ Πέρινθος, ἤλαυνε τὸν στρατὸν ὁ Μεγάβαζος διὰ τῆς Θρηΐκης, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος τῶν ταύτῃ οἰκημένων ἡμερούμενος βασιλεΐ· ταῦτα γάρ οἱ ἐντεταλτο ἐκ Δαρείου, Θρηΐκην καταστρέφεσθαι.

Thraces, post Indos, [3, 94.] gens omnium numerosissima, sed in plures divisa populos parum concordes, ideoque minus valida virium. Horum populorum omnium similes leges institutaque, præter Getarum, Trausorum et Transcrestonæorum.

III. ΘΡΗΙΚΩΝ δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι, μετά γε Ἰνδοὺς, πάντων ἀνθρώπων. εἰ δὲ ὑπ' ἑνὸς ἄρχοιτο, ἢ φρονέοι κατὰ ταὐτό, ἄμαχόν τ' ἂν εἴη, καὶ πολλῷ κράτιστον πάντων ἐθνέων, κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορόν σφι, καὶ ἀμήχανον, μή κοτε ἐγγένηται· εἰσὶ δὴ κατὰ τοῦτο ἀσθενέες. Οὐνόματα δὲ πολλὰ ἔχουσι κατὰ χώρας ἕκαστοι· νόμοισι δὲ οὗτοι παραπλησίοισι πάντες χρέωνται κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων, καὶ Τραυσῶν, καὶ τῶν κατύπερθε Κρηστωναίων οἰκεόντων.

Getarum de immortalitate opinio [4, 94.]. Trausi recens natos lugent: mortuorum funus gratulabundi prosequuntur.

IV. Τουτέων δὲ τὰ μὲν Γέται οἱ ἀθανατίζοντες ποιεῦσι, εἴρηταί μοι. Τραυσοὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα κατὰ ταὐτὰ τοῖσι ἄλλοισι Θρηιξὶ ἐπιτελέουσι, κατὰ δὲ τὸν γινόμενόν σφι καὶ ἀπογινόμενον ποιεῦσι τοιάδε. τὸν μὲν γενόμενον περιίζόμενοι οἱ προσήκοντες ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δεῖ, ἐπεί τε ἐγένετο, ἀναπλῆσαι κακὰ, ἀνηγεόμενοι τὰ ἀνθρωπήια πάντα πάθεα· τὸν δ' ἀπογενόμενον, παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι γῇ κρύπτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν ἐξαπαλλαχθεὶς, ἔστι ἐν πάσῃ εὐδαιμονίῃ.

Transcrestonæi polygami. Viri vita defuncti in tumulo dilectissima

V. Οἱ δὲ κατύπερθε Κρηστωναίων, ποιεῦσι τοιάδε. ἔχει γυναῖκας ἕκαστος πολλάς· ἐπεὰν ὧν τις αὐτέων ἀποθάνῃ, κρίσις γίνεται μεγάλη τῶν γυναικῶν, καὶ φίλων σπουδαὶ ἰσχυραὶ περὶ τοῦδε, ἥτις αὐτέων ἐφιλέετο μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. ἡ δ' ἂν κριθῇ καὶ τιμηθῇ ἐγκωμιασθεῖσα ὑπό τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, σφάζεται ἐς τὸν τάφον ὑπὸ τοῦ οἰκηϊοτάτου ἑωυτῆς· σφαχθεῖσα δὲ, συνθάπτεται τῷ ἀν-

ὀρί. αἱ δὲ ἄλλαι συμφορὴν μεγάλην ποιεῦνται· ὄνειδος γάρ σφι τοῦτο μέγιστον γίνεται. uxorum immolatur.

VI. Τῶν δὲ δὴ ἄλλων Θρηΐκων ἐστὶ ὅδε ὁ νόμος. πωλεῦσι τὰ τέκνα ἐπ' ἐξαγωγῇ. τὰς δὲ παρθένους οὐ φυλάσσουσι, ἀλλ' ἐῶσι οἵσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίσγεσθαι. τὰς δὲ γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι· καὶ ὠνέονται τὰς γυναῖκας παρὰ τῶν γονέων χρημάτων μεγάλων. καὶ τὸ μὲν ἐστίχθαι, εὐγενὲς κέκριται· τὸ δ' ἄστικτον, ἀγεννές. ἀργὸν εἶναι, κάλλιστον· γῆς δὲ ἐργάτην, ἀτιμότατον. τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ λῃστύος, κάλλιστον. οὗτοι μέν σφεων οἱ ἐπιφανέστατοι νόμοι εἰσί. Cæterorum Thracum instituta maxime memorabilia.

VII. Θεοὺς δὲ σέβονται μούνους τούσδε· Ἄρεα, καὶ Διόνυσον, καὶ Ἄρτεμιν. οἱ δὲ βασιλῆες αὐτέων, πάρεξ τῶν ἄλλων πολιητέων, σέβονται Ἑρμῆν μάλιστα θεῶν· καὶ ὀμνύουσι μοῦνον τοῦτον, καὶ λέγουσι γεγονέναι ἀπὸ Ἑρμέω ἑωυτούς. Deos solos colunt Martem, Bacchum, Dianam: reges præcipue Mercurium, originem ab eo ducentes.

VIII. Ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων εἰσὶ αἵδε. τρεῖς μὲν ἡμέρας προτιθέασι τὸν νεκρόν· καὶ παντοῖα σφάξαντες ἱρήϊα, εὐωχέονται, προκλαύσαντες πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάπτουσι κατακαύσαντες, ἢ ἄλλως γῇ κρύψαντες. χῶμα δὲ χέαντες, ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον, ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἆεθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. ταφαὶ μὲν δὴ Θρηΐκων εἰσὶ αὗται. Sepultura ditiorum.

IX. Τὸ δὲ πρὸς βορέω τῆς χώρης ἔτι ταύτης οὐδεὶς ἔχει φράσαι τὸ ἀτρεκὲς, οἵτινές εἰσι ἀνθρώπων οἱ οἰκέοντες αὐτήν· ἀλλὰ τὰ πέρην ἤδη τοῦ Ἴστρου ἐρῆμος χώρη φαίνεται ἐοῦσα καὶ ἄπειρος. μούνους δὲ δύναμαι πυθέσθαι οἰκέοντας πέρην τοῦ Ἴστρου ἀνθρώπους, τοῖσι οὔνομα εἶναι Σιγύννας, ἐσθῆτι δὲ χρεωμένους Μηδικῇ. τοὺς δὲ ἵππους αὐτέων εἶναι λασίους ἅπαν τὸ σῶμα, ἐπὶ πέντε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν· μικρούς, δὲ, καὶ σιμούς, καὶ ἀδυνάτους ἄνδρας φέρειν· ζευγνυμένους δὲ ὑπ' ἅρματα, εἶναι ὀξυτάτους· ἁρματηλατέειν δὲ πρὸς ταῦτα τοὺς ἐπιχωρίους. κατήκειν δὲ τουτέων τοὺς οὔρους ἀγχοῦ Ἐνετῶν τῶν ἐν τῷ Ἀδρίῃ. εἶναι Thraciam ab aquilone qui populi contingant, parum constat. Soli Sigynnæ trans Istrum cogniti, a Medis, uti fama fertur, oriundi, et usque ad Enetos Adriæ accolas [1, 196.] pertinentes: eorum vestitus et equi.

δὲ Μήδων σφέας ἀποίκους λέγουσι. ὅκως δὲ οὗτοι Μήδων ἄποικοι γεγόνασι, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω ἐπιφράσασθαι· γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. Σιγύννας δ' ἂν καλέουσι Λίγυες οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασσαλίης οἰκέοντες, τοὺς καπήλους· Κύπριοι δὲ, τὰ δόρατα.

Fabula Thracum de regionibus trans Istrum propter examina apum imperviis explosa. Terra septentrioni subjecta ob frigus inhabitabilis.

X. Ὡς δὲ Θρῇικες λέγουσι, μέλισσαι κατέχουσαι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου εἰσί· καὶ ὑπὸ τουτέων οὐκ εἶναι διελθεῖν τὸ προσωτέρω. ἐμοὶ μέν νυν, ταῦτα λέγοντες, δοκέουσι λέγειν οὐκ οἰκότα· τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα φαίνεται εἶναι δύσριγα. ἀλλά μοι τὰ ὑπὸ τὴν ἄρκτον ἀοίκητα δοκέει εἶναι διὰ τὰ ψύχεα. Ταῦτα μέν νυν τῆς χώρης ταύτης πέρι λέγεται. τὰ παραθαλάσσια δ' ὧν αὐτῆς Μεγάβαζος Περσέων κατήκοα ἐποίεε.

Darius ab expeditione Scythica Sardes reversus, Histiæum ob pontem Istri servatum [4, 137.], Coën ob consilium salubre datum [4, 97.] remuneratur, illi petenti Myrcinum Edonidem, huic Mitylenen donans.

XI. ΔΑΡΕΙΟΣ δὲ, ὡς διαβὰς τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον, ἀπίκετο ἐς Σάρδις, ἐμνήσθη τῆς ἐξ Ἰστιαίου τε τοῦ Μιλησίου εὐεργεσίης, καὶ τῆς παραινέσιος τοῦ Μιτυληναίου Κώεω. μεταπεμψάμενος δὲ σφέας ἐς Σάρδις, ἐδίδου αὐτοῖσι αἱρέσιν. ὁ μὲν δὴ Ἰστιαῖος, ἅτε τυραννεύων τῆς Μιλήτου, τυραννίδος μὲν οὐδεμιῆς προσεχρῄζε· αἰτέει δὲ Μύρκινον τὴν Ἠδωνίδα, βουλόμενος ἐν αὐτῇ πόλιν κτίσαι. οὗτος μὲν δὴ ταύτην αἱρέεται. ὁ δὲ Κώης, οἷά τε οὐ τύραννος, δημότης τε ἐών, αἰτέει Μιτυλήνης τυραννεῦσαι. τελεωθέντων δὲ ἀμφοτέροισι, οὗτοι μὲν κατὰ τὰ εἴλοντο ἐτράποντο.

Darius ab expeditione Scythica Sardes reversus, Histiæum ob pontem Istri servatum [4, 137.], Coën ob consilium salubre datum [4, 97.] remuneratur, illi petenti Myrcinum Edonidem, huic Mitylenen donans.

XII. Δαρεῖον δὲ συνήνεικε, πρῆγμα τοιόνδε ἰδόμενον, ἐπιθυμῆσαι ἐντείλασθαι Μεγαβάζῳ, Παίονας ἑλόντα ἀναστάστους ποιῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην. Ἦν Πίγρης καὶ Μαντύης, ἄνδρες Παίονες· οἵ, ἐπεί τε Δαρεῖος διέβη ἐς τὴν Ἀσίην, αὐτοὶ ἐθέλοντες Παιόνων τυραννεύειν, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις, ἅμα ἀγόμενοι ἀδελφεὴν μεγάλην τε καὶ εὐειδέα. φυλάξαντες δὲ Δαρεῖον προκατιζόμενον ἐς τὸ προάστειον τὸ τῶν Λυδῶν, ἐποίησαν τοιόνδε. Σκευάσαντες τὴν ἀδελφεὴν ὡς εἶχον ἄριστα, ἐπ' ὕδωρ ἔπεμπον, ἄγγος ἐπὶ τῇ κε-

Qua re motus Megabazum Pæones ex Europa vi abductos in Asiam transferre jusserit.

φαλῆ ἔχουσαν, καὶ ἐκ τοῦ βραχίονος ἵππον ἐπέλκουσαν, καὶ κλώθουσαν λῖνον. ὡς δὲ παρεξῄϊε ἡ γυνὴ, ἐπιμελὲς τῷ Δαρείῳ ἐγένετο· οὔτε γὰρ Περσικὰ ἦν, οὔτε Λύδια, τὰ ποιεύμενα ἐκ τῆς γυναικὸς, οὔτε πρὸς τῶν ἐκ τῆς Ἀσίης οὐδαμῶν. ἐπιμελὲς δὲ ὦς οἱ ἐγένετο, τῶν δορυφόρων τινὰς πέμπει, κελεύων φυλάξαι ὅ τι χρήσεται τῷ ἵππῳ ἡ γυνή. οἱ μὲν δὴ ὄπισθε εἵποντο. ἡ δὲ ἐπεί τε ἀπίκετο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἦρσε τὸν ἵππον· ἄρσασα δὲ, καὶ τὸ ἄγγος τοῦ ὕδατος ἐμπλησαμένη, τὴν αὐτὴν ὁδὸν παρεξῄϊε, φέρουσα τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐπέλκουσα ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν ἵππον, καὶ στρέφουσα τὸν ἄτρακτον.

XIII. Θωμάζων δὲ ὁ Δαρεῖος τά τε ἤκουσε ἐκ τῶν κατασκόπων, καὶ τὰ αὐτὸς ὤρα, ἄγειν αὐτὴν ἐκέλευε ἑωυτῷ ἐς ὄψιν. ὡς δὲ ἄχθη, παρῆσαν καὶ οἱ ἀδελφεοὶ αὐτῆς, οὐ κη πρόσω σκοπιὴν ἔχοντες τουτέων. εἰρωτέωντος δὲ τοῦ Δαρείου ὁποδαπὴ εἴη, ἔφασαν οἱ νεηνίσκοι εἶναι Παίονες, καὶ ἐκείνην εἶναι σφέων ἀδελφεήν. ὁ δ' ἀμείβετο· "τίνες δὲ οἱ "Παίονες ἄνθρωποί εἰσι, καὶ κοῦ γῆς οἰκημένοι, καὶ τί "κεῖνοι ἐθέλοντες ἦλθοιεν ἐς Σάρδις." οἱ δέ οἱ ἔφραζον, ὡς "ἔλθοιεν μὲν ἐκείνῳ δώσοντες σφέας αὐτούς· εἴη δὲ ἡ Παι- "ονίη ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισμένη· ὁ δὲ Στρυ- "μὼν οὐ πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου· εἶησαν δὲ Τευκρῶν τῶν "ἐκ Τροίης ἄποικοι." Οἱ μὲν δὴ αὐτὰ ἕκαστα ἔλεγον. ὁ δὲ εἰρώτα, "εἰ καὶ πᾶσαι εἶησαν αὐτόθι αἱ γυναῖκες οὕτω "ἐργάτιδες." οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἔφασαν προθύμως οὕτω ἔχειν· αὐτοῦ γὰρ ὧν τούτου εἵνεκα καὶ ἐποιέετο.

Situs Pæoniæ: Pæones Teucrorum coloni.

XIV. Ἐνθαῦτα Δαρεῖος γράφει γράμματα πρὸς Μεγάβαζον, τὸν ἔλιπε ἐν τῇ Θρηΐκῃ στρατηγόν· ἐντελλόμενος ἐξαναστῆσαι ἐξ ἡδέων Παίονας, καὶ παρ' ἑωυτὸν ἀγαγεῖν καὶ αὐτοὺς καὶ τέκνα τε καὶ γυναῖκας αὐτέων. αὐτίκα δὲ ἱππεὺς ἔδρεε φέρων τὴν ἀγγελίην ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· περαιωθεὶς δὲ, διδοῖ τὸ βιβλίον τῷ Μεγαβάζῳ. ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος, καὶ λαβὼν ἡγεμόνας ἐκ τῆς Θρηΐκης, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Παιονίην.

Eorum terram Megabazus cum exercitu ingressus, Siropæones, Pæoplas eosque, qui ad paludem usque Prasiadem pertinent, astu in deditionem acceptos in Asiam deducit.

XV. Πυθόμενοι δὲ οἱ Παίονες τοὺς Πέρσας ἐπὶ σφέας ἰέναι, ἀλισθέντες ἐξεστρατεύσαντο πρὸς θαλάσσης· δοκέοντες ταύτῃ ἐπιχειρήσειν τοὺς Πέρσας ἐμβάλλοντας. οἱ μὲν δὴ Παίονες ἦσαν ἑτοῖμοι τὸν Μεγαβάζου στρατὸν ἐπιόντα ἐρύκειν. οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι συναλίσθαι τοὺς Παίονας, καὶ τὴν πρὸς θαλάσσης ἐσβολὴν φυλάσσοντας, ἔχοντες ἡγεμόνας, τὴν ἄνω ὁδὸν τράπονται· λαθόντες δὲ τοὺς Παίονας, ἐσπίπτουσι ἐς τὰς πόλιας αὐτέων, ἐούσας ἀνδρῶν ἐρήμους· οἷα δὲ κενῇσι ἐπιπεσόντες, εὐπετέως κατέσχον. οἱ δὲ Παίονες ὡς ἐπύθοντο ἐχομένας τὰς πόλιας, αὐτίκα διασκεδασθέντες, κατ' ἑωυτοὺς ἕκαστοι ἐτράποντο, καὶ παρεδίδοσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Πέρσῃσι. Οὕτω δὴ Παιόνων Σιροπαίονές τε, καὶ Παιόπλαι καὶ οἱ μέχρι τῆς Πρασιάδος λίμνης, ἐξ ἠθέων ἐξαναστάντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην.

Qui illius gentis populi libertatem tum vindicaverint. Paludem Prasiadem incolentium vitæ ratio. Equi eorum jumentaque piscibus vescuntur, quorum genera duo, papraces et tilones.

XVI. Οἱ δὲ περὶ τὸ Πάγγαιον οὖρος, καὶ Δόβηρας, καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ Ὀδομάντους, καὶ αὐτὴν τὴν λίμνην τὴν Πρασιάδα, οὐκ ἐχειρώθησαν ἀρχὴν ὑπὸ Μεγαβάζου. ἐπειρήθη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ λίμνῃ κατοικημένους ἐξαιρέειν ὧδε. ἰκρία ἐπὶ σταυρεῶν ὑψηλῶν ἐζευγμένα ἐν μέσῃ ἕστηκε τῇ λίμνῃ, ἔσοδον ἐκ τῆς ἠπείρου στεινὴν ἔχοντα μιῇ γεφύρῃ. τοὺς δὲ σταυροὺς τοὺς ὑπεστεῶτας τοῖσι ἰκρίοισι τὸ μέν κου ἀρχαῖον ἔστησαν κοινῇ πάντες οἱ πολιῆται· μετὰ δὲ, νόμῳ χρεώμενοι ἱστᾶσι τοιῷδε. κομίζοντες ἐξ οὔρεος, τῷ οὔνομά ἐστι Ὄρβηλος, κατὰ γυναῖκα ἑκάστην ὁ γαμέων τρεῖς σταυροὺς ὑπίστησι· ἄγεται δὲ ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας. οἰκεῦσι δὲ τοιοῦτον τρόπον. κρατέων ἕκαστος ἐπὶ τῶν ἰκρίων καλύβης τε ἐν ᾗ διαιτᾶται, καὶ θύρης καταπακτῆς διὰ τῶν ἰκρίων κάτω φερούσης ἐς τὴν λίμνην. τὰ δὲ νήπια παιδία δέουσι τοῦ ποδὸς σπάρτῳ, μὴ κατακυλισθῇ δειμαίνοντες. τοῖσι δὲ ἵπποισι καὶ τοῖσι ὑποζυγίοισι παρέχουσι χόρτον ἰχθῦς. τῶν δὲ πλῆθός ἐστι τοσοῦτον, ὥστε, ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ, κατιεῖ σχοίνῳ σπυρίδα κενὴν ἐς τὴν λίμνην· καὶ οὐ πολλόν τινα χρόνον ἐπισχὼν, ἀνασπᾷ

πλήρεα ἰχθύων. τῶν δὲ ἰχθύων ἐστὶ γένεα δύο, τοὺς καλέουσι πάπρακάς τε καὶ τίλωνας. Παιόνων μὲν δὴ οἱ χειρωθέντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην.

XVII. Μεγάβαζος δὲ ὡς ἐχειρώσατο τοὺς Παίονας, πέμπει ἀγγέλους ἐς Μακεδονίην, ἄνδρας ἑπτὰ Πέρσας, οἳ μετ' αὐτὸν κεῖνον ἦσαν δοκιμώτατοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπέμποντο δὲ οὗτοι παρ' Ἀμύντην, αἰτήσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ βασιλεῖ. Ἔστι δὲ ἐκ τῆς Πρασιάδος λίμνης σύντομος κάρτα ἐς τὴν Μακεδονίην. πρῶτα μὲν γὰρ ἔχεται τῆς λίμνης τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ ὕστερον τουτέων τάλαντον ἀργυρίου Ἀλεξάνδρῳ ἡμέρης ἑκάστης ἐφοίτα· μετὰ δὲ τὸ μέταλλον, Δύσωρον καλεόμενον οὖρος ὑπερβάντα εἶναι ἐν Μακεδονίῃ.

Abductis Pæonibus, Megabazus ad Amyntam Macedoniæ regem mittit, qui aquam terramque petant. Via a palude Prasiade, ad quam argenti fodinæ, in Macedoniam.

XVIII. Οἱ ὦν Πέρσαι οἱ πεμφθέντες οὗτοι παρὰ τὸν Ἀμύντην ὡς ἀπίκοντο, αἰτέον, ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντεω, Δαρείῳ βασιλεῖ γῆν τε καὶ ὕδωρ. ὁ δὲ ταῦτά τε ἐδίδου, καί σφεας ἐπὶ ξεινίῃ καλέει· παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς, ἐδέκετο τοὺς Πέρσας φιλοφρόνως. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο, διαπίνοντες εἶπαν οἱ Πέρσαι τάδε· "Ξεῖνε Μακεδών, ἡμῖν νόμος ἐστὶ τοῖσι Πέρσῃσι, ἐπεὰν δεῖπνον προτιθώμεθα μέγα, τότε καὶ τὰς παλλακὰς καὶ τὰς κουριδίας γυναῖκας ἐσάγεσθαι παρέδρους. σύ νυν, ἐπεί περ προθύμως μὲν ἐδέξαο, μεγάλως δὲ ξεινίζεις, δοῖς τε βασιλεῖ Δαρείῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἔπεο νόμῳ τῷ ἡμετέρῳ." Εἶπε πρὸς ταῦτα Ἀμύντης· "Ὦ Πέρσαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐστι οὐκ οὕτος, ἀλλὰ κεχωρίσθαι ἄνδρας γυναικῶν· ἐπεί τε δὲ ὑμεῖς, ἐόντες δεσπόται, προσχρήζετε τουτέων, παρέσται ὑμῖν καὶ ταῦτα." Εἴπας τοσαῦτα ὁ Ἀμύντης μετεπέμπετο τὰς γυναῖκας. αἱ δ' ἐπεί τε καλεόμεναι ἦλθον, ἐπεξῆς ἀντίαι ἵζοντο τοῖσι Πέρσῃσι. ἐνθαῦτα οἱ Πέρσαι ἰδόμενοι γυναῖκας εὐμόρφους, ἔλεγον πρὸς Ἀμύντην, φάμενοι "τὸ ποιηθὲν τοῦτο οὐδὲν εἶναι σοφόν· κρέσσον γὰρ εἶναι ἀρχῆθεν μὴ ἐλθεῖν τὰς γυναῖ-

Amyntas Dario se dedit legatosque convivio lautissimo excipit. Qui cum adpoti feminas contra Macedonum morem, facili tamen Amynta, ad cœnam depoposcissent, in easque se petulantius gererent,

" κας, ἢ ἐλθούσας καὶ μὴ παριζομένας, ἀντίας ἵζεσθαι,
" ἀλγηδόνας σφι ὀφθαλμῶν." ἀναγκαζόμενος δὲ ὁ Ἀμύντης ἐκέλευε παρίζειν· πειθομενέων δὲ τῶν γυναικῶν, αὐτίκα οἱ Πέρσαι μαστῶν τε ἅπτοντο, οἷα πλεύνως οἰνωμένοι, καί κου τις καὶ φιλέειν ἐπειρᾶτο.

Alexander Amyntæ filius, impatiens contumeliæ,

XIX. Ἀμύντης μὲν δὴ ταῦτα ὁρέων, ἀτρέμας εἶχε, καί περ δυσφορέων, οἷα ὑπερδειμαίνων τοὺς Πέρσας. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀμύντεω, παρεών τε καὶ ὁρέων ταῦτα, ἅτε νέος τε ἐὼν καὶ κακῶν ἀπαθὴς, οὐδαμῶς ἔτι κατέχειν οἷός τε ἦν· ὥστε δὲ βαρέως φέρων, εἶπε πρὸς Ἀμύντεα τάδε· " Σὺ μὲν, ὦ πάτερ, εἶκε τῇ ἡλικίῃ, ἀπιών τε ἀναπαύεο, " μηδὲ λιπάρεε τῇ πόσει. ἐγὼ δὲ προσμένων αὐτοῦ τῇδε, " πάντα τὰ ἐπιτήδεα παρέξω τοῖσι ξείνοισι." Πρὸς ταῦτα συνιεὶς ὁ Ἀμύντης, ὅτι νεώτερα πρήγματα πρήξειν μέλλει Ἀλέξανδρος, λέγει· " Ὦ παῖ, σχεδὸν γάρ σευ ἀ- " νακαιομένου συνίημι τοὺς λόγους, ὅτι ἐθέλεις ἐμὲ ἐκπέμ- " ψας ποιέειν τι νεώτερον. ἐγὼ ὦν σευ χρηΐζω μηδὲν νεοχ- " μῶσαι κατ' ἄνδρας τούτους, ἵνα μὴ ἐξεργάσῃ ἡμέας· " ἀλλὰ ἀνέχευ ὁρέων τὰ ποιεύμενα. ἀμφὶ δὲ ἀπόδῳ τῇ ἐμῇ " πείσομαί τοι."

patre summoto, illos per dolum confodit.

XX. Ὡς δὲ ὁ Ἀμύντης χρήσας τουτέων οἰχώκεε, λέγει ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Πέρσας· " Γυναικῶν τού- " τέων, ὦ ξεῖνοι, πολλή ἐστι ὑμῖν εὐπετείη, καὶ εἰ πάσῃσι " βούλεσθε μίσγεσθαι, καὶ ὁκόσῃσι ὦν αὐτέων· τούτου " μὲν πέρι αὐτοὶ ἀποσημανέετε. νῦν δὲ, σχεδὸν γὰρ ἤδη " τῆς κοίτης ὥρη προσέρχεται ὑμῖν, καὶ καλῶς ἔχοντας " ὑμέας ὁρέω μέθης, γυναῖκας ταύτας, εἰ ὑμῖν φίλον ἐστὶ, " ἄφετε λούσασθαι· λουσαμένας δὲ, ὀπίσω προσδέκεσθε." Εἴπας ταῦτα, συνέπαινοι γὰρ ἔσαν οἱ Πέρσαι, γυναῖκας μὲν ἐξελθούσας ἀπέπεμπε ἐς τὴν γυναικηΐην· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἴσους τῇσι γυναιξὶ ἀριθμὸν ἄνδρας λειογενείους τῇ τῶν γυναικῶν ἐσθῆτι σκευάσας, καὶ ἐγχειρίδια δοὺς, παρῆγε ἔσω. παράγων δὲ τούτους, ἔλεγε τοῖσι Πέρσῃσι τά-

δε· "Ὦ Πέρσαι, οἵκατε πανδαισίῃ τελέῃ εἰστιῆσθαι. τά
"τε γὰρ ἄλλα, ὅσα εἴχομεν, καὶ πρὸς, τὰ οἷά τε ἦν ἐξευ-
"ρόντας παρέχειν, πάντα ὑμῖν πάρεστι. καὶ δὴ καὶ τόδε,
"τὸ πάντων μέγιστον, τάς τε ἑωυτῶν μητέρας καὶ τὰς
"ἀδελφεὰς ἐπιδαψιλευόμεθα ὑμῖν· ὡς παντελέως μάθητε
"τιμεώμενοι πρὸς ἡμέων τῶν πέρ ἐστε ἄξιοι, πρὸς δὲ καὶ
"βασιλέϊ τῷ πέμψαντι ἀπαγγείλητε, ὡς ἀνὴρ Ἕλλην,
"Μακεδόνων ὕπαρχος, εὖ ὑμέας ἐδέξατο καὶ τραπέζῃ
"καὶ κοίτῃ." Ταῦτα εἴπας Ἀλέξανδρος, παρίζει Πέρσῃ
ἀνδρὶ ἄνδρα Μακεδόνα, ὡς γυναῖκα τῷ λόγῳ. οἱ δὲ, ἐπεί
τε σφεων οἱ Πέρσαι ψαύειν ἐπειρῶντο, διεργάζοντο αὐτούς.

XXI. Καὶ οὗτοι μὲν τούτῳ τῷ μόρῳ διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ θεραπηίη αὐτέων· εἵπετο γὰρ δή σφι καὶ ὀχήματα, καὶ θεράποντες, καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ παρασκευή· πάντα δὴ ταῦτα, ἅμα πᾶσι κείνοισι ἠφάνιστο. Μετὰ δὲ, χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον, ζήτησις τῶν ἀνδρῶν τουτέων μεγάλη ἐκ τῶν Περσέων ἐγίνετο· καί σφεας Ἀλέξανδρος κατέλαβε σοφίῃ, χρήματά τε δοὺς πολλὰ, καὶ τὴν ἑωυτοῦ ἀδελφεὴν, τῇ οὔνομα ἦν Γυγαίη· δοὺς δὲ ταῦτα κατέλαβε ὁ Ἀλέξανδρος Βουβάρῃ, ἀνδρὶ Πέρσῃ, τῶν διζημένων τοὺς ἀπολομένους τῷ στρατηγῷ. ὁ μέν νυν τῶν Περσέων τουτέων θάνατος οὕτω καταλαμφθεὶς ἐσιγήθη.

Cujus cædis auctores Persis quærentibus, Alexander multis muneribus Bubaræ datis ac Gygæa sorore eidem desponsata [8, 156.] inultus evadit.

XXII. Ἕλληνας δὲ εἶναι τούτους ἀπὸ Περδίκκεω γεγονότας, κατά περ αὐτοὶ λέγουσι, αὐτός τε οὕτω τυγχάνω ἐπιστάμενος, καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖσι ὄπισθε λόγοισι ἀποδέξω ὡς εἰσὶ Ἕλληνες· πρὸς δὲ, καὶ οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα Ἑλλήνων οὕτω ἔγνωσαν εἶναι. Ἀλεξάνδρου γὰρ ἀεθλεύειν ἐλομένου, καταβάντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ ἀντιθευσόμενοι Ἑλλήνων ἐξεῖργόν μιν, φάμενοι οὐ βαρβάρων ἀγωνιστέων εἶναι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων. Ἀλέξανδρος δὲ, ἐπειδὴ ἀπέδεξε ὡς εἴη Ἀργεῖος, ἐκρίθη τε εἶναι Ἕλλην, καὶ ἀγωνιζόμενος στάδιον συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ. ταῦτα μέν νυν οὕτω κη ἐγένετο.

Macedonum reges Græcæ stirpis Argivæque prosapiæ.

Megabazus cum Pæones Sardes duxisset, Myrcinum Histiæo incaute traditam [c. 11.] docens, suadet Dario, ut donum illi auferat.

XXIII. ΜΕΓΑΒΑΖΟΣ δὲ ἄγων τοὺς Παίονας, ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· ἐνθεῦτεν δὲ διαπεραιωθεὶς, ἀπίκετο ἐς Σάρδις. ἅτε δὲ τειχέοντος ἤδη Ἱστιαίου τοῦ Μιλησίου τὴν παρὰ Δαρείου αἰτήσας ἔτυχε μισθὸν δωρεὴν φυλακῆς τῆς σχεδίης· ἐόντος δὲ τοῦ χώρου τούτου παρὰ Στρυμόνα ποταμὸν, τῷ οὔνομά ἐστι Μύρκινος· μαθὼν ὁ Μεγάβαζος τὸ ποιεύμενον ἐκ τοῦ Ἱστιαίου, ὡς ἤλθε τάχιστα ἐς τὰς Σάρδις ἄγων τοὺς Παίονας, ἔλεγε Δαρείῳ τάδε· "Ὦ βασιλεῦ, κοῖόν τι χρῆμα ἐποίησας, ἀνδρὶ Ἕλ-
"λλησι δεινῷ τε καὶ σοφῷ δοὺς ἐγκτήσασθαι πόλιν ἐν Θρη-
"ΐκῃ; ἵνα ἴδῃ τε ναυπηγήσιμός ἐστι ἄφθονος, καὶ πολλοὶ
"κωπέες, καὶ μέταλλα ἀργύρεα· ὅμιλός τε πολλὸς μὲν
"Ἕλλην περιοικέει, πολλὸς δὲ βάρβαρος· οἳ προστάτεω
"ἐπιλαβόμενοι, ποιήσουσι τοῦτο τὸ ἂν κεῖνος ἐξηγέηται καὶ
"ἡμέρης καὶ νυκτός. Σύ νυν τοῦτον τὸν ἄνδρα παῦσον
"ταῦτα ποιεῦντα, ἵνα μὴ οἰκηΐῳ πολέμῳ συνέχηαι· τρό-
"πῳ δὲ ἠπίῳ μεταπεμψάμενος, παῦσον. ἐπεὰν δὲ αὐτὸν
"περιλάβῃς, ποιέειν ὅκως μηκέτι κεῖνος ἐς Ἕλληνας ἀπίξε-
"ται."

Quo consilio utens rex, Histiæum Myrcinum jam condentem astute primum Sardes arcessit, post secum Susa abducit,

XXIV. Ταῦτα λέγων ὁ Μεγάβαζος, εὐπετέως ἔπειθε Δαρεῖον, ὡς εὖ προορέων τὸ μέλλον γίνεσθαι. μετὰ δὲ, ἄγγελον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Μύρκινον, ἔλεγε τάδε· "Ἱστιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει· Ἐγὼ φροντί-
"ζων εὑρίσκω ἐμοί τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι οὐ-
"δένα εἶναι σεῦ ἄνδρα εὐνοέστερον· τοῦτο δὲ οὐ λόγοισι,
"ἀλλ' ἔργοισι οἶδα μαθών. νῦν ὦν, ἐπινοέω γάρ πρήγμα-
"τα μεγάλα κατεργάσασθαι, ἀπικνέο μοι πάντως, ἵνα
"τοι αὐτὰ ὑπερδέωμαι." Τούτοισι τοῖσι ἔπεσι πιστεύ-
"σας δ' Ἱστιαῖος, καὶ ἅμα μέγα ποιεύμενος βασιλῆος σύμ-
"ξουλος γενέσθαι, ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδις. ἀπικομένῳ
δέ οἱ ἔλεγε Δαρεῖος τάδε· "Ἱστιαῖε, ἐγώ σε μετεπεμ-
"ψάμην τῶνδε εἵνεκεν. ἐπεί τε τάχιστα ἐνόστησα ἀπὸ
"Σκυθέων, καὶ σύ μοι ἐγένεο ἐξ ὀφθαλμῶν, οὐδέν κω ἄλλο

15 " χρῆμα οὕτω ἐν βραχεῖ ἐπεζήτησα ὡς σὲ ἰδέειν τε καὶ ἐς
" λόγους μοι ἀπικέσθαι· ἐγνωκὼς ὅτι κτημάτων πάντων
" ἐστὶ τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος, συνετός τε καὶ εὔνοος· τά τοι
" ἐγὼ καὶ ἀμφότερα συνειδὼς ἔχω μαρτυρέειν ἐς πρήγματα
" τὰ ἐμά. νῦν ὦν, εὖ γὰρ ἐποίησας ἀπικόμενος, τάδε τοι
20 " ἐγὼ προτείνομαι. Μίλητον μὲν ἔα, καὶ τὴν νεόκτιστον
" ἐν Θρηίκῃ πόλιν· σὺ δ' ἐμοὶ ἑπόμενος ἐς Σοῦσα, ἔχε τά
" περ ἂν ἐγὼ ἔχω, ἐμός τε σύσσιτος ἐὼν καὶ σύμβουλος."

Artapherne Hystaspis Sardibus, copiis maritimis in Megabazi locum [c. 26.]

XXV. Ταῦτα Δαρεῖος εἶπας, καὶ καταστήσας Ἀρταφέρνεα, ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ ὁμοπάτριον, ὕπαρχον εἶναι Σαρδίων, ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα, ἅμα ἀγόμενος Ἰστιαῖον· Ὀτάνεα δὲ ἀποδέξας στρατηγὸν εἶναι τῶν παραθαλασσίων ἀν-

Otane præfecto, cujus patrem Sisamnen olim propter litem injuste judicatam 15. imp. necaverat deglupseratque.

5 δρῶν, τοῦ τὸν πατέρα Σισάμνην βασιλεὺς Καμβύσης, γενόμενον τῶν βασιληίων δικαστέων, ὅτι ἐπὶ χρήμασι δίκην ἄδικον ἐδίκασε, σφάξας, ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπηΐην· σπα-
δίξω δίξας δὲ αὐτοῦ τὸ δέρμα, ἱμάντας ἐξ αὐτοῦ ἔταμε, καὶ
ἐγ. ἐνέτεινε τὸν θρόνον ἐς τὸν ἵζων ἐδίκαζε· ἐνταῦθα δὲ ὁ
10 Καμβύσης, ἀπέδεξε δικαστὴν εἶναι ἀντὶ τοῦ Σισάμνεω, τὸν ἀποκτείνας ἀπέδειρε, τὸν παῖδα τοῦ Σισάμνεω, ἐντειλάμενός οἱ μεμνῆσθαι ἐν τῷ κατίζων θρόνῳ δικάζει.

Otanes Byzantium, Calchedonem, Antandrum, Lamponium, navibusque Lesbiorum utens, Lemnum atque Imbrum, utramque tum Pelasgorum sedem, occupat.

XXVI. Οὗτος ὦν ὁ Ὀτάνης ὁ ἐγκατιζόμενος ἐς τοῦτον τὸν θρόνον, τότε διάδοχος γενόμενος Μεγαβάζῳ τῆς στρατηγίης, Βυζαντίους τε εἶλε καὶ Καλχηδονίους· εἶλε δὲ Ἀντανδρον, τὴν ἐν τῇ Τρωάδι γῇ· εἶλε δὲ Λαμπώνιον· λα-
5 ξὼν δὲ παρὰ Λεσβίων νέας, εἶλε Λῆμνόν τε καὶ Ἴμβρον, ἀμφοτέρας ἔτι τότε ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομένας.

Lemniis Lycaretus, Mæandrii reguli Samiorum frater, [3, 142. 145.]

XXVII. (Οἱ μὲν δὴ Λήμνιοι καὶ ἐμαχέσαντο εὖ, καὶ ἀμυνόμενοι, ἀνὰ χρόνον ἐκακώθησαν. τοῖσι δὲ περιεοῦσι αὐτέων οἱ Πέρσαι ὕπαρχον ἐπιστᾶσι Λυκάρητον, τὸν Μαιανδρίου τοῦ βασιλεύσαντος Σάμου ἀδελφεόν. οὗτος ὁ Λυκά-
5 ρητος ἄρχων ἐν Λήμνῳ, τελευτᾶ.) Αἰτίη δὲ τούτου ἥδε· πάντας ἠνδραποδίζετο καὶ κατεστρέφετο· τοὺς μὲν, λειποστρατίης ἐπὶ Σκύθας αἰτιώμενος, τοὺς δὲ, σίνεσθαι τὸν

præficitur. Otanes cur illas civitates subegerit.

Δαρείου στρατὸν ἀπὸ Σκυθέων ὀπίσω ἀποκομιζόμενον. οὗτος μὲν νυν τοσαῦτα ἐξεργάσατο στρατηγήσας.

Naxi ac Mileti illo tempore [circiter a. 506.] status florentissimus. Superioribus ætatibus Milesii seditione misere vexati, donec Parii, ab ipsis arbitri delecti, turbas componerent.

XXVIII. ΜΕΤΑ᾽ ΔΕ᾽, οὐ πολλὸν χρόνον ἄνεσις κακῶν ἦν, καὶ ἤρχετο τὸ δεύτερον ἐκ Νάξου τε καὶ Μιλήτου Ἴωσι γίνεσθαι κακά. τοῦτο μὲν γὰρ, ἡ Νάξος εὐδαιμονίη τῶν νήσων προέφερε· τοῦτο δὲ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ Μίλητος αὐτή τε ἑωυτῆς μάλιστα δὴ τότε ἀκμάσασα, καὶ δὴ καὶ Ἰωνίης ἦν πρόσχημα· κατύπερθε δὲ τουτέων, ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νοσήσασα ἐς τὰ μάλιστα στάσι, μέχρι οὗ μιν Πάριοι κατήρτισαν. τούτους γὰρ καταρτιστῆρας ἐκ πάντων Ἑλλήνων εἵλοντο οἱ Μιλήσιοι.

Id quomodo Parii effectum dederint.

XXIX. Κατήλλαξαν δὲ σφεας ὧδε οἱ Πάριοι. ὡς ἀπίκοντο αὐτέων ἄνδρες οἱ ἄριστοι ἐς τὴν Μίλητον, ὥρεον γὰρ δὴ σφεας δεινῶς οἰκοφθορημένους, ἔφασαν αὐτέων βούλεσθαι διεξελθεῖν τὴν χώρην. ποιεῦντες δὲ ταῦτα, καὶ διεξιόντες πᾶσαν τὴν Μιλησίην, ὅκως τινὰ ἴδοιεν ἐν ἀνεστηκυίῃ τῇ χώρῃ ἀγρὸν εὖ ἐξεργασμένον, ἀπεγραφέατο τὸ οὔνομα τοῦ δεσπότεω τοῦ ἀγροῦ. διεξελάσαντες δὲ πᾶσαν τὴν χώρην, καὶ σπανίους εὑρόντες τούτους, ὡς τάχιστα κατέβησαν ἐς τὸ ἄστυ, ἀλίην ποιησάμενοι, ἀπέδεξαν τούτους μὲν τὴν πόλιν νέμειν, τῶν εὗρον τοὺς ἀγροὺς εὖ ἐξεργασμένους· δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων οὕτω δή σφεας ἐπιμελήσεσθαι ὥσπερ τῶν σφετέρων. τοὺς δὲ ἄλλους Μιλησίους τοὺς πρὶν στασιάζοντας, τούτων ἔταξάν πείθεσθαι. Πάριοι μέν νυν οὕτω Μιλησίους κατήρτισαν.

Dum Histiæus Susis commoratur, Naxi exules, ut Milesiorum opera reditum sibi in patriam pararent, Aristagoram Mileti pro-

XXX. Τότε δὲ ἐκ τουτέων τῶν πολίων ὧδε ἤρχετο κακὰ γίνεσθαι τῇ Ἰωνίῃ. Ἐκ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τοῦ δήμου· φυγόντες δὲ ἀπίκοντο ἐς Μίλητον. τῆς δὲ Μιλήτου ἐτύγχανε ἐπίτροπος ἐὼν Ἀριστα γόρης ὁ Μολπαγόρεω, γαμβρός τε ἐὼν καὶ ἀνεψιὸς Ἱστιαίου τοῦ Λυσαγόρεω, τὸν ὁ Δαρεῖος ἐν Σούσοισι κατεῖχε. ὁ γὰρ Ἱστιαῖος τύραννος ἦν Μιλήτου, καὶ ἐτύγχανε τοῦτον τὸν χρόνον

ἐὼν ἐν Σούσοισι, ὅτε οἱ Νάξιοι ἦλθον, ξεῖνοι πρὶν ἐόντες τῷ Ἱστιαίῳ. ἀπικόμενοι δὲ οἱ Νάξιοι ἐς τὴν Μίλητον, ἐδέοντο τοῦ Ἀρισταγόρεω, εἴ κως αὐτοῖσι παράσχοι δύναμίν τινα, καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωυτῶν. ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος ὡς ἦν δι' ἑωυτοῦ κατέλθωσι ἐς τὴν πόλιν, ἄρξει τῆς Νάξου· σκῆψιν δὲ ποιεύμενος τὴν ξεινίην τὴν Ἱστιαίου, τόνδε σφι λόγον προσέφερε· "Αὐτὸς μὲν ὑμῖν οὐ φερέγγυός εἰμι δύναμιν τοσαύτην παρασχεῖν, ὥστε κατάγειν ἀεκόντων τῶν τὴν πόλιν ἐχόντων Ναξίων· πυνθάνομαι γὰρ ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα Ναξίοισι εἶναι, καὶ πλοῖα μακρὰ πολλά. μηχανήσομαι δὲ, πᾶσαν σπουδὴν ποιεύμενος· ἐπινοέω δὲ τῆδε. Ἀρταφέρνης μοι τυγχάνει ἐὼν φίλος· ὁ δὲ, Ὑστάσπεω μέν ἐστι παῖς, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλῆος ἀδελφεός· τῶν δ' ἐπιθαλασσίων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἄρχει πάντων, ἔχων στρατίην τε πολλὴν καὶ πολλὰς νέας· τοῦτον ὦν δοκέω τὸν ἄνδρα ποιήσειν τῶν ἂν χρηίζωμεν." Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Νάξιοι, προσέδεσαν τῷ Ἀρισταγόρῃ πρήσσειν ἥ δύναιτο ἄριστα· καὶ ὑπίσχεσθαι δῶρα ἐκέλευον, καὶ δαπάνην τῇ στρατιῇ, ὡς αὐτοὶ διαλύσοντες· ἐλπίδας πολλὰς ἔχοντες, ὅταν ἐπιφανέωσι ἐς τὴν Νάξον, πάντα ποιήσειν τοὺς Ναξίους τὰ ἂν αὐτοὶ κελεύωσι, ὡς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους νησιώτας. τῶν γὰρ νήσων τουτέων τῶν Κυκλάδων οὐδεμίη κω ἦν ὑπὸ Δαρείῳ.

curatorem auxilia rogantes, cum is suis solius viribus parum fideret, Artapher-nis [c. 25. opem exposcere jubentur. Quod ne-gotium Aristagoras sibimet ipsi imponi passus.

XXXI. Ἀπικόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐς τὰς Σάρδις, λέγει πρὸς τὸν Ἀρταφέρνεα, ὡς Νάξος εἴη νῆσος μεγάλη μὲν οὐ μεγάλη, ἄλλως δὲ καλή τε καὶ ἀγαθὴ, καὶ ἀγχοῦ Ἰωνίης· χρήματα δ' ἔνι πολλὰ, καὶ ἀνδράποδα. "Σὺ ὦν ἐπὶ ταύτην τὴν χώρην στρατηλάτεε, κατάγων ἐς αὐτὴν τοὺς φυγάδας ἐξ αὐτῆς. καὶ τοι ταῦτα ποιήσαντι, τοῦτο μέν ἐστι ἑτοῖμα παρ' ἐμοὶ χρήματα μεγάλα πάρεξ τῶν ἀναισιμωμάτων τῇ στρατιῇ· ταῦτα μὲν γὰρ δίκαια ἡμέας τοὺς ἄγοντας παρέχειν· τοῦτο δὲ, νήσους προσκτήσεαι βασιλέϊ, αὐτήν τε Νάξον, καὶ τὰς ἐκ ταύ-

Artapherni persuadet, ut exulum causam agens, Naxum cæterasque Cyclades ditioni Persarum adjungere studeat.

" της ἠρτημένας, Πάρον τε, καὶ Ἄνδρον, καὶ ἄλλας τὰς
" Κυκλάδας καλευμένας. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενος, εὐ-
" πετέως ἐπιδήσεαι Εὐβοίῃ, νήσῳ μεγάλῃ τε καὶ εὐδαί-
" μονι, οὐκ ἐλάσσονι Κύπρου, καὶ κάρτα εὐπετέϊ χειρωθῆ-
" ναι. ἀποχρῶσι δὲ ἑκατὸν νέες ταύτας πάσας χειρώσασ-
" θαι." Ὁ δὲ ἀμείβετο αὐτὸν τοῖσδε· " Σὺ ἐς οἶκον
" τὸν βασιλῆος ἐξηγητὴς γίνεαι πρηγμάτων ἀγαθῶν, καὶ
" ταῦτα εὖ παραινέεις πάντα, πλὴν τῶν νεῶν τοῦ ἀριθ-
" μοῦ. ἀντὶ δὲ ἑκατὸν νεῶν, διηκόσιαί τοι ἑτοῖμοι ἔσονται
" ἅμα τῷ ἔαρι. δεῖ δὲ τούτοισι καὶ αὐτὸν βασιλῆα συνέ-
" παινον γίνεσθαι."

Re Dario probata, Artaphernes primo vere classem ce triremium magnamque vim militum duce Megabate, cujus filiam Pausanias Cleombroti postilla in matrimonium petiisse dicitur, ad Aristagoram mittit.

XXXII. Ὁ μὲν δὴ Ἀρισταγόρης ὡς ταῦτα ἤκουσε, περιχαρὴς ἐὼν, ἀπήϊε ἐς Μίλητον. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης, ὡς οἱ πέμψαντι ἐς Σοῦσα, καὶ ὑπερδέντι τὰ ἐκ τοῦ Ἀρισταγόρεω λεγόμενα, συνέπαινος καὶ αὐτὸς Δαρεῖος ἐγένετο, παρεσκευάσατο μὲν διηκοσίας τριήρεας, πολλὸν δὲ κάρτα ὅμιλον Περσέων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· στρατηγὸν δὲ τουτέων ἀπέδεξε Μεγαβάτην, ἄνδρα Πέρσην τῶν Ἀχαιμενιδέων, ἑωυτοῦ τε καὶ Δαρείου ἀνεψιόν· τοῦ Παυσανίης ὁ Κλεομβρότεω Λακεδαιμόνιος, εἰ δὴ ἀληθής γε ἐστὶ ὁ λόγος, ὑστέρῳ χρόνῳ τουτέων ἠρμόσατο θυγατέρα, ἔρωτα σχὼν τῆς Ἑλλάδος τύραννος γενέσθαι. ἀποδέξας δὲ Μεγαβάτην στρατηγὸν Ἀρταφέρνης, ἀπέστειλε τὸν στρατὸν παρὰ τὸν Ἀρισταγόρεα.

Assumptis, præter Aristagoram, penes quem summa rerum, exercitu Ionico atque exulibus, Megabates, ut Naxiis causa expeditionis lateret, primo septentrio-

XXXIII. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μεγαβάτης ἐκ τῆς Μιλήτου τόν τε Ἀρισταγόρεα καὶ τὴν Ἰάδα στρατιὴν καὶ τοὺς Ναξίους, ἔπλεε πρόφασιν ἐπ' Ἑλλησπόντου. ἐπεί τε δὲ ἐγένετο ἐν Χίῳ, ἔσχε τὰς νέας ἐς Καύκασα, ὡς ἐνθεῦτεν βορέῃ ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξον διαβάλοι· καὶ, οὐ γὰρ ἔδεε τούτῳ τῷ στόλῳ Ναξίους ἀπολέσθαι, πρῆγμα τοιόνδε συνηνείχθη γενέσθαι. περιϊόντος Μεγαβάτεω τὰς ἐπὶ τῶν νεῶν φυλακὰς, ἐπὶ νεὸς Μυνδίης ἔτυχε οὐδεὶς φυλάσσων· ὁ δὲ, δεινόν τι ποιησάμενος, ἐκέλευσε τοὺς ὁπασπιστέρους ἐξευρόντας

τὸν ἄρχοντα ταύτης τῆς νεὸς, τῷ οὔνομα ἦν Σκύλαξ, τοῦτον δῆσαι, διὰ θαλαμίης διελόντας τῆς νεὸς κατὰ τοῦτο, ἔξω μὲν κεφαλὴν ποιεῦντας, ἔσω δὲ τὸ σῶμα. δεδέντος δὲ τοῦ Σκύλακος, ἐξαγγέλλει τις τῷ Ἀριστα γόρῃ, ὅτι τὸν ξεῖνόν οἱ τὸν Μύνδιον Μεγαβάτης δήσας λυμαίνοιτο. ὁ δ' ἐλθὼν παραιτέετο τὸν Πέρσην· συγχάνων δὲ οὐδενὸς τῶν ἐδέετο, αὐτὸς ἐλθὼν ἔλυσε. πυθόμενος δὲ, κάρτα δεινὸν ἐποιήσατο ὁ Μεγαβάτης, καὶ ἐσπέρχετο τῷ Ἀριστα γόρῃ. ὁ δὲ εἶπε· "Σοὶ δὲ καὶ τούτοισι τοῖσι πρήγμασι τί ἐστι; "οὐ σὲ ἀπέστειλε Ἀρταφέρνης ἐμέο πείθεσθαι, καὶ πλέειν "τῇ ἂν ἐγὼ κελεύω; τί πολλὰ πρήσσεις;" Ταῦτα εἶπε Ἀριστα γόρης. ὁ δὲ, θυμωθεὶς τούτοισι, ὡς νὺξ ἐγένετο, ἔπεμπε ἐς Νάξον πλοίῳ ἄνδρας φράσοντας τοῖσι Ναξίοισι πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα.

nem versus cursum dirigit, classemque in Chium appellit. Ibi cum boream præstolaretur, cum Aristagora rixatus, rem omnem Naxiis ipse prodit.

XXXIV. Οἱ γὰρ ὧν Νάξιοι οὐδὲν πάντως προσεδέκοντο ἐπὶ σφέας τὸν στόλον τοῦτον ὁρμήσεσθαι. ἐπεὶ μέν τοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο. Καὶ οὗτοι μὲν παρεσκευάδατο ὡς παρεσομένου σφι πολέμου· οἱ δ' ἐπεί τε διέβαλον ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας ἐς τὴν Νάξον, πρὸς πεφραγμένους προσεφέροντο, καὶ ἐπολιόρκεον μῆνας τέσσερας. ὡς δὲ, τά τε ἔχοντες ἦλθον χρήματα οἱ Πέρσαι, ταῦτα καταδεδάπανητό σφι, καὶ αὐτῷ τῷ Ἀριστα γόρῃ προσαναισίμωτο πολλὰ, τοῦ πλεῦνός τε ἐδέετο ἡ πολιορκίη, ἐνθαῦτα τείχεα τοῖσι φυγάσι τῶν Ναξίων οἰκοδομήσαντες, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν ἤπειρον, κακῶς πρήσσοντες.

Hi ita moniti, ad obsidionem tolerandam strenue se parant: quo fit, ut Persæ, cum Naxum quatuor menses obsedissent, omni apparatu consumpto infectaque re, continentem repetere cogantur.

XXXV. Ἀριστα γόρης δὲ οὐκ εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν τῷ Ἀρταφέρνεϊ ἐκπλῆσαι· ἅμα δὲ ἐπίεζέ μιν ἡ δαπάνη τῆς στρατιῆς ἀπαιτεομένη, ἀρρώδεέ τε, τοῦ στρατοῦ πρήξαντος κακῶς, καὶ Μεγαβάτῃ διαβεβλημένος· ἐδόκεέ τε τὴν βασιληίην τῆς Μιλήτου ἀπαιρήσεσθαι. ἀρρωδέων δὲ τουτέων ἕκαστα, ἐβουλεύετο ἀπόστασιν. συνέπιπτε γὰρ καὶ τὸν

Tum Aristagoras a Persis sibi metuens, atque ab Histiæo ad rebellandum instigatus, defectionem

Ioniæ meditatur.

ἐστιγμένον τὴν κεφαλὴν ἀπῖχθαι ἐκ Σουσέων παρὰ Ἰστιαίου, σημαίνοντα ἀπίστασθαι Ἀρισταγόρῃ ἀπὸ βασιλῆος. Ὁ γὰρ Ἰστιαῖος, βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρῃ σημῆναι ἀποστῆναι, ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχε ἀσφαλέως σημῆναι, ὥστε φυλασσομενέων τῶν ὁδῶν· ὁ δὲ, τῶν δούλων τὸν πιστότατον ἀποξυρήσας τὴν κεφαλὴν, ἔστιξε, καὶ ἀνέμεινε ἀναφῦναι τὰς τρίχας. ὡς δὲ ἀνέφυσαν τάχιστα, ἀπέπεμπε ἐς Μίλητον, ἐντειλάμενος αὐτῷ ἄλλο μὲν οὐδέν. ἐπεὰν δὲ ἀπίκηται ἐς Μίλητον, κελεύειν Ἀρισταγόρην ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας, κατιδέσθαι ἐς τὴν κεφαλήν. τὰ δὲ στίγματα ἐσήμαινε, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀπόστασιν. Ταῦτα δὲ ὁ Ἰστιαῖος ἐποίεε, συμφορὴν ποιεύμενος μεγάλην τὴν ἐωυτοῦ κατοχὴν τὴν ἐν Σούσοισι· ἀποστάσιος ὧν γινομένης, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας μετήσεσθαι ἐπὶ θάλασσαν· μὴ δὲ νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου, οὐδαμῶ ἐς αὐτὴν ἤλπιζε ἔτι ἐλογίζετο.

Quod consilium cum suæ factioni aperuisset, quæ Hecatæus Milesius [2, 143.] suaserit.

XXXVI. Ἰστιαῖος μέν νυν ταῦτα διανοεύμενος, ἀπέπεμπε τὸν ἄγγελον· Ἀρισταγόρῃ δὲ συνέπιπτε τοῦ αὐτοῦ χρόνου πάντα ταῦτα συνελθόντα. ἐβουλεύετο ὧν μετὰ τῶν στασιωτέων, ἐκφήνας τήν τε ἑωυτοῦ γνώμην καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἰστιαίου ἀπιγμένα. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες γνώμην κατὰ τὠυτὸ ἐξέφερόντο, κελεύοντες ἀπίστασθαι. Ἑκαταῖος δὲ, ὁ λογοποιὸς πρῶτα μὲν οὐκ ἔα πόλεμον βασιλέϊ τῶν Περσέων ἀναιρέεσθαι, καταλέγων τά τε ἔθνεα πάντα τῶν ἦρχε Δαρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. ἐπεί τε δὲ οὐκ ἔπειθε, δεύτερα συνεβούλευε "ποιέειν ὅκως ναυκρά-
"τεες τῆς θαλάσσης ἔσονται. ἄλλως μέν νυν οὐδαμῶς,
"ἔφη λέγων ἐνορᾶν ἐσόμενον τοῦτο· ἐπίστασθαι γὰρ τὴν
"δύναμιν τὴν Μιλησίων ἐοῦσαν ἀσθενέα· εἰ δὲ τὰ χρήματα
"καταιρεθείη τὰ ἐκ τοῦ ἱροῦ τοῦ ἐν Βραγχίδῃσι, τὰ Κροῖ-
"σος ὁ Λυδὸς ἀνέθηκε, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας ἐπικρατῆσειν
"τῆς θαλάσσης· καὶ οὕτω αὐτούς τε ἔξειν χρήμασι χρᾶσ-
"θαι, καὶ τοὺς πολεμίους οὐ συλήσειν αὐτά." τὰ δὲ χρή-

μματα ἦν ταῦτα μεγάλα, ὡς δεδήλωταί μοι ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λόγων. Αὕτη μὲν δὴ οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη. ἐδόκεε δὲ ὅμως ἀπίστασθαι· ἕνα τε αὐτέων πλώσαντα ἐς Μυοῦντα ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νάξου ἀπελθόν, ἐὸν ἐνθαῦτα, συλλαμβάνειν πειράσθαι τοὺς ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλέοντας στρατηγούς.

XXXVII. Ἀποπεμφθέντος δὲ Ἰητραγόρεω κατ' αὐτὸ τοῦτο, καὶ συλλαβόντος δόλῳ Ὀλίατον Ἰδανώλιος Μυλασσέα, καὶ Ἱστιαῖον Τύμνεω Τερμερέα, καὶ Κώην Ἐραξάνδρεω, τῷ Δαρεῖος Μιτυλήνην ἐδωρήσατο, καὶ Ἀριστογόρην Ἡρακλείδεω Κυμαῖον, καὶ ἄλλους συχνούς· οὕτω δὴ ἐκ τοῦ ἐμφανέος ὁ Ἀριστογόρης ἀπεστήκεε, πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ μηχανώμενος. Καὶ πρῶτα μὲν λόγῳ μετεὶς τὴν τυραννίδα, ἰσονομίην ἐποίεε τῇ Μιλήτῳ, ὡς ἂν ἑκόντες αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συναπισταίατο. μετὰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ τὠυτὸ τοῦτο ἐποίεε, τοὺς μὲν ἐξελαύνων τῶν τυράννων· τοὺς δ' ἔλαβε τυράννους ἀπὸ τῶν νεῶν τῶν συμπλευσασέων ἐπὶ Νάξον, τούτους δὲ φίλα βουλόμενος ποιέεσθαι τῇσι πόλισι, ἐξεδίδου, ἄλλον ἐς ἄλλην πόλιν παραδιδούς, ὅθεν εἴη ἕκαστος.

Exactis tyrannis ex Ioniæ civitatibus, palam rebellatur [a. 504.]

XXXVIII. Κώην μέν νυν Μιτυληναῖοι, ἐπεί τε τάχιστα παρέλαβον, ἐξαγαγόντες κατέλευσαν. Κυμαῖοι δὲ τὸν σφέτερον αὐτέων ἀπῆκαν· ὡς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ πλεῦνες ἀπίεσαν. τυράννων μέν νυν κατάπαυσις ἐγένετο ἀνὰ τὰς πόλιας. Ἀριστογόρης δὲ ὁ Μιλήσιος ὡς τοὺς τυράννους κατέπαυσε, στρατηγοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν πολίων κελεύσας ἑκάστους καταστῆσαι, δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ ἀπόστολος ἐγίνετο· ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης τινὸς οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι.

Aristagoras cum popularem Ionibus statum vindicavisset, Spartam suppetias rogaturus proficiscitur.

XXXIX. ΤΗΣ ΔΕ ΣΠΑΡΤΗΣ Ἀναξανδρίδης μὲν ὁ Λέοντος οὐκέτι περιεὼν ἐβασίλευε, ἀλλὰ ἐτετελευτήκεε· Κλεομένης δὲ ὁ Ἀναξανδρίδεω εἶχε τὴν βασιληΐην, οὐ κα-

Digressio de rebus Spartanis. Anaxandridas Le-

ontis f. rex Spartæ. [1, 67.] uxorem nactus sterilem, ea repudiata aliam ducere ab ephoris jubetur. Id cum abnuisset,

τὰ ἀνδραγαθίην σχὼν, ἀλλὰ κατὰ γένος. Ἀναξανδρίδῃ γὰρ, ἔχοντι γυναῖκα ἀδελφεῆς ἑωυτοῦ θυγατέρα, καὶ ἐούσης ταύτης οἱ κατὰθυμίης, παῖδες οὐκ ἐγίνοντο. τοῦτου δὲ τοιούτου ἐόντος, οἱ ἔφοροι εἶπαν, ἐπικαλεσάμενοι αὐτόν· "Εἰ τοι σύ γε σεωυτοῦ μὴ προορᾷς, ἀλλ' ἡμῖν τοῦτό ἐστι "οὐ περιοπτέον, γένος τὸ Εὐρυσθένεος γενέσθαι ἐξίτηλον. "σύ νυν τὴν μὲν ἔχεις γυναῖκα, ἐπεί τε τοι οὐ τίκτει, ἔξεο, "ἄλλην δὲ γῆμον· καὶ ποιέων ταῦτα, Σπαρτιήτῃσι ἀδή-"σεις." Ὁ δ' ἀμείβετο φὰς "τουτέων οὐδέτερα ποιήσειν· ἐκείνους τε οὐ καλῶς συμβουλεύειν, παραινέοντας, τὴν ἔχει γυναῖκα, ἐοῦσαν ἀναμάρτητον ἑωυτῷ, ταύτην ἀπέντα, ἄλλην ἐσαγαγέσθαι· οὐδὲ σφι πείσεσθαι."

minis cogitur, ut priorem servans uxorem, contra morem Spartanorum alteram inducat.

XL. Πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες βουλευσάμενοι, προσέφερον Ἀναξανδρίδῃ τάδε· "Ἐπεὶ τοίνυν περι-"εχόμενόν σε ὁρέομεν τῆς ἔχεις γυναικὸς, σὺ δὲ ταῦτα "ποίεε, καὶ μὴ ἀντίοαινε τούτοισι, ἵνα μή τι ἀλλοῖον "περὶ σεῦ οἱ Σπαρτιῆται βουλεύσωνται. γυναικὸς μὲν "τῆς ἔχεις οὐ προσδεόμεθά σευ τῆς ἐξέσιος· σὺ δὲ ταύτῃ "τε πάντα ὅσα νῦν παρέχεις πάρεχε, καὶ ἄλλην πρὸς "ταύτῃ ἐσάγαγε γυναῖκα τεκνοποιόν." Ταῦτά κη λεγόντων, συνεχώρησε ὁ Ἀναξανδρίδης· μετὰ δὲ, γυναῖκας ἔχων δύο, διξὰς ἱστίας οἴκεε, ποιέων οὐδαμῶς Σπαρτιητικά.

Nova nupta Cleomenem; post prior uxor Dorieum, tumque Leonidam ac Cleombrotum parit.

XLI. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἡ ἐσύστερον ἐπελθοῦσα γυνὴ τίκτει τὸν δὴ Κλεομένεα τοῦτον. καὶ αὕτη τε ἔφερβον βασιλέα Σπαρτιήτῃσι ἀπέφαινε· καὶ ἡ προτέρη γυνὴ τὸν πρότερον χρόνον ἄτοκος ἐοῦσα, τότε κως ἐκύησε, συντυχίῃ ταύτῃ χρησαμένη. ἔχουσαν δὲ αὐτὴν ἀληθέϊ λόγῳ, οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκήϊοι πυθόμενοι ὤχλεον, φάμενοι αὐτὴν κομπέειν ἄλλως, βουλομένην ὑποβαλέσθαι. δεινὰ δὲ ποιεύντων αὐτέων, τοῦ χρόνου συντάμνοντος, ὑπ' ἀπιστίης οἱ ἔφοροι τίκτουσαν τὴν γυναῖκα περιϊζόμενοι ἐφύλαξαν. ἡ δὲ ὡς ἔτεκε Δωριέα, ἰδέως ἴσχει Λεωνίδην· καὶ μετὰ τοῦτον ἰδέως ἴσχει Κλεόμβροτον· οἱ δὲ καὶ διδύμους

λέγουσι Κλεόμβροτόν τε καὶ Λεωνίδην γενέσθαι. ἡ δὲ Κλεομένεω τεκοῦσα καὶ τὸ δεύτερον ἐπελθοῦσα γυνὴ, ἐοῦσα θυγάτηρ Πρινητάδεω τοῦ Δημαρμένου, οὐκέτι ἔτικτε τὸ δεύτερον.

Mortuo Anaxandridæ Cleomenes succedit. Quod graviter ferens Dorieus, colonos in Africam ad Cinypem [4, 175. 198.] deducit: sed inde ejectus tertio post anno, in Peloponnesum revertitur.

XLII. Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης, ὡς λέγεται, ἦν τε οὐ φρενήρης, ἀκρομανής τε. ὁ δὲ Δωριεὺς ἦν τῶν ἡλίκων πάντων πρῶτος· εὖ τε ἐπίστατο κατ' ἀνδραγαθίην αὐτὸς σχήσων τὴν βασιληίην. ὥστε ὦν οὕτω φρονέων, ἐπειδὴ ὅ τε Ἀναξανδρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι τῷ νόμῳ, ἐστήσαντο βασιλῆα τὸν πρεσβύτατον Κλεομένεα, ὁ Δωριεὺς δεινόν τε ποιεύμενος, καὶ οὐκ ἀξιῶν ὑπὸ Κλεομένεος βασιλεύεσθαι, αἰτήσας ληὸν Σπαρτιήτας, ἄγε ἐς ἀποικίην· οὔτε τῷ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίῳ χρησάμενος, ἐς ἥντινα γῆν κτίσων ἴῃ, οὔτε ποιήσας οὐδὲν τῶν νομιζομένων. οἷα δὲ βαρέως φέρων, ἀπίει ἐς τὴν Λιβύην τὰ πλοῖα· κατηγέοντο δέ οἱ ἄνδρες Θηραῖοι. ἀπικόμενος δ' ἐς Κίνυπα, οἴκισε χῶρον κάλλιστον τῶν Λιβύων παρὰ ποταμόν· ἐξελαθεὶς δὲ ἐνθεῦτεν τρίτῳ ἔτεϊ ὑπὸ Μακέων τε καὶ Λιβύων καὶ Καρχηδονίων, ἀπίκετο ἐς Πελοπόννησον.

Hinc ad condendam in Sicilia Heracleam tendens, cum Italiæ oram legeret,

XLIII. Ἐνθαῦτα δέ οἱ Ἀντιχάρης, ἀνὴρ Ἐλεώνιος, συνεβούλευσε ἐκ τῶν Λαΐου χρησμῶν, Ἡρακληίην τὴν ἐν Σικελίῃ κτίζειν, φὰς τὴν Ἔρυκος χώρην πᾶσαν εἶναι Ἡρακληιδέων, αὐτοῦ Ἡρακλέος κτησαμένου. Ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, ἐς Δελφοὺς οἴχετο χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἱρέει ἐπ' ἣν στέλλεται χώρην· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ αἱρήσειν. παραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν στόλον, τὸν καὶ ἐς Λιβύην ἦγε, ἐκομίζετο παρὰ τὴν Ἰταλίην.

a Crotoniatis, ut Sybaritæ aiunt, exoratus, una cum ipsis Sybarin evertit [a 510.]. Diversa Cro-

XLIV. Τὸν χρόνον δὲ τοῦτον, ὡς λέγουσι Συβαρῖται, σφέας τε αὐτοὺς καὶ Τῆλυν τὸν ἑωυτῶν βασιλῆα ἐπὶ Κρότωνα μέλλειν στρατεύεσθαι· τοὺς δὲ Κροτωνιήτας περιδεέας γενομένους, δεηθῆναι Δωριέος σφι τιμωρῆσαι, καὶ τυχεῖν δεηθέντας· συστρατεύεσθαί τε δὴ ἐπὶ Σύβαριν Δωριέα, καὶ συνελεῖν τὴν Σύβαριν. ταῦτα μέν νυν Συβαρῖται λέγου-

toniatarum de hoc bello narratio,

σι ποιῆσαι Δωριέα τε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. Κροτωνιῆται δὲ οὐδένα σφίσι φασὶ ξεῖνον προσεπιλαβέσθαι τοῦ πρὸς Συβαρίτας πολέμου, εἰ μὴ Καλλίην τῶν Ἰαμιδέων μάντιν Ἠλεῖον μοῦνον· καὶ τοῦτον τρόπῳ τοιῷδε. παρὰ Τήλυος τοῦ Συβαριτέων τυράννου ἀποδράντα ἀπικέσθαι παρὰ σφέας, ἐπεί τε οἱ τὰ ἱρὰ οὐ προεχώρεε χρηστὰ θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνα· ταῦτα δὲ ὧν οὗτοι λέγουσι.

et argumenta utriusque famæ.

XLV. Μαρτύρια δὲ τουτέων ἑκάτεροι ἀποδεικνύουσι τάδε. Συβαρῖται μὲν, τέμενός τε καὶ νηὸν ἐόντα παρὰ τὸν ξηρὸν Κρᾶστιν, τὸν ἱδρύσασθαι συνελόντα τὴν πόλιν Δωριέα λέγουσι Ἀθηναίῃ ἐπωνυμίῃ Κραστίῃ· τοῦτο δὲ, αὐτοῦ Δωριέος τὸν θάνατον μαρτύριον μέγιστον ποιεῦνται, ὅτι παρὰ τὰ μεμαντευμένα ποιέων διεφθάρη. εἰ γὰρ δὴ μὴ παρέπρηξε μηδὲν, ἐπ' ᾧ δὲ ἐστάλη ἐποίεε, εἶλε ἂν τὴν Ἐρυκίνην χώρην, καὶ ἑλὼν κατέσχε, οὐδ' ἂν αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὴ διεφθάρη. Οἱ δ' αὖ Κροτωνιῆται ἀποδεικνῦσι Καλλίῃ μὲν τῷ Ἠλείῳ ἐξαίρετα ἐν γῇ τῇ Κροτωνιήτιδι πολλὰ δοθέντα, τὰ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐνέμοντο οἱ Καλλίεω ἀπόγονοι· Δωριέϊ δὲ καὶ τοῖσι Δωριέος ἀπογόνοισι, οὐδέν· καί τοι, εἰ συνεπελάβετό γε τοῦ Συβαριτικοῦ πολέμου Δωριεὺς, δοθῆναι ἂν οἱ πολλαπλήσια ἢ Καλλίῃ. ταῦτα μέν νυν ἑκάτεροι αὐτέων μαρτύρια ἀποφαίνονται· καὶ πάρεστι ὁκοτέροισί τις πείθεται αὐτέων, τούτοισι προσχωρέειν.

Expeditionis Siciliensis exitus infelix, Dorieique ac sociorum interitus. Unus ex ducibus superstes Euryleon Minoam ac Selinuntem, occupat, brevique post a Selinuntiis interficitur.

XLVI. Συνέπλεον δὲ Δωριέϊ καὶ ἄλλοι συγκτίσται Σπαρτιητέων, Θεσσαλὸς καὶ Παραιβάτης καὶ Κελέης καὶ Εὐρυλέων· οἳ ἐπεί τε ἀπίκοντο παντὶ στόλῳ ἐς τὴν Σικελίην, ἀπέθανον μάχῃ ἐσσωθέντες ὑπό τε Φοινίκων καὶ Ἐγεσταίων· μοῦνος δέ γε Εὐρυλέων τῶν συγκτιστέων περιεγένετο τούτου τοῦ πάθεος. συλλαβὼν δὲ οὗτος τῆς στρατιῆς τοὺς περιγενομένους, ἔσχε Μινώην τὴν Σελινουσίων ἀποικίην· καὶ συνελευθέρου Σελινουσίους τοῦ μουνάρχου Πειθαγόρεω. μετὰ δὲ, ὡς τοῦτον κατεῖλε, αὐτὸς τυραννίδι ἐπεχείρησε Σελινοῦντος, καὶ ἐμουνάρχησε χρόνον ἐπ' ὀλίγον· οἱ γάρ μιν

Σελινούσιοι ἐπαναστάντες ἀπέκτειναν, καταφυγόντα ἐπὶ Διὸς ἀγοραίου βωμόν.

Philippus Crotoniata, Olympionices, Dorieum in Siciliam secutus, post mortem a Segestanis ut heros colitur.

XLVII. Συνέσπετο δὲ Δωριέϊ καὶ συναπέδανε Φίλιππος ὁ Βουτακίδεω, Κροτωνιήτης ἀνήρ· ὃς ἁρμοσάμενος Τήλυος τοῦ Συβαρίτεω θυγατέρα, ἔφυγε ἐκ Κρότωνος· ψευσθεὶς δὲ τοῦ γάμου, οἴχετο πλέων ἐς Κυρήνην· ἐκ ταύτης δὲ ὁρμεώμενος συνέσπετο οἰκηΐῃ τε τριήρεϊ καὶ οἰκηΐῃ ἀνδρῶν δαπάνῃ, ἐών τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλλήνων τῶν κατ' ἑωυτόν. διὰ δὲ τὸ ἑωυτοῦ κάλλος ἐνείκατο παρὰ Ἐγεσταίων τὰ οὐδεὶς ἄλλος· ἐπὶ γὰρ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἡρῴϊον ἱδρυσάμενοι, θυσίῃσι αὐτὸν ἱλάσκονται.

Cleomenes post imperium [c. 42.] paucorum annorum moritur, unica filia Gorgone [7, 239.] relicta.

XLVIII. Δωριεὺς μέν νυν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτελεύτησε· εἰ δὲ ἠνέσχετο βασιλευόμενος ὑπὸ Κλεομένεος, καὶ κατέμεινε ἐν Σπάρτῃ, ἐβασίλευε ἂν Λακεδαίμονος· οὐ γάρ τινα πολλὸν χρόνον ἦρξε ὁ Κλεομένης, ἀλλ' ἀπέθανε ἄπαις, θυγατέρα μούνην λιπὼν τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ.

Vivo adhuc Cleomene, Aristagoras Spartam adit [c. 38.]. Qui cum, Asiæ ostentans bona, Cleomenem ad Persas aggrediendos ipsamque adeo regis sedem, Susa, occupandam pellicere studeret,

XLIX. Ἀπικνέεται δ' ὧν ὁ Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην, Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν. τῷ δὴ ἐς λόγους ἦϊε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα, ἐν τῷ γῆς ἁπάσης περίοδος ἐνετέτμητο, καὶ θάλασσά τε πᾶσα, καὶ ποταμοὶ πάντες. ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἀρισταγόρης, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε· "Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσῃς τῆς ἐνδαῦτα ἀπίξιος· τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι τοιαῦτα. Ἰώνων παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων, ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προεστέατε τῆς Ἑλλάδος. νῦν ὦν, πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων, ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ τῆς δουλοσύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας. Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἷά τε χωρέειν ἐστί. οὔτε γὰρ οἱ Βάρβαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε, τὰ ἐς τὸν πόλεμον, ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι· ἥ τε μάχη αὐτέων ἐστὶ τοιήδε, τόξα, καὶ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρί-

Persian bonnet

" δας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ κυρβασίας
" ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι· οὕτω εὐπετέες χειρωδῆναί εἰσι. Ἔστι.
" δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἤπειρον ἐκείνην νεμομένοισι, ὅσα
" οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι· ἀπὸ χρυσοῦ ἀρξαμένοισι,
" ἄργυρος, καὶ χαλκὸς, καὶ ἐσθὴς ποικίλη, καὶ ὑποζύγιά
" τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ δυμῷ βουλόμενοι, αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε.
" Κατοίκηνται δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω. Ἰώ-
" νων μὲν τῶνδε οἵδε Λυδοὶ, οἰκέοντές τε χώρην ἀγαθὴν,
" καὶ πολυαργυρώτατοι ἐόντες." δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα
ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμη-
μένην. " Λυδῶν δὲ," ἔφη λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, " οἵδε
" ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἠῶ, πολυπροβατώτατοί τε
" ἐόντες ἁπάντων τῶν ἐγὼ οἶδα καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυ-
" γῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέο-
" μεν· τούτοισι δὲ πρόσουροι Κίλικες, κατήκοντες ἐπὶ θά-
" λασσαν τήνδε, ἐν ᾗ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἳ πεντα-
" κόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελεῦσι.
" Κιλίκων δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἵδε, καὶ οὗτοι ἐόν-
" τες πολυπρόβατοι. Ἀρμενίων δὲ, Ματιηνοὶ, χώρην τήν-
" δε ἔχοντες. ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἥδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ
" παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα
" ταῦτα, ἔνθα βασιλεύς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ
" τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι· Ἑλόντες δὲ
" ταύτην τὴν πόλιν, θαρσέοντες ἤδη τῷ Διΐ πλούτου πέρι
" ἐρίζετε. ἀλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ πολλῆς, οὐδὲ οὕτω
" χρηστῆς, καὶ οὔρων σμικρῶν, χρεόν ἐστι ὑμέας μάχας
" ἀναμάλλεσθαι πρός τε Μεσσηνίους, ἐόντας ἰσοπαλέας,
" καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργείους· τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχό-
" μενόν ἐστι οὐδὲν, οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καί τινα ἐνά-
" γει προθυμίη μαχόμενον ἀποθνήσκειν. παρέχον δὲ τῆς
" Ἀσίης πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἱρήσεσθε;"
Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε. Κλεομένης δὲ ἀμείβετο

τοῖσδε, "Ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην
" ἀποκρινέεσθαι."

L. Τότε μὲν ἐς τοσοῦτον ἤλασαν. ἐπεί τε δὲ ἡ κυρίη ἡμέρη ἐγένετο τῆς ἀποκρίσιος, καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἴρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκοσέων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλῆα. ὁ δὲ Ἀριστα-
γόρης, τἆλλα ἐὼν σοφὸς, καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐὸν, βουλόμενόν γε Σπαρτιήτας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὧν, τριῶν μηνῶν φὰς εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἀρισταγόρης ὥρμητο λέγειν περὶ τῆς
ὁδοῦ, εἶπε· "Ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης
" πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γὰρ λόγον εὐπρεπέα λέγεις Λα-
" κεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν
" ὁδὸν ἀγαγεῖν." ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἰπας, ἤιε ἐς τὰ οἰκία.

Laco scisciatus itineris a mari ad regiam longitudinem, conditionem adspernatur,

LI. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, λαβὼν ἱκετηρίην, ἤιε ἐς τοῦ Κλεομένεος· ἐσελθὼν δὲ εἴσω, ἄτε ἱκετεύων, ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα, ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον· προσεστήκεε γὰρ δὴ τῷ Κλεομένεϊ ἡ θυγάτηρ, τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δέ οἱ καὶ μοῦνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὸν ἐτέων ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἵνεκα. ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἀριστα-
γόρης ἄρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἢν οἱ ἐπιτελέσῃ τῶν ἐδέετο. ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεο-
μένεος, προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀριστα-
γόρης· ἐς οὗ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑποδέδεκτο· καὶ τὸ παιδίον ηὐδάξατο, " Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἢν μὴ
" ἀποστὰς ἴῃς." ὅ τε δὴ Κλεομένης, ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει, ἤιε ἐς ἕτερον οἴκημα, καὶ ὁ Ἀριστα-
γόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο ἐπιπλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ Βασιλῆα.

ne pollicitationibus quidem Milesii magnam pecuniam offerentis vinci se patiens.

Obiter de illius itineris [c. 50.] per stathmos, parasangas, stadia, diesque dimensi ratione. Fluvii in eo memorabiliores, Halys [1, 72.], Euphrates [1, 180.], Tigris [1, 189.], duo cognomines, [*sed iidem in textu Herodoteo anonymi*] Gyndes [1, 189. 202.], postremus Choaspes [1, 188.], ad quem Susa Memnonia [5, 49. 7, 151.]

LII. Ἔχει γὰρ ἀμφὶ τῇ ὁδῷ ταύτῃ ὧδε. Σταθμοί τε πανταχῇ εἰσι βασιλήϊοι, καὶ καταλύσιες κάλλισται· διὰ οἰκεομένης τε ἡ ὁδὸς ἅπασα καὶ ἀσφαλέος. διὰ μέν γε Λυδίης καὶ Φρυγίης σταθμοὶ τείνοντες εἴκοσί εἰσι, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἐννενήκοντα καὶ ἥμισυ. Ἐκδέκεται δ' ἐκ τῆς Φρυγίης ὁ Ἅλυς ποταμός· ἐπ' ᾧ πύλαι τε ἔπεισι, τὰς διεξελάσαι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ οὕτω διεκπερᾶν τὸν ποταμόν· καὶ φυλακτήριον μέγα ἐπ' αὐτῷ. Διαβάντι δὲ ἐς τὴν Καππαδοκίην, καὶ ταύτῃ πορευομένῳ μέχρι οὔρεων τῶν Κιλικίων, σταθμοὶ δυῶν δέοντες εἰσὶ τριήκοντα, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ τοῖσι τούτων οὔρεσι διξάς τε πύλας διεξελᾷς, καὶ διξὰ φυλακτήρια παραμείψεαι. Ταῦτα δὲ διεξελάσαντι, καὶ διὰ τῆς Κιλικίης ὁδὸν ποιευμένῳ, τρεῖς εἰσὶ σταθμοί, παρασάγγαι δὲ πεντεκαίδεκα καὶ ἥμισυ. οὖρος δὲ Κιλικίης καὶ τῆς Ἀρμενίης ἐστὶ ποταμὸς νησὶ περητός, τῷ οὔνομα Εὐφρήτης. Ἐν δὲ τῇ Ἀρμενίῃ σταθμοὶ μέν εἰσι καταγωγέων πεντεκαίδεκα, παρασάγγαι δὲ ἓξ καὶ πεντήκοντα καὶ ἥμισυ· καὶ φυλακτήριον ἐν αὐτοῖσι. ποταμοὶ δὲ νησὶ περητοὶ τέσσερες διὰ ταύτης ῥέουσι, τοὺς πᾶσα ἀνάγκη διαποδεῦσαί ἐστι. πρῶτος μὲν, Τίγρις· μετὰ δὲ, δεύτερός τε καὶ τρίτος οὐτὸς οὐνομαζόμενος, οὐκ αὐτὸς ἐὼν ποταμός, οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥέων· ὁ μὲν γὰρ πρότερος αὐτέων καταλεχθείς, ἐξ Ἀρμενίων ῥέει· ὁ δ' ὕστερον, ἐκ Ματιηνῶν· ὁ δὲ τέταρτος τῶν ποταμῶν οὔνομα ἔχει Γύνδης, τὸν Κῦρος διέλαβέ κοτε ἐς διώρυχας ἑξήκοντα καὶ τριηκοσίας. Ἐκ δὲ ταύτης τῆς Ἀρμενίης ἐσβάλλοντι ἐς τὴν Ματιηνὴν γῆν, σταθμοί εἰσι τέσσερες. ἐκ δὲ ταύτης ἐς τὴν Κισσίην χώρην μεταβαίνοντι, ἕνδεκα σταθμοί, παρασάγγαι δὲ δύο καὶ τεσσεράκοντα καὶ ἥμισύ ἐστι ἐπὶ ποταμὸν Χοάσπην, ἐόντα καὶ τοῦτον νησὶ περητόν· ἐπ' ᾧ Σοῦσα πόλις πεπόλισται. Οὗτοι οἱ πάντες σταθμοί εἰσι ἕνδεκα καὶ ἑκατόν. καταγωγαὶ μέν νυν σταθμῶν τοσαῦταί εἰσι ἐκ Σαρδίων ἐς Σοῦσα ἀναβαίνοντι.

LIII. Εἰ δὲ ὀρθῶς μεμέτρηται ἡ ὁδὸς ἡ βασιληΐη τοῖσι παρασάγγῃσι, καὶ ὁ παρασάγγης δύναται τριήκοντα στάδια, ὥσπερ οὗτός γε δύναται ταῦτα, ἐκ Σαρδίων στάδιά ἐστι ἐς τὰ βασιλήϊα τὰ Μεμνόνια καλεόμενα, πεντακόσια καὶ τρισχίλια καὶ μύρια, παρασαγγέων ἐόντων πεντήκοντα καὶ τετρακοσίων. πεντήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν στάδια ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ διεξιοῦσι, ἀναισιμοῦνται ἡμέραι ἀπαρτὶ ἐννενήκοντα.

LIV. Οὕτω τῷ Μιλησίῳ Ἀρισταγόρῃ, εἰπαντι πρὸς Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, εἶναι τριῶν μηνῶν τὴν ἄνοδον τὴν παρὰ βασιλῆα, ὀρθῶς εἴρητο. εἰ δέ τις τὸ ἀτρεκέστερον τουτέων ἔτι δίζηται, ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω· τὴν γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις ὁδὸν δεῖ προσλογίσασθαι ταύτῃ. καὶ δὴ λέγω σταδίους εἶναι τοὺς πάντας ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἑλληνικῆς μέχρι Σούσων, τοῦτο γὰρ Μεμνόνιον ἄστυ καλέεται, τεσσεράκοντα καὶ τετρακισχιλίους καὶ μυρίους· οἱ γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις εἰσὶ τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσιοι στάδιοι· καὶ οὕτω τρισὶ ἡμέρῃσι μηκύνεται ἡ τρίμηνος ὁδός.

Aristagoras spe frustratus auxilii Spartani, Athenas jam proficiscitur, paullo ante [a. 510.] in libertatem vindicatas.

LV. Ἀπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης, ἦϊε ἐς τὰς Ἀθήνας, γενομένας τυράννων ὧδε ἐλευθέρας.

DIGRESSIO DE REBUS ATTICIS.

Ἐπεὶ Ἵππαρχον τὸν Πεισιστράτου, Ἱππίεω δὲ τοῦ τυράννου ἀδελφεὸν, ἰδόντα ὄψιν ἐνυπνίου τῷ ἑωυτοῦ πάθεϊ ἐναργεστάτην, κτείνουσι Ἀριστογείτων καὶ Ἁρμόδιος, γένος ἐόντες τὰ ἀνέκαθεν Γεφυραῖοι, μετὰ ταῦτα ἐτυραννεύοντο Ἀθηναῖοι ἐπ' ἔτεα τέσσερα οὐδὲν ἧσσον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, ἢ πρότοῦ.

Aristogiton et Harmodius, genere Gephyræi, interficiunt [a. 514.] Hipparchum Pisistrati filium, somnio frustra monitum.

LVI. Ἡ μέν νυν ὄψις τοῦ Ἱππάρχου ἐνυπνίου ἦν ἥδε. ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐδόκεε ὁ Ἵππαρχος ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν καὶ εὐειδέα, αἰνίσσεσθαι τάδε τὰ ἔπεα·

Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ·
οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

ταῦτα δὲ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, φανερὸς ἦν ὑπερτιθέμενος ὀνειροπόλοισι· μετὰ δὲ, ἀπειπάμενος τὴν ὄψιν, ἔπεμπε τὴν πομπήν, ἐν τῇ δὴ τελευτᾷ.

Gephyræorum majores cum Cadmo e Phœnicia in Bœotiam delati, agrum Tanagræum sortito obtinent: unde a Bœotis ejecti [c. 61.], sedem Athenas transferunt.

LVII. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι, τῶν ἦσαν οἱ Φονέες οἱ Ἱππάρχου, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, ἐγεγόνεσαν ἐξ Ἐρετρίης τὴν ἀρχήν· ὡς δὲ ἐγὼ ἀναπυνθανόμενος εὑρίσκω, ἦσαν Φοίνικες τῶν σὺν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς γῆν τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην· οἴκεον δὲ τῆς χώρης ταύτης ἀπολαχόντες τὴν Ταναγρικὴν μοίρην. ἐνθεῦτεν δὲ Καδμείων πρότερον ἐξαναστάντων ὑπ' Ἀργείων, οἱ Γεφυραῖοι οὗτοι δεύτερα ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες ἐτράποντο ἐπ' Ἀθηνέων. Ἀθηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο σφέων αὐτῶν εἶναι πολίητας, πολλῶν τέων καὶ οὐκ ἀξιαπηγήτων ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι.

Græci a colonis Phœnicibus cum alia edocti, tum notas literarum. Pellium ad scribendum usus.

LVIII. Οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ σὺν Κάδμῳ ἀπικόμενοι, τῶν ἦσαν οἱ Γεφυραῖοι, ἄλλα τε πολλὰ, οἰκήσαντες ταύτην τὴν χώρην, ἐσήγαγον διδασκάλια ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ δὴ καὶ γράμματα, οὐκ ἐόντα πρὶν Ἕλλησι, ὡς ἐμοὶ δοκέειν· πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοίνικες· μετὰ δὲ, χρόνου προβαίνοντος, ἅμα τῇ φωνῇ μετέβαλον καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν γραμμάτων. Περιοίκεον δὲ σφεας τὰ πολλὰ τῶν χώρων τοῦτον τὸν χρόνον Ἑλλήνων Ἴωνες· οἳ παραλαβόντες διδαχῇ παρὰ τῶν Φοινίκων τὰ γράμματα, μεταῤῥυθμίσαντές σφεων ὀλίγα, ἐχρέωντο· χρεώμενοι δὲ ἐφάτισαν, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔφερε, ἐσαγαγόντων Φοινίκων ἐς τὴν Ἑλλάδα, Φοινικήια κεκλῆσθαι. καὶ τὰς βύβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ οἱ Ἴωνες, ὅτι κοτὲ ἐν σπάνι βύβλων ἐχρέωντο διφθέρῃσι αἰγέῃσί τε καὶ οἰέῃσι· ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ' ἐμὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας γράφουσι.

Tripodes

LIX. Ἴδον δὲ καὶ αὐτὸς Καδμήια γράμματα, ἐν τῷ

ἱρῷ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἰσμηνίου ἐν Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν, ἐπὶ τρίποσί τισι ἐγκεκολαμμένα, τὰ πολλὰ ὁμοῖα ἐόντα τοῖσι Ἰωνικοῖσι. ὁ μὲν δὴ εἷς τῶν τριπόδων ἐπίγραμμα ἔχει,

Thebis in templo Apollinis Ismenii, quorum epigrammata literis Cadmeis [prout Herodoto visum est] scripta.

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκε νέων ἀπὸ Τηλεβοάων.

ταῦτα ἡλικίην ἂν εἴη κατὰ Λάϊον τὸν Λαβδάκου τοῦ Πολυδώρου τοῦ Κάδμου.

LX. Ἕτερος δὲ τρίπους ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει,

Σκαῖος πυγμαχέων με ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
νικήσας ἀνέθηκε τεὴν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Σκαῖος δ' ἂν εἴη ὁ Ἱπποκόωντος· εἰ δὴ οὗτός γ' ἐστὶ ὁ ἀναθεὶς, καὶ μὴ ἄλλος τὠυτὸ οὔνομα ἔχων τῷ Ἱπποκόωντος· ἡλικίην κατὰ Οἰδίπουν τὸν Λάϊου.

LXI. Τρίτος δὲ τρίπους λέγει καὶ οὗτος ἐν ἑξαμέτρῳ·

Λαοδάμας τρίποδ' αὐτὸν εὐσκόπῳ Ἀπόλλωνι
μουναρχέων ἀνέθηκε τεὴν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Λαοδάμαντος τοῦ Ἐτεοκλέος μουναρχέοντος ἐξανιστέαται Καδμεῖοι ὑπ' Ἀργείων, καὶ τρέπονται ἐς τοὺς Ἐγχέλεας. οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας· καί σφι ἱρά ἐστι ἐν Ἀθήνῃσι ἱδρυμένα, τῶν οὐδὲν μέτα τοῖσι λοιποῖσι Ἀθηναίοισι, ἄλλα τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἱρῶν, καὶ δὴ καὶ Ἀχαιΐης Δήμητρος ἱρόν τε καὶ ὄργια.

LXII. Ἡ μὲν δὴ ὄψις τοῦ Ἱππάρχου ἐνυπνίου, καὶ οἱ Γεφυραῖοι ὅθεν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἦσαν οἱ Ἱππάρχου φονέες, ἀπήγηταί μοι· δεῖ δὲ πρὸς τούτοισι ἔτι ἀναλαβεῖν τὸν κατ' ἀρχὰς ἧια λέξων λόγον, ὡς τυράννων ἐλευθερώθησαν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἱππίεω τυραννεύοντος καὶ ἐμπικραινομένου Ἀθηναίοισι διὰ δὸν Ἱππάρχου θάνατον, Ἀλκμαιωνίδαι, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, καὶ φεύγοντες Πεισιστρατίδας, ἐπεί

Occiso Hipparcho [c. 55.], dum Hippias tyrannus Athenienses asperius vexat, Alcmæonidæ cum cæteris exsulibus

[1, 64.] quem sibi reditum in patriam armis parare non potuerant, astu conficere nituntur. Igitur et templum Delphicum [1, 50. 2, 180.] magnificentissime restaurantes,

et dona dantes Pythiæ, obtinent, ut Spartani, quoties Apollinem consulunt, toties Athenas liberare oraculi monitu jubeantur. Primæ Spartanorum in Atticam expeditionis infaustus eventus.

τε σφι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Ἀθηναίων φυγάσι πειρωμένοισι κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐ προεχώρεε ἡ κάτοδος, ἀλλὰ προσέπταιον μεγάλως, πειρώμενοι κατιέναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες· ἐνθαῦτα οἱ Ἀλκμαιωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖσι Πεισιστρατίδῃσι μηχανώμενοι, παρ' Ἀμφικτυόνων τὸν νηὸν μισθοῦνται τὸν ἐν Δελφοῖσι, τὸν νῦν ἐόντα, τότε δὲ οὔκω, τοῦτον ἐξοικοδομήσαι. οἷα δὲ χρημάτων εὖ ἥκοντες, καὶ ἐόντες ἄνδρες δόκιμοι ἀνέκαθεν ἔτι, τόν τε νηὸν ἐξεργάσαντο τοῦ παραδείγματος κάλλιον, τά τε ἄλλα, καὶ, συγκειμένου σφι πωρίνου λίθου ποιέειν τὸν νηόν, Παρίου τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεποίησαν.

LXIII. Ὡς ὦν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι λέγουσι, οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐν Δελφοῖσι κατήμενοι ἀνέπειθον τὴν Πυθίην χρήμασι, ὅκως ἐλθοιεν Σπαρτιητέων ἄνδρες, εἴ τε ἰδίῳ στόλῳ εἴ τε δημοσίῳ χρεσόμενοι, προφέρειν σφι τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῦν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὥς σφι αἰεὶ τὠυτὸ πρόφαντον ἐγένετο, πέμπουσι Ἀγχιμόλιον τὸν Ἀστέρος, ἐόντα τῶν ἀστῶν ἄνδρα δόκιμον, σὺν στρατῷ, ἐξελῶντα Πεισιστρατίδας ἐξ Ἀθηνέων, ὅμως καὶ ξεινίους σφι ἐόντας τὰ μάλιστα· τὰ γὰρ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν. πέμπουσι δὲ τούτους κατὰ θάλασσαν πλοίοισι. ὁ μὲν δὴ προσσχὼν ἐς Φάληρον, τὴν στρατιὴν ἀπέβησε· οἱ δὲ Πεισιστρατίδαι προπυνθανόμενοι ταῦτα, ἐπεκαλέοντο ἐκ Θεσσαλίης ἐπικουρίην· ἐπεποίητο γάρ σφι συμμαχίη πρὸς αὐτούς. Θεσσαλοὶ δὲ σφι δεομένοισι ἀπέπεμψαν, κοινῇ γνώμῃ χρεώμενοι, χιλίην τε ἵππον, καὶ τὸν βασιλῆα τὸν σφέτερον Κινέην, ἄνδρα Κονιαῖον· τοὺς ἐπεί τε ἔσχον συμμάχους οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐμηχανέατο τοιάδε. κείραντες τῶν Φαληρέων τὸ πεδίον, καὶ ἱππάσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον, ἐπῆκαν τῷ στρατοπέδῳ τὴν ἵππον· ἐμπεσοῦσα δὲ διέφθειρε ἄλλους τε πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ δὴ καὶ τὸν Ἀγχιμόλιον· τοὺς δὲ περιγενομένους αὐτέων ἐς τὰς νέας κατέρξαν. Ὁ μὲν δὴ πρῶτος στόλος ἐκ Λακεδαίμονος οὕτω ἀπήλλαξε·

καὶ Ἀγχιμολίου εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆσι, ἀγχοῦ τοῦ Ἡρακληίου τοῦ ἐν Κυνοσάργει.

LXIV. Μετὰ δὲ, Λακεδαιμόνιοι μέζω στόλον στείλαντες, ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, στρατηγὸν τῆς στρατιῆς ἀποδέξαντες βασιλῆα Κλεομένεα τὸν Ἀναξανδρίδεω, οὐκέτι κατὰ θάλασσαν στείλαντες, ἀλλὰ κατ' ἤπειρον. τοῖσι δὲ ἐσβαλοῦσι ἐς τὴν Ἀττικὴν χώρην ἡ τῶν Θεσσαλέων ἵππος πρώτη προσέμιξε, καὶ οὐ μετὰ πολὺ ἐτράπετο· καί σφεων ἔπεσον ὑπὲρ τεσσεράκοντα ἄνδρας, οἱ δὲ περιγενόμενοι, ἀπαλλάσσοντο ὡς εἶχον ἴθυς ἐπὶ Θεσσαλίης. Κλεομένης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὸ ἄστυ ἅμα Ἀθηναίων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι, ἐπολιόρκεε τοὺς τυράννους, ἀπεργμένους ἐν τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ. Felicior alterius duce Cleomene susceptæ.

LXV. Καὶ οὐδέν τι πάντως ἂν ἐξεῖλον τοὺς Πεισιστρατίδας οἱ Λακεδαιμόνιοι· οὔτε γὰρ ἐπέδρην ἐπενόεον ποιήσασθαι, οἵ τε Πεισιστρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρεσκευάδατο· πολιορκήσαντές τε ἂν ἡμέρας ὀλίγας, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Σπάρτην. νῦν δὲ συντυχίη τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγένετο, τοῖσι δὲ, ἡ αὐτὴ αὕτη σύμμαχος· ὑπεκτιθέμενοι γὰρ ἔξω τῆς χώρης οἱ παῖδες τῶν Πεισιστρατιδέων ἥλωσαν. τοῦτο δὲ ὡς ἐγένετο, πάντα αὐτέων τὰ πρήγματα συνετετάραχτο. παρέστησαν δὲ, ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκνοισι, ἐπ' οἷσι ἐβούλοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ὥστε ἐν πέντε ἡμέρῃσι ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς Ἀττικῆς. Μετὰ δὲ, ἐξεχώρησαν ἐς Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ· ἄρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ' ἔτεα ἕξ τε καὶ τριήκοντα, ἐόντες δὲ καὶ οὗτοι ἀνέκαθεν Πύλιοί τε καὶ Νηλεῖδαι, ἐκ τῶν αὐτέων γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρον τε καὶ Μέλανθον, οἵ πρότερον ἐπήλυδες ἐόντες, ἐγένοντο Ἀθηναίων βασιλῆες. ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὠυτὸ οὔνομα ἀπεμνημόνευσε Ἱπποκράτης τῷ παιδὶ θέσθαι, τὸν Πεισίστρατον, ἐπὶ τοῦ Νέστορος Πεισιστράτου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην. Οὕτω μὲν Ἀθηναῖοι τυράννων ἀπαλλάχθησαν· ὅσα δὲ ἐλευθερωθέντες ἔρξαν ἢ ἔπαθον ἀξιόχρεα ἀπηγήσιος, πρὶν ἢ Ἰωνίην Pisistratidæ tyrannide exuti [a. 510.], Sigeum ad Scamandrum [4, 38. 5, 94.] concedunt. Pisistratus et filii quamdiu Athenis regnaverint, undeque originem traxerint.

Heleidæ

τε ἀποστῆναι ἀπὸ Δαρείου, καὶ Ἀρισταγόρεα τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας χρῆσαι σφέων βοηθέειν, ταῦτα πρῶτα φράσω.

De rebus Atheniensium post tyrannos expulsos usque ad Aristagoræ Milesii adventum. Clisthenis et Isagoræ factiones. Ille auram captat popularem et Athenienses, abrogata prisca in quatuor tribus divisione, in decem dispertit novis adpellatas nominibus, avum maternum imitans, Clisthenem Sicyoniorum tyrannum, [6, 131.] qui cum alia Sicyone novaverat, [obiter hic de rhapsodis, Adrasto Talaïonida, Melanippo Astacida, choris tragicis]

LXVI. Ἀθῆναι, ἐοῦσαι καὶ πρὶν μεγάλαι, τότε ἀπαλλαχθεῖσαι τυράννων, ἐγίνοντο μέζονες. ἐν δὲ αὐτῇσι δύο ἄνδρες ἐδυνάστευον, Κλεισθένης τε, ἀνὴρ Ἀλκμαιωνίδης, ὅσπερ δὴ λόγον ἔχει τὴν Πυθίην ἀναπεῖσαι, καὶ Ἰσαγόρης ὁ Τισάνδρου, οἰκίης μὲν ἐὼν δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι· θύουσι δὲ οἱ συγγενέες αὐτοῦ Διὶ Καρίῳ. οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ δυνάμιος. ἑσσούμενος δὲ ὁ Κλεισθένης, τὸν δῆμον προσεταιρίζεται. μετὰ δὲ, τετραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους, δεκαφύλους ἐποίησε· τῶν Ἴωνος παίδων, Γελέοντος καὶ Αἰγικόρεος καὶ Ἀργάδεω καὶ Ὅπλητος, ἀπαλλάξας τὰς ἐπωνυμίας· ἐπιχωρίων δ' ἑτέρων ἡρώων ἐπωνυμίας ἐξευρὼν, πάρεξ Αἴαντος· τοῦτον δὲ, ἅτε ἀστυγείτονα καὶ σύμμαχον ξεῖνον ἐόντα, προσέθετο.

LXVII. Ταῦτα δὲ, δοκέειν ἐμοὶ, ἐμιμέετο ὁ Κλεισθένης οὗτος τὸν ἑωυτοῦ μητροπάτορα, Κλεισθένεα τὸν Σικυῶνος τύραννον. Κλεισθένης γὰρ Ἀργείοισι πολεμήσας, τοῦτο μὲν, ῥαψῳδοὺς ἔπαυσε ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι τῶν Ὁμηρείων ἐπέων εἵνεκα, ὅτι Ἀργεῖοί τε καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ πάντα ὑμνέαται· τοῦτο δὲ, ἡρῷον γὰρ ἦν καὶ ἔστι ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορῇ τῶν Σικυωνίων Ἀδρήστου τοῦ Ταλάου, τοῦτον ἐπεθύμησε ὁ Κλεισθένης, ἐόντα Ἀργεῖον, ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρης. ἐλθὼν δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐχρηστηριάζετο εἰ ἐκβάλοι τὸν Ἄδρηστον· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ φᾶσα, "Ἄδρηστον μὲν "εἶναι Σικυωνίων βασιλῆα, ἐκεῖνον δὲ λευστῆρα." ἐπεὶ δὲ ὁ θεὸς τοῦτό γε οὐ παρεδίδου, ἀπελθὼν ὀπίσω, ἐφρόντιζε μηχανὴν τῇ αὐτὸς ὁ Ἄδρηστος ἀπαλλάξεται. ὡς δέ οἱ ἐξευρῆσθαι ἐδόκεε, πέμψας ἐς Θήβας τὰς Βοιωτίας, ἔφη θέλειν ἐπαγαγέσθαι Μελάνιππον τὸν Ἀστακοῦ· οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔδοσαν. ἐπαγαγόμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν Μελάνιππον, τέμενός οἱ ἀπέδεξε ἐν αὐτῷ τῷ πρυτανηΐῳ, καί μιν ἵδ-

ρυσε ἐνθαῦτα ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ. ἐπηγάγετο δὲ τὸν Μελάνιππον ὁ Κλεισθένης, καὶ γὰρ τοῦτο δεῖ ἀπηγήσασθαι, ὡς ἔχθιστον ἐόντα Ἀδρήστῳ· ὃς τόν τε ἀδελφεόν οἱ Μηκιστέα ἀπεκτόνεε, καὶ τὸν γαμβρὸν Τυδέα. ἐπεί τε δέ οἱ τὸ τέμενος ἀπέδεξε, θυσίας τε καὶ ὁρτὰς Ἀδρήστου ἀπελόμενος, ἔδωκε τῷ Μελανίππῳ. Οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐώθεσαν μεγαλωστὶ κάρτα τιμᾶν τὸν Ἄδρηστον. ἡ γὰρ χώρη ἦν αὕτη Πολύβου· ὁ δὲ Ἄδρηστος ἦν Πολύβου θυγατριδέος· ἅπαις δὲ Πόλυβος τελευτῶν διδοῖ Ἀδρήστῳ τὴν ἀρχήν. τά τε δὴ ἄλλα οἱ Σικυώνιοι ἐτίμων τὸν Ἄδρηστον, καὶ δὴ πρὸς, τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον· τὸν μὲν Διόνυσον οὐ τιμέωντες, τὸν δὲ Ἄδρηστον. Κλεισθένης δὲ χοροὺς μὲν τῷ Διονύσῳ ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην θυσίην τῷ Μελανίππῳ. ταῦτα μὲν ἐς Ἄδρηστόν οἱ πεποίητο.

Alt from Thyatridous

LXVIII. Φυλὰς δὲ τὰς Δωριέων, ἵνα δὴ μὴ αἱ αὐταὶ ἔωσι τοῖσι Σικυωνίοισι καὶ τοῖσι Ἀργείοισι, μετέβαλε ἐς ἄλλα οὐνόματα. ἔνθα καὶ πλεῖστον κατεγέλασε τῶν Σικυωνίων· ἐπὶ γὰρ ὑός τε καὶ ὄνου τὰς ἐπωνυμίας μετατιθεὶς, αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε, πλὴν τῆς ἑωυτοῦ φυλῆς· ταύτῃ δὲ τὸ οὔνομα ἀπὸ τῆς ἑωυτοῦ ἀρχῆς ἔθετο. οὗτοι μὲν δὴ Ἀρχέλαοι ἐκαλέοντο· ἕτεροι δὲ, Ὑᾶται· ἄλλοι δὲ, Ὀνεᾶται· ἕτεροι δὲ, Χοιρεᾶται. Τούτοισι τοῖσι οὐνόμασι τῶν φυλέων ἐχρέωντο οἱ Σικυώνιοι, καὶ ἐπὶ Κλεισθένεος ἄρχοντος, καὶ ἐκείνου τεθνεῶτος, ἔτι ἐπ' ἔτεα ἑξήκοντα· μετέπειτα μέντοι λόγον σφίσι δόντες, μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Παμφύλους καὶ Δυμανάτας· τετάρτους δὲ αὐτοῖσι προσέθεντο ἐπὶ τοῦ Ἀδρήστου παιδὸς Αἰγιαλέος, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενοι κεκλῆσθαι Αἰγιαλέας.

tum Sicyoniorum tribubus nova nomina imposuerat.

Hylleans. Pamphylians Dymanatæ. Aegialeus. Aegialeans.

LXIX. Ταῦτα μέν νυν ὁ Σικυώνιος Κλεισθένης ἐπεποιήκεε. ὁ δὲ δὴ Ἀθηναῖος Κλεισθένης, ἐὼν τοῦ Σικυωνίου τούτου θυγατριδέος, καὶ τὸ οὔνομα ἐπὶ τούτου ἔχων, δοκέειν ἐμοὶ, καὶ οὗτος ὑπερδὼν Ἴωνας, ἵνα μή σφισι αἱ αὐταὶ ἔωσι φυλαὶ καὶ Ἴωσι, τὸν ὁμώνυμον Κλεισθένεα

Tali modo cum multo potentior adversariis evasisset.

ἐμιμήσατο. ὡς γὰρ δὴ τὸν Ἀθηναίων δῆμον, πρότερον ἀπωσμένον, τότε πάντα πρὸς τὴν ἑωυτοῦ μοίρην προσεδήκατο, τὰς φυλὰς μετωνόμασε, καὶ ἐποίησε πλεῦνας ἐξ ἐλασσόνων· δέκα τε δὴ φυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε, δέκα δὲ καὶ τοὺς δήμους κατένεμε ἐς τὰς φυλάς. ἦν τε, τὸν δῆμον προσδέμενος, πολλῷ κατύπερθε τῶν ἀντιστασιωτέων.

Isagoras, Cleomene Spartanisque in auxilium vocatis, per speciem sceleris Cylonii [interfectus Cylon a. 612.] Clisthenem cum aliis multis solum vertere cogit.

LXX. Ἐν τῷ μέρεϊ δὲ ἐσσούμενος ὁ Ἰσαγόρης, ἀντιτεχνᾶται τάδε. ἐπικαλέεται Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, γενόμενον ἑωυτῷ ξεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιστρατιδέων πολιορκίης. τὸν δὲ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναῖκα. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων ὁ Κλεομένης ἐς τὰς Ἀθήνας κήρυκα, ἐξέβαλλε Κλεισθένεα, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους πολλοὺς Ἀθηναίων "τοὺς ἐναγέας" ἐπιλέγων. ταῦτα δὲ πέμπων ἔλεγε ἐκ διδαχῆς τοῦ Ἰσαγόρεω. οἱ μὲν γὰρ Ἀλκμαιωνίδαι καὶ οἱ συστασιῶται αὐτέων εἶχον αἰτίην τοῦ φόνου τούτου· αὐτὸς δὲ οὐ μετεῖχε, οὐδ' οἱ φίλοι αὐτοῦ.

LXXI. Οἱ δ' ἐναγέες Ἀθηναίων ὧδε ὠνομάσθησαν. ἦν Κύλων τῶν Ἀθηναίων ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης· οὗτος ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε. προσποιησάμενος δὲ ἑταιρηΐην τῶν ἡλικιωτέων, καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν ἐπειρήθη· οὐ δυνάμενος δὲ ἐπικρατῆσαι, ἱκέτης ἵζετο πρὸς τῴγαλμα. τούτους ἀνιστέασι μὲν οἱ πρυτάνις τῶν Ναυκράρων, οἵπερ ἔνεμον τότε τὰς Ἀθήνας, ὑπεγγύους πλὴν θανάτου· φονεῦσαι δὲ αὐτοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμαιωνίδας. ταῦτα πρὸ τῆς Πεισιτράτου ἡλικίης ἐγένετο.

Ibi dum Cleomenes, Isagoræ gratificaturus, res novas Athenis molitur, Athenienses, armis sumptis, Spartanos atque Isa-

LXXII. Κλεομένης δὲ ὡς πέμπων ἐξέβαλε Κλεισθένεα καὶ τοὺς ἐναγέας, Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπεξέσχε. μετὰ δὲ οὐδὲν ἧσσον παρῆν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Κλεομένης, οὐ σὺν μεγάλῃ χειρί· ἀπικόμενος δὲ ἀγηλατέει ἑπτακόσια ἐπίστια Ἀθηναίων, τά οἱ ὑπέδετο ὁ Ἰσαγόρης. ταῦτα δὲ ποιήσας, δεύτερα τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾶτο· τριηκοσίοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω στασιώτῃσι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε.

ἀντισταθείσης δὲ τῆς βουλῆς, καὶ οὐ βουλομένης πείθεσθαι, ὅ τε Κλεομένης καὶ ὁ Ἰσαγόρης καὶ οἱ στασιῶται αὐτοῦ καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. Ἀθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ, τὰ αὐτὰ φρονήσαντες, ἐπολιόρκεον αὐτοὺς ἡμέρας δύο· τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται ἐκ τῆς χώρης, ὅσοι ἔσαν αὐτέων Λακεδαιμόνιοι. Ἐπετελέετο δὲ τῷ Κλεομένεϊ ἡ φήμη· ὡς γὰρ ἀνέβη ἐς τὴν ἀκρόπολιν, μέλλων δὴ αὐτὴν καταισχήσειν, ἦιε ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεοῦ, ὡς προσερέων· ἡ δὲ ἱρηίη ἐξαναστᾶσα ἐκ τοῦ θρόνου, πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμείψαι, εἶπε· "Ὦ ξεῖνε Λακεδαιμόνιε, πάλιν χώρει, μηδ' "ἔσιθι ἐς τὸ ἱρόν· οὐ γὰρ θεμιτὸν Δωριεῦσι παριέναι ἐν- "θαῦτα." ὁ δὲ εἶπε· "Ὦ γύναι, ἀλλ' οὐ Δωριεύς εἰμι, "ἀλλ' Ἀχαιός." Ὁ μὲν δὴ τῇ κλεηδόνι οὐδὲν χρεώμενος, ἐπεχείρησέ τε, καὶ τότε πάλιν ἐξέπιπτε μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. Τοὺς δὲ ἄλλους Ἀθηναῖοι κατέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ· ἐν δὲ αὐτοῖσι, καὶ Τιμησίθεον τὸν Δελφὸν, τοῦ ἔργα χειρῶν τε καὶ λήματος ἔχοιμ' ἂν μέγιστα καταλέξαι. οὗτοι μέν νυν δεδεμένοι ἐτελεύτησαν.

goram [c. 74.] expellunt, Isagoreos necant.

an omen contained in the word ἔσιθι

LXXIII. Ἀθναῖοι δὲ μετὰ ταῦτα Κλεισθένεα καὶ τὰ ἑπτακόσια ἐπίστια τὰ διωχθέντα ὑπὸ Κλεομένεος μεταπεμψάμενοι, πέμπουσι ἀγγέλους ἐς Σάρδις, συμμαχίην βουλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας· ἠπιστέατο γάρ σφι Λακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεα ἐκπεπολεμῶσθαι. ἀπικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδις, καὶ λεγόντων τὰ ἐντεταλμένα, Ἀρταφέρνης ὁ Ὑστάσπεος, Σαρδίων ὕπαρχος, ἐπειρώτα τίνες ἐόντες ἄνδρωποι, καὶ πῆ γῆς οἰκημένοι, δεοίατο Περσέων σύμμαχοι γενέσθαι. πυθόμενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων, ἀπεκρίνατο σφι τάδε· εἰ μὲν δὴ διδοῦσι βασιλεῖ Δαρείῳ Ἀθηναῖοι γῆν τε καὶ ὕδωρ, ὁ δὲ συμμαχίην σφι συνετίθετο· εἰ δὲ μὴ διδοῦσι, ἀπαλλάσσεσθαι αὐτοὺς ἐκέλευε. Οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπὶ σφέων αὐτέων βαλόμενοι, διδόναι ἔφασαν, βουλόμενοι τὴν συμμα-

Revocatis Clisthene cæterisque exsulibus, dum Athenienses vindictam Spartanorum veriti, Persarum auxilium frustra ambiunt,

χίην ποιήσασθαι. οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἐς τὴν ἑωυτῶν, αἰτίας μεγάλας ἔχον.

Cleomenes cum exercitu Peloponnesio, simulque Bœoti ac Chalcidenses, Atticam invadunt.

LXXIV. Κλεομένης δὲ, ἐπιστάμενος περιϋβρίσθαι ἔπεσι καὶ ἔργοισι ὑπ' Ἀθηναίων, συνέλεγε ἐκ πάσης Πελοποννήσου στρατὸν, οὐ φράζων ἐς τὸ συλλέγει· τίσασθαί τε ἐθέλων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ Ἰσαγόρεα βουλόμενος τύραννον καταστῆσαι· συνεξῆλθε γάρ οἱ οὗτος ἐκ τῆς ἀκροπόλιος. Κλεομένης τε δὴ στόλῳ μεγάλῳ ἐσέβαλε ἐς τὴν Ἐλευσῖνα, καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ συνθήματος Οἰνόην αἱρέουσι, καὶ Ὑσιὰς, δήμους τοὺς ἐσχάτους τῆς Ἀττικῆς· Χαλκιδέες τε ἐπὶ τὰ ἕτερα ἐσίνοντο, ἐπιόντες χώρους τῆς Ἀττικῆς. Ἀθηναῖοι δὲ, καί περ ἀμφιβολίῃ ἐχόμενοι, Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλκιδέων ἐς ὕστερον ἔμελλον μνήμην ποιήσεσθαι· Πελοποννησίοισι δὲ, ἐοῦσι ἐν Ἐλευσῖνι, ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα.

Sed priusquam res ad manus veniret, orta dissensione inter Peloponnesios adeoque ipsos Spartanorum reges, Cleomenem et Demaratum (unde lex Spartæ lata, ne posthac ambo reges una in bellum exirent) socii dilabuntur.

LXXV. Μελλόντων δὲ συνάψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μάχην, Κορίνθιοι μὲν πρῶτοι σφὶ αὐτοῖσι δόντες λόγον ὡς οὐ ποιοῖεν τὰ δίκαια, μετεβάλλοντό τε καὶ ἀπαλλάσσοντο· μετὰ δὲ Δημάρητος ὁ Ἀρίστωνος, ἐὼν καὶ οὗτος βασιλεὺς Σπαρτιητέων, καὶ συνεξαγαγών τε τὴν στρατιὴν ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ οὐκ ἐὼν διάφορος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ Κλεομένεϊ. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοστασίης ἐτέθη νόμος ἐν Σπάρτῃ, μὴ ἐξεῖναι ἕπεσθαι ἀμφοτέρους τοὺς βασιλῆας, ἐξιούσης τῆς στρατιῆς· τέως γὰρ ἀμφότεροι εἵποντο· παραλυομένου δὲ τουτέων τοῦ ἑτέρου, καταλείπεσθαι καὶ τῶν Τυνδαριδέων τὸν ἕτερον· πρὸ τοῦ γὰρ δὴ καὶ οὗτοι ἀμφότεροι, ἐπίκλητοι σφὶ ἐόντες, εἵποντο. Τότε δὴ ἐν τῇ Ἐλευσῖνι ὁρέωντες οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων τούς τε βασιλῆας τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ὁμολογέοντας, καὶ Κορινθίους ἐκλιπόντας τὴν τάξιν, οἴχοντο καὶ αὐτοὶ ἀπαλλασσόμενοι.

Quatuor Doriensium in Atticam expeditiones in-

LXXVI. Τέταρτον δὴ τοῦτο ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπικόμενοι Δωριέες, δίς τε ἐπὶ πολέμῳ ἐσβαλόντες, καὶ δὶς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πλήθεος τῶν Ἀθηναίων. πρῶτον μὲν, ὅτε καὶ

Μέγαρα κατοίκισαν, οὗτος ὁ στόλος, ἐπὶ Κόδρου βασι- de a Codri
λεύοντος Ἀθηναίων, ὀρθῶς ἂν καλέοιτο· δεύτερον δὲ καὶ temporibus.
τρίτον, ὅτε ἐπὶ Πεισιστρατιδέων ἐξέλασιν ὁρμηθέντες ἐκ
Σπάρτης ἀπίκοντο· τέταρτον δὲ τότε, ὅτε ἐς Ἐλευσῖνα
Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίους ἐσέβαλε. οὕτω τέταρτον
τότε Δωριέες ἐσέβαλον ἐς Ἀθήνας.

LXXVII. Διαλυθέντος ὧν τοῦ στόλου τούτου ἀπλεῶς, Athenien-
ἐνθαῦτα Ἀθηναῖοι τίννυσθαι βουλόμενοι, πρῶτα στρατηΐην ses metu
ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας· Βοιωτοὶ τε τοῖσι Χαλκιδεῦσι Peloponne-
βοηθέουσι ἐπὶ τὸν Εὔριπον. Ἀθηναίοισι δὲ ἰδοῦσι τοὺς siorum li-
βοηθοὺς, ἔθοξε πρότερον τοῖσι Βοιωτοῖσι ἢ τοῖσι Χαλκιδεῦσι berati, a
ἐπιχειρέειν. συμβάλλουσί τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Ἀθη- Bœotis ac
ναῖοι, καὶ πολλῷ ἐκράτησαν· κάρτα δὲ πολλοὺς φονεύσαντες, Chalciden-
ἑπτακοσίους αὐτέων ἐζώγρησαν. Τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης sibus pœnas
ἡμέρης οἱ Ἀθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὔβοιαν, συμβάλλου- repetunt,
σι καὶ τοῖσι Χαλκιδεῦσι· νικήσαντες δὲ καὶ τούτους, τετρα- Hippobotæ.
κισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπου-
σι· οἱ δ' ἱπποβόται ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων.
ὅσους δὲ καὶ τουτέων ἐζώγρησαν, ἅμα τοῖσι Βοιωτῶν ἐζω-
γρημένοισι εἶχον ἐν φυλακῇ, ἐν πέδας δήσαντες· χρόνῳ δὲ ἔλυ- διμναίους L.
σάν σφεας, διμνέως ἀποτιμησάμενοι, τὰς δὲ πέδας αὐτέων, διμνεοσίδι
ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἀνεκρέμασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν· αἵπερ ἔτι λοῦς Ionic
καὶ ἐς ἐμὲ ἔσαν περιεοῦσαι, κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπε- Scorched
φλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου, ἀντίον δὲ τοῦ μεγάρου τοῦ
πρὸς ἑσπέρην τετραμμένου. καὶ τῶν λύτρων τὴν δεκάτην
ἀνέθηκαν, ποιησάμενοι τέθριππον χάλκεον· τὸ δὲ ἀριστερῆς and this
χερὸς ἕστηκε πρῶτον ἐσιόντι ἐς τὰ προπύλαια τὰ ἐν τῇ ἀ-
κροπόλι, ἐπιγέγραπται δέ οἱ τάδε·

Ἔθνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες
παῖδες Ἀθηναίων ἔργμασιν ἐν πολέμου,
δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρέῳ ἔσβεσαν ὕβριν· shame.
τῶν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν.

jam multo virium validiores vicinis populis, quos antea, sub Pisistratidis, virtute bellica non antecelluerant. Quantum isonomia ad virtutem civium conferat.

LXXVIII. Ἀθηναῖοι μέν νυν ηὔξηντο. δηλοῖ δὲ οὐ κατ' ἓν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῇ, ἡ ἰσηγορίη ὡς ἔστι χρῆμα σπουδαῖον· εἰ καὶ Ἀθηναῖοι τυραννευόμενοι μὲν, οὐδαμῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἔσαν τὰ πολέμια ἀμείνους, ἀπαλλαχθέντες δὲ τυράννων, μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο. δηλοῖ ὦν ταῦτα, ὅτι κατεχόμενοι μὲν, ἐθελοκάκεον, ὡς δεσπότῃ ἐργαζόμενοι· ἐλευθερωθέντων δὲ, αὐτὸς ἕκαστος ἑωυτῷ προθυμέετο κατεργάζεσθαι. οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔπρησσον.

Thebani Athenienses ulturi,

LXXIX. Θηβαῖοι δὲ μετὰ ταῦτα ἐς Δεὸν ἔπεμπον, βουλόμενοι τίσασθαι Ἀθηναίους. ἡ δὲ Πυθίη "ἀπὸ σφέων μὲν "αὐτέων οὐκ, ἔφη, αὐτοῖσι εἶναι τίσιν, ἐς πολύφημον δὲ "ἐξενείκαντας ἐκέλευε ἄγχιστα δέεσθαι." ἀπελθόντων ὦν θεοπρόπων, ἐξέφερον τὸ χρηστήριον, ἀλίην ποιησάμενοι. ὡς ἐπυνθάνοντο δὲ λεγόντων αὐτέων τῶν ἄγχιστα δέεσθαι, εἶπαν οἱ Θηβαῖοι ἀκούσαντες τουτέων· "Οὐκ ὦν ἄγχιστα "ἡμέων οἰκέουσι Ταναγραῖοί τε καὶ Κορωναῖοι καὶ Θεσ-"πιέες, καὶ οὗτοί γε ἅμα ἡμῖν αἰεὶ μαχόμενοι, προθύμως "συνδιαφέρουσι τὸν πόλεμον; τί δεῖ τούτων γε δέεσθαι; ἀλ-"λὰ μᾶλλον μὴ οὐ τοῦτο ᾖ τὸ χρηστήριον."

Æginetas ad opem sibi ferendam sollicitant. Qui cum Æacidas auxilio misissent,

LXXX. Τοιαῦτα δὴ ἐπιλεγομένων, εἶπε δή κοτε μαθών τις· "Ἐγώ μοι δοκέω συνιέναι τὸ ἐθέλει λέγειν ἡμῖν τὸ "μαντήϊον. Ἀσωποῦ λέγονται γενέσθαι δυγατέρες Θήβη "τε καὶ Αἴγινα· τουτέων ἀδελφεῶν ἐουσέων, δοκέω ἡμῖν "Αἰγινητέων δέεσθαι τὸν Δεὸν χρῆσαι τιμωρητήρων γενέσ-"θαι." καὶ, οὐ γάρ τις ταύτης ἀμείνων γνώμη ἐδόκεε φαίνεσθαι, αὐτίκα πέμψαντες ἐδέοντο Αἰγινητέων, ἐπικαλεόμενοι κατὰ τὸ χρηστήριον σφι βοηθέειν, ὡς ἐόντων ἀγχιστέων· οἱ δὲ σφι αἰτέουσι ἐπικουρίην τοὺς Αἰακίδας συμπέμπειν ἔφασαν.

Thebanis nihilo secius devictis, ipsi, et florentes opibus, et A-

LXXXI. Πειρησαμένων δὲ τῶν Θηβαίων κατὰ τὴν συμμαχίην τῶν Αἰακιδέων, καὶ τρηχέως περιεφθέντων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, αὖτις οἱ Θηβαῖοι πέμψαντες, τοὺς μὲν Αἰακίδας σφι ἀπεδίδοσαν, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐδέοντο. Αἰγινῆται δὲ,

εὐδαιμονίῃ τε μεγάλῃ ἐπαρθέντες, καὶ ἔχθρης παλαιῆς ἀναμνησθέντες ἐχούσης ἐς Ἀθηναίους, τότε, Θηβαίων δεηθέντων, πόλεμον ἀκήρυκτον Ἀθηναίοισι ἐπέφερον. ἐπικειμένων γὰρ αὐτέων Βοιωτοῖσι, ἐπιπλώσαντες μακρῇσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν, κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον, κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλοὺς δήμους· ποιεῦντες δὲ ταῦτα, μελως Ἀθηναίους ἐσινέοντο.

theniensibus pridem infesti, Atticam invadunt, magnamque actæ partem populantur.

LXXXII. Ἡ δὲ ἔχθρη ἡ προοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους ἐκ τῶν Αἰγινητέων, ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς τοιῆσδε. Ἐπιδαυρίοισι ἡ γῆ καρπὸν οὐδένα ἀνεδίδου. περὶ ταύτης ὦν τῆς συμφορῆς οἱ Ἐπιδαύριοι ἐχρέωντο ἐν Δελφοῖσι· ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευε Δαμίης τε καὶ Αὐξησίης ἀγάλματα ἱδρύσασθαι· καί σφι ἱδρυσαμένοισι ἄμεινον συνοίσεσθαι. ἐπειρώτεον ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι κότερα χαλκοῦ ποιέονται τὰ ἀγάλματα, ἢ λίθου· ἡ δὲ Πυθίη οὐδέτερα τούτων ἔα, ἀλλὰ ξύλου ἡμέρης ἐλαίης. Ἐδέοντο ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι Ἀθηναίων ἐλαίην σφι δοῦναι ταμέσθαι, ἱρωτάτας δὴ κείνας νομίζοντες εἶναι· λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἔσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἢ Ἀθήνῃσι. οἱ δὲ ἐπὶ τοῖσδε δώσειν ἔφασαν, ἐπ' ᾧ ἀπάξουσι ἔτεος ἑκάστου τῇ Ἀθηναίῃ τῇ Πολιάδι ἱρὰ, καὶ τῷ Ἐρεχθέϊ. καταινέσαντες δ' ἐπὶ τούτοισι οἱ Ἐπιδαύριοι, τῶν τε ἐδέοντο ἔτυχον, καὶ ἀγάλματα ἐκ τῶν ἐλαιέων τουτέων ποιησάμενοι, ἱδρύσαντο· καὶ ἥ τε γῆ σφι ἔφερε, καὶ Ἀθηναίοισι ἐπετέλεον τὰ συνέθεντο.

Odii Æginetarum adversus Athenienses inveterati origo. Epidaurii ad terram sterilitate levandam Damiæ et Auxesiæ, (quarum cultus c. 83. describitur) simulacra oleagina ex oraculo fabricaturi, ab Atheniensibus, sacris Minervæ et Erechtheo in singulos annos pactis, oleas obtinent.

LXXXIII. Τοῦτον δ' ἔτι τὸν χρόνον, καὶ πρὸ τοῦ, Αἰγινῆται Ἐπιδαυρίων ἤκουον, τά τε ἄλλα, καὶ δίκας, διαβαίνοντες ἐς Ἐπίδαυρον, ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμβανον παρ' ἀλλήλων οἱ Αἰγινῆται. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, νηάς τε πηξάμενοι, καὶ ἀγνωμοσύνῃ χρησάμενοι, ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἐπιδαυρίων. ἅτε δὲ ἐόντες διάφοροι, δηλεόντο αὐτούς, ὥστε δὴ θαλασσοκράτορες ἐόντες· καὶ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα ταῦτα τῆς τε Δαμίης καὶ τῆς Αὐξησίης ὑπαιρέονται αὐτέων, καί σφεα ἐκόμισάν τε καὶ ἱδρύσαντο τῆς σφετέρης χώρης ἐς τὴν με-

Quæ simulacra cum Æginetæ rapuissent,

σόγαιαν, τῇ Οἴη μέν ἐστι οὔνομα, στάδια δὲ μάλιστά κη ἀπὸ τῆς πόλιος ὡς εἴκοσι ἀπέχει. ἱδρυσάμενοι δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ, δυσίῃσί τε σφεα καὶ χοροῖσι γυναικηΐοισι κερτόμοισι ἐλάσκοντο, χορηγῶν ἀποδεικνυμένων ἑκατέρη τῶν δαιμόνων δέκα ἀνδρῶν· κακῶς δὲ ἠγόρευον οἱ χοροὶ ἄνδρα μὲν οὐδένα, τὰς δὲ ἐπιχωρίας γυναῖκας. ἔσαν δὲ καὶ τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι αἱ τοιαῦται ἱρουργίαι. εἰσὶ δέ σφι καὶ ἄῤῥητοι ἱρουργίαι.

Athenienses, Epidauriis onus illud annuum jam detrectantibus, raptum ab Æginetis repetunt:

LXXXIV. Κλεφθέντων δὲ τῶνδε τῶν ἀγαλμάτων, οἱ Ἐπιδαύριοι τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰ συνέθεντο, οὐκ ἐπετέλεον. πέμψαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐμήνιον τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι· οἱ δὲ ἀπέφαινον λόγῳ ὡς οὐκ ἀδικοῖεν· ὅσον μὲν γὰρ χρόνον εἶχον τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ χώρῃ, ἐπιτελέειν τὰ συνέθεντο· ἐπεὶ δὲ ἐστερῆσθαι αὐτέων, οὐ δίκαιον εἶναι ἀποφέρειν ἔτι, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας αὐτὰ Αἰγινήτας πρήσσεσθαι ἐκέλευον. Πρὸς ταῦτα Ἀθηναῖοι, ἐς Αἴγιναν πέμψαντες, ἀπαίτεον τὰ ἀγάλματα· οἱ δὲ Αἰγινῆται ἔφασαν σφίσι τε καὶ Ἀθηναίοισι εἶναι οὐδὲν πρῆγμα.

sed dum vim adhibent, conatus vel numine divino, vel quod Argivi Æginetas juvarent, tam male cedit, ut cæteris occisis modo unus sospes evadat.

LXXXV. Ἀθηναῖοι μέν νυν λέγουσι, μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσταλῆναι τριήρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν τούτους, οἳ ἀποπεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, καὶ ἀπικόμενοι ἐς Αἴγιναν, τὰ ἀγάλματα ταῦτα, ὡς σφετέρων ξύλων ἐόντα, ἐπειρῶντο ἐκ τῶν βάθρων ἐξαναστᾶν, ἵνα σφέα ἀνακομίσωνται. οὐ δυναμένους δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτέων κρατῆσαι, περιβαλόντας σχοινία ἕλκειν τὰ ἀγάλματα. καί σφι ἕλκουσι, βροντήν τε, καὶ ἅμα τῇ βροντῇ σεισμὸν ἐπιγενέσθαι· τοὺς δὲ τριηρίτας τοὺς ἕλκοντας, ὑπὸ τουτέων ἀλλοφρονῆσαι· παθόντας δὲ τοῦτο, κτείνειν ἀλλήλους ἅτε πολεμίους, ἐς ὃ ἐκ πάντων ἕνα λειφθέντα, ἀνακομισθῆναι αὐτὸν ἐς Φάληρον.

LXXXVI. Ἀθηναῖοι μέν νυν οὕτω λέγουσι γενέσθαι. Αἰγινῆται δὲ, οὐ νηῒ μιῇ ἀπικέσθαι Ἀθηναίους· μίην μὲν γὰρ, καὶ ὀλίγῳ πλεῦνας μιῆς, καὶ εἴ σφι μὴ ἔτυχον ἐοῦσαι

νέες, ἀπαμύνασθαι ἂν εὐπετέως· ἀλλὰ πολλῆσι νηυσὶ ἐπιπλέειν σφι ἐπὶ τὴν χώρην· αὐτοὶ δέ σφι εἶξαι, καὶ οὐ διαναυμαχῆσαι. οὐκ ἔχουσι δὲ τοῦτο διασημῆναι ἀτρεκέως, οὔτε εἰ ἔσσονες συγγινωσκόμενοι εἶναι τῇ ναυμαχίῃ, κατὰ τοῦτο εἶξαν, οὔτε εἰ βουλόμενοι ποιῆσαι οἷόν τι καὶ ἐποίησαν. Ἀθηναίους μέν νυν, ἐπεί τέ σφι οὐδεὶς ἐς μάχην κατίστατο, ἀποβάντας ἀπὸ τῶν νεῶν, τραπέσθαι πρὸς τὰ ἀγάλματα· οὐ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βάθρων αὐτὰ, οὕτω δὴ περιβαλλομένους σχοινία, ἕλκειν, ἐς οὗ ἑλκόμενα τὰ ἀγάλματα ἀμφότερα τωὐτὸ ποιῆσαι· ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, ἄλλῳ δέ τεῳ· ἐς γούνατα γάρ σφι αὐτὰ πεσέειν, καὶ τὸν ἀπὸ τούτου χρόνον διατελέειν οὕτω ἔχοντα. Ἀθηναίους μὲν δὴ ταῦτα ποιέειν· σφέας δὲ, Αἰγινῆται λέγουσι, πυθομένους τοὺς Ἀθηναίους, ὡς μέλλοιεν ἐπὶ σφέας στρατεύεσθαι, ἑτοίμους Ἀργείους ποιέεσθαι. τούς τε δὴ Ἀθηναίους ἀποβεβάναι ἐς τὴν Αἰγιναίην, καὶ παρεῖναι βοηθέοντάς σφι τοὺς Ἀργείους· καὶ λαθεῖν τε ἐξ Ἐπιδαύρου διαβάντας ἐς τὴν νῆσον, καὶ οὐ προακηκοόσι τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπιπεσέειν ὑποταμομένους τὸ ἀπὸ τῶν νεῶν· ἅμα τε ἐν τούτῳ τὴν βροντήν τε γενέσθαι καὶ τὸν σεισμὸν αὐτοῖσι.

LXXXVII. Λέγεται μέν νυν ὑπ' Ἀργείων τε καὶ Αἰγινητέων τάδε. ὁμολογέεται δὲ καὶ ὑπ' Ἀθηναίων, ἕνα μοῦνον τὸν ἀποσωθέντα αὐτέων ἐς τὴν Ἀττικὴν γενέσθαι· πλὴν Ἀργεῖοι μὲν λέγουσι, αὐτέων τὸ Ἀττικὸν στρατόπεδον διαφθειράντων, τὸν ἕνα τοῦτον περιγενέσθαι· Ἀθηναῖοι δὲ, τοῦ δαιμονίου· περιγενέσθαι μέντοι οὐδὲ τοῦτον τὸν ἕνα, ἀλλ' ἀπολέσθαι τρόπῳ τοιῷδε. κομισθεὶς γὰρ ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπήγγειλε τὸ πάθος· πυθομένας δὲ τὰς γυναῖκας τῶν ἐπ' Αἴγιναν στρατευσαμένων ἀνδρῶν, δεινόν τι ποιησαμένας κεῖνον μοῦνον ἐξ ἁπάντων σωθῆναι, πέριξ τὸν ἄνδρωπον τοῦτον λαβούσας, καὶ κεντεύσας τῇσι περόνῃσι τῶν ἱματίων, εἰρωτᾶν ἑκάστην αὐτέων ὅκη εἴη ὁ ἐωυτῆς ἀνήρ· καὶ τοῦτον μὲν οὕτω διαφθαρῆναι. Ἀθηναίοισι δὲ ἔτι τοῦ

Hunc Athenas reversum uxores peremtorum fibulis vestium confodiunt: quare feminarum Atticarum vestitus, qui prius, ut omnium Græcarum [c. 88.], Doricus fuerat, in Ionicum,

πάθεος δεινότερόν τι δόξαι εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον. ἄλλο μὲν δὴ οὐκ ἔχειν ὅτεῳ ζημιώσωσι τὰς γυναῖκας, τὴν δὲ ἐσθῆτα μετέβαλλον αὐτέων ἐς τὴν Ἰάδα· ἐφόρεον γὰρ δὴ πρὸ τοῦ αἱ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐσθῆτα Δωρίδα, τῇ Κορινθίῃ παραπλησιωτάτην· μετέβαλλον ὦν ἐς τὸν λίνεον κιθῶνα, ἵνα δὴ περόνῃσι μὴ χρέωνται. ἔστι δὲ, ἀληθέϊ λόγῳ χρεωμένοισι, οὐκ Ἰὰς αὕτη ἡ ἐσθὴς τὸ παλαιὸν, ἀλλὰ Κάειρα· ἐπεὶ ἥ γε Ἑλληνικὴ ἐσθὴς πᾶσα ἡ ἀρχαίη τῶν γυναικῶν, ἡ αὐτὴ ἦν τὴν νῦν Δωρίδα καλέομεν.

seu potius Caricum mutatus. Quos mores Argivi et Æginetæ exinde adsciverint.

LXXXVIII. Τοῖσι δὲ Ἀργείοισι καὶ τοῖσι Αἰγινήτῃσι, καὶ πρὸς ταῦτα ἔτι τόδε ποιῆσαι νόμον εἶναι παρὰ σφι ἑκατέροισι· τὰς περόνας ἡμιολίας ποιέεσθαι τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου, καὶ ἐς τὸ ἱρὸν τῶν θεῶν τουτέων περόνας μάλιστα ἀνατιθέναι τὰς γυναῖκας· Ἀττικὸν δὲ μήτε τι ἄλλο προσφέρειν πρὸς τὸ ἱρὸν, μήτε κέραμον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων νόμον τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. Ἀργείων μέν νυν καὶ Αἰγινητέων αἱ γυναῖκες ἔκ τε τόσου κατ' ἔριν τῶν Ἀθηναίων, περόνας ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐφόρεον μέζονας ἢ πρὸ τοῦ.

Illam Æginetarum incursionem [c. 81.] dum Athenienses, Pythia vindictæ dilationem triginta annorum frustra suadente, protinus ulcisci parant.

LXXXIX. Τῆς δὲ ἔχθρης τῆς πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι γενομένης ἀρχὴ κατὰ τὸ εἰρηται ἐγένετο. Τότε δὴ Θηβαίων ἐπικαλεομένων, προθύμως τῶν περὶ τὰ ἀγάλματα γενομένων ἀναμιμνησκόμενοι οἱ Αἰγινῆται ἐβοήθεον τοῖσι Βοιωτοῖσι. Αἰγινῆταί τε δὴ ἐδήϊευν τῆς Ἀττικῆς τὰ παραθαλάσσια· καὶ Ἀθηναίοισι ὁρμεωμένοισι ἐπ' Αἰγινήτας στρατεύεσθαι, ἦλθε μαντήϊον ἐκ Δελφῶν, "ἐπισχόντας ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων ἀδικίου τριήκοντα ἔτεα, "τῷ ἑνὶ καὶ τριηκοστῷ, Αἰακῷ τέμενος ἀποδέξαντας, ἄρχεσθαι τοῦ πρὸς Αἰγινήτας πολέμου· καί σφι χωρῆσειν τὰ βούλονται. ἢν δὲ αὐτίκα ἐπιστρατεύωνται, πολλὰ μέν σφεας ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ χρόνου πείσεσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ποιήσειν· τέλος μέντοι καταστρέψασθαι." Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἄκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῷ μὲν

Αἰακῷ τέμενος ἀπέδεξαν τοῦτο τὸ νῦν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς ἵδρυται· τριήκοντα δὲ ἔτεα οὐκ ἀνέσχοντο ἀκούσαντες ὅκως χρεὼν εἴη ἐπισχεῖν, πεπονθότας πρὸς Αἰγινητέων ἀνάρσια.

XC. Ἐς τιμωρίην δὲ παρασκευαζομένοισι αὐτοῖσι, ἐκ Λακεδαιμονίων πρῆγμα ἐγειρόμενον, ἐμπόδιον ἐγένετο. πυθόμενοι γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐκ τῶν Ἀλκμαιωνιδέων ἐς τὴν Πυθίην μεμηχανημένα, καὶ τὰ ἐκ τῆς Πυθίης ἐπὶ σφέας τε καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας, συμφορὴν ἐποιεῦντο διπλῆν, ὅτι τε ἄνδρας ξείνους σφι ἐόντας ἐξεληλάκεσαν ἐκ τῆς ἐκείνων, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσασι χάρις οὐδεμίη ἐφαίνετο πρὸς τῶν Ἀθηναίων. Ἔτι τε πρὸς τούτοισι ἐνῆγόν σφεας οἱ χρησμοί, λέγοντες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐξ Ἀθηναίων· τῶν πρότερον μὲν ἦσαν ἀδαέες, τότε δὲ, Κλεομένεος κομίσαντος ἐς Σπάρτην, ἐξέμαθον. ἐκτήσατο δὲ ὁ Κλεομένης ἐκ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλιος τοὺς χρησμούς, τοὺς ἔκτηντο μὲν πρότερον οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐξελαυνόμενοι δὲ ἔλιπον ἐν τῷ ἱρῷ· καταλειφθέντας δὲ ὁ Κλεομένης ἀνέλαβε.

Spartanorum machinis impediuntur. Qui cognita fraude Alcmæonidarum [c. 63.] auditoque arcanas Atheniensium sortes multa sibi mala minitari,

XCI. Τότε δὲ ὡς ἀνέλαβον οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς χρησμούς, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἑώρεον αὐξομένους, καὶ οὐδαμῶς ἑτοίμους ἐόντας πείθεσθαί σφι, νόῳ λαβόντες ὡς ἐλεύθερον μὲν εὐὸν τὸ γένος τὸ Ἀττικὸν, ἰσόρροπον τῷ ἑωυτῶν ἂν γίνοιτο, κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τυραννίδος, ἀσθενὲς καὶ πειθαρχέεσθαι ἑτοῖμον· μαθόντες δὲ τουτέων ἕκαστα, μετεπέμποντο Ἱππίην τὸν Πεισιστράτου ἀπὸ Σιγείου τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι. Ἐπεί τε δὲ σφι Ἱππίης καλεόμενος ἦκε, μεταπεμψάμενοι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀγγέλους, ἔλεγόν σφι Σπαρτιῆται τάδε· "Ἄνδρες σύμμαχοι, συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ "ποιήσασι ὀρθῶς. ἐπαρθέντες γὰρ κιβδήλοισι μαντηίοισι, "ἄνδρας ξείνους ἐόντας ἡμῖν τὰ μάλιστα, καὶ ἀναδεκομένους "ὑποχειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας, τούτους ἐκ τῆς πα"τρίδος ἐξηλάσαμεν, καὶ ἔπειτα, ποιήσαντες ταῦτα, δήμῳ

ne Athenæ libertate florentes Spartæ perniciem adferrent, Hippiam Sigeo arcessitum [c. 65.] in tyrannidem restituere cogitant. Sed consilium cum sociis communicantes

" ἀχαρίστῳ παρεδώκαμεν τὴν πόλιν· ὃς ἐπεί τε δι' ἡμέας
" ἐλευθερωθεὶς ἀνέκυψε, ἡμέας μὲν καὶ τὸν βασιλῆα ἡμέ-
" ων περιϋβρίσας ἐξέβαλε, δόξαν δὲ φύσας αὐξάνεται· ὥσ-
" τε ἐκμεμαθήκασι μάλιστα μὲν οἱ περίοικοι αὐτέων Βοιω-
" τοὶ καὶ Χαλκιδέες, τάχα δέ τις καὶ ἄλλος ἐκμαθήσε- 20
" ται ἀμαρτών. ἐπεί τε δὲ ἐκεῖνα ποιήσαντες ἡμάρτομεν,
" νῦν πειρησόμεθά σφεας ἅμα ὑμῖν ἀκέομενοι τίσασθαι.
" αὐτοῦ γὰρ τούτου εἵνεκεν τόνδε τε τὸν Ἱππίην μετεπεμ-
" ψάμεθα, καὶ ὑμέας ἀπὸ τῶν πολίων, ἵνα κοινῷ τε λό-
" γῳ καὶ κοινῷ στόλῳ ἐσαγαγόντες αὐτὸν ἐς τὰς Ἀθή- 25
" ναις ἀποδῶμεν τὰ καὶ ἀπελόμεθα."

Sosicles Corinthius, rem dissuasurus, 1 acriter increpat, inque tyrannos acerbissime invehitur: et quo magis cæteros moveat, (2—7) mala Corinthiorum sub tyrannis oratione diserta exponit.

XCII. Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον· τῶν δὲ συμμάχων τὸ πλῆθος οὐκ ἐνεδέκετο τοὺς λόγους. οἱ μέν νυν ἄλλοι ἡσυχίην ἦγον, Κορίνθιος δὲ Σωσικλέης ἔλεξε τάδε· "Ἦ δὴ ὅ τε
" οὐρανὸς ἔσται ἔνερθε τῆς γῆς, καὶ ἡ γῆ μετέωρος ὑπὲρ
" τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἄνθρωποι νομὸν ἐν θαλάσσῃ ἕξουσι,
" καὶ οἱ ἰχθύες τὸν πρότερον ἄνθρωποι, ὅτε γε ὑμεῖς, ὦ
" Λακεδαιμόνιοι, ἰσοκρατίας καταλύοντες, τυραννίδας ἐς
" τὰς πόλις κατάγειν παρασκευάζεσθε· τοῦ οὔτε ἀδικώ-
" τερον οὐδὲν ἐστι κατ' ἀνθρώπους, οὔτε μιαιφονώτερον.
" Εἰ γὰρ δὴ τοῦτό γε δοκέει ὑμῖν εἶναι χρηστὸν, ὥστε
" τυραννεύεσθαι τὰς πόλις, αὐτοὶ πρῶτοι τύραννον κατα-
" στησάμενοι παρὰ σφίσι αὐτοῖσι, οὕτω καὶ τοῖσι ἄλλοισι
" δίζησθε καταστάναι. νῦν δὲ, αὐτοὶ ἄπειροι ἐόντες τυράν-
" νων, καὶ φυλάσσοντες δεινότατα τοῦτο ἐν τῇ Σπάρτῃ μὴ
" γενέσθαι, παραχρᾶσθε ἐς τοὺς συμμάχους. εἰ δὲ αὐτοὶ
" ἔμπειροι ἐατε, κατάπερ ἡμεῖς, εἴχετε ἂν περὶ αὐτοῦ
" γνώμας ἀμείνονας συμβάλλεσθαι ἢπερ νῦν. Κορινθίοισι
" γὰρ ἦν πόλις κατάστασις τοιήδε. ἦν ὀλιγαρχίη, καὶ
" οὗτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι ἔνεμον τὴν πόλιν· ἐδίδοσαν
" δὲ καὶ ἤγοντο ἐξ ἀλλήλων. Ἀμφίονι δὲ, ἐόντι τουτέων
" τῶν ἀνδρῶν, γίνεται θυγάτηρ χωλή· οὔνομα δέ οἱ ἦν
" Λάβδα. ταύτην, Βακχιαδέων γὰρ οὐδεὶς ἤθελε γῆμαι,

2 Oligarchicus olim Corinthi status, imperiumque penes Bacchiadas [a. 855—665.]: e

" ἴσχει " Ἠετίων ὁ Ἐχεκράτεος, δήμου μὲν ἐκ Πέτρης quorum familia descend
" ἐών, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν Λαπίθης τε καὶ Καινίδης· ἐκ δὲ Labda of Coen
" τούτης τῆς γυναικὸς, οὐδ' ἐξ ἄλλης, παῖδες ἐγίνοντο. Eetioni nubit.
" ἐστάλη ὧν ἐς Δελφοὺς περὶ γόνου. ἐσιόντα δὲ αὐτὸν ἰθέως
" ἡ Πυθίη προσαγορεύει τοισίδε τοῖσι ἔπεσι·

" Ἠετίων, οὔτις σε τίει πολύτιτον ἐόντα. worthy of honour. Only here
" Λάβδα κύει, τέξει δ' ὀλοοίτροχον· ἐν δὲ πεσεῖται rolling stone such
" ἀνδράσι μουνάρχοισι, δικαιώσει δὲ Κόρινθον. besieged people roll down
Vindicate (not in L.S

" ταῦτα χρησθέντα τῷ Ἠετίωνι, ἐξαγγέλλεταί κως τοῖ-
" σι Βακχιάδῃσι, τοῖσι τὸ μὲν πρότερον γενόμενον χρηστή-
" ριον ἐς Κόρινθον ἦν ἄσημον, φέρον τε ἐς τὠυτὸ καὶ τὸ
" τοῦ Ἠετίωνος, καὶ λέγον ὧδε·

" Αἰετὸς ἐν πέτρῃσι κύει· τέξει δὲ λέοντα
" καρτερὸν, ὠμηστήν· πολλῶν δ' ὑπὸ γούνατα λύσει.
" Ταῦτά νυν εὖ φράζεσθε Κορίνθιοι, οἳ περὶ καλὴν
" Πειρήνην οἰκεῖτε καὶ ὀφρυόεντα Κόρινθον.

3
His natus Cypselus, cum infans Bacchiadarum per oracula monitorum insidias evasisset,

" Τοῦτο μὲν δὴ τοῖσι Βακχιάδῃσι, πρότερον γενόμενον, ἦν
" ἀτέκμαρτον· τότε δὲ, τὸ Ἠετίωνι γενόμενον ὡς ἐπύθοντο,
" αὐτίκα καὶ τὸ πρότερον συνῆκαν, ἐὸν συναδὸν τῷ Ἠετίω-
" νος. συνέντες δὲ καὶ τοῦτο, εἶχον ἐν ἡσυχίῃ, ἐβούλοντες
" τὸν μέλλοντα Ἠετίωνι γενέσθαι γόνον διαφθεῖραι. ὡς
" δ' ἔτεκε ἡ γυνὴ τάχιστα, πέμπουσι σφέων αὐτέων δέκα
" ἐς τὸν δῆμον ἐν τῷ κατοίκητο Ἠετίων, ἀποκτενέοντας τὸ
" παιδίον. ἀπικόμενοι δὲ οὗτοι ἐς τὴν Πέτρην, καὶ παρ-
" ελθόντες ἐς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἠετίωνος, αἴτεον τὸ παι-
" δίον· ἡ δὲ Λάβδα, εἰδυῖά τε οὐδὲν τῶν εἵνεκα ἐκεῖνοι
" ἀπικοίατο, καὶ δοκέουσά σφεας φιλοφροσύνης τοῦ πατρὸς
" εἵνεκα αἰτέειν, φέρουσα ἐνεχείρισε αὐτέων ἑνί. τοῖσι δὲ ἄρα
" ἐβεβούλευτο κατ' ὁδὸν, τὸν πρῶτον αὐτέων λαβόντα τὸ
" παιδίον προσουδίσαι. ἐπεί τε ὦν ἔδωκε φέρουσα ἡ Λάβ-
" δα, τὸν λαβόντα τῶν ἀνδρῶν δείῃ τύχῃ προσεγέλασε τὸ

" παιδίον· καὶ τὸν, φρασθέντα τοῦτο, οἶκτός τις ἴσχει ἀ-
" ποκτεῖναι· κατοικτείρας δὲ παραδιδοῖ τῷ δευτέρῳ· ὁ δὲ, 55
" τῷ τρίτῳ· οὕτω δὴ διεξῆλθε διὰ πάντων τῶν δέκα πα-
" ραδιδόμενον, οὐδενὸς βουλομένου διεργάσασθαι. Ἀπο-
" δόντες ὦν ὀπίσω τῇ τεκούσῃ τὸ παιδίον, καὶ ἐξελθόντες
" ἔξω, ἑστεῶτες ἐπὶ τῶν θυρέων, ἀλλήλων ἅπτοντο κατωι-
" τιώμενοι· καὶ μάλιστα τοῦ πρώτου λαβόντος, ὅτι οὐκ 60
" ἐποίησε κατὰ τὰ δεδογμένα· ἐς ὃ δή σφι, χρόνου ἐγγι-
" νομένου, ἔδοξε αὖτις παρελθόντας πάντας τοῦ φόνου
4 " μετίσχειν. Ἔδει δὲ ἐκ τοῦ Ἠετίωνος γόνου Κορίνθῳ
" κακὰ ἀναβλαστεῖν. ἡ Λάβδα γὰρ πάντα ταῦτα ἤκουε
" ἑστεῶσα πρὸς αὐτῇσι τῇσι θύρῃσι· δείσασα δὲ, μή σφι 65
" μεταδόξῃ, καὶ τὸ δεύτερον λαβόντες τὸ παιδίον ἀποκτεί-
" νωσι, φέρουσα κατακρύπτει ἐς τὸ ἀφραστότατον οἱ ἐφαί-
" νετο εἶναι, ἐς κυψέλην· ἐπισταμένη ὡς εἰ ὑποστρέψαντες
" ἐς ζήτησιν ἀπικοίατο, πάντα ἐρευνήσειν μέλλοιεν· τὰ δὴ
" καὶ ἐγίνετο. ἐλθοῦσι δὲ καὶ διζημένοισι αὐτοῖσι ὡς οὐκ 70
" ἐφαίνετο, ἐδόκεε ἀπαλλάσσεσθαι, καὶ λέγειν πρὸς τοὺς
" ἀποπέμψαντας, ὡς πάντα ποιήσειαν τὰ ἐκεῖνοι ἐνετεί-
5 " λαντο. οἱ μὲν δὴ ἀπελθόντες, ἔλεγον ταῦτα. Ἠετίωνι
" δὲ μετὰ ταῦτα ὁ παῖς αὐξάνετο· καί οἱ, διαφυγόντι τοῦ-
" τον τὸν κίνδυνον, ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυμίην Κύψελος 75
" οὔνομα ἐτέθη. Ἀνδρωθέντι δὲ καὶ μαντευομένῳ Κυψ-
" έλῳ ἐγένετο ἀμφιδέξιον χρηστήριον ἐν Δελφοῖσι, τῶν πί-
" συνος γενόμενος, ἐπεχείρησέ τε καὶ ἔσχε Κόρινθον. ὁ δὲ χρησ-
" μὸς ὅδε ἦν·

" Ὀλβιος οὗτος ἀνὴρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἐσκαταβαίνει, 80
" Κύψελος Ἠετίδης, βασιλεὺς κλεινοῦ Κορίνθου·
" αὐτὸς, καὶ παῖδες, παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες.

" Τὸ μὲν δὴ χρηστήριον τοῦτο ἦν. τυραννεύσας δὲ ὁ Κύψε-
" λος, τοιοῦτος δή τις ἀνὴρ ἐγένετο· πολλοὺς μὲν Κορινθ-
" ίων ἐδίωξε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπεστέρησε, πολ- 85

5 vir factus, tyrannide occupata [a. 663.], Corinthios jugo gravissimo premit.

" λῷ δ' ἔτι πλείστους τῆς ψυχῆς. Ἄρξαντος δὲ τούτου 6
" ἐπὶ τριήκοντα ἔτεα, καὶ διαπλέξαντος τὸν βίον εὖ, διά- Cui succedens filius Periander [a. 633.], crudelitate patrem etiam superat.
" δοχος οἱ τῆς τυραννίδος ὁ παῖς Περίανδρος γίνεται. Ὁ
" τοίνυν Περίανδρος κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἠπιώτερος τοῦ
" πατρός· ἐπεί τε δὲ ὡμίλησε δι' ἀγγέλων Θρασυβούλῳ
" τῷ Μιλήτου τυράννῳ, πολλῷ ἔτι ἐγένετο Κυψέλου
" μιαιφονώτερος. πέμψας γὰρ παρὰ Θρασύβουλον κήρυκα,
" ἐπυνθάνετο ὅντινα ἂν τρόπον ἀσφαλέστατον καταστησά-
" μενος τῶν πρηγμάτων, κάλλιστα τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοι.
" Θρασύβουλος δὲ τὸν ἐλθόντα παρὰ τοῦ Περιάνδρου ἐξή-
" γε ἔξω τοῦ ἄστεος· ἐσβὰς δὲ ἐς ἄρουραν ἐσπαρμένην, ἅμα
" τε διεξῄϊε τὸ λήϊον, ἐπειρωτῶν τε καὶ ἀναποδίζων τὸν
" κήρυκα κατὰ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἄπιξιν, καὶ ἐκόλουε
" αἰεὶ ὅκως τινὰ ἴδοι τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντα· κολούων
" δὲ, ἔρριπτε· ἐς ὃ τοῦ λήϊου τὸ κάλλιστόν τε καὶ βαθύ-
" τατον διέφθειρε τρόπῳ τοιούτῳ· διεξελθὼν δὲ τὸ χωρίον,
" καὶ ὑποθέμενος ἔπος οὐδὲν, ἀποπέμπει τὸν κήρυκα.
" Νοστήσαντος δὲ τοῦ κήρυκος ἐς τὴν Κόρινθον, ἦν πρόθυ-
" μος πυνθάνεσθαι τὴν ὑποθήκην ὁ Περίανδρος. ὁ δὲ, οὐ-
" δέν οἱ, ἔφη, Θρασύβουλον ὑποθέσθαι· δωμάζειν τε αὐ-
" τοῦ, παρ' οἷόν μιν ἄνδρα ἀποπέμψειε, ὡς παραπλῆγά τε
" καὶ τῶν ἑωυτοῦ σινάμωρον· ἀπηγεόμενος τά περ πρὸς
" Θρασυβούλου ὀπώπεε. Περίανδρος δὲ, συνιεὶς τὸ ποιη- 7
" θὲν, καὶ νόῳ ἴσχων ὡς οἱ ὑπετίθετο Θρασύβουλος
" τοὺς ὑπείροχους τῶν ἀστῶν φονεύειν, ἐνθαῦτα δὴ πᾶσαν
" κακότητα ἐξέφαινε ἐς τοὺς πολίτας. ὅσα γὰρ Κύψελος
" ἀπέλιπε κτείνων τε καὶ διώκων, Περίανδρός σφεα ἀπε-
" τέλεσε. Μιῇ δὲ ἡμέρῃ ἀπέδυσε πάσας τὰς Κορινθίων
" γυναῖκας, διὰ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν. πέμψαντι
" γάρ οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγγέλους
" ἐπὶ τὸ νεκυομαντήϊον παρακαταθήκης πέρι ξεινικῆς, οὔ-
" τε σημανέειν ἔφη ἡ Μέλισσα ἐπιφανεῖσα, οὔτε κατε-
" ρέειν ἐν τῷ κέεται χώρῳ ἡ παρακαταθήκη· ῥιγοῦν τε

" γὰρ, καὶ εἶναι γυμνή· τῶν γάρ οἱ συγκατέδαψε εἰμά-
" των ὄφελος εἶναι οὐδὲν, οὐ κατακαυθέντων· μαρτύ- 120
" ριον δέ οἱ εἶναι ὡς ἀληθέα ταῦτα λέγει, ὅτι ἐπὶ ψυ-
" χρὸν τὸν ἰπνὸν Περίανδρος τοὺς ἄρτους ἐπέβαλε. Ταῦτα
" δὲ ὡς ὀπίσω ἀπηγγέλθη τῷ Περιάνδρῳ, πιστὸν γάρ οἱ ἦν
" τὸ συμβόλαιον, ὃς νεκρῷ ἐούσῃ Μελίσσῃ ἐμίγη, ἰδέως
" δὴ μετὰ τὴν ἀγγελίην κήρυγμα ἐποιήσατο, ἐς τὸ Ἡραῖον 125
" ἐξιέναι πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας. αἱ μὲν δὴ, ὡς
" ἐς ὁρτὴν, ἠΐσαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ χρεώμεναι· ὁ δ' ὑπο-
" στήσας τοὺς δορυφόρους, ἀπέδυσέ σφεας, πάσας ὁμοίως
" τάς τ' ἐλευθέρας καὶ τὰς ἀμφιπόλους· συμφορήσας δὲ
" ἐς ὄρυγμα, Μελίσσῃ ἐπευχόμενος κατέκαιε. ταῦτα δέ οἱ 130
" ποιήσαντι, καὶ τὸ δεύτερον πέμψαντι, ἔφρασε τὸ εἴδωλον
" τὸ Μελίσσης ἐς τὸν κατέθηκε χῶρον τοῦ ξείνου τὴν παρα-
" καταθήκην. Τοιοῦτο μέν ἐστι ὑμῖν ἡ τυραννὶς, ὦ Λακε-
" δαιμόνιοι, καὶ τοιούτων ἔργων. ἡμέας δὲ τοὺς Κορινθίους
" τότε αὐτίκα θῶμα μέγα εἶχε, ὅτε ὑμέας εἴδομεν μετα- 135
" πεμπομένους Ἱππίην· νῦν τε δὴ καὶ μεζόνως θωμάζο-
" μεν λέγοντας ταῦτα· ἐπιμαρτυρόμεθά τε, ἐπικαλεόμενοι
" ὑμῖν θεοὺς τοὺς Ἑλληνίους, μὴ κατιστάναι τυραννίδας ἐς
" τὰς πόλις. οὐκῶν, ἢν μὴ παύσησθε, ἀλλὰ πειρήσησθε
" παρὰ τὸ δίκαιον κατάγοντες Ἱππίην, ἴστε ὑμῖν Κορίν- 140
" θιούς γε οὐ συναινέοντας."

Sosiclis sententia sociis probata,

XCIII. Σωσικλέης μὲν ἀπὸ Κορίνθου πρεσβεύων ἔλεξε τάδε. Ἱππίης δὲ αὐτὸν ἀμείβετο, τοὺς αὐτοὺς ἐπικαλέσας θεοὺς κείνῳ, ἢ μὲν Κορινθίους μάλιστα πάντων ἐπιποθήσειν Πεισιστρατίδας, ὅταν σφι ἥκωσι ἡμέραι αἱ κύριαι ἀνιᾶσθαι ὑπ' Ἀθηναίων. Ἱππίης μὲν τούτοισι ἀμείψατο, οἷά τε τοὺς χρησμοὺς ἀτρεκέστατα ἀνδρῶν ἐξεπιστάμενος. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων τέως μὲν εἶχον ἐν ἡσυχίῃ σφέας αὐτούς· ἐπεί τε δὲ Σωσικλέος ἤκουσαν εἰπαντος ἐλευθέρως, ἅπας τις αὐτέων φωνὴν ῥήξας, αἱρέετο τοῦ Κορινθίου τὴν γνώμην· Λακεδαιμονίοισί τε ἐπεμαρτυ-

ρέοντο, μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον περὶ πόλιν Ἑλλάδα. οὕτω μὲν ταῦτα ἐπαύσθη.

Hippias Sigeum revertitur, quod Pisistratus olim Mitylenæis eripuerat, jam dudum multorum inter Athenienses ac Mitylenæos bellorum causam,

XCIV. Ἱππίῃ δὲ ἐνθεῦτεν ἀπελαυνομένῳ, ἐδίδου μὲν Ἀμύντης ὁ Μακεδὼν Ἀνθεμοῦντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεσσαλοὶ Ἰωλκόν. ὁ δὲ τουτέων μὲν οὐδέτερα αἱρέετο, ἀνεχώρεε δὲ ὀπίσω ἐς Σίγειον, τὸ εἶλε Πεισίστρατος αἰχμῇ παρὰ Μιτυληναίων· κρατήσας δὲ αὐτοῦ, κατέστησε τύραννον εἶναι παῖδα τὸν ἑωυτοῦ νόθον Ἡγησίστρατον, γεγονότα ἐξ Ἀργείης γυναικός. ὃς οὐκ ἀμαχητὶ εἶχε τὰ παρέλαβε παρὰ Πεισιστράτου. ἐπολέμεον γὰρ, ἔκ τε Ἀχιλληίου πόλιος ὁρμεώμενοι καὶ Σιγείου, χρόνον ἐπὶ συχνὸν, Μιτυληναῖοί τε καὶ Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν, ἀπαιτέοντες τὴν χώρην· Ἀθηναῖοι δὲ, οὔτε συγγινωσκόμενοι, ἀποδεικνύντες τε λόγῳ οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφὶ καὶ τοῖσι ἄλλοισι, ὅσοι Ἑλλήνων συνεπρήξαντο Μενέλεῳ τὰς Ἑλένης ἁρπαγάς.

inprimis Alcæi ῥιψάσπιδος carmine nobilitatorum.

XCV. Πολεμεόντων δέ σφεων, παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγένετο ἐν τῇσι μάχῃσι· ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς, συμβολῆς γενομένης, καὶ νικώντων Ἀθηναίων, αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφεύγει, τὰ δὲ οἱ ὅπλα ἴσχουσι Ἀθηναῖοι, καί σφεα ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ. ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος ἐν μέλεϊ ποιήσας, ἐπιτιθεῖ ἐς Μιτυλήνην, ἐξαγγελλόμενος τὸ ἑωυτοῦ πάθος Μελανίππῳ ἀνδρὶ ἑτάρῳ. Μιτυληναίους δὲ καὶ Ἀθηναίους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλου· τούτῳ γὰρ διαιτητῇ ἐπετράποντο· κατήλλαξε δὲ ὧδε· νέμεσθαι ἑκατέρους τὴν ἔχουσι. Σίγειον μέν νυν οὕτω ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι.

Ibi dum auxilium Persarum ambit, resque jam ad bellum videtur spectare:

XCVI. Ἱππίης δὲ ἐπεί τε ἀπίκετο ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἐς τὴν Ἀσίην, πᾶν χρῆμα ἐκίνεε, διαβάλλων τε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τὸν Ἀρταφέρνεα, καὶ ποιέων ἅπαντα ὅκως αἱ Ἀθῆναι γενοίατο ὑπ' ἑωυτῷ τε καὶ Δαρείῳ. Ἱππίης τε δὴ ταῦτα ἔπρησσε, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι ταῦτα, πέμπουσι ἐς Σάρδις ἀγγέλους, οὐκ ἐῶντες τοὺς Πέρσας

πείθεσθαι Ἀθηναίων τοῖσι φυγάσι. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ἐπέλευέ σφεας, εἰ βουλοίατο σόοι εἶναι, καταδέκεσθαι ὀπίσω Ἱππίην. οὕκων δὴ ἐνεδέκοντο τοὺς λόγους ἀποφερομένους Ἀθηναῖοι· οὐκ ἐνδεκομένοισι δέ σφι, δέδοκτο ἐκ τοῦ φανεροῦ τοῖσι Πέρσῃσι πολεμίους εἶναι.

Aristagoras Milesius Athenas venit [c. 55.] facileque a populo xx navium classem impetrat.

XCVII. ΝΟΜΙΖΟΥΣΙ δὴ ταῦτα, καὶ διαβεβλημένοισι ἐς τοὺς Πέρσας, ἐν τούτῳ δὴ τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Ἀριστα-γόρης ὑπὸ Κλεομένεος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐξελασθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης, ἀπίκετο ἐς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστα. ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀ-ριστα-γόρης, ταῦτα ἔλεγε τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ, περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἴησαν. ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκός σφεας εἴη ῥύεσθαι δυναμένους μέγα· καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο, οἷα κάρτα δεόμενος· ἐς ὃ ἀνέπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἷκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἷός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες, ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτέων εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν, ἐόντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες, ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Hinc prior Miletum profectus, Paeonas in Phrygiam abductos [c. 15.] sollicitat, ut in patriam invito Dario revertantur.

XCVIII. Ἀριστα-γόρης δὲ προπλώσας, καὶ ἀπικόμενος ἐς τὴν Μίλητον, ἐξευρὼν βούλευμα ἀπ' οὗ Ἴωσι μὲν ἔμελλε οὐδεμίη ὠφελίη ἔσεσθαι· οὐ δ' ὧν οὐδὲ τούτου εἵνεκα ἐποίεε, ἀλλ' ὅκως βασιλῆα Δαρεῖον λυπήσειε, ἔπεμψε ἐς τὴν Φρυγίην ἄνδρα ἐπὶ τοὺς Παίονας, τοὺς ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ αἰχμαλώτους γενομένους ὑπὸ Μεγαβάζου, οἰκέοντας δὲ τῆς Φρυγίης χῶρόν τε καὶ κώμην ἐπ' ἑωυτῶν. ὃς ἐπεί τε ἀπίκετο ἐς τοὺς Παίονας, ἔλεγε τάδε· "Ἄνδρες Παίονες, "ἔπεμψέ με Ἀριστα-γόρης ὁ Μιλήτου τύραννος, σωτηρίην

" ὑμῖν ὑποδησόμενον, ἤνπερ βούλησθε πείθεσθαι. νῦν γὰρ
" Ἰωνίη πᾶσα ἀπέστηκε ἀπὸ βασιλῆος, καὶ ὑμῖν παρέχει
" σώζεσθαι ἐπὶ τὴν ὑμετέρην αὐτέων. μέχρι μὲν θαλάσσης,
" αὐτοῖσι ὑμῖν, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, ἡμῖν ἤδη μελήσει." Ταῦ-
τα δὲ ἀκούσαντες οἱ Παίονες, κάρτα τε ἀσπαστὸν ἐποιή-
σαντο, καὶ ἀναλαβόντες παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, ἀπεδί-
δρησκον ἐπὶ θάλασσαν· οἱ δέ τινες αὐτέων καὶ κατέμειναν
ἀρρωδήσαντες αὐτοῦ. ἐπεί τε δὲ οἱ Παίονες ἀπικέατο ἐπὶ
θάλασσαν, ἐνθεῦτεν ἐς Χίον διέβησαν. ἐόντων δὲ ἤδη ἐν Χίῳ,
κατὰ πόδας ἐληλύθεε Περσέων ἵππος πολλή, διώκουσα τοὺς
Παίονας. ὡς δὲ οὐ κατέλαβον, ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίον
τοῖσι Παίοσι, ὅκως ἂν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. οἱ δὲ Παίονες τοὺς
λόγους οὐκ ἐνεδέκοντο· ἀλλ' ἐκ Χίου μὲν Χῖοί σφεας ἐς
Λέσβον ἤγαγον, Λέσβιοι δὲ ἐς Δορίσκον ἐκόμισαν· ἐνθεῦτεν
δὲ πεζῇ κομιζόμενοι ἀπικέατο ἐς Παιονίην.

XCIX. Ἀρισταγόρης δὲ, ἐπειδὴ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀπικέα-
το εἴκοσι νηυσὶ, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεας, οἳ
οὐ τὴν Ἀθηναίων χάριν ἐστρατεύοντο, ἀλλὰ τὴν αὐτέων
Μιλησίων, ὀφειλόμενά σφι ἀποδιδόντες· οἱ γὰρ δὴ Μιλήσιοι
πρότερον τοῖσι Ἐρετριεῦσι τὸν πρὸς Χαλκιδέας πόλεμον
συνδιένεικαν, ὅτε περ καὶ Χαλκιδεῦσι ἀντία Ἐρετριέων καὶ
Μιλησίων Σάμιοι ἐβοήθεον· οὗτοι ὦν ἐπεί τέ σφι ἀπικέατο,
καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο στρατηΐην ὁ Ἀ-
ριστογόρης ἐς Σάρδις. αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ'
ἔμενε ἐν Μιλήτῳ· στρατηγοὺς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων
εἶναι, τὸν ἑωυτοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον, καὶ τῶν ἄλλων
ἀστῶν, Ἑρμόφαντον.

C. Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἔφεσον,
πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορήσσῳ τῆς Ἐφεσίης· αὐτοὶ δὲ
ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιεύμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. πο-
ρευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καΰστριον, ἐνθεῦτεν ἐπεί τε
ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἱρέουσι Σάρδις, οὐδενός
σφι ἀντιωθέντος· αἱρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος πᾶλλα

Interim et Atheniensium classis et Eretriensium v triremes adpellunt. Quibus auxiliis junctiones,

Sardes, præter arcem, capiunt,

πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης, ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

incendioque delent [a. 505.]

CI. Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἑλόντας σφέας τὴν πόλιν, ἔσχε τόδε. ἔσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι, αἱ μὲν πλεῦνες, καλάμιναι· ὅσαι δ' αὐτέων καὶ πλίνθινοι ἔσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς. τουτέων δὴ μίην τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ, ἐπενέμετο τὸ ἄστυ ἅπαν. καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος, οἱ Λυδοί τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέῤῥεον ἔς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμόν· ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμώλου, διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει, καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἕρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὁ δὲ, ἐς θάλασσαν. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἵ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι, ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. οἱ δὲ Ἴωνες, ὁρέοντες τοὺς μὲν ἀμυνομένους τῶν πολεμίων, τοὺς δὲ σὺν πλήθεϊ πολλῷ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ οὖρος, τὸ Τμῶλον καλεόμενον· ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

Regressos Persæ ad Ephesum adorti, victoriam insignem reportant.

CII. Καὶ Σάρδις μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυβήβης· τὸ σκηπτόμενοι οἱ Πέρσαι, ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἕλλησι ἱρά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυνθανόμενοι ταῦτα, συνηλίζοντο καὶ ἐξοκθέον τοῖσι Λυδοῖσι. καί κως ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὑρίσκουσι· ἑπόμενοι δὲ κατὰ στίβον, αἱρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ, πολλὸν ἐσσώθησαν. καὶ πολλοὺς αὐτέων οἱ Πέρσαι φονεύουσι, ἄλλους τε οὐνομαστοὺς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδεα στρατηγέοντα Ἐρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναιρεικότα, καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηΐου πολλὰ αἰνεθέντα. οἱ δὲ αὐτέων ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλιας.

CIII. Τότε μὲν δὴ οὕτω ἠγωνίσαντο. μετὰ δὲ, Ἀθηναίοισι μὲν τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας, ἐπικαλεομένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρεω, οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφίσι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες, (οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον) οὐδὲν δὴ ἧσσον τὸν πρὸς τὸν βασιλῆα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλις ἁπάσας τὰς ταύτῃ ὑπ' ἑωυτοῖσι ἐποιήσαντο. ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον, Καρίης τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ τὴν Καῦνον, πρότερον οὐ βουλομένην συμμαχέειν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις· τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο.

Inde Iones, etsi Athenienses domum discesserant, nihilo secius in bello perseverantes, et Byzantium cæterasque Hellesponti urbes expugnant, et magnam Cariæ partem ad defectionem permovent.

CIV. Κύπριοι δὲ ἐθέλονταί σφι πάντες προσεγένοντο, πλὴν Ἀμαθουσίων. ἀπέστησαν γὰρ καὶ οὗτοι ὧδε ἀπὸ Μήδων. Ἦν Ὀνήσιλος, Γόργου μὲν τοῦ Σαλαμινίων βασιλῆος ἀδελφεὸς νεώτερος, Χέρσιος δὲ τοῦ Σιρώμου τοῦ Εὐέλθοντος πάϊς. οὗτος ὤνηρ πολλάκις μὲν καὶ πρότερον τὸν Γόργον παρηγορέετο ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος· τότε δ', ὡς καὶ τοὺς Ἴωνας ἐπύθετο ἀπεστάναι, πάγχυ ἐπικείμενος ἐνῆγε. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε τὸν Γόργον, ἐνθαῦτά μιν φυλάξας ἐξελθόντα τὸ ἄστυ τὸ Σαλαμινίων ὁ Ὀνήσιλος, ἅμα τοῖσι ἑωυτοῦ στασιώτῃσι, ἀπεκλήϊσε τῶν πυλέων. Γόργος μὲν δὴ στερηθεὶς τῆς πόλιος, ἔφευγε ἐς Μήδους· Ὀνήσιλος δὲ ἦρχε Σαλαμῖνος, καὶ ἀνέπειθε πάντας Κυπρίους συναπίστασθαι. τοὺς μὲν δὴ ἄλλους ἀνέπεισε. Ἀμαθουσίους δὲ, οὐ βουλομένους οἱ πείθεσθαι, ἐπολιόρκεε προσκατήμενος.

Jam et Cyprus, præter Amathuntem, tota Onesilo auctore deficit [a. 502.].

CV. Ὀνήσιλος μέν νυν ἐπολιόρκεε Ἀμαθοῦντα. Βασιλεῖ δὲ Δαρείῳ ὡς ἐξαγγέλθη Σάρδις ἁλούσας ἐμπεπρῆσθαι ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην· πρῶτα μὲν λέγεται αὐτὸν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες, εἱρέσθαι

Darius ob Sardes conflagratas Atheniensibus iratissimus.

οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ, πυθόμενον, αἰτῆσαι τὸ τόξον· λαβόντα δὲ καὶ ἐπιδέντα ὀϊστὸν, ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι· καί μιν ἐς τὸν ἥέρα βαλλόντα, εἰπεῖν· "Ὦ Ζεῦ, "ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι." εἴπαντα δὲ ταῦτα, προστάξαι ἐνὶ τῶν θεραπόντων, δείπνου προκειμένου αὐτῷ, ἐς τρὶς ἑκάστοτε εἰπεῖν· "Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων."

Histiæum primo objurgat: tum, excusatione ejus accepta,

CVI. Προστάξας δὲ ταῦτα, εἶπε, καλέσας ἐς ὄψιν Ἰστιαῖον τὸν Μιλήσιον, τὸν ὁ Δαρεῖος κατεῖχε χρόνον ἤδη πολλόν· "Πυνθάνομαι, Ἰστιαῖε, ἐπίτροπον τὸν σὸν, τῷ "σὺ Μίλητον ἐπέτρεψας, νεώτερα ἐς ἐμὲ πεποιηκέναι πρήγ- "ματα. ἄνδρας γάρ μοι ἐκ τῆς ἑτέρης ἠπείρου ἐπαγαγὼν, "καὶ Ἴωνας σὺν αὐτοῖσι, τοὺς δώσοντας ἐμοὶ δίκην τῶν "ἐποίησαν· τούτους ἀναγνώσας ἅμα ἐκείνοισι ἔπεσθαι, "Σαρδίων με ἀπεστέρηκε. νῦν ὦν κῶς τοι φαίνεται ταῦτα "ἔχειν καλῶς; κῶς ὁ ἄνευ τῶν σῶν βουλευμάτων τοιοῦ- "τόν τι ἐπρήχθη; ὅρα μὴ ἐξ ὑστέρης σεωυτὸν ἐν αἰτίῃ σχῇς." Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ἰστιαῖος· "Βασιλεῦ, κοῖον ἐφθέγξαο "ἔπος; ἐμὲ βουλεῦσαι πρῆγμα, ἐκ τοῦ σοί τι ἢ μέγα ἢ "σμικρὸν ἔμελλε λυπηρὸν ἀνασχήσειν; τί δ' ἂν ἐπιδιζήμε- "νος ποιέοιμι ταῦτα; τεῦ δὲ ἐνδεὴς ἐών; τῷ πάρα μὲν "πάντα ὅσα περ σοὶ, πάντων δὲ πρὸς σέο βουλευμάτων "ἐπακούειν ἀξιεῦμαι. Ἀλλ' εἴ περ τι τοιοῦτον, οἷον σὺ "εἴρηκας, πρήσσει ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος, ἴσθι αὐτὸν ἐπ' ἑωυ- "τοῦ βαλλόμενον πεπρηχέναι. ἀρχὴν δὲ ἔγωγε οὐδὲ ἐνδέκο- "μαι τὸν λόγον, ὅκως τι Μιλήσιοι καὶ ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος "νεώτερον πρήσσουσι περὶ πρήγματα τὰ σά. Εἰ δ' ἄρα "τι τοιοῦτο ποιεῦσι, καὶ σὺ τὸ ἐὸν ἀκήκοας, ὦ βασιλεῦ, "μάθε οἷον πρῆγμα ἐργάσαο, ἐμὲ ἀπὸ θαλάσσης ἀνά- "σπαστον ποιήσας. Ἴωνες γὰρ οἰκασι, ἐμεῦ ἐξ ὀφθαλ- "μῶν σφι γενομένου, ποιῆσαι τῶν πάλαι ἵμερον εἶχον· "ἐμέο δ' ἂν ἐόντος ἐν Ἰωνίῃ, οὐδεμίη πόλις ὑπεκίνη- "σε. Νῦν ὦν ὡς τάχος με ἄφες πορευθῆναι ἐς Ἰωνίην,

" ἵνα τοι κεῖνά τε πάντα καταρτίσω ἐς τὠυτὸ, καὶ τὸν
" Μιλήτου ἐπίτροπον τοῦτον, τὸν ταῦτα μηχανησάμενον,
" ἐγχειρίδετον παραδῶ. ταῦτα δὲ κατὰ νόον τὸν σὸν
" ποιήσας, θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιληΐους, μὴ μὲν πρό-
" τερον ἐκδύσασθαι τὸν ἔχων κιθῶνα καταβήσομαι ἐς Ἰω-
" νίην, πρὶν ἄν τοι Σαρδὼ, νῆσον τὴν μεγίστην, δασμοφό-
" ρον ποιήσω."

CVII. Ἰστιαῖος μὲν δὴ, λέγων ταῦτα, διέβαλλε. Δα- ad sedandas Ioniæ turbas dimittit.
ρειῖος δὲ ἐπείθετο, καί μιν ἀπίει, ἐντειλάμενος, ἐπεὰν τὰ
ὑπέσχετό οἱ ἐπιτελέα ποιήσῃ, παραγίνεσθαί οἱ ὀπίσω ἐς τὰ
Σοῦσα.

CVIII. Ἐν ᾧ δὲ ἡ ἀγγελίη τε περὶ τῶν Σαρδίων πα- Interim Onesilo Amathusios obsidente, Ion pa Cyprum et classis Ionum auxilium ferentium adpellit, et Persarum terrestres navalesque copiæ duce Artybio invadunt.
ρὰ βασιλῆα ἀνήιε, καὶ Δαρεῖος τὰ περὶ τὸ τόξον ποιήσας,
Ἰστιαίῳ ἐς λόγους ἦλθε, καὶ Ἰστιαῖος μεμετιμένος ὑπὸ
Δαρείου, ἐκμολίζετο ἐπὶ θάλασσαν· ἐν τούτῳ παντὶ τῷ
χρόνῳ ἐγίνετο τάδε. Πολιορκέοντι τῷ Σαλαμινίῳ Ὀνησί-
λῳ Ἀμαθουσίους ἐξαγγέλλεται, νηυσὶ στρατιὴν πολλὴν
ἄγοντα Περσικὴν Ἀρτύβιον, ἄνδρα Πέρσην, προσδόκιμον ἐς
τὴν Κύπρον εἶναι. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ὀνήσιλος, κήρυ-
κας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλεύμενός σφεας. Ἴωνες
δὲ οὐκ ἐς μακρὴν βουλευσάμενοι, ἦκον πολλῷ στόλῳ. Ἰωνές
τε δὴ παρῆσαν ἐς τὴν Κύπρον, καὶ οἱ Πέρσαι νηυσὶ διαβάντες ἐκ τῆς Κιλικίης, ἦισαν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ· τῇσι δὲ νηυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλωον τὴν ἄκρην, αἳ καλεῦνται Κληῖδες τῆς Κύπρου.

CIX. Τούτου δὲ τοιούτου γινομένου, ἔλεξαν οἱ τύραννοι τῆς Κύπρου, συγκαλέσαντες τῶν Ἰώνων τοὺς στρατηγούς· " Ἄνδρες Ἴωνες, αἵρεσιν ὑμῖν δίδομεν ἡμεῖς οἱ Κύπριοι, " ὁκοτέροισι βούλεσθε προσφέρεσθαι, ἢ Πέρσῃσι, ἢ Φοίνιξι. " εἰ μὲν γὰρ πεζῇ βούλεσθε ταχθέντες Περσέων διαπειρᾶσ- " θαι, ὥρη ἂν εἴη ὑμῖν, ἐκβάντας ἐκ τῶν νεῶν, τάσσεσθαι " πεζῇ, ἡμέας δὲ ἐς τὰς νέας ἐμβαίνειν τὰς ὑμετέρας, Φοί- " νιξι ἀνταγωνιευμένους· εἰ δὲ Φοινίκων μᾶλλον βούλεσθε

" διαπειρᾶσθαι, ποιέειν χρεόν ἐστι ὑμέας, ὁκότερα ἂν δὴ
" τουτέων ἕλησθε, ὅπως τὸ κατ' ὑμέας ἔσται ἥ τε Ἰωνίη
" καὶ ἡ Κύπρος ἐλευθέρη." Εἶπαν οἱ Ἴωνες πρὸς ταῦτα·
" Ἡμέας ἀπέπεμψε τὸ κοινὸν τῶν Ἰώνων φυλάξοντας τὴν
" θάλασσαν, ἀλλ' οὐκ ἵνα Κυπρίοισι τὰς νέας παραδόντες,
" αὐτοὶ Πέρσῃσι πεζῇ προσφερώμεθα. ἡμεῖς μέν νυν ἐπ' οὗ
" ἐτάχθημεν, ταύτῃ πειρησόμεθα εἶναι χρηστοί· ὑμέας δὲ
" χρεόν ἐστι, ἀναμνησθέντας οἷα ἐπάσχετε δουλεύοντες πρὸς
" τῶν Μήδων, γίνεσθαι ἄνδρας ἀγαθούς." Ἴωνες μὲν
τούτοισι ἀμείψαντο.

CX. Μετὰ δὲ, ἡκόντων ἐς τὸ πεδίον τὸ Σαλαμινίων
τῶν Περσέων, διέτασσον οἱ βασιλῆες τῶν Κυπρίων, τοὺς μὲν
ἄλλους Κυπρίους κατὰ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἀντιτάσ-
σοντες· Σαλαμινίων δὲ καὶ Σολίων ἀπολέξαντες τὸ ἄριστον,
ἀντέτασσον Πέρσῃσι. Ἀρτυβίῳ δὲ τῷ στρατηγῷ τῶν Περ-
σέων ἐθελοντὴς ἀντετάσσετο Ὀνήσιλος.

CXI. Ἤλαυνε δὲ ἵππον ὁ Ἀρτύβιος δεδιδαγμένον πρὸς
ὁπλίτην ἵστασθαι ὀρθόν. πυθόμενος ὦν ταῦτα ὁ Ὀνήσι-
λος, ἦν γάρ οἱ ὑπασπιστὴς γένος μὲν Κὰρ, τὰ δὲ πολέμια
κάρτα δόκιμος, καὶ ἄλλως λήματος πλέος, εἶπε πρὸς τοῦ-
τον· " Πυνθάνομαι τὸν Ἀρτυβίου ἵππον ἱστάμενον ὀρθὸν,
" καὶ ποσὶ καὶ στόματι κατεργάζεσθαι πρὸς τὸν ἂν προσ-
" ενεχθῇ. σὺ ὦν βουλευσάμενος αὐτίκα εἰπὲ ὁκότερον
" βούλεαι φυλάξας πλῆξαι, εἴ τε τὸν ἵππον, εἴ τε αὐτὸν
" Ἀρτύβιον." Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπάων αὐτοῦ· " Ὦ
" βασιλεῦ, ἑτοῖμος μὲν ἐγώ εἰμι ποιέειν καὶ ἀμφότερα, καὶ
" τὸ ἕτερον αὐτέων, καὶ πάντως τὸ ἂν ἐπιτάσσῃς σύ· ὡς
" μέντοι ἔμοιγε δοκέει εἶναι τοῖσι σοῖσι πρήγμασι προσφε-
" ρέστερον, φράσω. βασιλῆα μὲν καὶ στρατηγὸν χρεὸν εἶναί
" φημι βασιλέϊ τε καὶ στρατηγῷ προσφέρεσθαι· ἤν τε γὰρ
" κατέλῃς ἄνδρα στρατηγὸν, μέγα τοι γίνεται· καὶ δεύτε-
" ρα, ἢν σὲ ἐκεῖνος, τὸ μὴ γένοιτο, ὑπὸ ἀξιόχρεω καὶ ἀπο-
" θανεῖν ἡμίσεα συμφορή· ἡμέας δὲ τοὺς ὑπηρέτας ἑτέροισί

" τε ὑπηρέτῃσι προσφέρεσθαι, καὶ πρὸς ἵππον· τοῦ σὺ τὰς
" μηχανὰς μηδὲν φοβεῦ· ἐγὼ γὰρ δή τοι ὑποδέκομαι
" μή μιν ἀνδρὸς ἔτι γε μηδενὸς στήσεσθαι ἐναντίον."

CXII. Ταῦτα εἶπε, καὶ μεταυτίκα συνέμισγε τὰ στρατόπεδα πεζῇ, καὶ νηυσί. Νηυσὶ μέν νυν Ἴωνες, ἄκροι γενόμενοι ταύτην τὴν ἡμέρην, ὑπερεβάλοντο τοὺς Φοίνικας· καὶ τουτέων Σάμιοι ἠρίστευσαν. Πεζῇ δὲ, ὡς συνῆλθε τὰ στρατόπεδα, συμπεσόντα ἐμάχοντο. κατὰ δὲ τοὺς στρατηγοὺς ἀμφοτέρους τάδε ἐγίνετο. ὡς προσεφέρετο πρὸς τὸν Ὀνήσιλον ὁ Ἀρτύβιος ἐπὶ τοῦ ἵππου κατήμενος, ὁ Ὀνήσιλος, κατὰ τὰ συνεθήκατο τῷ ὑπασπιστῇ, παίει προσφερόμενον αὐτὸν τὸν Ἀρτύβιον· ἐπιβαλόντος δὲ τοῦ ἵππου τοὺς πόδας ἐπὶ τὴν Ὀνησίλου ἀσπίδα, ἐνθαῦτα ὁ Κὰρ θρεπάνῳ πλήξας, ἀπαράσσει τοῦ ἵππου τοὺς πόδας. Ἀρτύβιος μὲν δὴ ὁ στρατηγὸς τῶν Περσέων ὁμοῦ τῷ ἵππῳ πίπτει αὐτοῦ ταύτῃ.

Prœlio terra marique commisso, dum Iones classem hostium vincunt, Cyprii a terrestri Persarum exercitu profligantur. Cadit et Artybius et Onesilus.

CXIII. Μαχομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων, Στησήνωρ, τύραννος ἐὼν Κουρίου, προδιδοῖ ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωυτὸν οὐ σμικρήν· οἱ δὲ Κουριέες οὗτοι λέγονται εἶναι Ἀργείων ἄποικοι. προδόντων δὲ τῶν Κουριέων, αὐτίκα καὶ τὰ Σαλαμινίων πολεμιστήρια ἅρματα τὠυτὸ τοῖσι Κουριεῦσι ἐποίεε. γινομένων δὲ τουτέων, κατυπέρτεροι ἔσαν οἱ Πέρσαι τῶν Κυπρίων. Τετραμμένου δὲ τοῦ στρατοπέδου, ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοὶ, καὶ δὴ καὶ Ὀνήσιλός τε, ὁ Χέρσιος, ὃς περ τὴν Κυπρίων ἀπόστασιν ἔπρηξε, καὶ ὁ Σολίων βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος, ὁ Φιλοκύπρου· Φιλοκύπρου δὲ τούτου, τὸν Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, ἀπικόμενος ἐς Κύπρον, ἐν ἔπεσι αἰνέσε τυράννων μάλιστα.

CXIV. Ὀνησίλου μέν νυν Ἀμαθούσιοι, ὅτι σφέας ἐπολιόρκησε, ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν, ἐκόμισαν ἐς Ἀμαθοῦντα· καί μιν ἀνεκρέμασαν ὑπὲρ τῶν πυλέων. κρεμαμένης δὲ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἤδη ἐούσης κοίλης, ἐσμὸς μελισσέων ἐσδὺς ἐς αὐτὴν, κηρίων μιν ἐνέπλησε. τούτου δὲ γενομένου

Onesilus post mortem ab Amathusiis primum contumeliose habitus, deinde ut heros cultus.

τοιούτου, ἐχρέωντο γὰρ περὶ αὐτῆς οἱ Ἀμαθούσιοι, ἐμαντεύθη σφι "τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας θάψαι, Ὀνησί-"λῳ δὲ θύειν ὡς ἥρωϊ ἀνὰ πᾶν ἔτος. καί σφι ποιεῦσι "ταῦτα, ἄμεινον συνοίσεσθαι." Ἀμαθούσιοι μέν νυν ἐποίευν ταῦτα, καὶ τὸ μέχρι ἐμεῦ.

Cognita clade Cypriorum, Iones domum reverturtur. Cyprus jugo Persico denuo subjecta [a. 501.].

CXV. Ἴωνες δὲ οἱ ἐν Κυπρῳ ναυμαχήσαντες, ἐπεί τε ἔμαθον τὰ πρήγματα τὰ Ὀνησίλου διεφθαρμένα, καὶ τὰς πόλιας τῶν Κυπρίων πολιορκευμένας τὰς ἄλλας, πλὴν Σαλαμῖνος, ταύτην δὲ Γόργῳ τῷ προτέρῳ βασιλεῖ τοὺς Σαλαμινίους παραδόντας· αὐτίκα, μαθόντες οἱ Ἴωνες ταῦτα, ἀπέπλωον ἐς τὴν Ἰωνίην, τῶν δὲ ἐν Κύπρῳ πολίων ἀντέσχε χρόνον ἐπὶ πλεῖστον πολιορκευμένη Σόλοι τὴν, πέριξ ὑπορύσσοντες τὸ τεῖχος, πέμπτῳ μηνὶ εἷλον οἱ Πέρσαι.

Persarum duces, qui Iones ad Ephesum vicerant [c. 102.], bellum profligaturi alii alio copias ducunt.

CXVI. Κύπριοι μὲν δὴ, ἐνιαυτὸν ἐλεύθεροι γενόμενοι, αὖτις ἐκ νέης κατεδεδούλωντο. Δαυρίσης δὲ, ἔχων Δαρείου θυγατέρα, καὶ Ὑμέης τε καὶ Ὀτάνης, καὶ ἄλλοι Πέρσαι στρατηγοὶ, ἔχοντες καὶ οὗτοι Δαρείου θυγατέρας, ἐπιδιώξαντες τοὺς ἐν Σάρδισι στρατευσαμένους Ἰώνων, καὶ ἐσαράξαντές σφεας ἐς τὰς νέας, τῇ μάχῃ ὡς ἐπεκράτησαν, τὸ ἐνθεῦτεν ἐπιδιελόμενοι τὰς πόλις ἐπόρθεον.

Et Dauriscs quidem urbes Hellespontias [c. 103.] regis ditioni restituere incipit: sed audita Carum rebellione [c. 103.], in Cariam deflectit.

CXVII. Δαυρίσης μὲν, τραπόμενος πρὸς τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλις, εἷλε μὲν Ἀρδανον, εἷλε δὲ Ἄβυδόν τε καὶ Περκώτην, καὶ Λάμψακον καὶ Παισόν· ταύτας μέν ἐπ' ἡμέρης ἑκάστης εἶρε. ἀπὸ δὲ Παισοῦ ἐλαύνοντί οἱ ἐπὶ Πάριον πόλιν, ἦλθε ἀγγελίη, τοὺς Κᾶρας τωὐτὸ Ἴωσι φρονήσαντας, ἀπεστάναι ἀπὸ Περσέων. ἀποστρέψας ὦν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἤλαυνε τὸν στρατὸν ἐπὶ τὴν Καρίην.

CXVIII. Καί κως ταῦτα τοῖσι Καρσὶ ἐξαγγέλθη πρότερον πρὶν ἢ τὸν Δαυρίσην ἀπικέσθαι. πυθόμενοι δὲ οἱ Κᾶρες, συνελέγοντο ἐπὶ Λευκάς τε Στήλας καλεομένας, καὶ ποταμὸν Μαρσύην· ὃς ῥέων ἐκ τῆς Ἰδριάδος χώρης, ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. συλλεχθέντων δὲ τῶν Καρῶν ἐνθαῦ-

τα, ἐγίνοντο βουλαὶ ἄλλαι τε πολλαὶ, καὶ ἀρίστη γε δοκέουσα εἶναι ἐμοὶ Πιξοδάρου τοῦ Μαυσώλου, ἀνδρὸς Κινδυέος, ὃς τοῦ Κιλίκων βασιλῆος Συεννέσιος εἶχε θυγατέρα. τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἡ γνώμη ἔφερε, διαβάντας τὸν Μαίανδρον τοὺς Κᾶρας, καὶ κατὰ νώτου ἔχοντας τὸν ποταμὸν, οὕτω συμβάλλειν· ἵνα μὴ ἔχοντες ὀπίσω φεύγειν οἱ Κᾶρες, αὐτοῦ τε μένειν ἀναγκαζόμενοι, γενοίατο ἔτι ἀμείνονες τῆς φύσιος. αὕτη μέν νυν οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη, ἀλλὰ τοῖσι Πέρσῃσι κατὰ νώτου γίνεσθαι τὸν Μαίανδρον μᾶλλον ἢ σφίσι· δηλαδὴ, ἢν φυγὴ τῶν Περσέων γένηται, καὶ ἐσσωθέωσι τῇ συμβολῇ, ὡς οὐκ ἀπονοστήσουσι, ἐς τὸν ποταμὸν ἐσπίπτοντες.

CXIX. Μετὰ δὲ, παρεόντων καὶ διαβάντων τὸν Μαίανδρον τῶν Περσέων, ἐνθαῦτα ἐπὶ τῷ Μαρσύῃ ποταμῷ συνέβαλόν τε τοῖσι Πέρσῃσι οἱ Κᾶρες, καὶ μάχην ἐμαχέσαντο ἰσχυρὴν, καὶ ἐπὶ χρόνον πολλόν· τέλος δὲ ἐσσώθησαν διὰ πλῆθος. Περσέων μὲν δὴ ἔπεσον ἄνδρες ἐς δισχιλίους, Καρῶν δὲ ἐς μυρίους. ἐνθεῦτεν δὲ οἱ διαφυγόντες αὐτέων κατειλήθησαν ἐς Λάβρανδα, ἐς Διὸς Στρατίου ἱρὸν μέγα τε καὶ ἅγιον ἄλσος πλατανίστων. μοῦνοι δὲ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Κᾶρές εἰσι οἱ Διὶ Στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι. κατειληθέντες ὦν οὗτοι ἐνθαῦτα, ἐβουλεύοντο περὶ σωτηρίης, ὁκότερα ἢ παραδόντες σφέας αὐτοὺς Πέρσῃσι, ἢ ἐκλιπόντες τὸ παράπαν τὴν Ἀσίην, ἄμεινον πρήξουσι.

Cares primo ad fluvium Marsyam,

Labranda.

CXX. Βουλευομένοισι δὲ σφι ταῦτα παραγίνονται βοηθέοντες Μιλήσιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτέων. ἐνθαῦτα δὲ, τὰ μὲν πρότερον οἱ Κᾶρες ἐβουλεύοντο, μετῆκαν, οἱ δὲ αὖτις πολεμεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο· καὶ ἐπιοῦσί τε τοῖσι Πέρσῃσι συμβάλλουσι καὶ μαχεσάμενοι, ἐπὶ πλεῦν ἢ πρότερον ἐσσώθησαν· πεσόντων δὲ τῶν πάντων πολλῶν, Μιλήσιοι μάλιστα ἐπλήγησαν.

iterum, una cum Milesiis, ad Labranda ingentem cladem accipiunt:

CXXI. Μετὰ δὲ, τοῦτο τὸ τρῶμα ἀνέλαβόν τε καὶ ἀνεμαχέσαντο οἱ Κᾶρες. πυθόμενοι γὰρ ὡς στρατεύεσθαι ὑρ-

non tamen inulti, cum Persæ post-

ea in corum insidias delapsi, ad unum omnes pereant.

μέαται οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὰς πόλις σφέων, ἐλόχησαν τὴν ἐν Πηδάσῳ ὁδόν· ἐς τὴν ἐμπεσόντες οἱ Πέρσαι νυκτὸς, διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτέων, Δαυρίσης καὶ Ἀμόργης καὶ Σισιμάκης· σὺν δὲ σφι ἀπέθανε καὶ Μύρσος ὁ Γύγεω. τοῦ δὲ λόχου τούτου ἡγεμὼν ἦν Ἡρακλείδης Ἰξανθίλιος, ἀνὴρ Μυλασσεύς. οὗτοι μέν νυν τῶν Περσέων οὕτω διεφθάρησαν.

Hymeas, cui Propontis obtigerat, Daurise in Cariam profecto, cæteras Hellespontiparte subigit.

CXXII. Ὑμέης δὲ, καὶ αὐτὸς ἐὼν τῶν ἐπιδιωξάντων τοὺς ἐς Σάρδις στρατευσαμένους Ἰώνων, τραπόμενος ἐς τὴν Προποντίδα, εἷλε Κῖον τὴν Μυσίην. ταύτην δὲ ἑξελὼν, ὡς ἐπύθετο τὸν Ἑλλήσποντον ἐκλελοιπέναι Δαυρίσην, καὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίης, καταλιπὼν τὴν Προποντίδα, ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἦγε τὸν στρατόν· καὶ εἷλε μὲν Αἰολέας πάντας, ὅσοι τὴν Ἰλιάδα νέμονται, εἷλε δὲ Γεργιθέας, τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τευκρῶν· αὐτός τε Ὑμέης αἰρέων ταῦτα τὰ ἔθνεα, νούσῳ τελευτᾷ ἐν τῇ Τρωάδι.

Artapher-nes et Otanes Ioniam Æolidemque invadunt.

CXXIII. Οὗτος μὲν δὴ οὕτω ἐτελεύτησε· Ἀρταφέρνης δὲ ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, καὶ Ὀτάνης ὁ τρίτος στρατηγὸς, ἐτάχθησαν ἐπὶ τὴν Ἰωνίην, καὶ τὴν προσεχέα Αἰολίδα στρατεύεσθαι. Ἰωνίης μέν νυν, Κλαζομενὰς αἱρέουσι· Αἰολέων δὲ, Κύμην.

Quæ dum geruntur, Aristagoras Milesius de rebus suis desperans,

CXXIV. Ἁλισκομενέων δὲ τῶν πολίων, ἦν γὰρ δὴ, ὡς διέδεξε, Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήσιος ψυχὴν οὐκ ἄπρος, ὃς ταράξας τὴν Ἰωνίην, καὶ ἐγκεραυνώσας πρήγματα μεγάλα, δρησμὸν ἐβούλευε, ὁρέων ταῦτα· πρὸς δὲ οἱ καὶ ἀδύνατα ἐφάνη, βασιλῆα Δαρεῖον ὑπερβαλέσθαι. πρὸς ταῦτα δὴ ὧν συγκαλέσας τοὺς συστασιώτας, ἐβουλεύετο, λέγων ὡς "ἄμεινόν σφι εἴη κρησφύγετόν τι ὑπάρχον εἶναι, ἢν ἄρα "ἐξωδέωνται ἐκ τῆς Μιλήτου. εἴτε δὴ ὧν ἐς Σαρδὼ ἐκ τοῦ "τόπου τούτου ἄγοι ἐς ἀποικίην, εἴτε ἐς Μύρκινον τὴν "Ἠδωνῶν, τὴν Ἱστιαῖος ἐτείχεε παρὰ Δαρείου δωρεὴν λα-"βών;" ταῦτα ἐπειρώτα ὁ Ἀρισταγόρης.

CXXV. Ἑκαταίου μέν νυν τοῦ Ἡγησάνδρου, ἀνδρὸς λογοποιοῦ, τουτέων μὲν ἐς οὐδετέρην στέλλειν ἔφερε ἡ γνώμη, ἐν Λέρῳ δὲ τῇ νήσῳ τεῖχος οἰκοδομησάμενον ἡσυχίην ἄγειν, ἢν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς Μιλήτου· ἔπειτα δὲ ἐκ ταύτης ὁρμεώμενον, κατελεύσεσθαι ἐς τὴν Μίλητον. ταῦτα μὲν δὴ Ἑκαταῖος συνεβούλευε.

CXXVI. Αὐτῷ δὲ Ἀρισταγόρῃ ἡ πλείστη γνώμη ἦν ἐς τὴν Μύρκινον ἀπάγειν. τὴν μὲν δὴ Μίλητον ἐπιτρέπει Πυθαγόρῃ, ἀνδρὶ τῶν ἀστῶν δοκιμῳ· αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πάντα τὸν βουλόμενον, ἔπλεε ἐς τὴν Θρῄκην, καὶ ἔσχε τὴν χώρην ἐπ' ἣν ἐστάλη. ἐκ δὲ ταύτης ὁρμεώμενος, ἀπόλλυται ὑπὸ Θρῃκῶν αὐτός τε ὁ Ἀρισταγόρης, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ, πόλιν περικατήμενος, καὶ βουλομένων τῶν Θρῃκῶν ὑποσπόνδων ἐξιέναι.

Mileto relicta, Myrcinum Edonidem [c. 11.] petit, unde cum exercitu egressus, a Thracibus occiditur [a. 498.].

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ἙΚΤΗ.

ΕΡΑΤΩ.

Histiæus Sardes delatus [5, 107.], Artapherni suspectum se esse intelligens,

ἈΡΙΣΤΑΓΟΡΗΣ μέν νυν Ἰωνίην ἀποστήσας, οὕτω τελευτᾷ. Ἱστιαῖος δὲ ὁ Μιλήτου τύραννος, μεμετιμένος ὑπὸ Δαρείου, παρῆν ἐς Σάρδις. ἀπιγμένον δὲ αὐτὸν ἐκ τῶν Σούσων, εἴρετο Ἀρταφέρνης ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, κατὰ κοῖόν τι δοκέοι Ἴωνας ἀπεστάναι. ὁ δὲ οὔτε εἰδέναι ἔφη, ἐθώμαζέ τε τὸ γεγονὸς, ὡς οὐδὲν δῆθεν τῶν παρεόντων πρηγμάτων ἐπιστάμενος. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ὁρέων αὐτὸν τεχνάζοντα, εἶπε, εἰδὼς τὴν ἀτρεκίην τῆς ἀποστάσιος· "Οὕτω τοι, Ἱστιαῖε, ἔχει κατὰ ταῦτα τὰ πρήγματα· τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔῤῥαψας μὲν σὺ, ὑπεδήσατο δὲ Ἀρισταγόρης."

in insulam Chium aufugit,

II. Ἀρταφέρνης μὲν ταῦτα ἐς τὴν ἀπόστασιν ἔχοντα εἶπε. Ἱστιαῖος δὲ, δείσας ὡς συνιέντα Ἀρταφέρνεα, ὑπὸ τὴν πρώτην ἐπελθοῦσαν νύκτα ἀπέδρη ἐπὶ θάλασσαν, βασιλῆα Δαρεῖον ἐξηπατηκώς· ὃς Σαρδὼ νῆσον τὴν μεγίστην ὑποδεξάμενος κατεργάσασθαι, ὑπέδυνε τῶν Ἰώνων τὴν ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου. διαβὰς δὲ ἐς Χίον, ἐδέθη ὑπὸ Χίων, καταγνωσθεὶς πρὸς αὐτέων νεώ-

τερα πρήσσειν πρήγματα ἐς ἑωυτοὺς ἐκ Δαρείου. μαθόντες μέντοι οἱ Χῖοι τὸν πάντα λόγον, ὡς πολέμιος εἴη βασιλεῖ, ἔλυσαν αὐτόν.

Ionesque ægre ferentes, quod Aristagoram ad rebellandum instigavisset [5, 35.], probabili illius consilii causa prætexta placat.

III. Ἐνθαῦτα δὴ ἐρωτεώμενος ὑπὸ τῶν Ἰώνων ὁ Ἰστιαῖος, κατ' ὅ τι προθύμως οὕτω ἐπέστειλε τῷ Ἀρισταγόρῃ ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος, καὶ κακὸν τοσοῦτον εἴη Ἴωνας ἐξεργασμένος, τὴν μὲν γενομένην αὐτοῖσι αἰτίην οὐ μάλα ἐξέφαινε, ὁ δὲ ἔλεγέ σφι, ὡς "βασιλεὺς Δαρεῖος ἐβουλεύ- "σατο, Φοίνικας μὲν ἐξαναστήσας, ἐν τῇ Ἰωνίῃ κατοικί- "σαι, Ἴωνας δὲ, ἐν τῇ Φοινίκῃ· καὶ τουτέων εἵνεκα ἐπι- "στείλειε." οὐδέν τι πάντως τοῦτα βασιλῆος βουλευσαμένου, ἐδειμάτου τοὺς Ἴωνας.

Ibi per literas conspirat cum Sardianis: qui tabellarii fraude proditi, rem capite luunt.

IV. Μετὰ δὲ, ὁ Ἰστιαῖος δι' ἀγγέλου ποιεύμενος Ἑρμίππου, ἀνδρὸς Ἀταρνεΐτεω, τοῖσι ἐν Σάρδισι ἐοῦσι Περσέων ἔπεμπε βυβλία, ὡς προσελεσχηνευμένων αὐτῷ ἀποστάσιος πέρι. ὁ δὲ Ἑρμιππος πρὸς τοὺς μὲν ἀπεπέμφθη, οὐ διδοῖ, φέρων δὲ ἐνεχείρισε τὰ βυβλία Ἀρταφρένεϊ. ὁ δὲ, μαθὼν ἅπαν τὸ γινόμενον, ἐκέλευε τὸν Ἑρμιππον τὰ μὲν παρὰ τοῦ Ἰστιαίου δοῦναι φέροντα τοῖσί περ ἔφερε, τὰ δὲ ἁμοιβαῖα τὰ παρὰ τῶν Περσέων ἀντιπεμπόμενα Ἰστιαίῳ, ἑωυτῷ δοῦναι. τουτέων δὲ γενομένων φανερῶν, ἀπέκτεινε ἐνθαῦτα πολλοὺς Περσέων ὁ Ἀρταφέρνης. περὶ Σάρδις μὲν δὴ ἐγίνετο ταραχή.

Post reditu Miletum frustra tentato, cum triremibus Lesbiis Byzantium petit, navesque e Ponto venientes intercipit.

V. Ἰστιαῖον δὲ, ταύτης ἀποσφαλέντα τῆς ἐλπίδος, Χῖοι κατήγον ἐς Μίλητον, αὐτοῦ Ἰστιαίου δεηθέντος. οἱ δὲ Μιλήσιοι, ἄσμενοι ἀπαλλαχθέντες καὶ Ἀρισταγόρεω, οὐδαμῶς πρόθυμοι ἦσαν ἄλλον τύραννον δέκεσθαι ἐς τὴν χώρην, οἷά τε ἐλευθερίης γευσάμενοι. καὶ δὴ, νυκτὸς γὰρ ἐούσης βίῃ ἐπειρᾶτο κατιὼν ὁ Ἰστιαῖος ἐς τὴν Μίλητον, τιτρώσκεται τὸν μηρὸν ὑπό τευ τῶν Μιλησίων. Ὁ μὲν δὴ ὡς ἀπωστὸς τῆς ἑωυτοῦ γίνεται, ἀπικνέεται ὀπίσω ἐς τὴν Χίον· ἐνθεῦτεν δὲ, οὐ γὰρ ἔπειθε τοὺς Χίους ὥστε ἑωυτῷ δοῦναι νέας, διέβη ἐς Μιτυλήνην, καὶ ἔπεισε Λεσβίους δοῦναί οἱ

νέας. οἱ δὲ, πληρώσαντες ὀκτὼ τριήρεας, ἔπλεον ἅμα Ἰστιαίῳ ἐς Βυζάντιον· ἐνθαῦτα δὲ ἱζόμενοι, τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ἐκπλωούσας τῶν νεῶν ἐλάμβανον, πλὴν ἢ ὅσοι αὐτέων Ἰστιαίῳ ἔφασαν ἑτοῖμοι εἶναι πείσεσθαι.

VI. Ἰστιαῖος μέν νυν καὶ Μιτυληναῖοι ἐποίευν ταῦτα. ἐπὶ δὲ Μίλητον αὐτὴν ναυτικὸς πολλὸς καὶ πεζὸς ἦν στρατὸς προσδόκιμος· συστραφέντες γὰρ οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων, καὶ ἓν ποιήσαντες στρατόπεδον, ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον, τὰ ἄλλα πολίσματα περὶ ἐλάσσονος ποιησάμενοι· τοῦ δὲ ναυτικοῦ Φοίνικες μὲν ἔσαν προθυμώτατοι, συνεστρατεύοντο δὲ καὶ Κύπριοι, νεωστὶ κατεστραμμένοι, καὶ Κίλικές τε καὶ Αἰγύπτιοι. Interea dum Persarum duces, copiis in unum collectis, Miletum terra marique adgrediuntur,

VII. Οἱ μὲν δὴ ἐπὶ τὴν Μίλητον καὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην ἐστρατεύοντο. Ἴωνες δὲ, πυνθανόμενοι ταῦτα, ἔπεμπον πρόβουλους σφέων αὐτέων ἐς Πανιώνιον. ἀπικομένοισι δὲ τούτοισι ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, καὶ βουλευομένοισι, ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσῃσι, ἀλλὰ τὰ τείχεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους· τὸ δὲ ναυτικὸν πληροῦν, ὑπολειπομένους μηδεμίην τῶν νεῶν· πληρώσαντας δὲ, συλλέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην, προναυμαχήσοντας Μιλήτου. ἡ δὲ Λάδη ἐστὶ νῆσος σμικρὴ ἐπὶ τῇ πόλι τῇ Μιλησίων κειμένη. Iones pugna navali decernere statuentes,

VIII. Μετὰ δὲ ταῦτα, πεπληρωμένῃσι τῇσι νηυσὶ παρῆσαν οἱ Ἴωνες· σὺν δὲ σφι καὶ Αἰολέων οἱ Λέσβον νέμονται. ἐτάσσοντο δὲ ὧδε. τὸ μὲν πρὸς τὴν ἕω εἶχον κέρας αὐτοὶ Μιλήσιοι, νέας παρεχόμενοι ὀγδώκοντα· εἶχοντο δὲ τούτεων Πριηνέες δυώδεκα νηυσὶ, καὶ Μυούσιοι τρισὶ νηυσί· Μυουσίων δὲ Τήϊοι εἶχοντο ἑπτακαίδεκα νηυσί· Τηΐων δὲ εἶχοντο Χῖοι ἑκατὸν νηυσί· πρὸς δὲ τούτοισι, Ἐρυθραῖοί τε ἐτάσσοντο καὶ Φωκαέες· Ἐρυθραῖοι μὲν, ὀκτὼ νέας παρεχόμενοι, Φωκαέες δὲ τρεῖς· Φωκαέων δὲ εἶχοντο Λέσβιοι νηυσὶ ἑξηκοντα. τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο, ἔχοντες τὸ πρὸς ἑσπέρην κέρας, Σάμιοι, ἑξήκοντα νηυσί. Πασέων δὲ classem triremium ccclxiii ad Ladam, insulam Mileto adjacentem, cogunt,

τουτέων ὁ σύμπας ἀριθμὸς ἐγένετο, τρεῖς καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι τριήρεες. αὗται μὲν Ἰώνων ἔσαν.

pacisque conditiones a Persis propositas

IX. Τῶν δὲ βαρβάρων τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ἦσαν ἑξακόσιαι. ὡς δὲ καὶ αὗται ἀπίκατο πρὸς τὴν Μιλησίην, καὶ ὁ πεζὸς σφι ἅπας παρῆν, ἐνθαῦτα οἱ Περσέων στρατηγοὶ, πυθόμενοι τὸ πλῆθος τῶν Ἰάδων νεῶν, καταῤῥώδησαν μὴ οὐ δυνατοὶ γένωνται ὑπερβαλέσθαι, καὶ οὕτω οὔτε τὴν Μίλητον οἷοί τε ἔωσι ἑξελεῖν, μὴ οὐκ ἐόντες ναυκράτορες, πρός τε Δαρείου κινδυνεύσωσι κακόν τι λαβεῖν. Ταῦτα ἐπιλεγόμενοι συλλέξαντες τῶν Ἰώνων τοὺς τυράννους, οἳ ὑπ' Ἀρισταγόρεω μὲν τοῦ Μιλησίου καταλυθέντες τῶν ἀρχέων, ἔφευγον ἐς Μήδους, ἐτύγχανον δὲ τότε συστρατευόμενοι ἐπὶ τὴν Μίλητον, τουτέων τῶν ἀνδρῶν τοὺς παρεόντας συγκαλέσαντες, ἔλεγόν σφι τάδε· "Ἄνδρες Ἴωνες, νῦν τις "ὑμέων εὖ ποιήσας φανήτω τὸν βασιλῆος οἶκον· τοὺς γὰρ "ἑωυτοῦ ἕκαστος ὑμέων πολίτας πειράσθω ἀποσχίζων "ἀπὸ τοῦ λοιποῦ συμμαχικοῦ. προϊσχόμενοι δὲ ἐπαγγεί- "λασθε τάδε, ὡς ποιήσονταί τε ἄχαρι οὐδὲν διὰ τὴν ἀπό- "στασιν, οὐδέ σφι οὔτε τὰ ἱρὰ οὔτε τὰ ἴδια ἐμπεπρήσεται, "οὐδὲ βιαιότερον ἕξουσι οὐδέν, ἢ πρότερον εἶχον. εἰ δὲ ταῦ- "τα μὲν οὐ ποιήσουσι, οἱ δὲ πάντως διὰ μάχης ἐλεύσον- "ται, τάδε σφι λέγετε ἐπηρεάζοντες, τά περ σφέας κατέ- "ξει· ὡς ἐσσωθέντες τῇ μάχῃ, ἐξανδραποδιεῦνται, καὶ ὡς "σφέων τοὺς παῖδας ἐκτομίας ποιήσομεν, τὰς δὲ παρθέ- "νους ἀνασπάστους ἐς Βάκτρα, καὶ ὡς τὴν χώρην ἄλλοισι "παραδώσομεν."

adspernati,

X. Οἱ μὲν δὴ ἔλεγον ταῦτα· τῶν δὲ Ἰώνων οἱ τύραννοι διέπεμπον νυκτὸς ἕκαστος ἐς τοὺς ἑωυτοῦ ἐξαγγελλόμενος. οἱ δὲ Ἴωνες, ἐς τοὺς καὶ ἀπίκοντο αὗται αἱ ἀγγελίαι, ἀγνωμοσύνῃ τε διεχρέωντο, καὶ οὐ προσίεντο τὴν προδοσίην· ἑωυτοῖσί τε ἕκαστοι ἐδόκεον μούνοισι ταῦτα τοὺς Πέρσας ἐξαγγέλλεσθαι. ταῦτα μέν νυν ἰδέως ἀπικομένων ἐς τὴν Μίλητον τῶν Περσέων ἐγίνετο.

primum, Dionysio Phocæo auctore,

XI. Μετὰ δὲ, τῶν Ἰώνων συλλεχθέντων ἐς τὴν Λάδην, ἐγίνοντο ἀγοραί· καὶ δή κου σφι καὶ ἄλλοι ἠγορόωντο, ἐν δὲ δὴ καὶ ὁ Φωκαιὺς στρατηγὸς Διονύσιος, λέγων τάδε· "Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες "Ἴωνες, ἢ εἶναι ἐλευθέροισι ἢ δούλοισι, καὶ τούτοισι ὡς "δρηπέτῃσι. νῦν ὦν ὑμέες, ἢν μὲν βούλησθε ταλαιπωρίας "ἐνδέκεσθαι, τὸ παραχρῆμα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσται, οἷοί τε "δὲ ἔσεσθε, ὑπερβαλλόμενοι τοὺς ἐναντίους, εἶναι ἐλεύθεροι· "εἰ δὲ μαλακίῃ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσεσθε, οὐδεμίην ὑμέων "ἔχω ἐλπίδα μὴ οὐ δώσειν ὑμέας δίκην τῷ βασιλέϊ τῆς "ἀποστάσιος. ἀλλ' ἐμοί τε πείθεσθε, καὶ ἐμοὶ ὑμέας αὐ- "τοὺς ἐπιτρέψατε· καὶ ὑμῖν ἐγὼ, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων, "ὑποδέκομαι ἢ οὐ συμμίξειν τοὺς πολεμίους, ἢ συμμίσγον- "τας, πολλὸν ἐλασσώσεσθαι."

per aliquot dies ad pugnam strenue sese exercent: mox laboris impatientes, ad desidiam labuntur.

XII. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Ἴωνες ἐπιτρέπουσι σφέας αὐτοὺς τῷ Διονυσίῳ. ὁ δὲ, ἀνάγων ἑκάστοτε ἐπὶ κέρας τὰς νέας, ὅκως τοῖσι ἐρέτῃσι χρήσαιτο, διέκπλοον ποιεύμενος τῇσι νηυσὶ δι' ἀλλήλεων, καὶ τοὺς ἐπιβάτας ὁπλίσειε, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρης τὰς νέας ἔχεσκε ἐπ' ἀγκυρέων· παρεῖχέ τε τοῖσι Ἴωσι πόνον δι' ἡμέρης. μέχρι μέν νυν ἡμερέων ἑπτὰ ἐπείθοντό τε καὶ ἐποίευν τὸ κελευόμενον· τῇ δὲ ἐπὶ ταύτῃσι, οἱ Ἴωνες, οἷα ἀπαθέες ἐόντες πόνων τοιούτων, τετρυμένοι τε ταλαιπωρίῃσί τε καὶ ἠελίῳ, ἔλεξαν πρὸς ἑωυτοὺς τάδε· "Τίνα δαιμόνων παραβάντες, τάδε ἀναπίμπλαμεν; οἵτινες "παραφρονήσαντες, καὶ ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου, ἀνδρὶ "Φωκαέϊ ἀλαζόνι, παρεχομένῳ νέας τρεῖς, ἐπιτρέψαντες "ἡμέας αὐτοὺς ἔχομεν. ὁ δὲ, παραλαβὼν ἡμέας, λυμαίνε- "ται λύμῃσι ἀνηκέστοισι· καὶ δὴ πολλοὶ μὲν ἡμέων ἐς νού- "σους πεπτώκασι, πολλοὶ δὲ ἐπίδοξοι τῶυτὸ τοῦτο πείσεσ- "θαί εἰσι. πρό τε τούτων τῶν κακῶν ἡμῖν γε κρέσσον καὶ "ὅ τι ὦν ἄλλο παθέειν ἐστὶ, καὶ τὴν μέλλουσαν δουληΐην "ὑπομεῖναι, ἥτις ἔσται, μᾶλλον ἢ τῇ παρεούσῃ συνέχεσθαι. "φέρετε, τοῦ λοιποῦ μὴ πειθώμεθα αὐτοῦ." Ταῦτα

ἔλεξαν, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα πείθεσθαι οὐδεὶς ἤθελε· ἀλλ', οἷα στρατιὴ, σκηνάς τε πηξάμενοι ἐν τῇ νήσῳ, ἐσκηπτροφέοντο, καὶ ἐσβαίνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐς τὰς νέας, οὐδ' ἀναπειρᾶσθαι.

Igitur Samiorum duces, belli providentes exitum, cum Persis clam paciscuntur.

XIII. Μαθόντες δὲ ταῦτα τὰ γινόμενα ἐκ τῶν Ἰώνων οἱ στρατηγοὶ τῶν Σαμίων, ἐνθαῦτα δὴ παρ' Αἰάκεος τοῦ Συλοσῶντος, κείνους τοὺς πρότερον ἔπεμπε λόγους (ὁ Αἰάκης,) κελευόντων τῶν Περσέων, δεόμενός σφεων ἐκλιπεῖν τὴν Ἰώνων συμμαχίην· (οἱ Σάμιοι ὦν,) ὁρέοντες ἅμα μὲν ἐοῦσαν ἀταξίην πολλὴν ἐκ τῶν Ἰώνων, ἐθέκοντο τοὺς λόγους· ἅμα δὲ καταφαίνετό σφι εἶναι ἀδύνατα τὰ βασιλῆος πρήγματα ὑπερβαλέσθαι· εὖ τε ἐπιστάμενοι, ὡς, εἰ καὶ τὸ παρεὸν ναυτικὸν ὑπερβαλοίατο τοῦ Δαρείου, ἄλλο σφι παρέσται πεντακλήσιον. προφάσιος ὧν ἐπιλαβόμενοι, ἐπεί τε τάχιστα εἶδον τοὺς Ἴωνας ἀρνευμένους εἶναι χρηστούς, ἐν κέρδεϊ ἐποιεῦντο περιποιῆσαι τά τε ἱρὰ τὰ σφέτερα καὶ τὰ ἴδια. Ὁ δὲ Αἰάκης, παρ' ὅτευ τοὺς λόγους ἐδέκοντο οἱ Σάμιοι, παῖς μὲν ἦν Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκεος· τύραννος δὲ ἐὼν Σάμου, ὑπὸ τοῦ Μιλησίου Ἀρισταγόρεω ἀπεστέρητο τὴν ἀρχὴν, κατάπερ οἱ ἄλλοι τῆς Ἰωνίης τύραννοι.

Quo fit, ut, prœlio commisso, et Samiorum pleraque naves cum multis aliis aufugiant,

XIV. Τότε ὦν ἐπεὶ ἐπέπλωον οἱ Φοίνικες, οἱ Ἴωνες ἀντανῆγον καὶ αὐτοὶ τὰς νέας ἐπὶ κέρας. ὡς δὲ καὶ ἀγχοῦ ἐγίνοντο, καὶ συνέμισγον ἀλλήλοισι, τὸ ἐνθεῦτεν οὐκ ἔχω ἀτρεκέως συγγράψαι, οἵτινες τῶν Ἰώνων ἐγένοντο ἄνδρες κακοὶ ἢ ἀγαθοὶ ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ· ἀλλήλους γὰρ καταιτιῶνται. Λέγονται δὲ Σάμιοι ἐνθαῦτα, κατὰ τὰ συγκείμενα πρὸς τὸν Αἰάκεα, ἀειράμενοι τὰ ἱστία, ἀποπλῶσαι ἐκ τῆς τάξιος ἐς τὴν Σάμον, πλὴν ἑνδεκα νεῶν. τουτέων δὲ οἱ τριήραρχοι παρέμενον καὶ ἐναυμάχεον, ἀνηκουστήσαντες τοῖσι στρατηγοῖσι· καί σφι τὸ κοινὸν τῶν Σαμίων ἔδωκε διὰ τοῦτο τὸ πρῆγμα, ἐν στήλῃ ἀναγραφῆναι πατρόθεν, ὡς ἀνδράσι ἀγαθοῖσι γενομένοισι· καὶ ἔστι αὕτη ἡ στήλη ἐν τῇ ἀγορῇ. Ἰδόμενοι δὲ καὶ Λέσβιοι τοὺς προσεχέας φεύγοντας,

τὠυτὸ ἐποίευν τοῖσι Σαμίοισι· ὡς δὲ καὶ οἱ πλεῦνες τῶν Ἰώνων ἐποίευν (τὰ αὐτὰ ταῦτα.)

et reliqui Iones ingenti clade sternantur: inque his maxime Chii,

XV. Τῶν δὲ παραμεινάντων ἐν τῇ ναυμαχίῃ περιέφθησαν τρηχύτατα Χῖοι, ὡς ἀποδεικνύμενοί τε ἔργα λαμπρὰ καὶ οὐκ ἐθελοκακέοντες. παρείχοντο μὲν γὰρ, ὥσπερ καὶ πρότερον εἰρέθη, νέας ἑκατὸν, καὶ ἐπ' ἑκάστης αὐτέων ἄνδρας τεσσεράκοντα τῶν ἀστῶν λογάδας ἐπιβατεύοντας. ὁρέοντες δὲ τοὺς πολλοὺς τῶν συμμάχων προδιδόντας, οὐκ ἐδικαίευν γενέσθαι τοῖσι κακοῖσι αὐτέων ὁμοῖοι· ἀλλὰ μετ' ὀλίγων συμμάχων μεμουνωμένοι, διεκπλώοντες ἐναυμάχεον, ἐς ὃ τῶν πολεμίων ἑλόντες νέας συχνὰς, ἀπέβαλον τῶν σφετέρων νεῶν τὰς πλεῦνας. Χῖοι μὲν δὴ τῇσι λοιπῇσι τῶν νεῶν ἀποφεύγουσι ἐς τὴν ἑωυτῶν.

quorum pars, navibus ad Mycalen adlisis, dum Ephesum tendunt, ab Ephesiis rei ignaris noctu occiduntur.

XVI. Ὅσοισι δὲ τῶν Χίων ἀδύνατοι ἔσαν αἱ νέες ὑπὸ τρωμάτων, οὗτοι δὲ, ὡς ἐδιώκοντο, καταφυγγάνουσι πρὸς τὴν Μυκάλην. νέας μὲν δὴ αὐτοῦ ταύτῃ ἐποκείλαντες κατέλιπον, οἱ δὲ πεζῇ ἐκομίζοντο διὰ τῆς ἠπείρου. ἐπεὶ δὲ ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐφεσίην κομιζόμενοι οἱ Χῖοι, νυκτός τε ἀπικέατο ἐς αὐτὴν, καὶ ἐόντων τῇσι γυναιξὶ αὐτόθι θεσμοφορίων· ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἐφέσιοι, οὔτε προακηκοότες ὡς εἴχε περὶ τῶν Χίων, ἰδόντες τε στρατὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβεβληκότα, πάγχυ σφέας καταδόξαντες εἶναι κλῶπας, καὶ ἴέναι ἐπὶ τὰς γυναῖκας, ἐξεβοήθεον πανδημεὶ, καὶ ἔκτεινον τοὺς Χίους. οὗτοι μέν νῦν τοιαύτῃσι περιέπιπτον τύχῃσι.

Dionysius Phocæus [c. 11.] Siciliam petit, unde latrociniis mare infestat.

XVII. Διονύσιος δὲ ὁ Φωκαεὺς, ἐπεί τε ἔμαθε τῶν Ἰώνων τὰ πρήγματα διεφθαρμένα, νέας ἑλὼν τρεῖς τῶν πολεμίων, ἀπέπλεε ἐς μὲν Φώκαιαν οὐκέτι, εὖ εἰδὼς ὡς ἀνδραποδιεῖται σὺν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ· ὁ δὲ ἰδέως, ὡς εἶχε, ἔπλωε ἐς Φοινίκην. γαύλους δὲ ἐνθαῦτα καταδύσας, καὶ χρήματα λαβὼν πολλὰ, ἔπλωε ἐς Σικελίην· ὁρμεώμενος δὲ ἐνθεῦτεν, λῃϊστὴς κατεστήκεε, Ἑλλήνων μὲν οὐδενὸς, Καρχηδονίων δὲ καὶ Τυρσηνῶν.

Miletus

XVIII. Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπεί τε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς

sexto post rebellionem anno [a. 498.] capta,

Ἴωνας, τὴν Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑποξύσσοντες τὰ τείχεα, καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἱρέουσι κατ' ἄκρης, ἕκτῳ ἔτεϊ ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω· καὶ ἠνδραποδίσαντο τὴν πόλιν, ὥστε συμπεσέειν τὸ πάθος τῷ χρηστηρίῳ τῷ ἐς Μίλητον γενομένῳ.

id quod olim Pythia prædixerat,

XIX. Χρεωμένοισι γὰρ Ἀργείοισι ἐν Δελφοῖσι περὶ σωτηρίης τῆς πόλιος τῆς σφετέρης, ἐχρήσθη ἐπίκοινον χρηστήριον· τὸ μὲν ἐς αὐτοὺς τοὺς Ἀργείους φέρον, τὴν δὲ παρεμφερὴς ἔχρησε ἐς Μιλησίους. τὸ μέν νυν ἐς τοὺς Ἀργείους ἔχον, ἐπεὰν κατὰ τοῦτο γένωμαι τοῦ λόγου, τότε μνησθήσομαι· τὰ δὲ τοῖσι Μιλησίοισι οὐ παρεοῦσι ἔχρησε, ἔχει ὧδε·

Καὶ τότε δὴ, Μίλητε, κακῶν ἐπιμήχανε ἔργων,
πολλοῖσι δείπνόν τε καὶ ἁγλαὰ δῶρα γενήσει·
σαὶ δ' ἄλοχοι πολλοῖσι πόδας νίψουσι κομήταις·
νηοῦ δ' ἠμετέρου Διδύμοις ἄλλοισι μελήσει.

Τότε δὴ ταῦτα τοὺς Μιλησίους κατελάμβανε, ὅτε γε ἄνδρες μὲν οἱ πλεῦνες ἐκτείνοντο ὑπὸ τῶν Περσέων ἐόντων κομητέων, γυναῖκες δὲ καὶ τέκνα ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ἐγίνοντο· ἱρὸν δὲ τὸ ἐν Διδύμοισι, ὁ νηός τε καὶ τὸ χρηστήριον, συληθέντα ἐνεπίμπρατο. τῶν δ' ἐν τῷ ἱρῷ τούτῳ χρημάτων πολλάκις μνήμην ἑτέρωθι τοῦ λόγου ἐποιησάμην.

incolæque Ampen, ad ostia Tigridis, translati.

XX. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα. βασιλεὺς δὲ σφέας Δαρεῖος, κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας, κατοίκισε ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλάσσῃ, ἐν Ἄμπῃ πόλι, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς παραῤῥέων, ἐς θάλασσαν ἐξίει. τῆς δὲ Μιλησίης χώρης αὐτοὶ μὲν οἱ Πέρσαι εἶχον τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ πεδίον, τὰ δὲ ὑπεράκρια ἔδοσαν Καρσὶ Πηδασεῦσι ἐκτῆσθαι.

Athenienses Milesiorum infortunium acerbissime lugent. Phrynichi

XXI. Παθοῦσι δὲ ταῦτα Μιλησίοισι πρὸς Περσέων, οὐκ ἀπέδοσαν τὴν ὁμοίην Συβαρῖται, οἳ Λάον τε καὶ Σπίδυρον οἰκεον, τῆς πόλιος ἀπεστερημένοι. Συβάριος γὰρ ἁλούσης ὑπὸ Κροτωνιητέων, Μιλήσιοι πάντες ἥδοντο ἀπεκείραντο

τὰς κεφαλὰς, καὶ πένθος μέγα προεθήκαντο· πόλιες γὰρ αὗται μάλιστα δὴ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλήλῃσι ἐξεινώθησαν. Οὐδὲν ὁμοίως καὶ Ἀθηναῖοι. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες τῇ Μιλήτου ἁλώσει, τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἅλωσιν, καὶ διδάξαντι, ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον, καὶ ἐζημίωσάν μιν, ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήια κακὰ, χιλίῃσι δραχμῇσι· καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι. Μιλήτου ἅλωσις. [Docuit eam a. 497.]

XXII. Μίλητος μέν νυν Μιλησίων ἐρήμωτο. Σαμίων δὲ τοῖσί τι ἔχουσι, τὸ μὲν ἐς τοὺς Μήδους ἐκ τῶν στρατηγῶν τῶν σφετέρων ποιηθὲν, οὐδαμῶς ἤρεσκε. ἐδόκεε δὲ μετὰ τὴν ναυμαχίην αὐτίκα βουλευομένοισι, πρὶν ἢ σφι ἐς τὴν χώρην ἀπικέσθαι τὸν τύραννον Αἰάκεα, ἐς ἀποικίην ἐκπλέειν, μηδὲ μένοντας, Μήδοισί τε καὶ Αἰάκεϊ δουλεύειν. Ζαγκλαῖοι γὰρ, οἱ ἀπὸ Σικελίης, τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον πέμποντες ἐς τὴν Ἰωνίην ἀγγέλους, ἐπεκαλέοντο τοὺς Ἴωνας ἐς Καλὴν Ἀκτὴν, βουλόμενοι αὐτόθι πόλιν κτίσαι Ἰώνων. ἡ δὲ Καλὴ αὕτη Ἀκτὴ καλεομένη, ἔστι μὲν Σικελῶν, πρὸς δὲ Τυρσηνίην τετραμμένη τῆς Σικελίης. τουτέων ὦν ἐπικαλεομένων, οἱ Σάμιοι μοῦνοι Ἰώνων ἐστάλησαν, σὺν δέ σφι Μιλησίων οἱ ἐκπεφευγότες. Pars Samiorum jugum Persicum abhorrentes, cum Milesiorum profugis in Siciliam coloni abeunt,

XXIII. Ἐν ᾧ τοιόνδε δή τι συνήνεικε γενέσθαι. Σάμιοι γὰρ κομιζόμενοι ἐς Σικελίην, ἐγίνοντο ἐν Λοκροῖσι τοῖσι Ἐπιζεφυρίοισι, καὶ Ζαγκλαῖοι, αὐτοί τε καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτέων, τῷ οὔνομα ἦν Σκύθης, περιεκατέατο πόλιν τῶν Σικελῶν, ἐξελεῖν βουλόμενοι. μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Ῥηγίου τύραννος Ἀναξίλεως, τότε ἐὼν διάφορος τοῖσι Ζαγκλαίοισι, συμμίξας τοῖσι Σαμίοισι, ἀναπείθει ὡς χρεὸν εἴη Καλὴν μὲν Ἀκτὴν ἐᾶν ἣν ἔπλεον, ἐᾶν χαίρειν, τὴν δὲ Ζάγκλην σχεῖν, εὖσαν ἐρῆμον ἀνδρῶν. πειθομένων δὲ τῶν Σαμίων, καὶ σχόντων τὴν Ζάγκλην, ἐνθαῦτα οἱ Ζαγκλαῖοι ὡς ἐπύθοντο ἐχομένην τὴν πόλιν ἑωυτῶν, ἐβοήθεον αὐτῇ, καὶ ἐπεκαλέ- ibique Zanclen occupant.

οντο Ἱπποκράτεα, τὸν Γέλης τύραννον· ἦν γὰρ δή σφι οὗτος σύμμαχος· ἐπεί τε δὲ αὐτοῖσι καὶ ὁ Ἱπποκράτης σὺν τῇ στρατιῇ ἦκε βοηδέων, Σκύθην μὲν τὸν μούναρχον τῶν Ζαγκλαίων, ἀποβαλόντα τὴν πόλιν, ὁ Ἱπποκράτης πεδήσας, καὶ τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ Πυθογένεα, ἐς Ἴνυκον πόλιν ἀπέπεμψε· τοὺς δὲ λοιποὺς Ζαγκλαίους, κοινολογησάμενος τοῖσι Σαμίοισι, καὶ ὅρκους δοὺς καὶ δεξάμενος, προέδωκε. μισθὸς δὲ οἱ ἦν εἰρημένος ὅδε ὑπὸ τῶν Σαμίων, πάντων τῶν ἐπίπλων καὶ ἀνδραπόδων τὰ ἡμίσεα μεταλαβεῖν τῶν ἐν τῇ πόλι, τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἀγρῶν πάντα Ἱπποκράτεα λαγχάνειν. τοὺς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν Ζαγκλαίων αὐτὸς ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ εἶχε δήσας· τοὺς δὲ κορυφαίους αὐτέων τριηκοσίους, ἔδωκε τοῖσι Σαμίοισι κατασφάξαι· οὐ μέν τοι οἵ γε Σάμιοι ἐποίησαν ταῦτα.

principal.

Scythes, Zanclæorum antehac tyrannus, amisso regno ad Darium aufugit.

XXIV. Σκύδης δὲ, ὁ τῶν Ζαγκλαίων μούναρχος, ἐκ τῆς Ἰνύκου ἐκδιδρήσκει ἐς Ἰμέρην· ἐκ δὲ ταύτης παρῆν ἐς τὴν Ἀσίην, καὶ ἀνέβη παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον. καί μιν ἐνόμισε Δαρεῖος πάντων ἀνδρῶν δικαιότατον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' ἑωυτὸν ἀνέβησαν. καὶ γὰρ παραιτησάμενος βασιλῆα, ἐς Σικελίην ἀπίκετο· καὶ αὖτις ἐκ τῆς Σικελίης ὀπίσω παρὰ βασιλῆα, ἐς ὃ γήραϊ μέγα ὄλβιος ἐὼν ἐτελεύτησε ἐν Πέρσῃσι.

impassea-

Samus post pugnam navalem [c. 14.], Caria [5, 103.] post Mileti expugnationem [c. 18.] in ditionem regis redacta.

XXV. Σάμιοι δὲ, ἀπαλλαχθέντες Μήδων, ἀπονητὶ πόλιν καλλίστην Ζάγκλην περιεβεβλήκατο. Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίην τὴν ὑπὲρ Μιλήτου γενομένην, Φοίνικες, κελευσάντων Περσέων, κατῆγον ἐς Σάμον Αἰάκεα τὸν Συλοσῶντος, ὡς πολλοῦ τε ἄξιον γενόμενόν σφισι, καὶ μεγάλα κατεργασάμενον. καὶ Σαμίοισι μούνοισι τῶν ἀποστάντων ἀπὸ Δαρείου διὰ τὴν ἔκλειψιν τῶν νεῶν τῶν ἐν τῇ ναυμαχίῃ, οὔτε ἡ πόλις, οὔτε τὰ ἱρὰ ἐνεπρήσθη. Μιλήτου δὲ ἁλούσης, αὐτίκα Καρίην ἔσχον οἱ Πέρσαι· τὰς μὲν ἐθελοντὴν τῶν πολίων ὑποκυψάσας, τὰς δὲ ἀνάγκῃ προσηγάγοντο. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ἐγίνετο.

Deliadv.

XXVI. Ἱστιαίῳ δὲ τῷ Μιλησίῳ ἐόντι περὶ Βυζάντιον, καὶ συλλαμβάνοντι τὰς Ἰώνων ὁλκάδας ἐκπλωούσας ἐκ τοῦ Πόντου, ἐξαγγέλλεται τὰ περὶ Μίλητον γενόμενα. τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον ἔχοντα πρήγματα ἐπιτράπει Βισάλτῃ, Ἀπολλοφάνεος παιδὶ, Ἀβυδηνῷ· αὐτὸς δὲ ἔχων Λεσβίους, ἐς Χίον ἔπλεε. καὶ Χίων φρουρῇ, οὐ προσιεμένῃ μιν, συνέβαλε ἐν Κοίλοισι καλεομένοισι τῆς Χίης χώρης, τούτων τε δὴ ἐφόνευσε συχνούς· καὶ τῶν λοιπῶν Χίων, οἷα δὴ κεκακωμένων ἐκ τῆς ναυμαχίης, ὁ Ἱστιαῖος ἔχων τοὺς Λεσβίους ἐπεκράτησε, ἐκ Πολίχνης τῆς Χίων ὁρμεώμενος.

Histiæus, audita clade Mileti, Lesbiorum opera adjutus [c. 5.] Chios subigit,

XXVII. Φιλέει δέ κως προσημαίνειν, εὖτ' ἂν μέλλῃ μεγάλα κακὰ ἢ πόλι ἢ ἔθνεϊ ἔσεσθαι· καὶ γὰρ Χίοισι πρὸ τούτων σημήϊα μεγάλα ἐγένετο. τοῦτο μέν σφι πέμψασι ἐς Δελφοὺς χορὸν νεηνιέων ἑκατὸν, δύο μοῦνοι τουτέων ἀπενόστησαν, τοὺς δὲ ὀκτώ τε καὶ ἐννενήκοντα αὐτέων λοιμὸς ὑπολαβὼν ἀπήνεικε· τοῦτο δὲ, ἐν τῇ πόλι τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον, ὀλίγον πρὸ τῆς ναυμαχίης, παισὶ γράμματα διδασκομένοισι ἐνέπεσε ἡ στέγη, ὥστε ἀπ' ἑκατὸν καὶ εἴκοσι παίδων εἷς μοῦνος ἀπέφυγε. ταῦτα μέν σφι σημήϊα ὁ θεὸς προέδεξε· μετὰ δὲ ταῦτα, ἡ ναυμαχίη ὑπολαβοῦσα, ἐς γόνυ τὴν πόλιν ἔβαλε· ἐπὶ δὲ τῇ ναυμαχίῃ ἐπεγένετο Ἱστιαῖος, Λεσβίους ἄγων· κεκακωμένων δὲ τῶν Χίων, καταστροφὴν εὐπετέως αὐτέων ἐποιήσατο.

quibus varia prodigia futuras calamitates portenderant.

XXVIII. Ἐνθεῦτεν δὲ ὁ Ἱστιαῖος ἐστρατεύετο ἐπὶ Θάσον, ἄγων Ἰώνων καὶ Αἰολέων συχνούς. περικατημένῳ δέ οἱ Θάσον ἦλθε ἀγγελίη, ὡς οἱ Φοίνικες ἀναπλώουσι ἐκ τῆς Μιλήτου ἐπὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην. πυθόμενος δὲ ταῦτα, Θάσον μὲν ἀπόρθητον λείπει, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Λέσβον ἠπείγετο, ἄγων πᾶσαν τήν στρατιήν. ἐκ Λέσβου δὲ, λιμαινούσης οἱ τῆς στρατιῆς, πέρην διαβαίνει, ἐκ τοῦ Ἀταρνέος ὡς ἀμήσων τὸν σῖτον, τόν τε ἐνθεῦτεν, καὶ τὸν ἐκ Καΐκου πεδίου τὸν τῶν Μυσῶν. Ἐν δὲ τούτοισι τοῖσι χωρίοισι

Post Thasum adoritur: sed nuntio allato, classem Persarum ad reliquam Ioniæ partem debellandam solvisse, Lesbum propere redit. Unde cum

copias in continentem frumentatum trajecisset, cum Persis congressus, fugatur, ac vivus capitur.

ἐτύγχανε ἐὼν Ἄρπαγος, ἀνὴρ Πέρσης, στρατηγὸς στρατιῆς οὐκ ὀλίγης· ὃς οἱ ἀποβάντι συμβαλὼν, αὐτόν τε Ἰστιαῖον ζωγρίῃ ἔλαβε, καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ τὸν πλέω διέφθειρε.

XXIX. Ἐζωγρήθη δὲ ὁ Ἰστιαῖος ὧδε. ὡς ἐμάχοντο οἱ Ἕλληνες τοῖσι Πέρσῃσι ἐν τῇ Μαλήνῃ τῆς Ἀταρνείτιδος χώρης, οἱ μὲν συνέστασαν χρόνον ἐπὶ πολλὸν, ἡ δὲ ἵππος ὕστερον ὁρμηθεῖσα ἐπιπίπτει τοῖσι Ἕλλησι. τότε δὴ ἔργον τῆς ἵππου τοῦτο ἐγένετο· καὶ τεταραμμένων τῶν Ἑλλήνων, ὁ Ἰστιαῖος ἐλπίζων οὐκ ἀπολέεσθαι ὑπὸ βασιλῆος διὰ τὴν παρεοῦσαν ἁμαρτάδα, φιλοψυχίην τοιήνδε τινὰ ἀναιρέεται· ὡς φεύγων τε κατελαμβάνετο ὑπὸ ἀνδρὸς Πέρσεω, καὶ ὡς καταιρεόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἔμελλε συγκεντηθήσεσθαι, Περσίδα γλῶσσαν μετεὶς καταμηνύει ἑωυτὸν, ὡς εἴη Ἰστιαῖος ὁ Μιλήσιος.

Sardes abductum Artaphernes, inscio invitoque Dario, necat.

XXX. Εἰ μέν νυν, ὡς ἐζωγρήθη, ἄχθη ἀγόμενος παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον, ὁ δὲ οὔτ' ἂν ἔπαθε κακὸν οὐδὲν, δοκέειν ἐμοὶ, ἀπῆκέ τ' ἂν αὐτῷ τὴν αἰτίην. νῦν δέ μιν, αὐτέων τε τουτέων εἵνεκα, καὶ ἵνα μὴ διαφυγὼν, αὖτις μέγας παρὰ βασιλέϊ γένηται, Ἀρταφέρνης τε ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, καὶ ὁ λαβὼν Ἄρπαγος, ὡς ἀπίκετο ἀγόμενος ἐς Σάρδις, τὸ μὲν αὐτοῦ σῶμα αὐτοῦ ταύτῃ ἀνεσταύρωσαν, τὴν δὲ κεφαλὴν ταριχεύσαντες, ἀνήνεικαν παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον ἐς Σοῦσα. Δαρεῖος δὲ πυνθόμενος ταῦτα, καὶ ἐπαιτιησάμενος τοὺς ταῦτα ποιήσαντας, ὅτι μιν οὐ ζώοντα ἀνήγαγον ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ, τὴν κεφαλὴν τὴν Ἰστιαίου λούσαντάς τε καὶ περιστείλαντας εὖ ἐνετείλατο θάψαι, ὡς ἀνδρὸς μεγάλως ἑωυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι εὐεργέτεω. Τὰ μὲν περὶ Ἰστιαῖον οὕτω ἔσχε.

Altero post Miletum captam anno Persæ cæteros Ioues cum insulanis subigunt,

XXXI. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων, χειμερίσας περὶ Μίλητον, τῷ δευτέρῳ ἔτεϊ ὡς ἀνέπλωσε, αἱρέει εὐπετέως τὰς νήσους τὰς πρὸς τῇ ἠπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον. ὕκως δὲ λάβοι τινὰ τῶν νήσων, ὡς

ἑκάστην αἱρέοντες οἱ βάρβαροι ἐσαγήνευον τοὺς ἀνθρώπους. σαγηνεύουσι δὲ τόνδε τὸν τρόπον. ἀνὴρ ἀνδρὸς ἀψάμενος τῆς χειρὸς, ἐκ θαλάσσης τῆς βορηΐης ἐπὶ τὴν νοτίην διήκουσι, καὶ ἔπειτα διὰ πάσης τῆς νήσου διέρχονται ἐκθηρεύοντες τοὺς ἀνθρώπους. Αἵρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας κατὰ τὰ αὐτά· πλὴν οὐκ ἐσαγήνευον τοὺς ἀνθρώπους· οὐ γὰρ οἷά τ' ἦν.

pœnas defectionis petentes atrocissimas.

XXXII. Ἐνθαῦτα Περσέων οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἐψεύσαντο τὰς ἀπειλὰς τὰς ἐπηπείλησαν τοῖσι Ἴωσι στρατοπεδευομένοισι ἐναντία σφίσι. ὡς γὰρ δὴ ἐπεκράτησαν τῶν πολίων, παῖδάς τε τοὺς εὐειδεστάτους ἐκλεγόμενοι ἐξέταμνον, καὶ ἐποίευν ἀντὶ εἶναι ἐνόρχιας εὐνούχους· καὶ παρθένους τὰς καλλιστευούσας, ἀνασπαστοὺς παρὰ βασιλῆα· ταῦτά τε δὴ ἐποίευν, καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι τοῖσι ἱροῖσι. Οὕτω δὴ τὸ τρίτον Ἴωνες κατεδουλώθησαν· πρῶτον μὲν, ὑπὸ Λυδῶν, δὶς δὲ ἐπεξῆς τότε ὑπὸ Περσέων.

Quibus devictis, postremo Hellesponti pars Europæa debellatur. Byzantii tamen, adscitis in societatem Chalcedoniis, priusquam Persæ adventarent, in fugam se dant, inque ora Euxini Mesembriam condunt.

XXXIII. Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς, τὰ ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἵρεε πάντα· τὰ γὰρ ἐπὶ δεξιὰ αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσῃσι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ' ἤπειρον. Εἰσὶ δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ αἵδε τοῦ Ἑλλησπόντου· Χερσόνησός τε, ἐν τῇ πόλιες συχναὶ ἔνεισι, καὶ Πέρινθος, καὶ τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηΐκης, καὶ Σηλυβρίη τε, καὶ Βυζάντιον. Βυζάντιοι μέν νυν, καὶ οἱ πέρηθεν Χαλκηδόνιοι, οὐδ' ὑπέμειναν ἐπιπλέοντας τοὺς Φοίνικας, ἀλλ' οἴχοντο ἀπολιπόντες τὴν σφετέρην, ἔσω ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον· καὶ ἐνθαῦτα πόλιν Μεσαμβρίην οἴκησαν. οἱ δὲ Φοίνικες κατακαύσαντες ταύτας τὰς χώρας τὰς καταλελειμμένας, τράπονται ἐπί τε Προκόννησον, καὶ Ἀρτάκην· πυρὶ δὲ καὶ ταύτας νείμαντες, ἔπλωον αὖτις ἐς τὴν Χερσόνησον, ἐξαιρήσοντες τὰς ἐπιλοίπους τῶν πολίων, ὅσας πρότερον προσσχόντες οὐ κατέσυραν. Ἐπὶ δὲ Κύζικον οὐδὲ ἔπλωσαν ἀρχήν· αὐτοὶ γὰρ Κυζικηνοὶ ἔτι πρότερον τοῦ Φοινίκων ἔσπλου, ἐγεγόνεσαν ὑπὸ βασιλέϊ, Οἰβάρεϊ

τῷ Μεγαβάζου ὁμολογήσαντες, τῷ ἐν Δασκυλείῳ ὑπάρχῳ. τῆς δὲ Χερσονήσου, πλὴν Καρδίης πόλιος, τὰς ἄλλας πάσας ἐχειρώσαντο οἱ Φοίνικες.

Digressio de Chersoneso Thracia. Dolonci Thraces, Chersonesi incolæ, Apsinthiorum bello infestati, cum oraculum Delphicum adissent,

XXXIV. Ἐτυράννευε δὲ αὐτέων μέχρι τότε Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος τοῦ Στησαγόρεω, κτησαμένου τὴν ἀρχὴν ταύτην πρότερον Μιλτιάδεω τοῦ Κυψέλου, τρόπῳ τοιῷδε. Εἶχον Δόλογκοι Θρήικες τὴν Χερσόνησον ταύτην. οὗτοι ὦν οἱ Δόλογκοι πιεσθέντες πολέμῳ ὑπὸ Ἀψινθίων, ἐς Δελφοὺς ἔπεμψαν τοὺς βασιλῆας, περὶ τοῦ πολέμου χρησομένους. ἡ δὲ Πυθίη σφι ἀνεῖλε "οἰκιστὴν ἐπάγεσθαι ἐπὶ τὴν χώρην τοῦτον, ὃς ἂν σφεας ἀπιόντας ἐκ τοῦ ἱροῦ πρῶτος ἐπὶ ξείνια καλέσῃ." Ἰόντες δὲ οἱ Δόλογκοι τὴν ἱερὴν ὁδὸν, διὰ Φωκέων τε καὶ Βοιωτῶν ἤϊσαν· καί σφεας ὡς οὐδεὶς ἐκάλεε, ἐκτράπονται ἐπ' Ἀθηνέων.

Miltiadem Cypseli filium, clarum Athenis civem, in Chersonesum deducere jubentur. Qui perosus Pisistrati tyrannidem,

XXXV. Ἐν δὲ τῇσι Ἀθήνῃσι τηνικαῦτα εἶχε μὲν τὸ πᾶν κράτος Πεισίστρατος, ἀτὰρ ἐδυνάστευε καὶ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου, ἐὼν οἰκίης τεθριπποτρόφου, τὰ μὲν ἀνέκαθεν ἀπ' Αἰακοῦ τε καὶ Αἰγίνης γεγονὼς, τὰ δὲ νεώτερα, Ἀθηναῖος, Φιλαίου, τοῦ Αἴαντος παιδὸς, γενομένου πρώτου τῆς οἰκίης ταύτης Ἀθηναίου. Οὗτος ὁ Μιλτιάδης, κατήμενος ἐν τοῖσι προθύροισι τοῖσι ἑωυτοῦ, ὁρέων τοὺς Δολόγκους, παριόντας, ἐσθῆτα οὐκ ἐγγωρίην, καὶ αἰχμὰς, προσεξώσατο· καί σφι προσελθοῦσι, ἐπηγγείλατο καταγωγὴν καὶ ξείνια. οἱ δὲ δεξάμενοι, καὶ ξεινισθέντες ὑπ' αὐτοῦ, ἐξέφαινον πᾶν οἱ τὸ μαντήϊον· ἐκφήναντες δὲ, ἐδέοντο αὐτοῦ τῷ θεῷ μιν πείθεσθαι. Μιλτιάδεα δὲ, ἀκούσαντα, παραυτίκα ἔπεισε ὁ λόγος, οἷα ἀχθόμενόν τε τῇ Πεισιστράτου ἀρχῇ, καὶ βουλόμενον ἐκποδὼν εἶναι. αὐτίκα δὲ ἐστάλη ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησόμενος τὸ χρηστήριον, εἰ ποιοίη τά περ αὐτοῦ οἱ Δόλογκοι προσεδέοντο.

facilem se præbet Doloncis, eos-

XXXVI. Κελευούσης δὲ καὶ τῆς Πυθίης, οὕτω δὴ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου, Ὀλυμπιὰς ἀναιρηκὼς πρότερον τουτέων

τεθρίππῳ, τότε παραλαβὼν Ἀθηναίων πάντα τὸν βουλόμενον μετέχειν τοῦ στόλου, ἔπλεε ἅμα τοῖσι Δολόγκοισι, καὶ ἔσχε τὴν χώρην· καί μιν οἱ ἐπαγαγόμενοι τύραννον κατεστήσαντο. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀπετείχισε τὸν ἰσθμὸν τῆς Χερσονήσου, ἐκ Καρδίης πόλιος ἐς Πακτύην, ἵνα μὴ ἔχοιέν σφεας οἱ Ἀψίνθιοι δηλέεσθαι ἐσβάλλοντες ἐς τὴν χώρην. εἰσὶ δὲ οὗτοι στάδιοι ἓξ τε καὶ τριήκοντα τοῦ ἰσθμοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου ἡ Χερσόνησος εἴσω πᾶσά ἐστι σταδίων εἴκοσι καὶ τετρακοσίων τὸ μῆκος.

que in Chersonesum cum colonis secutus [a. 560.], et summum ibi imperium adipiscitur, et Apsinthiorum incursiones munitionibus cohibet.

XXXVII. Ἀποτειχίσας ὦν τὸν αὐχένα τῆς Χερσονήσου ὁ Μιλτιάδης, καὶ τοὺς Ἀψινθίους τρόπῳ τοιούτῳ ὠσάμενος, τῶν λοιπῶν πρώτοισι ἐπολέμησε Λαμψακηνοῖσι· καί μιν οἱ Λαμψακηνοὶ λοχήσαντες αἱρέουσι ζωγρίῃ. ἦν δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροίσῳ τῷ Λυδῷ ἐν γνώμῃ γεγονώς· πυθόμενος ὦν ὁ Κροῖσος ταῦτα, πέμπων προηγόρευε τοῖσι Λαμψακηνοῖσι μετιέναι Μιλτιάδεα· εἰ δὲ μή, σφέας πίτυος τρόπον ἀπείλεε ἐκτρίψειν. πλανωμένων δὲ τῶν Λαμψακηνῶν ἐν τοῖσι λόγοισι, τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι, τό σφι ἀπείλησεν ὁ Κροῖσος πίτυος τρόπον ἐκτρίψειν, μόγις ποτὲ μαθὼν τῶν τις πρεσβυτέρων, εἶπε τὸ ἐὸν, ὅτι πίτυς μούνη δενδρέων πάντων ἐκκοπεῖσα, βλαστὸν οὐδένα μετίει, ἀλλὰ πανώλεθρος ἐξαπόλλυται. δείσαντες ὦν οἱ Λαμψακηνοὶ Κροῖσον, λύσαντες μετῆκαν Μιλτιάδεα.

Dehinc Lampsacenos aggressus, vivus capitur: sed Crœso illis atrociter minitante, nisi incolumem dimitterent, libertatem recuperat.

XXXVIII. Οὗτος μὲν δὴ διὰ Κροῖσον ἐκφεύγει· μετὰ δὲ, τελευτᾷ ἄπαις, τὴν ἀρχήν τε καὶ τὰ χρήματα παραδοὺς Στησαγόρῃ τῷ Κίμωνος ἀδελφεοῦ παιδὶ ὁμομητρίου. καί οἱ τελευτήσαντι Χερσονησῖται θύουσι, ὡς νόμος οἰκιστῇ, καὶ ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιστᾶσι, ἐν τῷ Λαμψακηνῶν οὐδενὶ ἐγγίνεται ἀγωνίζεσθαι. πολέμου δὲ ἐόντος πρὸς Λαμψακηνοὺς, καὶ Στησαγόρεα κατέλαβε ἀποθανεῖν ἄπαιδα, πληγέντα τὴν κεφαλὴν πελέκεϊ ἐν τῷ πρυτανηΐῳ, πρὸς ἀνδρὸς αὐτομόλου μὲν τῷ λόγῳ, πολεμίου δὲ καὶ ὑποθερμοτέρου τῷ ἔργῳ.

Postobitum divinis honoribus a Chersonesitis affectus. Ei succedit fratris uterini, Cimonis, filius Stesagoras: quo per dolum occiso,

alter Cimonis filius, Miltiades, in locum fratris successurus, Athenis solvit, tenetque imperium Chersonesi.

XXXIX. Τελευτήσαντος δὲ καὶ Στησαγόρεω τρόπῳ τοιῷδε, ἐνθαῦτα Μιλτιάδεα τὸν Κίμωνος, Στησαγόρεω δὲ τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφεόν, καταλαμφόμενον τὰ πρήγματα, ἐπὶ Χερσονήσου ἀποστέλλουσι τριήρεϊ οἱ Πεισιστρατίδαι· οἳ μιν καὶ ἐν Ἀθήνῃσι ἐποίευν εὖ, ὡς οὐ συνειδότες δἤδεν τοῦ πατρὸς Κίμωνος αὐτοῦ τὸν θάνατον, τὸν ἐγὼ ἐν ἄλλῳ λόγῳ σημανέω ὡς ἐγένετο. Μιλτιάδης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὴν Χερσόνησον, εἶχε κατ' οἴκους, τὸν ἀδελφεὸν Στησαγόρεα δηλαδὴ ἐπιτιμέων. οἱ δὲ Χερσονησῖται, πυνθανόμενοι ταῦτα, συνελέχθησαν ἀπὸ πασέων τῶν πολίων οἱ δυναστεύοντες πάντοθεν· κοινῷ δὲ στόλῳ ἀπικόμενοι ὡς συλλυπηθησόμενοι, ἐδέθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Μιλτιάδης τε δὴ ἴσχει τὴν Χερσόνησον, πεντακοσίους βόσκων ἐπικούρους, καὶ γαμέει Ὀλόρου τοῦ Θρηϊκων βασιλῆος θυγατέρα Ἡγησιπύλην.

Scytharum a Dario lacessitorum in Chersonesum irruptio, Miltiadisque ob eam fuga. Scythis regressis, in imperium restituitur.

XL. Οὗτος δὲ ὁ Κίμωνος Μιλτιάδης, νεωστὶ μὲν ἐληλύθεε ἐς τὴν Χερσόνησον· κατελάμβανε δέ μιν ἐλθόντα ἄλλα τῶν κατεχόντων πρηγμάτων χαλεπώτερα. τρίτῳ μὲν γὰρ ἔτεϊ τουτέων, Σκύθας ἐκφεύγει. Σκύθαι γὰρ οἱ νομάδες ἐρεθισθέντες ὑπὸ βασιλῆος Δαρείου, συνεστρώφησαν καὶ ἤλασαν μέχρι τῆς Χερσονήσου ταύτης. τούτους ἐπιόντας οὐκ ὑπομείνας ὁ Μιλτιάδης, ἔφευγε ἀπὸ Χερσονήσου· ἐς ὃ οἵ τε Σκύθαι ἀπαλλάχθησαν, καί μιν οἱ Δόλογκοι κατήγαγον ὀπίσω. ταῦτα μὲν δὴ τρίτῳ ἔτεϊ πρότερον ἐγεγόνεε τῶν τότε μιν κατεχόντων.

Post a Persis ob consilium Ionibus datum [4, 137.] metuens, cum illorum classem Tenedum appulisse audivisset [c. 31.], quinque trire-

XLI. Τότε δὲ, πυνθανόμενος εἶναι τοὺς Φοίνικας ἐν Τενέδῳ, πληρώσας τριήρεας πέντε χρημάτων τῶν παρεόντων, ἀπέπλεε ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ ὥσπερ ὡρμήθη ἐκ Καρδίης πόλιος, ἔπλεε διὰ τοῦ Μέλανος κόλπου· παραμείβετό τε τὴν Χερσόνησον, καὶ οἱ Φοίνικες οἱ περιπίπτουσι τῇσι νησί. αὐτὸς μὲν δὴ Μιλτιάδης σὺν τῇσι τέσσερσι τῶν νεῶν καταφεύγει ἐς Ἴμβρον, τὴν δὲ οἱ πέμπτην τῶν νεῶν κατεῖλον διώκοντες οἱ Φοίνικες. τῆς δὲ νεὸς ταύτης ἔτυχε

τῶν Μιλτιάδεω παίδων ὁ πρεσβύτατος ἄρχων Μητίοχος, οὐκ ἐκ τῆς Ὀλόρου τοῦ Θρῄκος ἐὼν θυγατρὸς, ἀλλ' ἐξ ἄλλης· καὶ τοῦτον ἅμα τῇ νηῒ εἷλον οἱ Φοίνικες. καί μιν πυθόμενοι ὡς εἴη Μιλτιάδεω παῖς, ἀνήγαγον παρὰ βασιλῆα, δοκέοντες χάριτα μεγάλην καταθήσεσθαι· ὅτι δὴ Μιλτιάδης γνώμην ἀπεδέξατο ἐν τοῖσι Ἴωσι, πείθεσθαι κελεύων τοῖσι Σκύθῃσι, ὅτε οἱ Σκύθαι προσεδέοντο, λύσαντας τὴν σχεδίην, ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωυτῶν. Δαρεῖος δὲ, ὡς οἱ Φοίνικες Μητίοχον τὸν Μιλτιάδεω ἀνήγαγον, ἐποίησε κακὸν μὲν οὐδὲν Μητίοχον, ἀγαθὰ δὲ συχνά· καὶ γὰρ οἶκον καὶ κτῆσιν ἔδωκε, καὶ Περσίδα γυναῖκα, ἐκ τῆς οἱ τέκνα ἐγένετο, τὰ ἐς Πέρσας κεκοσμέαται. Μιλτιάδης δὲ ἐξ Ἰμβρου ἀπικνέεται ἐς τὰς Ἀθήνας.

mibus instructis Athenas aufugit. Illarum unam, cui præerat filius ejus natu maximus, Metiochus, Persæ capiunt. Metiochus a Dario humanissime habitus.

XLII. Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκ τῶν Περσέων οὐδὲν ἔπι πλέον ἐγένετο τουτέων, ἐς νεῖκος φέρον Ἴωσι, ἀλλὰ τάδε μὲν χρήσιμα κάρτα τοῖσι Ἴωσι ἐγένετο τούτου τοῦ ἔτεος. Ἀρταφέρνης ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, μεταπεμψάμενος ἀγγέλους ἐκ τῶν πολίων, συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴωνας ἠνάγκασε ποιέεσθαι, ἵνα δοσίδικοι εἶεν, καὶ μὴ ἀλλήλους φέροιέν τε καὶ ἄγοιεν. ταῦτά τε ἠνάγκασε ποιέειν, καὶ τὰς χώρας σφέων μετρήσας κατὰ παρασάγγας, τοὺς καλέουσι οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια· κατὰ δὴ τούτους μετρήσας, φόρους ἔταξε ἑκάστοισι, οἳ κατὰ χώρην διατελέουσι ἔχοντες ἐκ τούτου τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ, ὡς ἐτάχθησαν ἐξ Ἀρταφέρνεος· ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ τὰ αὐτὰ τὰ καὶ πρότερον εἶχον. καί σφι ταῦτα μὲν εἰρηναῖα ἦν.

Eodem anno Ionia penitus pacata, resque Ionum, judiciis instituendis, terris dimetiendis, tributis imperandis, in ordinem redactæ.

XLIII. Ἅμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατηγῶν ἐκ βασιλῆος, Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἅμα ἀγόμενος, πολλὸν δὲ ναυτικόν· ἡλικίην τε νέος ἐὼν, καὶ νεωστὶ γεγαμηκὼς βασιλῆος Δαρείου θυγατέρα Ἀρτοζώστρην. ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπεί τε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἐπὶ νεὸς,

Proximo vere [a. 495.] Mardonius, populari statu in Ioniæ civitates reducto, Europam cum ingentibus copiis petit,

Eretriæ Athenisque [5, 99.] bellum illaturus.

ἐκομίζετο ἅμα τῇσι ἄλλῃσι νηυσὶ, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἦγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα μέγιστον δῶμα ἐρέω τοῖσι μὴ ἀποδεκομένοισι Ἑλλήνων, Περσέων τοῖσι ἑπτὰ Ὀτάνεα γνώμην ἀποδέξασθαι ὡς χρεὸν εἴη δημοκρατέεσθαι Πέρσας· τοὺς γὰρ τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας ὁ Μαρδόνιος, δημοκρατίας κατίστα ἐς τὰς πόλιας. ταῦτα δὲ ποιήσας, ἠπείγετο ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χρῆμα πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς πολλὸς στρατὸς, διαβάντες τῇσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώπης· ἐπορεύοντο δὲ ἐπί τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

Ac primum quidem, (nam is modo prætextus fuit expeditionis,) Thasii et Macedones subiguntur. Thaso expugnata, dum classis Athon legit, tempestas vehemens cooritur, cujus vi plurimæ naves pereunt.

XLIV. Αὗται μὲν ὦν σφι πρόσχημα ἦσαν τοῦ στόλου. ἀτὰρ, ἐν νόῳ ἔχοντες ὅσας ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέφεσθαι τῶν Ἑλληνίδων πολίων, τοῦτο μὲν δὴ, τῇσι νηυσὶ Θασίους, οὐδὲ χεῖρας ἀνταειραμένους, κατεστρέψαντο· τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας, πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι, δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἦν ἤδη ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην, ὑπὸ τὴν ἤπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου· ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὁρμεώμενοι, τὸν Ἄθων περιέβαλλον. ἐπιπεσὼν δέ σφι περιπλέουσι βορῆς ἄνεμος, μέγας τε καὶ ἄπορος, κάρτα τρηχέως περιέσπε πλῆθει πολλὰς τῶν νεῶν, ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων. λέγεται γὰρ κατὰ τρηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνδρώπων. ὥστε γὰρ θηριωδεστάτης ἐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἁρπαζόμενοι· οἱ δὲ, πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτέων νέειν οὐκ ἐπιστέατο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο· οἱ δὲ, ῥίγεϊ. ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρησσε.

Nihilo felicior pedester exercitus: quem in

XLV. Μαρδονίῳ δὲ, καὶ τῷ πεζῷ, στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίῃ, νυκτὸς Βρύγοι Θρῇϊκες ἐπεχείρησαν· καί σφεων πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι, Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τρωματί-

ζουσι. οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τουτέων Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους μέντοι καταστρεψάμενος, ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγους, καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ Ἄθων. Οὗτος μέν νυν ὁ στόλος αἰσχρῶς ἀγωνισάμενος, ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

Macedonia castra metatum Brygi Thraces noctu adorti, magna clade afficiunt. His tandem devictis, Mardonius copias jam satis fractas in Asiam reducit.

XLVI. Δευτέρῳ δὲ ἔτεϊ τουτέων ὁ Δαρεῖος, πρῶτα μὲν Θασίους διαβληθέντας ὑπὸ τῶν ἀστυγειτόνων, ὡς ἀπόστασιν μηχανοίατο, πέμψας ἄγγελον, ἐκέλευέ σφεας τὸ τεῖχος περιαιρέειν, καὶ τὰς νέας ἐς Ἄβδηρα κομίζειν. οἱ γὰρ δὴ Θάσιοι, οἷα ὑπὸ Ἰστιαίου τε τοῦ Μιλησίου πολιορκηθέντες, καὶ προσόδων ἐουσέων μεγαλέων, ἐχρέωντο τοῖσι χρήμασι, ναῦς τε ναυπηγεύμενοι μακράς, καὶ τεῖχος ἰσχυρότερον περιβαλλόμενοι. ἡ δὲ πρόσοδος σφι ἐγίνετο ἔκ τε τῆς ἠπείρου καὶ ἀπὸ τῶν μετάλλων. ἐκ μέν γε τῶν ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ τῶν χρυσέων μετάλλων, τὸ ἐπίπαν ὀγδώκοντα τάλαντα προσήϊε· ἐκ δὲ τῶν ἐν αὐτῇ Θάσῳ, ἐλάσσω μὲν τουτέων, συχνὰ δὲ οὕτω, ὥστε τὸ ἐπίπαν Θασίοισι, ἐοῦσι καρπῶν ἀτελέσι, προσήϊε ἀπό τε τῆς ἠπείρου καὶ τῶν μετάλλων, ἔτεος ἑκάστου, διηκόσια τάλαντα· ὅτε δὲ τὸ πλεῖστον προσῆλθε, τριηκόσια.

Altero anno post Darius et Thasios, quod rebellionem moliri viderentur, muris ac navibus exuit, (obiter hic de Thasiorum opibus metallisque,)

XLVII. Εἶδον δὲ καὶ αὐτὸς τὰ μέταλλα ταῦτα. καὶ μακρῷ ἦν αὐτέων θωμασιώτατα τὰ οἱ Φοίνικες ἀνεῦρον, οἱ μετὰ Θάσου κτίσαντες τὴν νῆσον ταύτην· ἥτις νῦν ἐπὶ τοῦ Θάσου τούτου, τοῦ Φοίνικος, τὸ οὔνομα ἔσχε. τὰ δὲ μέταλλα τὰ Φοινικικὰ ταῦτα, ἔστι τῆς Θάσου μεταξὺ Αἰνύρων τε χώρου καλεομένου καὶ Κοινύρων, ἀντίον δὲ Σαμοθρηϊκης· ὄρος μέγα, ἀνεστραμμένον ἐν τῇ ζητήσει. τοῦτο μέν νυν ἔστι τοιοῦτο. Οἱ δὲ Θάσιοι τῷ βασιλέϊ κελεύσαντι καὶ τὸ τεῖχος τὸ σφέτερον κατεῖλον, καὶ τὰς νέας τὰς πάσας ἐκόμισαν ἐς Ἄβδηρα.

et in Grae-

XLVIII. Μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπεπειρᾶτο ὁ Δαρεῖος τῶν

ciam dimittit, qui aquam terramque petant, et naves civitatibus maritimis imperat.

Ἑλλήνων ὅ τι ἐν νόῳ ἔχοιεν, κότερα πολεμέειν ἑωυτῷ, ἢ παραδιδόναι σφέας αὐτούς. διέπεμπε ὧν κήρυκας, ἄλλους ἄλλῃ τάξας, ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, κελεύων αἰτέειν βασιλέϊ γῆν τε καὶ ὕδωρ. τούτους μὲν δὴ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔπεμπε· ἄλλους δὲ κήρυκας διέπεμπε ἐς τὰς ἑωυτοῦ δασμοφόρους πόλιας τὰς παραθαλασσίους, κελεύων νέας τε μακρὰς καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα ποιέεσθαι.

Græcorum multi Persis dicto audientes: interque insulanos et Æginetæ. Quos cum Athenienses eo nomine apud Spartanos postulavissent,

XLIX. Οὗτοί τε δὴ παρεσκευάζοντο ταῦτα· καὶ τοῖσι ἥκουσι ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυξι, πολλοὶ μὲν ἠπειρωτέων ἔδοσαν τὰ προῄσχετο αἰτέων ὁ Πέρσης, πάντες δὲ οἱ νησιῶται, ἐς τοὺς ἀπικοίατο αἰτήσοντες. Οἵ τε δὴ ἄλλοι νησιῶται δι-δοῦσι γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ, καὶ δὴ καὶ Αἰγινῆται. ποιήσασι δέ σφι ταῦτα, ἰδέως Ἀθηναῖοι ἐπεκέατο, δοκέοντες ἐπὶ σφίσι ἔχοντας τοὺς Αἰγινήτας δεδωκέναι, ὡς ἅμα τῷ Πέρσῃ ἐπὶ σφέας στρατεύωνται· καὶ ἅσμενοι προφάσιος ἐπελάξοντο, φοιτεόντές τε ἐς τὴν Σπάρτην, κατηγόρεον τῶν Αἰγινητέων τὰ πεποιήκοιεν προδόντες τὴν Ἑλλάδα.

Cleomenes Æginam mittitur, qui deditionis auctores comprehendat. Sed Demarati, alterius Spartanorum regis, cui cum collega parum conveniret, machinatione fit, ut ille infecta re abire cogatur.

L. Πρὸς ταύτην δὲ τὴν κατηγορίην Κλεομένης ὁ Ἀναξανδρίδεω, βασιλεὺς ἐὼν Σπαρτιητέων, διέβη ἐς Αἴγιναν, βουλόμενος συλλαβεῖν Αἰγινητέων τοὺς αἰτιωτάτους. ὡς δὲ ἐπειρᾶτο συλλαμβάνων, ἄλλοι τε δὴ αὐτῷ ἐγίνοντο ἀντίξοοι τῶν Αἰγινητέων, ἐν δὲ δὴ καὶ Κριὸς ὁ Πολυκρίτου μάλιστα· ὃς “οὐκ, ἔφη, αὐτὸν οὐδένα ἄξειν χαίροντα Αἰγινητέων· “ἄνευ γάρ μιν Σπαρτιητέων τοῦ κοινοῦ ποιέειν ταῦτα, ὑπ’ “Ἀθηναίων ἀναγνωσθέντα χρήμασι· ἅμα γὰρ ἂν μιν τῷ “ἑτέρῳ βασιλέϊ ἐλθόντα συλλαμβάνειν.” ἔλεγε δὲ ταῦτα ἐξ ἐπιστολῆς τῆς Δημαρήτου. Κλεομένης δὲ, ἀπελαυνόμενος ἐκ τῆς Αἰγίνης, εἴρετο τὸν Κριὸν ὅ τι οἱ εἴη τὸ οὔνομα· ὁ δὲ τὸ ἐὸν ἔφρασέ οἱ. ὁ δὲ Κλεομένης πρὸς αὐτὸν ἔφη· “Ἤδη νῦν καταχάλκου, ὦ Κριὲ, τὰ κέρεα, ὡς συνοισόμενος “μεγάλῳ κακῷ.”

LI. Ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ τοῦτον τὸν χρόνον ὑπομένων Δημάρητος ὁ Ἀρίστωνος, διέβαλλε τὸν Κλεομένεα, ἐὼν

βασιλεὺς καὶ οὗτος Σπαρτιητέων, οἰκίης δὲ τῆς ὑποδεεστέρης· κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν ὑποδεεστέρης, ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ γεγόνασι· κατὰ πρεσβυγενείην δὲ κως τετίμηται μᾶλλον ἡ Εὐρυσθένεος.

LII. Λακεδαιμόνιοι γὰρ, ὁμολογέοντες οὐδενὶ ποιητῇ, λέγουσι αὐτὸν Ἀριστόδημον, τὸν Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὕλλου, βασιλεύοντα ἀγαγεῖν σφέας ἐς ταύτην τὴν χώρην τὴν νῦν ἐκτέαται, ἀλλ' οὐ τοὺς Ἀριστοδήμου παῖδας. μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολλὸν, Ἀριστοδήμῳ τεκεῖν τὴν γυναῖκα, τῇ οὔνομα εἶναι Ἀργείην· Θυγατέρα δὲ αὐτὴν λέγουσι εἶναι Αὐτεσίωνος, τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ Θερσάνδρου, τοῦ Πολυνείκεος· ταύτην δὲ τεκεῖν δίδυμα· ἐπιδόντα δὲ τὸν Ἀριστόδημον τὰ τέκνα, νούσῳ τελευτᾷν. Λακεδαιμονίους δὲ, τοὺς τότε ἐόντας, βουλεῦσαι κατὰ νόμον βασιλῆα τῶν παίδων τὸν πρεσβύτερον ποιήσασθαι. οὔκων δή σφεας ἔχειν ὁκότερον ἔλωνται, ὥστε καὶ ὁμοίων καὶ ἴσων ἐόντων· οὐ δυναμένους δὲ γνῶναι, ἢ καὶ πρὸ τούτου, ἐπειρωτᾷν τὴν τεκοῦσαν. τὴν δὲ "οὐδὲ αὐτὴν, φάναι, "διαγινώσκειν·" εἰδυῖαν μὲν καὶ τὸ κάρτα λέγειν ταῦτα, βουλομένην δὲ εἴ κως ἀμφότεροι γενοίατο βασιλῆες. Τοὺς ὦν δὴ Λακεδαιμονίους ἀπορέειν· ἀπορέοντας δὲ, πέμπειν ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησομένους ὅ τι χρήσονται τῷ πρήγματι. τὴν δὲ Πυθίην κελεύειν σφέας ἀμφότερα τὰ παιδία ἡγήσασθαι βασιλῆας, τιμᾷν δὲ μᾶλλον τὸν γεραίτερον. τὴν μὲν δὴ Πυθίην ταῦτά σφι ἀνελεῖν· τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι, ἀπορέουσι οὐδὲν ἔσσον ὅκως ἐξεύρωσι αὐτέων τὸν πρεσβύτερον, ὑποδέσθαι ἄνδρα Μεσσήνιον, τῷ οὔνομα εἶναι Πανίτην· ὑποδέσθαι δὲ τοῦτον τὸν Πανίτην τάδε τοῖσι Λακεδαιμονίοισι, φυλάξαι τὴν γειναμένην, ὁκότερον τῶν παίδων πρότερον λούει καὶ σιτίζει· καὶ, ἢν μὲν κατὰ τὰ αὐτὰ φαίνηται αἰεὶ ποιεῦσα, τοὺς δὲ πᾶν ἔξειν ὅσον τι καὶ δίζηνται καὶ θέλουσι ἐξευρεῖν· ἢν δὲ πλανᾶται καὶ ἐκείνη, ἐναλλὰξ ποιεῦ-

Digressio de regibus Spartanorum. Narratio Lacedæmoniorum de Aristodemo Heraclida, conditore coloniæ Doriensium in agro Laconico, ejusque geminis, Eurysthene et Procle, duarum familiarum regiarum auctoribus.

σα, δῆλά σφι ἔσεσθαι ὡς οὐδὲ ἐκείνη πλέον οὐδὲν οἶδε· ἐπ' ἄλλην τέ σφεας τράπεσθαι ὁδόν. Ἐνθαῦτα δὴ τοὺς Σπαρτιήτας, κατὰ τὰς τοῦ Μεσσηνίου ὑποθήκας, φυλάξαντας τὴν μητέρα τῶν Ἀριστοδήμου παίδων, λαβεῖν κατὰ τὰ αὐτὰ τιμῶσαν τὸν πρότερον καὶ σίτοισι καὶ λουτροῖσι, οὐκ εἰδυῖαν τῶν εἵνεκεν ἐφυλάσσετο. λάβοντας δὲ τὸ παιδίον τὸ τιμώμενον πρὸς τῆς γειναμένης, ὡς ἐὸν πρότερον, τρέφειν ἐν τῷ δημοσίῳ· καί οἱ οὔνομα τεθῆναι Εὐρυσθένεα, τῷ δὲ νεωτέρῳ, Προκλέα. τούτους ἀνδρωθέντας, αὐτούς τε, ἀδελφεοὺς ἐόντας, λέγουσι διαφόρους εἶναι τὸν πάντα χρόνον τῆς ζόης ἀλλήλοισι, καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων γενομένους ὡσαύτως διατελέειν.

Quæ cæteri Græci de prosapia regum Doricorum narrent.

LIII. Ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι μοῦνοι Ἑλλήνων. τάδε δὲ, κατὰ ταὐτὰ λεγόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων, ἐγὼ γράφω· τούτους γὰρ δὴ τοὺς Δωριέων βασιλῆας μέχρι μὲν Περσέος τοῦ Δανάης, τοῦ Διὸς ἀπεόντος, καταλεγομένους ὀρθῶς ὑπὸ Ἑλλήνων, καὶ ἀποδεικνυμένους ὡς εἰσὶ Ἕλληνες· ἤδη γὰρ τηνικαῦτα ἐς Ἕλληνας οὗτοι ἐτέλεον. ἔλεξα δὲ, μέχρι Περσέος, τοῦδε εἵνεκα, ἀλλ' οὐκ ἀνέκαθεν ἔτι ἔλαξον, ὅτι οὐκ ἔπεστι ἐπωνυμίη Περσέϊ οὐδεμίη πατρὸς Διητοῦ, ὥσπερ Ἡρακλέϊ Ἀμφιτρύων. ἤδη ὦν ὀρθῷ λόγῳ χρεωμένῳ, μέχρι τοῦ Περσέος ὀρθῶς εἰρηταί μοι. ἀπὸ δὲ Δανάης τῆς Ἀκρισίου, καταλέγοντι τοὺς ἄνω αἰεὶ πατέρας αὐτέων, φαινοίατο ἂν ἐόντες οἱ τῶν Δωριέων ἡγεμόνες Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες. ταῦτα μέν νυν, κατὰ τὰ Ἕλληνες λέγουσι, γεγενεηλόγηται.

Quid Persis eadem de re placeat.

LIV. Ὡς δὲ ὁ Περσέων λόγος λέγεται, αὐτὸς ὁ Περσεὺς, ἐὼν Ἀσσύριος, ἐγένετο Ἕλλην, ἀλλ' οὐκ οἱ Περσέος πρόγονοι· τοὺς δὲ Ἀκρισίου γε πατέρας, ὁμολογέοντας κατ' οἰκηϊότητα Περσέϊ οὐδὲν, τούτους δὲ εἶναι, κατάπερ Ἕλληνες λέγουσι, Αἰγυπτίους.

Quam partem historiæ illorum

LV. Καὶ ταῦτα μέν νυν περὶ τουτέων εἰρήσθω. ὅ τι δὲ, ἐόντες Αἰγύπτιοι, καὶ ὅ τι ἀποδεξάμενοι, ἔλαβον τὰς

Δωριέων βασιληΐας, ἄλλοισι γὰρ περὶ αὐτέων εἴρηται, ἐάσομεν αὐτά. τὰ δὲ ἄλλοι οὐ κατελάβοντο, τουτέων μνήμην ποιήσομαι. regum Herodotus sibi tractandam sumserit.

LVI. Γέρεα δὲ δὴ τάδε τοῖσι βασιλεῦσι Σπαρτιῆται δεδώκασι· ἱρωσύνας δύο, Διός τε Λακεδαίμονος, καὶ Διὸς Οὐρανίου· καὶ πόλεμόν γε ἐκφέρειν ἐπ' ἣν ἂν βούλωνται χώρην· τούτου δὲ μηδένα εἶναι Σπαρτιητέων διακωλυτήν· εἰ δὲ μὴ, αὐτὸν ἐν τῷ ἄγεϊ ἐνέχεσθαι. στρατευομένων δὲ, πρώτους ἰέναι τοὺς βασιλῆας, ὑστάτους δὲ ἀπιέναι· ἑκατὸν δὲ ἄνδρας λογάδας ἐπὶ στρατιῆς φυλάσσειν αὐτούς. προβάτοισι δὲ χρᾶσθαι ἐν τῇσι ἐξοδίῃσι, ὁκόσοισι ἂν ὦν ἐθέλωσι· τῶν δὲ θυομένων ἁπάντων τὰ δέρματά τε καὶ τὰ νῶτα λαμβάνειν σφέας. ταῦτα μὲν τὰ ἐμπολέμια. Quæ jura muneraque reges Spartanorum bello,

LVII. Τὰ δὲ ἄλλα, τὰ εἰρηναῖα, κατὰ τάδε σφι δέδοται. ἢν θυσίην τις δημοτελὴ ποιέηται, πρώτους ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἵζειν τοὺς βασιλῆας· καὶ ἀπὸ τουτέων πρῶτον ἄρχεσθαι, διπλήσια νέμοντας ἑκατέρῳ τὰ πάντα ἢ τοῖσι ἄλλοισι δαιτυμόνεσι· καὶ σπονδαρχίας εἶναι τουτέων, καὶ τῶν τυθέντων προβάτων τὰ δέρματα. νεομηνίας δὲ ἀνὰ πάσας, καὶ ἑβδόμας ἱσταμένου τοῦ μηνὸς, δίδοσθαι ἐκ τοῦ δημοσίου ἱρήϊον τέλειον ἑκατέρῳ ἐς Ἀπόλλωνος, καὶ μέδιμνον ἀλφίτων, καὶ οἴνου τετάρτην Λακωνικήν· καὶ ἐν τοῖσι ἀγῶσι πᾶσι προεδρίας ἐξαιρέτους· καὶ προξείνους ἀποδεικνύναι τούτοισι προσκεῖσθαι τοὺς ἂν ἐθέλωσι τῶν ἀστῶν, καὶ Πυθίους αἱρέεσθαι δύο ἑκάτερον· οἱ δὲ Πύθιοι, εἰσὶ θεοπρόποι ἐς Δελφοὺς, σιτεόμενοι μετὰ τῶν βασιλήων τὰ δημόσια. μὴ ἐλθοῦσι δὲ τοῖσι βασιλεῦσι ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἀποπέμπεσθαί σφι ἐς τὰ οἰκία ἀλφίτων τε δύο χοίνικας ἑκατέρῳ, καὶ οἴνου κοτύλην· παρεοῦσι δὲ διπλήσια πάντα δίδοσθαι· τωὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἰδιωτέων κληθέντας ἐπὶ δεῖπνον τιμᾶσθαι. τὰς δὲ μαντηΐας τὰς γινομένας, τούτους φυλάσσειν· συνειδέναι δὲ καὶ τοὺς Πυθίους. δικάζειν δὲ μούνους τοὺς βασιλῆας τοσάδε μοῦνα· domique habeant.

πατρούχου τε παρθένου πέρι, ἐς τὸν ἱκνέεται ἔχειν, ἢν μή περ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐγγυήσῃ· καὶ ὁδῶν δημοσιέων πέρι· καὶ ἤν τις θέτὸν παῖδα ποιέεσθαι ἐθέλῃ, βασιλήων ἐναντίον ποιέεσθαι. καὶ παρίζειν βουλεύουσι τοῖσι γέρουσι, ἐοῦσι δυῶν δέουσι τριήκοντα· ἢν δὲ μὴ ἐλθωσι, τοὺς μάλιστά σφι τῶν γερόντων προσήκοντας ἔχειν τὰ τῶν βασιλήων γέρεα, δύο ψήφους τιθεμένους, τρίτην δὲ, τὴν ἑωυτῶν.

Honores defunctis regibus tributi, haud dissimiles moribus Persarum.

LVIII. Ταῦτα μὲν ζῶσι τοῖσι βασιλεῦσι δέδοται ἐκ τοῦ κοινοῦ τῶν Σπαρτιητέων· ἀποθανοῦσι δὲ, τάδε. ἱππέες περιαγγέλλουσι τὸ γεγονὸς κατὰ πᾶσαν τὴν Λακωνικήν· κατὰ δὲ τὴν πόλιν γυναῖκες περιοῦσαι, λέβητα κροτέουσι. ἐπεὰν ὦν τοῦτο γένηται τοιοῦτο, ἀνάγκη ἐξ οἰκίης ἑκάστης ἐλευθέρους δύο καταμιαίνεσθαι, ἄνδρα τε καὶ γυναῖκα· μὴ ποιήσασι δὲ τοῦτο, ζημίαι μεγάλαι ἐπικέαται. νόμος δὲ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι κατὰ τῶν βασιλήων τοὺς θανάτους ἐστὶ οὗτος καὶ τοῖσι βαρβάροισι τοῖσι ἐν τῇ Ἀσίῃ· τῶν γὰρ ὧν βαρβάρων οἱ πλεῦνες τῷ αὐτῷ νόμῳ χρέωνται κατὰ τοὺς θανάτους τῶν βασιλήων. ἐπεὰν γὰρ ἀποθάνῃ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἐκ πάσης δεῖ Λακεδαίμονος, χωρὶς Σπαρτιητέων, ἀριθμῷ τῶν περιοίκων ἀναγκαστοὺς ἐς τὸ κῆδος ἰέναι. τουτέων ὦν καὶ τῶν εἱλωτέων καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων ἐπεὰν συλλεχθέωσι ἐς τώυτὸ πολλαὶ χιλιάδες, σύμμιγα τῇσι γυναιξὶ κόπτονταί τε τὰ μέτωπα προθύμως, καὶ οἰμωγῇ διαχρέωνται ἀπλέτῳ· φάμενοι τὸν ὕστατον αἰεὶ ἀπογενόμενον τῶν βασιλήων, τοῦτον δὴ γενέσθαι ἄριστον. ὅς δ' ἂν ἐν πολέμῳ τῶν βασιλήων ἀποθάνῃ, τούτῳ δὲ εἴδωλον σκευάσαντες, ἐν κλίνῃ εὖ ἐστρωμένῃ ἐκφέρουσι. ἐπεὰν δὲ θάψωσι, ἀγορὴ δέκα ἡμερέων οὐκ ἵσταταί σφι, οὐδ' ἀρχαιρεσίη συνίζει, ἀλλὰ πενθέουσι ταύτας τὰς ἡμέρας.

Alia instituta Spartanis cum Persis,

LIX. Συμφέρονται δὲ ἄλλο τόδε τοῖσι Πέρσῃσι. ἐπεὰν ἀποθανόντος τοῦ βασιλῆος ἄλλος ἐνίστηται βασιλεὺς, οὗτος ὁ ἐσιὼν ἐλευθεροῖ ὅστις τι Σπαρτιητέων τῷ βασιλέϊ ἢ τῷ δημοσίῳ ὤφειλε· ἐν δ' αὖ Πέρσῃσι ὁ κατιστά-

μενος βασιλεὺς τὸν προσοφειλόμενον φόρον μετίει πάσῃσι τῇσι πόλισι.

LX. Συμφέρονται δὲ καὶ τάδε Αἰγυπτίοισι Λακεδαιμόνιοι. οἱ κήρυκες αὐτέων καὶ αὐληταὶ καὶ μάγειροι ἐκδέκονται τὰς πατρωΐας τέχνας· καὶ αὐλητής τε αὐλητέω γίνεται, καὶ μάγειρος μαγείρου, καὶ κήρυξ κήρυκος· οὐ κατὰ λαμπροφωνίην ἐπιθέμενοι ἄλλοι σφέας παρακληίουσι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια ἐπιτελέουσι. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γίνεται.

aut Ægyptiis communia.

LXI. ΤΟΤΕ δὲ τὸν Κλεομένεα, ἐόντα ἐν τῇ Αἰγίνῃ, καὶ κοινὰ τῇ Ἑλλάδι ἀγαθὰ προσεργαζόμενον, ὁ Δημάρητος διέβαλε, οὐκ Αἰγινητέων οὕτω κηδόμενος, ὡς φθόνῳ καὶ ἄγῃ χρεώμενος. Κλεομένης δὲ, νοστήσας ἀπ' Αἰγίνης, ἐβούλευε τὸν Δημάρητον παῦσαι τῆς βασιληίης, διὰ πρῆγμα τοιόνδε ἐπίβασιν ἐς αὐτὸν ποιεύμενος. Ἀρίστωνι βασιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ, καὶ γήμαντι γυναῖκας δύο, παῖδες οὐκ ἐγίνοντο. καὶ, οὐ γὰρ συνεγινώσκετο αὐτὸς τούτων εἶναι αἴτιος, γαμέει τρίτην γυναῖκα· ὧδε δὲ γαμέει. Ἦν οἱ φίλος τῶν Σπαρτιητέων ἀνὴρ, τῷ προσεκέετο τῶν ἀστῶν μάλιστα ὁ Ἀρίστων. τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐτύγχανε ἐοῦσα γυνὴ καλλίστη μακρῷ τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν· καὶ ταῦτα μέντοι καλλίστη ἐξ αἰσχίστης γενομένη. Ἐοῦσαν γάρ μιν τὸ εἶδος φλαύρην, ἡ τροφὸς αὐτῆς, οἵα ἀνθρώπων τε ὀλβίων θυγατέρα, καὶ δυσειδέα ἐοῦσαν, πρὸς δὲ καὶ ὀρέουσα τοὺς γονέας συμφορὴν τὸ εἶδος αὐτῆς ποιευμένους, ταῦτα ἕκαστα μαθοῦσα, ἐπιφράζεται τοιάδε. ἐφόρεε αὐτὴν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην ἐς τὸ τῆς Ἑλένης ἱρόν· τὸ δ' ἔστι ἐν τῇ Θεράπνῃ καλευμένῃ, ὕπερθε τοῦ Φοιβήου ἱροῦ. ὅκως δὲ ἐνείκειε ἡ τροφὸς, πρός τε τὠγαλμα ἵστα, καὶ ἐλίσσετο τὴν θεὸν ἀπαλλάξαι τῆς δυσμορφίης τὸ παιδίον. καὶ δή κοτε ἀπιούσῃ ἐκ τοῦ ἱροῦ τῇ τροφῷ γυναῖκα λέγεται ἐπιφανῆναι· ἐπιφανεῖσαν δὲ, ἐπείρεσθαί μιν ὅ τι φέρει ἐν τῇ ἀγκάλῃ· καὶ τὴν φράσαι, ὡς παι-

Ariston, rex Spartæ, cum duas deinceps uxores steriles duxisset, tertiam, mulierem longe formosissimam, (quem faciei decorem infanti olim Helenæ a nutrice exoratæ numen impertierat)

δίον φορέει. τὴν δὲ κελεῦσαί οἱ δεῖξαι· τὴν δὲ οὐ φάναι· ἀπειρῆσθαι γάρ οἱ ἐκ τῶν γειναμένων μηδενὶ ἐπιδεικνύ- 25
ναι· τὴν δὲ πάντως ἑωυτῇ κελεύειν ἐπιδεῖξαι. ὁρῶσαν δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δεῖξαι τὸ παιδίον· τὴν δὲ καταψῶσαν τοῦ παιδίου τὴν κεφαλήν, εἶπαι, ὡς καλλιστεύσει πασέων τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν. ἀπὸ μὲν δὴ ταύτης τῆς ἡμέρης μεταπεσέειν τὸ 30
εἶδος. Γαμέει δὲ δή μιν ἐς γάμου ὥρην ἀπικομένην Ἄγητος ὁ Ἀλκείδεω, οὗτος δὴ ὁ τοῦ Ἀρίστωνος φίλος.

prior marito per dolum abductam matrimonio sibi jungit.

LXII. Τὸν δὲ Ἀρίστωνα ἔκνιζε ἄρα τῆς γυναικὸς ταύτης ὁ ἔρως· μηχανᾶται δὴ τοιάδε. αὐτός τε τῷ ἑταίρῳ τοῦ ἦν ἡ γυνὴ αὕτη, ὑποδέκεται δωτίνην δώσειν τῶν ἑωυτοῦ πάντων ἓν τὸ ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος ἕληται, καὶ τὸν ἑταῖρον ἑωυτῷ ἐκέλευε ὡσαύτως τὴν ὁμοίην διδόναι. ὁ δὲ, οὐδὲν φο- 5
βηθεὶς ἀμφὶ τῇ γυναικὶ, ὁρέων ἐοῦσαν καὶ Ἀρίστωνι γυναῖκα, καταινέει ταῦτα· ἐπὶ τούτοισι δὲ ὅρκους ἐπήλασαν. μετὰ δὲ, αὐτός τε ὁ Ἀρίστων ἔδωκε τοῦτο, ὅ, τι δὴ ἦν, τὸ εἵλετο τῶν κειμηλίων τῶν Ἀρίστωνος ὁ Ἄγητος· καὶ αὐτὸς, τὴν ὁμοίην ζητέων φέρεσθαι παρ' ἐκείνου, ἐνθαῦτα δὴ 10
τοῦ ἑταίρου τὴν γυναῖκα ἐπειρᾶτο ἀπάγεσθαι. ὁ δὲ, πλὴν τούτου μούνου τἀ ἄλλα, ἔφη, καταινέσαι· ἀναγκαζόμενος μέν τοι τῷ τε ὅρκῳ, καὶ τῆς ἀπάτης τῇ παραγωγῇ, ἀπιεῖ ἀπάγεσθαι.

His parentibus nascitur Demaratus, a patre primum, quod partu nimis cito editus videretur, pro spurio, mox pro genuino habitus.

LXIII. Οὕτω μὲν δὴ τὴν τρίτην ἐσηγάγετο γυναῖκα ὁ Ἀρίστων, τὴν δευτέρην ἀποπεμψάμενος. ἐν δέ οἱ χρόνῳ ἐλάσσονι, καὶ οὐ πλησώσασα τοὺς δέκα μῆνας ἡ γυνὴ αὕτη, τίκτει τοῦτον δὴ τὸν Δημάρητον· καί τις οἱ τῶν οἰκετέων ἐν θώκῳ κατημένῳ μετὰ τῶν ἐφόρων, ἐξαγγέλλει ὡς οἱ παῖς 5
γέγονε. ὁ δὲ, ἐπιστάμενός τε τὸν χρόνον τῷ ἠγάγετο τὴν γυναῖκα, καὶ ἐπὶ δακτύλων συμβαλλεόμενος τοὺς μῆνας, εἶπε ἀπομόσας· "Οὐκ ἂν ἐμὸς εἴη." Τοῦτο ἤκουσαν μὲν οἱ ἔφοροι· πρῆγμα μέντοι οὐδὲν ἐποιήσαντο τὸ παραυτίκα. ὁ δὲ παῖς αὔξετο, καὶ τῷ Ἀρίστωνι τὸ εἰρημέ- 10

νον μετέμελε· παῖδα γὰρ τὸν Δημάρητον ἐς τὰ μάλιστά οἱ ἐνόμισε εἶναι. Δημάρητον δὲ αὐτῷ οὔνομα ἔθετο, διὰ τόδε· πρότερον τουτέων, πανδημεὶ Σπαρτιῆται Ἀρίστωνι ὡς ἀνδρὶ εὐδοκιμέοντι διὰ πάντων δὴ τῶν βασιλήων τῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ γενομένων, ἀρὴν ἐποιήσαντο παῖδα γενέσθαι· διὰ τοῦτο μέν οἱ τὸ οὔνομα Δημάρητος ἐτέθη.

Quo prætextu utens Cleomenes, avidus vindictæ ob injuriam sibi in expeditione et Attica [5, 75.] et Æginetica [c. 50. 51. 61.] factam,

LXIV. Χρόνου δὲ προϊόντος, Ἀρίστων μὲν ἀπέθανε, Δημάρητος δὲ ἔσχε τὴν βασιληΐην. ἔδεε δὲ, ὡς ἔοικε, ἀνάπυστα γενόμενα ταῦτα, καταπαῦσαι Δημάρητον τῆς βασιληΐης, διὰ τὰ Κλεομένεϊ διεξελήθη μεγάλως, πρότερόν τε ὁ Δημάρητος, ἀπαγαγὼν τὴν στρατιὴν ἐξ Ἐλευσῖνος, καὶ δὴ καὶ τότε, ἐπ' Αἰγινητέων τοὺς μηδίσαντας διαβάντος Κλεομένεος.

LXV. Ὁρμηθεὶς ὦν ἀποτίννυσθαι ὁ Κλεομένης, συντίθεται Λευτυχίδῃ τῷ Μενάρεος τοῦ Ἄγιος, ἐόντι οἰκίης τῆς αὐτῆς Δημαρήτῳ, ἐπ' ᾧ τε, ἢν αὐτὸν καταστήσῃ βασιλῆα ἀντὶ Δημαρήτου, ἕψεταί οἱ ἐπ' Αἰγινήτας. ὁ δὲ Λευτυχίδης ἦν ἐχθρὸς τῷ Δημαρήτῳ μάλιστα γεγονὼς διὰ πρῆγμα τοιόνδε. ἁρμοσαμένου Λευτυχίδεω Πέρκαλον τὴν Χίλωνος τοῦ Δημαρμένου θυγατέρα, ὁ Δημάρητος ἐπιβουλεύσας, ἀποστερεῖ Λευτυχίδεα τοῦ γάμου, φθάσας αὐτὸς τὴν Πέρκαλον ἁρπάσας, καὶ σχὼν γυναῖκα. κατὰ τοῦτο μὲν τῷ Λευτυχίδῃ ἡ ἔχθρη ἡ ἐς τὸν Δημάρητον ἐγεγόνεε· τότε δὲ, ἐκ τῆς Κλεομένεος προθυμίης, ὁ Λευτυχίδης κατόμνυται Δημαρήτου, φὰς "αὐτὸν οὐκ ἱκνεομένως βασιλεύ-"ειν Σπαρτιητέων, οὐκ ἐόντα παῖδα Ἀρίστωνος." μετὰ δὲ τὴν κατωμοσίην ἐδίωκε, ἀνασώζων ἐκεῖνο τὸ ἔπος, τὸ εἶπε Ἀρίστων τότε, ὅτε οἱ ἐξήγγειλε ὁ οἰκέτης παῖδα γεγονέναι, ὁ δὲ, συμβαλλεόμενος τοὺς μῆνας, ἀπόμοσε, φὰς "οὐκ "ἑωυτοῦ μιν εἶναι." τούτου δὴ ἐπιβατεύων τοῦ ῥήματος ὁ Λευτυχίδης, ἀπέφαινε τὸν Δημάρητον οὔτε ἐξ Ἀρίστωνος γεγονότα, οὔτε ἱκνευμένως βασιλεύοντα Σπάρτης, τοὺς ἐφό-

Leotychidem subornat, qui Demaratum, quasi Aristone non genitum, Spartanis legitime imperare jurejurando interposito neget.

ρους μάρτυρας παρεχόμενος κείνους, οἳ τότε ἔτυχον πάρεδροί τε ἐόντες καὶ ἀκούσαντες ταῦτα Ἀρίστωνος.

Re ad oraculum Delphicum rejecta, Pythia, cujus sibi voluntatem Cleomenes astu conciliaverat, Spartanis interrogantibus ita respondet, ut Demaratus dignitate regia exuatur.

LXVI. Τέλος δὲ, ἐόντων περὶ αὐτέων νεικέων, ἔδοξε Σπαρτιήτῃσι ἐπείρεσθαι τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι "εἰ Ἀρίστωνος εἴη παῖς ὁ Δημάρητος." Ἀνοίστου δὲ γενομένου ἐκ προνοίης τῆς Κλεομένεος ἐς τὴν Πυθίην, ἐνθαῦτα προσποιέεται Κλεομένης Κόωνα τὸν Ἀριστοφάντου, ἄνδρα ἐν Δελφοῖσι δυναστεύοντα μέγιστον. ὁ δὲ Κόων Περίαλλαν τὴν πρόμαντιν ἀναπείθει, τὰ Κλεομένης ἐθούλετο λέγεσθαι, λέγειν. οὕτω δὴ ἡ Πυθίη, ἐπειρωτώντων τῶν θεοπρόπων, ἔκρινε μὴ Ἀρίστωνος εἶναι Δημάρητον παῖδα. Ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ ἀνάπυστα ἐγένετο ταῦτα, καὶ Κόωνα τε ἔφυγε ἐκ Δελφῶν, καὶ Περίαλλα ἡ πρόμαντις ἐπαύσθη τῆς τιμῆς.

Is postea a Leotychide, quem Spartani in ejus locum suffecerant, opprobrio affectus,

LXVII. Κατὰ μὲν δὴ Δημαρήτου τὴν κατάπαυσιν τῆς βασιληΐης οὕτω ἐγένετο. Ἔφευγε δὲ Δημάρητος ἐκ Σπάρτης ἐς Μήδους ἐκ τοιοῦδε ὀνείδεος. μετὰ τῆς βασιληΐης τὴν κατάπαυσιν ὁ Δημάρητος ἦρχε αἱρεθεὶς ἀρχήν. ἦσαν μὲν δὴ γυμνοπαιδίαι· θεωμένου δὲ τοῦ Δημαρήτου, ὁ Λευτυχίδης, γεγονὼς ἤδη αὐτὸς βασιλεὺς ἀντ' ἐκείνου, πέμψας τὸν θεράποντα, ἐπὶ γέλωτί τε καὶ λάσδῃ εἰρώτα τὸν Δημάρητον "οἷόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν." ὁ δὲ, ἀληγήσας τῷ ἐπειρωτήματι, εἶπε φὰς "αὐτὸς "μὲν ἀμφοτέρων ἤδη πεπειρῆσθαι, κεῖνον δὲ, οὔ· τὴν μέντοι "ἐπειρώτησιν ταύτην ἄρξειν Λακεδαιμονίοισι ἢ μυρίης κα- "κότητος, ἢ μυρίης εὐδαιμονίης." Ταῦτα δὲ εἰπὰς, καὶ κατακαλυψάμενος, ἤιε ἐκ τοῦ θεήτρου ἐς τὰ ἑωυτοῦ οἰκία· αὐτίκα δὲ παρασκευασάμενος, ἔδυε τῷ Διΐ βοῦν· δύσας δὲ, τὴν μητέρα ἐκάλεσε.

matrem solemni ritu obtestatur, ut, quo patre natus sit, vere dicat.

LXVIII. Ἀπικομένη δὲ τῇ μητρὶ ἐσθεὶς ἐς τὰς χεῖρας οἱ τῶν σπλάγχνων, κατικέτευε, λέγων τοιάδε· "Ὦ μῆτερ, "θεῶν σε τῶν τε ἄλλων καταπτόμενος ἱκετεύω, καὶ τοῦ "Ἑρκείου Διὸς τοῦδε, φράσαι μοι τὴν ἀληθηίην, τίς μευ "ἐστὶ πατὴρ ὀρθῶ λόγῳ. Λευτυχίδης μὲν γὰρ ἔφη ἐν

" τοῖσι νείκεσι λέγων, κυέουσάν σε ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς,
" οὕτω ἐλθεῖν παρὰ Ἀρίστωνα· οἱ δὲ καὶ τὸν ματαιότε-
" ρον λόγον λέγοντες, φασί σε ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων
" τὸν ὀνοφορβὸν, καὶ ἐμὲ εἶναι ἐκείνου παῖδα. Ἐγὼ ὦν σε
" μετέρχομαι τῶν θεῶν, εἰπεῖν τἀληθέα. οὔτε γὰρ, εἴ περ
" πεποίηκάς τι τῶν λεγομένων, μούνη δὴ πεποίηκας, μετὰ
" πολλέων δέ· ὅ τε λόγος πολλὸς ἐν Σπάρτῃ, ὡς Ἀρίστωνι
" σπέρμα παιδοποιὸν οὐκ ἐνῇ· τεκεῖν γὰρ ἄν οἱ καὶ τὰς
" προτέρας γυναῖκας." Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα ἔλεγε.

LXIX. Ἡ δὲ ἀμείβετο τοῖσδε· " Ὦ παῖ, ἐπεί τε με Re omni audita, certiorque factus, patrem sibi aut Aristonem aut Astrabacum heroëm esse,
" λιτῇσι μετέρχεαι εἰπεῖν τὴν ἀληθηίην, πᾶν εἰς σὲ κατει-
" ρήσεται τἀληθέα. ὡς με ἠγάγετο Ἀρίστων ἐς ἑωυτοῦ,
" νυκτὶ τρίτῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἦλθέ μοι φάσμα εἰδόμενον
" Ἀρίστωνι. συνευνηθὲν δὲ, τοὺς στεφάνους, οὓς εἶχε, ἐμοὶ
" περιετίθει. καὶ τὸ μὲν οἰχώκεε, ἦκε δὲ μετὰ ταῦτα
" Ἀρίστων. ὡς δέ με εἶδε ἔχουσαν στεφάνους, εἰρώτα τίς
" εἴη ὅ μοι δούς· ἐγὼ δὲ ἐφάμην, ἐκεῖνον. ὁ δὲ οὐκ ὑπεδέκε-
" το· ἐγὼ δὲ κατωμνύμην, φαμένη αὐτὸν οὐ καλῶς ποιέειν
" ἀπαρνεύμενον· ὀλίγον γάρ τι πρότερον ἐλθόντα καὶ συν-
" ευνηθέντα, δοῦναί μοι τοὺς στεφάνους. ὁρέων δέ με κατ-
" ομνυμένην ὁ Ἀρίστων, ἔμαθε ὡς θεῖον εἴη τὸ πρῆγμα.
" καὶ τοῦτο μὲν, οἱ στέφανοι ἐφάνησαν ἐόντες ἐκ τοῦ ἡρωΐου
" τοῦ παρὰ τῇσι θύρῃσι τῇσι αὐλείῃσι ἱδρυμένου. (τὸ κα-
" λέουσι Ἀστραβάκου·) τοῦτο δὲ, οἱ μάντιες τὸν αὐτὸν
" τοῦτον ἥρωα ἀναίρεον εἶναι. Οὕτω δὴ, ὦ παῖ, ἔχεις πᾶν
" ὅσον τι καὶ βούλεαι πυθέσθαι. ἢ γὰρ ἐκ τοῦ ἥρωος
" τούτου γέγονας, καί τοι πατήρ ἐστι Ἀστράβακος ὁ ἥρως,
" ἢ Ἀρίστων· ἐν γάρ σε τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἀναιρέομαι. Τῇ
" δέ σευ μάλιστα κατάπτονται οἱ ἐχθροὶ, λέγοντες ὡς αὐ-
" τὸς ὁ Ἀρίστων, ὅτε αὐτῷ σὺ ἠγγέλθης γεγενημένος,
" πολλῶν ἀκουόντων οὐ φήσειέ σε ἑωυτοῦ εἶναι· τὸν χρό-
" νον γὰρ, τοὺς δέκα μῆνας, οὐδέ κω ἐξήκειν· ἀϊδρηίῃ τῶν
" τοιούτων κεῖνος τοῦτο ἀπέρριψε τὸ ἔπος. τίκτουσι γὰρ

" γυναῖκες καὶ ἐννεάμηνα καὶ ἑπτάμηνα, καὶ οὐ πᾶσαι
" δέκα μῆνας ἐκτελέσασαι· ἐγὼ δέ σε, ὦ παῖ, ἑπτά-
" μηνον ἔτεκον. ἔγνω δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρίστων οὐ μετὰ
" πολλὸν χρόνον, ὡς ἀνοίῃ τὸ ἔπος ἐκβάλοι τοῦτο. λόγους
" δὲ ἄλλους περὶ γενέσιος τῆς σεωυτοῦ μὴ δέκεο· τὰ γὰρ
" ἀληθέστατα πάντα ἀκήκοας. ἐκ δὲ ὀνοφορβῶν αὐτῷ τε
" Λευτυχίδῃ καὶ τοῖσι ταῦτα λέγουσι τίκτοιεν αἱ γυναῖκες
" παῖδας." Ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγε.

primum Elin, post Zacynthum aufugit, unde in Asiam ad Darium transit, a quo honorificentissime excipitur.

LXX. Ὁ δὲ, πυθόμενός τε τὰ ἐξούλετο, καὶ ἐπόδια λαβὼν, ἐπορεύετο ἐς Ἦλιν· τῷ λόγῳ φὰς, ὡς ἐς Δελφοὺς χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, πορεύεται. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὑποτοπηθέντες Δημάρητον δρησμῷ ἐπιχειρέειν, ἐδίωκον. καί κως ἔφθη ἐς Ζάκυνθον διαβὰς ὁ Δημάρητος ἐκ τῆς Ἤλιδος· ἐπιδιαβάντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τε ἅπτοντο, καὶ τοὺς θεράποντας αὐτὸν ἀπαιρέοντο. μετὰ δὲ, οὐ γὰρ ἐξεδίδοσαν αὐτὸν οἱ Ζακύνθιοι, ἐνθεῦτεν διαβαίνει ἐς τὴν Ἀσίην παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον. ὁ δὲ ὑπεδέξατό τε αὐτὸν μεγαλωστὶ, καὶ γῆν τε καὶ πόλις ἔδωκε. Οὕτω ἀπίκετο ἐς τὴν Ἀσίην Δημάρητος, καὶ τοιαύτῃ χρησάμενος τύχῃ· ἄλλα τε Λακεδαιμονίοισι συχνὰ ἔργοισί τε καὶ γνώμῃσι ἀπολαμπρυνθείς, ἐν δὲ δὴ καὶ Ὀλυμπιάδα σφι, ἀνελόμενος τεθρίππῳ προσέβαλε, μοῦνος τοῦτο πάντων δὴ τῶν γενομένων βασιλήων ἐν Σπάρτῃ ποιήσας.

Quos Leotychides, rex factus, liberos susceperit.

LXXI. Λευτυχίδης δὲ ὁ Μενάρεος, Δημαρήτου καταπαυσθέντος, διεδέξατο τὴν βασιλήϊην. καί οἱ γίνεται παῖς Ζευξίδημος, τὸν δὴ Κυνίσκον μετεξέτεροι Σπαρτιητέων ἐκάλεον. οὗτος ὁ Ζευξίδημος οὐκ ἐβασίλευσε Σπάρτης· πρὸ Λευτυχίδεω γὰρ τελευτᾷ, λιπὼν παῖδα Ἀρχίδημον. Λευτυχίδης δὲ στερηθεὶς Ζευξιδήμου, γαμέει δευτέρην γυναῖκα Εὐρυδάμην, ἐοῦσαν Μενίου μὲν ἀδελφεὴν, Διακτορίδεω δὲ θυγατέρα· ἐκ τῆς οἱ ἔρσεν μὲν γίνεται οὐδὲν, θυγάτηρ δὲ Λαμπιτώ· τὴν Ἀρχίδημος ὁ Ζευξιδήμου γαμέει, δόντος αὐτῷ Λευτυχίδεω.

LXXII. Οὐ μὲν οὐδὲ Λευτυχίδης κατεγήρα ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ τίσιν τοιήνδε τινὰ Δημαρήτῳ ἐξέτισε. ἐστρατήγησε Λακεδαιμονίοισι ἐς Θεσσαλίην· παρεὸν δέ οἱ ὑποχείρια πάντα ποιήσασθαι, ἐθωροδόκησε ἀργύριον πολύ. ἐπ' αὐτοφώρῳ δὲ ἁλοὺς, αὐτοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπικατήμενος χειρίδι πλέῃ ἀργυρίου, ἔφυγε ἐκ Σπάρτης, ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθείς· καὶ τὰ οἰκία οἱ κατεσκάφη· ἔφυγε δὲ ἐς Τεγέην, καὶ ἐτελεύτησε ἐν ταύτῃ. ταῦτα μὲν δὴ ἐγένετο χρόνῳ ὕστερον.

Postremo in expeditione Thessalica largitione corruptus a Thessalis, suorum vindictam metuens, Tegeam se confert, ibique exsul moritur.

LXXIII. Τότε δὲ ὡς τῷ Κλεομένεϊ εὐωδώθη τὸ ἐς τὸν Δημάρητον πρῆγμα, αὐτίκα παραλαβὼν Λευτυχίδεα, ἥιε ἐπὶ τοὺς Αἰγινήτας, δεινόν τινά σφι ἔγκοτον διὰ τὸν προπηλακισμὸν ἔχων. οὕτω δὴ οὔτε οἱ Αἰγινῆται, ἀμφοτέρων τῶν βασιλήων ἡκόντων ἐπ' αὐτοὺς, ἐδικαίευν ἔτι ἀντιβαίνειν, ἐκεῖνοί τε, ἐπιλεξάμενοι ἄνδρας δέκα Αἰγινητέων τοὺς πλείστου ἀξίους καὶ πλούτῳ καὶ γένεϊ, ἦγον, καὶ ἄλλους, καὶ δὴ καὶ Κρεῖόν τε τὸν Πολυκρίτου, καὶ Κάσαμβον τὸν Ἀριστοκράτεος, οἵπερ εἶχον μέγιστον κράτος· ἀγαγόντες δέ σφεας ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν, παραδήκην παρατιθενται ἐς τοὺς ἐχθίστους Αἰγινήτῃσι Ἀθηναίους.

Cleomenes, dejecto Demarato, una cum novo collega in Æginam revertitur [c. 50.], proceresque Æginetarum comprehensos Atheniensibus in custodiam tradit.

LXXIV. Μετὰ δὲ ταῦτα, Κλεομένεα ἐπαΐστον γενόμενον κακοτεχνήσαντα ἐς Δημάρητον, δεῖμα ἔλαβε Σπαρτιητέων, καὶ ὑπεξέσχε ἐς Θεσσαλίην. ἐνθεῦτεν δὲ ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀρκαδίην, νεώτερα ἔπρησσε πρήγματα, συνιστὰς τοὺς Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ, ἄλλους τε ὅρκους προσάγων σφι, ἢ μὲν ἕψεσθαί σφεας αὐτῷ τῇ ἂν ἐξηγῆται. καὶ δὴ καὶ ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ἦν τῶν Ἀρκάδων τοὺς προστεῶτας ἀγινέων, ἐξορκοῦν τὸ Στυγὸς ὕδωρ. ἐν δὲ ταύτῃ τῇ πόλι λέγεται εἶναι ὑπ' Ἀρκάδων τὸ Στυγὸς ὕδωρ· καὶ δὴ καὶ ἔστι τοιόνδε τι. ὕδωρ ὀλίγον φαινόμενον, ἐκ πέτρης στάζει ἐς ἄγκος· τὸ δὲ ἄγκος αἱμασιῆς τις περιδέει κύκλος. ἡ δὲ Νώνακρις, ἐν τῇ ἡ πηγὴ αὕτη τυγχάνει ἐοῦσα, πόλις ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίης πρὸς Φενεῷ.

Post detecta fraude, qua Demaratum circumvenerat [c. 66.], primum in Thessaliam, tum in Arcadiam fugit, Arcades ad bellum Spartæ inferendum excitaturus. (Obiter de aqua Stygia ad Nonacrin Arcadiæ.)

Id timentes Spartani, eum deprecantur, ut redeat regnoque denuo fungatur. Reversus incidit in insaniam, seque ipse fœde trucidat: cujus rei alia vulgo causa, alia Athenis, alia Argis fertur. Argivorum fama uberius exposita.

LXXV. Μαθόντες δὲ Λακεδαιμόνιοι Κλεομένεα ταῦτα πρήσσοντα, κατῆγον αὐτὸν, δείσαντες, ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι ἐς Σπάρτην, τοῖσι καὶ πρότερον ἦρχε. Κατελθόντα δὲ αὐτὸν, αὐτίκα ὑπέλαβε μανίη νοῦσος, ἐόντα καὶ πρότερον ὑπομαργότερον· ὅκως γάρ τεῳ ἐντύχοι Σπαρτιητέων, ἐνέχραυε ἐς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. ποιεῦντα δὲ αὐτὸν ταῦτα, καὶ παραφρονήσαντα, ἔδησαν οἱ προσήκοντες ἐν ξύλῳ. ὁ δὲ, δεθεὶς, τὸν φύλακον μουνωθέντα ἰδὼν τῶν ἄλλων, αἴτεε μάχαιραν· οὐ βουλομένου δὲ τὰ πρῶτα τοῦ φυλάκου διδόναι, ἀπεῖλεε τά μιν αὖτις ποιήσειε· ἐς ὃ δείσας τὰς ἀπειλὰς ὁ φύλακος, ἦν γὰρ τῶν τις εἱλωτέων, διδοῖ οἱ μάχαιραν. Κλεομένης δὲ παραλαβὼν τὸν σίδηρον, ἄρχετο ἐκ τῶν κνημέων ἑωυτὸν λωβώμενος· ἐπιτάμνων γὰρ κατὰ μῆκος τὰς σάρκας, προὔβαινε ἐκ τῶν κνημέων ἐς τοὺς μηρούς· ἐκ δὲ τῶν μηρῶν ἐς τε τὰ ἰσχία, καὶ τὰς λαπάρας· ἐς ὃ ἐς τὴν γαστέρα ἀπίκετο, καὶ ταύτην καταχορδεύων, ἀπέθανε τρόπῳ τοιούτῳ· ὡς μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι Ἑλλήνων, ὅτι τὴν Πυθίην ἀνέγνωσε τὰ περὶ Δημάρητον γενόμενα λέγειν· ὡς δὲ Ἀθηναῖοι μοῦνοι λέγουσι, διότι ἐς Ἐλευσῖνα ἐσβαλὼν, ἔκειρε τὸ τέμενος τῶν θεῶν· ὡς δὲ Ἀργεῖοι, ὅτι ἐξ ἱροῦ αὐτέων τοῦ Ἄργου Ἀργείων τοὺς καταφυγόντας ἐκ τῆς μάχης καταγινέων, κατέκοπτε, καὶ αὐτὸ τὸ ἄλσος ἐν ἀλογίῃ ἔχων ἐνέπρησε.

Nempe Cleomenes Argolidem olim aggressus, cum Argivos,

LXXVI. Κλεομένεϊ γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι, ἐχρήσθη Ἄργος αἱρήσειν. ἐπεί τε δὲ Σπαρτιήτας ἄγων ἀπίκετο ἐπὶ ποταμὸν Ἐρασῖνον, ὃς λέγεται ῥέειν ἐκ τῆς Στυμφηλίης λίμνης· τὴν γὰρ δὴ λίμνην ταύτην, ἐς χάσμα ἀφανὲς ἐκδιδοῦσαν, ἀναφαίνεσθαι ἐν Ἀργεϊ, τὸ ἐνθεῦτεν δὲ τὸ ὕδωρ ἤδη τοῦτο ὑπ' Ἀργείων Ἐρασῖνον καλέεσθαι· ἀπικόμενος δ' ὦν ὁ Κλεομένης ἐπὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον, ἐσφαγιάζετο αὐτῷ· καὶ, οὐ γὰρ οὐδαμῶς ἐκαλλιέρεε διαβαίνειν μιν, ἄγεσθαι μὲν ἔφη τοῦ Ἐρασίνου οὐ προδιδόντος τοὺς πολίτας, Ἀργείους μέντοι οὐδ' ὡς χαιρήσειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναχωρήσας, τὴν στρατιὴν κατήγαγε ἐς Θυρέην· σφαγια-

σάμενος δὲ τῇ θαλάσσῃ ταῦρον, πλοίοισί σφεας ἤγαγε ἐς τε τὴν Τιρυνθίην χώρην καὶ Ναυπλίην.

LXXVII. Ἀργεῖοι δ' ἐξοήθεον, πυνθανόμενοι ταῦτα, ἐπὶ θάλασσαν. ὡς δὲ ἀγγοῦ μὲν ἐγίνοντο τῆς Τίρυνθος, χώρῳ δὲ ἐν τούτῳ τῷ κέεται Σήπεια οὔνομα, μεταίχμιον οὐ μέγα ἀπολιπόντες, ἵζοντο ἀντίοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι. ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἀργεῖοι τὴν μὲν ἐκ τοῦ φανεροῦ μάχην οὐκ ἐφοβέοντο, ἀλλὰ μὴ δόλῳ αἱρεθέωσι. καὶ γὰρ δὴ σφι ἐς τοῦτο τὸ πρῆγμα εἶχε τὸ χρηστήριον, τὸ ἐπίκοινα ἔχρησε ἡ Πυθίη τούτοισί τε καὶ Μιλησίοισι, λέγον ὧδε· quibus oraculum cladem prædixerat,

Ἀλλ' ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρσενα νικήσασα
ἐξελάσῃ, καὶ κῦδος ἐν Ἀργείοισιν ἄρηται,
πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει·
ὥς ποτέ τις ἐρέει καὶ ἐπεσσομένων ἀνθρώπων,
δεινὸς ὄφις τριέλικτος ἀπώλετο δουρὶ δαμασθείς.

Ταῦτα δὴ πάντα συνελθόντα, τοῖσι Ἀργείοισι φόβον παρεῖχε. καὶ δή σφι πρὸς ταῦτα ἔδοξε τῷ κήρυκι τῶν πολεμίων χρᾶσθαι. δόξαν δέ σφι, ἐποίευν τοιόνδε· ὅκως ὁ Σπαρτιήτης κήρυξ προσημαίνοι τι Λακεδαιμονίοισι, ἐποίευν καὶ οἱ Ἀργεῖοι τὠυτὸ τοῦτο.

LXXVIII. Μαθὼν δὲ ὁ Κλεομένης ποιεῦντας τοὺς Ἀργείους ὁκοῖόν τι ὁ σφέτερος κήρυξ σημήνειε, παραγγέλλει σφι ὅταν σημήνῃ ὁ κήρυξ ποιέεσθαι ἄριστον, τότε ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα, χωρέειν ἐς τοὺς Ἀργείους. ταῦτα καὶ ἐγίνετο ἐπιτελέα ἐκ τῶν Λακεδαιμονίων. ἄριστον γὰρ ποιευμένοισι τοῖσι Ἀργείοισι ἐκ τοῦ κηρύγματος ἐπεκέατο· καὶ πολλοὺς μὲν ἐφόνευσαν αὐτέων, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνας ἐς τὸ ἄλσος τοῦ Ἄργου καταφυγόντας περιϊζόμενοι ἐφύλασσον. per dolum fudisset,

LXXIX. Ἐνθεῦτεν δὲ ὁ Κλεομένης ἐποίεε τοιόνδε. ἔχων αὐτομόλους ἄνδρας, καὶ πυνθανόμενος τουτέων, ἐξεκάλεε πέμπων κήρυκα, ὀνομαστὶ λέγων τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν τῷ ἱρῷ ἀπεργμένους· ἐξεκάλεε δὲ, φὰς αὐτέων ἔχειν τὰ ἄποινα. quotquot eorum ex pugna in lucum Argi herois confugerant, spreta loci

religione necat, ipsumque lucum incendit.

ἄποινα δέ ἐστι Πελοποννησίοισι δύο μνέαι τεταγμέναι καπ' ἄνδρα αἰχμάλωτον ἐκτίνειν. κατὰ πεντήκοντα δὴ ὧν τῶν Ἀργείων ὡς ἑκάστους ἐκκαλεύμενος ὁ Κλεομένης ἔκτεινε. ταῦτα δέ κως γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς λοιποὺς τοὺς ἐν τῷ τεμένεϊ· ἅτε γὰρ πυκνοῦ ἐόντος τοῦ ἄλσεος, οὐκ ὥρων οἱ ἐντὸς τοὺς ἐκτὸς, ὅ τι ἔπρησσον· πρίν γε δὴ αὐτέων τις ἀναξὰς ἐπὶ δένδρος, κατείδε τὸ ποιεύμενον. οὔκων δὴ ἔτι καλεόμενοι ἐξήεσαν.

LXXX. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Κλεομένης ἐκέλευε πάντα τινὰ τῶν εἱλωτέων περινέειν ὕλῃ τὸ ἄλσος· τῶν δὲ πειθομένων, ἐνέπρησε τὸ ἄλσος. καιομένου δὲ ἤδη, ἐπείρετο τῶν τινα αὐτομόλων, τίνος εἴη θεῶν τὸ ἄλσος· ὁ δὲ ἔφη Ἀργου εἶναι. ὁ δὲ, ὡς ἤκουσε, ἀναστενάξας μέγα, εἶπε· "Ὦ Ἄπολλον "χρηστήριε, ἦ μεγάλως με ἠπάτηκας, φάμενος Ἄργος αἱρήσειν· συμβάλλομαι δ' ἐξήκειν μοι τὸ χρηστήριον."

Postea Heræum Argolicum per vim ingressus, sacerdotem sacris sibi interdicentem verberibus afficit.

LXXXI. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ Κλεομένης τὴν μὲν πλέω στρατιὴν ἀπῆκε ἀπιέναι ἐς Σπάρτην· χιλίους δὲ αὐτὸς λαβὼν τοὺς ἀριστέας, ἦϊε ἐς τὸ Ἡραῖον θύσων. βουλόμενον δὲ αὐτὸν θύειν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὁ ἱρεὺς ἀπηγόρευε, φὰς οὐκ ὅσιον εἶναι ξείνῳ αὐτόθι θύειν. ὁ δὲ Κλεομένης τὸν ἱρέα ἐκέλευε τοὺς εἵλωτας ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ἀπάγοντας μαστιγῶσαι, καὶ αὐτὸς ἔθυσε· ποιήσας δὲ ταῦτα, ἀπῄϊε ἐς τὴν Σπάρτην.

Reducto Spartam exercitu, ab adversariis accusatur, quod muneribus corruptus, Argos non expugnavisset. Quibus argumentis usus causam vicerit.

LXXXII. Νοστήσαντα δέ μιν ὑπῆγον οἱ ἐχθροὶ ὑπὸ τοὺς ἐφόρους, φάμενοί μιν δωροδοκήσαντα, οὐκ ἐλεῖν τὸ Ἄργος, παρεὸν εὐπετέως μιν ἑλεῖν. Ὁ δέ σφι ἔλεξε, οὔτε εἰ ψευδόμενος, οὔτε εἰ ἀληθέα λέγων, ἔχω σαφηνέως εἰπεῖν· ἔλεξε δ' ὧν φάμενος "ἐπεί τε δὴ τὸ τοῦ Ἄργου ἱρὸν εἶλε, δοκέειν οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν χρησμὸν τοῦ θεοῦ· πρὸς ὧν ταῦτα οὐ δικαιεῦν πειρᾶν τῆς πόλιος, πρίν γε δὴ ἱροῖσι χρήσηται, καὶ μάθῃ, εἴτε οἱ ὁ θεὸς παραδιδοῖ, εἴτε οἱ ἐμποδὼν ἕστηκε. καλλιερευμένῳ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ, ἐκ τοῦ ἀγάλματος τῶν στηθέων φλόγα πυρὸς ἐκλάμψαι· μαθεῖν δὲ αὐτὸς

οὕτω τὴν ἀτρεκηΐην, ὅτι οὐκ αἱρέει τὸ Ἄργος· εἰ μὲν γὰρ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀγάλματος ἐξέλαμψε, αἱρέειν ἂν κατ' ἄκρης τὴν πόλιν· ἐκ τῶν δὲ στηθέων λάμψαντος, πᾶν οἱ πεποιῆσθαι ὅσον ὁ θεὸς ἐβούλετο γενέσθαι." Ταῦτα δὲ λέγων, πιστά τε καὶ οἰκότα ἐδόκεε Σπαρτιήτῃσι λέγειν, καὶ ἀπέφυγε πολλὸν τοὺς διώκοντας.

LXXXIII. Ἄργος δὲ ἀνδρῶν ἐχηρώθη οὕτω, ὥστε οἱ δοῦλοι αὐτέων ἔσχον πάντα τὰ πρήγματα, ἄρχοντές τε καὶ δι-
5 έποντες, ἐς ὃ ἐπήβησαν οἱ τῶν ἀπολομένων παῖδες. ἔπειτά σφεας οὗτοι, ἀνακτώμενοι ὀπίσω ἐς ἑωυτοὺς τὸ Ἄργος, ἐξέβαλον· ἐξωθεύμενοι δὲ οἱ δοῦλοι, μάχῃ ἔσχον Τίρυνθα. Τέως μὲν δὴ σφι ἦν ἄρθμια ἐς ἀλλήλους· ἔπειτα δὲ ἐς τοὺς δούλους ἦλθε ἀνὴρ μάντις Κλέανδρος, γένος ἐὼν Φιγαλεὺς ἀπ' Ἀρκαδίης· οὗτος τοὺς δούλους ἀνέγνωσε ἐπιθέσθαι τοῖσι δεσπότῃσι. ἐκ τούτου δὲ πόλεμός σφι ἦν ἐπὶ χρόνον
10 συχνόν, ἐς ὃ δὴ μόγις οἱ Ἀργεῖοι ἐπεκράτησαν.

Argi post illam cladem servorum parent imperio, donec occisorum filii ætate adulta eos expellunt.

LXXXIV. Ἀργεῖοι μέν νυν διὰ ταῦτα Κλεομένεά φασι μανέντα ἀπολέσθαι κακῶς. Αὐτοὶ δὲ Σπαρτιῆται φασι ἐκ δαιμονίου μὲν οὐδενὸς μανῆναι Κλεομένεα, Σκύθῃσι δὲ ὁμιλήσαντά μιν, ἀκρητοπότην γενέσθαι, καὶ ἐκ τούτου μα-
5 νῆναι. Σκύθας γὰρ τοὺς νομάδας, ἐπεί τε σφι Δαρεῖον ἐσβαλεῖν ἐς τὴν χώρην, μετὰ ταῦτα μεμονέναι μιν τίσασθαι· πέμψαντας δὲ ἐς Σπάρτην, συμμαχίην τε ποιέεσθαι, καὶ συντίθεσθαι, ὡς χρεὸν εἴη αὐτοὺς μὲν τοὺς Σκύθας παρὰ Φᾶσιν ποταμὸν πειρᾶν ἐς τὴν Μηδικὴν ἐσβαλεῖν, σφέας δὲ
10 τοὺς Σπαρτιήτας κελεύειν ἐξ Ἐφέσου ὁρμεωμένους ἀναβαίνειν, καὶ ἔπειτα ἐς τὠυτὸ ἀπαντᾶν. Κλεομένεα δὲ λέγουσι, ἡκόντων τῶν Σκυθέων ἐπὶ ταῦτα, ὁμιλέειν σφι μεζόνως· ὁμιλέοντα δὲ μᾶλλον τοῦ ἰκνευμένου, μαθεῖν τὴν ἀκρητοποσίην παρ' αὐτέων· ἐκ τούτου δὲ μανῆναί μιν νομίζουσι
15 Σπαρτιῆται. ἔκ τε τοῦ, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπεὰν ζωρότερον βούλωνται πιέειν, ἐπισκύθισον λέγουσι. οὕτω

Unde Spartani insaniam Cleomenis repetant. Quid Herodoto hac de re videatur.

δὴ Σπαρτιῆται τὰ περὶ Κλεομένεα λέγουσι. Ἐμοὶ δὲ δοκέει τίσιν ταύτην ὁ Κλεομένης Δημαρήτῳ ἐκτίσαι.

Post Cleomenis mortem Æginetæ Leotychidem, missis Spartam legatis, ob cives suos Athenas abductos [c. 73.] in judicium vocant, Damnatur reus, Athenasque mittitur, ut captivi libertatem ab Atheniensibus impetret.

LXXXV. Τελευτήσαντος δὲ Κλεομένεος, ὡς ἐπύθοντο Αἰγινῆται, ἔπεμπον ἐς Σπάρτην ἀγγέλους καταξωσομένους Λευτυχίδεω περὶ τῶν ἐν Ἀθήνῃσι ὁμήρων ἐχομένων. Λακεδαιμόνιοι δὲ δικαστήριον συναγαγόντες, ἔγνωσαν περιϋβρίσθαι Αἰγινῆτας ὑπὸ Λευτυχίδεω· καί μιν κατέκρινναν ἔκδοτον ἄγεσθαι ἐς Αἴγιναν ἀντὶ τῶν ἐν Ἀθήνῃσι ἐχομένων ἀνδρῶν. Μελλόντων δὲ ἄγειν τῶν Αἰγινητέων τὸν Λευτυχίδεα, εἶπέ σφι Θεασίδης ὁ Λεωπρέπεος, ἐὼν ἐν Σπάρτῃ δόκιμος ἀνήρ· "Τί βούλεσθε ποιέειν, ἄνδρες Αἰγινῆται, τὸν "βασιλῆα τῶν Σπαρτιητέων ἔκδοτον γενόμενον ὑπὸ τῶν πο- "λιητέων ἄγειν; εἰ νῦν ὀργῇ χρεώμενοι ἔγνωσαν οὕτω Σπαρ- "τιῆται, ὅκως ἐξ ὑστέρης μή τι ὑμῖν, ἢν ταῦτα ῥήσσητε, "πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβάλωσι." Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Αἰγινῆται, ἔσχοντο τῆς ἀγωγῆς· ὁμολογίῃ δὲ ἐχρήσαντο τοιῇδε, ἐπισπόμενον Λευτυχίδεα ἐς Ἀθήνας, ἀποδοῦναι Αἰγινήτῃσι τοὺς ἄνδρας.

Quibus tergiversantibus, exemplo Glauci Spartani fraudem in deposito moliti ideoque vindictam divinam experti, ne captivos sibi in custodiam creditos invitis Spartanis retineant, suadet, sed non persuadet.

LXXXVI. Ὡς δὲ ἀπικόμενος Λευτυχίδης ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπαίτεε τὴν παρακαταθήκην, οἱ Ἀθηναῖοι προφάσιας εἶλκον, οὐ βουλόμενοι ἀποδοῦναι· φάντες, δύο σφέας ἐόντας βασιλῆας παραδέσθαι, καὶ οὐ δικαιοῦν τῷ ἑτέρῳ ἄνευ τοῦ ἑτέρου ἀποδιδόναι. Οὐ φαμένων δὲ ἀποδώσειν τῶν Ἀθηναίων, ἔλεξέ σφι Λευτυχίδης τάδε· "Ὦ Ἀθη- "ναῖοι, ποιέετε μὲν ὁκότερα βούλεσθε αὐτοί· καὶ γὰρ ἀπο- "διδόντες, ποιέετε ὅσια· καὶ μὴ ἀποδιδόντες, τὰ ἐναντία "τουτέων. Οἷον μέντοι τι ἐν τῇ Σπάρτῃ συνηνείχθη γε- "νέσθαι περὶ παρακαταθήκης, βούλομαι ὑμῖν εἶπαι. Λέ- "γομεν ἡμεῖς οἱ Σπαρτιῆται, γενέσθαι ἐν τῇ Λακεδαίμονι, "κατὰ τρίτην γενεὴν τὴν ἀπ' ἐμέο, Γλαῦκον Ἐπικύδεος "παῖδα. τοῦτον τὸν ἄνδρα φαμὲν τά τε ἄλλα πάντα πε- "ρὶήκειν τὰ πρῶτα, καὶ δὴ καὶ ἀκούειν ἄριστα, δικαιοσύ- "νης περί, πάντων ὅσοι τὴν Λακεδαίμονα τοῦτον τὸν χρό-

" νον οἴκεον. συνενειχθῆναι δέ οἱ ἐν χρόνῳ ἱκνευμένῳ τάδε
" λέγομεν. ἄνδρα Μιλήσιον, ἀπικόμενον ἐς Σπάρτην, βού-
" λεσθαί οἱ ἐλθεῖν ἐς λόγους, προϊσχόμενον τοιάδε· Εἰμὶ
" μὲν Μιλήσιος, ἥκω δὲ τῆς σῆς, Γλαῦκε, βουλόμενος
" δικαιοσύνης ἀπολαῦσαι. ὡς γὰρ δὴ ἀνὰ πᾶσαν μὲν τὴν
" ἄλλην Ἑλλάδα, ἐν δὲ καὶ περὶ Ἰωνίην, τῆς σῆς δικαιο-
" σύνης ἦν λόγος πολλὸς, ἐμεωυτῷ λόγους ἐδίδουν καὶ ὅτι
" ἐπικίνδυνός ἐστι αἰεί κοτε ἡ Ἰωνίη, ἡ δὲ Πελοπόννησος
" ἀσφαλέως ἱδρυμένη· καὶ διότι χρήματα οὐδαμῶ τοὺς
" αὐτούς ἐστι ὁρᾶν ἔχοντας. ταῦτά τε ὧν ἐπιλεγομένῳ, καὶ
" βουλευομένῳ, ἔδοξέ μοι, τὰ ἡμίσεα πάσης τῆς οὐσίης
" ἐξαργυρώσαντα, θέσθαι παρὰ σὲ, εὖ ἐξεπισταμένῳ ὥς
" μοι κείμενα ἔσται παρὰ σοὶ σόα. σὺ δή μοι καὶ τὰ χρή-
" ματα δέξαι, καὶ τάδε τὰ σύμβολα σῶζε λαβών· ὃς δ'
" ἂν ἔχων ταῦτα ἀπαιτέῃ, τούτῳ ἀποδοῦναι. Ὁ μὲν δὴ 2
" ἀπὸ Μιλήτου ἥκων ξεῖνος τοσαῦτα ἔλεξε· Γλαῦκος δὲ
" ἐδέξατο τὴν παρακαταθήκην ἐπὶ τῷ εἰρημένῳ λόγῳ. Χρό-
" νου δὲ πολλοῦ διελθόντος, ἦλθον ἐς τὴν Σπάρτην τούτου
" τοῦ παραθεμένου τὰ χρήματα οἱ παῖδες· ἐλθόντες δὲ ἐς
" λόγους τῷ Γλαύκῳ, καὶ ἀποδεικνύντες τὰ σύμβολα,
" ἀπαίτεον τὰ χρήματα. ὁ δὲ διωθέετο, ἀντυποκρινόμενος
" τοιάδε· Οὔτε μέμνημαι τὸ πρῆγμα, οὔτε με περιφέρει
" οὐδὲν εἰδέναι τουτέων τῶν ὑμεῖς λέγετε· βούλομαί τε,
" ἀναμνησθείς, ποιέειν πᾶν τὸ δίκαιον· καὶ γὰρ, εἰ ἔλαβον,
" ὀρθῶς ἀποδοῦναι· καὶ, εἴ γε ἀρχὴν μὴ ἔλαβον, νόμοισι
" τοῖσι Ἑλλήνων χρήσομαι ἐς ὑμέας. ταῦτα ὧν ὑμῖν ἀνα-
" βάλλομαι κυρώσειν ἐς τέταρτον μῆνα ἀπὸ τοῦδε. Οἱ
" μὲν δὴ Μιλήσιοι συμφορὴν ποιεύμενοι, ἀπαλλάσσοντο, ὡς
" ἀπεστερημένοι τῶν χρημάτων. Γλαῦκος δὲ ἐπορεύετο ἐς
" Δελφοὺς, χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ. ἐπειρωτῶντα δὲ αὐ-
" τὸν τὸ χρηστήριον εἰ ὅρκῳ τὰ χρήματα λήψεται, ἡ Πυθίη
" μετέρχεται τοῖσδε τοῖσι ἔπεσι·

" Γλαῦκ' Ἐπικυδείδη, τὸ μὲν αὐτίκα κέρδιον οὕτω,
" ὅρκῳ νικῆσαι, καὶ χρήματα λητίσασθαι.
" Ὄμνυ· ἐπεὶ θάνατός γε καὶ εὔορκον μένει ἄνδρα. 50
" Ἀλλ' Ὅρκου παῖς ἐστὶν ἀνώνυμος, οὐδ' ἔπι χεῖρες,
" οὐδὲ πόδες· κραιπνὸς δὲ μετέρχεται, εἰσόκε πᾶσαν
" συμμάρψας ὀλέσει γενεὴν, καὶ οἶκον ἅπαντα.
" Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.

" Ταῦτα ἀκούσας ὁ Γλαῦκος συγγνώμην τὸν θεὸν παραι- 55
" τέετο αὐτῷ ἰσχειν τῶν ῥηθέντων. ἡ δὲ Πυθίη ἔφη, τὸ
" περιθῆναι τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ ποιῆσαι, ἶσον δύνασθαι.
4 " Γλαῦκος μὲν δὴ μεταπεμψάμενος τοὺς Μιλησίους ξεί-
" νους, ἀποδιδοῖ σφι τὰ χρήματα. Τοῦ δὲ εἵνεκα ὁ λόγος
" ὅδε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὥρμηθη λέγεσθαι ἐς ὑμέας, εἰρήσεται. 60
" Γλαύκου νῦν οὔτε τι ἀπόγονόν ἐστι οὐδὲν, οὔτ' ἱστίη
" οὐδεμίη νομιζομένη εἶναι Γλαύκου· ἐκτέτριπταί τε πρόρ-
" ριζος ἐκ Σπάρτης. Οὕτω ἀγαθὸν, μηδὲ διανοέεσθαι
" περὶ παρακαταθήκης ἄλλο γε, ἢ ἀπαιτεόντων ἀποδιδό-
5 " ναι." Λευτυχίδης μὲν εἶπας ταῦτα, ὡς οἱ οὐδὲ οὕτω 65
ἐσήκουον οἱ Ἀθηναῖοι· ἀπαλλάσσετο.

Sic Æginetæ pœnas incursionis in agrum Atticum [5, 81.] luunt. Id priusquam paterentur, navem Atheniensium theoridа, quæ viros primarios veheret, ex insidiis intercipiunt, vectoresque vinciunt.

LXXXVII. Οἱ δὲ Αἰγινῆται, πρὶν τῶν πρότερον ἀδικημάτων δοῦναι δίκας, τῶν ἐς Ἀθηναίους ὕβρισαν, Θηβαίοισι χαριζόμενοι, ἐποίησαν τοιόνδε. Μεμφόμενοι τοῖσι Ἀθηναίοισι, καὶ ἀξιοῦντες ἀδικέεσθαι, ὡς τιμωρησόμενοι τοὺς Ἀθηναίους παρεσκευάζοντο· καὶ, ἦν γὰρ δὴ τοῖσι 5
Ἀθηναίοισι πεντήρης ἐπὶ Σουνίῳ, λοχήσαντες ὧν, τὴν θεωρίδα νῆα εἷλον πλήρεα ἀνδρῶν τῶν πρώτων Ἀθηναίων· λαβόντες δὲ τοὺς ἄνδρας, ἔδησαν.

Qua nova injuria Athenienses irritati, cum Nicodromo

LXXXVIII. Ἀθηναῖοι δὲ παθόντες ταῦτα πρὸς Αἰγινητέων, οὐκέτι ἀνεξάλλοντο μὴ οὐ τὸ πᾶν μηχανήσασθαι ἐπ' Αἰγινήτῃσι. καὶ, ἦν γὰρ Νικόδρομος Κνοίθου καλεόμενος ἐν τῇ Αἰγίνῃ ἀνὴρ δόκιμος, οὗτος μεμφόμενος μὲν τοῖσι Αἰγινήτῃσι προτέρην ἑωυτοῦ ἐξέλασιν ἐκ τῆς νήσου, 5
μαθὼν δὲ τότε τοὺς Ἀθηναίους ἀναρτημένους ἔρδειν Αἰ-

γινήτας κακῶς, συντίθεται Ἀθηναίοισι προδοσίην Αἰγίνης, φράσας ἐν τῇ τε ἡμέρῃ ἐπιχειρήσει, καὶ ἐκείνους ἐς τὴν ἥκειν δεήσει βοηθέοντας. μετὰ ταῦτα, καταλαμβάνει μὲν κατὰ τὰ συνεθήκατο ὁ Νικόδρομος Ἀθηναίοισι τὴν παλαιὴν καλεομένην πόλιν.

Ægineta clam paciscuntur, ut ipsis Æginam prodat. Et Nicodromus quidem pacto die urbem occupat: sed quod Atheniensium classis sero adventaret,

LXXXIX. Ἀθηναῖοι δὲ οὐ παραγίνονται ἐς δέον. οὐ γὰρ ἔτυχον ἐοῦσαι νέες σφι ἀξιόμαχοι τῇσι Αἰγινητέων συμβαλέειν· ἐν ᾧ ὦν Κορινθίων ἐδέοντο χρῆσαί σφι νέας, ἐν τούτῳ διεφθάρη τὰ πρήγματα. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἔσαν γάρ σφι τοῦτον τὸν χρόνον φίλοι ἐς τὰ μάλιστα, Ἀθηναίοισι διδοῦσι δεομένοισι εἴκοσι νέας, διδοῦσι δὲ πενταδράχμους ἀποδόμενοι· δωτίνην γὰρ ἐν τῷ νόμῳ οὐκ ἐξῆν δοῦναι. ταύτας τε δὴ λαβόντες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς σφετέρας, πληρώσαντες ἑβδομήκοντα νέας τὰς ἁπάσας, ἔπλεον ἐπὶ τὴν Αἴγιναν· καὶ ὑστερίσαν ἡμέρῃ μιῇ τῆς συγκειμένης.

XC. Νικόδρομος δὲ, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸν καιρὸν οὐ παρεγίνοντο, ἐς πλοῖον ἐσβὰς, ἐκδιδρήσκει ἐκ τῆς Αἰγίνης· σὺν δέ οἱ καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν Αἰγινητέων ἔσποντο, τοῖσι Ἀθηναῖοι Σούνιον οἰκῆσαι ἔδοσαν. ἐνθεῦτεν δὲ οὗτοι ὁρμεώμενοι ἔφερόν τε καὶ ἦγον τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Αἰγινήτας. ταῦτα μὲν δὴ ὕστερον ἐγίνετο.

cum parte suorum Æginam relinquere cogitur: quibus Sunium ab Atheniensibus datum.

XCI. Αἰγινητέων δὲ οἱ παχέες, ἐπαναστάντος τοῦ δήμου σφι ἅμα Νικοδρόμῳ, ἐπεκράτησαν· καὶ ἔπειτά σφεας χειρωσάμενοι, ἐξῆγον ἀπολέοντες. ἀπὸ τούτου δὲ καὶ ἄγος σφι ἐγένετο, τὸ ἐκδύσασθαι οὐκ οἷοί τε ἐγίνοντο ἐπιμηχανώμενοι, ἀλλ' ἔφθησαν ἐκπεσόντες πρότερον ἐκ τῆς νήσου, ἢ σφι ἵλεων γενέσθαι τὴν θεόν. ἑπτακοσίους γὰρ δὴ τοῦ δήμου ζωγρήσαντες, ἐξῆγον ὡς ἀπολέοντες. εἷς δέ τις τουτέων ἐκφυγὼν τὰ δεσμὰ, καταφεύγει πρὸς πρόθυρα Δήμητρος Θεσμοφόρου· ἐπιλαμβανόμενος δὲ τῶν ἐπισπαστήρων, εἶχε το. οἱ δὲ, ἐπεί τε μιν ἀποσπάσαι οὐκ οἷοί τε ἀπέλκοντες ἐγίνοντο, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας, ἦγον οὕτω· χεῖρες δὲ κεῖναι ἐμπεφυκυῖαι ἔσαν τοῖσι ἐπισπαστῆρσι.

Cæteros hujus factionis Æginetæ necant.

Prœliis binis navalibus deinceps commissis, primum Athenienses,

XCII. Ταῦτα μέν νυν σφέας αὐτοὺς οἱ Αἰγινῆται ἐργάσαντο. Ἀθηναίοισι δὲ ἥκουσι ἐναυμάχησαν νηυσὶ ἑβδομήκοντα· ἐσσωθέντες δὲ τῇ ναυμαχίῃ, ἐπεκαλέοντο τούτους αὐτοὺς τοὺς καὶ πρότερον, Ἀργείους. καὶ δή σφι οὗτοι μὲν οὐκέτι βοηθέουσι, μεμφόμενοι ὅτι Αἰγιναῖαι νέες, ἀνάγκῃ λαμφθεῖσαι ὑπὸ Κλεομένεος, ἔσχον τε ἐς τὴν Ἀργολίδα χώρην, καὶ συναπέδεσαν Λακεδαιμονίοισι. συναπέδεσαν δὲ καὶ ἀπὸ Σικυωνίων νεῶν ἄνδρες τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἐσβολῇ. καί σφι ὑπ' Ἀργείων ἐπεβλήθη ζημίη, χίλια τάλαντα ἐκτίσαι, πεντακόσια ἑκατέρους. Σικυώνιοι μέν νυν συγγνόντες ἀδικῆσαι, ὡμολόγησαν, ἑκατὸν τάλαντα ἐκτίσαντες, ἀζήμιοι εἶναι· Αἰγινῆται δὲ οὔτε συνεγινώσκοντο, ἔσαν τε αὐθαδέστεροι. διὰ δὴ ὧν σφι ταῦτα δεομένοισι ἀπὸ μὲν τοῦ δημοσίου οὐδεὶς Ἀργείων ἔτι ἐξοήδεε, ἐθελονταὶ δὲ ἐς χιλίους· ἦγε δὲ αὐτοὺς στρατηγὸς ἀνὴρ ᾧ οὔνομα Εὐρυβάτης, πεντάεθλον ἐπασκήσας. τουτέων οἱ πλεῦνες οὐκ ἀπενόστησαν ὀπίσω, ἀλλ' ἐτελεύτησαν ὑπ' Ἀθηναίων ἐν Αἰγίνῃ· αὐτὸς δὲ ὁ στρατηγὸς Εὐρυβάτης, μουνομαχίην ἐπασκέων, τρεῖς μὲν ἄνδρας τρόπῳ τοιούτῳ κτείνει, ὑπὸ δὲ τοῦ τετάρτου Σωφάνεος τοῦ Δεκελέος ἀποθνήσκει.

post Æginetæ vincunt.

XCIII. Αἰγινῆται δὲ, ἐοῦσι ἀτάκτοισι Ἀθηναίοισι συμβαλόντες τῇσι νηυσὶ, ἐνίκησαν· καί σφεων νέας τέσσερας αὐτοῖσι ἀνδράσι εἶλον.

Suffecti in Mardonii locum Datis et Artaphernes ad Eretriam Athenasque expugnandas,

XCIV. Ἀθηναίοισι μὲν δὴ πόλεμος συνῆπτο πρὸς Αἰγινήτας. Ὁ δὲ Πέρσης τὸ ἑωυτοῦ ἐποίεε, ὥστε ἀναμιμνήσκοντός τε αἰεὶ τοῦ Ἀρτάφρεντος, μεμνῆσθαί μιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ Πεισιστρατιδέων προσκατημένων, καὶ διαβαλλόντων Ἀθηναίους· ἅμα δὲ βουλόμενος ὁ Δαρεῖος, ταύτης ἐχόμενος τῆς προφάσιος, καταστρέφεσθαι τῆς Ἑλλάδος τοὺς μὴ δόντας αὐτῷ γῆν τε καὶ ὕδωρ. Μαρδόνιον μὲν δὴ, φλαύρως πρήξαντα τῷ στόλῳ, παραλύει τῆς στρατηγίης· ἄλ-

λους δὲ στρατηγοὺς ἀποδέξας, ἀπέστειλε ἐπί τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας, Δᾶτίν τε, ἐόντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνεα τὸν Ἀρταφέρνεος παῖδα, ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε, ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν, ἄγειν ἑωυτῷ ἐς ὄψιν τὰ ἀνδράποδα.

cum ingentibus copiis per mare Icarium recta in Græciam tendunt.

XCV. Ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι παρὰ βασιλῆος, ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήϊον πεδίον, ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, ἐνθαῦτα στρατοπεδευομένοισι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἑκάστοισι· παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἱππαγωγοὶ νέες, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτεϊ προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροισι Δαρεῖος ἑτοιμάζειν. Ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας, καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἑξακοσίῃσι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἤπειρον ἔχον τὰς νέας διὰ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηϊκῆς· ἀλλ' ἐκ Σάμου ὁρμεώμενοι, παρά τε Ἰκάριον καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο· ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δείσαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἄθω, ὅτι τῷ προτέρῳ ἔτεϊ ποιεύμενοι ταύτῃ τὴν κομιδὴν, μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς δὲ, καὶ ἡ Νάξος σφέας ἠνάγκαζε, πρότερον οὐκ ἁλοῦσα.

Primum Naxus capta et igne vastata: incolarumque quot-quot in montana non aufugerant, in servitutem abducti. Eadem sors cæterarum Cycladum, excepta Delo, cui soli parcitur. Persarum in numina Deliaca pietas.

XCVI. Ἐπεὶ δὲ, ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι, προσέμιξαν τῇ Νάξῳ, (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπεῖχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι, μεμνημένοι τῶν πρότερον,) οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ οὔρεα οἴχοντο φεύγοντες, οὐδὲ ὑπέμειναν. οἱ δὲ Πέρσαι, ἀνδραποδισάμενοι τοὺς κατέλαβον αὐτέων, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρὰ καὶ τὴν πόλιν· ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνάγοντο.

XCVII. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίευν, οἱ Δήλιοι, ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον, οἴχοντο φεύγοντες ἐς Τῆνον. τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης, ὁ Δᾶτις προπλώσας, οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ

πέρην ἐν τῇ Ῥηνέῃ· αὐτὸς δὲ, πυθόμενος ἵνα ἔσαν οἱ Δήλιοι, πέμπων κήρυκα, ἠγόρευέ σφι τάδε· "Ἄνδρες ἱροὶ, "τί φεύγοντες οἴχεσθε, οὐκ ἐπιτήδεα καταγνόντες κατ' "ἐμεῦ; ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω, καί "μοι ἐκ βασιλῆος ὧδε ἐπέσταλται· ἐν ἧ χώρῃ οἱ δύο "θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν "χώρην, μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς. νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ "τὰ ὑμέτερα αὐτέων, καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε." Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυκεύσατο τοῖσι Δηλίοισι· μετὰ δὲ, λιβανωτοῦ τριηκόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίησε.

Post eorum abitum Delus terræ motu contremiscit: quod cum nec antea nec post acciderit, pro signo malorum Græciæ tunc imminentium Herodotus habet.

XCVIII. Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας, ἔπλεε ἅμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα, ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ Αἰολέας. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐνθεῦτεν ἐξαναχθέντα, Δῆλος ἐκινήθη, ὡς ἔλεγον οἱ Δήλιοι, καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα μέχρι ἐμεῦ σεισθεῖσα. καὶ τοῦτο μέν κου τέρας ἀνθρώποισι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν ἔφηνε ὁ θεός. ἐπὶ γὰρ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος, καὶ Ξέρξεω τοῦ Δαρείου, καὶ Ἀρταξέρξεω τοῦ Ξέρξεω, τριῶν τουτέων ἐπεξῆς γενεέων, ἐγένετο πλέω κακὰ τῇ Ἑλλάδι ἢ ἐπὶ εἴκοσι ἄλλας γενεὰς τὰς πρὸ Δαρείου γενομένας· τὰ μὲν, ἀπὸ τῶν Περσέων αὐτῇ γενόμενα, τὰ δὲ, ἀπ' αὐτέων τῶν κορυφαίων, περὶ τῆς ἀρχῆς πολεμεόντων. οὕτω οὐδὲν ἦν ἀεικὲς κινηθῆναι Δῆλον, τὸ πρὶν ἐοῦσαν ἀκίνητον. καὶ ἐν χρησμῷ ἦν γεγραμμένον περὶ αὐτῆς ὧδε·

Κινήσω καὶ Δῆλον, ἀκίνητόν περ ἐοῦσαν.

Δύναται δὲ κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ταῦτα τὰ οὐνόματα· Δαρεῖος, ἐρξείης· Ξέρξης, ἀρῄϊος· Ἀρταξέρξης, μέγας ἀρῄϊος. τούτους μὲν δὴ τοὺς βασιλῆας ὧδε ἂν ὀρθῶς κατὰ γλῶσσαν τὴν σφετέρην Ἕλληνες καλέοιεν.

Classe ad Eubœam appulsa, Persæ primo Carys-

XCIX. Οἱ δὲ βάρβαροι, ὡς ἀπῆραν ἐκ τῆς Δήλου, προσίσχον πρὸς τὰς νήσους· ἐνθεῦτεν δὲ στρατιήν τε παρελάμβανον, καὶ ὁμήρους τῶν νησιωτέων παῖδας ἐλάμβανον.

ὡς δὲ, περιπλέοντες τὰς νήσους, προσέσχον καὶ ἐς Κάρυστον, (οὐ γὰρ δή σφι οἱ Καρύστιοι οὔτε ὁμήρους ἐδίδοσαν, οὔτε ἔφασαν ἐπὶ πόλις ἀστυγείτονας στρατεύεσθαι, λέγοντες Ἐρέτριάν τε καὶ Ἀθήνας,) ἐνθαῦτα τούτους ἐπολιόρκεόν τε καὶ τὴν γῆν σφέων ἔκειρον, ἐς ὃ καὶ οἱ Καρύστιοι παρέστησαν ἐς τῶν Περσέων τὴν γνώμην. tum expugnant.

c. Ἐρετριέες δὲ, πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσαν, Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους κληρουχέοντας τῶν ἱπποτέων Χαλκιδέων τὴν χώρην, τούτους σφι διδοῦσι τιμωρούς. τῶν δὲ Ἐρετριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα· οἱ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης· ἄλλοι δὲ αὐτέων, ἰδίᾳ κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἴσεσθαι, προδοσίην ἐσκευάζοντο. μαθὼν δὲ τουτέων ἑκάτερα ὡς εἶχε Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἥκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα· προσεδέετό τε ἀπαλλάσσεσθαί σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνῃ συμβουλεύσαντι πείθονται· καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὠρωπὸν, ἔσωζον σφέας αὐτούς. Eretriis Athenienses petentibus auxilio veniunt: sed cum audivissent, parum inter illos convenire, nonnullosque adeo proditionem meditari, continentem repetunt.

ci. Οἱ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἐρετρικῆς χώρης κατὰ Ταμύνας, καὶ Χοιρέας, καὶ Αἰγίλια· κατασχόντες δὲ ταῦτα τὰ χωρία, αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο, καὶ παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι. οἱ δὲ Ἐρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μάχεσθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν· εἴ κως δὲ διαφυλάξαιεν τὰ τείχεα, τούτου σφι ἔμελε πέρι, ἐπεί τε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. προσβολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος, ἔπιπτον ἐπὶ ἓξ ἡμέρας πολλοὶ μὲν ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἑβδόμῃ Εὔφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου, καὶ Φίλαγρος ὁ Κυνέου, ἄνδρες τῶν Pugna sex dierum sub Eretriæ muros. Die septimo Persæ in urbem per proditionem irrumpunt. Templa spoliata incensaque: incolæ in servitutem abrepti.

ἀστῶν δόκιμοι, προδιδοῦσι τοῖσι Πέρσῃσι. οἱ δὲ, ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν, τοῦτο μὲν, τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτιννύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν· τοῦτο δὲ, τοὺς ἀνδρώπους ἠνδραποδίσαντο, κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

Victis Eretriis, Persæ Hippia duce Marathonem trajiciunt.

CII. Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν, καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας, ἔπλεον ἐς τὴν Ἀττικήν, κατέργοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταὐτὰ τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριέας ἐποίησαν. καὶ, ἦν γὰρ ὁ Μαραθὼν ἐπιτηδεώτατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι, καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίης, ἐς τοῦτό σφι κατηγέετο Ἱππίης ὁ Πεισιστράτεω.

Eodem exit Atheniensium exercitus, cui decem prætores præessent: inque eis Miltiades, nuper Chersoneso Athenas profugus [c. 41.], ibique ab adversariis, quod tyrannidem illic occupavisset, accusatus, sed populi liberatus suffragiis. Hujus pater Cimon, ter olympionices, sub Pisistrato olim exsul, post a Pisistratidis interfectus.

CIII. Ἀθηναῖοι δὲ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐξοήθεον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. ἦγον δὲ σφέας στρατηγοὶ δεκα· τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα, τὸν Στησαγόρεω, κατέλαβε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνέων Πεισίστρατον τὸν Ἱππокράτεος. καὶ αὐτῷ, φεύγοντι, ὀλυμπιάδα ἀνελέσθαι τεθρίππῳ συνέβη· καὶ ταύτην μὲν τὴν νίκην ἀνελόμενον μιν, τωὐτὸ ἐξενείκασθαι τῷ ὁμομητρίῳ ἀδελφεῷ Μιλτιάδῃ. μετὰ δὲ, τῇ ὑστέρῃ ὀλυμπιάδι τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι νικῶν, παραδιδοῖ Πεισιστράτῳ ἀνακηρυχθῆναι· καὶ τὴν νίκην παρεὶς τούτῳ, κατῆλθε ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ ὑπόσπονδος. καί μιν, ἀνελόμενον τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι ἄλλην ὀλυμπιάδα, κατέλαβε ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν Πεισιστράτου παίδων, οὐκέτι περιεόντος αὐτοῦ Πεισιστράτου· κτείνουσι δὲ οὗτοί μιν κατὰ τὸ πρυτανήϊον, νυκτὸς ὑπείσαντες ἄνδρας. τέθαπται δὲ Κίμων πρὸ τοῦ ἄστεος, πέρην τῆς Διὰ κοίλης καλεομένης ὁδοῦ· καταντίον δ' αὐτοῦ αἱ ἵπποι τεθάφαται αὗται, αἱ τρεῖς ὀλυμπιάδας ἀνελόμεναι. Ἐποίησαν δὲ καὶ ἄλλαι ἵπποι ἤδη τωὐτὸ τοῦτο, Εὐαγόρεω Λάκωνος· πλέω δὲ τούτεων, οὐδαμαί. Ὁ μὲν δὴ πρεσβύτερος τῶν παίδων τῷ Κίμωνι Στησαγόρης ἦν τηνικαῦτα παρὰ τῷ πάτρῳ Μιλτιάδῃ τρεφόμενος ἐν τῇ Χερσονήσῳ· ὁ δὲ νεώτερος παρ' αὐτῷ

Κίμωνι ἐν Ἀθήνησι, τοὔνομα ἔχων ἀπὸ τοῦ οἰκιστέω τῆς Χερσονήσου Μιλτιάδεω, Μιλτιάδης.

CIV. Οὗτος δὴ ὢν τότε ὁ Μιλτιάδης, ἥκων ἐκ τῆς Χερσονήσου, καὶ ἐκπεφευγὼς διπλόον θάνατον, ἐστρατήγεε Ἀθηναίων. ἅμα μὲν γὰρ, οἱ Φοίνικες αὐτὸν οἱ ἐπιδιώξαντες μέχρι Ἴμβρου, περὶ πολλοῦ ἐποιεῦντο λαβεῖν τε καὶ ἀναγαγεῖν παρὰ βασιλῆα· ἅμα δὲ, ἐκφυγόντα τε τούτους, καὶ ἀπικόμενον ἐς τὴν ἑωυτοῦ, δοκέοντά τε εἶναι ἐν σωτηρίῃ, ἤδη τὸ ἐνθεῦτέν μιν οἱ ἐχθροὶ ὑποδεξάμενοι, καὶ ὑπὸ δικαστήριον αὐτὸν ἀγαγόντες, ἐδίωξαν τυραννίδος τῆς ἐν Χερσονήσῳ. ἀποφυγὼν δὲ καὶ τούτους, στρατηγὸς οὕτω Ἀθηναίων ἀπεδέχθη, αἱρεθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου.

CV. Καὶ πρῶτα μὲν, ἐόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστεϊ οἱ στρατηγοὶ, ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. τῷ δὴ, ὡς αὐτός τε ἔλεγε Φειδιππίδης καὶ Ἀθηναίοισι ἀπήγγελε, περὶ τὸ Παρθένιον οὖρος τὸ ὑπὲρ Τεγέης, ὁ Πὰν περιπίπτει. βώσαντα δὲ τὸ οὔνομα τοῦ Φειδιππίδεω τὸν Πᾶνα, Ἀθηναίοισι κελεῦσαι ἀπαγγεῖλαι, διότι ἑωυτοῦ οὐδεμίην ἐπιμέλειαν ποιεῦνται, ἐόντος εὔνου Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχῇ γενομένου ἤδη σφίσι χρησίμου, τὰ δ' ἔτι καὶ ἐσομένου. Καὶ ταῦτα μὲν Ἀθηναίοι, καταστάντων σφίσι εὖ ἤδη τῶν πρηγμάτων, πιστεύσαντες εἶναι ἀληθέα, ἱδρύσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλι Πανὸς ἱρὸν, καὶ αὐτὸν ἀπὸ ταύτης τῆς ἀγγελίης θυσίῃσι ἐπετείῃσι καὶ λαμπάδι ἱλάσκονται.

Missus ab Atheniensibus Spartam Phidippides hemerodromus, cui ad Tegeam Pan obviam factus, auxilium Atheniensibus pollicetur. Ob eam causam Pani fanum sacraque Athenis dicata.

CVI. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος, ὅτε πέρ οἱ ἔφη καὶ τὸν Πᾶνα φανῆναι, δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ. ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· "Ὦ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι "ναῖοι ὑμέων δέονται, σφίσι βοηθῆσαι, καὶ μὴ περιϊδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἕλλησι δουλοσύνῃ περιπεσοῦσαν "πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων. καὶ γὰρ Ἐρέτριά τε νῦν ἠνδραπόδισται, καὶ πόλι λογίμῃ ἡ Ἑλλὰς γέγονε ἀσθενεστέρη."

Spartani a Phidippida ad auxilium Athenis ferendum invitati, ante plenilunium in expeditionem proficisci recusant.

Ὁ μὲν δή σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελε. τοῖσι δὲ ἔαδε μὲν βοηδέειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δέ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα, οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον. ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη· εἰνάτῃ δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν, μὴ οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου. οὗτοι μέν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον.

Somnium Hippiæ, antequam Persas in campum Marathonium duceret.

CVII. Τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέετο Ἱππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα, τῆς παροιχομένης νυκτὸς ὄψιν ἰδὼν ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε. ἐδόκεε ὁ Ἱππίης τῇ μητρὶ τῇ ἑωυτοῦ συνευνηδῆναι· συνεβάλετο ὧν ἐκ τοῦ ὀνείρου, κατελθὼν ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἀνασωσάμενος τὴν ἀρχὴν, τελευτήσειν ἐν τῇ ἑωυτοῦ γηραιός. ἐκ μὲν δὴ τῆς ὄψιος συνεβάλετο ταῦτα. Τότε δὲ κατηγεόμενος, τοῦτο μὲν, τὰ ἀνδράποδα τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀτέξησε ἐς τὴν νῆσον τὴν Στυρέων, καλεομένην δὲ Αἰγίλειαν· τοῦτο δὲ, καταγομένας ἐς τὸν Μαραθῶνα τὰς νέας ὥρμιζε οὗτος, ἐκβάντας τε ἐς γῆν τοὺς βαρβάρους διέτασσε. καὶ οἱ ταῦτα διέποντι ἐπῆλθε πταρεῖν τε καὶ βῆξαι μεζόνως ἢν ὡς ἐώθεε. οἷα δὲ οἱ πρεσβυτέρῳ ἐόντι, τῶν ὀδόντων οἱ πλεῦνες ἐσείοντο· τουτέων ὧν ἕνα τῶν ὀδόντων ἐκβάλλει ὑπὸ βίης βήξας. ἐκπεσόντος δὲ ἐς τὴν ψάμμον αὐτοῦ, ἐποιέετο πολλὴν σπουδὴν ἐξευρεῖν· ὡς δὲ οὐκ ἐφαίνετό οἱ ὁ ὀδών, ἀναστενάξας, εἶπε πρὸς τοὺς παραστάτας· "Ἡ γῆ ἥδε οὐκ ἡμετέρη ἐστὶ, οὐδέ "μιν δυνησόμεθα ὑποχειρίην ποιήσασθαι· ὁκόσον δέ τι μοι "μέρος μετῆν, ὁ ὀδὼν μετέχει." Ἱππίης μὲν δὴ ταύτῃ τὴν ὄψιν συνεβάλετο ἐξεληλυθέναι.

Soli Platæenses Atheniensibus præsto sunt. Necessitudo utrorumque unde originem traxerit.

CVIII. Ἀθηναίοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν τεμένεϊ Ἡρακλέος, ἐπῆλθον βοηδέοντες Πλαταιέες πανδημεί. καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόνους ὑπὲρ αὐτέων οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἤδη ἀναιρέατο· ἐδοσαν δὲ ὧδε. πιεζεύμενοι ὑπὸ Θηβαίων οἱ Πλαταιέες, ἐδίδοσαν πρῶτα παραυτχοῦσι Κλεομένεϊ τε τῷ Ἀναξανδρίδεω καὶ Λακεδαιμονίοισι σφέας αὐτούς. οἱ δὲ, οὐ

δεκόμενοι, ἔλεγόν σφι τάδε· "Ἡμεῖς μὲν ἑκαστέρω τε οἰ-
"κέομεν, καὶ ὑμῖν τοιήδε τις γίνοιτ' ἂν ἐπικουρίη ψυχρή·
"φθαίητε γὰρ ἂν πολλάκις ἐξανδραποδισθέντες ἢ τινα
"πυθέσθαι ἡμέων. συμβουλεύομεν δὲ ὑμῖν δοῦναι ὑμέας
"αὐτοὺς Ἀθηναίοισι, πλησιοχώροισί τε ἀνδράσι, καὶ τι-
"μωρέειν ἐοῦσι οὐ κακοῖσι." Ταῦτα συνεβούλευον οἱ Λα-
κεδαιμόνιοι, οὐ κατὰ εὐνοίην οὕτω τῶν Πλαταιέων, ὡς
βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν πόνους, συνεστεῶτας
Βοιωτοῖσι. Λακεδαιμόνιοι μέν νυν Πλαταιεῦσι ταῦτα συν-
εβούλευον· οἱ δὲ οὐκ ἠπίστησαν, ἀλλ' Ἀθηναίων ἱρὰ ποι-
εύντων τοῖσι δώδεκα θεοῖσι, ἱκέται ἱζόμενοι ἐπὶ τὸν βω-
μὸν, ἐδίδοσαν σφέας αὐτούς. Θηβαῖοι δὲ πυθόμενοι ταῦ-
τα, ἐστρατεύοντο ἐπὶ τοὺς Πλαταιέας· Ἀθηναῖοι δέ σφι
ἐβοήθεον. μελλόντων δὲ συνάπτειν μάχην, Κορίνθιοι οὐ περι-
ιδόν· παρατυχόντες δὲ, καὶ καταλλάξαντες, ἐπιτρεψάν-
των ἀμφοτέρων, οὔρισαν τὴν χώρην ἐπὶ τοῖσδε· ἐᾶν Θη-
βαίους Βοιωτῶν τοὺς μὴ βουλομένους ἐς Βοιωτοὺς τελέειν.
Κορίνθιοι μὲν δὴ ταῦτα γνόντες ἀπαλλάσσοντο. Ἀθη-
ναίοισι δὲ ἀπιοῦσι ἐπεδήκαντο Βοιωτοί· ἐπιθέμενοι δὲ, ἐσ-
σώθησαν τῇ μάχῃ. ὑπερβάντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς οἱ Κο-
ρίνθιοι ἔθηκαν Πλαταιεῦσι εἶναι οὔρους, τούτους ὑπερβάν-
τες, τὸν Ἀσωπὸν αὐτὸν ἐποιήσαντο οὖρον Θηβαίοισι πρὸς
Πλαταιέας εἶναι καὶ Ὑσιάς. ἔδοσαν μὲν δὴ οἱ Πλαται-
έες σφέας αὐτοὺς Ἀθηναίοισι τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ· ἦκον δὲ
τότε ἐς Μαραθῶνα βοηθέοντες.

CIX. Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι· τῶν μὲν, οὐκ ἐώντων συμβάλλειν· "ὀλίγους γὰρ εἶναι στρατιῇ τῇ Μήδων συμβαλέειν·" τῶν δὲ, καὶ Μιλτιάδεω, κελευόντων. ὡς δὲ δίχα τε ἐγίνοντο, καὶ ἐνίκα ἡ χείρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἦν γὰρ ἑνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν Ἀθηναίων πολεμαρχέειν· τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι· ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλί-

Discordia inter Atheniensium prætores, quorum alii pugnam dissuadent, alii, interque eos Miltiades, suadent Qui cum Callimachum pole-

marchum ad suam sententiam traduxisset,

μαχος Ἀφιδναῖος· πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης, ἔλεγε τάδε· "Ἐν σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἔστι ἢ καταδουλῶσαι "Ἀθήνας, ἢ ἐλευθέρας ποιήσαντα, μνημόσυνα λιπέσθαι "ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷα οὐδὲ Ἁρμόδιός τε "καὶ Ἀριστογείτων λείπουσι. νῦν γὰρ δὴ, ἐξ οὗ ἐγένοντο "Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἥκουσι μέγιστον. καὶ, ἢν μέν γε "ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδοκται τὰ πείσονται πα- "ραδεδομένοι Ἱππίῃ· ἢν δὲ περιγένηται αὕτη ἡ πόλις, οἵη "τέ ἐστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πολίων γενέσθαι. Κῶς "ὦν δὴ ταῦτα οἷα τέ ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τι του- "τέων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῦρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι "φράσων. ἡμέων τῶν στρατηγῶν, ἐόντων δέκα, δίχα γίνον- "ται αἱ γνῶμαι· τῶν μὲν, κελευόντων συμβαλέειν, τῶν δὲ, "οὐ συμβαλέειν. ἢν μέν νυν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαί "τινα στάσιν μεγάλην ἐμπεσοῦσαν διασείσειν τὰ Ἀθη- "ναίων φρονήματα, ὥστε μηδίσαι· ἢν δὲ συμβάλωμεν, "πρίν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, "θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων, οἷοί τε εἰμὲν περιγενέσθαι τῇ συμ- "βολῇ. Ταῦτα ὦν πάντα ἐς σὲ νυν τείνει, καὶ ἐκ σέο "ἄρτηται, ἢν γὰρ σὺ γνώμῃ τῇ ἐμῇ προσθῇ, ἔστι τοι "πατρίς τε ἐλευθέρη, καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλά- "δι· ἢν δὲ τὴν τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἕλῃ, "ὑπάρξει τοι τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν τὰ ἐναντία."

prœliari decernitur. Dilata pugna, donec summa imperii, quæ alio die penes alium prætorem erat, ad Mitiadem devenisset.

CX. Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης, προσκτᾶται τὸν Καλλίμαχον. προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης, ἐκεκύρωτο συμβάλλειν. Μετὰ δὲ, οἱ στρατηγοὶ, τῶν ἡ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς ἑκάστου αὐτῶν ἐγί- νετο πρυτανηΐη τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν· ὁ δὲ, δεκόμενος, οὐ τι κω συμβολὴν ἐποιέετο, πρίν γε δὴ αὐτοῦ πρυτανηΐη ἐγένετο.

Acies Græcorum quo ordine instructa fuerit.

CXI. Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσ- σοντο ὧδε Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες. τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρεος ἦγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γὰρ νόμος τό-

τε εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν. ἡγεομένου δὲ τούτου, ἐξεδέκοντο ὡς ἀριθμέοντο αἱ φυλαί, ἐχόμεναι ἀλληλέων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο, ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας, Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης γάρ σφι τῆς μάχης, θυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων καὶ πανηγύριας τὰς ἐν τῇσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κήρυξ ὁ Ἀθηναῖος, "ἅμα τε Ἀθηναίοισι λέγων, γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι." Τότε δὲ, τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Μαραθῶνι, ἐγίνετο τοιόνδε τι. τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγίνετο ἐπὶ τάξιας ὀλίγας, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον· τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἔῤῥωτο πλήθεϊ.

CXII. Ὡς δέ σφι διετέτακτο, καὶ τὰ σφάγια ἐγίνετο καλὰ, ἐνθαῦτα ὡς ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἴεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. ἦσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτέων, ἢ ὀκτώ. οἱ δὲ Πέρσαι, ὁρέωντες δρόμῳ ἐπιόντας, παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι· μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον, καὶ πάγχυ ὀλεθρίην, ὁρέωντες αὐτοὺς ἐόντας ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους, οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι, οὔτε τοξευμάτων. ταῦτα μέν νυν οἱ βάρβαροι κατείκαζον. Ἀθηναῖοι δὲ, ἐπεί τε ἀθρόοι προσέμιξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ὁρέοντες, καὶ τοὺς ἄνδρας ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἕλλησι καὶ τὸ οὔνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι. Commisso prœlio,

CXIII. Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι, χρόνος ἐγίνετο πολλός. καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι, καὶ ῥήξαντες, ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν. τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοί τε καὶ Πλαταιέες. νικῶντες δὲ, τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων· τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτέων, συνα- cum diu acriter ancipitique Marte pugnatum esset, postremo Græci vincunt [a 490.].

γαγόντες τὰ κέρεα ἀμφότερα, ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι εἵποντο κόπτοντες, ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι, πῦρ τε αἴτεον, καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν.

Cadunt, cum multis Atheniensibus claris, et Callimachus polemarchus, et Stesilaus prætor. Cynegiri facinus memorabile.

CXIV. Καὶ τοῦτο μὲν, ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός· ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ, Κυναίγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα, ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νηὸς, τὴν χεῖρα ἀποκοπεὶς πελέκεϊ, πίπτει· τοῦτο δὲ, ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοί τε καὶ ὀνομαστοί.

Persæ, navibus raptim conscensis, protinus Phalerum petunt:

CXV. Ἑπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθηναῖοι. τῇσι δὲ λοιπῇσι οἱ βάρβαροι ἐξαναπλωσάμενοι, καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον, τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλωον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. αἰτίη δὲ ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέξαι ἀσπίδα, ἐοῦσι ἤδη ἐν τῇσι νηυσί.

sed quod astu diligenter custodiri viderent. in Asiam revertuntur.

CXVI. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλωον Σούνιον. Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ποδῶν εἶχον, τάχιστα ἐβοήθεον ἐς τὸ ἄστυ· καὶ, ἔφθησάν τε ἀπικόμενοι πρὶν ἢ τοὺς βαρβάρους ἥκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλήου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακλήῳ τῷ ἐν Κυνοσάργεϊ. οἱ δὲ βάρβαροι τῇσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου, τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων, ὑπὲρ τούτου ἀνακωχεύσαντες τὰς νῆας, ἀπέπλωον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην.

Quot utrinque in pugna Marathonia interfecti sint: quidque Epizelo Atheniensi in eadem acciderit.

CXVII. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας· Ἀθηναίων δὲ, ἑκατὸν ἐννενήκοντα καὶ δύο. ἔπεσον μὲν ἀμφοτέρων τοσοῦτοι. Συνήνεικε δὲ αὐτόθι θῶμα γενέσθαι τοιόνδε· Ἀθηναῖον ἄνδρα Ἐπίζηλον τὸν Κουφαγόρεω ἐν τῇ συστάσει μαχόμενόν τε καὶ ἄνδρα γινόμενον ἀγαθὸν, τῶν ὀμμάτων στερηθῆναι, οὔτε πληγέντα οὐδὲν τοῦ

σώματος, οὔτε βληθέντα· καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ζόης διατελέειν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἐόντα τυφλόν. λέγειν δὲ αὐτὸν περὶ τοῦ πάθεος ἥκουσα τοιόνδε τινὰ λόγον. ἄνδρα οἱ δοκέειν ὁπλίτην ἀντιστῆναι μέγαν, τοῦ τὸ γένειον τὴν ἀσπίδα πᾶσαν σκιάζειν· τὸ δὲ φάσμα τοῦτο ἑωυτὸν μὲν παρεξελθεῖν, τὸν δὲ ἑωυτοῦ παραστάτην ἀποκτεῖναι. ταῦτα μὲν δὴ Ἐπίζηλον ἐπυθόμην λέγειν.

Simulacrum Apollinis, Delio Bœotiæ ablatum, Datidis per somnium moniti jussu restituitur.

CXVIII. Δᾶτις δὲ πορευόμενος ἅμα τῷ στρατῷ ἐς τὴν Ἀσίην, ἐπεί τε ἐγένετο ἐν Μυκόνῳ, εἶδε ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ. καὶ ἦτις μὲν ἦν ἡ ὄψις, οὐ λέγεται· ὁ δὲ, ὡς ἡμέρη τάχιστα ἐπέλαμψε, ζήτησιν ἐποιέετο τῶν νεῶν. εὑρὼν δὲ ἐν Φοινίσσῃ νηῒ ἄγαλμα Ἀπόλλωνος κεχρυσωμένον, ἐπυνθάνετο ὁκόθεν σεσυλημένον εἴη· πυθόμενος δὲ ἐξ οὗ ἦν ἱροῦ, ἔπλεε τῇ ἑωυτοῦ νηῒ ἐς Δῆλον. καὶ, ἀπίκατο γὰρ τηνικαῦτα οἱ Δήλιοι ὀπίσω ἐς τὴν νῆσον, κατατίθεταί τε ἐς τὸ ἱρὸν τὸ ἄγαλμα, καὶ ἐντέλλεται τοῖσι Δηλίοισι ἀπαγαγεῖν τὸ ἄγαλμα ἐς Δήλιον τὸ Θηβαίων· τὸ δ' ἔστι ἐπὶ θαλάσσῃ, Χαλκίδος καταντίον. Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ἐντειλάμενος ἀπέπλεε. τὸν δὲ ἀνδριάντα τοῦτον Δήλιοι οὐκ ἀπήγαγον, ἀλλά μιν δι' ἐτέων εἴκοσι Θηβαῖοι αὐτοὶ ἐκ θεοπροπίου ἐκομίσαντο ἐπὶ Δήλιον.

Eretrios captos [c. 101.] Darius humaniter tractat, Cissiæque locum, Ardericcam, iis habitandum dat: juxta quem puteus, unde bitumen, sal oleumque hauriuntur.

CXIX. Τοὺς δὲ τῶν Ἐρετριέων ἀνδραποδισμένους Δᾶτίς τε καὶ Ἀρταφέρνης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετριέας, ἐνεῖχέ σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετριέων· ἐπεί τε δὲ εἶδέ σφεας ἀπαχθέντας παρ' ἑωυτὸν, καὶ ὑποχειρίους ἑωυτῷ ἐόντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἀλλά σφεας τῆς Κισσίης χώρης κατοίκισε ἐν σταθμῷ ἑωυτοῦ, τῷ οὔνομά ἐστι Ἀρδέρικκα· ἀπὸ μὲν Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους σταδίους ἀπέχοντι, τεσσεράκοντα δὲ ἀπὸ τοῦ ῥέεθρος, τὸ παρέχεται τριφασίας ἰδέας. καὶ γὰρ ἄσφαλτον καὶ ἅλας καὶ ἔλαιον ἀρύσσονται ἐξ αὐτοῦ, τρόπῳ τοιῷδε. ἀντλέεται

μὲν κηλωνήϊῳ, ἀντὶ δὲ γαυλοῦ, ἥμισυ ἀσκοῦ οἱ προσδέδεται· ὑποτύψας δὲ τούτῳ, ἀντλέει καὶ ἔπειτα ἐγχέει ἐς δεξαμένην· ἐκ δὲ ταύτης ἐς ἄλλο διαχεόμενον, τρέπεται τριφασίας 15 ὁδούς· καὶ ἡ μὲν ἄσφαλτος καὶ οἱ ἅλες πήγνυνται παραυτίκα, τὸ δὲ ἔλαιον συνάγουσι ἐν ἀγγείοις, τὸ οἱ Πέρσαι καλέουσι ῥαδινάκην· ἔστι δὲ μέλαν, καὶ ὀδμὴν παρεχόμενον βαρέαν. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετριέας κατοίκισε βασιλεὺς Δαρεῖος· οἳ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώρην ταύτην, φυλάσσοντες 20 τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν. τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριέας ἔσχε οὕτω.

Pugna jam pugnata, Athenas veniunt auxilia Spartanorum.

CXX. Λακεδαιμονίων δὲ ἧκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτω, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. ὕστεροι δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς, ἱμείροντο ὅμως δεήσασθαι τοὺς Μήδους. ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα, ἐθέησαντο· μετὰ δὲ, αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτέων, ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω.

Digressio de Alcmæonidarum familia. Proditionis crimen huic familiæ illo tempore motum [c. 115.] Herodotus diligenter diluit [a 121. ad 124]. Alcmæonidæ perinde, ac Callias, tyrannos maxime perosi. Calliæ in Pisistratum odii documenta. Alia hominis facinora memorabilia. [Pannus turpis, adsutus purpuræ Herodoti.]

CXXI. Θῶμα δέ μοι, καὶ οὐκ ἐνδέκομαι τὸν λόγον, Ἀλκμαιωνίδας ἄν κοτε ἀναδέξαι Πέρσῃσι ἐκ συνθήματος ἀσπίδα, βουλομένους ὑπὸ βαξεάροισί τε εἶναι Ἀθηναίους καὶ ὑπὸ Ἱππίῃ· οἵτινες μᾶλλον, ἢ ὁμοίως Καλλίῃ τῷ Φαινίππου, Ἱππονίκου δὲ πατρὶ, φαίνονται μισοτύραννοι ἐόντες. Καλλίης τε γὰρ μοῦνος Ἀθηναίων ἁπάντων ἐτόλμα, ὅκως Πεισίστρατος ἐκπέσοι ἐκ τῶν Ἀθηνέων, τὰ χρήματα αὐτοῦ κηρυσσόμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὠνέεσθαι, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἔχθιστα ἐς αὐτὸν πάντα ἐμηχανᾶτο.

CXXII. Καλλίεω δὲ τούτου ἄξιον πολλαχοῦ μνήμην ἐστὶ πάντα τινὰ ἔχειν. τοῦτο μὲν γὰρ, τὰ προλελεγμένα, ὡς ἀνὴρ ἄκρος ἐλευθερῶν τὴν πατρίδα· τοῦτο δὲ, τὰ ἐν Ὀλυμπίῃ ἐποίησε, ἵππῳ νικήσας, τεθρίππῳ δὲ δεύτερος γενόμενος, Πύθια δὲ πρότερον ἀνελόμενος, ἐφανερώθη ἐς τοὺς Ἕλληνας πάντας μεγίστῃσι δαπάνῃσι· τοῦτο δὲ, κατὰ τὰς ἑωυτοῦ θυγατέρας, ἐούσας τρεῖς, οἵῃς τις ἀνὴρ

ἐγίνετο. ἐπειδὴ γὰρ ἐγένοντο γάμου ὡραῖαι, ἔδωκέ σφι δωρεὴν μεγαλοπρεπεστάτην, ἐκείνησί τε ἐχαρίσατο· ἐκ γὰρ πάντων τῶν Ἀθηναίων, τὸν ἑκάστη ἐθέλοι ἄνδρα ἑωυτῇ ἐκλέξασθαι, ἔδωκε τούτῳ τῷ ἀνδρί.

CXXIII. Καὶ οἱ Ἀλκμαιωνίδαι ὁμοίως, ἢ οὐδὲν ἧσσον τούτου, ἔσαν μισοτύραννοι. θώμα ὦν μοι, καὶ οὐ προσίεμαι τὴν διαβολήν, τούτους γε ἀναδέξαι ἀσπίδα, οἵτινες ἔφευγόν τε τὸν πάντα χρόνον τοὺς τυράννους, ἐκ μηχανῆς τε τῆς τούτων ἐξέλιπον οἱ Πεισιστρατίδαι τὴν τυραννίδα. καὶ οὕτω τοὺς Ἀθήνας οὗτοι ἔσαν οἱ ἐλευθερώσαντες πολλῷ μᾶλλον ἤπερ Ἁρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων, ὡς ἐγὼ κρίνω. οἱ μὲν γὰρ ἐξηγρίωσαν τοὺς ὑπολοίπους Πεισιστρατιδέων, Ἵππαρχον ἀποκτείναντες, οὐδέ τι μᾶλλον ἔπαυσαν τοὺς λοιποὺς τυραννεύοντας· Ἀλκμαιωνίδαι δὲ ἐμφανέως ἐλευθέρωσαν, εἰ δὴ οὗτοί γε ἀληθέως ἔσαν οἱ τὴν Πυθίην ἀναπείσαντες προσημαίνειν Λακεδαιμονίοισι ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, ὥς μοι πρότερον δεδήλωται.

Quantum Alcmæonidæ ad Athenas tyrannide Pisistratidarum liberandas contulerint [5, 62. 65.].

CXXIV. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως τι ἐπιμεμφόμενοι Ἀθηναίων τῷ δήμῳ προεδίδοσαν τὴν πατρίδα; Οὐ μὲν ὦν ἦσάν σφεων ἄλλοι δοκιμώτεροι ἔν γε Ἀθηναίοισι ἄνδρες, οὐδ' οἱ μᾶλλον ἐτετιμέατο. οὕτω οὐδὲ λόγος αἱρέει, ἀναδεχθῆναι ἔκ γε ἂν τούτων ἀσπίδα ἐπὶ τοιούτῳ λόγῳ. Ἀνεδέχθη μὲν γὰρ ἀσπίς· καὶ τοῦτο οὐκ ἔστι ἄλλως εἰπεῖν· ἐγένετο γάρ· ὃς μέν τοι ἦν ὁ ἀναδέξας, οὐκ ἔχω προσωτέρω εἰπεῖν τουτέων.

Nobilissimi Athenis,

CXXV. Οἱ δὲ Ἀλκμαιωνίδαι ἔσαν μὲν καὶ τὰ ἀνέκαθεν λαμπροὶ ἐν τῇσι Ἀθήνῃσι· ἀπὸ δὲ Ἀλκμαίωνος, καὶ αὖτις Μεγακλέος, ἐγένοντο καὶ κάρτα λαμπροί. τοῦτο μὲν γὰρ, Ἀλκμαίων ὁ Μεγακλέος τοῖσι ἐκ Σαρδίων Λυδοῖσι παρὰ Κροίσου ἀπικνεομένοισι ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι, συμπρήκτωρ τε ἐγίνετο καὶ συνελάμψανε προδύμως. καί μιν Κροῖσος πυθόμενος τῶν Λυδῶν, τῶν ἐς τὰ χρηστήρια φοιτεόντων, ἑωυτὸν εὖ ποιέειν, μεταπέμπεται ἐς Σάρδις· ἀπικόμενον δὲ δωρέεται χρυσῷ, τὸν ἂν δύνηται τῷ ἑωυτοῦ σώ-

jam inde a priscis temporibus. Auctus familiæ splendor per Alcmæonem Megaclis filium, quem CrœsusSardes arcessitum magna vi auri donat.

ματι ἐξενείκασθαι ἐσάπαξ. ὁ δὲ Ἀλκμαίων πρὸς τὴν δω- 10
ρεὴν, ἐοῦσαν τοιαύτην, τοιάδε ἐπιτηδεύσας προσέφερε. ἐνδὺς κι-
θῶνα μέγαν, καὶ κόλπον πολὺν καταλιπόμενος τοῦ κιθῶ-
νος, κοθόρνους τοὺς εὕρισκε εὐρυτάτους ἐόντας ὑποδησάμε-
νος, ἦιε ἐς τὸν θησαυρὸν ἐς τόν οἱ κατηγέοντο. ἐσπεσὼν δὲ ἐς
σφρὸν ψήγματος, πρῶτα μὲν παρέσαξε παρὰ τὰς κνήμας 15
τοῦ χρυσοῦ ὅσον ἐχώρεον οἱ κόθορνοι· μετὰ δὲ, τὸν κόλπον
πάντα πλησάμενος χρυσοῦ, καὶ ἐς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς
διαπάσας τοῦ ψήγματος, καὶ ἄλλο λαβὼν ἐς τὸ στόμα,
ἐξῆιε ἐκ τοῦ θησαυροῦ, ἕλκων μὲν μόγις τοὺς κοθόρνους,
παντὶ δέ τεῳ οἰκὼς μᾶλλον ἢ ἀνδρώπῳ· τοῦ τό τε στόμα 20
ἐξέβυστο, καὶ πάντα ἐξόγκωτο. ἰδόντα δὲ τὸν Κροῖσον γέλως
ἐσῆλθε· καί οἱ πάντα τε ἐκεῖνα διδοῖ, καὶ πρὸς, ἕτερα δω-
ρέεται, οὐκ ἐλάσσω ἐκείνων. Οὕτω μὲν ἐπλούτησε ἡ οἰκίη
αὕτη μεγάλως· καὶ ὁ Ἀλκμαίων οὗτος οὕτω τεθριπποτρο-
φήσας, Ὀλυμπιάδα ἀναιρέεται. 25

Post major ei claritas conciliata per Clisthenis, Sicyoniorum tyranni, affinitatem. Qui cum Græcorum nobilissimos Sicyonem invitasset, ut ex iis deligeret, cui filiam Agaristen desponsaret,

CXXVI. Μετὰ δὲ, γενεῇ δευτέρῃ ὕστερον, Κλεισθένης
μιν ὁ Σικυῶνος τύραννος ἐξήιρε, ὥστε πολλῷ ὀνομαστοτέ-
ρην γενέσθαι ἐν τοῖσι Ἕλλησι ἢ πρότερον ἦν. Κλεισθένεϊ
γὰρ τῷ Ἀριστωνύμου, τοῦ Μύρωνος, τοῦ Ἀνδρέω, γίνεται
θυγάτηρ τῇ οὔνομα ἦν Ἀγαρίστη. ταύτην ἠθέλησε, Ἑλ- 5
λήνων πάντων ἐξευρὼν τὸν ἄριστον, τούτῳ γυναῖκα προσθεῖ-
ναι. Ὀλυμπίων ὧν ἑόντων, καὶ νικῶν ἐν αὐτοῖσι τεθρίππῳ
ὁ Κλεισθένης, κήρυγμα ἐποιήσατο "ὅστις Ἑλλήνων ἑωυτὸν
"ἀξιοῖ Κλεισθένεος γαμβρὸν γενέσθαι, ἥκειν ἐς ἑξηκοστὴν
"ἡμέρην, ἢ καὶ πρότερον, ἐς Σικυῶνα· ὡς κυρώσοντος Κλεισ- 10
"θένεος τὸν γάμον ἐν ἐνιαυτῷ, ἀπὸ τῆς ἑξηκοστῆς ἀρξαμένου
"ἡμέρης." Ἐνθαῦτα Ἑλλήνων ὅσοι σφίσι τε αὐτοῖσι ἔσαν
καὶ πάτρῃ ἐξωγκωμένοι, ἐφοίτεον μνηστῆρες· τοῖσι Κλεισ-
θένης καὶ δρόμου καὶ παλαίστρην ποιησάμενος ἐπ' αὐτῷ
τούτῳ εἶχε. 15

alii aliunde se illuc conferunt:

CXXVII. Ἀπὸ μὲν δὴ Ἰταλίης ἦλθε Σμινδυρίδης ὁ
Ἱπποκράτεος Συβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς εἰς ἀνὴρ

ἀπίκετο· (ἡ δὲ Σύβαρις ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον μάλιστα·) καὶ Σιρίτης Δάμασος, Ἀμύριος τοῦ σοφοῦ λεγομένου πάϊς. οὗτοι μὲν ἀπὸ Ἰταλίης ἦλθον. Ἐκ δὲ τοῦ κόλπου τοῦ Ἰονίου, Ἀμφίμνηστος Ἐπιστρόφου Ἐπιδάμνιος· οὗτος δὲ ἐκ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Αἰτωλὸς δὲ ἦλθε, Τιτόρμου τοῦ ὑπερφύντος τε Ἕλληνας ἰσχύϊ, καὶ φυγόντος ἀνθρώπους ἐς τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰτωλίδος χώρης, τούτου τοῦ Τιτόρμου ἀδελφεὸς Μάλης. Ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου, Φείδωνος τοῦ Ἀργείων τυράννου πάϊς Λεωκήδης· Φείδωνος δὲ τοῦ τὰ μέτρα ποιήσαντος Πελοποννησίοισι, καὶ ὑβρίσαντος μέγιστα δὴ Ἑλλήνων ἁπάντων, ὃς ἐξαναστήσας τοὺς Ἠλείων ἀγωνοθέτας, αὐτὸς τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα ἔθηκε· τούτου τε δὴ πάϊς· καὶ Ἀμίαντος Λυκούργου, Ἀρκὰς ἐκ Τραπεζοῦντος· καὶ Ἄζὴν ἐκ Παίου πόλιος Λαφάνης, Εὐφορίωνος τοῦ δεξαμένου τε, ὡς λόγος ἐν Ἀρκαδίῃ λέγεται, τοὺς Διοσκούρους οἰκίοισι, καὶ ἀπὸ τούτου ξεινδοκέοντος πάντας ἀνθρώπους· καὶ Ἠλεῖος Ὀνομαστὸς Ἀγαίου. οὗτοι μὲν δὴ ἐξ αὐτῆς Πελοποννήσου ἦλθον. Ἐκ δὲ Ἀθηνέων ἀπίκοντο Μεγακλέης τε ὁ Ἀλκμαίωνος, τούτου τοῦ παρὰ Κροῖσον ἀπικομένου, καὶ ἄλλος Ἱπποκλείδης Τισάνδρου, πλούτῳ καὶ εἰδεῖ προφέρων Ἀθηναίων. ἀπὸ δὲ Ἐρετρίης, ἀνθεύσης τοῦτον τὸν χρόνον, Λυσανίης· οὗτος δὲ ἀπ' Εὐβοίης μοῦνος. ἐκ δὲ Θεσσαλίης ἦλθε τῶν Σκοπαδέων Διακτορίδης Κρανώνιος. ἐκ δὲ Μολοσσῶν, Ἄλκων. Τοσοῦτοι μὲν ἐγένοντο οἱ μνηστῆρες.

Athenis, præter Hippoclidem, Megacles Alcmæonis a Crœso ditati filius.

CXXVIII. Ἀπικομένων δὲ τουτέων ἐς τὴν προειρημένην ἡμέρην, ὁ Κλεισθένης πρῶτα μὲν τὰς πάτρας τε αὐτέων ἀνεπύθετο, καὶ γένος ἑκάστου· μετὰ δὲ, κατέχων ἐνιαυτὸν, διεπειρᾶτο αὐτέων τῆς τε ἀνδραγαθίης, καὶ τῆς ὀργῆς, καὶ παιδεύσιός τε, καὶ τρόπου· καὶ ἐνὶ ἑκάστῳ ἰὼν ἐς συνουσίην, καὶ συνάπασι, καὶ ἐς γυμνάσιά τε ἐξαγινέων ὅσοι ἦσαν αὐτέων νεώτεροι· καὶ, τό γε μέγιστον, ἐν τῇ συνεστίῃ διεπειρᾶτο. ὅσον γὰρ κατεῖχε χρόνον αὐτοὺς, τοῦτον πάντα ἐποίεε,

Proci per annuum spatium Sicyone detenti, variisque modis tentati. Maxime probantur Athenienses: magis tamen altero Hippoclides.

καὶ ἅμα ἐξείνιζε μεγαλοπρεπέως. Καὶ δή κου μάλιστα τῶν μνηστήρων ἠρέσκοντο οἱ ἀπ' Ἀθηνέων ἀπιγμένοι, καὶ τουτέων μᾶλλον Ἱπποκλείδης ὁ Τισάνδρου καὶ κατ' ἀνδραγαθίην ἐκρίνετο, καὶ ὅτι τὸ ἀνέκαθε τοῖσι ἐν Κορίνθῳ Κυψελίδῃσι ἦν προσήκων.

Is dum in eo est, ut cæteris prælatus, Agaristen in matrimonium ducat, sua ipsius culpa, quod Clisthenem frivola saltatione offendisset, uxore excidit.

CXXIX. Ὡς δὲ ἡ κυρίη ἐγένετο τῶν ἡμερέων, τῆς τε κατακλίσιος τοῦ γάμου, καὶ ἐκφάσιος αὐτοῦ Κλεισθένεος, τὸν κρίνοι ἐκ πάντων, θύσας βοῦς ἑκατὸν ὁ Κλεισθένης, εὐώχεε αὐτούς τε τοὺς μνηστῆρας καὶ τοὺς Σικυωνίους πάντας. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο, οἱ μνηστῆρες ἔριν εἶχον ἀμφί τε μουσικῇ καὶ τῷ λεγομένῳ ἐς τὸ μέσον. προϊούσης δὲ τῆς πόσιος, κατέχων πολλὸν τοὺς ἄλλους ὁ Ἱπποκλείδης, ἐκέλευέ οἱ τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαι ἐμμέλειαν· πειθομένου δὲ τοῦ αὐλητέω, ὀρχήσατο. καί κως ἑωυτῷ μὲν ἀρεστῶς ὀρχέετο· ὁ δὲ Κλεισθένης ὁρέων, ὅλον τὸ πρῆγμα ὑπόπτευε. μετὰ δὲ, ἐπισχὼν ὁ Ἱπποκλείδης χρόνον, ἐκέλευέ τινα τράπεζαν ἐσενεῖκαι. ἐσελθούσης δὲ τῆς τραπέζης, πρῶτα μὲν ἐπ' αὐτῆς ὀρχήσατο Λακωνικὰ σχημάτια· μετὰ δὲ, ἄλλα Ἀττικά· τὸ τρίτον δὲ, τὴν κεφαλὴν ἐρείσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν, τοῖσι σκέλεσι ἐχειρονόμησε. Κλεισθένης δὲ, τὰ μὲν πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα ὀρχεομένου ἀποστυγέων γαμβρὸν ἂν οἱ ἔτι γενέσθαι Ἱπποκλείδεα διὰ τήν τε ὄρχησιν καὶ τὴν ἀναιδείην, κατεῖχε ἑωυτόν, οὐ βουλόμενος ἐκραγῆναι ἐς αὐτόν· ὡς δὲ εἶδε τοῖσι σκέλεσι χειρονομήσαντα, οὐκέτι κατέχειν δυνάμενος, εἶπε· "Ὦ παῖ Τισάνδρου, ἀπορχήσαό "γε μὴν τὸν γάμον." ὁ δὲ Ἱπποκλείδης ὑπολαβὼν εἶπε· "Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ." Ἀπὸ τούτου μὲν τοῦτο οὐνομάζεται.

Igitur Agariste Megacli desponderetur.

CXXX. Κλεισθένης δὲ σιγὴν ποιησάμενος, ἔλεξε ἐς μέσον τάδε· "Ἄνδρες, παιδὸς τῆς ἐμῆς μνηστῆρες, ἐγὼ καὶ "πάντας ὑμέας ἐπαινέω, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, εἰ οἷόν τε εἴη, "χαριζοίμην ἄν, μήτ' ἕνα ὑμέων ἐξαίρετον ἀποκρίνων, μήτε "τοὺς λοιποὺς ἀποδοκιμάζων. ἀλλ', οὐ γὰρ οἷά τέ ἐστι,

" μιῆς πέρι παρθένου βουλεύοντα, πᾶσι κατὰ νόον ποιέειν·
" τοῖσι μὲν ὑμέων ἀπελαυνομένοισι τοῦδε τοῦ γάμου, τάλαν-
" τον ἀργυρίου ἑκάστῳ δωρεὴν δίδωμι τῆς ἀξιώσιος εἵνεκα
" τῆς ἐξ ἐμεῦ γῆμαι, καὶ τῆς ἐξ οἴκου ἀποδημίης· τῷ δὲ
" Ἀλκμαίωνος Μεγακλέϊ ἐγγυῶ παίδα τὴν ἐμὴν Ἀγαρίσ-
" την, νόμοισι τοῖσι Ἀθηναίων." φαμένου δὲ ἐγγυᾶσθαι
Μεγακλέος, ἐκεκύρωτο ὁ γάμος Κλεισθένεϊ.

His nati Clisthenes, novæ Atheniensium decem in tribus divisionis auctor [5, 66.], et Hippocrates: Hippocrate, Megacles et Agariste. Hæc Xanthippo parit Periclem.

CXXXI. Ἀμφὶ μὲν κρίσιος τῶν μνηστήρων τοσαῦτα ἐγένετο, καὶ οὕτω Ἀλκμαιωνίδαι ἐξώσθησαν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα. Τουτέων δὲ συνοικησάντων, γίνεται Κλεισθένης τε ὁ τὰς φυλὰς καὶ τὴν δημοκρατίην Ἀθηναίοισι καταστήσας, ἔχων τὸ οὔνομα ἀπὸ τοῦ μητροπάτορος τοῦ Σικυωνίου· οὗτός τε δὴ γίνεται Μεγακλέϊ καὶ Ἱπποκράτης. ἐκ δὲ Ἱπποκράτεος, Μεγακλέης τε ἄλλος, καὶ Ἀγαρίστη ἄλλη, ἀπὸ τῆς Κλεισθένεος Ἀγαρίστης ἔχουσα τὸ οὔνομα· ἣ συνοικήσασά τε Ξανθίππῳ τῷ Ἀρίφρονος, καὶ ἔγκυος ἐοῦσα, εἶδε ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ, ἐδόκεε δὲ λέοντα τεκεῖν· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τίκτει Περικλέα Ξανθίππῳ.

Post pugnam Marathoniam Miltiades, jam plurimum Athenis pollens, accepta classe LXX navium,

CXXXII. ΜΕΤΑ' δὲ τὸ ἐν Μαραθῶνι τρῶμα γενόμενον, Μιλτιάδης, καὶ πρότερον εὐδοκιμέων παρὰ Ἀθηναίοισι, τότε μᾶλλον αὔξετο. αἰτήσας δὲ νέας ἑβδομήκοντα καὶ στρατιήν τε καὶ χρήματα τοὺς Ἀθηναίους, οὐ φράσας σφι ἐπ' ἣν ἐπιστρατεύεται χώρην, ἀλλὰ φὰς αὐτοὺς καταπλουτιεῖν, ἢν οἱ ἕπωνται· ἐπὶ γὰρ χώρην τοιαύτην δή τινα ἄξειν, ὅθεν χρυσὸν εὐπετέως ἄφθονον οἴσονται· λέγων τοιαῦτα, αἴτεε τὰς νέας. Ἀθηναῖοι δὲ τούτοισι ἐπαρθέντες, παρέδοσαν.

Parum adoritur. Pariis fortissime resistentibus,

CXXXIII. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μιλτιάδης τὴν στρατιὴν, ἔπλεε ἐπὶ Πάρον, πρόφασιν ἔχων ὡς οἱ Πάριοι ὑπῆρξαν πρότεροι στρατεύσαντες τριήρεϊ ἐς Μαραθῶνα ἅμα τῷ Πέρσῃ. τοῦτο μὲν δὴ πρόσχημα λόγου ἦν· ἀτάρ τινα καὶ ἔγ-

κοτον εἶχε τοῖσι Παρίοισι διὰ Λυσαγόρεα τὸν Τισίεω, ἐόντα γένος Πάριον, διαξαλόντα μιν πρὸς Ὑδάρνεα τὸν Πέρσην. Ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν ἔπλεε ὁ Μιλτιάδης τῇ στρατιῇ, ἐπολιόρκεε Παρίους, κατειλημένους ἐντὸς τείχεος· καὶ ἐσπέμπων κήρυκα, αἴτεε ἑκατὸν τάλαντα, φὰς, ἢν μή οἱ δῶσι, οὐκ ἀπαναστήσειν τὴν στρατιήν. πρὶν ἢ ἐξέλῃ σφέας. Οἱ δὲ Πάριοι, ὅκως μέν τι δώσουσι Μιλτιάδῃ ἀργυρίου, οὐδὲν διενοεῦντο· οἱ δὲ, ὅκως διαφυλάξουσι τὴν πόλιν, τοῦτο ἐμηχανῶντο· ἄλλα τε ἐπιφραζόμενοι, καὶ, τῇ μάλιστα ἔσκε ἑκάστοτε ἐπίμαχον τοῦ τείχεος, τοῦτο ἅμα νυκτὶ ἐξήρεστο διπλήσιον τοῦ ἀρχαίου.

Miltiades, etsi sacerdotis cujusdam Pariæ opera adjutus, læso femore,

CXXXIV. Ἐς μὲν δὴ τοσοῦτο τοῦ λόγου οἱ πάντες Ἕλληνες λέγουσι· τὸ ἐνθεῦτεν δὲ αὐτοὶ Πάριοι γενέσθαι ὧδε λέγουσι. Μιλτιάδῃ ἀπορέοντι ἐλθεῖν ἐς λόγους αἰχμάλωτον γυναῖκα, ἐοῦσαν μὲν Παρίην γένος, οὔνομα δὲ οἱ εἶναι Τιμοῦν· εἶναι δὲ ὑποζάκορον τῶν χθονίων θεῶν. ταύτην ἐλθοῦσαν ἐς ὄψιν Μιλτιάδεω, συμβουλεῦσαί οἱ, εἰ περὶ πολλοῦ ποιέεται Πάρον ἑλεῖν, τὰ ἂν αὐτὴ ὑποθῆται, ταῦτα ποιέειν. μετὰ δὲ, τὴν μὲν ὑποθέσθαι· τὸν δὲ, ἀπικόμενον ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν πρὸ τῆς πόλιος ἐόντα, τὸ ἕρκος θεσμοφόρου Δήμητρος ὑπερθορέειν, οὐ δυνάμενον τὰς θύρας ἀνοῖξαι· ὑπερθορόντα δὲ, ἰέναι ἐπὶ τὸ μέγαρον, ὅ τι δὴ ποιήσοντα ἐντὸς, εἴ τε κινήσοντά τι τῶν ἀκινήτων, εἴ τε ὅ τι δή ποτε πρήξοντα· πρὸς τῇσι θύρῃσί τε γενέσθαι, καὶ πρόκα τε φρίκης αὐτὸν ὑπελθούσης, ὀπίσω τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰέσθαι· καταθρώσκοντα δὲ τὴν αἰμασιὴν, τὸν μηρὸν σπασθῆναι· οἱ δὲ, αὐτὸν τὸ γόνυ προσπταῖσαι λέγουσι.

infectisque rebus abit. Quid Pythia Pariis oraculum de pœna sacerdoti irroganda consulentibus responderit.

CXXXV. Μιλτιάδης μέν νυν φλαύρως ἔχων, ἀπέπλεε ὀπίσω, οὔτε χρήματα Ἀθηναίοισι ἄγων, οὔτε Πάρον προσκτησάμενος, ἀλλὰ πολιορκήσας τε ἓξ καὶ εἴκοσι ἡμέρας, καὶ δηϊώσας τὴν νῆσον. Πάριοι δὲ, πυθόμενοι ὡς ἡ ὑποζάκορος τῶν θεῶν Τιμὼ Μιλτιάδῃ κατηγήσατο, βουλόμενοί μιν ἀντὶ τουτέων τιμωρήσασθαι, θεοπρόπους πέμπουσι

ἐς Δελφοὺς, ὡς σφέας ἡσυχίη τῆς πολιορκίης ἔσχε. ἔπεμπον δὲ ἐπειρησομένους εἰ καταχρήσονται τὴν ὑποζάκορον τῶν Θεῶν, ὡς ἐξηγησαμένην τοῖσι ἐχθροῖσι τῆς πατρίδος ἅλωσιν, καὶ τὰ ἐς ἕρσενα γόνον ἄῤῥητα ἱρὰ ἐκφήνασαν Μιλτιάδῃ. ἡ δὲ Πυθίη οὐκ ἔα, φᾶσα, "οὐ Τιμοῦν εἶναι τὴν αἰτίην τουτέων, ἀλλὰ, δεῖν γὰρ Μιλτιάδεα τελευτᾷν μὴ εὖ, φανῆναί οἱ τῶν κακῶν κατηγεμόνα." Παρίοισι μὲν δὴ ταῦτα ἡ Πυθίη ἔχρησε.

Miltiades Athenas reversus ob expeditionem Pariam accusatur. Ibi quoniam ipse, quippe femore æger, pro se dicere non posset, verba pro eo amici faciunt, et victoriam Marathoniam et Lemni expugnationem commemorantes. Sic capitis absolutus, pecunia multatur: quam multam, cum ex morbo postmodum decessisset, filius ejus Cimon exsolvit.

CXXXVI. Ἀθηναῖοι δὲ ἐκ Πάρου Μιλτιάδεα ἀπονοστήσαντα ἔσχον ἐν στόματι, οἵ τε ἄλλοι, καὶ μάλιστα Ξάνθιππος, ὁ Ἀρίφρονος· ὃς θανάτου ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον Μιλτιάδεα, ἐδίωκε τῆς Ἀθηναίων ἀπάτης εἵνεκεν. Μιλτιάδης δὲ, αὐτὸς μὲν παρεὼν, οὐκ ἀπελογέετο· ἦν γὰρ ἀδύνατος, ὥστε σηπομένου τοῦ μηροῦ. προκειμένου δὲ αὐτοῦ ἐν κλίνῃ, ὑπεραπολογέοντο οἱ φίλοι, τῆς μάχης τε τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης πολλὰ ἐπιμεμνημένοι, καὶ τὴν Λήμνου αἵρεσιν· ὡς ἑλὼν Λῆμνόν τε καὶ τισάμενος τοὺς Πελασγοὺς, παρέδωκε Ἀθηναίοισι. Προσγενομένου δὲ τοῦ δήμου αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θανάτου, ζημιώσαντος δὲ κατὰ τὴν ἀδικίην πεντήκοντα ταλάντοισι, Μιλτιάδης μὲν μετὰ ταῦτα, σφακελίσαντός τε τοῦ μηροῦ καὶ σαπέντος, τελευτᾷ· τὰ δὲ πεντήκοντα τάλαντα ἐξέτισε ὁ παῖς αὐτοῦ Κίμων.

CXXXVII. ΛΗΜΝΟΝ δὲ Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος ὧδε ἔσχε. Πελασγοὶ, ἐπεί τε ἐκ τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐξεβλήθησαν, εἴτε ὦν δὴ δικαίως, εἴτε ἀδίκως·—τοῦτο γὰρ οὐκ ἔχω φράσαι, πλὴν τὰ λεγόμενα· ὅτι Ἑκαταῖος μὲν ὁ Ἡγησάνδρου ἔφησε ἐν τοῖσι λόγοισι, λέγων "ἀδίκως. ἐπεί τε γὰρ ἰδεῖν τοὺς Ἀθηναίους τὴν χώρην, τήν σφισι ὑπὸ τὸν Ὑμησσὸν ἐοῦσαν ἔδοσαν οἰκῆσαι, μισθὸν τοῦ τείχεος τοῦ περὶ τὴν ἀκρόπολίν κοτε ἐληλαμένου· ταύτην ὡς ἰδεῖν τοὺς

Digressio de Lemno ejusque incolis Pelasgis. Pelasgi olim Hymetti accolæ, sedibus suis ab Atheniensibus ejecti, (cujus expulsionis

variæ traduntur causæ,) cum alia loca, tum Lemnum occupant.

Ἀθηναίους ἐξεργασμένην εὖ, τὴν πρότερον εἶναι κακήν τε καὶ τοῦ μηδενὸς ἀξίην, λαβεῖν φθόνον τε καὶ ἵμερον τῆς γῆς, καὶ οὕτω ἐξελαύνειν αὐτοὺς οὐδεμίην ἄλλην πρόφασιν προϊσχομένους τοὺς Ἀθηναίους." Ὡς δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγουσι, " δικαίως ἐξελάσαι. κατοικημένους γὰρ τοὺς Πελασγοὺς ὑπὸ τῷ Ὑμησσῷ, ἐνθεῦτεν ὁρμεωμένους, ἀδικέειν τάδε. φοιτᾶν γὰρ αἰεὶ τὰς σφετέρας θυγατέρας τε καὶ τοὺς παῖδας ἐπ' ὕδωρ ἐπὶ τὴν Ἐννεάκρουνον· οὐ γὰρ εἶναι τοῦτον τὸν χρόνον σφίσι κω οὐδὲ τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι οἰκέτας. ὅκως δὲ ἔλθοιεν αὗται, τοὺς Πελασγοὺς ὑπὸ ὕβριός τε καὶ ὀλιγωρίης βιᾶσθαί σφεας. καὶ ταῦτα μέντοι σφίσι οὐκ ἀπαρξᾶν ποιέειν, ἀλλὰ τέλος καὶ ἐπιβουλεύοντας ἐπιχειρήσειν φανῆναι ἐπ' αὐτοφώρῳ. ἑωυτοὺς δὲ γενέσθαι τοσούτῳ ἐκείνων ἄνδρας ἀμείνονας, ὅσῳ παρεὸν αὐτοῖσι ἀποκτεῖναι τοὺς Πελασγούς, ἐπεί σφεας ἔλαβον ἐπιβουλεύοντας, οὐκ ἐθελῆσαι, ἀλλά σφι προειπεῖν ἐκ τῆς γῆς ἐξιέναι. τοὺς δὲ, οὕτω δὴ ἐκχωρήσαντας, ἄλλα τε σχεῖν χωρία καὶ δὴ καὶ Λῆμνον." Ἐκεῖνα μὲν δὴ Ἑκαταῖος ἔλεξε, ταῦτα δὲ Ἀθηναῖοι λέγουσι.—

Inde ad pœnas petendas Brauronem navibus appulsis, magnum numerum feminarum Atticarum per insidias rapiunt, cum iisque consuescunt. Post et filios his feminis in Lemno genitos, quod soboli Pelasgicarum mulierum

CXXXVIII. Οἱ δὲ Πελασγοὶ οὗτοι, Λῆμνον τότε νεμόμενοι, καὶ βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι, εὖ τε ἐξεπιστάμενοι τὰς Ἀθηναίων ὁρτὰς, πεντηκοντέρους στησάμενοι, ἐλόχησαν Ἀρτέμιδι ἐν Βραυρῶνι ἀγούσας ὁρτὴν τὰς τῶν Ἀθηναίων γυναῖκας. ἐνθεῦτεν δὲ ἁρπάσαντες τουτέων πολλὰς, οἴχοντο ἀποπλέοντες· καί σφεας ἐς Λῆμνον ἀγαγόντες, παλλακὰς εἶχον. Ὡς δὲ τέκνων αὗται αἱ γυναῖκες ὑπεπλήσθησαν, γλῶσσάν τε τὴν Ἀττικὴν καὶ τρόπους τῶν Ἀθηναίων ἐδίδασκον τοὺς παῖδας. οἱ δὲ οὔτε συμμίσγεσθαι τοῖσι ἐκ τῶν Πελασγίδων γυναικῶν παισὶ ἤθελον, εἴ τε τύπτοιτό τις αὐτέων ὑπ' ἐκείνων τινὸς, ἐξοήθεόν τε πάντες, καὶ ἐτιμώρεον ἀλλήλοισι· καὶ δὴ καὶ ἄρχειν τε τῶν παίδων οἱ παῖδες ἐδικαίευν, καὶ πολλὸν ἐπεκράτεον.

Μαθόντες δὲ ταῦτα οἱ Πελασγοὶ, ἑωυτοῖσι λόγους ἐδίδοσαν· καί σφισι βουλευομένοισι, δεινόν τι ἐσέδυνε, εἰ δὴ διαγινώσκοιεν σφίσι τε βοηθέειν οἱ παῖδες πρὸς τῶν κουριδιέων γυναικῶν τοὺς παῖδας, καὶ τουτέων αὐτίκα ἄρχειν πειρῶατο, τί δὴ ἀνδρωθέντες δῆθεν ποιήσουσι. ἐνθαῦτα ἔδοξέ σφι κτείνειν τοὺς παῖδας τοὺς ἐκ τῶν Ἀττικέων γυναικῶν. ποιεῦσι δὴ ταῦτα· προσαπολλύουσι δέ σφεων καὶ τὰς μητέρας. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου, καὶ τοῦ προτέρου τούτων, τὸ ἐργάσαντο αἱ γυναῖκες, τοὺς ἅμα Θόαντι ἄνδρας σφετέρους ἀποκτείνασαι, νενόμισται ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, τὰ σχέτλια ἔργα πάντα, Λήμνια καλέεσθαι.

infesti viderentur, et ipsas matres necant.

CXXXIX. Ἀποκτείνασι δὲ τοῖσι Πελασγοῖσι τοὺς σφετερέους παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, οὔτε γῆ καρπὸν ἔφερε, οὔτε γυναῖκες τε καὶ ποῖμναι ὁμοίως ἔτικτον καὶ πρὸ τοῦ. πιεζόμενοι δὲ λιμῷ τε καὶ ἀπαιδίῃ, ἐς Δελφοὺς ἔπεμπον, λύσιν τινὰ αἰτησόμενοι τῶν παρεόντων κακῶν. Ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευε Ἀθηναίοισι δίκας διδόναι ταύτας τὰς ἂν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι δικάσωσι. ἦλθόν τε δὴ ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ Πελασγοὶ, καὶ δίκας ἐπαγγέλλοντο βουλόμενοι διδόναι παντὸς τοῦ ἀδικήματος. Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ πρυτανηίῳ κλίνην στρώσαντες, ὡς εἶχον κάλλιστα, καὶ τράπεζαν ἐπιπλέην ἀγαθῶν πάντων παραθέντες, ἐκέλευον τοὺς Πελασγοὺς τὴν χώρην σφίσι παραδιδόναι οὕτω ἔχουσαν. οἱ δὲ Πελασγοὶ ὑπολαβόντες, εἶπαν· "Ἐπεὰν βορέη "ἀνέμῳ αὐτημερὸν νηῦς ἐξανύσῃ ἐκ τῆς ὑμετέρης ἐς τὴν "ἡμετέρην, τότε παραδώσομεν." τοῦτο εἶπαν, ἐπιστάμενοι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον γενέσθαι· ἡ γὰρ Ἀττικὴ πρὸς νότον κέεται πολλὸν τῆς Λήμνου.

Ob hanc cædem calamitates iis gravissimæ divinitus importatæ. Quam deorum iram ut averruncarent, a Pythia Atheniensibus pœnas, quas illi poposcissent, dare jubentur. His ipsam Lemnum petentibus, quo artificio oraculum tunc eluserint.

CXL. Τότε μὲν τοιαῦτα. ἔτεσι δὲ κάρτα πολλοῖσι ὕστερον τουτέων, ὡς ἡ Χερσόνησος ἡ ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι, Μιλτιάδης ὁ Κιμώνος, ἐτησιέων ἀνέμων κατεστηκότων, νηῒ κατανύσας ἐξ Ἐλαιοῦντος τοῦ ἐν Χερ-

Multis post annis Miltiades e Chersoneso Lemnum profectus,

oraculo illo utens Pelasgis, ut insulam Atheniensibus cedant, imperat. Hephæstiæ incolæ dicto audientes: Myrinæi vi expulsi. Itaque Lemnus Athenarum ditioni subjecta.

σανήσῳ ἐς Λῆμνον, προηγόρευε ἐξιέναι ἐκ τῆς νήσου τοῖσι Πελασγοῖσι, ἀναμιμνήσκων σφέας τὸ χρηστήριον τὸ οὐδαμᾶ ἤλπισαν σφίσι οἱ Πελασγοὶ ἐπιτελέεσθαι. Ἡφαιστιέες μέν νυν ἐπείθοντο· Μυριναῖοι δὲ, οὐ συγγινωσκόμενοι εἶναι τὴν Χερσόνησον Ἀττικὴν, ἐπολιορκέοντο, ἐς ὃ καὶ αὐτοὶ παρέστησαν. οὕτω δὴ τὴν Λῆμνον ἔσχον Ἀθηναῖοί τε καὶ Μιλτιάδης.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΕΒΔΟΜΗ.

ΠΟΛΥΜΝΙΑ.

Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος, καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον τοῖσι Ἀθηναίοισι διὰ τὴν ἐς Σάρδις ἐσβολήν, καὶ δὴ καὶ τότε πολλῷ τε δεινότερα ἐποίεε, καὶ μᾶλλον ὥρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ αὐτίκα μὲν ἐπηγγέλλετο, πέμπων ἀγγέλους κατὰ πόλις, ἑτοιμάζειν στρατιὴν, πολλῷ πλέω ἐπιτάσσων ἑκάστοισι ἢ πρότερον παρεῖχον, καὶ νέας τε, καὶ ἵππους, καὶ σῖτον, καὶ πλοῖα. τουτέων δὲ περιαγγελλομένων, ἡ Ἀσίη ἐδονέετο ἐπὶ τρία ἔτεα, καταλεγομένων τε τῶν ἀρίστων, ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσομένων, καὶ παρασκευαζομένων. Τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ Αἰγύπτιοι, ὑπὸ Καμβύσεω δουλωθέντες, ἀπέστησαν ἀπὸ Περσέων. ἐνθαῦτα δὴ καὶ μᾶλλον ὥρμητο καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους στρατεύεσθαι.

Novus Persarum contra Græcos apparatus trium annorum [ab a. 489. ad 487.]. Quarto anno Ægyptus a Persis deficit [a. 486.].

II. Στελλομένου δὲ Δαρείου ἐπ' Αἴγυπτον καὶ Ἀθήνας, τῶν παίδων αὐτοῦ στάσις ἐγένετο μεγάλη περὶ τῆς ἡγεμονίης· ὡς δεῖ μιν, ἀποδέξαντα βασιλῆα, κατὰ τὸν Περσέων νόμον, οὕτω στρατεύεσθαι. Ἦσαν γὰρ Δαρείῳ,

Darius Ægyptum Græciamque invasurus dum in eo est, ut more Per-

sarum ex filiis successorem sibi deligat, magna inter hos de successione contentio oritur.

καὶ πρότερον ἢ βασιλεῦσαι, γεγονότες τρεῖς παῖδες ἐκ τῆς προτέρης γυναικὸς, Γωβρύεω θυγατρός· καὶ βασιλεύσαντι, ἐξ Ἀτόσσης τῆς Κύρου ἕτεροι τέσσερες. τῶν μὲν δὴ προτέρων ἐπρέσβευε Ἀρτοβαζάνης· τῶν δὲ ἐπιγενομένων, Ξέρξης. ἐόντες δὲ μητρὸς οὐ τῆς αὐτῆς, ἐστασίαζον· ὁ μὲν Ἀρταβαζάνης, κατότι πρεσβύτατός τε εἴη παντὸς τοῦ γόνου, καὶ ὅτι νομιζόμενα εἴη πρὸς πάντων ἀνθρώπων, τὸν πρεσβύτατον τὴν ἀρχὴν ἔχειν· Ξέρξης δὲ, ὡς Ἀτόσσης τε παῖς εἴη, τῆς Κύρου θυγατρός, καὶ ὅτι Κῦρος εἴη ὁ κτησάμενος τοῖσι Πέρσῃσι τὴν ἐλευθερίην.

Demaratus illo temporis articulo Susa delatus [6, 70.] quid Xerxi, Dario ex Atossa genito, suaserit. Cujus consilium secutus Xerxes, a patre obtinet, ut, cæteris posthabitis regni successor nominetur.

III. Δαρείου δὲ οὐκ ἀποδεικνυμένου κω γνώμην, ἐτύγχανε κατὰ τὠυτὸ τούτοισι καὶ Δημάρητος, ὁ Ἀρίστωνος, ἀναβεβηκὼς ἐς Σοῦσα, ἐστερημένος τε τῆς ἐν Σπάρτῃ βασιληΐης, καὶ φυγὴν ἐπιβαλὼν ἑωυτῷ ἐκ Λακεδαίμονος. οὗτος ὠνὴρ πυθόμενος τῶν Δαρείου παίδων τὴν διαφορὴν, ἐλθὼν, ὡς ἡ φάτις μιν ἔχει, Ξέρξῃ συνεβούλευε λέγειν πρὸς τοῖσι ἔλεγε ἔπεσι, ὡς "αὐτὸς μὲν γένοιτο Δαρείῳ ἤδη βασιλεύοντι, καὶ ἔχοντι τὸ Περσέων κράτος· Ἀρτοβαζάνης δὲ, "ἔτι ἰδιώτῃ ἐόντι Δαρείῳ. οὔκων οὔτ' εἰκὸς εἴη, οὔτε δίκαιον, ἄλλον τινὰ τὸ γέρας ἔχειν πρὸ ἑωυτοῦ· ἐπεί γε καὶ "ἐν Σπάρτῃ, ἔφη ὁ Δημάρητος ὑποτιθέμενος, οὕτω νομίζεσθαι, ἢν οἱ μὲν προγεγονότες ἔωσι πρὶν ἢν τὸν πατέρα "σφέων βασιλεῦσαι, ὁ δὲ βασιλεύοντι ὀψίγονος ἐπιγένηται, τοῦ ἐπιγενομένου τὴν ἔκδεξιν τῆς βασιληΐης γίνεσθαι." Χρησαμένου δὲ Ξέρξεω τῇ Δημαρήτου ὑποθήκῃ, γνοὺς ὁ Δαρεῖος ὡς λέγοι δίκαια, βασιλῆά μιν ἀπέδεξε. δοκέει δέ μοι, καὶ ἄνευ ταύτης τῆς ὑποθήκης βασιλεύσαι ἂν Ξέρξης· ἡ γὰρ Ἄτοσσα εἶχε τὸ πᾶν κράτος.

Altero post anno Darius, omni jam belli apparatu instructo

IV. Ἀποδέξας δὲ βασιλῆα Πέρσῃσι Δαρεῖος Ξέρξεα, ὥρμητο στρατεύεσθαι. ἀλλὰ γὰρ, μετὰ ταῦτά τε καὶ Αἰγύπτου ἀπόστασιν τῷ ὑστέρῳ ἔτεϊ, παρασκευαζόμενον συνήνεικε αὐτὸν Δαρεῖον, βασιλεύσαντα τὰ πάντα ἔξ τε καὶ

τριήκοντα ἔτεα, ἀποθανεῖν· οὐδέ οἱ ἐξεγένετο οὔτε τοὺς ἀπεστεῶτας Αἰγυπτίους οὔτε Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι. Ἀποθανόντος δὲ Δαρείου, ἡ βασιληΐη ἀνεχώρησε ἐς τὸν παῖδα τὸν ἐκείνου Ξέρξεα. diem supremum obit [a. 485.].

v. Ὁ τοίνυν Ξέρξης ἐπὶ μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐδαμῶς πρόθυμος ἦν κατ' ἀρχὰς στρατεύεσθαι, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο τὴν στρατιῆς ἄγερσιν. παρεὼν δὲ καὶ δυνάμενος παρ' αὐτῷ μέγιστον Περσέων Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω, ὃς ἦν Ξέρξῃ μὲν ἀνεψιὸς, Δαρείου δὲ ἀδελφεῆς παῖς, τοιούτου λόγου εἴχετο, λέγων· "Δέσποτα, οὐκ οἰκός ἐστι Ἀθηναίους, ἐργασαμένους πολλὰ ἤδη κακὰ Πέρσας, μὴ οὐ δοῦναι δίκας τῶν ἐποίησαν. ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις τά περ ἐν χερσὶ ἔχεις· ἡμερώσας δὲ Αἴγυπτον τὴν ἐξυβρίσασαν, στρατηλάτεε ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἵνα λόγος τέ σε ἔχῃ πρὸς ἀνδρώπων ἀγαθὸς, καί τις ὕστερον φυλάσσηται ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατεύεσθαι." Οὗτος μέν οἱ ὁ λόγος ἦν τιμωρός· τοῦ δὲ λόγου παρενθήκην ποιεέσκετο τήνδε, ὡς "ἡ Εὐρώπη περικαλλὴς χώρη, καὶ δένδρεα παντοῖα φέρει τὰ ἥμερα, ἀρετήν τε ἄκρη, βασιλεΐ τε μούνῳ θνητῶν ἀξίη ἐκτῆσθαι." Xerxes regnum adeptus, cum initio ab armis Græciæ inferendis abhorreret, et a Mardonio,

vi. Ταῦτα δὲ ἔλεγε, οἷα νεωτέρων ἔργων ἐπιθυμητὴς ἐών, καὶ θέλων αὐτὸς τῆς Ἑλλάδος ὕπαρχος εἶναι. χρόνῳ δὲ κατεργάσατό τε καὶ ἀνέπεισε Ξέρξεα, ὥστε ποιέειν ταῦτα· συνέλαβε γὰρ καὶ ἄλλα οἱ σύμμαχα γενόμενα ἐς τὸ πείθεσθαι Ξέρξεα. τοῦτο μέν, ἀπὸ τῆς Θεσσαλίης παρὰ τῶν Ἀλευαδέων ἀπιγμένοι ἄγγελοι ἐπεκαλέοντο βασιλῆα, πᾶσαν προθυμίην παρεχόμενοι, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ Ἀλευάδαι οὗτοι ἔσαν Θεσσαλίης βασιλῆες. τοῦτο δὲ, Πεισιστρατιδέων οἱ ἀναβεβηκότες ἐς Σοῦσα, τῶν τε αὐτέων λόγων ἐχόμενοι τῶν καὶ οἱ Ἀλευάδαι, καὶ δή τι πρὸς τούτοισι ἔτι πλέον προσορέγοντό οἱ, ἔχοντες Ὀνομάκριτον, ἄνδρα Ἀθηναῖον, χρησμολόγον τε καὶ διαθέτην χρησμῶν τῶν Μουσαίου. ἀναβεβήκεσαν γὰρ τὴν ἔγθρην προκαταλυ- et ab Aleuadis, Pisistratidis Onomacritoque vate ad Græcos subigendos incitatur.

σάμενοι· ἐξηλάσθη γὰρ ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου ὁ Ὀνομάκριτος ἐξ Ἀθηνέων, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλοὺς ὑπὸ Λάσου τοῦ Ἑρμιονέος ἐμποιέων ἐς τὰ Μουσαίου χρησμόν, ὡς αἱ ἐπὶ Λήμνου ἐπικείμεναι νῆσοι ἀφανιζοίατο κατὰ τῆς θαλάσσης. διὸ ἐξήλασέ μιν ὁ Ἵππαρχος, πρότερον χρεώμενος τὰ μάλιστα. Τότε δὲ συναναβὰς, ὅκως ἀπίκοιτο ἐς ὄψιν τὴν βασιλῆος, λεγόντων τῶν Πεισιστρατιδέων περὶ αὐτοῦ σεμνοὺς λόγους, κατέλεγε τῶν χρησμῶν· εἰ μέν τι ἐνέοι σφάλμα φέρον τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγε οὐδέν· ὁ δὲ τὰ εὐτυχέστατα ἐκλεγόμενος, ἔλεγε τόν τε Ἑλλήσποντον ὡς ζευχθῆναι χρεὸν εἴη ὑπ' ἀνδρὸς Πέρσεω, τήν τε ἔλασιν ἐξηγεόμενος. οὗτός τε δὴ χρησμῳδέων προσεφέρετο, καὶ οἵ τε Πεισιστρατίδαι καὶ οἱ Ἀλευάδαι γνώμας ἀποδεικνύμενοι.

Primum Ægyptus recepta [a. 484.]. Ægyptiis præficitur Achæmenes Darii filius, quem post Inarus obtruncat [3, 12.].

VII. Ὡς δὲ ἀνεγνώσθη Ξέρξῃ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐνθαῦτα δευτέρῳ μὲν ἔτεϊ μετὰ τὸν θάνατον τὸν Δαρείου, πρῶτα στρατηΐην ποιέεται ἐπὶ τοὺς ἀπεστεῶτας. τούτους μέν νυν καταστρεψάμενος, καὶ Αἴγυπτον πᾶσαν πολλὸν δουλοτέρην ποιήσας ἢ ἐπὶ Δαρείου ἦν, ἐπιτρέπει Ἀχαιμένεϊ, ἀδελφεῷ μὲν ἑωυτοῦ, Δαρείου δὲ παιδί. Ἀχαιμένεα μέν νυν ἐπιτροπεύοντα Αἰγύπτου, χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσε Ἰνάρως ὁ Ψαμμιτίχου, ἀνὴρ Λίβυς.

Xerxis ad Persarum proceres de Græcia invadenda oratio. 1

VIII. Ξέρξης δὲ μετὰ Αἰγύπτου ἅλωσιν, ὡς ἔμελλε ἐς χεῖρας ἄξεσθαι τὸ στράτευμα τὸ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, σύλλογον ἐπίκλητον Περσέων τῶν ἀρίστων ἐποιέετο, ἵνα γνώμας τε πύθηται σφέων, καὶ αὐτὸς ἐν πᾶσι εἴπῃ τὰ θέλει. Ὡς δὲ συνελέχθησαν, ἔλεξε Ξέρξης τάδε· "Ἄνδρες Πέρσαι, οὔ "τ' αὐτὸς κατηγήσομαι νόμον τόνδε ἐν ὑμῖν τιθεὶς, παρα- "δεξάμενός τε αὐτῷ χρήσομαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι "τῶν πρεσβυτέρων, οὐδαμᾶ κω ἠτρεμήσαμεν, ἐπεί τε παρε- "λάβομεν τὴν ἡγεμονίην τήνδε παρὰ Μήδων, Κύρου κατε- "λόντος Ἀστυάγεα· ἀλλὰ θεός τε οὕτω ἄγει, καὶ αὐ- "τοῖσι ἡμῖν πολλὰ ἐπέπουσι συμφέρεται ἐπὶ τὸ ἄμεινον. "Τὰ μέν νυν Κύρός τε καὶ Καμβύσης πατήρ τε ἐμὸς Δα-

" ρεῖος κατεργάσαντο καὶ προσεκτήσαντο ἔθνεα, ἐπιστα-
" μένοισι εὖ οὐκ ἄν τις λέγοι. Ἐγὼ δὲ, ἐπεί τε παρέλα-
" βον τὸν θρόνον, τοῦτο ἐφρόντιζον, ὅκως μὴ λείψομαι τῶν
" πρότερον γενομένων ἐν τιμῇ τῇδε, μηδὲ ἐλάσσω προσκτή-
" σομαι δύναμιν Πέρσῃσι· φροντίζων δὲ εὑρίσκω ἅμα μὲν
" κῦδος ἡμῖν τε προσγινόμενον, χώρην τε τῆς νῦν ἐκτήμεθα
" οὐκ ἐλάσσονα οὐδὲ φλαυροτέρην, παμφορωτέρην τε· ἅμα
" δὲ τιμωρίην τε καὶ τίσιν γινομένην. διὸ ὑμέας νῦν ἐγὼ
" συνέλεξα, ἵνα τὸ νοέω πρήσσειν, ὑπεροπτεύωμαι ὑμῖν. Μέλλω, 2
" ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον, ἐλᾶν στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης
" ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἵνα Ἀθηναίους τιμωρήσομαι, ὅσα δὴ
" πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ πατέρα τὸν ἐμόν. Ὡρᾶτε
" μέν νυν καὶ Δαρεῖον ἰθύοντα στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς ἄν-
" δρας τούτους. ἀλλ' ὁ μὲν τετελεύτηκε, καὶ οὐκ ἐξεγένετό
" οἱ τιμωρήσασθαι· ἐγὼ δὲ ὑπέρ τε ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων
" Περσέων οὐ πρότερον παύσομαι, πρὶν ἢ ἕλω τε καὶ πυρώ-
" σω τὰς Ἀθήνας· οἵ γε ἐμὲ καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρ-
" ξαν ἄδικα ποιεῦντες. πρῶτα μὲν, ἐς Σάρδις ἐλθόντες ἅμα
" Ἀρισταγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι
" ἐνέπρησαν τά τε ἄλσεα καὶ τὰ ἱρά· δεύτερα δὲ, ἡμέας
" οἷα ἔρξαν ἐς τὴν σφετέρην ἀποβάντας, ὅτε Δᾶτίς τε καὶ
" Ἀρταφέρνης ἐστρατήγεον, τὰ ἐπίστασθέ κου πάντες.
" Τουτέων μέντοι εἵνεκα ἀνάρτημαι ἐπ' αὐτοὺς στρατεύεσ- 3
" θαι. ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖσι τοσάδε ἀνευρίσκω λογιζόμενος,
" εἰ τούτους τε καὶ τοὺς τούτοισι πλησιοχώρους καταστρε-
" ψόμεθα, οἳ Πέλοπος τοῦ Φρυγὸς νέμονται χώρην. γῆν
" τὴν Περσίδα ἀποδέξομεν τῷ Διὸς αἰθέρι ὁμουρέουσαν· οὐ
" γὰρ δὴ χώρην γε οὐδεμίην κατόψεται ὁ ἥλιος ὅμουρον
" ἑοῦσαν τῇ ἡμετέρῃ, ἀλλὰ σφεας πάσας ἐγὼ ἅμα ὑμῖν
" μίαν χώρην θήσω, διὰ πάσης διεξελθὼν τῆς Εὐρώπης.
" πυνθάνομαι γὰρ ὧδε ἔχειν· οὔτε τινὰ πόλιν ἀνθρῶν οὐδε-
" μίην, οὔτε ἔθνος οὐδὲν ἀνθρώπων ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῖν
" οἷόν τε ἔσται ἐλθεῖν ἐς μάχην, τουτέων τῶν κατέλεξα,

" ὑπεξαραιρημένων. οὕτω οἵ τε ἡμῖν αἴτιοι ἔξουσι δούλιον
4 " ζυγὸν, οἵ τε ἀναίτιοι. Ὑμεῖς δ' ἄν μοι, τάδε ποιέοντες,
" χαρίζοισθε. ἐπεὰν ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον, ἐς τὸν ἥκειν δεῖ,
" προθύμως πάντα τινὰ ὑμέων χρήσει παρεῖναι· ὃς ἂν δὲ
" ἔχων ἥκῃ παρεσκευασμένον στρατὸν κάλλιστα, δώσω οἱ
" δῶρα τὰ τιμιώτατα νομίζεται εἶναι ἐν ἡμετέρου. ποιη-
" τέα μέν νυν ταῦτά ἐστι οὕτω. Ἵνα δὲ μὴ ἰδιοξου-
" λεύειν ὑμῖν δοκέω, τίθημι τὸ πρῆγμα ἐς μέσον, γνώμην
" κελεύων ὑμέων τὸν βουλόμενον ἀποφαίνεσθαι." Ταῦτα
εἰπας ἐπαύετο.

Consilium regis Mardonius vehementer collaudat, Græcorum vires multum elevans.

IX. Μετ' αὐτὸν δὲ Μαρδόνιος ἔλεγε· " Ὦ δέσποτα,
" οὐ μόνον εἷς τῶν γενομένων Περσέων ἄριστος, ἀλλὰ καὶ
" τῶν ἐσομένων· ὃς τά τε ἄλλα λέγων ἐπίκεο ἄριστα καὶ
" ἀληθέστατα, καὶ Ἴωνας τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοι-
" κημένους οὐκ ἐάσεις καταγελάσαι ἡμῖν, ἐόντας ἀναξίους.
" καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη πρῆγμα, εἰ Σάκας μὲν καὶ Ἰνδοὺς
" καὶ Αἰθίοπας τε καὶ Ἀσσυρίους, ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ
" καὶ μεγάλα, ἀδικήσαντα Πέρσας οὐδὲν, ἀλλὰ δύναμιν
" προσκτᾶσθαι βουλόμενοι, καταστρεψάμενοι δούλους ἔχο-
" μεν· Ἕλληνας δὲ, ὑπάρξαντας ἀδικίης, οὐ τιμωρησόμεθα.
" τί δείσαντες; κοίην πλήθεος συστροφήν; κοίην δὲ χρημά-
1 " των δύναμιν; Τῶν ἐπιστάμεθα μὲν τὴν μάχην, ἐπιστά-
" μεθα δὲ τὴν δύναμιν, ἐοῦσαν ἀσθενέα· ἔχομεν δὲ αὐτέων
" παῖδας καταστρεψάμενοι, τούτους οἵ ἐν τῇ ἡμετέρῃ κατ-
" οικημένοι, Ἴωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Δωριέες καλέονται.
" Ἐπειρήθην δὲ καὶ αὐτὸς ἤδη ἐπελαύνων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας
" τούτους, ὑπὸ πατρὸς τοῦ σοῦ κελευσθείς· καί μοι μέχρι
" Μακεδονίης ἐλάσαντι, καὶ ὀλίγου ἀπολιπόντι ἐς αὐτὰς Ἀ-
2 " θήνας ἀπικέσθαι, οὐδεὶς ἀντιώθη ἐς μάχην. Καί τοι γε
" ἐώθασι Ἕλληνες, ὡς πυνθάνομαι, ἀξυλότατα πολέμους
" ἴστασθαι, ὑπό τε ἀγνωμοσύνης καὶ σκαιότητος. ἐπεὰν γὰρ
" ἀλλήλοισι πόλεμον προείπωσι, ἐξευρόντες τὸ κάλλιστον χω-
" ρίον καὶ λειότατον, ἐς τοῦτο κατιόντες μάχονται· ὥστε σὺν

" κακῷ μεγάλῳ οἱ νικῶντες ἀπωλλάσσονται· περὶ δὲ τῶν ἑσ-
" σωμένων οὐδὲ λέγω ἀρχήν, ἐξώλεες γὰρ δὴ γίνονται. τοὺς
" χρῆν, ἐόντας ὁμογλώσσους, κήρυξί τε διαχρεωμένους καὶ
" ἀγγέλοισι, καταλαμβάνειν τὰς διαφοράς, καὶ παντὶ μᾶλλον
" ἢ μάχῃσι· εἰ δὲ πάντως ἔδεε πολεμέειν πρὸς ἀλλήλους, ἐξευ-
" ρίσκειν χρῆν τῇ ἑκάτεροί εἰσι δυσχειρωτότατοι, καὶ ταύτῃ
" πειρᾶν. τρόπῳ τοίνυν οὐ χρηστῷ Ἕλληνες διαχρεώμενοι,
" ἐμέο ἐλάσαντος μέχρι Μακεδονίης γῆς, οὐκ ἤλθον ἐς
" τούτου λόγον ὥστε μάχεσθαι. Σοὶ δὲ δὴ μέλλει τίς, ὦ 3
" βασιλεῦ, ἀντιώσεσθαι πόλεμον προσφέρων, ἄγοντι καὶ
" πλῆθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης, καὶ νέας τὰς ἁπάσας; ὡς
" μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο θράσεος ἀνήκει τὰ Ἑλ-
" λήνων πρήγματα. εἰ δὲ ἄρα ἐγώ γε ψευσθείην γνώμῃ,
" καὶ ἐκεῖνοι ἐπαρθέντες ἀβουλίῃ ἦλθοιεν ἡμῖν ἐς μάχην,
" μάθοιεν ἂν ὡς εἰμεν ἀνθρώπων ἄριστοι τὰ πολεμήϊα.
" Ἔστω δ' ὧν μηδὲν ἀπείρητον· αὐτόματον γὰρ οὐδέν, ἀλλ'
" ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι." Μαρδό-
νιος μὲν τοσαῦτα ἐπιλεήνας τὴν Ξέρξεω γνώμην, ἐπέπαυτο.

x. Σιωπώντων δὲ τῶν ἄλλων Περσέων, καὶ οὐ τολμώντων γνώμην ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ, Ἀρτάβανος ὁ Ὑστάσπεος, πάτρως ἐὼν Ξέρξῃ, τῷ δὴ καὶ πίσυνος ἐὼν, ἔλεγε τάδε· " Ὦ βασιλεῦ, μὴ λεχθεισέων μὲν
" γνωμέων ἀντιέων ἀλλήλῃσι, οὐκ ἔστι τὴν ἀμείνω αἱρεό-
" μενον ἐλέσθαι, ἀλλὰ δεῖ τῇ εἰρημένῃ χρῆσθαι· λεχθεισέων
" δὲ, ἔστι· ὥσπερ τὸν χρυσὸν τὸν ἀκήρατον, αὐτὸν μὲν ἐπ'
" ἑωυτοῦ οὐ διαγινώσκομεν, ἐπεὰν δὲ παρατρίψωμεν ἄλλῳ
" χρυσῷ, διαγινώσκομεν τὸν ἀμείνω. Ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ
" τῷ σῷ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ, Δαρείῳ, ἠγόρευον μὴ στρατεύεσ-
" θαι ἐπὶ Σκύθας, ἄνδρας οὐδαμόθι γῆς ἄστυ νέμοντας·
" ὁ δὲ, ἐλπίζων Σκύθας τοὺς νομάδας καταστρεψέσθαι,
" ἐμοί τε οὐκ ἐπείθετο, στρατευσάμενός τε, πολλούς τε καὶ
" ἀγαθοὺς τῆς στρατιῆς ἀποβαλὼν ἀπῆλθε. σὺ δὲ, ὦ βα-
" σιλεῦ, μέλλεις ἐπ' ἄνδρας στρατεύεσθαι πολλὸν ἀμείνονας

Dissuadet expeditionem Artabanus Hystaspis filius gravi argumentis ponderosissimis dissertaque oratione:

" ἢ Σκύθας· οἳ κατὰ θάλασσάν τε ἄριστοι καὶ κατὰ γῆν
" λέγονται εἶναι. τὸ δὲ αὐτοῖσι ἔνεστι δεινὸν, ἐμέ σοι δίκαιόν
2 " ἐστι φράζειν. Ζεύξας φὴς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐλᾶν στρα-
" τὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἑλλάδα. καὶ δὴ καὶ συν-
" ήνεικε ἢ τοι κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν ἐσσωθῆ- 20
" ναι, ἢ καὶ κατ' ἀμφότερα. οἱ γὰρ ἄνδρες λέγονται εἶναι
" ἄλκιμοι· πάρεστι δὲ καὶ σταθμώσασθαι, εἰ στρατιήν γε
" τοσαύτην σὺν Δάτι καὶ Ἀρταφρένεϊ ἐλθοῦσαν ἐς τὴν
" Ἀττικὴν χώρην μοῦνοι Ἀθηναῖοι διέφθειραν. οὔκ ὦν ἀμ-
" φοτέρῃ σφι ἐχώρησε· ἀλλ', ἢν τῇσι νησὶ ἐμβάλωσι, καὶ 25
" νικήσαντες ναυμαχίῃ πλέωσι ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ
" ἔπειτα λύσωσι τὴν γέφυραν, τοῦτο δή, βασιλεῦ, γίνεται
3 " δεινόν. Ἐγὼ δὲ οὐδεμιῇ σοφίῃ οἰκηΐῃ αὐτὸς ταῦτα
" συμβάλλομαι. ἀλλ' οἷόν κοτε ἡμέας ὀλίγου ἐδέησε κατα-
" λαβεῖν πάθος, ὅτε πατὴρ σὸς ζεύξας Βόσπορον τὸν Θρή- 30
" κιον, γεφυρώσας δὲ ποταμὸν Ἴστρον, διέβη ἐπὶ Σκύθας·
" τότε παντοῖοι ἐγένοντο Σκύθαι δεόμενοι Ἰώνων λῦσαι τὸν
" πόρον, τοῖσι ἐπιτέτραπτο ἡ φυλακὴ τῶν γεφυρέων τοῦ
" Ἴστρου. καὶ τότε γε Ἰστιαῖος ὁ Μιλήτου τύραννος εἰ
" ἐπέσπετο τῶν ἄλλων τυράννων τῇ γνώμῃ, μηδὲ ἠντιώ- 35
" θη, διέργαστο ἂν τὰ Περσέων πρήγματα. καί τοι καὶ
" λόγῳ ἀκοῦσαι δεινὸν, ἐπ' ἀνδρὶ γε ἑνὶ πάντα τὰ βασιλέος
4 " πρήγματα γεγενῆσθαι. Σὺ ὦν μὴ βούλευ ἐς κίνδυνον
" μηδένα τοιοῦτον ἀπικέσθαι, μηδεμιῆς ἀνάγκης ἐούσης·
" ἀλλ' ἐμοὶ πείθευ. νῦν μὲν τὸν σύλλογον τῶνδε διάλυ- 40
" σον· αὖτίς τε, ὅταν τοι δοκέῃ, προσκεψάμενος ἐπὶ σε-
" ωυτοῦ, προαγόρευε τά τοι δοκέει εἶναι ἄριστα. τὸ γὰρ
" εὖ βουλεύεσθαι, κέρδος μέγιστον εὑρίσκω ἐόν. εἰ γὰρ καὶ
" ἐναντιωθῆναί τι θέλει, βεβούλευται μὲν οὐδὲν ἧσσον εὖ,
" ἔσσωται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βούλευμα· ὁ δὲ βουλευσά- 45
" μενος αἰσχρῶς, εἰ οἱ ἡ τύχη ἐπίσποιτο, εὕρημα εὕρηκε,
5 " ἧσσον δὲ οὐδέν οἱ κακῶς βεβούλευται. Ὁρᾶς τὰ ὑπερέ-
" χοντα ζῶα ὡς κεραυνοῖ ὁ θεὸς, οὐδὲ ἐᾷ φαντάζεσθαι,

" τὰ δὲ σμικρὰ οὐδέν μιν κνίζει; ὁρᾷς δὲ ὡς ἐς οἰκήματα
" τὰ μέγιστα αἰεὶ, καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτα, ἀποσκήπτει
" βέλεα; φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κο-
" λούειν. οὕτω δὴ καὶ στρατὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλίγου δια-
" φθείρεται κατὰ τοιόνδε. ἐπεάν σφι ὁ θεὸς φθονήσας φό-
" βον ἐμβάλῃ, ἢ βροντὴν, δι' ὧν ἐφθάρησαν ἀναξίως ἑωυτῶν·
" οὐ γὰρ ἐᾷ φρονέειν μέγα ὁ θεὸς ἄλλον ἢ ἑωυτόν. Ἐ- 6
" πειχθῆναι μέν νυν πᾶν πρῆγμα, τίκτει σφάλματα, ἐκ
" τῶν ζημίαι μεγάλαι φιλέουσι γίνεσθαι· ἐν δὲ τῷ ἐπι-
" σχεῖν ἔνεστι ἀγαθὰ, εἰ μὴ παραυτίκα δοκέοντα εἶναι,
" ἀλλ' ἀνὰ χρόνον ἐξεύροι τις ἄν. Σοὶ μὲν δὴ ταῦτα, ὦ
" βασιλεῦ, συμβουλεύω. Σὺ δὲ, ὦ παῖ Γωβρύεω Μαρ- 7
" δόνιε, παῦσαι λέγων λόγους ματαίους περὶ Ἑλλήνων,
" οὐκ ἐόντων ἀξίων φλαύρως ἀκούειν. Ἕλληνας γὰρ δια-
" βάλλων, ἐπαίρεις αὐτὸν βασιλῆα στρατεύεσθαι· αὐτοῦ
" δὲ τούτου εἵνεκα δοκέεις μοι πᾶσαν προθυμίην ἐκτείνειν.
" μή νυν οὕτω γένηται. διαβολὴ γάρ ἐστι δεινότατον· ἐν
" τῇ δύο μέν εἰσι οἱ ἀδικέοντες, εἷς δὲ ὁ ἀδικεόμενος. ὁ μὲν
" γὰρ διαβάλλων ἀδικέει, οὐ παρεόντος κατηγορέων· ὁ δὲ
" ἀδικέει, ἀναπειθόμενος πρὶν ἢ ἀτρεκέως ἐκμάθῃ. ὁ δὲ δὴ
" ἀπεὼν τοῦ λόγου τάδε ἐν αὐτοῖσι ἀδικέεται, διαβληθείς
" τε ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, καὶ νομισθεὶς πρὸς τοῦ ἑτέρου κα-
" κὸς εἶναι. Ἀλλ' εἰ δὴ δεῖ γε πάντως ἐπὶ τοὺς ἄνδρας 8
" τούτους στρατεύεσθαι, φέρε, βασιλεὺς μὲν αὐτὸς ἐν ἥθεσι
" τοῖσι Περσέων μενέτω· ἡμέων δὲ ἀμφοτέρων παραβαλ-
" λομένων τὰ τέκνα, στρατηλάτεε αὐτὸς σὺ, ἐπιλεξάμε-
" νός τε ἄνδρας τοὺς ἐθέλεις, καὶ λαὸν στρατιὴν ὁκό-
" σην τινὰ βούλεαι. καὶ ἢν μὲν τῇ σὺ λέγεις ἀναβαίνῃ βα-
" σιλέϊ τὰ πρήγματα, κτεινέσθων οἱ ἐμοὶ παῖδες, πρὸς δὲ
" αὐτοῖσι καὶ ἐγώ· ἢν δὲ τῇ ἐγὼ προλέγω, οἱ σοὶ ταῦτα
" πασχόντων, σὺν δὲ σφι καὶ σύ, ἢν ἀπονοστήσῃς. Εἰ δὲ
" ταῦτα μὲν ὑποδύνειν οὐκ ἐθελήσεις, σὺ δὲ πάντως στρά-
" τευμα ἀνάξεις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀκούσεσθαί τινά φημι

" τῶν αὐτοῦ τῇδε ὑπολειπομένων, Μαρδόνιον μέγα τι κα-
" κὸν ἐξεργασμένον Πέρσας, ὑπὸ κυνῶν τε καὶ ὀρνίθων
" διαφορεύμενον, ἤ κου ἐν γῇ τῇ Ἀθηναίων, ἤ σέ γε ἐν
" τῇ Λακεδαιμονίων, εἰ μὴ ἄρα καὶ πρότερον κατ' ὁδὸν, 85
" γνόντα ἐπ' οἵους ἄνδρας ἀναγινώσκεις στρατεύεσθαι βα-
" σιλῆα." Ἀρτάβανος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

qua primum quidem rex ad iram provocatur,

XI. Ξέρξης δὲ ὀνμωδεὶς ἀμείβεται τοῖσδε· " Ἀρτά-
" βανε, πατρὸς εἷς τοῦ ἐμοῦ ἀδελφεός· τοῦτό σε ῥύσεται
" μηδένα ἄξιον μισθὸν λαβεῖν ἐπέων ματαίων. καί τοι
" ταύτην τὴν ἀτιμίην προστίθημι, ἐόντι κακῷ τε καὶ ἀθύ-
" μῳ, μήτε συστρατεύεσθαι ἐμοί γε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, 5
" αὐτοῦ τε μένειν ἅμα τῇσι γυναιξί. ἐγὼ δὲ καὶ ἄνευ σέο,
" ὅσα περ εἶπα, ἐπιτελέα ποιήσω. μὴ γὰρ εἴην ἐκ Δαρείου
" τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀριαράμνεω, τοῦ
" Τεΐσπεος, τοῦ Κύρου, τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Τεΐσπεος, τοῦ
" Ἀχαιμένεος γεγονὼς, μὴ τιμωρησάμενος Ἀθηναίους· 10
" εὖ ἐπιστάμενος, ὅτι εἰ ἡμεῖς ἡσυχίην ἄξομεν, ἀλλ' οὐκ
" ἐκεῖνοι, ἀλλὰ καὶ μάλα στρατεύσονται ἐπὶ τὴν ἡμετέρην,
" εἰ χρὴ σταθμώσασθαι τοῖσι ὑπαργμένοισι ἐξ ἐκείνων· οἳ
" Σάρδις τε ἐνέπρησαν, καὶ ἥλασαν ἐς τὴν Ἀσίην. οὕκων
" ἐξαναχωρέειν οὐδετέροισι δυνατῶς ἔχει, ἀλλὰ ποιέειν ἢ 15
" παθέειν προκέεται ἀγών· ἵνα ἢ τάδε πάντα ὑπὸ Ἕλ-
" λησι, ἢ ἐκεῖνα πάντα ὑπὸ Πέρσῃσι γένηται· τὸ γὰρ μέ-
" σον οὐδὲν τῆς ἔχθρης ἐστί. Καλὸν ὦν προπεπονθότας
" ἡμέας τιμωρέειν ἤδη γίνεται, ἵνα καὶ τὸ δεινὸν, τὸ πεί-
" σομαι, τοῦτο μάθω, ἐλάσας ἐπ' ἄνδρας τούτους, τούς 20
" γε καὶ Πέλοψ ὁ Φρυξ, ἐὼν πατέρων τῶν ἐμῶν δοῦλος,
" κατεστρέψατο οὕτω, ὡς καὶ ἐς τόδε αὐτοί τε ὠνθρω-
" ποι καὶ ἡ γῆ αὐτέων ἐπώνυμοι τοῦ καταστρεψαμένου
" καλέονται."

mox tamen, nocte insequente patrui ponderans argu-

XII. Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτο ἐλέγετο. μετὰ δὲ εὐ-
φρόνη τε ἐγίνετο, καὶ Ξέρξεα ἔκνιζε ἡ Ἀρταβάνου γνώ-
μη. νυκτὶ δὲ βουλὴν διδοὺς, πάγχυ εὕρισκέ οἱ οὐ πρῆγ-

μα εἶναι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. δεδογμένων δὲ οἱ αὖτις τουτέων, κατύπνωσε. καὶ δή κου ἐν τῇ νυκτὶ εἶδε ὄψιν τοιήνδε, ὡς λέγεται ὑπὸ Περσέων. ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν τε καὶ εὐειδέα εἰπεῖν· "Μετὰ δὴ βουλεύεαι, ὦ Πέρσα, στράτευμα μὴ ἄγειν ἐπὶ "τὴν Ἑλλάδα, προείπας ἁλίζειν Πέρσας στρατόν; οὔτε "ὢν μεταξουλευόμενος ποιέεις εὖ, οὔτε ὁ συγγνωσόμενός "τοι πάρα. Ἀλλ', ὥσπερ τῆς ἡμέρης ἐβουλεύσαο ποιέειν, "ταύτην ἴθι τῶν ὁδῶν." Τὸν μὲν, ταῦτα εἰπάντα, ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἀποπτάσθαι.

menta, ita movetur, ut bello abstinendum censeat. Eadem nocte somnio, ne prius consilium mutet, commonetur.

XIII. Ἡμέρης δὲ ἐπιλαμψάσης, ὀνείρου μὲν τούτου λόγον οὐδένα ἐποιέετο, ὁ δὲ Περσέων συναλίσας τοὺς καὶ πρότερον συνέλεξε, ἔλεγέ σφι τάδε· "Ἄνδρες Πέρσαι, "συγγνώμην μοι ἔχετε, ὅτι ἀγχίστροφα βουλεύομαι. "φρενῶν τε γὰρ ἐς τὰ ἐμεωυτοῦ πρῶτα οὔ πω ἀνήκω, "καὶ οἱ παρηγορεύμενοι κεῖνα ποιέειν, οὐδένα χρόνον μευ "ἀπέχοντα. ἀκούσαντι μέντοι μοι τῆς Ἀρταβάνου γνώ- "μης, παραυτίκα μὲν ἡ νεότης ἐπέζεσε, ὥστε ἀεικέστε- "ρα ἀποῤῥίψαι ἔπεα ἐς ἄνδρα πρεσβύτερον ἢ χρεόν. νῦν "μέντοι συγγνοὺς, χρήσομαι τῇ ἐκείνου γνώμῃ. ὡς ὦν με- "ταδεδογμένον μοι μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, "ἥσυχοί ἐστε." Πέρσαι μὲν, ὡς ἤκουσαν ταῦτα, κεχαρη- "κότες προσεκύνεον.

Nihilo secius die post, proceribus iterum convocatis, Artabani sententiam sibi jam probari significat.

XIV. Νυκτὸς δὲ γενομένης, αὖτις τὠυτὸ ὄνειρον τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ ἔλεγε ἐπιστάν· "Ὦ παῖ Δαρείου, "καὶ δὴ φαίνεαι ἐν Πέρσῃσί τε ἀπειπάμενος τὴν στρατη- "λασίην, καὶ τὰ ἐμὰ ἔπεα ἐν οὐδενὶ ποιεύμενος λόγῳ, ὡς "παρ' οὐδενὸς ἀκούσας. εὖ νῦν τόδ' ἴσθι, ἢν περ μὴ αὐτίκα "στρατηλατέῃς, τάδε τοι ἐξ αὐτέων ἀνασχήσειν· ὡς καὶ "μέγας καὶ πολλὸς ἐγένεο ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω καὶ τα- "πεινὸς ὀπίσω κατὰ τάχος ἔσεαι."

Nocte altera idem somnium dormienti oblatum, multa minatur mala, nisi arma capessat.

XV. Ξέρξης μὲν, περιδεὴς γενόμενος τῇ ὄψει, ἀνά τε ἔδραμε ἐκ τῆς κοίτης, καὶ πέμπει ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτά-

Artabanus protinus arcessitus

ξανον καλέοντα. ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Ξέρξης τάδε· " Ἀρτάβανε, ἐγὼ τὸ παραυτίκα μὲν οὐκ ἐσωφρόνεον, εἴ- " πας ἐς σὲ μάταια ἔπεα χρηστῆς εἵνεκα συμβουλίης· με- " τὰ μέντοι οὐ πολλὸν χρόνον μετέγνων, ἔγνων δὲ ταῦτά " μοι ποιητέα ἐόντα τὰ σὺ ὑπεδήκαο. οὕκων δυνατός τοι " εἰμὶ ταῦτα ποιέειν βουλόμενος· τετραμμένῳ γὰρ δὴ καὶ " μετεγνωκότι ἐπιφοιτῶν ὄνειρον φαντάζεταί μοι, οὐδαμῶς " συνεπαινέον ποιέειν με ταῦτα· νῦν δὲ καὶ διαπειλῆσαν οἱ- " χεται. Εἰ ὧν θεός ἐστι ὁ ἐπιπέμπων, καί οἱ πάντως ἐν " ἡδονῇ ἐστὶ γενέσθαι στρατηλασίην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπι- " πτήσεται καὶ σοὶ τωὐτὸ τοῦτο ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ἐμοὶ " ἐντελλόμενον. εὑρίσκω δὲ ὧδε ἂν γινόμενα ταῦτα, εἰ λά- " βοις τὴν ἐμὴν σκευὴν πᾶσαν, καὶ ἐνδὺς, μετὰ τοῦτο ἵζοιο " ἐς τὸν ἐμὸν θρόνον, καὶ ἔπειτα ἐν κοίτῃ τῇ ἐμῇ κατυπνώ- " σειας."

XVI. Ξέρξης μὲν ταῦτά οἱ ἔλεγε· Ἀρτάβανος δὲ οὐ τῷ πρώτῳ οἱ κελεύσματι πειθόμενος, οἷα οὐκ ἀξιεύμενος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον ἵζεσθαι, τέλος ὡς ἠναγκάζετο, εἶπας τάδε,
1 ἐποίεε τὸ κελευόμενον. " Ἴσον ἐκεῖνο, ὦ βασιλεῦ, παρ' ἐμοὶ " κέκριται, φρονέειν τε εὖ, καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ ἐθέλειν " πείθεσθαι· τά σε καὶ ἀμφότερα περιήκοντα, ἀνθρώπων " κακῶν ὁμιλίαι σφάλλουσι· κατά περ, τὴν πάντων χρησι- " μωτάτην ἀνθρώποισι θάλασσαν πνεύματα, φασὶ, ἀνέμων " ἐμπίπτοντα, οὐ περιορᾶν φύσει τῇ ἑωυτῆς χρῆσθαι. Ἐμὲ " δὲ, ἀκούσαντα πρὸς σεῦ κακῶς, οὐ τοσοῦτο ἔδακε λύπη, " ὅσον, γνωμέων δύο προκειμενέων Πέρσῃσι, τῆς μὲν, ὕβριν " αὐξανούσης, τῆς δὲ, καταπαυούσης, καὶ λεγούσης ὡς κα- " κὸν εἴη διδάσκειν τὴν ψυχὴν πλέον τι δίζησθαι αἰεὶ ἔχειν " τοῦ παρεόντος· τοιουτέων προκειμενέων γνωμέων, ὅτι τὴν
2 " σφαλερωτέρην σεωυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι ἀναίρεο. Νῦν ὦν, " ἐπειδὴ τέτραψαι ἐπὶ τὴν ἀμείνω, φῄς τοι, μετιέντι τὸν " ἐπ' Ἕλληνας στόλον, ἐπιφοιτᾶν ὄνειρον, θεοῦ τινος πομ- " πῇ, οὐκ ἐῶντά σε καταλύειν τὸν στόλον. ἀλλ' οὐδὲ ταῦ-

" τά ἐστι, ὦ παῖ, θεῖα. ἐνύπνια γὰρ τὰ ἐς ἀνθρώπους πε-
" πλανημένα, τοιαῦτά ἐστι οἷά σε ἐγὼ διδάξω, ἔτεσι σεῦ
" πολλοῖσι πρεσβύτερος ἐών. πεπλανῆσθαι αὗται μάλιστα
" ἐώθασι αἱ ὄψιες τῶν ὀνειράτων, τά τις ἡμέρης φροντίζει·
" ἡμεῖς δὲ τὰς πρὸ τοῦ ἡμέρας ταύτην τὴν στρατηλασίην
" καὶ τὸ κάρτα εἴχομεν μετὰ χεῖρας. Εἰ δὲ ἄρα μὴ ἔστι 3
" τοῦτο τοιοῦτο οἷον ἐγὼ διαιρέω, ἀλλά τι τοῦ θεοῦ μετέ-
" χον, σὺ πᾶν αὐτὸ συλλαβὼν εἴρηκας· φανήτω γὰρ δὴ καὶ
" ἐμοὶ ὡς καὶ σοὶ διακελευόμενον. φανῆναι δὲ οὐδὲν μᾶλλόν
" μοι ὀφείλει ἔχοντι τὴν σὴν ἐσθῆτα, ἢ οὐ καὶ τὴν ἐμήν·
" οὐδέ τι μᾶλλον ἐν κοίτῃ τῇ σῇ ἀναπαυομένῳ, ἢ οὐ καὶ
" ἐν τῇ ἐμῇ· εἰ περ γε καὶ ἄλλως ἐθέλει φανῆναι. οὐ γὰρ
" δὴ ἐς τοσοῦτό γε εὐηθείης ἀνήκει τοῦτο, ὅ τι δή κοτέ ἐσ-
" τι, τὸ ἐπιφαινόμενόν τοι ἐν τῷ ὕπνῳ, ὥστε δόξει, ἐμὲ
" ὁρῶν, σὲ εἶναι, τῇ σῇ ἐσθῆτι τεκμαιρόμενον. εἰ δὲ ἐμὲ
" μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιήσεται, οὐδὲ ἀξιώσει ἐπιφανῆναι,
" οὔτε ἣν τὴν ἐμὴν ἐσθῆτα ἔχω, οὔτε ἣν τὴν σήν. εἰ δὲ καὶ
" ἐπιφοιτήσει, τοῦτο ἤδη μαθητέον ἐστί. εἰ γὰρ δὴ ἐπιφοιτή-
" σειέ γε συνεχέως, φαίην ἂν καὶ αὐτὸς θεῖον εἶναι. Εἰ
" δέ τοι οὕτω δεδόκηται γίνεσθαι, καὶ οὐκ οἷά τε αὐτὸ
" παρατρέψαι, ἀλλ' ἤδη δεῖ ἐμὲ ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατυπνω-
" σαι, φέρε, τουτέων ἐξ ἐμεῦ ἐπιτελευμένων, φανήτω καὶ
" ἐμοί. μέχρι δὲ τούτου, τῇ παρεούσῃ γνώμῃ χρήσομαι."

XVII. Τοσαῦτα εἴπας Ἀρτάβανος, ἐλπίζων Ξέρξεα ἀποδέξειν λέγοντα οὐδέν, ἐποίεε τὸ κελευόμενον. ἐνδὺς δὲ τὴν Ξέρξεω ἐσθῆτα, καὶ ἑζόμενος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον, ὡς μετὰ ταῦτα κοῖτον ἐποιέετο, ἦλθέ οἱ κατυπνωμένῳ τὠυτὸ ὄνειρον τὸ καὶ παρὰ Ξέρξεα ἐφοίτα· ὑπερστὰν δὲ τοῦ Ἀρταβάνου, εἶπε τάδε· " Ἆρα σὺ δὴ κεῖνος εἷς ὁ ἀπο-
" σπεύδων Ξέρξεα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ὡς δὴ
" κηδόμενος αὐτοῦ; ἀλλ' οὔτε ἐς τὸ μετέπειτα, οὔτε ἐς τὸ
" παραυτίκα νῦν καταπροΐξεαι ἀποτρέπων τὸ χρεὸν γενέσ-

inque lecto regio collocatus, eodem illo phantasmate terretur.

" Θαι. Ξέρξεα δὲ τὰ δεῖ ἀνηκουστέοντα παθέειν, αὐτῷ
" ἐκείνῳ δεδήλωται."

Igitur quod Dii expeditionem viderentur imperare, Xerxes, Artabano jam assentiente, ut bellum apparetur, suis edicit.

XVIII. Ταῦτά τε δὴ ἐδόκεε Ἀρτάβανος τὸ ὄνειρον ἀπειλέειν, καὶ θερμοῖσι σιδηρίοισι ἐκκαίειν αὐτοῦ μέλλειν τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ ὃς, ἀμβώσας μέγα, ἀναθρώσκει, καὶ παριζόμενος Ξέρξῃ, ὡς τὴν ὄψιν οἱ τοῦ ἐνυπνίου διεξῆλθε ἀπηγεόμενος, δεύτερά οἱ λέγει τάδε· " Ἐγὼ μὲν, ὦ βασιλεῦ,
" οἷα ἄνθρωπος ἰδὼν ἤδη πολλά τε καὶ μεγάλα πεσόντα
" πρήγματα ὑπὸ ἡσσόνων, οὐκ ἐων σε τὰ πάντα τῇ ἠλικίῃ
" εἴκειν. ἐπιστάμενος ὡς κακὸν εἴη τὸ πολλῶν ἐπιθυμέειν,
" μεμνημένος μὲν τὸν ἐπὶ Μασσαγέτας Κύρου στόλον ὡς
" ἔπρηξε, μεμνημένος δὲ καὶ τὸν ἐπ' Αἰθίοπας τοῦ Καμ-
" βύσεω, συστρατευόμενος δὲ καὶ Δαρείῳ ἐπὶ Σκύθας· ἐ-
" πιστάμενος ταῦτα, γνώμην εἶχον, ἀτρεμίζοντά σε μα-
" καριστὸν εἶναι πρὸς πάντων ἀνθρώπων. Ἐπεὶ δὲ δαι-
" μονίη τις γίνεται ὁρμὴ, καὶ Ἕλληνας, ὡς ἔοικε, φθορή τις
" καταλαμβάνει θεήλατος, ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς τρέπομαι,
" καὶ τὴν γνώμην μετατίθεμαι. Σὺ δὲ σήμηνον μὲν Πέρ-
" σῃσι τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ πεμπόμενα, χρῆσθαι δὲ κέλευε τοῖσι
" ἐκ σέο πρώτοισι προειρημένοισι ἐς τὴν παρασκευήν· ποίεε
" δὲ οὕτω, ὅκως, τοῦ θεοῦ παραδιδόντος, τῶν σῶν ἐνδεήσει
" μηδέν." Τουτέων δὲ λεχθέντων, ἐνθαῦτα ἐπαρθέντες τῇ
ὄψει, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, Ξέρξης τε ὑπερετίθετο ταῦτα Πέρσῃσι· καὶ Ἀρτάβανος, ὃς πρότερον ἀποσπεύδων μοῦνος ἐφαίνετο, τότε ἐπισπεύδων φανερὸς ἦν.

Tertium Xerxis somnium. Ejus interpretatio a magis facta, indeque nata Persarum spes.

XIX. Ὡρμημένῳ δὲ Ξέρξῃ στρατηλατέειν, μετὰ ταῦτα τρίτη ὄψις ἐν τῷ ὕπνῳ ἐγένετο, τὴν οἱ μάγοι ἔκρινάν ἀκούσαντες φέρειν τε ἐπὶ πᾶσαν γῆν, δουλεύσειν τέ οἱ πάντας ἀνθρώπους. ἡ δὲ ὄψις ἦν ἥδε. ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἐστεφανῶσθαι ἐλαίης θαλλῷ· ἀπὸ δὲ τῆς ἐλαίης τοὺς κλάδους γῆν πᾶσαν ἐπισχεῖν· μετὰ δὲ, ἀφανισθῆναι περὶ τῇ κεφαλῇ κείμενον τὸν στέφανον. Κρινάντων δὲ ταύτῃ τῶν μάγων, Περσέων τε τῶν συλλεχθέντων αὐτίκα πᾶς ἀνὴρ ἐς τὴν ἀρ-

χὴν τὴν ἑωυτοῦ ἀπελάσας, εἶχε προθυμίην πᾶσαν ἐπὶ τοῖσι εἰρημένοισι, θέλων αὐτὸς ἕκαστος τὰ προκείμενα δῶρα λαβεῖν· καὶ Ξέρξης τοῦ στρατοῦ οὕτω ἐπάγερσιν ποιέεται, χῶρον πάντα ἐρευνῶν τῆς ἠπείρου.

XX. Ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου ἀλώσιος, ἐπὶ μὲν τέσσερα ἔτεα πλήρεα παραρτέετο στρατιήν τε καὶ τὰ πρόσφορα τῇ στρατιῇ· πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ ἀνομένῳ ἐστρατηλάτεε χειρὶ μεγάλῃ πλήθεος. Στόλων γὰρ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, πολλῷ δὴ μέγιστος οὗτος ἐγένετο· ὥστε μήτε τὸν Δαρείου τὸν ἐπὶ Σκύθας παρὰ τοῦτον μηδὲν φαίνεσθαι, μήτε τὸν Σκυθικὸν, ὅτε Σκύθαι Κιμμερίους διώκοντες, ἐς τὴν Μηδικὴν χώρην ἐμβαλόντες, σχεδὸν πάντα τὰ ἄνω τῆς Ἀσίης καταστρεψάμενοι ἐνέμοντο, τῶν εἵνεκεν ὕστερον Δαρεῖος ἐτιμωρέετο· μήτε κατὰ τὰ λεγόμενα τὸν Ἀτρειδέων ἐς Ἴλιον· μήτε τὸν Μυσῶν τε καὶ Τευκρῶν, τὸν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν γενόμενον, οἳ διαβάντες ἐς τὴν Εὐρώπην κατὰ Βόσπορον, τούς τε Θρήϊκας κατεστρέψαντο πάντας, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰόνιον πόντον κατέβησαν, μέχρι τε Πηνειοῦ ποταμοῦ τοῦ πρὸς μεσαμβρίης ἔλασαν. Ingentibellico apparatu per quadriennium instructo, Xerxes Susis proficiscitur [a. 481.]. Majoribus copiis bellum nunquam antea esse gestum.

XXI. Αὗται αἱ πᾶσαι, καὶ οὐδ' εἰ ἕτεραι πρὸς ταύτῃσι γενόμεναι στρατηλασίαι, μιῆς τῆσδε οὐκ ἄξιαι. τί γὰρ οὐκ ἤγαγε ἐκ τῆς Ἀσίης ἔθνος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης; κοῖον δὲ πινόμενόν μιν ὕδωρ οὐκ ἐπέλιπε, πλὴν τῶν μεγάλων ποταμῶν; οἱ μὲν γὰρ νέας παρείχοντο, οἱ δὲ ἐς πεζὸν ἐτετάχατο, τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο, τοῖσι δὲ ἱππαγωγὰ πλοῖα, ἅμα στρατευομένοισι· τοῖσι δὲ ἐς τὰς γεφύρας μακρὰς νέας παρέχειν· τοῖσι δὲ σῖτά τε καὶ νέας. Mons Athos, jubente Xerxe, perfossus.

XXII. Καὶ τοῦτο μὲν, ὡς προσπταισάντων τῶν πρώτων περιπλεόντων περὶ τὸν Ἄθων, προετοιμάζετο ἐκ τριῶν ἐτέων κου μάλιστα τὰ ἐς τὸν Ἄθων. ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ὥρμεον τριήρεες· ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενοι, ὤρυσσον ὑπὸ μαστίγων παντοδαποὶ τῆς στρατιῆς· διάδοχοι δ' ἐφοίτων. ὤρυσσον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄθων κατοικημένοι. Βουβάρης Natura hujus montis: oppida in eo sita.

δὲ ὁ Μεγαβάζου, καὶ Ἀρταχαίης ὁ Ἀρταίου, ἄνδρες Πέρσαι, ἐπεστάτεον τοῦ ἔργου. Ὁ γὰρ Ἄθως ἐστὶ ὄρος μέγα τε καὶ οὐνομαστόν, ἐς θάλασσαν κατῆκον, οἰκημένον ὑπὸ ἀνθρώπων. τῇ δὲ τελευτᾷ ἐς τὴν ἤπειρον τὸ ὄρος, χερσονησοειδές τέ ἐστι, καὶ ἰσθμὸς ὡς δώδεκα σταδίων· πεδίον δὲ τοῦτο, καὶ κολωνοὶ οὐ μεγάλοι, ἐκ θαλάσσης τῆς Ἀκανθίων ἐπὶ θάλασσαν τὴν ἀντίον Τορώνης. ἐν δὲ τῷ ἰσθμῷ τούτῳ, ἐς τὸν τελευτᾷ ὁ Ἄθως, Σάνη πόλις Ἑλλὰς οἴκηται. αἱ δὲ ἐντὸς Σάνης, ἔσω δὲ τοῦ Ἄθω οἰκημέναι, τὰς τότε ὁ Πέρσης νησιώτιδας ἀντὶ ἠπειρωτίδων ὥρισατο ποιέειν, εἰσὶ αἵδε, Δῖον, Ὀλόφυξος, Ἀκρόθωον, Θύσσος, Κλεωναί. πόλις μὲν αὗται, αἳ τὸν Ἄθων νέμονται.

Ratio perfodiendi: Phœnicum hoc in labore solertia. Operarii unde commeatus acceperint.

XXIII. Ὄρυσσον δὲ ὧδε· δασάμενοι τὸν χῶρον οἱ βάρβαροι κατὰ ἔθνεα, κατὰ Σάνην πόλιν σχοινοτενὲς ποιησάμενοι· ἐπεὶ δὲ ἐγένετο βαθεῖα ἡ διώρυξ, οἱ μὲν, κατώτατα ἑστεῶτες, ὄρυσσον· ἕτεροι δὲ παρεδίδοσαν τὸν αἰεὶ ἐξορυσσόμενον χοῦν ἄλλοισι κατύπερθε ἑστεῶσι ἐπὶ βάθρων· οἱ δ' αὖ ἐκδεκόμενοι, ἑτέροισι, ἕως ἀπίκοντο ἐς τοὺς ἀνωτάτω· οὗτοι δὲ ἐξεφόρεόν τε καὶ ἐξέβαλλον. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι, πλὴν Φοινίκων, καταῤῥηγνύμενοι οἱ κρημνοὶ τοῦ ὀρύγματος, πόνον διπλήσιον παρεῖχον· ἅτε γὰρ τοῦ τε ἄνω στόματος καὶ τοῦ κάτω κατὰ τὰ αὐτὰ μέτρα ποιευμένων, ἐμελλέ σφι τοιοῦτο ἀποβήσεσθαι. οἱ δὲ Φοίνικες σοφίην ἔν τε τοῖσι ἄλλοισι ἔργοισι ἀποδείκνυνται, καὶ δὴ καὶ ἐν ἐκείνῳ. ἀπολαχόντες γὰρ μόριον ὅσον αὐτοῖσι ἐπέβαλλε, ὄρυσσον, τὸ μὲν ἄνω στόμα τῆς διώρυχος ποιεῦντες διπλήσιον ἢ ὅσον ἔδει αὐτὴν τὴν διώρυχα γενέσθαι· προβαίνοντος δὲ τοῦ ἔργου, συνῆγον αἰεὶ κάτω τε δὴ ἐγίνετο, καὶ ἐξισοῦτο τοῖσι ἄλλοισι τὸ ἔργον. Ἐνθαῦτα δὴ λειμών ἐστι, ἵνα σφι ἀγορή τε ἐγίνετο καὶ πρητήριον· σῖτος δέ σφισι πολλὸς ἐφοίτα ἐκ τῆς Ἀσίης ἀλληλεσμένος.

Qua re motus Xerxes fossam per Athon fieri

XXIV. Ὡς μὲν ἐμὲ συμβαλλεόμενον εὑρίσκειν, μεγαλοφροσύνης εἵνεκα αὐτὸ Ξέρξης ὀρύσσειν ἐκέλευε, ἐθέλων τε δύναμιν ἀποδείκνυσθαι, καὶ μνημόσυνα λιπέσθαι. παρεὸν

γὰρ, μηδένα πόνον λαβόντας, τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας διερύσαι, ὀρύσσειν ἐκέλευε διώρυχα τῇ θαλάσσῃ, εὖρος ὡς δύο τριήρεας πλέειν ὁμοῦ ἐλαστρευμένας. Τοῖσι δὲ αὐτοῖσι τούτοισι, τοῖσί περ καὶ τὸ ὄρυγμα, προσετέτακτο καὶ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν ζεύξαντας γεφυρῶσαι. imperaverit. Alvei latitudo. Strymon ab iisdem operariis ponte junctus.

XXV. Ταῦτα μέν νυν οὕτω ἐποίεε. παρασκευάζετο δὲ καὶ ὅπλα ἐς τὰς γεφύρας βύβλινά τε καὶ λευκολίνου, ἐπιτάξας Φοινιξί τε καὶ Αἰγυπτίοισι. καὶ σιτία τῇ στρατιῇ καταβάλλειν, ἵνα μὴ λιμήνεις ἡ στρατιὴ, μηδὲ τὰ ὑποζύγια ἐλαυνόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· ἀναπυθόμενος δὲ τοὺς χώρους, καταβάλλειν ἐκέλευε ἵνα ἐπιτηδεώτατον εἴη, ἄλλον ἄλλῃ ἀγινέοντας ὁλκάσι τε καὶ πορθμηΐοισι ἐκ τῆς Ἀσίης πανταχόθεν. τὸν δὲ ὧν πλεῖστον ἐς Λευκὴν Ἀκτὴν καλεομένην τῆς Θρηΐκης ἀγίνεον, οἱ δὲ ἐς Τυρόδιζαν τὴν Περινθίων, οἱ δὲ ἐς Δορίσκον, οἱ δὲ ἐς Ἠϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, οἱ δὲ ἐς Μακεδονίην διατεταγμένοι. Arma pontibus faciundis. Commeatus exercitui in loca maxime idonea per Thraciam ac Macedoniam congesti.

XXVI. Ἐν τῷ δὲ οὗτοι τὸν προκείμενον πόνον ἐργάζοντο, ἐν τούτῳ ὁ πεζὸς ἅπας συλλελεγμένος, ἅμα Ξέρξῃ ἐπορεύετο ἐς Σάρδις, ἐκ Κριτάλλων ὁρμηθεὶς τῶν ἐν Καππαδοκίῃ· ἐνθαῦτα γὰρ εἴρητο συλλέγεσθαι πάντα τὸν κατ' ἤπειρον μέλλοντα ἅμα αὐτῷ Ξέρξῃ πορεύεσθαι στρατόν. Ὃς μέν νυν τῶν ὑπάρχων στρατὸν κάλλιστα ἐσταλμένον ἀγαγὼν, τὰ προκείμενα παρὰ βασιλέος ἔλαβε δῶρα, οὐκ ἔχω φράσαι· οὐδὲ γὰρ ἀρχὴν ἐς κρίσιν τούτου πέρι ἐλθόντας οἶδα. Οἱ δὲ, ἐπεί τε διαβάντες τὸν Ἅλυν ποταμὸν, ὡμίλησαν τῇ Φρυγίῃ, δι' αὐτῆς πορευόμενοι, παρεγένοντο ἐς Κελαινάς· ἵνα πηγαὶ ἀναδιδοῦσι Μαιάνδρου ποταμοῦ, καὶ ἑτέρου οὐκ ἐλάσσονος ἢ Μαιάνδρου, τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Καταῤῥήκτης· ὃς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς τῆς Κελαινέων ἀνατέλλων, ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ· ἐν τῇ καὶ ὁ τοῦ Σιληνοῦ Μαρσύεω ἀσκὸς ἐν τῇ πόλι ἀνακρέμαται, τὸν ὑπὸ Φρυγῶν λόγος ἔχει ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐκδαρέντα ἀνακρεμασθῆναι. Pedestres copiæ in Cappadociam, ad oppidum Critala, coactæ. Unde cum Xerxes in Phrygiam movisset, Celænas Mæandri fontibus ac Marsyæ Sileni pelle celebres delatus,

a Pythio Lydo, homine suæ ætatis longe ditissimo, cum toto exercitu magnifice excipitur. Platanus vitisque aureæ Dario olim ab eodem donatæ.

XXVII. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλι ὑποκατήμενος Πύθιος ὁ Ἄτυος, ἀνὴρ Λυδὸς, ἐξείνισε τὴν βασιλέος στρατιὴν πᾶσαν ξεινίοισι μεγίστοισι, καὶ αὐτὸν Ξέρξεα· χρήματά τε ἐπαγγέλλετο, βουλόμενος ἐς τὸν πόλεμον παρέχειν. ἐπαγγελλομένου δὲ χρήματα Πυθίου, εἴρετο Ξέρξης Περσέων τοὺς παρεόντας, τίς τε ἐὼν ἀνδρῶν Πύθιος, καὶ κόσα χρήματα κεκτημένος, ἐπαγγέλλοιτο ταῦτα. οἱ δὲ εἶπαν· "Ὦ βασιλεῦ, "οὗτός ἐστι, ὅς τοι τὸν πατέρα Δαρεῖον ἐδωρήσατο τῇ πλα- "τανίστῳ τῇ χρυσέῃ, καὶ τῇ ἀμπέλῳ· ὃς καὶ νῦν ἐστὶ πρῶ- "τος ἀνδρώπων πλούτῳ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, μετὰ σέ."

Xerxis cum eo colloquium.

XXVIII. Θωμάσας δὲ τῶν ἐπέων τὸ τελευταῖον Ξέρξης, αὐτὸς δεύτερα εἴρετο Πύθιον ὁκόσα οἱ εἴη χρήματα. ὁ δὲ εἶπε· "Ὦ βασιλεῦ, οὔτε σε ἀποκρύψω, οὔτε σκήψομαι "τὸ μὴ εἰδέναι τὴν ἐμεωυτοῦ οὐσίην, ἀλλ' ἐπιστάμενός τοι "ἀτρεκέως καταλέξω. ἐπεί τε γὰρ τάχιστά σε ἐπυθόμην "ἐπὶ θάλασσαν καταβαίνοντα τὴν Ἑλλησπόντου, βουλόμενός "τοι δοῦναι ἐς τὸν πόλεμον χρήματα, ἐξεμαθον, καὶ εὗρον "λογιζόμενος, ἀργυρίου μὲν δύο χιλιάδας εὐόσας μοι τα- "λάντων, χρυσίου δὲ τετρακοσίας μυριάδας στατήρων Δα- "ρεικῶν, ἐπιδεούσας ἑπτὰ χιλιαδέων. καὶ τούτοισί σε ἐγὼ "δωρέομαι· αὐτῷ δ' ἐμοὶ ἀπὸ ἀνδραπόδων τε καὶ γεωπέ- "διων ἀρκέων ἐστὶ βίος."

XXIX. Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε· Ξέρξης δὲ ἡσθεὶς τοῖσι εἰρημένοισι, εἶπε· "Ξεῖνε Λυδὲ, ἐγὼ ἐπεί τε ἐξῆλθον τὴν "Περσίδα χώρην, οὐδενὶ ἀνδρὶ συνέμιξα ἐς τόδε, ὅστις ἡδέ- "λησε ξείνια προθεῖναι στρατῷ τῷ ἐμῷ, οὐδὲ ὅστις ἐς ὄψιν "τὴν ἐμὴν καταστὰς, αὐτεπάγγελτος ἐς τὸν πόλεμον ἐμοὶ "ἠθέλησε συμβαλέσθαι χρήματα, ἔξω σεῦ. σὺ δὲ καὶ ξείνι- "σας μεγάλως στρατὸν τὸν ἐμὸν, καὶ χρήματα μεγάλα "ἐπαγγέλλεαι. σοὶ ὦν ἐγὼ ἀντὶ αὐτέων γέρεα τοιάδε δίδω- "μι· ξεῖνόν σέ σε ποιεῦμαι ἐμὸν, καὶ τὰς τετρακοσίας μυ- "ριάδας τοι τῶν στατήρων ἀποπλήσω παρ' ἐμεωυτοῦ, δοὺς "τὰς ἑπτὰ χιλιάδας· ἵνα μή τοι ἐπιδεέες ἔωσι αἱ τετρακό-

" σιαι μυριάδες ἑπτὰ χιλιαδέων, ἀλλ' ἤ τοι ἀπαρτιλογίη
" ὑπ' ἐμέο πεπληρωμένη· κέκτησό τε αὐτὸς τά περ αὐ-
" τὸς ἐκτήσαο, ἐπίστασό τε εἶναι αἰεὶ τοιοῦτος· οὐ γάρ τοι
" ταῦτα ποιεῦντι, οὔτε ἐς τὸ παρεὸν, οὔτε ἐς χρόνον με-
" ταμελήσει."

Ulterius iter exercitus per Phrygiam ac Lydiam. Anaua: propter lacus salis ferax. Colossæ: ubi terræ hiatus, Lycum fluvium hauriens. Cydrara: juxtaque confinium Phrygiæ Lydiæque.

XXX. Ταῦτα δὲ εἴπας, καὶ ἐπιτελέα ποιήσας, ἐπορεύετο αἰεὶ τὸ πρόσω. Ἄναυα δὲ καλεομένην Φρυγῶν πόλιν παραμειβόμενος, καὶ λίμνην ἐκ τῆς ἅλες γίνονται, ἀπίκετο ἐς Κολοσσὰς, πόλιν μεγάλην Φρυγίης, ἐν τῇ Λύκος ποταμὸς ἐς χάσμα γῆς ἐσβάλλων ἀφανίζεται· ἔπειτα διὰ σταδίων ὡς πέντε μάλιστά κη ἀναφαινόμενος, ἐκδιδοῖ καὶ οὗτος ἐς τὸν Μαίανδρον. ἐκ δὲ Κολοσσέων ὁρμεώμενος ὁ στρατὸς ἐπὶ τοὺς οὔρους τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Λυδῶν, ἀπίκετο ἐς Κύδραρα πόλιν· ἔνθα στήλη καταπεπηγυῖα, σταθεῖσα δὲ ὑπὸ Κροίσου, καταμηνύει διὰ γραμμάτων τοὺς οὔρους.

Callatebus, mellis confectione celebris. Platanus speciosissima, a Xerxe ornata.

XXXI. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Φρυγίης ἐσέβαλε ἐς τὴν Λυδίην, σχιζομένης τῆς ὁδοῦ, καὶ τῆς μὲν ἐς ἀριστερὴν, ἐπὶ Καρίης φερούσης, τῆς δὲ ἐς δεξιὴν, ἐς Σάρδις, τῇ καὶ πορευομένῳ διαβῆναι τὸν Μαίανδρον ποταμὸν πᾶσα ἀνάγκη γίνεται, καὶ ἰέναι παρὰ Καλλάτηβον πόλιν, ἐν τῇ ἄνδρες δημιοεργοὶ μέλι ἐκ μυρίκης τε καὶ πυροῦ ποιεῦσι· ταύτην ἰὼν ὁ Ξέρξης τὴν ὁδὸν, εὗρε πλατάνιστον, τὴν κάλλεος εἵνεκα δωρησάμενος κόσμῳ χρυσέῳ, καὶ μελεδωνῷ ἀθανάτῳ ἀνδρὶ ἐπιτρέψας, δευτέρῃ ἡμέρῃ ἀπίκετο ἐς τῶν Λυδῶν τὸ ἄστυ.

Sardes cum venisset exercitus, in Græciam mittuntur, qui aquam et terram petant: non tamen Athenas, neque Spartam [c. 133.].

XXXII. Ἀπικόμενος δὲ ἐς Σάρδις, πρῶτα μὲν ἀπέπεμπε κήρυκας ἐς τὴν Ἑλλάδα, αἰτήσοντας γῆν τε καὶ ὕδωρ, καὶ προερέοντας δεῖπνα βασιλέϊ παρασκευάζειν· πλὴν οὔτε ἐς Ἀθήνας, οὔτε ἐς Λακεδαίμονα ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆς αἴτησιν, τῇ δὲ ἄλλῃ πάντῃ. τῶνδε δὲ εἵνεκα τὸ δεύτερον ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· ὅσοι πρότερον οὐκ ἔδοσαν Δαρείῳ πέμψαντι, τούτους πάγχυ ἐδόκεε τότε δείσαντας

δώσειν· βουλόμενος ὧν αὐτὸ τοῦτο ἐκμαθεῖν ἀκριβῶς, ἔπεμπε. Μετὰ δὲ ταῦτα, παρεσκευάζετο ὡς ἐλῶν ἐς Ἄβυδον.

Pontes injecti Hellesponto inter Abydum Sestique oram eam, in qua post Artayctes pœnas luit impietatis [9, 120.].

XXXIII. Οἱ δὲ ἐν τούτῳ τὸν Ἑλλήσποντον ἐζεύγνυσαν ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Εὐρώπην. ἔστι δὲ τῆς Χερσονήσου τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ, Σηστοῦ τε πόλιος μεταξὺ καὶ Μαδύτου, ἀκτὴ τραχέα ἐς θάλασσαν κατήκουσα, Ἀβύδῳ καταντίον· ἔνθα μετὰ ταῦτα, χρόνῳ ὕστερον οὐ πολλῷ ἐπὶ Ξανθίππου τοῦ Ἀρίφρονος στρατηγοῦ Ἀθηναίων, Ἀρταΰκτην ἄνδρα Πέρσην λαβόντες Σηστοῦ ὕπαρχον, ζῶντα πρὸς σανίδα προσδιεπασσάλευσαν· ὃς καὶ ἐς τοῦ Πρωτεσίλεω τὸ ἱρὸν ἐς Ἐλαιοῦντα ἀγινεόμενος γυναῖκας, ἀθέμιστα ἔρδεσκε.

His per tempestatem ruptis,

XXXIV. Ἐς ταύτην ὦν τὴν ἀκτὴν ἐξ Ἀβύδου ὁρμεώμενοι, ἐγεφύρουν τοῖσι προσεκέετο, τὴν μὲν λευκολίνου Φοίνικες, τὴν δ' ἑτέρην τὴν βυβλίνην Αἰγύπτιοι. ἔστι δὲ ἑπτὰ στάδιοι ἐξ Ἀβύδου ἐς τὴν ἀπαντίον. Καὶ δὴ ἐζευγμένου τοῦ πόρου, ἐπιγενόμενος χειμὼν μέγας, συνέκοψέ τε ἐκεῖνα πάντα καὶ διέλυσε.

Xerxes, [si fides habenda Græciæ mendaci] in Hellespontum stolide, in præfectos fabrûm crudeliter sævit.

XXXV. Ὡς δ' ἐπύθετο Ξέρξης, δεινὰ ποιεύμενος, τὸν Ἑλλήσποντον ἐκέλευσε τριηκοσίας ἐπικέσθαι μάστιγι πληγὰς, καὶ κατεῖναι ἐς τὸ πέλαγος πεδέων ζεῦγος. ἤδη δὲ ἤκουσα ὡς καὶ στιγέας ἅμα τούτοισι ἀπέπεμψε στίζοντας τὸν Ἑλλήσποντον. ἐνετέλλετο δὴ ὧν ῥαπίζοντας, λέγειν βάρβαρά τε καὶ ἀτάσθαλα· "Ὦ πικρὸν ὕδωρ, δεσπότης τοι "δίκην ἐπιτιθεῖ τήνδε, ὅτι μιν ἠδίκησας, οὐδὲν πρὸς ἐκείνου "ἄδικον παθόν. καὶ βασιλεὺς μὲν Ξέρξης διαβήσεταί σε, ἢν "τε σύ γε βούλῃ, ἤν τε μή· σοὶ δὲ κατὰ δίκην ἄρα οὐδεὶς "ἀνθρώπων θύει, ὡς ἐόντι δολερῷ τε καὶ ἁλμυρῷ ποτα-"μῷ." Τήν τε δὴ θάλασσαν ἐνετέλλετο τούτοισι ζημιοῦν, καὶ τῶν ἐπεστεώτων τῇ ζεύξι τοῦ Ἑλλησπόντου ἀποταμεῖν τὰς κεφαλάς.

Refecti pontes. Eorum constructio.

XXXVI. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐποίεον τοῖσι προσεκέετο αὖτη ἡ ἄχαρις τιμή. τὰς δὲ ἄλλοι ἀρχιτέκτονες ἐζεύγνυ-

σαν· ἐζεύγνυσαν δὲ ὧδε. Πεντηκοντέρους καὶ τριήρεας συνδέντες, ὑπὸ μὲν τὴν πρὸς τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἑξήκοντά τε καὶ τριηκοσίας, ὑπὸ δὲ τὴν ἑτέρην τεσσερεσκαίδεκα καὶ τριηκοσίας, τοῦ μὲν Πόντου ἐπικαρσίας, τοῦ δὲ Ἑλλησπόντου, κατὰ ῥόον, ἵνα ἀνακωχεύῃ τὸν τόνον τῶν ὅπλων. συνδέντες δὲ, ἀγκύρας κατῆκαν περιμήκεας, τὰς μὲν πρὸς τοῦ Πόντου τῆς ἑτέρης, τῶν ἀνέμων εἵνεκεν τῶν ἔσωθεν ἐκπνεόντων, τῆς δὲ ἑτέρης τῆς πρὸς ἑσπέρης τε καὶ τοῦ Αἰγαίου, εὔρου τε καὶ νότου εἵνεκα. διέκπλοον δὲ ὑπόφαυσιν κατέλιπον τῶν πεντηκοντέρων, καὶ [τριηρέων] τριχοῦ, ἵνα καὶ ἐς τὸν Πόντον ἔχῃ ὁ βουλόμενος πλέειν πλοίοισι λεπτοῖσι, καὶ ἐκ τοῦ Πόντου ἔξω. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, κατέτεινον ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὄνοισι ξυλίνοισι, τὰ ὅπλα· οὐκέτι χωρὶς ἑκάτερα τάξαντες, ἀλλὰ δύο μὲν λευκολίνου δασάμενοι ἐς ἑκατέρην, τέσσερα δὲ τῶν βυβλίνων. παχύτης μὲν ἡ αὐτὴ καὶ καλλονὴ, κατὰ λόγον δὲ ἦν ἐμβριθέστερα τὰ λίνεα· τοῦ τάλαντον ὁ πῆχυς εἶλκε. Ἐπειδὴ δὲ ἐγεφυρώθη ὁ πόρος, κορμοὺς ξύλων καταπρίσαντες, καὶ ποιήσαντες ἴσους τῆς σχεδίης τῷ εὐρεῖ, κόσμῳ ἐπετίθεσαν κατύπερθε τῶν ὅπλων τοῦ τόνου· θέντες δὲ ἐπέξῆς, ἐνθαῦτα αὖτις ἐπεζεύγνυον. ποιήσαντες δὲ ταῦτα, ὕλην ἐπεφόρησαν· κόσμῳ δὲ θέντες καὶ τὴν ὕλην, γῆν ἐπεφόρησαν· κατανάξαντες δὲ καὶ τὴν γῆν, φραγμὸν παρείρυσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα μὴ φοβέηται τὰ ὑποζύγια τὴν θάλασσαν ὑπερορῶντα, καὶ οἱ ἵπποι.

Proximo vere Xerxes Sardibus ex hibernaculis movet [a. 480.]. Solis defectio: quid, interpretibus Magis, portenderit.

XXXVII. Ὡς δὲ τά τε τῶν γεφυρέων κατεσκεύαστο, καὶ τὰ περὶ τὸν Ἄθων, οἵ τε χυτοὶ περὶ τὰ στόματα τῆς διώρυχος, οἵ τῆς ῥηχίης εἵνεκεν ἐποιήθησαν, ἵνα μὴ πίμπληται τὰ στόματα τοῦ ὀρύγματος, καὶ αὐτὴ ἡ διώρυξ παντελέως πεποιημένη ἄγγελτο· ἐνθαῦτα χειμερίσας, ἅμα τῷ ἔαρι παρεσκευασμένος ὁ στρατὸς ἐκ τῶν Σαρδίων ὡρμᾶτο ἐλῶν ἐς Ἄβυδον. Ὡρμημένῳ δέ οἱ ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕδρην, ἀφανὴς ἦν, οὔτ' ἐπινεφέλων ἐόντων, αἰθρίης τε

τὰ μάλιστα· ἀντὶ ἡμέρης τε νὺξ ἐγένετο. Ἰδόντι δὲ καὶ μαθόντι τοῦτο τῷ Ξέρξῃ ἐπιμελὲς ἐγένετο· καὶ εἴρετο τοὺς μάγους τὸ θέλοι προφαίνειν τὸ φάσμα. οἱ δὲ ἔφραζον ὡς "Ἕλλησι προδεικνύει ὁ θεὸς ἔκλειψιν τῶν πολίων·" λέγοντες "ἥλιον εἶναι Ἑλλήνων προδέκτορα, σελήνην δὲ, σφέων." πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ξέρξης, περιχαρ�ὴς ἐὼν ἐποιέετο τὴν ἔλασιν.

Pythium Lydum [c. 27.], filiorum maximo natu vacationem militiæ petentem,

XXXVIII. Ὡς δ' ἐξήλαυνε τὴν στρατιὴν, Πύθιος ὁ Λυδὸς καταῤῥωδήσας τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φάσμα, ἐπαρθεὶς τε τοῖσι δωρήμασι, ἐλθὼν παρὰ Ξέρξεα, ἔλεγε τάδε· "Ὦ "δέσποτα, χρήσαιμι ἄν τι τεῦ βουλοίμην τυχεῖν, τὸ σοὶ μὲν "ἐλαφρὸν τυγχάνει ἐὸν ὑπουργῆσαι, ἐμοὶ δὲ μέγα γενόμε- "νον;" Ξέρξης δὲ πᾶν μᾶλλον δοκέων μιν χρηΐσειν ἢ τὸ ἐδεήθη, ἔφη τε ὑπουργήσειν, καὶ διαγορεύειν ἐκέλευε ὅτευ δέοιτο. ὁ δὲ, ἐπεί τε ταῦτα ἤκουσε, ἔλεγε θαρσήσας τάδε· "Ὦ δέσποτα, τυγχάνουσί μοι παῖδες ἐόντες πέντε, καί "σφεας καταλαμβάνει πάντας ἅμα σοὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ "τὴν Ἑλλάδα. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, ἐμὲ ἐς τόδε ἡλικίης "ἥκοντα οἰκτείρας, τῶν μοι παίδων ἕνα παράλυσον τῆς "στρατηΐης, τὸν πρεσβύτατον, ἵνα αὐτοῦ τε ἐμεῦ καὶ τῶν "χρημάτων ᾖ μελεδωνός· τοὺς δὲ τέσσερας ἄγευ ἅμα σεω- "τῷ· καὶ πρήξας τὰ νοέεις, νοστήσειας ὀπίσω."

quam immani crudelitate Xerxestraxtaverit.

XXXIX. Κάρτα τε ἐθυμώθη ὁ Ξέρξης, καὶ ἀμείβετο τοῖσδε· "Ὦ κακὲ ἄνθρωπε, σὺ ἐτόλμησας, ἐμεῦ στρατευο- "μένου αὐτοῦ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἄγοντος παῖδας ἐμοὺς "καὶ ἀδελφεοὺς καὶ οἰκήιους καὶ φίλους, μνήσασθαι περὶ "σέο παιδὸς· ἐὼν ἐμὸς δοῦλος, τὸν χρῆν πανοικίῃ αὐτῇ γυ- "ναικὶ συνέπεσθαι; εὖ νῦν τόδ' ἔξεπίστασο, ὡς ἐν τοῖσι ὠσὶ "τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός· ὃς χρηστὰ μὲν ἀκούσας, "τέρψιος ἐμπιπλέει τὸ σῶμα· ὑπεναντία δὲ τουτέοισι ἀ- "κούσας, ἀνοιδέει. ὅτε μέν νυν χρηστὰ ποιήσας, ἕτερα τοι- "αῦτα ἐπηγγέλλεο, εὐεργεσίῃσι βασιλῆα οὐ καυχήσεαι "ὑπερβαλέσθαι· ἐπεί τε δὲ ἐς τὸ ἀναιδέστερον ἐτράπευ, τὴν

" μὲν ἀξίην οὐ λάμψεαι, ἐλάσσω δὲ τῆς ἀξίης. σὲ μὲν γὰρ " καὶ τοὺς τέσσερας τῶν παίδων ῥύεται τὰ ξείνια· τοῦ δὲ " ἑνὸς, τοῦ περιέχεαι μάλιστα, τὴν ψυχὴν ζημιώσεαι." Ὡς δὲ ταῦτα ὑπεκρίνατο, αὐτίκα ἐκέλευε τοῖσι προσετέτακτο ταῦτα πρήσσειν, τῶν Πυθίου παίδων ἐξευρόντας τὸν πρεσβύτατον, μέσον διαταμεῖν· διαταμόντας δὲ, τὰ ἡμίτομα διαθεῖναι, τὸ μὲν ἐπὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ, τὸ δὲ, ἐπ' ἀριστερά· καὶ ταύτῃ διεξιέναι τὸν στρατόν.

Ordo agminis. Campus Nisæus, equorum generosorum fœtura nobilitatus. Currus Jovi sacer.

XL. Ποιησάντων δὲ τουτέων τοῦτο, μετὰ ταῦτα διεξῄιε ὁ στρατός. Ἡγέοντο δὲ πρῶτοι μὲν οἱ σκευοφόροι τε καὶ τὰ ὑποζύγια· μετὰ δὲ τούτους, στρατὸς παντοίων ἐθνέων ἀναμὶξ, οὐ διακεκριμένοι. τῇ δὲ ὑπερημίσεες ἔσαν, ἐνθαῦτα διελέλειπτο· καὶ οὐ συνέμισγον οὗτοι βασιλέϊ. Προηγεῦντο μὲν δὴ ἵππόται χίλιοι, ἐκ Περσέων πάντων ἀπολελεγμένοι· μετὰ δὲ, αἰχμοφόροι χίλιοι, καὶ οὗτοι ἐκ πάντων ἀπολελεγμένοι, τὰς λόγχας κάτω ἐς τὴν γῆν τρέψαντες· μετὰ δὲ, ἱροὶ Νισαῖοι καλεύμενοι ἵπποι δέκα, κεκοσμημένοι ὡς κάλλιστα. Νισαῖοι δὲ καλέονται ἵπποι ἐπὶ τοῦδε. ἔστι πεδίον μέγα τῆς Μηδικῆς τῷ οὔνομά ἐστι Νίσαιον· τοὺς ὦν δὴ ἵππους τοὺς μεγάλους φέρει τὸ πεδίον τοῦτο. ὄπισθε δὲ τουτέων τῶν δέκα ἵππων, ἅρμα Διὸς ἱρὸν ἐπετέτακτο, τὸ ἵπποι μὲν εἶλκον λευκοὶ ὀκτώ· ὄπισθε δὲ τῶν ἵππων εἵπετο πεζῇ ἡνίοχος, ἐχόμενος τῶν χαλινῶν· οὐδεὶς γὰρ δὴ ἐπὶ τοῦτον τὸν θρόνον ἀνθρώπων ἀναβαίνει. τούτου δὲ ὄπισθεν αὐτὸς Ξέρξης ἐπ' ἅρματος ἵππων Νισαίων· παραβεβήκεε δέ οἱ ἡνίοχος, τῷ οὔνομα ἦν Πατιράμφης, Ὀτάνεω παῖς, ἀνδρὸς Πέρσεω.

XLI. Ἐξήλασε μὲν δὴ οὕτω ἐκ Σαρδίων Ξέρξης· μετεκβαίνεσκε δὲ, ὅκως μιν ὁ λόγος αἱρέοι, ἐκ τοῦ ἅρματος ἐς ἁρμάμαξαν. αὐτοῦ δὲ ὄπισθεν αἰχμοφόροι, Περσέων οἱ ἄριστοί τε καὶ γενναιότατοι, χίλιοι, κατὰ νόμον τὰς λόγχας ἔχοντες. μετὰ δὲ, ἵππος ἄλλη χιλίη ἐκ Περσέων ἀπολελεγμένη· μετὰ δὲ τὴν ἵππον, ἐκ τῶν λοιπῶν Περσέων ἀπολελεγμένοι μύριοι. οὗτος πεζὸς ἦν· καὶ τουτέων χίλιοι

μὲν ἐπὶ τοῖσι δόρασι ἀντὶ τῶν σαυρωτήρων ῥοιὰς εἶχον χρυσέας, καὶ πέριξ συνεκλήϊον τοὺς ἄλλους· οἱ δὲ εἰνακισχίλιοι ἐντὸς τουτέων ἐόντες, ἀργυρέας ῥοιὰς εἶχον. εἶχον δὲ χρυσέας ῥοιὰς καὶ οἱ εἰς τὴν γῆν τρέποντες τὰς λόγχας, καὶ μῆλα οἱ ἄγχιστα ἑπόμενοι Ξέρξῃ. τοῖσι δὲ μυρίοισι ἐπετέτακτο ἵππος Περσέων μυρίη. μετὰ δὲ τὴν ἵππον διελέλειπτο καὶ δύο σταδίους, καὶ ἔπειτα ὁ λοιπὸς ὅμιλος ἤϊε ἀναμίξ.

Iter Sardibus Abydum versus. Ad Idam orta tempestate, multi militum fulmine tacti.

XLII. Ἐποιέετο δὲ τὴν ὁδὸν ἐκ τῆς Λυδίης ὁ στρατὸς ἐπί τε ποταμὸν Κάϊκον καὶ γῆν τὴν Μυσίην· ἀπὸ δὲ Καΐκου ὁρμεώμενος, Κάνης ὄρος ἔχων ἐν ἀριστερῇ, διὰ τοῦ Ἀταρνέος ἐς Καρίνην πόλιν. ἀπὸ δὲ ταύτης διὰ Θήβης πεδίου ἐπορεύετο, Ἀτραμύττειόν τε πόλιν καὶ Ἄντανδρον τὴν Πελασγίδα παραμειβόμενος. τὴν Ἴδην δὲ λαβὼν ἐς ἀριστερὴν χέρα, ἤϊε ἐς τὴν Ἰλιάδα γῆν. καὶ πρῶτα μέν οἱ ὑπὸ τῇ Ἴδῃ νύκτα ἀναμείναντι βρονταί τε καὶ πρηστῆρες ἐπεισπίπτουσι, καί τινα αὐτοῦ ταύτῃ συχνὸν ὅμιλον διέφθειραν.

Scamander, ob immanem bibentium multitudinem, aquis defectus. Xerxes Pergamum invisit. Sacra facta Minervæ Iliacæ heroibusque. Terror panicus.

XLIII. Ἀπικομένου δὲ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον· ὃς πρῶτος ποταμῶν, ἐπεί τε ἐκ Σαρδίων ὁρμηθέντες ἐπεχείρησαν τῇ ὁδῷ, ἐπέλιπε τὸ ῥέεθρον, οὐδ' ἀπέχρησε τῇ στρατιῇ τε καὶ τοῖσι κτήνεσι πινόμενος· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ὡς ἀπίκετο Ξέρξης, ἐς τὸ Πριάμου Πέργαμον ἀνέβη, ἵμερον ἔχων θεήσασθαι. θεησάμενος δὲ, καὶ πυθόμενος κείνων ἕκαστα, τῇ Ἀθηναίῃ τῇ Ἰλιάδι ἔθυσε βοῦς χιλίας· χοὰς δὲ οἱ μάγοι τοῖσι ἥρωσι ἐχέαντο. ταῦτα δὲ ποιησαμένοισι, νυκτὸς φόβος ἐς τὸ στρατόπεδον ἐνέπεσε. ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐπορεύετο ἐνθεῦτεν, ἐν ἀριστερῇ μὲν ἀπέργων Ῥοίτειον πόλιν καὶ Ὀφρύνειον, καὶ Δάρδανον, ἥπερ δὴ Ἀβύδῳ ὅμουρός ἐστι· ἐν δεξιῇ δὲ, Γέργιθας Τευκρούς.

Abydum delatus Xerxes, copias pedes-

XLIV. Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐν Ἀβύδῳ, ἠθέλησε Ξέρξης ἰδέσθαι πάντα τὸν στρατόν. καὶ, προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτῷ ταύτῃ προεξέδρη λίθου λευκοῦ·

ἐποίησαν δὲ Ἀξυθηνοί, ἐντειλαμένου πρότερον βασιλῆος. ἐν- tres navalesque
Δαῦτα ὡς ἵζετο, κατορῶν ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, ἐθηεῖτο καὶ τὸν spectat. Naumachiæ spectaculum editum.
πεζὸν καὶ τὰς νέας· θηεύμενος δὲ, ἱμέρθη τῶν νεῶν ἅμιλλαν γινομένην ἰδέσθαι. ἐπεὶ δ' ἐγένετό τε καὶ ἐνίκων Φοίνικες Σιδώνιοι, ἥσθη τε τῇ ἁμίλλῃ καὶ τῇ στρατιῇ.

XLV. Ὡς δὲ ὥρα πάντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Xerxes illacrymatur.
τῶν νεῶν ἀποκεκρυμμένον, πάσας δὲ τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ Ἀξυθηνῶν πεδία ἐπίπλεα ἀνθρώπων, ἐνθαῦτα Ξέρξης ἑωυτὸν ἐμακάρισε· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐδάκρυσε.

XLVI. Μαθὼν δέ μιν Ἀρτάβανος ὁ πάτρως, ὃς τὸ Hinc natum Artabani cum
πρῶτον γνώμην ἀπεδέξατο ἐλευθέρως, οὐ συμβουλεύων Ξέρ- eo colloquium de vitæ humanæ conditione, expeditionis periculis, fide Ionum, arguens illud Artabani prudentiam et gravitatem, Xerxis stultitiam et temeritatem.
ξῃ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οὗτος ὠνὴρ φρασθεὶς Ξέρξεα δακρύσαντα, εἴρετο τάδε· "Ὦ βασιλεῦ, ὡς πολὺ
5 "ἀλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαο νῦν τε καὶ ὀλίγῳ πρότε-
"ρον; μακαρίσας γὰρ σεωυτὸν, δακρύεις." Ὁ δὲ εἶπε·
"Ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον κατοικτεῖραι ὡς βραχὺς
"εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος, εἰ τουτέων γε ἐόντων τοσού-
"των, οὐδεὶς ἐς ἑκατοστὸν ἔτος περιέσται." Ὁ δὲ ἀμεί-
10 βετο λέγων· "Ἕτερα τούτου παρὰ τὴν ζόην πεπόνθα-
"μεν οἰκτρότερα. ἐν γὰρ οὕτω βραχεῖ βίῳ οὐδεὶς οὕτω
"ἄνθρωπος ἐὼν εὐδαίμων πέφυκε, οὔτε τουτέων, οὔτε τῶν
"ἄλλων, τῷ οὐ παραστήσεται πολλάκις, καὶ οὐκὶ ἅπαξ,
"τεθνάναι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ ζώειν. αἵ τε γὰρ συμφοραὶ
15 "προσπίπτουσαι, καὶ αἱ νοῦσοι συνταράσσουσαι, καὶ βρα-
"χὺν ἐόντα, μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι τὸν βίον. οὕτω ὁ
"μὲν θάνατος, μοχθηρῆς ἐούσης τῆς ζόης, καταφυγὴ αἱρε-
"τωτάτη τῷ ἀνθρώπῳ γέγονε· ὁ δὲ θεὸς, γλυκὺν γεύσας
"τὸν αἰῶνα, φθονερὸς ἐν αὐτῷ εὑρίσκεται ἐών."

XLVII. Ξέρξης δὲ ἀμείβετο λέγων· "Ἀρτάβανε, βιο-
"τῆς μέν νυν ἀνθρωπηίης πέρι, ἐούσης τοιαύτης οἵην περ
"σὺ διαιρέεαι εἶναι, παυσώμεθα, μηδὲ κακῶν μεμνεώμε-
"θα, χρηστὰ ἔχοντες πρήγματα ἐν χερσί. Φράσον δέ μοι
5 "τόδε. εἴ τοι ἡ ὄψις τοῦ ἐνυπνίου μὴ ἐναργὴς οὕτω ἐφάνη,

" εἶχες ἂν τὴν ἀρχαίην γνώμην, οὐκ ἐῶν με στρατεύεσθαι
" ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἢ μετέστης ἄν; φέρε μοι τοῦτο ἀτρε-
" κέως εἰπέ." Ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων· "Ὦ βασιλεῦ,
" ὄψις μὲν ἡ ἐπιφανεῖσα τοῦ ὀνείρου, ὡς βουλόμεθα ἀμ-
" φότεροι, τελευτήσειε. ἐγὼ δ' ἔτι καὶ ἐς τόδε δείματός 10
" εἰμι ὑπόπλεος, οὐδ' ἐντὸς ἐμεωυτοῦ· ἄλλα τε πολλὰ ἐπι-
" λεγόμενος, καὶ δὴ καὶ ὁρέων τοι δύο τὰ μέγιστα πάν-
" των ἐόντα πολεμιώτατα."

XLVIII. Ξέρξης δὲ πρὸς ταῦτα ἀμείβετο τοῖσδε·
" Δαιμόνιε ἀνδρῶν, ποῖα ταῦτα λέγεις εἶναι δύο μοι πο-
" λεμιώτατα; κότερά τοι ὁ πεζὸς μεμπτὸς κατὰ τὸ πλῆ-
" θός ἐστι, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα φαίνεται πολ-
" λαπλήσιον ἔσεσθαι τοῦ ἡμετέρου; ἢ τὸ ναυτικὸν τὸ ἡ- 5
" μέτερον λείψεσθαι τοῦ ἐκείνων; ἢ καὶ συναμφότερα ταῦ-
" τα; εἰ γάρ τοι ταύτῃ ἐνδεέστερα φαίνεται εἶναι τὰ ἡμέ-
" τερα πρήγματα, στρατοῦ ἂν ἄλλου τις τὴν ταχίστην ἄ-
" γερσιν ποιοῖτο."

XLIX. Ὁ δ' ἀμείβετο λέγων· "Ὦ βασιλεῦ, οὔτε
" στρατὸν τοῦτον ὅστις γε σύνεσιν ἔχοι, μέμφοιτ' ἄν, οὔτε
1 " τῶν νεῶν τὸ πλῆθος· ἢν τε πλεῦνας συλλέξῃς, τὰ δύο
" τοι, τὰ λέγω, πολλῷ ἔτι πολεμιώτερα γίνεται. τὰ δὲ
" δύο ταῦτα, ἔστι γῆ τε καὶ θάλασσα. οὔτε γὰρ τῆς 5
" θαλάσσης ἐστὶ λιμὴν τοσοῦτος οὐδαμόθι, ὡς ἐγὼ εἰκάζω,
" ὅστις ἐγειρομένου χειμῶνος, δεξάμενός σευ τοῦτο τὸ ναυ-
" τικὸν, φερέγγυος ἔσται διασῶσαι τὰς νέας. καί τοι οὐκὶ
" ἕνα αὐτὸν δεῖ εἶναι τὸν λιμένα, ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν τὴν
" ἤπειρον, παρ' ἣν δὴ κομίεαι. οὕκων δὴ ἐόντων τοι λι- 10
" μένων ὑποδεξίων, μάθε ὅτι αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων
2 " ἄρχουσι, καὶ οὐκὶ ὦ ἄνθρωποι τῶν συμφορέων. Καὶ δὴ,
" τῶν δύο τοι τοῦ ἑτέρου εἰρημένου, τὸ ἕτερον ἔρχομαι
" ἐρέων. γῆ δὲ πολεμίη τῇδέ τοι κατίσταται· εἰ ἐθέλοι
" τοι μηδὲν ἀντίξοον καταστῆναι, τοσούτῳ τοι γίνεται πο- 15
" λεμιωτέρη, ὅσῳ ἂν προξαίνῃς ἑκαστέρω, τὸ πρόσω αἰεὶ

" κλεπτόμενος· εὐπρηξίης γὰρ οὐκ ἔστι ἀνθρώποισι οὐδεμίη
" πληθώρη. καὶ δή τοι, ὡς οὐδενὸς ἐναντιευμένου, λέγω τὴν
" χώρην, πλεῦνα ἐν πλεῦνι χρόνῳ γινομένην, λιμὸν τέξεσθαι.
" Ἀνὴρ δὲ οὕτω ἂν εἴη ἄριστος, εἰ βουλευόμενος μὲν, ἀρ-
" ῥωδέοι, πᾶν ἐπιλεγόμενος πείσεσθαι χρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ
" θρασὺς εἴη."

L. Ἀμείβεται Ξέρξης τοῖσδε· " Ἀρτάβανε, εἰκότως
" μὲν σύ γε τουτέων ἕκαστα διαιρέεαι· ἀτὰρ μήτε πάντα
" φοβέο, μήτε πᾶν ὁμοίως ἐπιλέγεο. Εἰ γὰρ δὴ βούλοιο 1
" ἐπὶ τῷ αἰεὶ ἐπεσφερομένῳ πρήγματι τὸ πᾶν ὁμοίως ἐπι-
" λέγεσθαι, ποιήσειας ἂν οὐδαμᾶ οὐδέν· κρέσσον δὲ, πάντα
" θαρσέοντα, ἥμισυ τῶν δεινῶν πάσχειν μᾶλλον, ἢ πᾶν
" χρῆμα προδειμαίνοντα, μηδαμᾶ μηδὲν παθεῖν. εἰ δὲ ἐρί-
" ζων πρὸς πᾶν τὸ λεγόμενον, μὴ τὸ βέβαιον ἀποδέξεις,
" σφάλλεσθαι ὀφείλεις ἐν αὐτοῖσι ὁμοίως καὶ ὁ ὑπεναντία
" τούτοισι λέξας. τοῦτο μέν νυν ἐπίσης ἔχει. εἰδέναι δὲ ἄν-
" θρωπον ἐόντα, ὅκως χρὴ, τὸ βέβαιον, δοκέω μὲν οὐδα-
" μῶς. τοῖσι τοίνυν βουλομένοισι ποιέειν, ὡς τὸ ἐπίπαν
" φιλέει γίνεσθαι τὰ κέρδεα· τοῖσι δὲ ἐπιλεγομένοισί τε
" πάντα καὶ ὀκνεῦσι, οὐ μάλα ἐθέλει. Ὁρᾷς τὰ Περ- 2
" σέων πρήγματα ἐς ὃ δυνάμιος προκεχώρηκε, εἰ τοίνυν ἐ-
" κεῖνοι οἱ πρὸ ἐμεῦ γενόμενοι βασιλῆες γνώμῃσι ἐχρέωντο
" ὁμοίῃσι καὶ σὺ, ἢ μὴ χρεόμενοι γνώμῃσι τοιαύτῃσι, ἄλ-
" λους συμβούλους εἶχον τοιούτους, οὐκ ἄν ποτε εἶδες αὐ-
" τὰ ἐς τοῦτο προελθόντα· νῦν δὲ κινδύνους ἀναῤῥιπτέον-
" τες, ἐς τοῦτό σφεα προηγάγοντο. μεγάλα γὰρ πρήγμα-
" τα μεγάλοισι κινδύνοισι ἐθέλει καταιρέεσθαι. Ἡμεῖς
" τοίνυν, ὁμοιεύμενοι κείνοισι, ὥρην τε τοῦ ἔτεος καλλίστην
" πορευόμεθα, καὶ καταστρεψάμενοι πᾶσαν τὴν Εὐρώπην,
" νοστήσομεν ὀπίσω, οὔτε λιμῷ ἐντυχόντες οὐδαμόθι, οὔτε
" ἄλλο ἄχαρι παθόντες οὐδέν. τοῦτο μὲν γὰρ, αὐτοὶ πολ-
" λὴν φορβὴν φερόμενοι πορευόμεθα· τοῦτο δὲ, τῶν ἂν κου

" ἐπιβέωμεν γῆν καὶ ἔθνος, τούτων τὸν σῖτον ἔξομεν· ἐπ'
" ἀροτῆρας δὲ, καὶ οὐ νομάδας, στρατευόμεθα ἄνδρας."

LI. Λέγει Ἀρτάξανος μετὰ ταῦτα· "Ὦ βασιλεῦ,
" ἐπεί τε ἀρρωδέειν οὐδὲν ἐᾷς πρῆγμα, σὺ δέ μευ συμ-
" βουλίην ἔνδεξαι· ἀναγκαίως γὰρ ἔχει περὶ πολλῶν πρηγ-
" μάτων πλεῦνα λόγον ἐκτεῖναι. Κῦρος ὁ Καμβύσεω Ἰω-
" νίην πᾶσαν, πλὴν Ἀθηναίων, κατεστρέψατο δασμοφό- 5
" ρον εἶναι Πέρσῃσι. τούτους ὦν τοὺς ἄνδρας συμβουλεύω
" τοι μηδεμιῇ μηχανῇ ἄγειν ἐπὶ τοὺς πατέρας· καὶ γὰρ
" ἄνευ τουτέων οἷοί τε εἰμὲν τῶν ἐχθρῶν κατυπέρτεροι γίνεσ-
" θαι. ἢ γάρ σφεας, ἢν ἕπωνται, δεῖ ἀδικωτάτους γίνεσ-
" θαι, καταδουλουμένους τὴν μητρόπολιν, ἢ δικαιοτάτους, 10
" συνελευθεροῦντας. ἀδικώτατοι μέν νυν γινόμενοι, οὐδὲν
" κέρδος μέγα ἡμῖν προσβάλλουσι· δικαιότατοι δὲ γινόμε-
" νοι, οἷοί τε δηλήσασθαι μεγάλως τὴν σὴν στρατιὴν γί-
" νονται. Ἐς θυμὸν ὦν βαλεῦ καὶ τὸ παλαιὸν ἔπος, ὡς
" εὖ εἴρηται, τὸ μὴ ἅμα ἀρχῇ πᾶν τέλος καταφαίνεσ- 15
" θαι."

LII. Ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Ξέρξης· " Ἀρτάξανε,
" τῶν ἀπεφήνατο γνωμέων, σφάλλεαι κατὰ ταύτην δὴ μά-
" λιστα, ὃς Ἴωνας φοβέαι μὴ μεταβάλωσι· τῶν ἔχομεν
" γνῶμα μέγιστον, τῶν σύ τε μάρτυς γίνεαι, καὶ οἱ συ-
" στρατευσάμενοι Δαρείῳ ἄλλοι ἐπὶ Σκύθας, ὅτι ἐπὶ τού- 5
" τοισι ἡ πᾶσα Περσικὴ στρατιὴ ἐγένετο, διαφθεῖραι καὶ
" περιποιῆσαι, οἳ δὲ δικαιοσύνην καὶ πιστότητα ἐνέδωκαν,
" ἄχαρι δὲ οὐδέν. πάρεξ δὲ τούτου, ἐν τῇ ἡμετέρῃ καταλι-
" πόντας τέκνα τε καὶ γυναῖκας καὶ χρήματα, οὐδ' ἐπι-
" λέγεσθαι χρὴ νεώτερόν τι ποιήσειν. Οὕτω μηδὲ τοῦτο φο- 10
" βέο, ἀλλὰ θυμὸν ἔχων ἀγαθὸν, σῶζε οἶκόν τε τὸν ἐμὸν,
" καὶ τυραννίδα τὴν ἐμήν· σοὶ γὰρ ἐγὼ μούνῳ ἐκ πάντων
" σκῆπτρα τὰ ἐμὰ ἐπιτράπω."

Artabano Susa ablegato, ut per

LIII. Ταῦτα εἴπας, καὶ Ἀρτάξανον ἀποστείλας ἐς
Σοῦσα, δεύτερα μετεπέμψατο Ξέρξης Περσέων τοὺς δο-

κιμωτάτους· ἐπεὶ δέ οἱ παρῆσαν, ἔλεγέ σφι τάδε· "Ὦ
" Πέρσαι, τῶνδ' ἐγὼ ὑμέων χρήζων, συνέλεξα, ἄνδρας
" τε γίνεσθαι ἀγαθοὺς, καὶ μὴ καταισχύνειν τὰ πρόσ-
" θεν ἐργασμένα Πέρσῃσι, ἐόντα μεγάλα τε καὶ πολλοῦ
" ἄξια· ἀλλ' εἷς τε ἕκαστος καὶ οἱ σύμπαντες προθυμίην
" ἔχωμεν· ξυνὸν γὰρ τοῦτο πᾶσι ἀγαθὸν σπεύδεται. Τῶνδε
" δὲ εἵνεκα προαγορεύω ἀντέχεσθαι τοῦ πολέμου ἐντετα-
" μένως· ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι, ἐπ' ἄνδρας στρατεύο-
" μεθα ἀγαθούς· τῶν ἢν κρατήσωμεν, οὐ μή τις ἡμῖν
" ἄλλος στρατὸς ἀντιστῇ κοτὲ ἀνθρώπων. νῦν δὲ δια-
" βαίνωμεν ἐπευξάμενοι τοῖσι θεοῖσι, τοὶ Περσίδα γῆν λε-
" λόγχασι."

expeditionis tempus summæ imperii præsset [c. 52.], Xerxes proceres Persarum ad rem fortiter gerendam cohortatus, Hellespontum transiri imperat.

LIV. Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην παρασκευάζοντο ἐς τὴν διάβασιν. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἀνέμενον τὸν ἥλιον, ἐθέλοντες ἰδέσθαι ἀνίσχοντα, θυμιήματά τε παντοῖα ἐπὶ τῶν γεφυρέων καταγίζοντες, καὶ μυρσίνῃσι στορνύντες τὴν ὁδόν. ὡς δ' ἐπανέτελλε ὁ ἥλιος, σπένδων ἐκ χρυσέης φιάλης Ξέρξης ἐς τὴν θάλασσαν, εὔχετο πρὸς τὸν ἥλιον, μηδεμίην οἱ συντυχίην τοιαύτην γενέσθαι, ἥ μιν παύσει καταστρέψασθαι τὴν Εὐρώπην πρότερον ἢ ἐπὶ τέρμασι τοῖσι ἐκείνης γένηται. εὐξάμενος δὲ, ἐσέβαλε τὴν φιάλην ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ χρύσεον κρητῆρα, καὶ Περσικὸν ξίφος, τὸν ἀκινάκην καλέουσι. ταῦτα οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι, οὔτε εἰ τῷ ἡλίῳ ἀνατιθεὶς κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος, οὔτε εἰ μετεμέλησέ οἱ τὸν Ἑλλήσποντον μαστιγώσαντι, καὶ ἀντὶ τουτέων τὴν θάλασσαν ἐδωρέετο.

Solennia transitum auspicantia.

LV. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, διέβαινον κατὰ μὲν τὴν ἑτέρην τῶν γεφυρέων τὴν πρὸς τοῦ Πόντου, ὁ πεζός τε καὶ ἡ ἵππος ἅπασα· κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ Αἰγαῖον, τὰ ὑποζύγια καὶ ἡ θεραπηίη. ἡγέοντο δὲ πρῶτα μὲν οἱ μύριοι Πέρσαι, ἐστεφανωμένοι πάντες· μετὰ δὲ τούτους, ὁ σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων. ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην οὗτοι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, πρῶτοι μὲν οἵ τε ἱππόται, καὶ

Quo ordine

οἱ τὰς λόγχας κάτω τρέποντες· ἐστεφάνωντο δὲ καὶ οὗτοι· μετὰ δὲ, οἵ τε ἵπποι, οἱ ἱροὶ, καὶ τὸ ἅρμα τὸ ἱρόν· ἐπὶ δὲ, αὐτός τε Ξέρξης καὶ οἱ αἰχμοφόροι, καὶ οἱ ἱππόται οἱ χίλιοι. ἐπὶ δὲ τούτοισι, ὁ ἄλλος στρατός· καὶ αἱ νῆες ἅμα ἀνήγοντο ἐς τὴν ἀπεναντίον. ἤδη δὲ ἤκουσα καὶ ὕστατον διαβῆναι βασιλῆα πάντων.

quotque diebus exercitus in Europam trajecerit. Vox Hellespontii de ingenti Persarum apparatu.

LVI. Ξέρξης δὲ ἐπεί τε διέβη ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐθηεῖτο τὸν στρατὸν ὑπὸ μαστίγων διαβαίνοντα. διέβη δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι καὶ ἐν ἑπτὰ εὐφρόνῃσι, ἐλινύσας οὐδένα χρόνον. Ἐνθαῦτα λέγεται, Ξέρξεω ἤδη διαβεβηκότος τὸν Ἑλλήσποντον, ἄνδρα εἰπεῖν Ἑλλησπόντιον· "Ὦ Ζεῦ, τί δὴ ἀνδρὶ εἰδόμενος Πέρσῃ, καὶ οὔνομα ἀντὶ "Διὸς Ξέρξεα ἔχμενος, ἀνάστατον τὴν Ἑλλάδα ἐθέλεις "ποιῆσαι, ἄγων πάντας ἀνθρώπους; καὶ γὰρ ἄνευ του- "τέων ἐξῆν τοι ποιέειν ταῦτα."

Ostenta Xerxi oblata, sinistra illa quidem, sed ab eo neglecta.

LVII. Ὡς δὲ διέβησαν πάντες, ἐς ὁδὸν ὡρμημένοισι τέρας σφι ἐφάνη μέγα, τὸ Ξέρξης ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποιήσατο, καί περ εὐσύμβλητον ἐόν· ἵππος γὰρ ἔτεκε λαγόν. εὐσύμβλητον ὦν τῇδε ἐγένετο, ὅτι ἔμελλε μὲν ἐλᾶν στρατιὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης ἀγαυρότατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα, ὀπίσω δὲ περὶ ἑωυτοῦ τρέχων ἥξειν ἐς τὸν αὐτὸν χῶρον. Ἐγένετο δὲ καὶ ἕτερον αὐτῷ τέρας, ἐόντι ἐν Σάρδισι· ἡμίονος γὰρ ἔτεκε ἡμίονον διξὰ ἔχουσαν αἰδοῖα, τὰ μὲν, ἔρσενος, τὰ δὲ, θηλέης· κατύπερθε δὲ ἦν τὰ τοῦ ἔρσενος.

Iter copiarum et navalium et pedestrium ad Doriscum usque. Melas fluvius epotus.

LVIII. Τῶν ἀμφοτέρων λόγον οὐδένα ποιησάμενος, τὸ πρόσω ἐπορεύετο· σὺν δέ οἱ ὁ πεζὸς στρατός. ὁ δὲ ναυτικὸς ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον πλέων, παρὰ γῆν ἐκομίζετο, τὰ ἔμπαλιν ῥήσσων τοῦ πεζοῦ. ὁ μὲν γὰρ πρὸς ἑσπέρην ἔπλεε, ἐπὶ Σαρπηδονίης ἄκρης τὸν ἄπιξιν ποιεύμενος, ἐς τὴν αὐτῷ προείρητο ἀπικομένῳ περιμένειν· ὁ δὲ κατ' ἤπειρον στρατὸς πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἐποιέετο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς Χερσονήσου, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχων τὸν Ἕλλης τά-

φον τῆς Ἀθάμαντος, ἐν ἀριστερῇ δὲ Καρδίην πόλιν. διὰ μέσης δὲ πορευόμενος πόλιος, τῇ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Ἀγορή, ἐνθεῦτεν δὲ κάμπτων τὸν κόλπον τὸν Μέλανα καλεόμενον· καὶ Μέλανα ποταμὸν, οὐκ ἀντισχόντα τότε τῇ στρατιῇ τὸ ῥέεθρον, ἀλλ' ἐπιλιπόντα, τοῦτον τὸν ποταμὸν διαβὰς, ἐπ' οὗ καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει, ἤιε πρὸς ἑσπέρην, Αἶνόν τε πόλιν Αἰολίδα καὶ Στεντορίδα λίμνην παρεξιών, ἐς ὃ ἀπίκετο ἐς Δορίσκον.

Situs Dorisci: oppida littoris continentis. Ibi naves subductæ exercitusque recensus.

LIX. Ὁ δὲ Δορίσκος, ἔστι τῆς Θρηϊκης αἰγιαλός τε καὶ πεδίον μέγα· διὰ δὲ αὐτοῦ ῥέει ποταμὸς μέγας Ἕβρος. ἐν τῷ τεῖχός τε ἐδέδμητο βασιλήϊον, τοῦτο τὸ δὴ Δορίσκος κέκληται, καὶ Πεσρέων φρουρὴ ἐν αὐτῷ κατεστήκεε ὑπὸ Δαρείου ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐπεί τε ἐπὶ Σκύθας ἐστρατεύετο. Ἔδοξε ὦν τῷ Ξέρξῃ ὁ χῶρος εἶναι ἐπιτήδεος ἐνδιατάξαι τε καὶ ἐναριθμῆσαι τὸν στρατόν· καὶ ἐποίεε ταῦτα. τὰς μὲν δὴ νέας τὰς πάσας ἀπικομένας ἐς Δορίσκον, οἱ ναύαρχοι, κελεύσαντος Ξέρξεω, ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν προσεχέα Δορίσκῳ ἐκόμισαν· ἐν τῷ Σάλῃ τε Σαμοθρηϊκίη πεπόλισται πόλις καὶ Ζώνη· τελευταία δὲ αὐτοῦ, Σέρρειον, ἄκρη ὀνομαστή· ὁ δὲ χῶρος οὗτος τὸ παλαιὸν ἦν Κικόνων. ἐς τοῦτον τὸν αἰγιαλὸν κατασχόντες, τὰς νέας ἀνέψυχον ἀνελκύσαντες. ὁ δὲ ἐν τῷ Δορίσκῳ τοῦτον τὸν χρόνον τῆς στρατιῆς ἀριθμὸν ἐποιέετο.

Numerus copiarum pedestrium. Modus numerandi.

LX. Ὅσον μέν νυν ἕκαστοι παρεῖχον πλῆθος ἐς ἀριθμὸν, οὐκ ἔχω εἰπαι τὸ ἀτρεκές· οὐ γὰρ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν ἀνθρώπων· σύμπαντος δὲ τοῦ στρατοῦ τοῦ πεσσὸν τὸ πλῆθος ἐφάνη ἑξδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες. Ἐξηρίθμησαν δὲ τόνδε τὸν τρόπον. συναγαγόντες ἐς ἕνα χῶρον μυριάδα ἀνθρώπων, καὶ συνάξαντες ταύτην ὡς μάλιστα εἶχον, περιέγραψαν ἔξωθεν κύκλον· περιγραψαντες δὲ, καὶ ἀπέντες τοὺς μυρίους, αἱμασιὴν περιέβαλον κατὰ τὸν κύκλον, ὕψος ὠνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν. ταύτην δὲ ποιήσαντες, ἄλλους ἐσεδίδαζον ἐς τὸ περιοικοδομημένον·

μέχρις οὗ πάντας τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξηριθμησαν. ἀριθμήσαντες δὲ, κατὰ ἔθνεα διέτασσον.

Jam singulas nationes, quibus constitit exercitus, earumque ornatum, arma ac duces Herodotus accurate recensere orditur. Persæ. Olim dicti a Græcis Cephenes: ab Asianis, Artæi. Unde iis Persarum nomen venerit.

LXI. Οἱ δὲ στρατευόμενοι, οἵδε ἔσαν. Πέρσαι μὲν, ὧδε ἐσκευασμένοι. περὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι εἶχον τιάρας καλεομένους, πίλους ἀπαγέας· περὶ δὲ τὸ σῶμα, κιθῶνας χειριδωτοὺς ποικίλους, λεπίδος σιδηρέης ὄψιν ἰχθυοειδέος· περὶ δὲ τὰ σκέλεα, ἀναξυρίδας· ἀντὶ δὲ ἀσπίδων, γέρρα. ὑπὸ δὲ, φαρετρεῶνες ἐκρέμαντο· αἰχμὰς δὲ βραχέας ἔχον, τόξα δὲ μεγάλα, ὀϊστοὺς δὲ καλαμίνους· πρὸς δὲ, ἐγχειρίδια παρὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν παραιωρεύμενα ἐκ τῆς ζώνης. καὶ ἄρχοντα παρείχοντο Ὀτάνεα, τὸν Ἀμήστριος πατέρα, τῆς Ξέρξεω γυναικός. Ἐκαλέοντο δὲ πάλαι ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων Κηφῆνες, ὑπὸ μέντοι σφέων αὐτέων καὶ τῶν περιοίκων, Ἀρταῖοι. ἐπεὶ δὲ Περσεὺς ὁ Δανάης τε καὶ Διὸς ἀπίκετο παρὰ Κηφέα τὸν Βήλου, καὶ ἔσχε αὐτοῦ τὴν θυγατέρα Ἀνδρομέδην, γίνεται αὐτῷ παῖς τῷ οὔνομα ἔθετο Πέρσην. τοῦτον δὲ αὐτοῦ καταλείπει· ἐτύγχανε γὰρ ἄπαις ἐὼν ὁ Κηφεὺς ἔρσενος γόνου. ἐπὶ τούτου δὲ τὴν ἐπωνυμίην ἔσχον.

Medi. Dicti olim Arii: quod nomen mutatum. cum Medea Athenis illuc venisset. Cissii. Hyrcani.

LXII. Μῆδοι δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην ἐσταλμένοι ἐστρατεύοντο· Μηδικὴ γὰρ αὕτη ἡ σκευή ἐστι, καὶ οὐ Περσική. οἱ δὲ Μῆδοι ἄρχοντα μὲν παρείχοντο Τιγράνην, ἄνδρα Ἀχαιμενίδην. ἐκαλέοντο δὲ πάλαι πρὸς πάντων Ἄριοι· ἀπικομένης δὲ Μηδείης τῆς Κολχίδος ἐξ Ἀθηνέων ἐς τοὺς Ἀρίους τούτους, μετέβαλον καὶ οὗτοι τὸ οὔνομα. αὐτοὶ δὲ περὶ σφέων ὧδε λέγουσι Μῆδοι. Κίσσιοι δὲ στρατευόμενοι, τὰ μὲν ἄλλα κατά περ Πέρσαι ἐσκευάδατο· ἀντὶ δὲ τῶν πίλων, μιτρηφόροι ἔσαν. Κισσίων δὲ ἦρχε Ἀνάφης ὁ Ὀτάνεω. Ὑρκάνιοι δὲ κατά περ Πέρσαι ἐσεσάχατο, ἡγεμόνα παρεχόμενοι Μεγάπανον, τὸν Βαξυλῶνος ὕστερον τουτέων ἐπιτροπεύσαντα.

Assyrii, a Græcis Syrii vocati. Chaldæi.

LXIII. Ἀσσύριοι δὲ στρατευόμενοι, περὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι εἶχον χάλκεά τε κράνεα καὶ πεπλεγμένα τρόπον τινὰ βάρβαρον οὐκ εὐαπήγητον· ἀσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς

καὶ ἐγχειρίδια παραπλήσια τῇσι Αἰγυπτίῃσι εἶχον· πρὸς δὲ, ῥόπαλα ξύλων τετυλωμένα σιδήρῳ, καὶ λινέους θώρηκας. οὗτοι δὲ ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλέοντο Σύριοι, ὑπὸ δὲ τῶν βαρβάρων Ἀσσύριοι ἐκλήθησαν. τουτέων δὲ μεταξὺ, Χαλδαῖοι. ἦρχε δὲ σφέων Ὀτάσπης ὁ Ἀρταχαίου.

LXIV. Βάκτριοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀγχότατα τῶν Μηδικῶν ἔχοντες ἐστρατεύοντο, τόξα δὲ καλάμινα ἐπιχώρια, καὶ αἰχμὰς βραχέας. Σάκαι δὲ οἱ Σκύθαι περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυρβασίας ἐς ὀξὺ ἀπιγμένας ὀρθὰς εἶχον πεπηγυίας, ἀναξυρίδας δὲ ἐνδεδύκεσαν· τόξα δὲ ἐπιχώρια, καὶ ἐγχειρίδια, πρὸς δὲ καὶ ἀξίνας σαγάρις εἶχον. τούτους δὲ ἐόντας Σκύθας Ἀμυργίους, Σάκας ἐκάλεον· οἱ γὰρ Πέρσαι πάντας τοὺς Σκύθας καλέουσι Σάκας. Βακτρίων δὲ καὶ Σακέων ἦρχε Ὑστάσπης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσσης τῆς Κύρου. Bactriani. Sacæ, populus Scythicus. Scythas omnes Persæ Sacas dicunt.

LXV. Ἰνδοὶ δὲ εἵματα μὲν ἐνδεδυκότες ἀπὸ ξύλων πεποιημένα, τόξα δὲ καλάμινα εἶχον, καὶ ὀϊστοὺς καλαμίνους· ἐπὶ δὲ, σίδηρον ἦν. ἐσταλμένοι μὲν δὴ ἔσαν οὕτω Ἰνδοί· προσετετάχατο δὲ συστρατευόμενοι Φαρναζάθρῃ τῷ Ἀρταβάτεω. Indi.

LXVI. Ἄριοι δὲ τόξοισι μὲν ἐσκευασμένοι ἔσαν Μηδικοῖσι, τὰ δὲ ἄλλα κατά περ Βάκτριοι. Ἀρίων δὲ ἦρχε Σισάμνης ὁ Ὑδάρνεος. Πάρθοι δὲ, καὶ Χοράσμιοι, καὶ Σογδοί τε καὶ Γανδάριοι καὶ Δαδίκαι, τὴν αὐτὴν σκευὴν ἔχοντες τὴν καὶ Βάκτριοι, ἐστρατεύοντο. τουτέων δὲ ἦρχον οἵδε. Πάρθων μὲν καὶ Χορασμίων, Ἀρτάβαζος ὁ Φαρνάκεω· Σογδῶν δὲ, Ἀζάνης ὁ Ἀρταίου· Γανδαρίων δὲ καὶ Δαδικέων, Ἀρτύφιος ὁ Ἀρταβάνου. Arii. Parthi. Chorasmii. Sogdiani. Gandarii. Dadicæ.

LXVII. Κάσπιοι δὲ σισύρνας τε ἐνδεδυκότες, καὶ τόξα ἐπιχώρια καλάμινα ἔχοντες καὶ ἀκινάκεας, ἐστρατεύοντο. οὗτοι μὲν οὕτω ἐσκευάδατο, ἡγεμόνα παρεχόμενοι Ἀριόμαρδον τὸν Ἀρτυφίου ἀδελφεόν. Σαράγγαι δὲ εἵματα μὲν βεβαμμένα ἐνέπρεπον ἔχοντες· πέδιλα δὲ ἐς γόνυ ἀνα- Caspii. Sarangæ. Pactyes.

τείνοντα εἶχον, τόξα δὲ καὶ αἰχμὰς Μηδικάς. Σαραγγέων δὲ ἦρχε Φερενδάτης ὁ Μεγαδάζου. Πάκτυες δὲ, σισυρνοφόροι τε ἔσαν, καὶ τόξα ἐπιχώρια εἶχον καὶ ἐγχειρίδια. Πάκτυες δὲ ἄρχοντα παρείχοντο Ἀρτύντην τὸν Ἰθαμάτρεω.

Utii. Myci. Paricanii.

LXVIII. Οὗτοι δὲ καὶ Μύκοι τε καὶ Παρικάνιοι ἐσκευασμένοι ἔσαν κατά περ Πάκτυες. τουτέων δὲ ἦρχον οἵδε. Οὐτίων μὲν καὶ Μύκων, Ἀρσαμένης ὁ Δαρείου· Παρικανίων δὲ, Σιρομίτρης ὁ Οἰοβάζου.

Arabes. Æthiopes Afri.

LXIX. Ἀράβιοι δὲ ζειρὰς ὑπεζωσμένοι ἔσαν· τόξα δὲ παλίντονα εἶχον πρὸς δεξιά, μακρά. Αἰθίοπες δὲ παρδαλέας τε καὶ λεοντέας ἐναμμένοι, τόξα δὲ εἶχον ἐκ φοίνικος σπάδης πεποιημένα μακρὰ, τετραπηχέων οὐκ ἐλάσσω· ἐπὶ δὲ, καλαμίνους ὀϊστοὺς μικρούς· ἀντὶ δὲ σιδήρου ἐπῆν λίθος ὀξὺς πεποιημένος, τῷ καὶ τὰς σφρηγῖδας γλύφουσι. πρὸς δὲ, αἰχμὰς εἶχον· ἐπὶ δὲ, κέρας δορκάδος ἐπῆν ὀξὺ πεποιημένον, τρόπον λόγχης· εἶχον δὲ καὶ ῥόπαλα τυλωτά. τοῦ δὲ σώματος τὸ μὲν ἥμισυ ἐξηλείφοντο γύψῳ ἰόντες ἐς μάχην, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ μίλτῳ. Ἀραβίων δὲ καὶ Αἰθιόπων τῶν ὑπὲρ Αἰγύπτου οἰκημένων ἦρχε Ἀρσάμης, ὁ Δαρείου καὶ Ἀρτυστώνης τῆς Κύρου θυγατρός· τὴν μάλιστα στέρξας τῶν γυναικῶν Δαρεῖος, εἰκὼ χρυσέην σφυρήλατον ἐποιήσατο. τῶν μὲν δὴ ὑπὲρ Αἰγύπτου Αἰθιόπων καὶ Ἀραβίων ἦρχε Ἀρσάμης.

Æthiopes Asiani. Quibus notis ab Æthiopibus Afris differant.

LXX. Οἱ δὲ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολέων Αἰθίοπες, (διξοὶ γὰρ δὴ ἐστρατεύοντο,) προσετετάχατο τοῖσι Ἰνδοῖσι, διαλλάσσοντες εἶδος μὲν οὐδὲν τοῖσι ἑτέροισι, φωνὴν δὲ καὶ τρίχωμα μοῦνον. οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἡλίου Αἰθίοπες, ἰθύτριχές εἰσι· οἱ δὲ ἐκ τῆς Λιβύης, οὐλότατον τρίχωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων. οὗτοι δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης Αἰθίοπες, τὰ μὲν πλέω κατά περ Ἰνδοὶ ἐσεσάχατο, προμετωπίδια δὲ ἵππων εἶχον ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι, σύν τε τοῖσι ὠσὶ ἐκδεδαρμένα καὶ τῇ λοφιῇ· καὶ ἀντὶ μὲν λόφου, ἡ λοφιὴ κατέχρα· τὰ δὲ

ὦτα τῶν ἵππων, ὀρθὰ πεπηγότα εἶχον· προβλήματα δὲ ἀντ' ἀσπίδων ἐποιεῦντο γεράνων δοράς.

LXXI. Λίβυες δὲ σκευὴν μὲν σκυτίνην ἠΐσαν ἔχοντες, ἀκοντίοισι δὲ ἐπικαύτοισι χρεώμενοι. ἄρχοντα δὲ παρείχοντο Μασσάγην τὸν Ὀαρίζου. Libyes.

LXXII. Παφλαγόνες δὲ ἐστρατεύοντο, ἐπὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι ἔχοντες κράνεα πεπλεγμένα, ἀσπίδας δὲ σμικρὰς, αἰχμὰς δὲ οὐ μεγάλας· πρὸς δὲ, ἀκόντια καὶ ἐγχειρίδια· περὶ δὲ τοὺς πόδας, πέδιλα ἐπιχώρια ἐς μέσην κνήμην ἀναteίνοντα. Λίγυες δὲ καὶ Ματιηνοὶ, καὶ Μαριανδυνοί τε καὶ Σύροι, τὴν αὐτὴν ἔχοντες Παφλαγόσι, ἐστρατεύοντο. οἱ δὲ Σύροι οὗτοι ὑπὸ Περσέων Καππαδόκαι καλέονται. Παφλαγόνων μέν νυν καὶ Ματιηνῶν Δῶτος ὁ Μεγασίδρου ἦρχε· Μαριανδυνῶν δὲ καὶ Λιγύων, καὶ Σύρων, Γωβρύης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀρτυστώνης. Paphlagones. Ligyes. Matieni. Mariandyni. Syri, a Persis dicti Cappadoces.

LXXIII. Φρύγες δὲ ἀγχοτάτω τῆς Παφλαγονικῆς σκευὴν εἶχον, ὀλίγον παραλλάσσοντες. οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Βρίγες χρόνον ὅσον, Εὐρωπήϊοι ἐόντες, σύνοικοι ἔσαν Μακεδόσι· μεταβάντες δὲ ἐς τὴν Ἀσίην, ἅμα τῇ χώρῃ καὶ τὸ οὔνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας. Ἀρμένιοι δὲ κατά περ Φρύγες ἐσεσάχατο, ἐόντες Φρυγῶν ἄποικοι. τουτέων συναμφοτέρων ἦρχε Ἀρτόχμης, Δαρείου ἔχων θυγατέρα. Phryges, Macedonibus olim finitimi, tuncque Brigesdicti. Armenii, Phrygum colonia.

LXXIV. Λυδοὶ δὲ ἀγχοτάτω τῶν Ἑλληνικῶν εἶχον ὅπλα. οἱ δὲ Λυδοὶ Μήϊονες ἐκαλεῦντο τὸ πάλαι· ἐπὶ δὲ Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην, μεταβαλόντες τὸ οὔνομα. Μυσοὶ δὲ ἐπὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι εἶχον κράνεα ἐπιχώρια, ἀσπίδας δὲ σμικρὰς· ἀκοντίοισι δὲ ἐχρέωντο ἐπικαύτοισι. οὗτοι δέ εἰσι Λυδῶν ἄποικοι· ἀπ' Οὐλύμπου δὲ οὔρεος καλέονται Οὐλυμπιηνοί. Λυδῶν δὲ καὶ Μυσῶν ἦρχε Ἀρταφέρνης ὁ Ἀρταφέρνεος, ὃς ἐς Μαραθῶνα ἐσέβαλε ἅμα Δάτι. Lydi, ante Lydum Atyïs filium Mæonesvocati. Mysi, colonia Lydorum, ex monte Olympo Olympiani nominati.

LXXV. Θρήϊκες δὲ, ἐπὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι ἀλωπε- Thraces A-

siani sive Bithyni, olim Europæi ac Strymonis accolæ, tuncque Strymonii dicti. Cur Europam reliquerint.

κέας ἔχοντες, ἐστρατεύοντο, περὶ δὲ τὸ σῶμα, κιθῶνας· ἐπὶ δὲ, ζειρὰς περιβεβλημένοι ποικίλας· περὶ δὲ τοὺς πόδας τε καὶ τὰς κνήμας, πέδιλα νεβρῶν· πρὸς δὲ, ἀκόντιά τε καὶ πέλτας καὶ ἐγχειρίδια σμικρά. οὗτοι δὲ διαβάντες μὲν ἐς τὴν Ἀσίην, ἐκλήθησαν Βιθυνοί· τὸ δὲ πρότερον ἐκαλέοντο, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, Στρυμόνιοι, οἰκέοντες ἐπὶ Στρυμόνι· ἐξαναστῆναι δέ φασι ἐξ ἠδέων ὑπὸ Τευκρῶν τε καὶ Μυσῶν. Θρηίκων δὲ τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἦρχε Βασσάκης ὁ Ἀρταβάνου.

[Textus hoc loco hiat lacunâ, exciderunt que nomina populi ac ducis ejus.] Martis oraculum.

LXXVI. . . . . ἀσπίδας δὲ ὠμοβοΐνας εἶχον σμικρὰς, καὶ προβόλους δύο λυκοεργέας ἕκαστος εἶχε· ἐπὶ δὲ τῆσι κεφαλῆσι κράνεα χάλκεα· πρὸς δὲ τοῖσι κράνεσι, ὦτά τε καὶ κέρεα προσῆν βοὸς χάλκεα· ἐπῆσαν δὲ καὶ λόφοι· τὰς δὲ κνήμας ῥάκεσι φοινικέοισι κατειλίχατο. ἐν τούτοισι τοῖσι ἀνδράσι Ἄρεός ἐστι χρηστήριον.

Cabelenses, Mæones: iidem Lasonii vocati. Milyæ.

LXXVII. Καβηλέες δὲ οἱ Μηΐονες, Λασόνιοι δὲ καλεύμενοι, τὴν αὐτὴν Κίλιξι εἶχον σκευήν· τὴν ἐγὼ, ἐπεὰν κατὰ τὴν Κιλίκων τάξιν διεξιὼν γένωμαι, τότε σημανέω. Μιλύαι δὲ αἰχμάς τε βραχέας εἶχον, καὶ εἵματα ἐνεπεπορπέατο· εἶχον δὲ αὐτέων τόξα μετεξέτεροι Λύκια· περὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι ἐκ διφθερέων πεποιημένας κυνέας. τουτέων πάντων ἦρχε Βάδρης ὁ Ὑστάνεος.

Moschi. Tibareni. Macrones. Mosynœci.

LXXVIII. Μόσχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυνέας ξυλίνας εἶχον, ἀσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς σμικράς· λόγχαι δὲ ἐπῆσαν μεγάλαι. Τιβαρηνοὶ δὲ, καὶ Μάκρωνες, καὶ Μοσύνοικοι, κατά περ Μόσχοι ἐσκευασμένοι ἐστρατεύοντο. τούτους δὲ συνέτασσον ἄρχοντες οἵδε· Μόσχους μὲν καὶ Τιβαρηνούς, Ἀριόμαρδος ὁ Δαρείου τε παῖς καὶ Πάρμυος τῆς Σμέρδιος τοῦ Κύρου· Μάκρωνας δὲ καὶ Μοσυνοίκους, Ἀρταΰκτης ὁ Χερσάσμιος, ὃς Σηστὸν τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐπετρόπευε.

Mares. Colchi. Alarodii. Saspires.

LXXIX. Μᾶρες δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ἐπιχώρια πλεκτὰ εἶχον, ἀσπίδας δὲ δερματίνας σμικρὰς, καὶ

ἀκόντια. Κόλχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ξύλινα, ἀσπίδας δὲ ὠμοβοΐνας σμικρὰς, αἰχμάς τε βραχέας· πρὸς δὲ, καὶ μαχαίρας εἶχον. Μαρῶν δὲ καὶ Κόλχων ἦρχε Φαρανδάτης ὁ Τεάσπιος. Ἀλαρόδιοι δὲ καὶ Σάσπειρες, κατά περ Κόλχοι ὁπλισμένοι ἐστρατεύοντο. τουτέων δὲ Μασίστιος ὁ Σιρομίτρεω ἦρχε.

LXXX. Τὰ δὲ νησιωτικὰ ἔθνεα τὰ ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης ἑπόμενα, νήσων δὲ ἐν τῇσι τοὺς ἀνασπάστους καλεομένους κατοικίζει βασιλεὺς, ἀγχοτάτω τῶν Μηδικῶν εἶχον ἐσθῆτά τε καὶ ὅπλα. τουτέων δὲ τῶν νησιωτέων ἦρχε Μαρδόντης ὁ Βαγαίου, ὃς ἐν Μυκάλῃ στρατηγέων δευτέρῳ ἔτεϊ τουτέων ἐτελεύτησε ἐν τῇ μάχῃ. Insulani ex mari rubro. Ἀνασπάστους quo Persæ deportent.

LXXXI. Ταῦτα ἦν τὰ κατ' ἤπειρον στρατευόμενά τε ἔθνεα, καὶ τεταγμένα ἐς τὸ πεζόν. τούτου ὦν τοῦ στρατοῦ ἦρχον οὗτοι οἵπερ εἰρέαται· καὶ οἱ διατάξαντες καὶ ἐξαριθμήσαντες, οὗτοι ἔσαν· καὶ χιλιάρχας τε καὶ μυριάρχας ἀποδέξαντες· ἑκατοντάρχας δὲ καὶ δεκάρχας οἱ μυριάρχαι. τελέων δὲ καὶ ἐθνέων ἔσαν ἄλλοι σημάντορες· ἔσαν μὲν δὴ οὗτοι, οἵπερ εἰρέαται, ἄρχοντες. Hæ quidem pedestres copiæ, divisæ illæ in myriadas, chiliadas etc.

LXXXII. Ἐστρατήγεον δὲ τουτέων τε καὶ τοῦ σύμπαντος στρατοῦ τοῦ πεζοῦ, Μαρδόνιός τε ὁ Γωβρύεω, καὶ Τριτανταίχμης ὁ Ἀρταβάνου, τοῦ γνώμην θεμένου μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ Σπερδομένης ὁ Ὀτάνεω· (Δαρείου ἀμφότεροι οὗτοι ἀδελφεῶν παῖδες, Ξέρξῃ δὲ ἐγίνοντο ἀνεψιοί·) καὶ Μασίστης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσσης παῖς, καὶ Γέργις ὁ Ἀρίζου, καὶ Μεγάβυζος ὁ Ζωπύρου. Earum summi duces.

LXXXIII. Οὗτοι ἔσαν στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος στρατοῦ πεζοῦ, χωρὶς τῶν μυρίων. τῶν δὲ μυρίων τουτέων Περσέων τῶν ἀπολελεγμένων ἐστρατήγεε μὲν Ὑδάρνης ὁ Ὑδάρνεος. ἐκαλέοντο δὲ Ἀθάνατοι οἱ Πέρσαι οὗτοι ἐπὶ τοῦδε. εἴ τις αὐτέων ἐξέλιπε τὸν ἀριθμὸν, ἢ θανάτῳ βιηθεὶς ἢ νούσῳ, ἄλλος ἀνὴρ ἀραίρητο· καὶ ἐγίνοντο οὐδαμᾷ οὔτε πλεῦνες μυρίων, οὔτε ἐλάσσονες. Κόσμον δὲ πλεῖστον παρ- Immortales. Persæ omnium fortissimi, ornatissimi, instructissimi.

εἶχοντο διὰ πάντων Πέρσαι, καὶ αὐτοὶ ἄριστοι ἦσαν. σκευὴν μὲν τοιαύτην εἶχον ἥπερ εἴρηται· χωρὶς δὲ, χρυσόν τε πολλὸν καὶ ἄφθονον ἔχοντες ἐνέπρεπον. ἁρμαμάξας τε ἅμα ἦγοντο, ἐν δὲ, παλλακὰς καὶ θεραπηΐην, πολλήν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένην. σῖτα δέ σφι, χωρὶς τῶν ἄλλων στρατιωτέων, κάμηλοί τε καὶ ὑποζύγια ἦγον.

Quibus populis equitatus imperati fuerint. Equestres copiæ Persarum:

LXXXIV. Ἱππεύει δὲ ταῦτα τὰ ἔθνεα· πλὴν οὐ πάντα παρείχετο ἵππον, ἀλλὰ τοσάδε μοῦνα. Πέρσαι μὲν, τὴν αὐτὴν ἐσκευασμένοι καὶ ὁ πεζὸς αὐτέων· πλὴν ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι εἶχον μετεξέτεροι αὐτέων καὶ χάλκεα καὶ σιδήρεα ἐξειλιγμένα ποιήματα.

Sagartiorum:

LXXXV. Εἰσὶ δέ τινες νομάδες ἄνθρωποι Σαγάρτιοι καλεόμενοι, ἔθνος μὲν Περσικὸν καὶ φωνῇ, σκευὴν δὲ μεταξὺ ἔχουσι πεποιημένην τῆς τε Περσικῆς καὶ τῆς Πακτυϊκῆς· οἱ παρείχοντο μὲν ἵππον ὀκτακισχιλίην, ὅπλα δὲ οὐ νομίζουσι ἔχειν οὔτε χάλκεα, οὔτε σιδήρεα, ἔξω ἐγχειριδίων. χρέωνται δὲ σειρῇσι πεπλεγμένῃσι ἐξ ἱμάντων· ταύτῃσι πίσυνοι ἔρχονται ἐς πόλεμον. ἡ δὲ μάχη τουτέων τῶν ἀνδρῶν ἥδε· ἐπεὰν συμμίσγωσι τοῖσι πολεμίοισι, βάλλουσι τὰς σειρὰς, ἐπ' ἄκρῳ βρόχους ἐχούσας. ὅτευ δ' ἂν τύχῃ, ἤν τε ἵππου, ἤν τε ἀνθρώπου, ἐπ' ἑωυτὸν ἕλκει· οἱ δὲ ἐν ἕρκεσι ἐμπαλασσόμενοι διαφθείρονται. τουτέων μὲν αὕτη ἡ μάχη· καὶ ἐπετετάχατο ἐς τοὺς Πέρσας.

Medorum: Cissiorum: Indorum: Bactrianorum: Caspiorum: Libyum: Caspirorum [nisi fallit Reizii conjectura]: Paricaniorum. Arabes camelis vecti.

LXXXVI. Μῆδοι δὲ, τήν περ ἐν τῷ πεζῷ, εἶχον σκευήν· καὶ Κίσσιοι ὡσαύτως. Ἰνδοὶ δὲ σκευὴ μὲν ἐσεσάχατο τῇ αὐτῇ καὶ ἐν τῷ πεζῷ, ἤλαυνον δὲ κέλητας καὶ ἅρματα· ὑπὸ δὲ τοῖσι ἅρμασι ὑπῆσαν ἵπποι καὶ ὄνοι ἄγριοι. Βάκτριοι δὲ ἐσκευάδατο ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ πεζῷ, καὶ Κάσπιοι ὁμοίως. Λίβυες δὲ καὶ αὐτοὶ κατά περ ἐν τῷ πεζῷ· ἤλαυνον δὲ καὶ οὗτοι πάντες ἅρματα. ὡς δ' αὕτως Κάσπειροι καὶ Παρικάνιοι ἐσεσάχατο ὁμοίως καὶ ἐν τῷ πεζῷ. Ἀραβίοι δὲ σκευὴν μὲν εἶχον τὴν αὐτὴν ἥν καὶ ἐν τῷ πεζῷ· ἤλαυνον δὲ πάντες καμήλους, ταχυτῆτα οὐ λειπομένας ἵππων.

LXXXVII. Ταῦτα τὰ ἕδνεα μοῦνα ἵππευεν. ἀριθμὸς δὲ τῆς ἵππου ἐγένετο ὀκτὼ μυριάδες, πάρεξ τῶν καμήλων καὶ τῶν ἁρμάτων. Οἱ μὲν νυν ἄλλοι ἱππέες ἐτετάχατο κατὰ τέλεα· Ἀράβιοι δὲ, ἔσχατοι ἐπετετάχατο. ἅτε γὰρ τῶν ἵππων οὔτι ἀνεχομένων τὰς καμήλους, ὕστεροι ἐτετάχατο, ἵνα μὴ φοβέοιτο τὸ ἱππικόν.

Numerus ac divisio equitum. Arabum in acie locus ob camelos ultimus [cf. 80.].

LXXXVIII. Ἵππαρχοι δὲ ἔσαν Ἁρμαμίθρης τε καὶ Τίθαιος, Δάτιος παῖδες. ὁ δὲ τρίτος σφι συνίππαρχος Φαρνούχης καταλέλειπτο ἐν Σάρδισι νοσέων. ὡς γὰρ ὁρμέωντο ἐκ Σαρδίων, ἐπὶ συμφορὴν ἐνέπεσε ἀνεθέλητον. ἐλαύνοντι γάρ οἱ, ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἵππου ὑπέδραμε κύων· καὶ ὁ ἵππος οὐ προϊδών, ἐφοβήθη τε καὶ στὰς ὀρθὸς ἀπεσείσατο τὸν Φαρνούχεα. πεσὼν δὲ, αἵμά τε ἧμεε, καὶ ἐς φθίσιν περιῆλθε ἡ νοῦσος. τὸν δὲ ἵππον αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐποίησαν οἱ οἰκέται ὡς ἐκέλευε· ἐς τὸν χῶρον ἐν τῷ περ κατέβαλε τὸν δεσπότεα ἀπαγαγόντες, ἐν τοῖσι γούνασι ἀπέταμον τὰ σκέλεα. Φαρνούχης μὲν οὕτω παρελύθη τῆς ἡγεμονίης.

Præfecti equitum. Eorum unus, Pharnuches, ex equi casu æger Sardibus relictus.

LXXXIX. Τῶν δὲ τριήρεων ἀριθμὸς μὲν ἐγένετο ἑπτὰ καὶ διηκόσιαι καὶ χίλιαι· παρείχοντο δὲ αὐτὰς οἵδε. Φοίνικες μὲν, σὺν Συρίοισι τοῖσι ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, τριηκοσίας, ὧδε ἐσκευασμένοι. περὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι κυνέας εἶχον ἀγχοτάτω πεποιημένας τρόπον τὸν Ἑλληνικόν· ἐνδεδυκότες δὲ θώρηκας λινέους, ἀσπίδας δὲ ἴτυς οὐκ ἐχούσας εἶχον, καὶ ἀκόντια. οὗτοι δὲ οἱ Φοίνικες τὸ παλαιὸν οἴκεον, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ· ἐνθεῦτεν δὲ ὑπερβάντες, τῆς Συρίης οἰκέουσι τὰ παρὰ θάλασσαν. τῆς δὲ Συρίης τοῦτο τὸ χωρίον, καὶ τὸ μέχρι Αἰγύπτου πᾶν, Παλαιστίνη καλέεται. Αἰγύπτιοι δὲ νέας παρείχοντο διηκοσίας. οὗτοι δὲ εἶχον περὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι κράνεα χηλευτὰ, ἀσπίδας δὲ κοίλας, τὰς ἴτυς μεγάλας ἐχούσας, καὶ δόρατά τε ναύμαχα, καὶ τύκους μεγάλους. τὸ δὲ πλῆθος

Triremium numerus. Recensionationum, quibus naves imperatæ. Phœnices, cum Syriis Palæstinam incolentibus. Phœnices olim maris rubri accolæ Ægyptii.

αὐτέων, θωρηκοφόροι ἔσαν, μαχαίρας δὲ μεγάλας εἶχον. 15
οὗτοι μὲν οὕτω ἐσταλάδατο.

Cyprii. Eorum plures populi: singuli unde Cyprum venerint.

XC. Κύπριοι δὲ παρείχοντο νέας πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ἐσκευασμένοι ὧδε. τὰς μὲν κεφαλὰς εἰλίχατο μίτρῃσι οἱ βασιλῆες αὐτέων· οἱ δὲ ἄλλοι εἶχον κιθῶνας· τὰ δὲ ἄλλα κατά περ Ἕλληνες. Τουτέων δὲ τοσάδε ἔθνεά ἐστι· οἱ μὲν, ἀπὸ Σαλαμῖνος καὶ Ἀθηνέων· οἱ δὲ, ἀπὸ Ἀρκαδίης· 5
οἱ δὲ, ἀπὸ Κύθνου· οἱ δὲ, ἀπὸ Φοινίκης· οἱ δὲ, ἀπὸ Αἰθιοπίης, ὡς αὐτοὶ Κύπριοι λέγουσι.

Cilices, ante Cilicem Agenoris filium Hypachæi dicti Pamphyli, progenies Græcorum post Trojæ eversionem cum Amphilocho et Calchante illuc delatorum.

XCI. Κίλικες δὲ ἑκατὸν παρείχοντο νέας. οὗτοι δ' αὖ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ἐπιχώρια, λαισήϊά τε εἶχον ἀντ' ἀσπίδων, ὠμοβοέης πεποιημένα, καὶ κιθῶνας εἰρινέους ἐνδεδυκότες· δύο δὲ ἀκόντια ἕκαστος καὶ ξίφος εἶχον, ἀγχοτάτω τῇσι Αἰγυπτίῃσι μαχαίρῃσι πεποιημένα. Οὗτοι 5
μὲν τὸ παλαιὸν Ὑπαχαιοὶ ἐκαλέοντο· ἐπὶ δὲ Κίλικος τοῦ Ἀγήνορος, ἀνδρὸς Φοίνικος, ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην. Πάμφυλοι δὲ τριήκοντα παρείχοντο νέας, Ἑλληνικοῖσι ὅπλοισι ἐσκευασμένοι. οἱ δὲ Πάμφυλοι οὗτοι εἰσὶ τῶν ἐκ Τροίης ἀποσκεδασθέντων ἅμα Ἀμφιλόχῳ καὶ Κάλχαντι. 10

Lycii, e Creta orundi, ac prius Termilæ dicti, donec Lycus Pandionis filius novum iis nomen daret [1, 173.].

XCII. Λύκιοι δὲ παρείχοντο νέας πεντήκοντα, θωρηκοφόροι τε ἐόντες καὶ κνημιδοφόροι. εἶχον δὲ τόξα κρανέϊνα, καὶ ὀϊστοὺς καλαμίνους ἀπτέρους, καὶ ἀκόντια· ἐπὶ δὲ, αἰγὸς δέρματα περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενα· περὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι πίλους πτεροῖσι περιεστεφανωμένους· ἐγχειρίδια δὲ 5
καὶ δρέπανα εἶχον. Λύκιοι δὲ, Τερμίλαι ἐκαλέοντο, ἐκ Κρήτης γεγονότες· ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίονος, ἀνδρὸς Ἀθηναίου, ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην.

Dores Asiani, orti ex Peloponneso. Cares.

XCIII. Δωριέες δὲ, οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης, τριήκοντα παρείχοντο νέας, ἔχοντές τε Ἑλληνικὰ ὅπλα, καὶ γεγονότες ἀπὸ Πελοποννήσου. Κᾶρες δὲ, ἑξδομήκοντα παρείχοντο νέας, τὰ μὲν ἄλλα κατά περ Ἕλληνες ἐσταλμένοι· εἶχον δὲ καὶ δρέπανα καὶ ἐγχειρίδια. οὗτοι δὲ οἵτινες πρότερον ἐκαλέοντο, 5
ἐν τοῖσι πρώτοισι τῶν λόγων εἴρηται.

Ionos, Achaiæ olim in Peloponneso incolæ, tuncque vocati Pelasgi Ægialenses.

XCIV. Ἴωνες δὲ, ἑκατὸν νέας παρείχοντο, ἐσκευασμένοι ὡς Ἕλληνες. Ἴωνες δὲ, ὅσον μὲν χρόνον ἐν Πελοποννήσῳ οἴκεον τὴν νῦν καλεομένην Ἀχαιΐην, καὶ πρὶν ἢ Δάναόν τε καὶ Ξοῦθον ἀπικέσθαι ἐς Πελοπόννησον, ὡς Ἕλληνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Πελασγοὶ Αἰγιαλέες· ἐπὶ δὲ Ἴωνος τοῦ Ξούθου, Ἴωνες.

Insulani ex mari Ægæo. Æoles. Utrique olim Pelasgi dicti. Hellespontii, præter Abydenos, quibus custodia pontium credita: omnes, Ionum Dorumque coloniæ.

XCV. Νησιῶται δὲ, ἑπτακαίδεκα παρείχοντο νέας, ὡπλισμένοι ὡς Ἕλληνες. καὶ τοῦτο Πελασγικὸν ἔθνος, ὕστερον δὲ Ἰωνικὸν ἐκλήθη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ δυωδεκαπόλιες Ἴωνες, οἱ ἀπ' Ἀθηνέων. Αἰολέες δὲ, ἑξήκοντα νέας παρείχοντο, ἐσκευασμένοι τε ὡς Ἕλληνες, καὶ τὸ πάλαι καλεόμενοι Πελασγοὶ, ὡς Ἑλλήνων λόγος. Ἑλλησπόντιοι δὲ, πλὴν Ἀβυδηνῶν· Ἀβυδηνοῖσι γὰρ προσετέτακτο ἐκ βασιλῆος, κατὰ χώρην μένουσι, φύλακας εἶναι τῶν γεφυρέων· οἱ δὲ λοιποὶ οἱ ἐκ τοῦ Πόντου στρατευόμενοι, παρείχοντο μὲν ἑκατὸν νέας, ἐσκευασμένοι δὲ ἔσαν ὡς Ἕλληνες. οὗτοι δὲ, Ἰώνων καὶ Δωριέων ἄποικοι.

Milites classiarii e Persis edis et Sacis lecti. Sidoniorum naves omnium optimæ.

XCVI. Ἐπεβάτευον δὲ ἐπὶ πασέων τῶν νεῶν Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ Σάκαι. τουτέων δὲ ἄριστα πλεούσας παρείχοντο νέας Φοίνικες, καὶ Φοινίκων, Σιδώνιοι. Τούτοισι πᾶσι, καὶ τοῖσι ἐς τὸν πεζὸν τεταγμένοισι αὐτέων, ἐπῆσαν ἑκάστοισι ἐπιχώριοι ἡγεμόνες· τῶν ἐγὼ, οὐ γὰρ ἀναγκαίη ἐξέργομαι ἐς ἱστορίης λόγον, οὐ παραμέμνημαι. οὔτε γὰρ ἔθνεος ἑκάστου ἐπάξιοι ἔσαν οἱ ἡγεμόνες· ἔν τε ἔθνεϊ ἑκάστῳ ὅσαι περ πόλιες, τοσοῦτοι καὶ ἡγεμόνες ἔσαν. εἵποντο δὲ ὡς οὐ στρατηγοί, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἄλλοι στρατευόμενοι δοῦλοι. ἐπεὶ στρατηγοί τε οἱ τὸ πᾶν ἔχοντες κράτος, καὶ ἄρχοντες τῶν ἐθνέων ἑκάστων, ὅσοι αὐτέων ἔσαν Πέρσαι, εἰρέαταί μοι.

Præfecti classis. Cæterorum navigiorum numerus.

XCVII. Τοῦ δὲ ναυτικοῦ ἐστρατήγεον οἵδε· Ἀριαβίγνης τε ὁ Δαρείου, καὶ Πρηξάσπης ὁ Ἀσπαθίνεω, καὶ Μεγάβαζος ὁ Μεγαβάτεω, καὶ Ἀχαιμένης ὁ Δαρείου. τῆς μὲν Ἰάδος τε καὶ Καρικῆς στρατιῆς, Ἀριαβίγνης, ὁ

Δαρείου τε παῖς καὶ τῆς Γωβρύεω θυγατρός· Αἰγυπτίων δὲ ἐστρατήγεε Ἀχαιμένης, Ξέρξεω ἐὼν ἀπ' ἀμφοτέρων ἀδελφεός· τῆς δὲ ἄλλης στρατιῆς ἐστρατήγεον οἱ δύο. τριηκόντεροι δὲ, καὶ πεντηκόντεροι, καὶ κέρκουροι, καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα μακρὰ συνελθόντα ἐς τὸν ἀριθμὸν ἐφάνη τρισχίλια.

Nauarchi maxime illustres.

XCVIII. Τῶν δὲ ἐπιπλεόντων μετά γε τοὺς στρατηγοὺς, οἵδε ἦσαν οἱ ὀνομαστότατοι· Σιδώνιος Τετράμνηστος Ἀνύσου, καὶ Τύριος Μάπην Σιρώμου, καὶ Ἀράδιος Μέρβαλος Ἀγβάλου, καὶ Κίλιξ Συέννεσις Ὠρομέδοντος, καὶ Λύκιος Κυβερνίσκος Σίκα· καὶ Κύπριοι, Γόργος τε ὁ Χέρσιος, καὶ Τιμώναξ ὁ Τιμαγόρεω· καὶ Καρῶν, Ἰστιαῖός τε ὁ Τύμνεω, καὶ Πίγρης ὁ Σελδώμου, καὶ Δαμασίθυμος ὁ Κανδαύλεω.

Artemisia. Oppidae ejus ditioni subjecta, unde originem traxerint.

XCIX. Τῶν μέν νυν ἄλλων οὐ παραμέμνημαι ταξιαρχέων, ὡς οὐκ ἀναγκαζόμενος· Ἀρτεμισίης δὲ, τῆς μάλιστα θώμα ποιεῦμαι, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσαμένης, γυναικός· ἥτις, ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρὸς, αὐτή τε ἔχουσα τὴν τυραννίδα, καὶ παιδὸς ὑπάρχοντος νεηνίεω, ὑπὸ λήμματός τε καὶ ἀνδρηίης ἐστρατεύετο, οὐδεμιῆς ἐούσης οἱ ἀναγκαίης. οὔνομα μὲν δὴ ἦν αὐτῇ Ἀρτεμισίη, θυγάτηρ δὲ ἦν Λυγδάμιος· γένος δὲ ἐξ Ἁλικαρνησσοῦ τὰ πρὸς πατρὸς, τὰ μητρόθεν δὲ Κρῆσσα. ἡγεμόνευε δὲ Ἁλικαρνησσέων τε καὶ Κώων καὶ Νισυρίων τε καὶ Καλυδνίων, πέντε νέας παρεχομένη. καὶ συναπάσης τῆς στρατιῆς, μετά γε τὰς Σιδωνίων, νέας εὐδοξοτάτας παρείχετο, πάντων τε τῶν συμμάχων γνώμας ἀρίστας βασιλεῖ ἀπεδέξατο. τῶν δὲ κατέλεξα πολίων ἡγεμονεύειν αὐτὴν, τὸ ἔθνος ἀποφαίνω πᾶν ἐὸν Δωρικόν· Ἁλικαρνησσῆας μὲν, Τροιζηνίους· τοὺς δὲ ἄλλους, Ἐπιδαυρίους. Ἐς μὲν τοσόνδε ὁ ναυτικὸς στρατὸς εἴρηται.

Xerxes e curru copias pedestres, e navi navales spectat.

C. Ξέρξης δὲ, ἐπεὶ ἠρίθμησέ τε καὶ διετάχθη ὁ στρατὸς, ἐπεθύμησε αὐτός σφεας διεξελάσας θεήσασθαι. μετὰ δὲ ἐποίεε ταῦτά, καὶ διεξελαύνων ἐπὶ ἅρματος παρὰ ἔθνος ἓν

ἕκαστον, ἐπυνθάνετο· καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί·
ἕως ἐξ ἑσχάτων ἐς ἔσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ
πεζοῦ. ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθει-
σέων ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβὰς ἐκ τοῦ
ἅρματος ἐς νέα Σιδωνίην, ἵζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσέῃ· καὶ
παρέπλεε παρὰ τὰς πρῴρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἑκάσ-
τας ὁμοίως ὡς καὶ τὸν πεζόν, καὶ ἀπογραφόμενος. τὰς δὲ
νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ
τοῦ αἰγιαλοῦ, ἀνεκώχευον, τὰς πρῴρας ἐς γῆν τρέψαντες
πάντες μετωπηδόν, καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς
πόλεμον. ὁ δ' ἐντὸς τῶν πρωρέων πλέων ἐθηεῖτο καὶ τοῦ αἰ-
γιαλοῦ.

CI. Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε, καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεὸς, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος, συστρα-
τευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καλέσας δ' αὐτὸν, εἴ-
ρετο τάδε· "Ὦ Δημάρητε, νῦν μοί σε ἡδύ τι ἐστὶ ἐπεί-
" ρεσθαι τὰ θέλω. σὺ εἶς Ἕλλην τε, καὶ, ὡς ἐγὼ πυνθάνο-
" μαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους
" ἀπικνεομένων, πόλιος οὔτ' ἐλαχίστης, οὔτ' ἀσθενεστάτης.
" νῦν ὦν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἕλληνες ὑπομενέουσι χεῖρας
" ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. οὐ γὰρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάν-
" τες Ἕλληνες, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἑσπέρης οἰκέοντες ἄν-
" θρωποι συλλεχθείησαν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα
" ὑπομεῖναι, μὴ ἑόντες ἄνδρωμοι. ἐθέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ
" σεῦ, ὁκοῖόν τι λέγεις περὶ αὐτέων, πυθέσθαι." Ὁ μὲν
ταῦτα εἰρώτα. ὁ δὲ, ὑπολαβὼν ἔφη· " Βασιλεῦ, κότερα
" ἀληθείῃ χρήσομαι πρὸς σὲ, ἢ ἡδονῇ;" Ὁ δέ μιν ἀλη-
θείῃ χρήσασθαι ἐκέλευε, φὰς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ἢ
πρότερον ἦν.

Quo facto sermonem cum Demarato [6, 70.] confert de Persarum Græcorumque viribus inter se comparatis. Jactabundam regis levitatem Demaratus modeste, sed gravibus argumentis confutat, maximam partem petitis ab admirabili disciplina Spartanorum.

CII. Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε·
" Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείῃ διαχρήσασθαι πάντως με κε-
" λεύεις, ταῦτα λέγοντα τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον
" ὑπὸ σεῦ ἁλώσεται· τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεί κοτε σύν-

" τροφός ἐστι· ἀρετὴ δὲ ἔπακτός ἐστι, ἀπό τε σοφίης κατ- 5
" εργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ· τῇ διαχρεωμένη ἡ Ἑλ-
" λὰς, τήν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. αἰ-
" νέω μέν νυν πάντας Ἕλληνας τοὺς περὶ κείνους τοὺς Δω-
" ρικοὺς χώρους οἰκημένους· ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάν-
" των τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μού- 10
" νων· πρῶτα μὲν, ὅτι οὐκ ἔστι ὅκως κοτὲ σοὺς δέξονται λό-
" γους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι· αὖτις δὲ, ὡς ἀν-
" τιώσονταί τοι ἐς μάχην, καὶ ἢν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες
" τὰ σὰ φρονέωσι. ἀριθμοῦ δὲ περὶ, μὴ πύθῃ ὅσοι τινὲς ἐόν- 15
" τες ταῦτα ποιέειν οἷοί τέ εἰσι· ἢν τε γὰρ τύχωσι ἐξε-
" στρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχήσονταί τοι, ἢν τε ἐλάσ-
" σονες τουτέων, ἢν τε καὶ πλεῦνες."

CIII. Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης, γελάσας ἔφη· " Δη-
" μάρητε, οἷον ἐφθέγξαο ἔπος, ἄνδρας χιλίους στρατιῇ
" τοσῇδε μαχήσασθαι· ἄγε, εἰπέ μοι, οὐ φὴς τουτέων
" τῶν ἀνδρῶν αὐτὸς βασιλεὺς γενέσθαι; σὺ ὦν ἐθελήσεις
" αὐτίκα μάλα πρὸς ἄνδρας δέκα μάχεσθαι; καί τοι εἰ 5
" τὸ πολιτικὸν ὑμῖν πᾶν ἐστὶ τοιοῦτον οἷον σὺ διαιρέεις, σέ
" γε τὸν κείνων βασιλῆα πρέπει πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντι-
" τάσσεσθαι κατὰ νόμους τοὺς ὑμετέρους. εἰ γὰρ κείνων
" ἕκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς στρατιῆς τῆς ἐμῆς ἀντάξιός
" ἐστι, σὲ δέ γε δίζημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον· καὶ οὕτω 10
" μὲν ὀρθοῖτ' ἂν ὁ λόγος ὁ παρὰ σεῦ εἰρημένος. εἰ δὲ, τοιοῦ-
" τοί τε ἐόντες, καὶ μεγάθεα τοσοῦτοι οἷος σύ τε καὶ οἵ
" παρ' ἐμὲ φοιτῶσι Ἑλλήνων ἐς λόγους, αὐχεῖτε τοσοῦτον,
" ὅρα μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη. Ἐπεὶ
" φέρε ἴδω παντὶ τῷ οἰκότι. κῶς ἂν δυναίατο χίλιοι, ἢ καὶ 15
" μύριοι, ἢ καὶ πεντακισμύριοι, ἐόντες γε ἐλεύθεροι πάντες
" ὁμοίως, καὶ μὴ ὑπ' ἑνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ τοσῷδε ἀν-
" τιστῆναι; ἐπεί τοι πλεῦνες περὶ ἕνα ἕκαστον γινόμεθα ἢ
" χίλιοι, ἐόντων κείνων πέντε χιλιάδων. ὑπὸ μὲν γὰρ ἑνὸς
" ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον, γενοίατ' ἂν, δει- 20

" μαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν ἀμείνονες,
" καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες
" ἐόντες· ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον, οὐκ ἂν ποιέοιεν του-
" τέων οὐδέτερα. Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλή-
" θεϊ, χαλεπῶς ἂν Ἕλληνας Πέρσῃσι μούνοισι μάχεσθαι.
" ἀλλὰ παρ' ἡμῖν τοῦτό ἐστι τὸ σὺ λέγεις· ἔστι γε μέντοι
" οὐ πολλὸν, ἀλλὰ σπάνιον. εἰσὶ γὰρ Περσέων, τῶν ἐμῶν
" αἰχμοφόρων, οἳ ἐθελήσουσι Ἑλλήνων ἀνδράσι τρισὶ ὁμοῦ
" μάχεσθαι· τῶν σὺ ἐὼν ἄπειρος, πολλὰ φλυηρέεις."

CIV. Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· " Ὦ βασιλεῦ,
" ἀρχῆθεν ἠπιστάμην, ὅτι ἀληθηίῃ χρεώμενος, οὐ φίλα τοι
" ἐρέω. σὺ δὲ ἐπεὶ ἠνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀλη-
" θεστάτους, ἔλεγον τὰ κατήκοντα Σπαρτιήτῃσι. καίτοι,
" ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργὼς ἐκείνους, αὐτὸς
" μάλιστα ἐξεπίστεαι, οἵ με τιμήν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι
" πατρώϊα, ἄπολίν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασι· πατὴρ δὲ
" σὸς ὑποδεξάμενος, βίον τέ μοι καὶ οἶκον δέδωκε. οὔκων
" οἰκός ἐστι ἄνδρα τὸν σώφρονα εὐνοίην φαινομένην διωθέεσ-
" θαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Ἐγὼ δὲ οὔτε δέκα ἀν-
" δράσι ὑπίσχομαι οἷός τε εἶναι μάχεσθαι, οὔτε δυοῖσι·
" ἑκών τε εἶναι οὐδ' ἂν μουνομαχέοιμι. εἰ δὲ ἀναγκαίη
" εἴη, ἢ μέγας τις ὁ ἐποτρύνων ἀγών, μαχοίμην ἂν πάντων
" ἥδιστα ἐνὶ τουτέων τῶν ἀνδρῶν, οἳ Ἑλλήνων ἕκαστός φη-
" σι τριῶν ἄξιος εἶναι. ὡς δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι, κατὰ μὲν
" ἕνα μαχεόμενοι, οὐδαμῶν εἰσὶ κακίονες ἀνδρῶν· ἁλέες δὲ,
" ἄριστοι ἀνδρῶν ἁπάντων. Ἐλεύθεροι γὰρ ἐόντες, οὐ
" πάντα ἐλεύθεροί εἰσι· ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης, νόμος,
" τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῷ ἔτι μᾶλλον, ἢ οἱ σοὶ σέ. ποιεῦ-
" σι γῶν τὰ ἂν ἐκεῖνος ἀνώγῃ· ἀνώγει δὲ τωὐτὸ αἰεὶ, οὐκ
" ἐῶν φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ
" μένοντας ἐν τῇ τάξει, ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι. σοὶ δὲ
" εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τἄλλα σιγᾷν ἐθέλω

" τὸ λοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. γένοιτο μέντοι κα-
" τὰ νόον τοι, βασιλεῦ."

Dorisco præficitur Mascames,

CV. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο· Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἐτρέψατο, καὶ οὐκ ἐποιήσατο ὀργὴν οὐδεμίην, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο. τούτῳ δὲ ἐς λόγους ἐλθὼν Ξέρξης, καὶ ὕπαρχον ἐν τῷ Δορίσκῳ τούτῳ καταστήσας Μασκάμην τὸν Μεγαδόστεω, τὸν δὲ ὑπὸ Δαρείου σταθέντα κατα-παύσας, ἐξήλαυνε τὸν στρατὸν διὰ τῆς Θρηΐκης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

raræ fidelitatis laude regi non minus ille probatus,

CVI. Κατέλιπε δὲ ἄνδρα τοιόνδε Μασκάμην γενόμενον, τῷ μούνῳ Ξέρξης δῶρα πέμπεσκε, ὡς ἀριστεύοντι πάντων ὅσους κατέστησε αὐτὸς ἢ Δαρεῖος ὑπάρχους· πέμπεσκε δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος· ὡς δὲ καὶ Ἀρταξέρξης ὁ Ξέρξεω τοῖσι Μασκαμείοισι ἐκγόνοισι. Κατέστασαν γὰρ ἔτι πρότερον ταύτης τῆς ἐλάσιος ὕπαρχοι ἐν τῇ Θρηΐκῃ καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου πανταχῇ. οὗτοι ὦν πάντες, οἵ τε ἐκ Θρηΐκης καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, πλὴν τοῦ ἐν Δορίσκῳ, ὑπὸ Ἑλλήνων ὕστερον ταύτης τῆς στρατηλασίης ἐξηρέθησαν· τὸν δὲ ἐν Δορίσκῳ, Μασκάμην οὐδαμοί κω ἐδυνάσθησαν ἐξελεῖν, πολλῶν πειρησαμένων. διὰ τοῦτο δέ οἱ τὰ δῶρα πέμπεται παρὰ τοῦ βασιλεύοντος αἰεὶ ἐν Πέρσῃσι.

atque Boges, præfectus Eïonis. Quo hic facinore inclaruerit, cum Eïon ab Atheniensibus paulo post Xerxis Græcam expeditionem obsideretur.

CVII. Τῶν δὲ ἐξαιρεθέντων ὑπὸ Ἑλλήνων οὐδένα βασιλεὺς Ξέρξης ἐνόμισε εἶναι ἄνδρα ἀγαθὸν, εἰ μὴ Βόγην μοῦνον, τὸν ἐξ Ἠϊόνος. τοῦτον δὲ αἰνέων οὐκ ἐπαύετο, καὶ τοὺς περιεόντας αὐτοῦ ἐν Πέρσῃσι παῖδας ἐτίμα μάλιστα. ἐπεὶ καὶ ἄξιος αἴνου μεγάλου ἐγένετο Βόγης· ὃς ἐπειδὴ ἐπολιορκέετο ὑπὸ Ἀθηναίων καὶ Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδεω, παρεὸν αὐτῷ ὑπόσπονδον ἐξελθεῖν καὶ νοστῆσαι ἐς τὴν Ἀσίην, οὐκ ἐθέλησε, μὴ δειλίῃ δόξειε περιεῖναι βασιλέϊ, ἀλλὰ διεκαρτέρεε ἐς τὸ ἔσχατον. ὡς δ' οὐδὲν ἔτι φορβῆς ἐνῆν ἐν τῷ τείχεϊ, συννήσας πυρὴν μεγάλην, ἔσφαξε τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς παλλακὰς καὶ τοὺς οἰκέτας· καὶ ἔπειτα ἐσέβαλε ἐς τὸ πῦρ. μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν χρυσὸν

ἅπαντα τὸν ἐκ τοῦ ἄστεος καὶ τὸν ἄργυρον ἔσπειρε ἀπὸ τοῦ τείχεος ἐς τὸν Στρυμόνα· ποιήσας δὲ ταῦτα, ἑωυτὸν ἐπέβαλε ἐς τὸ πῦρ. οὕτω μὲν οὗτος δικαίως αἰνέεται ἔτι καὶ ἐς τόδε ὑπὸ Περσέων.

CVIII. Ξέρξης δὲ ἐκ τοῦ Δορίσκου ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· τοὺς δὲ αἰεὶ γινομένους ἐμποδὼν, συστρατεύεσθαι ἠνάγκαζε. ἐδεδούλωτο γὰρ, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, ἡ μέχρι Θεσσαλίης πᾶσα, καὶ ἦν ὑπὸ βασιλῆα δασμοφόρος, Μεγαβάζου τε καταστρεψαμένου, καὶ ὕστερον Μαρδονίου. Παραμείβετο δὲ πορευόμενος ἐκ Δορίσκου, πρῶτα μὲν τὰ Σαμοθρηϊκια τείχεα, τῶν ἐσχάτη πεπόλισται πρὸς ἑσπέρην πόλις τῇ οὔνομά ἐστι Μεσαμβρίη· ἔχεται δὲ ταύτης Θασίων πόλις, Στρύμη. διὰ δὲ σφεων τοῦ μέσου Λίσσος ποταμὸς διαῤῥέει· ὃς τότε οὐκ ἀντέσχε τὸ ὕδωρ παρέχων τῷ Ξέρξεω στρατῷ, ἀλλ' ἐπέλιπε. ἡ δὲ χώρη αὕτη πάλαι μὲν ἐκαλέετο Γαλλαϊκὴ, νῦν δὲ Βριαντικὴ· ἔστι μέντοι, τῷ δικαιοτάτῳ τῶν λόγων, καὶ αὕτη Κικόνων.

Iter Xerxis a Dorisco in Græciam versus. Adsciti in exercitum, quotquot in hoc itinere Persis obviam fierent. Castella Samothracia: Mesembria. Stryme. Lissus fluvius epotus. Briantica regio, ante Galaïca dicta.

CIX. Διαβὰς δὲ τοῦ Λίσσου ποταμοῦ τὸ ῥέεθρον ἀποξηρασμένον, πόλις Ἑλληνίδας τάσδε παραμείβετο, Μαρώνειαν, Δικαίαν, Ἄβδηρα. ταύτας τε δὴ παρεξῄϊε, καὶ κατὰ ταύτας δὲ, λίμνας ὀνομαστὰς τάσδε· Μαρωνείης μὲν μεταξὺ καὶ Στρύμης κειμένην Ἰσμαρίδα· κατὰ δὲ Δικαίαν, Βιστονίδα, ἐς τὴν ποταμοὶ δύο ἐσιεῖσι τὸ ὕδωρ, Τραῦός τε καὶ Κόμψατος. κατὰ δὲ Ἄβδηρα, λίμνην μὲν οὐδεμίην ἐοῦσαν οὐνομαστὴν παραμείψατο Ξέρξης, ποταμὸν δὲ Νέστον, ῥέοντα ἐς θάλασσαν. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς χώρας ἰὼν τὰς ἠπειρώτιδας πόλις παρῄϊε· τῶν ἐν μιῇ λίμνῃ ἐούσα τυγχάνει ὡσεὶ τριήκοντα σταδίων μάλιστά κη τὴν περίοδον, ἰχθυώδης τε καὶ κάρτα ἁλμυρή. ταύτην τὰ ὑποζύγια μοῦνα ἀρδόμενα ἀνεξήρηνε. τῇ δὲ πόλι ταύτῃ οὔνομά ἐστι Πίστυρος. Ταύτας μὲν δὴ τὰς πόλις, τὰς παραθαλασσίας τε καὶ Ἑλληνίδας, ἐξ εὐωνύμου χειρὸς ἀπέργων παρεξῄϊε.

Maronea. Dicæa. Abdera. Paludes Ismaria et Bistonia: fluvii, Trauus. Compsatus, Nestus. Lacus ad oppidum Pistyrum piscosus et aqua salsissima, a solis jumentis exsiccatus.

CX. Ἔθνεα δὲ Θρηϊκων, οἱ ὧν τῆς χώρης ὁδὸν ἐποι- Thraciæpo-

puli hunc tractum accolentes: Pæti, Cicones, Bistones, Sapæi, Dersæi, Edoni, Satræ.

ἐστο, τοσάδε· Παῖτοι, Κίκονες, Βίστονες, Σαπαῖοι, Δερσαῖοι, Ἠδωνοί, Σάτραι. τουτέων οἱ μὲν παρὰ θάλασσαν κατοικημένοι ἐν τῇσι νηυσὶ εἵποντο· οἱ δὲ αὐτέων τὴν μεσόγαιαν οἰκέοντες, καταλεχθέντες τε ὑπ' ἐμεῦ, πλὴν Σατρέων, οἱ ἄλλοι πάντες, πεζῇ ἀναγκαζόμενοι εἵποντο.

Soli Satræ cur libertatem et tunc et alias semper retinuerint. Bacchi apud eos oraculum, cujus prophetæ Bessi.

CXI. Σάτραι δὲ οὐδενός κω ἀνθρώπων ὑπήκοοι ἐγένοντο, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλὰ διατελεῦσι τὸ μέχρι ἐμεῦ αἰεὶ ἐόντες ἐλεύθεροι, μοῦνοι Θρηίκων. οἰκέουσί τε γὰρ οὔρεα ὑψηλά, ἴδησί τε παντοίῃσι καὶ νιφάσι συνηρεφέα, καὶ εἰσὶ τὰ πολέμια ἄκροι. οὗτοι οἱ τοῦ Διονύσου τὸ μαντήϊόν εἰσι ἐκτημένοι. τὸ δὲ μαντήϊον τοῦτο, ἔστι μὲν ἐπὶ τῶν οὐρέων τῶν ὑψηλοτάτων· Βησσοὶ δὲ τῶν Σατρέων εἰσὶ οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱροῦ, πρόμαντις δὲ ἡ χρέουσα, κατά περ ἐν Δελφοῖσι, καὶ οὐδὲν ποικιλώτερον.

Castella Pierum. Mons Pangæus, ejusque metalla, propria Pierum, Odomantorum et Satrarum.

CXII. Παραμειψάμενος δὲ ὁ Ξέρξης τὴν εἰρημένην, δεύτερα τουτέων παραμείβετο τείχεα τὰ Πιέρων· τῶν καὶ ἐνὶ Φάγρης ἐστὶ οὔνομα, καὶ ἑτέρῳ Πέργαμος. ταύτῃ μὲν δὴ παρ' αὐτὰ τὰ τείχεα τὴν ὁδὸν ἐποιέετο, ἐκ δεξιῆς χεροὸς τὸ Πάγγαιον οὖρος ἀπέργον, ἐὸν μέγα τε καὶ ὑψηλόν· ἐν τῷ χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα ἔνι μέταλλα· τὰ νέμονται Πιέρες τε καὶ Ὀδόμαντοι, καὶ μάλιστα Σάτραι.

Pæones. Doberes. Pæoplæ. Strymon fluvius, ad eumque sita Ëion. Regio Pangæo contermina Phyllis dicta. Equi candidi Strymoni a magis immolati.

CXIII. Ὑπεροικέοντας δὲ τὸ Πάγγαιον πρὸς βορέω ἀνέμου Παίονας, Δόβηράς τε καὶ Παιόπλας παρεξιών, ἦϊε πρὸς ἑσπέρην· ἐς ὃ ἀπίκετο ἐπὶ ποταμόν τε Στρυμόνα καὶ πόλιν Ἠϊόνα, τῆς ἔτι ζωὸς ἐὼν ἦρχε Βόγης, τοῦ περ ὀλίγῳ πρότερον τούτων λόγον ἐποιεύμην. ἡ δὲ γῆ αὕτη ἡ περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος, καλέεται Φυλλίς· κατατείνουσα, τὰ μὲν πρὸς ἑσπέρην, ἐπὶ ποταμὸν Ἀγγίτην, ἐκδιδόντα ἐς τὸν Στρυμόνα· τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίην, τείνουσα ἐς αὐτὸν τὸν Στρυμόνα, ἐς τὸν οἱ Μάγοι ἐκαλλιρέοντο, σφάζοντες ἵππους λευκούς.

Ennea Hodoi Edonorum. Ibi

ἐπορεύοντο κατὰ τὰς γεφύρας, τὸν Στρυμόνα εὑρόντες ἐζευγμένον. Ἐννέα δὲ Ὁδοὺς πυνθανόμενοι τὸν χῶρον τοῦτον καλέεσθαι, τοσούτους ἐν αὐτῷ παῖδάς τε καὶ παρθένους ἀνδρῶν τῶν ἐπιχωρίων ζώοντας κατώρυσσον. Περσικὸν δὲ τὸ ζώοντας κατορύσσειν· ἐπεὶ καὶ Ἀμηστριν, τὴν Ξέρξεω γυναῖκα, πυνθάνομαι γηράσασαν δὶς ἑπτὰ Περσέων παῖδας ἐόντων ἐπιφανέων ἀνδρῶν ὑπὲρ ἑωυτῆς τῷ ὑπὸ γῆν λεγομένῳ εἶναι θεῷ ἀντιχαρίζεσθαι κατορύσσουσαν.

pueri a Persis vivi defossi: cujus superstitionis Persicæ aliud exemplum affertur.

CXV. Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ Στρυμόνος ἐπορεύετο ὁ στρατὸς, ἐνθαῦτα πρὸς ἡλίου δυσμέων ἐστὶ αἰγιαλὸς, ἐν τῷ οἰκημένην Ἄργιλον πόλιν Ἑλλάδα παρεξήϊε. αὕτη δὲ, καὶ ἡ κατύπερθε ταύτης, καλέεται Βισαλτίη. ἐνθεῦτεν δὲ, κόλπον τὸν ἐπὶ Ποσιδηΐου ἐξ ἀριστερῆς χερὸς ἔχων, ἤϊε διὰ Συλέος πεδίου καλεομένου, Στάγειρον πόλιν Ἑλλάδα παραμειβόμενος, καὶ ἀπίκετο ἐς Ἀκανθον· ἅμα ἀγόμενος τουτέων ἕκαστον τῶν ἐθνέων καὶ τῶν περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος οἰκεόντων, ὁμοίως καὶ τῶν πρότερον κατέλεξα· τοὺς μὲν παρὰ θάλασσαν ἔχων οἰκημένους ἐν νησὶ στρατευομένους, τοὺς δ' ὑπὲρ θαλάσσης, πεζῇ ἑπομένους. τὴν δὲ ὁδὸν ταύτην, τῇ βασιλεὺς Ξέρξης τὸν στρατὸν ἤλασε, οὔτε συγχέουσι Θρῄϊκες, οὔτ' ἐπισπείρουσι, σέβονταί τε μεγάλως τὸ μέχρι ἐμεῦ.

Argilus. Bisaltia regio. Campus Syleus. Stagira. Acanthus. Via, per quam exercitus iter fecit, a Thracibus religiose culta.

CXVI. Ὡς δὲ ἄρα ἐς τὴν Ἀκανθον ἀπίκετο, ξεινίην τε ὁ Πέρσης τοῖσι Ἀκανθίοισι προεῖπε, καὶ ἐδωρήσατό σφεας ἐσθῆτι Μηδικῇ, ἐπαίνεέ τε, ὁρέων αὐτοὺς προθύμους ἐόντας ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τὸ ὄρυγμα ἀκούων.

Acanthii laudati a Xerxe honoribusque aucti.

CXVII. Ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐόντος Ξέρξεω, συνήνεικε ὑπὸ νούσου ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστεῶτα τῆς διώρυχος Ἀρταχαίην, δόκιμον ἐόντα παρὰ Ξέρξῃ, καὶ γένος Ἀχαιμενίδην, μεγάθεί τε μέγιστον ἐόντα Περσέων· ἀπὸ γὰρ πέντε πηχέων βασιλήϊων ἀπέλιπε τέσσερας δακτύλους· φωνέοντά τε μέγιστον ἀνθρώπων· ὥστε Ξέρξεα, συμφορὴν ποιησάμενον μεγάλην, ἐξενεῖκαί τε αὐτὸν κάλλιστα καὶ θάψαι· ἐτυμβοχόεε δὲ πᾶσα ἡ στρατιή. τούτῳ δὲ τῷ Ἀρταχαίῃ θύουσι Ἀκάν-

Acanthi moritur Artachæës nobilis Persa, omnium procerissimus ac voce stentorea. Mortuum Acanthii ut heroëm colunt.

θιοι ἐκ Θεοπροπίου ὡς ἥρωϊ, ἐπονομάζοντες τὸ οὔνομα. βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης, ἀπολομένου Ἀρταχαίεω, ἐποιέετο συμφοξήν.

Græcorum civitatibus, quas Xerxes cum exercitu transiret, cœnæ sumtuosissimæ imperatæ [c. 32.], hisque opes illarum attritæ.

CXVIII. Οἱ δὲ ὑποδεκόμενοι Ἑλλήνων τὴν στρατιὴν, καὶ δειπνίζοντες Ξέρξεα, ἐς πᾶν κακοῦ ἀπικέατο, οὕτω ὥστε ἀνάστατοι ἐκ τῶν οἰκίων ἐγίνοντο· ὅκου γε Θασίοισι, ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίων τῶν σφετέρων δεξαμένοισι τὴν Ξέρξεω στρατιὴν καὶ δειπνίσασι, Ἀντίπατρος ὁ Ὀργέος ἀρταιρημένος, τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος ὁμοῖα τῷ μάλιστα, ἀπέδεξε ἐς τὸ δεῖπνον τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου τετελεσμένα.

CXIX. Ὡς δὲ παραπλησίως καὶ ἐν τῇσι ἄλλῃσι πόλισι οἱ ἐπεστεῶτες ἀπεδείκνυσαν τὸν λόγον. τὸ γὰρ δεῖπνον τοιόνδε τι ἐγίνετο, οἷα ἐκ πολλοῦ χρόνου προειρημένου, καὶ περὶ πολλοῦ ποιεύμενον. τοῦτο μὲν, ὡς ἐπύθοντο τάχιστα τῶν κηρύκων τῶν περιαγγελλόντων, δασάμενοι σῖτον ἐν τῇσι πόλισι οἱ ἀστοὶ, ἄλευρά τε καὶ ἄλφιτα ἐποίευν πάντες ἐπὶ μῆνας συχνούς· τοῦτο δὲ, κτήνεα σιτεύεσκον, ἐξευρίσκοντες τιμῆς τὰ κάλλιστα, ἔτρεφόν τε ὄρνιθας χερσαίους καὶ λιμναίους, ἔν τε οἰκήμασι καὶ λάκκοισι, ἐς ὑποδοχὰς τοῦ στρατοῦ· τοῦτο δὲ, χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα ποτήριά τε καὶ κρητῆρας ἐποιεῦντο, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐπὶ τραπέζαν τιθέαται πάντα. ταῦτα μὲν δὴ αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τοῖσι ὁμοσίτοισι μετ' ἐκείνου ἐπεποίητο· τῇ δὲ ἄλλῃ στρατιῇ, τὰ ἐς φορξὴν μοῦνα τασσόμενα. ὅκως δὲ ἀπίκοιτο ἡ στρατιὴ, σκηνὴ μὲν ἔσκε πεπηγυῖα ἑτοίμη, ἐς τὴν αὐτὸς σταθμὸν ποιεέσκετο Ξέρξης· ἡ δὲ ἄλλη στρατιὴ ἔσκε ὑπαίθριος. ὡς δὲ δείπνου γίνοιτο ὥρη, οἱ μὲν δεκόμενοι ἔχεσκον πόνον· οἱ δὲ, ὅκως πλησθέντες νύκτα αὐτοῦ ἀγάγοιεν, τῇ ὑστεραίῃ τήν τε σκηνὴν ἀνασπάσαντες, καὶ τὰ ἔπιπλα πάντα λαβόντες, οὕτω ἀπελαύνεσκον, λείποντες οὐδὲν, ἀλλὰ φερόμενοι.

De iis dictum Megacreontis Abderitæ.

CXX. Ἔνθα δὴ Μεγακρέοντος ἀνδρὸς Ἀβδηρίτεω, ἔπος εὖ εἰρημένον ἐγένετο, ὃς συνεβούλευσε Ἀβδηρίτῃσι, παυδη-

μεὶ, αὐτοὺς καὶ γυναῖκας, ἐλθόντας ἐς τὰ σφέτερα ἰρὰ, ἵζεσθαι ἱκέτας τῶν θεῶν, παραιτεομένους καὶ τὸ λοιπὸν σφι ἀπαμύνειν τῶν ἐπιόντων κακῶν τὰ ἡμίσεα· τῶν τε παροιχομένων ἔχειν σφι μεγάλην χάριν, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης οὐ δὶς ἑκάστης ἡμέρης ἐνόμισε σῖτον αἱρέεσθαι. παρέχειν γὰρ ἂν Ἀβδηρίτῃσι, εἰ καὶ ἄριστον προείρητο ὁμοῖα τῷ δείπνῳ παρασκευάζειν, ἢ μὴ ὑπομένειν Ξέρξεα ἐπιόντα, ἢ καταμείναντας, κάκιστα πάντων ἀνθρώπων διατριβῆναι." Οἱ μὲν δὴ πιεζόμενοι, ὁμοίως τὸ ἐπιτασσόμενον ἐπετέλεον.

CXXI. Ξέρξης δὲ ἐκ τῆς Ἀκάνθου ἐντειλάμενος τοῖσι στρατηγοῖσι τὸν ναυτικὸν στρατὸν ὑπομένειν ἐν Θέρμῃ, ἀπῆκε ἀπ' ἑωυτοῦ πορεύεσθαι τὰς νέας· Θέρμη δὲ τῇ ἐν τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ οἰκημένῃ, ἀπ' ἧς καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει· ταύτῃ γὰρ ἐπυνθάνετο συντομώτατον εἶναι. Μέχρι μὲν γὰρ Ἀκάνθου ὧδε τεταγμένος ὁ στρατὸς ἐκ Δορίσκου τὴν ὁδὸν ἐποιέετο. τρεῖς μοίρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν στρατὸν, μίαν αὐτέων ἔταξε παρὰ θάλασσαν ἰέναι ὁμοῦ τῷ ναυτικῷ· ταύτης μὲν δὴ ἐστρατήγεον Μαρδόνιός τε καὶ Μασίστης. ἑτέρη δὲ τεταγμένη ἦιε τοῦ στρατοῦ τριτημορὶς τὴν μεσόγαιαν, τῆς ἐστρατήγεον Τριτανταίχμης τε καὶ Γέργις. ἡ δὲ τρίτη τῶν μοιρέων μετ' ἧς ἐπορεύετο αὐτὸς ὁ Ξέρξης, ἦιε μὲν τὸ μέσον αὐτέων, στρατηγοὺς δὲ παρείχετο Σμερδομένεά τε καὶ Μεγάβυζον.

Quot agminibus copiæ pedestres, classe comitante, iter inde a Dorisco usque Acanthum fecerint. Acantho classis in sinum Thermaicum præmissa,

CXXII. Ὁ μέν νυν ναυτικὸς στρατὸς, ὡς ἀπείθη ὑπὸ Ξέρξεω, καὶ διεξέπλωσε τὴν διώρυχα τὴν ἐν τῷ Ἄθῳ γενομένην, διέχουσαν δὲ ἐς κόλπον ἐν τῷ Ἄσσα τε πόλις καὶ Πίλωρος καὶ Σίγγος καὶ Σάρτη οἰκηνται· ἐνθεῦτεν, ὡς καὶ ἐκ τουτέων τῶν πολίων στρατιὴν παρέλαβε, ἔπλεε ἀπιέμενος ἐς τὸν Θερμαῖον κόλπον. κάμπτων δὲ Ἄμπελον, τὴν Τορωναίην ἄκρην, παραμείβετο Ἑλληνίδας τάσδε πόλις, ἐκ τῶν νέας τε καὶ στρατιὴν παρελάμβανε, Τορώνην, Γαλη-

quæ loca attigerit. Assa. Pilorus. Singus. Sarte. Ampelus promontorium. Torone. Galepsus. Sermyle. Mecyberna. Olynthus. Sithonia regio.

ψὸν, Σερμύλην, Μηκύβερναν, Ὀλυνθον. ἡ μὲν νυν χώρη αὕτη, Σιθωνίη καλέεται.

Promontorium Canastræum. Potidæa. Aphytis. Neapolis. Ægeæ. Therambus. Scione. Mende. Sane. Pallene regio, olim Phlegre dicta. Lipaxus. Combrea. Lisæ. Gigonus. Campsa. Smila. Ænea. Terra Crossæa. Therma. Sindus. Chalestra. Axius fluvius. Ichnæ. Pella.

CXXIII. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Ξέρξεω, συντάμνων ἀπ' Ἀμπέλου ἄκρης ἐπὶ Κανάστραιον ἄκρην, τὸ δὴ πάσης τῆς Παλλήνης ἀνέχει μάλιστα, ἐνθεῦτεν νέας τε καὶ στρατιὴν παρελάμβανε ἐκ Ποτιδαίης, καὶ Ἀφύτιος, καὶ Νέης Πόλιος, καὶ Αἰγῆς, καὶ Θεράμβω, καὶ Σκιώνης, καὶ Μένδης, καὶ Σάνης. αὗται γάρ εἰσι αἱ τὴν νῦν Παλλήνην, πρότερον δὲ Φλέγρην καλεομένην νεμόμεναι. παραπλέων δὲ καὶ ταύτην τὴν χώρην, ἔπλεε ἐς τὸ προειρημένον, παραλαμβάνων στρατιὴν καὶ ἐκ τῶν προσεχέων πολίων τῇ Παλλήνῃ, ὁμουρεουσέων δὲ τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ· τῆσι οὐνόματά ἐστι τάδε, Λίπαξος, Κώμβρεια, Λίσαι, Γίγωνος, Κάμψα, Σμίλα, Αἴνεια. ἡ δὲ τουτέων χώρη, Κροσσαίη ἔτι καὶ ἐς τόδε καλέεται. Ἀπὸ δὲ Αἰνείης, ἐς τὴν ἐτελεύτων καταλέγων τὰς πόλις, ἀπὸ ταύτης ἤδη ἐς αὐτόν τε τὸν Θερμαῖον κόλπον ἐγίνετο τῷ ναυτικῷ στρατῷ ὁ πλόος, καὶ γῆν τὴν Μυγδονίην. πλέων δὲ ἀπίκετο ἔς τε τὴν προειρημένην Θέρμην, καὶ Σινδόν τε πόλιν καὶ Χαλέστρην, ἐπὶ τὸν Ἄξιον ποταμόν· ὃς οὐρίζει χώρην τὴν Μυγδονίην τε καὶ Βοττιαιίδα, τῆς ἔχουσι τὸ παρὰ θάλασσαν στεινὸν χωρίον πόλις Ἴχναι τε καὶ Πέλλα.

Eodem pedestres copiæ per mediam continentem tendunt. Echidorus fluvius.

CXXIV. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς, αὐτοῦ περὶ Ἄξιον ποταμὸν, καὶ πόλιν Θέρμην, καὶ τὰς μεταξὺ πόλις τουτέων, περιμένων βασιλῆα, ἐστρατοπεδεύετο. Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς ἐπορεύετο ἐκ τῆς Ἀκάνθου, τὴν μεσόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ, βουλόμενος ἐς τὴν Θέρμην ἀπικέσθαι. ἐπορεύετο δὲ διὰ τῆς Παιονικῆς καὶ Κρηστωνικῆς ἐπὶ ποταμὸν Ἐχείδωρον, ὃς ἐκ Κρηστωναίων ἀρξάμενος, ῥέει διὰ Μυγδονίης χώρης, καὶ ἐξίει παρὰ τὸ ἕλος τὸ ἐπ' Ἀξίῳ ποταμῷ.

Cameli a leonibus dilaniati.

CXXV. Πορευομένῳ δὲ ταύτῃ, λέοντές οἱ ἐπεδήκαντο τῆσι σιτοφόροισι καμήλοισι. καταφοιτέοντες γὰρ οἱ λέοντες

τὰς νύκτας, καὶ λείποντες τὰ σφέτερα ἤθεα, ἄλλου μὲν οὐδενὸς ἅπτοντο οὔτε ὑποζυγίου, οὔτε ἀνθρώπου, οἱ δὲ τὰς καμήλους ἐκεράϊζον μούνας. δοκέω δὲ τὸ αἴτιον, ὅ τι κοτὲ ἦν, τῶν ἄλλων τὸ ἀναγκάζον ἀπεχομένους τοὺς λέοντας, τῇσι καμήλοισι ἐπιτίθεσθαι· τὸ μήτε πρότερον ὀπώπεσαν θηρίον, μήτ' ἐπεπειράατο αὐτοῦ.

Tauri silvestres in iisdem locis. In qua Europæ parte leones reperiantur.

CXXVI. Εἰσὶ δὲ κατὰ ταῦτα τὰ χωρία καὶ λέοντες πολλοί, καὶ βόες ἄγριοι, τῶν τὰ κέρεα ὑπερμεγάθεά ἐστι, τὰ ἐς Ἕλληνας φοιτέοντα. οὖρος δὲ τοῖσι λέουσί ἐστι ὅ τε δι' Ἀβδήρων ῥέων ποταμὸς Νέστος, καὶ ὁ δι' Ἀκαρνανίης ῥέων Ἀχελῷος. οὔτε γὰρ τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τοῦ Νέστου οὐδαμόθι πάσης τῆς ἔμπροσθεν Εὐρώπης ἴδοι τις ἂν λέοντα, οὔτε πρὸς ἑσπέρης τοῦ Ἀχελῴου ἐν τῇ ὑπολοίπῳ ἠπείρῳ· ἀλλ' ἐν τῇ μεταξὺ τουτέων τῶν ποταμῶν γίνονται.

Castra Persarum ad Thermam. Fluvii Lydias et Haliacmon. Echidorus epotus.

CXXVII. Ὡς δὲ ἐς τὴν Θέρμην ἀπίκετο ὁ Ξέρξης, ἵδρυσε αὐτοῦ τὴν στρατιήν. ἐπέσχε δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ στρατοπεδευόμενος τὴν παρὰ θάλασσαν χώρην τοσήνδε· ἀρξάμενος ἀπὸ Θέρμης πόλιος καὶ τῆς Μυγδονίης, μέχρι Λυδίεώ τε ποταμοῦ καὶ Ἀλιάκμονος, οἳ οὐρίζουσι γῆν τὴν Βοττιαιίδα τε καὶ Μακεδονίδα, ἐς ταὐτὸ ῥέεθρον τὸ ὕδωρ συμμίσγοντες. ἐστρατοπεδεύοντο μὲν δὴ ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι οἱ βάρβαροι. τῶν δὲ καταλεχθέντων τουτέων ποταμῶν, ἐκ Κρηστωναίης ῥέων Ἐχείδωρος μοῦνος οὐκ ἀντέχρησε τῇ στρατιῇ πινόμενος, ἀλλ' ἐπέλιπε.

Xerxes invisit Penei ostia.

CXXVIII. Ξέρξης δὲ ὁρέων ἐκ τῆς Θέρμης οὔρεα τὰ Θεσσαλικά, τόν τε Ὄλυμπον καὶ τὴν Ὄσσαν, μεγάθεΐ τε ὑπερμήκεα ἐόντα, διὰ μέσου τε αὐτέων αὐλῶνα στεινὸν συνδιανύμενος εἶναι, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειός, ἀκούων τε εἶναι ταύτῃ ὁδὸν ἐς Θεσσαλίην φέρουσαν, ἐπεθύμησε πλώσας θεήσασθαι τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ· ὅτι τὴν ἄνω ὁδὸν ἔμελλε ἐλᾶν διὰ Μακεδόνων, τῶν κατύπερθε οἰκημένων, ἐς Περραιβοὺς παρὰ Γόννον πόλιν· ταύτῃ γὰρ ἀσφαλέστατον

ἐπυνθάνετο εἶναι. ὡς δὲ ἐπεδύμησε, καὶ ἐποίεε ταῦτα. ἐσβὰς ἐς Σιδωνίην νέα, ἐς τὴν περ ἐσέβαινε αἰεὶ ὅκως τι ἐθέλοι τοιοῦτο ποιῆσαι, ἀνέδεξε σημήϊον καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνάγεσθαι, καταλιπὼν αὐτοῦ τὸν πεζὸν στρατόν. ἐπεὶ δὲ ἀπίκετο, καὶ ἐθεήσατο Ξέρξης τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ, ἐν θώυματι μεγάλῳ ἐνέσχετο. καλέσας δὲ τοὺς κατηγεμόνας τῆς ὁδοῦ, εἴρετο εἰ τὸν ποταμόν ἐστι παρατρέψαντα, ἑτέρῃ ἐς θάλασσαν ἐξαγαγεῖν.

Thessaliæ situs. Planities ejus olim aquis mersa.

CXXIX. Τὴν δὲ Θεσσαλίην λόγος ἐστὶ τὸ παλαιὸν εἶναι λίμνην, ὥστε γε συγκεκλῃϊσμένην πάντοθεν ὑπερμήκεσι οὔρεσι. τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς πρὸς τὴν ἠῶ ἔχοντα, τό τε Πήλιον οὖρος καὶ ἡ Ὄσσα ἀποκλήϊει, συμμίσγοντα τὰς ὑπωρείας ἀλλήλοισι· τὰ δὲ πρὸς βορέω ἀνέμου, Οὔλυμπος· τὰ δὲ πρὸς ἑσπέρην, Πίνδος· τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ ἄνεμον νότον, ἡ Ὄθρυς· τὸ μέσον δὲ τουτέων τῶν λεχθέντων οὐρέων ἡ Θεσσαλίη ἐστί, ἐοῦσα κοίλη. ὥστε ὦν ποταμῶν ἐς αὐτὴν καὶ ἄλλων συχνῶν ἐσβαλλόντων, πέντε δὲ τῶν δοκίμων μάλιστα τῶνδε, Πηνειοῦ, καὶ Ἀπιδανοῦ, καὶ Ὀνοχώνου, καὶ Ἐνιπέος, καὶ Παμίσου· οἱ μέν νυν ἐς τὸ πεδίον τοῦτο συλλεγόμενοι ἐκ τῶν οὐρέων τῶν περικλῃόντων τὴν Θεσσαλίην οὐνομαζόμενοι, δι' ἑνὸς αὐλῶνος, καὶ τούτου στεινοῦ, ἔκροον ἔχουσι ἐς θάλασσαν, προσυμμίσγοντες τὸ ὕδωρ πάντες ἐς τὠυτό· ἐπεὰν δὲ συμμιχθέωσι τάχιστα, ἐνθεῦτεν ἤδη ὁ Πηνειὸς τῷ οὐνόματι κατακρατέων, ἀνωνύμους τοὺς ἄλλους εἶναι ποιέει. Τὸ δὲ παλαιὸν λέγεται, οὐκ ἐόντος κω τοῦ αὐλῶνος καὶ διεκρόου τούτου, τοὺς ποταμοὺς τούτους, καὶ πρὸς τοῖσι ποταμοῖσι τούτοισι τὴν Βοιβηΐδα λίμνην, οὔτε οὐνομάζεσθαι κατά περ νῦν, ῥέειν τε οὐδὲν ἔσσον ἢ νῦν· ῥέοντας δὲ, ποιέειν τὴν Θεσσαλίην πᾶσαν πέλαγος. αὐτοὶ μέν νυν Θεσσαλοί φασι Ποσειδέωνα ποιῆσαι τὸν αὐλῶνα, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειὸς, οἰκότα λέγοντες. ὅστις γὰρ νομίζει Ποσειδέωνα τὴν γῆν σείειν, καὶ τὰ διεστεῶτα ὑπὸ σεισμοῦ τοῦ θεοῦ τούτου ἔργα εἶναι, καὶ ἂν

ἐκεῖνο ἰδὼν φαίη Ποσειδέωνα ποιῆσαι. ἔστι γὰρ σεισμοῦ ἔργον, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο εἶναι, ἡ διάστασις τῶν οὐρέων.

CXXX. Οἱ δὲ κατηγεόμενοι, εἰρομένου Ξέρξεω εἰ ἔστι ἄλλη ἔξοδος ἐς Θάλασσαν τῷ Πηνειῷ, ἐξεπιστάμενοι ἀτρεκέως, εἶπον· "Βασιλεῦ, ποταμῷ τούτῳ οὐκ ἔστι ἄλλη "ἐξήλυσις ἐς Θάλασσαν κατήκουσα, ἀλλ' ἥδε αὕτη· οὔ- "ρεσι γὰρ περιεστεφάνωται πᾶσα Θεσσαλίη." Ξέρξεα δὲ λέγεται εἰπεῖν πρὸς ταῦτα· "Σοφοὶ ἄνδρες εἰσὶ Θεσσαλοί. "ταῦτ' ἄρα πρὸ πολλοῦ ἐφυλάξαντο γνωσιμαχέοντες, καὶ "τἄλλα, καὶ ὅτι χώρην ἄρα εἶχον εὐαίρετόν τε καὶ τα- "χυάλωτον. τὸν γὰρ ποταμὸν πρῆγμα ἂν ἦν μοῦνον ἐπεῖ- "ναί σφεων ἐπὶ τὴν χώρην, χώματι ἐκ τοῦ αὐλῶνος ἐκβι- "βάσαντα, καὶ παρατρέψαντα δι' ὧν νῦν ῥέει ῥεέθρων· ὥστε "Θεσσαλίην πᾶσαν ἔξω τῶν οὐρέων ὑπόδρυχα γενέσθαι." Ταῦτα δὲ ἔχοντα ἔλεγε ἐς τοὺς Ἀλεύεω παῖδας, ὅτι πρῶτοι Ἑλλήνων, ἐόντες Θεσσαλοί, ἔδοσαν ἑωυτοὺς βασιλέϊ· δο- κέων ὁ Ξέρξης ἀπὸ παντὸς σφεας τοῦ ἔθνεος ἐπαγγέλλεσθαι φιλίην. εἶπας δὲ ταῦτα, καὶ θεησάμενος, ἀπέπλεε ἐς τὴν Θέρμην.

Thessalorum expugnatio obterræ naturam Xerxi facillima visa.

CXXXI. Ὁ μὲν δὴ περὶ Πιερίην διέτριβε ἡμέρας συχνάς. τὸ γὰρ δὴ οὖρος τὸ Μακεδονικὸν ἔκειρε τῆς στρατιῆς τριτημορίς, ἵνα ταύτῃ διεξίῃ ἅπασα ἡ στρατιὴ ἐς Περραιβούς. Οἱ δὲ δὴ κήρυκες οἱ ἀποπεμφθέντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ γῆς αἴτησιν, ἀπικέατο· οἱ μὲν, κενοὶ, οἱ δὲ, φέροντες γῆν τε καὶ ὕδωρ.

Dum Persæ ad sinum Thermaicum in castris sedent, legati in Græciam missi [c. 32.] ad regem revertuntur.

CXXXII. Τῶν δὲ δόντων ταῦτα ἐγένοντο οἵδε, Θεσσαλοὶ, Δόλοπες, Ἐνιῆνες, Περραιβοὶ, Λοκροὶ, Μάγνητες, Μηλιέες, Ἀχαιοὶ οἱ Φθιῶται, καὶ Θηβαῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι Βοιωτοὶ, πλὴν Θεσπιέων τε καὶ Πλαταιέων. Ἐπὶ τούτοισι οἱ Ἕλληνες ἔταμον ὅρκιον οἱ τῷ βαρβάρῳ πόλεμον ἀειράμενοι. τὸ δὲ ὅρκιον ὧδε εἶχε· "Ὅσοι τῷ Πέρσῃ ἔδοσάν "σφεας αὐτοὺς Ἕλληνες ἐόντες, μὴ ἀναγκασθέντες, κα- "ταστάντων σφι εὖ τῶν πρηγμάτων, τούτους δεκατεῦσαι

Qui Græcorum populi aquam et terram dederint. Pœna iis a cæteris Græcis irrogata.

"τῷ ἐν Δελφοῖσι θεῷ." τὸ μὲν δὴ ὅρκιον ὧδε εἶχε τοῖσι Ἕλλησι.

Athenas ac Spartam cur Xerxes legatos non miserit [c. 32.].

CXXXIII. Ἐς δὲ Ἀθήνας καὶ Σπάρτην οὐκ ἀπέπεμψε ὁ Πέρσης ἐπὶ γῆς αἴτησιν κήρυκας, τῶνδε εἵνεκα. πρότερον Δαρείου πέμψαντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ μὲν αὐτέων, τοὺς αἰτέοντας ἐς τὸ βάραθρον, οἱ δὲ ἐς φρέαρ ἐσβαλόντες, ἐκέλευον γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐκ τουτέων φέρειν παρὰ βασιλέα. τουτέων μὲν εἵνεκα οὐκ ἔπεμψε Ξέρξης τοὺς αἰτήσοντας. Ὅ τι δὲ τοῖσι Ἀθηναίοισι ταῦτα ποιήσασι τοὺς κήρυκας συνήνεικε ἀνεθέλητον γενέσθαι, οὐκ ἔχω εἰπαι, πλὴν ὅτι σφέων ἡ χώρη καὶ ἡ πόλις ἐδηϊώθη· ἀλλὰ τοῦτο οὐ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην δοκέω γενέσθαι.

Talthybii herois ob Darii legatos [6, 48.] olim necatos ira in Spartanos. Ad eam placandam Sperthies et Bulis, Spartiatæ, Susa ad Xerxem profecti,

CXXXIV. Τοῖσι δὲ ὧν Λακεδαιμονίοισι μῆνις κατέσκηψε Ταλθυβίου τοῦ Ἀγαμέμνονος κήρυκος. ἐν γὰρ Σπάρτῃ ἐστὶ Ταλθυβίου ἱρόν· εἰσὶ δὲ καὶ ἀπόγονοι Ταλθυβίου, Ταλθυβιάδαι καλεόμενοι, τοῖσι αἱ κηρυκηΐαι αἱ ἐκ Σπάρτης πᾶσαι γέρεα δέδονται. μετὰ δὲ ταῦτα, τοῖσι Σπαρτιήτῃσι καλλιερῆσαι θυομένοισι οὐκ ἐδύνατο· τοῦτο δ' ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἦν σφι. ἀχθομένων δὲ καὶ συμφορῇ χρεωμένων Λακεδαιμονίων, ἀλίης τε πολλάκις συλλεγομένης, καὶ κήρυγμα τοιόνδε ποιευμένων, εἴ τις βούλοιτο Λακεδαιμονίων πρὸ τῆς Σπάρτης ἀποθνήσκειν, Σπερθίης τε ὁ Ἀνηρίστου καὶ Βοῦλις ὁ Νικόλεω, ἄνδρες Σπαρτιῆται, φύσει τε γεγονότες εὖ, καὶ χρήμασι ἀνήκοντες ἐς τὰ πρῶτα, ἐθέλοντα ὑπέδυσαν ποινὴν τίσαι Ξέρξῃ τῶν Δαρείου κηρύκων τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀπολομένων. οὕτω Σπαρτιῆται τούτους, ὡς ἀποθανευμένους, ἐς Μήδους ἀπέπεμψαν.

CXXXV. Αὕτη τε ἡ τόλμα τουτέων τῶν ἀνδρῶν θώματος ἀξίη, καὶ τάδε πρὸς τούτοισι τὰ ἔπεα. πορευόμενοι γὰρ ἐς Σοῦσα, ἀπικνέονται παρὰ Ὑδάρνεα. ὁ δὲ Ὑδάρνης ἦν μὲν γένος Πέρσης, στρατηγὸς δὲ τῶν παραθαλασσίων ἀνδρώπων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ· ὃς σφεας, ξείνια προθέμενος, ἱστία. ξεινίζων δὲ, εἴρετο λέγων τάδε· "Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τί

" δὴ φεύγετε βασιλέϊ φίλοι γενέσθαι; ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐπίσ-
" ταται βασιλεὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς τιμᾷν, ἐς ἐμέ τε καὶ
" τὰ ἐμὰ πρήγματα ἀποβλέποντες. οὕτω δὴ καὶ ὑμεῖς εἰ
" δοίητε ὑμέας αὐτοὺς βασιλέϊ, δεδόξωσθε γὰρ πρὸς αὐτοῦ
" ἄνδρες εἶναι ἀγαθοί, ἕκαστος ἂν ὑμέων ἄρχοι γῆς Ἑλ-
" λάδος, δόντος βασιλῆος." Πρὸς ταῦτα ὑπεκρίναντο τάδε· "Ὑδαρνες, οὐκ ἐξ ἴσου γίνεται ἡ συμβουλίη ἡ ἐς ἡ-
" μέας τείνουσα. τοῦ μὲν γὰρ πεπειρημένος συμβουλεύεις,
" τοῦ δὲ ἄπειρος ἐών. τὸ μὲν γὰρ δοῦλος εἶναι ἐξεπίστεαι,
" ἐλευθερίης δὲ οὔκω ἐπειρήθης, οὔτ' εἰ ἔστι γλυκύ, οὔτ' εἰ
" μή. εἰ γὰρ αὐτῆς πειρήσαιο, οὐκ ἂν δόρασι συμβουλεύοις
" ἡμῖν περὶ αὐτῆς μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέκεσι." Ταῦτα μὲν Ὑδάρνεα ἀμείψαντο.

CXXXVI. Ἐνθεῦτεν δὲ ὡς ἀνέβησαν ἐς Σοῦσα, καὶ βασιλέϊ ἐς ὄψιν ἦλθον, πρῶτα μὲν, τῶν δορυφόρων κελευόντων, καὶ ἀνάγκην σφι προσφερόντων προσκυνέειν βασιλῆα προσπίπτοντας, οὐκ ἔφασαν, ὠδεόμενοι πρὸς αὐτέων ἐπὶ κεφαλὴν, ποιήσειν ταῦτα οὐδαμά· οὔτε γάρ σφι ἐν νόμῳ εἶναι ἄνθρωπον προσκυνέειν, οὔτε κατὰ ταῦτα ἥκειν. ὡς δὲ ἀπεμαχέσαντο τοῦτο, δεύτερά σφι λέγουσι τάδε, καὶ λόγου τοιοῦδε ἐχόμενα· "Ὦ βασιλεῦ Μήδων, ἔπεμψαν
" ἡμέας Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀπολομένων
" κηρύκων, ποινὴν ἐκείνων τίσοντας." Λέγουσι δὲ αὐτοῖσι ταῦτα Ξέρξης ὑπὸ μεγαλοφροσύνης " οὐκ, ἔφη, ὁμοῖος ἔσ-
" εσθαι Λακεδαιμονίοισι· κείνους μὲν γὰρ συγχέαι τὰ πάν-
" των ἀνθρώπων νόμιμα, ἀποκτείναντας κήρυκας· αὐτὸς δὲ,
" τὰ κείνοισι ἐπιπλήσσει, ταῦτα οὐ ποιήσειν, οὐδ' ἀνταπο-
" κτείνας ἐκείνους, ἀπολύσειν Λακεδαιμονίους τῆς αἰτίης."

cum illius cædis suomet capite pœnas dare paratos se ostendissent, illæsi a rege dimittuntur.

CXXXVII. Οὕτω ἡ Ταλθυβίου μῆνις, καὶ ταῦτα ποιησάντων Σπαρτιητέων, ἐπαύσατο τὸ παραυτίκα, καί περ ἀπονοστησάντων ἐς Σπάρτην Σπερθιέώ τε καὶ Βούλιος. χρόνῳ δὲ μετέπειτα πολλῷ ἐπηγέρθη, κατὰ τὸν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πόλεμον, ὡς λέγουσι Λακεδαιμό-

Quid multis post annis eadem illa Talthybii ira Spartanis damni importaverit.

νιοι. τοῦτό μοι ἐν τοῖσι θειότατον φαίνεται γενέσθαι. ὅτι μὲν γὰρ κατέσκηψε ἐς ἀγγέλους ἡ Ταλθυβίου μῆνις, οὐδὲ ἐπαύσατο πρὶν ἢ ἐξῆλθε, τὸ δίκαιον οὕτω ἔφερε· τὸ δὲ συμπεσεῖν ἐς τοὺς παῖδας τῶν ἀνδρῶν τουτέων τῶν ἀναβάντων πρὸς βασιλῆα διὰ τὴν μῆνιν, ἐς Νικόλαν τε τὸν Βούλιος, καὶ ἐς Ἀνήριστον τὸν Σπερθίεω, ὃς εἶλε ἁλιέας τοὺς ἐκ Τίρυνθος, ὁλκάδι καταπλώσας πλήρεϊ ἀνδρῶν· θῆλυν ὦν μοι ὅτι θεῖον ἐγένετο τὸ πρῆγμα ἐκ τῆς μήνιος. οἱ γὰρ, πεμφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἄγγελοι ἐς τὴν Ἀσίην, προδοθέντες δὲ ὑπὸ Σιτάλκεω τοῦ Τήρεω, Θρῃκίων βασιλῆος, καὶ Νυμφοδώρου τοῦ Πύθεω ἀνδρὸς Ἀξιοπίτεω, ἥλωσαν κατὰ Βισάνθην τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ ἀπαχθέντες ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἀπέθανον ὑπὸ Ἀθηναίων· μετὰ δὲ αὐτέων καὶ Ἀριστέας ὁ Ἀδειμάντου, Κορίνθιος ἀνήρ. ταῦτα μέν νυν πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον ἐγένετο τοῦ βασιλέος στόλου.

Herodotus deinceps ad Græciæ contra Persas apparatum transit. Græcorum sub Xerxis expeditionem discordia.

CXXXVIII. ΕΠΑΝΕΙΜΙ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον. Ἡ δὲ στρατηλασίη ἡ βασιλέος οὔνομα μὲν εἶχε ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, κατίετο δὲ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἕλληνες, οὐκ ἐν ὁμοίῳ πάντες ἐποιεῦντο. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων, δόντες γῆν τε καὶ ὕδωρ τῷ Πέρσῃ, εἶχον θάρσος ὡς οὐδὲν πεισόμενοι ἄχαρι πρὸς τοῦ βαρβάρου· οἱ δὲ, οὐ δόντες, ἐν δείματι μεγάλῳ κατέστασαν, ἅτε οὔτε νεῶν ἐουσέων ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀριθμὸν ἀξιομάχων δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα, οὔτε βουλομένων τῶν πολλῶν ἀντάπτεσθαι τοῦ πολέμου, μηδιζόντων δὲ προθύμως.

Inprimis per Athenienses stetisse, ne barbari Græciam subigerent.

CXXXIX. Ἐνθαῦτα ἀναγκαίη ἐξέργομαι γνώμην ἀποδέξασθαι, ἐπίφθονον μὲν πρὸς τῶν πλεόνων ἀνθρώπων, ὅμως δὲ, τῇ γ' ἐμοὶ φαίνεται εἶναι ἀληθὲς, οὐκ ἐπισχήσω. Εἰ Ἀθηναῖοι, καταῤῥωδήσαντες τὸν ἐπιόντα κίνδυνον, ἐξέλιπον τὴν σφετέρην, ἢ καὶ μὴ ἐκλιπόντες, ἀλλὰ μεί-

ναντες, ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ξέρξῃ, κατὰ τὴν θάλασσαν οὐδαμοὶ ἂν ἐπειρῶντο ἀντιεύμενοι βασιλέϊ. εἰ τοίνυν κατὰ τὴν θάλασσαν μηδεὶς ἠντιοῦτο Ξέρξῃ, κατά γε ἂν τὴν ἤπειρον τοιάδε ἐγίνετο. εἰ καὶ πολλοὶ τειχέων κιδῶνες ἦσαν ἐληλαμένοι διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Πελοποννησίοισι, προδοθέντες ἂν Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν συμμάχων (οὐκ ἑκόντων, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης, κατὰ πόλις ἁλισκομένων ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ τοῦ βαρβάρου) ἐμουνώθησαν· μουνωθέντες δὲ ἄν, καὶ ἀποδεξάμενοι ἔργα μεγάλα, ἀπέθανον γενναίως. ἢ ταῦτα ἂν ἔπαθον, ἢ πρὸ τοὺ, ὁρέωντες ἂν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας μηδίζοντας, ὁμολογίῃ ἂν ἐχρήσαντο πρὸς Ξέρξεα· καὶ οὕτω ἄν, ἐπ' ἀμφότερα, ἡ Ἑλλὰς ἐγίνετο ὑπὸ Πέρσῃσι. τὴν γὰρ ὠφελίην τὴν τῶν τειχέων τῶν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐληλαμένων οὐ δύναμαι πυθέσθαι ἥτις ἂν ἦν, βασιλέος ἐπικρατέοντος τῆς θαλάσσης. Νῦν δὲ, Ἀθηναίους ἄν τις λέγων σωτῆρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι τὸ ἀληθές. οὗτοι γὰρ ἐπὶ ὁκότερα τῶν πρηγμάτων ἐτράποντο, ταῦτα ῥέψειν ἔμελλε. ἑλόμενοι δὲ τὴν Ἑλλάδα περιεῖναι ἐλευθέρην, τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν τὸ λοιπὸν, ὅσον μὴ ἐμήδισε, αὐτοὶ οὗτοι ἔσαν οἱ ἐπεγείραντες, καὶ βασιλῆα μετά γε θεοὺς ἀνωσάμενοι. οὐδὲ σφεας χρηστήρια φοβερὰ, ἐλθόντα ἐκ Δελφῶν, καὶ ἐς δεῖμα βαλόντα, ἔπεισε ἐκλιπεῖν τὴν Ἑλλάδα· ἀλλὰ καταμείναντες, ἀνέσχοντο τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώρην δέξασθαι.

CXL. Πέμψαντες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους, χρηστηριάζεσθαι ἔσαν ἑτοῖμοι. καί σφι ποιήσασι περὶ τὸ ἱρὸν τὰ νομιζόμενα, ὡς ἐς τὸ μέγαρον ἐσελθόντες ἵζοντο, χρᾷ ἡ Πυθίη, τῇ οὔνομα ἦν Ἀριστονίκη, τάδε·

Bina oracula Atheniensibus data, prius minacissimum,

Ὦ μέλεοι, τί κάθησθε; λιπὼν, φεῦγ' ἔσχατα γαίης,
δώματα, καὶ πόλιος τροχοειδέος ἄκρα κάρηνα.
Οὔτε γὰρ ἡ κεφαλὴ μένει ἔμπεδον, οὔτε τὸ σῶμα,
οὔτε πόδες νέατοι, οὔτ' ὤν χέρες, οὔτε τι μέσσης
λείπεται, ἀλλ' ἄζηλα πέλει. Κατὰ γάρ μιν ἐρείπει

πῦρ τε καὶ ὀξὺς Ἄρης, Συριηγενὲς ἄρμα διώκων.
πολλὰ δὲ κἀλλ' ἀπολεῖ πυργώματα, κοὐ τὸ σὸν οἶον·
πολλοὺς δ' ἀθανάτων νηοὺς μαλεροῦ πυρὶ δώσει,
οἵ που νῦν ἱδρῶτι ῥεούμενοι ἑστήκασι,
δείματι παλλόμενοι· κατὰ δ' ἀκροτάτοις ὀρόφοισι
αἷμα μέλαν κέχυται προϊόδων κακότητος ἀνάγκας.
Ἀλλ' ἴτον ἐξ ἀδύτοιο, κακοῖς δ' ἐπικίδνατε θυμόν.

posterius benignius, sed magna sensus ambiguitate.

CXLI. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν Ἀθηναίων θεοπρόποι, συμφορῇ τῇ μεγίστῃ ἐχρέωντο. προδάλλουσι δὲ σφέας αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ κακοῦ τοῦ κεχρησμένου, Τίμων ὁ Ἀνδροβούλου, τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκιμος ὁμοῖα τῷ μάλιστα, συνεβούλευέ σφι ἱκετηρίην λαβοῦσι, δεύτερα αὖτις ἐλθόντας χρᾶσθαι τῷ χρηστηρίῳ ὡς ἱκέτας. πειθομένοισι δὲ ταῦτα τοῖσι Ἀθηναίοισι, καὶ λέγουσι "Ὦναξ, χρῆσον ἡμῖν ἄμεινόν τι "περὶ τῆς πατρίδος, αἰδεσθεὶς τὰς ἱκετηρίας τάσδε τάς τοι "ἥκομεν φέροντες· ἢ οὔ τοι ἄπιμεν ἐκ τοῦ ἀδύτου, ἀλλ' "αὐτοῦ τῇδε μενεόμεν, ἔστ' ἂν καὶ τελευτήσωμεν·" ταῦτα δὲ λέγουσι ἡ πρόμαντις χρᾷ δεύτερα τάδε·

Οὐ δύναταί Παλλὰς Δί' Ὀλύμπιον ἐξιλάσασθαι,
λισσομένη πολλοῖσι λόγοις καὶ μήτιδι πυκνῇ.
Σοὶ δὲ τόδ' αὖτις ἔπος ἐρέω, ἀδάμαντι πελάσσας·
Τῶν ἄλλων γὰρ ἁλισκομένων, ὅσα Κέκροπος οὖρος
ἐντὸς ἔχει, κευθμών τε Κιθαιρῶνος ζαθέοιο,
τεῖχος Τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρυόπα Ζεὺς
μοῦνον ἀπόρθητον τελέθειν, τὸ σὲ τέκνα τ' ὀνήσει.
Μηδὲ σύ γ' ἱππόσυνην τε μένειν καὶ πεζὸν ἰόντα
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου στρατὸν ἥσυχος, ἀλλ' ὑποχωρεῖν
νῶτον ἐπιστρέψας. ἔτι τοι κοτὲ κἀντίος ἔσσῃ.
Ὦ θεῖη Σαλαμίς· ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν,
ἢ που σκιδναμένης Δημήτερος, ἢ συνιούσης.

Quod dum alii aliter interpretantur,

CXLII. Ταῦτά σφι, ἠπιώτερα γὰρ τῶν προτέρων καὶ ἦν καὶ ἐδόκεε εἶναι, συγγραψάμενοι, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὰς Ἀθήνας. ὡς δὲ ἀπελθόντες οἱ θεοπρόποι ἀπήγγελον ἐς τὸν δῆμον, γνῶμαι καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐγίνοντο διζημένων τὸ

μαντήϊον, καὶ αἵδε συνεστηκυῖαι μάλιστα. τῶν πρεσβυτέρων ἔλεγον μετεξέτεροι, δοκέειν σφι τὸν θεὸν τὴν ἀκρόπολιν χρῆσαι περιέσεσθαι. ἡ γὰρ ἀκρόπολις τὸ πάλαι τῶν Ἀθηνέων ῥηχῷ ἐπέφρακτο· οἱ μὲν δὴ κατὰ τὸν φραγμὸν συνεβάλλοντο τοῦτο τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι. οἱ δ' αὖ ἔλεγον, τὰς νέας σημαίνειν τὸν θεὸν, καὶ ταῦτας παραρτέεσθαι ἐκέλευον, τὰ ἄλλα ἀπέντας. τοὺς ὦν δὴ τὰς νέας λέγοντας εἶναι τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔσφαλλε τὰ δύο τὰ τελευταῖα ῥηθέντα ὑπὸ τῆς Πυθίης·

Ὦ θείη Σαλαμὶς· ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν,
ἤ που σκιδναμένης Δημήτερος, ἢ συνιούσης.

κατὰ ταῦτα τὰ ἔπεα συνεχέοντο αἱ γνῶμαι τῶν φαμένων τὰς νέας τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι. οἱ γὰρ χρησμολόγοι ταύτῃ ταῦτα ἐλάμβανον, ὡς ἀμφὶ Σαλαμῖνα δεῖ σφέας ἐσσωθῆναι, ναυμαχίην παρασκευασαμένους.

CXLIII. Ἦν δὲ τῶν τις Ἀθηναίων ἀνὴρ ἐς πρώτους νεωστὶ παριών, τῷ οὔνομα μὲν ἦεν Θεμιστοκλέης, παῖς δὲ Νεοκλέος ἐκαλέετο. οὗτος ὦ ἀνὴρ οὐκ ἔφη πᾶν ὀρθῶς τοὺς χρησμολόγους συμβάλλεσθαι, λέγων τοιάδε· "Εἰ ἐς Ἀθηναίους εἶχε τὸ ἔπος εἰρημένον ἐόν κως, οὐκ ἂν οὕτω μιν δοκέειν ἠπίως χρησθῆναι, ἀλλὰ ὦδε, Ὦ σχετλίη Σαλαμὶς, ἀντὶ τοῦ, Ὦ θείη Σαλαμίς· εἴπερ γε ἔμελλον οἱ οἰκήτορες ἀμφ' αὐτῇ τελευτήσειν. ἀλλὰ γὰρ ἐς τοὺς πολεμίους τῷ θεῷ εἰρῆσθαι τὸ χρηστήριον, συλλαμβάνοντι κατὰ τὸ ὀρθὸν, ἀλλ' οὐκ ἐς Ἀθηναίους." παρασκευάζεσθαι ὦν αὐτοὺς ὡς ναυμαχήσοντας συνεβούλευε, ὡς τούτου ἐόντος τοῦ ξυλίνου τείχεος. Ταύτῃ Θεμιστοκλέος ἀποφαινομένου, Ἀθηναῖοι ταῦτά σφι ἔγνωσαν αἱρετώτερα εἶναι μᾶλλον ἢ τὰ τῶν χρησμολόγων· οἳ οὐκ ἐῶν ναυμαχίην ἀρτέεσθαι, τὸ δὲ σύμπαν εἶναι, οὐδὲ χεῖρας ἀντιαείρεσθαι, ἀλλὰ ἐκλιπόντας χώρην τὴν Ἀττικὴν, ἄλλην τινὰ οἰκίζειν.

vincit Themistoclis ratio, suadentis civibus, ut urbe relicta naves conscendant.

Unde pecuniam Athenienses ad naves fabricandas sumserint.

CXLIV. Ἐτέρη τε Θεμιστοκλέϊ γνώμη ἔμπροσθε ταύτης ἐς καιρὸν ἠρίστευσε. ὅτε Ἀθηναίοισι γενομένων χρημάτων μεγάλων ἐν τῷ κοινῷ, τὰ ἐκ τῶν μετάλλων σφι προσῆλθε τῶν ἀπὸ Λαυρείου, ἔμελλον λάξεσθαι ἀργυρίου ἕκαστος δέκα δραχμάς· τότε Θεμιστοκλέης ἀνέγνωσε Ἀθηναίους, τῆς διαιρέσιος ταύτης παυσαμένους, νέας τουτέων τῶν χρημάτων ποιήσασθαι διηκοσίας, ἐς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Αἰγινήτας λέγων. οὗτος γὰρ ὁ πόλεμος συστὰς, ἔσωσε τότε τὴν Ἑλλάδα, ἀναγκάσας θαλασσίους γενέσθαι Ἀθηναίους. αἱ δὲ, ἐς τὸ μὲν ἐποιήθησαν, οὐκ ἐχρήσθησαν· ἐς δέον δὲ οὕτω τῇ Ἑλλάδι ἐγένοντο. Αὗταί τε δὴ αἱ νέες τοῖσι Ἀθηναίοισι προοποιηθεῖσαι ὑπῆρχον, ἑτέρας τε ἔδεε προσναυπηγέεσθαι. ἔδοξέ τε σφι, μετὰ τὸ χρηστήριον βουλευομένοισι, ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον δέκεσθαι τῇσι νησὶ παυδημεὶ, τῷ θεῷ πειθομένους, ἅμα Ἕλλήνων τοῖσι βουλομένοισι. τὰ μὲν δὴ χρηστήρια ταῦτα τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐγεγόνεε.

Consilia a Græcis ad hostes propulsandos inita.

CXLV. Συλλεγομένων δὲ ἐς τωὐτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα Ἑλλήνων τῶν τὰ ἀμείνω φρονεόντων, καὶ διδόντων σφίσι λόγον καὶ πίστιν, ἐνθαῦτα ἐδόκεε βουλευομένοισι αὐτοῖσι, πρῶτον μὲν χρημάτων πάντων καταλλάσσεσθαι τάς τε ἔχθρας καὶ τοὺς κατ' ἀλλήλους ἐόντας πολέμους. ἔσαν δὲ πρός τινας καὶ ἄλλους ἐγκεχρημένοι· ὁ δὲ ὢν μέγιστος, Ἀθηναίοισί τε καὶ Αἰγινήτῃσι. μετὰ δὲ, πυνθανόμενοι Ξέρξεα σὺν τῷ στρατῷ εἶναι ἐν Σάρδισι, ἐβουλεύσαντο κατασκόπους πέμπειν ἐς τὴν Ἀσίην τῶν βασιλέος πρηγμάτων· ἐς Ἄργος τε ἀγγέλους, ὁμαιχμίην συνθησομένους πρὸς τὸν Πέρσην, καὶ ἐς Σικελίην ἄλλους πέμπειν παρὰ Γέλωνα τὸν Δεινομένεος, ἔς τε Κέρκυραν, κελεύσοντας βοηθέειν τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἐς Κρήτην ἄλλους· φρονήσαντες εἴ κως ἓν τε γενοίτο τὸ Ἑλληνικὸν, καὶ εἰ συγκύψαντες τωὐτὸ πρήσσοιεν πάντες, ὡς δεινῶν ἐπιόντων ὁμοίως πᾶσι Ἕλλησι.

τὰ δὲ Γέλωνος πρήγματα μεγάλα ἐλέγετο εἶναι, οὐδαμῶν Ἑλληνικῶν τῶν οὐ πολλὸν μέζω.

Speculatores Sardes missos deprehensosque Xerxes incolumes dimittit,

CXLVI. Ὡς δὲ ταῦτά σφι ἔδοξε, καταλυσάμενοι τὰς ἔχθρας, πρῶτα μὲν κατασκόπους πέμπουσι ἐς τὴν Ἀσίην ἄνδρας τρεῖς. οἱ δὲ, ἀπικόμενοί τε ἐς Σάρδις, καὶ καταμαθόντες τὴν βασιλέος στρατιὴν, ὡς ἐπάϊστοι ἐγένοντο, βασανισθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοῦ πεζοῦ στρατοῦ, ἀπήγοντο ὡς ἀπολεύμενοι. καὶ τοῖσι μὲν κατακέκριτο θάνατος. Ξέρξης δὲ ὡς ἐπύθετο ταῦτα, μεμφθεὶς τῶν στρατηγῶν τὴν γνώμην, πέμπει τῶν τινας δορυφόρων, ἐντειλάμενος, ἢν καταλάβωσι τοὺς κατασκόπους ζῶντας, ἄγειν παρ' ἑωυτόν. ὡς δὲ ἔτι περιεόντας αὐτοὺς κατέλαβον, καὶ ἦγον ἐς ὄψιν τὴν βασιλέος· τὸ ἐνδεῦτεν, πυθόμενος ἐπ' οἷσι ἦλθον, ἐκέλευέ σφεας τοὺς δορυφόρους περιάγοντας ἐπιδείκνυσθαι πάντα τε τὸν πεζὸν στρατὸν καὶ τὴν ἵππον· ἐπεὰν δὲ ταῦτα θηεύμενοι ἔωσι πλήρεες, ἀποπέμπειν ἐς τὴν ἂν αὐτοὶ ἐθέλωσι χώρην ἀσινέας.

brevi post similiter parcens navigiis commeatum in Græciam advehentibus.

CXLVII. Ἐπιλέγων δὲ τὸν λόγον τόνδε, ταῦτα ἐνετέλλετο, ὡς "εἰ μὲν ἀπώλοντο οἱ κατάσκοποι, οὔτε ἂν τὰ "ἑωυτοῦ πρήγματα προεπύθοντο οἱ Ἕλληνες, ἐόντα λόγου "μέζω· οὔτ' ἂν τι τοὺς πολεμίους μέγα ἐσινέατο, ἄνδρας "τρεῖς ἀπολέσαντες· νοστησάντων δὲ τουτέων ἐς τὴν Ἑλ"λάδα, δοκέειν, ἔφη, ἀκούσαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ἑωυτοῦ "πρήγματα, πρὸ τοῦ στόλου τοῦ γινομένου παραδώσειν "σφέας τὴν ἰδίην ἐλευθερίην, καὶ οὕτω οὐδὲ δείσειν ἐπ' αὐ"τοὺς στρατηλατέοντας πρήγματα ἔχειν." Οἷκε δὲ αὐτοῦ αὕτη ἡ γνώμη τῇ γε ἄλλῃ. ἐὼν γὰρ ἐν Ἀβύδῳ ὁ Ξέρξης, εἶδε πλοῖα ἐκ τοῦ Πόντου σιταγωγὰ, διεκπλώοντα τὸν Ἑλλήσποντον, ἔς τε Αἴγιναν καὶ Πελοπόννησον κομιζόμενα. οἱ μὲν δὴ πάρεδροι αὐτοῦ, ὡς ἐπύθοντο πολέμια εἶναι τὰ πλοῖα, ἑτοῖμοι ἦσαν αἱρέειν αὐτὰ, ἐσβλέποντες ἐς τὸν βασιλῆα, ὁκότε παραγγελέει. ὁ δὲ Ξέρξης εἴρετο αὐτοὺς, ὅκη πλέοιεν· οἱ δὲ εἶπαν· "Ἐς τοὺς σοὺς πολεμίους, ᾧ

"δέσποτα, σῖτον ἄγοντες." ὁ δὲ ὑπολαξὼν ἔφη· "Οὐκῶν "καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ πλέομεν, ἔνθαπερ καὶ οὗτοι, τοῖσί τε ἄλ- "λοισι ἐξηρτυμένοι καὶ σίτῳ. τί δῆτα ἀδικέουσι οὗτοι, ἡ- "μῖν σιτία παρακομίζοντες;" Οἱ μέν νυν κατάσκοποι, οὕτω δεησάμενοί τε καὶ ἀποπεμφθέντες, ἐβόστησαν ἐς τὴν Εὐρώπην.

Argivi a cæteris Græcis ad societatem invitati,

CXLVIII. ΟΙ ΔΕ συνωμόσαι Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Πέρσῃ, μετὰ τὴν ἀπόπεμψιν τῶν κατασκόπων, δεύτερα ἔπεμπον ἐς Ἄργος ἀγγέλους. Ἀργεῖοι δὲ λέγουσι τὰ κατ' ἑωυτοὺς γενέσθαι ὧδε. πυθέσθαι γὰρ αὐτίκα κατ' ἀρχὰς τὰ ἐκ τοῦ βαρβάρου ἐγειρόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. πυθόμενοι δὲ, καὶ μαθόντες ὡς σφέας οἱ Ἕλληνες πειρήσονται παραλαμβάνοντες ἐπὶ τὸν Πέρσην, πέμψαι θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν ἐπειρησομένους "ὅ τι σφι μέλλει ἄριστον "ποιεῦσι γενέσθαι· νεωστὶ γὰρ σφέων τεθνάναι ἑξακισχι- "λίους ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Κλεομένεος τοῦ Ἀναξαν- "δρίδεω." τῶνδε δὴ εἵνεκα πέμπειν· τὴν δὲ Πυθίην ἐπειρωτῶσι αὐτοῖσι ἀνελεῖν τάδε·

Ἐχθρὲ περικτιόνεσσι, φίλ' ἀθανάτοισι θεῆσι,
εἶσω τὸν προβόλαιον ἔχων, πεφυλαγμένος ἦσο,
καὶ κεφαλὴν περύλαξο· κάξει δὲ τὸ σῶμα σαώσει.

ταῦτα μὲν τὴν Πυθίην χρῆσαι πρότερον· μετὰ δὲ, ὡς ἐλθεῖν τοὺς ἀγγέλους ἐς δὴ τὸ Ἄργος, ἐπελθεῖν ἐπὶ τὸ βουλευτήριον, καὶ λέγειν τὰ ἐντεταλμένα. τοὺς δὲ πρὸς τὰ λεγόμενα ὑποκρίνασθαι, ὡς "ἑτοῖμοί εἰσι Ἀργεῖοι ποιέειν "ταῦτα, τριήκοντα ἔτεα εἰρήνην σπεισάμενοι Λακεδαιμο- "νίοισι, καὶ ἡγεόμενοι κατὰ τὸ ἥμισυ πάσης τῆς συμμα- "χίης· καί τοι κατά γε τὸ δίκαιον γίνεσθαι τὴν ἡγεμονίην "ἑωυτῶν, ἀλλ' ὅμως σφι ἀποχρᾶν κατὰ τὸ ἥμισυ ἡγεομέ- "νοισι."

auxilio venire recu-

CXLIX. Ταῦτα μὲν λέγουσι τὴν βουλὴν ὑποκρίνασθαι, καί περ ἀπαγορεύοντός σφι τοῦ χρηστηρίου μὴ ποι-

ἔεσθαι τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμμαχίην. σπουδὴν δὲ ἔχειν σπονδὰς γενέσθαι τριηκονταέτιδας, καί περ τὸ χρηστήριον φοβεομένοισι, ἵνα δή σφι οἱ παῖδες ἀνδρωθέωσι ἐν τούτοισι τοῖσι ἔτεσι· μὴ δὲ σπονδέων ἐουσέων, ἐπιλέγεσθαι, ἢν ἄρα σφέας καταλάβῃ πρὸς τῷ γεγονότι κακῷ ἄλλο πταῖσμα πρὸς τὸν Πέρσην, μὴ τὸ λοιπὸν ἔωσι Λακεδαιμονίων ὑπήκοοι. Τῶν δὲ ἀγγέλων τοὺς ἀπὸ τῆς Σπάρτης πρὸς τὰ ῥηθέντα ἐκ τῆς βουλῆς ἀμείψασθαι τοῖσδε· "περὶ μὲν σπονδέων ἀνοίσειν ἐς τοὺς πλεῦνας· περὶ δὲ ἡγεμονίης, αὐτοῖσι ἐντετάλθαι ὑποκρίνασθαι, καὶ δὴ λέγειν, "σφὶ μὲν εἶναι δύο βασιλῆας, Ἀργείοισι δὲ ἕνα· οὔκων "δυνατὸν εἶναι τῶν ἐκ Σπάρτης οὐδέτερον παῦσαι τῆς ἡγε- "μονίης. μετὰ δὲ δύο τῶν σφετέρων ὁμόψηφον τὸν Ἀργεῖον "εἶναι, κωλύειν οὐδέν." Οὕτω δὴ οἱ Ἀργεῖοί φασι οὐκ ἀνασχέσθαι τῶν Σπαρτιητέων τὴν πλεονεξίην, ἀλλ' ἑλέσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἄρχεσθαι, ἤ τι ὑπεῖξαι Λακεδαιμονίοισι· προεῖπεῖν τε τοῖσι ἀγγέλοισι, πρὸ δύντος ἡλίου ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Ἀργείων χώρης· εἰ δὲ μή, περιέψεσθαι ὡς πολεμίους.

quod Lacedæmoniorum arrogantia offensi essent,

CL. Αὐτοὶ μὲν Ἀργεῖοι τοσαῦτα τουτέων πέρι λέγουσι. Ἔστι δὲ ἄλλος λόγος λεγόμενος ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ὡς Ξέρξης ἔπεμψε κήρυκα ἐς Ἄργος, πρότερον ἢ περ ὁρμῆσαι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐλθόντα δὲ τοῦτον λέγεται εἶπαι· "Ἄνδρες Ἀργεῖοι, βασιλεὺς Ξέρξης τάδε ὑμῖν λέ- "γει. Ἡμεῖς νομίζομεν Πέρσην εἶναι, ἀπ' οὗ ἡμεῖς γεγό- "ναμεν, παῖδα Περσέος τοῦ Δανάης, γεγονότα ἐκ τῆς Κη- "φέος θυγατρὸς Ἀνδρομέδης. οὕτω ἂν ὦν εἴημεν ὑμέτεροι "ἀπόγονοι. οὔτε ὦν ἡμέας οἰκὸς ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους προγό- "νους στρατεύεσθαι, οὔτε ὑμέας ἄλλοισι τιμωρέοντας, ἡμῖν "ἀντιξόους γενέσθαι, ἀλλὰ παρ' ὑμῖν αὐτοῖσι ἡσυχίην ἔχον- "τας κατῆσθαι. ἢν γὰρ ἐμοὶ γένηται κατὰ νόον, οὐδαμοὺς "μέζονας ὑμέων ἄξω." Ταῦτα ἀκούσαντας Ἀργείους λέγεται πρῆγμα ποιήσασθαι, καὶ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν

seu quod partibus Persarum occulte faverent.

ἐπαγγελλομένους μεταιτέειν· ἐπεὶ δὲ σφεας παραλαμβάνειν τοὺς Ἕλληνας, οὕτω δὴ, ἐπισταμένους ὅτι οὐ μεταδώσουσι τῆς ἀρχῆς Λακεδαιμόνιοι, μεταιτέειν, ἵνα ἐπὶ προφάσιος ἡσυχίην ἄγωσι.

CLI. Συμπεσεῖν δὲ τούτοισι καὶ τόνδε τὸν λόγον λέγουσί τινες Ἑλλήνων, πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον γενόμενον τουτέων. τυχεῖν ἐν Σούσοισι τοῖσι Μεμνονίοισι ἐόντας ἑτέρου πρήγματος εἵνεκα ἀγγέλους Ἀθηναίων, Καλλίην τε τὸν Ἱππονίκου, καὶ τοὺς μετὰ τούτου ἀναβάντας. Ἀργείους δὲ, τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον πέμψαντας καὶ τούτους ἐς Σοῦσα ἀγγέλους, εἰρωτᾶν Ἀρταξέρξεα τὸν Ξέρξεω "εἴ σφι ἔτι ἐμμένει "τὴν πρὸς Ξέρξεα φιλίην συνεκεράσαντο, ἣ νομιζοίατο πρὸς "αὐτοῦ εἶναι πολέμιοι." βασιλῆα δὲ Ἀρταξέρξεα "μά- "λιστα ἐμμένειν, φάναι, καὶ οὐδεμίην νομίζειν πόλιν Ἀ- "γεος φιλιωτέρην."

QuidHerodoto hac de re videatur.

CLII. Εἰ μέν νυν Ξέρξης τε ἀπέπεμψε ταῦτα λέγοντα κήρυκα ἐς Ἄργος, καὶ Ἀργείων ἄγγελοι ἀναβάντες ἐς Σοῦσα ἐπειρώτων Ἀρταξέρξεα περὶ φιλίης, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν· οὐδέ τινα γνώμην περὶ αὐτέων ἀποφαίνομαι ἄλλην γε ἢ τήν περ αὐτοὶ Ἀργεῖοι λέγουσι. Ἐπίσταμαι δὲ τοσοῦτο, ὅτι, εἰ πάντες ἄνθρωποι τὰ οἰκήια κακὰ ἐς μέσον συνενείκαιεν, ἀλλάξασθαι βουλόμενοι τοῖσι πλησίοισι, ἐγκύψαντες ἂν ἐς τὰ τῶν πέλας κακὰ, ἀσπασίως ἕκαστοι αὐτέων ἀποφεροίατο ὀπίσω τὰ ἐσενείκαντο. οὕτω δὴ οὐκ Ἀργείοισι αἴσχιστα πεποίηται. Ἐγὼ δὲ ὀφείλω λέγειν τὰ λεγόμενα, πείθεσθαί γε μὲν ὦν οὐ παντάπασι ὀφείλω· καί μοι τοῦτο τὸ ἔπος ἐχέτω ἐς πάντα τὸν λόγον. Ἐπεὶ καὶ ταῦτα λέγεται, ὡς ἄρα Ἀργεῖοι ἦσαν οἱ ἐπικαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπειδή σφι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους κακῶς ἡ αἰχμὴ ἐστήκεε, πᾶν δὴ βουλόμενοί σφι εἶναι πρὸ τῆς παρεούσης λύπης. Τὰ μὲν περὶ Ἀργείων εἴρηται.

Missi et in

CLIII. Ἐς δὲ τὴν Σικελίην ἄλλοι τε ἀπίκατο ἀγ-

γελοι ἀπὸ τῶν συμμάχων, συμμίξοντες Γέλωνι· καὶ δὴ καὶ ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων Σύαγρος. Τοῦ δὲ Γέλωνος τούτου πρόγονος, οἰκήτωρ ἐὼν Γέλης, ἦν ἐκ νήσου Τήλου, τῆς ἐπὶ Τριοπίῳ κειμένης· ὃς κτιζομένης Γέλης ὑπὸ Λινδίων τε τῶν ἐκ Ῥόδου, καὶ Ἀντιφήμου, οὐκ ἐλείφθη. ἀνὰ χρόνον δὲ αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοι γενόμενοι ἱροφάνται τῶν χθονίων θεῶν, διετέλεον ἐόντες, Τηλίνεω ἑνός τευ τῶν προγόνων κτησαμένου τρόπῳ τοιῷδε. Ἐς Μακτώριον πόλιν τὴν ὑπὲρ Γέλης οἰκημένην ἔφυγον ἄνδρες Γελώων, ἐσσωθέντες στάσι. τούτους ὦν ὁ Τηλίνης κατήγαγε ἐς Γέλην, ἔχων οὐδεμίην ἀνδρῶν δύναμιν, ἀλλ' ἱρὰ τουτέων τῶν θεῶν. ὅθεν δὲ αὐτὰ ἔλαβε, ἢ αὐτὸς ἐκτήσατο, τοῦτο οὐκ ἔχω εἰπαι. τούτοισι δ' ὦν πίσυνος ἐὼν, κατήγαγε ἐπ' ᾧ τε οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἱροφάνται τῶν θεῶν ἔσονται. θῶμά μοι ὦν καὶ τοῦτο γέγονε πρὸς τὰ πυνθάνομαι κατεργάσασθαι Τηλίνην ἔργον τοσοῦτον· τὰ τοιαῦτα γὰρ ἔργα οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνθρὸς νενόμικα γίνεσθαι, ἀλλὰ πρὸς ψυχῆς τε ἀγαθῆς καὶ ῥώμης ἀνδρηίης· ὁ δὲ λέγεται πρὸς τῆς Σικελίης τῶν οἰκητόρων, τὰ ὑπεναντία τουτέων, πεφυκέναι θηλυδρίης τε καὶ μαλακώτερος ἀνήρ. οὕτω μέν νυν ἐκτήσατο τοῦτο τὸ γέρας.

Sicilian ad Gelonem legati. Majores Gelonis.

CLIV. Κλεάνδρου δὲ τοῦ Παντάρεος τελευτήσαντος τὸν βίον, ὃς ἐτυράννευσε μὲν Γέλης ἑπτὰ ἔτεα, ἀπέθανε δὲ ὑπὸ Σαβύλλου ἀνδρὸς Γελώου, ἐνθαῦτα ἀναλαμβάνει τὴν μουναρχίην Ἱπποκράτης, Κλεάνδρου ἐὼν ἀδελφεός. ἔχοντος δὲ Ἱπποκράτεος τὴν τυραννίδα, ὁ Γέλων, ἐὼν Τηλίνεω τοῦ ἱροφάντεω ἀπόγονος, πολλῶν μετ' ἄλλων καὶ Αἰνησιδήμου, τοῦ Παταϊκοῦ, ἦν δορυφόρος Ἱπποκράτεος· μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον δι' ἀρετὴν ἀπεδέχθη πάσης τῆς ἵππου εἶναι ἵππαρχος. πολιορκέοντος γὰρ Ἱπποκράτεος Καλλιπολίτας τε καὶ Ναξίους, καὶ Ζαγκλαίους τε καὶ Λεοντίνους, καὶ πρὸς, Συρηκουσίους τε καὶ τῶν βαρβάρων συχνοὺς, ἀνὴρ ἐφαίνετο ἐν τούτοισι τοῖσι πολέμοισι ἐὼν ὁ Γέλων λαμπρότατος. τῶν δὲ εἶπον πολίων, τουτέων, πλὴν Συρηκουσέων,

Is qua ratione primum Gelæ, post Syracusarum tyrannus factus sit,

οὐδεμίῃ πέφευγε δουλοσύνην πρὸς Ἱπποκράτεος. Συρηκουσίους δὲ Κορίνθιοί τε καὶ Κερκυραῖοι ἐρρύσαντο, μάχῃ ἐσωθέντας ἐπὶ ποταμῷ Ἐλώρῳ. ἐρρύσαντο δὲ οὗτοι, ἐπὶ τοῖσδε καταλλάξαντες, ἐπ' ᾧτε Ἱπποκράτεϊ Καμαρίναν Συρηκουσίους παραδοῦναι· Συρηκουσίων δὲ ἦν Καμαρίνα τὸ ἀρχαῖον.

CLV. Ὡς δὲ καὶ Ἱπποκράτεα, τυραννεύσαντα ἴσα ἔτεα τῷ ἀδελφεῷ Κλεάνδρῳ, κατέλαβε ἀποδανεῖν πρὸς πόλι Ὑβλῃ, στρατευσάμενον ἐπὶ τοὺς Σικελούς· οὕτω δὴ ὁ Γέλων τῷ λόγῳ τιμωρέων τοῖσι Ἱπποκράτεος παισὶ Εὐκλείδῃ τε καὶ Κλεάνδρῳ, οὐ βουλομένων τῶν πολιητέων κατηκόων ἔτι εἶναι, τῷ ἔργῳ, ὡς ἐπεκράτησε μάχῃ τῶν Γελῴων, ἦρχε αὐτὸς, ἀποστερήσας τοὺς Ἱπποκράτεος παῖδας. μετὰ δὲ τοῦτο τὸ εὔρημα, τοὺς γαμόρους καλεομένους τῶν Συρηκουσίων, ἐκπεσόντας ὑπό τε τοῦ δήμου, καὶ τῶν σφετέρων δούλων, καλεομένων δὲ Κυλλυρίων, ὁ Γέλων καταγαγὼν τούτους ἐκ Κασμένης πόλιος ἐς τὰς Συρηκούσας, ἔσχε καὶ ταύτας. ὁ γὰρ δῆμος ὁ τῶν Συρηκουσίων ἐπιόντι Γέλωνι παραδιδοῖ τὴν πόλιν καὶ ἑωυτόν.

quibusque artificiis Syracusas mirum in modum auxerit.

CLVI. Ὁ δὲ ἐπεί τε παρέλαβε τὰς Συρηκούσας, Γέλης μὲν ἐπικρατέων λόγον ἐλάσσω ἐποιέετο, ἐπιτρέψας αὐτὴν Ἱέρωνι ἀδελφεῷ ἑωυτοῦ· ὁ δὲ τὰς Συρηκούσας ἐκράτυνε, καὶ ἔσαν οἱ πάντα αἱ Συρήκουσαι. αἱ δὲ παραυτίκα ἀνά τ' ἕδραμον καὶ ἀνέβλαστον. τοῦτο μὲν γὰρ, Καμαριναίους ἅπαντας ἐς τὰς Συρηκούσας ἀγαγὼν, πολίτας ἐποίησε, Καμαρίνης δὲ τὸ ἄστυ κατέσκαψε· τοῦτο δὲ, Γελώων ὑπερημίσεας τῶν ἀστῶν, τωὐτὸ τοῖσι Καμαριναίοισι ἐποίησε. Μεγαρέας τε τοὺς ἐν Σικελίῃ, ὡς πολιορκεόμενοι ἐς ὁμολογίην προσεχώρησαν, τοὺς μὲν αὐτέων παχέας, ἀειραμένους τε πόλεμον αὐτῷ, καὶ προσδοκέοντας ἀπολέεσθαι διὰ τοῦτο, ἄγων ἐς τὰς Συρηκούσας, πολίτας ἐποίησε· τὸν δὲ δῆμον τῶν Μεγαρέων, οὐκ ἐόντα μεταίτιον τοῦ πολέμου τούτου, οὐδὲ προσδεκόμενον κακὸν οὐδὲν πείσεσθαι, ἀγαγὼν καὶ

τούτους ἐς τὰς Συρηκούσας, ἀπέδοτο ἐπ' ἐξαγωγῇ ἐκ Σικελίης. τώυτὸ δὲ τοῦτο καὶ Εὐβοέας τοὺς ἐν Σικελίῃ ἐποίησε, διακρίνας. ἐποίεε δὲ ταῦτα τούτους ἀμφοτέρους, νομίσας δῆμον εἶναι συνοίκημα ἀχαριτώτατον. Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ τύραννος ἐγεγόνεε μέγας ὁ Γέλων.

CLVII. Τότε δὲ, ὡς οἱ ἄγγελοι τῶν Ἑλλήνων ἐπίκατο ἐς τὰς Συρηκούσας, ἐλθόντες αὐτῷ ἐς λόγους, ἔλεγον τάδε· "Ἐπεμψαν ἡμέας Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τούτων σύμμαχοι, παραλαμψομένους σε πρὸς τὸν βάρβαρον. τὸν γὰρ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάντως κου πυνθάνεαι· ὅτι Πέρσης ἀνὴρ μέλλει, ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἐπάγων πάντα τὸν ἠῷον στρατὸν ἐκ τῆς Ἀσίης, στρατηλατήσειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· πρόσχημα μὲν ποιεύμενος ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, ἐν νόῳ δὲ ἔχων πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπ' ἑωυτῷ ποιήσασθαι. Σὺ δὲ δυνάμιός τε ἥκεις μεγάλης, καὶ μοῖρά τοι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἐλαχίστη μέτα, ἄρχοντί γε Σικελίης· βοήθει τε τοῖσι ἐλευθεροῦσι τὴν Ἑλλάδα, καὶ συνελευθέρου. ἁλὶς μὲν γὰρ γινομένη πᾶσα ἡ Ἑλλὰς, χεὶρ μεγάλη συνάγεται, καὶ ἀξιόμαχοι γινόμεθα τοῖσι ἐπιοῦσι. ἢν δὲ ἡμέων οἱ μὲν καταπροδιδῶσι, οἱ δὲ μὴ θέλωσι τιμωρέειν, τὸ δὲ ὑγιαῖνον τῆς Ἑλλάδος ἢ ὀλίγον, τοῦτο δὴ ἤδη δεινὸν γίνεται, μὴ πέσῃ πᾶσα ἡ Ἑλλάς. Μὴ γὰρ ἐλπίσῃς, ἢν ἡμέας καταστρέψηται ὁ Πέρσης μάχῃ κρατήσας, ὡς οὐκὶ ἥξει παρὰ σέ γε, ἀλλὰ πρὸ τούτου φύλαξαι. βοηθέων γὰρ ἡμῖν, σεωυτῷ τιμωρέεις. τῷ δὲ εὖ βουλευθέντι πρήγματι τελευτὴ ὡς τὸ ἐπίπαν χρηστὴ ἐθέλει ἐπιγίνεσθαι." Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον.

Legatorum suppetias Græciæ rogantium cum eo colloquium.

CLVIII. Γέλων δὲ πολλὸς ἐνέκειτο λέγων τοιάδε· "Ἄνδρες Ἕλληνες, λόγον ἔχοντες πλεονέκτην, ἐτολμήσατε ἐμὲ σύμμαχον ἐπὶ τὸν βάρβαρον παρακαλέοντες ἐλθεῖν. αὐτοὶ δὲ, ἐμεῦ πρότερον δεηθέντος βαρβαρικοῦ στρατοῦ συνεπάψασθαι, ὅτε μοι πρὸς Καρχηδονίους νεῖκος συνῆπτο,

Qui cum suos in expeditionem educere nollet, nisi summæ imperii aut solus

" ἐπισκήπτοντός τε τὸν Δωριέος τοῦ Ἀναξανδρίδεω πρὸς
" Ἐγεσταίων φόνον ἐκπρήξασθαι, ὑποτεινοντός τε τὰ
" ἐμπόρια συνελευθεροῦν, ἀπ' ὧν ὑμῖν μεγάλαι ὠφελίαι
" τε καὶ ἐπαυρέσιες γεγόνασι· οὔτε ἐμεῦ εἵνεκα ἤλθετε βοη-
" θήσοντες, οὔτε τὸν Δωριέος φόνον ἐκπρηξόμενοι· τό τε
" κατ' ὑμέας, τάδε πάντα ὑπὸ βαρβάροισι νέμεται. ἀλλὰ,
" εὖ γὰρ ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὸ ἄμεινον κατέστη· νῦν δὲ, ἐπειδὴ
" περιελήλυθε ὁ πόλεμος καὶ ἀπῖκται ἐς ὑμέας, οὕτω δὴ
" Γέλωνος μνῆστις γέγονε. Ἀτιμίης δὲ πρὸς ὑμέων κυ-
" ρήσας, οὐκ ὁμοιώσομαι ὑμῖν, ἀλλ' ἑτοῖμός εἰμι βοηθέειν,
" παρεχόμενος δικαιοσίας τε τριήρεας, καὶ δισμυρίους ὁπλί-
" τας, καὶ δισχιλίην ἵππον, καὶ δισχιλίους τοξότας, καὶ
" δισχιλίους σφενδονήτας, καὶ δισχιλίους ἱπποδρόμους ψι-
" λούς· σῖτόν τε ἀπάσῃ τῇ Ἑλλήνων στρατιῇ, ἔστ' ἂν
" διαπολεμήσωμεν, ὑποδέκομαι παρέξειν. Ἐπὶ δὲ λόγῳ
" τοιῷδε τάδε ὑπίσχομαι, ἐπ' ᾧ στρατηγός τε καὶ ἡγε-
" μὼν τῶν Ἑλλήνων ἔσομαι πρὸς τὸν βάρβαρον· ἐπ'
" ἄλλῳ δὲ λόγῳ οὔτ' ἂν αὐτὸς ἔλθοιμι, οὔτ' ἂν ἄλλους
" πέμψαιμι."

CLIX. Ταῦτα ἀκούσας οὔτε ἠνέσχετο ὁ Σύαγρος, εἶπέ τε τάδε· "Ἦ κε μέγ' ὀιμώξειεν ὁ Πελοπίδης Ἀγαμέμ-
" νων, πυθόμενος Σπαρτιήτας τὴν ἡγεμονίην ἀπαραιρῆσθαι
" ὑπὸ Γέλωνός τε καὶ Συρηκουσίων. ἀλλὰ τούτου μὲν τοῦ
" λόγου μηκέτι μνησθῇς, ὅκως τὴν ἡγεμονίην τοι παραδώ-
" σομεν. ἀλλ', εἰ μὲν βούλεαι βοηθέειν τῇ Ἑλλάδι, ἴσθι
" ἀρξόμενος ὑπὸ Λακεδαιμονίων· εἰ δ' ἄρα μὴ δικαιοῖς ἄρ-
" χεσθαι, σὺ δὲ μὴ βοηθέειν."

aut cum Spartiatis præficeretur,

CLX. Πρὸς ταῦτα ὁ Γέλων, ἐπειδὴ ὥρα ἀπεστραμμένους τοὺς λόγους τοῦ Συάγρου, τὸν τελευταίον σφι τόνδε ἐξέφαινε λόγον· "Ὦ ξεῖνε Σπαρτιῆτα, ὀνείδεα κατιόντα ἀν-
" θρώπῳ φιλέει ἐπανάγειν τὸν θυμόν. σὺ μέντοι ἀποδεξά-
" μενος ὑβρίσματα ἐν τῷ λόγῳ, οὔ με ἔπεισας ἀσχήμονα
" ἐν τῇ ἀμοιβῇ γενέσθαι. ὅκου δὲ ὑμεῖς οὕτω περιέχεσθε

" τῆς ἡγεμονίης, οἰκὸς καὶ ἐμὲ μᾶλλον ὑμέων περιέχεσθαι,
" στρατιῆς τε ἐόντα πολλαπλασίης ἡγεμόνα, καὶ νηῶν πο-
" λὺ πλεύνων. Ἀλλ' ἐπεί τε ὑμῖν ὁ λόγος οὕτω προσάν-
" της κατίσταται, ἡμεῖς τι ὑπείξομεν τοῦ ἀρχαίου λόγου.
" εἰ τοῦ μὲν πεζοῦ ὑμεῖς ἡγέοισθε, τοῦ δὲ ναυτικοῦ ἐγώ·
" εἰ δὲ ὑμῖν ἡδονὴ τοῦ κατὰ θάλασσαν ἡγεμονεύειν, τοῦ
" πεζοῦ ἐγὼ θέλω. καὶ ἢ τούτοισι ὑμέας χρεών ἐστι ἀρ-
" έσκεσθαι, ἢ ἀπιέναι συμμάχων τοιῶνδε ἐρήμους."

CLXI. Γέλων μὲν δὴ ταῦτα προετείνετο. Φθάσας δὲ ὁ Ἀθηναίων ἄγγελος τὸν Λακεδαιμονίων, ἀμείβετό μιν τοῖσδε· "Ὦ βασιλεῦ Συρηκουσίων, οὐκ ἡγεμόνος δεομένη ἡ "Ελλὰς ἀπέπεμψεν ἡμέας πρὸς σέ, ἀλλὰ στρατιῆς. σὺ δὲ, ὅκως μὲν στρατιὴν πέμψεις μὴ ἡγεύμενος τῆς Ἑλλά-
" δος, οὐ προφαίνεις· ὡς δὲ στρατηγήσεις αὐτῆς, γλίχεαι.
" ὅσον μέν νυν παντὸς τοῦ Ἑλλήνων στρατοῦ ἐθέου ἡγέεσ-
" θαι, ἐξήρκει ἡμῖν τοῖσι Ἀθηναίοισι ἡσυχίην ἄγειν, ἐπισ-
" ταμένοισι ὡς ὁ Λάκων ἱκανός τοι ἔμελλε ἔσεσθαι καὶ
" ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀπολογεύμενος· ἐπεί τε δὲ ἀπάσης ἀπε-
" λαυνόμενος, δέεαι τῆς ναυτικῆς ἄρχειν, οὕτω ἔχει τοι.
" οὐδ', ἢν ὁ Λάκων ἐπίῃ τοι ἄρχειν αὐτῆς, ἡμεῖς ἐπήσομεν·
" ἡμετέρη γάρ ἐστι αὕτη γε, μὴ αὐτέων βουλομένων Λα-
" κεδαιμονίων. τούτοισι μὲν ὦν ἡγέεσθαι βουλομένοισι οὐκ
" ἀντιτείνομεν, ἄλλῳ δὲ παρήσομεν οὐδενὶ ναυαρχέειν. μά-
" την γὰρ ἂν ὧδε πάραλον Ἑλλήνων στρατὸν πλεῖστον εἴη-
" μεν ἐκτημένοι, εἰ Συρηκουσίοισι ἐόντες Ἀθηναῖοι συγχω-
" ρήσομεν τῆς ἡγεμονίης, ἀρχαιότατον μὲν ἔθνος παρεχόμε-
" νοι, μοῦνοι δὲ ἐόντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων· τῶν καὶ
" Ὅμηρος ὁ ἐποποιὸς ἄνδρα ἄριστον ἔφησε ἐς Ἴλιον ἀπι-
" κέσθαι, τάξαι τε καὶ διακοσμῆσαι στρατόν. οὕτω οὐκ
" ὄνειδος ἡμῖν ἐστὶ οὐδὲν λέγειν ταῦτα."

CLXII. Ἀμείβετο Γέλων τοῖσδε· " Ξεῖνε Ἀθηναῖε,
" ὑμεῖς οἰκατε τοὺς μὲν ἄρχοντας ἔχειν, τοὺς δὲ ἀρξομέ-
" νους οὐκ ἔξειν. ἐπεὶ τοίνυν οὐδὲν ὑπιέντες, ἔχειν τὸ πᾶν

illi, quippe non ducis egentes, sed militum, infecta re abeunt.

" ἐθέλετε, οὐκ ἂν φθάνοιτε τὴν ταχίστην ὀπίσω ἀπαλ-
" λασσόμενοι, καὶ ἀγγέλλοντες τῇ Ἑλλάδι ὅτι ἐκ τοῦ ἐνι-
" αυτοῦ τὸ ἔαρ αὐτῇ ἐξαραίρηται." Οὗτος δὲ ὁ νόος τοῦ-
δε τοῦ ῥήματος, τὸ ἐθέλει λέγειν. δῆλα γὰρ ὡς ἐν τῷ ἐνι-
αὐτῷ ἐστὶ τὸ ἔαρ δοκιμώτατον· τῆς δὲ τῶν Ἑλλήνων στρα-
τιῆς, τὴν ἑωυτοῦ στρατιήν. στερισκομένην ὦν τὴν Ἑλλάδα
τῆς ἑωυτοῦ συμμαχίης, εἰκαζε ὡς εἰ τὸ ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ἐξαραιρημένον εἴη.

Quomodo post Gelon, belli eventu adhuc incerto, a Persis sibi caverit.

CLXIII. Οἱ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων ἄγγελοι, τοσαῦτα τῷ Γέλωνι χρηματισάμενοι, ἀπέπλεον. Γέλων δὲ πρὸς ταῦτα, δείσας μὲν περὶ τοῖσι Ἕλλησι μὴ οὐ δυνέωνται τὸν βάρβαρον ὑπερβαλέσθαι, δεινὸν δὲ καὶ οὐκ ἀνασχετὸν ποιησάμενος, ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον ἄρχεσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐὼν Σικελίης τύραννος, ταύτην μὲν τὴν ὁδὸν ἠμέλησε, ὁ δὲ ἄλλης εἴχετο. Ἐπεί τε γὰρ τάχιστα ἐπύθετο τὸν Πέρσην διαβεβηκότα τὸν Ἑλλήσποντον, πέμπει πεντηκοντέροισι τρισὶ Κάδμον τὸν Σκύθεω, ἄνδρα Κῶον, ἐς Δελφοὺς, ἔχοντα χρήματα πολλὰ καὶ φιλίους λόγους, καραδοκήσοντα τὴν μάχην, ἢ πεσέεται· καὶ ἢν μὲν ὁ βάρβαρος νικᾷ, τά τε χρήματα αὐτῷ διδόναι, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ τῶν ἄρχει ὁ Γέλων· ἢν δὲ οἱ Ἕλληνες, ὀπίσω ἀπάγειν.

Obiter de Cadmo Coo, homine longe justissimo, cujus opera Gelon in illo negotio usus est.

CLXIV. Ὁ δὲ Κάδμος οὗτος, πρότερον τουτέων παραδεξάμενος παρὰ πατρὸς τὴν τυραννίδα Κώων εὖ βεβηκυῖαν, ἐκών τε εἶναι, καὶ δεινοῦ ἐπιόντος οὐδενὸς, ἀλλὰ ἀπὸ δικαιοσύνης, ἐς μέσον Κώοισι καταθεὶς τὴν ἀρχὴν, οἴχετο ἐς Σικελίην. ἔνθα μετὰ Σαμίων ἔσχε τε καὶ κατοίκησε πόλιν Ζάγκλην, τὴν ἐς Μεσσήνην μεταξαλοῦσαν τὸ οὔνομα. τοῦτον δὴ ὦν ὁ Γέλων τὸν Κάδμον καὶ τοιούτῳ τρόπῳ ἀπικόμενον, διὰ δικαιοσύνην τήν οἱ αὐτὸς ἄλλην συνήδεε ἐοῦσαν, ἔπεμπε· ὃς ἐπὶ τοῖσι ἄλλοισι δικαίοισι τοῖσι ἐξ ἑωυτοῦ ἐργασμένοισι, καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τουτέων ἐλείπετο. κρατήσας γὰρ μεγάλων χρημάτων, τῶν οἱ Γέλων ἐπετρόπευε, παρεὸν κατασχέσθαι, οὐκ ἐθέλησε· ἀλλ', ἐπεὶ οἱ Ἕλληνες

ἐπεκράτησαν τῇ ναυμαχίῃ, καὶ Ξέρξης οἰχώκεε ἀπελαύνων, καὶ δὴ καὶ ἐκεῖνος ἀπίκετο ἐς τὴν Σικελίην, ἀπὸ πάντα τὰ χρήματα ἄγων.

CLXV. Λέγεται δὲ καὶ τάδε ὑπὸ τῶν ἐν Σικελίῃ οἰκημένων, ὡς ὅμως, καὶ μέλλων ἄρχεσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὁ Γέλων, ἐβοήθησε ἂν τοῖσι Ἕλλησι, εἰ μὴ ὑπὸ Θήρωνος τοῦ Αἰνησιδήμου Ἀκραγαντίνων μουνάρχου ἐξελαθεὶς ἐξ Ἰμέρης Τήριλλος ὁ Κρινίππου, τύραννος ἐὼν Ἰμέρης, ἐπῆγε ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον Φοινίκων καὶ Λιβύων καὶ Ἰβήρων καὶ Λιγύων καὶ Ἐλισύκων καὶ Σαρδονίων καὶ Κυρνίων τριήκοντα μυριάδας, καὶ στρατηγὸν αὐτέων Ἀμίλκαν τὸν Ἀννωνος, Καρχηδονίων ἐόντα βασιλῆα· κατὰ ξεινίην τε τὴν ἑωυτοῦ ὁ Τήριλλος ἀναγνώσας, καὶ μάλιστα διὰ τὴν Ἀναξίλεω τοῦ Κρητίνεω προθυμίην, ὃς Ῥηγίου ἐὼν τύραννος, τὰ ἑωυτοῦ τέκνα δοὺς ὁμήρους Ἀμίλκᾳ, ἐπῆγέ μιν ἐπὶ τὴν Σικελίην, τιμωρέων τῷ πενθερῷ. Τηρίλλου γὰρ εἶχε θυγατέρα Ἀναξίλεως, τῇ οὔνομα ἦν Κυδίππη. οὕτω δὴ οὐκ οἷόν τε γενόμενον βοηθέειν τὸν Γέλωνα τοῖσι Ἕλλησι, ἀποπέμπειν ἐς Δελφοὺς τὰ χρήματα.

Alia causa a Siciliensibus allata, cur Gelon Græcis præsto non fuerit. Bellum sub idem tempus a Carthaginiensibus duce Amilcare Siciliæ illatum.

CLXVI. Πρὸς δὲ, καὶ τάδε λέγουσι, ὡς συνέβη τῆς αὐτῆς ἡμέρης ἔν τε τῇ Σικελίῃ Γέλωνα καὶ Θήρωνα νικᾶν Ἀμίλκαν τὸν Καρχηδόνιον, καὶ ἐν Σαλαμῖνι τοὺς Ἕλληνας τὸν Πέρσην. Τὸν δὲ Ἀμίλκαν, Καρχηδόνιον ἐόντα πρὸς πατρὸς, μητρόθεν δὲ Συρηκούσιον, βασιλεύσαντά τε κατ' ἀνδραγαθίην Καρχηδονίων, ὡς ἡ συμβολή τε ἐγίνετο, καὶ ὡς ἐσσοῦτο τῇ μάχῃ, ἀφανισθῆναι πυνθάνομαι· οὔτε γὰρ ζῶντα, οὔτε ἀποθανόντα φανῆναι οὐδαμοῦ γῆς· τὸ πᾶν γὰρ ἐπεξελθεῖν διζήμενον Γέλωνα.

Eodem die Carthaginienses a Gelone victi, quo Græci Persas ad Salàminem profligarunt. Quid Amilcari in illa pugna acciderit.

CLXVII. Ἔστι δὲ ὑπ' αὐτέων Καρχηδονίων ὅδε ὁ λόγος λεγόμενος, οἰκότι χρεωμένων, ὡς οἱ μὲν βάρβαροι τοῖσι Ἕλλησι ἐν τῇ Σικελίῃ ἐμάχοντο ἐξ ἠοῦς ἀρξάμενοι μέχρι δείλης ὀψίης· ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ λέγεται ἐλκῦσαι τὴν σύστασιν· ὁ δὲ Ἀμίλκας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μένων ἐν τῷ στρατοπέδῳ,

Carthaginiensium de eodem narratio. Quem defuncto honorem habeant.

ἐδύετο καὶ ἐκαλλιρέετο, ἐπὶ πυρῆς μεγάλης σώματα ὅλα καταγίζων· ἰδὼν δὲ τροπὴν τῶν ἑωυτοῦ γινομένην, ὡς ἔτυχε ἐπισπένδων τοῖσι ἱροῖσι, ὥσε ἑωυτὸν ἐς τὸ πῦρ· οὕτω δὴ κατακαυθέντα ἀφανισθῆναι. ἀφανισθέντι δὲ Ἀμίλκᾳ τρόπῳ εἴ τε τοιούτῳ, ὡς Φοίνικες λέγουσι, εἴ τε ἑτέρῳ, ὡς Συρηκούσιοι, Καρχηδόνιοι τοῦτο μὲν, οἳ δύουσι, τοῦτο δὲ μνήματα ἐποίησαν ἐν πάσῃσι τῇσι πόλισι τῶν ἀποικίδων, ἐν αὐτῇ τε μέγιστον Καρχηδόνι. τὰ μὲν ἀπὸ Σικελίης, τοσαῦτα.

Corcyræi Græcis auxilia contra Xerxem polliciti. qua fraude illos deluserint.

CLXVIII. Κερκυραῖοι δὲ, τάδε ὑποκρινάμενοι τοῖσι ἀγγέλοισι, τοιάδε ἐποίησαν· καὶ γὰρ τούτους παρελάμβανον οἱ αὐτοὶ οἵπερ καὶ ἐς Σικελίην ἀπίκατο, λέγοντες τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς καὶ πρὸς Γέλωνα ἔλεγον. οἱ δὲ παραυτίκα μὲν ὑπίσχοντο πέμψειν τε καὶ ἀμυνέειν, φράζοντες ὡς "οὐ σφι "περιοπτέη ἐστὶ ἡ Ἑλλὰς ἀπολλυμένη· ἢν γὰρ σφαλῇ, "σφεῖς γε οὐδὲν ἄλλο ἢ δουλεύσουσι τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερέων· "ἀλλὰ τιμωρητέον εἴη ἐς τὸ δυνατώτατον." Ὑπεκρίναντο μὲν οὕτω εὐπρόσωπα. ἐπεὶ δὲ ἐδεῖ βοηθέειν, ἄλλα νοεῦντες, πλήρωσαν νέας ἑξήκοντα· μόγις δὲ ἀναχθέντες, προσέμιξαν τῇ Πελοποννήσῳ, καὶ περὶ Πύλον καὶ Ταίναρον γῆς τῆς Λακεδαιμονίων ἀνεκώχευον τὰς νέας, καραδοκέοντες καὶ οὗτοι τὸν πόλεμον, ᾗ πεσέεται· ἀελπτέοντες μὲν τοὺς Ἕλληνας ὑπερβαλέεσθαι, δοκέοντες δὲ τὸν Πέρσην, κατακρατήσαντα πολλὸν, ἄρξειν πάσης τῆς Ἑλλάδος. Ἐποίευν ὦν ἐπίτηδες, ἵνα ἔχωσι πρὸς τὸν Πέρσην λέγειν τοιάδε· "Ὦ βα"σιλεῦ, ἡμεῖς, παραλαμβανόντων τῶν Ἑλλήνων ἡμέας ἐς "τὸν πόλεμον τοῦτον, ἔχοντες δύναμιν οὐκ ἐλαχίστην, οὐ"δὲ νέας ἐλαχίστας παρασχόντες ἂν, ἀλλὰ πλείστας με"τά γε Ἀθηναίους, οὐκ ἐδελήσαμέν τοι ἀναντιοῦσθαι, "οὐδέ τι ἀποδύμιον ποιῆσαι." Τοιαῦτα λέγοντες ἤλπιζον πλέον τι τῶν ἄλλων οἴσεσθαι· τά περ ἂν καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμοὶ δοκέει. πρὸς δὲ τοὺς Ἕλληνάς σφι σκῆψις ἐπεποίητο, τῇ περ δὴ καὶ ἐχρήσαντο. αἰτιωμένων γὰρ τῶν

'Ελλήνων ὅτι οὐκ ἐβοήθεον, ἔφασαν "πληρῶσαι μὲν ἐξήκοντα τριήρεας, ὑπὸ δὲ ἐτησιέων ἀνέμων ὑπερβαλέειν Μαλέην οὐκ οἵοί τε γενέσθαι· οὕτω οὐκ ἀπικέσθαι ἐς Σαλαμῖνα, καὶ οὐδεμιῇ κακότητι λειφθῆναι τῆς ναυμαχίης." Οὗτοι μὲν οὕτω διεκρούσαντο τοὺς Ἕλληνας.

Cretenses opem ferre Græciæ paratos oraculum Delphicum a consilio deterret.

CLXIX. Κρῆτες δὲ, ἐπεί τέ σφεας παρελάμβανον οἱ ἐπὶ τούτοισι ταχθέντες 'Ελλήνων, ἐποίησαν τοιόνδε. Πέμψαντες κοινῇ θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν ἐπειρώτων, εἴ σφι ἄμεινον γίνεται τιμωρέουσι τῇ 'Ελλάδι. ἡ δὲ Πυθίη ὑπεκρίνατο· "Ὦ νήπιοι, ἐπιμέμφεσθε ὅσα ὑμῖν ἐκ τῶν Μενέλεῳ τιμωρημάτων Μίνως ἔπεμψε μηνίων δακρύματα· ὅτι οἱ μὲν οὐ συνεξεπρήξαντο αὐτῷ τὸν ἐν Καμίκῳ θάνατον γενόμενον, ὑμεῖς δὲ κείνοισι τὴν ἐκ Σπάρτης ἁρπαχθεῖσαν ὑπ' ἀνδρὸς βαρβάρου γυναῖκα." Ταῦτα οἱ Κρῆτες ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν, ἔσχοντο τῆς τιμωρίης.

Obiter de cæde Minois. Siciliensi Cretensium ad eam ulciscendam expeditione, Creticis in Italia coloniis. Tarentinorum ac Rheginorum infausto adversus illas bello, Micytho Rhegii procuratore,

CLXX. Λέγεται γὰρ, Μίνων κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου ἀπικόμενον ἐς Σικανίην, τὴν νῦν Σικελίην καλευμένην, ἀποθανεῖν βιαίῳ θανάτῳ. ἀνὰ δὲ χρόνον Κρῆτας, θεοῦ σφι ἐποτρύναντος, πάντας πλὴν Πολιχνιτέων τε καὶ Πραισίων, ἀπικομένους στόλῳ μεγάλῳ ἐς Σικανίην, πολιορκέειν ἐπ' ἔτεα πέντε πόλιν Κάμικον, τὴν κατ' ἐμὲ 'Ακραγαντῖνοι ἐνέμοντο· τέλος δὲ, οὐ δυναμένους οὔτε ἑλεῖν, οὔτε παραμένειν, λιμῷ συνεστεῶτας, ἀπολιπόντας οἴχεσθαι. ὡς δὲ κατὰ 'Ιηπυγίην γενέσθαι πλώοντας, ὑπολαβόντα σφέας χειμῶνα μέγαν ἐκβαλέειν ἐς τὴν γῆν. συναραχθέντων δὲ τῶν πλοίων, οὐδεμίην γάρ σφι ἔτι κομιδὴν ἐς Κρήτην φαίνεσθαι, ἐνθαῦτα 'Υρίην πόλιν κτίσαντας, καταμεῖναί τε, καὶ μεταβαλόντας, ἀντὶ μὲν Κρητῶν, γενέσθαι 'Ιήπυγας Μεσσαπίους, ἀντὶ δὲ τοῦ εἶναι νησιώτας, ἠπειρώτας. ἀπὸ δὲ 'Υρίης πόλιος τὰς ἄλλας οἰκίσαι, τὰς δὴ Ταραντῖνοι χρόνῳ ὕστερον πολλῷ ἐξανιστάντες, προσέπταισαν μεγάλως· ὥστε φόνος 'Ελληνικὸς μέγιστος οὗτος δὴ ἐγένετο πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, αὐτέων τε Ταραντίνων, καὶ 'Ρηγίνων· οἳ ὑπὸ

Μικύθου τοῦ Χοίρου ἀναγκαζόμενοι τῶν ἀστῶν, καὶ ἀπικόμενοι τιμωροὶ Ταραντίνοισι, ἀπέθανον τρισχίλιοι οὕτω· αὐτέων δὲ Ταραντίνων οὐκ ἐπέην ἀριθμός. ὁ δὲ Μίκυθος, οἰκέτης ἐὼν Ἀναξίλεω, ἐπίτροπος Ῥηγίου κατελέλειπτο· οὗτος ὥσπερ ἐκπεσὼν ἐκ Ῥηγίου, καὶ Τεγέην τὴν Ἀρκάδων οἰκήσας, ἀνέθηκε ἐν Ὀλυμπίῃ τοὺς πολλοὺς ἀνδριάντας.

Cretæ calamitatibus. Hujus insulæ alii aliis temporibus incolæ.

CLXXI. Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ Ῥηγίνους τε καὶ Ταραντίνους, τοῦ λόγου μοι παρενθήκη γέγονε. Ἐς δὲ τὴν Κρήτην ἐρημωθεῖσαν, ὡς λέγουσι Πραίσιοι, ἐσοικίζεσθαι ἄλλους τε ἀνδρώπους, καὶ μάλιστα Ἕλληνας· τρίτῃ δὲ γενεῇ μετὰ Μίνωα τελευτήσαντα, γενέσθαι τὰ Τρωϊκά· ἐν τοῖσι οὐ φλαυροτάτους φαίνεσθαι ἐόντας Κρῆτας τιμωροὺς Μενέλεῳ. ἀντὶ τουτέων δέ σφι ἀπονοστήσασι ἐκ Τροίης, λιμόν τε καὶ λοιμὸν γενέσθαι καὶ αὐτοῖσι καὶ τοῖσι προβάτοισι· ἐς τε, τὸ δεύτερον ἐρημωθείσης Κρήτης, μετὰ τῶν ὑπολοίπων τρίτους αὐτὴν νῦν νέμεσθαι Κρῆτας. Ἡ μὲν δὴ Πυθίη ὑπομνήσασα ταῦτα, ἔσχε βουλομένους τιμωρέειν τοῖσι Ἕλλησι.

Thessali Græcorum rebus primum favent,

CLXXII. Θεσσαλοὶ δὲ ὑπὸ ἀναγκαίης τὸ πρῶτον ἐμήδισαν, ὡς διέδεξαν ὅτι οὔ σφι ἤνδανε τὰ οἱ Ἀλευάδαι ἐμηχανέωντο. ἐπεί τε γὰρ ἐπυθέατο τάχιστα μέλλοντα διαβαίνειν τὸν Πέρσην ἐς τὴν Εὐρώπην, πέμπουσι ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἀγγέλους. ἐν δὲ τῷ Ἰσθμῷ ἔσαν ἁλισμένοι πρόξουλοι τῆς Ἑλλάδος, ἀραιρημένοι ἀπὸ τῶν πολίων τῶν τὰ ἀμείνω φρονεουσέων περὶ τὴν Ἑλλάδα. ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ τούτους τῶν Θεσσαλῶν οἱ ἄγγελοι, ἔλεγον· "Ἄνδρες Ἕλ-
"ληνες, δεῖ φυλάσσεσθαι τὴν ἐσξολὴν τὴν Ὀλυμπικήν, ἵνα
"Θεσσαλίη τε καὶ ἡ σύμπασα ᾖ Ἑλλὰς ἐν σκέπῃ τοῦ
"πολέμου. ἡμεῖς μέν νυν ἑτοῖμοί εἰμεν συμφυλάσσειν· πέμ-
"πειν δὲ χρὴ καὶ ὑμέας στρατιὴν πολλήν· ὡς, εἰ μὴ πέμ-
"ψετε, ἐπίστασθε ἡμέας ὁμολογήσειν τῷ Πέρσῃ. οὐ γάρ
"τοι προκατημένους τοσοῦτο πρὸ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος,
"μούνους πρὸ ὑμέων δεῖ ἀπολέσθαι. βοηθέειν δὲ οὐ βουλό-

" μενοι, ἀναγκαίην ἡμῖν οὐδεμίην οἷοί τέ ἐστε προσφέρειν·
" οὐδαμᾶ γὰρ ἀδυνασίης ἀνάγκη κρέσσων ἔφυ· ἡμεῖς δὲ
" πειρησόμεθα αὐτοί τινα σωτηρίην μηχανεώμενοι." Ταῦτα ἔλεγον οἱ Θεσσαλοί.

sed quod ab illisse destitutos cernerent,

CLXXIII. Οἱ δὲ Ἕλληνες πρὸς ταῦτα ἐβουλεύσαντο ἐς Θεσσαλίην πέμπειν κατὰ θάλασσαν πεζὸν στρατὸν, φυλάξοντα τὴν ἐσβολήν. ὡς δὲ συνελέχθη ὁ στρατὸς, ἔπλεε δι' Εὐρίπου· ἀπικόμενος δὲ τῆς Ἀχαιΐης ἐς Ἅλον, ἀποβὰς ἐπορεύετο ἐς Θεσσαλίην, τὰς νέας αὐτοῦ καταλιπών· καὶ ἀπίκετο ἐς τὰ Τέμπεα ἐς τὴν ἐσβολὴν, ἥπερ ἀπὸ Μακεδονίης τῆς κάτω ἐς Θεσσαλίην φέρει παρὰ Πηνειὸν ποταμὸν, μεταξὺ δὲ Οὐλύμπου τε οὔρεος ἐόντα καὶ τῆς Ὄσσης. ἐνθαῦτα ἐστρατοπεδεύοντο τῶν Ἑλλήνων κατὰ μυρίους ὁπλῖται συλλεγέντες· καί σφι προσῆν ἡ τῶν Θεσσαλῶν ἵππος. ἐστρατήγεε δὲ Λακεδαιμονίων μὲν, Εὐαίνετος ὁ Καρήνου, ἐκ τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος, γένεος μέντοι ἐὼν οὐ τοῦ βασιληΐου· Ἀθηναίων δὲ, Θεμιστοκλέης ὁ Νεοκλέος. Ἔμειναν δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐνθαῦτα. ἀπικόμενοι γὰρ ἄγγελοι παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀμύντεω, ἀνδρὸς Μακεδόνος, συνεβούλευόν σφι ἀπαλλάσσεσθαι, μηδὲ μένοντας ἐν τῇ ἐσβολῇ, καταπατηθῆναι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ ἐπιόντος· σημαίνοντες τὸ πλῆθός τε τῆς στρατιῆς καὶ τὰς νέας. ὡς δὲ οὗτοί σφι ταῦτα συνεβούλευον, χρηστὰ γὰρ ἐδόκεον συμβουλεύειν, καί σφι εὔνοος ἐφαίνετο ἐὼν ὁ Μακεδὼν, ἐπείθοντο. δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδίη ἦν τὸ πεῖθον, ὡς ἐπύθοντο καὶ ἄλλην ἐοῦσαν ἐσβολὴν ἐς Θεσσαλοὺς κατὰ τὴν ἄνω Μακεδονίην διὰ Περραιβῶν κατὰ Γόννον πόλιν, τῇ περ δὴ καὶ ἐσέβαλε ἡ στρατιὴ ἡ Ξέρξεω. καταβάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὰς νέας, ὀπίσω ἐπορεύοντο ἐς τὸν Ἰσθμόν.

coacti barbaros sequuntur.

CLXXIV. Αὕτη ἐγένετο ἡ ἐς Θεσσαλίην στρατηΐη, βασιλέος τε μέλλοντος διαβαίνειν ἐς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς Ἀσίης, καὶ ἐόντος ἤδη ἐν Ἀβύδῳ. Θεσσαλοὶ δὲ, ἐρημωθέντες συμμάχων, οὕτω δὴ ἐμήδισαν προθύμως, οὐδ' ἔτι

ἐνδοιαστῶς, ὥστε ἐν τοῖσι πρήγμασι ἐφαίνοντο βασιλέϊ ἄν- 5
δρες ἐόντες χρησιμώτατοι.

Delecta a Græcis ad excipiendum hostium impetum Thermopylæ et Artemisium.

CLXXV. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπεί τε ἀπίκατο ἐς τὸν Ἰσθμόν, ἐβουλεύοντο πρὸς τὰ λεχθέντα ἐξ Ἀλεξάνδρου, ἥ τε στήσονται τὸν πόλεμον καὶ ἐν οἵοισι χώροισι. ἡ νικῶσα δὲ γνώμη ἐγένετο, τὴν ἐν Θερμοπύλῃσι ἐσβολὴν φυλάξαι. στεινοτέρη γὰρ ἐφαίνετο ἐοῦσα τῆς ἐς Θεσσαλίην, καὶ ἅμα ἀγ- 5
χοτέρη τε τῆς ἑωυτῶν. τὴν δὲ ἀτραπὸν, δι' ἣν ἥλωσαν οἱ ἁλόντες Ἑλλήνων ἐν Θερμοπύλῃσι, οὐδὲ ἤδεσαν ἐοῦσαν πρότερον ἤπερ ἀπικόμενοι ἐς Θερμοπύλας ἐπύθοντο Τρηχινίων. ταύτην ὦν ἐβουλεύσαντο φυλάσσοντες τὴν ἐσβολὴν, μὴ παριέναι ἐς τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον· τὸν δὲ ναυτικὸν 10
στρατὸν πλέειν γῆς τῆς Ἱστιαιώτιδος ἐπὶ Ἀρτεμίσιον. ταῦτα γὰρ ἀγχοῦ τε ἀλλήλων ἐστὶ, ὥστε πυνθάνεσθαι τὰ κατὰ ἑκατέρους ἐόντα· οἵ τε χῶροι οὕτως ἔχουσι.

Situs horum locorum.

CLXXVI. Τοῦτο μὲν, τὸ Ἀρτεμίσιον ἐκ τοῦ πελάγεος τοῦ Θρηϊκίου ἐξ εὐρέος συνάγεται ἐς στεινὸν πόρον, τὸν μεταξὺ ἐόντα νήσου τε Σκιάθου καὶ ἠπείρου Μαγνησίης. ἐκ δὲ τοῦ στεινοῦ, τῆς Εὐβοίης ἤδη τὸ Ἀρτεμίσιον δέκεται αἰγιαλός· ἐν δὲ, Ἀρτέμιδος ἱρόν. Ἡ δὲ αὖ διὰ Τρηχῖνος 5
ἔσοδος ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔστι, τῇ στεινοτάτη, ἡμίπλεθρον. οὐ μέντοι κατὰ τοῦτό γ' ἔστι στενότατον τῆς χώρης τῆς ἄλλης, ἀλλ' ἔμπροσθέ τε Θερμοπυλέων καὶ ὄπισθεν· κατά τε Ἀλπηνοὺς, ὄπισθε ἐόντας, ἐοῦσα ἁμαξιτὸς μούνη· καὶ ἔμπροσθε, κατὰ Φοίνικα ποταμὸν, ἀγχοῦ Ἀλήθ- 10
λῆς πόλιος, ἁμαξιτὸς ἄλλη μούνη. τῶν δὲ Θερμοπυλέων τὸ μὲν πρὸς ἑσπέρης, ὄρος ἄβατόν τε καὶ ἀπόκρημνον, ὑψηλὸν, ἀνατεῖνον ἐς τὴν Οἴτην· τὸ δὲ πρὸς τὴν ἠῶ τῆς ὁδοῦ, θάλασσα ὑποδέκεται καὶ τενάγεα. Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἐσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρὰ, τὰ Χύτρους καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι· 15
καὶ βωμὸς ἵδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖσι. ἐδεδμητο δὲ τεῖχος κατὰ ταύτας τὰς ἐσβολὰς· καὶ τό γε παλαιὸν πύλαι ἐπῆσαν. ἔδεισαν δὲ Φωκέες τὸ τεῖχος, δείσαντες, ἐπεὶ Θεσ-

σαλοὶ ἦλθον ἐκ Θεσπρωτῶν οἰκήσοντες γῆν τὴν Αἰολίδα, τήν περ νῦν ἐκτέαται. ἅτε δὴ πειρωμένων τῶν Θεσσαλῶν καταστρέφεσθαί σφεας, τοῦτο προεφυλάξαντο οἱ Φωκέες· καὶ τὸ ὕδωρ τὸ θερμὸν τότε ἐπῆκαν ἐπὶ τὴν ἔσοδον, ὡς ἂν χαραδρωθείη ὁ χῶρος· πᾶν μηχανεώμενοι ὅκως μή σφι ἐσβάλοιεν οἱ Θεσσαλοὶ ἐπὶ τὴν χώρην. Τὸ μέν νυν τεῖχος τὸ ἀρχαῖον ἐκ παλαιοῦ τε ἐδέδμητο, καὶ τὸ πλέον αὐτοῦ ἤδη ὑπὸ χρόνου ἔκειτο. τοῖσι δὲ, αὖτις ὀρθώσασι, ἔδοξε ταύτῃ ἀπαμύνειν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τὸν βάρβαρον. κώμη δέ ἐστι ἀγχοτάτω τῆς ὁδοῦ, Ἀλπηνοὶ οὔνομα· ἐκ ταύτης δὲ ἐπισιτιεῖσθαι ἐλογίζοντο οἱ Ἕλληνες.

CLXXVII. Οἱ μέν νυν χῶροι οὗτοι τοῖσι Ἕλλησι εἶναι ἐφαίνοντο ἐπιτήδεοι. ἅπαντα γὰρ προσκεψάμενοι, καὶ ἐπιλογισθέντες, ὅτι οὔτε πλήθει ἔξουσι χρᾶσθαι οἱ βάρβαροι, οὔτε ἵππῳ, ταύτῃ σφι ἔδοξε δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ὡς δὲ ἐπύθοντο τὸν Πέρσην ἐόντα ἐν Πιερίῃ, διαλυθέντες ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἐστρατεύοντο αὐτέων οἱ μὲν ἐς Θερμοπύλας πεζῇ, ἄλλοι δὲ κατὰ θάλασσαν ἐπ' Ἀρτεμίσιον.

Nuntio allato, Persas ad sinum Thermaicum castra posuisse [c. 131.], copiæ Græcorum pedestres Thermopylas, navales Artemisium petunt.

CLXXVIII. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες κατὰ τάχος ἐβοήθεον διαταχθέντες. Δελφοὶ δ' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐχρηστηριάζοντο τῷ θεῷ, ὑπὲρ ἑωυτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος καταῤῥωδηκότες. καί σφι ἐχρήσθη "ἀνέμοισι εὔχεσθαι· μεγάλους γὰρ τούτους ἔσεσθαι τῇ Ἑλλάδι συμμάχους." Δελφοὶ δὲ δεξάμενοι τὸ μαντήϊον, πρῶτα μὲν, Ἑλλήνων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι ἐξήγγειλαν τὰ χρησθέντα αὐτοῖσι· καί σφι δεινῶς καταῤῥωδέουσι τὸν βάρβαρον ἐξαγγείλαντες, χάριν ἀθάνατον κατέθεντο. μετὰ δὲ ταῦτα, οἱ Δελφοὶ τοῖσι ἀνέμοισι βωμόν τε ἀπέδεξαν ἐν Θυίῃ, τῇπερ τῆς Κηφισσοῦ θυγατρὸς Θυίης τὸ τέμενός ἐστι, ἐπ' ἧς καὶ ὁ χῶρος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει· καὶ θυσίῃσί σφεας μετήϊσαν. Δελφοὶ μὲν δὴ κατὰ τὸ χρηστήριον ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀνέμους ἱλάσκονται.

Oraculum Delphis datum de ventis contra hostes auxilio futuris: unde primum nata spes servandæ Græciæ. Ventorum apud Delphos divinus cultus.

f. barbarorum navibus decem versus insulam Sciathum præmissæ, incidunt in tres Græcorum naves illic excubantes, quarum duas cum ipsis viris,

CLXXIX. Ὁ δὲ ναυτικὸς Ξέρξεω στρατὸς, ὁρμεώμενος ἐκ Θέρμης πόλιος, παρέβαλε νήυσὶ τῇσι ἄριστα πλεούσῃσι δέκα ἐὸν Σκιάθου· ἔνθα ἔσαν προφυλάσσουσαι νέες τρεῖς Ἑλληνίδες, Τροιζηνίη τε καὶ Αἰγιναίη καὶ Ἀττική. προϊδόντες δὲ οὗτοι τὰς νέας τῶν βαρβάρων, ἐς φυγὴν ὥρμησαν.

CLXXX. Τὴν μὲν δὴ Τροιζηνίην, τῆς ἦρχε Πεταῖνος, αὐτίκα αἰρέουσι ἐπισπόμενοι οἱ βάρβαροι. καὶ ἔπειτα τῶν ἐπιβατέων αὐτῆς τὸν καλλιστεύοντα ἀγαγόντες ἐπὶ τῆς πρῴρης τῆς νηὸς, ἔσφαξαν, διαδέξιον ποιεύμενοι τὸν εἶλον τῶν Ἑλλήνων πρῶτον καὶ κάλλιστον. τῷ δὲ σφαγιασθέντι τούτῳ οὔνομα ἦν Λέων· τάχα δ' ἄν τι καὶ τοῦ οὐνόματος ἐπαύροιτο.

CLXXXI. Ἡ δὲ Αἰγιναίη, τῆς ἐτριηράρχεε Ἀσωνίδης, καί τινά σφι δόρυσσον παρέσχε, Πύδεω τοῦ Ἰσχενόου ἐπιβατεύοντος, ἀνδρὸς ἀρίστου γενομένου ταύτην τὴν ἡμέρην· ὃς ἐπειδὴ ἡ ναῦς ἡλίσκετο, ἐς τοῦτο ἀντεῖχε μαχόμενος, ἐς ὃ κατεκρεουργήθη ἅπας. ὡς δὲ πεσὼν οὐκ ἀπέθανε, ἀλλ' ἦν ἔμπνους, οἱ Πέρσαι, οἵπερ ἐπεβάτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, δι' ἀρετὴν τὴν ἐκείνου, περιποιῆσαί μιν περὶ πλείστου ἐποιήσαντο, σμύρνῃσί τε ἰώμενοι τὰ ἕλκεα, καὶ σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι κατειλίσσοντες. καί μιν, ὡς ὀπίσω ἀπίκοντο ἐς τὸ ἑωυτῶν στρατόπεδον, ἐπεδείκνυσαν ἐκπαγλεόμενοι πάσῃ τῇ στρατιῇ, περιέποντες εὖ· τοὺς δὲ ἄλλους, τοὺς ἔλαβον ἐν τῇ νηῒ ταύτῃ, περιεῖπον ὡς ἀνδραπόδα.

tertiam. classiariis post navem ad littus allisam dilapsis, vacuam capiunt. Qua re cognita, Græcorum classis hostes metuens. Arte-

CLXXXII. Αἱ μὲν δὴ δύο τῶν νεῶν οὕτω ἐχειρώθησαν. ἡ δὲ τρίτη, τῆς ἐτριηράρχεε Φόρμος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φεύγουσα, ἐξοκέλλει ἐς τὰς ἐσβολὰς τοῦ Πηνειοῦ· καὶ τοῦ μὲν σκάφεος ἐκράτησαν οἱ βάρβαροι, τῶν δὲ ἀνδρῶν οὔ. ὡς γὰρ δὴ τάχιστα ἐπώκειλαν τὴν νέα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποθορόντες, κατὰ Θεσσαλίην πορευόμενοι ἐκομίσθησαν ἐς Ἀθήνας. Ταῦτα οἱ Ἕλληνες οἱ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ στρατοπεδευόμενοι πυνθάνονται παρὰ πυρσῶν ἐκ Σκιάθου. πυθόμενοι δὲ καὶ

καταῤῥωδήσαντες, ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου μετωρμίζοντο ἐς Χαλκίδα, φυλάξοντες μὲν τὸν Εὔριπον, λείποντες δὲ ἡμεροσκόπους περὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς Εὐβοίης.

misio relicto Chalcidem in Eubœa retrocedit.

CLXXXIII. Τῶν δὲ δέκα νεῶν τῶν βαρβάρων τρεῖς ἐπέλασαν περὶ τὸ ἔρμα τὸ μεταξὺ ἐὸν Σκιάθου τε καὶ Μαγνησίης, καλεόμενον δὲ Μύρμηκα. ἐνθαῦτα οἱ βάρβαροι ἐπειδὴ στήλην λίθου ἐπέθηκαν, κομίσαντες ἐπὶ τὸ ἔρμα, ὁρμηθέντες αὐτοὶ ἐκ Θέρμης, ὡς σφι τὸ ἐμποδὼν ἐγεγόνεε καθαρὸν, ἐπέπλεον πάσῃσι τῇσι νηυσὶ, ἕνδεκα ἡμέρας παρέντες μετὰ τὴν βασιλέος ἐξέλασιν ἐκ Θέρμης. τὸ δὲ ἔρμα σφι κατηγήσατο, ἐὸν ἐν πόρῳ μάλιστα, Πάμμων Σκύριος. πανημερὸν δὲ πλώοντες οἱ βάρβαροι, ἐξανύουσι τῆς Μαγνησίης χώρης ἐπὶ Σηπιάδα τε καὶ τὸν αἰγιαλὸν τὸν μεταξὺ Καστθαναίης τε πόλιος ἐόντα καὶ Σηπιάδος ἀκτῆς.

Mox secuta tota classis Persarum, ad Sepiadem in Magnesia appellit.

CLXXXIV. Μέχρι μέν νυν τούτου τοῦ χώρου καὶ Θερμοπυλέων, ἀπαδὴς τε κακῶν ἦεν ὁ στρατὸς· καὶ πλῆθος ἦεν τηνικαῦτα ἔτι, ὡς ἐγὼ συμβαλλεόμενος εὑρίσκω, τόσον. τῶν μὲν ἐκ τῶν νεῶν τῶν ἐκ τῆς Ἀσίης, ἐουσέων ἑπτὰ καὶ διηκοσιέων καὶ χιλιέων, τὸν μὲν ἀρχαῖον ἑκάστων τῶν ἐθνέων ὅμιλον, ἐόντα τέσσερας καὶ εἴκοσι μυριάδας, καὶ πρὸς, χιλιάδα τε καὶ τετρακοσίους, ὡς ἀνὰ διηκοσίους ἄνδρας λογιζομένοισι ἐν ἑκάστῃ νηΐ. ἐπεβάτευον δὲ ἐπὶ τουτέων τῶν νεῶν, χωρὶς ἑκάστων τῶν ἐπιχωρίων ἐπιβατέων, Περσέων τε καὶ Μήδων καὶ Σακέων, τριήκοντα ἄνδρες. οὗτος ἄλλος ὅμιλος γίνεται τρισμύριοι, καὶ ἑξακισχίλιοι, καὶ πρὸς, διηκόσιοί τε καὶ δέκα. προσθήσω δ' ἔτι τούτῳ καὶ τῷ προτέρῳ ἀριθμῷ τοὺς ἐκ τῶν πεντηκοντέρων· ποιήσας, ὅ τι πλέον ἦν αὐτέων ἢ ἔλασσον, ἀν' ὀγδώκοντα ἄνδρας ἐνεῖναι. συνελέχθη δὲ ταῦτα τὰ πλοῖα, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἰρέθη, τρισχίλια. ἤδη ὦν ἄνδρες ἂν εἶεν ἐν αὐτοῖσι τέσσερες μυριάδες καὶ εἴκοσι. Τοῦτο μέν νυν τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης ναυτικὸν ἦν, σύμπαν ἐὸν πεντήκοντα μυριάδες καὶ μία, χιλιάδες τε

Quantum hominum numerum et quam immanem omnis generis apparatum Xerxes ad Sepiadem Thermopylasque et ex Asia,

ἔπεισι ἐπὶ ταύτῃσι ἑπτὰ, καὶ πρὸς, ἑκατοντάδες ἓξ, καὶ δεκάς. Τοῦ δὲ πεζοῦ, ἑξδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες ἐγίνοντο· τῶν δὲ ἱππέων, ὀκτὼ μυριάδες. προσδήσω δὲ τούτοισι τὰς καμήλους τοὺς ἐλαύνοντας Ἀραβίους, καὶ τοὺς τὰ ἅρματα Λίβυας, πλῆθος ποιήσας δισμυρίους ἄνδρας. Καὶ δὴ τό τε ἐκ τῶν νεῶν καὶ τοῦ πεζοῦ πλῆθος συντιθέμενον, γίνεται δικκόσιαί τε μυριάδες καὶ τριήκοντα καὶ μία, καὶ πρὸς, χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ ἑκατοντάδες ἓξ, καὶ δεκάς. Τοῦτο μὲν τὸ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἀσίης στράτευμα ἐξαναχθὲν εἴρηται, ἄνευ τε τῆς Θεραπηίης τῆς ἐπομένης, καὶ τῶν σιταγωγῶν πλοίων, καὶ ὅσοι ἐνέπλεον τούτοισι.

et ex Europa contra Græcos conduxerit.

CLXXXV. Τὸ δὲ δὴ ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀγόμενον στράτευμα ἔτι προσλογιστέα τούτῳ πάντι τῷ ἐξηριθμημένῳ. δόκησιν δὲ δεῖ λέγειν. νέας μέν νυν οἱ ἀπὸ Θρηίκης Ἕλληνες, καὶ ἐκ τῶν νήσων τῶν ἐπικειμένων τῇ Θρηίκῃ, παρείχοντο εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἐκ μέν νυν τουτέων τῶν νεῶν, ἄνδρες τετρακισχίλιοι καὶ δισμύριοι γίνονται. πεζοῦ δὲ, τὸν Θρήϊκες παρείχοντο, καὶ Παίονες, καὶ Ἐορδοὶ, καὶ Βοττιαῖοι, καὶ τὸ Χαλκιδικὸν γένος, καὶ Βρύγοι, καὶ Πίερες, καὶ Μακεδόνες, καὶ Περῥαιβοὶ, καὶ Ἐνιῆνες, καὶ Δόλοπες, καὶ Μάγνητες, καὶ Ἀχαιοὶ, καὶ ὅσοι τῆς Θρηίκης τὴν παραλίην νέμονται· τουτέων τῶν ἐθνέων, τριήκοντα μυριάδας δοκέω γενέσθαι. αὗται ὦν αἱ μυριάδες κείνῃσι προστεθεῖσαι τῇσι ἐκ τῆς Ἀσίης, γίνονται αἱ πᾶσαι ἀνδρῶν αἱ μάχιμοι μυριάδες δικκόσιαι καὶ ἑξήκοντα καὶ τέσσερες, ἔπεισι δὲ ταύτῃσι ἑκατοντάδες ἑκκαίδεκα, καὶ δεκάς.

CLXXXVI. Τοῦ μαχίμου δὲ τούτου ἐόντος ἀριθμὸν τοσούτου, τὴν Θεραπηίην τὴν ἐπομένην τούτοισι, καὶ τοὺς ἐν τοῖσι σιταγωγοῖσι ἀκάτοισι ἐόντας, καὶ μάλα ἐν τοῖσι ἄλλοισι πλοίοισι, τοῖσι ἅμα πλέουσι τῇ στρατιῇ, τούτους τῶν μαχίμων ἀνδρῶν οὐ δοκέω εἶναι ἐλάσσονας, ἀλλὰ πλεῦνας. καὶ δή σφεας ποιέω ἴσους ἐκείνοισι εἶναι, καὶ οὔτε πλεῦνας, οὔτε ἐλάσσονας οὐδέν. ἐξισούμενοι δὲ οὗτοι τῷ μα-

χίμῳ, ἐκπληροῦσι τὰς ἴσας μυριάδας ἐκείνῃσι. Οὕτω πεντηκοσίας τε μυριάδας καὶ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ, καὶ χιλιάδας τρεῖς, καὶ ἑκατοντάδας δύο, καὶ δεκάδας δύο ἀνδρῶν ἦγαγε Ξέρξης ὁ Δαρείου μέχρι Σηπιάδος καὶ Θερμοπυλέων.

CLXXXVII. Οὗτος μὲν δὴ τοῦ συνάπαντος τοῦ Ξέρξεω στρατεύματος ἀριθμός. γυναικῶν δὲ σιτοποιέων, καὶ παλλακέων, καὶ εὐνούχων, οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀτρεκέα ἀριθμόν· οὐδ' αὖ ὑποζυγίων τε καὶ τῶν ἄλλων κτηνέων τῶν ἀχθοφόρων· καὶ κυνῶν Ἰνδικῶν τῶν ἑπομένων, οὐδ' ἂν τουτέων ὑπὸ πλήθεος οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀριθμόν. Ὥστε οὐδέν μοι θῶμα παρίσταται προδοῦναι τὰ ῥέεθρα τῶν ποταμῶν ἔστι τῶν· ἀλλὰ μᾶλλον, ὅκως τὰ σιτία ἀντέχρησε, θῶμά μοι, μυριάσι τοσαύτῃσι. εὑρίσκω γὰρ συμβαλλεόμενος, εἰ χοίνικα πυρῶν ἕκαστος τῆς ἡμέρης ἐλάμβανε, καὶ μηδὲν πλέον, ἕνδεκα μυριάδας μεδίμνων τελεομένας ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ, καὶ πρὸς, τριηκοσίους τε ἄλλους μεδίμνους καὶ τεσσεράκοντα. γυναιξὶ δὲ καὶ εὐνούχοισι, καὶ ὑποζυγίοισι καὶ κυσὶ, οὐ λογίζομαι. Ἀνδρῶν δ' ἐουσέων τοσαυτέων μυριαδέων, κάλλεός τε εἵνεκα καὶ μεγάθεος οὐδεὶς αὐτέων ἀξιονικότερος ἦν αὐτοῦ Ξέρξεω ἔχειν τοῦτο τὸ κράτος.

Xerxes ipse omnium pulcherrimus et procerissimus.

CLXXXVIII. Ὁ δὲ δὴ ναυτικὸς στρατὸς ἐπεί τε ὁρμηθεὶς ἔπλεε, καὶ κατέσχε τῆς Μαγνησίης χώρης ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν μεταξὺ Κασθαναίης τε πόλιος ἐόντα καὶ Σηπιάδος ἀκτῆς, αἱ μὲν δὴ πρῶται τῶν νεῶν ὥρμεον πρὸς γῇ, ἄλλαι δ' ἐπ' ἐκείνῃσι ἐπ' ἀγκυρέων· ἅτε γὰρ τοῦ αἰγιαλοῦ ἐόντος οὐ μεγάλου, πρόκροσσαι ὁρμέοντο ἐς πόντον, καὶ ἐπὶ ὀκτὼ νέας. ταύτην μὲν τὴν εὐφρόνην οὕτω. Ἅμα δὲ ὄρθρῳ, ἐξ αἰθρίης τε καὶ νηνεμίης, τῆς θαλάσσης ζεσάσης, ἐπέπεσέ σφι χειμών τε μέγας καὶ πολλὸς ἄνεμος ἀπηλιώτης, τὸν δὴ Ἑλλησποντίην καλέουσι οἱ περὶ ταῦτα τὰ χωρία οἰκημένοι. ὅσοι μέν νυν αὐτέων αὐξόμενον ἔμαθον τὸν ἄνεμον, καὶ τοῖσι οὕτω εἶχε ὅρμου, οἱ δ' ἔφθησαν τὸν χει-

Persarum naves dum ad Sepiadem commorantur, ingens coorta tempestas earum multas frangit.

μῶνα ἀναπάσαντες τὰς νέας, καὶ αὐτοί τε περιῆσαν καὶ αἱ νέες αὐτέων. ὅσας δὲ τῶν νεῶν μεταρσίας ἔλαβε, τὰς μὲν ἐξέφερε πρὸς Ἰπνοὺς καλεομένους τοὺς ἐν Πηλίῳ, τὰς δὲ ἐς τὸν αἰγιαλόν· αἱ δὲ περὶ αὐτὴν τὴν Σηπιάδα περιέπιπτον· αἱ δὲ ἐς Μηλίδοιαν πόλιν, αἱ δὲ ἐς Κασθαναίην ἐξεβράσσοντο. ἦν τε τοῦ χειμῶνος χρῆμα ἀφόρητον.

Boreas et Orithyia ab Atheniensibus in auxilium vocati. Sacellum Boreæ ad Ilissum fluvium.

CLXXXIX. Λέγεται δὲ λόγος, ὡς Ἀθηναῖοι τὸν Βορῆν ἐκ Θεοπροπίου ἐπεκαλέσαντο, ἐλθόντος σφι ἄλλου χρηστηρίου "τὸν γαμβρὸν ἐπίκουρον καλέσασθαι." Βορῆς δὲ, κατὰ τὸν Ἑλλήνων λόγον, ἔχει γυναῖκα Ἀττικήν, Ὠρειθυίην τὴν Ἐρεχθῆος. κατὰ δὴ τὸ κῆδος τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς φάτις ἥρμηται, συμβαλλεόμενοί σφι τὸν Βορῆν γαμβρὸν εἶναι, καὶ ναυλοχέοντες τῆς Εὐβοίης ἐν Χαλκίδι, ὡς ἔμαθον αὐξόμενον τὸν χειμῶνα, ἢ καὶ πρὸ τούτου, ἐθύοντό τε καὶ ἐπεκαλέοντο τόν τε Βορῆν καὶ τὴν Ὠρειθυίην, τιμωρῆσαί σφι καὶ διαφθεῖραι τῶν βαρβάρων τὰς νέας, ὡς καὶ πρότερον περὶ Ἄθων. Εἰ μέν νυν διὰ ταῦτα τοῖσι βαρβάροισι ὁρμέουσι ὁ Βορῆς ἐπέπεσε, οὐκ ἔχω εἶπαι· οἱ δ' ὧν Ἀθηναῖοί σφι λέγουσι βοηθήσαντα τὸν Βορῆν πρότερον, καὶ τότε ἐκεῖνα κατεργάσασθαι· καὶ ἱρὸν ἀπελθόντες Βορέῃ ἱδρύσαντο παρὰ ποταμὸν Ἰλισσόν.

Quot naves homines-que illa tempestas absumserit. Aminocles, ad Sepiadem fundos possidens, ex hoc naufragio immensas divitias nactus.

CXC. Ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ νέας οἵ ἐλαχίστας λέγουσι διαφθαρῆναι, τετρακοσιέων οὐκ ἐλάσσονας, ἄνδρας τε ἀναριθμήτους, χρημάτων τε πλῆθος ἄφθονον· ὥστε Ἀμεινοκλέϊ τῷ Κρητίνεω, ἀνδρὶ Μάγνητι, γειτονέοντι περὶ Σηπιάδα, μεγάλως ἡ ναυηγίη ἐγένετο χρηστή· ὃς πολλὰ μὲν χρύσεα ποτήρια ὑστέρῳ χρόνῳ ἐκβρασσόμενα ἀνείλετο, πολλὰ δὲ ἀργύρεα· θησαυρούς τε τῶν Περσέων εὗρε, ἄλλα τε χρύσεα ἄφατα χρήματα περιεβάλλετο. ἀλλ' ὁ μὲν, ταῦτα οὐκ εὐτυχέων, εὑρήμασι μέγα πλούσιος ἐγένετο· ἦν γάρ τις καὶ τοῦτον ἄχαρις συμφορὴ λυπεῦσα παιδοφόνος.

Quarto demum die, post sacra a

CXCI. Σιταγωγῶν δὲ ὁλκάδων, καὶ τῶν ἄλλων πλοίων διαφθειρομένων οὐκ ἐπῆν ἀριθμός· ὥστε δείσαντες οἱ στρα-

magis mari placando facta, venti rabies sedatur Sepias Thetidi Nereïdibusque sacra.

τηγοὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ, μή σφι κεκακωμένοισι ἐπιθέωνται οἱ Θεσσαλοί, ἔρκος ὑψηλὸν ἐκ τῶν ναυηγίων περιεβάλοντο. ἡμέρας γὰρ δὴ ἐχείμαζε τρεῖς. τέλος δὲ, ἔντομά τε ποιεῦντες, καὶ καταείδοντες γόησι τῷ ἀνέμῳ οἱ Μάγοι, πρός τε τούτοισι, καὶ τῇ Θέτι καὶ τῇσι Νηρηΐσι θύοντες, ἔπαυσαν τετάρτῃ ἡμέρῃ, ἢ ἄλλως κως αὐτὸς ἐθέλων ἐκόπασε. τῇ δὲ Θέτι ἔθυον, πυθόμενοι παρὰ τῶν Ἰώνων τὸν λόγον, ὡς ἐκ τοῦ χώρου τούτου ἁρπασθείη ὑπὸ Πηλῆος, εἴη τε ἄπασα ἡ ἀκτὴ ἡ Σηπιὰς ἐκείνης τε καὶ τῶν ἄλλων Νηρηΐδων. ὁ μὲν δὴ τετάρτῃ ἡμέρῃ ἐπέπαυτο.

Audita barbarorum strage, classis Græcorum Artemisium repetit. Neptunus Servator.

CXCII. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι οἱ ἡμεροσκόποι ἀπὸ τῶν ἄκρων τῶν Εὐβοϊκῶν καταδραμόντες δευτέρῃ ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ὁ χειμὼν πρῶτος ἐγένετο, ἐσήμαινον πάντα τὰ γενόμενα περὶ τὴν ναυηγίην. οἱ δὲ, ὡς ἐπύθοντο, Ποσειδέωνι Σωτῆρι εὐξάμενοι, καὶ σπονδὰς προχέαντες, τὴν ταχίστην ὀπίσω ἠπείγοντο ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον· ἐλπίσαντες ὀλίγας τινάς σφι ἀντιξόους ἔσεσθαι νῆας. οἱ μὲν δὴ τὸ δεύτερον ἐλθόντες, περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἐναυλόχεον, Ποσειδέωνος Σωτῆρος ἐπωνυμίην ἀπὸ τούτου ἔτι καὶ ἐς τόδε νομίζοντες.

Aphetæ ad sinum Pagasæum sitæ, unde nomen acceperint. Quo dum naves Persarum, Sepiade relicta, provehuntur,

CXCIII. Οἱ δὲ βάρβαροι, ὡς ἐπαύσατό τε ὁ ἄνεμος, καὶ τὸ κῦμα ἔστρωτο, κατασπάσαντες τὰς νῆας, ἔπλεον παρὰ τὴν ἤπειρον. κάμψαντες δὲ τὴν ἄκρην τῆς Μαγνησίης, ἰθέαν ἔπλεον ἐς τὸν κόλπον τὸν ἐπὶ Παγασέων φέροντα. ἔστι δὲ χῶρος ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ τῆς Μαγνησίης, ἔνθα λέγεται τὸν Ἡρακλῆα καταλειφθῆναι ὑπὸ Ἰήσονός τε καὶ τῶν συνεταίρων, ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπ' ὕδωρ πεμφθέντα, εὖτ' ἐπὶ τὸ κῶας ἔπλεον ἐς Αἶαν τὴν Κολχίδα. ἐνθεῦτεν γὰρ ἔμελλον ὑδρευσάμενοι ἐς τὸ πέλαγος ἀφήσειν· ἐπὶ τούτου δὲ τῷ χώρῳ οὔνομα γέγονε Ἀφέται. ἐν τούτῳ ὦν ὅρμον οἱ Ξέρξεω ἐποιεῦντο.

earum quindecim, duce Sandoce, quem Darius o-

CXCIV. Πεντεκαίδεκα δὲ τῶν νηῶν τουτέων ἔτυχόν τε ὕστατοι πολλὸν ἐξαναχθεῖσαι, καί κως κατεῖδον τὰς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῶν Ἑλλήνων νῆας, ἔδοξάν τε δὴ τὰς σφετέ-

lim ob causam injuste judicatam capitis damnaverat, Græcorum in manus incidunt.

ρας εἶναι οἱ βάρβαροι, καὶ πλέοντες ἐσέπεσον ἐς τοὺς πολεμίους· τῶν ἐστρατήγεε ὁ ἀπὸ Κύμης τῆς Αἰολίδος ὕπαρχος Σανδώκης ὁ Θαμασίου· τὸν δὴ πρότερον τουτέων βασιλεὺς Δαρεῖος, ἐπ' αἰτίῃ τοιῇδε λαβών, ἀνεσταύρωσε ἐόντα τῶν βασιλήϊων δικαστέων· ὁ Σανδώκης ἐπὶ χρήμασι ἄδικον δίκην ἐδίκασε. ἀνακρεμασθέντος ὦν αὐτοῦ, λογιζόμενος ὁ Δαρεῖος, εὗρε οἱ πλέω ἀγαθὰ τῶν ἁμαρτημάτων πεποιημένα ἐς οἶκον τὸν βασιλήϊον· εὑρὼν δὲ τοῦτο ὁ Δαρεῖος, καὶ γνοὺς ὡς ταχύτερα αὐτὸς ἢ σοφώτερα ἐργασμένος εἴη, ἔλυσε. βασιλῆα μὲν δὴ Δαρεῖον οὕτω διαφυγὼν μὴ ἀπολέσθαι, περιῆν· τότε δὲ ἐς τοὺς Ἕλληνας καταπλώσας, ἔμελλε οὐ τὸ δεύτερον διαφυγὼν ἔσεσθαι. ὡς γάρ σφεας εἶδον προσπλέοντας οἱ Ἕλληνες, μαθόντες αὐτέων τὴν γινομένην ἁμαρτάδα, ἐπαναχθέντες, εὐπετέως σφέας εἷλον.

Capti in iis etiam Aridolis, Alabandorum in Caria tyrannus, et Penthylus, Paphiorum dux.

CXCV. Ἐν τουτέων μιῇ Ἀρίδωλις πλέων ἥλω, τύραννος Ἀλαβάνδων τῶν ἐν Καρίῃ. ἐν ἑτέρῃ δὲ, ὁ Πάφιος στρατηγὸς Πενθύλος ὁ Δημονόου· ὃς ἦγε μὲν δυώδεκα νῆας ἐκ Πάφου, ἀποβαλὼν δὲ σφεων τὰς ἕνδεκα τῷ χειμῶνι τῷ γενομένῳ κατὰ Σηπιάδα, μιῇ τῇ περιγενομένῃ καταπλέων ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἥλω. τούτους οἱ Ἕλληνες, ἐξιστορήσαντες τὰ ἐβούλοντο πυθέσθαι ἀπὸ τῆς Ξέρξεω στρατιῆς, ἀποπέμπουσι δεδεμένους ἐς τὸν Κορινθίων Ἰσθμόν.

Reliqua classis Aphetas tenet. Copiarum pedestrium iter per Thessaliam ad sinum Maliacum. Thessalorum equitatus. Fluvii aliquot Thessaliæ epoti.

CXCVI. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς ὁ τῶν βαρβάρων στρατὸς, πάρεξ τῶν πεντεκαίδεκα νεῶν τῶν εἶπον Σανδώκεα στρατηγέειν, ἀπίκετο ἐς Ἀφέτας. Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς, πορευθεὶς διὰ Θεσσαλίης καὶ Ἀχαιΐης, ἐσεβεβλήκεε ἦν καὶ δὴ τριταῖος ἐς Μηλιέας· ἐν Θεσσαλίῃ μὲν ἅμιλλαν ποιησάμενος ἵππων τῶν ἑωυτοῦ, ἀποπειρώμενος καὶ τῆς Θεσσαλίης ἵππου, πυθόμενος ὡς ἀρίστη εἴη τῶν ἐν Ἕλλησι· ἔνθα δὴ αἱ Ἑλληνίδες ἵπποι ἐλίποντο πολλόν. Τῶν μέν νυν ἐν Θεσσαλίῃ ποταμῶν, Ὀνόχωνος μοῦνος οὐκ ἀπέχρησε τῇ στρατιῇ τὸ ῥέεθρον, πινόμενος· τῶν δὲ ἐν Ἀχαιΐῃ ποταμῶν ῥεόν-

των, οὐδὲ ὅστις ὁ μέγιστος αὐτέων ἐστὶ Ἠιδανὸς, οὐδὲ οὗτος ἀντέσχε, εἰ μὴ φλαύρως.

CXCVII. Ἐς Ἅλον δὲ τῆς Ἀχαιΐης ἀπικομένῳ Ξέρξῃ, οἱ κατηγεμόνες τῆς ὁδοῦ βουλόμενοι τὸ πᾶν ἐξηγέεσθαι, ἔλεγόν οἱ ἐπιχώριον λόγον, τὰ περὶ τὸ ἱρὸν τοῦ Λαφυστίου Διός· ὡς Ἀθάμας ὁ Αἰόλου ἐμηχανήσατο Φρίξῳ μόρον, συν Ἰνοῖ βουλεύσας· μετέπειτα δὲ, ὡς ἐκ θεοπροπίου Ἀχαιοὶ προτιθεῖσι τοῖσι ἐκείνου ἀπογόνοισι ἀέθλους τοιούσδε. ὃς ἂν ἢ τοῦ γένεος τούτου πρεσβύτατος, τούτῳ ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι τοῦ πρυτανηίου, αὐτοὶ φυλακὰς ἔχουσι· λήϊτον δὲ καλέουσι τὸ πρυτανήϊον οἱ Ἀχαιοί· ἢν δὲ ἐσέλθῃ, οὐκ ἔστι ὅκως ἔξεισι πρὶν ἢ θύσεσθαι μέλλῃ. ὥς τ' ἔτι, πρὸς τούτοισι, πολλοὶ ἤδη τῶν μελλόντων τουτέων θύσεσθαι, δείσαντες, οἴχοντο ἀποδράντες ἐς ἄλλην χώρην· χρόνου δὲ προϊόντος ὀπίσω κατελθόντες, ἢν ἁλίσκωνται ἐσελθόντες ἐς τὸ πρυτανήϊον, ὡς θύεταί τε, ἐξηγέοντο, στέμμασι πᾶς πυκασθείς, καὶ ὡς σὺν πομπῇ ἐξαχθείς. ταῦτα δὲ πάσχουσι οἱ Κυτισσώρου τοῦ Φρίξου παιδὸς ἀπόγονοι, διότι καθαρμὸν τῆς χώρης ποιευμένων Ἀχαιῶν ἐκ θεοπροπίου Ἀθάμαντα τὸν Αἰόλου, καὶ μελλόντων μιν θύειν, ἀπικόμενος οὗτος ὁ Κυτίσσωρος ἐξ Αἴης τῆς Κολχίδος, ἐρρύσατο· ποιήσας δὲ τοῦτο, τοῖσι ἐπιγενομένοισι ἐξ ἑωυτοῦ μῆνιν τοῦ θεοῦ ἐνέβαλε. Ξέρξης δὲ ταῦτα ἀκούσας, ὡς κατὰ τὸ ἄλσος ἐγένετο, αὐτός τε ἔργετο αὐτοῦ, καὶ τῇ στρατιῇ πάσῃ παρήγγειλε· τῶν τε Ἀθάμαντος ἀπογόνων τὴν οἰκίην ὁμοίως καὶ τὸ τέμενος ἐσέβετο.

Alos. Jupiter Laphystius. Athamantis posteri.

CXCVIII. Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Θεσσαλίῃ, καὶ τὰ ἐν Ἀχαιΐῃ. Ἀπὸ δὲ τουτέων τῶν χώρων ἤϊε ἐς τὴν Μηλίδα παρὰ κόλπον θαλάσσης, ἐν τῷ ἄμπωτίς τε καὶ ῥηχίη ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται. περὶ δὲ τὸν κόλπον τοῦτόν ἐστι χῶρος πεδινὸς, τῇ μὲν εὐρὺς, τῇ δὲ καὶ κάρτα στεινός. περὶ δὲ τὸν χῶρον οὔρεα ὑψηλὰ καὶ ἄξατα περικλῄει πᾶσαν τὴν Μηλίδα γῆν, Τρηχίνιαι πέτραι καλεόμεναι.

Marisæstus in sinu Maliaco. Situs terræ adjacentis. Petræ Trachiniæ. Anticyra. Fluvii, Sperchius, Dyras, Melas.

πρώτη μέν νυν πόλις ἐστὶ ἐν τῷ κόλπῳ, ἰόντι ἀπὸ Ἀχαιΐης, Ἀντικύρη· παρ' ἣν ποταμὸς Σπερχηΐος, ῥέων ἐξ Ἐνιήνων, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ. ἀπὸ δὲ τούτου, διὰ εἴκοσί κου σταδίων, ἄλλος ποταμός, τῷ οὔνομα κεῖται Δύρας, τὸν βοηθέοντα τῷ Ἡρακλέϊ καιομένῳ λόγος ἐστὶ ἀναφανῆναι. ἀπὸ δὲ τούτου, δι' ἄλλων εἴκοσι σταδίων, ἄλλος ποταμός ἐστι, ὃς καλέεται Μέλας.

Trachin. Asopus fluvius.

CXCIX. Τρηχὶς δὲ πόλις ἀπὸ τοῦ Μέλανος τούτου ποταμοῦ πέντε στάδια ἀπέχει. ταύτη δὲ καὶ εὐρύτατόν ἐστι πάσης τῆς χώρης ταύτης ἐκ τῶν οὐρέων ἐς θάλασσαν, κατ' ἃ Τρηχὶς πεπόλισται· δισχίλιά τε γὰρ καὶ δισμύρια πλέθρα τοῦ πεδίου ἐστί. τοῦ δὲ οὔρεος, τὸ περικλῄει τὴν γῆν τὴν Τρηχινίην, ἔστι διασφὰξ πρὸς μεσαμβρίην Τρηχῖνος· διὰ δὲ τῆς διασφάγος Ἀσωπὸς ποταμὸς ῥέει παρὰ τὴν ὑπωρέην τοῦ οὔρεος.

Phœnix fluvius. Anthela. Fana Cereris Amphictyonidis et Amphictyonis herois. Sedes Amphictyonum.

CC. Ἔστι δὲ ἄλλος Φοίνιξ ποταμός, οὐ μέγας, πρὸς μεσαμβρίην τοῦ Ἀσωποῦ· ὃς ἐκ τῶν οὐρέων τουτέων ῥέων, ἐς τὸν Ἀσωπὸν ἐκδιδοῖ. Κατὰ δὲ τὸν Φοίνικα ποταμὸν στεινότατόν ἐστι· ἁμαξιτὸς γὰρ μίη μούνη δέδμηται. ἀπὸ δὲ τοῦ Φοίνικος ποταμοῦ πεντεκαίδεκα στάδιά ἐστι ἐς Θερμοπύλας. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Φοίνικος ποταμοῦ καὶ Θερμοπυλέων κώμη τέ ἐστι, τῇ οὔνομα Ἀνθήλη κεῖται, παρ' ἣν δὴ παραῤῥέων ὁ Ἀσωπὸς, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, καὶ χῶρος περὶ αὐτὴν εὐρὺς, ἐν τῷ Δήμητρός τε ἱρὸν Ἀμφικτυονίδος ἵδρυται, καὶ ἕδραι εἰσὶ Ἀμφικτύοσι, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀμφικτύονος ἱρόν.

Persarum castra in Trachinia: Græcorum, in transitu angustiarum ad Thermopylas.

CCI. Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ· οἱ δὲ δὴ Ἕλληνες, ἐν τῇ διόδῳ. καλέεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος, ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων, Θερμοπύλαι· ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων, Πύλαι. ἐστρατοπεδεύοντο μέν νυν ἑκάτεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι. ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐχόντων πάντων

μέχρι Τρηχῖνος· οἱ δὲ, τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων τὸ ἐπὶ ταύτης τῆς ἠπείρου.

CCII. Ἔσαν δὲ οἵδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ. Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὁπλῖται, καὶ Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων· ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίης, εἴκοσι καὶ ἑκατόν· καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίης, χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκάδων· ἀπὸ δὲ Κορίνθου, τετρακόσιοι· καὶ ἀπὸ Φλιοῦντος, διηκόσιοι· καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα. οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν. ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν, Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι, καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. Qui populi Græciæ illuc milites miserint.

CCIII. Πρὸς τούτοισι ἐπίκλητοι ἐγένοντο Λοκροί τε οἱ Ὀπούντιοι παυστρατιῇ, καὶ Φωκέων χίλιοι. αὐτοὶ γάρ σφεας ἐπεκαλέσαντο οἱ Ἕλληνες, λέγοντες δι' ἀγγέλων, ὡς "αὐτοὶ μὲν ἥκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσάν εἰσι ἡμέρην· ἡ θάλασσά τέ σφι εἴη ἐν φυλακῇ, ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρεομένη, καὶ Αἰγινητέων, καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν ταχθέντων. καί σφι εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα, οὐδὲ ἔσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ οὐ συνεμίχθη· τοῖσι δὲ μεγίστοισι αὐτέων, μέγιστα. ὀφείλειν ὦν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὡς ἐόντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσέειν ἄν." Οἱ δὲ, ταῦτα πυνθανόμενοι, ἐβοήθεον ἐς τὴν Τρηχῖνα.

CCIV. Τούτοισι ἔσαν μέν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιας ἑκάστων· ὁ δὲ θωμαζόμενος μάλιστα, καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος, Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης, ὁ Ἀναξανδρίδεω, τοῦ Λέοντος, τοῦ Εὐρυκρατίδεω, τοῦ Ἀναξάνδρου, τοῦ Εὐρυκράτεος, τοῦ Πολυδώρου, τοῦ Ἀλκαμένεος, τοῦ Τηλέκλου, τοῦ Ἀρχέλεω, τοῦ Ἡγησίλεω, τοῦ Δορύσσου, τοῦ Λεωδότεω, τοῦ Ἐχεστράτου, τοῦ Ἥγιος, τοῦ Εὐρυσθένεος, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀριστομά- Horum duces: summus dux, Leonidas, Spartanorum rex. Ejus stemma usque ab Hercule repetitum.

χου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὑλλου, τοῦ Ἡρακλέος· κτησάμενος τὴν βασιληΐην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκήτου.

Qua ratione regnum Spartæ præter spem nactus.

CCV. Διξῶν γάρ οἱ ἐόντων πρεσβυτέρων ἀδελφεῶν, Κλεομένεός τε καὶ Δωριέος, ἀπελήλατο τῆς φρεντίδος περὶ τῆς βασιληΐης. ἀποθανόντος δὲ Κλεομένεος ἄπαιδος ἔρσενος γόνου, Δωριέος τε οὐκέτι ἐόντος, ἀλλὰ τελευτήσαντος καὶ τούτου ἐν Σικελίῃ, οὕτω δὴ ἐς Λεωνίδην ἀνέβαινε ἡ βασιληΐη· καὶ διότι πρότερος ἐγεγόνεε Κλεομβρότου, (οὗτος γὰρ ἦν νεώτατος Ἀναξανδρίδεω παῖς,) καὶ δὴ καὶ εἶχε Κλεομένεος θυγατέρα. Ὃς τότε ἧΐε ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους, καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἐόντες. παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγεε Λεοντιάδης ὁ Εὐρυμάχου. τοῦδε δὲ εἵνεκα τούτους σπουδὴν ἐποιήσατο Λεωνίδης μούνους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγάλως κατηγόρητο μηδίζειν. παρεκάλεε ὧν ἐς τὸν πόλεμον, θέλων εἰδέναι εἴ τε συμπέμψουσι, εἴ τε καὶ ἀπερέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. οἱ δὲ, ἀλλοφρονέοντες, ἔπεμπον.

Præmissa Thermopylas a Græcis tantummodo exigua manus militum, quod Spartanos ludorum Carniorum, cæteros Olympicorum celebratio ex peditione adhuc excluderet.

CCVI. Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὁρῶντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι, στρατεύωνται· μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἢν αὐτοὺς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους. μετὰ δὲ, Κάρνεια γάρ σφι ἦν ἐμποδὼν, ἔμελλον ὀρτάσαντες, καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ, κατὰ τάχος βοηθέειν πανδημεί. ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνενῶντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιήσειν· ἦν γὰρ κατὰ τὠυτὸ Ὀλυμπιὰς τούτοισι τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα. οὕκων δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριδήσεσθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον, ἔπεμπον τοὺς προδρόμους. οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενενῶντο ποιήσειν.

Leonidæ magnanimum consi-

CCVII. Οἱ δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι Ἕλληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρσης, καταῤῥωδέοντες, ἐξου-

λεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι Πελοπογνησίοισι ἐδόκεε, ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον, τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δὲ, Φωκέων καὶ Λοκρῶν περισπερχεόντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν ἐψηφίζετο, πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλιας, κελεύοντάς σφι ἐπιβοηθέειν, ὡς ἐόντων αὐτέων ὀλίγων στρατὸν τῶν Μήδων ἀλέξασθαι.

lium, cæteris Peloponnesiis fugam suadentibus, impetus barbarorum opperiendi.

CCVIII. Ταῦτα βουλευομένων σφέων, ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκοπον ἱππέα, ἰδέσθαι ὁκόσοι τέ εἰσι, καὶ ὅ τι ποιέοιεν. ἀπικόμενος δὲ ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ, ὡς ἀλισμένη εἴη ταύτῃ στρατιὴ ὀλίγη, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὡς εἴησαν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Λεωνίδης, ἐὼν γένος Ἡρακληΐδης. ὡς δὲ προσέλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτό τε, καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἷά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὅπλα ἔκειτο. ἔτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας πτενιζομένους. ταῦτα δὴ θεώμενος ἐθώμαζε, καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. μαθὼν δὲ πάντα ἀτρεκέως, ἀπήλαυνε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην· οὔτε γάρ τις ἐδίωκε, ἀλογίης τε ἐνεκύρησε πολλῆς. ἀπελθὼν δὲ, ἔλεγε πρὸς Ξέρξεα τά περ ὀπώπεε πάντα.

Speculator a Xerxe ad Græcorum castra missus, quæ viderit regique nuntiaverit.

CCIX. Ἀκούων δὲ Ξέρξης, οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐὸν, ὅτι παρασκευάζοιντο ὡς ἀπολεύμενοί τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ', αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἀπικόμενον δέ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τουτέων, ἐθέλων μαθέειν τὸ ποιεύμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ δὲ εἶπε· "Ἤκουσας μέν μευ καὶ πρότερον, εὖτε ὁρμῶμεν "ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τουτέων· ἀκούσας "δὲ, γέλωτά με ἔθευ, λέγοντα τά περ ὥρων ἐκβησόμενα "πρήγματα ταῦτα. ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθηίην ἀσκέειν ἀντία

Xerxis ac Demarati de hoc nuntio colloquium.

" σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν μέγιστός ἐστι. ἄκουσον δὲ καὶ νῦν.
" Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκαται μαχεσόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς
" ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. νόμος γάρ σφι οὕ-
" τω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε
" τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. ἐπίσταο δὲ, εἰ τούτους τε καὶ
" τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψεαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο
" ἔθνος ἀνθρώπων, τὸ σὲ, βασιλεῦ, ὑπομενέει χεῖρας ἀν-
" ταειρόμενον. νῦν γὰρ πρὸς βασιληΐην τε καὶ καλλίστην
" πόλιν τῶν ἐν Ἕλλησι προσφέρεαι, καὶ ἄνδρας ἀρίστους."
Κάρτα τε δὴ ἄπιστα Ξέρξῃ ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι,
καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, " ὁκοτινα τρόπον, τοσοῦτοι ἐόντες, τῇ
ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχέσονται." Ὁ δὲ εἶπε· " Ὦ βασιλεῦ,
" ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστῃ, ἢν μὴ ταῦτά τοι ταύτῃ
" ἐκβῇ, τῇ ἐγὼ λέγω."

Incipit pugna ad Thermopylas [circa mediam æstatem a. 480.].

CCX. Ταῦτα λέγων, οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξεα. Τέσσερας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεί σφεας ἀποδρήσεσθαι. πέμπτῃ δὲ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἀλλά οἱ ἐφαίνοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀξυνετίῃ διαχρεώμενοι μένειν, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυμωθεὶς, ἐντειλάμενός σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ. Ὡς δ' ἐπέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἕλληνας οἱ Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοί· ἄλλοι δ' ἐπεσήϊσαν, καὶ οὐκ ἀπέλαυνοντο, καίπερ μεγάλως προσπταίοντες. δῆλον δ' ἐποίευν παντί τεῳ, καὶ οὐκ ἥκιστα αὐτῷ βασιλέϊ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνδρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ἡμέρης.

Barbari primis diebus maxima cum strage a Græcis et fortiter et callide pugnantibus repulsi.

CCXI. Ἐπεί τε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως προσείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν ὑπεξήϊσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήϊσαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεὺς, τῶν ἦρχε Ὑδάρνης· ὡς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. Ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἕλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφερόντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά· ἅτε ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι, καὶ δόρασι βραχυτέροισι χρεώμενοι ἤπερ οἱ Ἕλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθεϊ χρήσασθαι.

Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικ-
νύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι, καὶ
ὅκως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν· οἱ δὲ βάρ-
βαροι ὀρέωντες φεύγοντας, βοῇ τε καὶ πατάγῳ ἐπήισαν· οἱ
δ' ἂν, καταλαμβανόμενοι, ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι
βαρβάροισι· μεταστρεφόμενοι δὲ, κατέβαλλον πλήθεϊ ἀναριθ-
μήτους τῶν Περσέων. ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτέων τῶν Σπαρ-
θιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνέατο παραλα-
βεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρεώμενοι, καὶ κατὰ τέλεα καὶ
παντοίως προσβάλλοντες, ἀπήλαυνον ὀπίσω.

CCXII. Ἐν ταύτῃσι τῇσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγε-
ται βασιλῆα, θηεύμενον, τρὶς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου,
δείσαντα περὶ τῇ στρατιῇ. τότε μὲν οὕτω ἠγωνίσαντο. Τῇ
δ' ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέθλεον. ἅτε γὰρ
ὀλίγων ἐόντων, ἐλπίσαντές σφεας καταστερωματίσθαι τε
καὶ οὐκ οἵους τε ἔσεσθαι ἔτι χεῖρας ἀναείρασθαι, συνέβαλ-
λον. οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κε-
κοσμημένοι ἦσαν, καὶ ἐν μέρεϊ ἕκαστοι ἐμάχοντο, πλὴν Φω-
κέων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὖρος ἐτάχθησαν, φυλάξοντες τὴν
ἀτραπόν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι ἢ
τῇ προτεραίῃ ἐνώρων, ἀπήλαυνον.

CCXIII. Ἀπορέοντος δὲ βασιλῆος ὅ τι χρήσεται τῷ
παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εὐρυδήμου, ἀνὴρ Μη-
λιεύς, ἦλθέ οἱ ἐς λόγους, ὡς μέγα τι παρὰ βασιλῆος δοκέων
οἴσεσθαι· ἔφρασέ τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὔρεος φέρου-
σαν ἐς Θερμοπύλας, καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτῃ ὑπομείναντας
Ἑλλήνων. ὕστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους, ἔφυγε ἐς
Θεσσαλίην· καί οἱ φυγόντι, ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων, τῶν
Ἀμφικτυόνων ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων, ἀργύριον ἐπε-
κηρύχθη. χρόνῳ δὲ ὕστερον, κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην,
ἀπέθανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηχινίου. ὁ δὲ Ἀθηνά-
δης οὗτος ἀπέκτεινε μὲν Ἐπιάλτεα δι' ἄλλην αἰτίην, τὴν
ἐγὼ ἐν τοῖσι ὄπισθε λόγοισι σημανέω· ἐτιμήθη μέντοι ὑπὸ

Mox proditur Xerxi ab Ephialte Maliensi semita, qua Persarum agmen circumductum Græcos a tergo invaderet. Pœna proditori irrogata, ejusque cædes.

Λακεδαιμονίων οὐδὲν ἔσσον. Ἐπιάλτης μὲν οὕτω ὕστερον τουτέων ἀπέθανε.

Alia deproditione illius semitæ narratio, sed subtestæ fidei.

CCXIV. Ἔστι δὲ ἕτερος λεγόμενος λόγος, ὡς Ὀνήτης τε ὁ Φαναγόρεω, ἀνὴρ Καρύστιος, καὶ Κορυδαλλὸς Ἀντικυρεὺς, εἰσὶ οἱ εἴπαντες πρὸς βασιλῆα τούτους τοὺς λόγους, καὶ περιηγησάμενοι τὸ οὖρος τοῖσι Πέρσῃσι· οὐδαμῶς ἐμοί γε πιστός. τοῦτο μὲν γὰρ τῷδε χρὴ σταθμώσασθαι, ὅτι οἱ τῶν Ἑλλήνων Πυλαγόροι ἐπεκήρυξαν οὐκ ἐπὶ Ὀνήτῃ τε καὶ Κορυδαλλῷ ἀργύριον, ἀλλ' ἐπὶ Ἐπιάλτῃ τῷ Τρηχινίῳ, πάντως κου τὸ ἀτρεκέστατον πυθόμενοι· τοῦτο δὲ, φεύγοντα τὸν Ἐπιάλτην ταύτην τὴν αἰτίην οἴδαμεν. εἰδείη μὲν γὰρ ἄν, καὶ ἐὼν μὴ Μηλιεύς, ταύτην τὴν ἀτραπὸν Ὀνήτης, εἰ τῇ χώρῃ πολλὰ ὡμίληκὼς εἴη· ἀλλ', Ἐπιάλτης γάρ ἐστι ὁ περιηγησάμενος τὸ οὖρος κατὰ τὴν ἀτραπὸν, τοῦτον αἴτιον γράφω.

Missus, viæ duce Ephialte. Hydarnes cum Immortalibus &c. 85.] Semitam qui primi reperierint.

CCXV. Ξέρξης δὲ, ἐπεί οἱ ἤρεσε τὰ ὑπέσχετο ὁ Ἐπιάλτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρ�ὴς γενόμενος ἔπεμπε Ὑδάρνεα, καὶ τῶν ἐστρατήγεε Ὑδάρνης. ὡρμέατο δὲ περὶ λύχνων ἅψας ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες· ἐξευρόντες δὲ, Θεσσαλοῖσι κατηγήσαντο ἐπὶ Φωκέας τότε ὅτε οἱ Φωκέες, φράξαντες τείχεϊ τὴν ἐσβολὴν, ἔσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου· ἔκ τε τόσου δὴ κατεδέδεκτο ἐοῦσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι.

Ejus tractus.

CCXVI. Ἔχει δὲ ὧδε ἡ ἀτραπὸς αὕτη. ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ῥέοντος· οὔνομα δὲ τῷ οὔρεϊ τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τὠυτὸ κεῖται, Ἀνόπαια· τείνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ῥάχιν τοῦ οὔρεος, λήγει δὲ κατά τε Ἀλπηνὸν πόλιν, πρώτην ἐοῦσαν τῶν Λοκρίδων πρὸς τῶν Μηλιέων, καὶ κατὰ Μελάμπυγόν τε καλεόμενον λίθον, καὶ κατὰ Κερκώπων ἕδρας· τῇ καὶ τὸ στεινότατόν ἐστι.

Illic excubitores collocati ma-

CCXVII. Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν καὶ οὕτω ἔχουσαν οἱ Πέρσαι, τὸν Ἀσωπὸν διαβάντες, ἐπορεύοντο

πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὔρεα τὰ Οἰταίων, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. ἠώς τε διέφαινε, καὶ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὔρεος. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὔρεος ἐφύλασσον, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὁπλῖται, ῥυόμενοί τε τὴν σφετέρην χώρην, καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπόν. ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἰρηται· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὔρεος ἀτραπὸν ἐθελονται Φωκέες ὑποδεξάμενοι Λεωνίδῃ ἐφύλασσον. nus Phocensium,

CCXVIII. Ἔμαθον δέ σφεας οἱ Φωκέες ὧδε ἀναβεβηκότας· ἀναβαίνοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι, τὸ οὖρος πᾶν ἐὸν δρυῶν ἐπίπλεον· ἦν μὲν δὴ νηνεμίη, ψόφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἰκὸς ἦν, φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσί, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες, καὶ ἔδυντο τὰ ὅπλα· καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. ὡς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὅπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γὰρ οὐδέν σφι φανήσεσθαι ἀντίξοον, ἐνεκύρησαν στρατῷ. Ἐνθαῦτα Ὑδάρνης καταῤῥωδήσας μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἴρετο τὸν Ἐπιάλτεα ποδαπὸς εἴη ὁ στρατός· πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως, διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. οἱ δὲ Φωκέες, ὡς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσί τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον, ἐπιστάμενοι ὡς ἐπὶ σφέας ὡρμήθησαν ἀρχήν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον· οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτεα καὶ Ὑδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὖρος κατὰ τάχος. Persis ingruentibus diffugiunt.

CCXIX. Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων, πρῶτον μὲν ὁ μάντις Μεγιστίης, ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρά, ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἠοῖ σφι θάνατον· ἔπειτεν καὶ αὐτόμολοι ἦισαν, οἱ ἐξαγγείλαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον· οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν· τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι, καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων, ἤδη διαφαινούσης ἡμέρης. Ἐνθαῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἕλληνες, καί σφεων ἐσχίζοντο αἱ γνῶμαι. οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέ- Cognita tramitis proditione, Leonidas sociorum plerosque dimittit:

τεινον. μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες, οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο, καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλις ἕκαστοι ἐτράποντο· οἱ δὲ αὐτέων ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρασκευάδατο.

nam invito Leonida abiisse, Herodoto non placet. Oraculum Spartanis olim de belli exitu datum.

CCXX. Λέγεται δὲ ὡς αὐτός σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεοῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν ἐς τὴν ἦλθον φυλάξοντες ἀρχήν. Ταύτῃ καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἰμι, Λεωνίδην, ἐπεί τε ἤσθετο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους, καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεῦσαί σφεας ἀπαλλάσσεσθαι· αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. μένοντι δὲ αὐτοῦ, κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίη οὐκ ἐξηλείφετο. ἐκέχρητο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιήτῃσι, χρεωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου "ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἢ τὸν βασιλῆά σφεων ἀπολέεσθαι." ταῦτα δέ σφι ἐν ἔπεσι ἑξαμέτροισι ἔχοντα χρᾶ, λέγοντα ὧδε·

> Ὑμῖν δ', ὦ Σπάρτης οἰκήτορες εὐρυχόροιο,
> ἢ μέγα ἄστυ ἐρικυδὲς ὑπ' ἀνδράσι Περσείδῃσι
> πέρθεται· ἢ τὸ μὲν οὐκί, ἀφ' Ἡρακλέος δὲ γενέθλης
> πενθήσει βασιλῆ φθίμενον Λακεδαίμονος οὖρος.
> Οὐ γὰρ τὸν ταύρων σχήσει μένος οὐδὲ λεόντων
> ἀντιξύν· Ζηνὸς γὰρ ἔχει μένος· οὐδέ ἑ φημὶ
> σχήσεσθαι, πρὶν τῶνδ' ἕτερον διὰ πάντα δάσηται.

ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην, καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι μοῦνον Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους μᾶλλον, ἢ γνώμῃ διενεχθέντας οὕτω ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους.

Megistias vates, etsi futura præsciens [c. 219.] veniamque nactus abeun-

CCXXI. Μαρτύριον δέ μοι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέρι γέγονε. οὐ γὰρ μοῦνον τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ τὸν μάντιν ὃς εἵπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίην τὸν Ἀκαρνῆνα, λεγόμενον εἶναι τὸ ἀνέκαθεν ἀπὸ Μελάμπο-

δος, τοῦτον εἴπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληταί σφι. ὁ δὲ, ἀποπεμπόμενος, αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπελίπετο· τὸν δὲ παῖδα συστρατευόμενον, ἐόντα οἱ μουνογενέα, ἀπέπεμψε. di, tamen in castris remanet.

CCXXII. Οἱ μέν νυν σύμμαχοι οἱ ἀποπεμπόμενοι οἴχοντό τε ἀπιόντες, καὶ ἐπείθοντο Λεωνίδῃ. Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. τουτέων δὲ, Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες ἔμενον, καὶ οὐ βουλόμενοι· κατεῖχε γάρ σφεας Λεωνίδης, ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιεύμενος· Θεσπιέες δὲ, ἑκόντες μάλιστα· οἳ οὐκ ἔφασαν, ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. ἐστρατήγεε δὲ αὐτέων Δημόφιλος Διαδρόμεω. Soli retinentur Thespienses atque Thebani: hi quidem inviti.

CCXXIII. Ξέρξης δὲ, ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, ἐπισχὼν χρόνον, ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθώρην πρόσοδον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω. ἀπὸ γὰρ τοῦ οὔρεος ἡ κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστι, καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλὸν ἢπερ ἡ περίοδός τε καὶ ἀνάβασις. Οἵ τε δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξεα προσῇσαν· καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἕλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιεύμενοι, ἤδη πολλῷ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξῇσαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος ἐφυλάσσετο· οἱ δὲ ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ στεινόπορα, ἐμάχοντο. Τότε δὴ, συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν, ἔπιπτον πλήθεϊ πολλοὶ τῶν βαρβάρων. ὄπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων, ἔχοντες μάστιγας, ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτέων ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ διεφθείροντο· πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. ἅτε γὰρ ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντά σφι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιϊόν- Acerrimum longique temporis prœlium.

των τὸ οὖρος, ἀπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον ἐς τοὺς βαρβάρους, παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες.

Postremo Græci, ingenti clade barbaris illata, undique circumventi cum Leonida ad unum omnes præter Thebanos, occumbunt.

CCXXIV. Δόρατα μὲν νυν τοῖσι πλεόνεσιν αὐτέων τηνικαῦτα ἤδη ἐτύγχανε κατεηγότα, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας. καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει, ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυνθόμην τὰ οὐνόματα· ἐπυνθόμην δὲ καὶ ἁπάντων τῶν τριηκοσίων. καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί· ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες, Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης, ἐκ τῆς Ἀρτάνεω θυγατρὸς Φραταγούνης γεγονότες Δαρείῳ. ὁ δὲ Ἀρτάνης, Δαρείου μὲν τοῦ βασιλῆος ἦν ἀδελφεός, Ὑστάσπεος δὲ τοῦ Ἀρσάμεω παῖς· ὃς καὶ ἐκδιδοὺς τὴν θυγατέρα Δαρείῳ, τὸν οἶκον πάντα τὸν ἑωυτοῦ ἐπέδωκε, ὡς μούνου οἱ ἐούσης ταύτης τέκνου.

CCXXV. Ξέρξεώ τέ δὴ δύο ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχεόμενοι. καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλός· ἐς ὃ τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληνες ὑπεξείρυσαν, καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Τοῦτο δὲ συνεστήκεε μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. ὡς δὲ τούτους ἤκειν ἐπύθοντο οἱ Ἕλληνες, ἐνθεῦτεν ἤδη ἑτεροιοῦτο τὸ νεῖκος. ἔς τε γὰρ τὸ στεινὸν τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρεον ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος, ἐλθόντες ἵζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι, πλὴν Θηβαίων. ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἕστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρῃσι, τοῖσι αὐτέων ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι, κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες· οἱ μὲν, ἐξ ἐναντίης ἐπισπόμενοι, καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες· οἱ δὲ, περιελθόντες πάντοθε περισταδόν.

Inter Spar-

CCXXVI. Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων

γενομένων, ὅμως λέγεται ἀνὴρ ἄριστος γενέσθαι Σπαρτιήτης Διηνέκης. τὸν τόδε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος πρὶν ἢ συμμίξαι σφέας τοῖσι Μήδοισι, πυθόμενον πρός τευ τῶν Τρηχινίων, ὡς, ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθεος τῶν ὀϊστῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτό τι πλῆθος αὐτέων εἶναι. τὸν δὲ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοισι, εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιεύμενον τὸ τῶν Μήδων πλῆθος, ὡς "πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀπο-"κρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον, ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς "αὐτοὺς ἡ μάχη, καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ." Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἔπεά φασι Διηνέκεα τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα.

tanos maxime excelluit Dieneces, etiam facetiis celebritatem nominis consecutus.

CCXXVII. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφεοὶ, Ἀλφεός τε καὶ Μάρων, Ὀρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμεε μάλιστα τῷ οὔνομα ἦν Διθύραμβος, Ἁρματίδεω.

Qui post illum e Spartanis Thespiensibusque rem fortissime gesserint.

CCXXVIII. Θαφθεῖσι δέ σφι αὐτοῦ ταύτῃ τῇπερ ἔπεσον, καὶ τοῖσι πρότερον τελευτήσασι ἢ ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

Epigrammata occisorum tumulis publice privatimque inscripta.

Μυριάσιν ποτὲ τῇδε τριηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται· τοῖσι δὲ Σπαρτιήτῃσι ἰδίη·

Ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο· τῷ δὲ μάντι, τόδε·

Μνῆμα τόδε κλεινοῦ Μεγιστία, ὅν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι·
μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδὼς,
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

Ἐπιγράμμασι μέν νυν καὶ στήλῃσι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος

ἐπίγραμμα, Ἀμφικτυόνες εἰσί σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω, Σιμωνίδης ὁ Λεοπρέπεός ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιγράψας.

Diversæ de Euryto et Aristodemo, ambobus Spartanis, narrationes. Hic, quod pugnæ consulto non interfuisset,

CCXXIX. Δύο δὲ τουτέων τῶν τριηκοσίων λέγεται, Εὔρυτόν τε καὶ Ἀριστόδημον, παρεὸν αὐτοῖσι ἀμφοτέροισι, κοινῷ λόγῳ χρησαμένοισι, ἢ ἀποσωθῆναι ὁμοῦ ἐς Σπάρτην, ὡς μεμετιμένοι τε ἦσαν ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὑπὸ Λεωνίδεω, καὶ κατεκέατο ἐν Ἀλπηνοῖσι ὀφθαλμιῶντες ἐς τὸ ἔσχατον· ἢ, εἴ γε μὴ ἐβούλοντο νοστῆσαι, ἀποθανέειν ἅμα τοῖσι ἄλλοισι· παρεόν σφι τουτέων τὰ ἕτερα ποιέειν, οὐκ ἐθελῆσαι ὁμοφρονέειν· ἀλλὰ γνώμῃ διενειχθέντας, Εὔρυτον μὲν πυθόμενον τῶν Περσέων τὴν περίοδον, αἰτήσαντά τε τὰ ὅπλα καὶ ἐνδύντα, ἄγειν αὐτὸν κελεῦσαι τὸν εἵλωτα ἐς τοὺς μαχομένους· ὅκως δὲ αὐτὸν ἤγαγε, τὸν μὲν ἀγαγόντα, οἴχεσθαι φεύγοντα, τὸν δὲ, ἐσπεσόντα ἐς τὸν ὅμιλον, διαφθαρῆναι· Ἀριστόδημον δὲ, λειποψυχέοντα λειφθῆναι. Εἰ μέν νυν ἦν μοῦνον Ἀριστόδημον ἀναγήσαντα ἀπονοστῆσαι ἐς Σπάρτην, ἢ καὶ ὁμοῦ σφέων ἀμφοτέρων τὴν κομιδὴν γενέσθαι, δοκέειν ἐμοὶ, οὐκ ἂν σφι Σπαρτιήτας μῆνιν οὐδεμίην προσθέσθαι· νυνὶ δὲ, τοῦ μὲν αὐτῶν ἀπολομένου, τοῦ δὲ, τῆς μὲν αὐτῆς ἐχομένου πρόφασις, οὐκ ἐθελήσαντος δὲ ἀποθνήσκειν, ἀναγκαίως σφι ἔχειν μηνίσαι μεγάλως Ἀριστοδήμῳ.

CCXXX. Οἱ μέν νυν οὕτω σωθῆναι λέγουσι Ἀριστόδημον ἐς Σπάρτην, καὶ διὰ πρόφασιν τοιήνδε. οἱ δὲ, ἄγγελον πεμφθέντα ἐκ τοῦ στρατοπέδου, ἐξεὸν αὐτῷ καταλαβεῖν τὴν μάχην γινομένην, οὐκ ἐθελῆσαι, ἀλλ' ὑπομείναντα ἐν τῇ ὁδῷ, περιγενέσθαι· τὸν δὲ, συνάγγελον αὐτοῦ, ἀπικόμενον ἐς τὴν μάχην, ἀποθανεῖν.

notatus infamia, post in prœlio Platæensi strenuissimis facinoribus crimi-

CCXXXI. Ἀπονοστήσας δὲ ἐς Λακεδαίμονα ὁ Ἀριστόδημος, ὄνειδός τε εἶχε καὶ ἀτιμίην. πάσχων δὲ τοιάδε ἠτίμωτο· οὔτε οἱ πῦρ οὐδεὶς ἔνανε Σπαρτιητέων, οὔτε διελέγετο, ὄνειδός τε εἶχε, ὁ τρέσας Ἀριστόδημος καλεόμενος.

ne ignaviæ se purgat [9. 71.].

ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῇ ἐν Πλαταιῇσι μάχῃ ἀνέλαβε πᾶσαν τὴν ἐπενεχθεῖσάν οἱ αἰτίην.

Pantites, alius Spartiata, quod et ipse a pugna afuisset, infamia adspersus, suspendio vitam finit.

CCXXXII. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλον ἀποπεμφθέντα ἄγγελον ἐς Θεσσαλίην τῶν τριηκοσίων τουτέων, περιγενέσθαι, τῷ οὔνομα εἶναι Παντίτην· νοστήσαντα δὲ τοῦτον ἐς Σπάρτην, ὡς ἠτίμωτο, ἀπάγξασθαι.

Thebani in ipso prœlio se dedunt Persis, a quibus mancipiorum loco habentur.

CCXXXIII. Οἱ δὲ Θηβαῖοι, τῶν ὁ Λεοντιάδης ἐστρατήγεε, τέως μὲν μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐόντες ἐμάχοντο, ὑπ' ἀναγκαίης ἐχόμενοι, πρὸς τὴν βασιλέος στρατιήν· ὡς δὲ εἶδον κατυπέρτερα τῶν Περσέων γινόμενα τὰ πρήγματα, οὕτω δὴ τῶν σὺν Λεωνίδῃ Ἑλλήνων ἐπειγομένων ἐπὶ τὸν κολωνόν, ἀποσχισθέντες τουτέων, χεῖράς τε προέτεινον, καὶ ἤϊσαν ἆσσον τῶν βαρβάρων· λέγοντες τὸν ἀληθέστατον τῶν λόγων, ὡς "καὶ μηδίζουσι, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐν πρώτοισι ἔδοσαν βασιλέϊ, ὑπὸ δὲ ἀναγκαίης ἐχόμενοι ἐς Θερμοπύλας ἀπικοίατο, καὶ ἀναίτιοι εἶεν τοῦ τρώματος τοῦ γεγονότος βασιλέϊ." ὥς τε ταῦτα λέγοντες, περιεγίνοντο· εἶχον γὰρ καὶ Θεσσαλοὺς τῶν λόγων τουτέων μάρτυρας. Οὐ μέντοι τάγε πάντα εὐτύχησαν· ὡς γὰρ αὐτοὺς ἔλαβον οἱ βάρβαροι ἐλθόντας, τοὺς μέν τινας καὶ ἀπέκτειναν προσιόντας, τοὺς δὲ πλεῦνας αὐτέων, κελεύσαντος Ξέρξεω, ἔστιζον στίγματα βασιλήϊα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ Λεοντιάδεω· τοῦ τὸν παῖδα Εὐρύμαχον χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσαν Πλαταιέες, στρατηγήσαντα ἀνδρῶν Θηβαίων τετρακοσίων, καὶ σχόντα τὸ ἄστυ τὸ Πλαταιέων.

Xerxi fortitudine Spartanorum perculso

CCXXXIV. Οἱ μὲν δὴ περὶ Θερμοπύλας Ἕλληνες οὕτω ἠγωνίσαντο, Ξέρξης δὲ καλέσας Δημάρητον, εἰρώτα ἀρξάμενος ἐνθένδε· "Δημάρητε, ἀνὴρ εἷς ἀγαθός. τεκμαίρομαι "δὲ τῇ ἀληθηίῃ· ὅσα γὰρ εἶπας, ἅπαντα ἀπέβη οὕτω. "νῦν δέ μοι εἰπὲ, κόσοι τινές εἰσι οἱ λοιποὶ Λακεδαιμόνιοι, "καὶ τουτέων ὁκόσοι τοιοῦτοι τὰ πολέμια, εἴτε καὶ ἅπαν- "τες." Ὁ δ' εἶπε· "Ὦ βασιλεῦ, πλῆθος μὲν πάντων τῶν "Λακεδαιμονίων πολλὸν, καὶ πόλις πολλαί· τὸ δὲ θέλεις

" ἐκμαθέειν, εἰδήσεις. Ἔστι ἐν τῇ Λακεδαίμονι Σπάρτη,
" πόλις ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων μάλιστά κη. οὗτοι πάντες
" εἰσὶ ὁμοῖοι τοῖσι ἐνθάδε μαχεσαμένοισι· οἵ γε μὲν ἄλλοι
" Λακεδαιμόνιοι, τούτοισι μὲν οὐκ ὁμοῖοι, ἀγαθοὶ δέ."
Εἶπε πρὸς ταῦτα Ξέρξης· " Δημάρητε, τέῳ τρόπῳ ἀπο-
" νητότατα τῶν ἀνδρῶν τουτέων ἐπικρατήσομεν; ἴθι ἐξήγεο.
" σὺ γὰρ ἔχεις αὐτέων τὰς διεξόδους τῶν βουλευμάτων, οἷα
" βασιλεὺς γενόμενος."

quid Demaratus suaserit. Insula Cythera.

CCXXXV. Ὁ δὲ ἀμείβετο· " Ὦ βασιλεῦ, εἰ μὲν δὴ
" συμβουλεύσαί μοι προθύμως, δίκαιόν μέ σοί ἐστι φράζειν
" τὸ ἄριστον. εἰ τῆς ναυτικῆς στρατιῆς νέας τριηκοσίας ἀ-
" ποστείλειας ἐπὶ τὴν Λάκαιναν χώρην. Ἔστι δὲ ἐπ' αὐ-
" τῇ νῆσος ἐπικειμένη, τῇ οὔνομά ἐστι Κύθηρα· τὴν Χί-
" λων, ἀνὴρ παρ' ἡμῖν σοφώτατος γενόμενος, κέρδος μέζον,
" ἔφη, εἶναι Σπαρτιήτῃσι κατὰ τῆς θαλάσσης καταδεδυκέ-
" ναι μᾶλλον ἢ ὑπερέχειν, αἰεί τι προσδοκῶν ἀπ' αὐτῆς
" τοιοῦτο ἔσεσθαι οἷόν τι ἐγὼ ἐξηγέομαι· οὔ τι τὸν σὸν
" στόλον προειδώς, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως φοβεόμενος ἀνδρῶν
" στόλον. ἐκ ταύτης ὦν τῆς νήσου ὁρμεώμενοι, φοβεόντων
" τοὺς Λακεδαιμονίους. παροίκου δὲ πολέμου σφι ἐόντος
" οἰκηΐου, οὐδὲν δεινοὶ ἔσονταί τοι, μὴ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος
" ἁλισκομένης ὑπὸ τοῦ πεζοῦ, βοηθέωσι ταύτῃ. καταδου-
" λωθείσης δὲ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἀσθενὲς ἤδη τὸ Λα-
" κωνικὸν μοῦνον λείπεται. Ἢν δὲ ταῦτα μὴ ποιῇς, τά-
" δε τοι προσδόκα ἔσεσθαι. ἔστι τῆς Πελοποννήσου ἰσ-
" θμὸς στεινός· ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ πάντων Πελοποννησίων
" συνομοσάντων ἐπὶ σοί, μάχας ἰσχυροτέρας ἄλλας τῶν
" γενομένων προσδέκεο ἔσεσθαί τοι. ἐκεῖνο δὲ ποιήσαντι, ἀ-
" μαχητὶ ὅ τε ἰσθμὸς οὗτος καὶ αἱ πόλις προσχωρήσουσι."

Sententia Achæmenis.

CCXXXVI. Λέγει μετὰ τοῦτον Ἀχαιμένης, ἀδελφεός τε ἐὼν Ξέρξεω, καὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγός, παραπυχών τε τῷ λόγῳ, καὶ δείσας μὴ ἀναγνωσθῇ Ξέρξῃ ποιέειν ταῦτα· " Ὦ βασιλεῦ, ὁρέω σε ἀνδρὸς ἐνδεκόμενον

" λόγους, ὃς φθονέει τοι εὖ πρήσσοντι, ἢ καὶ προδιδοῖ
" πρήγματα τὰ σά. καὶ γὰρ δὴ καὶ τρόποισι τοιούτοισι
" χρεώμενοι οἱ Ἕλληνες χαίρουσι· τοῦ τε εὐτυχέειν φθο-
" νέουσι, καὶ τὸ κρέσσον στυγέουσι. Εἰ δ' ἐπὶ τῇσι παρ-
" εούσῃσι τύχῃσι, τῶν νέες νεναυηγήκασι τετρακόσιαι, ἄλ-
" λας ἐκ τοῦ στρατοπέδου τριηκοσίας ἀποπέμψεις περι-
" πλώειν Πελοπόννησον, ἀξιόμαχοί τοι γίνονται οἱ ἀντίπα-
" λοι. ἀλλὰ δὲ ἐὼν ὁ ναυτικὸς στρατὸς, δυσμεταχείριστός
" τε αὐτοῖσι γίνεται, καὶ ἀρχὴν οὐκ ἀξιόμαχοί τοι ἔσον-
" ται· καὶ πᾶς ὁ ναυτικὸς τῷ πεζῷ ἀρήξει, καὶ ὁ πεζὸς
" τῷ ναυτικῷ, ὁμοῦ πορευόμενος. εἰ δὲ διασπάσεις, οὔτε σὺ
" ἔσεαι κείνοισι χρήσιμος, οὔτε κεῖνοι σοί. Τὰ σεωυτοῦ δὲ
" τιθέμενος εὖ, γνώμην ἔχε τὰ τῶν ἀντιπολέμων μὴ ἐπιλέ-
" γεσθαι πρήγματα, τῇ τε στήσονται τὸν πόλεμον, τά τε
" ποιήσουσι, ὅσοι τε πλῆθός εἰσι. ἱκανοὶ γὰρ ἐκεῖνοί γε αὐ-
" τοὶ ἑωυτῶν πέρι φροντίζειν εἰσὶ, ἡμεῖς δὲ ἡμέων ὡσαύτως.
" Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἢν ἴωσι ἀντία Πέρσῃσι ἐς μάχην, οὐ-
" δὲ ἓν τὸ παρεὸν τρῶμα ἀνιεῦνται."

CCXXXVII. Ἀμείβεται Ξέρξης τοῖσδε· " Ἀχαίμενες, Consilium Demarati a Xerxe repudiatum.
" εὖ τέ μοι δοκέεις λέγειν, καὶ ποιήσω ταῦτα. Δημάρη-
" τος δὲ λέγει μὲν τὰ ἄριστα ἔλπεται εἶναι ἐμοὶ, γνώμῃ
" μέντοι ἐσσοῦται ὑπὸ σεῦ. οὐ γὰρ δὴ κεῖνό γε ἐνδέξομαι,
" ὅκως οὐκ εὐνοέει τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι, τοῖσί τε λεγομέ-
" νοισι πρότερον ἐκ τούτου σταδμώμενος, καὶ τῷ ἐόντι, ὅτι
" πολίτης μὲν πολίτῃ εὖ πρήσσοντι φθονέει, καί ἐστι
" δυσμενὴς τῇ σιγῇ· οὐδ' ἂν, συμβουλευομένου τοῦ ἀστοῦ,
" πολίτης ἀνὴρ τὰ ἄριστά οἱ δοκέοντα εἶναι ὑποδέοιτο, εἰ
" μὴ πρόσω ἀρετῆς ἀνήκοι· σπάνιοι δ' εἰσὶ οἱ τοιοῦτοι. ξεῖνος
" δὲ ξείνῳ εὖ πρήσσοντί ἐστι εὐμενέστατον πάντων, συμβου-
" λευομένου τε ἂν συμβουλεύσειε τὰ ἄριστα. οὕτω ὦν κα-
" κολογίης πέρι τῆς ἐς Δημάρητον, ἐόντος ἐμοὶ ξείνου, ἔχεσ-
" θαί τινα τοῦ λοιποῦ κελεύω."

CCXXXVIII. Ταῦτα εἴπας Ξέρξης, διεξῄει διὰ τῶν Xerxis im-

potens in Leonidam mortuum ira.

νεκρῶν· καὶ Λεωνίδεω, ἀκηκοὼς ὅτι βασιλεύς τε ἦν καὶ στρατηγὸς Λακεδαιμονίων, ἐκέλευσε ἀποταμόντας τὴν κεφαλὴν ἀνασταυρῶσαι. δῆλά μοι πολλοῖσι μὲν καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε οὐκ ἥκιστα γέγονε, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης πάντων δὴ μάλιστα ἀνδρῶν ἐθυμώθη ζώοντι Λεωνίδῃ. οὐ γὰρ ἄν κοτε ἐς τὸν νεκρὸν ταῦτα παρενόμησε· ἐπεὶ τιμᾷν μάλιστα νομίζουσι τῶν ἐγὼ οἶδα ἀνθρώπων Πέρσαι ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἐποίευν τοῖσι ἐπετέτακτο ποιέειν.

Quaratione Spartani de Persarum bellico contra Græciam apparatu primi certiores facti.

CCXXXIX. Ἄνειμι δὲ ἐκεῖσε τοῦ λόγου, τῷ μοι τὸ πρότερον ἐξέλιπε. Ἐπύθοντο Λακεδαιμόνιοι, ὅτι βασιλεὺς στέλλοιτο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, πρῶτοι· καὶ οὕτω δὴ ἐς τὸ χρηστήριον τὸ ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψαν, ἐνθα δή σφι ἐχρήσθη τὰ ὀλίγῳ πρότερον εἶπον. ἐπύθοντο δὲ τρόπῳ δωμασίῳ. Δημάρητος γὰρ ὁ Ἀρίστωνος, φυγὼν ἐς Μήδους, ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, καὶ τὸ οἰκὸς ἐμοὶ συμμαχέεται, οὐκ ἦν εὔνοος Λακεδαιμονίοισι. πάρεστι δὲ εἰκάζειν, εἴτε εὐνοίῃ ταῦτα ἐποίησε, εἴτε καὶ καταχαίρων. Ἐπεί τε γὰρ Ξέρξῃ ἔδοξε στρατηλατέειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐὼν ἐν Σούσοισι ὁ Δημάρητος, καὶ πυθόμενος ταῦτα, ἠθέλησε Λακεδαιμονίοισι ἐξαγγεῖλαι. ἄλλως μὲν δὴ οὐκ εἶχε σημῆναι· ἐπικίνδυνον γὰρ ἦν μὴ λαμφθείη· ὁ δὲ μηχανᾶται τοιάδε. δελτίον δίπτυχον λαβών, τὸν κηρὸν αὐτοῦ ἐξέκνησε, καὶ ἔπειτα ἐν τῷ ξύλῳ τοῦ δελτίου ἔγραψε τὴν βασιλέος γνώμην· ποιήσας δὲ ταῦτα, ὀπίσω ἐπέτηξε τὸν κηρὸν ἐπὶ τὰ γράμματα, ἵνα φερόμενον κενὸν τὸ δελτίον, μηδὲν πρῆγμα παρέχοι οἱ πρὸς τῶν φυλάκων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀπίκετο ἐς τὴν Λακεδαίμονα, οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρίν γε δή σφι, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, Κλεομένεος μὲν θυγάτηρ, Λεωνίδεω δὲ γυνή, Γοργὼ, ὑπέθετο, ἐπιφρασθεῖσα αὐτή, τὸν κηρὸν κνᾶν κελεύουσα, καὶ εὑρήσειν σφέας γράμματα ἐν τῷ ξύλῳ. πειθόμενοι δὲ, εὗρον καὶ ἐπελέξαντο, ἔπειτα δὲ τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι ἐπέστειλαν. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέσθαι.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΟΓΔΟΗ.

ΟΥΡΑΝΙΑ.

Οἱ δὲ Ἑλλήνων ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντες, ἔσαν οἵδε. Ἀθηναῖοι μὲν, νέας παρεχόμενοι ἑπτά καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν· ὑπὸ δὲ ἀρετῆς τε καὶ προθυμίης Πλαταιέες, ἄπειροι τῆς ναυτικῆς ἐόντες, συνεπλήρουν τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὰς νέας. Κορίνθιοι δὲ τεσσεράκοντα νέας παρείχοντο· Μεγαρέες δὲ, εἴκοσι· καὶ Χαλκιδέες ἐπλήρουν εἴκοσι, Ἀθηναίων σφὶ παρεχόντων τὰς νέας· Αἰγινῆται δὲ, ὀκτωκαίδεκα· Σικυώνιοι δὲ, δυώδεκα· Λακεδαιμόνιοι δὲ, δέκα· Ἐπιδαύριοι δὲ, ὀκτώ· Ἐρετριέες δὲ, ἑπτά· Τροιζήνιοι δὲ, πέντε· Στυρέες δὲ, δύο· καὶ Κεῖοι, δύο τε νέας, καὶ πεντηκοντέρους δύο· Λοκροὶ δέ σφι οἱ Ὀπούντιοι ἐπεβώθεον, πεντηκοντέρους ἔχοντες ἑπτά.

Exponuntur deinceps res mari gestæ. Qui Græciæ populi classem instruxerint.

II. Ἔσαν μὲν ὦν οὗτοι οἱ στρατευόμενοι ἐπ' Ἀρτεμίσιον· εἴρηται δέ μοι καὶ ὡς τὸ πλῆθος ἕκαστοι τῶν νεῶν παρείχοντο. ἀριθμὸς δὲ τῶν συλλεχθεισέων νεῶν ἐπ' Ἀρτεμίσιον, ἦν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, μία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διηκόσιαι. Τὸν δὲ στρατηγὸν τὸν τὸ μέγιστον κράτος ἔχοντα, παρείχοντο Σπαρτιῆται, Εὐρυβιάδεα τὸν Εὐρυκλείδεω. οἱ γὰρ σύμμαχοι οὐκ ἔφασαν "ἢν μὴ ὁ Λάκων

Numerus navium ad Artemisium collectarum. Summus earum præfectus, Eurybiades Spartiata.

ἡγεμονεύῃ, Ἀθηναίοισι ἕψεσθαι ἡγεομένοισι, ἀλλὰ λύσειν τὸ μέλλον ἔσεσθαι στράτευμα."

Athenienſium prudentia imperium maritimum Spartanis in hoc temporis articulo concedentium.

III. Ἐγένετο γὰρ κατ' ἀρχὰς λόγος, πρὶν ἢ καὶ ἐς Σικελίην πέμπειν ἐπὶ συμμαχίην, ὡς τὸ ναυτικὸν Ἀθηναίοισι χρεὸν εἴη ἐπιτρέπειν. ἀντιβάντων δὲ τῶν συμμάχων, εἶκον οἱ Ἀθηναῖοι, μέγα πεποιημένοι περιεῖναι τὴν Ἑλλάδα, καὶ γνόντες, εἰ στασιάσουσι περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὡς ἀπολέεται ἡ Ἑλλάς· ὀρθὰ νοεῦντες. στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσούτῳ κάκιόν ἐστι, ὅσῳ πόλεμος εἰρήνης. Ἐπιστάμενοι ὦν αὐτὸ τοῦτο, οὐκ ἀντέτεινον, ἀλλ' εἶκον μέχρι ὅσου κάρτα ἐδέοντο αὐτέων, ὡς διέδεξαν. ὡς γὰρ δὴ, ὡσάμενοι τὸν Πέρσεα, περὶ τῆς ἐκείνου ἤδη τὸν ἀγῶνα ἐποιεῦντο, πρόφασιν τὴν Παυσανίεω ὕβριν προϊσχόμενοι, ἀπείλοντο τὴν ἡγεμονίην τοὺς Λακεδαιμονίους. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο.

Græcis de fuga capeſſenda deliberantibus, Eubœenſes Themiſtocli, claſſis Athenienſium præfecto, amplissimis muneribus dandis perſuadent, ut cæteros ad prœlium ante Eubœam pugnandum permovere studeat.

IV. Τότε δὲ οὗτοι οἱ καὶ ἐπ' Ἀρτεμίσιον Ἑλλήνων ἀπικόμενοι, ὡς εἶδον νέας τε πολλὰς καταχθείσας ἐς τὰς Ἀφέτας, καὶ στρατιῆς ἅπαντα πλέα, ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων ἀπέβαινε ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκεον, καταῤῥωδήσαντες, δρησμὸν ἐβουλεύον ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα. γνόντες δὲ σφέας οἱ Εὐβοέες ταῦτα βουλευομένους, ἐδέοντο Εὐρυβιάδεω προσμεῖναι χρόνον ὀλίγον, ἔστ' ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκθέωνται. ὡς δ' οὐκ ἔπειθον, μεταβάντες, τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν πείθουσι Θεμιστοκλέα ἐπὶ μισθῷ τριήκοντα ταλάντοισι, ἐπ' ᾧ τε καταμείναντες πρὸ τῆς Εὐβοίης ποιήσονται τὴν ναυμαχίην.

Id quomodo Themiſtocles effectum dederit.

V. Ὁ δὲ Θεμιστοκλέης τοὺς Ἕλληνας ἐπισχεῖν ὧδε ποιέει. Εὐρυβιάδῃ τουτέων τῶν χρημάτων μεταδιδοῖ πέντε τάλαντα, ὡς παρ' ἑωυτοῦ δῆθεν διδούς. ὡς δέ οἱ οὗτος ἀνεπέπειστο, Ἀδείμαντος γὰρ ὁ Ὠκύτου, Κορίνθιος στρατηγὸς, τῶν λοιπῶν ἥσπαιρε μοῦνος, φάμενος ἀποπλώσεσθαί τε ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, καὶ οὐ παραμενέειν, πρὸς

δὴ τοῦτον εἶπε ὁ Θεμιστοκλέης ἐπομόσας· "Οὐ σύ γε "ἡμέας ἀπολείψεις, ἐπεί τοι ἐγὼ μέζω δῶρα δώσω ἢ βα- "σιλεὺς ἄν τοι ὁ Μήδων πέμψειε ἀπολιπόντι τοὺς συμ- "μάχους." ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ πέμπει ἐπὶ τὴν νέα τὴν Ἀδειμάντου τάλαντα ἀργυρίου τρία. Οὗτοί τε δὴ πλεηγέντες δώροισι, ἀναπεπεισμένοι ἔσαν, καὶ τοῖσι Εὐβοέεσι ἐκεχάριστο· αὐτός τε ὁ Θεμιστοκλέης ἐκέρδηνε, ἐλάνθανε δὲ τὰ λοιπὰ ἔχων· ἀλλ' ἠπιστέατο οἱ μεταλαβόντες τουτέων τῶν χρημάτων, ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ τὰ χρήματα.

VI. Οὕτω δὴ κατέμεινάν τε ἐν τῇ Εὐβοίῃ, καὶ ἐναυμάχησαν. ἐγένετο δὲ ὧδε. Ἐπεί τε δὴ ἐς τὰς Ἀφέτας περὶ δείλην πρωΐην γινομένην ἀπίκατο οἱ βάρβαροι, πυθόμενοι μὲν ἔτι καὶ πρότερον περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ναυλοχέειν νέας Ἑλληνίδας ὀλίγας, τότε δὲ αὐτοὶ ἰδόντες, πρόθυμοι ἔσαν ἐπιχειρέειν, εἴ κως ἕλοιεν αὐτάς. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἀντίης προσπλώειν οὔ κω σφι ἐδόκεε, τῶνδε εἵνεκα, μή κως ἰδόντες οἱ Ἕλληνες προσπλώοντας, ἐς φυγὴν ὁρμήσειαν, φεύγοντάς τε εὐφρόνη καταλάβοι· καὶ ἔμελλον δηθὲν ἐκφεύξεσθαι· ἔδει δὲ μηδὲ πυρφόρον, τῷ ἐκείνων λόγῳ, ἐκφυγόντα περιγενέσθαι.

VII. Πρὸς ταῦτα ὧν τάδε ἐμηχανέοντο. τῶν νεῶν ἀπασέων ἀποκρίναντες διηκοσίας, περιέπεμπον ἔξωθεν Σκιάθου, ὡς ἂν μὴ ὀφθέωσι ὑπὸ τῶν πολεμίων περιπλώουσαι Εὔβοιαν κατά τε Καφηρέα καὶ περὶ Γεραιστόν, ἐς τὸν Εὔριπον, ἵνα δὴ περιλάβοιεν, οἱ μὲν, ταύτῃ ἀπικόμενοι, καὶ φράξαντες αὐτέων τὴν ὀπίσω φέρουσαν ὁδὸν, σφεῖς δὲ, ἐπισπόμενοι ἐξ ἐναντίης. ταῦτα βουλευσάμενοι ἀπέπεμπον τῶν νεῶν τὰς ταχθείσας, αὐτοὶ οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες ταύτης τῆς ἡμέρης τοῖσι Ἕλλησι ἐπιθήσεσθαι, οὐδὲ πρότερον ἢ τὸ συνθημά σφι ἔμελλε φανήσεσθαι παρὰ τῶν περιπλωόντων ὡς ἥκοντων. ταύτας μὲν δὴ περιέπεμπον· τῶν δὲ λοιπέων νεῶν ἐν τῇσι Ἀφέτῃσι ἐποιεῦντο ἀριθμόν.

Naves ce a Persis præmissæ, quæ Eubœam circumvectæ potitæque Euripo fugam Græcis intercludere rent.

VIII. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ οὗτοι ἀριθμὸν Re per

Scylliam urinatorem Græcorum ducibus prodita,

ἐποιεῦντο τῶν νεῶν, ἦν γὰρ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τούτῳ Σκυλλίης Σκιωναῖος, δύτης τῶν τότε ἀνθρώπων ἄριστος· ὃς καὶ ἐν τῇ ναυηγίῃ τῇ κατὰ τὸ Πήλιον γενομένῃ πολλὰ μὲν ἔσωσε τῶν χρημάτων τοῖσι Πέρσῃσι, πολλὰ δὲ καὶ αὐτὸς περιεβάλετο· οὗτος ὁ Σκυλλίης ἐν νόῳ μὲν εἶχε ἄρα καὶ πρότερον αὐτομολήσειν ἐς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' οὐ γάρ οἱ παρέσχε, ὡς τότε. ὅτεῳ μὲν δὴ τρόπῳ τὸ ἐνθεῦτεν ἥδη ἀπίκετο ἐς τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἔχω εἰπαι ἀτρεκέως· δωυμάζω δὲ εἰ τὰ λεγόμενά ἐστι ἀληθέα. λέγεται γὰρ ὡς ἐξ Ἀφετέων δὺς ἐς τὴν θάλασσαν, οὐ πρότερον ἀνέσχε πρὶν ἢ ἀπίκετο ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, σταδίους μάλιστά κη τούτους ἐς ὀγδώκοντα διὰ τῆς θαλάσσης διεξελθών. λέγεται μέν νυν καὶ ἄλλα ψευδέσι εἰκελα περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου· τὰ δὲ μετεξέτερα, ἀληθέα. περὶ μέντοι τούτου γνώμη μοι ἀποδεδέχθω, πλοίῳ μιν ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. ὡς δὲ ἀπίκετο, αὐτίκα ἐσήμηνε τοῖσι στρατηγοῖσι τήν τε ναυηγίην, ὡς γένοιτο, καὶ τὰς περιπεμφθείσας τῶν νεῶν περὶ Εὔβοιαν.

navibus illis obviam eundi consilium capitur. Sed dum Græci, relicto Artemisio, in altum provehuntur,

IX. Τοῦτο δὲ ἀκούσαντες οἱ Ἕλληνες, λόγον σφίσι αὐτοῖσι ἐδίδοσαν. πολλῶν δὲ λεχθέντων, ἐνίκα, τὴν ἡμέρην ἐκείνην αὐτοῦ μείναντάς τε καὶ αὐλισθέντας, μετέπειτα νύκτα μέσην παρέντας, πορεύεσθαι, καὶ ἀπαντᾷν τῇσι περιπλωούσῃσι τῶν νηῶν. μετὰ δὲ τοῦτο, ὡς οὐδείς σφι ἐπέπλωε, δείλην ὀψίην γινομένην τῆς ἡμέρης φυλάξαντες, αὐτοὶ ἐπανέπλωον ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἀπόπειρων αὐτέων ποιήσασθαι βουλόμενοι τῆς τε μάχης καὶ τοῦ διεκπλόου.

barbari et ipsi Aphetis solvunt.

X. Ὀρέοντες δὲ σφεας οἵ τε ἄλλοι στρατιῶται οἱ Ξέρξεω καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐπιπλώοντας νηυσὶ ὀλίγῃσι, πάγχυ σφι μανίην ἐπενείκαντες, ἀνῆγον καὶ αὐτοὶ τὰς νέας, ἐλπίσαντές σφεας εὐπετέως αἱρήσειν· οἰκότα κάρτα ἐλπίσαντες. τὰς μέν γε τῶν Ἑλλήνων ὁρέοντες ὀλίγας νέας, τὰς δὲ ἑωυτῶν, πλήθεΐ τε πολλαπλησίας, καὶ ἄμεινον πλωούσας. καταφρονήσαντες ταῦτα, ἐκυκλοῦντο αὐτοὺς ἐς μέσον.

Ὅσοι μὲν νυν τῶν Ἰώνων ἦσαν εὔνοοι τοῖσι Ἕλλησι, ἀέκοντές τε ἐστρατεύοντο, συμφορήν τε ἐποιεῦντο μεγάλην, ὁρέοντες περιεχομένους αὐτοὺς, καὶ ἐπιστάμενοι ὡς οὐδεὶς αὐτέων ἀπονοστήσει· οὕτω ἀσθενέα σφι ἐφαίνετο εἶναι τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα. ὅσοισι δὲ καὶ ἡδομένοισι ἦν τὸ γινόμενον, ἅμιλλαν ἐποιεῦντο ὅκως αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος νέα Ἀττικὴν ἑλὼν, παρὰ βασιλῆος δῶρα λάμψεται· Ἀθηναίων γὰρ αὐτοῖσι λόγος ἦν πλεῖστος ἀνὰ τὰ στρατόπεδα.

XI. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς ἐσήμηνε, πρῶτα μὲν, ἀντίπρωροι τοῖσι βαρβάροισι γενόμενοι, ἐς τὸ μέσον τὰς πρύμνας συνήγαγον· δεύτερα δὲ σημήναντος, ἔργου εἴχοντο, ἐν ὀλίγῳ περ ἀπολαμφθέντες, καὶ κατὰ στόμα. Ἐνθαῦτα τριήκοντα νέας αἱρέουσι τῶν βαρβάρων, καὶ τὸν Γόργου τοῦ Σαλαμινίων βασιλῆος ἀδελφεὸν Φιλάονα τὸν Χέρσιος, λόγιμον ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἄνδρα. πρῶτος δὲ Ἑλλήνων νέα τῶν πολεμίων εἷλε ἀνὴρ Ἀθηναῖος Λυκομήδης Αἰσχρέου, καὶ τὸ ἀριστήϊον ἔλαβε οὗτος. Τοὺς δ' ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἑτεραλκέως ἀγωνιζομένους, νὺξ ἐπελθοῦσα διέλυσε. οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἀπέπλωον, οἱ δὲ βάρβαροι ἐς τὰς Ἀφέτας, πολλὸν παρὰ δόξαν ἀγωνισάμενοι. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Ἀντίδωρος Λήμνιος, μοῦνος τῶν σὺν βασιλέϊ Ἑλλήνων ἐόντων, αὐτομολέει ἐς τοὺς Ἕλληνας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦτο τὸ ἔργον ἔδοσαν αὐτῷ χῶρον ἐν Σαλαμῖνι.

Hinc pugna oritur navalis, Marte pugnata ancipiti et nocte diremta, Græcis Artemisium, barbaris Aphetas repetentibus.

XII. Ὡς δὲ εὐφρόνη ἐγεγόνεε, ἦν μὲν τῆς ὥρης μέσον θέρος, ἐγίνετο δὲ ὕδωρ τε ἄπλετον διὰ πάσης τῆς νυκτὸς, καὶ σκληραὶ βρονταὶ ἀπὸ τοῦ Πηλίου· οἱ δὲ νεκροὶ καὶ τὰ ναυήγια ἐξεφορέοντο ἐς τὰς Ἀφέτας, καὶ περί τε τὰς πρῴρας τῶν νεῶν εἱλέοντο, καὶ ἐτάρασσον τοὺς ταρσοὺς τῶν κωπέων. οἱ δὲ στρατιῶται οἱ ταύτῃ, ἀκούοντες ταῦτα, ἐς φόβον κατιστέατο, ἐλπίζοντες πάγχυ ἀπολέεσθαι, ἐς οἷα κακὰ ἥκον. πρὶν γὰρ ἢ καὶ ἀναπνεῦσαί σφεας ἔκ τε τῆς ναυηγίης καὶ τοῦ χειμῶνος τοῦ γενομένου κατὰ Πήλιον, ὑπέλαβε ναυμα-

Eadem nocte tempestas coorta, Persarum et classem terret,

χίη καρτερή· ἐκ δὲ τῆς ναυμαχίης, ὄμβρος τε λάβρος, καὶ ῥεύματα ἰσχυρὰ ἐς θάλασσαν ὡρμημένα, βρονταί τε σκληραί. καὶ τούτοισι μὲν τοιαύτη νὺξ ἐγίνετο.

et naves Eubœam circumvehentes confringit.

XIII. Τοῖσι δὲ ταχθεῖσι αὐτέων περιπλώειν Εὔβοιαν, ἡ αὐτὴ περ ἐοῦσα νὺξ, πολλὸν ἦν ἔτι ἀγριωτέρη, τοσούτῳ ὅσῳ ἐν πελάγεϊ φερομένοισι ἐπέπιπτε. καὶ τὸ τέλος σφι ἐγένετο ἄχαρι· ὡς γὰρ δὴ πλώουσι αὐτοῖσι χειμών τε καὶ τὸ ὕδωρ ἐπεγίνετο, ἐοῦσι κατὰ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης, φερόμενοι τῷ πνεύματι, καὶ οὐκ εἰδότες τῇ ἐφέροντο, ἐξέπιπτον πρὸς τὰς πέτρας. ἐποιέετό τε ταῦτα ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὅκως ἂν ἐξισωθείη τῷ Ἑλληνικῷ τὸ Περσικὸν, μηδὲ πολλῷ πλέον εἴη. οὗτοι μέν νυν περὶ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης διεφθείροντο.

Græcorum classis aucta navibus CXIII, barbaros iterum adoritur. Victoria tunc penes Græcos.

XIV. Οἱ δ' ἐν Ἀφέτῃσι βάρβαροι, ὡς σφι ἀσμένοισι ἡμέρη ἐπέλαμψε, ἀτρέμα τε εἶχον τὰς νέας, καί σφι ἀπεχρέετο κακῶς πρήσσουσι ἡσυχίην ἄγειν ἐν τῷ παρεόντι. τοῖσι δὲ Ἕλλησι ἐπεδώδεον νέες τρεῖς καὶ πεντήκοντα Ἀττικαί. αὗταί τε δὴ σφέας ἐπέρρωσαν ἀπικόμεναι, καὶ ἅμα ἀγγελίη ἐλθοῦσα, ὡς τῶν βαρβάρων οἱ περιπλώοντες τὴν Εὔβοιαν πάντες εἴησαν διεφθαρμένοι ὑπὸ τοῦ γενομένου χειμῶνος. φυλάξαντες δὴ τὴν αὐτὴν ὥρην, πλώοντες ἐπέπεσον νησὶ Κηλίσσῃσι· ταύτας δὲ διαφθείραντες, ὡς εὐφρόνη ἐγένετο, ἀπέπλωον ὀπίσω ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον.

XV. Τρίτῃ δὲ ἡμέρῃ, δεινόν τι ποιησάμενοι οἱ στρατηγοὶ τῶν βαρβάρων, νέας οὕτω σφι ὀλίγας λυμαίνεσθαι, καὶ τὸ ἀπὸ Ξέρξεω δειμαίνοντες, οὐκ ἀνέμειναν ἔτι τοὺς Ἕλληνας μάχης ἄρξαι· ἀλλὰ παρακελευσάμενοι, κατὰ μέσον ἠμέρης ἀνῆγον τὰς νέας. Συνέπιπτε δὲ ὥστε ταῖς αὐταῖς ἡμέραις τὰς ναυμαχίας γίνεσθαι ταύτας καὶ τὰς πεζομαχίας τὰς ἐν Θερμοπύλῃσι. ἦν δὲ πᾶς ὁ ἀγὼν τοῖσι κατὰ θάλασσαν, περὶ τοῦ Εὐρίπου· ὥσπερ τοῖσι ἀμφὶ Λεωνίδεα, τὴν ἐσβολὴν φυλάσσειν. οἱ μὲν δὴ παρεκελεύοντο, ὅκως μὴ παρήσουσι ἐς τὴν Ἑλλάδα τοὺς βαρβάρους, οἱ δ',

ὅκως τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα διαφθείραντες, τοῦ πόρου κρατήσωσι.

XVI. Ὡς δὲ ταξάμενοι οἱ Ξέρξεω ἐπέπλωον, οἱ Ἕλληνες ἀτρέμας εἶχον πρὸς τῷ Ἀρτεμισίῳ. οἱ δὲ βάρβαροι μηνοειδὲς ποιήσαντες τῶν νεῶν, ἐκυκλέοντο ὡς περιλάβοιεν αὐτούς. ἐνθεῦτεν οἱ Ἕλληνες ἐπανέπλωόν τε καὶ συνέμισγον. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ παραπλήσιοι ἀλλήλοισι ἐγίνοντο. ὁ γὰρ Ξέρξεω στρατὸς ὑπὸ μεγάθεός τε καὶ πλήθεος, αὐτὸς ὑπ' ἑωυτοῦ ἔπιπτε, ταρασσομενέων τε τῶν νεῶν, καὶ περιπιπτουσέων περὶ ἀλλήλας. ὅμως μέντοι ἀντεῖχε, καὶ οὐκ εἶκε· δεινὸν γὰρ χρῆμα ἐποιεῦντο, ὑπὸ νεῶν ὀλίγων ἐς φυγὴν τράπεσθαι. πολλαὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων νέες διεφθείροντο, πολλοὶ δὲ ἄνδρες· πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνες νέες τε τῶν βαρβάρων καὶ ἄνδρες. οὕτω δὲ ἀγωνιζόμενοι, διέστησαν χωρὶς ἑκάτεροι.

Tertia pugna navalis, acrior illa prioribus dubioque Marte.

XVII. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Αἰγύπτιοι μὲν τῶν Ξέρξεω στρατιωτέων ἠρίστευσαν· οἳ ἄλλα τε μεγάλα ἔργα ἀπεδέξαντο, καὶ νέας αὐτοῖσι ἀνδράσι εἷλον Ἑλληνίδας πέντε. τῶν δὲ Ἑλλήνων κατὰ ταύτην τὴν ἡμέρην ἠρίστευσαν Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀθηναίων Κλεινίης ὁ Ἀλκιβιάδεω· ὃς δαπάνην οἰκηΐην παρεχόμενος ἐστρατεύετο ἀνδράσι τε διηκοσίοισι καὶ οἰκηΐῃ νηΐ.

Ægyptii et Clinias Atheniensis celebrati.

XVIII. Ὡς δὲ διέστησαν ἄσμενοι ἑκάτεροι ἐς ὅρμον ἠπείγοντο. οἱ δὲ Ἕλληνες, ὡς διακριθέντες ἐκ τῆς ναυμαχίης ἀπηλλάχθησαν, τῶν μὲν νεκρῶν καὶ τῶν ναυηγίων ἐπεκράτεον· τρηχέως δὲ περιεφθέντες, καὶ οὐκ ἥκιστα Ἀθηναῖοι, τῶν αἱ ἡμίσεαι τῶν νεῶν τετρωμέναι ἔσαν, δρησμὸν δὴ ἐβουλεύον ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα.

Jam Græci de statione ad Artemisium relinquenda serio cogitantes,

XIX. Νόῳ δὲ λαβὼν ὁ Θεμιστοκλέης, ὡς, εἰ ἀποῤῥαγείη ἀπὸ τοῦ βαρβαροῦ τό τε Ἰωνικὸν φῦλον καὶ τὸ Καρικόν, οἷοί τε εἴησαν τῶν λοιπῶν κατύπερθε γενέσθαι, ἐλαυνόντων τῶν Εὐβοέων πρόβατα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ταύτῃ συλλέξας τοὺς στρατηγοὺς, ἔλεγέ σφι, ὡς δοκέοι ἔχειν τινὰ παλάμην,

primum Eubœensium greges, contra oraculi monitum in Eubœa temere relictos, ne

Persarum præda fiant, ipsi diripiunt:

τῇ ἐλπίζοι τῶν βασιλῆος συμμάχων ἀποστήσειν τοὺς ἀρίστους. ταῦτα μέν νυν ἐς τοσοῦτο παρεγμύνου. ἐπὶ δὲ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι τάδε ποιητέα σφι εἶναί ἔλεγε· τῶν τε προβάτων τῶν Εὐβοεικῶν καταδύειν ὅσα τις ἐθέλοι· κρέσσον γὰρ εἶναι τὴν στρατιὴν ἔχειν, ἢ τοὺς πολεμίους· παραί- 10
νεέ τε προειπεῖν τοῖσι ἑωυτῶν ἑκάστους, πῦρ ἀνακαίειν. κομιδῆς δὲ περὶ, τὴν ὥρην αὐτῷ μελήσειν, ὥστε ἀσινέας ἀπικέσθαι ἐς τὴν Ἑλλάδα. ταῦτα ἤρεσέ σφι ποιέειν· καὶ αὐτίκα πῦρ ἀνακαυσάμενοι, ἐτράποντο πρὸς τὰ πρόβατα.

XX. Οἱ γὰρ Εὐβοέες παραχρησάμενοι τὸν Βάκιδος χρησμὸν ὡς οὐδὲν λέγοντα, οὔτε τι ἐξεκομίσαντο οὐδὲν, οὔτε προεσάξαντο, ὡς παρεσομένου σφι πολέμου, περιπετέα τε ἐποιήσαντο σφίσι αὐτοῖσι τὰ πρήγματα. Βάκιδι γὰρ ὧδε ἔχει περὶ τουτέων ὁ χρησμός· 5

Φράζεο βαρβαρόφωνον· ὅταν ζυγὸν εἰς ἅλα βάλλῃ
βύβλινον, Εὐβοίης ἀπέχειν πολυμηκάδας αἶγας.

τούτοισι δὲ οὐδὲν τοῖσι ἔπεσι χρησαμένοισι ἐν τοῖσι τότε παρεοῦσί τε καὶ προσδοκίμοισι κακοῖσι, παρῆν σφι συμφορῇ χρῆσθαι πρὸς τὰ μέγιστα. 10

deinde, audita interim Spartanorum ad Thermopylas clade, petunt Græciæ interiora.

XXI. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἔπρησσον, παρῆν δὲ ὁ ἐκ Τρηχῖνος κατάσκοπος. ἦν μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ κατάσκοπος, Πολύας, γένος Ἀντικυρεύς, τῷ προσετέτακτο, (καὶ εἶχε πλοῖον κατῆρες ἑτοῖμον,) εἰ παλήσειε ὁ ναυτικὸς στρατὸς, σημαίνειν τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι· ὡς δ' αὖτως 5
ἦν Ἀξρώνυχος ὁ Λυσικλέος, Ἀθηναῖος, καὶ παρὰ Λεωνίδῃ ἑτοῖμος τοῖσι ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐοῦσι ἀγγέλλειν τριηκοντέρῳ, ἤν τι καταλαμβάνῃ νεώτερον τὸν πεζόν. Οὗτος ὦν ὁ Ἀξρώνυχος ἀπικόμενός σφι ἐσήμαινέ τὰ γεγονότα περὶ Λεωνίδεα καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ. οἱ δὲ, ὡς ἐπύθοντο 10
ταῦτα, οὐκέτι ἐς ἀναβολὰς ἐποιεῦντο τὴν ἀποχώρησιν, ἐκομίζοντο δὲ ὡς ἕκαστοι ἐτάχθησαν· Κορίνθιοι πρῶτοι, ὕστατοι δὲ Ἀθηναῖοι.

XXII. Ἀθηναίων δὲ νέας τὰς ἄριστα πλωούσας ἐπιλεξάμενος Θεμιστοκλέης, ἐπορεύετο περὶ τὰ πότιμα ὕδατα, ἐντάμνων ἐν τοῖσι λίθοισι γράμματα, τὰ Ἴωνες, ἐπελθόντες τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, ἐπελέξαντο. τὰ δὲ γράμματα τάδε ἔλεγε· "Ἄνδρες Ἴωνες, οὐ ποιέετε "δίκαια ἐπὶ τοὺς πατέρας στρατευόμενοι, καὶ τὴν Ἑλλά- "δα καταδουλούμενοι. ἀλλὰ μάλιστα μὲν πρὸς ἡμέων γί- "νεσθε· εἰ δὲ ὑμῖν ἐστὶ τοῦτο μὴ δυνατὸν ποιῆσαι, ὑμέες "δὲ ἔτι καὶ νῦν ἐκ τοῦ μέσου ἡμῖν ἔζεσθε καὶ αὐτοί, καὶ "τῶν Καρῶν δέεσθε τὰ αὐτὰ ὑμῖν ποιέειν· εἰ δὲ μηδέτερον "τουτέων οἷόν τε γίνεσθαι, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης μέζονος "κατέζευχθε ἢ ὥστε ἀπίστασθαι, ὑμέες γε ἐν τῷ ἔργῳ, "ἐπεὰν συμμίσγωμεν, ἐθελοκακέετε, μεμνημένοι ὅτι ἀπ' "ἡμέων γεγόνατε, καὶ ὅτι ἀρχῆθεν ἡ ἔχθρη πρὸς τὸν βάρ- "βαρον ἀπ' ὑμέων ἡμῖν γέγονε." Θεμιστοκλέης δὲ ταῦτα ἔγραφε, δοκέειν ἐμοί, ἐπ' ἀμφότερα νοέων· ἵνα, ἢ λαθόντα τὰ γράμματα βασιλῆα, Ἴωνας ποιήσῃ μεταβαλέειν καὶ γενέσθαι πρὸς ἑωυτῶν, ἢ, ἐπεί τε ἀνενειχθῇ, καὶ διαβληθῇ πρὸς Ξέρξεα, ἀπίστους ποιήσῃ τοὺς Ἴωνας, καὶ τῶν ναυμαχίων αὐτοὺς ἀπόσχῃ.

Themistoclis Ionas apud Persas militantes in Græciæ partes sollicituri astus.

XXIII. Θεμιστοκλέης μέν ταῦτα ἐνέγραψε. τοῖσι δὲ βαρβάροισι αὐτίκα μετὰ ταῦτα πλοίῳ ἦλθε ἀνὴρ Ἰστιαιεὺς, ἀγγέλλων τὸν δρησμὸν τὸν ἀπ' Ἀρτεμισίου τῶν Ἑλλήνων. οἱ δ' ὑπ' ἀπιστίης τὸν μὲν ἀγγέλλοντα εἶχον ἐν φυλακῇ, νῆας δὲ ταχείας ἀπέστειλαν προκατοψομένας. ἀπαγγειλάντων δὲ τουτέων τὰ ἦν, οὕτω δὴ ἅμα ἠλίῳ σκιδναμένῳ πᾶσα ἡ στρατιὴ ἔπλωε ἀλὴς ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. ἐπισχόντες δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ μέχρι μέσου ἡμέρης, τὸ ἀπὸ τούτου ἔπλωον ἐς Ἰστιαίην. ἀπικόμενοι δὲ, τὴν πόλιν ἔσχον τῶν Ἰστιαίων· καὶ τῆς Ἑλλοπίης μοίρης, γῆς δὲ τῆς Ἰστιαιήτιδος, τὰς παραθαλασσίας κώμας πάσας ἐπέδραμον.

Barbarorum classis ad Artemisium provecta, Histiæam aliosque Eubœæ locos maritimos occupat.

XXIV. Ἐνθαῦτα δὲ τουτέων ἐόντων, Ξέρξης ἑτοιμα- Ubi dum

moratur, classiarii a Xerxe invitati, Thermopylas ad cæsorum spectaculum trajiciunt. Vana fraus a rege excogitata, ut strages suorum minima, Græcorum maxima videretur.

σάμενος τὰ περὶ τοὺς νεκροὺς, ἔπεμπε ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν κήρυκα. προετοιμάσατο δὲ τάδε. ὅσοι τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ ἦσαν νεκροὶ ἐν Θερμοπύλῃσι, ἦσαν δὲ καὶ δύο μυριάδες, ὑπολιπόμενος τουτέων ὡς χιλίους, τοὺς λοιπούς, τάφρους ὀρυξάμενος, ἔθαψε, φυλλάδα τε ἐπιβαλὼν, καὶ γῆν ἐπαμησάμενος, ἵνα μὴ ὀφθείησαν ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ. ὡς δὲ διέβη ἐς τὴν Ἰστιαίην ὁ κήρυξ, σύλλογον ποιησάμενος παντὸς τοῦ στρατοπέδου, ἔλεγε τάδε· "Ἄνδρες σύμμαχοι, βασιλεὺς Ξέρξης τῷ βουλομένῳ ὑμέων παραδίδωσι, ἐκλιπόντα τὴν τάξιν καὶ ἐλθόντα, θέησασθαι ὅκως μάχεται πρὸς τοὺς ἀνοήτους τῶν ἀνδρώπων, οἳ ἦλπισαν τὴν βασιλῆος δύναμιν ὑπερβαλέεσθαι."

XXV. Ταῦτα ἐπαγγειλαμένου, μετὰ ταῦτα οὐδὲν ἐγίνετο πλοίων σπανιώτερον· οὕτω πολλοὶ ἤθελον θεήσεσθαι. διαπεραιωθέντες δὲ, ἐδηεῦντο διεξιόντες τοὺς νεκρούς· πάντες δὲ ἠπιστέατο τοὺς κειμένους εἶναι πάντας Λακεδαιμονίους καὶ Θεσπιέας, ὁρέοντες καὶ τοὺς εἵλωτας. οὐ μὲν οὐδ' ἐλάνθανε τοὺς διαβεβηκότας Ξέρξης ταῦτα πρήξας περὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς ἑωυτοῦ· καὶ γὰρ δὴ καὶ γελοῖον ἦν. τῶν μὲν, χίλιοι ἐφαίνοντο νεκροὶ κείμενοι· οἱ δὲ, πάντες ἐκέατο ἀλλέες συγκεκομισμένοι ἐς τωὐτὸ χωρίον, τέσσερες χιλιάδες. Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην πρὸς δείνην ἐτράποντο· τῇ δ' ὑστεραίῃ οἱ μὲν ἀπέπλωον ἐς Ἰστιαίην ἐπὶ τὰς νῆας, οἱ δὲ ἀμφὶ Ξέρξεα ἐς ὁδὸν ὁρμέατο.

Arcades transfugæ quæ Xerxi de ludis Olympicis [7, 206.] narraverint. Græcorum magnitudo animi a Tritantæchma coram rege laudata.

XXVI. Ἦκον δέ σφι αὐτόμολοι ἄνδρες ἀπ' Ἀρκαδίης ὀλίγοι τινὲς, βίου τε δεόμενοι, καὶ ἐνεργοὶ βουλόμενοι εἶναι. ἀγόντες δὲ τούτους ἐς ὄψιν τὴν βασιλῆος, ἐπυνθάνοντο οἱ Πέρσαι περὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ ποιέοιεν· εἰς δέ τις πρὸ πάντων ἦν ὁ εἰρωτέων αὐτοὺς ταῦτα. Οἱ δὲ σφι ἔλεγον, ὡς "Ὀλύμπια ἄγοιεν, καὶ θεωρέοιεν ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ ἱππικόν." ὁ δὲ ἐπείρετο ὅ τι τὸ ἆεθλον εἴη σφι κείμενον, περὶ ὅτευ ἀγωνίζονται· οἱ δ' εἶπον "τῆς ἐλαίης τὸν διδόμενον στέφανον." Ἐνθαῦτα εἶπας γνώμην γενναιοτά-

τὴν Τριτανταίχμης ὁ Ἀρταβάνου, δειλίην ὤφλεε πρὸς βασιλῆος. πυνθανόμενος γὰρ τὸ ἄεθλον ἐὸν στέφανον, ἀλλ' οὐ χρήματα, οὔτε ἠνέσχετο σιγῶν, εἶπέ τε ἐς πάντας τάδε· "Παπαὶ, Μαρδόνιε, κοίους ἐπ' ἄνδρας ἤγαγες μαχεσομένους ἡμέας, οἳ οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται, ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς." Τούτῳ μὲν δὴ ταῦτα εἴρητο.

Thessali Phocensibus pridem magis etiam ob cladem nuper acceptam infesti,

XXVII. Ἐν δὲ τῷ διὰ μέσου χρόνῳ, ἐπεί τε τὸ ἐν Θερμοπύλῃσι τρῶμα ἐγεγόνεε, αὐτίκα Θεσσαλοὶ πέμπουσι κήρυκα ἐς Φωκέας, ἅτε σφι ἐνέχοντες αἰεὶ χόλον, ἀπὸ δὲ τοῦ ὑστάτου τρώματος καὶ τὸ κάρτα. Ἐσβαλόντες γὰρ πανστρατιῇ αὐτοί τε οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτέων ἐς τοὺς Φωκέας, οὐ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον ταύτης τῆς βασιλῆος στρατηλασίης, ἐσσώθησαν ὑπὸ τῶν Φωκέων, καὶ περιέφθησαν τρηχέως. ἐπεί τε γὰρ κατειλήθησαν ἐς τὸν Παρνησσὸν οἱ Φωκέες, ἔχοντες μάντιν Τελλίην τὸν Ἠλεῖον, ἐνθαῦτα ὁ Τελλίης οὗτος σοφίζεται αὐτοῖσι τοιόνδε. γυψώσας ἄνδρας ἑξακοσίους τῶν Φωκέων τοὺς ἀρίστους, αὐτούς τε τούτους καὶ τὰ ὅπλα αὐτέων, νυκτὸς ἐπεδήκατο τοῖσι Θεσσαλοῖσι· προείπας αὐτοῖσι, τὸν ἂν μὴ λευκανδίζοντα ἴδωνται, τοῦτον κτείνειν. τούτους ὦν οἵ τε φυλακαὶ τῶν Θεσσαλῶν πρῶται ἰδοῦσαι ἐφοβήθησαν, δόξασαι ἄλλο τι εἶναι τέρας, καὶ μετὰ τὰς φυλακὰς αὐτὴ ἡ στρατιὴ, οὕτω, ὥστε τετρακισχιλίων κρατῆσαι νεκρῶν καὶ ἀσπίδων Φωκέας· τῶν τὰς μὲν ἡμισέας ἐς Ἄβας ἀνέθεσαν, τὰς δὲ ἐς Δελφούς· ἡ δὲ δεκάτη ἐγένετο τῶν χρημάτων ἐκ ταύτης τῆς μάχης, οἱ μεγάλοι ἀνδριάντες οἱ περὶ τὸν τρίποδα συνεστεῶτες, ἔμπροσθε τοῦ νηοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖσι, καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ἐν Ἄβῃσι ἀνακέαται.

XXVIII. Ταῦτα μέν νυν τὸν πρεζὸν ἐργάσαντο τῶν Θεσσαλων οἱ Φωκέες, πολιορκέοντας ἑωυτοὺς ἐσβαλοῦσαν δὲ ἐς τὴν χώρην ἵππον αὐτέων, ἐλυμήναντο ἀνηκέστως· ἐν γὰρ τῇ ἐσβολῇ ἥ ἐστι κατὰ Ὑάμπολιν, ἐν ταύτῃ τάφρον μεγάλην ὀρύξαντες, ἀμφοτέρας κεινοὺς ἐς αὐτὴν

κατέθηκαν· χοῦν δὲ ἐπιφορήσαντες, καὶ ὁμοιώσαντες τῷ ἄλλῳ χώρῳ, ἐδέκοντο τοὺς Θεσσαλοὺς ἐσβάλλοντας. οἱ δὲ, ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Φωκέας, φερόμενοι ἐσέπεσον ἐς τοὺς ἀμφορέας. ἐνθαῦτα οἱ ἵπποι τὰ σκέλεα διεφθάρησαν.

statim post pugnam Pylaicam [c. 27.] misso nuntio, multorum mercede talentorum incolumitatem illis pollicentur.

XXIX. Τουτέων δή σφι ἀμφοτέρων ἔχοντες ἔγκοτον οἱ Θεσσαλοὶ, πέμψαντες κήρυκα, ἠγόρευον τάδε· "Ὦ Φω-
"κέες, ἤδη τι μᾶλλον γνωσιμαχέετε μὴ εἶναι ὁμοῖοι ἡμῖν.
"πρόσθεν τε γὰρ ἐν τοῖσι Ἕλλησι, ὅσον χρόνον ἐκεῖνα ἡμῖν
"ἥνδανε, πλέον αἰεί κοτε ὑμέων ἐφερόμεθα· νῦν τε παρὰ
"τῷ βαρβάρῳ τοσοῦτον δυνάμεθα, ὥστε ἐπ' ἡμῖν ἐστὶ τῆς
"γῆς τε ἐστερῆσθαι, καὶ πρὸς ἠνδραποδίσθαι ὑμέας.
"ἡμέες μέντοι, τὸ πᾶν ἔχοντες, οὐ μνησικακέομεν· ἀλλ'
"ἡμῖν γενέσθω ἀντ' αὐτέων πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίου,
"καὶ ὑμῖν ὑποδεκόμεθα τὰ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώρην ἀπο-
"τρέψειν."

A quibus contemti,

XXX. Ταῦτά σφι ἐπαγγέλλοντο οἱ Θεσσαλοί. οἱ γὰρ Φωκέες μοῦνοι τῶν ταύτῃ ἀνθρώπων οὐκ ἐμήδιζον, κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν, ὡς ἐγὼ συμβαλλεόμενος εὑρίσκω, κατὰ δὲ τὸ ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν· εἰ δὲ Θεσσαλοὶ τὰ Ἑλλήνων ηὖξον, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, ἐμήδιζον ἂν οἱ Φωκέες. ταῦτα ἐπαγγελλομένων Θεσσαλῶν, οὔτε δώσειν ἔφασαν χρήματα, παρέχειν τέ σφι Θεσσαλοῖσι ὁμοίως μηδίζειν, εἰ ἄλλως βουλοίατο· ἀλλ' οὐκ ἔσεσθαι ἑκόντες εἶναι προδόται τῆς Ἑλλάδος.

barbaros in Phocidem deducunt. Iter Persarum, postquam e Trachinia movissent. Doris: ejus incolis, quod barbarorum partibus faverent, parcitur.

XXXI. Ἐπειδὴ δὲ ἀνηνείχθησαν οὗτοι οἱ λόγοι, οὕτω δὴ οἱ Θεσσαλοὶ, κεχολωμένοι τοῖσι Φωκεῦσι, ἐγένοντο ἡγεμόνες τῷ βαρβάρῳ τῆς ὁδοῦ. ἐκ μὲν δὴ τῆς Τρηχινίης ἐς τὴν Δωρίδα ἐσέβαλον. τῆς γὰρ Δωρίδος χώρης ποδεὼν στεινὸς ταύτῃ κατατείνει, ὡς τριήκοντα σταδίων μάλιστά κη εὖρος, κείμενος μεταξὺ τῆς τε Μηλίδος καὶ τῆς Φωκίδος χώρης, ἥπερ ἦν τὸ παλαιὸν Δρυοπίς· ἡ δὲ χώρη αὕτη ἐστὶ μητρόπολις Δωριέων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ. ταύτην ὦν τὴν

Δωρίδα γῆν οὐκ ἐσίναντο ἐσβάλοντες οἱ βάρβαροι· ἐμήδιζόν τε γὰρ, καὶ οὐκ ἐδόκεε Θεσσαλοῖσι.

XXXII. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Δωρίδος ἐς τὴν Φωκίδα ἐσέβαλον, αὐτοὺς μὲν τοὺς Φωκέας οὐκ αἱρέουσι. οἱ μὲν γὰρ τῶν Φωκέων ἐς τὰ ἄκρα τοῦ Παρνησσοῦ ἀνέβησαν· ἔστι δὲ καὶ ἐπιτηδὲς δέξασθαι ὅμιλον τοῦ Παρνησσοῦ ἡ κορυφὴ, κατὰ Νέωνα πόλιν κειμένη ἐπ' ἐωυτῆς· Τιθορέα οὔνομα αὐτῇ· ἐς τὴν δὴ ἀνηνείκαντο, καὶ αὐτοὶ ἀνέβησαν. οἱ δὲ πλεῦνες αὐτέων, ἐς τοὺς Ὀζόλας Λοκροὺς ἐξεκομίσαντο, ἐς Ἀμφισσαν πόλιν, τὴν ὑπὲρ τοῦ Κρισαίου πεδίου οἰκεομένην. Οἱ δὲ βάρβαροι τὴν χώρην πᾶσαν ἐπέδραμον τὴν Φωκίδα· Θεσσαλοὶ γὰρ οὕτω ἦγον τὸν στρατόν· ὁκόσα δὲ ἐπέσχον, πάντα ἐπέφλεγον καὶ ἔκειρον, καὶ ἐς τὰς πόλις ἐνιέντες πῦρ καὶ ἐς τὰ ἱρά.

Phocenses ipsi plerique omnes diffugiunt: urbes eorum et agri ferro atque igni vastantur. Parnassus.

XXXIII. Πορευόμενοι γὰρ ταύτῃ παρὰ τὸν Κηφισσὸν ποταμὸν, ἐδῄουν πάντα· καὶ κατὰ μὲν ἔκαυσαν Δρύμον πόλιν, κατὰ δὲ Χαράδρην, καὶ Ἔρωχον, καὶ Τεθρώνιον, καὶ Ἀμφίκαιαν, καὶ Νέωνα, καὶ Πεδιέας, καὶ Τριτέας, καὶ Ἐλάτειαν, καὶ Ὑάμπολιν, καὶ Παραποταμίους, καὶ Ἄεας· ἔνθα ἦν ἱρὸν Ἀπόλλωνος πλούσιον, θησαυροῖσί τε καὶ ἀναθήμασι πολλοῖσι κατεσκευασμένον· ἦν δὲ καὶ τότε, καὶ νῦν ἐστὶ, χρηστήριον αὐτόθι· καὶ τοῦτο τὸ ἱρὸν συλήσαντες ἐνέπρησαν. καί τινας διώκοντες εἷλον τῶν Φωκέων πρὸς τοῖσι οὔρεσι· καὶ γυναῖκάς τινας διέφθειραν μισγόμενοι ὑπὸ πλήθεος.

Abæ, templo oraculoque Apollinis celebres.

XXXIV. Παραποταμίους δὲ παραμειβόμενοι οἱ βάρβαροι, ἀπίκοντο ἐς Πανοπέας. ἐνθεῦτεν δὲ ἤδη διακρινομένη ἡ στρατιὴ αὐτέων ἐσχίζετο. τὸ μὲν πλεῖστον καὶ δυνατώτατον τοῦ στρατοῦ, ἅμα αὐτῷ Ξέρξῃ πορευόμενον ἐπ' Ἀθήνας, ἐσέβαλε ἐς Βοιωτοὺς, ἐς γῆν τὴν Ὀρχομενίων. Βοιωτῶν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος ἐμήδιζε· τὰς δὲ πόλις αὐτέων ἄνδρες Μακεδόνες διατεταγμένοι ἔσωζον, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀποπεμφθέντες· ἔσωζον δὲ, τῇδε βουλόμενοι δῆλον ποιέειν

Mox Xerxes, exercitu bipartito, cum parte altera eaque majore Bœotiam sibi amicam ingreditur,

Ξέρξῃ ὅτι τὰ Μήδων Βοιωτοὶ φρονέοιεν. οὗτοι μὲν δὴ τῶν βαρβάρων ταύτῃ ἐτράποντο.

alteram contra Delphos mittit.

XXXV. Ἄλλοι δὲ αὐτέων, ἡγεμόνας ἔχοντες, ὁρμέατο ἐπὶ τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, ἐν δεξιῇ τὸν Παρνησσὸν ἀπέργοντες. ὅσα δὲ καὶ οὗτοι ἐπέσχον τῆς Φωκίδος, πάντα ἐσιναμώρεον· καὶ γὰρ τῶν Πανοπέων τὴν πόλιν ἐνέπρησαν, καὶ Δαυλιέων, καὶ Αἰολιδέων. Ἐπορεύοντο δὲ ταύτῃ ἀποσχισθέντες τῆς ἄλλης στρατιῆς τῶνδε εἵνεκα, ὅκως συλήσαντες τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, βασιλέϊ Ξέρξῃ ἀποδέξαιεν τὰ χρήματα. πάντα δ' ἠπίστατο τὰ ἐν τῷ ἱρῷ ὅσα λόγου ἦν ἄξια Ξέρξης, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἄμεινον ἢ τὰ ἐν τοῖσι οἰκίοισι ἔλιπε, πολλῶν αἰεὶ λεγόντων, καὶ μάλιστα τὰ Κροίσου τοῦ Ἀλυάττεω ἀναθήματα.

Delphi qua ratione saluti suæ prospexerint.

XXXVI. Οἱ Δελφοὶ δὲ, πυνθανόμενοι ταῦτα, ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην ἀπίκατο· ἐν δείματι δὲ μεγάλῳ κατεστεῶτες, ἐμαντεύοντο περὶ τῶν ἱρῶν χρημάτων, εἴτε σφέα κατὰ γῆς κατορύξουσι, εἴτε ἐκκομίσουσι ἐς ἄλλην χώρην. ὁ δὲ Θεὸς σφεας οὐκ ἔα κινέειν, φὰς "αὐτὸς ἱκανὸς εἶναι τῶν ἑωυτοῦ "προκατῆσθαι." Δελφοὶ δὲ, ταῦτα ἀκούσαντες, σφέων αὐτέων πέρι ἐφρόντιζον. τέκνα μέν νυν καὶ γυναῖκας πέρην ἐς τὴν Ἀχαιΐην διέπεμψαν· αὐτέων δὲ οἱ μὲν πλεῖστοι ἀνέβησαν ἐς τοῦ Παρνησσοῦ τὰς κορυφὰς, καὶ ἐς τὸ Κωρύκιον ἄντρον ἀνηνείκαντο· οἱ δὲ ἐς Ἀμφισσαν τὴν Λοκρίδα ὑπεξῆλθον. πάντες δὲ ὧν οἱ Δελφοὶ ἐξέλιπον τὴν πόλιν, πλὴν ἑξήκοντα ἀνδρῶν καὶ τοῦ προφήτεω.

Prodigia a deo Delphico barbaris appropinquantibus objecta,

XXXVII. Ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἔσαν οἱ βάρβαροι ἐπιόντες, καὶ ἀπώρεον τὸ ἱρὸν, ἐν τούτῳ ὁ προφήτης, τῷ οὔνομα ἦν Ἀκήρατος, ὁρᾷ πρὸ τοῦ νηοῦ ὅπλα προκείμενα ἔσωθεν ἐκ τοῦ μεγάρου ἐξενηνειγμένα ἱρὰ, τῶν οὐκ ὅσιον ἦν ἅπτεσθαι ἀνθρώπων οὐδενί. ὁ μὲν δὴ ἤϊε Δελφῶν τοῖσι παρεοῦσι σημανέων τὸ τέρας. Οἱ δὲ βάρβαροι ἐπειδὴ ἐγίνοντο ἐπειγόμενοι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προνηΐης Ἀθηναίης, ἐπιγίνεταί σφι τέρεα ἔτι μέζονα τοῦ πρὶν γενομένου τέρεος. Θῶυμα μὲν

γὰρ καὶ τοῦτο κάρτα ἐστί, ὅπλα ἀρήϊα αὐτόματα φανῆναι ἔξω προκείμενα τοῦ νηοῦ· τὰ δὲ δὴ ἐπὶ τούτῳ δεύτερα ἐπιγενόμενα, καὶ διὰ πάντων Φασμάτων ἄξια θωυμάσαι μάλιστα. Ἐπεὶ γὰρ δὴ ἔσαν ἐπιόντες οἱ βάρβαροι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προνηΐης Ἀθηναίης, ἐν τούτῳ ἐκ μὲν τοῦ οὐρανοῦ κεραυνοὶ αὐτοῖσι ἐνέπιπτον, ἀπὸ δὲ τοῦ Παρνησσοῦ ἀπορράγεῖσαι δύο κορυφαὶ ἐφέροντο πολλῷ πατάγῳ ἐς αὐτούς, καὶ κατέλαβον συχνούς σφεων, ἐκ δὲ τοῦ ἱροῦ τῆς Προνηΐης βοή τε καὶ ἀλαλαγμὸς ἐγίνετο.

XXXVIII. Συμμιγέντων δὲ τουτέων πάντων, φόβος τοῖσι βαρβάροισι ἐνεπεπτώκεε. μαθόντες δὲ οἱ Δελφοὶ φεύγοντάς σφεας, ἐπικατιθάντες, ἀπέκτειναν πλῆθός τι αὐτέων· οἱ δὲ περιεόντες ἴθυ Βοιωτῶν ἔφευγον. Ἔλεγον δὲ οἱ ἀπονοστήσαντες οὗτοι τῶν βαρβάρων, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ὡς πρὸς τούτοισι καὶ ἄλλα ὥρων θεῖα· δύο γὰρ ὁπλίτας μέζονας ἢ κατὰ ἀνθρώπων φύσιν, ἔχοντας ἔπεσθαί σφι, κτείνοντας καὶ διώκοντας. illorumque fuga turpis.

XXXIX. Τούτους δὲ τοὺς δύο Δελφοὶ λέγουσι εἶναι ἐπιχωρίους, ἥρωας, Φύλακόν τε καὶ Αὐτόνοον, τῶν τὰ τεμένεά ἐστι περὶ τὸ ἱρόν· Φυλάκου μὲν, παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν κατύπερθε τοῦ ἱροῦ τῆς Προνηΐης· Αὐτονόου δὲ, πέλας τῆς Κασταλίης, ὑπὸ τῇ Ὑαμπείῃ κορυφῇ. Οἱ δὲ πεσόντες ἀπὸ τοῦ Παρνησσοῦ λίθοι, ἔτι καὶ ἐς ἡμέας ἔσαν σόοι, ἐν τῷ τεμένεϊ τῆς Προνηΐης Ἀθηναίης κείμενοι, ἐς τὸ ἐνέσκηψαν διὰ τῶν βαρβάρων φερόμενοι. τουτέων μέν νυν τῶν ἀνδρῶν αὕτη ἀπὸ τοῦ ἱροῦ ἀπαλλαγὴ γίνεται. Heroes Phylacus et Autonous.

XL. Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, Ἀθηναίων δεηθέντων, ἐς Σαλαμῖνα κατίσχει τὰς νῆας. τῶνδε δὲ εἵνεκα προσεδεήθησαν αὐτέων σχεῖν πρὸς Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλεύσωνται τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι Artemisio relicto [c. 21.], classis Græcorum petit Salaminem.

πρήγμασι βουλὴν ἔμελλον ποιήσεσθαι, ὡς ἐψευσμένοι γνώμης. δοκέοντες γὰρ εὑρήσειν Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὗρον οὐδὲν ἐόν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, ἐς τὴν Πελοπόννησον· περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι, καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀπίέναι. ταῦτα πυνθανόμενοι, οὕτω προσεδέχθησάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμῖνα.

Desertæ Athenæ, paucissimis incolarum remanentibus [c. 51.],

XLI. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμῖνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωυτῶν. μετὰ δὲ τὴν ἄπιξιν, κήρυγμα ἐποιήσαντο. "Ἀθηναίων τῷ τις δύναται, σώζειν τὰ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας." Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλεῖστοι ἐς Τροιζῆνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς Αἴγιναν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμῖνα. ἔσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέσθαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετέειν, καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἵνεκα οὐκ ἥκιστα· λέγουσι οἱ Ἀθηναῖοι, ὄφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδιαιτέεσθαι ἐν τῷ ἱρῷ. λέγουσί τε ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ὡς ἐόντι ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια, μελιτόεσσά ἐστι. αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα, ἐν τῷ πρόσθεν αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη, τότε ἦν ἄψαυστος. σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱρείης, μᾶλλόν τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν, ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπυίης τὴν ἀκρόπολιν. ὡς δέ σφι πάντα ὑπεξέκειτο, ἔπλωον ἐς τὸ στρατόπεδον.

Interim copiis navalibus undique coactis, navium numerus multum crescit. Summa imperii etiam nunc penes Eurybiadem [c. 2.].

XLII. Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα κατέσχον τὰς νέας, συνέῤῥεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος· ἐς γὰρ Πώγωνα τὸν Τροιζηνίων λιμένα προείρητο συλλέγεσθαι. συνελέχθησάν τε δὴ πολλῷ πλεῦνες νέες ἢ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐναυμάχεον, καὶ ἀπὸ πολίων πλεύνων. ναύαρχος μέν νυν ἐπῆν αὐτὸς ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης ὁ Εὐρυκλείδεω, ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι γενέός γε τοῦ βασιληίου ἐών· νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλωούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι.

Recensio populorum Græciæ, qui ad Salaminem naves miserunt: qua opportunitate utens Herodotus, eorum origines et antiquitates perstringit.

XLIII. Ἐστρατεύοντο δὲ οἵδε. Ἐκ μὲν Πελοποννήσου, Λακεδαιμόνιοι, ἑκκαίδεκα νῆας παρεχόμενοι· Κορίνθιοι δὲ, τὸ αὐτὸ πλήρωμα παρεχόμενοι τὸ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ. Σικυώνιοι δὲ, πεντεκαίδεκα παρείχοντο νῆας· Ἐπιδαύριοι δὲ, δέκα· Τροιζήνιοι δὲ, πέντε· Ἑρμιονέες δὲ, τρεῖς· ἐόντες οὗτοι, πλὴν Ἑρμιονέων, Δωρικόν τε καὶ Μακεδνὸν ἔθνος, ἐξ Ἐρινεοῦ τε καὶ Πίνδου καὶ τῆς Δρυοπίδος ὕστατα ὁρμηθέντες. οἱ δὲ Ἑρμιονέες εἰσὶ Δρύοπες, ὑπὸ Ἡρακλέος τε καὶ Μηλιέων ἐκ τῆς νῦν Δωρίδος καλεομένης χώρης ἐξαναστάντες. οὗτοι μέν νυν Πελοποννησίων ἐστρατεύοντο.

XLIV. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἔξω ἠπείρου· Ἀθηναῖοι μὲν, πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους παρεχόμενοι νῆας ὀγδώκοντα καὶ ἑκατὸν, μοῦνοι ἐν Σαλαμῖνι γὰρ οὐ συνεναυμάχησαν Πλαταιέες Ἀθηναίοισι, διὰ τοιόνδε πρῆγμα. ἀπαλλασσομένων τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, ὡς ἐγίνοντο κατὰ Χαλκίδα, οἱ Πλαταιέες ἀποβάντες ἐς τὴν περαίην τῆς Βοιωτίης χώρης, πρὸς ἐκκομιδὴν ἐτράποντο τῶν οἰκετέων. οὗτοι μεν νυν τούτους σώζοντες ἐλείφθησαν. Ἀθηναῖοι δὲ, ἐπὶ μὲν Πελασγῶν ἐχόντων τὴν νῦν Ἑλλάδα καλεομένην, ἔσαν Πελασγοὶ, οὐνομαζόμενοι Κραναοί· ἐπὶ δὲ Κέκροπος βασιλῆος, ἐπεκλήθησαν Κεκροπίδαι· ἐκδεξαμένου δὲ Ἐρεχθῆος τὴν ἀρχὴν, Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν· Ἴωνος δὲ τοῦ Ξούθου στρατάρχεω γενομένου Ἀθηναίοισι, ἐκλήθησαν ἀπὸ τούτου Ἴωνες.

XLV. Μεγαρέες δὲ τὠυτὸ πλήρωμα παρείχοντο τὸ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ· Ἀμπρακιῶται δὲ, ἑπτὰ νέας ἔχοντες ἐπεβώθησαν· Λευκάδιοι δὲ, τρεῖς· ἔθνος ἐόντες οὗτοι Δωρικὸν ἀπὸ Κορίνθου.

XLVI. Νησιωτέων δὲ, Αἰγινῆται τριήκοντα παρείχοντο. ἔσαν μέν σφι καὶ ἄλλαι πεπληρωμέναι νέες, ἀλλὰ τῇσι μὲν τὴν ἑωυτῶν ἐφύλασσον, τριήκοντα δὲ τῇσι ἄριστα πλωούσῃσι ἐν Σαλαμῖνι ἐναυμάχησαν. Αἰγινῆται δέ εἰσι Δωριέες,

ἀπὸ Ἐπιδαύρου· τῇ δὲ νήσῳ πρότερον οὔνομα ἦν Οἰνώνη. μετὰ δὲ Αἰγινήτας, Χαλκιδέες τὰς ἐπ᾽ Ἀρτεμισίῳ εἴκοσι παρεχόμενοι, καὶ Ἐρετριέες τὰς ἑπτά· οὗτοι δὲ Ἴωνές εἰσι. μετὰ δὲ, Κεῖοι τὰς αὐτὰς παρεχόμενοι· ἔθνος ἐὸν Ἰωνικὸν ἀπὸ Ἀθηνέων. Νάξιοι δὲ παρείχοντο τέσσερας· ἀποπεμφθέντες μὲν ἐς τοὺς Μήδους ὑπὸ τῶν πολιητέων, κατάπερ ὦλλοι νησιῶται· ἁλογήσαντες δὲ τῶν ἐντολέων, ἀπίκατο ἐς τοὺς Ἕλληνας, Δημοκρίτου σπεύσαντος, ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν δοκίμου, καὶ τότε τριηραρχέοντος. Νάξιοι δὲ εἰσι Ἴωνες, ἀπ᾽ Ἀθηνέων γεγονότες. Στυρέες δὲ τὰς αὐτὰς παρείχοντο νῆας τὰς καὶ ἐπ᾽ Ἀρτεμισίῳ· Κύθνιοι δὲ, μίαν καὶ πεντηκόντερον· ἐόντες συναμφότεροι οὗτοι Δρύοπες. καὶ Σερίφιοί τε καὶ Σίφνιοι καὶ Μήλιοι ἐστρατεύοντο· οὗτοι γὰρ οὐκ ἔδοσαν μοῦνοι νησιωτέων τῷ βαρβάρῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ.

XLVII. Οὗτοι μὲν ἅπαντες ἐντὸς οἰκημένοι Θεσπρωτῶν καὶ Ἀχέροντος ποταμοῦ, ἐστρατεύοντο· Θεσπρωτοὶ γάρ εἰσι οἱ ὁμουρέοντες Ἀμπρακιώτῃσι καὶ Λευκαδίοισι, οἳ ἐξ ἐσχατέων χωρέων ἐστρατεύοντο. τῶν δὲ ἐκτὸς τουτέων οἰκημένων, Κροτωνιῆται μοῦνοι ἔσαν οἳ ἐβώθησαν τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ, νηὶ μιῇ, τῆς ἦρχε ἀνὴρ τρὶς πυθιονίκης, Φάϋλλος. Κροτωνιῆται δὲ γένος εἰσὶ Ἀχαιοί.

Numerus modusque navium.

XLVIII. Οἱ μέν νυν ἄλλοι, τριήρεας παρεχόμενοι ἐστρατεύοντο· Μήλιοι δὲ, καὶ Σίφνιοι, καὶ Σερίφιοι, πεντηκοντέρους. Μήλιοι μὲν, γένος ἐόντες ἀπὸ Λακεδαίμονος, δύο παρείχοντο· Σίφνιοι δὲ καὶ Σερίφιοι, Ἴωνες ἐόντες ἀπ᾽ Ἀθηνέων, μίαν ἑκάτεροι. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ὀκτώ.

Ibi Græcorum ducibus de loco pugnæ optando deliberantibus, cum pleri-

XLIX. Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν εἰρημένων πολίων, ἐβουλεύοντο, προδέντος Εὐρυβιάδεω, γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, ὅκου δοκέοι ἐπιτηδεώτατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι τῶν αὐ-

τοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί. ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀφεῖτο ἤδη, τῶν δὲ λοιπέων πέρι προετίθεε. Αἱ γνῶμαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλεῖσται συνεξέπιπτον, πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου· ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε "ὡς, ἢν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἐόντες, πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρίη οὐδεμίη ἐπιφανήσεται· πρὸς δὲ τῷ Ἰσθμῷ, ἐς τοὺς ἑωυτῶν ἐξοίσονται."

que, relicta ad Salaminem statione, Isthmum tutandum censerent,

venit nuntius, Atticam totam ferro ignique a barbaris devastari.

L. Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων, ἐλήλυθε ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἀγγέλλων ἥκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικήν, καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, αὐτέων ἐκλελοιπότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὡσαύτως, ἦκέ τε ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδῃίου. ἐνέπρησε δὲ Θέσπειάν τε καὶ Πλάταιαν, πυθόμενος Θηβαίων ὅτι οὐκ ἐμήδιζον.

Xerxis cum parte altera exercitus iter per Bœotiam [c. 34.]: in quo Thespiæ ac Platææ incendio deletæ.

Astu vacuum Persæ ingressi,

LI. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτοῦ διατρίψαντες μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἑτέροισι μήνεσι ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλλιάδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι. καὶ αἱρέουσι ἐρῆμον τὸ ἄστυ, καί τινας ὀλίγους εὑρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἐόντας, ταμίας τε τοῦ ἱροῦ, καὶ πένητας ἀνδρώπους· οἳ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρῃσί τε καὶ ξύλοισι, ἠμύνοντο τοὺς ἐπιόντας· ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθενίης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήϊον τὸ ἡ Πυθίη σφι ἔχρησε, "τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι" αὐτὸ δὴ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήϊον, καὶ οὐ τὰς νῆας.

Astu vacuum Persæ ingressi,

LII. Οἱ δὲ Πέρσαι, ἱζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήϊον πάγον, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὅκως στυπεῖον περὶ τοὺς ὀϊ-

arcem, Atheniensibus qui remanserant fortissime

resistentibus, oppugnant,

στοὺς περιδέντες ἄψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. ἐνθαῦτα 5
Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι, ὅμως ἠμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ
ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι, καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότος· οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδέων προσφερόντων περὶ
ὁμολογίης ἐνεδέκοντο. ἀμυνόμενοι δὲ, ἄλλα τε ἀντεμηχανέοντο, καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας, 10
ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν· ὥστε Ξέρξεα ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίῃσι ἐνέχεσθαι, οὐ δυνάμενόν σφεας ἑλεῖν.

tandemque capiunt. Defensores occisi: arx direpta incensaque.

LIII. Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δή τις ἔσοδος τοῖσι βαρβάροισι· ἔδεε γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι. ἔμπροσθε μὲν ὧν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, ὄπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὔτε τις ἐφύλασσε, οὔτ' ἂν ἤλπισε μή κοτέ 5
τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίτοιπερ ἀποκρήμνου ἐόντος τοῦ χώρου. Ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἐρρίπτεον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω, καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες, πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας· ταύτας δὲ ἀνοίξαντες, τοὺς ἱκέτας ἐφόνευον· ἐπεὶ δὲ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ ἱρὸν συλήσαντες, ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

Exsulibus ibi die post, Xerxe jubente, sacrificantibus.

LIV. Σχὼν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ξέρξης, ἀπέπεμψε ἐς Σοῦσα ἄγγελον ἱππέα, Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἐωυτῷ δὲ ἑπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἱρά, ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν· εἴ τε δὴ ὧν ὄψιν τινὰ ἰδὼν ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴ τε καὶ ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρόν. οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

quid por-

LV. Τοῦ δὲ εἵνεκεν τουτέων ἐπεμνήσθην, φράσω. ἔστι

ἐν τῇ ἀκροπόλι ταύτῃ Ἐρεχθῆος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηὸς, ἐν τῷ ἐλαίη τε καὶ θάλασσα ἔνι· τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην, ἐρίσαντας, περὶ τῆς χώρης, μαρτύρια θέσθαι. ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἱρῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος, Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλῆος κελευόμενοι, ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρὸν, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

tenti sacra Minervæ olea obtulerit.

LVI. Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες, ὡς σφι ἐξαγγέλθη ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἔς τε τὰς νῆας ἐσέπιπτον, καὶ ἱστία ἀείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι· τοῖσί τε ὑπολειπομένοισι αὐτέων ἐκηρύχθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν. νύξ τε ἐγίνετο, καὶ οἱ, διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐσέβαινον ἐς τὰς νῆας.

Audita eversione Athenarum, Græci Isthmum petere constituunt.

LVII. Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλῆα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νῆα, εἵρετο Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὅ τι σφι εἴη βεβουλευμένον. πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ ὡς εἴη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε· "Οὗτοι ἄρα ἦν ἀπαί-
" ρωσι τὰς νῆας ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι παρ-
" τρίδος ναυμαχήσεις. κατὰ γὰρ πόλις ἕκαστοι τρέψον-
" ται· καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δυνήσεται,
" οὔτε τις ἄνθρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆ-
" ναι τὴν στρατιήν· ἀπολέσταί τε ἡ Ἑλλὰς ἀβουλίῃσι.
" ἀλλ' εἴ τις ἐστὶ μηχανὴ, ἴθι, καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ
" βεβουλευμένα, ἢν κως δύνῃ ἀναγνῶσαι Εὐρυβιάδεα μετα-
" βουλεύσασθαι, ὥστε αὐτοῦ μενέειν."

Id Athenis adeoque toti Græciæ perniciosissimum fore Themistocles a Mnesiphilo Atheniensi edoctus.

LVIII. Κάρτα δὴ τῷ Θεμιστοκλέϊ ἤρεσε ἡ ὑποθήκη· καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος, ἦιε ἐπὶ τὴν νῆα τὴν Εὐρυβιάδεω. ἀπικόμενος δὲ, ἔφη θέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγ-

Eurybiadi persuadet, ut duces in concilium denuo cogat:

μα συμμίξαι. ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νῆα ἐκέλευε ἐσβάντα λέγειν εἴ τι θέλει. ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλέης παριζόμενος οἱ καταλέγει πεῖνά τε πάντα τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιεύμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθείς· ἐς ὃ ἀνέγνωσε χρηίζων ἔκ τε τῆς νηὸς ἐκβῆναι, συλλέξαι τε τοὺς στρατηγοὺς ἐς τὸ συνέδριον.

ubi cum Adimanto, Corinthiorum duce,

LIX. Ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδεα προθεῖναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκα συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολὺς ἦν ὁ Θεμιστοκλέης ἐν τοῖσι λόγοισι, οἷα κάρτα δεόμενος. λέγοντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου εἶπε· "Ὦ Θεμιστόκλεες, "ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι ῥαπίζονται." ὁ δὲ, "ἀπολυόμενος, ἔφη· "Οἱ δέ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στε- "φανεῦνται."

LX. Τότε μὲν ἠπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο. πρὸς δὲ τὸν Εὐρυβιάδεα ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς ἐπεὰν ἀπαίρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος, διαθρήσονται. παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἐφερέ οἱ κόσμον οὐδένα κατηγορέειν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἴχετο, λέγων τάδε. "Ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἢν ἐμοὶ "πειθὴ ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ, πειθό- "μενος τουτέων τοῖσι λέγουσι, ἀναζεύξῃς πρὸς τὸν Ἰσθμὸν "τὰς νῆας. ἀντίθες γὰρ ἑκάτερον, ἀκούσας. πρὸς μὲν τῷ "Ἰσθμῷ συμβάλλων, ἐν πελάγεϊ ἀναπεπταμένῳ ναυμα- "χήσεις, ἐς ὃ ἥκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἐστι, νῆας ἔχουσι βα- "ρυτέρας, καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας. τοῦτο δὲ, ἀπολέεις Σα- "λαμῖνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγιναν, ἔνπερ καὶ τὰ ἄλλα "εὐτυχήσωμεν. ἅμα γὰρ τῷ ναυτικῷ αὐτέων ἕψεται καὶ ὁ "πεζὸς στρατός· καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πε- "λοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. Ἢν δὲ τὰ "ἐγὼ λέγω ποιήσῃς, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστὰ εὑρήσεις. πρῶ- "τα μὲν, ἐν στεινῷ συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγῃσι πρὸς πολλὰς, "ἢν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνῃ, πολλὸν κρατήσομεν.

" τὸ γὰρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν, πρὸς ἡμέων ἐστί· ἐν εὐρυ-
" χωρίῃ δὲ, πρὸς ἐκείνων. αὗτις δὲ, Σαλαμὶς περιγίνεται,
" ἐς τὴν ἡμῖν ὑπέκκειται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. καὶ μὴν
" καὶ τόδε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα·
" ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων, προναυμαχήσεις Πελοποννήσου,
" καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ· οὐδέ σφεας, εἴπερ εὖ φρονέεις, ἄξεις
" ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον. Ἢν δέ γε καὶ τὰ ἐγὼ ἐλπίζω
" γένηται, καὶ νικήσωμεν τῇσι νηυσὶ, οὔτε ὑμῖν ἐς τὸν
" Ἰσθμὸν παρέσονται οἱ βάρβαροι, οὔτε προδήσονται ἑκασ-
" τέρῳ τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισί
" τε κερδανέομεν περιεοῦσι, καὶ Αἰγίνῃ, καὶ Σαλαμῖνι, ἐν
" τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι.
" Οἰκότα μέν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι, ὡς τὸ ἐπί-
" παν ἐθέλει γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι, οὐκ
" ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπηΐας γνώ-
" μας."

LXI. Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέους, αὖτις ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελεύων τῷ μὴ ἔστι πατρὶς, καὶ Εὐρυβιάδεα οὐκ ἐῶν ἐπιψηφίζειν ἄπολι ἀνδρί· πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλῆα παρεχόμενον, οὕτω ἐκέλευε γνώμας συμβάλλεσθαι. ταῦτα δέ οἱ προέφερε, ὅτι ἡλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο αἱ Ἀθῆναι. Τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κεῖνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ κακὰ ἔλεγε· ἑωυτοῖσί τε ἐδήλου λόγῳ ὡς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἤπερ κείνοισι, ἔστ' ἂν διηκόσιαι νῆες σφι ἔωσι πεπληρωμέναι· οὐδαμοὺς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι.

convicio acerbissimo altercatus, argumentis minisque tandem cæteros a fuga capessenda revocat.

LXII. Σημαίνων δὲ ταῦτα, τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδεα, λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· " Σὺ εἰ μενέεις
" αὐτοῦ, καὶ μένων ἔσεαι ἀνὴρ ἀγαθός·— εἰ δὲ μὴ, ἀνατρέ-
" ψεις τὴν Ἑλλάδα. τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρου-
" σι αἱ νῆες. ἀλλ' ἐμοὶ πείθεο. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις,
" ἡμεῖς μὲν, ὡς ἔχομεν, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας, κομιεύ-

" μεθα ἐς Σίριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ
" παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει, ὑπ' ἡμέων αὐτὴν δέειν
" κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ, συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες, με-
" μνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων." 10

LXIII. Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλῆος λέγοντος, ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιάδης. δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μή σφεας ἀπολίπωσι, ἢν πρὸς τὸν Ἰσθμὸν ἀνάγῃ τὰς νῆας. ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων, οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. ταύτην δὲ αἱρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας διαναυμαχέειν.

Mox insecuto terræ motu, vota diis nuncupata, Æacidæque auxilium rogati [c. 85.]

LXIV. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα, ἔπεσι ἀκροβολισάμενοι, ἐπεί τε Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. ἡμέρη τε ἐγίνετο, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἔν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. ἔδοξε δέ σφι εὐξασθαι τοῖσι θεοῖσι, καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. ὡς δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίευν ταῦτα. εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι, αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο· ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νῆα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν.

Pulvis clamorque mysticus Eleusine circa idem tempus exortus, quid de belli eventu portenderit.

LXV. Ἦχη δὲ Δικαῖος ὁ Θεοκύδεος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φυγάς τε καὶ παρὰ Μήδοισι λόγιμος γενόμενος τοῦτον τὸν χρόνον· " ἐπεί τε ἐκείρετο ἡ Ἀττικὴ χώρη ὑπὸ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξεω, ἐοῦσα ἐρῆμος Ἀθηναίων, τυχεῖν τότε ἐὼν ἅμα Δημαρήτῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἐν τῷ Θριασίῳ πε-
δίῳ· ἰδεῖν δὲ κονιορτὸν χωρέοντα ἀπὸ Ἐλευσῖνος, ὡς ἀνδρῶν μάλιστά κη τρισμυρίων· ἀποθωυμάζειν τέ σφεας τὸν κονιορτὸν, ὅτεών κοτε εἴη ἀνδρώπων, καὶ πρόκα τε φωνῆς ἀκούειν, καί οἱ φαίνεσθαι τὴν φωνὴν εἶναι τὸν μυστικὸν Ἴακχον. εἶναι δ' ἀδαήμονα τῶν ἱρῶν τῶν ἐν Ἐλευσῖνι τὸν Δη-
μάρητον, εἴρεσθαί τε αὐτὸν ὅ τι τὸ φθεγγόμενον εἴη τοῦτο· αὐτὸς δὲ εἶπαι· " Δημάρητε, οὐκ ἔστι ὅκως οὐ μέγα τι
" σῖνος ἔσται τῇ βασιλῆος στρατιῇ. τάδε γὰρ ἀρίδηλα,
" ἐρήμου ἐούσης τῆς Ἀττικῆς, ὅτι θεῖον τὸ φθεγγόμενον,

" ἀπὸ Ἐλευσῖνος ἰὸν ἐς τιμωρίην Ἀθηναίοισί τε καὶ τοῖσι
" συμμάχοισι. καὶ ἢν μέν γε κατασκήψῃ ἐς τὴν Πελοπόν-
" νησον, κίνδυνος αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ ἐν
" τῇ ἠπείρῳ ἔσται· ἢν δὲ ἐπὶ τὰς νῆας τράπηται τὰς ἐν
" Σαλαμῖνι, τὸν ναυτικὸν στρατὸν κινδυνεύσει βασιλεὺς
" ἀποβαλέειν. τὴν δὲ ὀρτὴν ταύτην ἄγουσι Ἀθηναῖοι ἀνὰ
" πάντα ἔτεα τῇ Μητρὶ καὶ τῇ Κούρῃ, καὶ αὐτέων τε ὁ
" βουλόμενος καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μυεῖται· καὶ τὴν
" φωνὴν, τὴς ἀκούεις, ἐν ταύτῃ τῇ ὀρτῇ ἰακχάζουσι."
Πρὸς ταῦτα εἶπαι Δημάρητον· " Σίγα τε, καὶ μηδενὶ
" ἄλλῳ τὸν λόγον τοῦτον εἴπῃς. ἢν γάρ τοι ἐς βασιλῆα ἀν-
" ενειχθῇ τὰ ἔπεα ταῦτα, ἀποβαλέεις τὴν κεφαλήν· καί
" σε οὔτε ἐγὼ δυνήσομαι ῥύσασθαι, οὔτ' ἄλλος ἀνθρώπων
" οὐδὲ εἷς. ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος. περὶ δὲ στρατιῆς τῆσδε θεοῖσι
" μελήσει." Τὸν μὲν δὴ ταῦτα παραινέειν. ἐκ δὲ τοῦ
κονιορτοῦ καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι νέφος, καὶ μεταρσιωθὲν,
φέρεσθαι ἐπὶ Σαλαμῖνος, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Ἑλ-
λήνων. οὕτω δὲ αὐτοὺς μαθεῖν, ὅτι τὸ ναυτικὸν τὸ Ξέρξεω
ἀπολέεσθαι μέλλοι. Ταῦτα μὲν Δικαῖος ὁ Θεοκύδεος
ἔλεγε, Δημαρήτου τε καὶ ἄλλων μαρτύρων καταπτόμενος.

LXVI. Οἱ δὲ ἐς τὸν Ξέρξεω ναυτικὸν στρατὸν ταχθέν-
τες, ἐπειδὴ ἐκ Τρηχῖνος, θεησάμενοι τὸ τρῶμα τὸ Λακω-
νικὸν, διέβησαν ἐς τὴν Ἰστιαίην, ἐπισχόντες ἡμέρας τρεῖς
ἔπλωον δι' Εὐρίπου, καὶ ἐν ἑτέρῃσι τρισὶ ἡμέρῃσι ἐγένοντο
ἐν Φαλήρῳ. Ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, οὐκ ἐλάσσονες ἐόντες
ἀριθμὸν ἐσέβαλον ἐς τὰς Ἀθήνας, κατά τε ἤπειρον καὶ
τῇσι νησὶ ἀπικόμενοι, ἢ ἐπί τε Σηπιάδα ἀπίκοντο καὶ ἐς
Θερμοπύλας. ἀντιθήσω γὰρ τοῖσί τε ὑπὸ τοῦ χειμῶνος αὐ-
τέων ἀπολομένοισι, καὶ τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι, καὶ τῇσι
ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίῃσι, τούσδε τοὺς τότε οὔκω ἑπο-
μένους βασιλέϊ, Μηλιέας τε καὶ Δωριέας, καὶ Λοκροὺς,
καὶ Βοιωτοὺς, πανστρατιῇ ἑπομένους, πλὴν Θεσπιέων τε
καὶ Πλαταιέων· καὶ μάλα Καρυστίους τε καὶ Ἀνδρίους,

Inter hæc Persarum classis in Phalerum appellit. Quantis copiis Xerxes Atticam terra marique invaserit.

καὶ Τηνίους τε καὶ τοὺς λοιποὺς νησιώτας πάντας, πλὴν τῶν πέντε πολίων, τῶν ἐπεμνήσθην πρότερον τὰ οὐνόματα. ὅσῳ γὰρ δὴ προέβαινε ἐσωτέρω τῆς Ἑλλάδος ὁ Πέρσης, τοσούτῳ πλέω ἔθνεά οἱ εἵπετο.

Ibi cum Xerxes de prœlio navali deliberaturus suos convocasset,

LXVII. Ἐπεὶ ὦν ἀπίκατο ἐς τὰς Ἀθήνας πάντες οὗτοι, πλὴν Παρίων· Πάριοι δὲ ὑπολειφθέντες ἐν Κύθνῳ, ἐκαραδόκεον τὸν πόλεμον κῇ ἀποβήσεται· οἱ δὲ λοιποὶ ὡς ἀπίκοντο ἐς τὸ Φάληρον, ἐνθαῦτα κατέζη αὐτὸς Ξέρξης ἐπὶ τὰς νῆας, ἐθέλων σφι συμμίξαι τε καὶ πυθέσθαι τῶν ἐπιπλωόντων τὰς γνώμας. Ἐπεὶ δὲ ἀπικόμενος προΐζετο, παρῆσαν μετάπεμπτοι οἱ τῶν ἐθνέων τῶν σφετέρων τύραννοι καὶ ταξίαρχοι ἀπὸ τῶν νηῶν, καὶ ἵζοντο ὥς σφι βασιλεὺς ἑκάστῳ τιμὴν ἐδεδώκεε· πρῶτος μὲν, ὁ Σιδώνιος βασιλεύς· μετὰ δὲ, ὁ Τύριος· ἐπὶ δὲ, ᾠλλοι. ὡς δὲ κόσμῳ ἐπεξῆς ἵζοντο, πέμψας Ξέρξης Μαρδόνιον, εἰρώτα, ἀποπειρώμενος ἑκάστου, εἰ ναυμαχίην ποιέοιτο.

pugna, cæteris suadentibus, sola Artemisia [7, 99.], muliere viris longe callidiori, dissuadetur.

LXVIII. Ἐπεὶ δὲ περιῆν εἰρώτα ὁ Μαρδόνιος, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ Σιδωνίου, οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατὰ τὠυτὸ γνώμην ἐξεφέροντο, κελεύοντες ναυμαχίην ποιέεσθαι, Ἀρτεμισίη δὲ τάδε ἔφη· "Εἰπαί μοι πρὸς βασιλῆα, Μαρδόνιε, ὡς ἐγὼ τάδε λέγω. Οὔτε κακίστην γενομένην ἐν τῇσι ναυμαχίῃσι τῇσι πρὸς Εὐβοίῃ, οὔτε ἐλάχιστα ἀποδεξαμένην, δέσποτα, τὴν ἐοῦσαν γνώμην με δίκαιόν ἐστιν ἀποδείκνυσθαι, τὰ τυγχάνω φρονέουσα ἄριστα ἐς πρήγματα τὰ σά. καί τοι τάδε λέγω· φείδεο τῶν νηῶν, μηδὲ ναυμαχίην ποιέο. τοὶ γὰρ ἄνδρες τῶν σῶν ἀνδρῶν κρέσσονες τοσοῦτό εἰσι κατὰ θάλασσαν, ὅσον ἄνδρες γυναικῶν. τί δὲ πάντως δέει σε ναυμαχίῃσι ἀνακινδυνεύειν; οὐκ ἔχεις μὲν τὰς Ἀθήνας, τῶν περ εἵνεκα ὡρμήθης στρατεύεσθαι, ἔχεις δὲ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα; ἐμποδὼν δέ τοι ἵσταται οὐδείς· οἳ δ' ἔτι ἀντέστησαν, ἀπήλαυξαν οὕτω ὡς κείνους ἔπρεπε; Τῇ δὲ ἐγὼ δοκέω ἀποβήσεσθαι τὰ τῶν ἀντιπολέμων πρήγματα, τοῦτο φράσω.

" ἢν μὲν μὴ ἐπειχθῇς ναυμαχίην ποιεύμενος, ἀλλὰ τὰς
" νῆας αὐτοῦ ἔχῃς πρὸς γῇ μένων, ἢ καὶ προβαίνων ἐς τὴν
" Πελοπόννησον, εὐπετέως τοι, δέσποτα, χωρήσει τὰ νοέων
" ἐλήλυθας. οὐ γὰρ οἷοί τε πολλὸν χρόνον εἰσί τοι ἀντέχειν
" οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ σφεας διασκεδᾷς, κατὰ πόλις δὲ ἕκασ-
" τοι φεύξονται. οὔτε γὰρ σῖτος πάρα σφίσι ἐν τῇ νήσῳ
" ταύτῃ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι· οὔτε αὐτοὺς οἰκὸς, ἢν σὺ ἐπὶ
" τὴν Πελοπόννησον ἐλαύνῃς τὸν πεζὸν στρατὸν, ἀτρεμιεῖν
" τοὺς ἐκεῖθεν αὐτέων ἥκοντας· οὐδέ σφι μελήσει πρὸ τῶν
" Ἀθηναίων ναυμαχέειν. Ἢν δὲ αὐτίκα ἐπειχθῇς ναυ-
" μαχῆσαι, δειμαίνω μὴ ὁ ναυτικὸς στρατὸς κακωθείς,
" τὸν πεζὸν προσδηλήσηται. πρὸς δὲ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τόδε
" ἐς θυμὸν βαλεῦ, ὡς τοῖσι μὲν χρηστοῖσι τῶν ἀνθρώπων
" κακοὶ δοῦλοι φιλέουσι γίνεσθαι, τοῖσι δὲ κακοῖσι, χρησ-
" τοί. σοὶ δὲ, ἐόντι ἀρίστῳ ἀνδρῶν πάντων, κακοὶ δοῦλοί
" εἰσι οἳ ἐν συμμάχων λόγῳ λέγονται εἶναι, ἐόντες Αἰγύπ-
" τιοί τε καὶ Κύπριοι, καὶ Κίλικες, καὶ Πάμφυλοι, τῶν
" ὄφελός ἐστι οὐδέν."

Nihilo minus sequiore consilio Xerxi probato, Persica classis Græcam aggressura,

LXIX. Ταῦτα λεγούσης πρὸς Μαρδόνιον, ὅσοι μὲν ἦσαν εὔνοοι τῇ Ἀρτεμισίῃ, συμφορὴν ἐποιεῦντο τοὺς λόγους, ὡς κακόν τι πεισομένης πρὸς βασιλῆος, ὅτι οὐκ ἐᾷ ναυμαχίην ποιέεσθαι· οἱ δὲ ἀγαιόμενοί τε καὶ φθονέοντες αὐτῇ, ἅτε ἐν πρώτοισι τετιμημένης διὰ πάντων τῶν συμμάχων, ἐτέρποντο τῇ κρίσι, ὡς ἀπολεομένης αὐτῆς. Ἐπεὶ δὲ ἀνηνείχθησαν αἱ γνῶμαι ἐς Ξέρξεα, κάρτα τε ἥσθη τῇ γνώμῃ τῆς Ἀρτεμισίης· καὶ νομίζων ἔτι πρότερον σπουδαίην εἶναι, τότε πολλῷ μᾶλλον αἶνεε. ὅμως δὲ τοῖσι πλέοσι πείθεσθαι ἐκέλευε τάδε, καταδόξας πρὸς μὲν Εὐβοίῃ σφέας ἐθελοκακέειν, ὡς οὐ παρεόντος αὐτοῦ· τότε δὲ αὐτὸς παρεσκεύαστο θεήσασθαι ναυμαχέοντας.

Salaminem versus provehitur.

LXX. Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελλον ἀναπλώειν, ἀνῆγον τὰς νῆας ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυχίην. τότε μέν νυν οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυ-

μαχίην ποιήσασθαι· νὺξ γὰρ ἐπεγένετο· οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἥκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. ἀρρώδεον δὲ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμῖνι κατήμενοι, ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν· νικηθέντες τε, ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἑωυτῶν ἀφύλακτον.

Quæ dum aguntur, et terrestris Persarum exercitus in Isthmum movet a Peloponnesiis diligenter custoditum.

LXXI. Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεοῦσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, ὅκως κατ' ἤπειρον μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. Ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδεα ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολίων, ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἵζοντο· καί σφι ἐπῆν στρατηγὸς Κλεόμβροτος, ὁ Ἀναξανδρίδεω, Λεωνίδεω δὲ ἀδελφεός. ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἰσθμῷ, καὶ συγχώσαντες τὴν Σκιρωνίδα ὁδὸν, μετὰ τοῦτο, ὡς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τεῖχος. ἅτε δὲ ἐουσέων μυριάδεων πολλέων, καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου, ἤνετο τὸ ἔργον. καὶ γὰρ λίθοι, καὶ πλίνθοι, καὶ ξύλα, καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεες ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίνυον οὐδένα χρόνον οἱ βοηθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυκτὸς, οὔτε ἡμέρης.

Quæ Peloponnesi gentes Isthmum contra Xerxem communiverint.

LXXII. Οἱ δὲ βοηθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν πανδημεὶ, οἵδε ἦσαν Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Ἀρκάδες πάντες, καὶ Ἠλεῖοι, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Σικυώνιοι, καὶ Ἐπιδαύριοι, καὶ Φλιάσιοι, καὶ Τροιζήνιοι, καὶ Ἑρμιονέες. οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βοηθήσαντες καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἔμελε οὐδέν. Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιχώκεε ἤδη.

Hanc peninsulam quot populi incolant: eorum origines.

LXXIII. Οἰκέει δὲ τὴν Πελοπόννησον ἔθνεα ἑπτά. τουτέων δὲ τὰ μὲν δύο, αὐτόχθονα ἐόντα, κατὰ χώρην ἴδρυται νῦν τῇ καὶ τὸ πάλαι οἴκεον, Ἀρκάδες τε, καὶ Κυνούριοι. ἓν δὲ ἔθνος τὸ Ἀχαϊκὸν, ἐκ μὲν Πελοποννήσου οὐκ ἐξεχώρησε, ἐκ μέν τοι τῆς ἑωυτῶν· οἰκέει δὲ τὴν ἀλλοτρίην. τὰ δὲ λοιπὰ

ἔθνεα τῶν ἑπτὰ τέσσερα, ἐπήλυδά ἐστι, Δωριέες τε, καὶ Αἰτωλοί, καὶ Δρύοπες, καὶ Λήμνιοι. Δωριέων μὲν, πολλαί τε καὶ δόκιμοι πόλις· Αἰτωλῶν δὲ, Ἦλις μούνη· Δρυόπων δὲ, Ἑρμιόνη τε καὶ Ἀσίνη ἡ πρὸς Καρδαμύλῃ τῇ Λακωνικῇ· Λημνίων δὲ, Παρωρεῆται πάντες. οἱ δὲ Κυνούριοι, αὐτόχθονες ἐόντες, δοκέουσι μοῦνοι εἶναι Ἴωνες· ἐκδεδωρίευνται δὲ, ὑπό τε Ἀργείων ἀρχόμενοι καὶ τοῦ χρόνου, ἐόντες Ὀρνεῆται καὶ περίοικοι. Τουτέων ὦν τῶν ἑπτὰ ἐθνέων αἱ λοιπαὶ πόλις, πάρεξ τῶν κατέλεξα, ἐκ τοῦ μέσου ἐκατέατο· εἰ δὲ ἐλευθέρως ἔξεστι εἶπαι, ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι, ἐμήδιζον.

LXXIV. Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἰσθμῷ, τοιούτῳ πόνῳ συνέστασαν, ἅτε περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον θέοντες, καὶ τῆσι νησὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι, ὅμως, ταῦτα πυνθανόμενοι, ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαίνοντες, ὡς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. ἕως μὲν δὴ αὐτέων ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστὰς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιεύμενοι τὴν Εὐρυβιάδεω ἀβουλίην· τέλος δὲ, ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον, σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτέων. οἱ μὲν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὸν εἴη ἀποπλώειν, καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρης δοριαλώτου μένοντας μάχεσθαι· Ἀθηναῖοι δὲ, καὶ Αἰγινῆται, καὶ Μεγαρέες, αὐτοῦ μένοντας ἀμύνασθαι.

Accepto nuntio. Isthmum peti a barbaris, Græci ad Salaminem collecti fugæ consilium denuo ineunt.

LXXV. Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλέης, ὡς ἐσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, λαθὼν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου. ἐξελθὼν δὲ, πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοίῳ, ἐντειλάμενος τὰ λέγειν χρεόν· τῷ οὔνομα μὲν ἦν Σίκινος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλῆος παίδων· τὸν δὴ ὕστερον τουτέων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλέης Θεσπιέα τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιέες πολίτας, καὶ χρήμασι ὄλβιον. ὃς τότε πλοίῳ ἀπικόμενος, ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν βαρβάρων τάδε· "Ἐπεμψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάθρη τῶν ἄλλων Ἑλλήνων,

Strategema Themistoclis hoc consilium eludentis.

" (συγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλῆος, καὶ βουλόμενος
" μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλ-
" λήνων πρήγματα,) φράσοντα, ὅτι οἱ Ἕλληνες δρησμὸν
" βουλεύονται καταῤῥωδηκότες. καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον
" ὑμέας ἔργον ἁπάντων ἐξεργάσασθαι, ἢν μὴ περίίδητε δια- 15
" δράντας αὐτούς. οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι, οὔτ'
" ἔτι ἀντιστήσονται ὑμῖν· πρὸς ἑωυτούς τε σφέας ὄψεσθε
" ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μή."
Ὁ μὲν, ταῦτά σφι σημήνας, ἐκποδὼν ἀπαλλάσσετο.

Persæ a Themistocle illecti, classem Græcorum undique cingentes fuga excludunt.

LXXVI. Τοῖσι δὲ ὡς πιστὰ ἐγίνετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν, ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἠπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαντο· τοῦτο δὲ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἑσπέρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σα- 5
λαμῖνα· ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κατέχον τε μέχρι Μουνυχίης πάντα τὸν ποξθμὸν τῇσι νηυσί. τῶνδε δὲ εἵνεκεν ἀνῆγον τὰς νῆας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἕλλησι μηδὲ φυγέειν ἐξῇ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σα-
λαμῖνι, δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. ἐς 10
δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων, τῶνδε εἵνεκεν, ὡς, ἐπεὰν γένηται ναυμαχίη, ἐνθαῦτα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνθρώων καὶ τῶν ναυηγίων, (ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσθαι ἔκειτο ἡ νῆσος,) ἵνα τοὺς μὲν περιποιῶσι, τοὺς δὲ δια- 15
φθείρωσι. ἐποίευν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανοίατο οἱ ἐναντίοι. οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς, οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες, παρασκευάζοντο.

Bacidis oraculum huc spectans Græciæque salutem portendens.

LXXVII. Χρησμοῖσι δὲ οὐκ ἔχω ἀντιλέγειν ὡς οὐκ εἰσὶ ἀληθέες, οὐ βουλόμενος ἐναργέως λέγοντας πειρᾶσθαι καταβάλλειν, ἐς τοιάδε πρήγματα ἐσελθών.

Ἀλλ' ὅταν Ἀρτέμιδος χρυσαόρου ἱερὸν ἀκτὴν
νησὶ γεφυρώσωσι, καὶ εἰναλίην Κυνόσουραν, 5
ἐλπίδι μαινομένη λιπαρὰς πέρσαντες Ἀθήνας,

δῖα Δίκη σθένσει κρατερὸν Κόρον, Ὕβριος υἱόν,
δεινὸν μαιμώοντα, δοκεῦντ' ἀνὰ πάντα πυθέσθαι.
Χαλκὸς γὰρ χαλκῷ συμμίξεται, αἵματι δ' Ἄρης
πόντον φοινίξει. τότ' ἐλεύθερον Ἑλλάδος ἦμαρ
εὐρύοπα Κρονίδης ἐπάγει, καὶ πότνια Νίκη.

Ἐς τοιαῦτα μὲν, καὶ οὕτω ἐναργέως λέγοντι Βάκιδι, ἀντιλογίης χρησμῶν πέρι οὔτε αὐτὸς λέγειν τολμέω, οὔτε παρ' ἄλλων ἐνδέκομαι.

Græcorum duces inscii adhuc, quid Persæ molirentur,

LXXVIII. Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο ἀθισμὸς λόγων πολλός. ἤδεσαν δὲ οὐ κω, ὅτι σφέας περιεκυκλέοντο τῇσι νηυσὶ οἱ βάρβαροι· ἀλλ', ὥσπερ τῆς ἠμέρης ὥρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χώρην εἶναι.

primum ab Aristide Atheniensi, claro justitiæ laude, sed tum exsule, rem accipiunt.

LXXIX. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν, ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν, ἐξοστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου· τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι καὶ δικαιότατον. οὗτος ὦν ἐς στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον, ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλῆα, ἐόντα μὲν ἐωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῶν παρεόντων κακῶν, λήθην ἐκείνων ποιεύμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμίξαι. προακήκοε δὲ ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. ὡς δὲ ἐξῆλθέ οἱ Θεμιστοκλέης, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε· "Ἡμέας στασιάζειν χρεόν ἐστι, ἔν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε, περὶ τοῦ ὁκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. λέγω δέ τοι, ὅτι ἶσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦτεν Πελοποννησίοισι. ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος, ὅτι νῦν, οὐδ' ἢν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὐρυβιάδης οἷοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι· περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ. ἀλλ' ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμηνον."

LXXX. Ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· "Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι, καὶ εὖ ἤγγειλας. τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γε-

" νέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἥκεις. ἴσθι γὰρ, ἐξ
" ἐμέο τὰ ποιεύμενα ὑπὸ Μήδων. ἔδεε γὰρ, ὅτε οὐκ ἐκόν-
" τες ἔδηλον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας
" παραστήσασθαι. σὺ δὲ, ἐπεί περ ἥκεις χρηστὰ ἀπαγγέλ-
" λων, αὐτός σφι ἄγγειλον. ἢν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω
" πλάσας λέγειν, καὶ οὐ πείσω, ὡς οὐ ποιεύντων τῶν βαρ-
" βάρων ταῦτα. ἀλλά σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθὼν ὡς ἔχει.
" ἐπεὰν δὲ σημήνῃς, ἢν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλ-
" λιστα· ἢν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται.
" οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα παντα χόθεν,
" ὡς σὺ λέγεις."

Cui cum fidem plerique non haberent,

LXXXI. Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, φάμενος ἐξ Αἰγίνης τε ἥκειν, καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαθὼν τοὺς ἐπορμέοντας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαί τε συνεβούλευε ὡς ἀλεξησομένους. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα εἴπας, μετεστήκεε· τῶν δὲ αὖτις ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίη· οἱ γὰρ πλεῦνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπείθοντο τὰ ἐξαγγελθέντα.

Tenia triremis, ad Græcos transfuga, omnem tollit dubitationem.

LXXXII. Ἀπιστεόντων δὲ τουτέων, ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐτομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν βάρβαρον κατελοῦσι. Σὺν δὲ ὧν ταύτῃ τῇ νηῒ τῇ αὐτομολησάσῃ ἐς Σαλαμῖνα, καὶ τῇ πρότερον ἐπ' Ἀρτεμίσιον τῇ Λημνίῃ, ἐξεπληροῦτο τὸ ναυτικὸν τοῖσι Ἕλλησι ἐς τὰς ὀγδώκοντα καὶ τριηκοσίας νῆας· δύο γὰρ δὴ νεῶν τότε κατέδεε ἐς τὸν ἀριθμόν.

Jam Græci ad pugnandum strenue se comparant. Themistoclis apud milites concio.

LXXXIII. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τηνίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. ἠώς τε διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι, προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης τὰ δὲ ἔπεα ἦν, πάντα κρέσσω τοῖσι ἥσσοσι ἀντιτι-

δέμενα. ὅσα δὲ ἐν ἀνθρώπου φύσι καὶ καταστάσι ἐγγίνεται, παραινέσας δὴ, τουτέων τὰ κρέσσω αἱρέεσθαι. καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέλευε ἐς τὰς νῆας. καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἦκε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριήρης, ἣ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμησε. ἐνθαῦτα ἀνῆγον τὰς νῆας ἁπάσας οἱ Ἕλληνες.

LXXXIV. Ἀναγομένοισι δέ σφι, αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Ἕλληνες ἐπὶ πρύμνην ἀνεκρούοντο, καὶ ὤκελλον τὰς νῆας· Ἀμεινίης δὲ Παλληνεὺς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἐξαναχθεὶς, νηῒ ἐμβάλλει. συμπλακείσης δὲ τῆς νηὸς, καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγῆναι, οὕτω δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βοηθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν· Αἰγινῆται δὲ, τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην εἶναι τὴν ἄρξασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη· φανεῖσαν δὲ διακελεύσασθαι, ὥστε καὶ ἅπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον, ὀνειδίσασαν πρότερον τάδε· "Ὦ δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην "ἀνακρούεσθε;"

Incipit pugna ad Salaminem [ineunte autumno a. 480.] Variæ de ejus initio narrationes.

LXXXV. Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες· οὗτοι γὰρ εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσῖνός τε καὶ ἑσπέρης κερας· κατὰ δὲ Λακεδαιμονίους, Ἴωνες· οὗτοι δ' εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τε καὶ τὸν Πειραιέα. ἐδελοκάκεον μέντοι αὐτέων, κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς, ὀλίγοι· οἱ δὲ πλεῦνες, οὔ. Ἔχω μέν νυν συχνῶν οὐνόματα τριηράρχων καταλέξαι, τῶν νῆας Ἑλληνίδας ἑλόντων· χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν, πλὴν Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος, καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. τοῦ δὲ εἵνεκα μέμνημαι τουτέων μούνων, ὅτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε, καταστησάντων τῶν Περσέων· Φύλακος δὲ, εὐεργέτης βασιλῆος ἀνεγράφη, καὶ χώρη οἱ ἐδωρήθη πολλή. οἱ δ' εὐεργέται τοῦ βασιλῆος, ὀροσάγγαι καλέονται Περσιστί. περὶ μέν νυν τούτους οὕτω εἶχε.

Acies utriusque classis. Iones quo animo pugnaverint. Orosangæ.

Magna strages barbarorum quantumvis fortiter pugnantium: ejus causæ.

LXXXVI. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν νηῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκεραΐζετο· αἱ μὲν, ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι· αἱ δὲ, ὑπὸ Αἰγινητέων. ἄτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὐ τεταγμένων ἔτι, οὔτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέβη. καίτοι ἔσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν, ἢ πρὸς Εὐβοίῃ· πᾶς τις προθυμεόμενος, καὶ δειμαίνων Ξέρξην· ἐδόκεέ τε ἕκαστος ἑωυτὸν δεήσεσθαι βασιλῆα.

Artemisiæ virtus, conjuncta cum calliditate:

LXXXVII. Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους, οὐκ ἔχω μετεξετέρους εἶπαι ἀτρεκέως, ὡς ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἠγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλῆϊ. ἐπειδὴ γὰρ ἐς δόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλῆος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἡ νηῦς ἡ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νηὸς Ἀττικῆς. καὶ ἦ, οὐκ ἔχουσα διαφυγέειν, ἔμπροσθε γὰρ αὐτῆς ἦσαν ἄλλαι νῆες φίλιαι, ἡ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἐοῦσα· ἔδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνεικε ποιησάσῃ. διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς, φέρουσα ἐνέβαλε νηῒ φιλίῃ, ἀνδρῶν τε Καλυνδέων, καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλῆος Δαμασιθύμου. εἰ μὲν καί τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον ἐόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἶπαι, οὔτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκύρησε ἡ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῦς. ὡς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη, διπλᾶ ἑωυτὴν ἀγαθὰ ἐργάσατο. ὅ τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς νηὸς τριήραρχος, ὡς εἶδέ μιν ἐμβάλλουσαν νηῒ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν νῆα τὴν Ἀρτεμισίης ἢ Ἑλληνίδα εἶναι, ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων, καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν, ἀποστρέψας, πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

quo nomine illa Xerxi mirum in modum probatur.

LXXXVIII. Τοῦτο μὲν, τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεικε γενέσθαι, διαφυγέειν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ, συνέβη ὥστε κακὸν ἐργασαμένην, ἀπὸ τουτέων αὐτὴν μάλιστα εὐ-

δοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξῃ. λέγεται γὰρ, βασιλῆα θηεύμενον, μαθεῖν τὴν νῆα ἐμβαλοῦσαν· καὶ δή τινα εἶπαι τῶν παρεόντων· "Δέσποτα, ὁρᾷς Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται, "καὶ νῆα τῶν πολεμίων κατέδυσε;" καὶ τὸν ἐπείρεσθαι, εἰ ἀληθέως ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον· καὶ τοὺς φάναι, "σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νηὸς ἐπισταμένους·" τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἠπιστέατο εἶναι πολεμίην. τά τε γὰρ ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικε ἐς εὐτυχίην γενόμενα, καὶ τὸ τῶν ἐκ τῆς Καλυνδικῆς νηὸς μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· "Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες· αἱ δὲ γυναῖκες, ἄνδρες." ταῦτα μὲν Ξέρξην φασὶ εἶπαι.

LXXXIX. Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ, ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξεω ἐὼν ἀδελφεὸς, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοί τε καὶ ὀνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· ὀλίγοι δέ τινες καὶ Ἑλλήνων. ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νῆες διεφθείροντο, καὶ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπολλύμενοι, ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο. οἱ γὰρ ὄπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῆσι νησὶ παριέναι πειρώμενοι, ὡς ἀποδεξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλέϊ, τῇσι σφετέρῃσι νησὶ φευγούσῃσι περιέπιπτον.

Persarum et multi et illustres vel trucidati vel fluctibus hausti, paucis Græcorum cadentibus.

XC. Ἐγένετο δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ. τῶν τινὲς Φοινίκων, τῶν αἱ νῆες διεφθαρέατο, ἐλθόντες παρὰ βασιλῆα, διέβαλλον τοὺς Ἴωνας, ὡς δι' ἐκείνους ἀπολοίατο αἱ νῆες, ὡς προδόντων. συνήνεικε ὦν οὕτω, ὥστε Ἰώνων τε τοὺς στρατηγοὺς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν. ἔτι τουτέων ταῦτα λεγόντων, ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθρηϊκίη νηῦς· ἥ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναίη νηῦς κατέδυσε τῶν Σαμοθρηϊκίων τὴν νῆα. ἅτε δὴ ἐόντες ἀκοντισταὶ οἱ

Supplicium inter ipsam pugnam, rege jubente, de Phœnicibus sumtum, quod, ignavi ipsi, culpam cladis in Iones conferrent.

Σαμοθρήϊκες, τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νηὸς βάλλοντες ἀπήραξαν, καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. ταῦτα γενόμενα τοὺς Ἴωνας ἐρρύσατο. ὡς γὰρ εἶδέ σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοίνικας, οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος· καί σφεων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ, αὐτοὶ καὶ γενόμενοι, τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι. (ὅκως γάρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἑωυτοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ οὔρεϊ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος, τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυνθάνετο τὸν ποιήσαντα· καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν.) πρὸς δὲ ἔτι καὶ προσελάβετο φίλος ἐὼν Ἀριαραμνης, ἀνὴρ Πέρσης παρεών, τούτου τοῦ Φοινικηΐου πάθεος. οἱ μὲν δὴ πρὸς τοὺς Φοίνικας ἐτράποντο.

Persæ victi Phalerum repetunt.

XCI. Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων, καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον, Αἰγινῆται, ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ, ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ διόρυξῳ ἐκεράϊζον τάς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νηῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλωούσας· ὅκως δέ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας.

Æginetæ purgati crimine τοῦ μηδισμοῦ.

XCII. Ἐνθαῦτα συνεκύρεον νῆες ἥ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νῆα, καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινήτεω, νηῒ ἐμβαλοῦσα Σιδωνίῃ, ἥπερ εἶλε τὴν προφυλάσσουσαν ἐπὶ Σκιάθῳ τὴν Αἰγιναίην, ἐπ' ἧς ἔπλεε Πυθέης ὁ Ἰσχενόου, τὸν οἱ Πέρσαι κατακοπέντα, ἀρετῆς εἵνεκα εἶχον ἐν τῇ νηῒ ἐκπαγλεόμενοι. τὸν δὴ περιάγουσα ἅμα τοῖσι Πέρσῃσι ἦλω νηῦς ἡ Σιδωνίη, ὥστε Πυθέην οὕτω σωθῆναι ἐς Αἴγιναν. ὡς δὲ ἐσεῖδε τὴν νῆα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω, τὸ σημήϊον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος· καὶ βώσας τὸν Θεμιστοκλῆα, ἐπεκερτόμησε, ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. ταῦτα μέν νυν νηῒ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέρριψε ἐς Θεμιστοκλῆα. Οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἱ νῆες

περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν.

Qui inter Græcos rem fortissime gesserint.

XCIII. Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγινῆται· ἐπὶ δὲ, Ἀθηναῖοι· ἀνδρῶν δὲ, Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης, καὶ Ἀθηναῖοι, Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος, καὶ Ἀμεινίης Παλληνεύς· ὃς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. εἰ μέν νυν ἔμαθε ὅτι ἐν ταύτῃ πλώει ἡ Ἀρτεμισίη, οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον ἢ εἷλέ μιν, ἢ καὶ αὐτὸς ἥλω. τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρακεκέλευστο· πρὸς δὲ, καὶ ἄεθλον ἔκειτο μύριαι δραχμαί, ὃς ἄν μιν ζωὴν ἕλῃ. δεινὸν γάρ τοι ἐποιεῦντο, γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. αὕτη μὲν δὴ, ὡς πρότερον εἴρηται, διέφυγε· ἔσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἱ νῆες περιεγεγόνεσαν, ἐν τῷ Φαλήρῳ.

Quæ de Corinthiis in utramque partem ferantur.

XCIV. Ἀδείμαντον δὲ τὸν Κορίνθιον στρατηγὸν, λέγουσι Ἀθηναῖοι, αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ὡς συνέμισγον αἱ νῆες, ἐκπλαγέντα τε καὶ ὑπερδείσαντα, τὰ ἱστία ἀειράμενον, οἴχεσθαι φεύγοντα· ἰδόντας δὲ τοὺς Κορινθίους τὴν στρατηγίδα φεύγουσαν, ὡσαύτως οἴχεσθαι. ὡς δὲ ἄρα φεύγοντας γίνεσθαι τῆς Σαλαμινίης κατὰ τὸ ἱρὸν Ἀθηναίης Σκιράδος, περιπίπτειν σφι κέλητα θείῃ πομπῇ· τὸν οὔτε πέμψαντα φανῆναι οὐδένα, οὔτε τι τῶν ἀπὸ τῆς στρατιῆς εἰδόσι προσφέρεσθαι τοῖσι Κορινθίοισι. τῇδε δὲ συμβάλλονται εἶναι θεῖον τὸ πρῆγμα· ὡς γὰρ ἀγχοῦ γενέσθαι τῶν νηῶν τοὺς ἀπὸ τοῦ κέλητος, λέγειν τάδε· "Ἀδείμαντε, σὺ μὲν ἀποστρέψας τὰς ναῦς, ἐς φυγὴν ὥρμησαι καταπροδοὺς "τοὺς Ἕλληνας· οἱ δὲ καὶ δὴ νικῶσι, ὅσον αὐτοὶ ἠρῶντο "ἐπικρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν." ταῦτα λεγόντων, ἀπιστέειν γὰρ τὸν Ἀδείμαντον, αὖτις τάδε λέγειν, ὡς "αὐτοὶ οἷοί τε εἶεν ἀγόμενοι ὅμηροι ἀποθνήσκειν, ἢν μὴ νικῶντες φαίνωνται οἱ Ἕλληνες." οὕτω δὴ ἀποστρέψαντα τὴν νῆα, αὐτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους, ἐπ' ἐξεργασμένοισι ἐλθεῖν ἐς τὸ στρατόπεδον. Τούτους μὲν τοιαύτη φάτις ἔχει ὑπὸ Ἀθηναίων. οὐ

μέντοι αὐτοί γε Κορίνθιοι ὁμολογέουσι, ἀλλ' ἐν πρώτοισι σφέας αὐτοὺς τῆς ναυμαχίης νομίζουσι γενέσθαι· μαρτυρεῖ δέ σφι καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς.

Aristidis [c. 79.] insignis hoc in prœlio opera, barbarorum cladem multum augens.

XCV. Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τουτέων ἐπεμνήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ Ἑρξύξῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποίεε. παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὁπλιτέων, οἳ παρατετάχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμινίης χώρης, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἳ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νησίδι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας.

Naufragia partim Salaminem, partim Coliadem delata: impletumque vetus de mulieribus Coliadibus oraculum.

XCVI. Ὡς δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἕλληνες τῶν ναυηγίων ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἐόντα, ἑτοῖμοι ἦσαν ἐς ἄλλην ναυμαχίην, ἐλπίζοντες τῇσι περιεούσῃσι νηυσὶ ἔτι χρήσεσθαι βασιλῆα. τῶν δὲ ναυηγίων πολλὰ ὑπολαβὼν ὁ ἄνεμος ζέφυρος, ἔφερε τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ τὴν ἠϊόνα τὴν καλεομένην Κωλιάδα· ὥστε ἀποπλῆσαι τὸν χρησμὸν, τόν τε ἄλλον πάντα τὸν περὶ τῆς ναυμαχίης ταύτης εἰρημένον Βάκιδι καὶ Μουσαίῳ, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὰ ναυήγια τὰ ταύτῃ ἐξενειχθέντα τὸ εἰρημένον πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον τουτέων ἐν χρησμῷ, Λυσιστράτῳ Ἀθηναίῳ, ἀνδρὶ χρησμολόγῳ, τὸ ἐλελήθεε πάντας τοὺς Ἕλληνας·

Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖσι φρίξουσι.

τοῦτο δὲ ἔμελλε ἀπελάσαντος βασιλῆος ἔσεσθαι.

Xerxes fugam meditans, quo astu hoc consilium et Græcos et suos celaverit. Missus in Asiam cladis acceptæ nuntius.

XCVII. Ξέρξης δὲ ὡς ἔμαθε τὸ γεγονὸς πάθος, δείσας μή τις τῶν Ἰώνων ὑποθῆται τοῖσι Ἕλλησι, ἢ αὐτοὶ νοήσωσι, πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, λύσοντες τὰς γεφύρας, καὶ ἀπολαμφθεὶς ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀπολέσθαι κινδυνεύσει, δρησμὸν ἐβούλευε. θέλων δὲ μὴ ἐπίφθονος εἶναι μήτε τοῖσι Ἕλλησι μήτε τοῖσι ἑωυτοῦ, ἐς τὴν Σαλαμῖνα χῶμα ἐπειρᾶτο

διαχοῦν· γαυλούς τε Φοινικηΐους συνέδεε, ἵνα ἀντί τε σχεδίης ἔωσι καὶ τείχεος· ἀρτέετό τε ἐς πόλεμον, ὡς ναυμαχίην ἄλλην ποιησόμενος. ὁρέοντες δέ μιν πάντες οἱ ἄλλοι ταῦτα πρήσσοντα, εὖ ἐπιστέατο ὡς ἐκ παντὸς νόου παρεσκεύαστται μένων πολεμήσειν· Μαρδόνιον δ' οὐδὲν τουτέων ἐλάνθανε, ὡς μάλιστα ἔμπειρον ἐόντα τῆς ἐκείνου διανοίης. ταῦτά τε ἅμα Ξέρξης ἐποίεε, καὶ ἔπεμπε ἐς Πέρσας ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι συμφορήν.

Obiter de Persarum nuntiis s. angaris.

XCVIII. Τουτέων δὲ τῶν ἀγγέλων ἔστι οὐδὲν ὅ τι θᾶσσον παραγίνεται θνητὸν ἐόν· οὕτω τοῖσι Πέρσῃσι ἐξεύρηται τοῦτο. λέγουσι γὰρ, ὡς ὅσων ἂν ᾖ ἡμερέων ἡ πᾶσα ὁδὸς, τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεστᾶσι, κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἑκάστην ἵππος τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος· τοὺς οὔτε νιφετὸς, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα, οὐ νὺξ ἐέργει μὴ οὐ κατανύσαι τὸν προκείμενον ἑωυτῷ δρόμον τὴν ταχίστην. ὁ μὲν δὴ πρῶτος δραμὼν παραδιδοῖ τὰ ἐντεταλμένα τῷ δευτέρῳ, ὁ δὲ δεύτερος τῷ τρίτῳ· τὸ δὲ ἐνθεῦτεν ἤδη κατὰ ἄλλον διεξέρχεται παραδιδόμενα, κατὰ περ Ἕλλησι ἡ λαμπαδηφορίη, τὴν τῷ Ἡφαίστῳ ἐπιτελέουσι. Τοῦτο τὸ δρόμημα τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι ἀγγαρήϊον.

Itaque summum Susianorum ob Athenas captas gaudium [c. 54.] in maximum mœrorem ac de salute regis sollicitudinem versum.

XCIX. Ἡ μὲν δὴ πρώτη ἐς Σοῦσα ἀγγελίη ἀπικομένη, ὡς ἔχοι Ἀθήνας Ξέρξης, ἔτερψε οὕτω δή τι Περσέων τοὺς ὑπολειφθέντας, ὡς τάς τε ὁδοὺς μυρσίνῃ πάσας ἐστόρεσαν, καὶ ἐθυμίων θυμιήματα, καὶ αὐτοὶ ἔσαν ἐν θυσίῃσί τε καὶ εὐπαθίῃσι. ἡ δὲ δευτέρη σφι ἀγγελίη ἐπεξελθοῦσα συνέχεε οὕτω, ὥστε τοὺς κιθῶνας κατερρήξαντο πάντες, βοῇ τε καὶ οἰμωγῇ ἐχρέωντο ἁπλέτῳ, Μαρδόνιον ἐν αἰτίῃ τιθέντες. οὐκ οὕτω δὲ περὶ τῶν νηῶν ἀχθόμενοι ταῦτα οἱ Πέρσαι ἐποίευν, ὡς περὶ αὐτῷ Ξέρξῃ δειμαίνοντες. καὶ περὶ Πέρσας μὲν ἦν ταῦτα τὸν πάντα μεταξὺ χρόνον γενόμενον, μέχρι οὗ Ξέρξης αὐτός σφεας ἀπικόμενος ἔπαυσε.

C. Μαρδόνιος δὲ, ὁρέων μὲν Ξέρξην συμφορὴν μεγάλην Mardonii

regem consolantis oratio. Xerxem cum maxima parte exercitus in Asiam reverti jubet, bellum cum reliqua ipse profligaturus.

ἐκ τῆς ναυμαχίης ποιεύμενον, ὑποπτεύων δὲ αὐτὸν ὀρθσμὸν βουλεύειν ἐκ τῶν Ἀθηνέων, φροντίσας πρὸς ἑωυτὸν ὡς δώσει δίκην ἀναγνώσας βασιλῆα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καί οἱ κρέσσον εἴη ἀνακινδυνεῦσαι, ἢ κατεργάσασθαι τὴν Ἑλλάδα, ἢ αὐτὸν καλῶς τελευτῆσαι τὸν βίον, ὑπὲρ μεγάλων αἰωρηθέντα· πλέον μέντοι ἔφερέ οἱ ἡ γνώμη κατεργάσασθαι τὴν Ἑλλάδα· λογισάμενος ὧν ταῦτα, προσέφερε τὸν λόγον τόνδε· "Δέσποτα, μήτε λυπέο, μήτε συμφορὴν "μηδεμίην μεγάλην ποιεῦ τοῦδε τοῦ γεγονότος εἵνεκα πρήγ- "ματος. οὐ γὰρ ξύλων ἀγὼν ὁ τὸ πᾶν φέρων ἐστὶ ἡμῖν, "ἀλλ' ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων. σοὶ δὲ οὔτε τις τουτέων τῶν τὸ "πᾶν σφι ἤδη δοκεόντων κατεργάσθαι, ἀποδὰς ἀπὸ τῶν "νεῶν πειρήσεται ἀντιωθῆναι, οὔτ' ἐκ τῆς ἠπείρου τῆσδε· "οἵ τε ἡμῖν ἀντιώθησαν, ἔδοσαν δίκας. Εἰ μέν νυν δοκέει, "αὐτίκα πειρώμεθα τῆς Πελοποννήσου· εἰ δὲ καὶ δοκέει "ἐπισχεῖν, παρέχει ποιέειν ταῦτα. μὴ δὲ δυσθύμει· οὐ "γάρ ἐστι Ἕλλησι οὐδεμίη ἔκδυσις, μὴ οὐ, δόντας λόγον "τῶν ἐποίησαν νῦν τε καὶ πρότερον, εἶναι σοὺς δούλους. "μάλιστα μέν νυν ταῦτα ποιέειν. Εἰ δ' ἄρα τοι βεβούλευται, αὐτὸν ἀπελαύνοντα ἀπάγειν τὴν στρατιήν, ἄλλην ἔχω καὶ ἐκ τῶνδε βουλήν. σὺ Πέρσας, βασιλεῦ, μὴ "ποιήσῃς καταγελάστους γενέσθαι Ἕλλησι. οὐδὲν γὰρ ἐν "Πέρσῃσι τεοῖσι δεδήληται τῶν πρηγμάτων, οὐδὲ ἐρεῖς ὅκου "ἐγενόμεθα ἄνδρες κακοί. εἰ δὲ Φοίνικές τε καὶ Αἰγύπτιοι, καὶ Κύπριοί τε καὶ Κίλικες κακοὶ ἐγένοντο, οὐδὲν "πρὸς Πέρσας τοῦτο προσήκει τὸ πάθος. Ἤδη ὦν, ἐπειδὴ "οὐ Πέρσαι τοι αἴτιοί εἰσι, ἐμοὶ πείθεο. εἴ τοι δέδοκται "μὴ παραμένειν, σὺ μὲν ἐς ἡθεα τὰ σεωυτοῦ ἀπέλαυνε, "τῆς στρατιῆς ἀπάγων τὸ πολλόν· ἐμὲ δέ σοι χρὴ τὴν Ἑλ- "λάδα παρασχεῖν δεδουλωμένην, τριήκοντα μυριάδας τοῦ "στρατοῦ ἀπολεξάμενον."

Artemisia sententiam rogata.

CI. Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης, ὡς ἐκ κακῶν ἐχάρη τε καὶ ἥσθη· πρὸς Μαρδόνιόν τε, βουλευσάμενος, ἔφη, ἀποκρινεῖσ-

θαι, ὁκότερον ποιήσει τουτέων. ὡς δὲ ἐβουλεύετο ἅμα Περσέων τοῖσι ἐπικλήτοισι, ἔδοξέ οἱ καὶ Ἀρτεμισίην ἐς συμβουλίην μεταπέμψασθαι, ὅτι πρότερον ἐφαίνετο μούνη νοέουσα τὰ ποιητέα ἦν. ὡς δὲ ἀπίκετο ἡ Ἀρτεμισίη, μεταστησάμενος τοὺς ἄλλους, τούς τε συμβούλους Περσέων καὶ τοὺς δορυφόρους, ἔλεξε Ξέρξης τάδε· "Κελεύει με Μαρδόνιος, "μένοντα αὐτοῦ, πειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου· λέγων ὡς "μοι Πέρσαι τε καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς οὐδενὸς μεταίτιοι "πάθεός εἰσι, ἀλλὰ βουλομένοισί σφι γένοιτ' ἂν ἀπόδεξις. "ἐμὲ ὦν ἢ ταῦτα κελεύει ποιέειν, ἢ αὐτὸς ἐθέλει τριήκοντα "μυριάδας ἀπολεξάμενος τοῦ στρατοῦ, παρασχεῖν μοι "τὴν Ἑλλάδα δεδουλωμένην· αὐτὸν δὲ μὲ κελεύει ἀπε- "λαύνειν σὺν τῷ λοιπῷ στρατῷ ἐς ἤθεα τὰ ἐμά. Σὺ "ὦν ἐμοί, καὶ γὰρ περὶ τῆς ναυμαχίης εὖ συνεβούλευσας "τῆς γενομένης, οὐκ ἐῶσα ποιέεσθαι, νῦν τε συμβούλευσον, "ὁκότερα ποιέων ἐπιτύχω εὖ βουλευσάμενος." Ὁ μὲν "ταῦτα συνεβουλεύετο.

CII. Ἡ δὲ λέγει τάδε· "Βασιλεῦ, χαλεπὸν μέν ἐστι quid suaserit. "συμβουλευομένῳ τυχεῖν τὰ ἄριστα εἰπασαν. ἐπὶ μέντοι "τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι, δοκέει μοι αὐτὸν μὲν σὲ "ἀπελαύνειν ὀπίσω· Μαρδόνιον δὲ, εἰ ἐθέλει τε καὶ ὑπο- "δέκεται ταῦτα ποιήσειν, αὐτοῦ καταλιπεῖν σὺν τοῖσι "ἐθέλει. τοῦτο μὲν γὰρ, ἢν καταστρέψηται τά φησι ἐθέ- "λειν, καί οἱ προχωρήσῃ τὰ νοέων λέγει, σὸν τὸ ἔργον, "ὦ δέσποτα, γίνεται· οἱ γὰρ σοὶ δοῦλοι κατεργάσαντο. "τοῦτο δὲ, ἢν τὰ ἐναντία τῆς Μαρδονίου γνώμης γένη- "ται, οὐδεμίη συμφορὴ μεγάλη ἔσται, σέο τε περιεόντος, "καὶ ἐκείνων τῶν πρηγμάτων περὶ οἶκον τὸν σόν. ἢν γὰρ σύ "τε περιῇς, καὶ οἶκος ὁ σὸς, πολλοὺς πολλάκις ἀγῶνας "θρωμέονται περὶ σφέων αὐτέων οἱ Ἕλληνες. Μαρδονίου δὲ, "ἢν τι πάθῃ, λόγος οὐδεὶς γίνεται· οὐδέ τι, νικῶντες οἱ "Ἕλληνες, νικῶσι, δοῦλον σὸν ἀπολέσαντες. σὺ δὲ, τῶν εἵνε- "κα τὸν στόλον ἐποιήσω, πυρώσας τὰς Ἀθήνας ἀπελᾷς."

Probato Mardonii consilio, rex ante omnia nothos in expeditionem secum profectos Ephesum cum Artemisia præmittit.

CIII. Ἤσθη τε δὴ τῇ συμβουλίῃ Ξέρξης· λέγουσα γὰρ ἐπετύγχανε τά περ αὐτὸς ἐνόεε. οὐδὲ γὰρ, εἰ πάντες καὶ πᾶσαι συνεβούλευον αὐτῷ μένειν, ἔμενε ἄν, δοκέειν ἐμοί· οὕτω καταῤῥωδήκεε. ἐπαινέσας δὲ τὴν Ἀρτεμισίην, ταύτην μὲν ἀποστέλλει ἄγουσαν αὐτοῦ τοὺς παῖδας ἐς Ἔφεσον· νόθοι γάρ τινες παῖδές οἱ συνέσποντο.

Additur iis custos Hermotimus Pedasensis, archieunuchus. Pedasenses ubi siti. Sacerdos Minervæ apud eos quando barbata [I, 175.]

CIV. Συνέπεμπε δὲ τοῖσι παισὶ φύλακον Ἑρμότιμον, γένος μὲν ἐόντα Πηδασέα, φερόμενον δὲ οὐ τὰ δεύτερα τῶν εὐνούχων παρὰ βασιλέϊ. Οἱ δὲ Πηδασέες οἰκέουσι ὑπὲρ Ἁλικαρνησσοῦ. ἐν δὲ τοῖσι Πηδάσοισι τουτέοισι τοιόνδε φέρεται πρῆγμα γίνεσθαι. ἐπεὰν τοῖσι ἀμφικτίοσι πᾶσι, τοῖσι ἀμφὶ ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλιος, μέλλῃ τι ἐντὸς χρόνου ἔσεσθαι χαλεπὸν, τότε ἡ ἱρείη αὐτόθι τῆς Ἀθηναίης φύει πώγωνα μέγαν. τοῦτο δέ σφι δὶς ἤδη ἐγένετο.

Digressio de Hermotimo. A Panionio mangone olim emtus exsectusque, Susa deducitur, ubi Xerxis favorem præ cæteris sibi eunuchis conciliat.

CV. Ἐκ τουτέων δὴ τῶν Πηδασέων ὁ Ἑρμότιμος ἦν· τῷ μεγίστη τίσις ἤδη, ἀδικηθέντι, ἐγένετο πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. ἁλόντα γὰρ αὐτὸν ὑπὸ πολεμίων, καὶ πωλεόμενον, ὠνέεται Πανιώνιος, ἀνὴρ Χῖος, ὃς τὴν ζόην κατεστήσατο ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων. ὅκως γὰρ κτήσαιτο παῖδας εἰδεος ἐπαμμένους, ἐκτάμνων, ἀγινέων ἐπώλεε ἐς Σάρδις τε καὶ Ἔφεσον χρημάτων μεγάλων. παρὰ γὰρ τοῖσι βαρβάροισι τιμιώτεροί εἰσι οἱ εὐνοῦχοι, πίστιος εἵνεκα τῆς πάσης, τῶν ἐνοχλίων. ἄλλους τε δὴ ὁ Πανιώνιος ἐξέταμε πολλοὺς, ἄτε ποιεύμενος ἐκ τουτέων τὴν ζόην, καὶ δὴ καὶ τοῦτον. καὶ, οὐ γὰρ τὰ πάντα εὐδυστύχεε ὁ Ἑρμότιμος, ἀπικνέεται ἐκ τῶν Σαρδίων παρὰ βασιλῆα μετ' ἄλλων δώρων· χρόνου δὲ προϊόντος, πάντων τῶν εὐνούχων ἐτιμήθη μάλιστα παρὰ Ξέρξῃ.

Post regem Græciam invasurum comitans, Panionii cum tota familia per

CVI. Ὡς δὲ τὸ στράτευμα τὸ Περσικὸν ὅρμα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἐὼν ἐν Σάρδισι, ἐνθαῦτα καταξὰς κατὰ δή τι πρῆγμα ὁ Ἑρμότιμος ἐς γῆν τὴν Μυσίην, τὴν Χῖοι μὲν νέμονται, Ἀταρνεὺς δὲ καλέεται, εὑρίσκει τὸν

Παν
ιώνιον ἐνθαῦτα. ἐπιγνοὺς δὲ, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν πολλοὺς καὶ φιλίους λόγους· πρῶτα μέν οἱ καταλέγων ὅσα αὐτὸς δι' ἐκεῖνον ἔχοι ἀγαθά· δεύτερα δέ οἱ ὑπισχνεύμενος ἀντὶ τουτέων ὅσα μιν ἀγαθὰ ποιήσει, ἢν κομισάμενος τοὺς οἰκέτας οἰκέῃ ἐκείνῃ· ὥστε ὑποδεξάμενον ἄσμενον τοὺς λόγους τὸν Παν
ιώνιον, κομίσαι τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα. ὡς δὲ ἄρα παν
οικίῃ μιν περιέλαβε, ἔλεγε ὁ Ἑρμότιμος τάδε· "Ὦ "πάντων ἀνδρῶν ἤδη μάλιστα ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων τὸν "βίον κτησάμενε, τί σὲ ἐγὼ κακὸν ἢ αὐτὸς ἢ τῶν ἐμῶν τις "ἐργάσατο, ἢ σέ, ἢ τῶν σῶν τινὰ, ὅτι με ἀντ' ἀνδρὸς "ἐποίησας τὸ μηδὲν εἶναι; ἐδόκεες τε θεοὺς λήσειν οἷα "ἐμηχανῶ τότε· οἵ σε ποιήσαντα ἀνόσια, νόμῳ δικαίῳ "χρεώμενοι, ὑπήγαγον ἐς χέρας τὰς ἐμὰς, ὥστε σε μὴ "μέμψασθαι τὴν ἀπ' ἐμέο τοι ἐσομένην δίκην." Ὡς δέ οἱ ταῦτα ὠνείδισε, ἀχθέντων τῶν παίδων ἐς ὄψιν, ἠναγκάζετο ὁ Παν
ιώνιος τῶν ἑωυτοῦ παίδων, τεσσέρων ἐόντων, τὰ αἰδοῖα ἀποτάμνειν· ἀναγκαζόμενος δὲ, ἐποίεε ταῦτα· αὐτοῦ τε, ὡς ταῦτα ἐργάσατο, οἱ παῖδες ἀναγκαζόμενοι ἀπέταμνον. Παν
ιώνιον μέν νυν οὕτω περιῆλθε ἥ τε τίσις καὶ ὁ Ἑρμότιμος.

dolum potitur, atrocissimamque ab eo pœnam repetit.

CVII. Ξέρξης δὲ, ὡς τοὺς παῖδας Ἀρτεμισίῃ ἐπέτρεψε ἀπάγειν ἐς Ἔφεσον, καλέσας Μαρδόνιον, ἐκέλευέ μιν τῆς στρατιῆς διαλέγειν τοὺς βούλεται, καὶ ποιέειν τοῖσι λόγοισι τὰ ἔργα πειρώμενον ὁμοῖα. Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην ἐς τοσοῦτο ἐγίνετο. τῆς δὲ νυκτὸς, κελεύσαντος βασιλῆος, τὰς νῆας οἱ στρατηγοὶ ἐκ τοῦ Φαλήρου ἀπῆγον ὀπίσω ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ὡς τάχεος εἶχε ἕκαστος, διαφυλαξούσας τὰς σχεδίας πορευθῆναι βασιλέϊ. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ ἔσαν Ζωστῆρος πλώοντες οἱ βάρβαροι, ἀνατείνουσι γὰρ ἄκραι λεπταὶ τῆς ἠπείρου, ταύτας ἔδοξάν τε νῆας εἶναι, καὶ ἔφευγον ἐπὶ πολλόν. χρόνῳ δὲ μαθόντες ὅτι οὐ νῆες εἶεν, ἀλλ' ἄκραι, συλλεχθέντες, ἐκομίζοντο.

Artemisia cum pueris regiis amandata, Xerxes classiariis imperat, ut in Hellespontum protinus revertantur.

CVIII. Ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, ὁρέοντες οἱ Ἕλληνες

Fugientem barbarorum classem persequuntur Græci ad Andrum usque. Ibi de bello deliberantibus quid Themistocles, quid Eurybiades suaserit. Hujus ratione plerisque probata,

κατὰ χώρην μένοντα τὸν στρατὸν τὸν πεζόν, ἤλπιζον καὶ τὰς νῆας εἶναι περὶ Φάληρον· ἐδόκεόν τε ναυμαχήσειν σφέας, παρασκευάζοντό τε ὡς ἀλεξησόμενοι. Ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο τὰς νῆας οἰχωκυίας, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐδόκεε ἐπιδιώκειν. τὸν μέν νυν ναυτικὸν τὸν Ξέρξεω στρατὸν οὐκ ἐπείδον διώξαντες μέχρι Ἄνδρου. ἐς δὲ τὴν Ἄνδρον ἀπικόμενοι, ἐβουλεύοντο. Θεμιστοκλέης μέν νυν γνώμην ἀπεδείκνυτο, "διὰ νή-"σων τραπομένους, καὶ ἐπιδιώξαντας τὰς νῆας, πλώειν ἰθέως "ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, λύσοντας τὰς γεφύρας." Εὐρυβιάδης δὲ τὴν ἐναντίην ταύτῃ γνώμην ἐτίθετο, λέγων· ὡς "εἰ "λύσουσι τὰς σχεδίας, τοῦτ' ἂν μέγιστον πάντων σφεῖς κα-"κὸν τὴν Ἑλλάδα ἐργάσαιντο. εἰ γὰρ ἀναγκασθείη ἀπο-"λαμφθεὶς ὁ Πέρσης μένειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, πειρῷτο ἂν "ἡσυχίην μὴ ἄγειν· ὡς ἄγοντι μέν οἱ ἡσυχίην, οὔτε τι προ-"χωρέειν οἷόν τε ἔσται τῶν πρηγμάτων, οὔτε τις κομιδὴ "τὸ ὀπίσω φανήσεται, λιμῷ τέ οἱ ἡ στρατιὴ διαφθαρέε-"ται. ἐπιχειρέοντι δὲ αὐτῷ καὶ ἔργου ἐχομένῳ, πάντα τὰ "κατὰ τὴν Εὐρώπην οἷά τε ἔσται προσχωρῆσαι κατὰ πό-"λιάς τε καὶ κατὰ ἔθνεα, ἤτοι ἁλισκομένων γε, ἢ πρὸ τού-"του ὁμολογεόντων· τροφήν τε ἕξειν σφέας τὸν ἐπέτειον αἰεὶ "τῶν Ἑλλήνων καρπόν. ἀλλὰ δοκέειν γὰρ, νικηθέντα τῇ "ναυμαχίῃ οὐ μενέειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸν Πέρσεα· ἑωυτέον ὦν "εἶναι φεύγειν ἐς ὃ ἕλθοι φεύγων ἐς τὴν ἑωυτοῦ. τὸ ἐνθεῦτεν "δὲ περὶ τῆς ἐκείνου ποιέεσθαι ἤδη τὸν ἀγῶνα" ἐκέλευε. Ταύτης δὲ εἴχοντο τῆς γνώμης καὶ Πελοποννησίων τῶν ἄλλων οἱ στρατηγοί.

quibus argumentis Themistocles Atheniensis, ut et ipsi assentirentur, permoverit.

CIX. Ὡς δὲ ἔμαθε ὅτι οὐ πείσει τούς γε πολλοὺς πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὁ Θεμιστοκλέης, μεταβαλὼν, πρὸς τοὺς Ἀθηναίους (οὗτοι γὰρ μάλιστα ἐκπεφευγότων περιημέκτεον, ὁρμέατό τε ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πλώειν καὶ ἐπὶ σφέων αὐτέων βαλλόμενοι, εἰ ᾧλλοι μὴ βουλοίατο) ἔλεγέ σφι τάδε· "Καὶ αὐτὸς ἤδη πολλοῖσι παρεγενόμην, "καὶ πολλῷ πλέω ἀκήκοα τοιάδε γενέσθαι· ἄνδρας ἐς

" ἀναγκαίην ἀπειληδέντας, νενικημένους ἀναμάχεσθαί τε
" καὶ ἀναλαμβάνειν τὴν προτέρην κακότητα. ἡμεῖς δὲ, εὖ-
" ρημα γὰρ εὑρήκαμεν ἡμέας τε αὐτοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα,
" νέφος τοσοῦτο ἀνδρῶπων ἀνωσάμενοι, μὴ διώκωμεν ἄν-
" δρας φεύγοντας. τάδε γὰρ οὐκ ἡμεῖς κατεργασάμεθα,
" ἀλλὰ θεοί τε καὶ ἥρωες, οἳ ἐφθόνησαν ἄνδρα ἕνα τῆς τε
" Ἀσίης καὶ τῆς Εὐρώπης βασιλεῦσαι, ἐόντα ἀνόσιόν τε
" καὶ ἀτάσθαλον· ὃς τά τε ἱρὰ καὶ τὰ ἴδια ἐν ὁμοίῳ
" ἐποιέετο, ἐμπιπράς τε καὶ καταβάλλων τῶν θεῶν τὰ
" ἀγάλματα· ὃς καὶ τὴν θάλασσαν ἀπεμαστίγωσε, πέδας
" τε κατῆκε. ἀλλ', εὖ γὰρ ἔχει ἐς τὸ παρεὸν ἡμῖν, νῦν μὲν
" ἐν τῇ Ἑλλάδι καταμείναντες, ἡμέων τε αὐτέων ἐπιμε-
" ληθῆναι καὶ τῶν οἰκετέων· καί τις οἰκίην τε ἀναπλα-
" σάσθω, καὶ σπόρου ἀνακῶς ἐχέτω, παντελέως ἀπελάσας
" τὸν βάξεαρον· ἅμα δὲ τῷ ἔαρι καταπλέωμεν ἐπὶ Ἑλ-
" λησπόντου καὶ Ἰωνίης." Ταῦτα ἔλεγε, ἀποθήκην μέλ-
λων ποιήσεσθαι ἐς τὸν Πέρσεα· ἵνα, ἢν ἄρα τι μιν καταλαμ-
βάνῃ πρὸς Ἀθηναίων πάθος, ἔχῃ ἀποστροφήν· τά περ
ὧν καὶ ἐγένετο.

CX. Θεμιστοκλέης μὲν ταῦτα λέγων, διέβαλλε· Ἀθη-
ναῖοι δὲ ἐπείθοντο. ἐπειδὴ γὰρ, καὶ πρότερον δεδογμένος
εἶναι σοφὸς, ἐφάνη ἐὼν ἀληθέως σοφός τε καὶ εὔβουλος,
πάντως ἑτοῖμοι ἦσαν λέγοντι πείθεσθαι. Ὡς δὲ οὗτοί οἱ
ἀνεγνωσμένοι ἦσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ὁ Θεμιστοκλέης
ἄνδρας ἀπέπεμπε ἔχοντας πλοῖον, τοῖσι ἐπίστευε σιγᾷν, ἐς
πᾶσαν βάσανον ἀπικνεομένοισι, τὰ αὐτὸς ἐνετείλατο βασιλεῖ
φρᾶσαι· τῶν καὶ Σίκιννος ὁ οἰκέτης αὖτις ἐγένετο. οἳ ἐπεί
τε ἀπίκοντο πρὸς τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν κατέμενον ἐπὶ τῷ
πλοίῳ, Σίκιννος δὲ ἀναβὰς παρὰ Ξέρξεα, ἔλεγε τάδε·
" Ἔπεμψέ με Θεμιστοκλέης ὁ Νεοκλέος, στρατηγὸς μὲν
" Ἀθηναίων, ἀνὴρ δὲ τῶν συμμάχων πάντων ἄριστος καὶ
" σοφώτατος, φράσοντά τοι, ὅτι Θεμιστοκλέης ὁ Ἀθη-
" ναῖος, σοὶ βουλόμενος ὑπουργέειν, ἔσχε τοὺς Ἕλληνας,

Themistocles gratiam regis ambiens, quo astu usus.

" τὰς νῆας βουλομένους διώκειν, καὶ τὰς ἐν Ἑλλησπόν- 15
" τῳ γεφύρας λύειν. καὶ νῦν κατ' ἡσυχίην πολλὴν κομί-
" ζεο." Οἱ μὲν, ταῦτα σημήναντες, ἀπέπλωον ὀπίσω.

Andrii, quod pecuniam pendere recusarent, a Græcis obsessi.

CXI. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπεί τέ σφι ἀπέδοξε μήτ' ἐπι-
διώκειν ἔτι προσωτέρω τῶν βαρβάρων τὰς νῆας, μήτε ἐπι-
πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον λύσοντας τὸν πόρον, τὴν Ἄν-
δρον περικατέατο, ἐξελέειν ἐθέλοντες. πρῶτοι γὰρ Ἄνδριοι
νησιωτέων αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέος χρήματα, οὐκ 5
ἔδοσαν· ἀλλὰ προϊσχομένου Θεμιστοκλέος λόγον τόνδε, ὡς
" ἥκοιεν Ἀθηναῖοι περὶ ἑωυτοὺς ἔχοντες δύο θεοὺς μεγά-
" λους, Πειθώ τε καὶ Ἀναγκαίην, οὕτω τέ σφι κάρτα
" δοτέα εἶναι χρήματα·" ὑπεκρίναντο πρὸς ταῦτα, λέγον-
τες ὡς " κατὰ λόγον ἔσαν ἄρα αἱ Ἀθῆναι μεγάλαι τε 10
" καὶ εὐδαίμονες, καὶ θεῶν χρηστῶν ἥκοιεν εὖ· ἐπεὶ Ἄν-
" δριούς γε εἶναι γεωπείνας, ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκοντας, καὶ
" θεοὺς δύο ἀχρήστους οὐκ ἐκλείπειν σφέων τὴν νῆσον, ἀλλ'
" αἰεὶ φιλοχωρέειν, Πενίην τε καὶ Ἀμηχανίην· καὶ του-
" τέων τῶν θεῶν ἐπηβόλους ἑόντας Ἀνδρίους, οὐ δώσειν 15
" χρήματα· οὐδέ κοτε γὰρ τῆς ἑωυτῶν ἀδυναμίης τὴν Ἀθη-
" ναίων δύναμιν εἶναι κρέσσω." Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα
ὑποκρινάμενοι, καὶ οὐ δόντες τὰ χρήματα, ἐπολιορκέοντο.

Ab aliis quoque insulanis pecuniæ exactæ.

CXII. Θεμιστοκλέης δὲ, οὐ γὰρ ἐπαύετο πλεονεκτέων,
ἐσπέμπων ἐς τὰς ἄλλας νήσους ἀπειλητηρίους λόγους, αἰ-
τέων χρήματα διὰ τῶν αὐτέων ἀγγέλων, χρεώμενος λόγοισι
τοῖσι καὶ πρὸς Ἄνδριους ἐχρήσατο· λέγων, ὡς " εἰ μὴ δώ-
" σουσι τὸ αἰτεόμενον, ἐπάξει τὴν στρατιὴν τῶν Ἑλλήνων, 5
" καὶ πολιορκέων ἐξαιρήσει." λέγων ὧν ταῦτα, συνέλεγε
χρήματα μεγάλα παρὰ Καρυστίων τε καὶ Παρίων· οἳ πυν-
θανόμενοι τήν τε Ἄνδρον, ὡς πολιορκέοιτο διότι ἐμήδισε,
καὶ Θεμιστοκλῆα, ὡς εἴη ἐν αἴνῃ μεγίστῃ τῶν στρατηγῶν,
δείσαντες ταῦτα, ἔπεμπον χρήματα. Εἰ δὲ δή τινες καὶ 10
ἄλλοι ἔδοσαν νησιωτέων, οὐκ ἔχω εἰπαι· δοκέω δέ τινας καὶ
ἄλλους δοῦναι, καὶ οὐ τούτους μούνους. καί τοι Καρυσ-

τίοισί γε οὐδέν, τούτου εἵνεκα, τοῦ κακοῦ ὑπερβολὴ ἐγένετο· Πάριοι δὲ Θεμιστοκλῆα χρήμασι ἱλασάμενοι, διέφυγον τὸ στράτευμα. Θεμιστοκλέης μέν νυν, ἐξ Ἄνδρου ὁρμεώμενος, χρήματα παρὰ νησιωτέων ἐκτέετο λάθρη τῶν ἄλλων στρατηγῶν.

CXIII. Οἱ δ' ἀμφὶ Ξέρξεα, ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ναυμαχίην, ἐξέλαυνον ἐς Βοιωτοὺς τὴν αὐτὴν ὁδόν. ἔδοξε γὰρ καὶ Μαρδονίῳ, ἅμα μὲν προπέμψαι βασιλῆα, ἅμα δὲ ἀνωρίην εἶναι τοῦ ἔτεος πολεμέειν· χειμερίσαι δὲ ἄμεινον εἶναι ἐν Θεσσαλίῃ, καὶ ἔπειτα ἅμα τῷ ἔαρι πειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου. Ὡς δὲ ἀπίκατο ἐς τὴν Θεσσαλίην, ἐνθαῦτα Μαρδόνιος ἐξελέγετο πρώτους μὲν Πέρσας πάντας τοὺς ἀθανάτους καλεομένους, πλὴν Ὑδάρνεος τοῦ στρατηγοῦ· οὗτος γὰρ οὐκ ἔφη λείψεσθαι βασιλῆος· μετὰ δὲ, τῶν ἄλλων Περσέων τοὺς θωρηκοφόρους, καὶ τὴν ἵππον τὴν χιλίην· καὶ Μήδους τε καὶ Σάκας, καὶ Βακτρίους τε καὶ Ἰνδοὺς, καὶ τὸν πεζὸν, καὶ τὴν ἵππον. ταῦτα μὲν ἔθνεα ὅλα εἵλετο· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐξελέγετο κατ' ὀλίγους, τοῖσι εἴδεά τε ὑπῆρχε διαλέγων, καὶ εἴ τέοισί τι χρηστὸν συνείδεε πεποιημένον. ἐν δὲ, πλεῖστον ἔθνος Πέρσας αἱρέετο, ἄνδρας στρεπτοφόρους τε καὶ ψελιοφόρους· ἐπὶ δὲ, Μήδους. οὗτοι δὲ πλῆθος μὲν οὐκ ἐλάσσονες ἔσαν τῶν Περσέων, ῥώμῃ δὲ ἔσσονες. ὥστε σύμπαντας τριήκοντα μυριάδας γενέσθαι σὺν ἱππεῦσι.

Copiæ Xerxis terrestres, paucis diebus post pugnam Salaminiam, cum ipso rege Bœotiam, inde Thessaliam repetunt. Data ibi Mardonio ccc millia militum lectissimorum, quibuscum, hieme in Thessalia et Macedonia [c. 126.] transacta, vere proximo Peloponnesum invaderet.

CXIV. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐν τῷ Μαρδόνιός τε τὴν στρατιὴν διέκρινε, καὶ Ξέρξης ἦν περὶ Θεσσαλίην, χρηστήριον ἐληλύθεε ἐκ Δελφῶν Λακεδαιμονίοισι, Ξέρξεα αἰτέειν δίκας τοῦ Λεωνίδεω φόνου, καὶ τὸ διδόμενον ἐξ ἐκείνου δέκεσθαι. πέμπουσι δὴ κήρυκα τὴν ταχίστην Σπαρτιῆται· ὃς ἐπειδὴ κατέλαβε ἐοῦσαν ἔτι πᾶσαν τὴν στρατιὴν ἐν Θεσσαλίῃ, ἐλθὼν ἐς ὄψιν τὴν Ξέρξεω, ἔλεγε τάδε· "Ὦ βασιλεῦ Μήδων, Λακεδαιμόνιοί τε σὲ, καὶ Ἡρακλεῖδαι οἱ ἀπὸ Σπάρτης, αἰτέουσι φόνου δίκας, ὅτι σφέων τὸν βασιλῆα

Interim Spartani, oraculi Delphici jussu, ad Xerxem mittunt, qui pœnam cædis Leonidæ poscat. Legato quid Xerxes responderit. [cf. 9, 64.]

" ἀπέκτειναs, ῥυόμενον τὴν Ἑλλάδα." Ὁ δὲ, γελάσας τε, καὶ κατασχὼν πολλὸν χρόνον, ὡς οἱ ἐτύγχανε παρεστεὼς Μαρδόνιος, δεικνὺς ἐς τοῦτον, εἶπε· " Τοιγάρ σφι Μαρδό- " νιος ὅδε δίκας δώσει τοιαύτας οἵας ἐκείνοισι πρέπει." Ὁ μὲν δὴ, δεξάμενος τὸ ῥηθὲν, ἀπαλλάσσετο.

Xerxis cum cætero exercitu iter versus Hellespontum. Maxima harum copiarum pars fame morbisque absumta. Currus Jovi sacer [7, 40.] a Thracibus surreptus.

CXV. Ξέρξης δὲ, Μαρδόνιον ἐν Θεσσαλίῃ καταλιπὼν, αὐτὸς ἐπορεύετο κατὰ τάχος ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ ἀπικνέεται ἐς τὸν πόρον τῆς διαβάσιος ἐν πέντε καὶ τεσσεράκοντα ἡμέρῃσι, ἀπάγων τῆς στρατιῆς οὐδὲν μέρος, ὡς εἶπαι. ὅκου δὲ πορευόμενοι γινοίατο, καὶ κατ' οὕς τινας ἀνθρώπους, τὸν τουτέων καρπὸν ἁρπάζοντες ἐσιτέοντο. εἰ δὲ καρπὸν μηδένα εὕροιεν, οἱ δὲ τὴν ποίην τὴν ἐκ τῆς γῆς ἀναφυομένην, καὶ τῶν δενδρέων τὸν φλοιὸν περιλέποντες, καὶ τὰ φύλλα καταδρέποντες κατήσθιον, ὁμοίως τῶν τε ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων, καὶ ἔλειπον οὐδέν· ταῦτα δ' ἐποίευν ὑπὸ λιμοῦ. ἐπιλαβὼν δὲ λοιμός τε τὸν στρατὸν καὶ δυσεντερίη, κατ' ὁδὸν διέφθειρε. τοὺς δὲ καὶ νοσέοντας αὐτέων κατέλιπε, ἐπιτάσσων τῇσι πόλισι, ἵνα ἑκάστοτε γίνοιτο ἐλαύνων, μελεδαίνειν τε καὶ τρέφειν· ἐν Θεσσαλίῃ τέ τινας, καὶ ἐν Σίρι τῆς Παιονίης, καὶ ἐν Μακεδονίῃ. ἔνθα καὶ τὸ ἱρὸν ἅρμα καταλιπὼν τοῦ Διὸς, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἤλαυνε, ἀπιὼν οὐκ ἀπέλαβε· ἀλλὰ δόντες οἱ Παίονες τοῖσι Θρῄξι, ἀπαιτέοντος Ξέρξεω, ἔφασαν νεμομένας ἁρπαχθῆναι ὑπὸ τῶν ἄνω Θρηίκων τῶν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Στρυμόνος οἰκημένων.

Bisaltarum rex quomodo tum filios, Xerxem invito patre in Græciam secutos, ultus.

CXVI. Ἔνθα καὶ ὁ τῶν Βισαλτέων βασιλεὺς γῆς τε τῆς Κρηστωνικῆς, Θρῄξ, ἔργον ὑπερφυὲς ἐργάσατο· ὃς οὔτε αὐτὸς ἔφη τῷ Ξέρξῃ ἑκὼν εἶναι δουλεύσειν, ἀλλ' οἴχετο ἄνω ἐς τὸ οὖρος τὴν Ῥοδόπην, τοῖσί τε παισὶ ἀπηγόρευε μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. οἱ δὲ, ἀλογήσαντες, ἢ ἄλλως σφι θυμὸς ἐγένετο θέλεσθαι τὸν πόλεμον, ἐστρατεύοντο ἅμα τῷ Πέρσῃ. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρησαν ἀσινέες πάντες, ἓξ ἐόντες, ἐξώρυξε αὐτέων ὁ πατὴρ τοὺς ὀφθαλμούς,

διὰ τὴν αἰτίην ταύτην. καὶ οὗτοι μὲν τοῦτον τὸν μισθὸν ἔλαβον.

CXVII. Οἱ δὲ Πέρσαι ὡς ἐκ τῆς Θρηϊκῆς πορευόμενοι ἀπίκοντο ἐπὶ τὸν πόρον, ἐπειγόμενοι, τὸν Ἑλλήσποντον τῇσι νηυσὶ διέβησαν ἐς Ἄβυδον· τὰς γὰρ σχεδίας οὐκ εὗρον ἔτι ἐντεταμένας, ἀλλ' ὑπὸ χειμῶνος διαλελυμένας. Ἐνθαῦτα δὲ κατεχόμενοι, σιτία τε πλέω ἢ κατ' ὁδὸν ἐλάγχανον, οὐδένα τε κόσμον ἐμπιπλάμενοι, καὶ ὕδατα μεταβάλλοντες, ἀπέθνησκον τοῦ στρατοῦ τοῦ περιεόντος πολλοί. οἱ δὲ λοιποὶ ἅμα Ξέρξῃ ἀπικνέονται ἐς Σάρδις. Pontibus Hellesponti per tempestatem ruptis, Xerxes cum suis Abydum navibus transvehitur, indeque Sardes movet.

CXVIII. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὅδε λόγος λεγόμενος, ὡς ἐπειδὴ Ξέρξης ἀπελαύνων ἐξ Ἀθηνέων, ἀπίκετο ἐπ' Ἠϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, ἐνθεῦτεν οὐκέτι ὁδοιπορίῃσι διεχρέετο, ἀλλὰ τὴν μὲν στρατιὴν Ὑδάρνεϊ ἐπιτρέπει ἀπάγειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, αὐτὸς δ' ἐπὶ νηὸς Φοινίσσης ἐπιβὰς, ἐκομίζετο ἐς τὴν Ἀσίην. πλώοντα δέ μιν ἄνεμον Στρυμονίην ὑπολαβεῖν μέγαν καὶ κυματίην· καὶ δὴ, μᾶλλον γάρ τι χειμαίνεσθαι, γεμούσης τῆς νηὸς, ὥστε ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐπεόντων συχνῶν Περσέων τῶν σὺν Ξέρξῃ κομιζομένων, ἐνθαῦτα ἐς δεῖμα πεσόντα τὸν βασιλῆα, εἴρεσθαι βώσαντα τὸν κυβερνήτεα, εἰ τις ἐστί σφι σωτηρίη. καὶ τὸν εἶπαι· "Δέσποτα, "οὐκ ἔστιν οὐδεμίη, εἰ μὴ τουτέων ἀπαλλαγή τις γένηται "τῶν πολλῶν ἐπιβατέων." καὶ Ξέρξεα λέγεται ἀκούσαντα ταῦτα εἶπαι· "Ἄνδρες Πέρσαι, νῦν τις διαδεξάτω ὑμέων "βασιλῆος κηδόμενος· ἐν ὑμῖν γὰρ οἷκε εἶναι ἐμοὶ ἡ σωτη-"ρίη." τὸν μὲν ταῦτα λέγειν· τοὺς δὲ, προσκυνέοντας, ἐκπηδέειν ἐς τὴν θάλασσαν· καὶ τὴν νῆα ἐπικουφισθεῖσαν, οὕτω δὴ ἀποσωθῆναι ἐς τὴν Ἀσίην. Ὡς δὲ ἐκβῆναι τάχιστα ἐς γῆν τὸν Ξέρξεα, ποιῆσαι τοιόνδε· ὅτι μὲν ἔσωσε βασιλῆος τὴν ψυχὴν, δωρήσασθαι χρυσέῃ στεφάνῃ τὸν κυβερνήτεα· ὅτι δὲ Περσέων πολλοὺς ἀπώλεσε, ἀποταμεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Alia de Xerxis reditu narratio,

CXIX. Οὗτος δὲ ἄλλως λέγεται ὁ λόγος περὶ τοῦ Ξέρ- sed parum

illa credibilis Herodoto visa.

ξεω νόστου, οὐδαμῶς ἔμοιγε πιστὸς, οὔτε ἄλλος, οὔτε τὸ Περσέων τοῦτο πάθος. εἰ γὰρ δὴ ταῦτα οὕτω εἰρέθη ἐκ τοῦ κυβερνήτεω πρὸς Ξέρξεα, ἐν μυρίῃσι γνώμῃσι μίην οὐκ ἔχω ἀντίξοον, μὴ οὐκ ἂν ποιῆσαι βασιλῆα τοιόνδε· τοὺς μὲν ἐκ τοῦ καταστρώματος, καταβιβάσαι ἐς κοίλην νῆα, ἐόντας Πέρσας, καὶ Περσέων τοὺς πρώτους· τῶν δ' ἐρετέων, ἐόντων Φοινίκων, οκως οὐκ ἂν ἴσον πλῆθος τοῖσι Περσῃσι ἐξέβαλε ἐς τὴν θάλασσαν. Ἀλλ' ὁ μὲν, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ὁδῷ χρεώμενος ἅμα τῷ ἄλλῳ στρατῷ, ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην.

Munera Abderitis a Xerxe Asiam repetente data.

CXX. Μέγα δὲ καὶ τόδε μαρτύριον· φαίνεται γὰρ Ξέρξης ἐν τῇ ὀπίσω κομιδῇ ἀπικόμενος ἐς Ἄβδηρα, καὶ ξεινίην τέ σφι συνδέμενος, καὶ δωρησάμενος αὐτοὺς ἀκινάκῃ τε χρυσέῳ καὶ τιήρῃ χρυσοπάστῳ. καὶ, ὡς αὐτοὶ λέγουσι Ἀβδηρῖται, λέγοντες ἐμοί γε οὐδαμῶς πιστὰ, πρῶτον ἐλύσατο τὴν ζώνην φεύγων ἐξ Ἀθηνέων ὀπίσω, ὡς ἐν ἀδείῃ ἐών. πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου δὲ μᾶλλον τὰ Ἄβδηρα ἴδρυται, ἢ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Ἠιόνος, ὅθεν δή μιν φασὶ ἐπιβῆναι ἐπὶ τὴν νῆα.

Omissa Andri obsidione [c. 111.], quod incolæ fortissime resisterent, classis Græcorum Carystum depopulata [c. 112.], Salaminem revertitur. Dona diis data: prædæ divisæ.

CXXI. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπεί τε οὐκ οἷοί τε ἐγένοντο ἐξελεῖν τὴν Ἄνδρον, τραπόμενοι ἐς Κάρυστον, καὶ δηιώσαντες αὐτέων τὴν χώρην, ἀπαλλάσσοντο ἐς Σαλαμῖνα. Πρῶτα μέν νυν τοῖσι θεοῖσι ἐξεῖλον ἀκροθίνια ἄλλα τε, καὶ τριήρεας τρεῖς Φοινίσσας· τὴν μὲν, ἐς Ἰσθμὸν ἀναθεῖναι, ἥπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν· τὴν δὲ, ἐπὶ Σούνιον· τὴν δὲ, τῷ Αἰάντι αὐτοῦ ἐς Σαλαμῖνα. μετὰ δὲ τοῦτο, διεθάσαντο τὴν λῃΐην, καὶ τὰ ἀκροθίνια ἀπέπεμψαν ἐς Δελφούς· ἐκ τῶν ἐγένετο ἀνδριὰς, ἔχων ἐν τῇ χερὶ ἀκρωτήριον νηὸς, ἐὼν μέγαθος δυωκαίδεκα πηχέων· ἑστήκεε δὲ οὗτος τῇ περ ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ὁ χρύσεος.

Quid Æginetæ deo Delphico petenti donaverint.

CXXII. Πέμψαντες δὲ ἀκροθίνια οἱ Ἕλληνες ἐς Δελφοὺς, ἐπειρώτεον τὸν θεὸν κοινῇ, εἰ λελάβηκε πλήρεα καὶ ἀρεστὰ τὰ ἀκροθίνια. ὁ δὲ, παρ' Ἑλλήνων μὲν τῶν ἀλ-

λων, ἔφησε, ἔχειν· παρ' Αἰγινητέων δὲ, οὔ· ἀλλὰ ἀπαί-
τεε αὐτοὺς τὰ ἀριστήϊα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίης. Αἰ-
γινῆται δὲ πυθόμενοι, ἀνέθεσαν ἀστέρας χρυσέους, οἳ ἐπὶ
ἱστοῦ χαλκέου ἑστᾶσι τρεῖς ἐπὶ τῆς γωνίης, ἀγχοτάτω τοῦ
Κροίσεω κρητῆρος.

CXXIII. Μετὰ δὲ τὴν διαίρεσιν τῆς λῃΐης ἔπλωον οἱ Per cæterorum ducum livorem stetisse, ne Themistocli, cum in Isthmo ad Neptuni aram suffragia de hac re ferrent, ob res bene gestas primæ darentur.
Ἕλληνες ἐς τὸν Ἰσθμὸν, ἀριστήϊα δώσοντες τῷ ἀξιωτάτῳ
γενομένῳ Ἑλλήνων ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον. ὡς δὲ ἀπι-
κόμενοι οἱ στρατηγοὶ διενέμοντο τὰς ψήφους ἐπὶ τοῦ Πο-
σειδέωνος τῷ βωμῷ, τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον κρίνοντες
ἐκ πάντων· ἐνθαῦτα πᾶς τις αὐτέων ἑωυτῷ ἐτίθετο τὴν
ψῆφον, αὐτὸς ἕκαστος δοκέων ἄριστος γενέσθαι· δεύτερα
δὲ, οἱ πολλοὶ συνεξέπιπτον Θεμιστοκλέα κρίνοντες. οἱ μὲν
δὴ ἐμουνοῦντο· Θεμιστοκλέης δὲ δευτερείοισι ὑπερεβάλλετο
πολλόν.

CXXIV. Οὐ βουλομένων δὲ ταῦτα κρίνειν τῶν Ἑλλή- Honor insignis paulo post Spartæ eidem habitus.
νων φθόνῳ, ἀλλ' ἀποπλωόντων ἑκάστων ἐς τὴν ἑωυτῶν
ἀκρίτων, ὅμως Θεμιστοκλέης ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξώθη εἶναι
ἀνὴρ πολλὸν Ἑλλήνων σοφώτατος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλά-
δα. Ὅτι δὲ νικῶν οὐκ ἐτιμήθη πρὸς τῶν ἐν Σαλαμῖνι
ναυμαχησάντων, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐς Λακεδαίμονα ἀ-
πίκετο, θέλων τιμηθῆναι. καί μιν Λακεδαιμόνιοι καλῶς
μὲν ὑπεδέξαντο, μεγάλως δὲ ἐτίμησαν. ἀριστήϊα μέν νυν
ἔδοσαν Εὐρυβιάδῃ, ἐλαίης στέφανον· σοφίης δὲ καὶ δεξιότη-
τος, Θεμιστοκλέϊ, καὶ τούτῳ στέφανον ἐλαΐης. ἐδωρήσαντο
δέ μιν ὄχῳ τῷ ἐν Σπάρτῃ καλλιστεύσαντι. αἰνέσαντες δὲ
πολλὰ, προέπεμψαν ἀπιόντα τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λο-
γάδες, οὗτοι οἵπερ ἱππέες καλέονται, μέχρι οὔρων τῶν Τε-
γεητικῶν. μοῦνον δὴ τοῦτον πάντων ἀνδρῶπων, τῶν ἡμεῖς
ἴδμεν, Σπαρτιῆται προέπεμψαν.

CXXV. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπίκετο ἐς τὰς Timodemus Themistoclis obtrectator quomodo confutatus.
Ἀθήνας, ἐνθαῦτα Τιμόδημος Ἀφιδναῖος, τῶν ἐχθρῶν μὲν
τῶν Θεμιστοκλέος ἐὼν, ἄλλως δὲ οὐ τῶν ἐπιφανέων ἀν-

δρῶν, φθόνῳ καταμαργέων, ἐνείκεε τὸν Θεμιστοκλῆα, τὴν ἐς Λακεδαίμονα ἄπιξιν προφέρων, ὡς διὰ τὰς Ἀθήνας ἔχοι τὰ γέρεα τὰ παρὰ Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ δι' ἑωυτόν. ὁ δὲ, ἐπεί τε οὐκ ἐπαύετο ταῦτα λέγων ὁ Τιμόδημος, εἶπε· "Οὕτω ἔχει τοι· οὔτ' ἂν ἐγὼ, ἐὼν Βελβινίτης, ἐτιμήθην "οὕτω πρὸς Σπαρτιητέων· οὔτ' ἂν σὺ, ὢν Ἀνδρώπε, ἐὼν Ἀθη- "ναῖος." Ταῦτα μέν νυν ἐς τοσοῦτο ἐγένετο.

Expeditio Persarum Pallenensis. Artabazus cum parte copiarum Mardonii regem ad Hellespontum prosecutus, indeque rediens, Pallenenses, qui interea Persarum se jugo subtraxerant, expugnare constituit.

CXXVI. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκεος, ἀνὴρ ἐν Πέρσῃσι λόγιμος καὶ πρόσθε ἐὼν, ἐκ δὲ τῶν Πλαταιϊκῶν καὶ μᾶλλον ἔτι γενόμενος, ἔχων ἐξ μυριάδας στρατοῦ, τὸν Μαρδόνιος ἐξελέξατο, προέπεμπε βασιλῆα μέχρι τοῦ πόρου. ὡς δὲ ὁ μὲν ἦν ἐν τῇ Ἀσίῃ, ὁ δὲ, ὀπίσω πορευόμενος, κατὰ τὴν Παλλήνην ἐγίνετο, ἅτε Μαρδονίου τε χειμερίζοντος περὶ Θεσσαλίην τε καὶ Μακεδονίην, καὶ οὐδέν κω κατεπείγοντος ἥκειν ἐς τὸ ἄλλο στρατόπεδον· οὐκ ἐδικαίου ἐντυχὼν ἀπεστεῶσι Ποτιδαιήτῃσι, μὴ οὐκ ἐξανδραποδίσασθαί σφεας. Οἱ γὰρ Ποτιδαιῆται, ὡς βασιλεὺς παρεξεληλάκεε, καὶ ὁ ναυτικὸς τοῖσι Πέρσῃσι οἰχώκεε φεύγων ἐκ Σαλαμῖνος, ἐκ τοῦ φανεροῦ ἀπέστασαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων· ὡς δὲ καὶ ὦλλοι οἱ τὴν Παλλήνην ἔχοντες. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἀρτάβαζος ἐπολιόρκεε τὴν Ποτιδαίην.

Primum Olynthii, quod et horum fides dubia videretur, oppressi: Olynthus tradita Chalcidensibus.

CXXVII. Ὑποπτεύσας δὲ καὶ τοὺς Ὀλυνθίους ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος, καὶ ταύτην ἐπολιόρκεε. εἶχον δὲ αὐτὴν Βοττιαῖοι, οἱ ἐκ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἐξαναστάντες ὑπὸ Μακεδόνων. ἐπεὶ δὲ σφέας εἷλε πολιορκέων, κατέσφαξε ἐξαγαγὼν ἐς λίμνην· τὴν δὲ πόλιν παραδιδοῖ Κριτοβούλῳ Τορωναίῳ ἐπιτροπεύειν, καὶ τῷ Χαλκιδικῷ γένεϊ. καὶ οὕτω Ὀλυνθον Χαλκιδέες ἔσχον.

Tum Potidæa oppugnata. Timoxeni proditionem urbis cum Persis pacti fraus qua re detecta.

CXXVIII. Ἐξελὼν δὲ ταύτην ὁ Ἀρτάβαζος, τῇ Ποτιδαίῃ ἐντεταμένως προσεῖχε. προσέχοντι δέ οἱ προθύμως συντίθεται προδοσίην Τιμόξεινος, ὁ τῶν Σκιωναίων στρατηγός· ὅντινα μὲν τρόπον ἀρχὴν, ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπαι, οὐ γὰρ ὧν λέγεται· τέλος μέντοι, τοιάδε ἐγίνετο. ὅκως βυβλίον γρά-

ψειε ἢ Τιμόξεινος, ἐθέλων παρὰ Ἀρτάβαζον πέμψαι, ἢ Ἀρτάβαζος παρὰ Τιμόξεινον, τοξεύματος περὶ τὰς γλυφίδας περιειλίξαντες, καὶ πτερώσαντος τὸ βυβλίον, ἐτόξευον ἐς συγκείμενον χωρίον. ἐπάϊστος δὲ ἐγίνετο ὁ Τιμόξεινος προδιδοὺς τὴν Ποτίδαιαν. τοξεύων γὰρ ὁ Ἀρτάβαζος ἐς τὸ συγκείμενον, ἁμαρτὼν τοῦ χωρίου τούτου, βάλλει ἀνδρὸς Ποτιδαιήτεω τὸν ὦμον. τὸν δὲ, βληθέντα περιέδραμε ὅμιλος. οἷα φιλέει γίνεσθαι ἐν πολέμῳ· οἱ αὐτίκα τὸ τόξευμα λαβόντες, ὡς ἔμαθον τὸ βυβλίον, ἔφερον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς· παρῆν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Παλληναίων συμμαχίη. τοῖσι δὲ στρατηγοῖσι ἐπιλεξαμένοισι τὸ βυβλίον, καὶ μαθοῦσι τὸν αἴτιον τῆς προδοσίης, ἔδοξε μὴ καταπλέξαι Τιμόξεινον προδοσίῃ, τῆς Σκιωναίων πόλιος εἶνεκα, μὴ νομιζοίατο εἶναι Σκιωναῖοι ἐς τὸν μετέπειτα χρόνον αἰεὶ προδόται. ὁ μὲν δὴ τοιούτῳ τρόπῳ ἐπάϊστος ἐγεγόνεε.

CXXIX. Ἀρταβάζῳ δὲ ἐπειδὴ πολιορκέοντι ἐγεγόνεσαν τρεῖς μῆνες, γίνεται ἄμπωτις τῆς θαλάσσης μεγάλη, καὶ χρόνον ἐπὶ πολλόν. ἰδόντες δὲ οἱ Βάρβαροι τέναγος γενόμενον, παρῄϊσαν ἐς τὴν Παλλήνην. ὡς δὲ τὰς δύο μὲν μοίρας διοδοιπορήκεσαν, ἔτι δὲ τρεῖς ὑπόλοιποι ἦσαν, τὰς διελθόντας χρῆν ἔσω εἶναι ἐν τῇ Παλλήνῃ, ἐπῆλθε πλημμυρὶς τῆς θαλάσσης μεγάλη, ὅση οὐδαμά κω, ὡς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι, πολλάκις γινομένη. οἱ μὲν δὴ νέειν αὐτέων οὐκ ἐπιστάμενοι διεφθείροντο· τοὺς δὲ ἐπισταμένους οἱ Ποτιδαιῆται ἐπιπλώσαντες πλοίοισι ἀπώλεσαν. Αἴτιον δὲ λέγουσι Ποτιδαιῆται τῆς τε ῥηχίης καὶ τῆς πλημμυρίδος καὶ τοῦ Περσικοῦ πάθεος γενέσθαι τόδε, ὅτι τοῦ Ποσειδέωνος ἐς τὸν νηὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τὸ ἐν τῷ προαστείῳ ἠσέβησαν οὗτοι τῶν Περσέων τοί περ καὶ διεφθάρησαν ὑπὸ τῆς θαλάσσης· αἴτιον δὲ τοῦτο λέγοντες, εὖ λέγειν ἐμοιγε δοκέουσι. τοὺς δὲ περιγενομένους ἀπῆγε Ἀρτάβαζος ἐς Θεσσαλίην παρὰ Μαρδόνιον. Οὗτοι μὲν οἱ προπέμψαντες βασιλῆα, οὕτω ἔπρηξαν.

Post mensium trium obsidionem magna clade accepta rebusque infectis Artabazus in Thessaliam revertitur.

Classis Persarum cum Cymæ, partimque Sami hibernasset, vere incunte [a. 479.] ad Samum tota colligitur, Ioniam inde, ne deficeret, observatura. Ejus præfecti.

CXXX. Ὁ δὲ ναυτικὸς ὁ Ξέρξεω περιγενόμενος, ὡς προσέμιξε τῇ Ἀσίῃ, φεύγων ἐκ Σαλαμῖνος, καὶ βασιλῆά τε καὶ τὴν στρατιὴν ἐκ Χερσονήσου διεπόρθμευσε ἐς Ἄβυδον, ἐχειμέρισε ἐν Κύμῃ. ἔαρος δὲ ἐπιλάμψαντος, πρώϊος συνελέγετο ἐς Σάμον· αἱ δὲ τῶν νηῶν καὶ ἐχειμέρισαν αὐτοῦ. Περσέων δὲ καὶ Μήδων οἱ πλεῦνες ἐπεξάτευον· στρατηγοὶ δέ σφι ἐπῆλθον, Μαρδόντης τε ὁ Βαγαίου καὶ Ἀρταΰντης ὁ Ἀρταχαίου· συνῆρχε δὲ τούτοισι καὶ ἀδελφιδέος αὐτοῦ Ἀρταΰντεω προσελομένου, Ἰθαμίτρης. Ἅτε δὲ μεγάλως πλημμελέντες, οὐ προήϊσαν ἀνωτέρω τὸ πρὸς ἑσπέρης, οὐδ' ἐπηνάγκαζε οὐδείς· ἀλλ' ἐν τῇ Σάμῳ κατήμενοι, ἐφύλασσον τὴν Ἰωνίην μὴ ἀποστῇ, νῆας ἔχοντες σὺν τῇσι Ἰάσι τριηκοσίας. οὐ μὴν οὐδὲ προσεδέκοντο τοὺς Ἕλληνας ἐλεύσεσθαι ἐς τὴν Ἰωνίην, ἀλλ' ἀποχρήσειν σφι τὴν ἑωυτῶν φυλάσσειν· σταδμεύμενοι ὅτι σφέας οὐκ ἐπεδίωξαν φεύγοντας ἐκ Σαλαμῖνος, ἀλλ' ἄσμενοι ἀπαλλάσσοντο. Κατὰ μέν νυν τὴν θάλασσαν ἐσσωμένοι ἔσαν τῷ θυμῷ, πεζῇ δὲ ἐδόκεον πολλὸν κρατήσειν τὸν Μαρδόνιον. ἐόντες δὲ ἐν Σάμῳ, ἅμα μὲν ἐβουλεύοντο εἴ τι δυναίατο κακὸν τοὺς πολεμίους ποιέειν, ἅμα δὲ καὶ ὠτακούστεον ὅκη πεσέεται τὰ Μαρδονίου πρήγματα.

Sub idem tempus et Græci ad res se gerendas parant. Et naves quidem, duce Leotychide Spartiata [6, 65. 67.] cujus hic stemma ab Hercule repetitum traditur, Æginam tendunt. Athénienses um dux Xanthippus [6. 131.]

CXXXI. Τοὺς δὲ Ἕλληνας τό τε ἔαρ γινόμενον ἤγειρε, καὶ Μαρδόνιος ἐν Θεσσαλίῃ ἐών. ὁ μὲν δὴ πεζὸς οὔ κω συνελέγετο· ὁ δὲ ναυτικὸς ἀπίκετο ἐς Αἴγιναν, νῆες ἀριθμὸν δέκα καὶ ἑκατόν. στρατηγὸς δὲ καὶ ναύαρχος ἦν Λευτυχίδης ὁ Μενάρεος, τοῦ Ἡγησίλεω, τοῦ Ἱπποκρατίδεω, τοῦ Λευτυχίδεω, τοῦ Ἀναξίλεω, τοῦ Ἀρχιδήμου, τοῦ Ἀναξανδρίδεω, τοῦ Θεοπόμπου, τοῦ Νικάνδρου, τοῦ Χαρίλλου, τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πολυδέκτεος, τοῦ Πρυτάνιος, τοῦ Εὐρυφῶντος, τοῦ Προκλέος, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὕλλου, τοῦ Ἡρακλέος· ἐὼν τῆς ἑτέρης οἰκίης τῶν βασιλέων. οὗτοι πάντες, πλὴν τῶν δυῶν τῶν μετὰ Λευτυχίδεα πρώτων καταλεχθέντων, οἱ

ἄλλοι, βασιλῆες ἐγένοντο Σπάρτης. Ἀθηναίων δὲ ἐστρατήγεε Ξάνθιππος, ὁ Ἀρίφρονος.

Ibi dum in ancoris stant, duces a legatis Ionum sollicitantur, ut Ioniæ liberandæ animum adjiciant.

CXXXII. Ὡς δὲ παρεγένοντο ἐς τὴν Αἴγιναν πᾶσαι αἱ νῆες, ἀπίκοντο Ἰώνων ἄγγελοι ἐς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων· οἳ καὶ ἐς τὴν Σπάρτην ὀλίγῳ πρότερον τουτέων ἀπικόμενοι, ἐδέοντο Λακεδαιμονίων ἐλευθεροῦν τὴν Ἰωνίην· τῶν καὶ Ἡρόδοτος ὁ Βασιλκῖδεω ἦν. οἳ στασιῶται σφι γενόμενοι, ἐπεβούλευον θάνατον Στράττι τῷ Χίου τυράννῳ, ἐόντες ἀρχὴν ἑπτά· ἐπιβουλεύοντες δὲ ὡς φανεροὶ ἐγένοντο, ἐξενείκαντος τὴν ἐπιχείρησιν ἑνὸς τῶν μετεχόντων, οὕτω δὴ οἱ λοιποί, ἔξ ἐόντες, ὑπεξέσχον ἐκ τῆς Χίου, καὶ ἐς Σπάρτην τε ἀπίκοντο, καὶ δὴ καὶ τότε ἐς τὴν Αἴγιναν, τῶν Ἑλλήνων δεόμενοι καταπλῶσαι ἐς τὴν Ἰωνίην· οἳ προήγαγον αὐτοὺς μόγις μέχρι Δήλου. τὸ γὰρ προσωτέρω πᾶν δεινὸν ἦν τοῖσι Ἕλλησι, οὔτε τῶν χώρων ἐοῦσι ἐμπείροισι, στρατιῆς τε πάντα πλέα ἐδόκεε εἶναι· τὴν δὲ Σάμον ἐπιστέατο δόξῃ καὶ Ἡρακλέας στήλας ἴσον ἀπέχειν. συνέπιπτε δὲ τοιοῦτο, ὥστε τοὺς μὲν βαρβάρους τὸ πρὸς ἑσπέρης ἀνωτέρω Σάμου μὴ τολμᾶν καταπλῶσαι, καταῤῥωδηκότας· τοὺς δὲ Ἕλληνας, χρηϊζόντων Χίων, τὸ πρὸς τὴν ἠῶ κατωτέρω Δήλου. οὕτω δέος τὸ μέσον ἐφύλασσέ σφεων.

Ibi dum in ancoris stant, duces a legatis Ionum sollicitantur, ut Ioniæ liberandæ animum adjiciant. Sic classis ad Delum usque provecta, Græcis ob metum barbarorum ulterius ire recusantibus.

CXXXIII. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἔπλωον ἐς τὴν Δῆλον· Μαρδόνιος δὲ περὶ τὴν Θεσσαλίην ἐχείμαζε. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενος, ἔπεμπε κατὰ τὰ χρηστήρια ἄνδρα Εὐρωπέα γένος, τῷ οὔνομα ἦν Μῦς· ἐντειλάμενος πανταχῇ μιν χρησόμενον ἐλθεῖν, τῶν οἷά τε ἦν σφι ἀποπειρήσασθαι. ὅ τι μὲν βουλόμενος ἐκμαθέειν πρὸς τῶν χρηστηρίων ταῦτα ἐνετέλλετο, οὐκ ἔχω φράσαι· οὐ γὰρ ὧν λέγεται· δοκέω δ' ἔγωγε περὶ τῶν παρεόντων πρηγμάτων, καὶ οὐκ ἄλλων πέρι πέμψαι.

Consulta inter hibernandum a Mardonio oracula, adhibitusque ad hanc rem Mys natione Car.

CXXXIV. Οὗτος ὁ Μῦς ἔς τε Λεβάδειαν φαίνεται ἀπικόμενος, καὶ μισθῷ πείσας τῶν ἐπιχωρίων ἄνδρα, κατα-

Quæ Bœotiæ Phocidisque ora-

cula Mysadierit. Amphiaraum interrogare cur Thebani vetiti.

ξῆναι παρὰ Τροφώνιον· καὶ ἐς Ἄξας τὰς Φωκέων ἀπικόμενος ἐπὶ τὸ χρηστήριον. καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας πρῶτα ὡς ἀπίκετο, τοῦτο μὲν, τῷ Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι ἐχρήσατο· ἔστι θὲ, κατά περ ἐν Ὀλυμπίῃ, ἱροῖσι αὐτόθι χρηστηριάζεσθαι· τοῦτο δὲ, ξεῖνόν τινα καὶ οὐ Θηβαῖον χρήμασι πείσας, κατεκοίμησε ἐς Ἀμφιάρεω. Θηβαίων δὲ οὐδενὶ ἔξεστι μαντεύεσθαι αὐτόθι, διὰ τόδε. ἐκέλευσέ σφεας ὁ Ἀμφιάρεως, διὰ χρηστηρίων ποιεύμενος, ὁκότερα βούλονται ἑλέσθαι τούτεων, ἑωυτῷ ἢ ἄτε μάντι χρέεσθαι, ἢ ἄτε συμμάχῳ, τοῦ ἑτέρου ἀπεχομένους· οἱ δὲ σύμμαχόν μιν εἵλοντο εἶναι. διὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἔξεστι Θηβαίων οὐδενὶ αὐτόθι ἐγκατακοιμηθῆναι.

Apollo Ptous, Myï lingua Carica respondens.

CXXXV. Τόδε δὲ θώμά μοι μέγιστον γενέσθαι λέγεται ὑπὸ Θηβαίων. ἐλθεῖν ἄρα τὸν Εὐρωπέα Μῦν, περιστρωφώμενον πάντα τὰ χρηστήρια, καὶ ἐς τοῦ Πτώου Ἀπόλλωνος τὸ τέμενος. τοῦτο δὲ τὸ ἱρὸν καλέεται μὲν Πτῶον, ἔστι δὲ Θηβαίων, κέεται δὲ ὑπὲρ τῆς Κωπαΐδος λίμνης πρὸς οὔρεϊ, ἀγχοτάτω Ἀκραιφίης πόλιος. ἐς τοῦτο τὸ ἱρὸν ἐπεί τε παρελθεῖν τὸν καλεόμενον τοῦτον Μῦν, ἕπεσθαί οἱ τῶν ἀστῶν αἱρετοὺς ἄνδρας τρεῖς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, ὡς ἀπογραψομένους τὰ θεσπίεεν ἔμελλε. καὶ πρόκα τε τὸν πρόμαντιν βαρβάρῳ γλώσσῃ χρᾶν· καὶ τοὺς μὲν ἑπομένους τῶν Θηβαίων ἐν θώματι ἔχεσθαι ἀκούοντας βαρβάρου γλώσσης ἀντὶ Ἑλλάδος, οὐδὲ ἔχειν ὅ τι χρήσονται τῷ παρεόντι πρήγματι· τὸν δὲ Εὐρωπέα Μῦν ἐξαρπάσαντα παρ' αὐτέων τὴν ἐφέροντο δέλτον, τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ προφήτεω γράφειν ἐς αὐτήν· φάναι δὲ, Καρίῃ μιν γλώσσῃ χρᾶν· συγγραψάμενον δὲ, οἴχεσθαι ἀπιόντα ἐς Θεσσαλίην.

Acceptis oraculorum responsis, Mardonius Alexandrum Amyntæ fil. [5, 19.]

CXXXVI. Μαρδόνιος δὲ ἐπιλεξάμενος ὅ τι δὴ ἦν λέγοντα τὰ χρηστήρια, μετὰ ταῦτα ἔπεμψε ἄγγελον ἐς Ἀθήνας Ἀλέξανδρον τὸν Ἀμύντεω, ἄνδρα Μακεδόνα· ἅμα μὲν ὅτι οἱ προσκηδέες οἱ Πέρσαι ἔσαν· Ἀλεξάνδρου γὰρ ἀδελφεὴν Γυγαίην, Ἀμύντεω δὲ θυγατέρα, Βουβάρης

ἀνὴρ Πέρσης ἔσχε, ἐκ τῆς οἱ ἐγεγόνεε Ἀμύντης ὁ ἐν τῇ Ἀσίῃ, ἔχων τὸ οὔνομα τοῦ μητροπάτορος· τᾷ δὴ ἐκ βασιλῆος τῆς Φρυγίης ἐδόθη Ἀλάβανδα πόλις μεγάλη νέμεσθαι· ἅμα δὲ ὁ Μαρδόνιος, πυθόμενος ὅτι πρόξενός τε εἴη καὶ εὐεργέτης ὁ Ἀλέξανδρος, ἔπεμπε. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους οὕτω ἐδόκεε μάλιστα προσκτήσεσθαι, λεών τε πολλὸν ἄρα ἀκούων εἶναι καὶ ἄλκιμον· τά τε κατὰ τὴν θάλασσαν συντυχόντα σφι παθήματα κατεργασαμένους μάλιστα Ἀθηναίους ἐπίστατο. τουτέων δὲ προσγενομένων, κατήλπιζε εὐπετέως τῆς θαλάσσης κρατήσειν· τά περ ἂν καὶ ἦν· πεζῇ τε ἐδόκεε πολλὸν εἶναι κρέσσων· οὕτω τε ἐλογίζετο κατύπερθέ οἱ τὰ πρήγματα ἔσεσθαι τῶν Ἑλληνικῶν. τάχα δ' ἂν καὶ τὰ χρηστήρια ταῦτά οἱ προλέγοι, συμβουλεύοντα σύμμαχον τὸ Ἀθηναῖον οἱ ποιήσασθαι· τοῖσι δὴ πειθόμενος ἔπεμπε.

cum pacis conditionibus Athenas mittit. Alexandri cum Persis necessitudo [5, 21.]

CXXXVII. Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τούτου ἕβδομος γενέτωρ Περδίκκης ἐστὶ, ὁ κτησάμενος τῶν Μακεδόνων τὴν τυραννίδα τρόπῳ τοιῷδε. Ἐξ Ἄργεος ἔφυγον ἐς Ἰλλυριοὺς τῶν Τημενοῦ ἀπογόνων τρεῖς ἀδελφεοὶ, Γαυάνης τε καὶ Ἀέροπος καὶ Περδίκκης· ἐκ δὲ Ἰλλυριῶν ὑπερβαλόντες ἐς τὴν ἄνω Μακεδονίην, ἀπίκοντο ἐς Λεβαίην πόλιν. ἐνθαῦτα δὲ ἐθήτευον ἐπὶ μισθῷ παρὰ τῷ βασιλέϊ· ὁ μὲν, ἵππους νέμων· ὁ δὲ, βοῦς· ὁ δὲ νεώτατος αὐτέων Περδίκκης, τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων. ἔσαν δὲ τὸ πάλαι καὶ αἱ τυραννίδες τῶν ἀνθρώπων ἀσθενέες χρήμασι, οὐ μοῦνον ὁ δῆμος· ἡ δὲ γυνὴ τοῦ βασιλῆος, αὐτὴ τὰ σιτία σφι ἔπεσσε. ὅκως δὲ ὀπτῷτο ὁ ἄρτος τοῦ παιδὸς τοῦ θητὸς τοῦ Περδίκκεω, διπλήσιος ἐγίνετο αὐτὸς ἑωυτοῦ. ἐπεὶ δὲ αἰεὶ τὠυτὸ τοῦτο ἐγίνετο, εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἑωυτῆς. τὸν δὲ ἀκούσαντα ἐσῆλθε αὐτίκα, ὡς εἴη τέρας, καὶ φέροι ἐς μέγα τι. καλέσας δὲ τοὺς θῆτας, προηγόρευέ σφι ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ γῆς τῆς ἑωυτοῦ. οἱ δὲ, τὸν μισθὸν, ἔφασαν, δίκαιοι εἶναι ἀπολαβόντες, οὕτω ἐξιέναι.

Digressio de Macedoniæ regibus Argivis [5, 22.] Perdiccas, Temenida, primus ex hac familia Macedonum rex, quomodo regnum adeptus.

ἐνθαῦτα ὁ βασιλεὺς, τοῦ μισθοῦ πέρι ἀκούσας, ἦν γὰρ κατὰ τὴν καπνοδόκην ἐς τὸν οἶκον ἐσέχων ὁ ἥλιος, εἶπε, θεοβλαβὴς γενόμενος· "Μισθὸν δὲ ὑμῖν ἐγὼ ὑμέων ἄξιον τόνδε "ἀποδίδωμι" δείξας τὸν ἥλιον. ὁ μὲν δὴ Γαυάνης τε καὶ ὁ Ἀέροπος, οἱ πρεσβύτεροι, ἔστασαν ἐκπεπληγμένοι, ὡς ἤκουσαν ταῦτα. ὁ δὲ παῖς, ἐτύγχανε γὰρ ἔχων μάχαιραν, εἶπας τάδε· "Δεκόμεθα, ὦ βασιλεῦ, τὰ διδοῖς·" περιγράφει τῇ μαχαίρῃ ἐς τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου τὸν ἥλιον· περιγράψας δὲ, ἐς τὸν κόλπον τρὶς ἀρυσάμενος τοῦ ἡλίου, ἀπαλλάσσετο αὐτός τε καὶ οἱ μετ' ἐκείνου.

Horti Midæ: ubi Silenus captus. Mons Bermius.

CXXXVIII. Οἱ μὲν δὴ ἀπήϊσαν· τῷ δὲ βασιλέϊ σημαίνει τις τῶν παρέδρων, οἷόν τι χρῆμα ποιήσειε ὁ παῖς, καὶ ὡς σὺν νόῳ κείνων ὁ νεώτατος λάβοι τὰ διδόμενα. ὁ δὲ, ταῦτα ἀκούσας, καὶ ὀξυνθεὶς, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς ἱππέας ἀπολέοντας. ποταμὸς δέ ἐστι ἐν τῇ χώρῃ ταύτῃ, τῷ ὄνομα οἱ τουτέων τῶν ἀνδρῶν ἀπ' Ἄργεος ἀπόγονοι Σωτῆρι. οὗτος, ἐπεί τε διέβησαν οἱ Τημενίδαι, μέγας οὕτω ἐρρύη ὥστε τοὺς ἱππέας μὴ οἵους τε γενέσθαι διαβῆναι. Οἱ δὲ, ἀπικόμενοι ἐς ἄλλην γῆν τῆς Μακεδονίης, οἴκησαν πέλας τῶν κήπων τῶν λεγομένων εἶναι Μίδεω τοῦ Γορδίεω· ἐν τοῖσι φύεται αὐτόματα ῥόδα, ἓν ἕκαστον ἔχον ἑξήκοντα φύλλα, ὀδμῇ τε ὑπερφέροντα τῶν ἄλλων. ἐν τούτοισι καὶ ὁ Σιληνὸς τοῖσι κήποισι ἥλω, ὡς λέγεται ὑπὸ Μακεδόνων. ὑπὲρ δὲ τῶν κήπων οὖρος κέεται, Βέρμιον οὔνομα, ἄβατον ὑπὸ χειμῶνος. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενοι, ὡς ταύτην ἔσχον, κατεστρέφοντο καὶ τὴν ἄλλην Μακεδονίην.

Stemma illorum regum a Perdicca ad Alexandrum.

CXXXIX. Ἀπὸ τούτου δὴ τοῦ Περδίκκεω Ἀλέξανδρος ὧδε ἐγεγόνεε. Ἀμύντεω παῖς ἦν Ἀλέξανδρος· Ἀμύντης δὲ, Ἀλκέτεω· Ἀλκέτεω δὲ πατὴρ ἦν Ἀέροπος· τοῦ δὲ, Φίλιππος· Φιλίππου δὲ, Ἀργαῖος· τοῦ δὲ, Περδίκκης ὁ κτησάμενος τὴν ἀρχήν. ἐγεγόνεε μὲν δὴ ὧδε Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω.

Alexandri pacem ac fœdus cum Persis suadentis apud Athenienses concio.

CXL. Ὡς δὲ ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε. "Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος "τάδε λέγει· Ἐμοὶ ἀγγελίη ἥκει παρὰ βασιλῆος, λέγου- "σα οὕτω· Ἀθηναίοισι τὰς ἁμαρτάδας τὰς ἐς ἐμὲ ἐξ "ἐκείνων γενομένας πάσας μετίημι· νῦν τε ὦδε, Μαρδόνιε, "ποίεε. τοῦτο μὲν, τὴν γῆν σφι ἀπόδος· τοῦτο δὲ, ἄλλην "πρὸς ταύτῃ ἑλέσθων αὐτοὶ, ἥν τινα ἂν ἐθέλωσι, ἐόντες "αὐτόνομοι· ἰρά τε πάντα σφι, ἢν δὴ βούλωνταί γε ἐμοὶ "ὁμολογέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα. Τουτέων δὲ "ἀπιγμένων, ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἢν μὴ τὸ "ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε. νῦν τί "μαίνεσθε, πόλεμον βασιλέϊ ἀνταειρόμενοι; οὔτε γὰρ ἂν "ὑπερβάλοισθε, οὔτε οἷοί τε ἐστὲ ἀντέχειν τὸν πάντα χρό- "νον. εἴδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασίης τὸ πλῆθος, "καὶ τὰ ἔργα· πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ' ἐμὲ ἐοῦσαν "δύναμιν· ὥστε καὶ ἢν ἡμέας ὑπερβάλησθε, καὶ νικήσητε, "(τοῦ περ ὑμῖν οὐδεμίη ἐλπὶς, εἴπερ εὖ φρονέετε,) ἄλλη παρ- "έσται πολλαπλησίη. μὴ ὦν βούλησθε παρισεύμενοι βα- "σιλέϊ, στέρεσθαι μὲν τῆς χώρης, θέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμέων "αὐτῶν· ἀλλὰ καταλύσασθε. παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα "καταλύσασθαι, βασιλῆος ταύτῃ ὡρμημένου. ἔστε ἐλεύθε- "ροι, ἡμῖν ὁμαιχμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπά- "της. Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐνετείλατό μοι "εἶπαι πρὸς ὑμέας. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέ- "ας ἐούσης ἐξ ἐμεῦ, οὐδὲν λέξω· οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκ- "μάθοιτε. προσχρῆζω δὲ ὑμέων, πείθεσθαι Μαρδονίῳ. ἐνο- "ρέω γὰρ ὑμῖν οὐκ οἵοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον "πολεμέειν Ξέρξῃ. εἰ γὰρ ἐνώρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κο- "τε ἐς ὑμέας ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε. καὶ γὰρ δύνα- "μις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἡ βασιλῆός ἐστι, καὶ χεὶρ ὑπερμήκης. "ἢν ὦν μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε, μεγάλα προτεινόντων ἐπ' "οἷσι ὁμολογέειν ἐθέλουσι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων, ἐν τρίῳ "τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἰεί τε

" φθειρομένων μούνων, ἐξαίρετόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν
" κεκτημένων. ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦ-
" τα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνοισι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς
" ἁμαρτάδας ἀπιεὶς, ἐθέλει φίλος γενέσθαι." Ἀλέξαν-
" δρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Missi et a Spartanis Athenas, qui Athenienses in fide retinerent.

CXLI. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πυθόμενοι ἥκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθήνας, ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων, ὡς σφέας χρεὸν ἐστι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. καὶ δὴ συνέπιπτε ὥστε ὁμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. ἐπανέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμενοι ὅτι ἔμελλον Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἥκοντα παρὰ τοῦ Βαρβάρου ἄγγελον ἐπ' ὁμολογίῃ, πυθόμενοί τε πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. ἐπίτηδες ὦν ἐποίευν, ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι τὴν ἑωυτῶν γνώμην.

Eorum ad populum oratio.

CXLII. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι· " Ἥμεας δὲ ἔ-
" πεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμέων, μήτε νεώτε-
" ρον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα, μήτε λόγους ἐν-
" δέκεσθαι παρὰ τοῦ Βαρβάρου. οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδα-
" μῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδα-
" μοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἥκιστα, πολλῶν εἵνεκα.
" ἐγείρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς, οὐδὲν ἡμέων βου-
" λομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχὴν ὁ ἀγὼν ἐγένετο·
" νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. ἄλλως τε,
" τουτέων ἁπαντώντων, αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι
" Ἕλλησι Ἀθηναίους, οὐδαμῶς ἀνασχετόν· οἵτινες αἰεὶ
" καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώ-
" πων. Πιεζευμένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι
" καρπῶν ἐστερήθητε δὶς ἤδη, καὶ ὅτι οἰκοφθορήσθε χρόνον
" ἤδη πολλόν. ἀντὶ τουτέων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ οἱ

" σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναῖκάς τε καὶ τὰ ἐς πόλε-
" μον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα πάντα ἐπιδρέψειν, ἔστ'
" ἂν ὁ πόλεμος ὅδε συνεστήκῃ. Μὴ δὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος
" ὁ Μακεδὼν ἀναγνώσῃ, λεήνας τὸν Μαρδονίου λόγον.
" τούτῳ μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστί· τύραννος γὰρ ἐών,
" τυράννῳ συγκατεργάζεται. ὑμῖν δέ γε οὐ ποιητέα, εἴ περ
" εὖ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπισταμένοισι, ὡς Βαρβάροισί
" ἐστι οὔτε πιστὸν, οὔτε ἀληθὲς οὐδέν." Ταῦτα ἔλεξαν
" οἱ ἄγγελοι."

Athenienses quod Alexandro,

CXLIII. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρί-
ναντο τάδε· " Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολ-
" λαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἢ περ ἡμῖν· ὥστε οὐ-
" δὲν δέει τοῦτό γε ὀνειδίζειν. ἀλλ' ὅμως, ἐλευθερίης γλιχό-
" μενοι, ἀμυνεύμεθα οὕτω ὅκως ἂν καὶ δυνώμεθα. ὁμολο-
" γῆσαι δὲ τῷ Βαρβάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπείθειν,
" οὔτε ἡμέες πεισόμεθα. Νῦν δὲ ἀπάγγελλε Μαρδονίῳ,
" ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ
" τῇ περ καὶ νῦν ἔρχεται, μή κοτε ὁμολογήσειν ἡμέας
" Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσί τε συμμάχοισι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν
" ἀμυνόμενοι, καὶ τοῖσι ἥρωσι· τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίην ὄπιν
" ἔχων, ἐνέπρησε τούς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα. σύ τε
" τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθη-
" ναίοισι· μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργέειν, ἀδέμιστα ἔρδειν
" παραίνεε. οὐ γάρ σε βουλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθη-
" ναίων παθέειν, ἐόντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον."

quid Spartanis responderint.

CXLIV. Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο·
πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ Σπάρτης ἀγγέλους, τάδε· " Τὸ μὲν
" δεῖσαι Λακεδαιμονίους μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ Βαρβάρῳ,
" κάρτα ἀνθρωπήϊον ἦν. ἀτὰρ αἰσχρῶς γε οἱκατε, ἐξεπι-
" στάμενοι τῶν Ἀθηναίων φρόνημα, ἀρρωδῆσαι· ὅτι οὔτε
" χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμόθι τοσοῦτος, οὔτε χώρη κάλλεϊ
" καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι, ἐθέλοι-
" μεν ἂν μηδίσαντες, καταδουλῶσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολ-

" λά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ
" ποιέειν, μηδ' ἢν ἐθέλωμεν. πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα, τῶν
" θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε
" καὶ συγκεχωσμένα· τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν
" ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον, ἢ περ ὁμολογέειν τῷ ταῦτα ἐρ-
" γασαμένῳ. αὖτις δὲ, τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε καὶ
" ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἱδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι,
" ἤθεά τε ὁμότροπα· τῶν προδόται γενέσθαι Ἀθηναίους
" οὐκ ἂν εὖ ἔχοι. ἐπίστασθέ τε οὕτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγ-
" χάνετε ἐπιστάμενοι, ἔστ' ἂν καὶ εἷς περιῇ Ἀθηναίων, μη-
" δαμᾶ ὁμολογήσοντας ἡμέας Ξέρξῃ. Ὑμέων μέντοι ἀ-
" γάμεθα τὴν προνοίην, τὴν ἐς ἡμέας ἔχουσαν, ὅτι προείδετε
" ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω, ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡ-
" μέων τοὺς οἰκέτας. καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται·
" ἡμέες μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, ὅκως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν
" λυπέοντες ὑμέας. Νῦν δὲ, ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς
" τάχιστα ἐκπέμπετε. ὡς γὰρ ἡμέες εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς
" χρόνου παρέσται ὁ Βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέρην,
" ἀλλ' ἐπειδὰν τάχιστα πύθηται τὴν ἀγγελίην, ὅτι οὐδὲν
" ποιήσομεν τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο. πρὶν ὧν παρεῖναι
" ἐκεῖνον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἡμέας καιρός ἐστι προσβοηθῆσαι
" ἐς τὴν Βοιωτίην." Οἱ μὲν, ταῦτα ὑποκριναμένων
Ἀθηναίων, ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΕΝΝΑΤΗ.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ.

ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ δὲ, ὡς οἱ ἀπονοστήσας Ἀλέξανδρος τὰ παρὰ Ἀθηναίων ἐσήμηνε, ὁρμηθεὶς ἐκ Θεσσαλίης, ἦγε τὴν στρατιὴν σπουδῇ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας· ὅκου δὲ ἑκάστοτε γίνοιτο, τούτους παρελάμβανε. τοῖσι δὲ Θεσσαλίης ἡγεομένοισι οὔτε τὰ πρὸ τοῦ πεπρηγμένα μετέμελε οὐδὲν, πολλῷ τε μᾶλλον ἐπῆγον τὸν Πέρσην· καὶ συμπροέπεμψέ τε Θώρηξ ὁ Λαρισσαῖος Ξέρξεα φεύγοντα, καὶ τότε ἐκ τοῦ φανεροῦ παρῆκε Μαρδόνιον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Alexandro rebus infectis reverso [8, 143.], Mardonius e Thessalia in Atticam movet [a. 479.]

II. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενος γίνεται ὁ στρατὸς ἐν Βοιωτοῖσι, οἱ Θηβαῖοι κατελάμβανον τὸν Μαρδόνιον, καὶ συνεβούλευον αὐτῷ, λέγοντες ὡς οὐκ εἴη χῶρος ἐπιτηδεώτερος ἐνστρατοπεδεύεσθαι ἐκείνου, οὐδὲ ἔων ἰέναι ἑκαστέρω, ἀλλ' αὐτοῦ ἱζόμενον, ποιέειν ὅκως ἀμαχητὶ τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα καταστρέψηται. "Κατὰ μὲν γὰρ τὸ ἰσχυρὸν, Ἕλληνας "ὁμοφρονέοντας, οἵπερ καὶ πάρος ταὐτὰ ἐγίνωσκον, χαλεπὰ "εἶναι περιγίνεσθαι καὶ ἅπασι ἀνθρώποισι. Εἰ δὲ ποιή- "σεις τὰ ἡμεῖς παραινέομεν, ἔφασαν λέγοντες, ἄνευ ἀ- "πόνως ἅπαντα τὰ κείνων βουλεύματα. πέμπε χρήματα "ἐς τοὺς δυναστεύοντας ἄνδρας ἐν τῇσι πόλισι. πέμπων Consilium ei a Thebanis datum.

" δὲ, τὴν Ἑλλάδα διαστήσεις· ἐνθεῦτεν δὲ τοὺς μὴ τὰ σὰ
" φρονέοντας ῥηϊδίως μετὰ τῶν στασιωτέων καταστρέψεαι."

Athenæ vacuæ a Persis iterum captæ.

III. Οἱ μὲν ταῦτα συνεβούλευον· ὁ δὲ οὐκ ἐπείθετο, ἀλλά οἱ δεινός τις ἐνέστακτο ἵμερος τὰς Ἀθήνας δεύτερα ἑλέειν· ἅμα μὲν ὑπ' ἀγνωμοσύνης, ἅμα δὲ πυρσοῖσι διὰ νήσων ἐδόκεε βασιλέϊ δηλώσειν ἐόντι ἐν Σάρδισι, ὅτι ἔχοι Ἀθήνας· ὃς οὐδὲ τότε ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀττικὴν εὗρε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἔν τε Σαλαμῖνι τοὺς πλείστους ἐπυνθάνετο εἶναι, ἔν τε τῇσι νηυσί· αἱρέει τε ἐρῆμον τὸ ἄστυ. ἡ δὲ βασιλῆος αἵρεσις ἐς τὴν ὑστεραίην τὴν Μαρδονίου ἐπιστρατηΐην, δεκάμηνος ἐγένετο.

Inde Mardonius in Salaminem Murichidem mittit, qui Athenienses ad pacem cum rege faciendam cohortetur.

IV. Ἐπεὶ δὲ ἐν Ἀθήνῃσι ἐγένετο Μαρδόνιος, πέμπει ἐς Σαλαμῖνα Μουρυχίδην, ἄνδρα Ἑλλησπόντιον, φέροντα τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τοῖσι Ἀθηναίοισι διεπόρθμευσε. ταῦτα δὲ τὸ δεύτερον ἀπέστελλε, προέχων μὲν τῶν Ἀθηναίων οὐ φιλίας γνώμας, ἐλπίζων δὲ σφεας ὑπήσειν τῆς ἀγνωμοσύνης, ὡς δοριαλώτου ἐούσης πάσης τῆς Ἀττικῆς χώρης, καὶ ἐούσης ἤδη ὑπ' ἑωυτῷ. τουτέων μὲν εἵνεκα ἀπέπεμψε Μουρυχίδην ἐς Σαλαμῖνα.

Lycidas, senator Atheniensis, cum uxore liberisque lapidibus obrutus, quod pacem suasisset.

V. Ὁ δὲ, ἀπικόμενος ἐπὶ τὴν βουλὴν, ἔλεγε τὰ παρὰ Μαρδονίου. τῶν δὲ βουλευτέων Λυκίδης εἶπε γνώμην, ὡς " οἱ ἐδόκεε ἄμεινον εἶναι, δεξαμένους τὸν λόγον τόν σφι " Μουρυχίδης προφέρει, ἐξενεῖκαι ἐς τὸν δῆμον." ὁ μὲν δὴ ταύτην τὴν γνώμην ἀπεφαίνετο, εἴ τε δὴ δεδεγμένος χρήματα παρὰ Μαρδονίου, εἴ τε οἱ καὶ ταῦτα ἐάνδανε. Ἀθηναῖοι δὲ αὐτίκα, δεινὸν ποιησάμενοι, οἵ τε ἐκ τῆς βουλῆς, καὶ οἱ ἔξωθεν, ὡς ἐπύθοντο, περιστάντες Λυκίδεα κατέλευσαν βάλλοντες, τὸν δὲ Ἑλλησπόντιον Μουρυχίδεα ἀπέπεμψαν ἀσινέα. γενομένου δὲ Θορύβου ἐν τῇ Σαλαμῖνι περὶ τὸν Λυκίδεα, πυνθάνονται τῶν Ἀθηναίων αἱ γυναῖκες τὸ γινόμενον· διακελευσαμένη δὲ γυνὴ γυναικὶ, καὶ παραλαβοῦσα, ἐπὶ τὴν Λυκίδεω οἰκίην ἦϊσαν αὐτοκελέες, καὶ κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα.

VI. Ἐς δὲ τὴν Σαλαμῖνα διέβησαν οἱ Ἀθηναῖοι ὧδε. ἕως μὲν προσεδέκοντο ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατὸν ἥξειν τιμωρήσοντά σφι, οἱ δὲ ἔμενον ἐν τῇ Ἀττικῇ· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν μακρότεραί τε καὶ σχολαίτερα ἐποίεον, ὁ δὲ ἐπιὼν καὶ δὴ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ἐλέγετο εἶναι, οὕτω δὴ ὑπεξεκομίσαντό τε πάντα, καὶ αὐτοὶ διέβησαν ἐς Σαλαμῖνα· ἐς Λακεδαίμονά τε ἔπεμπον ἀγγέλους, ἅμα μὲν μεμψομένους τοῖσι Λακεδαιμονίοισι ὅτι περιεῖδον ἐμβαλόντα τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἀλλ' οὐ μετὰ σφέων ἠντίασαν ἐς τὴν Βοιωτίην· ἅμα δὲ ὑπομνήσοντας ὅσα σφι ὑπέσχετο ὁ Πέρσης μεταβαλοῦσι δώσειν· προεῖπαί τε, ὅτι εἰ μὴ ἀμυνεῦσι Ἀθηναίοισι, ὡς καὶ αὐτοί τινα ἀλεωρὴν εὑρήσονται. Cur Athenienses tunc astu relinquere coacti. Eorum legati Spartam profecti,

VII. Οἱ γὰρ δὴ Λακεδαιμόνιοι, ὕρταζόν τε τοῦτον τὸν χρόνον, καί σφι ἦν Ὑακίνθια· περὶ πλείστου δ' ἦγον τὰ τοῦ θεοῦ πορσύνειν· ἅμα δὲ τὸ τεῖχός σφι τὸ ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐτείχεον, καὶ δὴ ἐπάλξεις ἐλάμβανε. ad ephoros orationem habent plenam querelarum ob auxilia nondum missa.

Ὡς δὲ ἀπίκοντο ἐς τὴν Λακεδαίμονα οἱ ἄγγελοι οἱ ἀπ' Ἀθηναίων, ἅμα ἀγόμενοι ἔκ τε Μεγάρων ἀγγέλους καὶ ἐκ Πλαταιέων, ἔλεγον τάδε ἐπελθόντες ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· "Ἔ-
" πεμψαν ἡμέας Ἀθηναῖοι, λέγοντες ὅτι ἡμῖν βασιλεὺς ὁ
" Μήδων, τοῦτο μὲν, τὴν χώρην ἀποδιδοῦ· τοῦτο δὲ, συμ-
" μάχους ἐθέλει ἐπ' ἴσῃ τε καὶ ὁμοίῃ ποιήσασθαι, ἄνευ τε
" δόλου καὶ ἀπάτης· ἐθέλει δὲ καὶ ἄλλην χώρην πρὸς τῇ
" ἡμετέρῃ διδόναι, τὴν ἂν αὐτοὶ ἑλώμεθα. ἡμεῖς δὲ, Δία
" τε Ἑλλήνιον αἰδεσθέντες, καὶ τὴν Ἑλλάδα δεινὸν ποιεύ-
" μενοι προδοῦναι, οὐ καταινέσαμεν, ἀλλὰ ἀπειπάμεθα,
" καί περ ἀδικεόμενοι ὑπ' Ἑλλήνων καὶ καταπροδιδό-
" μενοι, ἐπιστάμενοί τε ὅτι κερδαλεώτερόν ἐστι ὁμολο-
" γέειν τῷ Πέρσῃ μᾶλλον ἤπερ πολεμέειν· οὐ μὲν οὐδὲ ὁ-
" μολογήσομεν ἑκόντες εἶναι. καὶ τὸ μὲν ἀπ' ἡμέων οὕτω,
" ἀκίβδηλον ἐὸν, νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. Ὑμεῖς δὲ, ἐς
" πᾶσαν ἀρρωδίην τότε ἀπικόμενοι μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ
" Πέρσῃ, ἐπεί τε ἐξεμάθετε τὸ ἡμέτερον φρόνημα σαφέως,

" ὅτι οὐδαμᾶ προδώσομεν τὴν Ἑλλάδα, καὶ διότι τεῖχος
" ὑμῖν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐλαυνόμενον ἐν τέλεϊ ἐστι, καὶ δὴ
" λόγον οὐδένα τῶν Ἀθηναίων ποιέεσθε· συνθεμενοί τε
" ἡμῖν τὸν Πέρσην ἀντιώσεσθαι ἐς τὴν Βοιωτίην, προδεδώκα-
" τε, περιείδετέ τε ἐσβαλόντα ἐς τὴν Ἀττικὴν τὸν βάρβα-
" ρον. Ἐς μέν νυν τὸ παρεὸν Ἀθηναῖοι ὑμῖν μηνίουσι· οὐ
" γὰρ ἐποιήσατε ἐπιτηδέως. νῦν δὲ ὅτι τάχος στρατιὴν ἅμα
" ἡμῖν ἐκέλευσαν ὑμέας ἐκπέμπειν, ὡς ἂν τὸν βάρβαρον
" δεκώμεθα ἐν τῇ Ἀττικῇ. ἐπειδὴ γὰρ ἡμάρτομεν τῆς Βοιω-
" τίης, τῆς γε ἡμετέρης ἐπιτηδεώτατόν ἐστι ἐμμαχέσασθαι
" τὸ Θριάσιον πεδίον."

Spartanorum tergiversatio. Quid Herodoto de ea videatur.

VIII. Ὡς δὲ ἄρα ἄκουσαν οἱ ἔφοροι ταῦτα, ἀνεβάλλοντο ἐς τὴν ὑστεραίην ὑποκρίνασθαι τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ἐς τὴν ἐτέρην. τοῦτο καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἐποίεον, ἐξ ἡμέρης ἐς ἡμέρην ἀναβαλλόμενοι. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τὸν Ἰσθμὸν ἐτείχεον, σπουδὴν ἔχοντες πολλὴν πάντες Πελοποννήσιοι· καί σφι ἦν πρὸς τέλεϊ. οὐδ' ἔχω εἰπαι τὸ αἴτιον, διότι ἀπικομένου μὲν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἐς Ἀθήνας σπουδὴν μεγάλην ἐποιήσαντο μὴ μηδίσαι Ἀθηναίους, τότε δὲ ὥρην ἐποιήσαντο οὐδεμίην, ἄλλο γε ἢ ὅτι ὁ Ἰσθμός σφι ἐτετείχιστο, καὶ ἐδόκεον Ἀθηναίων ἔτι δέεσθαι οὐδέν· ὅτε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὴν Ἀττικὴν, οὔ κω ἀπετετείχιστο, ἐργάζοντο δὲ, μεγάλως κατάῤῥωδηκότες τοὺς Πέρσας.

Admoniti a Chileo ephori, alienatis Atheniensibus fore, ut ipsa Peloponnesus periclitetur,

IX. Τέλος δὲ, τῆς τε ὑποκρίσιος καὶ ἐξόδου τῶν Σπαρτιητέων ἐγένετο τρόπος τοιόσδε. τῇ προτεραίῃ τῆς ὑστάτης κατασταίσιος μελλούσης ἔσεσθαι, Χίλεος, ἀνὴρ Τεγεήτης, δυνάμενος ἐν Λακεδαίμονι μέγιστα ξείνων, τῶν ἐφόρων ἐπύθετο πάντα λόγον τὸν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον. ἀκούσας δὲ ὁ Χίλεος, ἔλεγε ἄρα σφι τάδε· " Οὕτω ἔχει, ἄνδρες ἔφο-
" ροι· Ἀθηναίων ἡμῖν ἐόντων μὴ ἀρθμίων, τῷ δὲ βαρβάρῳ
" συμμάχων, καί περ τείχεος διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἑλκυσμέ-
" νου καρτεροῦ, μεγάλαι κλισιάδες ἀναπεπτέαται ἐς τὴν

" Πελοπόννησον τῷ Πέρσῃ. ἀλλ' ἐσακούσατε, πρίν τι ἄλλο
" Ἀθηναίοισι δόξαι, σφάλμα τῇ Ἑλλάδι φέρον."

tandem auxilia, Pausania duce, mittunt.

x. Ὁ μέν σφι ταῦτα συνεβούλευε. οἱ δὲ, φρενὶ λαβόντες τὸν λόγον, αὐτίκα φράσαντες οὐδὲν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι ἀπιγμένοισι ἀπὸ τῶν πολίων, νυκτὸς ἔτι ἐπέμπουσι πεντακισχιλίους Σπαρτιητέων, καὶ ἑπτὰ περὶ ἕκαστον τάξαντες τῶν εἱλώτων, Παυσανίῃ τῷ Κλεομβρότου ἐπιτρέψαντες ἐξάγειν. Ἐγένετο μέν νυν ἡγεμονίη Πλειστάρχου τοῦ Λεωνίδεω· ἀλλ' ὁ μὲν ἦν ἔτι παῖς, ὁ δὲ τούτου ἐπίτροπός τε καὶ ἀνεψιός. Κλεόμβροτος γὰρ, ὁ Παυσανίεω μὲν πατὴρ, Ἀναξανδρίδεω δὲ παῖς, οὐκέτι περιῆν· ἀλλὰ ἀπαγαγὼν ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ τὴν στρατιὴν τὴν τὸ τεῖχος δείμασαν, μετὰ ταῦτα οὐ πολλὸν χρόνον τινὰ βιοὺς ἀπέθανε. ἀπῆγε δὲ τὴν στρατιὴν ὁ Κλεόμβροτος ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ διὰ τόδε· θυομένῳ οἱ ἐπὶ τῷ Πέρσῃ, ὁ ἥλιος ἀμαυρώθη ἐν τῷ οὐρανῷ. προσαιρέεται δὲ ἑωυτῷ Παυσανίης Εὐρυάνακτα, τὸν Δωριέος, ἄνδρα οἰκίης ἐόντα τῆς αὐτῆς. Οἱ μὲν δὴ σὺν Παυσανίῃ ἐξεληλύθεσαν ἔξω Σπάρτης.

xi. Οἱ δὲ ἄγγελοι, ὡς ἡμέρη ἐγεγόνεε, οὐδὲν εἰδότες περὶ τῆς ἐξόδου, ἐπῆλθον ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, ἐν νόῳ δὴ ἔχοντες ἀπαλλάσσεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ἕκαστος. ἐπελθόντες δὲ, ἔλεγον τάδε· " Ὑμεῖς μὲν, ὦ Λα-
" κεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τῇδε μένοντες, Ὑακινθιά τε ἄγετε,
" καὶ παίζετε, καταπροδόντες τοὺς συμμάχους· Ἀθη-
" ναῖοι δὲ, ὡς ἀδικεόμενοι ὑπὸ ὑμέων, χήτεΐ τε συμμά-
" χων, καταλύσονται τῷ Πέρσῃ οὕτω ὅκως ἂν δύνωνται.
" καταλυσάμενοι δὲ, δῆλα γὰρ δὴ ὅτι σύμμαχοι βασι-
" λῆος γινόμεθα, συστρατευσόμεθα ἐπὶ τὴν ἂν ἐκεῖνοι
" ἐξηγέωνται. ὑμεῖς δὲ τὸ ἐνθεῦτεν μαθήσεσθε ὁκοῖον ἄν
" τι ὑμῖν ἐξ αὐτοῦ ἐκβαίνῃ." Ταῦτα λεγόντων τῶν ἀγγέλων, οἱ ἔφοροι εἶπαν ἐπ' ὄρκου, καὶ δὴ δοκέειν εἶναι ἐν Ὀρεστείῳ στείχοντας ἐπὶ τοὺς ξείνους· ξείνους γὰρ ἐκάλεον τοὺς βαρβάρους. οἱ δὲ, ὡς οὐκ εἰδότες, ἐπειρώτεον τὸ λεγό-

μενον· ἐπειρόμενοι δὲ, ἐξέμαθον πᾶν τὸ ἐόν· ὥστε ἐν ἡμέρῃσι γενόμενοι, ἐπορεύοντο τὴν ταχίστην διώκοντες· σὺν δὲ σφι, τῶν περιοίκων Λακεδαιμονίων λοχάδες πεντακισχίλιοι ὁπλῖται τὠυτὸ τοῦτο ἐποίεον.

Id Mardonius per Argivos Persarum rebus faventes edoctus,

XII. Οἱ μὲν δὴ ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἠπείγοντο. Ἀργεῖοι δὲ, ἐπεί τε τάχιστα ἐπύθοντο τοὺς μετὰ Παυσανίεω ἐξεληλυθότας ἐκ Σπάρτης, πέμπουσι κήρυκα, τῶν ἡμεροδρόμων ἀνευρόντες τὸν ἄριστον, ἐς τὴν Ἀττικὴν, πρότερον αὐτοὶ Μαρδονίῳ ὑποδεξάμενοι σχήσειν τὸν Σπαρτιήτην μὴ ἐξιέναι. ὃς ἐπεί τε ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε τάδε· "Μαρδόνιε, ἔπεμψάν με Ἀργεῖοι φράσοντά τοι ὅτι ἐκ "Λακεδαίμονος ἐξελήλυθε ἡ νεότης, καὶ ὡς οὐ δυνατοὶ "αὐτὴν ἴσχειν εἰσὶ Ἀργεῖοι μὴ οὐκ ἐξιέναι. πρὸς ταῦτα "τύγχανε εὖ βουλευόμενος." Ὁ μὲν δὴ, εἰπας ταῦτα, ἀπαλλάσσετο ὀπίσω.

Attica devastata, Bœotiam versus regreditur.

XIII. Μαρδόνιος δὲ οὐδαμῶς ἔτι πρόθυμος ἦν μένειν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὡς ἤκουσε ταῦτα. πρὶν μέν νυν ἢ πυθέσθαι, ἀνεκώχευε, θέλων εἰδέναι τὸ παρ' Ἀθηναίων, ὁκοῖόν τι ποιήσουσι· καὶ οὔτε ἐπήμαινε οὔτε ἐσίνετο γῆν τὴν Ἀττικὴν, ἐλπίζων διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ὁμολογήσειν σφέας· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθε, πυθόμενος τὸν πάντα λόγον, πρὶν ἢ τοὺς μετὰ Παυσανίεω ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἐμβαλεῖν, ὑπεξεχώρεε, ἐμπρήσας τε τὰς Ἀθήνας, καὶ, εἴ κου τι ὀρθὸν ἦν τῶν τειχέων ἢ τῶν οἰκημάτων, ἢ τῶν ἱρῶν, πάντα καταβαλὼν καὶ συγχώσας. Ἐξέλαυνε δὲ τῶνδε εἵνεκεν, ὅτι οὔτε ἱππασίμη ἡ χώρη ἦν ἡ Ἀττικὴ, εἴ τε νικῷτο συμβαλὼν, ἀπάλλαξις οὐκ ἦν, ὅτι μὴ κατὰ στεινὸν, ὥστε καὶ ὀλίγους σφέας ἀνδρώπους ἴσχειν. ἐβουλεύετο ὦν, ἐπαναχωρήσας ἐς τὰς Θήβας, συμβαλεῖν πρὸς πόλι τε φιλίῃ, καὶ χώρῃ ἱππασίμῃ.

Hoc in itinere, audito manum Spartanorum Mega-

XIV. Μαρδόνιος μὲν δὴ ὑπεξεχώρεε. ἤδη δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐόντι αὐτῷ ἦλθε ἀγγελίη πρόδρομος, ἄλλην στρατιὴν ἥκειν ἐς Μέγαρα, Λακεδαιμονίων χιλίους. πυθόμενος δὲ ταῦτα, ἐ-

βουλεύετο, εἴ κως τούτους πρῶτον ἕλοι. ὑποστρέψας δὲ τὴν στρατιὴν ἦγε ἐπὶ τὰ Μέγαρα· ἡ δὲ ἵππος προελθοῦσα κατιππάσατο χώρην τὴν Μεγαρίδα. ἐς ταύτην δὴ ἑκαστάτω τῆς Εὐρώπης τὸ πρὸς ἡλίου δύνοντος ἡ Περσικὴ αὕτη στρατιὴ ἀπίκετο.

ra venisse, deflectit in Megaridem: (is terminus expeditionis Persarum ad occasum:)

XV. Μετὰ δὲ ταῦτα, Μαρδονίῳ ἦλθε ἀγγελίη, ὡς ἀλέες εἴησαν οἱ Ἕλληνες ἐν τῷ Ἰσθμῷ· οὕτω δὴ ὀπίσω ἐπορεύετο διὰ Δεκελέης. οἱ γὰρ βοιωτάρχαι μετεπέμψαντο τοὺς προσχώρους τῶν Ἀσωπίων· οὗτοι δὲ αὐτῷ τὴν ὁδὸν ἡγέοντο ἐς Σφενδαλέας· ἐνθεῦτεν δὲ, ἐς Τανάγρην. ἐν Τανάγρῃ δὲ νύκτα ἐναυλισάμενος, καὶ τραπόμενος τῇ ὑστεραίῃ ἐς Σκῶλον, ἐν γῇ τῇ Θηβαίων ἦν. ἐνθαῦτα δὲ τῶν Θηβαίων, καί περ μηδιζόντων, ἔκειρε τοὺς χώρους, οὔ τι κατὰ ἔχθος αὐτέων, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης μεγάλης ἐχόμενος· βουλόμενος ἕρυμά τε τῷ στρατῷ ποιήσασθαι, καὶ ἢν συμβαλόντι οἱ μὴ ἐκβαίνῃ ὁκοῖόν τι ἐθέλοι, κρησφύγετον τοῦτο ἐποιέετο. παρῆκε δὲ αὐτοῦ τὸ στρατόπεδον, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἐρυθρέων, παρὰ Ὑσιάς· κατέτεινε δὲ ἐς τὴν Πλαταιΐδα γῆν, παρὰ τὸν Ἀσωπὸν ποταμὸν τεταγμένον. οὐ μέντοι τό γε τεῖχος τοσοῦτον ἐποιέετο, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δέκα σταδίους μάλιστά κη μέτωπον ἕκαστον.

sed mox certior factus, totum Peloponnesiorum exercitum jam ad Isthmum confluxisse, priorem viam repetit, inque Bœotiam reversus, castra in agro Thebano ad Asopum locat, partimque munimentis cingit. Tractus horum castrorum. Interea Attaginus Thebanus Mardonium cum nobilissimis Persarum convivio lautissimo excipit.

Ἐχόντων δὲ τὸν πόνον τοῦτον τῶν βαρβάρων, Ἀτταγῖνος ὁ Φρύνωνος, ἀνὴρ Θηβαῖος, παρασκευασάμενος μεγάλως, ἐκάλεε ἐπὶ ξείνια αὐτόν τε Μαρδόνιον καὶ πεντήκοντα Περσέων τοὺς λογιμωτάτους· κληθέντες δὲ οὗτοι ἔποντο. ἦν δὲ τὸ δεῖπνον ποιεύμενον ἐν Θήβῃσι.

XVI. Τάδε δὲ ἤδη, τὰ ἐπίλοιπα, ἤκουον Θερσάνδρου, ἀνδρὸς μὲν Ὀρχομενίου, λογίμου δὲ ἐς τὰ πρῶτα ἐν Ὀρχομενῷ. ἔφη δὲ ὁ Θέρσανδρος κληθῆναι καὶ αὐτὸς ὑπὸ Ἀτταγίνου ἐπὶ τὸ δεῖπνον τοῦτο· κληθῆναι δὲ καὶ Θηβαίων ἄνδρας πεντήκοντα· καί σφεων οὐ χωρὶς ἑκατέρους κλῖναι, ἀλλὰ Πέρσην τε καὶ Θηβαῖον ἐν κλίνῃ ἑκάστῃ. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἔσαν, διαπινόντων, τὸν Πέρσην τὸν ὁμόκλινον, Ἕλ-

Sermo ibi inter Thersandrum Orchomenium Persamque de belli eventu habitus.

λάδα γλῶσσαν ἱέντα, εἴρεσθαι αὐτὸν ὁποδαπός ἐστι, αὐτὸς δὲ ὑποκρίνασθαι ὡς εἴη Ὀρχομένιος. τὸν δὲ εἶπαι. "Ἐ-
" πεὶ νῦν ὁμοτράπεζός τε μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένεο, μνη-
" μόσυνά τοι γνώμης τῆς ἐμῆς καταλιπέσθαι θέλω· ἵνα
" καὶ προειδὼς αὐτὸς περὶ σεωυτοῦ βουλεύεσθαι ἔχῃς τὰ
" συμφέροντα. Ὁρᾷς τούτους τοὺς δαινυμένους Πέρσας, καὶ
" τὸν στρατὸν, τὸν ἐλίπομεν ἐπὶ τῷ ποταμῷ στρατοπεδευό-
" μενον; τουτέων πάντων ὄψεαι, ὀλίγου τινὸς χρόνου διελ-
" θόντος, ὀλίγους τινὰς τοὺς περιγενομένους." Ταῦτά τε ἅμα τὸν Πέρσην λέγειν, καὶ μετιέναι πολλὰ τῶν δακρύων. αὐτὸς δὲ θωμάσας τὸν λόγον, εἶπαι πρὸς αὐτόν. " Οὐκῶν
" Μαρδονίῳ τε ταῦτα χρεὸν ἐστι λέγειν, καὶ τοῖσι μετ' ἐκεῖ-
" νον ἐν αἴνῃ ἐοῦσι Περσέων." Τὸν δὲ μετὰ ταῦτα εἶπαι·
" Ξεῖνε, ὅ τι δεῖ γενέσθαι ἐκ τοῦ θεοῦ, ἀμήχανον ἀποτρέ-
" ψαι ἀνθρώπῳ· οὐδὲ γὰρ πιστὰ λέγουσι ἐθέλει πείθεσθαι
" οὐδείς. ταῦτα δὲ Περσέων συχνοὶ ἐπιστάμενοι, ἐπόμεθα
" ἀναγκαίῃ ἐνδεδεμένοι. ἐχθίστη δὲ ὀδύνη ἐστὶ τῶν ἐν
" ἀνθρώποισι αὕτη, πολλὰ φρονέοντα, μηδενὸς κρατέειν."
" Ταῦτα μὲν τοῦ Ὀρχομενίου Θερσάνδρου ἤκουον· καὶ τάδε πρὸς τούτοισι, ὡς αὐτὸς αὐτίκα λέγοι ταῦτα πρὸς ἀνθρώπους πρότερον ἢ γενέσθαι ἐν Πλαταιῇσι τὴν μάχην.

Phocensium partis [c. 31.] μηδισμὸς coactus. Ii quod auxilia Mardonio cæteris Græcis serius misissent,

XVII. Μαρδονίου δὲ ἐν τῇ Βοιωτίῃ στρατοπεδευομένου, οἱ μὲν ἄλλοι παρείχοντο ἅπαντες στρατιὴν, καὶ συνεσέβαλον ἐς Ἀθήνας, ὅσοι περ ἐμήδιζον Ἑλλήνων τῶν ταύτῃ οἰκημένων. μοῦνοι δὲ Φωκέες οὐ συνεσέβαλον· ἐμήδιζον γὰρ δὴ σφόδρα καὶ οὗτοι οὐκ ἑκόντες, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης. ἡμέρῃσι δὲ οὐ πολλῇσι μετὰ τὴν ἄπιξιν τὴν ἐς Θήβας ὕστερον, ἦλθον αὐτέων ὁπλῖται χίλιοι· ἦγε δὲ αὐτοὺς Ἀρμοκύδης, ἀνὴρ τῶν ἀστῶν δοκιμώτατος. ἐπεὶ δὲ ἀπίκατο καὶ οὗτοι ἐς Θήβας, πέμψας ὁ Μαρδόνιος ἱππέας, ἐκέλευσέ σφεας ἐπ' ἑωυτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἵζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἐποίησαν ταῦτα, αὐτίκα παρῆν ἡ ἵππος ἅπασα. μετὰ δὲ ταῦτα, διεξῆλθε μὲν διὰ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ μετὰ Μήδων ἐόν-

τος φήμη, ὡς κατακοντιεῖ σφέας· διεξῆλθε δὲ δι' αὐτέων Φωκέων τωὐτὸ τοῦτο. Ἔνθα δή σφι ὁ στρατηγὸς Ἁρμοκύδης παραίνεε, λέγων τοιάδε· "Ὦ Φωκέες, πρόδηλα γὰρ "ὅτι ἡμέας οὗτοι οἱ ἄνθρωποι μέλλουσι προόπτῳ θανάτῳ "δώσειν, διαβεβλημένους ὑπὸ Θεσσαλῶν, ὡς ἐγὼ εἰκάζω· "νῦν ὦν ἄνδρα πάντα τινὰ ὑμέων χρεόν ἐστι γενέσθαι "ἀγαθόν. κρέσσον γὰρ, ποιεῦντάς τι καὶ ἀμυνομένους τε- "λευτῆσαι τὸν αἰῶνα, ἤπερ παρέχοντας διαφθαρῆναι αἰ- "σχίστῳ μόρῳ. ἀλλὰ μαθέτω τις αὐτέων ὅτι ἐόντες βάρβα- "ροι ἐπ' Ἕλλησι ἀνδράσι φόνον ἔρρωψαν."

quomodo tractati.

XVIII. Ὁ μὲν ὦν ταῦτα παραίνεε. οἱ δὲ ἱππέες, ἐπεί τε σφέας ἐκυκλώσαντο, ἐπήλαυνον ὡς ἀπολεῦντες, καὶ δὴ διετείνοντο τὰ βέλεα ὡς ἀπήσοντες· καί κου τις καὶ ἀπῆκε. καὶ οἱ, ἀντίοι ἔστασαν, πάντη συστρέψαντες ἑωυτοὺς καὶ πυκνώσαντες ὡς μάλιστα. ἐνθαῦτα οἱ ἱππόται ὑπέστρεψον, καὶ ἀπήλαυνον ὀπίσω. Οὐκ ἔχω δ' ἀτρεκέως εἶπαι, οὔτε εἰ ἤλθον μὲν ἀπολέοντες τοὺς Φωκέας, δεηθέντων Θεσσαλῶν· ἐπεὶ δὲ ὥρων πρὸς ἀλέξησιν τραπομένους, δείσαντες μὴ καὶ σφίσι γένηται τρώματα, οὕτω δὴ ἀπήλαυνον ὀπίσω· (ὡς γάρ σφι ἐνετείλατο Μαρδόνιος·) οὔτ' εἰ αὐτέων πειρηθῆναι ἠθέλησε εἴ τι ἀλκῆς μετέχουσι. Ὡς δὲ ὀπίσω ἀπήλασαν οἱ ἱππόται, πέμψας Μαρδόνιος κήρυκα, ἔλεγε τάδε· "Θαρσέετε, ὦ Φωκέες. ἄνδρες γὰρ ἐφάνητε ἐόντες ἀγα- "θοὶ, οὐκ ὡς ἐγὼ ἐπυνθανόμην. καὶ νῦν προδύμως φέρε- "τε τὸν πόλεμον τοῦτον· εὐεργεσίησι γὰρ οὐ νικήσετε οὔτε "ὦν ἐμὲ, οὔτε βασιλῆα." Τὰ περὶ Φωκέων μὲν ἐς τοσοῦτο ἐγένετο.

XIX. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἦλθον, ἐν τούτῳ ἐστρατοπεδεύοντο. πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ Πελοποννήσιοι, τοῖσι τὰ ἀμείνω ἐάνδανε, οἱ δὲ καὶ ὀρέοντες ἐξιόντας Σπαρτιήτας, οὐκ ἐδικαίευν λείπεσθαι τῆς ἐξόδου Λακεδαιμονίων. Ἐκ δὴ ὦν τοῦ Ἰσθμοῦ, καλλιερησάντων τῶν ἱρῶν, ἐπορεύοντο πάντες, καὶ ἀπικνέονται ἐς Ἐλευ-

Græci ad Eleusinem undique collecti, inde in Bœotiam movent: ubi propter Erythras exadversus

barbaros castra metantur.

σῖνα. ποιήσαντες δὲ καὶ ἐνθαῦτα ἱρὰ, ὡς σφι ἐκαλλιερέετο, πρόσω ἐπορεύοντο· Ἀθηναῖοι δὲ ἅμα αὐτοῖσι, διαβάντες μὲν ἐκ Σαλαμῖνος, συμμιγέντες δὲ ἐν Ἐλευσῖνι. Ὡς δὲ ἄρα ἀπίκοντο τῆς Βοιωτίης ἐς Ἐρυθρὰς, ἔμαθόν τε δὴ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ στρατοπεδευομένους, φρασθέντες τε τοῦτο, ἀντετάσσοντο ἐπὶ τῆς ὑπωρείης τοῦ Κιθαιρῶνος.

Pugna Persarum equestris in Græcos.

XX. Μαρδόνιος δὲ, ὡς οὐ κατέβαινον οἱ Ἕλληνες ἐς τὸ πεδίον, πέμπει ἐς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν ἵππον, τῆς ἱππάρχεε Μασίστιος, εὐδοκιμέων παρὰ Πέρσῃσι, (τὸν Ἕλληνες Μακίστιον καλέουσι,) ἵππον ἔχων Νισαῖον, χρυσοχάλινόν τε καὶ ἄλλως κεκοσμημένον καλῶς. ἐνθαῦτα ὡς προσήλασαν οἱ ἱππόται πρὸς τοὺς Ἕλληνας, προσέβαλλον κατὰ τέλεα· προσβαλλόντες δὲ, κακὰ μεγάλα ἐργάζοντο, καὶ γυναικὰς σφέας ἀπεκάλεον.

XXI. Κατὰ συντυχίην δὲ Μεγαρέες ἔτυχον ταχθέντες ἧ τὸ ἐπιμαχώτατον ἦν τοῦ χωρίου παντός· καὶ πρόσοδος μάλιστα ταύτῃ ἐγίνετο τῇ ἵππῳ. προσβαλούσης ὦν τῆς ἵππου, οἱ Μεγαρέες πιεζόμενοι ἔπεμπον ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων κήρυκα. ἀπικόμενος δὲ ὁ κήρυξ πρὸς αὐτοὺς ἔλεγε τάδε· "Μεγαρέες λέγουσι, Ἡμεῖς, ἄνδρες σύμμαχοι, "οὐ δυνατοί εἰμεν τὴν Περσέων ἵππον δέκεσθαι μοῦνοι, "ἔχοντες στάσιν ταύτην ἐς τὴν ἔστημεν ἀρχήν. ἀλλὰ καὶ "ἐς τόδε λιπαρίῃ τε καὶ ἀρετῇ ἀντέχομεν, καί περ πιεζεύ-"μενοι. νῦν τε, εἰ μή τινας ἄλλους πέμψετε διαδόχους τῆς "τάξιος, ἴστε ἡμέας ἐκλείψοντας τὴν τάξιν." ὁ μὲν δὴ σφι ταῦτα ἀπήγγειλε. Παυσανίης δὲ ἀπεπειρᾶτο τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ἐθέλοιεν ἄλλοι ἐθελονταὶ ἴέναι τε ἐς τὸν χῶρον τοῦτον, καὶ τάσσεσθαι διάδοχοι Μεγαρεῦσι. οὐ βουλομένων δὲ τῶν ἄλλων, Ἀθηναῖοι ὑπεδέξαντο, καὶ Ἀθηναίων οἱ τριηκόσιοι λογάδες, τῶν ἐλοχήγεε Ὀλυμπιόδωρος ὁ Λάμπωνος.

Cadit Ma-

XXII. Οὗτοι ἔσαν οἵ τε ὑποδεξάμενοι, καὶ οἱ πρὸ τῶν

ἄλλων τῶν παρεόντων Ἑλλήνων ἐς Ἐρυθρὰς ταχθέντες, τοὺς τοξότας προσελόμενοι. μαχομένων δὲ σφεων ἐπὶ χρόνον, τέλος τοιόνδε ἐγένετο τῆς μάχης. Προσβαλούσης τῆς ἵππου κατὰ τέλεα, ὁ Μασιστίου προέχων τῶν ἄλλων ἵππος βάλλεται τοξεύματι τὰ πλευρά· ἀλγήσας δὲ, ἵσταταί τε ὀρθὸς, καὶ ἀποσείεται τὸν Μασίστιον. πεσόντι δὲ αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτίκα ἐπεκέατο· τόν τε δὴ ἵππον αὐτοῦ λαμβάνουσι, καὶ αὐτὸν ἀμυνόμενον κτείνουσι, κατ' ἀρχὰς οὐ δυνάμενοι. ἐνεσκεύαστο γὰρ οὕτω· ἐντὸς θώρηκα εἶχε χρύσεον λεπιδωτόν· κατύπερθε δὲ τοῦ θώρηκος, κιθῶνα φοινίκεον ἐνδεδύκεε. τύπτοντες δὲ ἐς τὸν θώρηκα, ἐποίευν οὐδέν· πρίν γε δὴ μαθών τις τὸ ποιεύμενον, παίει μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν. οὕτω δὴ ἔπεσέ τε καὶ ἀπέθανε. Ταῦτα δέ κως γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς ἄλλους ἱππέας· οὔτε γὰρ πεσόντα μιν εἶδον ἀπὸ τοῦ ἵππου, οὔτε ἀποθνήσκοντα· ἀναχωρέοντός τε γινομένης καὶ ὑποστροφῆς, οὐκ ἔμαθον τὸ γενόμενον. ἐπεί τε δὲ ἔστησαν, αὐτίκα ἐπόδεσαν, ὡς σφεας οὐδεὶς ἦν ὁ τώσσων. μαθόντες δὲ τὸ γεγονὸς, διακελευσάμενοι, ἤλαυνον τοὺς ἵππους πάντες, ὡς ἂν τόν γε νεκρὸν ἀνελοίατο. sistius, magister equitatus Persici.

XXIII. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι κατὰ τέλεα προσελαύνοντας τοὺς ἱππέας, ἀλλ' ἅμα πάντας, τὴν ἄλλην στρατιὴν ἐπεβώσαντο. ἐν ᾧ δὲ ὁ πεζὸς ἅπας ἐβάθεε, ἐν τούτῳ μάχη ὀξεῖα περὶ τοῦ νεκροῦ γίνεται. ἕως μέν νυν μοῦνοι ἦσαν οἱ τριηκόσιοι, ἐσσοῦντό τε πολλὸν, καὶ τὸν νεκρὸν ἀπέλειπον· ὡς δὲ σφι τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησαν, οὕτω δὴ οὐκέτι οἱ ἱππόται ὑπέμενον, οὐδέ σφι ἐξεγένετο τὸν νεκρὸν ἀνελέσθαι, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνῳ ἄλλους προσαπόλεσαν τῶν ἱππέων. ἀποστήσαντες ὧν ὅσον τε δύο στάδια, ἐβουλεύοντο ὅ τι χρεὸν εἴη ποιέειν· ἐδόκεε δέ σφι, ἀναρχίης ἐούσης, ἀπελαύνειν παρὰ Μαρδόνιον. Acerrimum super ejus cadavere prœlium. Barbari tandem cum magna strage fusi.

XXIV. Ἀπικομένης δὲ τῆς ἵππου ἐς τὸ στρατόπεδον, πένθος ἐποιήσαντο Μασιστίου πᾶσά τε ἡ στρατιὴ καὶ Publicus Persarum ob Masisti-

um occisum luctus.

Μαρδόνιος μέγιστον· σφέας τε αὐτοὺς κείροντες, καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια, οἰμωγῇ τε χρεώμενοι ἀπλέτῳ· ἅπασαν γὰρ τὴν Βοιωτίην κατεῖχε ἠχώ· ὡς ἀνδρὸς ἀπολομένου μετά γε Μαρδόνιον λογιμωτάτου παρά τε Πέρσῃσι καὶ βασιλέϊ. οἱ μέν νυν βάρβαροι τρόπῳ τῷ σφετέρῳ ἀποθανόντα ἐτίμων Μασίστιον.

Sic confirmatis Græcorum animis, in agrum Platæensem, quod Erythræus ad rem gerendam parum commodus videretur, transire placet. Fons Gargaphius. Androcrates heros.

XXV. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὡς τὴν ἵππον ἐδέξαντο προσβάλλουσαν, καὶ δεξάμενοι ὥσαντο, ἐθάρσησάν τε πολλῷ μᾶλλον, καὶ πρῶτα μὲν ἐς ἅμαξαν ἐσθέντες τὸν νεκρὸν, παρὰ τὰς τάξις ἐκόμιζον· ὁ δὲ νεκρὸς ἦεν Θέης ἄξιος, μεγάθεος εἵνεκα καὶ κάλλεος. τῶν δὲ εἵνεκα καὶ ταῦτα ἐποίευν· ἐκλείποντες τὰς τάξις, ἐφοίτεον θεησόμενοι Μασίστιον. Μετὰ δὲ, ἔδοξέ σφι ἐπικαταβῆναι ἐς Πλαταιάς· ὁ γὰρ χῶρος ἐφαίνετο πολλῷ ἐὼν ἐπιτηδεώτερος σφι ἐνστρατοπεδεύεσθαι ὁ Πλαταιϊκὸς τοῦ Ἐρυθραίου, τά τε ἄλλα, καὶ εὐυδρότερος. ἐς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον, καὶ ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν Γαργαφίην, τὴν ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἐοῦσαν, ἔδοξέ σφι χρεὸν εἶναι ἀπικέσθαι, καὶ διαταχθέντας στρατοπεδεύεσθαι. Ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὅπλα, ἦϊσαν διὰ τῆς ὑπωρείης τοῦ Κιθαιρῶνος παρὰ Ὑσιὰς ἐς τὴν Πλαταιΐδα γῆν· ἀπικόμενοι δὲ, ἐτάσσοντο κατὰ ἔθνεα πλησίον τῆς τε κρήνης τῆς Γαργαφίης καὶ τοῦ τεμένεος τοῦ Ἀνδροκράτεος τοῦ ἥρωος, διὰ ὄχθων τε οὐκ ὑψηλῶν, καὶ ἀπέδου χωρίου.

Contentio inter Tegeatas et Athenienses de loco honorario in acie obtinendo. Quibus utrique argumentis ad eum sibi vindicandum usi.

XXVI. Ἐνθαῦτα ἐν τῇ διατάξι ἐγένετο λόγων πολλὸς ὠθισμὸς Τεγεητέων τε καὶ Ἀθηναίων. ἐδικαίευν γὰρ αὐτοὶ ἑκάτεροι ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας, καὶ καινὰ καὶ παλαιὰ παραφέροντες ἔργα. τοῦτο μὲν, οἱ Τεγεῆται ἔλεγον τάδε· "Ἡ-
"μεῖς αἰεί κοτε ἀξιεύμεθα ταύτης τῆς τάξιος ἐκ τῶν συμ-
"μάχων ἁπάντων, ὅσαι ἦδη ἔξοδοι κοιναὶ ἐγένοντο Πελο-
"ποννησίοισι καὶ τὸ παλαιὸν, καὶ τὸ νέον, ἐξ ἐκείνου τοῦ
"χρόνου ἐπεί τε Ἡρακλεῖδαι ἐπειρῶντο μετὰ τὸν Εὐρυσ-
"θέος θάνατον κατιόντες ἐς Πελοπόννησον. τότε εὑρόμε-
"θα τοῦτο, διὰ πρῆγμα τοιόνδε. Ἐπεὶ μετὰ Ἀχαι-

" ὧν καὶ Ἰώνων τῶν τότε ἐόντων ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκβοη-
" θήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν, ἵζόμεθα ἀντίοι τοῖσι κατιοῦσι·
" τότε ὧν λόγος Ὕλλον ἀγορεύσασθαι, ὡς χρεὸν εἴη τὸν
" μὲν στρατὸν τῷ στρατῷ μὴ ἀνακινδυνεύειν συμβάλλον-
" τα· ἐκ δὲ τοῦ Πελοποννησίου στρατοπέδου, τὸν ἂν σφέων
" αὐτέων κρίνωσι εἶναι ἄριστον, τοῦτόν οἱ μουνομαχῆσαι
" ἐπὶ διακειμένοισι. ἔδοξέ τε τοῖσι Πελοποννησίοισι ταῦτα εἶ-
" ναι ποιητέα, καὶ ἔταμον ὅρκια ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε· ἢν μὲν
" Ὕλλος νικήσῃ τὸν Πελοποννησίων ἡγεμόνα, κατιέναι
" Ἡρακλείδας ἐπὶ τὰ πατρῴϊα· ἢν δὲ νικηθῇ, τὰ ἔμπα-
" λιν Ἡρακλείδας ἀπαλλάσσεσθαι, καὶ ἀπάγειν τὴν
" στρατιὴν, ἑκατόν τε ἐτέων μὴ ζητῆσαι κάτοδον ἐς Πελο-
" πόννησον. προεκρίθη τε δὴ ἐκ πάντων συμμάχων ἐθελον-
" τὴς Ἔχεμος, ὁ Ἠρόπου, τοῦ Φηγέος, στρατηγός τε ἐὼν
" καὶ βασιλεὺς ἡμέτερος, καὶ ἐμουνομάχησέ τε καὶ ἀπέ-
" κτεινε Ὕλλον. Ἐκ τούτου τοῦ ἔργου εὐρόμεθα ἐν τοῖσι
" Πελοποννησίοισι τοῖσι τότε καὶ ἄλλα γέρεα μεγάλα, τὰ
" διατελέομεν ἔχοντες, καὶ τοῦ κέρεος τοῦ ἑτέρου αἰεὶ ἡγε-
" μονεύειν, κοινῆς ἐξόδου γινομένης. Ὑμῖν μέν νυν, ὦ Λα-
" κεδαιμόνιοι, οὐκ ἀντιεύμεθα· ἀλλὰ, διδόντες αἵρεσιν ὁκο-
" τέρου βούλεσθε κέρεος ἄρχειν, παρίεμεν· τοῦ δὲ ἑτέρου
" φαμὲν ἡμέας ἱκνέεσθαι ἡγεμονεύειν, κατά περ ἐν τῷ
" πρόσθε χρόνῳ. Χωρίς τε τούτου τοῦ ἀπηγημένου ἔργου,
" ἀξιονικότεροί εἰμεν Ἀθηναίων ταύτην τὴν τάξιν ἔχειν.
" πολλοὶ μὲν γάρ τε καὶ εὖ ἔχοντες πρὸς ὑμέας ἡμῖν, ἄν-
" δρες Σπαρτιῆται, ἀγῶνες ἀγωνίδαται, πολλοὶ δὲ καὶ
" πρὸς ἄλλους. οὕτω ὧν ἡμέας δίκαιον ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας,
" ἤπερ Ἀθηναίους. οὐ γάρ σφί ἐστι ἔργα οἷά περ ἡμῖν
" κατεργασμένα, οὔτ' ὧν καινὰ, οὔτε παλαιά." Οἱ μὲν
ταῦτα ἔλεγον.

XXVII. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς ταῦτα ὑπεκρίναντο τάδε·
" Ἐπιστάμεθα μὲν σύνοδον τήνδε μάχης εἵνεκα συλλε-
" γῆναι πρὸς τὸν βάρβαρον, ἀλλ' οὐ λόγων. ἐπεὶ δὲ ὁ

" Τεγέητης προέθηκε παλαιὰ καὶ καινὰ λέγειν τὰ ἐκα-
" τέροισι ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ κατέργασται χρηστὰ, ἀναγ-
" καίως ἡμῖν ἔχει δηλῶσαι πρὸς ὑμέας, ὅθεν ἡμῖν πα-
" τρώϊόν ἐστι, ἐοῦσι χρηστοῖσι αἰεὶ, πρώτοισι εἶναι ἢ Ἀρ-
" κάσι. Ἡρακλείδας, τῶν φασὶ οὗτοι ἀποκτεῖναι τὸν
" ἡγεμόνα ἐν Ἰσθμῷ, τοῦτο μὲν τούτους πρότερον, ἐξελαυ-
" νομένους ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐς τοὺς ἀπικοίατο φεύ-
" γοντες δουλοσύνην πρὸς Μυκηναίων, μοῦνοι ὑποδεξάμενοι,
" τὴν Εὐρυσθέος ὕβριν κατείλομεν, σὺν κείνοισι μάχῃ νι-
" κήσαντες τοὺς τότε ἔχοντας Πελοπόννησον. τοῦτο δὲ,
" Ἀργείους τοὺς μετὰ Πολυνείκεος ἐπὶ Θήβας ἐλάσαν-
" τας, τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα, καὶ ἀτάφους κειμένους,
" στρατευσάμενοι ἐπὶ τοὺς Καδμείους, ἀνελέσθαι τε τοὺς
" νεκρούς φαμεν, καὶ θάψαι τῆς ἡμετέρης ἐν Ἐλευσῖνι.
" ἔστι δὲ ἡμῖν ἔργον εὖ ἔχον καὶ ἐς Ἀμαζονίδας, τὰς
" ἀπὸ Θερμώδοντος ποταμοῦ ἐσβαλούσας ποτὲ ἐς γῆν
" τὴν Ἀττικήν. καὶ ἐν τοῖσι Τρωϊκοῖσι πόνοισι οὐδαμῶν
" ἐλειπόμεθα. Ἀλλ' οὐ γάρ τι προέχει τουτέων ἐπιμε-
" μνῆσθαι· καὶ γὰρ ἂν χρηστοὶ τότε ἐόντες, οὐτοὶ νῦν ἂν
" εἶεν φλαυρότεροι· καὶ τότε ἐόντες φλαῦροι, νῦν ἂν εἶεν
" ἀμείνονες. Παλαιῶν μέν νυν ἔργων ἄλις ἔστω. ἡμῖν δὲ
" εἰ μηδὲν ἄλλο ἐστὶ ἀποδεδεγμένον, ὥσπερ ἐστὶ πολλά
" τε καὶ εὖ ἔχοντα, εἰ τέοισι καὶ ἄλλοισι Ἕλλήνων, ἀλ-
" λὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἔργου ἄξιοί εἰμεν τοῦτο
" τὸ γέρας ἔχειν, καὶ ἄλλα πρὸς τούτῳ· οἵτινες μοῦνοι
" Ἑλλήνων δὴ μουνομαχήσαντες τῷ Πέρσῃ, καὶ ἔργῳ τοσ-
" ούτῳ ἐπιχειρήσαντες, περιεγενόμεθα, καὶ ἐνικήσαμεν
" ἔθνεα ἓξ τε καὶ τεσσεράκοντα. ἆρ' οὐ δίκαιοί εἰμεν
" ἔχειν ταύτην τὴν τάξιν ἀπὸ τούτου μούνου τοῦ ἔργου;
" Ἀλλ', οὐ γὰρ ἐν τῷ τοιῷδε τάξιος εἵνεκα στασιάζειν
" πρέπει, ἄρτιοί εἰμεν πείθεσθαι ὑμῖν, ὦ Λακεδαιμό-
" νιοι, ἵνα δοκέει ἐπιτηδεώτατον ἡμέας εἶναι ἑστάναι, καὶ

"κατ' οὔστινας. πάντη γὰρ τεταγμένοι, πειρησόμεθα εἶναι "χρηστοί. ἐξηγέεσθε δὲ ὡς πεισομένων."

XXVIII. Οἱ μὲν ταῦτα ἀμείβοντο. Λακεδαιμονίων δὲ ἀνέβωσε ἅπαν τὸ στρατόπεδον Ἀθηναίους ἀξιονικοτέρους εἶναι ἔχειν τὸ κέρας ἤπερ Ἀρκάδας. οὕτω δὴ ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὑπερεβάλοντο τοὺς Τεγεήτας.

Read Spartanorum arbitrium rejecta, Tegeatæ causa cadunt. Acies quo ordine instructa. Atheniensium dux Aristides [8, 79.]

Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐτάσσοντο ὧδε οἱ ἐπιφοιτῶντές τε καὶ οἱ ἀρχὴν ἐλθόντες Ἑλλήνων. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον Λακεδαιμονίων μύριοι· τουτέων δὲ τοὺς πεντακισχιλίους, ἐόντας Σπαρτιήτας, ἐφύλασσον ψιλοὶ τῶν εἱλωτέων πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι, περὶ ἄνδρα ἕκαστον ἑπτὰ τεταγμένοι. προσ- ἐχέας δέ σφι εἵλοντο ἑστάναι οἱ Σπαρτιῆται τοὺς Τεγεήτας, καὶ τιμῆς εἵνεκα καὶ ἀρετῆς. τουτέων δ' ἔσαν ὁπλῖται χίλιοι καὶ πεντηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους ἵσταντο Κορινθίων πεντακισχίλιοι· παρὰ δέ σφι εὗρον παρὰ Παυσανίεω ἑστάναι Ποτιδαιητέων τῶν ἐκ Παλλήνης τοὺς παρεόντας τριη- κοσίους. τουτέων δὲ ἐχόμενοι ἵσταντο Ἀρκάδες Ὀρχομένιοι ἑξακόσιοι· τουτέων δὲ, Σικυώνιοι τρισχίλιοι. τουτέων δὲ εἶχοντο Ἐπιδαυρίων ὀκτακόσιοι. παρὰ δὲ τούτους, Τροιζηνίων ἐτάσσοντο χίλιοι· Τροιζηνίων δὲ ἐχόμενοι, Λεπρεητέων διη- κόσιοι· τουτέων δὲ, Μυκηναίων καὶ Τιρυνθίων τετρακόσιοι· τουτέων δὲ ἐχόμενοι, Φλιάσιοι χίλιοι. παρὰ δὲ τούτους ἔ- στασαν Ἑρμιονέες τριηκόσιοι. Ἑρμιονέων δὲ ἐχόμενοι ἵσταν- το Ἐρετριέων τε καὶ Στυρέων ἑξακόσιοι· τουτέων δὲ Χαλ- κιδέες τετρακόσιοι· τουτέων δὲ, Ἀμπρακιητέων πέντηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους, Λευκαδίων καὶ Ἀνακτορίων ὀκτακόσιοι ἔστασαν· τουτέων δὲ ἐχόμενοι, Παλέες οἱ ἐκ Κεφαλληνίης διηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους, Αἰγινητέων πεντηκόσιοι ἐτάχ- θησαν. παρὰ δὲ τούτους ἐτάσσοντο Μεγαρέων τρισχίλ- ιοι. εἵχοντο δὲ τουτέων, Πλαταιέες ἑξακόσιοι. τελευταῖοι δὲ καὶ πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐτάσσοντο, κέρας ἔχοντες τὸ εὐώ- νυμον, ὀκτακισχίλιοι· ἐστρατήγεε δ' αὐτέων Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου.

Numerus et armatura militum.

XXIX. Οὗτοι, πλὴν τῶν ἑπτὰ περὶ ἕκαστον τεταγμένων Σπαρτιήτησι, ἦσαν ὁπλῖται· συνάπαντες ἐόντες ἀριθμὸν τρεῖς τε μυριάδες, καὶ ὀκτὼ χιλιάδες, καὶ ἑκατοντάδες ἑπτά. ὁπλῖται μὲν οἱ πάντες συλλεγέντες ἐπὶ τὸν βάρβαρον, ἦσαν τοσοῦτοι. Ψιλῶν δὲ πλῆθος ἦν τόδε. τῆς μὲν Σπαρτιητικῆς τάξιος, πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἄνδρες, ὡς ἐόντων ἑπτὰ περὶ ἕκαστον ἄνδρα· καὶ τουτέων πᾶς τις παρῆρτητο ὡς ἐς πόλεμον. οἱ δὲ τῶν λοιπῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἑλλήνων ψιλοί, ὡς εἷς περὶ ἕκαστον ἐὼν ἄνδρα, πεντακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἦσαν. ψιλῶν μὲν δὴ τῶν ἁπάντων μαχίμων ἦν τὸ πλῆθος ἓξ τε μυριάδες, καὶ ἐννέα χιλιάδες, καὶ ἑκατοντάδες πέντε.

XXX. Τοῦ δὲ σύμπαντος Ἑλληνικοῦ τοῦ συνελθόντος ἐς Πλαταιὰς σύν τε ὁπλίτῃσι καὶ ψιλοῖσι τοῖσι μαχίμοισι, ἕνδεκα μυριάδες ἦσαν, μιῆς χιλιάδος, πρὸς δὲ, ὀκτακοσίων ἀνδρῶν καταδέουσαι. σὺν δὲ Θεσπιέων τοῖσι παρεοῦσι ἐξεπληροῦντο αἱ ἕνδεκα μυριάδες. παρῆσαν γὰρ καὶ Θεσπιέων ἐν τῷ στρατοπέδῳ οἱ περιεόντες, ἀριθμὸν ἐς ὀκτακοσίους καὶ χιλίους· ὅπλα δὲ οὐδ' οὗτοι εἶχον. Οὗτοι μέν νυν ταχθέντες ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ ἐστρατοπεδεύοντο.

Barbari Græcos insecuti, quo ordine castra locaverint. Persæ Lacedæmoniis, Atheniensibus Græci apud Mardonium militantes oppositi.

XXXI. Οἱ δὲ ἀμφὶ Μαρδόνιον βάρβαροι, ὡς ἀπεκήδευσαν Μασίστιον, παρῆσαν, πυθόμενοι τοὺς Ἕλληνας εἶναι ἐν Πλαταιῇσι, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν Ἀσωπὸν τὸν ταύτῃ ῥέοντα. ἀπικόμενοι δὲ, ἀντεπάσσοντο ὧδε ὑπὸ Μαρδονίου. Κατὰ μὲν Λακεδαιμονίους ἔστησε Πέρσας· καὶ δὴ, πολλὸν γὰρ περιέασαν πλήθεϊ οἱ Πέρσαι, ἐπί τε τάξις πλεῦνας ἐκεκοσμήατο, καὶ ἐπεῖχον τοὺς Τεγεήτας. ἔταξε δὲ οὕτω· ὅ τι μὲν ἦν αὐτοῦ δυνατώτατον πᾶν ἀπολέξας, ἔστησε ἀντίον Λακεδαιμονίων· τὸ δὲ ἀσθενέστερον παρέταξε κατὰ τοὺς Τεγεήτας. ταῦτα δ' ἐποίεε, φραζόντων τε καὶ διδασκόντων Θηβαίων. Περσέων δὲ ἐχομένους ἔταξε Μήδους· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Κορινθίους τε καὶ Ποτιδαιήτας, καὶ Ὀρχομενίους τε καὶ Σικυωνίους. Μήδων δὲ ἐχομένους ἔταξε

Βακτρίους· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἐπιδαυρίους τε καὶ Τροιζηνίους, καὶ Λεπρεήτας τε καὶ Τιρυνθίους, καὶ Μυκηναίους τε καὶ Φλιασίους. μετὰ δὲ Βακτρίους ἔστησε Ἰνδούς· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἑρμιονέας τε καὶ Ἐρετριέας, καὶ Στυρέας τε καὶ Χαλκιδέας. Ἰνδῶν δὲ ἐχομένους Σάκας ἔταξε· οἳ ἐπέσχον Ἀμπρακιήτας τε καὶ Ἀνακτορίους, καὶ Λευκαδίους, καὶ Παλέας, καὶ Αἰγινήτας. Σακέων δὲ ἐχομένους ἔταξε ἀντία Ἀθηναίων τε καὶ Πλαταιέων καὶ Μεγαρέων, Βοιωτούς τε καὶ Λοκρούς, καὶ Μηλιέας τε καὶ Θεσσαλούς, καὶ Φωκέων τοὺς χιλίους. οὐ γὰρ ἦν ἅπαντες οἱ Φωκέες ἐμήδισαν· ἀλλά τινες αὐτέων καὶ τὰ Ἑλλήνων ἤῦξον, περὶ τὸν Παρνησσὸν κατειλημένοι· καὶ ἐνθεῦτεν ὁρμεώμενοι, ἔφερόν τε καὶ ἦγον τήν τε Μαρδονίου στρατιὴν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἐόντας Ἑλλήνων. ἔταξε δὲ καὶ Μακεδόνας τε καὶ τοὺς περὶ Θεσσαλίην οἰκημένους κατὰ τοὺς Ἀθηναίους.

Quibus ex populis conflatus Mardonii exercitus, quantusque ejus tunc numerus.

XXXII. Ταῦτα μὲν τῶν ἐθνέων τὰ μέγιστα ὀνόμασται τῶν ὑπὸ Μαρδονίου ταχθέντων, τά περ ἐπιφανέστατά τε ἦν καὶ λόγου πλείστου. ἐνῆσαν δὲ καὶ ἄλλων ἐθνέων ἄνδρες ἀναμεμιγμένοι, Φρυγῶν τε καὶ Θρηϊκων, καὶ Μυσῶν τε καὶ Παιόνων, καὶ τῶν ἄλλων· ἐν δὲ, καὶ Αἰθιόπων τε, καὶ Αἰγυπτίων οἵ τε Ἑρμοτύβιες καὶ οἱ Καλασίριες καλεόμενοι, μαχαιροφόροι· οἵπερ εἰσὶ Αἰγυπτίων μοῦνοι μάχιμοι. τούτους δὲ ἔτι ἐὼν ἐν Φαλήρῳ, ἀπὸ τῶν νηῶν ἀπεβιβάσατο, ἐόντας ἐπιβάτας· οὐ γὰρ ἐτάχθησαν ἐς τὸν πεζὸν τὸν ἅμα Ξέρξῃ ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας Αἰγύπτιοι. Τῶν μὲν δὴ βαρβάρων ἦσαν τριήκοντα μυριάδες, ὡς καὶ πρότερον δεδήλωται· τῶν δὲ Ἑλλήνων τῶν Μαρδονίου συμμάχων οἶδε μὲν οὐδεὶς ἀριθμόν· οὐ γὰρ ἦν ἠριθμήθησαν· ὡς δὲ ἐπεικάσαι, ἐς πέντε μυριάδας συλλεγῆναι εἰκάζω. Οὗτοι οἱ παραταχθέντες, πεζοὶ ἦσαν· ἡ δὲ ἵππος χωρὶς ἐτέτακτο.

Græci ad auspicia pugnæ capienda vate Tisameno

XXXIII. Ὡς δὲ ἄρα πάντες οἱ ἐτετάχατο κατά τε ἔθνεα καὶ κατὰ τέλεα, ἐνθαῦτα τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ ἐθύοντο καὶ ἀμφότεροι. Ἕλλησι μὲν Τισαμενὸς Ἀντιόχου ἦν ὁ

usi. Is ortu Eleus, qua mercede civitatem a Spartanis obtinuerit:

Ἰυόμενος. οὗτος γὰρ δὴ εἵπετο τῷ στρατεύματι τούτῳ μάντις· τὸν, ἐόντα Ἠλεῖον καὶ γένεος τοῦ Ἰαμιδέων Κλυτιάδην, Λακεδαιμόνιοι ἐποιήσαντο λεωσφέτερον. Τισαμενῷ γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι περὶ γόνου, ἀνεῖλε ἡ Πυθίη, ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ἀναιρήσεσθαι πέντε. ὁ μὲν δὴ ἀμαρτὼν τοῦ χρηστηρίου, προσεῖχε γυμνασίοισι, ὡς ἀναιρησόμενος γυμνικοὺς ἀγῶνας. ἀσκέων δὲ πεντάεθλον, παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν ὀλυμπιάδα, Ἱερωνύμῳ τῷ Ἀνδρίῳ ἐλθὼν ἐς ἔριν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, μαθόντες οὐκ ἐς γυμνικοὺς, ἀλλ' ἐς ἀρηΐους ἀγῶνας φέρον τὸ Τισαμενοῦ μαντήϊον, μισθῷ ἐπειρῶντο πείσαντες Τισαμενὸν ποιέεσθαι ἅμα Ἡρακλειδέων τοῖσι βασιλεῦσι ἡγεμόνα τῶν πολέμων. ὁ δὲ, ὁρέων περὶ πολλοῦ ποιευμένους Σπαρτιήτας φίλον αὐτὸν προσθέσθαι, μαθὼν τοῦτο, ἀνετίμα, σημαίνων σφι, ὡς "ἢν "μιν πολιήτην σφέτερον ποιήσωνται, τῶν πάντων μεταδι- "δόντες, ποιήσει ταῦτα, ἐπ' ἄλλῳ μισθῷ δ' οὔ." Σπαρτιῆται δὲ, πρῶτα μὲν, ἀκούσαντες, δεινὰ ἐποιεῦντο καὶ μετίεσαν τῆς χρησμοσύνης τὸ παράπαν. τέλος δὲ, δείματος μεγάλου ἐπιπερεμαμένου τοῦ Περσικοῦ τούτου στρατεύματος, καταίνεον μετιόντες. ὁ δὲ, γνοὺς τετραμμένους, σφέας, οὐδ' οὕτω ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι τούτοισι μούνοισι, ἀλλὰ δεῖν ἔτι καὶ τὸν ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ Ἡγίην γίνεσθαι Σπαρτιήτην ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι λόγοισι τοῖσι καὶ αὐτὸς γίνεται.

imitatus hac in re Melampodem, regiam Argis dignitatem simili olim ratione adeptum,

XXXIV. Ταῦτα δὲ λέγων οὗτος ἐμιμέετο Μελάμποδα, ὡς εἰκάσαι, βασιληΐην τε καὶ πολιτηΐην, αἰτεόμενον. καὶ γὰρ δὴ καὶ Μελάμπους, τῶν ἐν Ἄργεϊ γυναικῶν μανεισέων, ὥς μιν οἱ Ἀργεῖοι ἐμισθοῦντο ἐκ Πύλου παῦσαι τὰς σφετέρας γυναῖκας τῆς νούσου, μισθὸν προετείνατο τῆς βασιληΐης τὸ ἥμισυ. οὐκ ἀνασχομένων δὲ τῶν Ἀργείων, ἀλλ' ἀπιόντων, ὡς ἐμαίνοντο πολλῷ πλεῦνες τῶν γυναικῶν, οὕτω δὴ ὑποστάντες τὰ ὁ Μελάμπους προετείνατο, ἧϊσαν δώσοντές οἱ ταῦτα. ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ἐποξέγεται, ὁρέων αὐτοὺς τετραμμένους, φὰς, "ἢν μὴ καὶ τῷ

" ἀδελφεῷ Βίαντι μεταδῶσι τὸ τριτημόριον τῆς βασιληΐης, " οὐ ποιήσειν τὰ βούλονται." οἱ δὲ Ἀργεῖοι, ἀπειληθέντες ἐς στεινὸν, καταινέουσι καὶ ταῦτα.

idemque Spartæ quinque auctor victoriarum.

XXXV. Ὡς δὲ καὶ Σπαρτιῆται, ἐδέοντο γὰρ δεινῶς τοῦ Τισαμενοῦ, πάντως συνεχώρεόν οἱ. συγχωρησάντων δὲ καὶ ταῦτα τῶν Σπαρτιητέων, οὕτω δὴ πέντε σφι μαντευόμενος ἀγῶνας τοὺς μεγίστους Τισαμενὸς ὁ Ἠλεῖος, γενόμενος Σπαρτιήτης, συγκαταιρέει. μοῦνοι δὲ δὴ πάντων ἀνθρώπων ἐγένοντο οὗτοι Σπαρτιήτησι πολῖται. οἱ δὲ πέντε ἀγῶνες, οἵδε ἐγένοντο· εἷς μὲν καὶ πρῶτος, οὗτος ὁ ἐν Πλαταιῆσι· ἐπὶ δὲ, ὁ ἐν Τεγέῃ πρὸς Τεγεήτας τε καὶ Ἀργείους γενόμενος· μετὰ δὲ, ὁ ἐν Διπαιεῦσι πρὸς Ἀρκάδας πάντας, πλὴν Μαντινέων· ἐπὶ δὲ, ὁ Μεσσηνίων ὁ πρὸς Ἰσθμῷ· ὕστατος δὲ, ὁ ἐν Ταναγρῃ πρὸς Ἀθηναίους τε καὶ Ἀργείους γενόμενος. οὗτος δὲ ὕστατος κατεργάσθη τῶν πέντε ἀγώνων.

Prœlium lacessere exta tum Græcos,

XXXVI. Οὗτος δὴ τότε τοῖσι Ἕλλησι ὁ Τισαμενὸς, ἀγόντων τῶν Σπαρτιητέων, ἐμαντεύετο ἐν τῇ Πλαταιΐδι. τοῖσι μέν νυν Ἕλλησι καλὰ ἐγίνετο τὰ ἱρὰ, ἀμυνομένοισι· διαβᾶσι δὲ τὸν Ἀσωπὸν καὶ μάχης ἄρχουσι, οὔ.

tum barbaros prohibent: nam et Mardonius ad sacra Græco ritu facienda vatem, Hegesistratum Eleum, conduxerat. Hic jam antea Spartanorum hostis, quam miro modo, cum in illorum manus aliquando incidisset, e custodia evaserit.

XXXVII. Μαρδονίῳ δὲ, προθυμεομένῳ μάχης ἄρχειν, οὐκ ἐπιτήδεα ἐγίνετο τὰ ἱρά· ἀμυνομένῳ δὲ καὶ τούτῳ καλά. καὶ γὰρ οὗτος Ἑλληνικοῖσι ἱροῖσι ἐχρέετο, μάντιν ἔχων Ἡγησίστρατον, ἄνδρα Ἠλειόν τε καὶ τῶν Τελλιαδέων ἐόντα λογιμώτατον. τὸν δὴ πρότερον τούτων Σπαρτιῆται λαβόντες, ἔδησαν ἐπὶ θανάτῳ, ὡς πεπονθότες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ, ἐν τούτῳ τῷ κακῷ ἐχόμενος, ὥστε τρέχων περὶ τῆς ψυχῆς, πρό τε τοῦ θανάτου πεισόμενος πολλά τε καὶ λυγρὰ, ἔργον ἐργάσατο μέζον λόγου. ὡς γὰρ δὴ ἐδέδετο ἐν ξύλῳ σιδηροδέτῳ, ἐσενειχθέντος κως σιδηρίου ἐκράτησε· αὐτίκα δὲ ἐμηχανᾶτο ἀνδρειότατον ἔργον πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. σταθμησάμενος γὰρ ὅκως ἐξελεύσεταί οἱ τὸ λοιπὸν τοῦ ποδὸς, ἀπέταμε τὸν ταρσὸν ἑωυτοῦ. ταῦτα δὲ ποιήσας, ὥστε φυλασσόμενος ὑπὸ φυλά-

κων, διορύξας τὸν τοῖχον, ἀπέδρη ἐς Τεγέην, τὰς μὲν νύκτας πορευόμενος, τὰς δὲ ἡμέρας καταδύνων ἐς ὕλην καὶ αὐλιζόμενος· οὕτω ὥστε, Λακεδαιμονίων πανδημεὶ διζημένων, τρίτῃ εὐφρόνῃ γενέσθαι ἐν Τεγέῃ· τοὺς δὲ ἐν Θώρματι μεγάλῳ ἐνέχεσθαι τῆς τε τόλμης, ὁρέοντας τὸ ἡμίτομον τοῦ ποδὸς κείμενον, κἀκείνον οὐ δυναμένους εὑρεῖν. Τότε μὲν οὕτω διαφυγὼν Λακεδαιμονίους, καταφεύγει ἐς Τεγέην, ἐοῦσαν οὐκ ἀξθμίην Λακεδαιμονίοισι τοῦτον τὸν χρόνον. ὑγιὴς δὲ γενόμενος, καὶ προσποιησάμενος ξύλινον πόδα, κατεστήκεε ἐκ τῆς ἰθείης Λακεδαιμονίοισι πολέμιος. οὐ μέντοι ἔς γε τέλος οἱ συνήνεικε τὸ ἔχθος τὸ ἐς Λακεδαιμονίους συγκεκυρημένον· ἤλω γὰρ μαντευόμενος ἐν Ζακύνθῳ ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἀπέθανε. Ὁ μὲν νυν θάνατος ὁ Ἡγησιστράτου, ὕστερον ἐγένετο τῶν Πλαταϊκῶν· τότε δ' ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ Μαρδονίῳ μεμισθωμένος οὐκ ὀλίγου, ἐθύετό τε, καὶ προεθυμέετο κατά τε τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων, καὶ κατὰ τὸ κέρδος.

Græcorum barbaris auxiliantium vates Hippomachus Leucadius. Interim Timagenidas Thebanus Mardonio suadet, ut Cithæronis fauces occupet, Quo facto, commeatus Græcorum intercipitur.

XXXVIII. Ὡς δὲ οὐκ ἐκαλλιέρεε ὥστε μάχεσθαι, οὔτε αὐτοῖσι Πέρσῃσι, οὔτε τοῖσι μετ' ἐκείνων ἐοῦσι Ἑλλήνων· (εἶχον γὰρ καὶ οὗτοι ἐπ' ἑωυτῶν μάντιν Ἱππόμαχον, Λευκάδιον ἄνδρα·) ἐπιῤῥεόντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, καὶ γινομένων πλεύνων, Τιμηγενίδης ὁ Ἐρπυς, ἀνὴρ Θηξαῖος, συνεξούλευσε Μαρδονίῳ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κιθαιρῶνος φυλάξαι· λέγων ὡς ἐπιῤῥέουσι οἱ Ἕλληνες αἰεὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, καὶ ὡς ἀπολάμψοιτο συχνούς.

XXXIX. Ἡμέραι δέ σφι ἀντικατημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν ὀκτώ, ὅτε ταῦτα ἐκεῖνος συνεξούλευε Μαρδονίῳ. ὁ δὲ, μαθὼν τὴν παραίνεσιν εὖ ἔχουσαν, ὡς εὐφρόνη ἐγένετο, πέμπει τὴν ἵππον ἐς τὰς ἐκβολὰς τὰς Κιθαιρωνίδας, αἳ ἐπὶ Πλαταιέων φέρουσι· τὰς Βοιωτοὶ μὲν Τρεῖς Κεφαλὰς καλέουσι, Ἀθηναῖοι δὲ Δρυὸς Κεφαλάς. πεμφθέντες δὲ οἱ ἵππόται, οὐ μάτην ἀπίκοντο. ἐσβάλλοντα γὰρ ἐς τὸ πεδίον λαμβάνουσι ὑποζύγιά τε πεντακόσια, σιτία ἄγοντα ἀπὸ

Πελοποννήσου ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀνδρώπους, οἳ εἵ-
10 ποντο τοῖσι ζεύγεσι. ἑλόντες δὲ ταύτην τὴν ἄγρην οἱ Πέρσαι, ἀφειδέως ἐφόνευον, οὐ φειδόμενοι οὔτε ὑποζυγίου οὐδενός, οὔτε ἀνδρώπου. ὡς δὲ ἄδην εἶχον κτείνοντες, τὰ λοιπὰ αὐτέων ἤλαυνον περιβαλλόμενοι παρά τε Μαρδόνιον καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον.

XL. Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἑτέρας δύο ἡμέρας διέτριψαν, οὐδέτεροι βουλόμενοι μάχης ἄρξαι. μέχρι μὲν γὰρ τοῦ Ἀσωποῦ ἐπῆισαν οἱ βάρβαροι, πειρώμενοι τῶν Ἑλλήνων, διέβαινον δὲ οὐδέτεροι. ἡ μέντοι ἵππος ἡ Μαρδονίου
5 αἰεὶ προσέκειτό τε καὶ ἐλύπεε τοὺς Ἕλληνας. οἱ γὰρ Θηβαῖοι, ἅτε μηδίζοντες μεγάλως, προθύμως ἔφερον τὸν πόλεμον, καὶ αἰεὶ κατηγέοντο μέχρι μάχης· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦτου παραδεκόμενοι Πέρσαι τε καὶ Μῆδοι, μάλα ἔσκον οἳ ἀπεδείκνυντο ἀρετάς.

XLI. Μέχρι μέν νυν τῶν δέκα ἡμερέων οὐδὲν ἐπὶ πλεῦν ἐγίνετο τουτέων. ὡς δὲ ἐνδεκάτη ἐγεγόνεε ἡμέρη ἀντικατημένοισι ἐν Πλαταιῇσι, οἵ τε δὴ Ἕλληνες πολλῷ πλεῦνες ἐγεγόνεσαν, καὶ Μαρδόνιος περιημέκτεε τῇ ἕδρῃ, ἐνθαῦτα
5 ἐς λόγους ἦλθον Μαρδονίός τε ὁ Γωβρύεω καὶ Ἀρτάβαζος ὁ Φαρνάκεος, ὃς ἐν ὀλίγοισι Περσέων ἦν ἀνὴρ δόκιμος παρὰ Ξέρξῃ. Βουλευομένων δὲ αἵδε ἔσαν αἱ γνῶμαι. ἡ μὲν Ἀρταβάζου, ὡς "χρεὸν εἴη ἀναζεύξαντας τὴν ταχίστην πάντα
"τὸν στρατὸν, ἰέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸ Θηβαίων, ἔνθα σῖτόν
10 "τέ σφι ἐσενηνεῖχθαι πολλὸν, καὶ χόρτον τοῖσι ὑποζυγίοισι· "κατ' ἡσυχίην τε ἰζομένους διαπρήσσεσθαι, ποιεῦντας τά- "δε· ἔχειν γὰρ χρυσὸν πολλὸν μὲν ἐπίσημον, πολλὸν δὲ καὶ "ἄσημον, πολλὸν δὲ καὶ ἄργυρόν τε καὶ ἐκπώματα· "τουτέων φειδομένους μηδενὸς, διαπέμπειν ἐς τοὺς Ἕλ-
15 "ληνας, Ἑλλήνων δὲ μάλιστα ἐς τοὺς προεστεῶτας ἐν "τῇσι πόλισι· καὶ ταχέως σφέας παραδώσειν τὴν ἐλευθε- "ρίην, μηδὲ ἀνακινδυνεύειν συμβάλλοντας." Τούτου μέν νυν ἡ αὐτὴ ἐγίνετο καὶ Θηβαίων γνώμη, ὡς προειδότος

Ita decem diebus exactis, cum interea Græcorum exercitus multum crevisset, Mardonius, longioris moræ impatiens, frustra renitente Artabazo [8, 126.], contemtisque extis [c. 37.], pugnæ consilium init.

πλεῦν τι καὶ τούτου. Μαρδονίου δὲ, ἰσχυροτέρη τε καὶ ἀγωμονεστέρη, καὶ οὐδαμῶς συγγινωσκομένη. "Δοκέειν τε "γὰρ πολλῷ κρέσσονα εἶναι τὴν σφετέρην στρατιὴν τῆς Ἑλ- "ληνικῆς, συμβάλλειν τε τὴν ταχίστην, μηδὲ, περιορᾶν "συλλεγομένους ἔτι πλεῦνας τῶν συλλελεγμένων· τά τε "σφάγια τὰ Ἡγησιστράτου ἐᾶν χαίρειν, μηδὲ βιάζεσθαι, "ἀλλὰ νόμῳ τῷ Περσέων χρεωμένους συμβάλλειν."

XLII. Τούτου δὲ οὕτω δικαιεῦντος, ἀντέλεγε οὐδείς, ὥστε ἐκράτεε τῇ γνώμῃ· τὸ γὰρ κράτος εἶχε τῆς στρατιῆς οὗτος ἐκ βασιλῆος, ἀλλ' οὐκ Ἀρτάβαζος. Μεταπεμψάμενος ὧν τοὺς ταξιάρχους τῶν τελέων, καὶ τῶν μετ' ἑωυτοῦ ἐόντων Ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς, εἰρώτα εἴ τι εἰδεῖεν λόγιον περὶ Περσέων, ὡς διαφθερέονται ἐν τῇ Ἑλλάδι. σιγώντων δὲ τῶν ἐπικλήτων, τῶν μὲν οὐκ εἰδότων τοὺς χρησμοὺς, τῶν δὲ, εἰδότων μὲν, ἐν ἀδείῃ δὲ οὐ ποιευμένων τὸ λέγειν, αὐτὸς Μαρδόνιος ἔλεγε· "Ἐπεὶ τοίνυν ὑμεῖς ἢ ἴστε οὐδὲν, ἢ οὐ τολ- "μᾶτε λέγειν, ἀλλ' ἐγὼ ἐρέω, ὡς εὖ ἐπιστάμενος. ἔστι λό- "γιον ὡς χρεόν ἐστι Πέρσας ἀπικομένους ἐς τὴν Ἑλλάδα, "διαρπάσαι τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, μετὰ δὲ τὴν διαρπα- "γὴν ἀπολέσθαι πάντας. ἡμεῖς τοίνυν, αὐτὸ τοῦτο ἐπισ- "τάμενοι, οὔτε ἴμεν ἐπὶ τὸ ἱρὸν τοῦτο, οὔτε ἐπιχειρήσο- "μεν διαρπάζειν· ταύτης τε εἵνεκα τῆς αἰτίης οὐκ ἀπολεό- "μεθα. ὥστε ὑμέων ὅσοι τυγχάνουσι εὔνοοι ἐόντες Πέρ- "σῃσι, ἤδεσθε τοῦδε εἵνεκα, ὡς περιεσομένους ἡμέας Ἑλ- "λήνων." Ταῦτά σφι εἴπας, δεύτερα ἐσήμαινε παραρτέεσθαί τε πάντα καὶ εὐκρινέα ποιέεσθαι, ὡς ἅμα ἠμέρῃ τῇ ἐπιούσῃ συμβολῆς ἐσομένης.

Bacidis oraculum de prœlio Platæensi.

XLIII. Τοῦτον δ' ἔγωγε τὸν χρησμὸν τὸν Μαρδόνιος εἶπε ἐς Πέρσας ἔχειν, ἐς Ἰλλυριούς τε καὶ τὸν Ἐγχέλεων στρατὸν οἶδα πεποιημένον, ἀλλ' οὐκ ἐς Πέρσας. Αλλὰ τὰ μὲν Βάκιδι ἐς ταύτην τὴν μάχην πεποιημένα·

Τὴν δ' ἐπὶ Θερμώδοντι καὶ Ἀσωπῷ λεχεποίῃ
Ἑλλήνων σύνοδον, καὶ βαρυαχέφωνον ἰύγήν·

τῇ πολλοὶ πεσέονται ὑπὲρ Λάχεσίν τε μόρον τε
τοξοφόρων Μήδων, ὅταν αἴσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.

ταῦτα μὲν, καὶ παραπλήσια τούτοισι ἄλλα Μουσαίῳ, ἔχοντα οἶδα ἐς Πέρσας. ὁ δὲ Θερμώδων ποταμὸς ῥέει μεταξὺ Τανάγρης τε καὶ Γλίσαντος.

Nocte insequenti Alexander Macedo [8. 136.],

XLIV. Μετὰ δὲ τὴν ἐπειρώτησιν τῶν χρησμῶν καὶ παραίνεσιν τὴν ἐκ Μαρδονίου, νύξ τε ἐγίνετο, καὶ ἐς φυλακὰς ἐτάσσοντο. Ὡς δὲ πρόσω τῆς νυκτὸς προελήλατο, καὶ ἡσυχίη ἐδόκεε εἶναι ἀνὰ τὰ στρατόπεδα, καὶ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐν ὕπνῳ, τηνικαῦτα προσελάσας ἵππῳ πρὸς τὰς φυλακὰς τὰς Ἀθηναίων Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω, στρατηγός τε ἐὼν καὶ βασιλεὺς Μακεδόνων, ἐδίζητο τοῖσι στρατηγοῖσι ἐς λόγους ἐλθεῖν. τῶν δὲ φυλάκων οἱ μὲν πλεῦνες παρέμενον, οἱ δ' ἔθεον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς· ἐλθόντες δὲ ἔλεγον, ὡς "ἄνθρωπος ἥκοι ἐπ' ἵππου ἐκ τοῦ στρατοπέδου "τοῦ Μήδων, ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν παραγυμνοῖ ἔπος, στρατη- "γοὺς δὲ ὀνομάζων, ἐθέλειν φησὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν."

quæ barbari moliantur, Græcis prodit.

XLV. Οἱ δὲ ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσαν, αὐτίκα ἔποντο ἐς τὰς φυλακάς. ἀπικομένοισι δὲ ἔλεγε Ἀλέξανδρος τάδε· "Ἄν- "δρες Ἀθηναῖοι, παραθήκην ὑμῖν τὰ ἔπεα τάδε τίθεμαι, "ἀπόῤῥητα ποιεύμενος πρὸς μηδένα λέγειν ὑμέας ἄλλον ἢ "Παυσανίην, μή με καὶ διαφθείρητε. οὐ γὰρ ἂν ἔλεγον, "εἰ μὴ μεγάλως ἐκηδόμην συναπάσης τῆς Ἑλλάδος. αὐτός "τε γὰρ Ἕλλην γένος εἰμὶ τῶρχαῖον, καὶ ἀντ' ἐλευθέρης "δεδουλωμένην οὐκ ἂν ἐθέλοιμι ὁρᾶν τὴν Ἑλλάδα. Λέγω "δὲ ὧν, ὅτι Μαρδονίῳ τε καὶ τῇ στρατιῇ τὰ σφάγια οὐ "δύναται καταθύμια γενέσθαι· πάλαι γὰρ ἂν ἐμάχεσ- "θε. νῦν δέ οἱ δέδοκται, τὰ μὲν σφάγια ἐᾶν χαίρειν, ἅμα "ἡμέρῃ δὲ διαφαυσκούσῃ συμβολὴν ποιέεσθαι. καταῤῥώθη- "κε γὰρ μὴ πλεῦνες συλλεχθῆτε, ὡς ἐγὼ εἰκάζω. πρὸς "ταῦτα ἑτοιμάζεσθε. ἢν δὲ ἄρα ὑπερβάλληται τὴν συμ- "βολὴν Μαρδόνιος, καὶ μὴ ποιῆται, λιπαρέετε μένοντες· "ὀλίγων γάρ σφι ἡμερέων λείπεται σιτία. Ἢν δὲ ὑμῖν ὁ

" πόλεμος ὅδε κατὰ νόον τελευτήσῃ, μνησθῆναί τινα χρὴ
" καὶ ἐμεῦ ἐλευθερώσιος πέρι, ὃς Ἑλλήνων εἵνεκα οὕτω ἔργον
" παρέξολον ἔργασμαι ὑπὸ προθυμίης, ἐθέλων ὑμῖν δηλῶ-
" σαι τὴν διάνοιαν τὴν Μαρδονίου, ἵνα μὴ ἐπιπέσωσι ὑμῖν οἱ
" βάρβαροι μὴ προσδεκομένοισί κω. εἰμὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ
" Μακεδών." Ὁ μὲν, ταῦτα εἴπας, ἀπήλαυνε ὀπίσω ἐς
" τὸ στρατόπεδον καὶ τὴν ἑωυτοῦ τάξιν.

XLVI. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, ἐλθόντες ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας, ἔλεγον Παυσανίῃ τά περ ἤκουσαν Ἀλεξάνδρου. ὁ δὲ, τούτῳ τῷ λόγῳ καταῤῥωδήσας τοὺς Πέρσας, ἔλεγε τάδε· " Ἐπεὶ τοίνυν ἐς ἠῶ ἡ συμβολὴ γίνεται,
" ὑμέας μὲν χρεὸν ἐστι τοὺς Ἀθηναίους στῆναι κατὰ τοὺς
" Πέρσας, ἡμέας δὲ κατὰ τοὺς Βοιωτούς τε καὶ τοὺς κατ'
" ὑμέας τεταγμένους Ἑλλήνων, τῶνδε εἵνεκα. ὑμεῖς ἐπίσ-
" τασθε τοὺς Μήδους καὶ τὴν μάχην αὐτέων, ἐν Μαρα-
" θῶνι μαχεσάμενοι· ἡμεῖς δὲ ἄπειροί τέ εἰμεν καὶ ἀδαέες
" τουτέων τῶν ἀνδρῶν. Σπαρτιητέων γὰρ οὐδεὶς πεπείρηται
" Μήδων· ἡμεῖς δὲ Βοιωτῶν καὶ Θεσσαλῶν ἔμπειροί εἰ-
" μεν. ἀλλ' ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα χρεὸν ἐστι ἰέναι ὑμέας
" μὲν ἐς τόδε τὸ κέρας, ἡμέας δὲ ἐς τὸ εὐώνυμον." Πρὸς δὲ ταῦτα εἶπαν οἱ Ἀθηναῖοι τάδε· " Καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν
" πάλαι ἀπ' ἀρχῆς, ἐπεί τε εἴδομεν κατ' ὑμέας ταξομέ-
" νους τοὺς Πέρσας, ἐν νόῳ ἐγένετο εἶπαι ταῦτα τά περ
" ὑμεῖς φθάντες προφέρετε· ἀλλὰ γὰρ ἀῤῥωδέομεν μὴ ὑμῖν
" οὐκ ἡδέες γένωνται οἱ λόγοι. ἐπεὶ δ' ὦν αὐτοὶ ἐμνήσθη-
" τε, καὶ ἡδομένοισι ἡμῖν οἱ λόγοι γεγόνασι, καὶ ἑτοῖμοί
" εἰμεν ποιέειν ταῦτα."

Græcorum acies mutata sic, ut Persis Athenienses, Lacedæmonii auxiliis Mardonii Græcis opponantur

XLVII. Ὡς δ' ἤρεσκε ἀμφοτέροισι ταῦτα, ἠώς τε διέφαινε, καὶ διαλλάσσοντο τὰς τάξις. γνόντες δὲ οἱ Βοιωτοὶ τὸ ποιεύμενον, ἐξαγορεύουσι Μαρδονίῳ. ὁ δ' ἐπεί τε ἤκουσε, αὐτίκα μετιστάναι καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο, παράγων τοὺς Πέρσας κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὡς δὲ ἔμαθε τοῦτο τοιοῦτο γινόμενον ὁ Παυσανίης, γνοὺς ὅτι οὐ λανθάνει,

ὀπίσω ἦγε τοὺς Σπαρτιήτας ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας· ὡς δ' αὖτως καὶ ὁ Μαρδόνιος ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου. [c, 31.]: sed mox prior ordo restitutus.

XLVIII. Ἐπεὶ δὲ κατέστησαν· ἐς τὰς ἀρχαίας τάξις, πέμψας ὁ Μαρδόνιος κήρυκα ἐς τοὺς Σπαρτιήτας, ἔλεγε τάδε· "Ὦ Λακεδαιμόνιοι, ὑμεῖς δὴ λέγεσθε εἶναι ἄν- Mardonius Spartanis ignaviam exprobrat.
" δρες ἄριστοι ὑπὸ τῶν τῇδε ἀνθρώπων, ἐκπαγλεομένων ὡς
" οὔτε φεύγετε ἐκ πολέμου, οὔτε τάξιν ἐκλείπετε, μένον-
" τές τε ἢ ἀπόλλυτε τοὺς ἐναντίους, ἢ αὐτοὶ ἀπόλλυσθε.
" τῶν δ' ἄρ' ἦν οὐδὲν ἀληθές. πρὶν γὰρ ἢ συμμίξαι ἡμέας,
" ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι, καὶ δὴ φεύγοντας καὶ στά-
" σιν ἐκλείποντας ὑμέας εἴδομεν, ἐν Ἀθηναίοισί τε τὴν
" πρόπειραν ποιευμένους, αὐτούς τε ἀντία δούλων τῶν ἡ-
" μετέρων τασσομένους. ταῦτα οὐθαμῶς ἀνδρῶν ἀγαθῶν
" ἔργα· ἀλλὰ πλεῖστον δὴ ἐν ὑμῖν ἐψεύσθημεν. προσδεκόμε-
" νοι γὰρ κατὰ κλέος, ὡς δὴ πέμψετε ἐς ἡμέας κήρυκα
" προκαλεύμενοι, καὶ βουλόμενοι μούνοισι Πέρσῃσι μάχεσ-
" θαι· ἄρτιοι ἐόντες ποιέειν ταῦτα, οὐδὲν τοιοῦτο λέγοντας
" ὑμέας εὕρομεν, ἀλλὰ πτώσσοντας μᾶλλον. Νῦν ὦν ἐπει-
" δὴ οὐκ ὑμεῖς ἤρξατε τούτου τοῦ λόγου, ἀλλ' ἡμεῖς ἄρχο-
" μεν· τί δὴ οὐ πρὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὑμεῖς, ἐπεί τε δεδό-
" ξωσθε εἶναι ἄριστοι, πρὸ δὲ τῶν βαρβάρων ἡμεῖς, ἴσοι
" πρὸς ἴσους ἀριθμὸν μαχεσόμεθα; καὶ ἢν μὲν δοκέῃ καὶ
" τοὺς ἄλλους μάχεσθαι, οἱ δ' ὦν μετέπειτα μαχέσθων
" ὕστεροι· εἰ δὲ καὶ μὴ δοκέοι ἀλλ' ἡμέας μούνους ἀπο-
" χρᾶν, ἡμεῖς δὲ διαμαχεσόμεθα· ὁκότεροι δ' ἂν ἡμέων
" νικήσωσι, τούτους τῷ ἅπαντι στρατοπέδῳ νικᾶν."

XLIX. Ὁ μὲν, ταῦτα εἰπας τε καὶ ἐπισχὼν χρόνον, ὡς οἱ οὐδεὶς οὐδὲν ὑπεκρίνετο, ἀπαλλάσσετο ὀπισω· ἀπελθὼν δὲ ἐσήμαινε Μαρδονίῳ τὰ καταλαβόντα. Ὁ δὲ, περιχαρὴς γενόμενος καὶ ἐπαρθεὶς ψυχρῇ νίκῃ, ἐπῆκε τὴν ἵππον ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ὡς δὲ ἐπήλασαν οἱ ἱππόται, ἐσινέοντο πᾶσαν τὴν στρατιὴν τὴν Ἑλληνικὴν, ἐσακοντίζοντές τε καὶ τοξεύοντες, ὥστε ἱπποτοξόται, τε ἐόντες καὶ προσφέρεσθαι Proluditur pugnæ Platæensi. Immissus in Græcos equitatus barbarorum, multum nocet exercitui, fontemque

Gargaphium [c. 25.] obstruit.

ἄποροι· τήν τε κρήνην τὴν Γαργαφίην, ἀπ' ἧς ὑδρεύετο πᾶν τὸ στράτευμα τὸ Ἑλληνικόν, συνετάραξαν καὶ συνέχωσαν. ἔσαν μὲν ὧν κατὰ τὴν κρήνην Λακεδαιμόνιοι τεταγμένοι μοῦνοι· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Ἕλλησι ἡ μὲν κρήνη πρόσω ἐγίνετο, ὡς ἕκαστοι ἔτυχον τεταγμένοι, ὁ δὲ Ἀσωπὸς ἀγχοῦ. ἐρυκόμενοι δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ, οὕτω δὴ ἐπὶ τὴν κρήνην ἐφοίτεον· ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γάρ σφι οὐκ ἐξῆν ὕδωρ φορέεσθαι, ὑπό τε τῶν ἱππέων καὶ τοξευμάτων.

Itaque Græcis et aqua et commeatu [c. 39.] exclusis.

L. Τούτου δὲ τοιούτου γινομένου, οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοί, ἅτε τοῦ τε ὕδατος στερηθείσης τῆς στρατιῆς, καὶ ὑπὸ τῆς ἵππου ταρασσομένης, συνελέχθησαν περὶ αὐτέων τε τουτέων καὶ ἄλλων, ἐλθόντες παρὰ Παυσανίην ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας. ἄλλα γὰρ, τουτέων τοιούτων ἐόντων, μᾶλλόν σφεας ἐπελύπεε· οὔτε γὰρ σιτία εἶχον ἔτι, οἵ τέ σφεων ὀπέωνες, ἀποπεμφθέντες ἐς Πελοπόννησον ὡς ἐπισιτιεύμενοι, ἀποκεκλέατο ὑπὸ τῆς ἵππου, οὐ δυνάμενοι ἀπικέσθαι ἐς τὸ στρατόπεδον.

Pausaniæ castra sub noctem proximam mutare placet. Oëroë.

LI. Βουλευομένοισι δὲ τοῖσι στρατηγοῖσι ἔδοξε, ἢν ὑπερβάλωνται κείνην τὴν ἡμέρην οἱ Πέρσαι συμβολὴν μὴ ποιεύμενοι, ἐς τὴν νῆσον ἰέναι. ἡ δέ ἐστι ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης, ἐπ' ἣ ἐστρατοπεδεύοντο τότε, δέκα σταδίους ἀπέχουσα, πρὸ τῆς Πλαταιέων πόλιος. νῆσος δὲ οὕτω ἂν εἴη ἐν ἠπείρῳ· σχιζόμενος ὁ ποταμὸς ἄνωθεν ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος ῥέει κάτω ἐς τὸ πεδίον, διέχων ἀπ' ἀλλήλων τὰ ῥέεθρα ὅσονπερ τρία στάδια· καὶ ἔπειτα συμμίσγει ἐς τὠυτό· οὔνομα δέ οἱ Ὠερόη. θυγατέρα δὲ ταύτην λέγουσι εἶναι Ἀσωποῦ οἱ ἐπιχώριοι. Ἐς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον ἐξουλεύσαντο μεταναστῆναι, ἵνα καὶ ὕδατι ἔχωσι χρᾶσθαι ἀφθόνῳ, καὶ οἱ ἱππέες σφέας μὴ σινοίατο, ὥσπερ κατ' ἰθὺ ἐόντων. μετακινέεσθαί τε ἐδόκεε τότε, ἐπεὰν τῆς νυκτὸς ᾖ δευτέρη φυλακή, ὡς ἂν μὴ ἰδοίατο οἱ Πέρσαι ἐξορμεωμένους, καί σφεας ἑπόμενοι ταράσσοιεν οἱ ἱππόται. ἀπικομένων δὲ ἐς τὸν χῶρον τοῦτον. τὸν δὴ

ἡ Ἀσωπὶς Ὠρωπὸν περισχίζεται, ῥέουσα ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, ὑπὸ τὴν νύκτα ταύτην ἐδόκει τοὺς ἡμίσεας ἀποστέλλειν τοῦ στρατοπέδου πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα, ὡς ἀναλάβοιεν τοὺς ὀπέωνας τοὺς ἐπὶ τὰ σιτία οἰχομένους· ἔσαν γὰρ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ἀπολελαμμένοι.

LII. Ταῦτα βουλευσάμενοι, κείνην μὲν τὴν ἡμέρην πᾶσαν, προσκειμένης τῆς ἵππου, ἔχον πόνον ἄτρυτον. ὡς δὲ ἥ τε ἡμέρη ἔληγε, καὶ οἱ ἱππέες ἐπέπαυντο, νυκτὸς δὴ γενομένης, καὶ ἐούσης τῆς ὥρης ἐς τὴν συνέκειτό σφι ἀπαλλάσσεσθαι, ἐνθαῦτα ἀερθέντες οἱ πολλοὶ ἀπαλλάσσοντο· ἐς μὲν τὸν χῶρον ἐς τὸν συνέκειτο, οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες· οἱ δὲ, ὡς ἐκινήθησαν, ἔφευγον ἄσμενοι τὴν ἵππον πρὸς τὴν Πλαταιέων πόλιν· φεύγοντες δὲ, ἀπικνέονται ἐπὶ τὸ Ἡραῖον. τὸ δὲ πρὸ τῆς πόλιός ἐστι τῆς Πλαταιέων, εἴκοσι σταδίους ἀπὸ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης ἀπέχον. ἀπικόμενοι δὲ, ἔθεντο πρὸ τοῦ ἱροῦ τὰ ὅπλα. Ibi dum media acies, inscio invitoque Pausania, ipsas Platæas petit,

LIII. Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸ Ἡραῖον ἐστρατοπεδεύοντο· Παυσανίης δὲ, ὁρέων σφέας ἀπαλλασσομένους ἐκ τοῦ στρατοπέδου, παρήγγελλε καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι, ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα, ἰέναι κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς προϊόντας· νομίσας αὐτοὺς ἐς τὸν χῶρον ἰέναι, ἐς τὸν συνεθήκαντο. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι ἄρτιοι ἔσαν τῶν ταξιαρχέων πείθεσθαι Παυσανίῃ· Ἀμομφάρετος δὲ ὁ Πολιάδεω, λοχηγέων τοῦ Πιτανητέων λόχου, "οὐκ ἔφη τοὺς ξείνους φεύξεσθαι, οὐδὲ "ἐκὼν εἶναι αἰσχυνέειν τὴν Σπάρτην·" ἐθώμαζέ τε ὁρέων τὸ ποιεύμενον, ἅτε οὐ παραγενόμενος τῷ προτέρῳ λόγῳ. ὁ δὲ Παυσανίης τε καὶ ὁ Εὐρυάναξ δεινὸν μὲν ἐποιεῦντο τὸ μὴ πείθεσθαι ἐκεῖνον σφίσι, δεινότερον δὲ ἔτι, κείνου ταῦτα νενωμένου, ἀπολιπεῖν τὸν λόχον τὸν Πιτανήτην, μὴ, ἢν ἀπολίπωσι ποιεῦντες τὰ συνεθήκαντο τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι, ἀπόληται ὑπολειφθεὶς αὐτός τε Ἀμομφάρετος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. ταῦτα λογιζόμενοι, ἀτρέμας εἶχον τὸ στρατόπεδον dextra (Lacedæmonii cum Tegeatis) et sinistra (Athenienses) per Amompharetum Pitanatarum præfecti pervicaciam, qui barbaros fugere ignominiosum sibi duceret,

τὸ Λακωνικὸν, καὶ ἐπειρῶντο πείθοντές μιν ὡς οὐ χρεὸν εἴη ταῦτα ποιέειν.

LIV. Καὶ οἱ μὲν παρηγόρεον Ἀμομφάρετον, μοῦνον Λακεδαιμονίων τε καὶ Τεγεητέων λελειμμένον. Ἀθηναῖοι δὲ ἐποίευν τοιάδε. εἶχον ἀτρέμας σφέας αὐτοὺς ἵνα ἐτάχθησαν, ἐπιστάμενοι τὰ Λακεδαιμονίων φρονήματα, ὡς ἄλλα φρονεόντων καὶ ἄλλα λεγόντων. ὡς δὲ ἐκινήθη τὸ στρατόπεδον, ἔπεμπον σφέων ἱππέα, ὀψόμενόν τε εἰ πορεύεσθαι ἐπιχειρέοιεν οἱ Σπαρτιῆται, εἴ τε καὶ τὸ παράπαν μὴ διανοεῦνται ἀπαλλάσσεσθαι· ἐπείρεσθαί τε Παυσανίην τὸ χρεὸν εἴη ποιέειν.

LV. Ὡς δὲ ἀπίκετο ὁ κήρυξ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ὥρα τέ σφεας κατὰ χώρην τεταγμένους, καὶ ἐς νείκεα ἀπιγμένους αὐτέων τοὺς πρώτους. ὡς γὰρ δὴ παρηγόρεοντο τὸν Ἀμομφάρετον ὅ τε Εὐρυάναξ καὶ ὁ Παυσανίης, μὴ κινδυνεύειν μένοντας μούνους Λακεδαιμονίων, οὕ κως ἔπειθον· ἐς ὃ ἐς νείκεά τε συμπεσόντες ἀπικέατο, καὶ ὁ κήρυξ τῶν Ἀθηναίων παρίστατό σφι ἀπιγμένος. νεικέων δὲ ὁ Ἀμομφάρετος, λαμβάνει πέτρον ἀμφοτέρῃσι τῇσι χερσὶ, καὶ τιθεὶς πρὸ ποδῶν τῶν Παυσανίεω, "ταύτῃ τῇ ψήφῳ ψηφίζεσθαι, ἔφη, μὴ φεύγειν τοὺς ξείνους." ξείνους λέγων τοὺς βαρβάρους. ὁ δὲ, μαινόμενον καὶ οὐ φρενήρεα καλέων ἐκεῖνον, πρός τε τὸν Ἀθηναίων κήρυκα ἐπειρωτῶντα τὰ ἐντεταλμένα, λέγειν ὁ Παυσανίης ἐκέλευε τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, ἐχρήιζέ τε τῶν Ἀθηναίων προσχωρῆσαί τε πρὸς ἑωυτοὺς, καὶ ποιέειν περὶ τῆς ἀπόδου τά περ ἂν καὶ σφεῖς.

ad diluculum usque retinentur. Tum et hi versus Platæas movent: Lacedæmonii quidem cum Tege-

LVI. Καὶ ὁ μὲν ἀπαλλάσσετο ἐς τοὺς Ἀθηναίους. τοὺς δὲ ἐπεὶ ἀνακρινομένους πρὸς ἑωυτοὺς ἠὼς κατελάμβανε, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κατήμενος ὁ Παυσανίης, οὐ δοκέων τὸν Ἀμομφάρετον λείψεσθαι, τῶν ἄλλων Λακεδαιμονίων ἀποστειχόντων, (τὰ δὴ καὶ ἐγένετο,) σημήνας ἀπῆγε διὰ τῶν κολωνῶν τοὺς λοιποὺς πάντας· εἵποντο δὲ καὶ Τε-

γεῆται. Ἀθηναῖοι δὲ ταχθέντες ἦϊσαν τὰ ἔμπαλιν ἢ Λακεδαιμόνιοι. οἱ μὲν γὰρ τῶν τε ὄχθων ἀντείχοντο καὶ τῆς ὑπωρείης τοῦ Κιθαιρῶνος, φοβεόμενοι τὴν ἵππον· Ἀθηναῖοι δὲ, κάτω τραφθέντες ἐς τὸ πεδίον. atis per calles Cithæronis ad fluvium Moloëntem, Athenienses in campum Cithæroni subjectum.

LVII. Ἀμομφάρετος δὲ, ἀρχήν τε οὐδαμῶ δοκέων Παυσανίην τολμήσειν σφέας ἀπολιπεῖν, περιείχετο αὐτοῦ μένοντας μὴ ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν· προτερεόντων δὲ τῶν σὺν Παυσανίῃ, καταδόξας αὐτοὺς ἰθείῃ τέχνῃ ἀπολιπεῖν αὐτὸν, ἀναλαβόντα τὸν λόχον τὰ ὅπλα ἦγε βάδην πρὸς τὸ ἄλλο στῖφος. τὸ δὲ, ἀπελθὸν ὅσον τε δέκα στάδια, ἀνέμενε τὸν Ἀμομφαρέτου λόχον, περὶ ποταμὸν Μολόεντα ἱδρυμένον Ἀργιόπιόν τε χῶρον καλεόμενον, τῇ καὶ Δήμητρος Ἐλευσινίης ἱρὸν ἦσται. ἀνέμενε δὲ τοῦδε εἵνεκα, ἵνα, ἢν μὴ ἀπολίπῃ τὸν χῶρον ἐν τῷ ἐτετάχατο ὁ Ἀμομφάρετός τε καὶ ὁ λόχος, ἀλλ' αὐτοῦ μένωσι, βοηθέοι ὀπίσω παρ' ἐκείνους. Καὶ οἵ τε ἀμφὶ τὸν Ἀμομφάρετον παρεγίνοντό σφι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν βαρβάρων προσέκειτο πᾶσα. οἱ γὰρ ἱππόται ἐποίευν οἷον καὶ ἐώθεσαν ποιέειν αἰεί· ἰδόντες δὲ τὸν χῶρον κεινὸν, ἐν τῷ ἐτετάχατο οἱ Ἕλληνες τῇσι προτέρῃσι ἡμέρῃσι, ἤλαυνον τοὺς ἵππους αἰεὶ τὸ πρόσω· καὶ ἅμα καταλαβόντες, προσεκέατό σφι.

LVIII. Μαρδόνιος δὲ, ὡς ἐπύθετο τοὺς Ἕλληνας ἀποιχομένους ὑπὸ νύκτα, εἰδέ τε τὸν χῶρον ἐρῆμον, καλέσας τὸν Λῃρισσαῖον Θώρηκα, καὶ τοὺς ἀδελφεοὺς αὐτοῦ Εὐρύπυλον καὶ Θρασυδήϊον, ἔλεγε· "Ὦ παῖδες Ἀλεύεω, ἔτι "τί λέξετε, τάδε ὁρέοντες ἐρῆμα; ὑμεῖς γὰρ οἱ πλησιόχωροι ἐλέγετε Λακεδαιμονίους οὐ φεύγειν ἐκ μάχης, ἀλλὰ "ἄνδρας εἶναι τὰ πολέμια πρώτους· τοὺς πρότερόν τε μετ"ισταμένους ἐκ τῆς τάξιος εἴδετε, νῦν τε ὑπὸ τὴν παροι"χομένην νύκτα καὶ οἱ πάντες ὁρέομεν διαδράντας. δἰεδεξάν "τε, ἐπεί σφεας ἔδεε πρὸς τοὺς ἀψευδέως ἀρίστους ἀνδρῶ"πων μάχῃ διακριθῆναι, ὅτι οὐδένες ἄρα ἐόντες, ἐν οὐδαμοῖσι ἐοῦσι Ἕλλησι ἐναπεδεικνύατο. Καὶ ὑμῖν μὲν, ἐοῦσι Jam Mardonius, hostem mire contemnens, tota acie dimicandum censet.

" Περσέων ἀπείροισι, πολλὴ ἔκ γε ἐμεῦ ἐγίνετο συγγνώμη,
" ἐπαινεόντων τούτους, τοῖσί τι καὶ συνῃδέατε· Ἀρταξά-
" ζου δὲ σῶμα καὶ μᾶλλον ἐποιεύμην, τὸ καὶ καταῤῥωδῆ- 15
" σαι Λακεδαιμονίους, καταῤῥωδήσαντά τε, ἀποδέξασθαι
" γνώμην δειλοτάτην, ὡς χρεὸν εἴη ἀναζεύξαντας τὸ στρα-
" τόπεδον, ἰέναι ἐς τὸ Θηβαίων ἄστυ πολιορκησομένους· τὴν
" ἔτι πρὸς ἐμεῦ βασιλεὺς πεύσεται. Καὶ τουτέων μὲν
" ἑτέρωθι ἔσται λόγος· νῦν δὲ ἐκείνοισι τάῦτα ποιεῦσι οὐκ 20
" ἐπιτρεπτέα ἐστί, ἀλλὰ διωκτέοι εἰσί, ἐς ὃ καταλαμφθέν-
" τες δώσουσι ἡμῖν τῶν δὴ ἐποίησαν Πέρσας πάντων δί-
" κας."

Incipit pugna ad Platæas [mense Septembri a. 479.]. Barbarorum omnis exercitus ad Græcos adoriendos Asopum transit,

LIX. Ταῦτα εἴπας, ἦγε τοὺς Πέρσας ὀρόμῳ, διαβάντας τὸν Ἀσωπὸν, κατὰ στίξον τῶν Ἑλλήνων, ὡς δὴ ἀποδιοῤῥησκόντων· ἐπεῖχέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεήτας μούνους· Ἀθηναίους γὰρ τραπομένους ἐς τὸ πεδίον, ὑπὸ τῶν ὄχθων οὐ κατώρα. Πέρσας δὲ ὀρέοντες ὡρμημένους διώκειν τοὺς Ἕλληνας οἱ λοιποὶ τῶν βαρβαρικῶν τελέων ἄρχοντες, αὐτίκα πάντες ἦραν τὰ σημήϊα, καὶ ἐδίωκον ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχον, οὔτε κόσμῳ οὐδενὶ κοσμηθέντες, οὔτε τάξι. καὶ οὗτοι μὲν βοῇ τε καὶ ὁμίλῳ ἐπήϊσαν, ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Ἕλληνας.

Lacedæmonii, ab hoste pressi, Athenienses advocant.

LX. Παυσανίης δὲ, ὡς προσέκειτο ἡ ἵππος, πέμψας πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἱππέα, λέγει τάδε· " Ἄνδρες Ἀθη-
" ναῖοι, ἀγῶνος μεγίστου προκειμένου, ἐλευθέρην εἶναι ἢ δε-
" δουλωμένην τὴν Ἑλλάδα, προδεδόμεθα ὑπὸ τῶν συμμά-
" χων, ἡμεῖς τε οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι,
" ὑπὸ τὴν παροιχομένην νύκτα ἰαδρύντων. νῦν ὦν δέδοκ-
" ται τὸ ἐνθεῦτεν τὸ ποιητέον ἡμῖν· ἀμυνομένους γὰρ τῇ
" δυνάμεθα ἄριστα περιστέλλειν ἀλλήλους. εἰ μέν νυν ἐς ὑ-
" μέας ὥρμησε ἀρχὴν ἡ ἵππος, χρῆν δὴ ἡμέας τε, καὶ τοὺς
" μετ' ἡμέων τὴν Ἑλλάδα οὐ προδιδόντας Τεγεήτας, βοη-
" θέειν ὑμῖν· νῦν δὲ, ἐς ἡμέας γὰρ ἅπασα κεχώρηκε, δί-
" καιοί ἐστε ὑμεῖς πρὸς τὴν πιεζομένην μάλιστα τῶν

" μοιρεών ἀμυνέοντες ἰέναι. Εἰ δ' ἄρα αὐτοὺς ὑμέας
" καταλελάβηκε ἀδύνατόν τι βοηθέειν, ὑμεῖς δ' ἡμῖν
" τοὺς τοξότας ἀποπέμψαντες χάριν θέσθε. συνοίδαμεν δὲ
" ὑμῖν ὑπὸ τὸν παρεόντα τόνδε πόλεμον ἐοῦσι πολλὸν προ-
" θυμοτάτοισι, ὥστε καὶ ταῦτα ἐσακούειν."

LXI. Ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ἐπύθοντο, ὡρμέατο βοηθέειν, καὶ τὰ μάλιστα ἐπαμύνειν. καί σφι ἤδη στείχουσι ἐπιτίθενται οἱ ἀντιταχθέντες Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλῆος γενομένων, ὥστε μηκέτι δύνασθαι βοηθῆσαι· τὸ γὰρ προσκείμενόν σφεας ἐλύπεε. Οὕτω δὴ μουνωθέντες Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεῆται, ἑόντες σὺν ψιλοῖσι ἀριθμὸν, οἱ μὲν, πεντακισμύριοι, Τεγεῆται δὲ, τρισχίλιοι· (οὗτοι γὰρ οὐδαμᾶ ἀπεσχίζοντο ἀπὸ Λακεδαιμονίων·) ἐσφαγιάζοντο, ὡς συμβαλέοντες Μαρδονίῳ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ παρεούσῃ. καὶ, οὐ γάρ σφι ἐγίνετο τὰ σφάγια χρηστὰ, ἔπιπτόν τε αὐτῶν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλοὶ, καὶ πολλῷ πλεῦνες ἐτρωματίζοντο. φράξαντες γὰρ τὰ γέρρα οἱ Πέρσαι, ἀπίεσαν τῶν τοξευμάτων πολλὰ ἀφειδέως οὕτω, ὥστε πιεζομένων τῶν Σπαρτιητέων, καὶ τῶν σφαγίων οὐ γινομένων, ἀποβλέψαντα τὸν Παυσανίην πρὸς τὸ Ἡραῖον τὸ Πλαταιέων, ἐπικαλέσασθαι τὴν θεὸν, χρήζοντα μηδαμῶς σφέας ψευσθῆναι τῆς ἐλπίδος.

Qui dum in eo sunt, ut illis opem ferant, cum auxiliis barbarorum Græcis confligere coguntur. Lacedæmoniorum, quod nondum litassent, pugna abstinentium multi cæsi.

LXII. Ταῦτα δ' ἔτι τούτου ἐπικαλευμένου, προεξαναστάντες πρότεροι οἱ Τεγεῆται ἐχώρεον ἐς τοὺς βαρβάρους. καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι αὐτίκα μετὰ τὴν εὐχὴν τὴν Παυσανίεω, ἐγίνετο θυομένοισι τὰ σφάγια χρηστά. ὡς δὲ χρόνῳ κοτὲ ἐγένετο, ἐχώρεον καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς Πέρσας, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντίοι, τὰ τόξα μετέντες. Ἐγίνετο δὲ πρῶτον περὶ τὰ γέρρα μάχη. ὡς δὲ ταῦτα ἐπεπτώκεε, ἤδη ἐγίνετο μάχη ἰσχυρὴ παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον, καὶ χρόνον ἐπὶ πολλὸν, ἐς ὃ ἀπίκοντο ἐς ὠθισμόν· τὰ γὰρ δόρατα ἐπιλαμβανόμενοι κατέκλων οἱ βάρβαροι. λήματι μέν νυν καὶ ῥώμῃ οὐκ ἔσσονες ἔσαν οἱ Πέρσαι· ἄνοπλοι δὲ ἐόντες, καὶ πρὸς ἀνεπιστήμονες ἔσαν, καὶ οὐκ ὁμοῖοι τοῖσι ἐναντίοισι σοφίην.

Tandem perlitato, in hostem vadunt. Fit pugna atrox.

προεξαίσσοντες δὲ κατ' ἕνα, καὶ δέκα, καὶ πλεῦνές τε καὶ ἐλάσσονες συστρεφόμενοι, ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας, καὶ διεφθείροντο.

Mardonius ab Aeimnesto Spartiata [c. 64.] occisus. Barbari fusi fugatique.

LXIII. Τῇ δὲ ἐτύγχανε αὐτὸς ἐὼν Μαρδόνιος, ἀπ' ἵππου τε μαχόμενος λευκοῦ, ἔχων τε περὶ ἑωυτὸν λογάδας Περσέων τοὺς ἀρίστους χιλίους, ταύτῃ δὴ καὶ μάλιστα τοὺς ἐναντίους ἐπίεσαν. ὅσον μέν νυν χρόνον Μαρδόνιος περιῆν, οἱ δὲ ἀντεῖχον, καὶ ἀμυνόμενοι κατέβαλλον πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων· ὡς δὲ Μαρδόνιος ἀπέθανε, καὶ τὸ περὶ ἐκεῖνον τεταγμένον, ἐὸν ἰσχυρότατον, ἔπεσε, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐτράποντο, καὶ εἶξαν τοῖσι Λακεδαιμονίοισι. πλεῖστον γάρ σφεας ἐδηλέετο ἡ ἐσθὴς, ἐρῆμος ἐοῦσα ὅπλων· πρὸς γὰρ ὁπλίτας ἐόντες γυμνῆτες ἀγῶνα ἐποιεῦντο.

LXIV. Ἐνθαῦτα ἥ τε δίκη τοῦ φόνου τοῦ Λεωνίδεω, κατὰ τὸ χρηστήριον, τοῖσι Σπαρτιήτῃσι ἐκ Μαρδονίου ἐπιτελέετο· καὶ νίκην ἀναιρέεται καλλίστην ἁπασέων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου τοῦ Ἀναξανδρίδεω. (τῶν δὲ κατύπερθε οἱ προγόνων τὰ οὐνόματα εἴρηται ἐς Λεωνίδην· οὗτοι γάρ σφι τυγχάνουσι ἐόντες.) ἀποθνήσκει δὲ Μαρδόνιος ὑπὸ Ἀειμνήστου, ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ λογίμου· ὃς χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὰ Μηδικὰ, ἔχων ἄνδρας τριηκοσίους, συνέβαλε ἐν Στενυκλήρῳ, πολέμου ἐόντος, Μεσσηνίοισι πᾶσι· καὶ αὐτός τε ἀπέθανε καὶ οἱ τριηκόσιοι.

LXV. Ἐν δὲ Πλαταιῇσι οἱ Πέρσαι ὡς ἐτράποντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔφευγον οὐδένα κόσμον ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἑωυτῶν, καὶ ἐς τὸ τεῖχος τὸ ξύλινον, τὸ ἐποιήσαντο ἐν μοίρῃ τῇ Θηβαΐδι. Θώμα δέ μοι, ὅκως παρὰ τῆς Δήμητρος τὸ ἄλσος μαχομένων, οὐδὲ εἷς ἐφάνη τῶν Περσέων οὔτε ἐσελθὼν ἐς τὸ τέμενος, οὔτε ἐναποθανὼν περί τε τὸ ἱρὸν οἱ πλεῖστοι ἐν τὸ βεβήλῳ ἔπεσον. δοκέω δὲ, εἴ τι περὶ τῶν θείων πρηγμάτων δοκέειν δεῖ, ἡ θεὸς αὐτὴ σφεας οὐκ ἐδέξατο, ἐμπρήσαντας τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνάκτορον. Αὕτη μέν νυν ἡ μάχη ἐπὶ τοσοῦτο ἐγένετο.

LXVI. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκεος αὐτίκα τε οὐκ ἀρέσκετο κατ' ἀρχὰς λειπομένου Μαρδονίου ἀπὸ βασιλῆος, καὶ τότε πολλὰ ἀπαγορεύων, οὐδὲν ἧσσον, συμβάλλειν οὐκ ἐᾶν. ἐποίησέ τε αὐτὸς τοιάδε, ὡς οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖσι πρήγμασι τοῖσι ἐκ Μαρδονίου ποιευμένοισι. τῶν ἐστρατήγεε ὁ Ἀρτάβαζος, (εἶχε δὲ δύναμιν οὐκ ὀλίγην, ἀλλὰ καὶ ἐς τέσσερας μυριάδας ἀνδρῶπων, περὶ ἑωυτόν·) τούτους, ὅκως ἡ συμβολὴ ἐγίνετο, εὖ ἐξεπιστάμενος τὰ ἔμελλε ἀποδήσεσθαι ἀπὸ τῆς μάχης, ἧΐε κατηρτισμένος, παραγγείλας κατὰ τὠυτὸ ἰέναι πάντας τῇ ἂν αὐτὸς ἐξηγέηται, ὅκως ἂν αὐτὸν ὁρέωσι σπουδῇ ἔχοντα. ταῦτα παραγγείλας, ὡς ἐς μάχην ἦγε δῆθεν τὸν στρατόν· προτερέων δὲ τῆς ὁδοῦ, ὥρα καὶ δὴ φεύγοντας τοὺς Πέρσας· οὕτω δὴ οὐκέτι τὸν αὐτὸν κόσμον κατηγέετο, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἐτρόχαζε φεύγων, οὔτε ἐς τὸ ξύλινον οὔτε ἐς τὸ Θηβαίων τεῖχος, ἀλλ' ἐς Φωκέας, ἐθέλων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἀπικέσθαι· καὶ δὴ οὗτοι μὲν ταύτῃ ἐτράποντο.

Artabazus cum XL. millibus militum aufugit in Phocidem.

LXVII. Τῶν δὲ ἄλλων Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλῆος ἐθελοκακεόντων, Βοιωτοὶ Ἀθηναίοισι ἐμαχέσαντο χρόνον ἐπὶ συχνόν. οἱ γὰρ μηδίζοντες τῶν Θηβαίων, οὗτοι ἔχον προθυμίην οὐκ ὀλίγην, μαχεόμενοί τε καὶ οὐκ ἐθελοκακέοντες, οὕτω ὥστε τριηκόσιοι αὐτέων οἱ πρῶτοι καὶ ἄριστοι ἐνθαῦτα ἔπεσον ὑπὸ Ἀθηναίων. ὡς δὲ ἐτράποντο καὶ οὗτοι, ἔφευγον ἐς τὰς Θήβας, οὐκ ἧπερ οἱ Πέρσαι, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ὁ πᾶς ὅμιλος, οὔτε διαμαχεσάμενος οὐδενὶ, οὔτε τι ἀποδεξάμενός, ἔφευγον.

Quomodo Græci cum Mardonio stantes pugnaverint.

LXVIII. Δηλοῖ τε ἐμοὶ ὅτι πάντα τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων ἤρτηντο ἐκ Περσέων, εἰ καὶ τότε οὗτοι, πρὶν ἢ καὶ συμμῖξαι τοῖσι πολεμίοισι, ἔφευγον, ὅτι καὶ τοὺς Πέρσας ὥρων. οὕτω τε πάντες ἔφευγον, πλὴν τῆς ἵππου τῆς τε ἄλλης καὶ τῆς Βοιωτίης. αὕτη δὲ τοσαῦτα προσωφέλεε τοὺς φεύγοντας, αἰεί τε πρὸς τῶν πολεμίων ἄγχιστα ἐοῦσα, ἀπείργουσά τε τοὺς φιλίους φεύγοντας ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων.

In solis Persis pugnæ eventum situm fuisse.

Media Græcorum acies, quæ ante pugnam Platæas tetenderat [c. 52.] audito hostes in fugam conjectos esse, et ipsa revertitur: quod dum temere fit effusoque agmine, Megarenses et Phliasii ab equitatu Thebano opprimuntur.

LXIX. Οἱ μὲν δὴ νικῶντες εἵποντο, τοὺς Ξέρξεω διώκοντές τε καὶ φονεύοντες. ἐν δὲ τούτῳ τῷ γινομένῳ φόβῳ ἀγγέλλεται τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι τοῖσι τεταγμένοισι περὶ τὸ Ἡραῖον, καὶ ἀπογενομένοισι τῆς μάχης, ὅτι μάχη τε γέγονε, καὶ νικῶεν οἱ μετὰ Παυσανίεω. οἱ δὲ, ἀκούσαντες ταῦτα, οὐδένα κόσμον ταξάμενοι, οἱ μὲν ἀμφὶ Κορινθίους, ἐτράποντο διὰ τῆς ὑπωρέης καὶ τῶν κολωνῶν τὴν φέρουσαν ἄνω, ἰδὺ τοῦ ἱροῦ τῆς Δήμητρος· οἱ δὲ ἀμφὶ Μεγαρέας τε καὶ Φλιασίους, διὰ τοῦ πεδίου τὴν λειοτάτην τῶν ὁδῶν. ἐπεί τε δὲ ἀγχοῦ τῶν πολεμίων ἐγίνοντο οἱ Μεγαρέες καὶ Φλιάσιοι, ἀπιδόντες σφέας οἱ τῶν Θηβαίων ἱππόται ἐπειγομένους οὐδένα κόσμον, ἤλαυνον ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἵππους, τῶν ἱππάρχεε Ἀσωπόδωρος ὁ Τιμάνδρου. ἐσπεσόντες δὲ κατεστόρεσαν αὐτέων ἑξακοσίους, τοὺς δὲ λοιποὺς κατήραξαν διώκοντες ἐς τὸν Κιθαιρῶνα. οὗτοι μὲν δὴ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἀπώλοντο.

Barbarorum castra expugnata: exercitus reliquus prope ad internecionem deletus. Spartiatarum, Tegeatarum et Atheniensium quot occubuerint.

LXX. Οἱ δὲ Πέρσαι καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος, ὡς κατέφυγον ἐς τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔφθησαν ἐπὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες, πρὶν ἢ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπικέσθαι· ἀναβάντες δὲ, ἐφράξαντο ὡς ἠδυνέατο ἄριστα τὸ τεῖχος. προσελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων, κατεστήκεέ σφι τειχομαχίη ἐρρωμενεστέρη. ἕως μὲν γὰρ ἀπῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δ' ἠμύνοντο, καὶ πολλῷ πλέον ἔχον τῶν Λακεδαιμονίων, ὥστε οὐκ ἐπισταμένων τειχομαχέειν· ὡς δέ σφι οἱ Ἀθηναῖοι προσῆλθον, οὕτω δὴ ἰσχυρὴ ἐγίνετο τειχομαχίη, καὶ χρόνον ἐπὶ πολλόν. Τέλος δὲ, ἀρετῇ τε καὶ λιπαρίῃ ἐπέβησαν Ἀθηναῖοι τοῦ τείχεος, καὶ ἤριπον· τῇ δὴ ἐσεχέοντο οἱ Ἕλληνες. πρῶτοι δὲ ἐσῆλθον Τεγεῆται ἐς τὸ τεῖχος· καὶ τὴν σκηνὴν τὴν Μαρδονίου οὗτοι ἔσαν οἱ διαρπάσαντες, τά τε ἄλλα ἐξ αὐτῆς καὶ τὴν φάτνην τῶν ἵππων, ἐοῦσαν χαλκέην πᾶσαν καὶ θέης ἀξίην. τὴν μέν νυν φάτνην ταύτην τὴν Μαρδονίου ἀνέθεσαν ἐς τὸν νηὸν τῆς Ἀλέης Ἀθηναίης Τεγεῆται· τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὠυτὸ ὅσα περ ἔλαχον, ἐσήνεικαν

τοῖσι Ἕλλησι. Οἱ δὲ βάρβαροι οὐδὲν ἔτι στῖφος ἐποιήσαντο πεσόντος τοῦ τείχεος, οὔτε τις αὐτέων ἀλκῆς ἐμέμνητο· ἀλύκταζόν τε οἷα ἐν ὀλίγῳ χώρῳ πεφοβημένοι τε καὶ πολλαὶ μυριάδες κατειλημέναι ἀνθρώπων. παρῆν τε τοῖσι Ἕλλησι φονεύειν οὕτω, ὥστε τριήκοντα μυριάδων στρατοῦ, καταδεουσέων τεσσέρων, τὰς ἔχων Ἀρτάβαζος ἔφευγε, τῶν λοιπῶν μηδὲ τρεῖς χιλιάδας περιγενέσθαι. Λακεδαιμονίων δὲ τῶν ἐκ Σπάρτης ἀπέθανον οἱ πάντες ἐν τῇ συμβολῇ εἷς καὶ ἐννενήκοντα· Τεγεητέων δὲ, ἑκκαίδεκα· Ἀθηναίων δὲ, δύο καὶ πεντήκοντα.

Inter barbaros Græcosque qui fortissime pugnaverint.

LXXI. Ἡρίστευσε δὲ τῶν βαρβάρων πεζὸς μὲν ὁ Περσέων, ἵππος δὲ ἡ Σακέων· ἀνὴρ δὲ λέγεται Μαρδόνιος. Ἑλλήνων δὲ, ἀγαθῶν γενομένων καὶ Τεγεητέων καὶ Ἀθηναίων, ὑπερεβάλοντο ἀρετῇ Λακεδαιμόνιοι. ἄλλῳ μὲν οὐδενὶ ἔχω ἀποσημήνασθαι, (ἅπαντες γὰρ οὗτοι τοὺς κατ' ἑωυτοὺς ἐνίκων) ὅτι δὲ κατὰ τὸ ἰσχυρότερον προσενείχθησαν, καὶ τουτέων ἐκράτησαν. καὶ ἄριστος ἐγένετο μακρῷ Ἀριστόδημος κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας· ὃς ἐκ Θερμοπυλέων μοῦνος τῶν τριηκοσίων σωθεὶς, ἔχε ὄνειδος καὶ ἀτιμίην. μετὰ δὲ τοῦτον ἠρίστευσαν Ποσειδώνιός τε καὶ Φιλοκύων καὶ Ἀμομφάρετος ὁ Σπαρτιήτης. καί τοι, γενομένης λέσχης ὃς γένοιτο αὐτέων ἄριστος, ἔγνωσαν οἱ παραγενόμενοι Σπαρτιητέων, Ἀριστόδημον μὲν βουλόμενον φανερῶς ἀποθανεῖν ἐκ τῆς παρεούσης οἱ αἰτίης, λυσσῶντά τε καὶ ἐκλιπόντα τὴν τάξιν, ἔργα ἀποδέξασθαι μεγάλα· Ποσειδώνιον, δὲ, οὐ βουλόμενον ἀποθνήσκειν, ἄνδρα γενέσθαι ἀγαθόν· τοσούτῳ τοῦτον εἶναι ἀμείνω. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ φθόνῳ ἂν εἴποιεν. οὗτοι δὲ τοὺς κατέλεξα πάντας, πλὴν Ἀριστοδήμου, τῶν ἀποθανόντων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ τίμιοι ἐγένοντο· Ἀριστόδημος δὲ, βουλόμενος ἀποθανεῖν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίην, οὐκ ἐτιμήθη.

Obiter de Callicrate Spartiata,

LXXII. Οὗτοι μὲν τῶν ἐν Πλαταιῇσι ὀνομαστότατοι ἐγένοντο. Καλλικράτης γὰρ ἔξω τῆς μάχης ἀπέθανε, ἑλθὼν

formosissimo Græcorum,

ἀνὴρ κάλλιστος ἐς τὸ στρατόπεδον τῶν τότε Ἑλλήνων, οὐ μόνον αὐτέων Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων· ὃς, ἐπειδὴ ἐσφαγιάζετο Παυσανίης, κατήμενος ἐν τῇ τάξι, ἐτρωματίσθη τοξεύματι τὰ πλευρά. καὶ δὴ οἱ μὲν ἐμάχοντο, ὁ δ' ἐξενηνεγμένος ἐδυσθανάτεέ τε καὶ ἔλεγε πρὸς Ἀρίμνηστον, ἄνδρα Πλαταιέα, οὐ μέλειν οἱ ὅτι πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐχρήσατο τῇ χερὶ, καὶ ὅτι οὐδὲν ἐστί οἱ ἀποδεδεγμένον ἔργον ἑωυτοῦ ἄξιον προθυμευμένου ἀποδέξασθαι.

Sophane Atheniensi, Tyndaridarum in Atticam ob Helenam a Theseo raptam expeditione, honoribus in Decelenses Spartæ collatis.

LXXIII. Ἀθηναίων δὲ λέγεται εὐδοκιμῆσαι Σωφάνης ὁ Εὐτυχίδεω, ἐκ δήμου Δεκελεῆθεν· Δεκελέων δὲ τῶν ποτὲ ἐργασαμένων ἔργον χρήσιμον ἐς τὸν πάντα χρόνον, ὡς αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγουσι. ὡς γὰρ δὴ τὸ πάλαι κατὰ Ἑλένης κομιδὴν Τυνδαρίδαι ἐσέβαλον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν σὺν στρατοῦ πλήθεϊ, καὶ ἀνίστασαν τοὺς δήμους, οὐκ εἰδότες ἵνα ὑπεξέκειτο ἡ Ἑλένη, τότε λέγουσι τοὺς Δεκελέας, οἱ δὲ αὐτὸν Δέκελον, ἀχθόμενόν τε τῇ Θησέος ὕβρι, καὶ δειμαίνοντα περὶ πάσῃ τῇ Ἀθηναίων χώρῃ, ἐξηγησάμενόν σφι τὸ πᾶν πρῆγμα, κατηγήσασθαι ἐπὶ τὰς Ἀφίδνας· τὰς δὴ Τιτακὸς, ἐὼν αὐτόχθων, καταπροδιδοῖ Τυνδαρίδῃσι. τοῖσι δὲ Δεκελεῦσι ἐν Σπάρτῃ ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου ἀτελείη τε καὶ προεδρίη διατελέει ἐς τόδε αἰεὶ ἔτι ἐοῦσα, οὕτω ὥστε καὶ ἐς τὸν πόλεμον τὸν ὕστερον πολλοῖσι ἔτεσι τούτων γενόμενον Ἀθηναίοισί τε καὶ Πελοποννησίοισι, σινεομένων τὴν ἄλλην Ἀττικὴν Λακεδαιμονίων, Δεκελέης ἀποσχέσθαι.

LXXIV. Τούτου τοῦ δήμου ἐὼν ὁ Σωφάνης, καὶ ἀριστεύσας τότε Ἀθηναίων, δίξοὺς λόγους λεγομένους ἔχει. τὸν μὲν, ὡς ἐκ τοῦ ζωστῆρος τοῦ ὅπλου ἐφόρεε χαλκέη ἀλύσι δεδεμένην ἄγκυραν σιδηρέην· τὴν, ὅκως πελάσειε ἀπικνεόμενος τοῖσι πολεμίοισι, βαλλέσκετο, ἵνα δή μιν οἱ πολέμιοι ἐκπίπτοντες, ἐκ τῆς τάξιος μετακινῆσαι μὴ δυναίατο· γινομένης δὲ φυγῆς τῶν ἐναντίων, δέδοκτο, τὴν ἄγκυραν ἀναλαξόντα, οὕτω διώκειν. οὗτος μὲν οὕτω λέγεται. ὁ δ' ἕτε-

ρος τῶν λόγων, τῷ πρότερον λεχθέντι ἀμφισβατέων, λέγεται, ὡς ἐπ' ἀσπίδος αἰεὶ περιθεούσης καὶ οὐδαμᾶ ἀτρεμιζούσης ἐφόρεε ἐπίσημον ἄγκυραν, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ θώρηκος δεδεμένην σιδηρέην.

LXXV. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Σωφάνεϊ λαμπρὸν ἔργον ἐξεργασμένον, ὅτι περικατημένων Ἀθηναίων Αἴγιναν, Εὐρυβάτην τὸν Ἀργεῖον, ἄνδρα πεντάεθλον, ἐκ προκλήσιος ἐφόνευσε. αὐτὸν δὲ Σωφάνεα χρόνῳ ὕστερον τουτέων κατέλαβε, ἄνδρα γενόμενον ἀγαθὸν, Ἀθηναίων στρατηγέοντα ἅμα Λεάγρῳ τῷ Γλαύκωνος, ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἠδωνῶν ἐν Δάτῳ, περὶ τῶν μετάλλων τῶν χρυσέων μαχεόμενον.

LXXVI. Ὡς δὲ τοῖσι Ἕλλησι ἐν Πλαταιῇσι κατέστρωντο οἱ βάρβαροι, ἐνθαῦτά σφι ἐπῆλθε γυνὴ αὐτόμολος· ἡ ἐπειδὴ ἔμαθε ἀπολωλότας τοὺς Πέρσας, καὶ νικῶντας τοὺς Ἕλληνας, ἐοῦσα παλλακὴ Φαρανδάτεος τοῦ Τεάσπιος, ἀνδρὸς Πέρσεω, κοσμησαμένη χρυσῷ πολλῷ καὶ αὐτὴ καὶ αἱ ἀμφίπολοι, καὶ ἐσθῆτι τῇ καλλίστῃ τῶν παρευσέων, καταβᾶσα ἐκ τῆς ἁρμαμάξης, ἐχώρεε ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ἐν τῇσι φονῇσι ἐόντας. ὁρῶσα δὲ πάντα ἐκεῖνα διέποντα Παυσανίην, πρότερόν τε τὸ οὔνομα ἐξεπισταμένη καὶ τὴν πάτρην, ὥστε πολλάκις ἀκούσασα, ἔγνω τε τὸν Παυσανίην, καὶ λαβομένη τῶν γουνάτων, ἔλεγε τάδε· "Ὦ βασιλεῦ Σπάρτης, ῥῦσαί με τὴν ἱκέτιν αἰχμαλώτου "δουλοσύνης. σὺ γὰρ καὶ ἐς τόδε ὤνησας, τούσδε ἀπολέσας, "τοὺς οὔτε δαιμόνων οὔτε θεῶν ὅπιν ἔχοντας. εἰμὶ δὲ γέ"νος μὲν Κῴη, θυγάτηρ δὲ Ἡγητορίδεω τοῦ Ἀνταγόρεω. "βίῃ δέ με λαβὼν ἐν Κῷ ἔχε ὁ Πέρσης." Ὁ δὲ ἀμείβεται τοῖσδε· "Γύναι, θάρσει, καὶ ὡς ἱκέτις, καὶ εἰ δὴ "πρὸς τούτῳ τυγχάνεις ἀληθέα λέγουσα, καὶ εἶ θυγάτηρ "Ἡγητορίδεω τοῦ Κῴου, ὃς ἐμοὶ ξεῖνος μάλιστα τυγχάνει "ἐὼν τῶν περὶ κείνους τοὺς χώρους οἰκημένων." Ταῦτα εἴπας, τότε μὲν ἐπέτρεψε τῶν ἐφόρων τοῖσι παρεοῦσι, ὕστερον δὲ ἀπέπεμψε ἐς Αἴγιναν, ἐς τὴν αὐτὴ ἤθελε ἀπικέσθαι.

Coa mulier, Hegetoridæ filia, in barbarorum castris reperta, inque libertatem a Pausania vindicata.

Pugnapugnata, Mantinenses et Elei veniunt. Duces eorum, quod suos sero adduxissent, in exsilium pulsi.

LXXVII. Μετὰ δὲ τὴν ἄπιξιν τῆς γυναικὸς, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἀπίκοντο Μαντινέες ἐπ' ἐξεργασμένοισι· μαθόντες δὲ ὅτι ὕστεροι ἥκουσι τῆς συμβολῆς, συμφορὴν ἐποιεῦντο μεγάλην, ἄξιοί τε ἔφασαν εἶναι σφέας ζημιῶσαι. πυνθανόμενοι δὲ τοὺς Μήδους τοὺς μετὰ Ἀρταβάζου φεύγοντας, τούτους ἐδίωκον μέχρι Θεσσαλίης· Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἐῶν φεύγοντας διώκειν. οἱ δὲ ἀναχωρήσαντες ἐς τὴν ἑωυτῶν, τοὺς ἡγεμόνας τῆς στρατιῆς ἐδίωξαν ἐκ τῆς γῆς. Μετὰ δὲ Μαντινέας, ἦκον Ἠλεῖοι. καὶ ὡσαύτως οἱ Ἠλεῖοι τοῖσι Μαντινεῦσι συμφορὴν ποιησάμενοι ἀπαλλάσσοντο· ἀπελθόντες δὲ καὶ οὗτοι τοὺς ἡγεμόνας ἐδίωξαν. τὰ κατὰ Μαντινέας μὲν καὶ Ἠλείους τοσαῦτα.

Lamponis Æginetæ consilium de Mardonii cadavere, quod Xerxes in mortuum Leonidam sæviisset [8, 238.] contumeliose tractando,

LXXVIII. Ἐν δὲ Πλαταιῇσι ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Αἰγινητέων ἦν Λάμπων ὁ Πύθεω, Αἰγινητέων τὰ πρῶτα· ὃς ἀνοσιώτατον ἔχων λόγον, ἔστο πρὸς Παυσανίην. ἀπικόμενος δὲ, σπουδῇ ἔλεγε τάδε· "Ὦ παῖ Κλεομβρότου, ἔργον ἔργασταί τοι ὑπερφυὲς, μεγαθός τε καὶ κάλλος· "καὶ τοὶ θεὸς παρέδωκε, ῥυσάμενον τὴν Ἑλλάδα, κλέος "καταθέσθαι μέγιστον Ἑλλήνων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. σὺ δὲ "καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐπὶ τούτοισι ποίησον, ὅκως λόγος τέ σε "ἔχῃ ἔτι μέζων, καί τις ὕστερον φυλάσσηται τῶν βαρβάρων μὴ ὑπάρχειν ἔργα ἀτάσθαλα ποιέων ἐς τοὺς Ἕλληνας. Λεωνίδεω γὰρ ἀποθανόντος ἐν Θερμοπύλῃσι, Μαρδόνιός τε καὶ Ξέρξης ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν ἀνεσταύρωσαν. τῷ σὺ τὴν ὁμοίην ἀποδιδοὺς, ἔπαινον ἕξεις πρῶτα "μὲν ὑπὸ πάντων Σπαρτιητέων, αὐτις δὲ καὶ πρὸς τῶν "ἄλλων Ἑλλήνων. Μαρδόνιον γὰρ ἀνασκολοπίσας, τετιμώρησαι ἐς πάτρων τὸν σὸν Λεωνίδην." Ὁ μὲν, δοκέων χαρίζεσθαι, ἔλεγε τάδε.

a Pausania repudiatum.

LXXIX. Ὁ δ' ἀνταμείβετο τοῖσδε· "Ὦ ξεῖνε Αἰγινῆτα, τὸ μὲν εὐνοεῖν τε καὶ προορᾶν, ἄγαμαι σεῦ· γνώμης "μέντοι ἡμάρτηκας χρηστῆς. ἐξάρας γάρ με ὑψοῦ καὶ "τὴν πάτρην καὶ τὸ ἔργον, ἐς τὸ μηδὲν κατέβαλες, παρεμ-

" νέων νεκρῷ λυμαίνεσθαι, καὶ, ἢν ταῦτα ποιέω, φὰς ἄ-
" μεινόν με ἀκούσεσθαι· τὰ πρέπει μᾶλλον βαρβάροισι
" ποιέειν, ἤπερ Ἕλλησι· καὶ ἐκείνοισι δὲ ἐπιφθονέομεν. Ἐγὼ
" δ' ὧν τούτου εἵνεκα μήτε Αἰγινήτῃσι ἄδοιμι, μήτε τοῖσι
" ταὐτα ἀρέσκεται· ἀποχρᾷ δ' ἐμοὶ, Σπαρτιήτῃσι ἀρεσκό-
" μενον, ὅσια μὲν ποιέειν, ὅσια δὲ καὶ λέγειν. Λεωνίδῃ δὲ,
" τῷ με κελεύεις τιμωρῆσαι, φημὶ μεγάλως τετιμωρῆσθαι·
" ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε ἀναριθμήτοισι τετίμηται αὐτός τε
" καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐν Θερμοπύλῃσι τελευτήσαντες. σὺ μέν-
" τοι ἔτι ἔχων λόγον τοιόνδε, μήτε προσέλθῃς ἔμοιγε, μήτε
" συμβουλεύσῃς· χάριν ἴσθι τε, ἐὼν ἀπαθής." Ὁ μὲν, ταῦτα ἀκούσας, ἀπαλλάσσετο.

LXXX. Παυσανίης δὲ κήρυγμα ποιησάμενος, μήδενα ἅπτεσθαι τῆς λητίης, συγκομίζειν ἐκέλευε τοὺς εἵλωτας τὰ χρήματα. οἱ δὲ, ἀνὰ τὸ στρατόπεδον σκιδνάμενοι, εὕρισκον σκηνὰς κατεσκευασμένας χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ, κλίνας τε ἐπιχρύσους καὶ ἐπαργύρους, κρητῆράς τε χρυσέους, καὶ φιάλας τε καὶ ἄλλα ἐκπώματα· σάκκους τε ἐπ' ἁμαξέων εὕρισκον, ἐν τοῖσι λέβητες ἐφαίνοντο ἐνεόντες χρύσεοί τε καὶ ἀργύρεοι· ἀπό τε τῶν κειμένων νεκρῶν ἐσκύλευον ψέλιά τε καὶ στρεπτοὺς, καὶ τοὺς ἀκινάκεας, ἐόντας χρυσέους· ἐπεὶ ἐσθῆτός γε ποικίλης λόγος ἐγίνετο οὐδὲ εἷς. Ἐνθαῦτα πολλὰ μὲν κλέπτοντες ἐπώλεον πρὸς τοὺς Αἰγινήτας οἱ εἵλωτες, πολλὰ δὲ καὶ ἀπεθείκνυσαν, ὅσα αὐτέων οὐκ οἷά τε ἦν κρύψαι· ὥστε Αἰγινήτῃσι οἱ μεγάλοι πλοῦτοι ἀρχὴν ἐνθεῦτεν ἐγένοντο, οἳ τὸν χρυσὸν, ἅτε ἐόντα χαλκὸν δῆθεν, παρὰ τῶν εἱλωτέων ὠνέοντο.

Præda ingens coacta. Quomodo Æginetæ ditati.

LXXXI. Συμφορήσαντες δὲ τὰ χρήματα, καὶ δεκάτην ἐξελόντες τῷ ἐν Δελφοῖσι θεῷ, ἀπ' ἧς ὁ τρίπους ὁ χρύσεος ἀνετέθη, ὁ ἐπὶ τοῦ τρικαρήνου ὄφιος τοῦ χαλκέου ἐπεστεὼς ἄγχιστα τοῦ βωμοῦ· καὶ τῷ ἐν Ὀλυμπίῃ θεῷ ἐξελόντες, ἀπ' ἧς δεκάπηχυν χάλκεον Δία ἀνέθηκαν· καὶ τῷ ἐν Ἰσθμῷ θεῷ, ἀπ' ἧς ἑπτάπηχυς χάλκεος Ποσειδέων ἐξεγένετο·

Dona diis missa. Præda divisa.

ταῦτα ἐξελόντες, τὰ λοιπὰ διαιρέοντο, καὶ ἐλαβον ἕκαστοι τῶν ἄξιοι ἦσαν, καὶ τὰς παλλακὰς τῶν Περσέων, καὶ τὸν χρυσὸν, καὶ τὸν ἄργυρον, καὶ ἄλλα χρήματά τε καὶ ὑποζύγια. Ὅσα μέν νυν ἐξαίρετα τοῖσι ἀριστεύσασι αὐτέων ἐν Πλαταιῇσι ἐδόθη, οὐ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν, δοκέω δ' ἔγωγε καὶ τούτοισι δοθῆναι. Παυσανίῃ δὲ πάντα δέκα ἐξαιρέθη τε καὶ ἐδόθη, γυναῖκες, ἵπποι, τάλαντα, κάμηλοι, ὡς δὲ αὕτως καὶ τὰ ἄλλα χρήματα.

Comparatio frugalitatis Spartanæ cum luxu barbarorum.

LXXXII. Λέγεται δὲ καὶ τάδε γενέσθαι· ὡς Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, Μαρδονίῳ τὴν κατασκευὴν καταλίποι τὴν ἑωυτοῦ· Παυσανίην ὦν, ὁρέοντα τὴν Μαρδονίου κατασκευὴν χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοισι κατασκευασμένην, κελεῦσαι τούς τε ἀρτοκόπους καὶ τοὺς ὀψοποιοὺς κατὰ ταὐτὰ καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάζειν. ὡς δὲ κελευόμενοι οὗτοι ἐποίευν ταῦτα, ἐνθαῦτα τὸν Παυσανίην, ἰδόντα κλίνας τε χρυσέας καὶ ἀργυρέας εὖ ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας τε χρυσέας καὶ ἀργυρέας, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπέα τοῦ δείπνου, ἐκπλαγέντα τὰ προκείμενα ἀγαθὰ, κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοὺς ἑωυτοῦ διηκόνους παρασκευάσαι Λακωνικὸν δεῖπνον. ὡς δὲ τῆς δοίνης ποιηθείσης ἦν πολλὸν τὸ μέσον, τὸν Παυσανίην γελάσαντα μεταπέμψασθαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρατηγούς· συνελθόντων δὲ τουτέων, εἶπαι τὸν Παυσανίην, δεικνύντα ἐς ἑκατέρην τοῦ δείπνου τὴν παρασκευήν· " Ἄνδρες Ἕλληνες, " τῶνδε εἵνεκα ἐγὼ ὑμέας συνήγαγον, βουλόμενος ὑμῖν τοῦ" δε τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην δεῖξαι· ὃς τοιήνδε " δίαιταν ἔχων, ἦλθε ἐς ἡμέας οὕτω ὀϊζυρὴν ἔχοντας ἀπαι" ρησόμενος." Ταῦτα μὲν Παυσανίην λέγεται εἶπαι πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων.

Posteriori-bus quoque tempori-bus aliquantum auri, argenti etc.

LXXXIII. Ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ μετὰ ταῦτα καὶ τῶν Πλαταιέων εὗρον συγχοὶ ἡνίκας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων. Ἐφάνη δὲ καὶ τόδε ὕστερον ἔτι τουτέων, τῶν νεκρῶν περιψιλωθέντων τὰς σάρκας· συνεφόρεον

γὰρ τὰ ὀστέα οἱ Πλαταιέες ἐς ἕνα χῶρον· εὑρέθη κεφαλὴ οὐκ ἔχουσα ῥαφὴν οὐδεμίην, ἀλλὰ ἓξ ἑνὸς ἐοῦσα ὀστέου· ἐφάνη δὲ καὶ γνάθος, καὶ τὸ ἄνω τῆς γνάθου, ἔχουσα ὀδόντας μουνοφυέας, ἐξ ἑνὸς ὀστέου πάντας, τούς τε ὀδόντας καὶ τοὺς γομφίους. καὶ πενταπήχεος ἀνδρὸς ὀστέα ἐφάνη.

a Platæensibus ibidem repertum. Memorabilia oblata, cum Platæenses occisorum ossa unum in locum congererent.

LXXXIV. Ἔπειτεν δὲ Μαρδονίου δευτέρῃ ἡμέρῃ ὁ νεκρὸς ἠφάνιστο· ὑπ' ὅτευ μὲν ἀνθρώπων, τὸ ἀτρεκὲς οὐκ ἔχω εἰπαι· πολλοὺς δέ τινας ἤδη καὶ παντοδαποὺς ἤκουσα θάψαι Μαρδόνιον, καὶ δῶρα μεγάλα οἶδα λαβόντας πολλοὺς παρὰ Ἀρτόντεω τοῦ Μαρδονίου παιδὸς διὰ τοῦτο τὸ ἔργον· ὅστις μέντοι ἦν αὐτέων ὁ ὑπελόμενός τε καὶ θάψας τὸν νεκρὸν τὸν Μαρδονίου, οὐ δύναμαι ἀτρεκέως πυθέσθαι. ἔχει δέ τινα φάτιν καὶ Διονυσοφάνης, ἀνὴρ Ἐφέσιος, θάψαι Μαρδόνιον. ἀλλ' ὁ μὲν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτάφη.

Mardonius a quo sepultus sit, ignorari.

LXXXV. Οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς ἐν Πλαταιῇσι τὴν λήϊην διείλοντο, ἔθαπτον τοὺς ἑωυτῶν, χωρὶς ἕκαστοι. Λακεδαιμόνιοι μὲν τριξὰς ἐποιήσαντο θήκας. ἔνθα μὲν τοὺς ἱρέας ἔθαψαν, τῶν καὶ Ποσειδώνιος καὶ Ἀμομφάρετος ἦσαν καὶ Φιλοκύων τε καὶ Καλλικράτης. ἐν μὲν δὴ ἑνὶ τῶν τάφων ἦσαν οἱ ἱρέες· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ, οἱ ἄλλοι Σπαρτιῆται· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, οἱ εἵλωτες. οὗτοι μὲν οὕτω ἔθαπτον. Τεγεῆται δὲ χωρὶς πάντας ἀλέας· καὶ Ἀθηναῖοι τοὺς ἑωυτῶν ὁμοῦ, καὶ Μεγαρέες τε καὶ Φλιάσιοι τοὺς ὑπὸ τῆς ἵππου διαφθαρέντας. τουτέων μὲν δὴ πάντων πλήθεες ἐγένοντο οἱ τάφοι. Τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι καὶ φαίνονται ἐόντες τάφοι, τούτους δὲ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἐπαισχυνομένους τῇ ἀπεστοῖ τῆς μάχης, ἑκάστους χώματα χῶσαι κεινὰ, τῶν ἐπιγινομένων εἵνεκεν ἀνθρώπων. ἐπεὶ καὶ Αἰγινητέων ἐστι αὐτόθι καλεόμενος τάφος, τὸν ἐγὼ ἀκούω καὶ ὀκτὼ ἔτεσι ὕστερον μετὰ ταῦτα, δεκθέντων Αἰγινητέων, χῶσαι Κλεάδην τὸν Αὐτοδίκου, ἄνδρα Πλαταιέα, πρόξεινον ἐόντα αὐτῶν.

Græci quomodo sepulti. Cenotaphia Platæis in hujus memoriam pugnæ exstructa, testes vanitatis Græcorum.

Paucis post pugnam diebus Græci Thebas versus movent, Thebanosque, ut defectionis auctores

LXXXVI. Ὡς δ' ἄρα ἐθαψαν τοὺς νεκροὺς ἐν Πλαταιῇσι οἱ Ἕλληνες, αὐτίκα βουλευομένοισί σφι ἐδόκεε στρατεύεσθαι ἐπὶ τὰς Θήβας, καὶ ἐξαιτέειν αὐτέων τοὺς μηδίσαντας· ἐν πρώτοισι δὲ αὐτέων, Τιμηγενίδην καὶ Ἀττα-
γῖνον, οἳ ἀρχηγέται ἀνὰ πρώτους ἔσαν· ἢν δὲ μὴ ἐκδι-
δῶσι, μὴ ἀπανίστασθαι ἀπὸ τῆς πόλιος πρότερον ἢ ἐξέ-
λωσι. ὡς δέ σφι ταῦτα ἔδοξε, οὕτω δὴ ἑνδεκάτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς συμβολῆς ἀπικόμενοι ἐπολιόρκεον Θηβαίους, κελεύοντες ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας. οὐ βουλομένων δὲ τῶν Θηβαίων ἐκ-
διδόναι, τήν τε γῆν αὐτέων ἔταμνον, καὶ προσέβαλλον πρὸς τὸ τεῖχος.

ad pœnam tradant, compellunt.

LXXXVII. Καὶ, οὐ γὰρ ἐπαύοντο σινεόμενοι, εἰκοστῇ ἡμέρῃ ἔλεξε τοῖσι Θηβαίοισι Τιμηγενίδης τάδε· "Ἄνδρες
"Θηβαῖοι, ἐπειδὴ οὕτω δέδοκται τοῖσι Ἕλλησι, μὴ πρό-
"τερον ἀπαναστῆναι πολιορκέοντας, ἢ ἐξέλωσι Θήβας, ἢ
"ἡμέας αὐτοῖσι παραδῶτε, νῦν ὦν ἡμέων εἵνεκα γῆ ἡ Βοιω-
"τίη πλέω μὴ ἀναπλήσῃ. ἀλλ', εἰ μὲν χρημάτων χρῄζον-
"τες, πρόσχημα ἡμέας ἐξαιτέονται, χρήματά σφι δῶμεν
"ἐκ τοῦ κοινοῦ· σὺν γὰρ τῷ κοινῷ καὶ ἐμηδίσαμεν, οὐδὲ
"μοῦνοι ἡμέες· εἰ δὲ ἡμέων αἱμηδέως δεόμενοι πολιορκέουσι,
"ἡμεῖς ἡμέας αὐτοὺς ἐς ἀντιλογίην παρέξομεν." Κάρτα τε ἔδοξε εὖ λέγειν, καὶ ἐς καιρόν· αὐτίκα τε ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς Παυσανίην οἱ Θηβαῖοι, θέλοντες ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας.

Attagimus [c. 15.] quidem aufugit: Timagenidas [c. 58.] cum cæteris capite plectuntur.

LXXXVIII. Ὡς δὲ ὡμολόγησαν ἐπὶ τούτοισι, Ἀττα-
γῖνος μὲν ἐκδιδρήσκει ἐκ τοῦ ἄστεος· παῖδας δὲ αὐτοῦ ἀπαχθέντας Παυσανίης ἀπέλυσε τῆς αἰτίης, φὰς τοῦ μη-
δισμοῦ παῖδας οὐδὲν εἶναι μεταιτίους. τοὺς δὲ ἄλλους ἄν-
δρας τοὺς ἐξέδοσαν οἱ Θηβαῖοι, οἱ μὲν ἐδόκεον ἀντιλογίης τε κυρήσειν, καὶ δὴ χρήμασι ἐπεποίθεσαν διωθέεσθαι· ὁ δὲ, ὡς παρέλαβε, αὐτὰ ταῦτα ὑπονοέων, τὴν στρατιὴν τὴν τῶν συμμάχων ἅπασαν ἀπῆκε, καὶ ἐκείνους ἀγαγὼν ἐς Κόρινθον, διέφθειρε. Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Πλαταιῇσι καὶ Θήβῃσι γενόμενα.

LXXXIX. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκεος, φεύγων ἐκ Πλαταιέων, καὶ δὴ καὶ πρόσω ἐγίνετο. Ἀπικόμενον δέ μιν οἱ Θεσσαλοὶ παρὰ σφέας, ἐπί τε ξείναι ἐκάλεον, καὶ ἀνειρώτευν περὶ τῆς στρατιῆς τῆς ἄλλης, οὐδὲν ἐπιστάμενοι τῶν ἐν Πλαταιῇσι γενομένων. ὁ δὲ Ἀρτάβαζος, γνοὺς ὅτι εἰ ἐθέλοι σφι πᾶσαν τὴν ἀληθηίην τῶν ἀγώνων εἶπαι, αὐτός τε κινδυνεύσει ἀπολέσθαι καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ στρατός· ἐπιθήσεσθαι γάρ οἱ πάντα τινὰ οἴετο πυνθανόμενον τὰ γεγονότα· ταῦτα ἐκλογιζόμενος, οὔτε πρὸς τοὺς Φωκέας ἐξαγόρευε οὐδέν, πρός τε τοὺς Θεσσαλοὺς ἔλεγε τάδε· "Ἐγὼ μὲν, ὦ ἄν-"δρες Θεσσαλοί, ὡς ὁρᾶτε, ἐπείγομαί τε κατὰ τὴν ταχίσ-"την ἐλῶν ἐς Θρηΐκην, καὶ σπουδὴν ἔχω, πεμφθεὶς κατά τι πρῆγμα ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετὰ τῶνδε. αὐτὸς δὲ ὑμῖν "Μαρδόνιος, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ, οὗτος κατὰ πόδας "ἐμεῦ ἐλαύνων, προσδόκιμός ἐστι. τοῦτον καὶ ξεινίζετε, "καὶ εὖ ποιεῦντες φαίνεσθε· οὐ γὰρ ὑμῖν ἐς χρόνον ταῦ-"τα ποιεῦσι μεταμελήσει." Ταῦτα δὲ εἴπας, ἀπέλαυνε σπουδῇ τὴν στρατιὴν διὰ Θεσσαλίης τε καὶ Μακεδονίης ἐπὶ τῆς Θρηΐκης, ὡς ἀληθέως ἐπειγόμενος, καὶ τὸν μεσόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ. καὶ ἀπικνέεται ἐς Βυζάντιον, καταλιπὼν τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ συγχοὺς ὑπὸ Θρηΐκων τε κατακοπέντας κατ' ὁδὸν, καὶ λιμῷ συστάντας καὶ καμάτῳ· ἐκ Βυζαντίου δὲ διέβη πλοίοισι. Οὗτος μὲν οὕτω ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην.

Artabazus qua via quoque modo cum reliquiis copiarum Mardonii [c. 66.] in Asiam rediit.

XC. Τῆς δὲ αὐτῆς ἡμέρης τῆς περ ἐν Πλαταιῇσι τὸ τρῶμα ἐγένετο, συνεκύρησε γενέσθαι καὶ ἐν Μυκάλῃ τῆς Ἰωνίης. Ἐπεὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Δήλῳ κατέατο οἱ Ἕλληνες, οἱ ἐν τῆσι νηυσὶ ἅμα Λευτυχίδῃ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἀπικόμενοι, ἦλθόν σφι ἄγγελοι ἀπὸ Σάμου, Λάμπων τε Θρασυκλῆος, καὶ Ἀθηναγόρης Ἀρχεστρατίδεω, καὶ Ἡγησίστρατος Ἀρισταγόρεω, πεμφθέντες ὑπὸ Σαμίων λάθρη τῶν τε Περσέων καὶ τοῦ τυράννου Θεομήστορος τοῦ

Transit Herodotus ad pugnam Mycalensem eodem quo Græci ad Platæas vicerunt die pugnatam. Græcorum copiæ navales dum Deli sedent

[8. 132.] legati Samiorum adeunt duces, eosque, ut Ioniam ad defectionem paratam liberent, obtestantur.

Ἀνδροδάμαντος, τὸν κατέστησαν Σάμου τύραννον οἱ Πέρσαι. ἐπελθόντων δὲ σφέων ἐπὶ τοὺς στρατηγούς, ἔλεγε Ἡγησίστρατος πολλὰ καὶ παντοῖα· ὡς "ἦν μοῦνον ἴδωνται αὐτοὺς οἱ Ἴωνες, ἀποστήσονται ἀπὸ Περσέων, καὶ ὡς οἱ βάρβαροι οὐκ ὑπομενέουσι· ἢν δὲ καὶ ἄρα ὑπομείνωσι, οὐκ ἑτέρην ἄγρην τοιαύτην εὑρεῖν ἂν αὐτούς." θεούς τε κοινοὺς ἀνακαλέων, προέτρεπε αὐτοὺς ῥύσασθαι ἄνδρας Ἕλληνας ἐκ δουλοσύνης, καὶ ἀπαμῦναι τὸν βάρβαρον· "εὐπετές τε αὐτοῖσι, ἔφη, ταῦτα γίνεσθαι· τάς τε γὰρ "νῆας αὐτέων κακῶς πλέειν, καὶ οὐκ ἀξιομάχους σφίσι "εἶναι· αὐτοί τε, εἴ τι ὑποπτεύουσι μὴ ὀρθῶ αὐτοὺς προά- "γοιεν, ἑτοῖμοι εἶναι ἐν τῇσι νηυσὶ τῇσι ἐκείνων ἀγόμενοι ὅ- "μηροι εἶναι."

Samiorum preces auditæ,

XCI. Ὡς δὲ πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ξεῖνος ὁ Σάμιος, εἴρετο Λευτυχίδης, εἴτε κληδόνος εἵνεκεν θέλων πυθέσθαι, εἴτε καὶ κατὰ συντυχίην, θεοῦ ποιεῦντος· "Ὦ ξεῖνε Σά- "μιε, τί τοι τὸ οὔνομα;" ὁ δὲ εἶπε, "Ἡγησίστρατος." ὁ δὲ, ὑπερπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, εἴ τινα ὄρμητο λέγειν ὁ Ἡγησίστρατος, εἶπε· "Δέκομαί τὸν οἰωνὸν, τὸν "Ἡγησιστράτου, ὦ ξεῖνε Σάμιε. σὺ δὲ ἡμῖν ποίεε ὅκως "αὐτός τε δοὺς πίστιν ἀποπλεύσεαι, καὶ οἱ σὺν σοὶ ἐόν- "τες οἵδε, ἢ μὲν Σαμίους ἡμῖν προδύμους ἔσεσθαι συμμά- "χους."

fœdusque ad libertatem Ionibus parandam inter Leotychidem ac legatos factum.

XCII. Ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ τὸ ἔργον προσῆγε. αὐτίκα γὰρ οἱ Σάμιοι πίστιν τε καὶ ὅρκια ἐποιεῦντο συμμαχίης πέρι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, οἱ μὲν ἀπέπλεον· μετὰ σφέων γὰρ ἐκέλευε πλέειν τὸν Ἡγησίστρατον, οἰωνὸν τὸ οὔνομα ποιεύμενος. οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπισχόντες ταύτην τὴν ἡμέρην, τῇ ὑστεραίῃ ἐκαλλιερέοντο, μαντευομένου σφι Δηϊφόνου τοῦ Εὐηνίου, ἀνδρὸς Ἀπολλωνιήτεω, Ἀπολλωνίης δὲ τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.

Digressio

XCIII. Τοῦ τὸν πατέρα κατέλαβε Εὐήνιον πρῆγμα

τοιόνδε. Ἔστι ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ ταύτῃ ἱρὰ ἡλίου πρόβατα, τὰ τὰς μὲν ἡμέρας βόσκεται παρὰ ποταμὸν, ὃς ἐκ Λάκμωνος οὔρεος ῥέει διὰ τῆς Ἀπολλωνίης χώρης ἐς θάλασσαν, παρ' Ὥρικον λιμένα· τὰς δὲ νύκτας ἀραιρημένοι ἄνδρες οἱ πλούτῳ τε καὶ γένεϊ δοκιμώτατοι τῶν ἀστῶν, οὗτοι φυλάσσουσι ἐνιαυτὸν ἕκαστος. περὶ πολλοῦ γὰρ δὴ ποιεῦνται Ἀπολλωνιῆται τὰ πρόβατα ταῦτα, ἐκ θεοπροπίου τινός. ἐν δὲ ἄντρῳ αὐλίζονται, ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκάς. ἔνθα δὴ τότε ὁ Εὐήνιος οὗτος ἀραιρημένος ἐφύλασσε. καί κοτε αὐτοῦ κατακοιμίσαντος τὴν φυλακὴν, παρελθόντες λύκοι ἐς τὸ ἄντρον, διέφθειραν τῶν προβάτων ὡς ἑξήκοντα. ὁ δὲ, ὡς ἐπήϊσε, εἶχε σιγῇ καὶ ἔφραζε οὐδενὶ, ἐν νόῳ ἔχων ἀντικαταστήσειν ἄλλα πριάμενος. καὶ, οὐ γὰρ ἔλαθε τοὺς Ἀπολλωνιήτας ταῦτα γενόμενα· ἀλλ', ὡς ἐπύθοντο, ὑπαγαγόντες μιν ὑπὸ δικαστήριον, κατέκριναν, ὡς τὴν φυλακὴν κατακοιμήσαντα, τῆς ὄψιος στερηθῆναι. Ἐπεί τε δὲ τὸν Εὐήνιον ἐξετύφλωσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα οὔτε πρόβατά σφι ἔτικτε, οὔτε γῆ ἔφερε ὁμοίως καρπόν. πρόφαντα δέ σφι ἔν τε Δωδώνῃ καὶ ἐν Δελφοῖσι ἐγίνετο, ἐπεί τε ἐπειρώτευν τοὺς προφήτας τὸ αἴτιον τοῦ παρεόντος κακοῦ· οἱ δὲ αὐτοῖσι ἔφραζον "ὅτι ἀδίκως τὸν φύλακον τῶν ἱρῶν προ-
"βάτων Εὐήνιον τῆς ὄψιος ἐστέρησαν. αὐτοὶ γὰρ ἐπορμῆ-
"σαι τοὺς λύκους· οὐ πρότερόν τε παύσεσθαι τιμωρέοντες
"ἐκείνῳ, πρὶν ἢ δίκας δῶσι τῶν ἐποίησαν, ταύτας τὰς ἂν
"αὐτὸς ἕληται καὶ δικαιοῖ· τουτέων δὲ τελεομένων, αὐτοὶ
"δώσειν Εὐηνίῳ δόσιν τοιαύτην τὴν πολλούς μιν μακαριεῖν
"ἀνθρώπων ἔχοντα."

de Euenio Apolloniata. Sacra Soli pecora Apolloniæ. Ea quomodo et a quibus custodiantur. Euenius ob neglectam eorum custodiam a suis civibus excœcatus: ideoque dii Apolloniatis irati.

XCIV. Τὰ μὲν χρηστήρια ταῦτά σφι ἐχρήσθη. οἱ δὲ Ἀπολλωνιῆται, ἀπόῤῥητα ποιησάμενοι, προέθεσαν τῶν ἀστέων ἀνδράσι διαπρῆξαι. οἱ δέ σφι διέπρηξαν ὧδε. κατημένου Εὐηνίου ἐν θώκῳ, ἐλθόντες οἱ παῖζοντο, καὶ λόγους ἄλλους ἐποιεῦντο, ἐς ὃ κατέβαινον συλλυπεύμενοι τῷ πάθεϊ. ταύτῃ δὲ ὑπάγοντες, εἰρώτεον "τίνα δίκην ἂν ἔλοιτο, εἰ

Quam pœnam Apolloniatæ oraculi jussu Euenio dederint. Idem clarus arte vaticinandi.

" ἐθέλοιεν Ἀπολλωνιῆται δίκας ὑποστῆναι δώσειν τῶν
" ἐποίησαν." Ὁ δὲ, οὐκ ἀκηκοὼς τὸ θεοπρόπιον, εἵλετο,
εἰπας· " εἰ τίς οἱ δοίη ἀγροὺς τῶν ἀστῶν, ὀνομάσας τοῖσι
" ἥπίστατο εἶναι καλλίστους δύο κλήρους τῶν ἐν τῇ Ἀπολ-
" λωνίῃ· καὶ οἴκησιν πρὸς τούτοισι, τὴν ἥδεε καλλίστην ἐοῦ-
" σαν τῶν ἐν τῇ πόλι· τουτέων δὲ, ἔφη, ἐπήκοος γενό-
" μενος, τοῦ λοιποῦ ἀμήνιτος εἶναι, καὶ δίκην οἱ ταύτην
" ἀποχρᾶν γενομένην." Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, οἱ δὲ πάρ-
" ροι εἶπαν ὑπολαβόντες· " Εὐήνιε, ταύτην δίκην Ἀπολ-
" λωνιῆται τῆς ἐκτυφλώσιος ἐκτίνουσί τοι κατὰ τὰ θεοπρό-
" πια τὰ γενόμενα." Ὁ μὲν δὴ πρὸς ταῦτα δεινὰ ἐποιέε-
" το, ἐνθεῦτεν πυθόμενος τὸν πάντα λόγον, ὡς ἐξαπατη-
θείς· οἱ δὲ, πριάμενοι παρὰ τῶν ἐκτημένων, διδοῦσί οἱ τὰ εἵ-
λετο. καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα ἔμφυτον μαντικὴν εἶχε, ὥστε
καὶ οὐνομαστὸς γενέσθαι.

Hujus Eunii filius Diïphonus, Græcæ classis tum vates,

XCV. Τούτου δὴ ὁ Δηΐφονος ἐὼν παῖς τοῦ Εὐηνίου,
ἀγόντων Κορινθίων, ἐμαντεύετο τῇ στρατιῇ. Ἦδη δὲ καὶ
τόδε ἤκουσα, ὡς ὁ Δηΐφονος ἐπιβατεύων τοῦ Εὐηνίου οὐνό-
ματος, ἐξελάμψανε ἐπιὼν τὴν Ἑλλάδα ἔργα, οὐκ ἐὼν Εὐη-
νίου παῖς.

postquam sacris factis perlitasset, Græci Samum versus provehuntur. Audito hostem appropinquare, Xerxis classiarii, Samo relicta [8. 130.] ad Mycalen, ubi copiæ regis pedestres castra habebant, se conferunt.

XCVI. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς ἐκαλλιέρησε, ἀνῆγον τὰς
νῆας ἐκ τῆς Δήλου πρὸς τὴν Σάμον. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο τῆς
Σαμίης πρὸς Καλάμοισι, οἱ μὲν αὐτοῦ ὁρμισάμενοι κατὰ
τὸ Ἡραῖον τὸ ταύτῃ. παρεσκευάζοντο ἐς ναυμαχίην. οἱ δὲ
Πέρσαι, πυθόμενοί σφεας προσπλέειν, ἀνῆγον καὶ αὐτοὶ
πρὸς τὴν ἤπειρον τὰς νῆας τὰς ἄλλας, τὰς δὲ Φοινίκων
ἀπῆκαν ἀποπλέειν. βουλευομένοισι γάρ σφι ἐδόκεε ναυμα-
χίην μὴ ποιέεσθαι· οὐ γὰρ ὦν ἐδόκεον ὁμοῖοι εἶναι. ἐς δὲ
τὴν ἤπειρον ἀπέπλεον, ὅκως ἔωσι ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατὸν τὸν
σφέτερον, ἐόντα ἐν τῇ Μυκάλῃ· ὃς, κελεύσαντος Ξέρξεω, κα-
ταλελειμμένος τοῦ ἄλλου στρατοῦ, Ἰωνίην ἐφύλασσε. τοῦ
πλῆθος μὲν ἓξ μυριάδες· ἐστρατήγεε δὲ αὐτοῦ Τιγράνης,

κάλλεΐ τε καὶ μεγάθεϊ ὑπερφέρων Περσέων. Ὑπὸ τοῦτον μὲν δὴ τὸν στρατὸν ἐβουλεύσαντο καταφυγόντες οἱ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγοὶ ἀνειρύσαι τὰς νῆας, καὶ περιβαλέσθαι ἔρκος, ἔρυμα τῶν νεῶν, καὶ σφέων αὐτέων κρησφύγετον.

XCVII. Ταῦτα βουλευσάμενοι, ἀνήγοντο. ἀπικόμενοι δὲ παρὰ τὸ τῶν Ποτνιέων ἱρὸν τῆς Μυκάλης ἐς Γαίσωνά τε καὶ Σκολοπόεντα, τῇ Δήμητρος Ἐλευσινίης ἐστὶν ἱρὸν, τὸ Φίλιστος ὁ Πασικλῆος ἱδρύσατο, Νείλεῳ τῷ Κόδρου ἐπισπόμενος ἐπὶ Μιλήτου κτιστύν· ἐνθαῦτα τάς τε νῆας ἀνείρυσαν, καὶ περιεβάλοντο ἔρκος καὶ λίθων καὶ ξύλων, δένδρεα ἐκκόψαντες ἥμερα, καὶ σκόλοπας περὶ τὸ ἔρκος κατέπηξαν. καὶ παρεσκευάδατο ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ ὡς νικήσοντες· ἐπ' ἀμφότερα ἐπιλεγόμενοι γὰρ παρεσκευάδατο. Ibi naves subductæ valloque munitæ.

XCVIII. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὡς ἐπύθοντο οἰχωκότας τοὺς βαρβάρους ἐς τὴν ἤπειρον, ἤχθοντο ὡς ἐκπεφευγότων· ἐν ἀπορίῃ τε εἴχοντο ὅ τι ποιέωσι, εἴτε ἀπαλλάσσωνται ὀπίσω, εἴτε καταπλέωσι ἐπ' Ἑλλησπόντου. τέλος δ' ἔδοξε τουτέων μὲν μηδέτερα ποιέειν, ἐπιπλέειν δὲ ἐπὶ τὴν ἤπειρον. παρασκευασάμενοι ὦν ἐς ναυμαχίην καὶ ἀποβάδρας καὶ τὰ ἄλλα ὅσων ἔδεε, ἔπλεον ἐπὶ τῆς Μυκάλης. Ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἐγίνοντο τοῦ στρατοπέδου, καὶ οὐδεὶς ἐφαίνετό σφι ἐπαναγόμενος, ἀλλὰ ὥρων νῆας ἀνελκυσμένας ἔσω τοῦ τείχεος, πολλὸν δὲ πεζὸν παρακεκριμένον παρὰ τὸν αἰγιαλόν· ἐνθαῦτα πρῶτον μὲν ἐν τῇ νηῒ παραπλέων, ἐγχρίμψας τῷ αἰγιαλῷ τὰ μάλιστα Λευτυχίδης, ὑπὸ κήρυκος προηγόρευε τοῖσι Ἰωσι λέγων· "Ἄνδρες Ἴωνες, ὅσοι ὑμέων τυγχάνουσι ἐπακούοντες, μάθετε τὰ λέγω· πάντως γὰρ οὐδὲν συνήσουσι Πέρσαι τῶν ἐγὼ ὑμῖν ἐντέλλομαι. ἐπεὰν συμμίσγωμεν, μεμνῆσθαί τινα χρὴ ἐλευθερίης μὲν πάντων πρῶτον, μετὰ δὲ, τοῦ συνθήματος Ἥβης. καὶ τάδε ἴστω καὶ ὁ μὴ ἐσακούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἐπακούσαντος." οὗτος δὴ οὗτος ἐὼν τυγχάνει νόος τοῦ πρήγματος καὶ ὁ Θε- Secutis Græcis, Leotychides primum Iones in barbarorum exercitu militantes ad deficiendum sollicitat,

μιστοκλῆος ὁ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ. ἢ γὰρ δὴ λαθόντα τὰ ῥήματα τοὺς βαρβάρους ἔμελλε τοὺς Ἴωνας πείσειν, ἢ ἔπειτα ἀνενειχθέντα ἐς τοὺς βαρβάρους, ποιήσειν ἀπίστους τοῖσι Ἕλλησι.

post milite in littus educto, aciem instruit. Quæ dum fiunt, Persæ Ionibus diffidentes, et Samiis arma auferunt, et Milesios e castris removent.

XCIX. Λευτυχίδεω δὲ ταῦτα ὑποθεμένου, δεύτερα δὴ τάδε ἐποίευν οἱ Ἕλληνες. προσσχόντες τὰς νῆας, ἀπέβησαν ἐς τὸν αἰγιαλόν· καὶ οὗτοι μὲν ἐτάσσοντο. Οἱ δὲ Πέρσαι, ὡς εἶδον τοὺς Ἕλληνας παρασκευαζομένους ἐς μάχην, καὶ τοῖσι Ἴωσι παραινέσαντας, τοῦτο μὲν, ὑπονοήσαντες τοὺς Σαμίους τὰ Ἑλλήνων φρονέειν, ἀπαιρέονται τὰ ὅπλα. οἱ γὰρ ὦν Σάμιοι, ἀπικομένων Ἀθηναίων αἰχμαλώτων ἐν τῇσι νηυσὶ τῶν βαρβάρων, τοὺς ἔλαχον ἀνὰ τὴν Ἀττικὴν λελειμμένους οἱ Ξέρξεω, τούτους λυσάμενοι πάντας, ἀποπέμπουσι ἐποδιάσαντες ἐς τὰς Ἀθήνας· τῶν εἵνεκεν οὐκ ἥκιστα ὑποψίην ἔχον, πεντακοσίας κεφαλὰς τῶν Ξέρξεω πολεμίων λυσάμενοι. τοῦτο δὲ, τὰς διόδους τὰς ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης φερούσας προστάσσουσι τοῖσι Μιλησίοισι φυλάσσειν, ὡς ἐπισταμένοισι δῆθεν μάλιστα τὴν χώρην. ἐποίευν δὲ τούτου εἵνεκεν, ἵνα ἐκτὸς τοῦ στρατοπέδου ἔωσι. τούτους μὲν Ἰώνων, τοῖσι καὶ κατεδόκεον νεοχμὸν ἄν τι ποιέειν, δυνάμιος ἐπιλαβομένοισι, τρόποισι τοιούτοισι προεφυλάσσοντο οἱ Πέρσαι. αὐτοὶ δὲ συνεφόρησαν τὰ γέρρα ἕρκος εἶναί σφι.

Interim omen Græcis divinitus accidit, Mardonium in Bœotia vinci: quo militum animi mirum in modum firmantur.

C. Ὡς δὲ ἄρα παρεσκευάδατο τοῖσι Ἕλλησι, προσήϊσαν πρὸς τοὺς βαρβάρους. ἰοῦσι δέ σφι φήμη τε ἐσέπτατο ἐς τὸ στρατόπεδον πᾶν, καὶ κηρυκήϊον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματωγῆς κείμενον. ἡ δὲ φήμη διῆλθέ σφι ὧδε, ὡς οἱ Ἕλληνες τὴν Μαρδονίου στρατιὴν νικῷεν ἐν Βοιωτοῖσι μαχόμενοι. Δῆλα δὴ πολλοῖσι τεκμηρίοισί ἐστι τὰ θεῖα τῶν πρηγμάτων· εἰ καὶ τότε τῆς αὐτῆς ἡμέρης συμπιπτούσης τοῦ τε ἐν Πλαταιῇσι καὶ τοῦ ἐν Μυκάλῃ μέλλοντος ἔσεσθαι τρώματος, φήμη τοῖσι Ἕλλησι τοῖσι ταύτῃ ἐσαπίκετο, ὥστε

θαρσῆσαί τε τὴν στρατιὴν πολλῷ μᾶλλον, καὶ ἐθέλειν προθυμότερον κινδυνεύειν.

CI. Καὶ τόδε ἕτερον συνέπεσε γενόμενον, Δήμητρος τεμένεα Ἐλευσινίης παρὰ ἀμφοτέρας τὰς συμβολὰς εἶναι. καὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Πλαταιΐδι παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον ἐγένετο, (ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται) ἡ μάχη, καὶ ἐν Μυκάλῃ ἔμελλε ὡσαύτως ἔσεσθαι. γεγονέναι δὲ νίκην τῶν μετὰ Παυσανίεω Ἑλλήνων, ὀρθῶς σφι ἡ φήμη συνέβαινε ἐλθοῦσα· τὸ μὲν γὰρ ἐν Πλαταιῇσι πρωΐ ἔτι τῆς ἡμέρης ἐγίνετο· τὸ δὲ ἐν Μυκάλῃ, περὶ δείλην. ὅτι δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρης συνέβαινε γίνεσθαι, μηνός τε τοῦ αὐτοῦ, χρόνῳ οὐ πολλῷ σφι ὕστερον δῆλα ἀναμανθάνουσι ἐγίνετο. Ἦν δὲ ἀρρωδίη σφι πρὶν τὴν φήμην ἐσαπικέσθαι, οὔ τι περὶ σφέων αὐτέων οὕτω, ὡς τῶν Ἑλλήνων, μὴ περὶ Μαρδονίῳ πταίσῃ ἡ Ἑλλάς. ὡς μέντοι ἡ κληδὼν αὕτη σφι ἐσέπτατο, μᾶλλόν τι καὶ τάχυτερον τὴν πρόσοδον ἐποιεῦντο. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι ἔσπευδον ἐς τὴν μάχην, ὡς σφι καὶ αἱ νῆσοι καὶ ὁ Ἑλλήσποντος ἄεθλα προέκειτο.

CII. Τοῖσι μέν νυν Ἀθηναίοισι καὶ τοῖσι προσεχέσι τούτοισι τεταγμένοισι, μέχρι κου τῶν ἡμισέων, ἡ ὁδὸς ἐγίνετο κατ' αἰγιαλόν τε καὶ ἄπεδον χῶρον· τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι, καὶ τοῖσι ἐπεξῆς τούτοισι τεταγμένοισι, κατά τε χαράδρην καὶ οὔρεα. ἐν ᾧ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι περιήϊσαν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ κέρεϊ ἔτι καὶ δὴ ἐμάχοντο. Ἕως μέν νυν τοῖσι Πέρσῃσι ὄρθια ἦν τὰ γέρρα, ἠμύνοντό τε καὶ οὐδὲν ἔλασσον εἶχον τῇ μάχῃ. ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν προσεχέων ὁ στρατὸς, ὅκως ἑωυτῶν γένηται τὸ ἔργον, καὶ μὴ Λακεδαιμονίων, παρακελευσάμενοι, ἔργου εἴχοντο προθυμότερον, ἐνδεῦτεν ἤδη ἑτεροιοῦτο τὸ πρῆγμα. διωσάμενοι γὰρ τὰ γέρρα οὗτοι, φερόμενοι ἐσέπεσον ἀλέες ἐς τοὺς Πέρσας· οἱ δὲ δεξάμενοι, καὶ χρόνον συχνὸν ἀμυνόμενοι, τέλος ἔφευγον ἐς τὸ τεῖχος. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Τροιζήνιοι, οὕτω γὰρ ἔσαν ἐπεξῆς τεταγ-

Prœlium fit acerrimum. Barbari maxima cum strage fugati: e ducibus cæsi Mardontes et Tigranes.

μένοι, συνεπισπόμενοι, συνεσέπιπτον ἐς τὸ τεῖχος. ὡς δὲ καὶ τὸ τεῖχος ἁραίρητο, οὔτ' ἔτι πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο οἱ βάρβαροι, πρὸς φυγήν τε ὥρμεατο οἱ ἄλλοι, πλὴν Περσέων. οὗτοι δὲ, κατ' ὀλίγους γινόμενοι, ἐμάχοντο τοῖσι αἰεὶ ἐς τὸ τεῖχος ἐσπίπτουσι Ἑλλήνων. καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν Περσικῶν δύο μὲν ἀποφεύγουσι, δύο δὲ τελευτῶσι· Ἀρταΰντης μὲν, καὶ Ἰθαμίτρης, τοῦ ναυτικοῦ στρατηγέοντες, ἀποφεύγουσι· Μαρδόντης δὲ καὶ ὁ τοῦ πεζοῦ στρατηγὸς Τιγράνης, μαχόμενοι τελευτῶσι.

Quid Iones ad cladem eorum augendam contulerint.

CIII. Ἔτι δὲ μαχομένων τῶν Περσέων, ἀπίκοντο Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ μετ' αὐτέων, καὶ τὰ λοιπὰ συνδιεχείριζον. Ἔπεσον δὲ καὶ αὐτέων τῶν Ἑλλήνων συχνοὶ ἐνθαῦτα· ἄλλοι τε, καὶ Σικυώνιοι, καὶ στρατηγὸς Περίλεως. Τῶν δὲ Σαμίων οἱ στρατευόμενοι, ἐόντες τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ Μηδικῷ, καὶ ἀπαραιρημένοι τὰ ὅπλα, ὡς εἶδον αὐτίκα κατ' ἀρχὰς γινομένην ἑτεραλκέα τὴν μάχην, ἔρδον ὅσον ἐδυνέατο, προσωφελέειν ἐθέλοντες τοῖσι Ἕλλησι. Σαμίους δὲ ἰδόντες οἱ ἄλλοι Ἴωνες ἄρξαντας, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ἀποστάντες ἀπὸ Περσέων, ἐπέδεντο τοῖσι βαρβάροισι.

Ionia a Persis iterum desciscit.

CIV. Μιλησίοισι δὲ προστέτακτο μὲν τῶν Περσέων τὰς ὁδοὺς τηρεῖν, σωτηρίης εἵνεκά σφι· ὡς, ἢν ἄρα σφέας καταλαμφθέωσι οἷά περ κατέλαβε, ἔχοντες ἡγεμόνας, σώζωνται ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης. ἐτάχθησαν μέν νυν ἐπὶ τοῦτο τὸ πρῆγμα οἱ Μιλήσιοι. τούτου τε εἵνεκεν, καὶ ἵνα μὴ παρεόντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ τι νεοχμὸν ποιέοιεν. οἱ δὲ πᾶν τὸ ἐναντίον τοῦ προστεταγμένου ἐποίεον· ἄλλως τε κατηγεόμενοί σφι ὁδοὺς φεύγουσι, αἳ δὴ ἔφερον ἐς τοὺς πολεμίους, καὶ τέλος αὐτοί σφι ἐγίνοντο κτείνοντες πολεμιώτατοι. Οὕτω δὴ τὸ δεύτερον Ἰωνίη ἀπὸ Περσέων ἀπέστη.

Qui inter Græcos fortitudine excelluerint.

CV. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ μάχῃ Ἑλλήνων ἠρίστευσαν Ἀθηναῖοι· καὶ Ἀθηναίων, Ἑρμόλυκος ὁ Εὐδούνου, ἀνὴρ παγκράτιον ἐπασκήσας. τοῦτον δὲ τὸν Ἑρμόλυκον κατέλαβε ὕστερον τουτέων, πολέμου ἐόντος Ἀθηναίοισί τε καὶ Κα-

ρυστίοισι, ἐν Κύρνῳ τῆς Καρυστίης χώρης ἀποθανόντα ἐν μάχῃ, κεῖσθαι ἐπὶ Γεραιστῷ. Μετὰ δὲ Ἀθηναίους, Κορίνθιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Σικυώνιοι ἠρίστευσαν.

CVI. Ἐπεί τε δὲ κατεργάσαντο οἱ Ἕλληνες τοὺς πολλοὺς, τοὺς μὲν μαχομένους, τοὺς δὲ καὶ φεύγοντας τῶν βαρβάρων, τὰς νῆας ἐνέπρησαν, καὶ τὸ τεῖχος ἅπαν, τὴν λείην προεξαγαγόντες ἐς τὸν αἰγιαλόν· καὶ θησαυρούς τινας χρημάτων εὗρον. ἐμπρήσαντες δὲ τὸ τεῖχος καὶ τὰς νῆας, ἀπέπλεον. Ἀπικόμενοι δὲ ἐς Σάμον οἱ Ἕλληνες, ἐβουλεύοντο περὶ ἀναστάσιος τῆς Ἰωνίης, καὶ ὅπη χρεὸν εἴη τῆς Ἑλλάδος κατοικίσαι, τῆς αὐτοὶ ἐγκρατέες ἔσαν· τὴν δὲ Ἰωνίην ἀπεῖναι τοῖσι βαρβάροισι. ἀδύνατον γὰρ ἐφαίνετό σφι εἶναι ἑωυτούς τε Ἰώνων προκατῆσθαι, φρουρέοντας τὸν πάντα χρόνον· καὶ, ἑωυτῶν μὴ προκατημένων, Ἴωνας οὐδεμίην ἐλπίδα ἔχον χαίροντας πρὸς τῶν Περσέων ἀπαλλάξειν. Πρὸς ταῦτα Πελοποννησίων μὲν τοῖσι ἐν τέλεϊ ἐοῦσι ἐδόκεε τῶν μηδισάντων ἐθνέων τῶν Ἑλληνικῶν τὰ ἐμπόρια ἐξαναστήσαντας, δοῦναι τὴν χώρην Ἴωσι ἐνοικῆσαι· Ἀθηναίοισι δὲ οὐκ ἐδόκεε ἀρχὴν, Ἰωνίην γενέσθαι ἀνάστατον, οὐδὲ Πελοποννησίους περὶ τῶν σφετέρων ἀποικιέων βουλεύειν. ἀντιτεινόντων δὲ τουτέων, προθύμως εἶξαν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ οὕτω δὴ Σαμίους τε καὶ Χίους καὶ Λεσβίους, καὶ τοὺς ἄλλους νησιώτας, οἳ ἔτυχον συστρατευόμενοι τοῖσι Ἕλλησι, ἐς τὸ συμμαχικὸν ἐποιήσαντο, πίστι τε καταλαβόντες καὶ ὁρκίοισι, ἐμμένειν τε καὶ μὴ ἀποστήσεσθαι. τούτους δὲ καταλαβόντες ὁρκίοισι, ἔπλεον τὰς γεφύρας λύσοντες· ἔτι γὰρ ἐδόκεον ἐντεταμένας εὑρήσειν. οὗτοι μὲν δὴ ἐπ' Ἑλλησπόντου ἔπλεον.

Classe barbarorum castrisque conflagratis ac præda coacta, Græci in Samum revertuntur. Deliberatur de libertate Ionum firmanda. Insulani in fœdus recepti.

CVII. Τῶν δὲ ἀποφυγόντων βαρβάρων, ἐς τὰ ἄκρα τε τῆς Μυκάλης κατειληθέντων, ἐόντων οὐ πολλῶν, ἐγίνετο πομπὴ ἐς Σάρδις. πορευομένων δὲ, κατ' ὁδὸν Μασίστης, ὁ Δαρείου, παραπυχὼν τῷ πάθεϊ τῷ γεγονότι, τὸν στρατηγὸν Ἀρταΰντην ἔλεγε πολλά τε καὶ κακὰ, ἄλλα τε καὶ γυναικὸς

Exercitus Persici reliquiæ Sardes se recipiunt. Rixa hoc in itinere inter Masistam, Xerxis fra-

trem, et Artayntam, ducem Persarum, illius propemodum cæde transacta.

κακίω φὰς αὐτὸν εἶναι, τοιαῦτα στρατηγήσαντα, καὶ ἄξιον εἶναι παντὸς κακοῦ, τὸν βασιλῆος οἶκον κακώσαντα. παρὰ δὲ τοῖσι Πέρσῃσι, γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι, δεινὸς μέγιστός ἐστι. ὁ δὲ, ἐπεὶ πολλὰ ἤκουσε, δεινὰ ποιεύμενος, σπᾶται ἐπὶ τὸν Μασίστην τὸν ἀκινάκεα, ἀποκτεῖναι θέλων. καί μιν ἐπιθέοντα φρασθεὶς Ξεναγόρης ὁ Πηξίλεω, ἀνὴρ Ἁλικαρνησσεὺς, ὄπισθε ἐστεὼς αὐτοῦ Ἀρταΰντεω, ἁρπάζει μέσον, καὶ ἐξάρας, παίει ἐς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτῳ οἱ δορυφόροι Μασίστεω προέστησαν. ὁ δὲ Ξεναγόρης ταῦτα ἐργάστο, χάριτα αὐτῷ τε Μασίστῃ τιθέμενος καὶ Ξέρξῃ, ἐκσώζων τὸν ἀδελφεὸν τὸν ἐκείνου· καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Ξεναγόρης πάσης ἧρξε Κιλικίης, δόντος βασιλῆος. τῶν δὲ κατ' ὁδὸν πορευομένων, οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο τουτέων, ἀλλ' ἀπικνέονται ἐς Σάρδις. Ἐν δὲ τῇσι Σάρδισι ἐτύγχανε ἐὼν βασιλεὺς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐπεί τε ἐξ Ἀθηνέων, προσπταίσας τῇ ναυμαχίῃ, φυγὼν ἀπίκετο.

Digressio de Xerxis post expeditionem Græcam amoribus, regiæ familiæ funestissimis. Xerxes amore irretitus primum uxoris Masistæ post filiæ ejus, Dario, ipsius regis filio, in matrimonium datæ.

CVIII. Τότε δὴ ἐν τῇσι Σάρδισι ἐὼν ἄρα, ἔρα τῆς Μασίστεω γυναικὸς, ἐούσης καὶ ταύτης ἐνθαῦτα. ὡς δέ οἱ προσπέμποντι οὐκ ἐδύνατο καταεργασθῆναι, οὐδὲ βίῃ προσέφερε, προμηθεόμενος τὸν ἀδελφεὸν Μασίστην· (τὠυτὸ δὲ τοῦτο ἔχε καὶ τὴν γυναῖκα· εὖ γὰρ ἐπίστατο βίης οὐ τευξομένη· (ἐνθαῦτα δὴ Ξέρξης ἐργόμενος τῶν ἄλλων, πρήσσει τὸν γάμον τοῦτον τῷ παιδὶ τῷ ἑωυτοῦ Δαρείῳ, θυγατέρα τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ Μασίστεω· δοκέων αὐτὴν μᾶλλον λάμψεσθαι, ἢν ταῦτα ποιήσῃ. ἁρμόσας δὲ, καὶ τὰ νομιζόμενα ποιήσας, ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ τε ἀπίκετο, καὶ ἠγάγετο ἐς ἑωυτοῦ Δαρείῳ τὴν γυναῖκα, οὕτω δὴ τῆς Μασίστεω μὲν γυναικὸς ἐπέπαυτο· ὁ δὲ, διαμειψάμενος, ἤρα τε καὶ ἐτύγχανε τῆς Δαρείου μὲν γυναικὸς, Μασίστεω δὲ θυγατρός· οὔνομα δὲ τῇ γυναικὶ ταύτῃ ἦν Ἀρταΰντη.

CIX. Χρόνου δὲ προϊόντος, ἀνάπυστα γίνεται τρόπῳ τοιῷδε. ἐξυφήνασα Ἄμηστρις, ἡ Ξέρξεω γυνὴ, φᾶρος μέγα τε

καὶ ποικίλον καὶ θεὸς ἄξιον, διδοῖ Ξέρξῃ. ὁ δὲ, ἡσθεὶς, περιβάλλεταί τε καὶ ἔρχεται παρὰ τὴν Ἀρταΰντην. ἡσθεὶς δὲ καὶ ταύτῃ, ἐκέλευσε αὐτὴν αἰτῆσαι ὅ τι βούλεταί οἱ γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑπουργημένων· πάντα γὰρ τεύξεσθαι αἰτήσασαν. τῇ δὲ κακῶς γὰρ ἔδεε πανοικίῃ γενέσθαι, πρὸς ταῦτα εἶπε Ξέρξῃ· "Δώσεις μοι τὸ ἄν σε αἰτήσω;" ὁ δὲ, πᾶν μᾶλλον δοκέων κείνην αἰτῆσαι, ὑπισχνέετο καὶ ὤμοσε. ἡ δὲ, ὡς ὤμοσε, ἀδεῶς αἰτέει τὸ φᾶρος. Ξέρξης δὲ παντοῖος ἐγίνετο, οὐ βουλόμενος δοῦναι· κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν, φοβεόμενος δὲ Ἀμηστρίν, μὴ καὶ πρὸν κατεικαζούσῃ τὰ γινόμενα, οὕτω ἐπευρεθῇ πρήσσων· ἀλλὰ πόλις τε ἐδίδου, καὶ χρυσὸν ἄπλετον, καὶ στρατὸν τοῦ ἔμελλε οὐδεὶς ἄρξειν ἀλλ' ἢ ἐκείνη· Περσικὸν δὲ κάρτα ὁ στρατὸς δῶρον. ἀλλ', οὐ γὰρ ἔπειθε, διδοῖ τὸ φᾶρος. ἡ δὲ, περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ δώρῳ, ἐφόρεέ τε καὶ ἀγάλλετο· καὶ ἡ Ἀμηστρις πυνθάνεταί μιν ἔχουσαν.

Amestridis reginæ atrox zelotypia,

CX. Μαθοῦσα δὲ τὸ ποιεύμενον, τῇ μὲν γυναικὶ ταύτῃ οὐκ ἔχε ἔγκοτον· ἡ δὲ, ἐλπίζουσα τὴν μητέρα αὐτῆς εἶναι αἰτίην, καὶ ταῦτα ἐκείνην πρήσσειν, τῇ Μασίστεω γυναικὶ ἐβούλευε ὄλεθρον. φυλάξασα δὲ τὸν ἄνδρα τὸν ἑωυτῆς Ξέρξεω βασιλήϊον δεῖπνον προτιθέμενον· (τοῦτο δὲ τὸ δεῖπνον παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο βασιλεύς· οὔνομα δὲ τῷ δείπνῳ τούτῳ, Περσιστὶ μὲν, τυκτὰ, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, τέλειον· τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται μοῦνον βασιλεὺς, καὶ Πέρσας δωρέεται· (ταύτην δὴ τὴν ἡμέρην φυλάξασα ἡ Ἀμηστρις, χρήζει τοῦ Ξέρξεω, δοθῆναί οἱ τὴν Μασίστεω γυναῖκα. ὁ δὲ δεινόν τε καὶ ἀνάρσιον ἐποιέετο, τοῦτο μὲν, ἀδελφεοῦ γυναῖκα παραδοῦναι, τοῦτο δὲ, ἀναιτίην ἐοῦσαν τοῦ πρήγματος τούτου· συνῆκε γὰρ τοῦ εἵνεκεν ἐδέετο.

CXI. Τέλος μέντοι, κείνης τε λιπαρεούσης, καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξεργόμενος, ὅτι ἀτυχήσαι τὸν χρῄζοντα οὔ σφι δυνατόν ἐστι βασιληΐου δείπνου προκειμένου, κάρτα δὴ ἀέκων

καταινέει· καὶ παραδοὺς, ποιέει ὧδε. τὴν μὲν κελεύει ποιέειν
τὰ βούλεται· ὁ δὲ, μεταπεμψάμενος τὸν ἀδελφεὸν, λέγει
τάδε· " Μασίστα, σὺ εἰς Δαρείου τε παῖς, καὶ ἐμὸς ἀδελ-
" φεός· πρὸς δ' ἔτι τούτοισι, καὶ εἷς ἀνὴρ ἀγαθός. γυναικὶ
" δὴ ταύτῃ τῇ νῦν συνοικέεις, μὴ συνοίκεε· ἀλλά τοι ἀντ'
" αὐτῆς ἐγὼ δίδωμι Δυγατέρα τὴν ἐμήν. ταύτῃ συνοίκεε·
" τὴν δὲ νῦν ἔχεις, οὐ γὰρ δοκέει ἐμοὶ, μὴ ἔχε γυναῖκα." 10
Ὁ δὲ Μασίστης ἀποθωμάσας τὰ λεγόμενα, λέγει τάδε·
" Ὦ δέσποτα, τίνα μοι λόγον λέγεις ἄχρηστον, κελεύων
" με γυναῖκα, ἐκ τῆς μοι παῖδες νεηνίαι τέ εἰσι τρεῖς, καὶ
" Δυγατέρες, τῶν καὶ σὺ μίην τῷ παιδὶ τῷ σεωυτοῦ ἠγά-
" γεο γυναῖκα· αὐτή τέ μοι κατὰ νόον τυγχάνει κάρτα 15
" ἐοῦσα· ταύτην με κελεύεις μετέντα, Δυγατέρα τὴν σεωυ-
" τοῦ γῆμαι· ἐγὼ δὲ, βασιλεῦ, μέγα μὲν ποιεῦμαι ἀξιεύ-
" μενος Δυγατρὸς τῆς σῆς, ποιήσω μέντοι τουτέων οὐδέτε-
" ρα· σὺ δὲ μηδαμῶς βιῶ, πρήγματος τοιοῦδε δεόμενος. ἀλ-
" λὰ τῇ τε σῇ Δυγατρὶ ἀνὴρ ἄλλος φανήσεται ἐμεῦ οὐδὲν 20
" ἧσσων, ἔμέ τε ἔα γυναικὶ τῇ ἐμῇ συνοικέειν." Ὁ μὲν
" δὴ τοιούτοισι ἀμείβεται· Ξέρξης δὲ θυμωθεὶς, λέγει τά-
δε· " Οὕτω δή τοι, Μασίστα, πέπρηκται· οὔτε γὰρ ἂν τοι
" δώσω Δυγατέρα τὴν ἐμὴν γῆμαι, οὔτε ἐκείνῃ πλεῦνα χρό-
" νον συνοικήσεις· ὡς μάθῃς τὰ διδόμενα δέκεσθαι." Ὁ 25
δὲ, ὡς ταῦτα ἤκουσε, εἶπας τοσόνδε, ἐχώρεε ἔξω· " Δέσ-
" ποτα, οὐ δή κώ με ἀπώλεσας;"

crudelitasque in uxorem Masistæ horribilis.

CXII. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ διὰ μέσου χρόνῳ ἐν, τῷ Ξέρξης τῷ ἀδελφεῷ διελέγετο, ἡ Ἀμηστρις μεταπεμψαμένη τοὺς δορυφόρους τοῦ Ξέρξεω, διαλυμαίνεται τὴν γυναῖκα τὴν Μασίστεω· τούς τε μαζοὺς ἀποταμοῦσα, κυσὶ προέβαλε, καὶ ῥῖνα, καὶ ὦτα, καὶ χεῖλεα· καὶ γλῶσσαν ἐκταμοῦσα, ἐς οἶκόν μιν ἀποπέμπει διαλελυμασμένην.

Hinc turbæ exortæ, Xerxis reg.

CXIII. Ὁ δὲ Μασίστης, οὐδέν κω ἀκηκοὼς τουτέων, ἑλπόμενος δέ τί οἱ κακὸν εἶναι, ἐσπίπτει δρόμῳ ἐς τὰ οἰ-

κία. ἰδὼν δὲ διεφθαρμένην τὴν γυναῖκα, αὐτίκα μετὰ ταῦτα συμβουλευσάμενος τοῖσι παισὶ, ἐπορεύετο ἐς Βάκτρα σύν τε τοῖσι ἑωυτοῦ υἱοῖσι, καὶ δὴ κού τισι καὶ ἄλλοισι, ὡς ἀποστήσων νομὸν τὸν Βάκτριον, καὶ ποιήσων τὰ μέγιστα κακῶν βασιλῆϊ· τά περ ἂν καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, εἴπερ ἔφθη ἀναβὰς ἐς τοὺς Βακτρίους καὶ τοὺς Σάκας· καὶ γὰρ ἔστεργόν τε μιν, καὶ ἦν ὕπαρχος τῶν Βακτρίων. ἀλλὰ γὰρ Ξέρξης, πυθόμενος ταῦτα ἐκεῖνον πρήσσοντα, πέμψας ἐπ' αὐτὸν στρατιὴν, ἐν τῇ ὁδῷ κατέκτεινε αὐτόν τε ἐκεῖνον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τὴν στρατιὴν τὴν ἐκείνου. Κατὰ μὲν τὸν ἔρωτα τὸν Ξέρξεω, καὶ τὸν Μασίστεω θάνατον, τοσαῦτα ἐγένετο.

no graves futuræ, nisi Masistæ ejusque filiorum nece compositæ fuissent.

CXIV. Οἱ δὲ ἐκ Μυκάλης ὁρμηθέντες Ἕλληνες ἐπ' Ἑλλησπόντου, πρῶτον μὲν περὶ Λεκτὸν ὅρμεον, ὑπὸ ἀνέμων ἀπολαμφθέντες· ἐνθεῦτεν δὲ ἀπίκοντο ἐς Ἄβυδον, καὶ τὰς γεφύρας εὗρον διαλελυμένας, τὰς ἐδόκεον εὑρήσειν ἔτι ἐντεταμένας· καὶ τουτέων οὐκ ἥκιστα εἵνεκεν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀπίκοντο. τοῖσι μέν νυν ἀμφὶ Λευτυχίδεα Πελοποννησίοισι ἔδοξε ἀποπλέειν ἐς τὴν Ἑλλάδα· Ἀθηναίοισι δὲ, καὶ Ξανθίππῳ τῷ στρατηγῷ, αὐτοῦ ὑπομείναντας, πειρᾶσθαι τῆς Χερσονήσου. Οἱ μὲν δὴ ἀπέπλεον· Ἀθηναῖοι δὲ, ἐκ τῆς Ἀβύδου διαβαλόντες ἐς τὴν Χερσόνησον, Σηστὸν ἐπολιόρκεον.

Græcorum classe in Hellespontum ad pontes rescindendos profecta, cum eos jam solutos deprehendissent [8, 117.] Peloponnesii in Græciam revertuntur: Athenienses ad Sestum oppugnandam se convertunt,

CXV. Ἐς δὲ τὴν Σηστὸν ταύτην, ὡς ἐόντος ἰσχυροτάτου τοῦ τείχεος τῶν ταύτῃ, συνῆλθον ὡς ἤκουσαν παρεῖναι τοὺς Ἕλληνας ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ἔκ τε τῶν ἄλλων τῶν περιοικίδων, καὶ δὴ καὶ ἐκ Καρδίης πόλιος Οἰόβαζος, ἀνὴρ Πέρσης, ὃς τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων ὅπλα ἐνθαῦτα ἦν κεκομικώς. ἔχον δὲ ταύτην ἐπιχώριοι Αἰολέες, συνῆσαν δὲ Πέρσαι τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων συχνὸς ὅμιλος.

quo ingens Persarum numerus, quod cætera Chersonesi oppida parum munita essent, confluxerat.

CXVI. Ἐτυράννευε δὲ τούτου τοῦ νομοῦ Ξέρξεω ὕπαρχος Ἀρταΰκτης, ἀνὴρ μὲν Πέρσης, δεινὸς δὲ καὶ ἀτάσ-

Præfectus Sesto a rege Artayctes,

homo impius inque Protesilaum heroëm contumeliosus.

θηλος. ὃς καὶ βασιλῆα ἐλαύνοντα ἐπ' Ἀθήνας ἐξηπάτησε, τὰ Πρωτεσίλεω τοῦ Ἰφίκλου χρήματα ἐξ Ἐλαιοῦντος ὑφελόμενος. ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος τε, καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν, ἔνθα ἦεν χρήματα πολλὰ, καὶ φιάλαι χρύσεαι καὶ ἀργύρεαι, καὶ χαλκὸς, καὶ ἐσθὴς, καὶ ἄλλα ἀναθήματα, τὰ Ἀρταΰκτης ἐσύλησε, βασιλῆος δόντος. λέγων δὲ τοιάδε, Ξέρξεα διεξάλετο· "Δέσποτα, ἔστι οἶκος ἀνδρὸς Ἕλληνος ἐνθαῦτα, ὃς ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατευσάμενος, δίκης κυρήσας, ἀπέθανε. τούτου μοι δὸς τὸν οἶκον, ἵνα καί τις μάθῃ ἐπὶ γῆν τὴν σὴν μὴ στρατεύεσθαι." ταῦτα λέγων, εὐπετέως ἔμελλε ἀναπείσειν Ξέρξεα δοῦναι ἀνδρὸς οἶκον, οὐδὲν ὑποτοπηθέντα τῶν ἐκεῖνος ἐφρόνεε. Ἐπὶ γῆν δὲ τὴν βασιλῆος στρατεύεσθαι Πρωτεσίλεων ἔλεγε, νοέων τοιάδε· τὴν Ἀσίην πᾶσαν νομίζουσι ἑωυτῶν εἶναι Πέρσαι, καὶ τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος. ἐπεὶ δὲ ἐδάδη τὰ χρήματα, ἐξ Ἐλαιοῦντος ἐς Σηστὸν ἐξεφόρησε, καὶ τὸ τέμενος ἔσπειρε, καὶ ἐνέμετο· αὐτός τε ὅκως ἀπίκοιτο ἐς Ἐλαιοῦντα, ἐν τῷ ἀδύτῳ γυναιξὶ ἐμίσγετο. Τότε δὲ ἐπολιορκέετο ὑπὸ Ἀθηναίων, οὔτε παρεσκευασμένος ἐς πολιορκίην, οὔτε προσδεκόμενος τοὺς Ἕλληνας· ἀφυλάκτῳ δέ κως αὐτῷ ἐπέπεσον.

Obsidione diu protracta,

CXVII. Ἐπεὶ δὲ πολιορκεομένοισί σφι φθινόπωρον ἐπιγίνετο, καὶ ἤσχαλλον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπό τε τῆς ἑωυτῶν ἀποδημέοντες, καὶ οὐ δυνάμενοι ἐξελεῖν τὸ τεῖχος, ἐδέοντό τε τῶν στρατηγῶν ὅκως ἀπάξοιέν σφεας ὀπίσω· οἱ δὲ οὐκ ἔφασαν, πρὶν ἢ ἐξέλωσι, ἢ τὸ Ἀθηναίων κοινὸν σφεας μετα-πέμψηται. οὕτω δὴ ἔστεργον τὰ παρεόντα.

fame compulsi Persæ noctu aufugiunt: itaque Athenienses Sesto potiuntur.

CXVIII. Οἱ δ' ἐν τῷ τείχεϊ ἐς πᾶν ἤδη κακοῦ ἀπιγμένοι ἔσαν, οὕτω ὥστε τοὺς τόνους ἕψοντες τῶν κλινέων, ἐσιτέοντο. ἐπεί τε δὲ οὐδὲ ταῦτα ἔτι ἔχον, οὕτω δὴ ὑπὸ νύκτα οἴχονται ἀποδράντες οἵ τε Πέρσαι καὶ ὁ Ἀρταΰκτης καὶ ὁ Οἰόβαζος, ὄπισθε τοῦ τείχεος καταβάντες, τῇ ἦν ἐρημότατον τῶν πολεμίων. ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, οἱ

Χερσονησῖται ἀπὸ τῶν πύργων ἐσήμηναν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὸ γεγονὸς, καὶ τὰς πύλας ἀνοῖξαν. τῶν δὲ οἱ μὲν πλεῦνες ἐδίωκον, οἱ δὲ τὴν πόλιν ἔχον.

CXIX. Οἰόβαζον μέν νυν ἐκφυγόντα ἐς τὴν Θρῄκην, Θρῄκες Ἀψίνθιοι λαβόντες, ἔθυσαν Πλειστώρῳ ἐπιχωρίῳ θεῷ, τρόπῳ τῷ σφετέρῳ· τοὺς δὲ μετ' ἐκείνου, ἄλλῳ τρόπῳ ἐφόνευσαν. Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἀρταΰκτην, ὕστεροι ὁρμηθέντες φεύγειν, καὶ, ὡς κατελαμβάνοντο ὀλίγον ἐόντες ὑπὲρ Αἰγὸς Ποταμῶν, ἀλεξόμενοι χρόνον ἐπὶ συχνὸν, οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ ζῶντες ἐλάμφθησαν. καὶ συνδήσαντές σφεας οἱ Ἕλληνες, ἦγον ἐς Σηστόν· μετ' αὐτέων δὲ καὶ Ἀρταΰκτην δεδεμένον, αὐτόν τε καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ.

Fugientium pars a Thracibus capti trucidantur: cæteri cum ipso Artaycta in manus Atheniensium incidunt.

CXX. Καί τεῳ τῶν φυλασσόντων λέγεται ὑπὸ Χερσονησιτέων, ταρίχους ὀπτῶντι, τέρας γενέσθαι τοιόνδε. οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντό τε καὶ ἥσπαιρον, ὅκως περ ἰχθύες νεοάλωτοι. καὶ οἱ μὲν, περιχυθέντες, ἐθώμαζον. ὁ δὲ Ἀρταΰκτης ὡς εἶδε τὸ τέρας, καλέσας τὸν ὀπτῶντα τοὺς ταρίχους, ἔφη· "Ξεῖνε Ἀθηναῖε, μηδὲν φοβέο "τὸ τέρας τοῦτο. οὐ γὰρ σοὶ πέφηνε· ἀλλ' ἐμοὶ σημαίνει ὁ "ἐν Ἐλαιοῦντι Πρωτεσίλεως, ὅτι καὶ τεθνεὼς, καὶ τάρι"χος ἐών, δύναμιν παρὰ θεῶν ἔχει τὸν ἀδικέοντα σίνεσθαι. "νῦν ὦν ἄποινά οἱ τάδε ἐθέλω ἐπιθεῖναι· ἀντὶ μὲν χρη"μάτων τῶν ἔλαβον ἐκ τοῦ ἱροῦ, ἑκατὸν τάλαντα κα"ταθεῖναι τῷ θεῷ· ἀντὶ δ' ἐμεωυτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς, ἀπο"δώσω τάλαντα διηκόσια Ἀθηναίοισι περιγενόμενος." Ταῦτα ὑπισχόμενος, τὸν στρατηγὸν Ξάνθιππον οὐκ ἔπειθε. οἱ γὰρ Ἐλαιούσιοι τῷ Πρωτεσίλεῳ τιμωρέοντες, ἐδέοντό μιν καταχρησθῆναι, καὶ αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ ταύτῃ ὁ νόος ἔφερε. ἀπαγαγόντες δὲ αὐτὸν ἐς τὴν ἀκτὴν ἐς τὴν Ξέρξης ἔζευξε τὸν πόρον, οἱ δὲ λέγουσι, ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν ὑπὲρ Μαδύτου πόλιος, [πρὸς] σανίδα προσπασσαλεύσαντες, ἀνεκρέμασαν. τὸν δὲ παῖδα ἐν ὀφθαλμοῖσι τοῦ Ἀρταΰκτεω κατέλευσαν.

Artayctes ob impietatem in crucem actus [7, 33.].

His ita gestis, et Athenienses Græciam repetunt.

CXXI. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἀπέπλεον ἐς τὴν Ἑλλάδα, τά τε ἄλλα χρήματα ἄγοντες, καὶ δὴ καὶ τὰ ὅπλα τῶν γεφυρέων, ὡς ἀναθήσοντες ἐς τὰ ἱρά. καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο οὐδὲν ἔτι πλέον τουτέων ἐγένετο.

Artembares Artayctæ illius avus, quid olim Persis, improbante Cyro, suaserit. Cœlum mite ac solum fertile viris fortibus gignendis ineptum.

CXXII. Τούτου δὲ τοῦ Ἀρταΰκτεω τοῦ ἀνακρεμασθέντος προπάτωρ Ἀρτεμβάρης ἐστὶ ὁ Πέρσῃσι ἐξηγησάμενος λόγον, τὸν ἐκεῖνοι ὑπολαβόντες, Κύρῳ προσήνεικαν, λέγοντα τάδε· "Ἐπεὶ Ζεὺς Πέρσῃσι ἡγεμονίην διδοῖ, ἀνδρῶν "δὲ σοί, Κῦρε, κατελὼν Ἀστυάγεα· φέρε, γῆν γὰρ ἐκτή- "μεθα ὀλίγην, καὶ ταύτην τρηχέην, μεταναστάντες ἐκ ταύ- "της, ἄλλην ἔχωμεν ἀμείνω. εἰσὶ δὲ, πολλαὶ μὲν ἀστυγείτονες, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκαστέρω· τῶν μίην σχόντες, πλέοσι "ἐσόμεθα θωμαστότεροι. οἰκὸς δὲ, ἄρχοντας ἄνδρας τοιαῦτα ποιέειν· κότε γὰρ δὴ καὶ παρέξει κάλλιον, ἢ ὅτε γε "ἀνδρώπων τε πολλῶν ἄρχομεν, πάσης τε τῆς Ἀσίης;" Κῦρος δὲ ταῦτα ἀκούσας, καὶ οὐ θωμάσας τὸν λόγον, ἐκέλευε ποιέειν ταῦτα· οὕτω δὲ αὐτοῖσι παραίνεε κελεύων παρασκευάζεσθαι, ὡς οὐκέτι ἄρξοντας, ἀλλ' ἀρξομένους. φιλέειν γὰρ ἐκ τῶν μαλακῶν χώρων μαλακοὺς ἄνδρας γίνεσθαι· οὐ γάρ τοι τῆς αὐτῆς γῆς εἶναι, καρπόν τε θωμαστὸν φύειν, καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. ὥστε συγγνόντες Πέρσαι οἴχοντο ἀποστάντες, ἐσσωθέντες τῇ γνώμῃ πρὸς Κύρου· ἄρχειν τε εἵλοντο λυπρὴν οἰκέοντες μᾶλλον, ἢ πεδιάδα σπείροντες ἄλλοισι δουλεύειν.

ΤΕΛΟΣ.

VARIANTES LECTIONES,

EDITIONUM

SCHWEIGHÆUSERI, REIZII ET SCHÆFERI,

AC WESSELINGII.

LIB. I.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	14.	Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου.	Ἰοῦν*.	Ἰοῦν τὴν Ἰνάκου.
2.	2.	οὐκ ὡς Ἕλληνες·	οὐκ ὡς Φοίνικες·	οὐκ ὡς Ἕλληνες·
4.	7.	ὥρην	ὥρην	ὥρην sed lib. ix. 8. 9. ὥρην
	7.	μὴ αὗται	μὴ αὗται	μὴ αὗται
5.	13.	προβήσομαι ἐς	παραβήσομαι ἐς	προβήσομαι ἐς
	13.	σμικρὰ καὶ	σμικρὰ καὶ	μικρὰ καὶ
	14.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
7.	8.	ἀπ' ὅτευ	ἀπ' ὅτευ	ἀπό τευ
	9.	Μήων	Μήων	Μήων
	10.	τούτων Ἡρακλεῖδαι	τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι	τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι
9.	13.	διὰ Θυρέων.	παρὰ Θυρέων.	διὰ Θυρέων.
10.	4.	ἐθηεῖτο	ἐθηῆτο	ἐθηῆτο
11.	15.	διακρῖναι	παρακρῖναι	διακρῖναι
14.	4.	πάρεξ δὲ τοῦ ἀργύρου	πάρεξ δὲ ἀργύρου	πάρεξ δὲ τοῦ ἀργύρου
	15.	ἔνθα περ	ἐνθάπερ	ἐνθάπερ
17.	8.	χώρην ἐστάμεναι	χώρην ἑστάμεναι	χώρην ἑστάναι
	9.	παραφθείρεις	παραφθείρειεν	διαφθείρειεν
18.	5.	ἐσβαλλὼν	ἐσβαλὼν	ἐσβαλὼν
20.	4.	τά μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
21.	1.	ἐξαγγέλῃ	ἐξηγγέλῃ	ἐξηγγέλθη
22.	1.	προαγόρευε	προηγόρευε	προηγόρευε
	14.	κατὰ μὲν τὸν	καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν	καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν
24.	9.	σφι προϊόντα	προϊέντα σφι	προϊέντα σφι
27.	14.	οἰκότα ἐλπίζων·	οἰκότα ἐλπίζων·	εἰκότα ἐλπίζων·
	17.	ἀειράμενοι	ἀρώμενοι	ἀρώμενοι
28.	5.	Θρῇκες	Θρῆκες	Θρῆκες
30.	7.	θηησάμενον	θεησάμενον	θεησάμενον
	12.	ἐπείρεσθαί μοι ἐπῆλθε, εἰ	ἐπείρεσθαι μὲ ἐπῆλθε σε, εἰ	ἐπείρεσθαι μὲ ἐπῆλθε σὲ, εἰ
	14.	ἐπειρώτα	ἐπηρώτα	ἐπηρώτα
31.	2.	ἐπειρώτα	ἐπηρώτα	ἐπηρώτα
32.	19.	τὸ παραπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
	32.	τοισίδε προέχει	τοῖσι δὴ προέχει	τοῖσι δὴ προέχει

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
32.	39.	ἀδύνατόν ἐστι,	ἀδύνατον·	ἀδύνατον·
33.	1.	Ταῦτα λέγοντι Κροῖσος οὔ κως	Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ, οὔκως	Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ, οὔκως
	3.	ἀμαθέα εἶναι	ἀμαθὴς εἶναι	ἀμαθὴς εἶναι
34.	9.	ἐξεγέρθη,	ἐξηγέρθη.	ἐξηγέρθη,
	10.	καταῤῥωδήσας	καταῤῥωδήσας	κατοῤῥωδήσας
	13.	χρέωνται	χρέωνται	χρέονται
35.	12.	οὐνομάζομαι	ὀνομάζομαι	ὀνομάζομαι
36.	17.	συνεξελέειν	συνεξελεῖν	συνεξελεῖν
38.	8.	ζόης	ζωῆς	ζωῆς
39.	6.	φοβέαι;	φοβέεαι;	φοβέαι;
	8.	εἶχε	εἶπε	εἶπε
41.	3.	ἀχάρι,	ἀχάριτι,	ἀχάριτι,
	7.	χρηΐζω	χρῄζω	χρῄζω
	7.	ὁρμεομένου·	ὁρμεωμένου·	ὁρμεωμένου·
	9.	πρὸς δὲ τοῦτῳ	πρὸς δὲ, ἐς τοῦτο	πρὸς δὲ τοῦτο
42.	2.	ἔγω γε	ἔγωγε	ἔγωγε
	4.	ἀνίσχον	ἂν ἴσχον	ἂν ἴσχον
45.	13.	ὡς οἰκὸς ἦν	ὡς οἰκὸς ἦν	ὡς εἰκὸς ἦν
	19.	κατῆστο,	καθῆστο,	καθῆστο,
48.	3.	καὶ Ὦλλοι οἱ	καὶ ἄλλοι οἱ	καὶ ἄλλοι οἱ
49.	3.	εἶπαι	εἰπεῖν	εἰπεῖν
50.	12.	τρίτον ἡμιτάλαντον	τρία ἡμιτάλαντα	τρία ἡμιτάλαντα
51.	18.	χαρίσασθαι·	χαρίζεσθαι	χαρίζεσθαι
53.	9.	ἐπειρωτᾷ.	ἐπειρωτᾷ,	ἐπερωτᾷ
54.	1.	θεοπρόπια	θεοπρόπια	θεωπρόπια
	6.	ἀτελείην	ἀτελήτην	ἀτελείην
57.	2.	εἶπαι	εἰπεῖν	εἰπεῖν
	7.	οἰκισάντων	οἰκισάντων	οἰκησάντων
	15.	ἠνείκαντο	ἐνείκαντο	εἰνείκαντο
58.	2.	διαχρέεται	διαχρᾶται	διαχρᾶται
	6.	ὡς δὴ ὦν	πρὸς δὴ ὦν,	πρὸς δὴ ὦν,
60.	11.	βαρβάρου	βαρβαρικοῦ	βαρβαρικοῦ
	16.	μέγαθος	μέγεθος	μέγεθος
	26.	καὶ οἱ ἐν	καὶ ἐν	καὶ ἐν
64.	2.	τὸ τρίτον	τοτρίτον	τοτρίτον
65.	15.	διζῶ	Δίζω	Δίζω
67.	11.	ἔπεμπον αὖτις τὴν ἐς	ἔπεμπον αὖτις ἐς	ἔπεμπον αὖτις ἐς
68.	27.	ἐπιπειρῴατο	ἐπειρῴατο	ἐπειρῴατο
73.	13.	αἰεί τι	ἀεί τι	ἀεί τι
	17.	ὀργὴν ἄκρος	ὀργὴν οὐκ ἄκρος	ὀργὴν οὐκ ἄκρος
	19.	ἐβουλεύσαν	ἐβουλεύσαντο	ἐβουλεύσαντο
75.	1.	ὦν τὸν Ἀστυάγεα	ὦν τὸν Ἀστυάγεα	ὦν Ἀστυάγεα
76.	2.	τῆς Καππαδοκίης	Καππαδοκίης	Καππαδοκίης
	12.	ἀπιστάμεναι	ἀπιστάναι	ἀπιστάναι
	14.	ἐπειρώατο	ἐπειρῶντο	ἐπειρῶντο
77.	2.	γὰρ οἱ ὁ συμβαλὼν	γάρ οἱ ὁ συμβαλὼν	γάρ οἱ συμβαλὼν
79.	5.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
	5.	Λυδῶν τὴν δύναμιν	Λυδῶν τὴν δύναμιν	Λυδῶν δύναμιν
82.	18.	ὑπελείποντο	ὑπελίποντο	ὑπελίποντο
	31.	κατακειρόμενοι	κατακειράμεναι	κατακειράμεναι
84.	17.	Ὑροιάδης οὗτος ὁ	Ὑροιάδης οὗτος ὁ	Ὑροιάδης αὔτος ὁ
85.	7.	ἴην	ἴην	ἴην
86.	13.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	17.	Σόλονα	ΣΟΊΛΩΝ	ΣΟΊΛΩΝ
	26.	εἴπας, ὥστε αὐτῷ	εἴπας τὰ αὐτῷ	εἴπας, ὥστε αὐτῷ
	27.	ἀποβεβήκει τῇπερ	ἀποβεβήκεί οἱ τῇπερ	ἀποβεβήκεί οἱ τῇπερ
87.	16.	ἐπαείρας	ἐπάρας	ἐπάρας
88	7.	χρόνῳ;	χρόνῳ ἀρά;	χρόνῳ ἀρά;
89.	4.	ἐνορέω	ἐνορῶ	ἐνορῶ

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
89.	9.	ἀρέσκει	ἀρέσκοι	ἀρέσκοι
90.	7.	χαριεῖ	χαριῇ	χαριῇ
91.	22.	συνέβαλε.	συνέβαλε·	συνέβαλε·
92.	7.	ἐξαπόλωλε τῶν	ἐξαπόλωλε τὰ τῶν	ἐξαπόλωλε τὰ τῶν
94.	9.	βασιλέος σιτοδηΐην	βασιλῆος σιτοδηΐην	βασιλῆος σιτοδείην
	12.	δὴ ὧν τότε καὶ	δὴ ὧν τότε καὶ	δὴ ὧν τό τε καὶ
	23.	βασιλέα	βασιλῆα	βασιλῆα
	26.	καταβῆναι ἐς	καὶ καταβῆναι ἐς	καὶ καταβῆναι ἐς
	31.	βασιλέος	βασιλέως	βασιλέως
97.	1.	αἰεὶ	ἀεὶ	ἀεὶ
	4.	ἐνθά περ	ἐνθάπερ	ἐνθάπερ
98.	1.	τόν τινα	ὄντινα	ὅντινα
	20.	τὸν Ἀθηνέων κύκλον	τόν Ἀθηνέων κύκλον	τὸν Ἀθηναίων κύκλον
99.	7.	εἶναι τοῦτό γε αἰσχρόν.	τοῦτό γε εἶναι αἰσχρόν.	τοῦτό γε εἶναι αἰσχρόν.
	8.	ὁρῶντες	ὁρέοντες	ὁρέοντες
	11.	ὁρῶσι	ὁρεῶσι	ὁρεῶσι
102.	3.	ἀπεχρᾶτο	ἀπεχρᾶτο	ἀπεχρᾶτο
103.	5.	καὶ τοὺς τοξοφόρους, καὶ τοὺς ἱππέας· πρὸ τοῦ	καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς τοξοφόρους· προτοῦ	καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς τοξοφόρους· προτοῦ
	14.	ἄγε	ἦγε	ἦγε
105.	1.	ἦΐσαν	ἦσαν	ἦσαν
	3.	τὸ προσωτέρω	τοπροσωτέρω	τοπροσωτέρω
107.	5.	ὑπερδέμενος	ὑποδεμένος	ὑποδεμένος
108.	18.	ἄλλοτέ κω	ἄλλοτέ κω	ἀλλότέ κω
109.	2.	ἦΐε	ἦει	ἦει
	9.	αὐτῷ μοι	αὐτῷ μοι	αὐτῷ μοι
	15.	μέν τοι	μέντοι	μὲν τῶν
110.	4.	συνοίκιες δὲ τῇ ἑωυτοῦ συνδούλῳ·	συνοίκιες δὲ ἑωϋτοῦ συνδούλῃ,	συνοίκιες δὲ ἑωϋτοῦ συνδούλῃ,
111.	9.	ὅ τι μιν	ὅ, τι μιν	ὅτι μιν
	28.	ὧδε ἐστί.	ὧδέ ἐστι.	ὧδέ ἐστι.
112.	9.	πᾶσα γε ἀνάγκη	πᾶσα ἀνάγκη	πᾶσα ἀνάγκη
114.	7.	τὸν δέ κου	τῶν δέ κου	τῶν δέ κου
	8.	ἰσφέρειν	φέρειν	φέρειν
115.	2.	εἵνεκα	ἕνεκα	ἕνεκα
116.	3.	ἐλευθερωτέρη	ἐλευθεριωτέρη	ἐλευθερωτέρη
116.	10.	ἔσω	εἴσω	εἴσω
	12.	δὲ αὐτὸν	ταδὲ αὐτὸν	ταδὲ αὐτὸν
117.	10.	ποιῆσω	ποιῶ	ποιῶ
	12.	ποιέω δὴ	ποιῶ δὴ	ποιῶ δὴ
118.	5.	ἐπαλιλλόγητο,	ἐπαλιλλόγητο,	ἐπαλλιλόγητο
	11.	γὰρ τοῦ παιδός	τοῦ παιδός γὰρ	τοῦ παιδός γὰρ
119.	3.	κέκλητο,	ἐκέκλητο,	ἐκέκλητο,
	7.	κελεύῃ.	κελεύοι	κελεύοι
120.	9.	ὅσα περ	ὅσαπερ	ὅσαπερ
	9.	βασιλίες	βασιλῆες	βασιλῆες
	11.	διατάξας εἶχε	διατάξας ἦρχε	διατάξας ἦρχε
	14.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
122.	6.	πρὰ τοῦ	προτοῦ	προτοῦ
	11.	διὰ παντός·	διαπαντός·	διαπαντός·
	13.	κατέβαλον	κατέβαλον	κατέλαβον
125.	3.	ἐποιέε δὴ τάδε	ἐποιέε δὴ ταῦτα	ἐποιέε δὴ ταῦτα
126.	3.	πάντη·	πάντα	πάντα
129.	1.	προσσσὰς	προσσὰς	προυσὰς
	8.	ἑαυτοῦ δὴ	δὴ ἑαυτοῦ	δὴ ἑαυτοῦ
	18.	τὸ πρὶν	τοπρὶν	τοπρὶν
130.	12.	ἐβασίλευσε	καὶ ἐβασίλευσε	καὶ ἐβασίλευσε
	14.	τὸ πρότερον	τοπρότερον	τοπρότερον
131.	1.	νόμοισι τοῖσδε	νόμοισι τοισῖσδε	νόμοισι τοισῖσι

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
131.	4.	ἐμοὶ δοκέειν,	ἐμοὶ δοκέει	ἐμοὶ δοκέει
132.	2.	κωτεστήκει.	κατεστήκεε.	κατεστήκεε.
	4.	τῶν δὲ ὡς	τῶν δὲ ὡς	τῶνδε ὡς
	6.	τὸν τιάρην	τὸν τιήρην	τὸν τιάρην
	12.	πάντα τὰ κρέα·	πάντα τὰ κρέα.	πάντα κρέα.
134.	1.	Ἐντυγχάνοντες δ'	Οἱ συντυγχάνοντες δ'	Οἱ συντυγχάνοντες δ'
	2.	οἱ συντυγχάνοντες	οἱ ἐντυγχάνοντες	οἱ ἐντυγχάνοντες
	11.	τὸν λεγόμενον	τὸν λεγόμενον	τῷ λεγομένῳ
	15.	μάλιστα	μάλα	μάλα
136.	8.	τοῦ δὲ,	τοῦδε	τοῦδε
138.	8.	τουτέων, πολλοὶ καὶ ἐλαύνουσι ἐκ τῆς χώρης· καὶ τὰς λευκὰς	τουτέων, ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χώρης· πολλοὶ καὶ τὰς λευκὰς	τουτέων, πολλοὶ ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χώρης· καὶ τὰς λευκὰς
140.	5.	ποιέοντας ταῦτα·	ταῦτα ποιέοντας·	ταῦτα ποιέοντας·
	11.	ἀγώνισμα μεγα τοῦτο	ἀγώνισμα τοῦτο μέγα	ἀγώνισμα τοῦτο μέγα
141.	2.	κατεστράφατο	κατεστράφατο	κατεστρέφατο
142.	2.	ὀρέων	ὠρέων	ὀρέων
	11.	αἷδε δὲ ἐν	αἳ δὲ ἐν	αἳ δὲ ἐν
143.	9.	οἱ Ἀθηναῖοι	Ἀθηναῖοι	Ἀθηναῖοι
	10.	τὸ οὔνομα	τοὔνομα	τοὔνομα
	13.	ἐπὶ σφέων	ἐπὶ σφέων	ἐπί τε σφέων
144.	6.	τὸ πέλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
	14.	οὗτοι ταύτην τὴν ζημίην ἐπέθηκαν.	ταύτην τὴν ζημίην οὗτοι ἐπέθηκαν	ταύτην τὴν ζημίην οὗτοι ἐπέθηκαν
145.	1.	Δυώδεκα δέ μοι δοκέουσι	Δοκέουσι δέ μοι δυώδεκα	Δοκέουσι δέ μοι δυώδεκα
	7.	ἀπ' ὅτου	ἀπὸ τοῦ	ἀπό τοῦ
146.	6.	Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι	Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι	Μινύαι δὲ Ὀρχομενίοισι
	8.	ὡς γε ἔτι	ὡς γέ τι	ὡς γέ τι
	18.	καὶ ἔπειτεν, ταῦτα ποιήσαντες.	καὶ ἔπειτεν, ταῦτα ποιήσαντες,	καὶ ἐπεί τε ταῦτα ποιήσαντες,
150.	2.	στάσι	στάσι	στάσει
152.	7.	οὔ κως	οὐκως	οὐκως
153.	12.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
155.	10.	τά περ	τάπερ	τάπερ
156.	7.	οἱ πείθεσθαι	οἱ πείθεσθαι	οἱ πείθεσθαι
157.	5.	ὅσην δή κοτε	ὅσκν δήκοτε	ὅσην δήκοτε
	11.	ἀνῶσαι τὸν ἐν	ἀνοῖσαι τὸν ἐν	ἀνῶσαι τὸν ἐν
158.	9.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
159.	4.	Κυμαίους κελεύοντες.	κελεύοντες Κυμαίους	κιλεύοντες Κυμαίους
	20.	τὸ λοιτὸν	τολιπὸν	τολοιπὸν
160.	5.	ὅσῳ δή.	ὁσῳδή.	ὅσῳδή.
	9.	Πολιούχου	Πευλιούχευ	Πουλιούχου
	11.	Ἀταρνῆϊ	Ἀταρνεῖ	Ἀταρνεῖ
	11.	Ἀταρνέος	Ἀταρνέως	Ἀταρνέως
165.	10.	ἑωυτοῦ	ἑωῦτοῦ	ἑωῦτοῦ
	11.	τοῦτό γε οὐκ	τοῦτο οὐκ	τοῦτο οὐκ
164.	15.	ὅ τι	ὅτι	ὅτι
166.	9.	τεσσεράκοντά σφι	τεσσεράκοντά σφισι	τεσσεράκοντά σφισι
167.	2.	αὐτέων πολλῷ	αὐτέων πολλῷ	αὐτῶν πολλῷ
171.	8.	ἅτε δὲ δὴ	ἅτε δὴ	ἅτε δὴ
	16.	ἐώθεσαν	ἐώθεισαν	ἐώθεισαν
	24.	Μυλάσοισι	Μυλάσσοισι	Μυλάσσοισι
173.	2.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
	7.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
	9.	τό περ	τόπερ	τόπερ
174.	9.	ἀπείργει	ἀπείργει	ἀπείργει
178.	4.	σφι, Νίνου	σφι, τῆς Νίνου	σφι, τῆς Νίνου
179.	3.	τὴν γῆν τὴν	τὴν γῆν	τὴν γῆν
180.	1.	Τετείχιστο	Ἐτετείχιστο	Ἐτετείχιστο
	3.	διέργει	διείργει	διείργει

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
180.	8.	τριορόφων	τριωρόφων	τριωρόφων
	12.	ἐπῆσαν	ἐπήεσαν	ἐπήσαν
181.	4.	τετείχιστο ἐν μέσῳ· ἐν τῷ ἦεν	ἐτετειχίστο ἐν μέσῳ, ἐν τῷ μεν	τετείχιστο ἐν μέσῳ, ἐν τῷ ἦεν
	4.	περιβόλῳ	περιβόλῳ	περιβόλῳ τε
182.	1.	Φασὶ δὲ αὐτοὶ οὗτοι,	Φασὶ δὲ αὐτοὶ οὗτοι,	Φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ,
186.	4.	Φαρσέος	Φωρσέος	Φαρσίος
	9.	ὀρώρυκτα	ὀρώρυκτα	ὠρωρυκτα
	11.	ἀπεξηρασμένου	ἀποξηρασμένου	ἀπεξηρασμένου
	19.	οἱ Βαβυλώνιοι	τοὶ Βαβυλώνιοι	τοὶ Βαβυλώνιοι
187.	17.	οὔ, τὸν δὲ νεκρὸν	οὐ, τὸν νεκρὸν δὲ	οὔ, τὸν νεκρὸν δὲ
188.	5.	Λαβυνήτου	Λαβυνήτου	Λαβυνίτου
	9.	ἐν ἀγγείοισι ἀργυρέοισι,	ἐν ἀργυρέοισι ἀγγείοισι	ἐν ἀργυρέοισι ἀγγείοισι
	10.	ὅπη ἂν ἐλαύνῃσι	οἱ ὅποι ἂν ἐλαύνῃ	οἱ ὅποι ἂν ἐλαύνῃ
189.	10.	τοῦτο	τούτῳ	τούτῳ
	15.	τετραμμένας τοῦ Γύνδεω	τοῦ Γυνδέω τετραμμένας	τοῦ Γυνδέω τετραμμένας
190.	11.	ἀνωτέρω τε	ἀνωτέρω δὲ	ἀνωτέρω δὲ
191.	9.	τά περ	τάπερ	τάπερ
	18.	οὐκ ἂν	οὐκ ἄν	οὐδ' ἂν
192.	7.	ἡ Ἀσσυρίη χώρη τῇ	χώρη τῇ	χώρη τῇ
	14.	πολεμιστηρίων,	πολεμιστίων	πολεμιστίων
	17.	τοσοῦτο	τοσοῦτον	τοσοῦτον
193.	8.	νηυσιπέρητος,	νηυσὶ περητὸς	νηυσὶ περητὸς
	15.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
	15.	ἐπεὰν δὲ ἄριστα	ἐπεὰν δὲ ἄριστα	ἐπειδὰν ἄριστα
	26.	τούτων τὸν καρπὸν	τούτων τὸν καρπὸν	τοῦτον τὸν καρπὸν
	27.	πεπαίνῃ τέ σφι	πεπαίνῃ τέ σφι	πεπαίνηταί σφι
194.	2.	αὐτὴν τὴν πόλιν	τὴν πόλιν αὐτὴν	τὴν πόλιν αὐτὴν
	11.	φοινικῆϊον	φοινικῆϊον	φοινικῆϊους
	19.	ἀπ' ὧν ἐκήρυξαν·	ἀπεκήρυξαν	ἀπεκήρυξαν
195.	3.	περιβαλλόμενος, ὑποδήματα ἔχων	περιβαλλόμενοι, ὑποδήματα ἔχουσι	περιβαλλόμενοι, ὑποδήματα ἔχουσι
196.	8.	αὕτη	αὐτὴ	αὐτὴ
	15.	γὰρ δὴ διεξέλθοι	γὰρ δὴ διεξέλθοι	γὰρ δὴ οἱ ἐξέλθοι
	19.	προσεκείετο	προσέκειτο	προσέκειτο
	22.	ἄνευ ἐγγυητέω	ἄνευ ἐγγυητέων	ἄνευ ἐγγυητέων
	24.	οὕτω ἂν ἄγεσθαι·	οὕτω ἀπάγεσθαι·	οὕτω ἀπάγεσθαι·
	25.	ἐκείετο	ἔκειτο	ἔκειτο
197.	4.	τοιοῦτο ἔπαθε, ὁκοῖον ἔχει	τοιοῦτον ἔπαθε, ὁκοιὸν ἂν ἔχω	τοιοῦτον ἔπαθε, ὁκοιὸν ἂν ἐχοι
	9.	ἔχει.	ἔχῃ·	ἔχῃ·
199.	6.	ὄπισθεν ἕπεται πολλή.	ἕπεται πολλὴ ὄπισθεν·	ἕπεται πολλὴ ὄπισθεν.
	10.	ὁδῶν	ὁδῶν	ὁδὸν
	20.	τὼπό	τὼ 'πὸ	τὼ 'πὸ
202.	8.	εἴλας,	εἴλας	εἴλας
	15.	ὄθεν περ	ὄθενπερ	ὄθενπερ
	19.	κατοικῆσθαι	κατοικείσθαι	κατοικείσθαι
	22.	τὴν Κασπίην	τὴν Κασπίην	τὴν Κασπίων
203.	5.	οὐρέων	ὀρέων	ὀρέων
	12.	μίξιν δὲ	μίξιν τε	μίξιν τε
204.	10.	Κῦρος	ὁ Κῦρος	ὁ Κῦρος
206.	7.	πάντα	πάντως	πάντως
	11.	εἰ μεγάλως προθυμέαι	ἢν μεγάλως προθυμέεαι	ἢν μεγάλως προθυμέεαι
207.	6.	ἐόντα ἀχάριστα	τὰ ἐόντα ἀχάριστα	τὰ ἐόντα ἀχάριστα
	20.	ἀντιουμένους ἐλᾶς ἰθὺ	ἐναντιουμένους ἐλᾷς ἰθὺς	ἐναντιουμένους ἐλᾷς ἰθὺς
208.	6.	τῷ περ	τῷπερ	τῷπερ
210.	2.	τῷ δὲ	τῷδε	τῷδε
	4.	Ἀμείβεται δὴ ὧν ὁ Ὑστάσπης τοῖσδε	ἀμείβεται ὧν δὴ ὁ Ὑστάσπης τοισῖσδε	ἀμείβεται ὧν δὴ ὁ Ὑστάσπης τοισῖσδε
	9.	ἀπαγγέλλει	ἀπαγγέλλοι	ἀπαγγέλλοι

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
210.	10.	αὐτῷ τοῦτο	αὐτῷ τοῦτο	αὐτῷ τούτῳ
211	11.	βασιλείης	βασιλῆης	βασιλῆης
212.	6.	ἐπαναπλώειν	ἐπαναπλώειν	ἐπαναπλέειν
	12.	μὴ ταῦτα σὺ ποιήσεις,	ταῦτα οὐ ποιήσεις	ταῦτα οὐ ποιήσεις
213.	2.	βασιλείης	βασιλῆης	βασιλῆης
214.	1.	ὥς οἱ ὁ Κῦρος	ὡς ὁ Κῦρος	ὡς ὁ Κῦρος
	14.	ἐδίζητο	ἐδίζετο	ἐδίζετο
	15.	ἐναπῆπτε	ἐναπῆκε	ἐναπῆκε
	17.	ζώουσάν τε	ζῶσάν τε	ζῶσάν τε
215.	4, 6.	σαγάρεις	σαγάρεις	σαγάρεις
216.	2.	ἐπίκοινα	ἐπὶ κοινὰ	ἐπὶ κοινὰ
	7.	τρωπέεται	τρόπειται	τρόπειται

LIB. II.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	4.	μέγα πένθος	πένθος μέγα	πένθος μέγα
	5.	πένθος ποιέεσθαι.	μέγα πένθος ποιέεσθαι	μέγα πένθος ποιέεσθαι
2.	1, 3.	Ψαμμήτιχου	Ψαμμήτιχου	Ψαμμήτιχου
	11.	ἐπαγινέειν σφι	ἐπαγινέειν σφισι	ἐπαγινέειν σφισι
	17.	εἰσιόντα	εἰσιόντα	εἰσιόντα
	20.	ἐπιμελομένῳ	ἐπιμελουμένῳ	ἐπιμελουμένῳ
3.	3.	Ψαμμήτιχος	Ψαμμήτιχος	Ψαμμήτιχος
	4, 5.	παιδῶν	παιδίων	παιδίων
6.	1.	αὐτῆς δὲ τῆς	αὖτις δὲ αὐτῆς	αὖτις δὲ αὐτῆς
8.	4.	αἱ λιθοτομίαι ἔνεισι,	καὶ λιθοτομίαι	καὶ λιθοτομίαι
	10.	ὄρος τοιοῦτο	ὄρος τοιοῦτον	ὄρος τοιοῦτον
	12.	τεταμμένον τὸν αὐτὸν	τεταμμένον τὸν αὐτὸν	τεταμμένον αὐτὸν
9.	4.	συντιθεμένοι οἱ	συντιθεμένοι	συντιθεμένοι
10.	1.	τῆς χώρης τῆς εἰρημένης	τῆς εἰρημένης	τῆς εἰρημένης
	2.	ἐδόκεε δὲ καὶ	ἐδόκεε καὶ	ἐδόκεε καὶ
1.	13.	ὧν δὴ ἐθελήσει	ὧν ἐθελήσει	ὧν ἐθελήσει
	16.	χωσθῆναι ἂν. οὗ γε δὴ	χωσθῆναι ἂν· ἢ οὗ γε δὴ	χωσθῆναι ἂν· οὗ γε δὴ
12.	4.	οὐρεσι,	ὄρεσι,	ὄρεσι,
13.	4.	οὔ κω	οὔκω	οὔκω
	5.	ἤν μὴ	εἰ μὴ	εἰ μὴ
	6.	τὸ ἐλάχιστον	τοὐλάχιστον	τοὐλάχιστον
	12.	ἐπίλοιπον Αἰγύπτιοι	ἐπίλοιπον οἱ Αἰγύπτιοι	ἐπίλοιπον Αἰγύπτιοι
	17.	σφι ὕειν	σφι ὗσιν	σφισι ὗειν
15.	1.	χρᾶσθαι τὰ περὶ	χρᾶσθαι περὶ	χρᾶσθαι περὶ
	3.	Περσέος	Περσέως	Περσέως
	5.	τῇ δὴ	τῇδε	τῇδε
	15.	οὐ δὲ ἔδει	οὐδὲ ἔδει	οὐδὲ ἔδει
	21.	γίνεσθαι. πολλοὺς	γίνεσθαι, πολλοὺς	γίνεσθαι, πολλοὺς
16.	6.	γὰρ δὴ σφεας	γάρ σφεας	γάρ σφεας
	7.	μή τι γέ	μὴ τέ γέ	μή τί γε
		τῆς ἐμεωυτοῦ γνώμης χώρου	τῆς ἐμεωυτοῦ γνώμης χωρίου	τῇσι ἐμεωυτοῦ γνώμῃσι χωρίου
19.	7.	ὅ τι κατέρχεται	ὅ τι κατέρχεται	ὅτι κατέρχεται

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
19.	11.	λελεγμένα	λεγόμενα	λεγόμενα
	13.	ποταμῶν πάντων	πάντων ποταμῶν	πάντων ποταμῶν
22.	7.	εἰκὸς ἀπὸ	οἰκὸς ἀπὸ	εἰκὸς ἀπὸ
	12.	ὕετο ἂν	ὕετ' ἂν	ὕετ' ἂν
	16.	φοιτέωσι	φοιτῶσι	φοιτῶσι
	17.	ἐχιόνιζε καὶ	ἐχιόνιζε καὶ	ἐχιόνιζε εἰ καὶ
23.	2.	ἔγω γε	ἔγωγε	ἔγωγε
25.	5.	ἐῶσθε ποιέειν,	ἐῶσθε ποιέειν	ἐῶσθε ποιέειν
26.	11.	τά περ	τάπερ	τάπερ
28.	4.	πόλι	πόλι	πόλει
	6.	ἐμοί γε	ἐμοίγε	ἐμοίγε
30.	23.	διδοῦσι σφέας αὐτοὺς	διδοῦσι σφέας αὐτοὺς	διδοῦσί σφεας ἑωϋτοὺς
	25.	ἦσαν οἱ	ἦσαν οἱ	ἦσαν οἱ
31.	2.	τοσοῦτοι γὰρ	οὗτοι γὰρ	οὗτοι γὰρ
32.	22.	ἄνυδρος δεινῶς, καὶ	καὶ ἄνυδρος δεινῶς, καὶ	καὶ ἄνυδρος δεινῶς, καὶ
	18.	ἡ τελευτᾷ τὰ τῆς Λιβύης	ἡ τελευτᾷ τὰ τῆς Λιβύης	ἡ τελευτᾷ τῆς Λιβύης
	22.	πάντων. Ἐπεὶ ὦν	πάντων. ἦσαν ὦν	πάντων. Ἐπεὶ ὦν
	26.	τῇ ἅπανταs	τῇ πάντας	τῇ ἅπανταs
	24.	τὰ ῥῶτα	ταπρῶτα	ταπρῶτα
33.	7.	Νεῖλος, καὶ μέσην	Νεῖλος, μέσην	Νεῖλος, μέσην
	14.	Θάλασσαν ῥέων τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου διὰ πάσης Εὐρώπης, τῇ Ἴστρίην οἱ Μιλησίων	Θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου, τῇ Ἴστρίην οἱ Μιλησίων	Θάλασσαν ῥέων τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου διὰ πάσης Εὐρώπης, τῇ Ἰστριηνοὶ Μιλησίων
35.	2.	πλεῖστα	πλέω	πλέω
	14.	εὐμαρίη	εὐμαρία	εὐμαρία
36.	1.	Οἱ ἱρέες Θεῶν	Οἱ ἱρέες τῶν Θεῶν	Οἱ ἱρέες Θεῶν
	16.	καὶ κάλους	καὶ τοὺς κάλους	καὶ τοὺς κάλους
37.	13.	ἐπιτελέουσι μυρίας,	μυρίας ἐπιτελέουσι,	μυρίας ἐπιτελέουσι,
	16.	κρεῶν βοίων καὶ χηνέων πλῆθός τι ἑκάστῳ γίνεται πολλὸν, ἡμέρης ἑκάστης	χηνέων καὶ βοίων κρεῶν πλῆθός τι ἑκάστῳ γίνεται πολλὸν ἑκάστης ἡμέρης.	χηνέων καὶ βοίων κρεῶν πλῆθός τι ἑκάστῳ γίνεται πολλὸν ἑκάστης ἡμέρης.
38.	4.	τοῦτῳ	τοῦτο	τοῦτο
39.	7.	οἱ δὲ	οἵδε	οἵδε
	14.	ὁμοίως χρέωνται	χρέωνται ὁμοίως	χρέωνται ὁμοίως
40.	10.	ἀσταφίδος,	ἀσταφίδων,	ἀσταφίδων,
41.	17.	περίμετρον	περίμετρος	περίμετρος
42.	13.	οἳ	οἱ	οἱ
	14.	τοῦ Διὸς τῶγαλμα	τῶγαλμα τοῦ Διὸς	τῶγαλμα τοῦ Διὸς
	24.	τὸν ἱρὸν	τὸ ἱρὸν	τὸ ἱρὸν
43.	1.	ὅτι	ὡς	ὡς
	4.	τὸ οὔνομα	τοὔνομα	τοὔνομα
	6.	τοὔνομα	τὸ οὔνομα	τὸ οὔνομα
	8.	ἐν δὲ καὶ	ἐν δὲ δὴ καὶ	ἐν δὲ δὴ καὶ
44.	10.	ἱδρυθῆναι	ἱδρυθῆναι	ἱδρυθῆναι
46.	7.	οὔ τι	οὔτι	οὔτι
47.	7.	ἐκδιδόαται	ἐκδιδονταί	ἐκδιδονταί
	7.	ἀγίαται	ἄγονται	ἄγονται
51.	14.	μαθόντες παρὰ Πελασγῶν	παρὰ Πελασγῶν μαθόντες	παρὰ Πελασγῶν μαθόντες
52.	6.	ἔπειτεν δὲ, χρόνου	ἔπειτεν δὲ, χρόνου	ἐπεί τε δὲ χρόνου
53.	1.	εἴ τε	εἴτε	εἴτε
63.	3.	εὐτ' ἂν	εὐ τ' ἂν	εὐ τ' ἂν
	4.	τῶγαλμα	τὸ ἄγαλμα	τὸ ἄγαλμα
65.	20.	ἴρηκα	ἴρηκα	ἴρηκα
67.	1.	Ἀπαγίεται	Ἀπάγονται	Ἀπάγονται
	5.	ἴρηκας	ἴρηκας	ἴρηκας
	6.	ἴεις, ἰούσας ἰρὰς, ἐς	τὰς δὲ ἴεις ἐς	τὰς δὲ ἴεις ἐς
68.	21.	ἔωθε	ἐώθεε	ἐώθεε

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
69.	7.	προσθίους	ἐμπροσθίους	ἐμπροσθίους
	8.	ζώοντας·	ζῶντας	ζῶντας
70.	2.	ἐμοί γε	ἐμοίγε	ἐμοίγε
72.	4.	τοῦ Νείλου φασὶ εἶναι·	εἶναι τοῦ Νείλου φασί·	εἶναι τοῦ Νείλου φασί·
73.	15.	κατ' ὅ τι	καθότι	καθότι
74.	3.	τοὺς θάπτουσι ἀποθανόντας	τοὺς ἀποθανόντας θάπτουσι	τοὺς ἀποθανόντας θάπτουσι
76.	2.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
	8.	μέλανά ἐστι	μέλανά ἐστι	μέλανά ἐστι
	10.	οἵη περ	οἵπερ	οἵπερ
77.	4.	διαχρέωνται.	δὴ χρέωνται.	δὴ χρέωνται.
	9.	δοκέειν ἐμοὶ,	ἐμοὶ δοκέειν,	ἐμοὶ δοκέειν,
78.	3.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
79.	3.	ἄεισμα ἔν ἐστι, Λίνος, ὅπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμός ἐστι	ἄεισμα ἕν ἐστι, ὅπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμός ἐστι	ἄεισμα ἔνεστι Λῖνος, ὅπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμός ἐστι
	5.	ὠυτὸς εἶναι τὸν οἱ Ἕλληνες Λίνον	τώυτὸ εἶναι τὸ οἱ Ἕλληνες Λῖνον	ὠυτὸς εἶναι τὸν οἱ Ἕλληνες Λίνον
	8.	ὁκόθεν ἔλαβον·	ὁκόθεν ἔλαβον·	ὁκόθεν ἔλαβον τοὔνομα.
81.	6.	καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι, καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ	καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι, καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ	καλεομένοισι καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ
82.	7.	τὸ ποβαῖνον	τώποβαῖνον	τὠποβαῖνον
85.	2, 3.	οἰκίων	οἰκηίων	οἰκείων
86.	14.	ἐγχέοντες φάρμακα	φάρμακα ἐγχέοντες	φάρμακα ἐγχέοντες
	25.	τὰ πολλὰ	ταπολλὰ	ταπολλὰ
87.	3.	κέδρου	τοῦ κέδρου	τοῦ κέδρου
89.	5.	εἵνεκεν	εἵνεκα	εἵνεκα
	8.	κατεῖπαι	κατειπεῖν	κατειπεῖν
91.	10.	τοῦ Περσέος	Περσέος	Περσέος
	17, 18.	ὅ τι	ὅ τι	ὅτι
92.	3.	καὶ ἄλλοι Αἰγύπτιοι·	καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι·	καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι·
	4.	τὰ ἄλλα	τἄλλα	τἄλλα
	5.	ἐὐτελείην	εὐτελείην	εὐτελείην
93.	15.	ἐπ' ἀριστερὰ	ἐπαριστερὰ	ἐπαριστερὰ
	16.	ἐπὶ δεξιὰ	ἐπιδεξιὰ	ἐπιδεξιὰ
	20.	ἵνα δὴ μὴ	ἵνα μὴ	ἵνα μὴ
	25.	πίμπλασθαι	πίπλασθαι	πίπλασθαι
	27.	οἱ ἰχθύες ἐντεκόντες	οἱ ἰχθύες οἱ τεκόντες	ἰχθύες ἐκτεκόντες
95.	7.	τῆς μὲν ἡμέρης	τῆς ἡμέρης μὲν	τῆς ἡμέρης μὲν
96.	7.	ἐπεὰν δὲ τῷ τρόπῳ	ἐπειὰν δὲ τρόπῳ	ἐπειὰν δὲ τρόπῳ
	21.	ἐπελκόμενος	ἑλκόμενος	ἑλκόμενος
97.	9.	οὐκ οὗτος	οὐδ' οὗτος	οὐδ' οὗτος
99.	6.	καὶ τὴν Μέμφιν	τὴν Μέμφιν	τὴν Μέμφιν
100.	5.	ἤ τις	ἥτις	ἥτις
105.	1.	ταῦτα δὲ	ταῦτα δὴ	ταῦτα δὴ
	9.	ὅσον δὴ,	ὁσονδὴ,	ὁσονδὴ,
104.	8.	τοισίδε	τοῖσι δὴ	τοῖσι δὴ
	16.	κατὰ τὰ αὐτά.	κατα ταὐτά.	κατὰ ταὐτά.
105.	3.	κατὰ τὰ αὐτά.	κατὰ ταὐτά.	κατὰ ταὐτά.
106.	9.	χερὶ	χειρὶ	χειρὶ
110.	5.	τῶν δὴ	τῶνδε δὴ	τῶνδε δὴ
	7.	οἷά περ	οἵαπερ	οἵαπερ
111.	24.	τοῦ γε	τεῦγε	τοῦγε
113.	11.	ἀπ' ἀρχῆς	ἀπαρχῆς	ἀπαρχῆς
114.	6.	ἐς γῆν τὴν σὴν	ἐς γῆν ταύτην	ἐς γῆν ταύτην
115.	7.	τὸ οὔνομα	τοὔνομα	τοὔνομα
116.	6.	κατὰ γὰρ ἐποιήσε	κατάπερ ἐποιήσε	κατὰ γὰρ ἐποιήσε
117.	2.	μάλιστα, δῆλον	μάλιστα δῆλον	μάλιστα δηλοῖ
119.	11.	ἐπὶ Λιβύης.	ἰδὺ Λιβύης.	ἐπὶ Λιβύης.
	11.	ὅκου ἐτράπετο, οὐκέτι εἶχον	ὅκου ἔτι ἐτραπετο, οὐκ εἶχον	ὅκου ἔτι ἔτραπετο, οὐκ εἶχον

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
120.	19.	μᾶλλον ἐὼν	μᾶλλόν γε ἐὼν	μᾶλλόν γε ἐὼν
121.	5.	ἐείκοσι πήχεων·	εἴκοσι πήχεων·	εἴκοσι πήχεων·
	51.	ἐντείλασθαί σφι	ἐντείλασθαί σφισι	ἐντείλασθαί σφισι
	89.	τὴν δὲ Θυγατέρα	τὴν Θυγατέρα	τὴν Θυγατέρα
	99.	δὲ ἐς τοῦ	δὲ ὡς τοῦ	δὲ ὡς τοῦ
	110.	ἀνενείχθαι	ἀνενείχθη	ἀνενείχθη
122.	3.	καὶ κεῖθι	κἀκεῖθι	κἀκεῖθι
	5.	ἄνω ἀπικέσθαι	ἀπικέσθαι	ἀπικέσθαι
	9.	(bis) εἴ τε	εἴτε	εἴτε
	15.	ἐείκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
123.	3.	ὑπὲρ ἑκάστων	ὑπ' ἑκάστων	ὑπ' ἑκάστων
124.	15.	τῆς γὰρ μῆκος μὲν	τῆς μὲν γὰρ μῆκος	τῆς μὲν γὰρ μῆκος
	18.	ταύτης τε δὴ	ταύτης τε δὴ	ταύτῃ δὲ δὴ
	20.	πυραμίδες, τῶν ὑπὸ γῆν	πυραμίδες, καὶ τῶν ὑπὸ γῆν	πυραμίδες, τῶν ὑπὸ γῆν
	22.	ἐείκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
	25.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
125.	2.	κρώσσας,	κρώσσας	κρώσσας
	3.	τὸ πρῶτον	τοπρῶτον	τοπρῶτον
	10.	καὶ αἱ μηχαναὶ ἦσαν· εἴ τε	καὶ μηχαναὶ ἦσαν· εἴτε	καὶ μηχαναὶ ἦσαν· εἴτε
	12.	λελέχθω γὰρ ἡμῖν	λελέχθω ἡμῖν	λελέχθω ἡμῖν
127.	8.	διὰ οἰκοδομημένου	διοικοδομημένου	διοικοδομημένου
	11.	πόδας, ὑποβὰς	πόδας, ὑπόβασιν	πόδας, ὑποβὰς
	12.	μεγάλης οἰκοδόμησε.	μεγάλης οἰκοδόμησε.	μεγάλης οἰκοδομῆς·
128.	5.	Φιλιτίωνος,	Φιλίτιος	Φιλίτιος
130.	8.	ἐείκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
131.	2.	Μακερῖνος ἐράσθη	Μακερῖνος ἠράσθη	Μακερῖνος ἠράσθη
	8.	ταῦτα δὲ	ταῦτα δὴ	ταῦτα δὴ
	11.	φαίνοντο	ἐφαίνοντο	ἐφαίνοντο
132.	5.	ὅση περ	ὅσηπερ	ὅσηπερ
133.	18.	εἶναι γῆς ἐνηθητήρια	εἶναι ἐνηθητήρια	εἶναι ἐνηθητήρια
134.	2.	ἐείκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
	5.	οὐ δὲ	οὐδὲ	οὐδὲ
	7.	οὐ γὰρ ἄν οἱ	οὐ γὰρ ἄν οἱ	οὐ γάρ οἱ
	12.	ἦν λιτόμενων	λιτόντων, ἦν	λιτόντων, ἦν
135.	2.	κομίσαντός μιν·	κομίσαντος·	κομίσαντος·
	7.	εἶναι Ῥοδώπιν,	εἶναι Ῥοδώπιος	εἶναι Ῥοδώπιν,
	21.	τὸ οὔνομα	τοὔνομα	τοὔνομα
136.	5.	ἐγγεγλυμμένους	εὖ γεγλυμμένους	εὖ γεγλυμμένους·
	13.	μηδὲ αὐτῷ	μήτ' αὐτῷ	μήτ' αὐτῷ
140.	5.	ἐς τὴν δωρεὴν	ἐς δωρεὴν	ἐς δωρεὴν
	8.	ἐπτακόσια	πεντακόσια	ἑπτακόσια
142.	13.	μέν τοι	μέντοι	μέντοι
143.	2.	γενεηλογήσαντί τε ἐωυτὸν, καὶ ἀναδήσαντι τὴν	γενεηλογήσαντι ἑωϋτὸν, καὶ ἀναδήσαντί τε τὴν	γενεηλογήσαντι ἑωϋτὸν, καὶ ἀναδήσαντί τε τὴν
144.	4.	οἰκίοντας	οὐκ ἐόντας	οὐκ ἐόντας
145.	13.	ἑξηκόσια	ἑξήκοντα	ἑξηκόσια
146.	7.	ἄνδρας γενομένους,	γενομένους ἄνδρας	γενομένους ἄνδρας
147.	1.	οἱ τε ἄλλοι	οἱ τε ἄλλοι	οἱ ἄλλοι
	10.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
148.	10.	μεγάλων	μεγίστων	μεγίστων
	13.	τοῖχος δὲ ἔξωθεν	τοῖχος καὶ ἔξωθεν	τοῖχος καὶ ἔξωθεν
17,	24.	ὁρέομεν	ὁρῶμεν	ὁρέομεν
	31.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
149.	5.	ἴσοι καὶ	ἴσον καὶ	ἴσοι καὶ
	11.	τοσοῦτο·	τοσοῦτον·	τοσοῦτον·
	20.	ἡ δὲ,	ἥδε,	ἥδε,
150.	2.	ἐν Λιβύῃ	ἐς Λιβύην	ἐς Λιβύην
	13.	ὄρυσσον	ὤρυσσον	ὤρυσσον
151.	6.	et deinceps Ψαμμίτιχος	Ψαμμήτιχος	Ψαμμήτιχος

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
152.	5.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
154.	1.	Ἴωσι καὶ τοῖσι	Ἴωσι καὶ τοῖσι Καρσὶ τοῖσι	Ἴωσι καὶ τοῖσι Καρσὶ τοῖσι
156.	5.	εἶναι αὕτη ἡ νῆσος	αὕτη ἡ νῆσος εἶναι	αὕτη ἡ νῆσος εἶναι
	16.	ὅτε δὴ τὸ	ὅτε τὸ	ὅτε τὸ
158.	16.	τῇ δὲ	τῇ δὴ	τῇ δὴ
	17.	ἐν τὴν νοτίην	ἐς τὴν Νοτίην	ἐς τὴν Νοτίην
	20.	χίλιοι ἀπαρτὶ ἐς	χίλιοι ἐς	χίλιοι ἐς
162.	1.	δὲ Ἀπρίης	δὲ ὁ Ἀπρίης	δὲ ὁ Ἀπρίης
	6.	οὔ κως	οὔκως	οὔκως
	12.	ὡς δὲ ἀπικόμενος τὸν Ἄμασιν ἐκάλεε, ὁ Πατάρβημις,	ὡς δὲ ἀπικόμενος ὁ Πατάρβημις, τὸν Ἄμασιν ἐκαλέε,	ὡς δὲ ἀπικόμενος ὁ Πατάρβημις, τὸν Ἄμασιν ἐκαλέε,
	23.	λόγον αὐτῷ	λόγον ἑωὑτῷ	λόγον αὐτῷ
168.	7.	Ἑρμοτυβίων ἄλλοι,	Ἑρμοτυβίων,	Ἑρμοτυβίων,
171.	6.	ταύτης εἰδότι μοι	ταύτης μοι	ταύτης μοι
172.	3.	κατόνοντο	κατόνοντο	κατώνοντο
	5.	τὸ πρὶν	τοπρὶν	τοπρὶν
	9.	ἐναπανιζέατο.	ἐναπενιζέατο	ἐναπενιζέατο
173.	8.	χρῆν	ἐχρῆν	ἐχρῆν
174.	4.	ἐπιτήδεα	ἐπιτήδεια	ἐπιτήδεια
	6.	μὲν δὴ καὶ ἁλίσκετο	μὲν δὴ καὶ ἡλίσκετο	μὲν δὴ κατηλίσκετο
	8.	ἐποίεε τοιάδε·	ἐποίησε τοιάδε·	ἐποίησε τοιάδε·
	14.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
175.	9.	ἐείκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
	20.	τῶνδ'	τῶνδ'	τῶν δ'
	22.	καταχθόμενον	καὶ ἀχθόμενον	καὶ ἀχθόμενον
176.	6.	ἐείκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
177.	7.	μὴ δὲ	μηδὲ	μηδὲ
178.	5.	ἔδωκε χώρου	ἔδωκε χωρίοις	ἔδωκε χωρίοις
179.	1.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
180.	2.	ἐξεργάσασθαι·	ἐξεργᾶσθαι·	ἐξεργᾶσθαι·
	4.	ἐπέβαλε	ἐπέβαλε	ἐπέβαλε
	5.	ποιεῦντες δὲ τοῦτο	ποιεῦντες δὴ τοῦτο	ποιεῦντες δὴ τοῦτο
	6.	ἐνείκαντο.	ἠνείκαντο.	ἠνείκαντο.
181.	1.	δὲ Ἄμασις φιλότητά τε	δ' ἐς ἀλλήλους φιλότητά τε	δ' ἐς ἀλλήλους φιλότητά τε
	9.	εἶπε δ' Ἄμασις	εἶπε δὴ ὁ Ἄμασις	εἶπε δὴ ὁ Ἄμασις
	11.	εὐδεμίη	οὐδεμία	οὐδεμία
	14.	ὑπ' ἐκείνην	ἐπ' ἐκείνην	ἐπ' ἐκείνην
182.	11.	προσχούσας,	προσχούσας,	προσχούσας,

VARIANTES LECTIONES.

LIB. III.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	5.	ἐκ βουλῆς	ἐκ συμβουλίης	ἐκ συμβουλίης
4.	13.	στρατεύεσθαι Καμβύσῃ	Καμβύσῃ στρατεύεσθαι	Καμβύσῃ στρατεύεσθαι
5.	2.	πόλιος, ἡ ἐστὶ	πόλιος, γῆ ἐστὶ	πόλιος, ἥ ἐστι
	9.	ἤδη Αἴγυπτος	δὴ Αἴγυπτος	δὴ Αἴγυπτος
8.	16.	Ὀροτάλ·	Οὐροτάλ·	Οὐροτάλ·
9.	5.	καὶ ὑπέμενε	καὶ ὑπέμεινε	καὶ ὑπέμεινε
10.	11.	τὸ μέχρι ἐμεῦ,	τομέχρι ἐμεῦ,	τομέχρι ἐμεῦ,
	13.	τὸ παράπαν·	τοπαράπαν·	τοπαράπαν·
12.	8.	διαῤῥήξειας·	διαῤῥῆξεις.	διαῤῥήξεις.
13.	12.	Λίβυες, ἕτερα τοιαῦτα	Λίβυες, τοιαῦτα	Λίβυες, τοιαῦτα
14.	9.	παρῆσαν	παρῆισαν	παρήισαν
	15.	τούς τε αὐχένας	τοὺς δὲ αὐχένας	τοὺς δὲ αὐχένας
	16.	ἄγοντο δὲ	ἤγοντο δὲ	ἤγοντο δὲ
	20.	ἀγεόμενον	ἠγεόμενον	ἠγεόμενον
	23.	ὡς τε τῶν	ὥστε τῶν	ὥστε τῶν
15.	4.	εἰ δὲ	ἢν δὲ	ἢν δὲ
	7.	ἢν καί σφεων	εἰ καί σφεων	εἰ καί σφεων
16.	10.	εἶναι πῦρ. τὸ ὦν κατακαίειν γε τοὺς	εἶναι τὸ πῦρ. τὸ ὦν κατακαίειν τε τοὺς	εἶναι τὸ πῦρ. τὸ ὦν κατακαίειν τε τοὺς
	13.	νενόμισται, πῦρ	νενόμισται τὸ πῦρ	νενόμισται τὸ πῦρ
	14.	τά περ ἂν λάβῃ,	τάπερ ἂν λάβῃ·	τάπερ ἂν λάβῃ·
	24.	μέλλοι ἀποθανόντα	ἀποθανόντα μέλλοντα	ἀποθανόντα μέλλοντα
	30.	γενέσθαι, ἄλλως	γενέσθαι, ἀλλ' ἄλλως	γενέσθαι, ἀλλ' ἄλλως
18.	5.	δαίνυσθαι	δαίννυσθαι	δαίννυσθαι
19.	4.	μετῄισαν	μετῆισαν	μετῆσαν
20.	3.	τὰ λέγειν	τά τε λέγειν	τά τε λέγειν
	8.	αὐτούς φασι κεχωρισμένοισι	αὐτοὺς φασι κεχωρισμένοισι	αὐτοὺς καὶ κεχωρισμένοισι
22.	20.	πόματι ἀνέφερον,	πόματι τῷδε ἀνέφερον	πόματι τῷδε ἀνέφερον
23.	2.	εἴκοσι καὶ	εἴκοσί τε καὶ	εἴκοσί τε καὶ
24.	2.	ἐξ ὑέλου,	ἐξ ὑάλου	ἐξ ὑάλου
	6.	ἐξ ὑέλου	ἐξ ὑάλου	ἐξ ὑάλου
25.	8.	αὐτοῦ τάξας	αὐτοῦ ταύτῃ τάξας	αὐτοῦ ταύτῃ τάξας
26.	7.	Μακάρων νῆσας.	Μακάρων νῆσον.	Μακάρων νῆσον.
	11.	δὲ καὶ τάδε	δὲ τάδε	δὲ τάδε
28.	5.	μετῄισαν	μετῆισαν	μετήσαν
	11.	τετράγωνον φορέει· ἐπὶ	τετράγωνον· ἐπὶ	τετράγωνον· ἐπὶ
30.	14.	ὃς ἦν οἱ	ὃς οἱ ἦν	ὃς οἱ ἦν
31.	11.	τοῖσι Πέρσῃσι δίκας	τοῖσι Πέρσῃσι δίκας	τοῖσι δίκας
32.	15.	περιτετιλμένη, ἡ θρίδαξ, ἡ δασεῖα	περιτετιλμένη· ἡ δασεῖα ἡ θρίδαξ	περιτετιλμένη· ἡ δασεῖα ἡ θρίδαξ
33.	3.	γάρ τινα καὶ ἐκ	γάρ τινα ἐκ	γάρ τινα ἐκ
	5.	οὐνομάζουσί τινες.	ὀνομάζουσί τινες.	ὀνομάζουσί τινες.
36.	17.	ἀλλ' οὔ τι	ἀλλ' οὔτι	ἀλλ' οὔτι
	28.	ἐπηγγέλλον αὐτῷ	ἐπηγγέλλοντο αὐτῷ	ἐπεγγέλλοντο αὐτῷ
37.	11.	ὁμοῖα τοῦ Ἡφαίστου·	ὅμοια τοῖσι τοῦ Ἡφαίστου·	ὅμοια τοῦ Ἡφαίστου·
38.	3.	ὠνθρώποισι	ἀνθρώποισι	ἀνθρώποισι
	15.	Καλλατίας,	Καλατίας,	Καλατίας,
	17.	δηξαίατ' ἄν	δεξαίατ' ἄν	δεξαίατ' ἄν
40.	7.	τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ	ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον	ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον
	17.	εὐτυχίαι τοι αὐταῖσι	εὐτυχίαι τοι τοιαύταισι	εὐτυχίαι τοι τοιαύταισι
41.	5.	δὲ ἦν Θεοδώρου	ἦν δὲ Θεοδώρου	ἦν δὲ Θεοδώρου

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
42.	3.	Πολυκράτεϊ	Πολυκράτεϊ	Πολυκράτει
	15.	κεχαρηκότες	κεχαρηκότες	κεχαρκότες
43.	6.	τοῦ δὲ εἵνεκα	τοὐδὲ [δὲ] εἵνεκα	τοὐδὲ εἵνεκα
44.	7.	ἔπεμψε	ἔπεμπε	ἔπεμπε
45.	12.	ἔδει	ἔδει	ἔδει
46.	8.	περιειργάσθαι	περιειεργάσθαι	περιειργάσθαι
47.	11.	τῶν δὲ εἵνεκα	τῶν δὲ εἵνεκα	τῶνδε εἵνεκα
48.	4.	κατὰ δὲ τὸν	κατὰ δὴ τὸν	κατὰ δὴ τὸν
	7.	ἐκτομῇ· πρεσσχόντων	ἐκτομῇ· πρισχόντων	ἐκτομῇ· προσχόντων
49.	4.	εἰσὶ διάφοροι ἐόντες ἑωυτοῖσι. τούτων	εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι, ἐόντες ἑωϋτοῖσι [συγγενέες.] τούτων	εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι, ἐόντες ἑωϋτοῖσι [συγγενέες.] τούτων
50.	13.	οὐ προσδιελέγετο,	οὔ τι προσδιελέγετο,	οὔτε προσδιελέγετο
	14.	δέ μιν, περὶ θυμῷ ἐχόμενος.	δέ μιν περιθύμως ἐχόμενος	δέ μιν περιθύμως ἐχόμενος
51.	8.	ἐξελασθεὶς	ἐξελαθεὶς	ἐξελαθεὶς
	12.	ἐξέργειν	ἐξέργειν	ἐξέργειν
	13.	ἀπελαυνόμενος δ' ἂν ἤιε ἐπ'	ἀπελαυνόμενος δ' ἀνήιε ἐπ'	ἀπελαυνόμενος ἂν ἤιε ἐπ'
52.	10.	καὶ ἀγαθὰ τὰ	καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ	καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ
	25.	πλοῖον,	πλοίῳ	πλοίῳ
	28.	ὡς τῶν	ὡς τὸν	ὡς τὸν
53.	23.	τρίτην Περίανδρες	τρίτον ὁ Περίανδρος	τρίτον ὁ Περίανδρος
54.	5.	ἀπηλάσθησαν.	ἀπηλάθησαν.	ἀπηλάθησαν.
55.	12.	Σαμίων.	Σαμίων εὖ.	Σαμίων εὖ.
57.	16.	ἦν τότε	τότε ἦν	τότε ἦν
58.	3.	πρεσίσχον	προσίσχον	προσίσχον
	5.	μιλτηλιφέες·	μιλτηλιφέες·	μιλτηλεφόες
	7.	Ἀπικόμενοι ὦν	ἀπικόμενοι δ' ὦν	ἀπικόμενοι δ' ὦν
59.	2.	Ὑδρέην	Ὑδρέαν	Ὑδρέαν
	4.	τούτῳ	τοῦτο	τοῦτο
	4.	ἐξελοῦντες	ἐξελῶντες	ἐξελοῦντες
60.	3.	τούτου ἔρυγμα,	τούτου τὸ ὄρυγμα	τούτου τὸ ὄρυγμα
61.	5.	ὀλίγοι ἦσαν	ὀλίγοι τε ἦσαν	ὀλίγοι τε ἦσαν
	14.	τῇ τε ἄλλῃ διέπεμπε,	διέπεμπε τῇ τε ἄλλῃ	διέπεμπε τῇ τε ἄλλῃ
62.	16.	πρὸ τοῦ, οὐ μή τι	πρότου. οὐ μήτι	προτοῦ, οὐ μήτι
	17.	μεταδιώξαντας	μεταδιώξαντες	μεταδιώξαντες
63.	8.	οὔ κω	οὔκω	οὔκω
65.	36.	ποίμνια	ποῖμναι	ποίμναι
66.	12.	ἀνεστιῶτα·	ἐνεστιῶτα·	ἀνεστεῶτα·
	12.	ἢν μὴ μὲν	ἤν μὴ μὲν	ἢν μή μιν
67.	1.	Ὁ μὲν δὴ	Ὁ δὲ δὴ	Ὁ δὲ δὴ
68.	3.	ὁμοῖος	ὁμοίως	ὁμοίως
	8.	Φαιδίμῃ·	Φαιδύμῃ·	Φαιδύμῃ·
	11.	παρὰ ταύτην	παρ' αὐτὴν	παρ' αὐτὴν
	12.	εἴ τε	εἴτε	εἴτε
	13.	εἴ τε	εἴτε	εἴτε
	16.	Εἰ μὴ αὐτὴ	Εἰ μὲν αὐτὴ	Εἰ μὴ αὐτὴ
	16.	Κύρου γινώσκεις	Κύρου οὐ γινώσκεις	Κύρου οὐ γινώσκεις
	22.	ὠνθρωπος,	ἄνθρωπος,	ὠνθρωπος,
69.	5.	εἰ γὰρ	ἦν γὰρ	ἢν γὰρ
	9.	ἄφασαν	ἄφασσαν	ἄφασσαν
	12.	Φαιδίμη,	Φαιδύμη,	Φαιδύμη,
	19.	Φαιδίμη	Φαιδύμη	Φαιδύμη
	20.	αὐτῆς	αὐτῇ	αὐτῇ
71.	15.	Ὀτάνεω	Ὀτάνεες	Ὀτάνεες
	18.	ὠφείλετε	ὀφείλετε	ὀφείλετε
72.	12.	τοίων,	τοιῶνδε,	τοιῶνδε,
	22.	οὕτω οὐ ταὐτὰ	οὕτω οὐ ταὐτὰ	οὕτω ὧν ταῦτα
	25.	παρίη.	παρείη	παρείη
73.	5.	ἀποθανέειν;	ἀποθανέειν·	ἀποθανέειν·

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
73.	7.	Πέρσησε	Πέρσησι	Πέρσησι
74.	14.	συγκαλέσειν	συγκαλέειν	συγκαλέειν
75.	4.	μέντοι	μέν τοι	μέν τοι
	5.	ἀπὸ Ἀχαιμένεος,	ἀπ' Ἀχαιμένεος,	ἀπ' Ἀχαιμένεος,
	6.	τὴν Κύρου·	τοῦ Κύρου·	τοῦ Κύρου·
	9.	οἱ εἶναι	οἳ εἶναι	οἱ εἶναι
76.	6.	αὐτίς σφισι	αὐτοῖσι σφίσι	αὐτοῖσι σφίσι
	14.	τεθαρσηκότες	τεθαῤῥηκότες	τεθαῤῥηκότες
77.	5.	δὲ παρῆλθον	δὲ καὶ παρῆλθον	δὲ καὶ παρῆλθον
78.	20.	εἴρετο ὅ τι οὐ χρᾶται	εἴρετο ὅτι οὐ χρῆται	εἴρετο ὅτι οὐ χρῆται
79.	9.	μαθόντες τό τε	μαθόντες τό, τε	μαθόντες τότε
80.	6.	μούναρχον μηκέτι	μούναρχον μοῦνον μηκέτι	μούναρχον μοῦνον μηκέτι
	15.	γὰρ, ὕβρι κεκορημένος,	γὰρ ὕβρει κεκορημένος	γὰρ ὕβρει κεκορημένος
81.	15.	οἰκὸς	εἰκὸς	εἰκὸς
82.	19.	συγκύψαντες ποιεῦσι.	συγκύψαντες ποιεῦσι·	συγκρύψαντες ποιεῦσι·
	21.	ἐκ δὲ αὐτῶν ϑωυμάζεται	ἐκ δὲ αὖ τῶνδε ϑωϋμάζεται	ἐκ δὲ αὐτῶν ϑωϋμάζεται
	22.	ἀν' ὧν	ἀν' ὧν	ἀν ὧν
83.	6.	λαχόντα,	λαχόντα,	λαχόντων
	15.	κατῆστο.	κατῆσσο.	καθῆστο.
84.	6.	ἐβουλεύσαν οἱ	ἐβουλεύσαντό οἱ	ἐβουλεύσαντό οἱ
	8.	ἐξαίρεται.	ἐξαίρεσ'	ἐξαίρεσ'
	13.	ἐβουλεύσαν	ἐβουλεύσαντο	ἐβουλεύσαντο
85.	18.	περιήγε	περιήγαγε	περιήγαγε
86.	1.	διαφωσκούσῃ,	διαφαυσκούσῃ,	διαφαυσκούσῃ,
88.	6.	ἐσβάλλοιεν	ἐσβάλλοιεν	ἐσβάλλοιεν
89.	6.	ἄλλοισι ἄλλα ἔϑνεα τὰ ἑκαστέρω	τὰ ἑκαστέρω ἄλλοισι ἄλλα ἔϑνεα	τὰ ἑκαστέρω ἄλλοισι ἄλλα ἔϑνεα
	7.	ἐπέτεον	ἐπέτειον	ἐπέτειον
90.	15.	τούτων τεσσεράκοντα μὲν καὶ	τούτων δὲ τεσσεράκοντα καὶ	τούτων δὲ τεσσεράκοντα καὶ
91.	8.	Αἰγύπτῳ, καὶ Κυρήνης	Αἰγύπτῳ, Κυρήνης	Αἰγύπτῳ, Κυρήνης
	12.	τοῦ ἐπιμετρουμένου	τοῦ μετρουμένου	τοῦ μετρουμένου
	18.	νομὸς οὗτος	νομὸς δὲ οὗτος	νομὸς δὲ οὗτος
92.	6.	καὶ Παυσίκαι,	καὶ * Παισίκαι,	καὶ Παυσίκαι,
93.	9.	καὶ Κάσπιοι	καὶ * Κάσπειροι	καὶ Κάσπιοι
94.	3.	Ματιηνοῖσι δὲ, καὶ	Ματιηνοῖσι, καὶ	Ματιηνοῖσι, καὶ
	6.	Μοσσυνοίκοισι, καὶ Μαρσὶ,	Μοσυνοίκοισι, καὶ * Μαρσὶ,	Μοσυνοίκοισι, καὶ Μάρδοισι,
95.	2.	τάλαντον, γίνεται τεσσεράκοντα	τάλαντον, εἶναι * τεσσεράκοντα	τάλαντον, εἶναι τεσσεράκοντα
96.	5.	κατεγχέει·	καταχέει·	καταχέει·
	7.	τοσοῦτο	τοσοῦτον	τοσοῦτον
97.	14.	Κόλχοι δὲ ἐτάξαντο	Κόλχοι δ' ἐτάξαντο	Κόλχοι δ' ἐτάξαντο
	20.	μὲν οὗτοι δῶρα, πάρεξ τοῦ φόρου, βασιλεῖ ἐκόμιζον.	μὲν ὧν δῶρα πάρεξ τοῦ φόρου βασιλεῖ ἐκομίζοντο.	μὲν οὗτοι δῶρα πάρεξ τοῦ φόρου βασιλεῖ ἐκόμιζον.
98.	12.	ἐσϑῆτα φλοΐνην·	ἐσϑῆτά τε φλοΐνην·	ἐσϑῆτά τε φλοΐνην·
99.	3.	νομαίοισι δὲ τοισῖδε	νόμοισι δὲ τοισισίδε	νόμοισι δὲ τοισισίδε
	4.	γυνὴ, ἢν τε ἀνὴρ,	ἀνὴρ, ἢν τε γυνὴ,	ἀνὴρ, ἢν τε γυνὴ,
	7.	ἀταρνός ἐστι	ἀπαρνείμενός ἐστι	ἀπαρνείμενός ἐστι
	12.	πίπτοντα πάντα	πάντα πίπτοντα	πάντα πίπτοντα
102.	5.	καὶ οἱ ἐπὶ	καὶ ἐπὶ	καὶ ἐπὶ
	12.	αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότατοι.	εἶδος ὁμοιότατοι αὐτοί·	εἶδος ὁμοιότατοι αὐτοί·
104.	10.	μεσοῦσα δὲ	μεσοῦσα δὴ	μεσοῦσα δὴ
	13.	ἐπιὼν ἐπὶ	ἐπιὼν ἔτι	ἐπιὼν ἴτι
106.	7.	τοῦτῳ δὲ	τοῦτο δὲ	τοῦτο δὲ
	10.	ἐσήμηνα,	ἐσήμανα,	ἐσήμανα,
	11.	δένδρεα	δένδρα	δένδρα
107.		χωρέων	χωρίων	χωρίων
	5.	δυσπετέως κτέωνται	δυσπετέως κτέωνται	εὐπετέως κτέωνται
108.	5.	κατὰ τὰς ἐχίδνας	κατὰ ἐχίδνας	κατὰ ἐχίδνας
	6.	μὴ ἐπιλίπῃ	μὴ ἐπιλίπηται	μὴ ἐπιλίπηται

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
108.	7.	καὶ ἀνιηρὰ,	καὶ ἄμικτα,	καὶ ἀνιηρὰ,
	15.	τούτου τόδε ἐστί·	τούτου ἐστί·	τούτου ἐστί·
	18.	ἐσικνέεται καταγνάφων·	ἐπικνέεται καταγνάφων·	ἐπικνέεται καταγνάφων·
	19.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
109.	4.	ἀπιεμένου	ἀπιεμένου	ἀπιεμένου
111.	3.	οἰκότι	εἰκότι	εἰκότι
	14.	καταπεπτεωμένας, τὰ τῶν ὑποζυγίων μέλεα	καταπεπτομένας, αὐτῶν τὰ μέλεα τῶν ὑποζυγίων	καταπεπτομένας, αὐτῶν τὰ μέλεα τῶν ὑποζυγίων
	17.	οὕτω τό	οὕτω μὲν τὸ	οὕτω μὲν τὸ
112.	1.	καλέουσι Ἀράβιοι	Ἀράβιοι καλέουσι	Ἀράβιοι καλέουσι
	3.	τῶν τράγων	τῶν [τε] τράγων	τῶν τράγων
114.	1.	Ἀποκλινομένης	Ἀποκλιναμένης	Ἀποκλιναμένης
115.	3.	ἀπ' ὅτευ	ἀπ' ὅτευ	ἀπό τευ
	9.	οὔ τι βαρβαρικὸν,	οὐ βαρβαρικὸν	οὐ βαρβαρικὸν
116.	1.	πολλῷ τι πλεῖστος	πολλῷ πλεῖστος	πολλῷ πλεῖστος
	6.	Αἱ δὴ ὧν	αἵδε ὧν	αἱ δὲ ὧν
	9.	ἔχειν αὗται.	ἔχειν αὐτά.	ἔχειν αὗται
117.	3.	ἐν οὔροισι ἐὸν τῶν	ἐν οὔροισι ἐὸν τῶν	ἐν οὔρεσι ἐόντων
	13.	τῆς ἐξόδου,	τῆς ἐξόδου,	τῆς ἐξόδου,
	27.	οἶδα ἀκούσας,	οἶδ' ἀκούσας,	οἶδ' ἀκούσας,
119.	11.	κλαίσσκε ἂν καὶ	κλαίσσκε καὶ	κλαίσσκε καὶ
125.	7.	Συρηκοσίων	Συρηκουσίων	Συρηκουσίων
126.	7.	τοῦ Μιτροβάτεω τὸν παῖδα Κρανάσπην,	τὸν Μιτροβάτεω παῖδα Κρανάσπην,	τὸν Μιτροβάτεω παῖδα Κρανάσπην,
127.	16	δὲ, καὶ τοὺς	δὲ, τοὺς	δὲ, τοὺς
128.	17.	τοῦτό σφεας	τούτῳ σφέας	τούτῳ σφέας
130.	3.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
	4.	κατεφάνη δὲ	κατεφάνη τε	κατεφάνη τε
	12.	Δωρέεται δή μιν	δωρέεται δέ μιν	δωρέεται δέ μιν
	14.	ἔπει ὁ	ἔπει ὁ	ἔπει ὁ
	18.	ἐδωρέετο Δημοκήδεα	ἐδωρέετο τὸν Δημοκήδεα·	ἐδωρέετο τὸν Δημοκήδεα·
131.	13.	αὐτὸν δὴ	αὐτὸν δὲ	αὐτὸν δὲ
132.	1.	Τότε δὲ	Τότε δὴ	Τότε δὴ
	4.	τὰ ἄλλα	τἆλλα	τἆλλα
	8.	ἐπισπόμενοι,	ἐπισπώμενοι,	ἐπισπώμενον,
	9.	Δημοκήδης παρὰ βασιλέϊ.	Δημοκήδης τῷ βασιλέϊ·	Δημοκήδης τῷ βασιλέϊ.
133.	7.	ἦ μέν οἱ	ἦ μήν οἱ	ἦ μήν οἱ
134.	5.	εἰκὸς	εἰκὸς	εἰκὸς
135.	5.	διαδρήσεταί σφεας	διαδρήσηταί σφεας	διαδρήσηταί σφεας
	6.	ἀπάξουσι.	ἀπάξωσι.	ἀπάξωσι.
	11.	πολλαπλήσια	πολληπλήσια	πολληπλήσια
	12.	συμβαλλέεσθαι,	συμβαλλέεσθαι,	συμβαλλέεσθαι,
	15.	μὴ εὖ — οὔ τι	μὴ εὖ — οὔτι	μὴ εὖ — οὔτι
136.	1.	Καταβάντες δὲ οὕτω	Καταβάντες δ' οὕτω	Καταβάντες δ' οὕτοι
	6.	οὐνομαστότατα	οὐνομαστὰ	οὐνομαστὰ
137.	12.	οὐκ ὧν	οὔκων	οὔκων
	14.	ἤγοντο	ἤγοντο	ἤγοντο
138.	3.	τούτο ὅ τι	τούτῳ ὅ, τι	τούτῳ ὅ, τι
	14.	οὐκ ὧν	οὔκων	οὔκων
	15.	ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Ἑλλάδα	ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀσίης	ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀσίης
139.	5.	ὡς οἰκὸς,	ὡς εἰκὸς,	ὡς εἰκὸς,
140.	9.	πρὸς αὐτόν·	πρὸς ἑωϋτὸν,	πρὸς ἑωϋτὸν,
	15.	εἰρώτεων	εἰρώτευν	ἠρώτευν.
	23.	μεταμελήσει.	μεταμελήσῃ	μεταμελήσῃ
141.	1.	ἀπέστειλε	ἀπέστειλε	ἀπέστειλε
142.	18.	ἱρωσύνην	ἱρωσύνην	ἱερωσύνην
143.	4.	οὐδ' ἔτι	οὐ δή τι	οὐ δή τι
144.	2.	οὔ τε	οὔτε	οὔτε

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
145.	2.	ὅ τι δὴ	ὁτιδὴ	ὁτιδὴ
	15.	αὐτὸν δέ σε	αὐτόν τέ σε	αὐτόν τέ σε
146.	1.	Ταῦτα ἔλιξε	Ταῦτα δὲ ἔλιξε	Ταῦτα δὲ ἔλιξε
147.	2.	Δαρεῖός οἱ ἀποστέλλων	Δαρεῖος ἀποστέλλων	Δαρεῖος ἀποστέλλων
148.	7.	προῆγε μιν ἐς	προῆγε ἐς	προῆγε ἐς
150.	5.	παρεσκευάδατο·	παρεσκευάσαντο,	παρεσκευάσαντο,
153.	3.	τούτῳ Μεγαβύζου	τούτῳ τῷ Μεγαβύζου,	τούτῳ τῷ Μεγαβύζου
155.	10.	τί δ', ὦ	τί, ὦ	τί, ὦ
	15.	βαλόμενος,	βαλλόμενος,	βαλλόμενος,
	18.	πίεσονθα·	ἔπαθον·	ἔπαθον·
	25.	διαλείσειν	διαλιπὼν	διαλιπὼν
	36.	τὰ δεῖ ποιέειν.	τάδε ποιέειν	τάδε ποιέειν.
156.	6.	πυλουροὶ,	πυλωροὶ,	πυλωροὶ,
	10.	ἐπεί τε οὐδεὶς	ἐπεί τε δὲ οὐδεὶς	ἐπεί τε δὲ οὐδεὶς
	13.	καὶ τῇ στρατιῇ	καὶ στρατιῇ	καὶ στρατιῇ
158.	3.	γὰρ Βαβυλώνιοι	γὰρ δὴ Βαβυλώνιοι	γὰρ δὴ Βαβυλώνιοι
159.	1.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
	12.	ὅσας δὴ	ὁσασδὴ	ὁσασδὴ
160.	14.	αὐτομόλησε	ηὐτομόλησε	ηὐτομόλησε

LIB. IV.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	2.	αὖ τοῦ	αὐτοῦ	αὐτοῦ
	7.	δυῶν	δυῷν	δυῷν
2.	5.	φυσιόντων	φυσσιόντων	φυσσιόντων
	7.	φυσιομένας	φυσσιομένας	φυσσιομένας
3.	2.	ἐπιτράφη	ἐτράφη	ἐτράφη
	11.	αὐτοί τε ἐλασσόνες	ἐλασσόνες	ἐλασσόνες
	12.	τὸ λοιπὸν	τολοιπὸν	τολοιπὸν
4.	5.	τῶν δὲ	τῶνδε	τῶνδε
5.	11.	καὶ τῶν ἰδόντα	καὶ τῶν ἰδόντα	καὶ τὸν ἰδόντα
6.	4.	τοὺς βασιλῆας	τοῦ βασιλῆος	τοῦ βασιλῆος
7.	6.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
9.	24.	εὐφρανίαι	εὐφρανέαι	εὐφρανέαι
10.	2.	προσοίξαντα,	προσδίξαντα,	προσδιξαντα
	17.	μηχανήσασθαι	μηχανήσασθαι	μηχανήσθαι
11.	6.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
12.	5.	χερσόνησον	Χερσόνησον	Χερσόνησον
14.	1.	ταῦτα ποιήσας	ταῦτα εἶπας	ταῦτα εἶπας
	8.	τειθνηκὼς	τεθνηὼς	τεθνηὼς
	17.	τὸ δεύτερον.	τοδεύτερον.	τοδεύτερον.
15.	10.	καὶ τὸν,	καὶ τὸν	καὶ τὸν μὲν
	17.	αὐτὸν δάφναι	αὐτῶν δάφναι	αὐτῶν δάφναι
18.	2.	ταῦτης ἄνω οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοὶ,	ταῦτης, ἄνω οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοὶ,	ταῦτης, ἀνθρωποι οἰκέουσι
	8.	ἡ δὲ	ἥδη δὲ	ἥδη δὲ
	9.	ἐπὶ πολλὸν	ἐπιπολλὸν	ἐπιπολλὸν

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
20.	3.	*κατήκουσι δὲ*	*κατήκουσι δὲ*	*κατοικοῦσι δὲ*
22.	2.	*ἀποκλίνοντι*	*ἀποκλίναντι*	*ἀποκλίναντι*
	10.	*τοξεύσας καὶ ἐπιβὰς*	*τοξεύσας, ἐπιβὰς*	*τοξεύσας, ἐπιβὰς*
	12.	*τουτέων, τὸ πρὸς τὴν ἠῶ ἀποκλίνοντι*	*τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τεταμμένον*	*τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τεταμμένον*
23.	22.	*φεύγων*	*καταφεύγων*	*καταφεύγων*
25.	8.	*γινώσκεται ἀτρεκέως*	*γινώσκεται*	*γινώσκεται*
26.	2.	*ἀποθάνῃ*	*ἀποθάνοι*	*ἀποθάνοι*
	5.	*προτιθέαται.*	*προτίθενται.*	*προτίθενται.*
	8.	*ἐπετείους*	*ἐπετείους*	*ἐτετείους*
27.	2.	*καὶ τοὺς χρυσοφύλακας*	*καὶ χρυσοφύλακας*	*καὶ χρυσοφύλακας*
28.	14.	*νενόμισται θωυμάζεσθαι, ὡς δὲ καὶ*	*θωϋμάζεσθαι· ὡς δὲ*	*θωϋμάζεσθαι· ὡς δὲ*
	17.	*δὲ καὶ ὄνοι οὐκ ἀνέχονται*	*δὲ καὶ ὄνοι οὐκ ἀνέχονται*	*δὲ οὐδὲ ὄνοι ἀνέχονται*
29.	3.	*γνώμῃ καὶ Ὁμήρου*	*γνώμῃ Ὁμήρου*	*γνώμῃ Ὁμήρου*
33.	8.	*πόλιν τε ἐς*	*πόλιν δ' ἐς*	*πόλιν δ' ἐς*
	21.	*τοῖς πλησιοχώροις*	*τοὺς πλησιοχώρους*	*τοὺς πλησιοχώρους*
	24.	*τούτοισι ἱροῖσι*	*τούτοισι τοῖσι ἱροῖσι*	*τούτοισι τοῖσι ἱροῖσι*
	25.	*τὰς Θρηικίας*	*τὰς Θρήσσας*	*τὰς Θρήσσας*
	27.	*ἐχούσας τὰ ἱρά.*	*θυούσας τὰ ἱρά.*	*ἐχούσας τὰ ἱρά.*
34.	7.	*προτιθεῖσι*	*τιθεῖσι*	*τιθεῖσι*
36.	3.	*ἱστὸς περιέφερε*	*ἱστὸς περιέφερε*	*ἱστὸν περιέφερε*
	4.	*σιτιόμενον.*	*σιτεόμενος.*	*σιτεόμενος·*
	8.	*τὴν γῆν*	*τήν τε γῆν*	*τήν τε γῆν*
	10.	*ἥν*	*ὅση*	*ὅση*
37.	1.	[*ἈΣΙΗΝ*] *ΠΕΡΣΑΙ*	*ΠΕΡΣΑΙ*	*ΠΕΡΣΑΙ*
38.	2.	*ἀπ' αὐτῆς*	*ἀπ' ἀντίης*	*ἀπ' αὐτῆς*
	6.	*Μυριανδρικοῦ*	*Μυριανδρικοῦ*	*Μαριανδικοῦ*
40.	1.	*Σασπείρων*	*Σασπείρων*	*Σασπείρων*
	2.	*ἡέλιον*	*ἥλιον*	*ἥλιον*
	5.	*ἡέλιον*	*ἥλιον*	*ἥλιον*
41.	1.	*ἀκτῇ τῇ ἑτέρῃ*	*ἀκτῇ ἑτέρῃ*	*ἀκτῇ ἑτέρῃ*
	6.	*ἰοῦσα ἡ ἀκτὴ,*	*ἰοῦσα ἀκτὴ,*	*ἰοῦσα ἀκτὴ,*
42.	9.	*διέχουσαν*	*ἔχουσαν*	*ἔχουσαν*
	11.	*διεκπλέειν*	*ἐκπλέειν*	*ἐκπλέειν*
	20.	*ἡέλιον*	*ἥλιον*	*ἥλιον*
	21.	*τὸ πρῶτον.*	*τοπρῶτον.*	*τοπρῶτον.*
43.	6.	*ἐδείσατο παρθένων.*	*παρθένων ἐδείσατο·*	*παρθένων ἐδείσατο·*
	9.	*παραιτήσατο,*	*παραιτήσατο,*	*παρητήσατο*
	17.	*μήνεσι,*	*μησὶ,*	*μησὶ*
	20.	*ἀνθρώπους σμικρεὺς*	*ἀνθρώπους σμικροὺς*	*ἀνθρώπους μικροὺς*
	25.	*τὸ πρόσω*	*τοπρόσω*	*τοπρόσω*
44.	14.	*ἡέλιον*	*ἥλιον*	*ἥλιον*
45.	10.	*ἡ δὴ*	*ἤδη*	*ἤδη*
	11.	*τὸ οὔνομα,*	*τοὔνομα*	*τοὔνομα*
	15.	*ἀπ' ὅτευ*	*ἀπ' ὅτευ*	*ἀπό τευ*
	18.	*ὅστις*	*ὅς τις*	*ὅς τις*
	22.	*ἤ τις*	*ἤτις*	*ἤτις*
46.	13.	*ζῶοντες*	*ζῶντες*	*ζῶντες*
47.	9.	*δὲ οὗτοι*	*γὰρ οἵδε*	*γὰρ οἵδε*
48.	6.	*πέντε μὲν οἱ ῥέοντες,*	*πέντε μόνοι ῥέοντες·*	*πέντε μὲν οἱ ῥέοντες·*
49.	6.	*Σκίος*	*Κῖος*	*Κῖος*
50.	7.	*ὅσος πέρ*	*ὁσοσπέρ*	*ὁσοσπέρ*
	9.	*χρέεται.*	*χρᾶται*	*χρᾶται*
	20.	*πολλαπλήσιά*	*πολλαπλήσιά*	*πολλαπλήσιά*
52.	6.	*ἔτι·*	*ἐστι·*	*ἐστι·*
53.	15.	*ἐς τὸν τεσσερά κοντα*	*τεσσερεσκαιδέκα*	*ἐς τὸν τεσσεράκοντα*
	25.	*ἱρὸν Δήμητρος*	*ἱρὸν Δήμητρος*	*ἱρὸν Μητρὸς*
	26.	*ἱροῦ ἐπὶ*	*ἱροῦ ἐπὶ*	*ἱροῦ ὑπὸ*

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
54.	2.	ῥέει δὲ	ῥέει μὲν γὰρ	ῥέει μὲν γὰρ
57.	1.	τὰ ἀνέκαθεν	τἀνέκαθεν	τἀνέκαθεν
58.	5.	τοῦτο οὕτω	τοῦτ' οὕτως	τοῦτ' οὕτως
59.	7.	δὲ καλεόμενοι βασιλῆϊοι	δὲ βασιλήϊοι	δὲ βασιλήϊοι
61.	4.	ἔχοντες, ἐς λίβητας	ἔχοντες ἐς λίβητας	ἔχοντες λίβητας
65.	2.	τὸ ἔνερθε	τὸ ἔνερθεν	τὸ ἔνερθεν
	3.	ὁ δ' ἔξωθεν	ὁ δ' ἔξωθεν	ὁδ' ἔξωθεν
66.	3.	τοῖσι ἄν	ὅσοις δὴ	ὅσοις δὴ
68.	6.	τὰ μάλιστά ἐστι	ταμάλιστά ἐστι	ταμάλιστά ἐστι
	13.	μὲν μιν καὶ	μὲν καὶ	μὲν καὶ
	15.	τοῦ δὲ ἰθέως	τοῦ δὲ ἰθέως	τοῦδε ἰθέως
	17.	ἢν δὲ	καὶ ἢν δὲ	καὶ ἢν δὲ
69.	2.	ἄμαξαν φρυγάνων	ἅμαξαν φρυγάνων	ἅμαξαν καμάρης φρυγάνων
70.	4.	ὑπίατι ἢ	ὑπίατι ἢ	ὑπίατι ἢ
71.	9.	τὰ περ	τάπερ	τάπερ
72.	3.	οἱ δέ εἰσι	οἱ δέ εἰσι	οἵδε εἰσὶ
	3.	δή θεραπεύουσι	δή εἰσι θεραπεύοντες	δή εἰσι θεραπεύοντες
	6.	καλλιστεύοντας	καλλίστους	καλλίστους
73.	5.	πάντων παρατιθεῖ τῶν καὶ τοῖσι	ἁπάντων παραπλησίως παρατίθησι ὅσα τοῖσι	ἁπάντων παραπλησίως παρατίθησι ὅσα τοῖσι
75.	7.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
76.	2.	μή τι γε	μήτι γε	μήτοι γε
	3.	Ἀναχάρσι τε	Ἀναχάρσι τε	Ἀναχάρσις τε
	4.	Σκύλη.	Σκύλη.	Σκύλης·
	8.	κάρτα μεγαλοπρεπέως,	μεγαλοπρεπία κάρτα	μεγαλοπρεπία κάρτα
	10.	τὰ ὥρα	τὰ ὥρα	τὰ ὥρα
77.	2.	τοῦ	τῶν	τῶν
	8.	ὁ δ' ὦν	ὁ δ' ὦν	ὁδ' ὦν
	9.	δή τι ἔπρηξε	δὴ ἔπρηξε	δὴ ἔπρηξε
78.	4.	ἐξ Ἰστριηνῆς	ἐξ Ἰστριηνῆς	ἐξ Ἰστριηνῆς.
	14.	τὴν Σκυθίων	τῶν Σκυθίων	τῶν Σκυθίων
79.	6.	τὴν πέριξ	τήν τε πέριξ	τήν τε πέριξ
	11.	οἰκὸς	εἰκὸς	εἰκὸς
	13.	διεπρήστευσε	διεπερίσσευσε	διεπερίσσευσε
80.	11.	τ' ἐμοι	τέ μοι	τέ μοι
	15.	πεφευγὼς τοῦτον. ὁ	πεφευγώς. ὁ	πεφευγώς. ὁ
81.	5.	Ἔστι	ἔστι	ὡς ἔστι
	9.	ποιέειν.	ποιέει·	ποιέει·
	16.	τοῦτον βουλόμενον εἰδέναι	τοῦτον βουλόμενον εἰδέναι	τοῦτον εἰδέναι
85.	5.	ἐθηεῖτο	ἐθηῆτο	ἐθηῆτο
86.	2.	ὀργυιὰς	ὀργυιέας	ὀργυιέας
	10.	μυριάδες καὶ τριήκοντα ὀρυιέων	καὶ τριήκοντα μυριάδες ὀρυιέων	καὶ τριήκοντα μυριάδες ὀρυιέων
87.	6.	ὅσα περ	ὅσαπερ	ὅσαπερ
	14.	δοκέειν	δοκέει	δοκέει
92.	7.	ἀπέλαυνε	ἀπήλαυνε	ἀπήλαυνε
93.	7.	ἐόντες καὶ γενναιότατοι	ἐόντες ἀνδρειότατοι	ἐόντες ἀνδρειότατοι
94.	11.	τοῖσι δὲ	τοισίδε	τοισίδε
97.	12.	οἵ περ	οἵπερ	οἵπερ
	13.	ἔστι	ἔσται	ἔσται
98.	1.	Ταῦτα εἴπας	Ταῦτα δὲ εἴπας	Ταῦτα δὲ εἴπας
	8.	διεξέλθωσι	διέλθωσι	διέλθωσι
99.	6.	μέτρησιν. Ἀπὸ Ἴστρου αὕτη	μέτρησιν ἀπὸ Ἴστρου· αὕτη	μέτρησιν. Ἀπὸ Ἴστρου αὕτη
	15.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
102.	3.	τῶν δὲ	τῶνδε	τῶνδε
104.	2.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
105.	10.	ταὐτὰ κατίσταται	τἀὐτὸ κατίσταται	τἀὐτὸ κατίσταται
106.	4.	et seq. ἰδίην ἔχουσι· ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων. Με-	ἰδίην ἔχουσι· ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων. Με-	ἰδίην. Μελάγχλαινοι δὲ εἵματα

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
		των. Μελάγχλαινοι δὲ εἵματα	λάγχλαινοι δὲ εἵματα	
107.	2.	ἔχουσι· νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέωνται	ἔχουσι. νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέωνται.	ἔχουσι ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων· νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέωνται.
108.	9.	τὸ ἀρχαῖον	τὠρχαῖον	τὠρχαῖον
	10.	ἐκ τῶν δὲ ἐμπορίων	ἐκ δὲ τῶν ἐμπορίων	ἐκ δὲ τῶν ἐμπορίων
109.	1.	Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοί· ἀλλ' οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή. οἱ μὲν γὰρ	Ἀλλ' οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή ἐστι Γελωνοῖσι καὶ Βουδίνοισι οἱ μὲν γὰρ	Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοί· οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή· οἱ μὲν γὰρ
110.	3.	οἱ Σκύθαι Οἰόρπατα·	Σκύθαι Οἰόρπατα·	Σκύθαι Οἰόρπατα·
	4.	κατὰ Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα
	12.	εἰσὶ γῆς τῆς Σκυθέων	εἰσὶ τῆς γῆς τῶν Σκύθεων	εἰσὶ τῆς γῆς τῶν Σκύθεων
111.	5.	μάχης τῶν νεκρῶν	μάχης τινὰς τῶν νεκρῶν	μάχης τινὰς τῶν νεκρῶν
	9.	ὅσαι πιε	ὅσαιπιε	ὅσαιπιε
	10.	τά πιε	τάπιε	τάπιε
113.	10.	δευτεραίη	ὑστεραίη	ὑστεραίη
114.	2.	τὸ πρῶτον	τοπρῶτον	τοπρῶτον
119.	3.	ὁ μὲν γὰρ Γελωνὸς,	ὁ μὲν Γελωνὸς,	ὁ μὲν Γελωνὸς,
	14.	ἡμεῖς δὲ οὔτε	ἡμεῖς οὔτε	ἡμεῖς οὔτε
120.	3.	προσιγίνοντο·	προσιγίνοντο	προσιγίνοντο
121.	4.	καὶ τὰ πρόβατα	καὶ πρόβατα	καὶ πρόβατα
122.	9.	ἐς τὸ τῶν	ἐς ὃ τῶν	ἐς ὃ τῶν
123.	3.	σινέεσθαι	σινεσθαι	σίνεσθαι
	12.	λίμνην τὴν καλεομένην	λίμνην καλεμένην	λίμνην
124.	7.	τὸ παράπαν,	τοπαράπαν	τοπαραπαν
125.	17.	ἐρύκειν ἐν νῷ ἔχοντες	ἐν νῷ ἔχοντες ἐρύκειν	ἐν νῷ ἔχοντες ἐρύκειν
126.	4.	ἀξιόχρεος	ἀξιόχρεως	ἀξιόχρεως
129.	6.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
	10.	Ϝώματι	Ϝώματι	Ϝώματι
130.	3.	ἀνιῶτο, τῶν πάντων ἐπιδεύεις	ἀνιῶτο, τῶν πάντων ἐπιδεέις	ἀνιῶτο, τῶν πάντων ἐπιδεέις
133.	7.	παραγινομένου	παραγινομένυ	παραγινομένυ
134.	12.	ἔσται τὸ ὀπίσω.	ἔσται ὀπίσω.	ἔσται ὀπίσω.
135.	8.	δηλαδὴ, αὐτὸς	δηλαδὴ, ὡς αὐτὸς	δηλαδὴ· αὐτὸς
136.	6.	Σαυρομάται τε καὶ	Σαυραμάται καὶ	Σαυραμάται καὶ
	12.	οὔ κω	οὔκω	οὔκω
	14.	ποιέετέ γε δίκαια,	ποιέετε δίκαια	ποιέετε δίκαια
137.	7.	ἔσται ἄρχειν	ἔσεσθαι ἄρχειν	ἔσται ἄρχειν
139.	15.	δίζησθαι	δίζεσθαι	δίζεσθαι
140.	1.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
142.	1.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
144.	1.	τόδε τὸ ἔπος	τόδε ἔπος	τόδε ἔπος
144.	2.	ἐλείπετο	ἐλίπετο	ἐλίπετο
144.	7.	οὗτος δὴ	οὗτος μὲν δὴ	οὗτος μὲν δὴ
145.	4.	ἐξελαυσέοντες	ἐξελαθέντες	ἐξελαθέντες
	14.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
146.	8.	Θυγατέρες, ἐσιελθεῖν	Θυγατέρες, ἐσιελθεῖν	Θυγατέρες, ἐς ὃ ἐλθεῖν
147.	15.	προσσχόντι	προσχόντι	προσχόντι
148.	12.	αὐτοὺς ἔξ	αὐτοὺς ἐς ἔξ	ἑωϋτοὺς ἐς ἔξ
149.	9.	τοῦτο [συνέβη] καὶ	τοῦτο καὶ	τοῦτο καὶ
150.	7.	Εὐφημίδης	Εὐφημίδης	ΕὐΘυμίδης
	12.	κέλευε ταῦτα ποιέειν.	κέλευε ποιέειν τάδε.	κέλευε ποιέειν τάδε.
151.	11.	τὰ πρῶτα	ταπρῶτα	ταπρῶτα
152.	12.	ἀτρεκείην ἴδμεν	ἀτρεκίην ἴδμεν	ἀτρεκίην ἴσμεν
	17.	κεφαλαὶ πρόκροσσοί εἰσι·	κεφαλαί οἱ πρόκροσσοί εἰσι·	κεφαλαί οἱ πρόκροσσοί εἰσι·
153.	5.	καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα	καὶ βασιλέα καὶ ἡγεμόνα	καὶ βασιλέα καὶ ἡγεμόνα
154.	14.	ἐξόρκωσε	ἐξώρκωσε	ἐξώρκωσε

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
155.	5.	μετουνομάσθη	μετωνομάσθη	μετωνομάσθη
156.	12.	εἰρέθη	ἐρρήθη	ἐρρήθη
158.	6.	παρῆγον·	παρεξῆγον.	παρεξῆγον.
160.	10.	οὗ ἐν Λεύκωνί τε	ὃ ἐν Λεύκωνί τε	οὗ ἐν Λεύκωνί τε
163.	11.	ἐξοπτήσεις	ἐξοπτήσης	ἐξοπτήσης
164.	5.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
166.	4.	ἑωυτοῦ	ἑωϋτῷ	ἑωϋτῷ
	6.	ἐς οὗ ἔλαβε	ἐς ὃ ἔλαβε	ἐς οὗ ἔλαβε
168.	12.	Πλυνός ἐστι.	Πλυνός ἐστι.	Πλειῦνός ἐστι.
170.	2.	τὸ ὑπὲρ	τοι ὑπὲρ	τοι ὑπὲρ
172.	7.	ἔπειτα ἐπὶ γάλα	ἔπειτα ἐπὶ γάλα	ἔπειτα γάλα
	19.	χρᾶται.	χρῶνται	χρῶνται
179.	10.	πόρον δέξειν,	πόρον δέξειν,	πόρον δείξειν
180.	9.	παρθένων	παρθένους	παρθένους
	10.	δὲ ἀνεῖναι	δ' ἀνεῖναι	δ' ἀνεῖναι
	15.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
181.	8.	μέσου τοῦ ἁλὸς	μέσου ἁλὸς	μέσου ἁλὸς
	18.	ἐς οὗ δύεταί τε	ἐς ὃ δύεταί τε	ἐς οὗ δύεταί τε
184.	3.	ἐστι Ἀτάραντες·	ἐστι Ἀτάραντες·	ἐστι Ἄτλαντες
	5.	Ἀτάραντες οὔνομα,	Ἀτάραντες οὔνομα,	Ἄτλαντες οὔνομα
	6.	καταρώνται,	καταρῶνται	κατωρῶνται
	15.	τοῦτο τὸν κίονα	τοῦτο κίονα	τοῦτο κίονα
186.	3.	οὔ τι γεύομαι,	οὔτει γεύομαι	οὔτοι γεύμαι
187.	15.	τράγου οὖρον	τράγου γὰρ οὖρον	τράγου γὰρ οὖρον
189.	6.	τὸ οὔνομα	τοὔνομα	τοὔνομα
191.	3.	ἐπὶ δεξιὰ	ἐπιδεξιὰ	ἐπιδεξιὰ
	4.	ἐπ' ἀριστερὰ	ἐπαριστερὰ	ἐπαριστερὰ
	5.	χρίονται μίλτῳ.	μίλτῳ χρίονται.	μίλτῳ χρίονται.
	11.	ἑσπέρης,	ἑσπέρην,	ἑσπέρην.
	18.	ἀκατάψευστα	κατάψευστα	ἀκατάψευστα
192.	9.	ὄφιες σμικροὶ,	ὄφιες σμικροὶ,	ὄφιες μικροὶ,
	15.	κατὰ Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα
195.	10.	ἡ δὲ ὧν	ἡ δ' ὧν	ἡ δ' ὧν
	19.	οἰκότα	εἰκότα	εἰκότα
199.	5.	δὲ δὴ συγκεκομισμένων, τῶν	τε δὴ συγκεκομισμένων τα	τε δὴ συγκεκομισμένων τα
201.	14.	Βαρκαίων.	Βαρκαίους.	Βαρκαίους.
203.	9.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
	12.	τε ὅσον	δὲ ὅσον	δὲ ὅσον
203.	16.	τὸ ἐνθεῦτεν	τοενθεῦτεν	τοενθεῦτεν

VARIANTES LECTIONES.

LIB. V.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	10.	προαστηΐῳ,	προαστηΐῳ,	προαστείῳ
	11.	προκλήσιός σφι ἐγένετο·	προκλήσιός σφι ἐγένετο·	προκλήσιος ἐγένετο·
	15.	παρὰ σφισι αὐτοῖσι·	παρὰ σφὶν αὐτοῖσι,	παρὰ σφίσι αὐτοῖσι·
4.	3.	Θρῃξὶ	Θρήϊξι	Θρῃξὶ
5.	7.	οἰκηϊοτάτου	οἰκηϊωτάτου	οἰκηϊωτάτου
6.	6.	ἀγεννές.	ἀγενές	ἀγενές.
8.	6.	Θρηΐκων εἰσὶ αὗται.	Θρηΐκων εἰσὶ αἵδε.	Θρηκῶν εἰσὶ αἵδε.
9.	1.	τῆς χώρης ἔτι	ἔτι τῆς χώρης	ἔτι τῆς χώρης
	3.	ἀλλὰ τὰ πέρην	ἀλλὰ τὰ πέρην	ἀλλὰ πέρην
	9.	εἶναι ὀξυτάτους·	εἶναι ὀξυτάτους·	εἶναι ὠκυτάτους.
10.	1.	κατέχουσαι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου εἰσί· καὶ	κατέχουσαι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου εἰσί· καὶ	κατέχουσι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου· καὶ
	4.	οὐκ οἰκότα·	οὐκ οἰκότα·	οὐκ εἰκότα·
11.	6.	προσέχρῃζε·	προσεχρήϊζε·	προσέχρῃζε·
	7.	Ἠδωνίδα,	Ἠδωνίδα,	Ἠδωνῶν,
12.	7.	προάστειον	προαστήϊον	προάστειον
13.	1.	Θωμάζων	Θωϋμάζων	Θωϋμάζων
	4.	οὔ κῃ πρόσω	οὐκὶ πρόσω	οὐκὶ πρόσω
16.	5.	ἕστηκε	ἕστηκε	ἑστήκεε
	11.	ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας.	ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας.	ἕκαστος πολλὰς γυναῖκας·
18.	14.	προσχρῄζετε	προσχρηΐζετε	προσχρῄζετε
	16.	μετεπέμπετο	μετεπέμψατο	μετεπέμπετο
19.	12.	χρηΐζω	χρηΐζω	χρῄζω
20.	1.	χρήσας	χρήσας	χρήσας
	19.	τῶν πέρ ἐστε	τῶνπέρ ἐστε	τῶνπέρ ἐστε
21.	10.	τῷ στρατηγῷ.	τῷ στρατηγῷ.	τῶν στρατηγῶν·
22.	1.	εἶναι τούτους ἀπὸ	τούτους εἶναι ἀπὸ	εἶναι τοὺς ἀπὸ
	2.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
	6.	ἑλομένου, καταβάντος	ἑλομένου, καὶ καταβάντος	ἑλομένου, καὶ καταβάντος
23.	2.	ἐνθεῦτεν δὲ διαπεραιωθεὶς,	ἐνθεῦτεν δὲ διαπεραιωθεὶς,	ἐνθεῦτεν διαπεραιωθεὶς,
	6.	μαθὼν ὁ	μαθὼν δὲ ὁ	μαθὼν δὲ ὁ
	10.	ἐγκτήσασθαι	ἐγκτήσασθαι	ἐγκτίσασθαι
	14.	ἂν κεῖνος	ἂν κεῖνος	ἂν ἐκεῖνος
	15.	Σύ νυν τοῦτον	Σύ νυν τοῦτον	σὺ τοίνυν τοῦτον
24.	21.	σὺ δ' ἐμοὶ	σὺ δ' ἐμοὶ	σὺ δέ μοι
	21.	τά περ ἂν	τάπερ ἂν	τάπερ ἂν
27.	8.	στρατὸν ἀπὸ	στρατὸν ἀπὸ	στρατὸν, τὸν ἀπὸ
28.	1.	ἄνεσις κακῶν	ἄνεως κακῶν	ἄνεως κακῶν
	2.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
	7.	τὰ μάλιστα	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα
	9.	πάντων Ἑλλήνων	πάντων τῶν Ἑλλήνων	πάντων τῶν Ἑλλήνων
29.	2.	ἄνδρες οἱ ἄριστοι	ἄνδρες οἱ ἄριστοι	ἄνδρες ἄριστοι
	5.	ἴδοιεν ἐν ἀνεστηκυίῃ	ἴδοιεν ἐν ἀνεστηκυίῃ	ἴδοιεν ἀνεστηκυίῃ
	6.	τὸ οὔνομα	τὸ οὔνομα	τοὔνομα

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
29.	13.	τούτων ἔταξαν	τούτων ἔταξαν	τούτοις ἔταξαν
30.	20.	ὁ δὲ, Ὑστάσπεω	ὁ δὲ, Ὑστάσπεω	ὁ δὲ Ἀρταφέρνης, Ὑστάσπεος
	23.	χρηΐζωμεν.	χρηΐζωμεν.	χρῄζωμεν.
31.	8.	γὰρ δίκαια	γὰρ δίκαια	γὰρ δίκαιον
	9.	παρέχειν·	παρέχειν·	παρέχειν ἐστί·
32.	9.	Κλεομβρότεω	Κλεομβρότεω	Κλεομβρότου
	9.	γε ὁ	γε ἐστὶ ὁ	γε ἐστὶ ὁ
34.	5.	τὸ τεῖχος	[καὶ τεῖχος]	καὶ τεῖχος
	9.	καταδεδαπάνητό σφι	καταδεδαπάνητό σφι	κατεδεδαπάνητό σφι
35.	5.	ἀῤῥωδέων δὲ	ἀῤῥωδέων δὲ	ἀῤῥωδέων τε
	8.	Ἀρισταγόρῃ	Ἀρισταγόρῃ	Ἀρισταγόρην
36.	6.	Ἑκαταῖος δὲ, ὁ	Ἑκαταῖος δ' ὁ	Ἑκαταῖος δ' ὁ
	15.	ἐπικρατῆσειν	ἐπικρατῆσαι	ἐπικρατῆσειν
37.	3.	Ἐρξάνδρεω,	Ἐρξάνδρεω,	Ἐρξάνδρου
39.	10.	ἔξεο,	ἔξεο,	ἐκ σέο,
40.	2.	τοίνυν περιεχόμενον	τοίνυν περιεχόμενον	τοίνυν τοι περιεχόμενον
	10.	οὐδαμῶς	οὐδαμᾶ	οὐδαμῶς
41.	13.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
	14.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
42.	10.	ἴῃ	ἰείη	ἴῃ
	10.	οἷα δὲ βαρέως	οἷα δὲ βαρέως	οἷα βαρέως
	12.	οἴκισε	οἴκισε	οἴκησε
44.	13.	δὲ ὧν οὗτοι	δὲ ὧν οὗτοι	δὲ οὐκ οὗτοι
45.	3.	Κρᾶστιν,	Κρᾶθιν,	Κρᾶστιν,
	4.	Κραστίῃ·	Κραθίῃ·	Κραστίῃ·
	7.	ἐπ' ᾧ δὲ	ἐπ' ὃ δὲ	ἐπ' ᾧ δὲ
46.	9.	τυραννίδι	τυραννίδα	τυραννίδι
47.	5.	τριήρεϊ	τριήρεϊ	τριήρει
	9.	ἡρώϊον	ἡρώϊον	ἡρῷον
	9.	ἱλάσκονται.	ἱλάσκονται.	ἱλάσκοντο.
49.	8.	γὰρ κατήκοντά ἐστι	κατήκοντα γάρ ἐστι	κατήκοντα γάρ ἐστι
	13.	οἷά τε χωρέειν ἐστί.	χωρέειν οἷά τέ ἐστι.	χωρέειν οἷά τέ ἐστι.
	26.	τῆς γῆς τὴν	τὴν τῆς γῆς	τὴν τῆς γῆς
	37.	Χοάσπην	Χοάσπεα	Χοάσπην
	42.	χρεόν ἐστι	χρεών ἐστι	χρεών ἐστι
50.	6.	χρεὸν γάρ μιν	χρεὼν γάρ μιν	χρεὼν γάρ μιν
51.	3.	προσεστήκεε	παρεστήκεε	προεστήκεε
	11.	ἐς οὗ	ἐς ὃ	ἐς οὗ
	15.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
52.	21.	Τίγρις·	Τίγρις·	Τίγρης·
	27.	ἐσβάλλοντι	ἐσβάλλοντι	ἐσβάλλοντος
53.	4.	Μεμνόνια	Μεμνόνια	Μεμνόνεια
54.	7.	Μεμνόνιον	Μεμνόνιον	Μεμνόνειον
55.	2.	τυράννων ὧδε	ὧδε τυράννων	ὧδε τυράννων
57.	1.	φονέες οἱ Ἱππάρχου,	φονέες οἱ Ἱππάρχου,	φονέες Ἱππάρχου,
58.	5.	πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες	πρῶτα μὲν τούτοισι ἐχρέωντο, κατάπερ καὶ ἅπαντες	πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες
	8.	χώρων	χωρίων	χώρων
	12.	καὶ τὰς βύβλους	καὶ τὰς βύβλους	καὶ τὰς βίβλους
	14.	βύβλων	βύβλων	βίβλων
	15.	ὀϊέησι·	οἰέησι	οἰέησι
59.	6.	ἀνέθηκε νέων	ἀνέθηκεν ἰὼν	ἀνέθηκεν ἰὼν
62.	9.	προεχώρεε ἡ κάτοδος,	προεχώρεε ἡ κάτοδος,	προεχώρεε κάτοδος,
	11.	Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες·	Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος τειχίσαντες,	Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες,
63.	3.	εἴ τε ἰδίῳ στόλῳ εἴ τε	εἴτε ἰδίῳ στόλῳ εἴτε	εἴτε ἰδίῳ στόλῳ εἴτε
	8.	τὰ μάλιστα·	ταμάλιστα·	ταμάλιστα·
	10.	προσσχὼν	προσσχὼν	προσχὼν
64.	7.	ἄνδρας,	ἄνδρες·	ἄνδρες·

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
65.	19.	ἀπαλλάχθησαν·	ἀπαλλάχθησαν·	ἀπηλλάχθησαν·
	22.	χρῆσαι	χρηΐσαι	χρῆσαι
67.	5.	πολλὰ πάντα	πολλὰ πάντα	πολλὰ πάντων
	6.	ἡρῷον	ἡρώϊον	ἡρῶον
	7	Ταλάου,	Ταλαου,	Ταλαοῦ
	10.	ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ	ἡ δέ γε Πυθίη χρᾷ οἱ	ἡ δέ γε Πυθίη χρᾷ οἱ
	12	ἐφρόντιζε μηχανὴν	ἐφρόντιζε μηχανὴν	ἐβουλεύετο μηχανὴν
	31.	πεποίητο.	πεποίητο.	ἐπεποίητο.
68.	4.	ὄνου τὰς ἐπωνυμίας	ὄνου καὶ χοίρου τὰς ἐπωνυμίας	ὄνου τὰς ἐπωνυμίας
	6.	δὲ τὸ οὔνομα	δὲ τὸ οὔνομα	δὲ τοὔνομα
69.	7.	ἀπωσμένον, τότε πάντα πρὸς τὴν	ἀπωσμένον πάντων, τότε πρὸς τὴν	ἀπωσμένον, τότε πάντα πρὸς τὴν
70.	4.	τὸν δὲ	τὸν δὴ	τὸν δὴ
	6.	ἐξέβαλλε	ἐξέβαλε	ἐξέβαλε
72.	3.	ἧσσον	ἕσσον	ἧσσον
	15.	ἡ δὲ ἱρηΐη	ἡ δὲ ἱρηΐη	ἡ δὲ ἱρείη
	18.	Δωριεῦσι	Δωριῆα	Δωριεῦσι
73.	4	γάρ σφι Λακεδαιμονίους	γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους	γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους
	8.	καὶ πῆ γῆς	καὶ πῆ γῆς	καὶ ποῖ γῆς
	14.	βαλόμενοι,	βαλόμενοι,	βαλλόμενοι
74.	10.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	11.	ἐς ὕστερον	ἐσύστερον	ἐσύστερον
75.	11.	πρὸ τοῦ	προτοῦ	προτοῦ
77.	5.	βοηθοὺς, ἔδοξε	Βοιωτοὺς, ἔδοξε	Βοιωτοὺς, ἔδοξε
	14.	ἐν πέδας	ἐν πέδαις	ἐς πέδας
	21.	πρῶτον	πρῶτα	πρῶτον
78.	7.	προθυμέετο	προθυμέετο	προὐθυμέετο
79.	4.	ἀπελθόντων ὧν θεοπρόπων,	ἀπελθόντων δὲ ὧν τῶν θεοπρόπων,	ἀπελθόντων ὧν τῶν θεοπρόπων,
80.	6.	ταύτης ἀμείνων γνώμη	γνώμη ταύτης ἀμείνων	γνώμη ταύτης ἀμείνων
81.	3.	αὖτις	αὖτις	αὖθις
82.	3.	ἀνεδίδου.	ἀνεδίδου.	ἀπεδίδου·
83.	1.	καὶ πρὸ τοῦ,	καὶ προτοῦ,	καὶ τὸν πρὸ τούτου,
	6.	ἅτε δὲ	ἅτε δὲ	ἅτε δὴ
	6.	δηλέοντο	δηλέοντο	ἐδηλέοντο
	9.	ἐκόμισάν τε καὶ	ἐκόμισάν τε καὶ	ἐκομίσαντο καὶ
84.	2.	ἐπετέλεον.	ἐπιτέλεον.	ἐπετέλεον.
86.	4.	ἀπαμύνασθαι	ἀπαμύνασθαι	ἀπαμύνεσθαι
	4.	νηυσὶ	νηυσὶ	νηϋσὶ
	5.	οὐ διαναυμαχῆσαι.	οὐ διαναυμαχῆσαι.	οὐ ναυμαχῆσαι
	12.	περιβαλλομένους	περιβαλομένους	περιβαλλομένους
	12.	ἐς οὗ	ἐς ὃ	ἐς οὗ
86.	19.	καὶ παρεῖναι	καὶ παρεῖναι	καὶ ἥκειν
87.	7.	κομισθεὶς γὰρ ἐς	κομισθεὶς γὰρ ἐς	κομισθεὶς ἄρα ἐς
	12.	ὅκη εἴη	ὅκη εἴη	ὅκου εἴη
	14.	ἄλλο μὲν	ἄλλο μὲν	ἄλλῳ μὲν
	15.	ζημιώσωσι	ζημιώσουσι	ζημιώσωσι
	16.	μετέβαλλον	μετέβαλον	μετέβαλον
	17.	πρὸ τοῦ	προτοῦ	προτοῦ
	18.	μετέβαλλον	μετέβαλον	μετέβαλον
	20.	τὸ παλαιὸν,	τοπαλαιὸν,	τοπαλαιὸν,
88.	7.	τὸ λοιπὸν	τολοιπὸν	τολοιπὸν
	10.	πρὸ τοῦ	προτοῦ	προτοῦ
89.	5.	Αἰγινῆταί τε δὴ	Αἰγινῆταί τε δὴ	Αἰγινῆται δὴ
	6.	ἐπ' Αἰγινήτας	ἐπ' Αἰγίνης	ἐπ' Αἰγινήτας
	10.	σφι χωρήσειν	σφι χωρῆσαι	σφι χωρήσειν
90.	13.	μὲν πρότερον οἱ	πρότερον μὲν οἱ	πρότερον μὲν οἱ
91.	4.	ἑωυτῶν ἂν γίνοιτο.	ἑωϋτῶν ἂν γίνοιτο,	ἑωϋτων γίνοιτο
	5.	ὑπὸ τυραννίδος,	ὑπό του τυραννίδι.	ὑπὸ τυραννίδος.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
91.	13.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
	15.	ἐξηλάσαμεν	ἐξελάσαμεν	ἐξηλάσαμεν
	23.	γὰρ τούτου εἵνεκεν	γὰρ δὴ τοῦδε εἵνεκε	γὰρ δὴ τοῦδε εἵνεκε
92.	10.	δοκέει	δοκεῖει	δοκέοι
	23.	ἴσχει	ἴσχε	ἴσχε
	29.	δ' ὁλοίτροχον·	δ' ὁλοίτροχον·	δὲ ὁλοίτροχον·
	40.	τότε δὲ, τὸ Ἠετίωνι	τότε δὲ τὸ τῷ Ἠετίωνι	τότε δὲ τῷ Ἠετίωνι
	66.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
	77.	τῶν πίσυνος	τῷ πίσυνος	τῷ πίσυνος
	93.	ἀσφαλίσταton	ἀσφαλίσταton	ἀσφαλίστερον
105.		Ϝωμάζειν	Ϝωϋμάζειν	Ϝωϋμάζειν
107.		ἑωυτοῦ σινάμωρον·	ἑωϋτοῦ σινάμορον·	ἑωϋτοῦ σινάμορον·
107.		τά περ	τάπερ	τάπερ
112.		ἀπετέλεσε.	ἀπετέλες.	ἀπετέλεσε·
119.		εἱμάτων	εἱμάτων	ἱματίων
131.		τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
135.		Ϝώμα	Ϝώϋμα	Ϝώϋμα
136.		Ϝωμάζομεν	Ϝωϋμάζομεν	Ϝωϋμάζομεν
93.	9.	εἵπαντος ἐλευθέρως, ἅπας	εἵπαντος, ἐλευθέρως ἅπας	εἵπαντος ἐλευθερῶσαι, πᾶς
	12.	ταῦτα	ταῦτα	τοῦτο
94.	7.	τὰ περέλαβε	τάπερ ἔλαβε	τάπερ ἔλαβε
96.	2.	διαβάλλων τε τοὺς	διαβάλλων τε τοὺς	διαβάλλων τούς τε
	6.	ἐῶντες	ἐῶντας	ἐῶντας
	10.	δέδοκτο	ἐδέδοκτο	ἐδέδοκτο
97.	3.	ἐξελασθεὶς	ἐξελαθεὶς	ἐξελαθεὶς
	5.	μέγιστα.	μέγιστα.	μέγιστον·
	14.	διαβάλλειν,	διαβαλέειν,	διαβαλέειν,
98.	3.	οὐ δ' ὧν	οὐδ' ὧν	οὐδ' ὧν
	3.	ἐποίεε,	ἐτιίκσε,	ἐποίεε,
	7.	ἐπεί τε	ἐπεί τε	ἐπειδὴ
99.	6.	ὅτε περ	ὅτεπερ	ὅτεπερ
	7.	ἀτικίατο,	ἀτικίατο,	ἀτικοίατο,
101.	15.	ἀμυνομένους τῶν πολεμίων,	τῶν πολεμίων ἀμυνομένους,	τῶν πολεμίων ἀμυνομένους,
102.	1.	Καὶ Σάρδις μὲν ἐνεπρήσθησαν,	Καὶ Σάρδις μὲν ἐνεπρήσθησαν,	Αἱ δὲ Σάρδις ἐνεπρήσθησαν,
	10.	οὐνομαστοὺς,	οὐνομαστοὺς,	ἐνομαστούς·
	11.	ἀναραιρηκότα,	ἀναραιρηκότα,	ἀναῤῥαιρηκότα,
103.	2.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
	6.	ἧσσον	ἧσσον	ἧσσον
105.	10.	βαλλόντα,	βαλόντα	βαλόντα
106.	8.	ἀπεστέρηκε.	ἀπεστέρηκε.	ἀπεστέρησε·
	13.	ὅσα περ	ὅσαπερ	ὅσαπερ
	16.	εἴ περ	εἴπερ	εἴπερ
	26.	ἄφες	ἄπες	ἄφες
107.	1.	μὲν δὴ, λέγων ταῦτα, διέβαλλε.	μὲν δὴ λέγων ταῦτα, διέβαλε·	μὲν λέγων ταῦτα, διέβαλε·
108.	14.	Κληΐδες	Κληΐδες	Κληίδες
109.	9.	χρεόν ἐστι	χρέων ἐστι	χρεών ἐστι
	10.	τουτέων ἕλησθε,	τουτέων ἕλησθε,	τουτέων ἕλοισθε,
	12.	φυλάξοντας	φυλάξοντας	φυλάσσοντας
	16.	χρέον ἐστι,	χρεών ἐστι	χρεών ἐστι
111.	2.	ὁπλίτην ἵστασθαι ὀρθόν.	ὁπλίτην ἵστασθαι ὀρθόν.	ὁπλίτην ἀντιτάσσεισθαι ὀρθόν
	3.	πολέμια	πολεμικία	πολέμια
	8.	εἴ τε τὸν ἵππον, εἴ τε	εἴτε τὸν ἵππον, εἴτε	εἴτε τὸν ἵππον, εἴτε
	12.	προσφερέστερον,	προφερέστερον,	προσφερέσπατον
	13.	χρεόν	χρεών	χρεών
112.	4.	συνῆλθε	συνῆλθον	συνῆλθε
	10.	ὁ Κὰρ δρεπάνῳ	ὁ ὰπάν δρεπάνῳ	ὁ Κὰρ δρεπάνῳ
113.	6.	ἐποίεε.	ἐποίεον.	ἐποίεε·

Cap.	Lin	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
113.	9.	ὅς περ	ὥσπερ	ὅσπερ
114.	4.	ἤδη ἐούσης	οὔσης ἤδη	οὔσης ἤδη
	5.	ἐνέπλησε.	ἐνέπλησαν.	ἐνέπλησε·
	7.	Ὀνησίλῳ	Ὀνησίλῳ	Ὀνησίλεῳ
	10.	μέχρι ἐμεῦ.	μέχρις ἐμεῦ.	μέχρις ἐμεῦ.
115.	7.	ἐτι πλεῖστον	ἐπὶ πλεῖστον	ἐπιπλεῖστον
116.	7.	τό ἐνθεῦτεν	τοενθεῦτεν	τοενθεῦτεν
118.	6.	ἐγίνοντο	ἐγίνοντο	ἐγένοντο
	16.	ἀπονοστήσουσι,	ἀπονοστήσουσι	ἀπονοστήσωσι
119.	9.	κατειληθέντες ὧν	κατειληθέντες δὲ ὧν	κατειληθέντες ὧν
	11.	αὐτοὺς	αὐτοὺς	ἑωϋτοὺς
	12.	τὸ παρώπαν	τοπαρώπαν	τοπαρώπαν
120.	6.	δὲ τῶν πάντων πολλῶν,	δὲ πολλῶν,	δὲ πολλῶν,
122.	2.	ἐς Σάρδις	ἐν Σαρδισι	ἐν Σάρδισι
124.	5.	ἐφάνη,	ἐφαίνετο	ἐφαίνετο

LIB. VI.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	6.	ἐθώμαζές τε	ἐθωϋμαξέ τε	ἐθωῦμαξέ τε
3.	2.	κατ' ὅ τι	κατότι	κατότι
4.	3.	βυβλία,	βυβλία,	βιβλία
	5.	βυβλία	βυβλία	βιβλία
5.	2.	κατῆγον	κατήγαγον	κατῆγον
6.	5.	τὰ ἄλλα πολίσματα	τὰ ἄλλα πολίσματα	τἄλλα πολίσματα
7.	9.	σμικρὴ	σμικρὴ	μικρὴ
12.	13.	ἡμέας αὐτοὺς	ἡμέας αὐτοὺς	ἡμέας ἑωϋτοὺς
	17.	ὅ τι ὧν	ὁτιῶν	ὁτιῶν
	19.	πειθώμεθα αὐτοῦ.	πειθώμεθα αὐτοῦ.	πειθώμεθα αὐτῷ.
13.	3.	λόγους ὁ Αἰάκης,	λόγους Αἰάκης	λόγους Αἰάκης
	7.	ἀδύνατα τὰ	ἀδύνατα τὰ	ἀδύνατον τὰ
	9.	τοῦ Δαρείου,	τοῦ Δαρείου,	τὸν Δαρεῖον
	13.	ἐδέκοντο οἱ Σάμιοι, παῖς	ἐδέκοντο, παῖς	ἐδέκοντο, παῖς
14.	3.	τὸ ἐνθεῦτεν	τοενθεῦτεν	τοενθεῦτεν
15.	4.	εἰρέσθη,	ἐρρήθη,	ἐρρήθη.
16.	2.	οὗτοι δὲ,	οὗτοι δὲ	αὐτοὶ δὲ
18.	4.	ἄκρης, ἔκτῳ	ἄκρης, ἐν τῷ ἔκτῳ	ἄκρης, ἔκτῳ
19.	4.	ἐς τοὺς	ἐς αὐτοὺς	ἐς αὐτοὺς
	8.	δῶρα γενήσει·	δῶρα γενήσει·	δῶρα γενήσῃ·
	14.	ὁ νηός τε καὶ	ὁ νηός τε καὶ	καὶ ὁ νηός τε καὶ
20.	3.	Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλάσσῃ,	Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ,	Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ,
	5.	ἐξιεῖ.	ἐξιεῖ.	ἐξιεῖ.
22.	1.	ἐρήμωτο.	ἐρήμωτο.	ἐρήμωτο·
	10.	αὕτη Ἀκτὴ	Ἀκτὴ αὕτη	αὕτη Ἀκτὴ
23.	4.	περιεκατέατο	περιεκατέατο	περιεκαθέατο
	6.	τότε ἐὼν	ὥστε ἐὼν	τότε ἐὼν
	20.	μεταλαβεῖν	λαβεῖν	λαβεῖν
24.	2.	τῆς Ἰνύκου	τῆς Ἰνύκου	τῆς Ἴνυκος

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
24.	7.	γήραϊ	γήραϊ	γήρᾳ
25.	2.	περιεβιβλήατο.	περιεβαλέατο.	περιεβαλέατο.
28.	6.	λιμαινούσης	λιμαινούσης	λιμαινούσης
29.	8.	ὑπὸ ἀνδρὸς	ὑπ' ἀνδρὸς	ὑπ' ἀνδρὸς
32.	5.	ἀντὶ εἶναι	ἀντὶ τοῦ εἶναι	ἀντὶ εἶναι
	8.	τὸ τρίτον	τοτρίτον	τοτρίτον
33.	10.	οἴκησαν.	οἴκισαν.	οἴκηναν·
	15.	προσσχόντες	προσσχόντες	προσχόντες
35.	2.	ἐδυνάστευε καὶ	ἐδυνάστευε καὶ	ἐδυνάστευέ τε καὶ
	8.	ἐγχωρίην, καὶ	ἐγχωρίην ἔχοντας, καὶ	ἐγχωρίην ἔχοντας, καὶ
36.	2.	ἀναιρηκὼς	ἀνηρηκὼς	ἀνηρηκὼς
37.	2.	τοιούτῳ	τοιῷδε	τοιῷδε
	12.	μετίει,	μετιεῖ,	μετιεῖ,
40.	7.	ἔφευγε	ἔφυγεν	ἔφυγεν
41.	1.	Τότε δὲ,	Τότε δὲ	Τότε δὴ
	2.	τριήρεας πέντε χρημάτων	χρημάτων τριήρεας πέντε	χρημάτων τριήρεας πέντε
42.	2.	ἐπὶ πλέον	ἔτι πλέον	ἔτι πλέον
	3.	ἐγένετο τούτου τοῦ ἔτεος. Ἀρταφέρνης	ἐγένετο τούτου τοῦ ἔτεος. Ἀρταφέρνης	ἐγένετο· τούτου τοῦ ἔτεος Ἀρταφέρνης
	6.	δοσίδικοι	δωσίδικοι	δωσίδικοι
	10	ἔτι καὶ	καὶ ἔτι	καὶ ἔτι
	12.	κατὰ τὰ αὐτὰ τὰ	κατὰ τὰ αὐτὰ τὰ	κατὰ ταυτὰ τὰ
44.	7.	ἦν ἤδη	ἤδη ἦν	ἤδη ἦν
	12.	γὰρ κατὰ τριηκοσίας	γὰρ κατὰ τριηκοσίας	γὰρ τριηκοσίας
46.	9.	ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ	ἐκ Σκαπτῆς Ὕλης	ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ
	10.	τὸ ἐπίταν	τοεπίταν	τοεπίωαν
	12.	τὸ ἐπίταν	τοεπίταν	τοεπίωαν
47.	4.	τὸ οὔνομα	τὸ οὔνομα	τοὔνομα
	5.	Φοινικικὰ	Φοινικικὰ	Φοινικὰ
	8.	μέν νυν ἔστι	μέν νύν ἐστι	μέν νύν ἐστι
49.	2.	ἐδιδοσαν	ἔδοσαν	ἔδοσαν
	3.	δὲ οἱ νησιῶται,	δὲ νησιῶται	δὲ νησιῶται
	4.	ἀπικοίατο	ἀπικέατο	ἀπικέατο
	7.	σφίσι ἔχοντας	σφίσι ἔχοντας	σφίσι ἐπέχοντας
50.	5.	Κρῖος	Κρῖος	Κριὸς
	11.	Κρῖον	Κρῖον	Κριὸν
	13	Κριὶ,	Κρῖε,	Κριὶ,
51.	2.	διέβαλλε	διέβαλε	διέβαλε
52.	22.	ἔσσον	ἔσσον	ἧσσον
	26.	κατὰ τὰ αὐτὰ	κατὰ ταυτὰ	κατὰ ταυτὰ
	29.	οἵδε·	οἵδε·	εἵδε·
	32.	κατὰ τὰ αὐτὰ	κατὰ ταυτὰ	κατὰ ταυτὰ
	34.	εἰδυῖαν	εἰδυίην	εἰδυίην
53.	1.	Ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι	Λακεδαιμόνιοι μεν ταῦτα	Λακεδαιμόνιοι μεν ταῦτα
	2.	κατὰ ταὐτα λεγόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων	κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπ' Ἑλλήνων,	κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπ' Ἑλλήνων,
	5.	ὑπὸ Ἑλλήνων,	ὑπ' Ἑλλήνων,	ὑπ' Ἑλλήνων,
	10.	εἴρηταί μοι.	εἴρεται μοι·	εἴρηταί μοι.
55.	1.	ὅ τι δὲ,	ὅτι δὲ	ὅτι δὲ
58.	1.	ζῶσι τοῖσι βασιλεῦσι	ζῶσι βασιλεῦσι	ζῶσι βασιλεῦσι
	10.	τῷ αὐτῷ	τῷὐτῷ	τῷὐτῷ
	14.	εἰλωτέων καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων ἐπεὰν	εἰλωτέων ἐπεὰν	εἰλωτέων, καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων ἐπεὰν
	16.	κόπτονταί τε τὰ μέτωπα προβύμως,	κόπτονταί τε προβύμως,	κόπτονταί τε τὰ μέτωπα προβυμως,
59.	5.	προσοφειλόμενον φόρον μετίει	προσοφειλόμενον φόρον μετιεῖ	προσοφειλομενον φόρον μετιεῖ
60.	3.	πατρωΐας	πατρῴας	πατρῷας
	5.	ἐπιδήμενοι	ἐπιτιδήμενοι	ἐπιτιδήμενοι
	8.	τούτων εἶναι	τούτου εἶναι	τούτου εἶναι

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
61.	24.	*οἱ δεῖξαι·*	*οἱ δέξαι·*	*οἱ δεῖξαι·*
	26.	*ἐπιδεῖξαι.*	*ἐπιδέξαι·*	*ἐπιδεῖξαι·*
	28.	*δεῖξαι*	*δέξαι*	*δεῖξαι*
62.	12.	*τὰ ἄλλα, ἔφη,*	*τὰ ἄλλα ἔφη*	*τἄλλα ἔφη*
63.	9.	*τὸ παραυτίκα*	*τοπαραυτίκα*	*τοπαραυτίκα*
65.	11.	*κατόμνυται*	*κατόμνυται*	*κατώμνυται*
	16.	*ἀπόμοσε,*	*ἀπόμοσε,*	*ἀπώμοσε,*
	17.	*ἑωυτοῦ μιν εἶναι.*	*ἑωυτοῦ μιν εἶναι.*	*ἑωυτοῦ εἶναι·*
	20.	*τότε ἔτυχον*	*τότε ἔτυχον*	*τότε ἐτύγχανον*
67.	1.	*Δημαρήτου τὴν*	*τὴν Δημαρήτου*	*τὴν Δημαρήτου*
	14.	*Διῒ βοῦν·*	*Διῒ βῶν·*	*Διῒ βῶν·*
68.	9.	*Ἐγὼ ὧν σε*	*ἐγὼ ὧν σε*	*ἐγὼ δέ σε ὧν*
	10.	*εἴ περ*	*εἴπερ*	*εἴπερ*
69.	15.	*τοῦ ἡρωΐου*	*τοῦ ἡρωΐου*	*τοῦ ἡρώου*
	25.	*οὐδέ κω*	*οὐδέκω*	*οὐδέκω*
	28.	*ὡς ἀνοίη*	*ὡς ἀγνοίη*	*ὡς ἀνοίη*
70.	7.	*ἀπαιρέοντο.*	*ἀπαιρέονται.*	*ἀπαιρέονται.*
71.	5.	*Κυνίσκοι μετιξέτεροι Σπαρτιητέων*	*Σπαρτιητέων μετιξέτεροι Κυνίσκον*	*Σπαρτιητέων μετιξέτεροι Κυνίσκου*
72.	6.	*χειρίδι πλίῃ ἀργυρίου,*	*χειρίδι πλίῃ ἀργυρίου,*	*χειρὶ διπλῇ ἀργυρίου,*
73.	9.	*εἶχον*	*ἔσχον*	*ἔσχον*
74.	9.	*ὑπ' Ἀρκάδων*	*ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων*	*ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων*
75.	9.	*τὰ πρῶτα*	*ταπρῶτα*	*ταπρῶτα*
77.	5.	*κέεται Σάτια οὔνομα,*	*κέεται Σάτεια τοὔνομα,*	*κέεται ἡ Σάπεια τοὔνομα,*
	12.	*καὶ ἐπεσσομένων*	*καὶ ἐπεσσομένων*	*καὶ ἐπ' ἐσσομένων*
79.	5.	*λέγων τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν τῷ ἱρῷ ἀπεργμένους·*	*λέγων τοὺς ἐν τῷ ἱρῷ ἀπεργμένους τῶν Ἀργείων·*	*λέγων τοὺς ἐν τῷ ἱρῷ ἀπεργμένους τῶν Ἀργείων·*
81.	2.	*αὐτὴς λαβών*	*αὐτέων λαβὼν*	*αὐτέων λαβὼν*
82.	15.	*δὲ σταθέων*	*σταθέων δὲ*	*σταθέων δὲ*
84.	8.	*χρεὸν*	*χρεών*	*χρεών*
85.	8.	*ἐν Σπάρτῃ*	*ἐν τῇ Σπάρτῃ*	*ἐν τῇ Σπάρτῃ*
	15.	*ἐπιστίμενον*	*ἐπισπόμενον*	*ἐπιστώμενον*
86.	19.	*βουλόμενος δικαιοσύνης*	*δικαιοσύνης βουλόμενος*	*δικαιοσύνης βουλόμενος*
	40.	*καὶ, εἴ γε*	*καὶ εἴγε*	*καὶ εἴγε*
	49.	*λελισσασθαι.*	*λελῖσασθαι.*	*λελῖσασθαι.*
	55.	*ὀλέσει*	*ὀλέσει*	*ὀλέσῃ*
	57.	*ἴσον δύνασθαι.*	*ἴσον δύνασθαι.*	*ἴσον δύνασαι.*
	60.	*ὅδε, ὦ Ἀθηναῖοι,*	*ὅδε, ὦ Ἀθηναῖοι,*	*ὦ Ἀθηναῖοι, ὅδε*
90.	3.	*ἐσποντο,*	*ἔσποντο,*	*εἵποντο,*
95.	15.	*ἐμοὶ δοκέειν*	*ἐμοὶ δοκέειν,*	*ἐμοὶ δοκέει*
97.	5.	*τῇ Ῥηνείῃ·*	*τῇ Ῥηνείῃ·*	*τῇ Ῥηναίᾳ·*
	8.	*ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω,*	*ἔτι τοιαῦτα φρονέω,*	*ἔτι τοσαῦτο φρονέω*
98.	8.	*Ἀρταξέρξεω*	*Ἀρτοξέρξεω*	*Ἀρτοξέρξεω*
	15.	*τὸ πρὶν*	*τοπρὶν*	*τεπρὶν*
101.	2.	*Ταμύνας,*	*Ταμύνας,*	*τέμενος,*
	3.	*δὲ ἐς ταῦτα*	*δὲ ἐς ταῦτα*	*δὲ ἐς ταῦτα*
102.	6.	*ὁ Πεισιστράτεω.*	*ὁ Πεισιστράτεω.*	*ὁ Πεισιστράτου.*
104.	7.	*τὸ ἐνθεῦτέν μιν*	*τοενθεῦτέν μιν*	*τοενθεῦτέν μιν*
105.	6.	*τὸ οὔνομα*	*τοὔνομα*	*τοὔνομα*
105.	9,10.	*εὖνου Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχῇ γενομένου ἤδη σφίσι χρησίμου,*	*εὖνου Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχῇ γενομένου ἤδη σφι χρησίμου,*	*εὖνου ἤδη Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχοῦ γενομένου σφίσι χρησίμου,*
106.	2.	*ὅτε πέρ οἱ*	*ὅτεπέρ οἱ*	*ὅτεπέρ οἱ*
	8.	*λογίμῳ*	*λογίμῳ*	*λογίμῳ*
	10.	*τὸ παραυτίκα*	*τοπαραυτίκα*	*τοπαραυτίκα*
107.	10.	*ἐκβάντας τε ἐς γῆν*	*ἐκβάντας δὲ ἐς τὴν γῆν*	*ἐκβάντας δὲ ἐς τὴν γῆν*
	17.	*παραστάτας·*	*παρεστεῶτας,*	*παρεστεῶτας,*
109.	6.	*τὸ παλαιὸν*	*τοπαλαιὸν*	*τοπαλαιὸν*
	11.	*μνημόσυνα*	*μνημόσυνα*	*μνημόσυνον*

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
109.	12.	οἷα οὐδὲ	οἷα οὐδὲ	οἷον οὐδὲ
	30.	δὲ τὴν τῶν	δὲ τῶν	δὲ τῶν
	30.	συμβολὴν	συμβουλὴν	συμβολὴν
110.	4.	ἔφερε	ἔφερε	ἐφέρετο
	4.	αὐτῶν	αὐτέων	αὐτῶν
	6.	οὔ τι κω	οὔτι κω	οὔτι κω
111.	5.	νόμος τότε εἶχε	νόμος τότε εἶχε	νόμος εἶχε
	8.	ἀναγόντων καὶ πανηγύρεως	ἀναγόντων καὶ πανηγύρεως	ἀναγόντων ἐς πανηγύρεις
	10.	γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ	γίνεσθαι ἀγαθὰ	γίνεσθαι ἀγαθὰ
112.	6.	αὐτοὺς ἐόντας ὀλίγους,	αὐτοὺς ὀλίγους,	αὐτοὺς ὀλίγους,
113.	9.	ἐς ὃ ἐπὶ τὴν	ἐς ὃ ἐπὶ τὴν	ἐς ὅ ἐς τὴν
114.	4.	Κυναίγειρος	Κυνέγειρος	Κυναίγειρος
117.	4.	Θῶμα γενέσθαι τοιόνδε·	Θώϋμα τοιόνδε γενέσθαι.	Θώϋμα τοιόνδε γενέσθαι.
	10.	περὶ τοῦ πάθεος ἤκουσα	ἤκουσα περὶ τοῦ πάθεος	ἤκουσα περὶ τοῦ πάθεος
119.	12.	ἀρύσσονται	ἀρύσονται	ἀρύσονται
120.	6.	αἰνέσαντες	αἰνέσαντες	αἰνέσαντες
121.	1.	Θῶμα	Θώϋμα	Θώϋμα
	8.	καὶ τὰ ἄλλα τὰ	καὶ τὰ ἄλλα τὰ	καὶ τἄλλα τὰ
123.	1.	ἧσσον	ἔσσον	ἧσσον
	2.	Θῶμα	Θώϋμα	Θώϋμα
	8.	ὑπολοίπους	λοιποὺς	λοιποὺς
124.	1.	ἐπιπεμφόμενοι Ἀθηναίων	ἐπιπεμφόμενοι τῶν Ἀθηναίων	ἐπιπεμφόμενοι τῶν Ἀθηναίων
125.	5.	ἀπικνεομένοισι	ἀπικομένοισι	ἀπικομένοισι
	15.	πρῶτα	πρῶτα	πρῶτον
	21.	ἐξόγκωτο.	ἐξόγκωτο.	ἐξώγκωτο.
127.	4.	Σιρίτης Δάμασος, Ἀμύριος	Σιρίτης Δάμασος Ἀμύριος	Σιρίτης Δάμας ὁ Σαμύριος
	20.	Ἀθηνέων	Ἀθηνέων	Ἀθηναίων
128.	7.	συνεστίῃ	συνεστοῖ	συνεστίῃ
	10.	Ἀθηνέων	Ἀθηνέων	Ἀθηναίων
	12.	ἀνέκαθε	ἀνέκαθεν	ἀνέκαθεν
129.	5.	ἔριν εἶχον	εἶχον ἔριν	εἶχον ἔριν
	8.	ἐκέλευέ οἱ τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαι ἐμμέλειαν·	ἐκέλευσε τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαί οἱ ἐμμέλειαν·	ἐκέλευσε τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαί οἱ ἐμμέλειαν·
129.	9.	ὀρχήσατο.	ὀρχήσατο.	ὠρχήσατο
	9.	ὀρχέετο·	ὀρχέετο·	ὠρχέετο·
	11.	ἐκέλευέ τινα	ἐκέλευσε οἵ τινα	ἐκέλευσε οἵ τινα
	13.	ὀρχήσατο	ὀρχήσατο	ὠρχήσατο
	16.	γαμβρὸν ἂν οἱ	γαμβρόν οἱ	γαμβρὸν ἄν οἱ
	20.	ἀποορχήσαό γε	ἀποορχήσαό γε	ἀπωρχήσαό γε
130.	3.	οἷόν τε εἴη,	οἷόν τ' εἴη,	οἷόν τ' εἴη,
131.	1.	κρίσιος	κρίσιος	κρίσει
133.	3.	τριήρεϊ	τριήρεϊ	τριήρεσι
	10.	ἀπαναστήσειν	ἀπαναστήσειν	ἀπονοστήσειν
	11.	δώσουσι	δώσουσι	δώσεισι
	12.	διαφυλάξουσι	διαφυλάζουσι	διαφυλάξωσι
134.	5.	ταύτην ἐλθοῦσαν	ταύτην δὲ ἐλθοῦσαν	ταύτην ἐλθοῦσαν
	9.	ἐόντα, τὸ ἔρκος	ἐόντα, τὸ ἔρκος	ἐόντα, ἔρκος
	11.	ὅ τι δὴ	ὁτιδὴ	ὁτιδὴ
	12.	εἴ τε κινήσοντά τι	εἴτε κινήσοντά τι	εἴτε κινήσοντά τι
	12.	εἴ τε ὅ τι δή ποτε	εἴτε ὁτιδή ποτε	εἴτε ὁτιδή ποτε
135.	4.	δηιώσας	δηιώσας	δηώσας
136.	3.	ὑπαγαγὼν	ὑπαγαγὼν	ἀγαγὼν
	4.	εἵνεκεν.	εἵνεκεν.	εἵνεκα.
	8.	ἐν Μαραθῶνι γενομένης πολλὰ	ἐν Μαραθῶνι πολλὰ	ἐν Μαραθῶνι πολλὰ
	12.	ταλάντοισι,	τάλαντα,	ταλάντοισι,
137.	2.	ἐκ τῆς	ἐκτὸς	ἐκτὸς
	5.	ἐξεβλ θησαν	ἐξελάθησαν	ἐξελάθησαν
	6.	σφισι ὑπὸ	σφισι ὑπὸ	σφίσι αὐτοῖσι ὑπὸ

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
137.	15.	Ζυγωτίρας τε καὶ τοὺς παῖδας ἐπ' ὕδωρ	Ζυγωτίρας ἐπ' ὕδωρ	Ζυγωτίρας τε καὶ παῖδας ἐπ' ὕδωρ
	21.	φανῆναι ἐπ' αὐτοφώρῳ.	ἐπ' αὐτοφώρῳ φανῆναι.	ἐπ' αὐτοφώρῳ φανῆναι.
	21.	τοσοῦτῳ	τοσοῦτο	τοσοῦτο
138.	4.	στησάμενοι,	στησάμενοι,	κτησάμενοι,
	13.	πολλὸν	πολλὸν	πολλῷ
	15.	εἰ δὴ	εἰ δὴ	εἰ δὲ δὴ
139.	3.	πρὸ τοῦ.	πρότου.	πρότου.
140.	1.	τοιαῦτα.	τοιαῦτα.	τοσαῦτα·
	2.	ἡ ἐν Ἑλλησπόντῳ	ἡ ἐν Ἑλλησπόντῳ	ἡ ἐπ' Ἑλλησπόντῳ
	3.	Κιμώνος,	Κίμωνος,	Κίμωνος,
	5.	ἐς Λῆμνον,	ἐς τὴν Λῆμνον,	ἐς τὴν Λῆμνον,
	10.	αὐτοὶ	οὗτοι	οὗτοι

LIB. VII.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	10.	καταλεγομένων τε τῶν·	καταλεγμένων τῶν	καταλεγομένων τῶν
	11.	στρατευσομένων,	στρατευσμένων,	στρατευομένων,
	12.	Τετάρτῳ δὲ ἔτει	τετάρτῳ ἔτει	τετάρτῳ ἔτει
2.	9.	ὁ μὲν Ἀρταβαζάνης,	ὁ μὲν Ἀρτοβαζάνης,	ὁ μὲν γὰρ Ἀρτοβαζάνης,
3.	6.	συνεβούλευε	συνεβούλευσε	συνεβούλευε
	16.	δοκέει δέ μοι,	δοκέειν δ' ἐμοι,	δοκέει δὲ μοι,
4.	2.	ὥρμητο	ὥρμηπο	ὥρμηπο
	4.	ἓξ τε καὶ τριήκοντα ἔτεα,	ἔτεα ἓξ τε καὶ τριήκοντα,	ἔτεα ἓξ τε καὶ τριήκοντα,
5.	6.	οἰκός ἐστι	εἰκὸς ἐστι	εἰκὸς ἐστι
	7.	δοῦναι δίκας	δοῦναι δίκας	δοῦναι δίκην
	8.	τά περ	τάπερ	τάπερ
	13.	τοῦ δὲ λόγου	τοῦδ' δὲ τοῦ λόγου	τοῦδ' δὲ τοῦ λόγου
6.	11.	προσορέγοντό οἱ,	προσωρέγοντό οἱ,	προσωρέγοντό οἱ,
	14.	Πεισιστρατίδεω	Πεισιστρατίδεω	Πεισιστρατίδεω
	19.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
	24.	χρεὸν	χρεών	χρεών
	26.	Πεισιστρατίδαι καὶ οἱ Ἀλευάδαι γνώμας	Πεισιστρατίδαι καὶ οἱ Ἀλευάδαι γνώμας	Πεισιστρατίδαι γνώμας
7.	2.	Θάνατον τὸν Δαρείου	Θάνατον Δαρείου	Θάνατον Δαρείου
8.	5.	οὔ τ'	οὔτ'	οὔτ'
	15.	λείψομαι	λείψωμαι	λείψωμαι
	16.	προσκτήσεσθαι	προσκτήσωμαι	προσκτήσωμαι
	18.	ἡμῖν τε προσγινόμενον	ἡμῖν προσγινόμενον	ἡμῖν τε προσγινόμενον
	19.	παμφορωτέρην τε·	παμφορωτέρην δὲ·	παμφορωτέρην δὲ·
	23.	τιμωρήσομαι	τιμωρήσωμαι	τιμωρήσομαι
	32.	δὲ, ἡμέας εἶα	δὲ, ἡμέας εἶα	δὲ, ὑμέας εἶα
	35.	ἐπ' αὐτοὺς	ἐπ' αὐτέους	ἐπ' αὐτέους
	38.	γῆν τὴν Περσίδα	γῆν τὴν Περσίδα	γῆν τε τὴν Περσίδα
	40.	ὅμουρον ἐοῦσαν	ὁμουρέουσαν	ὁμουρέουσαν
9.	7.	Αἰθίοπας τε καὶ	Αἰθίοπας καὶ	Αἰθίοπας καὶ
	19.	οὐδεὶς ἀντιώθη	οὐδεὶς ἀντιώθη	οὐδεὶς ἠντιώθη

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
9.	33.	πόλεμον προσφέρων,	πόλεμον προσφέρων,	πόλεμον προφέρων,
	38.	τὰ πολεμήια.	τὰ πολεμήϊα.	τὰ πολέμια·
10.	15.	πολλὸν ἀμείνονας	πολλὸν ἔτι ἀμείνονας	πολλὸν ἀμείνονας
	19.	καὶ δὴ καὶ	καὶ δὴ	καὶ δὴ καὶ
	24.	οὐκ ὤν	οὔκων	οὔκων
	28.	ταῦτα συμβάλλομαι.	συμβάλλομαι ταῦτα·	συμβάλλομαι ταῦτα·
	33.	ἐπιτέτραπτο	ἐπιτέτραπτο	ἐπετέτραπτο
	38.	μὴ βούλευ ἐς	μὴ βούλεο ἐς	μὴ βουλεύεο ἐς
	40.	τὸν σύλλογον τῶνδε	τὸν σύλλογον τῶνδε	τὸν σύλλογον τόνδε
	41.	αὖτις τε,	αὖτις δὲ	αὖτις τε,
	44. 47.	ἥσσον	ἧσσαν	ἧσσον
	55.	μέγα ὁ Θεὸς ἄλλον	ἄλλον μέγα ὁ Θεὸς	ἄλλον μέγα ὁ Θεὸς
11.	8.	Ἀριαράμνεω	Ἄρμνεω	Ἄρμνεω
12.	10.	Πέρσας στρατόν;	Πέρσῃσι στρατόν;	Πέρσας στρατόν;
13.	2.	συναλίσας σὺς καὶ πρότερον	συναλίσας τοὺς αὐτοὺς τοὺς καὶ πρότερον	συναλίσας τοὺς καὶ πρότερον
13.	5.	οὔ κω	οὔκω	οὔκω
	9.	χρεών.	χρεών·	χρεών·
	10.	μεταδεδογμένον	μεταδεδογμένον	μεταδεδογμένῳ
14.	1.	τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ ἔλεγε	ἔλεξε τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ	ἔλεξε τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ
	5.	ἦν περ	ἤνπερ	ἤνπερ
	6.	αὐτέων ἀνασχήσειν·	αὐτέων προσδόκα ἀνασχήσειν·	αὐτέων ἀνασχήσει.
15.	4.	τὰ παραυτίκα	τοπαραυτίκα	τοπαραυτίκα
	13.	τὠυτὸ τοῦτο ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ἐμοὶ	τὠὐτὸ ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ἐμοὶ	τὠὐτὸ ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ὡς ἐμοὶ
16.	7.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
	10.	τοσοῦτο	τοσοῦτον	τοσοῦτον
	14.	τουτέων προκειμενέων γνωμέων,	τουτέων προκειμενέων τῶν γνωμέων	τουτέων προκειμενέων τῶν γνωμέων
	18.	ταῦτα ἐστι, ὦ παῖ, θεῖα.	ταῦτα ἐστι, θεῖα, ὦ παῖ,	ταῦτα ἐστι, θεῖα, ὦ παῖ,
	23.	πρὸ τοῦ	πρότου	πρότου
	26.	φανήτω	φανήσεται	φανήσεται
	28,	ἢ οὐ καὶ	ἢ οὐκὶ	ἢ οὐκὶ
	30.	εἴ περ	εἴπερ	εἴπερ
	36.	ἐπιφοιτήσει, τοῦτο ἤδη μαθητέον ἔστι	ἐπιφοιτήσει τοῦτο, μετιτέον ἤδη ἔσται	ἐπιφοιτήσει· τοῦτο μαθητέον
	39.	ἀλλ' ἤδη δεῖ ἐμὲ ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατυπνῶσαι	ἀλλ' ἤδη δεῖ ἐμὲ ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατυπνῶσαι	ἤδη ἴημι ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατυπνῶσαι
17.	3.	ἰζόμενος ἐς	ἰζόμενος ἐς	ἑζόμενος ἐς
	6.	Ἆρα σὺ δὴ κεῖνος εἶς ὁ	Σὺ δὴ κεῖνος εἶς ὁ	Ἆρα σὺ δὴ κεῖνος ἦς ὁ
	9.	χρεὼν	χρεών	χρεών
18.	1.	τὸ ὄνειρον	τὸ ὄνειρον	τὸν ὄνειρον
	7.	ἠσσόνων	ἐσσόνων	ἠσσόνων
	18.	ἐκ σέο	ἐκ σεῦ	ἐκ σέο
	19.	ἐνδεήσει	ἐνδεήσει	ἐνδεήσῃ
	20.	τουτέων δὲ λεχθέντων,	τουτέων δὲ λεχθέντων,	τουτέων λεχθέντων,
21.	1.	καὶ οὐδ' εἰ ἕτεραι	οὐδ' ἕτεραι	οὐδ' ἕτεραι
22.	5.	μάλιστα τὰ ἐς	μάλιστα ἐς	μάλιστα ἐς
23.	3.	ἐγένετο	ἐγένετο	ἐγίνετο
	10.	τοῦ κάτω κατὰ τὰ	τοῦ κάτω τὰ	τοῦ κάτω τὰ
	13.	ἐπέβαλλε, ὄρυσσον,	ἐπέβαλε, ὄρυσσον	ἐπέβαλε, ὤρυσσον
25.	1.	παρασκευάζετο	παρασκευάζετο	παρεσκευάζετο
26.	3.	ἐκ Κριτάλλων	ἐκ Κριτάλων	ἐκ Κριτάλων
	8.	οὐδὲ γὰρ ἀρχὴν	οὐδὲ γὰρ ἀρχὴν	οὐδὲ ἀρχὴν
28.	11.	δ' ἐμοὶ ἀπὸ	δ' ἐμοὶ ἀπὸ	δέ μοι ἀπὸ
	12.	γεωπτέων	γεωπέων	γεωπέων
29.	6.	ἐξείνισας	ξείνισας	ξείνισας
	13.	τά περ	τάπερ	τάπερ

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
30.	6.	ὡς πέντε μάλιστα κη	ὡς μάλιστα κη πέντε	ὡς μάλιστα κη πέντε
31.	6.	μέλι ἐκ μυρίκης τε καὶ πυρῶ πεισῦσι·	ἐκ μυρίκης τε καὶ πυρεῦ μέλι ποιεῦσι·	ἐκ μυρίκης τε καὶ πυρεῦ μέλι ποιεῦσι·
32.	5.	τῶνδε δὲ εἵνεκα τὸ δεύτερον	τῶν δὲ εἵνεκα τοδεύτερον	τῶνδε δὲ εἵνεκα τοδεύτερον
	6.	οὐκ ἔδοσαν Δαρείῳ πέμψαντι	οὐκ ἔδοσαν Δαρείῳ πέμψαντι	οὐκ ἔπεμψαν Δαρείῳ πέμψαντι
33.	8.	προσδιεπασσάλευσαν·	διεπασσάλευσαν·	προσδιεπασσάλευσαν·
	9.	ἀθέμιστα	ἀθέμιτα	ἀθέμιστα
35.	10.	ἑνὶ δουλεῷ	ἑνὶ δουλεῷ	ἑνὶ καὶ δουλεῷ
36.	9.	εἵνεκεν τῶν	εἵνεκεν τῶν	εἵνεκα τῶν
	12.	καὶ [τριηρέων] τριχοῦ,	καὶ [τριηρέων] τριχοῦ,	καὶ τριχοῦ,
	17.	μὲν ἡ αὐτὴ	μὲν ἦν ἡ αὐτὴ	μὲν ἦν αὐτὴ
37.	5.	ἄγγελτο·	ἄγγελτο,	ἀγγέλλετο
	11.	οἱ δὲ ἔφραζον	οἱ δὲ ἔφραζον	οἱ δὲ ἔφασαν
38.	6.	χρηΐσειν	χρήσειν	χρήσειν
	7.	καὶ διαγορεύειν	καὶ δὴ ἀγορεύειν	καὶ δὴ ἀγορεύειν
	13.	στρατηΐης τὸν	στρατηΐης τὸν	στρατιῆς τὸν
	14.	ἄγειν	ἄγε	ἄγε
39.	11.	ἐτράπετο,	ἐτράπετο.	ἐτράπετο
	18.	ἐπὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ,	ἐπὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ,	ἐπὶ τὰ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ,
40.	17.	παραβεβήκεε	παραβεβήκεε	παρεβεβήκεε
41.	9.	συνεκλήϊον	συνεκλήϊον	συνέκληον
	13.	διελείπετο	διελείπετο	διέλειπε
44.	7.	γινομένην	γινομένην	γενομένην
46.	1.	τὰ πρῶτα	τοπρῶτον	τοπρῶτον
	3.	οὕτω ὠνὴρ	οὕτος ὧν ὠνὴρ	οὗτος ὠνὴρ
47.	2.	οἵην περ	οἵηντερ	εἵηντερ
	3.	κακῶν μεμνεώμεθα	κακῶν μεμνεώμεθα	κακῶν μεμνώμεθα
48.	2.	εἶναι δύο μοι	μοι εἶναι δύο	μοι εἶναι δύο
49.	2.	ἔχοι,	ἔχοι,	ἔχει,
	3.	ἤν τε	ἤν δὲ	ἤν δὲ
	10.	κομίσαι	κομίζεσι	κομίζεσι
	14.	εἰ ἐθέλοι	εἰ ἐθέλει	εἰ ἐθέλει
	16.	προδαίνης	προδαίνοις	προδαίνοις
	20.	Ἀνὴρ δὲ	ἀνὴρ δὴ	ἀνὴρ δὴ
50.	8.	ἀποδείξεις,	ἀποδείξεις,	ἀποδείξῃς
	11.	ἐόντα, ὅπως χρὴ,	ἐόντα κῶς χρὴ	ἐόντα κῶς χρὴ
	12.	τὸ ἐπίπαν	τοιστίπαν	τοπίπαν
	17.	χρείμενοι	χρεώμενοι	χρεώμενοι
	25.	παθόντες οὐδέν.	οὐδὲν παθόντες.	οὐδὲν παθόντες.
	26.	φροξὴν φερόμενοι πορευόμεθα·	φροξὴν φερόμενοι πορευόμεθα·	φροξὴν φερόμεθα πορευόμενοι·
51.	5.	πλὴν Ἀθηναίων	πλὴν Ἀθηνέων	πλὴν Ἀθηναίων
52.	3.	φοβέεσι μὴ μεταβάλωσι·	φοβέεσι μὴ μεταβάλλωσι·	φοβέεσι μὴ μεταβάλλωσι·
	10.	Οὕτω μηδὲ	Οὕτω μηδὲ	Οὕτω δὲ μηδὲ
53.	4.	χρήζων	χρηίζων	χρήζων
	8.	Τῶνδε δὲ εἵνεκα	τῶν δὲ εἵνεκα	Τῶνδε δὲ εἵνεκα
54.	1.	παρασκευάζοντο	παρασκευάζοντο	παρεσκευάζοντο
	10.	ξίφος, τὸν ἀκινάκην	ξίφος, τὸν ἀκινάκην	ξίφος, τὸ ἀκινάκη
57.	3.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	4.	τῆδε ἐγένετο,	τῆδε τοῦτο ἐγένετο,	τῆδε ἐγένετο,
	6.	ἑωυτοῦ	ἑωὐτῶ	ἑωὐτοῦ
58.	2.	τὸ πρόσω	τοπρόσω	τοπρόσω
59.	7.	καὶ ἐναριθμῆσαι	καὶ ἐναριθμῆσαι	καὶ ἐξαριθμῆσαι
	12.	τὸ παλαιὸν	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν
62.	6.	αὐτοὶ δὲ περὶ	αὐτοὶ δὲ περὶ	αὐτοὶ περὶ
64.	4.	ἐξὺ ἀπιγμένας	ἐξὺ ἀπηγμένας	ἐξὺ ἀπιγμένας
	5.	ἐνδεδύκεσαν·	ἐνδεδύκεσαν·	ἐνεδεδύκεσαν·
	6.	καὶ ἀξίνας σαγάρις	καὶ σαγάρεις	καὶ ἀξίνας σαγάρεις
66.	2.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
67.	5.	ἐνίπρεπον ἔχοντες·	ἔχοντες ἐνέπρεπον·	ἔχοντες ἐνέπρεπον·
68.	2.	κατά περ	καταπερ	καταπερ
69.	5.	ὀϊστοὺς μικρούς·	ὀϊστοὺς σμικρούς·	ὀϊστοὺς μικρούς·
	9.	γύψῳ ἰόντες ἐς μάχην,	ἰόντες ἐς μάχην γύψω·	ἰόντες ἐς μάχην γύψω·
	11.	ἦρχε Ἀρσάμης,	ἦρχε Ἀρσάμης	ἦρχε Ἀρσάνης
	15.	ἦρχε Ἀρσάμης.	ἦρχε Ἀρσάμης.	ἦρχε Ἀρσάνης.
70.	1.	ἀπὸ ἡλίου	ἀπ' ἡλίου	ἀπ' ἡλίου
	7.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
71.	1.	σκυτίνην ἦισαν	σκυτίνην ἦισαν	σκυτίνην ἔσαν
72.	9	Γωβρύης ὁ Δαρείου	Γωβρύης ὁ Δαρείου	Βρύης ὁ Δαρείου
74.	2.	Μηΐονες	Μηΐονες	Μηόνες
76.	2.	δύο λυκοεργέας	δύο λυκιεργέας	δύο λυκεργέας
77.	1.	Μηΐονες	Μηΐονες	Μηόνες
78.	4.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
79.	4.	ὠμοβοΐνας σμικρὰς,	ὠμοβοΐνας σμικρὰς,	ὠμοβοΐνας μικρὰς,
	7.	κατά περ Κόλχοι ὁπλισμένοι	κατάπερ Κόλχοι ὁπλισμένοι	κατάπερ Κόλχοι ὡπλισμένοι
85.	3.	τῆς τε Περσικῆς καὶ	τῆς. Περσικῆς τε καὶ	τῆς τε Περσικῆς καὶ
86.	1.	τήν περ	τήνπερ	τήνπερ
	6.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
	7.	αὖτως Κάπτειροι	αὖτως Κάσπειροι	αὖτως Κάσπιοι
	9.	τὴν αὐτὴν ἣν καὶ	τὴν αὐτὴν καὶ	αὐτὴν, ἣν καὶ
87.	1.	Ἵππευεν.	Ἵππευεν.	ἱππεύει·
	3.	ἱππέες ἐτετάχατο	ἱππέες ἐτετάχατο	ἱππέες ἐπετεταχάτο
	4.	ἔσχατοι ἐπετετάχατο.	ἔσχατοι ἐπετετάχατο.	ἔσχατοι ἐτετάχατο·
88.	3.	καταλέλειπτο	καταλέλειπτο	καπελέλειπτο
	4.	ἐνίστε ἀνειλέλητον.	ἐνίστε ἀνειλέλητον.	περιέπιστε ἀνειλέλητον.
	9.	ἐν τῷ περ	ἐν τῷπερ	ἐν τῷπερ
89.	7.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
	9.	οἰκέουσι τὰ παρὰ	οἰκέουσι τὰ παρὰ	οἰκέουσι τὸ παρὰ
	14.	καὶ τύκους	καὶ τύκους	καὶ τύχους
90.	4.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
91.	3.	ὠμοβοΐης	ὠμοβοΐης	ὠμοβοΐης
	6.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
93.	4.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
95.	3.	οἱ δυωδεκαπόλιες	αἱ δυώδεκα πόλιες	αἱ δυώδεκα πόλιες
	5.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
	9.	λοιποὶ οἱ ἐκ τοῦ	λοιποὶ οἱ ἐκ τοῦ	λοιποὶ ἐκ τοῦ
98.	2.	ἔσαν οἱ ὀνομαστότατοι·	ἔσαν οἱ ὀνομαστότατοι·	ἔσαν ὀνομαστότατοι·
	5.	τε ὁ Χέρσιος,	τε Χέρσιος,	τε Χέρσιος,
99.	3.	Ϝώμα	Ϝώμα	Ϝώμα
	6.	ἰούσης οἱ ἀναγκαίης.	ἰούσης οἱ ἀναγκαίης.	ἰούσης ἀναγκαίης.
	12.	νέας εὐδοξοτάτας	νέας εὐδοξοτάτας	νέας ἐνδοξοτάτας
100.	1.	ἠρίθμησέ τε	ἠριθμήθη τε	ἠρίθμησέ τε
	3.	ἐπὶ ἅρματος παρὰ	ἐπ' ἅρματος παρ'	ἐπ' ἅρματος παρ'
	10.	ὁμοίως ὡς καὶ	ὁμοίως καὶ	ὁμοίως ὡς καὶ
101.	4.	ἡδύ τι ἐστὶ	ἡδύ ἐστι	ἡδύ τι ἐστὶ
	6.	λόγους ἀπικνεομένων,	λόγους ἀπικομένων	λόγους ἀπικνεομένων,
	9.	ὡς ἐγὼ δοκέω,	ὡς ἐγὼ δοκέω,	ὡς δοκέω ἐγὼ,
	16.	χρήσασθε ἐκέλευε,	χρήσασθε ἐκέλευε,	χρῆσθαι ἐκέλευε,
102.	2.	διαχρήσασθαι	χρήσασθαι	διαχρήσασθαι
	6.	διαχρεωμένη	διαχρεομένη	διαχρεωμένη
	8.	πάντας Ἕλληνας	πάντας τοὺς Ἕλληνας	πάντας Ἕλληνας
103.	3.	μαχήσασθαι· ἄγε, εἰπέ μοι, σὺ φὴς	μαχίσασθαι! ἄγε, εἰπέ μοι, σὺ φὴς	μαχίσασθαι; ἄγε, εἰπέ μοι, σὺ φὴς
	4.	ὧν ἐθελήσεις	ὧν ἐθελήσεις	ὧν ἐθελήσαις
	14.	οὗτος εἰρημένος	οὗτος ὁ εἰρημένος	οὗτος ὁ εἰρημένος
	15.	τῷ οἰκότι.	τῷ εἰκότι·	τῷ εἰκότι·
	18.	περὶ ἕνα	παρὰ ἕνα	περὶ ἕνα

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
103.	23.	ἐλεύθερον,	ἐλεύθερον,	ἐλευθέριον,
104.	7.	*πατρῴα*	*πατρῷα*	*πατρῶα*
	12.	*ἐκών τε εἶναι*	*ἐκών τε εἶναι*	*ἐκών γε εἶναι*
	18.	*δεσπότης, νόμος*	*δεσπότης, ὁ νόμος*	*δεσπότης, νόμος*
106.	4.	Ἀρταξέρξης	Ἀρτοξέρξης	Ἀρτοξέρξης
107.	14.	*ταῦτα. ἑωυτὸν ἐπέζωλε*	*ταῦτα, καὶ ἑωϋτὸν ἐσίζωλε*	*ταῦτα, καὶ ἑωϋτὸν ἐσίζωλε*
108.	12.	*Γαλλαϊκὴν,*	*Γαλαϊκὴν,*	*Γαλαϊκὴν.*
109.	4.	*ταύτας δὲ, λίμνας*	*ταύτας, λίμνας*	*ταύτας, λίμνας*
111.	8.	*κατά περ*	*κατάπερ*	*κατάπερ*
112.	2.	*τῶν καὶ ἓνὶ*	*τῶν δὲ ἑνὶ*	*τῶν καὶ ἑνὶ*
113.	4.	*τοῦ περ*	*τοῦπερ*	*τοῦπερ*
	7.	*ἐκδιδόντα ἐς*	*ἐνδιδόντα ἐς*	*ἐκδιδόντα ἐς*
	9.	*ἐκαλλιρέοντο*	*ἐκαλλιρέοντο*	*ἐκαλλιρέοντο*
114.	9.	*ἑπτὰ Περσέων παῖδας ἐόντων ἐπιφανέων ἀνδρῶν ὑπὲρ ἑωυτῆς*	*ἑπτὰ Περσέων παῖδας ἑωυτῶν ἐπιφανέων ἀνδρῶν ὑπὲρ ἑωϋτῆς*	*ἑπτὰ ἑόντων ἐπιφανέων Περσέων παῖδας ὑπερ ἑωϋτῆς*
121.	4.	*πορεύεσθαι τὰς νέας*	*τὰς νέας πορεύεσθαι*	*τὰς νέας πορεύεσθαι*
123.	2.	*Καναστραίην ἄκρην*	*Καναστραίην ἄκρην*	*Καναστραίαν ἄκρην*
	15.	*στρατῷ ὁ πλόος,*	*στρατῷ ὁ πλόος,*	*στρατῷ πλόος,*
126.	5.	*ἐς Ἕλληνας*	*ἐς τοὺς Ἕλληνας*	*ἐς τοὺς Ἕλληνας*
128.	2.	*μεγάθεϊ τε ὑπερμήκεα*	*μεγάθεϊ τε ὑπερμήκεα*	*μεγάθει τε ὑπερμήκεα*
	10.	*ἐσβὰς ἐς*	*ἐσβὰς δ' ἐς*	*ἐσβὰς ἐς*
	10.	*τήν περ*	*τήνπερ*	*τήνπερ*
	10.	*ὅκως τι*	*ὅκως τι*	*ὅκως τοι*
129.	1.	*ἐστι τὸ παλαιὸν*	*ἐστὶ τοπαλαιὸν*	*ἐστὶ τοπαλαιὸν*
	2.	*συγκεκλῄσμένην*	*συγκεκλεισμένην*	*συγκεκλημένην*
	4.	*ἀποκλήσει*	*ἀπεκλεισε*	*ἀποκλῄσει*
	9.	*ἐς αὐτὴν καὶ ἄλλων συχνῶν*	*καὶ ἄλλων συχνῶν ἐς αὐτὴν*	*καὶ ἄλλων συχνῶν ἐς αὐτὴν*
	17.	*εἶναι ποιεῖ.*	*ποιέει εἶναι.*	*ποιέει εἶναι.*
	20.	*κατά περ*	*κατάπερ*	*κατάπερ*
	21.	*ἔσσον ἢ*	*ἔσσον ἢ*	*ἧσσον ἢ*
	25.	*καὶ ἂν*	*καὶ ἂν*	*κἂν*
	26.	*ποιῆσαι. ἔστι γὰρ σεισμοῦ ἔργον, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο εἶναι, ἢ διάστασις*	*ποιῆσαι· ἔστι γὰρ σεισμοῦ ἔργον, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο εἶναι, ἢ διάστασις*	*ποιῆσαι. ἔργον γάρ ἐστι σεισμοῦ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἢ διάστασις*
130.	12.	*ἔξω τῶν*	*ἔσω τῶν*	*ἔξω τῶν*
131.	3.	*Περραιβούς.*	*Περαιβούς.*	*Περραιβούς.*
132.	2.	*Περραιβοί.*	*Περαιβοὶ,*	*Περραιβοὶ,*
133.	2.	*ἀπέπεμψε ὁ Πέρσης*	*ἀπέπεμψε ὁ Πέρσης*	*ἀπέπεμψε Πέρσης*
	2.	*κήρυκας,*	*κύρυκας,*	*κύρυκας,*
	4.	*οἱ δὲ ἐς φρέαρ*	*οἱ δὲ, ἐς φρέαρ*	*οἱ δ' ἐς φρέαρ*
	9.	*ἐδηιώθη*	*ἐδηιώθη*	*ἐδηιώθη*
134.	3.	*καὶ ἀπόγονοι Ταλθυβίου,*	*καὶ ἀπόγονοι Ταλθυβίου,*	*καὶ ἀπόγονοι, Ταλθυβιάδαι*
	5.	*δίδονται.*	*δίδονται.*	*δίδονται*
	15.	*σινὴν τίσαι Ξέρξῃ τῶν Δαρείου*	*σινὴν τίσειν Ξέρξῃ τῶν Δαρείου*	*σινὴν τίσαι Ξέρξῃ τῷ Δαρείου*
135.	1.	*Θώματος*	*Θωῦματος*	*Θωῦματος*
	5.	*ἱστία.*	*ἱστία.*	*εἰστία.*
	6.	*εἴρετο λέγων τάδε·*	*εἴρετο λέγων τάδε·*	*εἴρετο τάδε·*
136.	7.	*ἀπεμαχέσαντο τοῦτο,*	*ἀπεμαχέσαντο τοῦτο,*	*ὑπεμαχέσαντο τοῦτω*
137.	2.	*τὸ παραυτίκα, καὶ περ*	*τοπαραυτίκα καίπερ*	*τοῦ παραυτίκα καίπερ*
	10.	*πρὸς βασιλῆα*	*ἐς βασιλῆα*	*πρὸς βασιλῆα*
139.	3.	*τῇ γ' ἐμοὶ*	*τῇ γ' ἐμοὶ*	*τῇ γέ μοι*
	13.	*τοῦ βαρβάρου*	*τῶν βαρβάρων*	*τοῦ βαρβάρου*
	15.	*ὁρέωντες*	*ὁρῶντες*	*ὁρῶντες*
	22.	*τὸ ἀληθές.*	*τἀληθέες.*	*τἀληθές.*
141.	5.	*ἱκετηρίην*	*ἱκετηρίας*	*ἱκετηρίην*
	10.	*ταῦτα δὲ λέγουσι*	*ταῦτα δὲ λέγουσι*	*ταῦτα λέγουσι*
	19.	*Μηδὲ σύ γ'*	*Μηδὲ σύ γ'*	*Μὴ δὲ σύ γ'*

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
142.	2.	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσαντο
	4.	καὶ ἄλλαι πολλαὶ	πολλαὶ καὶ ἄλλαι	πολλαὶ καὶ ἄλλαι
	9.	τὸ πάλαι τῶν Ἀθηνέων	τοπάλαι τῶν Ἀθηνίων	τοπάλαι τῶν Ἀθηναίων
143.		ἐόν κως, οὐκ	ἐόντως, οὐκ	ἐόν κως, οὐκ
145.	1.	τωὐτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα Ἑλλήνων τῶν τὰ	τωὐτὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τὰ	τωὐτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα Ἑλλήνων τῶν τὰ
	14.	γενοίτο	γενοίατο	γένοιτο
	15.	πᾶσι Ἕλλησι.	πᾶσι Ἕλλησι.	πᾶσι τοῖσι Ἕλλησι.
146.	6.	κατακέκριτο	κατακέκριτο	κατεκέκριτο
	13.	ἐπειὰν δὲ ταῦτα	ἐπειὰν δὲ ταῦτα	ἐπὴν δὲ ταῦτα
147.	2.	οὔτε ἄν	οὔτ' ἄν	οὔτ' ἄν
149.	2.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	5.	ἀνδρωθέωσι	ἀνδρωθέωσι	ἀνδρωθέωσι
	6.	μὴ δὲ	μὴ δὲ	μηδὲ
	8.	τὸ λοιπὸν ἔωσι Λακεδαιμονίων	τολοιπὸν ἔωσι τῶν Λακεδαιμονίων	τολοιπὸν ἔωσι τῶν Λακεδαιμονίων
150.	3.	ἤ περ	ἤπερ	ἤπερ
151.	3.	Μεμνονίοισι	Μεμνονίοισι	Μεμνονίοισι
	7.	Ἀρταξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα
	9.	Ἀρταξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα
152.	3.	Ἀρταξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα
	5.	τήν περ	τήνπερ	τήντερ
	12.	γε μὲν ὧν οὐ	γε μὴν οὐ	γε μὴν οὐ
153.	4.	οἰκήτωρ ἐὼν Γέλης,	οἰκήτωρ ἐὼν Γέλης,	οἰκήτωρ ὁ ἐν Γέλῃ
	15.	Ϝώμά μοι	Ϝώμά μοι	Ϝώμά μοι
154.	7.	Παταϊκοῦ, ἦν δορυφόρος	Παταϊκου, τίως ἦν δορυφόρος	Παταϊκοῦ, ὃς ἦν δορυφόρος
	12.	πολέμοισι	πολέμοισι	πολεμίοισι
	13.	Συρηκουσίων,	Συρηκουσίων	Συρηκουσίων
	19.	τὸ ἀρχαῖον.	ταρχαῖον.	τἀρχαῖον.
156.	2.	μὲν ἐπικρατέων	ἔτι κρατέων	μὲν ἐπικρατέων
	4.	ἔσαν οἱ πάντα	ἔσαν οἱ πάντα	ἔσαν ἅπαντα
	4.	παραυτίκα ἀνά τ'	παραυτίκ' ἀνά τ'	παραυτίκ' ἀνά τ'
	5.	καὶ ἀνέβλαστον.	καὶ ἀνέβλαστον.	καὶ ἔβλαστον.
157.	1.	Τότε δὲ, ὡς	Τότε δ' ὡς	Τότε δ' ὡς
	4.	βάρβαρον, τὸν γὰρ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάντως κου τυνθάνεαι.	βάρβαρον τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. πάντως γάρ κου τυνθάνεαι,	βάρβαρον. τὸν γὰρ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. πάντως κου τυνθάνεαι,
	22.	τὸ ἐπίπαν	τοεπίπαν	τοεπίπαν
158.	9.	ἐπαυρέσιες	ἐπαυρέσιες	ἐπαυρήσιες
159.	3.	ἀπαραιρῆσθαι	ἀπαραιρῆσθαι	ἀπαραιρεῖσθαι
160.	2.	ἐξέφαινε	ἐξέφηνε	ἐξέφηνε
	13.	ἐστι ἀρέσκεσθαι	ἐστι ἀρκέεσθαι	ἐστι ἀρέσκεσθαι
161.	5.	πέμψεις	πέμψεις	πέμψῃς
	8.	ἐπισταμένοισι	ἐπισταμένοισι	ἐπιστεμένοιτι
	17.	συγχωρήσομεν	συγχωρήσομεν	συγχωρήσωμεν
162.	3.	ὑπιέντες, ἔχειν	ὑτιέντες, ἔχειν	ἐπιέντες ἔχειν
164.	14.	Σικελίην, ἀπὸ πάντα τὰ	Σικελίην ἅπαντα τὰ	Σικελίην, ἀπὸ πάντα τὰ
165.	7.	Σαρδονίων	Σαρδονίων	Σαρδόνων,
167.	2.	εἰκότι χρεωμένων,	εἰκότι χρεωμένων,	εἰκόνι χρεωμένων
	6.	ἐκαλλιρέετο,	ἐκαλλιρέετο,	ἐκαλλιρεέτο
	10.	εἴ τε τοιούτων,	εἴτε τοιούτων,	εἴτε τοιούτων,
	10.	εἴ τε ἑτέρῳ, ὡς Συρηκούσιοι, Καρχηδόνιοι τοῦτο	εἴτε ἑτέρῳ, ὡς Συρηκούσιοι, Καρχηδόνιοι τοῦτο	εἴτε ἑτέρῳ, ὡς Καρχηδόνιοι, τοῦτο
168.	5.	ὑπίσχοντο	ὑπίσχοντο	ὑτίσχοντο
	15.	Ἐποίευν	ἐποίευν	ἐποιέευν
	16.	Πέρσην λίγειν τοιάδε·	Πέρσην λίγειν τοιάδε·	Πέρσην τοιάδε·
	20.	τοι ἀναντιοῦσθαι	τοι ἀναντιοῦσθαι	τοι ἐναντιοῦσθαι
	22.	τά περ	τάπερ	τάπερ
	24.	τῇ περ	τῇπερ	τῇπερ

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
170.	1.	Μίνων	Μίνω	Μίνεω
	3.	θεοῦ σφι	θεοῦ σφε	θεοῦ σφι
	13.	Κρητῶν, γενέσθαι Ἰήπυγας Μεσσαπίους, ἀντὶ	Κρητῶν, Ἰήπυγας Μεσσαπίους γενέσθαι, ἀντὶ	Κρητῶν, Ἰήπυγας Μεσσαπίους γενέσθαι, ἀντὶ
	15.	οἰκίσαι,	οἰκίσαι,	οἰκῆσαι
	22.	καταλέλειπτο·	καταλέλειπτο,	κατελέλειπτο
171.	5.	Μίνωα	Μινω	Μίνεω
	6.	Μενέλεῳ.	Μενέλεῳ.	Μενέλεω.
	9.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
172.	1.	τὸ πρῶτον	τοπρῶτον	τοπρῶτον
	17.	οὐδαμᾶ	οὐδαμᾶ	οὐδαμᾷ
173.	8.	Οὐλύμπου τε οὔρεος	Οὐλύμπου τε οὔρεος	Οὐλύμπου τοῦ οὔρεος
	17.	στρατοῦ ἐπιόντος·	στρατοῦ τοῦ ἐπιόντος·	στρατοῦ ἐπιόντος·
	18.	πλῆθός τε τῆς	πλῆθος τῆς	πλῆθος τῆς
	21.	καὶ ἄλλην ἐοῦσαν	καὶ ἄλλῃ ἐοῦσαν	καὶ ἄλλην ἐοῦσαν
	23.	τῇ περ	τῇπερ	τῇπερ
174.	1.	στρατηΐη,	στρατηΐη,	στρατιὴ
	4.	οὐδ' ἔτι	οὐδ' ἔτι	οὐδέ τι
175.	13.	κατὰ ἑκατέρους	κατ' ἑκατέρους	κατ' ἑκατέρους
176	4.	Ἀρτεμίσιον δέκεται	Ἀρτεμίσιον ἐκδέκεται	Ἀρτεμίσιον δέκεται
	8.	ἔμπροσθέ τε	ἔμπροσθέν τε	ἔμπροσθέν τε
	9.	ὄπισθε ἐόντας	ὄπισθεν ἐόντας	ὄπισθεν ἐόντας
	10.	ἔμπροσθε, κατὰ	ἔμπροσθεν κατὰ	ἔμπροσθεν κατὰ
	20.	τήν περ	τήνπερ	τήνπερ
178.	10.	ἐν Θυίῃ,	ἐν Θυίῃ,	ἐν Θυίης
	13.	μὲν δὴ κατὰ	μέν νυν κατὰ	μέν δὴ κατὰ
180.	5.	τῆς πρώρης	τὴν πρώρην	τῆς πρῶρης
	6.	τούτῳ οὔνομα	τούτῳ οὔνομα	τοὔνομα
181.	8.	σμύρνῃσί τε	σμύρνῃ τε	σμύρνῃσί τε
182.	6.	ἐς Ἀθήνας.	ἐς τὰς Ἀθήνας.	ἐς τὰς Ἀθήνας.
184.	3.	τηνικαῦτα ἔτι, ὡς ἐγὼ συμβαλλεόμενος εὑρίσκω, τόσον. τῶν	τηνικαῦτα ἔτι, ὡς ἐγὼ συμβαλλεόμενος εὑρίσκω, τόσον. τῶν	τηνικαῦτα. ὡς ἐγὼ συμβαλεόμενος, εὑρίσκω, τῶν
	6.	ἐθνέων ὅμιλον, ἐόντα	ἐθνέων ἐόντα ὅμιλον,	ἐθνέων ἐόντα ὅμιλον,
	11.	ὅμιλος γίνεται	ὅμιλος γίνονται	ὅμιλος γίνεται
	13.	ὅ τι πλέον	ὅ, τι πλέον	ὅτι πλέον
	15.	μοι εἰρέθη,	μοι εἰρήθη	μοι ἐῤῥήθη,
	16.	ἤδη ὧν ἄνδρες ἂν εἶεν ἐν	ἤδη ὧν ἂν ἦν ἐν	ἤδη ὧν ἄνδρες ἂν εἶεν ἐν
	21.	δὲ τούτοισι	δ' ἔτι τούτοισι	δ' ἔτι τούτοισι
	27.	μὲν τὸ ἐξ	μὲν δὴ τὸ ἐξ	μὲν τὸ ἐξ
185.	7.	Ἐορδοὶ, καὶ Βοττιαῖοι,	Ἐορδοὶ, καὶ Βοττιαῖοι,	Ἐορδοὶ, Βοττιαῖοι
	13.	αἱ πᾶσαι ἀνδρῶν αἱ μαχιμοι	ἀνδρῶν αἱ πᾶσαι μάχιμοι	ἀνδρῶν αἱ πᾶσαι μάχιμοι
187.	1.	συνάπαντος τοῦ Ξερξεωστρατεύματος ἀριθμός.	συνάπαντος στρατεύματος τοῦ Ξέρξεω ἀριθμός.	συνάπαντος στρατεύματος τοῦ Ξέρξεω ἀριθμός.
	6.	θῶμα	θώϋμα	θώϋμα
	7.	ποταμῶν ἔστι τῶν·	ποταμῶν ἔστι τῶν·	ποταμῶν ἐνίων,
	8	θώμα	θώϋμα	θώϋμα
	14	τοσαυτέων	τοσουτέων	τοσαυτέων
188.	4.	πρὸς γῇ,	πρὸς τῇ γῇ,	πρὸς τῇ γῇ,
	11.	μέν νυν αὐτέων αὐξόμενον	μέν νυν αὐτέων αὐξόμενον	μὲν οὖν αὐξόμενον
	18.	ἦν τε τοῦ	ἦν δὲ τοῦ	ἦν τε τοῦ
189.	9.	ἐθύοντο τε	ἔθυον τε	ἐθύοντο τε
190.	5.	ναυηγίη ἐγένετο χρηστή·	ναυηγίη αὕτη χρηστὴ ἐγένετο·	ναυηγίη αὕτη χρηστὴ ἐγένετο·
192.	2.	ὁ χειμὼν πρῶτος	ὁ χειμὼν πρῶτος	ὁ χειμὼν ὁ πρῶτος
194.	4.	ἐσέπεσον	ἔπεσον	ἔπεσον
	8.	δικαστέων· ὁ Σανδώκης	δικαστέων, ὅτι ὁ Σανδώκης	δικαστέων· ὁ Σανδώκης
195.	5.	περιγενομένῃ	περιγινομένη	περιγενομένῃ
196.	1.	ναυτικὸς ὁ τῶν	ναυτικὸς τῶν	ναυτικὸς ὁ τῶν

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
196.	11.	ὅστις ὁ μέγιστος	ὅστις μέγιστος	ὅστις μέγιστος
197.	5.	μετέπειτα δὲ,	μετὰ δὲ,	μετὰ δὲ,
	11.	ὡς τ' ἔτι, πρὸς	ὡς τ' ἔτι, πρὸς	ὥστε τι πρὸς
	13.	ἁλίσκωνται ἐσελθόντες ἐς	ἁλίσκωνται ἐσελθόντες ἐς	ἁλίσκωνται, ἐστέλλοντο ἐς
198.	6.	χῶρον οὗρεα	χώρου τοῦτον οὗρεα	χῶρον εὖρεα
	6.	περικλῄει	περικλῄει	περικλῄει
	9.	ποταμὸς Σπερχχίης,	ποταμὸς Σπερχχίος,	Σπερχειὸς ποταμὸς
	11.	βοηθέοντα τῷ Ἡρακλέϊ	βοηθέοντα Ἡρακλέϊ	βοηθέοντα Ἡρακλέϊ
199.	5.	περικλῄει	περικλῄει	περικλῄει
201.	7.	φερόντων τὸ ἐπὶ	φερόντων ἐπὶ	φερόντων ἐπὶ
203.	3.	ἐπεκαλέσαντο οἱ Ἕλληνες,	οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλέσαντο	οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλέσαντο
	5.	πᾶσάν εἰσι	πᾶσαν εἶεν	πᾶσαν εἰσὶ
	7.	ναυτικὸν ταχθέντων.	ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων,	ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων,
204.	2.	θωμαζόμενος	θωϋμαζόμενος	θωϋμαζόμενος
205.	15.	bis εἴ τε	εἴτε	εἴτε
206.	6.	βοηθέειν	βοηθήσειν	βοηθέειν
	7.	ἐνενῶντο	ἐνένωντο	ἐνένωντο
207.	5.	περισπερχεόντων τῇ	περισπερχέων ἐόντων τῇ	περισπερχεόντων τῇ
208.	13.	ἐθώμαζε,	ἐθωϋμαζε,	ἐθωϋμαζε,
	16.	τά περ	τάπερ	τάπερ
209.	2.	παρεσκευάζοιντο	παρεσκευάζοντο	παρεσκευάζοιντο
	15.	ἐπίστασο	ἐπίστασσο	ἐπίστασσο
	18.	τε καὶ καλλίστην πόλιν τῶν ἐν Ἕλλησι	τε καλλίστην τῶν ἐν Ἕλλησι	τε καὶ καλλίστην πόλιν τῶν ἐν Ἕλλησι
	20.	λεγόμενα εἶναι, καὶ	λεγόμενα εἶναι, καὶ	λεγόμενα, καὶ
	21.	ἐόντες τῇ	ἐόντες, οἷοί τέ εἰσι τῇ	ἐόντες, τῇ
	22.	μαχέσονται.	μαχέσασθαι.	μαχέσονται.
210.	8.	ἀπέλαυνοντο,	ἀπέλαυνον,	ἀπέλαυνον,
212.	8.	ἐν μέρεϊ	ἐν μέρεϊ	ἐν μέρει
213.	1.	ὅ τι χρήσεται	ὅ. τι χρήσεται	ὅ, τι χρήσαιτο
	13.	οὐδὲν ἔσσον.	οὐδὲν ἧσσον.	οὐδὲν ἧσσον.
214.	2.	Κορυδαλὸς	Κορυδαλὸς	Κορυδαλὸς
	7.	Κορυδαλλῷ	Κορυδαλῷ	Κορυδαλῷ
	12.	οὗρος κατὰ	οὖρος κατὰ	οὖρος· καὶ κατὰ
217.	4.	ἠώς τε διέφαινε	ἠὼς τε δὴ διέφαινε	ἠὼς τε δὴ διέφαινε
218.	3.	γινομένου	γενομένου	γενομένου
	5.	ἐδυντο τὰ	ἐνέδυνον τὰ	ἐνέδυνον τὰ
	7.	θώματι	θωϋματι	θωϋματι
219.	3.	θάνατον· ἔπειτεν καὶ αὐτόμολοι ἦϊσαν,	θάνατον· ἐπειτεν καὶ αὐτομόλοι ἦϊσαν,	θάνατον· ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἔσαν
	9.	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσοντο
220.	9.	ἐκίχρητο	ἐκίχρητο	ἐκίχρηστο
	14.	ἑξαμέτροισι ἔχοντα χρᾷ,	ἑξαμέτροισι χρᾷ,	ἑξαμέτροισι ἔχοντα χρᾷ,
	16.	ἄστυ 'ρικυδὲς	ἄστυ 'ρικυδὲς	ἄστυ ἐρικυδὲς
223.	1.	ἀνατείλαντος	ἐπανατείλαντος	ἀνατείλαντος
	9.	εὐρύτερον	εὐρύτερον	εὐρύτατον
	19.	ἀπεδείκνυντο	ἐπεδείκνυντο	ἀπεδείκνυτο
224.	1.	τοῖσι πλεόνεσιν	τοῖσι πλεόνεσιν	τοῖσι πλέοσι
	2.	ἤδη ἐτύγχανε κατειηγότα	ἐτύγχανε κατειηγότα ἤδη	ἐτύγχανε κατειηγότα ἤδη
	3.	Πέρσας. καὶ Λεωνίδης	Πέρσας. καὶ Λεωνίδης	Πέρσας. Λεωνίδης
	5.	ὀνομαστοὶ, Σπαρτιητέων,	ὀνομαστοὶ, Σπαρτιητέων,	ὀνομαστοὶ, πολλοὶ, δὲ καὶ οὐκ ὀνομαστοὶ Σπαρτιητέων
	8.	οὐνομαστεῖ· ἐν	οὐνομαστὰ, ἐν	οὐνομαστὰ, ἐν
	13.	ὡς μούνου	ὡς μούνου	ὡς μούνης
225.	2.	μαχεόμενοι. καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Λεωνίδεω	μαχεόμενοι, καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω	μαχεόμενοι· ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Λεωνίδεω
	4.	Ἕλληνες ὑπεξείρυσαν,	Ἕλληνες ὑπεξείρυσαν,	Ἕλληνες ὑπερεξείρυσαν·
	15.	πάντοθε	πάντοθεν	πάντοθεν

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
226.	2.	λέγεται ἀνὴρ ἄριστος	λέγεται ἄριστος ἀνὴρ	λέγεται ἄριστος ἀνὴρ
	6.	ἀπικρύπτουσι·	ἀπικρύπτειν·	ἀπικρύπτουσι·
228.	2.	ἢ ὑπὸ	ἢ τοὺς ὑπὸ	ἢ ὑπὸ
229.	6.	ἤ, εἴ γε	ἢ εἴγε	ἢ εἴγε
	9.	τῶν Περσέων τὴν περίοδον	τὴν τῶν Περσέων περίοδον	τὴν τῶν Περσέων περίοδον
233.	11.	ὡς τε ταῦτα	ὥστε ταῦτα	ὥστε ταῦτα
	13.	εὐτύχησαν·	εὐτύχησαι·	εὐτύχησαν·
234.	10.	μάλιστά κη.	μάλιστά κη.	μάλιστα· καὶ
235.	1.	Ὁ δὲ ἀμείβετο·	Ὁ δ' ἀμείβετο·	Ὁ δ' ἀμείβετο·
236.	22.	οὐδὲ ἓν τὸ	οὐδὲν τὸ	οὐδὲν τὸ
237.	4.	δὴ κεῖνό γε	δὴ ἐκεῖνό γε	δὴ ἐκεῖνό γε
238.	7.	παρεσήμησε	παρεσήμησε	παρεσήμησε·
239.	1.	μοι τὸ πρότερον	μοι πρότερον	μοι πρότερον
	7.	συμμαχήσεται,	συμμάχεται	συμμάχεται
	17.	παρέχει οἱ πρὸς	παρέχει πρὸς	παρέχει πρὸς

LIB. VIII.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1.	2.	ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν·	ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτά.	ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτά.
	7.	σφι παρεχόντων	παρεχόντων σφι	παρεχόντων σφι
	8.	δυώδεκα·	δυοκαίδεκα	δυοκαίδεκα
2.	2.	καὶ ὡς τὸ πλῆθος	καὶ ὅσον τι πλῆθος	καὶ ὡς τὸ πλῆθος
	4.	μία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιαι.	διακόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μία.	διακόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μία.
3.	3.	χρεὼν	χρεών	χρεών
4.	1.	οἱ καὶ ἐπ'	οἱ ὡς ἐπ'	οἱ καὶ ἐπ'
	5.	ἐξουλεύειν	ἐξουλεύοντο	ἐξουλεύοντο
5.	4.	Κορίνθιος στρατηγὸς,	Κορινθίων στρατηγὸς	Κορίνθιος στρατηγὸς,
6.	7.	οὐ κω	οὔκω	οὔκω
	9.	εὐφρόνη κατελάβει·	εὐφρόνη κατελάβει·	εὐφρόνη κατελαμβάνη,
7.	3.	μὴ ὀφθέωσι	μὴ ὀφθέωσι	μὴ ὀφθείησαν
7.	4.	καὶ περὶ Γεραιστὸν,	καὶ Γεραιστὸν,	καὶ περὶ Γεραιστὸν,
	12.	ἐπειεῦντο ἀριθμόν.	ἐπειοῦντο ἀριθμόν.	ἐπειοῦντο τὸν ἀριθμόν.
8.	8.	ἤδη ἀπίκετο	ἔτι ἀπίκετο	ἔτι ἀπίκετο
9.	1.	λόγον σφίσι	λόγον σφὶ	λόγον σφὶ
10.	14.	παρὰ βασιλῆος δῶρα λάμψεται.	δῶρα παρὰ βασιλῆος λάμψεται·	δῶρα παρὰ βασιλῆος λάμψηται.
12.	3.	σκληραὶ βρονταὶ	βρονταὶ σκληραὶ	βρονταὶ σκληραὶ
	10.	καρτερή·	κρατερή·	καρτερή·
	12.	τοιαύτη νὺξ	τοιαύτη ἡ νὺξ	τοιαύτη νὺξ
13.	7.	ὑπὸ τοῦ Διοῦ,	ὑπὸ Διοῦ	ὑπὸ Διοῦ
14.	2.	ἀτρεμα	ἀτρέμας	ἀτρέμας
15.	10.	παρήσωσι	παρήσωσι	παρήσωσι
18.	6.	ἐξουλεύειν	ἐξουλεύοντο	ἐξουλεύοντο
19.	2.	βαρβαρικοῦ τό τε Ἰωνικὸν φῦλον καὶ τὸ Καρικὸν,	βαρβαρικοῦ τό τε Ἰωνικὸν καὶ τὸ Καρικὸν φῦλον,	βαρβαρικοῦ τό τε Ἰωνικὸν καὶ τὸ Καρικὸν φῦλον,
	8.	σφι εἶναι	εἶναί σφι	εἶναι σφι

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
19.	9.	καταθύειν ὅσα τις ἐθέλοι·	ὅσα τις ἐθέλοι καταθύειν·	ὅσα τις ἐθέλοι καταθύειν·
20.	6.	βαρβαρόφωνον	βαρβαρόφωνος	βαρβαρόφωνον
21.	9.	ἀπικόμενός σφι ἐσήμαινε	ἀπικόμενος, ἐσήμαινέ σφι	ἀπικόμενος, ἐσήμαινέ σφι
22.	16.	ἔγραφε	ἔγραψε	ἔγραφε
23.	1.	μὲν ταῦτα	μέν νυν ταῦτα	μὲν ταῦτα
	6.	ἅμα ἡλίῳ	ἅμα ἡλίῳ	ἅμ' ἡλίῳ
	7.	ἡ στρατίη ἔπλωε	ἡ στρατίη ἔπλωε	ἡ στρατίη ἐπέπλεε
	10.	Ἰστιαιέων	Ἰστιαιέων	Ἰστιαιέων
	10.	Ἑλλοπίης	Ἐλλοπίης	Ἑλλοπίης
26.	3.	ἀγόντες	ἀγαγόντες	ἀγαγόντες
	10.	δειλίην ὤφλε	δειλίην ὤφλε	δειλίην ὤφλεε
	13.	μαχεσαμένους	μαχεσομένους	μαχησομένους
27.	21.	ἔμπροσθε	ἔμπροσθεν	ἔμπροσθεν
28.	3.	χώρην ἵππον	χώρην τὴν ἵππον	χώρην τὴν ἵππον
30.	4.	ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν·	ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν·	ἔχθος τῶν Θεσσαλῶν·
31.	7.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
	9.	ἐσβάλοντες	ἐσβάλλοντες	ἐσβάλλοντες
33.	2.	ἐδηΐουν	ἐδηΐουν	ἐδήϊουν
	3.	Χαράδρην,	Χαρύδρην,	Χαράδραν,
	7.	δὲ καὶ τότε	δὲ καὶ τότε	δέ τι καὶ τότε
34.	5.	τὴν Ὀρχομενίων.	τῶν Ὀρχομενίων.	τῶν Ὀρχομενίων.
35.	8.	ἠπίστατο	ἐπίστατο	ἐπιστέωτο
36.	3.	εἴτε σφέα	εἴτε σφέα	εἴ τέ σφεα
37.	8.	Θῶυμα	Θώϋμα	Θώϋμα
	13.	Προνηΐης Ἀθηναίης,	Προναίης Ἀθηναίης	Προναίης Ἀθηναίης
	17.	Προνηΐης	Προναίης	Προναίης
38.	7.	φύσιν, ἔχοντας	φύσιν ἔοντας	φύσιν ἔχοντας
39.	1.	εἶναι ἐπιχωρίους, ἥρωας,	ἐπιχωρίους ἥρωας εἶναι	ἐπιχωρίους ἥρωας εἶναι
	4, 7.	Προνηΐης	Προναίης	Προναίης
40.	3.	τῶνδε δὲ εἵνεκα	τῶν δὲ εἵνεκα	τῶνδε δὲ εἵνεκα
41.	10.	τειχέοντας ἐς τὴν Πελοπόννησον,	τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον	τειχέοντας, ἐς τὴν Πελοπόννησον
40.	12.	φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀπιέναι.	φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀπιέναι.	φυλακῇ, τἄλλα δὲ ἀπιέναι,
	13.	πυνθανόμενοι,	δὴ πυνθανόμενοι	δὴ πυνθανόμενοι
41.	5.	ἔσπευσαν δὲ ταῦτα	ἔσπευσαν δὴ ταῦτα	ἔσπευσαν δὴ ταῦτα
	7.	τοῦδε εἵνεκα	τοῦ εἵνεκα	τοῦδε εἵνεκα
	8.	ἐνδιαιτέεσθαι	ἐνδιαιτέεσθαι	ἐνδιαιτᾶσθαι
	9.	ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ὡς	ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ὡς	ταῦτα, καὶ δὴ ὡς
42.	8.	γένεός γε τοῦ	γένεός γε τοῦ	γένεος τοῦ
44.	4.	τοιόνδε πρῆγμα	τοιόνδε τι πρῆγμα	τοιόνδε πρῆγμα
	11.	ἐπεκλήθησαν	ἐπεκλήθησαν	ἐκλήθησαν
	11.	ἐκδεξαμένου δὲ Ἐρεχθῆος	ἐκδεξαμένου δὲ Ἐρεχθῆος	ἐκδεξαμένου Ἐρεχθῆος
45.	1.	παρείχοντο τὸ καὶ	παρείχοντο καὶ	παρείχοντο τὸ καὶ
46.	11.	ἄλλοι	ἄλλοι	ἄλλοι
50.	7.	ἐδηΐου.	ἐδηΐου.	ἐδήου.
51.	4.	μήνεσι ἐγένοντο	μήνεσι ἐγένοντο	μησὶ ἐγένοντο
	12.	αὐτὸ δὴ	καὶ αὐτὸ δὴ	καὶ αὐτὸ δὴ
52.	7.	φράγματος	φράγματος	φρήγματος
	11.	ὁλοιτρόχους	ὁλοιτρόχους	ὁλοιτρόχους
53.	3.	ἔμπροσθε	ἔμπροσθεν	ἔμπροσθεν
	4.	ὄπισθε	ὄπισθεν	ὄπισθεν
54.	6.	εἴ τε	εἴτε	εἴτε
	7.	εἴ τε	εἴτε	εἴτε
55.	7.	Ἀθηναίων	Ἀθηναῖοι	Ἀθηναῖοι
56.	1.	ἐξαγγέλθη	ἐξαγγέλθη	ἐξηγγέλθη
	3.	ὥστε ἕνιοι	ὥστε ἕνιοι	ὡς ἕνιοι
57.	11.	εἴ τις	εἴτις	εἴτις
58.	5.	εἴ τι	εἴτι	εἴτι

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
58.	5.	παριζόμενός οἱ	παριζόμενός οἱ	παρεζόμενός οἱ
60.	2.	μὲν οὐκέτι οὐδὲν	μὲν οὐκέτι οὐδὲν	μὲν ἔτι οὐδὲν
	14.	ναυτικῷ αὐτέων	ναυτικῷ στρατῷ αὐτέων	ναυτικῷ στρατῷ αὐτέων
	27.	ὑμῖν	ἡμῖν	ἡμῖν
	38.	μὴ δὲ οἰκότα	μὴ δὲ οἰκότα	μὴ οἰκότα δὲ
	52.	τὸ ἐπίπαν	τοεπίπαν	τοεπίπαν
65.	10.	Ἐλευσῖνι τὸν	Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν	Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν
	15.	ἀπὸ Ἐλευσῖνος	ἀπὸ Ἐλευσῖνος	ἀπ' Ἐλευσῖνος
	21.	καὶ τῇ Κούρῃ,	καὶ τῇ Κούρῃ,	καὶ τῇ κόρῃ
	27.	ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς	ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς.	ἀνθρώπων οὐδείς.
	29.	ἐκ δὲ τοῦ	ἐκ δὴ τοῦ	ἐκ δὴ τοῦ
66.	11.	Μηλιάς τε καὶ Δωριέας	Μηλιέας τε καὶ Δωριέας	Μηλίτας, καὶ Δωριέας
	15.	τῶν ἐπεμνήσθην	τῶν ἐπεμνήσθην	τῶν ἐπεμνήσθημεν
	16.	δὴ προείδαινε	δὴ προείδαινε	προσείδαινε
67.	5.	πόλεμον κῆ ἀποδήσεται	πόλεμον κῆ ἀποδήσεται	πόλεμον τῇ ἀποδήσεται
	10.	ὤλλοι	ὤλλοι	ὤλλοι
68.	2.	δὴ ἄλλοι κατὰ	δὴ ἄλλοι κατὰ	δὴ ὤλλοι κατὰ
	7.	τὴν ἐοῦσαν	τὴν ἐοῦσαν	τὴν δὲ ἐοῦσαν
	10.	πείεο.	ποίεο.	ποιέεο
	11.	τοσοῦτό εἰσι	τοσοῦτό εἰσι	τοσοῦτόν εἰσι
	15.	οἵ δ' ἔτι	οἵ δέ τοι	οἵ δέ τοι
	16.	ὡς κείνους ἔπρεπε ;	ὡς κείνους ἔπρεπε ;	ὡς ἐκείνους ἔπρεπε.
	25.	ἀτρεμιεῖν	ἀτρεμιεῖν	ἀτρεμίειν
69.	6.	τῇ κρίσι	τῇ ἀνακρίσι	τῇ ἀνακρίσι
70.	4.	ποιήσασθαι	ποιέεσθαι	ποιεεσθαι
71.	5.	ἐσβάλλοιεν	ἐσβάλλοιεν	ἐσβάλλοιεν
	10.	ἅτε δὲ ἐουσέων	ἅτε δὴ ἐουσέων	ἅτε δὴ ἐουσίων
73.	2.	ἵδρυται νῦν τῇ καὶ	ἵδρυται νῦν τῇ καὶ	ἵδρυται· νῦν τε καὶ
	5.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τωπάλαι
	5.	μέν τοι	μέντοι	μέντοι
74.	2.	ἤδη δρόμων	ἤδη δρόμου	ἤδη δρόμου
	6.	Θῶμα	Θώϋμα	Θώϋμα
	9.	χρεών	χρεών	χρεων
	10.	δορυαλώτου	δορυαλώτου	δορυκλώτου
75.	4.	χρεών·	χρεών·	χρεών·
	16.	ὁμοφρονέουσι, οὔτ' ἔτι ἀντιστήσονται	ὁμοφρονέουσι, οὔτ' ἔτι ἀντιστήσονται	ὁμοφρονέουσι, οὔτε ἀντιστήσονται
76.	4.	ἀπεδιδάσαντο·	ἀπεδίδασαν·	ἀπεδιδάσαντο·
	8.	εἵνεκεν,	εἵνεκεν,	εἵνεκα
	11.	νησίδα	νησίδα	νησίοα
	12.	εἵνεκεν	εἵνεκεν	εἵνεκα
	14.	πόρῳ τῆς ναυμαχίης	πόρῳ τῆς ναυμαχίης	πόρῳ ναυμαχίης
78.	2.	οὐ κω	οὔκω	οὔκω
79.	7.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
	12.	χρεὼν	χρεὼν	χρεών
80.	6.	ἐπεί περ	ἐπείπερ	ἐπείπερ
81.	7.	γὰρ πλεῦνες	πλεῦνες γὰρ	πλεῦνες γὰρ
83.	3.	ἠώς τε διέφαινε	ἠώς τε δὴ διέφαινε	ἠώς τε δὴ διέφαινε
	5.	τοῖσι ἥσσοσι	τοῖσι ἥσσοσι	τοῖσι ἧσσοσι
84.	3.	ὤκελλον	ὤκελλον	ὤκελλον
	7.	τῆς ναυμαχίης γενέσθαι	γένεσθαι τῆς ναυμαχίης	γενέσθαι τῆς ναυμαχίης
	11.	τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον,	τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων,	τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων
85.	9.	τοῦ δὲ εἵνεκα	τοῦ δὲ εἵνεκα	τοὐδὲ εἵνεκα
86.	6.	εἰέν περ	εἰέντερ	οἰέντερ
87.	7.	ἔμπροσθε	ἐμπροσθεν	ἔμπροσθεν
	19.	τὴν νῆα τὴν Ἀρτεμισίης	τὴν νῆα τῆν Ἀρτεμίσης	τὴν νῆα τῆς Ἀρτεμισίης
90.	21.	προσεκλάβετο	προσεβάλετο	προσεβάλετο
92.	5.	Ἰσχενόου,	Ἰσχενόου·	Ἰσχένου

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
95.	2.	ἐπεμνήσθην	ἐπεμνήσθην	ἐμνήσθην
96.	13.	φρίξουσι	φρύξουσι	φρίξουσι
97.	4.	κινδυνεύσει	κινδυνεύσει	κινδυνεύσῃ
	10.	ἐπιστέατο	ἠπιστέατο	ἠπιστέατο
98.	3.	ἂν ἢ ἡμερῶν	ἂν ἢ ἡμερῶν	ἂν ἡμερῶν
	5.	ἑκάστην ἵππος	ἑκάστην ἵπποι	ἑκάστην, ἵπποι
	5.	οὔτε νιφετὸς,	οὔτι νιφετὸς,	οὔτε νιφετὸς,
	6.	νὺξ ἔεργει	νὺξ ἔεργει	νὺξ ἔεργει
	9.	κατὰ ἄλλον	κατ' ἄλλων	κατ' ἄλλον
	10.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
99.	5.	μυρσίνῃ	μυρσίνῃσι	μυρσίνῃσι
	8.	ἐν αἰτίῃ	ἐν αἰτίῃσι	ἐν αἰτίῃ
100.	13.	κατεργάσθαι	κατεργάσασθαι	κατεργάσασθαι
	20.	ταῦτα ποίεειν.	ταῦτα ποίεειν.	ταῦτα ποίεε.
	21.	ἀπάγειν τὴν	ἀπαγάγειν τὴν	ἀπάγειν τὴν
	24.	ἐν Πέρσῃσι τεοῖσι	ἐν τοῖσι Πέρσῃσι	ἐν Πέρσῃσι τεοῖσι
	24.	οὐδὲ ἐρεῖς	οὐδ' ἐρεῖς	οὐδ' ἐρεῖς
101.	14.	αὐτὸν δὲ μὲ	αὐτὸν δ' ἐμὲ	αὐτὸν δέ με
103.	2.	τά περ αὐτὸς ἐνόεε.	τάπερ αὐτὸς ἐνόεε.	τάπερ αὐτὸς ἐπενόεε.
104.	4.	τοῖσι Πηδάσοισι τουτέοισι	τοῖσι Πηδάσοισι τουτέοισι	τοῖσι Πηδασέοισι τούτοισι
106.	1.	ὅρμα ὁ βασιλεὺς	ὅρμα ὁ βασιλεὺς	ὥρμα ὁ βασιλεὺς
	8.	ἀγαθὰ ποιήσει,	ἀγαθὰ ποιήσει,	ἀγαθὰ ποιήσειεν,
	8.	ἢν κομισάμενος	ἢν κομίσας	ἢν κομίσας
	19.	ὠνείδισε,	ὠνείδισε,	ὠνείδιζε
107.	2.	ἐκέλευέ μιν	ἐκέλευσέ μιν	ἐκέλευέ μιν
	3.	τοὺς βούλεται	τοὺς ἂν βούληται	τοὺς ἂν βούληται
	8.	βασιλέϊ.	βασιλέϊ.	βασιλεῖ.
	10.	ἠπείρου, ταύτας ἔδοξάν τε	ἠπείρου, ταύτας ἔδοξάν τε	ἠπείρου ταύτης, ἔδοξάν τε
108.	12.	σφεῖς κακὸν	σφεῖς κακὸν	σφεῖς κακῶν
	24.	ἐς ὃ ἔλθοι	ἐς ὃ ἔλθῃ	ἐς ὃ ἔλθοι
109.	11.	τοσοῦτο	τοσοῦτον	τοσοῦτον
	15.	τά τε ἱρὰ	τὰ ἱρὰ	τὰ ἱρὰ
	19.	καταμείναντες,	καταμείναντες,	καταμείναντας,
110.	1.	Θεμιστοκλέης μὲν ταῦτα	Θεμιστοκλέης μὲν ταῦτα	Θεμιστοκλέης ταῦτα μὲν
	6.	ἐπίστευε	ἐπίστευε	ἐπίστευσε
	8.	ἐπεὶ τε	ἐπεὶ δὴ	ἐπεὶ δὴ
111.	2.	μήτε ἐπιπλώειν	μήτε ἐπιπλώειν	μήτε πλώειν
	4.	περικατέατο,	περικατέατο,	περικατέατο,
	5.	αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέος χρήματα,	χρήματα αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέος,	χρήματα αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέος,
	12.	ἐς τὰ μέγιστα	ἐς τὰ μέγιστα	ἐς ταμέγιστα
	16.	οὐδέ κοτε	οὐδέκοτε	οὐδέκοτε
	18.	δόντες τὰ χρήματα,	δόντες χρήματα	δόντες χρήματα
112.	6.	λέγων ὧν ταῦτα,	λέγων ὧν ταῦτα,	λέγων ταῦτα,
	12.	καί τοι Κορυσσίοισί γε οὐδὲν,	καίτοι Καρυστίοισί γε οὐδὲν	καίτοι Καρυστίοισι οὐδὲν
	14.	διέφυγον τὸ	διέφυγον τὸ	ἔφυγον τὸ
	16.	λάθρη	λάθρη	λάθρῃ
115.	3.	γὰρ καὶ Μαρδονίῳ	γὰρ Μαρδονίῳ	γὰρ Μαρδονίῳ
	12.	καὶ τὴν ἵππον	καὶ τὴν ἵππον	καὶ τὴν ἄλλην ἵππον
	13.	ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων	ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων	ἐκ δὲ τῶν συμμάχων
	13.	συνείδεε	συνήδεε	συνήδεε
115.	5.	οὕς τινας	οὕστινας	οὕστινας
	10.	ἔλειπον	ἔλιπον	ἔλιπαν
	12.	κατ' ὁδὸν διέφθειρέ.	κατ' ὁδὸν διέφθειρε.	κατ' ὁδὸν ἔφθειρε
117.	4.	ἐνθαῦτα δὲ	ἐνθαῦτα δὴ	ἐνθαῦτα δὴ
	5.	σιτία τε πλέω	σιτία τε πλέω	σιτία πλέω
118.	1.	λόγος λεγόμενος,	λεγόμενος λόγος,	λεγόμενος λόγος,
	4.	Ὑδάρνεϊ	Ὑδάρνει	Ὑδάρνει
	15.	εἶναι ἐμοὶ	ἐμοὶ εἶναι	ἐμοὶ εἶναι

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
118.	16.	ἐκπηδέειν ἐς	ἐκπηδέειν ἐς	ἐκπηδᾶν ἐς
119.	1.	λέγεται ὁ λόγος	λέγεται λόγος	λέγεται λόγος
	5.	μὲν ἐκ τοῦ	μὲν ἐκ τοῦ	μὲν ἐπὶ τοῦ
120.	5.	ἐμοί γε	ἐμεῖγε	ἐμοίγε
121.	10.	ἑστήκεε δὲ οὗτος τῇ περ	ἕστηκε δὲ οὗτος τῇπερ	ἑστήκεε δὲ οὗτος τῇπερ
125.	4.	διενέμοντο τὰς	διενέμοντο τὰς	διένεμον τὰς
125.	5.	ἔχοι τὰ	ἔχει τὰ	ἔχοι τὰ
	10.	ἐς τοσεῦτο	ἐς τοσοῦτο	ἐς τοσοῦτον
126.	2.	πρόσθε	πρόσθεν	πρόσθεν
	13.	δὴ ὁ Ἀρτάβαζος	δὴ Ἀρτάβαζος	δὴ Ἀρτάβαζος
128.	5.	ὅκως βυβλίον	ὅκως βυβλίον	ὅκως βιβλίον
	7.	περὶ τὰς γλυφίδας	παρὰ τὰς γλυφίδας	παρὰ τὰς γλυφίδας
	8.	τὸ βυβλίον,	τὸ βυβλίον	τὸ βιβλίον
14,	16.	τὸ βυβλίον,	τὸ βυβλίον,	τὸ βιβλίον,
	17.	καταπλίξαι	καταπλῆξαι	καταπλῆξαι
	20.	ἐγένετο.	ἐγένετο	ἐγένετο
129.	4.	παρῆισαν	παρῆισαν	παρίσαν
	5.	διοδοιπορήκεσαν,	διοδοιπορήκεσαν	διωδοιπορήκεσαν,
	9.	οἱ Ποτιδαιῆται	Ποτιδαιῆται	Ποτιδαιῆται
	14.	τοί περ	τοιπερ	τοίπερ
130.	8.	δὲ τευτοίσι	δὲ τοῖσι	δὲ τοῖσι
	9.	Ἰθαμίτρης.	Ἀμίτρης.	Ἀμίτρης.
	11.	οὐδείς·	οὐδεὶς	οὐδείς·
	15.	οὐ μὴν οὐδὲ	οὐ μὲν οὐδὲ	οὐ μὲν οὐδὲ
	17.	ἐδόκεον πολλὸν	ἐδόκεον πολλὸν	ἐδόκεον πολλῷ
	19.	εἴ τι δυναίατο	εἴ τι δυναίατο	εἴ τε δυναίατο
131.	2.	οὔ κω	οὔκω	οὔκω
132.	15.	ἐπιστέατο	ἐπιστέατο	ἠπιστέατο
	16.	δὲ τοιοῦτο,	δὲ τοιοῦτο,	δὲ τοιούτῳ,
135.	5.	χρηκόμενον	χρηκόμενον	χρηκόμενον
134.	1.	Λεβάδειαν φαίνεται ἀπικόμενος.	Λεβάδειαν ἀπικόμενος φαίνεται,	Λεβάδειαν ἀπικόμενος φαίνεται,
	6.	κατά περ	κατάπερ	κατάπερ
	8.	κατεκοίμησε	κατεκοίμισε	κατεκοίμισε
135.	1.	Θώμά μοι	Θῶμά μοι	Θῶμά μοι
	7.	ἕπεσθαί οἱ	ἕπεσθαί οἱ	ἕπεσθαι δέ οἱ
	9.	Θεσπιέειν	Θεσπιεῖν	Θεσπιεῖν
	9.	τε τὸν πρόμαντιν	τε τὸν πρόμαντιν	τε τὴν πρόμαντιν
	11.	ἐν Θώματι	ἐν Θωῦματι	ἐν Θωῦματι
136.	14.	ἐπίστατε.	ἐπίστατο.	ἠπίστατο
	15.	τά περ	τάπερ	τάπερ
137.	6.	ἐνθαῦτα δὲ ἐθήτευον	ἐνθαῦτα δὲ ἐθήτευον	ἐνθαῦτα καὶ ἐθήτευον
	9.	ἔσαν δὲ τὸ πάλαι	ἔσαν δὲ τοπάλαι	ἔσαν γὰρ τοπάλαι
	24.	τάδε· Δεκόμεθα,	τάδε· Δεκόμεθα	τάδε, Ὧδε δεκόμεθα
138.	3.	διδόμενα.	διεδομένα.	διεδομένα.
140.	3.	ἀγγελίη ἥκει	ἀγγελίη ἥκει	ἀγγελίη ἧκε
	4.	ἐς ἐμὲ ἐξ ἐκείνων	ἐξ ἐκείνων ἐς ἐμὲ	ἐξ ἐκείνων ἐς ἐμὲ
	7.	ἤν τινα	ἤντινα	ἤντινα
	11.	ὑμίτερον ἀντίον	ὑμίτερον ἀντίον	ὑμίτερον αἴτιον
	17.	τοῦ περ	τοῦπερ	τοῦπερ
	35.	κεκτημένων.	ἐκτημένων	ἐκτημένων
142.	9.	ἀρχὴν ὁ	ἀρχὴν ὁ	ἀρχῆς ὁ
	11.	τουτέων ἀπαντώντων, αἰτίους	τουτέων ἀπαντώντων αἰτίους	τουτέων ἁπάντων αἰτίους
	19.	Μὴ δὲ	μηδὲ	μηδὲ
	22.	εἴ περ	εἴπερ	εἴπερ
143.	3.	ἤ περ	ἤπερ	ἤπερ
	4.	δέει τοῦτό γε	δέει τοῦτό γε	δέῃ τοῦτό γε
	4.	ἐλευθερίης γλιχόμενοι, ἀμυνεύμεθα	ἐλευθερίης γλιχόμενοι, ἀμυνεύμεθα	ἐλευθερίην σκεπτόμενοι, ἀμυνεύμεθα

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
143.	9.	τῇ περ	τῇπερ	τῇπερ
	9.	μή κοτε	μήκοτε	μήκοτε
144.	4.	τῶν Ἀθηναίων	τὸ Ἀθηναίων	τὸ Ἀθηναίων
	13.	ἤ περ	ἤπερ	ἤπερ
	29.	ἡμέας καιρός ἐστι	ὑμέας καιρός ἐστι	ὑμέας καιρός ἐστι

LIB. IX.

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
2.	8.	ποιήσεις	πεινήσεις	ποιήσεις
	10.	κείνων βουλεύματα.	κείνων βουλεύματα.	κείνων ἰσχυρὰ βουλεύματα.
3.	2.	δεινός τις ἐνέστακτο	δεινός τις ἐνέστακτο	δεινὸς ἐνέστακτο
	4.	ἔχοι Ἀθήνας·	ἔχοι τὰς Ἀθήνας.	ἔχοι τὰς Ἀθήνας.
	8.	ὑστεραίην	ὑστέρην	ὑστέρην
4.	2.	Μουρυχίδην,	Μουριχίδην,	Μουριχίδην,
	4.	τὸ δεύτερον	τοδευτερον	τοδευτερον
	6.	δορυαλώτου ἐούσης πάσης τῆς	δορυαλώτου ἐούσης πάσης τῆς	δορυαλώτου ἐούσης τῆς
	7.	ἐούσης ἤδη ὑπ'	ἐούσης ἤδη ὑπ'	ἐούσης ὑπ'
	8.	Μουρυχίδην	Μουριχίδην	Μουριχίδην
5.	2.	ὡς οἱ ἐδόκει	ὡς οἱ ἐδόκει	ὡς ἐδόκει
	4.	Μουρυχίδης	Μουριχίδης	Μουριχίδης
	5.	εἴ τε	εἴτε	εἴτε
	6.	εἴ τε	εἴτε	εἴτε
	9.	Μουρυχίδεα	Μουριχίδεα	Μουριχίδεα
	13.	ἦισαν	ἦισαν	ἦεσαν
6.	2.	προσεδέκοντο ἐκ	προσεδέκοντο τὸν ἐκ	προσεδέκοντο τὸν ἐκ
	7.	ἔπεμπον	ἔπεμψαν	ἔπεμπτον
7.	1.	ὁρταζόν τι	ὁρταζόν τε	ὥρταζόν τε
	4.	καὶ δὴ	καὶ δὴ	καὶ ἤδη
	15.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	19.	ἀκίβδηλον ἐὸν, νέμεται	ἀκίβδηλον ἐὸν νέμεται	ἀκίβδηλον νέμεται
	25.	τὸν Πέρσην	τῷ Πέρσῃ	τὸν Πέρσην
8.	3.	τοῦτο καὶ	τοῦτο δὲ καὶ	τοῦτο καὶ
	11.	οὔ κω	οὔκω	οὔπω
9.	4.	μέγιστα	μέγιστα	μέγιστον
	6.	ἔλεγε ἄρα σφι τάδε· "Οὕτω	ἔλεγε ἄρα σφι τάδε. "Οὕτω	ἔλεγε, "Ἆρα σφι τάδε οὕτω
	8.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	9.	κρατερεῦ,	κρατερεῦ,	κρατερεῦ,
10.	6.	μέν νυν ἡγεμονίη	μὲν νυν ἡ ἡγεμονίη	μὲν ἡ ἡγεμονίη
11.	16.	Θώματι	Θωῦματι	Θωϋματι
13.	10.	Ἐξέλαυνε δὲ τῶνδε εἵνεκεν,	ἐξέλαυνε δὲ τῶνδε εἵνεκα,	ἐξέλαυνε τῶνδε εἵνεκα,
14.	3.	ἐβουλεύετο, εἴ κως	ἐβουλεύετο, εἴκως	ἐβουλεύετο, θέλων, εἴκως
15.	1.	ἦλθε	ἦκε	ἦκε
	7.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	8.	οὔ τι	οὔτι	οὔτι
	10.	στρατῷ	στρατοπέδῳ	στρατοπέδῳ

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
16.	1.	Τάδε δὲ	Τὰ δὲ	Τάδε δὲ
	16.	Ταῦτά τε ἅμα τὸν	Ταῦτά τε ἅμα τὸν	ταῦτα ἅμα τε τὸν
	18.	Θωμάσας	Θωϋμάσας	Θωϋμάσας
	19.	χρεὸν ἐστι	χρεὼν ἐστι	χρεὼν ἐστι
17.	5.	ὅσπερ	ὅσπιπερ	ὅσπιπερ
	5.	σφόδρα καὶ	μεγάλως καὶ	σφόδρα καὶ
	18.	χρεὸν ἐστι	χρεὼν ἐστι	χρεὼν ἐστι
18.	1.	ἐπεί τί σφεας	ἐπεί τέ σφεας	ἐπεί σφεας
	16.	ἐς τοσοῦτο	ἐς τοσοῦτο	ἐς τοσοῦτον
19.	12.	φρασθέντες τε	φρασθέντες τε	φρασθέντες δὲ
20.	7.	προσβαλλόντες	προσβαλόντες	προσβαλόντες
21.	9.	καί περ	καίπερ	καίπερ
	10.	πέωψετε	πέμψετε	πέμψητε
22.	4.	ἐγένετο τῆς	ἐγένετο τῆς	ἐγένετο ἐπὶ τῆς
	6.	ἵσταταί τε ὀρθὸς,	ἵστηταί τε ὀρθὲς.	ἵστηται ὀρθὸς,
	12.	ἐνεδεύκεε.	ἐνεδεύκεε.	ἐνεδεύκεε.
	17.	τὸ γενόμενον.	τὸ γενόμενον.	τὸ γινόμενον·
	20.	τὸν γε νεκρὸν	τὸν γε νεκρὸν	τὸν νεκρὸν
23.	6.	ἀπέλειπον·	ἀπέλιπον	ἀπέλιπον
	6.	ἐπεβοήθησαν,	ἐπεβοήθησαν,	ἐπεβοήθησε,
	8.	προσαπόλεσαν	προσαπόλεσαν	προσαπώλεσαν
	10.	ὅ τι χρεὸν	ὅ, τι χρεὼν	ὅ, τι χρεὼν
25.	2.	ἰθάρσησάν τε πολλῷ	ἰθάρσησαν πολλῷ	ἰθάῤῥησάν τε πολλῷ
	5.	τῶν δὲ	τῶνδε	τῶνδε
	11.	χρεὸν	χρεὼν	χρεὼν
26.	13.	χρεὸν	χρεὼν	χρεὼν
	14.	συμβάλλοντα·	συνεβάλλοντα·	συμβαλόντα·
	18.	ὅρκια	ὅρκια	ὅρκιον
	20.	πατρώϊα·	πατρῴϊα·	πατρῶα·
	35.	κατά περ ἐν τῷ πρόσθε	κατάπερ ἐν τῷ πρόσθεν	κατάπερ ἐν τῷ πρόσθεν
	38.	οἷά περ	οἷάπερ	οἷάπερ
27.	6.	πατρώϊόν ἐστι,	πατρῴϊόν ἐστι,	πατρῷόν ἐστι,
	7.	εἶναι ἢ	εἶναι ἢ	εἶναι μᾶλλον ἢ
	9.	Ἰσθμῷ, τοῦτο μὲν τούτους	Ἰσθμῷ, τούτους	Ἰσθμῷ, τοῦτο μὲν, τούτους
28.	22.	δὲ Χαλκιδέες	δὲ ἐχώμενοι Χαλκιδέες	δὲ Χαλκιδέες
31.	6.	περιέασαν	περίεσαν	περίεσαν
	22.	Μηλιέας τε καὶ	Μηλιέας, καὶ	Μηλιέας, καὶ
32.	2.	τά περ	τάπερ	τάπερ
	10.	ἐς Ἀθήνας	ἐς τὰς Ἀθήνας	ἐς τὰς Ἀθήνας
	13.	ἐπεικάσαι, ἐς	ἐπεικάσαι, ἐς	ἐπεικάσαι ἐστὶ, ἐς
33.	9.	πρστείχε γυμνατίοισι,	προστείχε τοῖσι γυμνασίοισι,	προστείχε τοῖσι γυμνασίοισι,
	12.	Λακεδαιμόνιοι δὲ, μαθόντες	μαθόντες δὲ Λακεδαιμόνιοι	μαθόντες δὲ Λακεδαιμόνιοι
	15.	τῶν πολέμων.	τῶν πολεμίων.	τῶν πολεμίων.
	19.	ποιήσει ταῦτα,	ποιήσειν ταῦτα,	ποιήσει ταῦτα,
	21.	τὸ παράπαν.	τοπαράπαν·	τοπαράπαν·
34.	2.	πολιτικὴν, αἰτεόμενον.	πολιτικὴν αἰτεόμενον.	πολιτικὴν αἰτεόμενος.
	5.	προετείνατο	προετείνετο	προετείνετο
	9.	ἐπορέγεται,	ἐπορέγετο,	ἐπορέγετο,
35.	10.	πρὸς Ἰσθμῷ·	πρὸς τῷ Ἰσθμῷ·	πρὸς τῷ Ἰσθμῷ·
37.	11.	αὐτίκα δὲ	αὐτίκα δὴ	αὐτίκα δὲ
	14.	ὥστε	ὥστε	ὡς
	18.	Θώματι	Θωϋματι	Θωϋματι
	27.	Ὁ μὲν νυν Θάνατος	Ὁ μέν νυν Θάνατος	Ὁ μέντοι Θάνατος
	28.	Πλαταιικῶν·	Πλαταιικῶν.	Πλαταιϊκῶν.
	29.	Ἀσωπῷ Μαρδονίῳ	Ἀσωπῷ τῷ Μαρδονίῳ	Ἀσωπῷ τῷ Μαρδονίῳ
41.	8.	χρεὸν	χρεὼν	χρεὼν
	17.	μὲν νυν ἡ αὐτὴ ἐγίνετο	μὲν τυν ἡ αὐτὴ ἐγίνετο	μὲν ἡ αὐτὴ ἐγίνετο
42.	5.	εἰδεῖεν	εἰδεῖεν	εἰδεῖεν
	6.	διαφθερέονται	διαφθαρέονται	διαφθαρέονται

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELING US.
42.	11.	χρεόν ἐστι	χρεών ἐστι	χρεών ἐστι
	18.	ἐσήμαινε	ἐσήμηνε	ἐσήμαινε
43.	3.	τὰ μὲν Βάκιδι ἐς	τάδε μὲν Βάκιδί ἐστι ἐς	τάδε μὲν Βάκιδί ἐστι ἐς
44.	10.	ἥκοι	ἥκει	ἥκοι
45.	18.	οὕτω ἔργον	ἔργον οὕτω	οὕτω ἔργον
	20.	ὑμῖν οἱ	ὑμῖν οἱ	ὑμῖν ἐξαίφνης οἱ
46.	2.	τά περ	τάπερ	τάπερ
	5.	χρεόν ἐστι	χρεών ἐστι	χρεών ἐστι
	7.	εἵνεκα.	εἵνεκεν.	εἵνεκεν.
	12.	χρεόν ἐστι	χρεών ἐστι	χρεών ἐστι
	16.	τά περ	τάπερ	τάπερ
	17.	ἀλλὰ γὰρ ἀῤῥωδέομεν	ἀλλὰ γὰρ ἀῤῥωδέομεν	ἀλλὰ ἀῤῥωδέομεν
48.	8.	καὶ στάσιν	καὶ τάξιν	καὶ τάξιν
	21.	οἱ δ' ὧν	οἱ δ' ὧν	οἵδ' ὧν
	22.	εἰ δὲ καὶ μὴ δοκέοι,	ἢν δὲ καὶ μὴ δοκέῃ	εἰ δὲ καὶ μὴ δοκέοι,
49.	2.	ὑπεκρίνετο,	ὑπεκρίνετο,	ὑπεκρίνατο,
	5.	ἐσινέοντο	ἐσίνοντο	ἐσίνοντο
	7.	τοξεύοντες,	ἐστοξεύοντες,	τοξεύοντες,
	10.	τεταγμένοι μοῦνοι·	μοῦνοι τεταγμένοι·	μοῦνοι τεταγμένοι·
50.	6.	ἐπελύετε·	ἐλύετε.	ἐλύπες.
	7.	ὀπίεωνες,	ὀπάονες,	ὀπίεωνες,
51.	2.	συμβολὴν μὴ ποιεύμενοι,	συμβολὴν μὴ ποιεύμενοι,	συμβολὴν ποιεύμενοι,
	4.	ἐπ' ἦ	ἐπ' ἦ	ἐς τὴν
	13.	κατ' ἰθὺ	κατιθὺ	κατιθὺ
	20.	ὀπίεωνας τοὺς ἐπὶ	ὀπάονας ἐπὶ	ὀπίεωνας ἐπὶ
52.	4.	τὴν συνέκειτό σφι	τὴν δὴ συνέκειτό σφι	τὴν δὴ συνέκειτό σφι
53.	3.	παρήγγελλε	παρήγγελε	παρήγγελε
	5.	ταξιαρχέων	ταξιαρχέων	ταξιηχέων
	9.	ἐθώμαζέ τι	ἐθωῦμαζέ τι	ἐθωῦμαζέ τι
	17.	χρεὸν	χρεών	χρεών
54.	7.	εἴ τε καὶ τὸ παράπαν	εἴτε καὶ τοπαράπαν	εἴτε καὶ τοπαράπαν
	9.	χρεὸν	χρεὼν	χρεὼν
55.	3.	παρηγορέοντο	παρηγόρεον	παρηγόρεον
	5.	Λακεδαιμονίων, οὔ κως	Λακεδαιμονίων, οὔκως	Λακεδαιμονίους, οὔκως
	14.	ἐχρήϊζέ τε	ἐχρήϊζέ τε	ἔχρηζέ τε
	15.	τά περ	τάπερ	τάπερ
57.	16.	τὸ πρόσω·	τοπρόσω·	τοπρόσω·
58.	14.	συνηδέατε·	συνηδέασε·	συνηδέατε·
	15.	Θῶμα	Θώϋμα	Θώϋμα
	17.	χρεὸν	χρεὼν	χρεὼν
60.	7.	τὸ ἐνθεῦτεν	τοενθεῦτεν	τοενθεῦτεν
61.	10.	ἔπιπτόν τε	ἔπιπτόν τε	ἔπιπτον δὲ
	16.	χρηίζοντα	χρῆΐζοντα	χρῄζοντα
62.	5.	κοτὲ ἐγένετο,	κοτὲ ἐγένετο,	κοτὲ ἐγίνετο,
	7.	ἐγίνετο μάχη	ἐγίνετο μάχη	ἐγίνετο ἡ μάχη
	12.	ἐναντίοισι	ἀντίοισι	ἐναντίοισι
63.	4.	οἱ δὲ	οἱ δὲ	οἵδε
	5.	κατέβαλλον	κατέβαλλον	κατέβαλον
64.	2.	ἐπιτελέετο·	ἐπιτελέετο·	ἐπετελέετο.
65.	4.	Θῶμα	Θώϋμα	Θώϋμα
	6.	περί τε τὸ ἱρὸν οἱ πλεῖστοι ἐν τὸ	περὶ τὸ ἱρὸν, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐν τῷ	περὶ τὸ ἱρὸν, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐν τῷ
	9.	ἐδέξατο,	ἐδέκετο,	ἐδέκετο,
	9.	ἀνακτόριον.	ἀνάκτορον.	ἀνάκτορον
	10.	τοσοῦτο	τοσοῦτο	τοσοῦτον
66.	2.	λειπομένου	λειπομένου	λιπομένου
67.	9.	οὔτε τι ἀποδεξάμενος,	οὔτε ἀποδεξάμενός τι,	οὔτε ἀποδεξάμενός τι,
68.	1.	Δηλοῖ τε ἐμοὶ	Δηλοῖ τέ μοι	Δηλοῖ τέ μοι
	2.	ἤρετο	ἤρηντο	ἤρητο

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
68.	4.	ὥρων.	ὥρων.	ἐώρων.
69.	1.	διώκοντές τε καὶ	διώκοντές τε καὶ	διώκοντες καὶ
70.	6.	οἱ δ' ἠμύνοντο,	οἱ δ' ἠμύνοντο,	οἵδ' ἠμύνοντο,
	11.	καὶ ἤριπον·	καὶ ἤριπον·	καὶ ἤρειπον,
	17.	ὅσα περ	ὅσαπερ	ὅσαπερ
71.	6.	προσενείχθησαν,	προσενείχθησαν	προσηνείχθησαν,
	11.	Ἀμομφάρετος ὁ Σπαρτιήτης.	Ἀμομφάρετος Σπαρτίητης.	Ἀμομφάρετος Σπαρτιήτης.
	15.	ἐκλιπόντα	ἐκλιπόντα	ἐκλείποντο
73.	2.	ἐκ δήμου Δεκελεῆθεν·	δήμου Δεκελῆθεν·	ἐκ δήμου Δεκελῆθεν·
	4.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
	7.	λέγουσι τοὺς	λέγουσι τοὺς	λέγουσι καὶ τοὺς
	12.	ἐν Σπάρτῃ ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου	ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου ἐν Σπάρτῃ	ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου ἐν Σπάρτῃ
	15.	σινεομένων	σινομένων	σινομένων
	16.	ἀπεσχέσθαι.	ἀπεσχέσθαι.	ἀπέχεσθαι
74.	11.	ἐφόρεε ἐπίσημον ἄγκυραν,	ἐφόρεε ἐπίσημον ἄγκυραν,	ἐφόρεε ἄγκυραν,
76.	6.	καὶ αἱ ἀμφίπολοι,	καὶ αἱ ἀμφίπολοι,	καὶ ἀμφίπολοι,
	12.	ῥῦσαί με	ῥῦσαί με	λῦσαί με
	18.	καὶ εἶ	καὶ εἶς	καὶ εἶ
	20.	Ταῦτα εἴπας,	ταῦτα εἴπας	ταῦτα δὲ εἴπας,
78.	3.	ἔχων λόγον,	λόγον ἔχων,	λόγον ἔχων,
79.	9.	δ' ἐμοὶ,	δ' ἐμοὶ,	δέ μοι,
	12.	ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε	ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε	ψυχῇσί τε τῶνδε
	15.	χάριν ἴσθι τε,	χάριν τε ἴσθι,	χάριν τε ἴσθι,
80.	2.	ἐκέλευε	ἐκέλευσε	ἐκέλευε
	10.	ἐγίνετο οὐδὲ εἷς.	ἐγίνετο οὐδὲ εἷς.	ἐγίνετο οὐδείς.
82.	5.	κατασκευασμένην,	κατασκευασμένην,	κατεσκευασμένην,
	6.	ταὐτὰ καθὼς	ταὐτὰ καὶ	ταυτὰ καθὼς
	9.	τραπέζας τε χρυσέας	τραπέζας χρυσέας	τραπέζας χρυσέας
	17.	ὑμῖν τοῦδε τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν	ὑμῖν τοῦ Μήδου τὴν	ὑμῖν τοῦδε τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν
	19.	ὀϊζυρὴν	ὀϊζυρὴν	οἰζυρὴν
83.	3.	ὕστερον ἔτι	ὕστερον ἐπὶ	ὕστερον ἐπὶ
84.	1.	Ἔπειτεν δὲ	Ἔπειτεν δὲ	Ἐπεί τε δὲ
	2.	ὑπ' ὅτευ	ὑπ' ὅτευ	ὑπό τευ
85.	4.	ἰρένας	ἰρένας	ἱρέας
	6.	οἱ ἰρένες·	οἱ ἰρένες·	οἱ ἱρέες,
	12.	τούτους δὲ,	τούτους δὴ	τούτους δὴ
	14.	εἵνεκεν	εἵνεκεν	εἵνεκα
87.	1.	σινεόμενοι,	σινόμενοι,	σινόμενοι,
	6.	χρηΐζοντες,	χρηΐζοντες,	χρήζοντες,
	8.	οὐδὲ μοῦνοι	οὐ δὲ μοῦνοι	οὐ δὴ μοῦνοι
88.	7.	τὴν τῶν συμμάχων	τὴν συμμάχων	τὴν συμμάχων
89.	2.	δὴ καὶ πρόσω ἐγίνετο.	δὴ πρόσω ἐγένετο.	δὴ πρόσω ἐγίνετο.
	5.	ἐθελοι	ἐθέλει	ἐθέλοι
	9.	ἐξαγόρευε	ἐξηγόρευε	ἐξηγόρευε
	14.	οὗτος κατὰ	οὗτος ὁ κατὰ	οὗτος κατὰ
	23.	Οὗτος μὲν	οὗτος μὲν	αὐτὸς μὲν
90.	1.	τῆς περ	τῆσπερ	τῆσπερ
	3.	Ἐπεὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Δήλῳ κατέατο	ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ Δήλῳ κατέατο	ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ Δήλῳ ἐκατέατο
	20.	ἑτοῖμοι εἶναι ἐν τῇσι νηυσὶ	ἐν τῇσι νηυσὶ ἑτοῖμοι εἶναι	ἐν τῇσι νηυσὶ ἑτοῖμοι εἶναι
91.	2.	εἵνεκεν θέλων	εἵνεκε θέλων	εἵνεκε θέλων
	5.	ὅρμητο	ὅρμητο	ὥρμητο
	6.	τὸν Ἡγησιστράτον,	[τὸν Ἡγησιστράτου,]	τὸν Ἡγησιστράτου,
	9.	ἦ μὲν	ἦ μὲν	ἦ μὴν
92.	8.	ἐν τῷ Ἰονίῳ	ἐν Ἰονίῳ	ἐν Ἰονίῳ
93.	1.	Τοῦ τὸν	Τοῦ τὸν	Τούτου τὸν
	11.	κατακοιμήσαντος	κατακοιμίσαντος	κατακοιμήσαντος

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
93.	15.	ἀλλ', ὡς	ἀλλὰ ὡς	ἀλλ' ὡς
	16.	κατακοιμήσαντα,	κατακοιμίσαντα,	κατακοιμήσαντα
	20.	ἐγίνετο, ἐπεί τε	ἐγένετο. ἔπειτα	ἐγένετο. ἔπειτα
94.	9.	ἀγρούς τῶν ἀστῶν,	ἀγρούς· τῶν ἀστῶν	ἀγρούς· τῶν ἀστῶν
95.	4.	ἐπιὼν τὴν	ἐπὶ τὴν	ἐπὶ τὴν
96.	3.	Καλάμοισι,	Καλάμοισι,	Καλαμίσοισι,
97.	3.	Ἐλευσινίης ἐστὶν ἱρὸν,	Ἐλευσινίης ἐστὶν ἱρὸν,	Ἐλευσινίης ἱρὸν,
98.	2.	ἐν ἀπορίῃ	ἐν ἀπορίῃ	ἀπορίῃ
	6.	καὶ τὰ ἄλλὰ	καὶ τὰ ἄλλὰ	καὶ ἄλλὰ
	12.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
	13.	ὅσοι ὑμέων	ὅσοι ὑμέων	οἱ ὑμέων
	18.	ἐσακούσας	ἐσακούσας	ἀκούσας
	18.	ἐπακούσαντος. οὗτος δὴ	ἐπακούσαντος. οὗτος δὲ	ἀκούσαντος. οὗτος δὲ
	21.	ἔπειτα	ἔπειτεν	ἔπειτα
99.	2.	προσσχόντες	προσσχόντες	προσχόντες
	12.	τὰς κορυφὰς	τὰς κορυφὰς	τὰς ἐς κορυφὰς
101.	11.	οὔ τι	οὔτι	οὔτι
102.	9.	γένηται	γένηται	γένοιτο
	15.	οὔτω γὰρ ἔσαν ἐπιξῆς	οὗτοι γὰρ ἔσαν οἱ ἐπιξῆς	οὗτοι γὰρ ἔσαν οἱ ἐπιξῆς
	17.	οὔτ' ἔτι πρὸς	οὔτ' ἔτι πρὸς	οὔτε τι πρὸς
103.	4.	Περίλεως.	Περίλεως.	Περίλεος.
104.	5.	τούτου τε εἵνεκεν,	τούτου τε εἵνεκα,	τούτου γε εἵνεκα,
	5.	παριόντες ἐν τῷ	παρεόντες ἐν τῷ	παρεόντες τῷ
	6.	τὸ ἐναντίον	τὸ ἐναντίον	τοὐναντίον
	10.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
106.	7.	χρεὸν	χρεὼν	χρεὼν
	16.	Πελοποννησίους	Πελοποννησίοισι	Πελοποννησίοισι
107.	1.	ἄκρα τε τῆς	ἄκρα τε τῆς	ἄκρα τῆς
	13.	δορυφόροι Μασίστεω	δορυφόροι οἱ Μασίστεω	δορυφόροι οἱ Μασίστεω
108.	1.	ἔρα τῆς	ἔρα τῆς	ἦρα τῆς
	3.	προσέφερε,	προσέφερε,	προσεφέρετο,
	5.	εὖ γὰρ	εὖ γὰρ	εὖ τε γὰρ
	10.	ἐκεῖ τε	ἐκεῖσε	ἐκεῖσε
109.	11.	ἐγίνετο,	ἐγίνετο,	ἐγένετο,
110.	6.	ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ	ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ	ἐνιαυτοῦ, ἡμέρῃ
	9.	μοῦνον βασιλεὺς,	μοῦνον βασιλεὺς,	μοῦνον ὁ βασιλεὺς
	10.	χρήζει	χρῄζει	χρήξει
111.	1.	κείνης τε	ἐκείνης τε	ἐκείνης τε
	2.	χρήζοντα	χρῄζοντα	χρήζοντα
	8.	δὴ ταύτῃ	δὲ ταύτῃ	δὲ ταύτῃ
	11.	ἀποθωμάσας	ἀποθωϋμάσας	ἀποθωϋμάσας
	15.	αὐτή τέ μοι	αὐτή τε μοι	αὕτη τέ μοι
	21.	ἤσσων, ἐμέ τε	ἔσσων, ἐμέ τε	ἥσσων, ἐμέ τε
	24.	δοίην	δοίην	δοίην
	27.	δή κώ μς	δή κώ με	δή κου με
112.	4.	μαζοὺς	μαστοὺς	μαζοὺς
113.	7.	τά περ	τάπερ	τάπερ
114.	2.	ὄρμεον,	ὄρμεον,	ὤρμεον,
	5.	εἵνεκεν	εἵνεκεν	ἕνεκα
	10.	διαβαλόντες	διαβαλόντες	διαβάντες
116.	4.	Ἐλαιοῦντος ὑφελόμενος. ἐν	Ἐλαιοῦντος αἰτήσας. ἐν	Ἐλαιοῦντος ὑφελόμενος. ἐν
	17.	εἶναι Πέρσαι,	Πέρσαι εἶναι,	Πέρσαι εἶναι,
	23.	ἀφυλάκτῳ	ἀφυλάκτῳ	ἀφύκτως
117.	1.	ἐπιγίνετο καὶ ἧσχαλλον	ἐπεγένετο καὶ ἧσχαλλον	ἐπεγένετο καὶ ἧσχαλον
119.	1.	ἐκφυγόντα	ἐκφυγόντα	ἐκφεύγοντα
	5.	φεύγειν, καὶ, ὡς	φεύγειν, ὡς	φεύγειν, ὡς
	8.	ἦγον	ἤγαγον	ἦγον
120.	3.	ἧσσαιρον,	ἥσσαιρον,	ἧσσαιρον,
	4.	ἐϑώμαζον.	ἐϑωϋμαζον.	ἐϑωϋμαζον.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
120. 9.	σίνεσθαι.	σίνεσθαι.	τίνεσθαι.
14.	ὑπισχόμενος,	ὑπισχόμενος,	ὑποσχόμενος,
19.	πόλιος, [πρὸς] σανίδα	πόλιος, σανίδα	πόλιος, σανίδα
122. 9.	θωμαστότεροι.	θωϋμαστότεροι.	θωϋμαστότεροι
12.	θωμάσας	θωϋμάσας	θωϋμάσας
13.	παραίνεε	παραίνεε	παρήνεε
16.	θωμαστὸν	θωϋμαστὸν	θωϋμαστὸν

Notandum.——Verbum γίνομαι Reizius et Wesselingius sæpius γένομαι scribunt, Schweighæuserus rarò. Illi diæresi, ut ἑωϋτου, τῶϋτο, utuntur, quam hic rejicit, et ν, Euphoniæ gratiâ, parciùs adjicit. Interpunctio Schweighæuseri haud rarò nova, et in melius mutata, reperietur.

INDEX

EORUM QUÆ APUD HERODOTUM SUNT MEMORABILIA.

Monitus esse debes, mi lector, Indicem hunc non ad paginas accommodatum esse, sed ad libros, et capita, in quæ eos distribuimus.

ABÆ, urbs Phocensium, i. 46. viii. 27. et 134. ubi erat Apollinis delubrum locuples, viii. 33. ibidem reddita oracula, Herodoti etiam ætate, ibid.

Abantes Eubœæ non minima portio, i. 146.

Abaris ferebatur fuisse Hyperboreus, iv. 36. de eo et ejus sagitta fabula, ibid.

Abdera, vi. 46. vii. 109. 126. urbs a Teiis condita in Thracia, i. 168. eam Xerxes præterit, vii. 109. cum Abderitis Xerxes hospitii fœdus iniit, et acinace aureo ac tiara auro intertexta eos donavit, viii. 120.

Abrocomes et Hyperanthes, Darii filii, Xerxis fratres, super cadaver Leonidæ occumbunt, vii. 224.

Abronychus, Atheniensis, filius Lysiclis, speculator apud Leonidem, viii. 21.

Abydus, una urbium in Hellesponto, v. 117. vii. 33. 34. vicina Dardano, vii. 43. ponte a Xerxe jungitur, vii. 34.

Abydeni prætorium quoddam Xerxi exstruunt, vii. 44.

Acanthus urbs, vi. 44.

Acanthios hospitii jure et Medica veste donat Xerxes, vii. 116.

Acanthiorum mare, vii. 22.

Accensio lucernarum, festi nomen, ii. 62.

Accipiter inter animantes Ægyptiis sacras, ii. 65. eum qui necaverit apud Ægyptios, sive volens, sive nolens, morte mulctatur, ibid. eas aves in urbem Butum asportant sepeliendas, ii. 67. earum paria septem, omen sunt septem Persis, iii. 76.

Acephali populi, iv. 191. in pectoribus oculos habent, ibid.

Aceratus, propheta in templo Delphico, viii. 37.

Aces amnis, iii. 117. unde oriatur, ibid.

Achæorum, qui Iones e sedibus suis exegerunt, partes duodecim. i. 145.

Achæi Phthiotæ suppeditant Xerxi terrestres copias, vii. 185. eorum in Athamantis posteros actio, vii. 197.

Achæiæ Cereris templum et orgia, v. 61.

Achæmenes, Darii filius periit in Ægypto, iii. 12. Xerxis ex utroque parente germanus, vii. 7. 97. Ægypti præses, vii. 7. Ægyptiacæ classi præfectus, vii. 97. bonum consilium Demarati invertit, vii. 236. ab Inaro interfectus, iii. 12. vii. 7.

Achæmenes *alius*, Teispei pater, avus Cambysis, vii. 11. alius auctor regiæ stirpis per Darium, ibid.

Achæmenidæ compellantur a Cambyse, iii. 65. eorum tribus apud Pasargadas, i. 125. ab iis reges Persidæ sunt oriundi, ibid.

Achaia, viii. 36.

Achelous fluvius, ii. 10. vii. 126.

Acheron fluvius, v. 92. §. 7. viii. 47.

Achilleum oppidum, v. 94.

Achilleius cursus, locus sic dictus, iv. 55. 76.

Acinaces Martis, cui immolatur quotannis, iv. 62. acinacem in calicem vino et sanguine plenum tingunt Scythæ in fœdere ineundo, iv. 70. acinaces Persicus in Hellespontum abjectus a Xerxe, vii. 54.

Acræphia urbs, viii. 135.

Acrisius Danaës pater, vi. 53.

Acrothoon urbs, vii. 22.

Aculeis jaculorum ahenum factum, iv. 81.

Adieran, Afrorum rex, agro a Cyrenæis exutus, Apriæ se dedit, iv. 159.

Adimantus Aristeæ pater, vii. 137.

Adimantus Ocyti filius, Corinthiorum classis dux, fugam facere vult, viii. 5. ejus dictum in Themistoclem, viii.

59. insolentia erga Themistoclem, viii. 61. ejus turpis fuga, viii. 94.
Admetus Eumeli pater, ii. 2.
Adrastus Phryx Gordii filius, nepos Midæ, i. 35. 45. fratris interemptor, ib. a Crœso expiatus, i. 35. ei custodiam filii sui ad venationem exeuntis mandat Crœsus, i. 41. Crœsi filium transfodit, aprum volens transfigere, i. 43. sese super bustum Atyis transfodit, i. 45.
Adrastus, Talai filius, Sicyonis rex, v. 67. pater Ægialei, v. 68. in Adrastum Clisthenis Sicyonii odium, v. 67. ei honores et dies festi erepti, et Melanippo traditi, ibid.
Adria, v. 9. a Phocæensibus ostensa, i. 163.
Adyrmachidæ Libyes, Ægyptum versus, iv. 168. eorum mores, et uxorum, ibid.
Æa Colchis, vii. 193. 197.
Æaces Sylosontis et Polycratis pater, iii. 139. vi. 13.
Æaces Samius, iv. 138.
Æaces, Sylosontis fil. Sami tyrannus, ab Aristagora exutus tyrannide, vi. 13. Samios ad defectionem a sociis solicitat, ibid. Samum reductus, vi. 25.
Æacus et Ægina, vi. 35.
Æacus et Æacidæ a classe Græcorum invocantur, viii. 64. Æaci fanum, v. 89. Æacidæ ab Æginetis, Thebanis missi, v. 80. viii. 84.
Ædes Veneris in Cypro unde extructa, i. 105. Minervæ, viii. 59. Protei, dicta Veneris hospitæ, ii. 112. Vulcani, ii. 110. deorum et hominum ligneæ, iv. 108. fulmine absumptæ, iv. 79.
Ædificii structura, in quo repositæ erant regiæ pecuniæ, ii. 121.
Ædificio ex urbe Elephantina afferendo triennium consumptum, ii. 175. et ejus ex solido saxo descriptio, ibid. *et seq.*
Ædificium Zalmoxis sive Zamolxis subterraneum, iv. 95.
Ædificia humanis operibus majora, ii. 148.
Æga urbs, vii. 122.
Ægæ una ex partibus Achæorum, i. 145.
Ægææ civitas Æolum, i. 149.
Ægæum mare, iv. 85.
Ægaleus mons, unde Xerxes navalem pugnam spectabat, viii. 90.
Ægestanorum pugna cum Spartanis ducibus, v. 46.
Ægeus Pandionis filius Lycum fratrem Athenis pellit, i. 173.
Ægeus, Ololyci fil. unde Ægidæ, iv. 149.
Ægialenses, tribus Sicyonia, ab Ægialo Adrasti filio, v. 68.
Ægialees Pelasgi, vii. 95.
Ægicores Ionis filius, v. 66.
Ægidæ in Sparta ingens tribus, a quo dicta, iv. 149.
Ægila, sive Ægile, locus ad quem Nasamones veniunt ut palmulas decerpant, iv. 172. 182.
Ægilea, Styreorum insula, vi. 107.
Ægilia circa Eretriam, vi. 101.
Ægina et Æacus, vi. 35.
Ægina et Thebe, sorores, filiæ Asopi, v. 80.
Æginetæ cur Samiis infensi, iii. 59. Samios ut mulctarint, ibid. Epidauriis quondam subditi, v. 83. eorum in Athenienses odii principium, v. 89. terram et aquam Dario dant, vi. 49. unde infensos habent Athenienses, et apud Spartam insimulantur, ibid. contraque ejus rei autores mittitur Cleomenes, vi. 50. primores ipsorum dantur obsides Atheniensibus, vi. 73. eorum cum Atheniensibus simultates, v. 82. undeque ortæ, v. 82. 83. *etc.* ab iis illatæ Atheniensibus injuriæ, vi. 87. auxilia rogantur a Thebanis contra Athenienses, v. 80. 81. ab iis statuæ repetitæ per Athenienses, v. 84. circa Æginetas et Athenienses acta, ibid. *et seq.* eorum legati contra Leutychidem, Spartam missi, vi. 85. eorum piaculum, maximorum eis malorum causa, vi. 91. ab Atheniensibus navali prœlio victi, vi. 92. præstantissimi in pugna navali contra Persam, alii. 93. aureas stellas tres quæ super malum navis æreum sunt Delphis dedicarunt, viii. 122. unde iis divitiarum principium, ix. 79. iis tumulus ipsorum rogatu structus, a quo, et cur, et quando, ix. 84.
Ægineticum bellum cum Atheniensibus, vii. 144.
Ægion urbs Achæorum, i. 145.
Ægira urbs Achæorum, i. 145.
Ægiroëssa, Æolum civitas, i. 149.
Ægis Minervæ unde, iv. 180.
Ægli pop. iii. 92.
Ægos potami, ix. 118. circa Ægrotos Babyloniorum lex, i. 197. ægroti apud quosdam Indos deserti in deserto cubant, iii. 100. apud quosdam Indos interficiuntur et comeduntur, iii. 99. super ægrotos qui ad aram sunt cinis sparsus in Delo, iv. 35.
Ægyptus in XII. portiones distincta, ii. 147.
Ægyptus fluminis donum, ii. 5.
Ægypti seu Ægyptiacæ regionis natura, ibid. ejus longitudo, ibid. tota

est palustris: vel, *(ut Græcum verbum sonat)* palus, ii. 4.
Ægyptus est quam Nilus irrigat, ii. 18. Asiæ et Africæ terminus, ii. 17. Africæ finitima, ii. 65. iii. 91. unde incipiat et qua pateat in eam ingressus, iii. 5. in regiones (vel potius præfecturas, quæ nomoi vocantur) divisa, ii. 164. urbes habitari in ea mille et viginti, ii. 177. montanæ Ciliciæ opposita est, ii. 34. qualis sit qua parte Africam spectat, ii. 8. fossas unde tam multas habeat, ii. 108. propter quas inequitabilis et plaustris inhabilis effecta, ibid. de Ægypti magnitudine Ionum sententiæ, ii. 15. et Herodoti, ii. 17. plura mirabilia habet quam omnis alia regio, ii. 35. sub Amasi rege maxime beata, ii. 177.
Ægypto minatur interitum Cambyses circiter decem annos natus, iii. 5. ea potiuntur Persæ, iii. 7. Persis tributaria, iii. 91. ex ea scutum et galea, iv. 180.
Ægyptia sacra, ii. 81.
Ægyptii cum Cyri familia cognationem sibi fingunt, iii. 2. pleraque omnia diversa a cæteris hominibus constituerunt instituta et jura, ut cœli eorum et fluminis diversa est natura, ii. 35. eorum instituta et jura, ii. 35. 36. *etc.* omnium hominum primos se arbitrati, ii. 2. Phrygas tamen esse priores concedunt. ibid. in septem hominum genera distributi, ii. 164. hominum sapientissimi, ii. 160. multarum rerum cognitione cæteris antecellunt, ii. 121. eorum inventa, ii. 4. 82. primi immortalitatem animarum asseverarunt, ii. 123. primi annum excogitarunt, et in menses duodecim distribuerunt, ii. 4. prodigiorum observantissimi, ii. 82. divinationem certis diis vindicant, ii. 83. ignem animal esse asserunt, iii. 16. suis moribus et institutis contenti, ii. 78. nec ullis aliis uti volunt, ii. 91. nihil a Græcis mutuati, ii. 49. eorum in Græcos dicterium, ii. 13. quibus potissimum inter eos sine agricultura fruges proveniant; utque jacto semine in sua rura sues immittant, ii. 14. vitibus carent, ii. 77. eorum vinum ex hordeo, ibid. fabis abstinent, ii. 37. eorum victus, ibid. eorum præcipui conventus, ii. 59. eorum cantilena, ii. 79. medici apud eos singulis morbis singuli, ii. 84. eorum sacra, ii. 39. 40. eorum sacerdotes, ii. 37. quorum unus est pontifex, ibid. suntque rasi, ii. 36. 37. eorum superstitiones, ii. 65. et nominatim circa bestias quasdam, ibid. illis sacrificia sub Cheope interdicta, ii. 124. a Mycerino restituta, ii. 129. eorum circa Cererem et Rhampsinitum ceremoniæ, ii. 123. deorum omnia fere nomina ab iis ad Græcos pervenerunt, ii. 50. duodecim deorum cognomina primi in usu habuerunt, ii. 4. primi diis aras et simulacra et delubra statuerunt. ibid. quorum deorum nomina nesciant, ii. 50. quorum deorum oracula habeant, ii. 83. dii aliquando eorum principatum obtinebant, ii. 144. pudenda circumcidunt, ii. 36. 104. cum feris vescuntur, ii. 36. eorum victimæ, ii. 41. *etc.* suem non alunt, iv. 186. quo tempore sues immolent et earum carne vescantur, ii. 47. 48. eorum ablutiones post contactam suem, ii. 47. qui Thebanæ provinciæ, ab ovib. abstinent et capras immolant, ii. 42. contra faciunt Ægyptii Mendesiæ provinciæ, ibid. *et* 46. descriptio eorum qui sunt circa partem Ægypti frumentariam, ii. 77. eorum qui in paludibus sunt, mores et instituta, ii. 92. 93. Ægyptiorum luctus et sepulturæ, ii. 85. 86. *etc.* mos triplex in condiendis cadaveribus, ii. 86. 87. 88. eorum scripturæ et literarum duplex usus, ii. 36. eorum interpretes a quibus oriundi, ii. 154. eorum pueri linguam Græcam edocti, ib. Ægyptii maxime salubri corpore ob aërem qui est immutabilis, ii. 77. purgant se singulis mensibus, ibid. eorum capita quam firma, et cur, iii. 12. Ægyptii medici cæteris præstantiores, iii. 129. apud Ægyptios viri binas vestes habent, feminæ singulas, ii. 36. vestes eorum lineæ quales, ii. 81. unguenta, ii. 94. naves, ii. 96. eorum mysteria, ii. 170. 171. eorum reges, ii. 99. 100. 101. 102. 111. 112. 121. 124. 127. 129. 136. 137. 141. 147. 151. 158. 160. 161. 172. iii. 10. eorum sub duobus regibus calamitas, ii. 128. Ægyptii bellatores in magno contemtu Sethoni regi suo, ii. 141. Ægyptii libertatem adepti duodecim sibi reges constituerunt, ii. 147. Ægyptii a rege Aprie cur desciverint, iv. 159. eorum clades a Cyrenæis accepta, ibid. in fugam vertuntur a Persis, iii. 11. morte mulctati a Cambyse quum Apin celebrarent, iii. 29. a Cambyse subacti, a Persis deficiunt, vii. 1. a Xerxe subacti denuo, vii. 7. ipsi et Phœnices commeatus comportant exercitui Persico contra Græcos. vii. 25. navali in pugna strenui, viii. 17.
Ægyptius quidam vocalissimus, iv. 141.
Ægyptio thorace in pugna utuntur Persæ, i. 135.
Ægyptiacum linum, ii. 105.

Ænea urbs, vii. 123.
Ænesidemus Pataici filius, satelles Hippocratis, vii. 154.
Ænesidemus Theronis pater, vii. 165.
Ænigma Hipparcho per somnium dictum, v. 56.
Ænigma piscatorium, ii. 55.
Ænyra, regio, vi. 47.
Ænus urbs, iv. 90. vii. 58.
Æoles invadit Crœsus, i. 26. eosque subegit, i. 6. 28. Cyro se dedere volunt, i. 141. Æoles et Iones hereditarii Cambysis servi, ii. 1. tributarii Dario, ii. 90. olim Pelasgi vocati, vii. 95. eorum sacra et pompobola, ii. 37. Æoles circa oram Iliadem capti ab Hymæe, v. 122.
Æolenses Mitylenæi, v. 94.
Æolum in Xerxis classe arma, vii. 95.
Æoles Sestum tenentes, ix. 114.
Æolicæ undecim civitates, i. 149.
Æolicæ civitates insulares quinque, i. 151.
Æolicæ et Ionicæ ditionis collatio, i. 149.
Æolidarum oppidum incensum, viii. 55.
Æolis, vi. 127.
Æolus Athamantis pater, vii. 197.
Æor apud Scythas virum significat, iv. 110.
Æorpata, id est, viricidæ, Amazones dictæ lingua Scythica, ibid.
Æquabilitas, res egregia, v. 78.
Æquitati iniquitas invisa, i. 96.
Aër Ægyptiorum nunquam immutatur, ii. 77.
Aëris mutatione existunt præcipue morbi, i. 77.
Ærarium Atheniensium, vii. 144.
Aëropus Temeno natus, viii. 137.
Aëropus Philippi filius, Alcetæ pater, viii. 139.
Aëropus Echemi pater, ix. 26.
Æs apud Æthiopas omnium pretiosiss. et rarissimum, iii. 23. apud Scythas non est in usu, iv. 71. ejus copia apud Massagetas, i. 215. pro ære aurum mercantur Æginetæ, ix. 79.
Æris alieni debitor mendacio obnoxius, i. 138.
Æs alienum debere, apud Persas turpe est, i. 138.
Æris alieni debitor cadaver patris deponit apud Ægyptios, ii. 136.
Ære alieno liberatur apud Spartam, in regis obitu, qui aut regi aut reipublicæ sit obstrictus, vi. 59. ut et apud Persas, ibid.
Æris fodinæ prope Prasiadem, v. 17.
Ærei viri Psammitichо auxiliantur, ii. 152.
Æreus Jupiter et Neptunus, ix. 80.
Æreum totum Mardonii præsepe, ix. 69.
Æsanius, Grini pater, iv. 150.
Æschines, Nothonis filius, vi. 100. non sinit Atheniensium auxiliatorum quatuor millia secum perire, ibid.
Æschreus, Lycomedis pater, viii. 11.
Æschrionia tribus, iii. 26.
Æschylus Euphorionis filius, ii. 156.
Æsopus fabularum scriptor, ii. 134.
Æstas ubi semper nubila est, iv. 28.
Æstatis et hiemis simulacra, ii. 121.
Æthiopiæ regno solus Sesostris Ægypti rex potitus, ii. 110.
Æthiopiæ situs extremus, iii. 114. ejus descriptio et quarum rerum ferax sit, ibid.
Æthiopes quomodo redditi mansuetiores, ii. 30. pudenda circumcidunt, ii. 104.
Æthiopes macrobii, unde tam longæ vitæ, iii. 23. quales homines, iii. 20. *etc.* eorum regis cum Ichthyophagis, Cambysis legatis colloquia, iii. 21. 22. *etc.* adversus eos infelix Cambysis bellum, iii. 17. 25. *etc.*
Æthiopes alii Ægypto contermini a Cambyse subacti, iii. 97. eorum semen, domus, ibid.
Æthiopes nomades, ii. 29.
Æthiopum varia genera cum Xerxe militantium, vii. 69. 79. eorumque differentia, arma, vestitus et duces, ibid.
Æthiopum genitura nigra, iii. 101.
Æthiopicus lapis, ii. 134.
Ætolus Males Agaristæ procus, vi. 127. germanus Titormi, ibid.
Affines Medi et Persæ similiter colunt, ibid.
Africæ termini, ii. 17. deserta, ii. 32.
Africæ superiora æstas semper obtinet, ii. 26. *vide* et Libya.
Africus ventus pluviosissimus, ii. 25.
Agæus Onomasti pater, vi. 127.
Agamemnon Pelopides, vii. 159. Orestis pater, i. 67.
Agarista, Clisthenis filia, Græcorum præstantissimo destinata, vi. 126. ejus proci totius Græciæ præstantissimi juvenes, vi. 127. nubit Megacli, vi. 130. ejus liberi, vi. 131.
Agarista, Hippocratis ex Agarista, nati filia, ibid. Xanthippo nupta, ibid. ejus visum in somnis, ibid. Periclis mater, ibid.
Agasicles, vir Halicarnasseus, i. 144. legem Apollinis Triopii ausus violare, ibid.
Agathoërgi Spartæ, i. 67.
Agathyrsi, iv. 102. 125. eorum mores et instituta, iv. 103.
Agathyrsus, Herculis filius, iv. 10.
Agbalus pater Merbali, vii. 98.
Agbatana Syriæ, i. 98. iii. 62. et eorum exstructio atque situs, i. 98.
Agbatana Mediæ, iii. 65.

Agenor Cilicis Phœnicis pater, vii. 91.
Ager Caici, vi. 28. Crestonicus, et Pæonius, vii. 124. Platæensis, ix. 15. Carystius, ix. 104.
Agricolatores contemptissimi apud Thraces, v. 6.
Agricultura Ægyptiorum quibusd. nulla, ii. 14.
Agesilaus Doryagi filius, vii. 204.
Agesilaus Hippocratidæ filius, viii. 131.
Agetus, Alcidis filius, vi. 61. uxorem suam amico Aristoni collocat dolo adactus, vi. 62.
Agger visu mirabilis a Nitocri aggestus, ii. 185.
Agger Samiorum, iii. 60.
Agis Menaris pater, vi. 65.
Aglauriæ Cecropis filiæ templum, viii. 53.
Aglomachi turris iv. 164.
Agora, oppidi nomen, vii. 58.
Agrianes fluvius, iv. 90.
Agrianes pop. v. 16.
Agyllenses vel Agyllæi, i. 167. mala illis immissa propter Phocenses, ibid.
Ahenum ex aculeis sagittarum factum in Scythia, ejusque descriptio, iv. 81.
Ahenum a Samiis factum ad exemplum crateris Argolici, iv. 152.
Ajax pater Philæi, vi. 35.
Ajax Telamonis fil. pro heroë habitus, v. 66. ab Homero celebratus, ii. 28. a Græcorum classe invocatur, viii. 64. ab iis victoribus navis ad Salaminem ei reposita, vii. 121.
Aimnestus Spartiata, Mardonii interfector, ix. 63. ejus interitus cum trecentis aliis, ibid.
Alabanda urbs Phrygiæ, viii. 136.
Alabandenses in Caria, vii. 195.
Alæ in humeris vicæ, i. 209.
Alalia a Phocæensibus condita, i. 165.
Alarodii, iii. 94. cum Xerxe militantes, vii. 79. eorum armatura et dux, ibid.
Alazir Barcæorum rex, iv. 164. ejus interitus, ibid.
Alazones, iv. 17. 52.
Albæ columnæ, sic dictus locus, v. 118.
Albus murus Memphiticus, iii. 91.
Album litus, *vide* in Leuce acte.
Alcæus, Herculis filius, i. 7.
Alcæi poëtæ fuga, v. 95. ejus arma suspenderunt in Sigeo Athenienses, ib.
Alcamenes Telecli filius, vii. 204.
Alcetes pater Amyntæ, viii. 39.
Alcibiades Cliniæ pater, viii. 17.
Alcides Ageti pater, vi. 6.
Alcimochus Euphorbi pater, vi. 101.
Alcimus Mentoris pater, ii. 7.
Alcinor et Chromius Argivi, i. 82.
Alcmæon Megaclis filius, vi. 125. ejus officium erga Lydos, et Crœsi in eum ob id munificentia, ibid. quomodo se auro ridicule onerarit, ibid. ejus domus inde divitiæ, ibid. alia Crœsi in illum beneficia, ibid. victor in Olympicis, ib. idem Megaclis pater, vi. 127.
Alcmæonidæ obnoxii crimine piaculari, i. 61. profugi Athenis propter Pisistratum, i. 64. et Pisistratidas, v. 62. ipsi Persas in Athenienses excitarint necne, vi. 121. tyrannorum et tyrannidis hostes maximi, ibid. 123. clypeum ex composito Persis ostenderint necne, vi. 115. 124. eorum laus, vi. 123. per Græciam quomodo celebres facti, vi. 125. 126.
Alcmæonides, v. 62. et 66. vi. 125.
Alcmena mater Herculis, ii. 43. 145.
Alcon Molossus e procis Agaristæ, vi. 127.
Aleæ ludus a Lydis inventus, i. 94.
Aleæ lusus Cereris et Rhampsiniti, ii. 122.
Aleæ Minervæ templum, i. 66. ix. 69.
Aleius campus Ciliciæ, vi. 95.
Aleuæ filii, vii. 130. ix. 57.
Aleuadæ Thessaliæ reges, vii. 6. eorum nuncii ad Xerxem missi ut succurrat contra Græcos, ib. Thessalis invitis, vii. 172.
Alexander, Priami filius, i. 3. Helenæ raptor, i. 3. ii. 113. ejus cum Helena in Ægyptum adventus, *etc.* ii. 13. 14. *etc.* ex Sparta triduo Ilium pervenit, ii. 117.
Alexander Macedo, Amyntæ filius, v. 19. vii. 173. viii. 139. ejus genus, viii. 139. vetusta origine Græcus, v. 22. ix. 44. Persarum insolentem libidinem in convivio ulciscitur, v. 20. ejus prudentia v. 21. in Olympia cursor primo proximus, v. 22. Macedonum tyrannis quomodo ad eum pervenit, viii. 137. Athenienses hortatur ad paciscendum cum Mardonio, viii. 140. Atheniensibus Mardonii causam prodit. ix. 45. 44. aurea ejus apud Delphos statua, viii. 121.
Alilat, eadem Arabibus quæ Urania, iii. 8.
Alitta, Venus dicta ab Arabiis, i. 131.
Alizones pop. iv. 52.
Allesus Sidonii Tetramnesti pater, vii. 98.
Alluvione fluminis agros decurtatos compensat Ægypti rex, ii. 109. in Alopecis Atticæ bustum Anchimolii, v. 63.
Alpeni vicus, vii. 176. 177. 229.
Alpenus oppidum, vii. 216.
Alpheus et Maron Orsiphanto geniti, vii. 227. eorum virtus ad Thermopylas ibid.
Alpis fluvius, iv. 49.
Alus, urbs Achaiæ, vii. 173. 197.
Alyattes, Sadyattæ successor in regno Lydiæ, i. 16. ejus acta memoratu dig-

na, i. 16. 17. *etc.* qua ratione Miletum obsidebat, i. 17. ejus morbus, i. 19. cum Thrasybulo pactiones init. i. 21. donaria ab eo Delphos missa, i. 25. ejus obitus, ibid. ejus sepulcrum quale, et a quibus constructum, i. 93. ejus filius Pantaleon, i. 92. filia Ariena, i. 74.

Amasis Ægypti rex, i. 30. ad eum se confert Solon, ibid. ejus cum Crœso fœdus, i. 77. ejus res gestæ cum Apria, quem regno pepulit, ii. 162. 163. 169. ejus cum Cyrenæis amicitia, ii. 181. ejus res gestæ aliæ, solertia, contemptus, mores et ingenium, ii. 172. 173. 174. ejus opera magnifica, ii. 175. 176. ejus picturati thoraces, iii. 47. ejus literæ ad Polycratem, iii. 40. cum Polycrate jus hospitii solvit propter ejus nimiam, felicitatem, iii. 43. Græcorum amator, ii. 178. donaria in Græciam ab eo missa, ii. 182. primus Cyprum cepit et tributariam fecit, ibid. contra eum Cambysis expeditio, iii. 1. uxorem Cyrenæam ducit et quid ipsi acciderit, ii. 181. Cambysen deludit, missa Apriæ filia pro sua, iii. 1. Cambysis contra eum expeditio, ibid. ejus obitus, iii. 10. sepulcrum, ibid. in ejus cadaver Cambysæ contumelia, iii. 16.

Amasis, vir Maraphius, dux Pers. contra Barcæos, iv. 167. ejus contra Barcæos commentum dolosum, iv. 201. ob Cyrenen non direptam pœnitentia ducitur, iv. 205.

Amathuntis obsidio, v. 104. 105. 108. *etc.*

Amathusii, v. 104.

Amaxampeus fons, iv. 52. locus etiam unde fluit, sic dictus, ibid.

Amazones, Æorpata a Scythis appellatæ, iv. 110. earum cum Græcis bellum, ibid. earum cum Sauromatis bellum, quomodoque agnitæ sunt esse feminæ, iv. 110. 111. quomodo cum Scythis mixtæ, iv. 113. 114. viros suos Scythas a parentibus quomodo et quo abduxerint, iv. 114. 115. 116. linguam Scytharum ediscunt quum hi non possent illarum, iv. 114.

Amazonum filiæ expeditionem fecerunt in Atticam, ix. 27.

Amestris, Otanis filia, vii. 61. Xerxis uxor, vii. 61. 114. ejus amiculum, ix. 108. crudelitas in uxorem Masistæ, ix. 111.

Amiantus Agaristæ procus, vi. 127.

Amicus solers possessio pretiosissima, v. 24. amici casum flet Psammenitus, non liberorum, causamque reddit, ii. 14.

Amiculum Sylosontis, iii. 139. 140. amiculum Amestris, ix. 108.

Amilcar Hannonis filius, vii. 165. Carthaginiensium rex et ejus res gestæ et interitus, vii. 165. 166. 167. ipsi sacrificia instituta, vii. 167.

Aminias Palleneus, vir Atheniensis, vii. 84. Artemisiam fugientem insequitur, viii. 93. ejus virtus et præstantia in pugna navali, ibid.

Aminocles Critini fil. vii. 190. e naufragio classis Persicæ dives, ibid.

Amitres dux classis cum aliis a Xerxe relictus, viii. 130.

Ammonis oraculum in Africa, i. 46. ii. 32. ejus origo, ii. 55.

Ammon Jovem appellant Ægyptii, ii. 42.

Ammonii populus, iv. 181. Ægyptiorum et Æthiopum coloni, ii. 42. adversus eos Cambysis expeditio infelix, iii. 25. 26.

Ammoniorum rex Etearchus, ii. 32.

Amompharetus Spartiata, ix. 52. 53. *etc.* ejus virtus, ix. 70.

Amomphareti sacerdotis sepulcrum apud Lacedæmonios, ix. 84.

Amoribus puerorum dediti Persæ et Græci, i. 135.

Amores quomodo tractent Caunii, i. 172.

Amorgis Persarum ducis interitus, v. 121.

Ampa urbs, vi. 20.

Ampelos promontorium Toronæum, vii. 122.

Amphiarai oraculum, i. 46. viii. 134. verax a Crœso repertum, i. 49. eique donaria a Crœso missa, i. 52. Amphiaraus, Amphilochi pater, iii. 91. Amphiarai delubrum, viii. 134. Amphiarai expeditio in Thebas, carmen Homeri, ii. 9.

Amphicæa urbs, viii. 33.

Amphicrates Samiorum rex, iii. 59.

Amphictyones, ii. 180. epigrammatis et cippis ornarunt Leonidem et alios ad Thermop. duces, vii. 228. eorum sedilia, vii. 200. templum quod nunc Delphis est quot talentis construendum locarint, ii. 180. v. 62.

Amphictyonis delubrum, vii. 200.

Amphictyonidis Cereris templum, ibid.

Amphilochus, Amphiarai filius, iii. 91. colonia ab eo deducta, ibid.

Amphilochus Troja ejectus, vii. 91.

Amphilytus Acarnan ariolus, i. 62.

Amphimnestus procus Agaristæ, vi. 127.

Amphionis filia clauda, v. 92.

Amphissa urbs, viii. 32.

Amphitryon Herculis pater dictus, vi. 53. et Alcmena Herculis parentes, ii. 43. Amphitryonis tripus, v. 59.

Ampraciotæ, ix. 28.

Amyntas rex Maced. a Megabyzo pos-

citur aquam et terram, v. 17. Hippiæ fautor, v. 94. ejus prudentia circa Persas nuncios insolenter se gerentes, v. 18. 19. Alexandri pater, vii. 173. viii. 136. 139. ut et Gygææ, viii. 136. Alcetæ filius, viii. 139.
Amyntas Bubaris fil. viii. 136.
Amyrgii Scythæ, vii. 64.
Amyrtæus rex Ægypt. ii. 140. pluribus malis Persas affecit, iii. 15.
Amytheon Melampodis pater, ii. 49.
Anacharsis sapiens, iv. 46. ejus genus et dignitas apud reges Scytharum, iv. 76. pervigilium Matri deorum agit, ibid. ejus de Græcis et Lacedæmoniis dictum, iv. 77. ejus cædes, et causæ hujus, iv. 76. eum novisse se negant Scythæ, ibid.
Anacreon Teius familiaris Polycrati, iii. 121.
Anactorii, ix. 28.
Anaphes, Otanis filius, dux Cissiorum in Xerxis exercitu, vii. 62.
Anaphlystus populus Atticæ, iv. 99.
Anaua Phrygiæ urbs, vii. 30.
Anaxander Eurycratis fil. vii. 204.
Anaxandrides, Leontis filius, Spartæ rex, i. 67. v. 39. vi. 204. ejus duæ uxores, altera jussu Ephororum ducta, et liberi ex iis, v. 39. 40. 41. 42. quatuor filii, vii. 205. Anaxandrides Theopompi filius, viii. 131.
Anaxilaus Archidami filius, viii. 131.
Anaxilaus Cretinei fil. vii. 165. in matrimonium duxit Terilli filiam, ibid. Rhegii tyrannus, vi. 23. vii. 167. Scythæ regis hostis, consilium dat Samiis Zanclam occupandi, vi. 23.
Anchimolius, Asteris filius, ad pellendos Pisistratidas Sparta missus, v. 63. ejus interitus, ibid. ejus sepulcrum, ibid.
Ancillarum opus maximum circa Alyattis sepulcrum, i. 93.
Ancora ferrea a Sophane gestari solita in prœlio, ix. 75.
Andericca regionis Cissiæ, vi. 119.
Andrii pecunias Themistocli dare negant, viii. 111.
Androbulus Timonis pater, vii. 141.
Androcratis herois fanum, ix. 25.
Andromeda Persei uxor, Persem ex eo peperit, vii. 61. Cephei filia, ibid. et 150.
Androdamas Theomestoris pater, viii. 85. ix. 90.
Androphagi, iv. 18. 102. 106. eorum mores et descriptio, iv. 106. eorum fuga, iv. 125.
Androsphinges, ii. 175.
Andrus, v. 31. a Græcis obsessa, cur, viii. 111.
Andrus Myronis pater, vi. 126.
Aneristus Sperthiei pater, vii. 134.
Aneristus alius, Sperthiæ filius, vii. 137.
Angarēion Persæ quid apellent, viii. 98.
Angites flumen, vii. 113.
Angrus fl. iv. 49.
Anguis ingens arcis custos in templo ab Atheniensibus observatus, viii. 41.
Anguilla sacra Ægyptiis, ii. 72.
Animalia quæ ab hominibus comeduntur, feracia et fetuosa: quæ noxia sunt, parum fetuosa, iii. 107. animalia in saxis primi sculpserunt Ægyptii, ii. 4. animalia quomodo in suis vestibus pingant qui Caucasum incolunt, i. 203. animal nullum interimunt Indi quidam, iii. 100. animalia, tam vulucres quam quadrupedes, in India majora quam aliis in locis, iii. 106. præter equos, ibid.
Animam hominis immortalem et de corpore in corpus migrare primi dixerunt Ægyptii, ii. 123. quod sibi quidam Græcorum vindicarunt, ibid.
Animus hominum habitat in auribus, vii. 39.
Annon, v. Hannon, vii. 39.
Annum primi Ægyptii compererunt et distinxerunt in menses, iii. 4. anni humanæ vitæ LXX. i. 32. anni vitæ Æthiopum, et Persarum, iii. 22. 23. annorum xv. millia a Dionyso ad Amasin regem numerant Ægyptii, ii. 145.
Annulum signatorium gestant Babylonii singuli, i. 195.
Annulus Polycratis signatorius iii. 41.
Anomia facilis inter gentes liberas, i. 95.
Anopæa, via et mons, vii. 216.
Anseres occiduntur in Ægypto, ii. 45.
Antacæi, cete ingentia sic dicta, iv. 53.
Antagoras Hegetoridæ pater, ix. 76.
Antandrus ab Otane capta, v. 26.
Antandrus Pelasgis, vii. 42.
Anthela oppidum aut vicus, vii. 176. 200.
Anthemus Hippiæ oblata, v. 94.
Antichares Eleonius, v. 43.
Anticyra urbs, vii. 198.
Antidorus Lemnius a Xerxe ad Græcos transfugit, viii. 11.
Antiochus, Tisameni pater, ix. 33.
Antipater, Orgis filius, vii. 118. Xerxianas ut excepit copias, ibid.
Antiphemus, vii. 153.
Antrum Corycium, viii. 36.
Antylla urbs, ii. 98. in calceamenta datur uxori ejus qui in Ægypto regnat, ibid.
Anysis rex Ægypti, successor Asychis, cæcus, ii. 137. fugatur a Sabaco, ibid. ubi interim latuerit et ut imperium suum recuperarit, ii. 140.
Anysis urbs, ii. 137.
Anysia plaga, ii. 166.

Anysus pater Tetramnesti, vii. 98.
Aparytæ pop. iii. 91.
Apaturia festa, i. 147. ii. 29.
Aper immanis Mysorum devastat opera, i. 36. in Africa nullus, iv. 192.
Apes loca trans Istrum an obtineant, v. 10. animal omnino frigoris intolerans, ibid.
Aphetæ, loci nomen, vii. 193. viii. 6.
Aphidnæ Tyndaridis proditæ, ix. 73.
Aphidnæus Callimachus, vi. 109.
Aphrodisias insula, iv. 169.
Aphthitana plaga, ii. 166.
Aphytis urbs, vii. 122.
Apia, Tellus dea Scythis, iv. 59.
Apidanus fluvius, vii. 129. 196.
Apis urbs, ii. 18.
Apis Ægypt. Deus, Græcis Epaphus, ii. 133. iii. 27. 28. ejus descriptio, signa, iii. 28. quum apparet, Ægyptiorum festum, ibid. aula ejus, ii. 153. illusus a Cambyse et vulneratus, ii. 29. moritur eo vulnere, ibid.
Apollo, Græcorum Deus, i. 90. præcipue a Crœso cultus, ibid. invocatus a Crœso, ignem pyræ extinguit, i. 87. enumerat sua in Crœsum beneficia, i. 91. Apollo Sileni Marsyæ pellem ubi suspendit, vii. 26. Apollo Ismenius, i. 92. viii. 134. ejus templum, v. 59. viii. 134. Apollo Triopius, i. 144. Apollinis oraculum apud Ægypt. ii. 83. Apollo, Osiris apud Ægypt. seu Dionysi, et Isidis filius, ii. 156. a Latona nutrice occultatus, ibid. Apollo ad Metapontinos solos Italorum venit, iv. 155. Apollo, Ægyptiace Orus, ii. 156. Scythice, Œtosyrus, iv. 59. Apollinis templum Buto, ii. 155. 156. Apollinis templum a Milesiis structum, ii. 78. Apollinis delubrum apud Abas, viii. 33. cultus Spartæ, vi. 57. Apollinis Ptoi fanum, viii. 135. Apollinis fons, iv. 158. Apollinis simulacrum apud Laconicam in Thordace, i. 69. Apollinis arma sponte apparentia Delphis, viii. 37.
Apollonia in Ponto Euxino, iv. 90. et 93.
Apollonia in sinu Ionio, iv. 91. ubi sacræ solis oves, ix. 93.
Apolloniates ager, ibid.
Apollophanes Bisaltis pater, vi. 26.
Apologus Cyri ad Iones, i. 141.
Apries Ægypti rex, Psammis filius, regum longo tempore fortunatissimus, ii. 161. res ab eo gestæ, ibid. Afri Cyrenenses ad eum deficiunt, iv. 159. ab eo Ægyptii desciscunt, rege electo Amasi, ii. 161. 162. Ab Amasi prælio victus, et vivus captus, ii. 169. ejus interitus et sepultura, ibid.
Apsinthii v. Absinthii Thraces, vi. 34. Plesthoro indigenæ deo, Œobazum immolant, ix. 119.
Aqua sacrificant Persæ, i. 131. aqua quomodo importetur in arida Syriæ loca, iii. 6. aquam in arida loca quomodo deportarit per canalem Arabum rex, iii. 9. aqua quædam adeo invalida, ut nihil super eam innatare possit, sed omnia vel ligno leviora in profundum eant, iii. 23. aqua fontana miræ apud Ammonios naturæ, iv. 181. alia similis, iv. 182. aqua Stygis, iv. 74. perque eam jusjurandum, ibid. miro labore et impensis petita ab Samiis, iii. 60.
Aquiminaria Delphos a Crœso missa, i. 51.
Ara Delphis a Chiis donata, ii. 135. ara Apollinis ab Aristea extrui jussa, iv. 155. ara Dianæ Orthosiæ, iv. 87. Jovis forensis, v. 46. ara ventis statuta in Thyiæ æde, vii. 178. ara Herculis, vii. 176.
Aras non extruunt Persæ, i. 131. aras primi statuere Ægyptii, ii. 4. aræ et delubra præterquam Marti in Scythia nulla, iv. 59.
Arabiæ situs et qualis ea regio, iii. 107. ejus jucundissimus odor, iii. 112.
Arabiæ mons, ii. 8.
Arabiæ humus, ii. 12.
Arabes cum mulieribus suis ut misceantur, i. 198. maxime fidem servant inter homines, iii. 8. fœderis apud eos ineundi mos, ibid. Dario immorigeri, iii. 88. tributorum immunes, iii. 91. Cambysi aditum permisere in Ægyptum, iii. 9. 88. millena talenta thuris Dario pendunt, iii. 99. Arabum in exercitu Xerxis dux et armatura, vii. 69.
Arabes camelis vehuntur in bello, vii. 86.
Arabicus sinus, ii. 11. iv. 39.
Ararus fluvius, iv. 48.
Aratrum in Scythicam regionem ex cœlo demissum, iv. 5.
Araxes fluvius, i. 202. ejus accolæ, ibid. contra solem orientem fluit, iv. 40. ponte junctus a Cyro, i. 205.
Arbores fructus odore, perinde ut vinum, inebriantes, i. 202. Arbores omnes in Thera præter unam aridæ factæ, iv. 151.
Arcades, i. 146. ii. 171. v. 49. Arcadas invasuri Lacedæmonii a Pythia prohibentur, i. 66. Arcades glandivori, ibid. eos contra Spartam sollicitat Cleomenes, vi. 74.
Arcesilaus Batti filius rex Cyren. iv. 159.
Arcesilaus alius Batti felicis fil. iv. 160. ejus clades ab Afris accepta, ibid. interitus a fratre strangulati, ibid.
Arcesilaus alius Batti claudi fil. iv. 162. in Samum profugit, ibid. redux in patriam Cyrenen oraculi immemor, ejusque crudelia facinora, iv. 164.

Cambysi Cyrenen raddidit tributariam, iv. 165. ejus interitus, iv. 164.
Archander, Danai gener, Phthii filius, Achæi nepos, ii, 98.
Archandri urbs, ii. 97.
Archelai, tribules Sicyone, v. 68.
Archelaus Agesilai filius, vii. 204.
Archestratidas Athenagoræ pater, ix. 90.
Archiæ et Lycopæ virtus ad Samum, iii. 55.
Archias alius Samii filius, ibid.
Archidamus, Zeuxidami filius, vi. 71.
Archidamus Anaxandridæ filius, viii. 131.
Archidices nobilis meretricis fama per Græciam, ii. 135.
Archilochus Parius, i. 12. ejus iambus trimeter, ibid.
Architecti: Eupalinus, iii. 60. Rhœcus, ibid. Mandrocles Samius, iv. 87.
Arcu utendi Scytharum artificium, i. 73. arcus ab Æthiope Persarum regi missus, iii. 21. 30. arcus Herculis, iv. 10. arcus semper intentus rumpitur, ii. 173.
Ardericca vicus Assyriæ, i. 185.
Ardys, Gygis filius, Sadyattæ pater, Sardium tyrannus, et ejus gesta, i. 15.
Areius pagus sive Areopagus Atheniensium, viii. 52.
Arena aurosa, iii. 102. arenæ cumuli Cambysis exercitum obruunt, iii. 26.
Argadeus, Ionis filius, v. 66.
Argæus Philippi pater, Perdiccæ filius, viii. 139.
Arganthonius Tartessi rex, i. 163. ejus longævitas, ibid. ejus cum Phocæensibus amicitia, i. 163. ejus mors, i. 165.
Argentum apud Scythas non in usu, iv. 17. nec apud Massagetas, i. 215. argentum Aryandicum, iv. 166. argenti ferax Lydia, v. 49.
Argentifodina prope Macedoniam, v. 17.
Argia, Aristodemi uxor, vi. 52.
Argilus urbs, vii. 115.
Argiopius, loci nomen, ix. 56.
Argippæi pop. qui eorum mores, victus, *etc.* iv. 23.
Argis et Opis virgines Hyperboreæ, iv. 35. earum hymni, sepulcrum, ibid.
Argo navis, vii. 193. fabricata, iv. 179.
Argon, *Agron*, primus Heraclidarum, Sardium rex, i. 7.
Argos olim Græciæ civitates omnes antecellens, i. 1. Argos viris desolatum a servis tenetur, vi. 83. Argos Persis quam amicum, vii 150. ab Homero celebratum maxime, ii. 28.
Argi lucus a Cleomene incensus, vi. 80.
Argivorum regio, i. 75. et 76. 82.
Argivi mercede a Pisistrato conducti contra Athenienses, i. 61. eorum totidem cum ccc. Lacedæmoniis contentio de loco Thyrea. i. 82. Argivorum clades, ibid. et eorum lex ideo tonsis capitibus esse velle, donec Thyreas recuperarent, et mulieribus aurum gerere interdictum, i. 82. Argivi musica præstantes inter Græcos, iii. 131. Argivi contra Athenienses ab Æginetis arcessuntur, v. 66. multam indicunt Æginetis, et recusantibus, auxilia negant, vi. 92.
Argivorum clades a Cleomene, vi. 78. 79. Argivorum servi res et magistratus, urbe ea clade afflicta, suscipiunt, vi. 83. et a filiis cæsorum post ejecti, Tirynthem obtinent, ibid. eorumque bellum diuturnum cum dominis, ibid. Argivorum sex millia a Lacedæmoniis interempta, vii. 148. cum Lacedæmoniis pacisci volunt, vii. 148. sed partem imperii a Lacedæmoniis poscunt in bello Persico, ibid. oraculum consulunt an auxilium contra Medos ferre debeant, ibid. nuncii ab iis Susa missi, vii. 151. Persam in Græciam arcessisse feruntur, vii. 152. eorum cum Persis affinitas, vii. 150. mittunt nuncium ad Mardonium, ix. 12. Argivi contra Thebas cum Polynice militantes, ix. 27.
Argivæ feminæ a Phœnicibus raptæ, i. 1. Argivarum mulierum furor et insania, ix. 34.
Argonautarum posteri Minyæ, a Lemno ejecti, a Lacedæmoniis recepti, et circa utrosque acta, iv. 145. *etc.*
Ariantas rex Scytharum, iv. 81.
Ariabignes, Darii filius, præfectus classi Xerxis, vii. 97. viii. 89. Xerxis frater, viii. 89. ejus interitus, ibid.
Ariapithes rex Scytharum, iv. 78. ejus interitus, ibid.
Ariaramnis Persæ interitus, viii. 90. in arida loca aquam quomodo per canalem deportarit Arabum rex, iii. 9.
Aridolis Alabandensium tyrannus, vii. 195.
Arienis Alyattis filia, i. 74. Astyagi nubit fœderis causa servandi, ibid.
Arietes Thebanis Ægyptiis sacri, ii. 42.
Arii pop. iii. 93. eorum in exercitu Xerxis armatura et dux, vii. 65.
Arii olim dicti Medi, vii. 62.
Arima Scythæ unum vocant, iv. 27.
Arimaspi, iii. 116. viri unoculi, iii. 116. iv. 27. qui et ubi, iii. 116. iv. 13.
Arimaspei versus, iv. 14.
Arimnestus Platæensis, ix. 72.
Ariomardus, Artyphii germanus, Caspiorum dux, vii. 67.
Ariomardus, Darii et Parmyis filius, vii. 78. dux Moschorum et Tibarenorum, ibid.

Arion Methymnæus, citharœdus, i. 23. primus docuit dithyrambum, ibid. de delphino, insidente Arione. i. 24. ejus donarium apud Tænarum, ibid.
Ariphron Xanthippi pater, vi. 131. 136. vii. 33. viii. 131.
Arisba Methymnæis subjecta, i. 151.
Aristagoras Cymæus, iv. 138.
Aristagoras Heraclidis filius Cymæus captus, v. 37. dimissus, ibid.
Aristagoras Cyzicenus, iv. 138.
Aristagoras, Molpagoræ filius, Histiæi gener, ac consobrinus, v. 30. Mileti procurator, ibid. a Naxiis exulibus sollicitatur ad eos reducendos, ibid. rebellionis Ionicæ autor, v. 36. 37. circa eum et Naxios acta, v. 33. 34. manifesto a Dario deficit, v. 37. isonomiam instituit, et tyrannos evertit, quasi ipse alienus a tyrannide, v. 37. 38. Spartam missus ad societatem comparandam, v. 38. et ejus cum Cleomene acta, v. 49. 50. 51. Sparta frustra excedit, v. 51. Athenas venit, eosque ad belli societatem inducit, v. 97. Pæones ad defectionem sollicitat, v. 98. expeditio ejus contra Sardis, v. 99. 100. vii. 8. turbis tantis commotis, consilii inopia laborat, v. 124. ejus interitus, v. 126.
Aristagoras Hegesistrati pater, ix. 90.
Aristeas Adimanti filius Corinthius, vii. 137.
Aristeas Proconnesius, versificator, Caustrobii filius, iv. 13. 15. *ubi* de ejus præstigiis, ejus statua, iv. 15.
Aristides Lysimachi filius, viii. 79. 95. Atheniensis, in exilium a populo ejectus, viii. 79. Themistocli haud amicus, ibid. simultatem missam facit pro bono communi patriæ, ibid. vir optimus Atheniensium atque justissimus, ibid. nuncium affert Græcis, eos undique ad Salaminem circumventos, viii. 79. 81. Persas multos interficit, viii. 95. dux Atheniensium ad Platæas, ix. 28.
Aristocrates, Casambi pater, vi. 73.
Aristocratia, iii. 81. 82.
Aristocyprus, Soliorum rex, v. 113. ejus interitus, ibid.
Aristodemus pater Eurysthenis et Proclis, iv. 147. viii. 131. ejus interitus, vi. 52. Aristodemus Spartiata a Leonida remissus emanet e prœlio, vii. 229. 230. fugax dictus, et probro notatus, vii. 231. infamiam in pugna ad Platæas delet, vii. 231. ix. 71. in qua occumbens honore defunctorum caret ob detractores, ix. 71.
Aristodemus, Aristomachi filius, vii. 204.
Aristodicus, Heraclidis filius, Cymæus, i. 158. oraculum ut tentarit, i. 159.
Aristogiton et Harmodius, Gephyræi, interfectores Hipparchi, v. 55.
Aristolaidis filius Lycurgus, i. 59.
Aristomachus Cleodæi filius, vi. 52. vii. 204. viii. 131.
Ariston Byzantius, iv. 138.
Ariston rex Spartæ, i. 67. vi. 6. circa ejus uxores duas et tertiam acta, vi. 61. 62. 63. quo commento ab amico Ageto uxorem abduxit, vi. 62. ejus dictum super filio nato Demarato, vi. 63. ejus uxor ex heroë Astrabaco gravida, vi. 69.
Aristonice Pythia, vii. 140.
Aristonymus Clisthenis pater, vi. 126.
Aristophantus, Cobonis pater, vi. 66.
Aristophilides Tarentinorum rex, iii. 136.
Arizanti Medorum gens, i. 101.
Arizus Gergis pater, vii. 82.
Arma sacra sponte extra templum Delphicum apparent, viii. 37.
Armenii cum Xerxe militantes, vii. 73. eorum armatura et dux, ibid.
Armenii pecuarii, i. 194. v. 49.
Armenius mons, i. 72.
Arpoxais Targitai apud Scythas filius, iv. 5. ab eo oriundi Scythæ, iv. 6.
Arsamenes Darii filius, Utiorum et Mycorum dux, vii. 68.
Arsames, pater Hystaspis, i. 209. vii. 11. avus Darii, vii. 224.
Arsanes Darii filius et Artystonæ Cyri filiæ dux Arabum et Æthiopum, vii. 69.
Artaba, mensura Persica, i. 1. 2.
Artabanus Hystaspis filius, Darii frater, Xerxis patruus, iv. 83. bellum contra Scythas Dario dissuadet, iv. 83. ejus oratio qua Xerxi dissuadet bellum Græcis inferre, vii. 10. 11. ejus mirum in solio regio somnium, vii. 17. 18. ejus de Xerxis expeditione, et copiis cumque Xerxe colloquium, vii. 46. 47. 48. *etc.* Susa a Xerxe remissus, commisso regno, vii. 52. 53.
Artabanus Artyphii pater, vii. 66.
Artabanus Bassacis pater, vii. 76.
Artabates Pharnazathris pater, vii. 65.
Artabazus Pharnacis fil. ix. 40. Chorasmiorum et Parthorum dux, vii. 66. viii. 126. cum Mardonio remanet in Europa, ibid. Potidæam obsidet, viii. 127. Olynthum capit, ibid. ad Potidæam maris æstu et restagnatione male affligitur, viii. 129. dissuasor relinquendi in Græcia Mardonii et pugnæ contra Græcos a Mardonio suscipiendæ, ix. 61. 66. ejus fuga, defuncto Mardonio, ix. 66. *et seq*, fuga quomodo per Thessaliam sit elapsus, ix. 89.
Artace urbs, iv. 14. incensa, vi. 33.
Artachæes fossæ apud Acanthum faciendæ præfectus, vii. 117. ejus sta-

tura, ibid. interitus et funus, ibid. ei sacrificant Acanthii ex oraculo, ib.
Artachæus Artæi fil. vii. 21.
Artachæus, Otaspis pater, vii. 63.
Artachæus Artayntæ pater, viii. 130.
Artæi olim, qui Persæ, vii. 61.
Artæus Artachæi pater, vii. 21.
Artæus Azanis pater, vii. 66.
Artanes Darii frater, vii. 224.
Artanes fluvius, iv. 49.
Artaphernes Darii frater, Sardibus præfectus, v. 25. 30. 73. solicitatur ab Aristagora ad reducendos Naxiorum exules, v. 31. una contra Ionas delectus imperator, resque gestæ, v. 123. ejus ad Aristagoram dictum, vi. 1.
Artaphernes Artaphernis filius, contra Athenas et Eretriam missus, vi. 94. idem Datis ad Marathonem collega, vii. 74. dux Lydorum et Mysorum in exercitu Xerxis, ibid.
Artayctes, Cherasmis fil. dux Macronum et Mosynœcorum, vii. 78. Sesti præses, ibid. et ix. 116. ejus facinora nefaria, vii. 33. ix. 116. obsidetur Sesti, ix. 116. capitur a Græcis, ix. 119. suffigitur palo ab Atheniensibus, vii. 33. ix. 120.
Artayctæ filius coram patre saxis obrutus, ix. 120.
Artaynta, Masistæ filia, Dario filio a Xerxe collocata, ix. 103. eadem tamen amasia Xerxis. ix. 108. *seq.*
Artayntes Artachæi fil. dux classis a Xerxe relictæ, viii. 130. ejus fuga, ix. 102. probris impetitus a Masiste, contra eum stringit acinacem, ix. 107.
Artembares vir inter Medos clarus, i. 114. 115. 116. Artembares avus paternus Artayctæ, ix. 122. instruit Persas, qua oratione a Cyro petant meliorem regionem sibi eligere liceat, ibid.
Artemisia contra Græcos expeditionem sequuta, vii. 99. ejus genus et animi præstantia, virilitas, ibid. ejus imperium, ibid. ejus naves post Sidonias celebratiss. ibid. sententiæ inter socios optimæ, ibid. consilium de non tentanda ad Salaminem pugna, viii. 68. ejus facinus in pugna navali, viii. 87. 88. eam insequitur Aminias Palleneus, et ut servata, viii. 93. præmium propositum ei qui vivam cepisset, et quantum, ibid. in consilium a Xerxe adhibita separatim, viii. 101. 102. deducit liberos regios, viii. 103.
Artemisium, iv. 35. vii. 175. et 195.
Artimpasa, Venus Scythice, iv. 59.
Artiscus amnis, iv. 92.
Artobazanes, Darii filius, cum Xerxe fratre de regno contendit frustra, vii. 2. 3.
Artochmes Darii gener, vii. 73.
Artontes, Bagæi pater, iii. 128.
Artontes, Mardonii filius, ix. 84.
Artoxerxes quid signif. vi. 98. filius Xerxis, vii. 106. et 151.
Artozostra Darii filia, vi. 43.
Artybius Persa eximius, v. 108. equus ipsius bellicosus, v. 111.
Artyphius filius Artabani, vii. 66.
Artyphius Ariomardi germanus, vii. 67.
Artystona Cyri filia, iii. 88. vii. 69.
Arura quid apud Ægypt. ii. 168.
Aryandes Ægypti prætor ejusque interitus, iv. 166.
Aryandicum argentum, ibid.
Asbystæ Afri, iv. 170.
Ascalon Palæstinæ urbs, i. 105.
Aschy, liquoris genus, iv. 23.
Asia, Promethei uxor, iv. 45.
Asiæ magnitudo descripta qualis et quanta, iv. 37. 38. 39. 40. unde nomen accepit, iv. 45. pervestigata a Dario, iv. 44. Libyæ par, præter eam quæ ad solem orientem, ibid. India tenus habitatur, iv. 40. Asiæ termini, ii. 17.
Asiam Persæ putant sibi necessitudine conjunctam, i. 4.
Asiæ superioris imperio quamdiu potiti Assyrii, i. 95. Asia subacta a Phraorte, i. 102. Asiæ imperium amittunt Medi, eoque Scythæ potiuntur, i. 104. 105. idque quando Medi recuperarunt, i. 106. Asiæ quædam planities, iii. 117.
Asias tribus, Sardibus sic vocata, iv. 45.
Asies Cotyis filius, iv. 45.
Asina Argiva, viii. 73.
Asini Armeniorum in navigiis Babylonem commeantium, i. 194. asini in Scythia nulli, iv. 28. 129. asinorum vocem et formam equi Scythici non ferunt, iv. 129. asini cornibus præditi ubi, iv. 191. asini nunquam bibentes ubi, iv. 192.
Asinarii cum matre Demarati concubitus falso sparsus, vi. 68. 69.
Asmach, quid, ii. 30.
Asonides navarchus, vii. 181.
Asopii pop. ix. 15.
Asopus amnis, iv. 108. vii. 200. ix. 15. 29.
Asopodorus, Timandri filius, ix. 69.
Aspathines e Persarum primoribus, iii. 70. in femore percussus a mago, iii. 78.
Aspathines, Prexaspis fil. vii. 97.
Asphaltus Babylonica, i. 179. asphaltus ubi e puteo hauritur, vi. 120.
Assa urbs, vii. 122.
Assesus, et Assesia Minerva, i. 19.
Assyria, ii. 17. iv. 39. ejus siccitas, i. 193. oppida habet magna et celeberr. i. 178.

Assyrii a Græcis dicti Syrii, vii. 63. quamdiu Asiæ superioris imperio potiti, i. 95. ab iis Medi deficiunt. ibid. eosque subigunt, i. 106. eorum bellum cum Phraorte, i. 102. cum Cyaxare, i. 103. eorum arma in exercitu Xerxis, vii. 62. eos aggreditur Cyrus, i. 177. *etc.*
Astacus Melanippi pater, v. 67.
Aster, Anchimolii pater, v. 63.
Astrabaci herois conditorium, vi. 69.
Astyages Medorum rex, i. 46. 73. 107. avus maternus Cyri, i. 74. 75. acerbe imperat Medis, i. 123. magos crucifigit, i. 128. a Cyro bello victus et captus. i. 75. 128. *etc.* Arienin uxorem ducit, i. 74. ejus somnia, i. 107. 108. gesta cum filia Mandane, ibid. Harpago filium comedendum proponit, i. 119. Astyagis et Cræsi affinitas unde, i. 73.
Asychis rex Ægyptiorum, ii. 136. res ab eo gestæ et pyramis ejus, ibid.
Asylum Herculis, ii. 113.
Atarbechis urbs, ii. 41.
Atarne urbs, vii. 42.
Atarnitis regio, vi. 28. 29.
Atarneus ager, i. 160. vii. 42. Mysiæ in dominio Chiorum, viii. 106.
Atarnes fluvius, iv. 49.
Atarnites Hermippus, vi. 4.
Athamas Æoli filius inito cum Inone consilio, necem Phrixo machinatur, vii. 197.
Athenades Trachinius, vii. 213.
Athenagoras, legatus Samius, ix. 90.
Athenæ, Ionicarum urbium sola quondam insignis, i. 143. laudatæ ab Homero, ii. 28. oppressæ tyrannide a Pisistrato, i. 59. 60. tyrannide liberatæ, v. 55. *etc.* 64. 65. captæ a Xerxe, viii. 151. iterum a Mardonio et incensæ, ix. 13. Athenarum arx occupata a Cleomene, v. 2. incensa a Persis, viii. 53.
Atheniensium origo vetustiss. vii. 162. eorum diversis temporibus diversæ appellationes, viii. 44. populus xxx. millium, v. 97. in Ionico genere præcellunt, i. 56. et Iones appellitari nolebant, i. 143. Ionibus auxiliantur adversus Persas, v. 97. Iones ab illis deseruntur, v. 103. inter Græcos sapientia primi, i. 60. eorum prudentia in bello Xerx. viii. 3. ix. 27. eorum virtus in prœlio, ix. 70. 101. laus fortitudinis ad Marathonem, vi. 112. 113. ix. 27. Atheniens. trecentorum virtus, ix. 21. Athen. Græciæ liberatores, et regis repulsores, vii. 139. nautici necessitate facti, vii. 144. eorum vires e navibus quantæ, viii. 61. Atheniensib. leges a Solone cond. i. 29. eorum uxores uxorem et liberos Lycidæ lapidibus obruerunt, post obrutum a suis maritis Lycidam, ix. 5. earum vestis mutatio, v. 87. Athen. uxores a Pelasgis captæ, vii. 138. Atheniensium prytaneum, i. 146. quando tribuum apud eos nomina fuerint immutata, v. 69. Atheniensium panegyries, vi. 111. nunquam solum mutarunt, i. 56. vii. 161. eorum cum Mitylenæis pugna, v. 94. reditus metallici ex Laureo, vii. 144. sub tyrannis infirmi, v. 68. 91. §. 7. Græcorum præstantiss. i. 56. periti in oppugnand. muris, ix. 70. Tegeatis præstantiores, viii. 27. 28. cum Æginetis gesta, v. 48. *etc.* vi. 49. *etc.* 87. vii. 145. in Atheniens. et Æginetarum præsidio mare contra Xerxem, vii. 203. Athenienses in pugna navali præstantiss. post Æginetas, viii. 93. Græcorum præstantiss. pugna navali ad Eubœam, viii. 17. eorum prœlium cum finitimis apud Eleusinem, i. 30. contra Peloponnenses egrediuntur, v. 74. *etc.* eorum contra Carystios bellum, ix. 105. Sestum obsident, ix. 114. urbem suam deserunt bello contra Xerxem, viii. 41. Sardis mittunt ad contrahendam cum Persis societatem, et Dario terram et aquam promittunt legati, v. 13. Sardes invadunt, vii. 1. 8. apud Darium insimulati, vi. 94. et contra eos expeditio, sumta, ibid. in Salaminem quomodo transierint, ix. 6. Atheniensium legatio Spartam missa, ix. 7.
Attica oppressa a Pisistrato, i. 59. Atticam quater ingressi Dores, v. 76. Atticæ magnam partem vastant Persæ, vi. 102. Attica multo magis ad austrum vergit quam Lemnus, vi. 139. Attica regio non equitabilis, ix. 13. Attica gens, Pelasgica, in Hellenes transiens, linguam Pelasgorum perdidit, i. 57. Atticus medimnus, i. 192. medimnus farinæ, *non adjecto vocab.* Atticus, vi. 57. Atticarum mulierum cædes, vi. 138.
Athos mons, vi. 44. et 95. vii. 21. ejus descriptio, vii. 22. circa Athon jactura classis Persicæ, vi. 44. et 95. vii. 21. effossus a Persarum copiis, vii. 21. *etc.* 122.
Athres fluvius, iv. 49.
Athribitana plaga, ii. 166.
Atlas fluvius, iv. 49.
Atlas mons, iv. 184. ejus descriptio, ib.
Atlantes homines innominati eorumque descriptio, iv. 184. unde dicti, ibid.
Atlanticum mare, i. 203.
Atossa, Cambysis soror et Smerdis, eadem Cambysis uxor, et magi, post Darii, iii. 68. 88. ejus ulcus in mamilla a Democede sanatum, iii. 133.

134. potentia ejus apud Darium, vii. 3.
Atramyttium urbs vii. 42.
Atridæ, vii. 20.
Attaginus Mardonium convivio excipit Thebis, ix. 15. eum sibi dedi volunt Græci victores, ix. 86. ipse profugit, ix. 88.
Attica, *vide post* Athenæ et Athenienses.
Atys Crœsi filius, adolescens eximius, i. 34. 35. ejus interitus, i. 43.
Atys, Lydorum rex, Manis filius, Lydi et Tyrrheni pater, i. 7. 94. vii. 74.
Auchatæ Scytharum genus, iv. 6.
Auras et Atlas fluvii ex Hæmi jugis fluentes. iv. 49.
Auri majorem partem quomodo Indi sibi comparent a formicis, iii. 102. 103. 104. 105. aurifodina Thasiorum, vi. 46. auri magna copia in septentrionalibus Europæ plagis, iii. 116. auri ramenta e Tmolo, i. 93. auri ramenta e quodam lacu ut virgines e limo extrahunt, iv. 195. auri immensa vis a Gyge Delphis dicata nominatur Gygadas, i. 14. ex auro et argento ubi primum percussi nummi. i. 94. auri creber usus, in armis et ornatu equorum apud Massagetas, i. 215. auro et argento constrati lecti, tentoriaque referta in exercitu Pers. Mardonii, ix. 80. auro oneratus Alcmæon, vi. 125. aurum sacrum Scytharum, iv. 7. auro merces ut commutant Carthaginienses cum Afris, iv. 196. aurum vili mercantur Æginetæ a servis Laced. ix. 80. auri thesaurismus regum Pers. iii. 96.
Aureus tripes apud Delphos, ix. 81. aurea phiala in balteo Herculis, iv. 10. aurei crateres et phialæ, et alia vasa potoria *etc.* in Persarum exercitu Mardonii, ix. 80. aurea pocula oblata sibi Cleomenes recusat accipere, iii. 148. aureum aratrum, jugum, securis, et phiala, cœlo delapsa in Scythiam, iv. 5. aureæ compedes Democedi donatæ, iii. 130. aureæ compedes apud Æthiopes, iii. 23. aurea metalla, ix. 75. aurea platanus ac vitis, vii. 27. aurosa arena, quæ a formicis egeritur, iii. 102.
Aures hominibus magis incredulæ quam oculi, i. 8. aures ignominiæ causa præcisæ, ii. 162. iii. 69. 118. aures sibi præcidit Zopyrus, iii. 154. in auribus animum habitare, vii. 39.
Auschisæ Afri, iv. 171.
Ausenses, iv. 180. aratores, iv. 191.
Auster pluviosissimus ventus, ii. 25. Psyllos contra se bellantes arena obruit, iv. 173.
Autesion Tisameni fil. iv. 147. vi. 52.
Autodicus Cleadis pater, ix. 85.
Automoli qui, ii. 30.
Autonous et Phylacus heroes, eorumque fana, viii. 39.
Auxesiæ et Damiæ simulacra, v. 82. 83.
Axius fluvius, vii. 123.
Axus Cretæ oppidum, iv. 154.
Azanes Artæi fil. Sogdorum dux, vii. 66.
Azen Laphanes, vi. 127.
Aziris, a Cyrenæis habitata, iv. 169.
Aziris insula, iv. 15.
Azotos, Syriæ urbs, diutissime inter omnes obsidionem sustinuit, ii. 157.

B

Babylon urbs celeberr. et validiss. Assyriæ, i. 178. ejus situs et magnitudo, ibid. ejus centum portæ, i. 179. ut extructa, i. 179. 180. 181. *etc.* ubi ejus descriptio. primo capta a Cyro, i. 191. ejus potentia, qua tertiam Asiæ partem æquat, i. 192. ejus principatus sive satrapia longe maxima, ibid. secundo capta a Dario post diuturnam obsidionem, iii. 158. ejus muri et portæ dejectæ, iii. 159. Babyloniorum leges, i. 196. 198. 199. eorum amictus et cultus, i. 195. eorum navigia, i. 194. sepulcra et luctus funebres, i. 198. cum mulieribus miscendi fœdus mos, i. 199. eorum tres tribus nullo alio nisi piscibus victitant, i. 200. a Babyloniis Græci quæ acceperint, ii. 109. eorum cura erga ægrotos, i. 197. eorum ablutio post coitum, i. 198. eorum fœdus cum Crœso initum, i. 77. eorum cum Cyro conflictus et fuga. i. 190. eorum rebellio sub Dario adque bellum apparatus, ii. 150. obsidentur diu, iii. 151. *etc.* mulieres strangulant fere omnes ne rem frumentariam obsessorum absumant, iii. 151. eorum tria millia patibulis affixa, iii. 159.
Babylonis reginæ duæ insignes, i. 184. 185.
Babylonicarum virginum auctio, i. 196.
Babylonicæ regionis feracitas, i. 193.
Babylonicum talentum quid valeat, iii. 89.
Bacchus, Ægypt. Osiris, ii. 42. ejus festum, sacra, phalli, i. 150. ii. 48. 49.
Bacchanalia Scythæ cur improbent, iv. 79.
Bacchantium vox, viii. 65.
Bacchica et Orphica, ii. 81. iv. 79.
Bacchiadæ apud Corinthios, v. 92.
Baccho dati chori, v. 67.
Bacidis oraculum, viii. 20. 77. 96.
Bactrii in Xerxis exercitu militantes, et eorum dux et armatura, vii. 64. eorum equites. ibid. 86.
Bactriana natio, i. 153. iii. 92.

Bacula Assyriorum, i. 195.
Badres Pasargades nauticis copiis dux contra Barcæos, iv. 167.
Badres Hystanis filius, Cabeleum et Milyarum dux, vii. 77.
Bagæus, Artontis filius, ad Orœtem interimendum delectus, iii. 128.
Bagæus Mardontis pater, vii. 80.
Bagasaces Artabani filius, dux Thracum, vii. 76.
Balteus Herculis, in extrema commissura habens phialam auream, iv. 10.
Barba prolixa nascens sacrificæ seu antistitæ Minervæ, res ominosa, i. 175. viii. 104. barbara gens minus dextra quam Græca, *vel potius*, minus dexteritatis habet, i. 60. barbaros potius quam Græcos in mortuum sævire decere, ix. 79. barbarorum vociferatio in pugna, ix. 59.
Barce oppid. iii. 91. ejus origo et conditores, iv. 160. obsessa a Persis, iv. 200.
Barcæi Cambysi se dedunt, iii. 13. interficiunt Arcesilaum, iv. 164. 167. circa eos et Persas acta, iv. 201. *etc.* subacti a Pheretima, Arcesilai matre, misere tractati, iv. 202. 203. ad Darium transportati, vicum Bactrianæ regionis incolunt cui quoque Barce nomen, iv. 204.
Bares dux nauticus Pers. Cyrenen vult diripi, cui obstat Amasis, iv. 203.
Baris navigii nomen ii. 96.
Basilides Herodoti cujusdam pater, viii. 132.
Bassaria feræ quædam, iv. 192.
Batrachomyomachia Homeri, ii. 24.
Battus Libyca lingua rex, iv. 155.
Battus rex, Polymnesti filius ex Phronima concubina, iv. 150. 155. ejus vitium linguæ, iv. 155. unde dictus sit Battus, iv. 155. quot annos regnavit, iv. 159.
Battus claudus, Arcesilai successor, iv. 161.
Battus tertius felix appellatus, iv. 159.
Battiadæ inter cæteros Barcæos cur non direpti, iv. 203.
Beatus ante obitum nemo appellandus, i. 32. beatus ex viventibus nemo, i. 86.
Beatorum insula, regio sic dicta, iii. 26.
Becos, panem Phryges vocant, eaque prima vox a pueris edita in loco solo educatus, ii. 2.
Bellariis multis utuntur Persæ, i. 133. e Bello et rapto vivere, pulcrum apud Thraces, v. 6.
Belus Nini pater, i. 7.
Belus Cephei pater, vii. 61.
Belides portæ Babylonis, iii. 155. 158.
Benemeriti de rege, Orosangæ Persis dicti, viii. 85. honoresque consequuntur, iii. 154.
Benemeriti seu benefici Spartiatarum, i. 76.
Bermius mons, viii. 138.
Bessi vaticinantes, vii. 111.
Bestiæ apud Ægyptios sacræ, ii. 65. *etc.*
Bias Prienæus, i. 27. ejus saluberrimum consilium Ionibus datum, i. 170.
Bias Melampodis frater, ix. 33.
Bibli olim de pellibus, v. 58.
Bisaltes, Apollophanis filius, Abydenus, vi. 26.
Bisaltia regio, vii. 115.
Bisaltarum regis eximium facinus in filios qui contra Græciam militarant, vii. 116.
Bisanthe urbs in Hellesponto, vii. 137.
Bistones pop. Thraciæ, vii. 110.
Bistonis lacus, vii. 109.
Bithyni a Crœso subacti, i. 28. Bithyni, Thraces in Asia dicti, vii. 75.
Bitonis et Cleobis historia et beatitudo, i. 31.
Bœbeis palus, vii. 129.
Bœotia, ii. 49. v. 57.
Bœoti ad Thermopylas, vii. 202. Œnoen et Hysias occupant, v. 74. Chalcidensibus auxiliantur contra Athen. v. 77. sed infeliciter, ibid. cum Medis universi sentientes, viii. 34. eorum equitatus quantopere juverit Mardonii milites fugientes, ix. 68.
Bœoticæ soleæ, i. 195.
Boges præfect. Eionis, vii. 113. Xerxi fidelissimus, vii. 107. in rogum se conjicit, ibid.
Bolbitinum ostium, ii. 17.
Bolissus, loci nomen, ii. 23. 24.
Bonis hominibus usu venit ut malos habeant servos, viii. 68.
Boreas Atheniensium gener, vii. 189. ab iis contra Xerxem invocatus, ibid. ejus uxor Orithyia, ibid. ejus delubrum, ibid.
Borysthenes fluvius, iv. 45. 47. ejus descriptio, iv. 53.
Borysthenitæ, iv. 18. 53. eorum emporium, iv. 17.
Boryes feræ ubi gignantur, iv. 192.
Boves mares Ægyptii immolant; feminæ Isidi sacræ sunt, ii. 38. 41. boves immolandos ut explorent Ægyptii, ii. 38. boum sepulturæ apud Ægyptios, ii. 41. bos lignea inaurata Mycerini filiæ sepulcrum, ii. 129. bos apud Cyrenæos etiam sacra propter Isidem, iv. 186. bobus ubi cornua non succrescant, iv. 29. boves præpostere pascentes, cornua inflexa anterius habentes, iv. 182. Boves feri prægrandibus cornibus circa Macedoniam, vii. 126.
Bosporus Cimmerius, iv. 12. et 100.
Bosporus Thracius a Dario ponte junc-

tus, iv. 83. 85. 86. *ubi et* ejus dimensio.
Bottiæi, populus, vii. 185. viii. 127.
Bottiæis regio, vii. 123. terminabatur per fluv. Lydiam et Haliacmona, vii. 127.
Branchidæ, ubi oraculum Apollinis, i. 92. 157. v. 36.
Brauron Atheniensium, iv. 145. vi. 138.
Briantica regio, ante Galaica, vii. 108.
Briges, qui postea dicti Phryges, vii. 73.
Brongus fl. iv. 49.
Brundusium urbs, iv. 99.
Bryas Darii et Artystonæ fil. vii. 72.
Brygi, Thraces, vi. 45. vii. 185.
Bubali, iv. 192.
Bubares Persa, Megabyzi filius, v. 21. vii. 21. viii. 136.
Bubastis urbs, ii. 59. 137. 156.
Bubastis Ægyptiace, Diana, ii. 137. 154. prope Pelusium, ii. 156.
Bubastiana plaga, ii. 166.
Bucolicum ostium Nili effossum, ii. 17.
Budii, Medorum gens, i. 101.
Budini populus, iv. 21. 108. eorum mores, *etc.* iv. 108.
Bulis Spartiata, Nicolai filius, vii. 134. offert se sponte ad Talthybii iram placandam, una cum Sperthie: et eorum acta, vii. 134. 135. 136. 137.
Bura Achæorum opp. i. 145.
Busæ, Medorum gens, i. 101.
Busiris urbs, ii 59. 61.
Busiritana plaga, ii. 165.
Butacides, v. 47.
Butus (*vel potius* Buto) urbs Ægypti, ubi oraculum Latonæ, ii. 59. 63. 155.
Bybassia, i. 174.
Byblus Ægyptiorum ejusque descriptio, ii. 92.
Byzantium ab Ionibus subactum, v. 103.
Byzantii ab Otane capti, v. 26.

C

Cabales gens Africæ, iv. 171.
Cabalii, populus, iii. 90.
Cabelees Meones, qui et Lasonii, cum Xerxe militantes, et eorum armatura et dux, vii. 77.
Cabirorum sacra, ii. 51. eorum templum Cambyses profanat, iii. 37.
Cadmus Agenoris, fil. iv. 147. v. 58. et 59. Semeles pater, ii. 45. Theram appellit, v. 147. venit in Bœotiam, ii. 49.
Cadmei, i. 146. Pelasgos ejiciunt, i. 56. Cadmei ab Argivis ejecti, v. 57. 61. in eos expeditio Atheniensium, ix. 27.
Cadmeæ litteræ, v. 59.
Cadmea quædam victoria Phocensibus obtigit, i. 166.
Cadmus Cous, Scythis filius, homo justitiæ amantiss. vii. 165. 164.
Cadytis, magna Syriæ urbs, ii. 159. iii. 5. a Neco rege occupata, ibid. urbs non minor quam Sardis, iii. 5.
Cænides Eëtion, v. 92. §. 2.
Caici campus Mysorum, vi. 28.
Caicus fluvius, vii. 42.
Calamisa, ix. 96.
Calamitas dimidiata est occidi ab digno, v. 111.
Calantiæ Indi, iii. 97. *vide* Calatiæ.
Calasiris vestis nomen, ii. 81.
Calasiries Ægyptii pugnatores, ii. 164. ix. 32. soli arti militari operam dant, ii. 166. 168. *ubi et alia.* Calasirium plagæ, ii. 166.
Calatiæ Indi parentibus vescuntur, iii. 38. *at cap.* 97. *vocantur* Calantiæ.
Calchas, vii. 91.
Calchedonia, iv. 85. Calchedonii, v. 26.
Calculorum ludus inventus a Lydis, i. 94.
Callatebus urbs, vii. 31.
Calliæ Phænippi filii odium in tyrannos, vi. 121. solus bona Pisistrati Athenis ejecti ausus emere, ibid. *ubi alia de eodem*, 122. filiabus nuptum dat ex Atheniensibus quem quæque deligat, iv. 122.
Callias Eleus Iamidarum unus, vaticinus, v. 44. 45.
Callias Hipponici filius, vii. 151.
Calliades summum Athenis magistratum gerit, viii. 51.
Callicrates ejusque virtus et moribundi dictum, ix. 72. ejus sepulcrum apud Lacedæmonios, ix. 85.
Callimachus Aphidnæus polemarchus, vi. 109. ejus virtus et interitus, vi. 114.
Callipidæ populus Scythiæ: iidem et Græcoscythæ, iv. 17.
Callipolitani pop. vii. 154.
Callista insula, iv. 147.
Calvi populi ab ipso natali, itidemque feminæ calvæ, iv. 23.
Calvi paucissimi apud Ægytios, et cur, iii. 12.
Calvitiem quid impediat, ibid.
Calumnia unde in aulis, iii. 80. ejus propria, vii. 10. §. 7.
Calydnii pop. vii. 99.
Calyndensium rex, et navis demersa, viii. 87.
Calyndici montes, i. 172.
Camarina quondam Syracusanorum, vii. 154. eversa a Gelone, vii. 156.
Cambyses, Cyri pater, i. 46. 107. 112. 207. vii. 11. ei in matrimonium tradita filia Astyagis, i. 107.
Cambyses rex Pers. Cyri et Cassandanæ Pharnaspe genitæ filius, i. 107. ii. 1. iii. 2. ejus genus sibi vendicant Ægyptii, iii. 2. regnum Cyri suscipit,

ii. 1. ejus in Ægyptios expeditio, ibid. et iii. 1. *etc.* quidque eum præcipue moverit ad hanc expeditionem, iii. 1. 2. 3. 4. Ægypto potitur, i. 181. iii. 7. *etc.* cum Arabum rege fœdus init, iii. 7. 9. ei dedunt se Afri, Cyrenæi ac Barcæi munera mittunt, iii. 13. triplex movet bellum, iii. 17. exploratores mittit ad Æthiopas, iii. 20. temeraria et infelix expeditio in Æthiopas, iii. 25. jubet Ammonios diripere et Jovis oraculum incendere, ibid. Cambysis insania, iii. 25. 29. 30. 33. 34. 38. Apim Deum vulnerat lethaliter, iii. 29. fratrem occidendum curat ex falso somnio, iii. 30. 61. sororem, eandemque uxorem, interficit, iii. 31. 32. morbo sacro laborat ab ipsis natalibus, iii. 33. ejus vinolentia, et inde scelera, iii. 34. 35. religionis derisor, iii. 37. ejus fatum, et imprecationes in se, iii. 64. 65. ejus interitus, iii. 66. cur Dominus a Persis adpelletur, iii. 89.

Cameli, i. 80. iii. 103. vii. 86. cameli Indorum, ibid. id animal non solent invadere leones, vii. 125. camelos timent equi, i. 80.

Camicus oppidum, ejusque obsessio, vii. 169. 170.

Caminus poëmation Homeri, ii. 32.

Camirus civitas, i. 144.

Campsa urbs, vii. 123.

Campus Mæandri, i. 161. Xanthius, i. 175.

Canæ mons, vii. 42.

Canales coriacei miræ longitudinis, iii. 9.

Canastræum promontorium, vii. 123.

Candaules Myrsi filius, Sardium tyrannus, i. 7. Myrsilus a Græcis cognominatus, ibid. uxorem suam conspici nudam a Gyge vult, i. 8. 9. 10. uxoris et Gygis consilio et dolo interimitur, i. 11. 12.

Candaules alius Damasithymi pater, vii. 98.

Canes custodes domus, ii. 22.

Canes Indici, i. 192.

Canobus, ii. 97.

Canobicum Nili ostium, iii. 17. 113. 179.

Caput nullam suturam habens, ix. 83. e capitibus inimicorum cæsorum potant Scythæ, iv. 65. capita animantium non degustant Ægyptii, ii. 39. capita Ægyptiorum cur firma, Persarum vero fragilia, iii. 12.

Capita quercus, locus sic dictus, aliter Tria capita, ix. 39.

Cappadociæ fertilitas, i. 73.

Cappadoces a Græcis Syri nominati, i. 72. v. 49. vii. 72. Cappadocibus bellum infert Crœsus, i. 73.

Capras Mendesii cur non mactent, ii. 42. 46.

Caprarii in honore apud Mendesios, ii. 46.

Capripedes homines, iv. 25.

Capreæ et bubali apud Afros, iv. 192.

Captivorum immolatio apud Scythas, iv. 62. et apud Tauros, iv. 103.

Car fratres habuit Lydum et Mysum, i. 171.

Caria, pars Ioniæ, i. 142. a Persis capitur, vi. 25.

Cares olim Leleges, eorumque status antiquus, i. 171. eorum tria inventa, ibid. aiunt se aborigines, ibid. a Crœso subacti, i. 28. subacti et ab Harpago, i. 174. quidam Ægyptum incolentes, ii. 61. 152. 154. iii. 11. eorum a Persis defectio et pugnæ, v. 117. 118. 119. 120. naves et armatura in Xerxis exercitu, vii. 93.

Caricarum mulierum factum contra maritos, i. 146.

Carica Vestis, v. 88.

Carine urbs, vii. 42.

Carius Jupiter, i. 171. v. 66.

Carcinitis urbs, iv. 55. 99.

Cardamyla Laconica, viii. 73.

Cardia urbs, vi. 33. vii. 58. ix. 115.

Carenus Euæneti pater, vii. 173.

Carnia festum, vii. 206.

Carpathium mare, iii. 45.

Carpis fluvius, iv. 49.

Carthaginiensium bellum cum Phocæensibus, i. 166. rex Amilcar, vii. 165. iis vult bellum inferre Cambyses sed omittit, iii. 17. 19. colunt imaginem Amilcaris, vii. 167.

Carystus opp. iv. 33. obsessa, vi. 99.

Carystii se dedunt Persis, ibid. pecuniam dant Themistocli exigenti, viii. 112. contra Athen. bellum gerunt, ix. 105. eorum ager vastatur. viii. 121.

Casambus, Aristocratis filius Atheniensibus traditus ab Æginetis, vi. 73.

Casia ubi et quomodo nascatur et metatur, iii. 110.

Casius mons. ii. 6. 158. iii. 5.

Casmena oppidum, vii. 155.

Caspatyrus urbs, iii. 102. iv. 44.

Caspii, iii. 92. 93. eorum armatura in exercitu Xerxis, vii. 67. eorum equites, vii. 86.

Caspium mare, i. 202. 203.

Cassandane Cyri uxor, mater Cambysis, ii. 1. iii. 2.

Cassiteros, *id est, stannum*, iii. 115.

Cassiterides insulæ, ibid.

Castalia loci nomen, viii. 39.

Casthanæa urbs, vii. 183. 188.

Castor et Pollux Tyndaridæ, ii. 43. excepti ab Euphorione domo, vi. 127.

Castores in quo lacu capiuntur, iv. 109.

eorum testiculi morbis matricis, auxiliantur, ibid.
Castra Tyriorum, locus sic dictus, ii. 112.
Castra, nomen loci Ionibus et Caribus ad habitandum in Ægypto dati, ii. 154.
Catadupa Ægypti, ii. 17.
Catarractes amnis Mæandro par, vii. 26.
Catiari et Traspies, Scytharum genus, iv. 6.
Cava Eubœæ, viii. 15.
Caucasus mons, i. 203. 204. iii. 97.
Caucones Pylii pop. i. 147. iv. 148.
Caunus ab Harpago capta, i. 176. ad Iones deficit, v. 103.
Caunii eorumque genus et mores, i. 172.
Caustrobius Aristeæ pater, iv. 13.
Caystrius fl. v. 100.
Cebreniorum origo, ii. 20.
Cecrops rex, viii. 44. unde Cecropidæ dicti Athenienses, ibid.
Ceiorum cœnaculum Delphis, iv. 35.
Celænæ, ubi Mæandri fontes, vii. 26.
Celees socius Doriei, v. 46.
Celtæ populus, i. 33. omnium extremi in Europa ad solis occasum, iv. 49.
Centum appellatæ insulæ, i. 151.
Ceos prope Athenas, viii. 76.
Cephenes olim, qui Persæ, vii. 61. Cepheus Andromedæ pater, vii. 61. 150.
Cepheus Beli fil. vii. 61.
Cephissus Thwæ pater, vii. 178.
Cephissus amnis, viii. 33.
Ceramicus sinus, i. 174.
Cercasorum urbs, ii. 15. 17. 97.
Cercopes Homeri, ii. 24.
Cercopωn sedes, vii. 216.
Ceres, Ægyptiace Isis, ii. 156. cum Cerere alea ludit Rhampsinitis rex, ii. 122. Ceres et Bacchus inferorum principes, ii. 123. Cereris matris templum in Scythia, iv. 53. Cereris Eleusiniæ templum, ix. 62. 97. 101. et lucus, ix. 65. Amphictyonidis templum, vii. 200. Achæiæ templum et orgia, v. 161. Cereris legiferæ sacra Thesmophoria, vi. 16. Cereris et Proserpinæ solemnia, viii. 65.
Cervi in Africa nulli, iv. 192.
Chalcedonii cæci a Megabazo dicti, ib. ab Otane capti, v. 26.
Chalcedonii in ulteriore litore Byzantii, vi. 33. vetustiores Byzantiis, iv. 144.
Chalcidenses oram Atticam populantur, v. 74. vastantur ab Atheniensibus, v. 77. Olynthum obtinent, viii. 27. illis opem ferunt Milesii, v. 99.
Chalcidicum genus, vii. 185. viii. 127.
Chaldæi, vii. 63. Chaldæi inter Assyrios, ibid. Chaldæi sacerdotes Jovis Dei, i. 181. 183.
Chalestra urbs, vii. 123.
Chalybes a Crœso subacti, i. 28.
Champsæ crocodili dicti, ii. 69.
Charadra oppidum, viii. 33.
Charaxus, vir Mitylenæus, Sapphus frater, ii. 135. iv. 135.
Charileus Mæandrii frater, iii. 145.
Charillus Eunomi filius, viii. 131.
Charopinus Aristagoræ frater, v. 99.
Chemmis insula, ii. 156.
Chemmis oppidum grande Thebaicæ præfecturæ, ii. 91. Chemmitæ, ibid. Chemmitana plaga, ii. 165.
Cheops, rex Ægypti, Rhampsiniti successor, ii. 124. ejus gesta, pyramides, ii. 124. 125. 126.
Chephrenis regis Ægypti tyrannis, et pyramis, ii. 127. 128.
Cherasmis Persa, vii. 78.
Chersis Gorgi pater, vii. 98.
Chersis Onesili pater, v. 104.
Chersonesi urbes subactæ et eversæ a Phœnicibus, vi. 33. Chersonesi tyrannus Miltiades, vi. 34. Chersonesus quæ est in Hellesponto, vii. 33. Atheniens. ditionis fuit, vi. 140. Chersonesus, aspera, iv. 99.
Chersonesitæ portas Sesti Atheniensibus aperiunt, ix. 118.
Chersonesitarum primores in vincula conjecti a Miltiade, et quo astu capti, vi. 39.
Chilei viri Tegeatæ consilium, ix. 9.
Chilo vir Spartæ sapientiss. vii. 235. ejus consilium Hippocrati datum, i. 59. Demarmeni filius, vi. 65.
Chius Ionum civitas, i. 142. ii. 178. a Persis capta, vi. 31.
Chii soli Milesiis contra Lydos opem ferunt, i. 18. Chiorum tyrannus Strattis, viii. 132. Minerva Poliuchos, i. 160. eorum lingua, i. 142. ut Atarneum obtinuerint, i. 160. eorum clades, vi. 15. 16. 26. et prodigia quæ præcesserunt, vi. 27.
Choaspes fluvius ad Susa, i. 188. v. 49. 52. ejus aquam solam rex potat, i. 188.
Chœnix mensura, vi. 57.
Chœreatæ *(q. d. porcales)* tribus Sicyonia, v. 68.
Chœreæ nomen loci in Eubœa, vi. 101.
Chœrus Micythi pater, vii. 170.
Chorasmii populus, iii. 93. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 66.
Chori muliebres lascivi, v. 83.
Chori tragici, v. 67.
Chorus centum adolescentum ex Chio missus Delphos, vi. 27.
Chromius Argivus, i. 82.
Chutri, lavacri genus, vii. 176.
Cicones gens Thraciæ, vii. 59. 108. 110.
Cii sive Cæi insulares, viii. 1.
Cilices, ii. 28. 72. v. 49. 52. eorum armatura, vii. 91. eorum tributum iii. 90.

Cilicia, ii. 17. 54. Ciliciæ præfectura, ix. 107.
Cilissæ naves. viii. 14.
Cilix Agenoris filius, a quo dicti Cilices, vii. 91.
Cilla, Æolum civitas, i. 149.
Cimmerii, i. 6. 15. 16. 105. iv. 1. 11. 12.
Cimmerius Bosporus, iv. 12. 28. 100. Cimmeria portoria, iv. 12. 45. Cimmerii muri, iv. 12.
Cimon Miltiadis pater, vi. 34. 39.
Cimon, Miltiadis filius, vii. 107. mulctam patri impositam exsolvit, vi. 136.
Cimon Stesagoræ pater, vi. 38.
Cineas rex Thessal. v. 65.
Cinnamomum ubi gignatur, et quomodo colligatur, iii. 111.
Cinyps fluvius, iv. 175. v. 42.
Cinyps tellus Africæ fertilis, fluvio cognominis, iv. 198.
Cion Mysiæ, v. 122.
Cippus finium index, vii. 30.
Circumcisio Ægyptiorum, ii. 56. et aliorum quorundam populorum, ii. 104.
Cissii in exercitu Xerxis militantes, vii. 62. eorum dux et armatura, ibid. eorum equitatus, vii. 86. eorum tributum, iii. 91.
Cissia terra, v. 49. 52. Cissiæ portæ Babylonis, iii. 155. 158.
Cithæronis radices, ix. 19. 25. exitus, ix. 38.
Cius fluvius, iv. 49.
Claves Cypri, promontorium dictum, v. 108.
Clazomenæ Ionum civitas, i. 142. ii. 178. hæc invaditur ab Alyatte, qui cladem accipit, i. 16. capitur ab Artapherne et Otane, v. 123. eorum thesaurus, i. 51.
Cleades Autodici filius, ix. 85.
Cleanax Argivus, ii. 1. 2.
Cleander vates, Phigalensis, vi. 83.
Cleander et Euclidis Hippocratis filii, vii. 155.
Cleander Pantarei f. Gelæ tyrannus, vii. 154.
Cleobis et Bitonis historia et beatitudo, i. 31.
Cleodæus Hylli filius, vi. 52. vii. 204. viii. 131.
Cleombrotus et Leonides gemini, v. 41. 1. viii. 71. Anaxandridæ filius, ibid. et ix. 10. pater Pausaniæ. iv. 81.
Cleomenes Anaxandridæ filius, v. 41. 64. vii. 148. inops mentis, v. 42. Spartæ rex creatus, non propter fortitudinem sed propter genus, v. 39. auro corrumpi non potest a Mæandrio, ideoque virorum justiss. audit, iii. 148. discordia inter illum et Demaratum, vi. 51. 61. 73. 74. Clisthenem Athenis ejicit, v. 70. 72. ejus cum Aristagora acta, v. 49. 50. 51. inter Cleomenem et Argivos acta, vi. 76. 77. 78. 79. 80. proficiscitur contra Pisistratidas, v. 64. Achæum se esse ait, non Dorem, v. 72. profugit Sparta et Arcadas solicitat contra Spartanos, vi. 74. adversus Athenienses bellum gerit, v. 74. 75. ad insaniam redactus, v. 75. 84. ejus interitus, v. 48.
Cleonæ urbs, vii. 22.
Clinias Alcibiadis filius Atheniensium præstantissimus in classe contra Xerxem, viii. 17.
Clisthenes, Sicyonis tyrannus, vi. 126. ejus odium in Adrastum, v. 67. circa Clisthenem et filiam Agaristam ac procos acta, vi. 126. 127. *etc.*
Clisthenes Alcmæonides Atheniensis Sicyonii Clisthenis nepos, v. 66. 67. vi. 131. ejus et Isagoræ factiones, v. 66. 69. 70.
Clytiades Tisamenus, ix. 33.
Cnidus civitas, 144. ii. 178.
Cnidii Lacedæmoniorum coloni, i. 174. eorum cum Tarentinis amicitia, iii. 138. suam ditionem in insulæ formam perfodiendo tentant redigere, i. 174. et isthmum perfodere volentes quomodo impediti, ibid. Harpago se dedunt, i. 174. Cyrenæorum quosd. servant, iv. 164.
Cnœthus pater Nicodromi, vi. 88.
Cobon Aristophanti filius, vi. 66.
Codrus Atheniensium rex, v. 65, 76.
Codrus Melanthi f. i. 147.
Codrus Nelei pater, ix. 97.
Cœla, via quædam, vi. 105.
Cœla Chii, vi. 26. Eubœæ, viii. 13.
Cœnyrorum et Ænyrorum locus prope quem metalla Thasia, vi. 47.
Coës Mitylenæus Erxandri filius, iv. 97. v. 11. Mitylenes tyrannidem a Dario accepit, v. 11. captus ab Iatragora, v. 37. a Mitylenæis lapidibus interfectus, v. 38.
Coitus in templis, ii. 64.
Colæus, Samiæ navis gubernator, iv. 152.
Colaxais Targitai filius, iv. 5. ab eo oriundi Scythæ, iv. 6. triplex filiis constituit regnum, iv. 7.
Colchi, i. 104. progenies Ægyptia, ii. 104. iii. 97. iv. 40. eorum armatura et dux in Xerxis exercitu, vii. 79. Colchicum linum Sardonicum dictum, ii. 105.
Colias ora Atticæ, viii. 96.
Colophon Smyrnæ conditur, i. 164.
Colophon Ionum civitas, i. 142. ii. 8. vi. capta a Gyge, i. 14.
Colophonii soli cur ex Ionibus ab Apaturiis festis arcentur, i. 147.
Colophoniorum profugi, Smyrnam occupant, i. 150.

Colossæ, oppidum Phrygiæ, vii. 30.
Colossi, ii. 130. 143. 153. 175. 176. Colossi apud Ægyptios cujusque pontificis, ii. 143.
Columbæ Dodonææ nigræ, ii. 55.
Columbas albas cur expellant Persæ, i. 138.
Columnæ albæ in Caria, v. 118.
Columnæ instar palmarum, ii. 160.
Comam Lacedæmonii ex quo alant et Argivi non, i. 82. comam ut Babylonii gerant, i. 195. pectentes Lacedæmonii, vii. 208. comam ut alant et tondeant Macæ, iv. 175. comam quomodo gestent Maxyes, iv. 191.
Combrea urbs, vii. 123.
Comedunt in viis Ægyptii, ventrem domi exonerant, ii. 35.
Compsatus fluvius, vii. 109.
Conchylia in montibus Ægypti, ii. 12.
Coniæus Thess. v. 63.
Conos pini fructus, ii. 20.
Consilio bono felix eventus, vii. 157.
Consuetudines avitæ placent genti cuique, iii. 38.
Consultant Persæ inter pocula, et quidem de rebus etiam maxime seriis, sed ab iisdem sobriis confirmari oportet consilia quæ tum capta fuerint, i. 133. consultare bene maximum est lucrum, vii. 10. §. 4.
Contadesdus fluvius, iv. 90.
Convitia irritant iram, vii. 160.
Copais palus, viii. 135.
Corcyra a Corinthiis condita, iii. 49. ei imperitat Periander, iii. 52.
Corcyræi, iii. 48. 49. eorum cum Corinthiis perpetua discordia, iii. 49. interficiunt Periandri filium, iii. 53. in bello Xerxiano astute neutrarum partium, vii. 168.
Coressus in agro Ephesio, v. 100.
Corinthiorum tyranni Eetion et Periander filius, v. 92. Corinthii cccc adversus Persam missi, vii. 200. Corinthii minime contemtui habent opifices, ii. 167. Corinthiorum thesaurus, i. 14. 50. iv. 162. eorum et Samiorum simultates, iii. 48. eorum cum Corcyræis discordia, iii. 49. Corinthii Peloponnenses contra Athenienses deserunt, v. 75. Corinthii naves nummo vendunt Atheniensibus, dono dare lege prohibiti, vi. 89. eorum fuga socios deserentium in bello Persico, viii. 94. eorund. virtus, ix. 102. Corinthiæ mulieres universæ exutæ a Periandro et cur, v. 92. Corinthia vestis cui simillima est Doris, v. 87.
Corinthus felix, iii. 52.
Cornua pecoribus ubi mature aut sero nascuntur, iv. 29.
Corobius purpurarius, iv. 151.
Corona oleagina Olympiorum præmium, viii. 26.
Coronæi Thebanorum vicini, v. 79.
Corsica vel Cyrnus, i. 165.
Corycium antrum, viii. 36.
Corydalus Anticyrensis, vii. 214.
Corys Arabiæ flumen, iii. 9.
Cos civitas, i. 144.
Cos insula Tyrannos passa, vii. 164.
Cotys Asiæ pater, iv. 45.
Cranapes Mitrobatis filius, una cum patre ab Oræte cæsus, iii. 126.
Cranai dicti Athenienses, viii. 44.
Crastis, et Crastia Minerva, v. 45.
Crater, qui Crœso portabatur, interceptus et cælatura ejus, i. 70. iii. 47. crater in ostio Ponti, a Pausania dedicatus, iv. 81. crater Argolicus, iv. 152. crateres Lesbii, iv. 61.
Crathis Ægarum fluvius perennis, a quo et Italicus ille vocatus est, i. 145.
Cratines Anaxilai pater, vii. 165.
Cratinus Aminoclis pater, vii. 190.
Cremni, emporium paludis Mæotidis, iv. 20.
Creston urbs. i. 57.
Crestonæi, v. 3. vii. 127.
Crestoniatæ, i. 57.
Crestonicus ager, vii. 124.
Crestonicæ terræ rex, viii. 116.
Creta universa a barbaris habitata, i. 173.
Cretenses cur auxilium non tulerint Græcis contra Persam, vii. 167. 170. 171. *ubi alia* de eorum migratione et fortuna.
Crex avis, ii. 76.
Crinippus Terilli pater, vii. 165.
Crisæus campus, viii. 32.
Cristas galeis imponere primi ostenderunt Cares, i. 171.
Critala in Cappadocia, vii. 26.
Critheis Melanopi filia, ii. 1. furtivo concubitu prægnans, ii. 2. parit Homerum, ii. 3. nubit Phemio, ii. 4. ejus mors. ii. 5.
Crithon Ithagenis pater, ii. 1.
Critobuli filia, Amasis uxor, ii. 181.
Critobulus Toronæus, viii. 127.
Crius Polycriti filius, vi. 50. circa eum et Cleomenem acta, ibid. Atheniensibus traditus ab Æginetis, vi. 73.
Crius Æginetæ, Polycriti pater, viii. 92.
Crobyzi Thraces, iv. 49.
Crocodili descriptio, ii. 68. 69. 70. crocodili sacri, ii. 69. 148. eorum sepulcra, ii. 148. crocodili Africæ, iv. 192.
Crocodilorum urbs, ii. 148.
Crœsus rex Lydorum ejusque genus, i. 6. 7. 92. Ephesios invadit, i. 26. bonus vir, et religiosus, ac deorum cultor, i. 87. cum Astyage affinitas, i. 73. primus Græcos ad tributum

pendendum adigit, i. 6. 27. Iones et Æoles subigit, ibid. cum Ionibus insulanis hospitium contrahit, i. 27. per eum aucta Lydorum potentia, i. 28. 29. ejus cum Solone colloquium, i. 30. 31. 32. 33. eum deorum indignatio excipit, i. 34. Gygis tritavi crimen luit, i. 91. ejus somnium, i. 33. ejus luctus super filio interfecto, i. 44. Cyrum invasurus oraculum consulit varie, i. 46. 47. *etc.* donaria et hostiæ ab eo consecrata et jugulatæ, i. 50. 51. 52. v. 36. potentiss. Græcorum amicitiam petit, i. 16. 69. crater, viii. 124. ejus expeditio contra Cyrum, i. 71. 73. Halyn fl. trajicit, i. 75. Pteriam expugnat, i. 76. pugna cum Cyro, ibid. Sardis redit, i. 77. vincitur a Cyro et obsiditur, i. 81. in observantia et amore a Cyro habetur, qui ejus consiliis utitur, i. 88. 89. 90. 155. 156. 207. Pythio mittit compedes, i. 90. 91. alia ejus in Græcia donaria, i. 92. fratrem Pantaleontem interficit, ibid. Cambysem desipientem admonet, et vix mortem effugit, iii. 36. alia sententia Cambysi adprobata, iii. 34. ejus munificentia in Alcmæonem, vi. 125. liberat Miltiadem, vi. 37. Sardibus captis et ipse capitur, et vivus ad Cyrum perducitur, i. 86. rogo impositus ab Apolline invocato servatur, immissa pluvia, i. 86. 87.

Crœsi filius mutus, quando vocem rupit, i. 85. templi Delphici locupletator, viii. 35.

Crophi mons, ii. 28.

Crossæa regio, vii. 123.

Crotoniatæ, genere Achæi, viii. 47. eorum cum Sybaritis bellum, v. 44. 45.

Crotonienses, *vel potius* Crotoniatæ medici dicti primi, secundi Cyrenæi, iii. 131.

Cubiti regii mensura, i. 178. cubitus Ægyptius Samio par, ii. 168.

Cubiti mensura, ii. 149.

Culicum vis ingens apud Ægyptios palustres et contra eos ab Ægyptiis excogitata, ii. 95.

Cunctatio utilis, vii. 10. Cuniculi hostiles ære deprehensi, iv. 20.

Cupere multa malum est, vii. 18.

Cuphagoras Epizeli pater, vi. 117.

Curium urbs Cypri, v. 113.

Curienses, Argivorum coloni, ibid.

Curotropho sacra Sami fiunt a feminis, ii. 50.

Currus bellici, v. 113.

Currus sacer Jovis in Xerxis exercitu, vii. 55. quomodo amissus, viii. 115.

Cyaneæ insulæ, errabundæ a Græcis existimatæ, iv. 85.

Cyaxares, Phraortis filius, Deiocis nepos, Medorum rex, i. 73. 103. ejus res gestæ, i. 103. 104. *etc.* in ira peracerbus, i. 73. ejus interitus et anni regni, i. 107.

Cybeles templum, Sardibus concrematum, v. 102.

Cyberniscus Lycius, vii. 98.

Cyclades insulæ, v. 30.

Cydippa, Anaxilai uxor, Terilli filia, vii. 165.

Cydonia in Creta condita a Samiis, iii. 44. 59.

Cydrara oppidum, vii. 30.

Cyllestes, panes Ægypt. ii. 77.

Cyllyrii Syracusanorum quondam servi, dominos ejiciunt, vii. 155.

Cylon Atheniensis tyrannidis affectatæ compertus, v. 71.

Cyma civitas Æoliæ, i. 149. v. 123. vii. 194. ii. 1. 2. vocata et Phriconis, i. 149. ii. 38. ejus origo, ii. 1. 2. capitur a Persis, v. 123.

Cymæi hiberna classis Xerxeæ, viii. 130. oraculum consulunt de reddendo Pactya, i. 157. 158. 159. Pactyam in Chium deportant, i. 165. tyrannum suum vivum dimittunt, v. 38. spernunt inepte Homerum, ii. 12. 13. 14. 15.

Cymæus Aristagoras, iv. 138.

Cynægirus, Euphorionis filius, navem adversariam prehensans, manu truncatur, vi. 114.

Cyneas Philagri pater, vi. 101.

Cynetæ Celtarum accolæ in ultimis Europæ occidentalis plagis, iv. 49.

Cynesii populus, ii. 33.

Cyniscus appellatus Zeuxidamus, vi. 71.

Cyno, sive Spaco, Mitradatis, bubulci Astyagis, uxor, i. 110. quomodo Cyrum servaverit, i. 112. 113. Cyno, semper in ore Cyri, i. 122.

Cynocephali populi, iv. 191. in Cynosarge Herculis templum, vi. 116.

Cynosyra, v. 63. viii. 76.

Cynurii, soli putantur Iones, Dores effecti, viii. 73.

Cypria carmina, Homeri non sunt, ii. 118.

Cyprus primum ab Amasi capta et tributaria facta, ii. 182. Persis tributaria, iii. 91. Cypriorum lex, i. 199. Cyprii se dedunt Cambysi, iii. 19. eorum bella et defectiones a Persis, v. 104. 105. 106. *etc.* in servitutem redacti, v. 116. eorum armatura, vii. 90. gentes variæ unde sint?, ibid.

Cypria vox, Sigynas, v. 9.

Cypri claves, promontorium, v. 108.

Cypsela quid sit, v. 92. §. 5.

Cypselus, Eetionis filius, i. 114. v. 92. Cypselidæ, Corinthi, vi. 128. unde nomen hoc ei impositum, v. 92. §. 5.

Corinthiorum tyrannus, ut eos tractarit, v. 92.
Cypselus Miltiadis pater, vi. 35.
Cyraunis insula, iv. 195. lacus in ea picifer, ibid.
Cyrene circumflua, iv. 164. Cyrenen, quam non diripuerant quum esset occasio, frustra adoriuntur postea Persæ, iv. 203. Cyrenaicæ regionis plagæ tres miræ fecunditatis, iv. 199.
Cyrenæi, iv. 154. 155. 159. 169. *etc.* Cambysi se dedunt, iii. 13. eorum et Ægyptiorum conflictus, iii. 161. iv. 159. agros Libyum vastant, iv. 159. cladem a Libybus accipiunt, iv. 160. eorum amicitia cum Samiis, iv. 152. oraculum consulunt, iv. 161. Cyrenæi medici, secundi sunt: ut Crotoniatæ, primi, iii. 131. Cyreneæ feminæ bovem superstitiose observant, iv. 186. apud Cyrnum civitas a Phocæensibus condita nomine Alalia, i. 165. Cyrnus Carystiæ, ix. 105. Cyrnus heros, i. 167.
Cyrnii, vii. 165.
Cyrus pater Cambysis Cyri patris, i. 111.
Cyrus Persa, i. 120. vii. 11. ejus parentes, avus, *etc.* i. 75. 91. 107. 108. *(ubi et* ejus nativitas) i. 111. mulus oraculo, (i. 55.) dictus, quia Semimedus et Semipersa. i. 91. Harpago traditus interimendus, et quomodo servatus, i. 109. 110. *etc.* educatur ab uxore bubulci, i. 113. cur a cane educatus dicatur, i. 122. bubulci filius cognominatus, i. 114. regalis indoles ut enituit in pureo, ibid. ut a materno avo Astyage agnitus fuerit, i. 116. pervenit ad suos veros parentes, i. 122. Cyrus *laudatur*, iii. 89. *ubi dicitur* pater suis appellatus. *Item*, iii. 160. *ubi dicitur de eo*, cui comparari *(vel potius*, cui se comparare) nullus unquam Persarum dignum se *(vel* rem se dignam,) existimavit. *Videtur autem hæc fuisse illorum opinio ob ea præsertim quæ dicuntur de* ejus genitura, ob quam se existimabat majus quiddam homine esse, i. 204. et de ejus felicitate *ibidem*. *Sic vero et*, i. 126. divina quadam sorte genitum se *dicit*.
Cyrus *quæ prudenter dixerit, cum alibi, tum*, ix. *ult.* Cyri *prudentia* in alienandis animis Persarum a Medis, i. 125. 126. 127. *et in eo quod commentus est*, ut Persas ad rebellandum induceret i. 125. *et tamen stulte* Gyndi amni minatur, i. 189. omnem Asiam adeptus, i. 130. ejus cum Crœso prœlium, i. 76. *etc.* ut se adversus Crœsum gesserit, *in iisdem usque* 91. ut se gesserit contra rebellantes Lydos, i. 154. *etc.* ejus apologus ad Ionas, i. 141. Smerdi mago aures amputat, iii. 69. bellum adversus Labynitem, et Babylonios, quorum urbem capit, i. 188. 189. 190. 191. bellum contra Tomyrin, Massagetarum reginam, i. 205. 206. *etc.* in quo occumbit i. 214. *ubi narrantur et quæ acta circa mortui caput.*
Cythera insula Argivorum ditionis, i. 82. Templum habet Veneris Cœlestis ex Ascalone, i. 105. eam conducibilius Lacedæmoniis obrui quam extare, vii. 235.
Cythnii, gens, vii. 90. viii. 46.
Cytissorus, Phrixo genitus, vii. 197. ejus posterorum calamitas, ibid.
Cyzicum, urbs Propontidis, vi. 33.
Cyziceni Œbari Persæ se dedunt, ibid. Cyzicenorum festum in honorem Matris deum, iv. 76.

D

Dadicæ populus, iii. 91. eorum in Xerxis exercitu dux et armatura, vii. 66.
Dædalum vestigat Minos, vii. 170.
Dai, Persarum genus, i. 125. pecuarii, ibid.
Damas Samyris fil. vi. 127.
Damasithymus Candaulis filius, dux in classe Xerxis, vii. 98. Damasithymus, Calyndensium rex, viii. 87. demersus ab Artemisia, ibid.
Damas Sirites, vi. 127.
Damiæ et Auxesiæ simulacra, v. 82. 83.
Danaë, Acrisii filia, Persei mater, i. 91. vi. 135. vii. 60. 150.
Danaus et Lynceus Chemmitæ, ii. 91.
Danaus Archandri socer, ii. 98.
Danai filiæ Thesmophoria in Ægyptum afferunt, ii. 171. templum Minervæ quod Lindi est, extruxerunt filios Ægypti fugientes, ii. 182.
Danai et Xuthi in Peloponnesum adventus, vii. 94.
Daphnæ Pelusiæ, ii. 30. 107.
Daphnis Abydenus, iv. 138.
Dardanus urbs, v. 117. contermina Abydo, vii. 43.
Dardanci, i. 189.
Daritæ populus, iii. 92.
Darius rex, Hystaspis filius, i. 183. 210. ii. 110. iii. 70. vi. 98. vii. 1. 11. e conjuratis in magos fuit unus, iii. 70. Darius idem sonat quod ἐρξίης, id est, *coërcitor*, vi. 98. ejus uxores, iii. 88. Darii liberi, iii. 12. vii. 2. 64. 68. 69. 72. 78. 97. 224. viii. 89. ix. 107. de Darii futuro regno Cyri visio, i. 209. 210. qua arte ad adipiscendum regnum usus, iii. 85. 86. 87. eum Persæ aiunt fuisse *κάπηλον (id est, insti-*

torem) quoniam omnia quæstui habebat, iii. 89. Darii reditus et auri thesaurus, iii. 95. 96. statua ejus equestris, iii. 88. pecuniarum spe frustratus sepulcro Nitocridis aperto, i. 187. unde Græciæ infensior redditus, vii. 1. ejus expeditio in Scythas, iv. 1. 85. 86. *etc. Alia ejus facta præ aliis memoratu digna vide*, ii. 110. iii. 88. iv. 44. 88. 135. v. 11. 12. vii. 194. *item quædam ejus dicta* iii. 160. iv. 143. v. 105. ejus cum Idanthyrso colloquium per quendam equitem, iv. 126. 127. ejus oratio pro monarchia, iii. 82. oratio ejusdem ad primores Persarum de Oræte interficiendo, iii. 127. oratio ad Iones de ponte ad Istrum custodiendo, iv. 98. Darius quondam Cambysis satelles, iii. 139. bene de se meritos remunerat, iii. 140. v. 11. luxato pede a Democede sanatur, et acta cum eo, iii. 129. 130. 131. *etc.* Babylonem obsidet, capit, et diruit portas murosque, iii. 150. 151. 152. *etc.* Indos subegit, iii. 44. ejus crudele factum, iv. 84. a Macedonibus poscit terram et aquam, v. 17. et a Græcis, vi. 48. vii. 133 ejus moneta ex auro puriss. iv. 166. ejus legati a Græcis in barathrum et puteum projiciuntur, vii. 133. ejus obitus, vii. 4.

Darius Xerxis filius Artayntam ducit, ix. 108.

Dascylus Gygis pater, i. 8.

Dascylium, urbs, iii. 120. 126. vi. 33.

Datis Medus contra Athenas missus a Dario, vi. 94. revocat Delios metu fugientes ipsum, vi. 97. visionem in somnis videt, vi. 118. ejus filii, vii. 88.

Datus opp. ix. 75.

Dauliorum oppidum incensum, viii. 35.

Daurises Darii gener, v. 116. adversus Cariam tendit, 121. interitus, ibid.

Decelea, ix. 15. 73.

Decelus, ix. 73.

Decelensium circa Helenæ investigationem acta, ix. 73. eorum in Sparta vectigalium immunitas et dignitas præsidendi, ibid.

Decelensis populus, ibid.

Decima redemtionis captivorum conscripta, v. 77.

Decimæ pecuniarum ex prædis, vii. 27.

Decimum quemque sorte comedunt inter se Cambysis milites fame adacti, iii. 25.

Deioces Phraortis fil. i. 16. 37. 96. vir sapiens et juris dicundi peritus, i. 96. ad tyrannidem Medorum quo commento pervenit, i. 97. 98. rex Medorum declaratus, i. 98. ab eo regnum obtinente acta, et quomodo severitatem in exercenda justitia exercuerit, i. 98. 99. 100. 101. ejus mors et ann i regni, i. 102.

Deiphonus Euenii filius Apolloniata, ix. 92.

Delphi, i. 51. ad eos missa donaria a Gyge, i. 14. a Crœso, i. 50. 51. 52. apud Delphos primus quis munera posuerit, i. 14. in numerum Delphorum adscribi volenti jus perpetuum datum cuilibet de Lydis, i. 54. Delphi oraculum pro se et Græcia consulunt, vii. 178. extreme formidantes Xerxem, urbem deserunt, viii. 37. barbaros a deo suo male affectos cædunt, viii. 38. Delphicum oraculum, *infinitis locis*. Delphicum templum sua sponte conflagravit, i. 50. ii. 180. aliud Amphictyones trecentis talentis construendum locarunt, ii. 180. et quinam conduxere, v. 62.

Delta Ægyptiorum, ii. 13. 15. 16. 17. 18. 19. 179. solum Delta Ægyptum esse aiunt Iones non recte, ii. 15.

Delubrum Jovis Carii, i. 171. Jovis Olympii, ii. 7. Cereris, iv. 53. Bacchi, iv. 87. Amphiarai, viii. 134. Laii et Œdipodis, iv. 149. in fano Latonæ admirabilissimum, ex uno factum lapide, ii. 155. delubra primi statuere Ægyptii, ii. 4. delubra a Persis incensa, iv. 96. viii. 144.

Delus insula. iv. 33. 34. 35. expiata a Pisistrato, i. 64.

Delos tremit antea inconcussa, vi. 98.

Deliorum fuga ob Persas, vi. 97. revocati a Persis et nihil passi, ibid.

Delium Thebanorum, vi. 118.

Demaratus Aristonis filius, rex Spartæ, v. 75. vi. 50. 63. *etc.* de ejus genere et procreatione varia circumferuntur, vi. 63. *etc.* 69. matrem sciscitatur, qui verus ipsius parens, vi. 68. Demarati, *id est; a populo votis petiti*, unde nomen impositum, vi. 63. Cleomenem deserit in expeditione, v. 75. ejus cum Cleomene simultates et odium, vii. 51. 63. 64. *etc.* fuga ad Persas, vi. 70. vii. 3. ejus elogium, vi. 70. ejus colloquia de rebus Græcorum cum Xerxe, vii. 101. 102. 103. 104. 209. 234. 235. 236. ejus ingeniosa per pugillares clam nunciandi ratio, vii. 239.

Demarmenus, v. 41. vi. 65.

Democedes, Calliphontis filius, medicus, quantus vir, ejus fortuna, et in quanto honore habitus a Dario, iii. 124. 129. 130. 131. 132. quo astu e Persia in patriam rediit, iii. 132. 133. 134. *etc.*

Democratiam laudat Otanes, iii. 80. vi. 43. improbant Megabyzus et Darius, iii. 81. 82. ejus incommoda, iii. 81.

eam constituit in Græcia Mardonius, vi. 43.
Democritus, vir illustris, et Naxiorum trierarchus, vii. 46.
Demonax a Mantineis, Cyrenæis missus reip. constituendæ, iv. 161.
Demonous Penthyli pater, vii. 195.
Demophilus Diadromæ filius, vii. 222.
Dens Hippiæ tussi excussus evanescit: et quid hac re portentum, vi. 107.
Dentes ex uno osse universi, tam molares quam ceteri, in quadam maxilla, ix. 83.
De deposito nihil aliud cogitandum quam ut repetenti reddatur, quidque acciderit cuidam depositum neganti, vi. 86.
Derusiæi, Persarum genus, i. 125.
Dersæi Thraciæ populus, vii. 110.
Descriptio temporis nunquam finiendi, v. 92.
Detractio res deterr. vii. 10. §. 7.
Deucalion rex, i. 56.
Deus eminentissima gaudet deprimere, vii. 10. §. 5. deum tentare, idem quod prave facere, vi. 86. §. 3. deus quod fieri vult, nemo effugiat, ix. 16. invidens vitæ humanæ spatio, vii. 46. præsignificat ingentia mala orbi aut regioni ventura, vi. 27. Deus Græcorum, i. 90. de illo impia cogitatio Apriæ, ii. 169. Deos nemo latet in sceleribus, viii. 106.
Deorum νέμεσις καὶ φθόνος, i. 34. iii. 40. vii. 10. §. 5. viii. 106. *et* 109. invidiam excitant acres vindictæ, iv. *ult.* viii. 106. deus ab Ægyptiis verberatur quidam, ii. 152. deorum ira in nepotes etiam extenditur, vii. 137. duodecim deorum cognomina ab Ægyptiis Græci sunt mutuati, ii. 4. sacra peragunt illis Athenienses, vi. 108. omnia fere deorum nomina ex Ægypto in Græciam pervenerunt, ii. 50.
Dii Arabum, iii. 8. Libyum, iv. 188. Scytharum, iv. 59. Thracum, v. 7. Græci, v. 49. regales, v. 106. χθόνιοι, iv. 35. deos externos exigunt Caunii, i. 172.
Diactorides pater Eurydames uxoris Leutychidis, vi. 71.
Diactorides Cranonius, unus e procis Agaristæ, vi. 127.
Diadromes Demophili pater, vii. 222.
Diana Osiris seu Dionysi filia, ii. 156. eam Cereris filiam unde fecerit Æschylus, ibid. Bubastis ab Ægyptiis dicta, ibid. *et* 137. Templum Buto, ii. 155. Dianæ festum in Ægypto, ii. 137. aliud apud Brauronem, vi. 138. Dianæ templum maxime memorabile apud Bubastin, ii. 137. 138. Dianæ templum Sami, iii. 48. ad Trachinem, vii. 176. Diana regia, iv. 33. Dianæ Orthosiæ ara, iv. 87. Dianæ oraculum, ii. 83. Dianæ urbem suam donant Ephesii obsessi, i. 26. templum in Artemisio, vii. 176.
Dicæa urbs, vii. 109.
Dicæus, Theocydis filius, exul, apud Medos illustris, viii. 65. quædam sibi visa portenta narrat, Demaratum testem citans, viii. 65.
Dictys, animal, iv. 192.
Dictynnæ delubrum et a quibus structum, iii. 59.
Dienecis Spartani virtus ad Thermopylas, vii. 226. ejus dictum, ibid.
Dies, repente nox factus, i. 47. 103. vii. 37. certo die non egrediuntur Lacedæmonii ad bellum, vi. 106. diei natalis observatio apud Ægyptios, ii. 42. diei in horas distributio a quibus facta, ii. 4. iter, iv. 101. dies varii vitæ hominum, i. 32.
Dindymene mater, i. 82.
Diomenes Gelonis pater, vii. 145.
Dinomedis ἀριστεῖα, ii. 116.
Dion urbs, vii. 22.
Dionysiophanes Ephesius, ix. 84.
Dionysius Phocæensis, classis Ionum dux ejusque ad Iones oratio, vi. 11. res ab eo gestæ, ibid. *et seq.* post cladem Ionum quo devenerit, vi. 17.
Dionysus, Apollinis et Dianæ pater, ii. 156. e Semele Cadmi filia a Græcis putatur genitus, ii. 145. educatus in regione cinnamomifera, iii. 111. ab Jove insutus in femore, ii. 146. e deorum novissimis apud Græcos, non et apud Ægyptios, ii. 145. Ægyptiace Osiris dictus, ii. 144. Dionysi festum, iii. 97. Dionysi trieterica, iv. 108. Dionysus et Urania ab Arabibus invocantur in fœdere ineundo, iii. 8. Arabibus Urotal dictus, ibid.
Dioscuri, vi. 127. eorum nomen Ægyptiis ignotum, ii. 50.
Dipæensium prœlium, ix. 34.
Dipodes, murium genus, iv. 192.
Diræ in capita, ii. 39.
Dithyrambus Harmatidæ filius, vii. 227.
Dithyramborum auctor quis fuerit, i. 23.
Divinatio Ægyptiorum, ii. 83. Nasamonum, iv. 172. Scytharum, iv. 67. divina præferenda humanis, v. 63. divinum quid videatur Herodoto, vii. 137.
Divinitatis solers prudentia erga homines, iii. 108.
Doberes pop. Pæoniæ, v. 16. vii. 113.
Dodona, ii. 52. 58. Dodonæum oraculum, i. 46. ii. 52. 55. Dodonæorum antistites, ii. 55. Dodonæi, iv. 33. Dodonææ columbæ, ii. 55. 57.

Dolia argentea Delphos a Crœso missa, i. 51.
Dolonci Thraces, vi. 34. ab Absinthiis bello vexati, ibid. oraculum consulunt, ibid. Miltiadem regem creant, vi. 35. 36.
Dolopes, vii. 132. 185.
Domus subterraneæ Æthiopum, iii. 97. domos non possident Indi nonnulli, iii. 100.
Domestica mala Psammeniti majora quam ut ea deflere possit, ii. 14.
Domicilia subterranea pyramidis, ii. 148. domicilia et micis salis, iv. 185. domicilia e virgultis, et versatilia, e lentiscis suspensa, iv. 190.
Dona ad Æthiopes explorandi gratia missa, ii. 20. dona Amasis Delphis data, ii. 180. dona Græcorum Ægyptum incolentium ad templum Delph. instaurandum, ii. 180. dona Democedi medico ab rege et uxoribus data, iii. 130. dona quantum apud milites possint, viii. 4. 5. dona ei qui primus muros Sardium ascenderit pollicetur Cyrus, i. 84.
Donaria Alyattis Delphos missa, i. 25. donaria Crœsi varia, i. 92. donaria divis data a Crœso ex bonis adversarii, i. 92. donaria Delphos a Crœso missa et rursus alia, i. 51. 52. donaria Delphos a Gyge missa, i. 14. donarium Midæ Delphos missum, regia sella, i. 14. donaria in templo Delphico, viii. 35. donarium Lacedæmoniorum, i. 51. donaria Amasis, ii. 182. donaria regis Pheronis, ii. 111. donaria Rhodopis Delphos missa, ii. 135. donarium Arionis apud Tænarum, i. 25. donaria e præda Persica, ix. 86.
Dores, i. 144. 146. Dores a Crœso subacti, i. 6. 28. eorum migratio crebra, i. 56. Dores et Iones ex insulis egredientes in continenti sedes ponunt, i. 171. eorum prima expeditio adversus Asiam, iii. 56. Dores in classe Xerxis militantes, vii. 93. Dores in Atticam quater profecti, v. 76.
Doriensis Pentapolin incolentes, i. 144. Doriensium principes ex Ægypto oriundi, vi. 53. Doriensium civitates multæ et insignes, viii. 75. Doriensium sacra, i. 144.
Dorica gens unde cognominata, i. 56. Doricæ tribus mutantur, v. 68.
Doris regio incursata a Medis Thessalorum consilio et odio, viii. 31. Doris vestis, v. 87.
Dorieus Euryanactis pater, ix. 10.
Dorieus Anaxandridæ filius ex prima uxore, v. 41. inter æquales excellit, v. 42. nolens sibi a fratre imperari, coloniam alio ducit, v. 42. ejusque fortuna, v. 42. 43. 44. 45. 46. ejus mors, v. 45. 46. vii. 158. 205.
Doriscus, v. 98. vii. 25. 106. Doriscus, Thraciæ litus et campus ingens, et castellum Darii, vii. 59.
Dorus Hellenis filius, i. 56.
Doryssus Leobotæ fil. vii. 204.
Dotus Megasidræ fil. Paphlagonum et Matienorum Dux, vii. 72.
Dromos Achilleus, iv. 55.
Dropici, Persarum genus, i. 125.
Drymus oppidum, viii. 33.
Dryopis regio, i. 56. viii. 31. Dryopes pop. i. 146. Dryopum civitates, viii. 73.
Dyma Achæorum, i. 145.
Dymanatæ tribus Sicyonia, v. 68.
Dyras amnis, vii. 198.
Dysorum mons, v. 17.
Dysenteria in Xerxis exercitu, viii. 115.

E

Ebenum ubi nascatur, iii. 114.
Ecbatana, v. Agbatana.
Echecrates Eetionis pater, v. 92.
Echemus Aëropi filius, ix. 26. Hyllum in monomachia interfecit, ibid.
Echestratis Agis filius, vii. 204.
Echidori fl. aqua copias Xerxis deficit, vii. 127. ejus origo, vii. 124.
Echinades insulæ, ii. 10.
Echidna, iii. 108.
Echines murium genus sic dictum, iv. 192.
Eclipsis solis, vii. 37.
Edoni pop. v. 11. *et* 124. vii. 110. 114. ix. 74.
Eetion Echecratis filius ejusque genus, v. 92. ei datum oraculum, ibid.
Egestani, v. 46.
Eion urbs super Strymonem, vii. 25. 113. viii. 118.
Elatea urbs, viii. 33.
Elbo insula, ii. 140.
Electrum unde venire feratur, iii. 115.
Eleonius civis, v. 43.
Elephantes supra modum grandes in Africa, iv. 191.
Elephantina urbs Ægypti, ii. 9. 17. 28. 29. 30. 31. 69. 175.
Elæus Chersonesi, vi. 140. vii. 21. 33. ix. 116. Elæusii Xanthippum orant de ultione Protesilai sumenda, ix. 119.
Eleus Onomastus Agæi filius, unus e procis Agaristæ, vi. 127. Eleus quidam vates, iii. 132.
Eleusis, viii. 65. apud Eleusinem Atheniensium prœlium, i. 30. Eleusinem Cleomenes cum Peloponnensibus invadit, v. 74. 75. 76. ibi fanum dea-

rum, vi. 75. Eleusine sepulti Argivi, ix. 27.
Eleusiniæ Cereris templum, ix. 57. 101.
Elis, Ætolorum colonia, viii. 73.
Eleorum agonothetæ, vi. 127. Eleorum justissimum ac maximum certamen, ii. 160. quod tamen arguunt, Ægyptii, ibid. Elei Minyarum oppida delevere, iv. 148. Elei venientes post prœlium suos duces exilio cur mulctarint, ix. 77. in Eleo agro muli cur nequeant gigni, iv. 50.
Elorus flumen, vii. 154.
Enagees, *id est piaculares*, i. 61. v. 71.
Enarees, divinationem a Venere habentes, i. 105. iv. 67.
Enchelees, v. 61.
Eneti, qui sunt ex Illyriis et eorum lex, i. 196. Eneti, in Adria, v. 9.
Enienses, vii. 132. 185. 198.
Enipeus fluvius Thessaliæ, vii. 129.
Enneacrunos, vi. 137.
Enneaodoi, vii. 114.
Eordi populi, vii. 185.
Epaphus, qui et Apis, ii. 153. iii. 27. 28.
Epaphi boves mares, ii. 38.
Ephesus, civitas Ionum, i. 42. ii. 10. *et* 158. ex Epheso ad Sardis iter, v. 54. Ephesinum templum, ii. 148. Ephesii obsessi a Crœso urbem suam donant Dianæ, i. 26. Ephesii soli ex Ionibus ab Apaturiis festis arcentur, et cur, i. 147.
Ephori Spartæ, ix. 6.
Epialtes Eurydemi filius, vii. 213. Thermopylarum proditor, vii. 213. 214. *etc.* ejus fuga et interitus, vii. 213.
Epicichlides Homeri, ii. 24.
Epicydes Glauci pater, vi. 86.
Epidaurus, insula, antea Œnone dicta, viii. 46. Epidaurus expugnata, iii, 52. Epidauri tyrannus Procles, iii. 50. Epidaurii, i. 146. Epidaurii oraculum consulunt, quum eorum tellus nihil produceret, v. 82. Epidauriis oleas permittunt Athenienses, et inter eos pacta et acta, v. 82. 83. 84. iis Æginetæ antea parentes, ab iis desciscunt, et clades inferunt, v. 83.
Epigoni Homeri, si modo ejus sunt, iv. 32.
Epigramma vatis Megistiæ, vii. 228. Mandroclis Samii, iv. 88. epigrammata Spartiatarum, qui occubuere ad Thermopylas, vii. 228. tripodum literis Cadmeis incisa, v. 59. 60. 61. Ἐπισκύθισον, id est, *Age Scytham*: hoc est, intemperantius bibe, vi. 84.
Epistrophus Amphimnesti pater, vi. 127.
Epium oppidum, iv. 148.
Epizelus Cuphagoræ filius, vi. 117. cæcus in acie quomodo factus, ibid.
Epulæ in festis, i. 31.
Equa leporem enixa, vii. 57. equæ tres Olympiacas victorias adeptæ, ubi sepultæ, vi. 103. equæ Thessaliæ optimæ, vii. 196. equis pisces pro pabulo ubi, v. 16. equi colubros vorant, i. 78. equi sacri candidi in Cyri exercitu, i. 189. equi sacri in exercitu Xerxis, vii. 55. equi fluviales Ægyptiis sacri, eorum natura, et descriptio, ii. 71. equos præcipue immolant Scythæ, iv. 61. equi ubi Soli immolantur, i. 216. equus camelum reformidat et ideo contra equos cameli instructi, i. 80. vii. 87. apud Persas habebant nomina, iii. 88. equorum regiorum fœtura, i. 192. equos quadrijugos jungere Græci ab Afris didicere, iv. 189. equos ad venatum in ventrem cubare edoctos ducunt Iyrcæ, iv. 22. equi Sigynnarum quales, v. 9. equi satrapæ Babylonii, i. 192. equi Indorum, iii. 106. equi silvestres candidi, iv. 52. equorum jubæ pro cristis, vii. 70. equi vim hyemis ferunt in Scythia, quam nec muli nec asini, iv. 28. equi quinquaginta strangulantur ad sepulcra regum Scytharum, iv. 72. equi Nisæi, iii. 106. vii. 40. equi albi triceni a Cilicibus Dario pendi soliti, iii. 90. equi hinnitu Darius quomodo regnum nactus, iii. 85. 86. 87. equus Masistii ipsum excutit, ix. 22. equo crura cum genibus abscissa, quod dominum straverat, vii. 88. equus Artybii in armatum erigi doctus, v. 111.
Equisonem regis Scythæ cum rege defuncto sepeliunt, iv. 71. equisonis et equi virtute Darius ad regnum promotus, iii. 85. 86. 87.
Equitatus Xerxis quantus, vii. 84. *etc.*
Equitare docent liberos statim a quinto anno Persæ, i. 136.
Equites Spartæ, vii. 124.
Erasinus fluvius, vi. 76. Cleomenis de eo dictum, ibid.
Erechtheus rex Atheniensium, viii. 44. Orithyiæ pater, vii. 189. ab Homero laudatus, ii. 28. ei apud Athen. sacra afferunt Epidaurii, v. 82. ejus templum in arce Atheniensium, viii. 55.
Eresione Homeri, ii. 53. contra Eretriam et Athenienses, duces Persarum missi, v. 94. Eretriensium et Persarum acris pugna, vi. 101. Eretria et Eretrienses a Persis subacti, vi. 101. Eretriensium naves Milesiis auxiliantur, ut gratiam reddant, v. 99. Eretrienses Iones, viii. 46. Eretrienses Susa abducti clementer a Dario tractati, vii. 119.
Eridanus fluvius fabula Herodoto, iii. 115.
Erinnyes Laii et Œdipi, iv. 149.

Erinnyum delubrum, iv. 149.
Erochus urbs, viii. 33.
Error parit damna, vii. 10. §. 6.
Erxander, Cois pater, iv. 97. v. 37.
Erycis regio, Heraclidarum, v. 43.
Erycina regio, v. 45.
Erythia insula, iv. 8.
Ἐρυθρὴ βῶλος urbs sic dicta, *id est*, *rubra gleba*, ii. 111.
Erythræ, i. 142.
Erythræorum cum Chiis bellum, i. 18.
Erythræ Bœot. ix. 15. *et* 19. Erythræi et Chii eandem sermonis proprietatem servant, i. 142.
Erythræa urbs aspera et montosa, ii. 18.
Eryxo, Arcesilai vidua mariti interemptorem necat, iv. 160.
Etearchus rex Axi, iv. 154. alius Ammoniorum rex, ii. 32.
Eteocles Laodamantis pater, v. 61.
Etesias non esse causam augmenti Nili, ii. 20.
Euænetus Careni filius, vii. 173.
Euagoras Laco, vi. 105.
Eualcides Eretriensium dux, vir illustris, v. 102.
Eubœa insula, magna ac beata, Cypro non inferior, v. 31. ad eam prœlium Græcorum cum Persis gestum, viii. 4, *etc.*
Eubœenses ut tractati a Gelone, vii. 156. Eubœensibus datum oraculum, quod male spernunt, viii. 20.
Euboicum talentum, iii. 89.
Euboicæ minæ, ibid.
Eubœæ cava, viii. 15.
Euclides et Cleander Hippocratis filii, vii. 155.
Euergetæ regis Persici, viii. 85.
Euenius Delphoni haruspicis pater, ix. 92. sacrarum solis ovium custos, ix. 93. excæcatus misere, et ultio ob id de Apolloniatis sumpta, ibid. cæcus divinationem obtinet, ix. 94.
Euelthon Salaminis rex, iv. 162. v. 104. ab eo thuribulum dedicatum Delphis, ibid. circa eum et Pheretimam acta, ibid.
Euesperidæ bonum solum incolentes, iv. 171.
Eumelus Admeti fil. ii. 2.
Eumenes Anagyrasius Atheniensis præstantissimus in pugna navali, viii. 93.
Eunomus Polydectis filius, viii. 131.
Eunuchi apud Persas pretiosiores quam servi non castrati, viii. 105.
Eupalinus, Naustrophi filius, architectus, iii. 60.
Euphorbus Alcimachi, proditor Eretriæ, vi. 101.
Euphorion, Æschyli poëtæ pater, ii. 156.
Euphorion Cynægiri pater, vi. 114.
Euphorion Laphanis pater, qui Castorem et Pollucem in domum suam recepit et in omnes homines fuit hospitalis, vi. 127.
Euphrates flumen, i. 180. v. 52. tortuosus a Nitocri redditus, i. 185.
Euripus, v. 77. vii. 173. viii. 15.
Europa Cretensibus rapta, i. 2. Europæ filii Sarpedon et Minos, i. 173. Europa Tyria an nomen Europæ dederit, iv. 45.
Europa longitudine Asiam et Africam, non et latitudine, assequitur, iv. 42. 45. Europæ commoditates, vii. 5. Europæ nomen unde impositum, iv. 45. Europæ extrema ignota, iii. 115. 116.
Euryanax Doriei filius, collega Pausaniæ, ix. 10. 53. 55.
Eurybates quinquertio, vi. 92. ejus clades et interitus, ibid. ix. 74.
Eurybiades, Euryclidæ filius, dux classis Græcorum, viii. 2. in Eurybiade consilii inopia, viii. 74. Eurybiadæ laus, viii. 124.
Euryclides, viii. 2.
Eurycrates Polydori filius, vii. 204.
Eurycratides Anaxandri filius, vii. 204.
Eurydame Leutychidis uxor, vi. 71. ejus genus, ibid.
Eurydemus Epialtæ pater, vii. 213.
Euryleon cum Dorieo coloniæ deductor, unus superstes e bello, v. 46. Selinusiorum tyrannus, ibid. ejus interitus, ibid.
Eurymachus Leontiadis pater, vii. 205.
Eurymachus Leontiadis filius interemptus, vii. 233.
Euryphon Proclis filius, viii. 131.
Eurypylus frater Thoracis Larissæi, ix. 58.
Eurysthenes, Aristodemi filius, vii. 204.
Eurysthenis familia honoratior, vi. 51.
Eurysthenes et Procles gemini, Spartæ reges, iv. 147. vi. 52. oraculum super eis consultum, ibid. eorum dissensio per omnem vitam, ibid. circa eos et Theram avunculum pro regno acta, iv. 147.
Eurystheus, ix. 26. 27. genus ejus nolunt labefieri Lacedæmonii, v. 40.
Eurytus et Aristodemus ob extremam lippitudinem e castris a Leonide remittuntur, vii. 229. Euryti virtus et interitus, ibid.
Euthynus Hermolyci pater, ix. 105.
Eutychides Sophanis pater, ix. 73.
Euxinum mare, i. 6. 72.
Euxini ponti nationes, iv. 47.
Exampæus locus inter Borysthenem et Hypanin, iv. 52. *et* 81.
Exercitu donari apud Persas, eximium, ix. 109.
Exitus rerum inspiciendus, i. 32. cum initio non est manifestus, vii. 51.
Experiendo fiunt omnia, vii. 9.

Expiandi modus idem fere apud Lydos qui apud Græcos, i. 35. expiatio Adrasti fratricidæ, ibid. expiatio Deli, i. 64.

F

Fabas nec serunt Ægyptii nec edunt, ii. 37.
Fabæ in sortitionibus, vi. 109.
ad Famem marcendam quid Lydi excogitaverint, i. 94. fames immanis in castris Cambysis, ii. 25. fames in Xerxis exercitu, in reditu, viii. 115. fames obsessorum Sesti, ix. 118. familia quadrigam alens, vi. 35.
Fanum Jovis Thebani, i. 182. Jovis Beli, i. 181. Jovis sub fago conditum, ii. 56. Protei, ii. 112. Veneris Uraniæ vetustissimum, i. 105. Apollinis, viii. 135. Pallenidis Minervæ, i. 62. Æaci, v. 89. Phylaci, viii. 39. Autonoi, ibid. Androcratis herois, ix. 25. fanum Græcum maximum et celeberrimum in Ægypto, ii. 178.
Fato sortem destinatam deo quoque fugere impossibile, i. 91. fati necessitas, i. 91. iii. 43. 65. v. 92.
Fax Vulcani, viii. 98.
Felis amantissima fœtuum, ii. 66. Ægyptiorum circa hoc animal superstitio, ibid. felium sepulturæ, ii. 67.
Felicitas humana in eodem tenore non perstat, i. 5. felicitas Polycratis insidiosa, iii. 40. *etc.*
Ferrum ad perniciem hominum, i. 68.
Ferri compactionem solus omnium excogitavit Glaucus Chius, i. 25.
Festa ad imitationem instituta, iii. 48.
Festi celebratio, i. 191.
Festinatio parit errores, vii. 10. §. 6.
Festum Cyzicenorum, matri deorum, iv. 76. festum Ægyptiorum abrogatum a Cambyse, iii. 29. festa Ægyptiorum, Dianæ, Isidis, Minervæ, Solis, Latonæ, Martis, ii. 59. festum Minervæ, iv. 180. festum Dionysi, ii. 48. iii. 97. festum Theophania, i. 51. festum Persarum, μαγοφόνια dictum, iii. 79. festa Apaturia, i. 47. festi nomen, Accensio lucernarum, ii. 62.
Fidei dandæ modus apud Nasamones, iv. 172. fides Arabum firmissima, iii. 8.
Filios regum benigne tractant Persæ, iii. 15.
Fibularum in veste ab feminis periculum, v. 87.
Ficus non habebant Persæ, i. 71.
Finitimos Medi et Persæ colunt, i. 134.
Flamma e pectore simulacri effulget, vi. 82.
Fluvios inter omnia religiose colunt Persæ, i. 138. fluviorum Scythiæ nomina, Ister, Tyres, Hypanis, Borysthenis, Panticapes, Hypacyris, Gerrhus, Tanais, iv. 47. fluviorum Thraciæ nomina, Tearus, Contadesdus, Agrianes, Hebrus, iv. 90. Thessaliæ fl. præcipui hi quinque, Peneus, Apidanus, Onochonus, Enipeus, Pamisus, vii. 29. Penei *autem fit mentio et cap. proxime præced.* Araxes qualis et quantus, i. 202. Asopus, ix. 15. 30. Achelous, ii. 10. Axius, vii. 25. Corys in Arabia, iii. 9. Cinyps, iv. 175. Crathis, i. 145. Caicus, vii. 21. Contadesdus, iv. 90. Choaspes, v. 49. Gerrhus, iv. 19. Gyndes, v. 52. Halys, i. 72. Hypanis, iv. 47. Is, i. 179. Melas, vii. 58. Phasis, ii. 103. iv. 38. Parthenius, ii. 104. Pirus ingens fluvius, i. 145. Panticapes, iv. 54. Sperchius, vii. 198. 228. Thermodon, ii. 104. ix. 27. Tigris, i. 189. Tanais, iv. 20. Tyres, iv. 11. 51. Triton, iv. 191.
Fluvii quorum aqua exercitui Xerxis defecerit, vii. 42. 108. 196. *fit autem mentio hujus defectionis, etc.* 21. *et* 187.
Fœdus affinitate firmatum, i. 74. fœderis ineundi ratio apud Scythas, iv. 70. apud Arabes, iii. 8. fœdus a Babyloniis cum Cræso initum, i. 74. fœdus Crœsi cum Amasi Ægyptiorum rege, ibid. Polycratis cum Amasi rege, iii. 39. fœdus perfidum Persarum cum Barcæis, iv. 201.
Fœmina exuta tunica verecundiam pariter exuit, i. 8. fœminæ Ægyptiæ humeris bajulant, viri capitibus onera imponunt, ii. 35. fœminæ apud Ægyptios negociantur, ibid. fœminæ Zauecum currus aurigantur in bellum, iv. 193. fœminas Atheniensium a Braurone prædati Pelasgi, iv. 145. vi. 138. fœminæ ex Asia raptæ, i. 23. 4. fœminarum Barcæarum mamillæ circa muros appensæ, v. 302. fœminæ a Babyloniis strangulatæ ne frumentum absumerent, iii. 150. earum quinquaginta millia Babyloniis a Dario suppeditata, ut succresceret soboles, iii. 159. fœminæ colo et similibus rebus donandæ, non exercitu, iv. 162. fœminas adducere, Persarum convivantium mos. v. 18. fœminæ virili virtute, viii. 88. fœminæ agrestes, iv. 19. fœmina virgo, quæ erat semivipera, iv. 9. fœmineus morbus fani Veneris spoliatoribus immissus, i. 105.
Fodiendi ratio ut terra effossa non prodeat, ii. 150.

Fons Thestes, iv. 159. fons Apollinis, i. 118. fons Solis, iv. 181. fons Gargaphie, ix. 25. fontes Mæandri, vii. 26. fons, in quo qui loti sunt, efficiuntur perinde atque oleo inuncti, violam olentes, iii. 23. fons quidam amarissimus, iv. 52. 81. fontes novem aquarum. *vide* Novem fontes.

Formicæ Indicæ ubi nascantur canum magnitudine, earumque descriptio, iii. 102. *etc. ubi* ut illis Indi aurum suffurentur.

Fortunam bonam in vita et in morte experiri difficile est, iii. 43. fortuna consilium aliquando superat, vii. 10. §. 4. fortunati iidem semper non sunt, i. 207.

Forum nullum est Persis, i. 153. fora Græcorum, ibid.

Fratrem præ marito et liberis uxor Intaphernis salvum cupit, et sui desiderii rationem reddit. iii. 119.

Frigoris vis apud Cimmerium Bosporum, iv. 28.

Fructus quarundam arborum, qui jactus in ignem odore suo circumstantes inebriat, i. 202.

Fulgura et tonitrua sive, πρηστῆρες, in Xerxis exercitum ingruunt, et complures occidunt, vii. 42.

Fulmen in ædes Scylæ reges delapsum, iv. 79. fulmina grandes arbores aut ædificia percutiunt, vii. 10. fulmina in barbaros Delphis e cœlo demissa, viii. 37.

Furens homo, iii. 38.

Fures pecuniæ Sardanapali, ii. 150. fures regiarum Rhampsiniti pecuniarum et eorum solertia, ii. 121.

Fustuaria pugna apud Ægyptios in sacris, ii. 73.

G

Gades, iv. 8.

Gæson locus, ix. 97.

Galaica regio, ætate Herodoti Briantia, vii. 108.

Galea Corinthia, iv. 180.

Galepsus, Græca urbs, vii. 122.

Gamori Syracusani, vii. 155.

Gandarii pop. iii. 91. eorum armatura et dux in Xerxis exercitu, vii. 66.

Garamantes pop. et eorum mores, iv. 174. *et* 183.

Gargaphie fons, ix. 25. 48.

Gauanes Temeno oriundus, viii. 137.

Γεσελήζις, dæmon, iv. 94.

Gela a Lindiis condita, vii. 153. ejus tyrannus Hippocrates, vi. 23. Gela Hieroni a Gelone fratre demandata, vii. 156.

Geleon, Ionis fil. v. 66.

Gelo Siciliæ tyrannus, ejusque potentia, et opes, vii. 145. 153. 157. 158. quomodo creverit et ad regnum pervenerit, vii. 153. 154. 155. *etc.* circa eum et legatos Græcorum acta, vii. 153. 154. *etc.* ejus res gestæ, vii. 155. 156. 158.

Gelonus Herculis filius, iv. 10.

Gelonus Budinorum urbs, iv. 108.

Geloni quondam Græci, ibid. eorum mores, iv. 109.

Gelu maximum ubi, iv. 28.

Genitura Indorum qualis, iii. 101. per Generationes computatio, ii. 142.

Geometria unde ad Græcos venerit, ii. 109.

Gephryæi unde oriundi, v. 57. Athenas commigrant, et cur, v. 57. 62. ubi templa seorsum ab eis extructa, *etc.* v. 62.

Geræstus, ix. 105.

Gergis Arizi filius imperator in Xerxis exercitu, vii. 82.

Gergithæ, vii. 43. e priscis Teucris, v. 122.

Germanii, Persarum genus, i. 125.

Gerra Persarum, ix. 60. 61. 98. Gerrhus locus, iv. 53.

Gerrhus fluvius, iv. 19. 47. ejus descriptio, iv. 56.

Geryonis vaccæ, iv. 8.

Getæ immortales a Dario subacti, iv. 93. qui dein exercitum Darii sequuntur, iv. 96. eorum dæmon Zamolxis, iv. 94.

Gigonus urbs, vii. 123.

Giligammæ, populus Afer et ejus descriptio, iv. 169.

Gillus Tarentinus exul, redimit Persas et ad Darium reportat, iii. 138. Darius eum frustra per Cnidios reducere Tarentum conatur, ibid.

Gindanes populus, iv. 176. uxorem eorum fimbriæ pelliceæ in vestimentis, ibid.

Glaucon Leagri pater, ix. 75.

Glaucus Chius, i. 25. solus omnium compactionis ferri excogitator, ibid.

Glaucus Chius caprarius, ii. 21. 22. 23.

Glaucus Epicydis fil. vi. 86. §. 1. ejus laus, ibid. depositum suscipit ab hospite Milesio, ibid. id postea suscepisse negat, vi. 86. §. 2. Pythiam consulit an jurejurando pecuniam intervertat, vi. 86. §. 3. ejus genus funditus interit, vi. 86. §. 4.

Glaucus Hippolochi fil. i. 147.

Glisantem et Tanagram Thermodon interfluit, ix. 43.

Gnurus Lyci filius, Anacharsidis pater, iv. 76.

Gnomonis inventores Babylonii, ii. 109.

Gobryas e magi occisoribus, iii. 70. 73. 78. Gobryas Mardonii pater, vii. 82. Gobryæ consilium de abeundo e Scy-

thia, Dario datum, iv. 132. 134. Gobryæ uxor, Darii soror, vii. 5. Gobryæ filia uxor Darii, vii. 2.
Gonnus urbs, vii. 128. 173.
Gordius, Midæ pater, i. 14. viii. 138. avus Adrasti, i. 35. 55.
Gorgo Cleomenis filia, v. 48. patrem scite monet ut sibi caveat ab Aristagora, v. 51. eadem Leonidæ uxor, ut Demarati tabellas aperiri monuerit, vii. 239.
Gorgonis caput ex Africa affert Perseus, ii. 91.
Gorgus Salaminis Cypriæ rex, v. 104. viii. 2. 11. spoliatus a fratre, v. 104. eam recipit, v. 115.
Gorgus, Chersis filius, dux in classe Xerxis, vii. 98.
Græcia temperatiss. anni tempestates sortita, iii. 106. Græcia paupertatis alumna, hospes virtutis, vii. 102. non imperatorum indiga in bello Pers. sed exercitus, vii. 161. in eam primi a Dario exploratores missi, iii. 133. 138. Græciæ infensior unde redditus Darius, vii. 51. in Græciam caduceatores missi ad petendum terram et aquam, vi. 48. vii. 32. Græcia a quo tempore et sub quibus plus mali passa, vi. 98.
Græcorum et Persarum in cultu deorum collatio, i. 131. Græcorum cœnæ quo dicto a Persis perstringantur, i. 133. Græcorum festorum nomina eadem litera finiunt, i. 148. Græcorum negociationes, i. 153. Græcorum literæ et calculi, ii. 36. v. 58. Græci ab Ægyptiis pleraque sumpsere, ii. 49. 50. 51. 58. Græca lingua quando primum in Ægyptum introducta, ii. 154. Græcorum in Ægypto negociationes, fana, urbes, ii. 178. Græcorum deorum ætas cum Ægyptiorum collata, ii. 144. 145. 146. Græcorum natalitia, iv. 26. Græci in templis non coëunt, ut nec Ægyptii, sicut alii mortales, ii. 64. Græci vestem et ægidas Minervæ et alia ab Afris mutuati, iv. 189. Græcorum et Lydorum leges prope similes, i. 94. Græcorum ampla fora, i. 153. Græci puerorum amoribus dediti, i. 135. Græca gens dexterior quam barbara et ab ineptiis abhorrens, i. 60. Græci virtutis certamen agunt, non pecuniæ, viii. 26. Græcos auctores injuriarum aiunt barbari, i. 2. 4. universi ante Crœsi imperium liberi fuere, i. 6. Græcorum potentissimos sibi conciliat Crœsus, i. 56. Ignorantia ante res Persicas, ut Samum et columnas Herculis æque distare opinarentur, viii. 132. Græcis discordiæ principium cum Persis quod extiterit, i. 5. Græcis et barbaris malorum initium, v. 97. Græcorum variæ sententiæ de loco pugnæ navali constituendo, viii. 49. Græcorum ducum dissensus in bello Persico, viii. 74. Græcorum concilium contra Xerxem, vii. 145. Græcorum consultatio insequantur hostes necne, viii. 108. 109. Græcorum consilium de bello Thebis inferendo, ix. 86. Græcorum a Mycale profectorum consultatio, ix. 114. Græcorum duces ad Pylas, vii. 201. Græcorum duces ad Salaminem qui fuerint præstantissimi et præmia iis data, vii. 123. 124. Græcorum præstantissimi Lacedæmonii, i. 69. Græcorum strenuissimi et civitatum et virorum contra Medos. ix. 71. Græcorum præstantissimi ad Mycalen, ix. 105. Græcorum prestantissimi in pugna navali, vii. 17. Græci Ægyptum incolentes cum Cambyse congrediuntur sanguine epoto, iii. 11. contra Græcos expeditionem Xerxis quid moverit, vii. 6. ubi Xerxem excipere statuerint, vii. 177. Xerxem qui Græcorum opperiebantur ad Thermopylas, vii. 202. eorum fœdus contra eos, qui non adacti necessitate cum Xerxe pepigerant, vii. 132. e Græcis qui terrestres copias Xerxi præbuerint, et qui nauticas, vii. 185. et alii qui se recens adjunxerunt Xerxis exercitui, viii. 66. Græcorum exercitus contra Mardonium ad Platæas quibus et quomodo comparatus et instructus, ix. 29. Græci contra Mardonium castra ubi locarint, ix. 19. quem locum permutant, ix. 51. 52. Græci prædam Mardonii inter se dispartiuntur, ix. 81. Græci qui naves ad classem Græcorum suppeditarunt, viii. 43. 44. *et seq.* Græcorum prælium ad Eubœam gestum, viii. 11. 12. Græcorum classis ad Salaminem perstat Atheniensium rogatu, viii. 40. Græci classem ad Samum applicant, ix. 96. Græci fugam facere volentes ut a Themistocle retenti, viii. 4. Græci Olympia agentes et alia certamina in medio bello, viii. 26.
Græcoscythæ, iv. 17.
Gratiarum collis, iv. 175.
Grinus Æsanii filius, Theræ insulæ rex, iv. 150.
Grynea urbs, i. 149.
Grues, plagæ Scythicæ hyemem fugientes, quo se conferant, ii. 22.
Grypes aurum servantes, iii. 116. iv. 13.
Gygadas Delphis dictus thesaurus, ab Gyge donatus, i. 14.
Gygæa palus, proxima Alyattis sepulcro, i. 93.

Gygæa Amyntæ filia, v. 21. viii. 136. Bubari collocata a fratre Alexandro, v. 21. viii. 136.
Gyges, Dascyli filius, i. 8. Candaulis satelles, i. 8. vel Heraclidarum, i. 91. ejus circa uxorem Candaulis acta, i. 8. 9. *etc.* Candaulem obtruncat, i. 12. 91. uxore Candaulis et regno potitur, i. 13. 91. donaria Delphos ab eo missa, i. 14. et primus barbarorum is munera apud Delphos posuit, ibid. Mileto et Smyrnæ arma infert, Colophonem vi capit, ibid. quot annos regnarit, ibid. ejus filius Ardys, i. 15.
Gyges pater Myrsi, iii. 122.
Gymnicum certamen, ii. 91.
Gymnopædiæ Lacedæmoniorum, vi. 67.
Gyndes fluvius unde oriatur, et quo usque fluat, i. 189. v. 52. a Cyro in ccc. ac sexaginta rivos diductus, i. 202. v. 52.
Gyzantes, Afri, iv. 194. simiarum comestores, ibid.

H

Hæmus mons Scythiæ, cujus e jugis tres fluvii manant, iv. 49.
Haliacmon amnis, vii. 127.
Halicarnassus civitas, ii. 178. cur privata sacrorum participatione, i. 144. Pedasensibus vicina, viii. 104.
Halys amnis, i. 5. vii. 26. post Phrygiam, v. 52. quos populos interfluat, i. 72. ejus fluxum quomodo averterit Thales Milesius, i. 75. intra Halym fluvium populi a Crœso subacti, i. 28.
Hamilcar, v. Amilcar.
Hannon Amilcaris pater, vii. 165.
Harmamithres et Tithæus Xerxis equitatus præfecti, vii. 88.
Harmatides Dithyrambi pater, vii. 227.
Harmocydes, Phocensium dux, ix. 17.
Harmodius et Aristogiton Hipparchi interfectores, v. 55. liberatores Athenarum, vi. 123.
Harpagi Medi familiaritas et autoritas apud Astyagem, i. 108. et negotium datur interimendi, Cyri, ibid. et domus in luctu ideo i. 111. quia jussum non exequutus, carnibus filii ab Astyage pastus, i. 119. et ejus constantia in perferenda Astyagis crudelitate, ibid. Astyagis ulciscendi cupidus, quo pacto defectionem molitus fuit, i. 123. *et seq.* Astyagi a Cyro capto insultat, i. 129. Mazari defuncto succedit, i. 162. gesta ab eo adversus Ionas, i. 162. 163. *et seq.* literæ ejus ad Cyrum scriptæ missæque occulte, i. 123. 124.
Harpagus alius Persa dux, vi. 28. capit Histiæum vivum et in crucem agit, vi. 28. 30.
Haruspicina Menelai nefaria, ii. 119.
Hebes tesseram dat Leutychides militibus, ix. 98.
Hebrus fluvius, iv. 90. vii. 59.
Hecatæus, Hegesandri filius, historiographus, ii. 143. v. 125. vi. 137. ejus genus, etc. ii. 143. *et seq.* bellum adversus Persas dissuadet Aristagoræ, v. 36. ejusdem consilium Aristagoræ datum, v. 125.
Hecatonnesi, i. 151.
Hector nato major et virtute præstantior Alexandro, iii. 120.
Hegesicles et Leon Spartæ reges, i. 65.
Hegesander Hecatæi pater, v. 125. vi. 137.
Hegesipyle, Olori, regis Thracum, filia, Miltiadi collocata, vi. 39.
Hegesistratus Sigei tyrannus, v. 94. ejus pugna cum Mitylenæis pro Sigeo, ibid.
Hegesistratus haruspex, Telliadarum præstantissimus, in Mardonii exercitu, ix. 37. ejus audacia mira et initeritus, ibid.
Hegesistratus Aristagoræ filius, legatus Samius, ix. 90. 91.
Hegetoridæ, filii Antagoræ, filia, ix. 76.
Hegias Tisameni frater, ix. 33.
Helene Tyndari filia, et ejus raptus historia, ii. 112. *et seq.* v. 94. ix. 73. templum Therapnæ, vi. 61.
Helice Achæorum, i. 145.
Heliconius Neptunus, i. 148.
Heliopolis, urbs Solis, ii. 3. 7. 8. 9. 59. 63.
Heliopolitani Ægyptiorum solertissimi, ii. 3.
Hellen, Dori pater, i. 56.
Hellenica gens, i. 56. 57.
Hellenium fanum, ii. 178.
Hellenodicæ, v. 22.
Helles Athamantis filiæ sepulcrum, vii. 58.
Hellesponti urbes, vi. 33. Hellespontus ubi angustissimus, iv. 85. eum transiit Darius, v. 11. Hellespontus ex Asia in Europam conjungitur a Xerxe, vii. 33. denuo ponte junctus, vii. 36. et priore ponte rupto, quomodo a Xerxe castigatus, vii. 35. Hellesponti trajectus stadiorum septem, vii. 34. Hellesponto phiala aurea datur a Xerxe, aureus crater, et gladius Persicus ejus placandi, vii. 54.
Hellespontii in Xerxis classe militantes, vii. 95. eis pontium custodia demandata, ibid.
Hellespontias ventus, vii. 188.
Hellopiæ, viii. 23.

Helisyci, vii. 165.
Helotarum ruditas in distinguendo ære ab auro, ix. 80.
Hephæstienses in Lemno, vi. 140.
Heraclea Siciliæ ab Hercule condita, v. 43.
Heraclidæ ex Iardani ancilla et Hercule geniti, i. 7. eorum imperium quamdiu duraverit in Asia et ut fuerit translatum, i. 7. eorum ultio in abnepotem Gygis devoluta, i. 13.
Heraclidæ in Peloponnesum redire conati, ix. 26.
Heraclides Ibanolis fil. v. 122. ejus insidiæ Persis structæ, ibid.
Heraclides Aristodici Cymæi pater, i. 158.
Heraclides Aristagoræ Cymæi pater, v. 37.
Heræi urbs sive Heræopolis, iv. 90.
Hercules Amphitryone et Alcmena genitus, ii. 43. 44. 45. 145. 146. ejus tres liberi ex Echidna, iv. 10. ex Hercule et Iardani ancilla geniti Heraclidæ, i. 7. Hercules Hylli pater, vii. 204. viii. 131. auctor generis Leonidæ, vii. 204. Hercules e deorum novissimis apud Græcos: apud Ægyptios secus, ii. 145. Hercules Olympius, ii. 44. Hercules Græcorum, ii. 43. Herculis templum in Cynosarge, vi. 116. Herculis in Marathone templum, vi. 108. 116. Herculis templum servis pro asylo, ii. 113. Herculis Tyri templum, ii. 44. Herculis Thasii templum, ibid. Herculi bifaria templa cur dentur, ibid. Herculis oraculum, ii. 83. Herculis in Scythiam adventus, *etc.* iv. 8. 9. ejus arcus, baltheus, iv. 10. ejus tres filii, ibid. Scytharum deus, iv. 59. ejus vestigium in petra, iv. 82. Herculis ara apud Pylas, vii. 176. Hercules relictus ab Argonautis, vii. 193. Herculi fert opem fl. Dyras, vii. 198.
Herculeæ columnæ, iv. 181. *et* 185.
Hermeus sinus, ii. 2.
Hermion Lasi pater, vii. 6.
Hermione Dryopum civitas, viii. 73. Hermionenses, iii. 59. viii. 43.
Hermippus Atarnites, vi. 4.
Hermolycus Atheniensis, Euthyni filius in pancratio celeber, ix. 105.
Hermophantus dux contra Persas ad Sardis, v. 99.
Hermotimus Pedasensis inter eunuchos apud regem magnæ auctoritatis, viii. 104. exsectorem suum Panionium quomodo ultus, viii. 105. 106.
Hermotybies, Ægyptiorum pugnatorum genus, ii. 164. ix. 31. quas plagas incolant, ii. 165. tantum rei militari vacant, ii. 165. 168. *ubi et alia.*
Hermus amnis, i. 55. 80. v. 101. ii. 9.
Heroës ignoti Ægypto, ii. 50.
Heroibus Trojanis parentatum a Xerxe, vii. 43.
Herodotus posterior Homero et Hesiodo annis quadringentis, ii. 53. ejus ætas citra Mœrin. ii. 13. ejus cautio circa ea, quæ ad rem divinam pertinent, ii. 3. 65. 171. ejus mos in distinguendo, vii. 152. ejus colloquium cum Vulcani sacerdotibus, ii. 3. et item cum quodam Archia, iii. 55. ejus sententia de Ægypto, ii. 15. de Nilo, ii. 24. de Persarum moribus, i. 137. de hoc, an, si intra Ilium fuisset Helena, reddita fuisset, ii. 120. vidit bella Peloponnesiorum et Atheniensium, vii. 137. ejus peregrinationes φιλιστορίας gratia, ii. 1. 2. 44. postponit Alcmæonidis Harmodium et Aristogitona, vi. 123.
Herodotus Basilidæ filius, viii. 132.
Herophantus Parienus, iv. 138.
Heros conditor urbis, i. 168. diversus ab immortali, ii. 44.
Heroum Astrobaci, vi. 69.
Herpys Timogenidæ pater, ix. 38.
Hesiodus quadringentis annis extitit ante Herodotum, ii. 53. Hesiodus et Homerus de diis scripserunt, ibid. ejus mentio fit et, iv. 36.
Hexapolis quæ sæculo Herodoti Pentapolis dicta, i. 144.
Hieron Gelonis frater, vii. 156.
Hieronymus Andrius, ix. 33.
Hiliotæ septem circa unum Spartanum, ix. 28.
Himera Siciliæ, vi. 24. vii. 165.
Hippagogæ naves, quibus equi vehuntur, vi. 48. vii. 97.
Hipparchus, Pisistrati filius, Hippiæ frater, v. 55. Onomacritum Athenis cur ejecit, vii. 6. ejus somnium, v. 56. ab Harmodio at Aristogitone interemptus, v. 55. vi. 123.
Hippias, Pisistrati filius, i. 61. eum Athenas reducere volunt Lacedæmonii, v. 91. sed frustra, v. 93. ei visum in somnis oblatum, vi. 107. ei dens tussiendo excussus, ibid.
Hippobotarum prædia, v. 77. vi. 100.
Hippoclides, Tisandri filius procus Agaristæ, vi. 127. ejus majores Cypseli Corinthii propinqui, vi. 128. ejus laus præ ceteris procis, ibid. ejus saltationes et gesticulationes propter quas excidit nuptiis, vi. 130.
Hippoclus Lampsacenus, iv. 138.
Hippocoon Scæi pater, v. 60.
Hippocrates Pisistrati pater, Athenarum tyranni, i. 59. v. 65.
Hippocrates Megaclis fil. vi. 131.
Hippocrates Gelæ tyrannus, Cleandri frater, vi. 23. vii. 154. a Zanclæis ar-

cessitus, eos Samiis prodit, ibid. ejus interitus, vii. 155.
Hippocrates, Smindyridis pater, vi. 127.
Hippocratides Leutychidis filius, viii. 131.
Hippolai promont. iv. 53.
Hippolochus Glauci pater, i. 147.
Hippomachus, Græcorum qui erant cum Mardonio haruspex, ix. 37.
Hipponicus Calliæ pater, vii. 151.
Hipponicus Calliæ filius, vi. 121.
Hippopotamus, ii. 71.
Hippotoxotæ, ix. 49.
Hircus Ægyptiace Mendes dictus, ii. 46. hirci urina spasmo liberant pueros suos Afri, iv. 187. hircorum barbis innatum ledanum apud Arabes, iii. 112. hireus cum muliere coiens, ii. 46.
Histia Scytharum regina, iv. 127.
Histiæa, vii. 23.
Histiæi, ibid.
Histiæotis ora, i. 56. vii. 175.
Histiæus Milesius, Lysagoræ filius, iv. 138. v. 30. vir solers et industrius, v. 23. ejus de ponte non deserendo sententia, qua re de Dario et Persis bene meritus, iv. 137. v. 11. vi. 30. vii. 10. a Dario defectionis Ionum insimulatus, v. 106. Aristagoram ad defectionem quam occulte sollicitarit, v. 35. ejus ad mare fuga, vi. 2. a Chiis in vincula conjectus, sed liberatus consilio ejus intellecto, vi. 2. Miletum reductus, a quibus rejicitur et vulneratur, vi. 5. ejus res circa Byzantium, vi. 26. res gestæ contra Chios, vi. 26. 27. contra Thasum contendit, vi. 28. quomodo captus et interfectus, vi. 29. in crucem sublatus ab Artapherne et Harpago, vi. 30. ejus gratia etiam mortui apud Darium, ibid.
Histiæus Phylaci pater, viii. 85.
Histiæus Tymnis filius captus, v. 37. dux in classe Xerxis, vii. 98.
Homerus poëta, vii. 161. quadringentis annis extitit ante Herodotum, ii. 53. veritatem cognovit de Alexandri et Helenæ erroribus, ii. 116. finxit nomen Oceani, ii. 23. Homeri loci citati, ibid. iv. 29. Homeri carmina Argos celebrantia, et ideo summota a Clisthene, v. 67. Homeri non sunt versus Cyprii, ii. 117. nec forte Epigoni, iv. 32.
Homo e deo non gignitur, ii. 143. homo hominem fato impendenti eripere non potest. iii. 43. ix. 16. in hominis natura situm non est avertere quod sit eventurum, iii. 64. hominem omnia consequi est impossibile, i. 32. hominum injuriorum est rapere feminas: raptis ulciscendis operam dare amentium: prudentium, pro nulla habere raptarum pulcritudinem, i. 4. homini satius mori quam vivere, i. 31. mala multa eveniunt, iii. 33. homines in arbitrio fortuitorum et non contra, vii. 49. homo sibi malorum autor, non deus, i. 91. homines molles mollis fert regio, ix. *ult.* nunc boni in pugna, alio tempore possunt esse segnes, ix. 27. homines unoculi, *v.* Arimaspi homines, viri et feminæ calvi nascentes simis naribus et ingenti mento, iv. 23. homines hominibus vescentes, i. 216. iii. 99. homines senos menses dormientes, iv. 25. homines radicibus vescentes, i. 202. homines piscibus crudis victitantes, ibid. homo nullus sine aliquo malo, vii. 203. homines capripedes in montibus, iv. 25. homines excoriant Scythæ, iv. 64. hominum quorumdam cum mulieribus concubitus in propatulo, i. 203. cujusque mala, vii. 152.
Humanæ vitæ anni, i. 32. humanæ vitæ brevitas, et ærumnæ, vii. 46. humanis in rebus nihil stabile, i. 86. humanarum rerum vicissitudo, et conditio, i. 32. humanarum rerum circulus, i. 207.
Horarum inventio, ii. 109.
Hoples Ionis filius, v. 66.
Hordei foliorum quanta latitudo apud Babylonios, i. 193.
Horti Midæ, Gordio geniti, viii. 138.
Hyacinthia Lacedæmoniis solemnia, ix. 6. 11.
Hyænæ, feræ, iv. 192.
Hyampeus vertex Parnassi, viii. 39.
Hyampolis urbs, viii. 28. 33.
Hyatæ, nomen unius a tribubus Sicyoniis: quod sonat *suales*, v. 68.
Hybla oppidum, vii. 155.
Hydrias regio, v. 118.
Hydarnes Persa, iii. 70. vi. 133. Asianæ oræ præfectus, vii. 135.
Hydarnes Hydarnis filius imperator in Xerxis exercitu, eorum qui immortales appellabantur, vii. 83. 211.
Hydarnes Sisamnis pater, vii. 65.
Hydrea insula Trœzeniis obligata, iii. 59.
Hyela civitas in agro Œnotriæ a quibus possessa, i. 167.
Hygennenses pop. iii. 90.
Hylæa, iv. 18. 54. 55. ejus regionis situs, iv. 76.
Hyllenses, nomen unius e tribubus Sicyonis, v. 68.
Hyllus, vi. 51. Herculis filius, vii. 204. viii. 131. ab Echemo in monomachia interfectus, ix. 26.
Hymees Darii gener, v. 116. capit Cion Mysiam, v. 122. ejus res gestæ et interitus, ibid. sub Hymesso regio Pe-

lasgis data ab Atheniensibus, vi. 137.
Hymni in deos Homeri, ii. 9. ab Olene compositi, iv. 35.
Hypachæi qui postea Cilices dicti, vii. 91.
Hypacyris fluvii descriptio, iv. 47. 55.
Hypanis flumen, iv. 17. 18. 47. ejus descriptio, iv. 52.
Hypanis mater, palus, ibid.
Hyperanthes et Abrocomes Darii filii cadunt in prœlio, vii. 224.
Hyperborei, iv. 13. 32. 33. 36. eorum sacra, iv. 33.
Hyperborearum puellarum historia, iv. 33. 34. 35.
Hypernotii, iv. 36.
Hyperoche et Laodice Hyperboreorum puellæ, iv. 33.
Hyrcanii, militantes in exercitu Xerxis, vii. 62. eorum armatura et eorum dux, ibidem.
Hyrgis fluvius, iv. 57.
Hyria oppidum, vii. 170.
Hyrœades Mardus quomodo Sardis adscenderit, i. 84.
Hysiæ, oppidum, vi. 108. ix. 15. *et* 25.
Hysias et Œnoën, Atticæ populos ultimos, occupant Bœotii, v. 74.
Hystanes, Badris pater, vii. 77.
Hystaspes Achæmenides, Arsamis filius, Darii pater, i. 209. v. 83. vii. 224. Persis præfectus, iii. 70. Hystaspes Darii filius et Atossæ, dux Bactriorum et Sacarum, vii. 64.
Hystriches ubi giguantur, iv. 192.

I.

Iacchus mysticus, viii. 65.
Iadmon Samius herus Æsopi, ii. 134.
Ialyssus oppidum, i. 144.
Iamidæ, v. 44. ix. 33.
Iapygia, iii. 138. iv. 99. vii. 170.
Iapyges Messapii, ibid.
Iardani ancilla, Herculis uxor, mater Heraclidarum, i. 7.
Iason in Africa, iv. 179. ejus æreus tripus, ibid. circa Aphetas, vii. 193.
Iatragoras dolo capit classicos duces, v. 37.
Ibanolis Mylassensis, ibid. Heraclidæ pater, v. 122.
Iberiam Phocæenses ostenderunt, i. 163.
Ibis Ægyptiis sacra, ii. 65. 75. ejus forma, et duplex genus, ii. 75. 76.
Icarium pelagus, vi. 95. *et seq.*
Ichnæ urbs terræ Bottiæidis, vii. 123.
Ichneutæ, ii. 67.
Ichthyophagi, iii. 19. 20.
Ida. i. 151. vii. 42.
Idanthyrsus, Saulii fil. rex Scytharum, iv. 76. 120. ejus responsio ad Darium, iv. 127.
Idrias, regio Cariæ, v. 118.
Jejunia ante sacrificia et festus dies Isidis, ii. 40.
Ienysus terminus Arabiæ et Syriæ, iii. 5.
Ignem Persæ deum arbitrantur, iii. 16. infamia notato non dant Spartani, vii. 231. ignes in speculis, vii. 182. ignis Ægyptiis animata bellua, iii. 16. ignis laus Homerica, ii. 31. ne Ignifer quidem elabatur, viii. 6.
Ilia in sacrificiis non cremabant Æoles, ii. 37.
Ilias minor Homeri, ii. 16. regio ab Æoliis possessa, v. 122.
Iliadi Minervæ mille boves a Xerxe immolantur, vii. 43.
Ilium, ii. 10. Ilii obsidio et expugnatio, i. 5. ii. 118. Iliensis ager, v. 94. vii. 42.
Ilissus fluvius, vii. 189.
Illyriorum Eneti, i. 196.
Imbecillitatis necessitas summa, vii. 172.
Imbribus carentes Africæ tractus, iv. 185.
Imbrus capta ab Otane, v. 26. vi. 41.
Immortales Getæ, iv. 93. immortales qui apud Persas, vii. 83. et hinc vir Immortalis, vii. 31.
Imperium potens vix quiescit, i. 185.
Impossibilitatis numen, viii. 111.
Indus fl. fert crocodilos, iv. 44. Indi in mare ostium explorat Darius, ibid.
Inarus Afer, iii. 12. 15. vii. 7.
Inconstantiam rerum humanarum notat Herodotus, i. 5.
Indi Calantiæ, iii. 97.
Indi Calatiæ parentibus vescuntur, iii. 38. Indorum multitudo, iii. 94. Indi pecuarii et eorum mores, iii. 98. 99. Indici canes, i. 192. eorum navigia, iii. 99. Indi Padæi ægrotos suos epulantur, ibid. Indorum coitus in propatulo, iii. 101. genitura nigra, ibid. Indis sol matutinus ardentissimus, iii. 104. Indi ut aurum colligant, iii. 102. 104. 105. a Dario subacti, iv. 44. Indorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 65.
Inimicitiarum nihil medium est, vii. 11.
Inopiæ et Impossibilitatis numina, viii. 111.
Insanus quis, iii. 38.
Insomniorum ludibria, vii. 16.
Institores primi, Lydi extitere, i. 94.
Institor quare Darius fuerit appellatus, iii. 89.
Institutio Persarum puerorum, i. 136.
Insulæ in Araxe, i. 202. insulæ, Œnussæ, i. 165. insula natans, ii. 156. insulæ Echinades, ii. 10. insula Chem-

mis, ii. 156. insulæ beatorum, iii. 26. insulæ rubri maris, iii. 93. insulæ Cassiterides Herodoto ignotæ, iii. 115. insulæ Thraciæ objacentes, vii. 185. insulani Iones qui, i. 142.
Intaphernes unus ex septem Magi occisoribus, iii. 70. facinus, ejusque et domesticorum omnium interitus, præter fratrem uxoris, et filium majorem, iii. 118. 119.
Intercalaris mensis, i. 32. ii. 4. intercalatio Græcorum et Ægyptiorum, ii. 4.
Invideri melius quam miserationem habere, iii. 52. invidia a quo abesse debet, iii. 80.
Inycum oppidum, vi. 23. 24.
Io filia Inachi regis, i. 1. a Phœnicibus rapitur, ibid. Io stuprata, i. 5. Io ut a Græcis depingatur, ii. 41.
Iolcon Thessali Hippiæ offerunt, v. 94.
Ion Xuthi filius, vii. 94. viii. 44.
Ionis filii, iii. 62.
Ioniæ translationem impediunt Athenienses, ix. 106. Ioniam Harpagus subigit, i. 169. Iones a Crœso primo subacti, i. 6. 28. ad Cyrum legatos mittunt, et quid Cyrus responderit, i. 141. Ionum regio, Asiaticarum pulcherrima, et ejus descriptio, i. 142. secunda defectio a Persis, ix. 104. Ionum duodecim in Peloponneso civitates, i. 143. 145. 146. Iones insulares a reliquis deficiunt: alios etiam Ionici nominis pudet, i. 143. Iones qui nobilissimi: et de eorum uxoribus, i. 146. Iones ab Achivis, suis sedibus pulsi, i. 145. Ionum reges qua progenie oriundi, i 147. Iones veri et genuini qui. ibid. Ionum qui ab Apaturiis arceantur, ibid. eorum universorum Panionium sacrum, i. 148. Iones insulani Cyro se dedunt, i. 169. Iones Biantis consilium spernunt, i. 170. Iones secundo subacti, i. 169. in Ægyptum quomodo venerint, ii. 152. Ionas Scythæ ut Dario transitum intercludant, frustra adhortantur, iv. 135. 136. Iones captas Sardis incendunt, v. 101. Iones ad Ephesum vincuntur, v. 102. tertio subjugati, vi. 32. eorum de Ægypto sententia reprehensa, ii. 16. eorum tributum, iii. 90. vi. 42. laborum nauticorum insueti, vi. 12. Ionum in Xerxis exercitu armatura, vii. 94. prius Pelasgi Ægialees appellati, ibid. Ionicæ rebellionis occasio, v. 28. *etc.* vi. 1. Ionicarum navium catalogus, vi. 8. Ionius sinus, vi. 127.
Ios insula ubi Homerus mortuus, ii. 34. 56.
Iphiclus pater Protesilai, ix. 116.
Iphigeniæ apud Tauros cultus, iv. 103.
Ipni locus quidam, vii. 188.
Irasa locus ubi, iv. 158.
Is urbs et flumen, i. 179.
Isagoras Tisandri filius, v. 66. 70. 72.
Ischenus sive Ischenous pater Pytheæ, vii. 181. viii. 92.
Isis Δημήτηρ, id est Ceres; dicta, ii. 59. 156. Isidi vaccæ sacræ, ii. 41. iv. 186. Isidis simulacrum bubula cornua habens, ii. 41. Isidis templum maximum in urbe Busiri, ii. 59. Isidis et Dionysi filii, ii. 156.
Ismaris palus famosissima, vii. 109.
Ismenias Bœotus, ii. 2.
Ismenii Apollinis templum, v. 59.
Isonomia, omnium pulcherrima, iii. 80.
Issedones populus, i. 201. iv. 15. 16. 26. 27. Issedonum mores. ibid.
Ister ubi, iv. 47. 48. *etc.* semper sibi par, iv. 48. 50. cum Nilo comparatus, ii. 33. 34. iv. 50. Istri ortus et fluxus, ii. 33. 34. iv. 48. *etc.*
Isthmus Cnidiæ, i. 174. Isthmus Chersonesi muro præseptus a Miltiade, vi. 36.
Istiæotis locus proximus Ossæ et Olympo, i. 56. *v. et* Histiæotis.
Italiotæ, iv. 15.
Itanus oppidum, iv. 151. iter diurnum, cc. stadiorum, iv. 101.
Ithaca, ii. 7.
Ithagenes Crithonis fil. ii. 1.
Ithamatres Persa, vii. 67.
Judices regii apud Persas, iii. 14. 31. judicis corrupti justæ vindictæ exemplum, v. 25.
Junonis festum, i. 31. Junonis duæ imagines ubi, ii. 182. Junonis templa, iv. 90. ante urbem Platæas, ix. 52. 60. templum Argis, vi. 81.
Jupiter expiator, hospitalis, i. 44.
Jupiter apud Persas Cœlum, i. 131. Bel apud Babylonios, i. 181. Ammous, ii. 42. Thebanus, ii. 54. liberator, et ejus templum, iii. 142. Herceus, vi. 68. Scytharum deus, iv. 59. Papæus apud Scythas, ibid. Lycæus, iv. 205. Carius, v. 66. Lacedæmon, vi. 56. cœlestis, ibid. æreus decem cubitorum ubi, ix. 81. Jovi decimæ necessario redduntur, i. 89. Jovis Carii fanum apud Mylassa, i. 171. Jovis Beli templum et simulacrum, i. 181. iii. 158. Jovis Thebæensis templum, i. 182. iii. 42. iv. 181. Jovis simulacrum arietina facie, ii. 42. Jovis fanum apud Thesprotos, ii. 56. Jovis cultus apud Meroën, ii. 29. Jovis oraculum apud Ægyptios, ii. 83.
Jupiter præcellit omnibus Diis, ii. 136.
Jupiter Ammoniorum capite arietino, iv. 181. Jovis Ammonii templum a Cambyse incendi jussum, iii. 25. Jovis forensis ara, v. 46. Jovis mi-

litaris, στρωτήριον, templum, v. 119. Jovis Olympii delubrum, ii. 7. Jovis sacer currus in Xerxiano exercitu, vii. 40. viii. 115. Jovis Laphystii templum, vii. 197.
Jurare per aquam Stygis, vi. 74.
Justitia principis in deponenda tyrannide, viii. 164.
Justum injusto inimicum, i. 96.
Justi principis officium, iii. 148.
Iyrcæ populus Scythiæ, iv. 22.

K

Kiki, unguentum Ægyptiorum, ii. 94.

L

Labda Amphionis filia et ejus historia, v. 92.
Labdacus Laii pater, v. 59.
Labranda, loci nomen, v. 119.
Labynetus Babyloniorum tyrannus, i. 74. 77.
Labynitus Assyriæ rex, i. 188.
Labyrinthus Ægypti, ii. 148.
Lacedæmon de regione, vi. 58.
Lacedæmonii Crœso amici, i. 6. 51. Græcorum potentissimi, i. 56. eorum leges a Lycurgo latæ, i. 65. bellum Tegeatis inferunt, i. 66. eorum compedes apud Tegeatas, i. 66. quomodo Tegeatis facti sint superiores, i. 68. Laconica brevitas, iii. 46. eorum Argivorumque pro agro Thyrea dimicatio, i. 82. Lacedæm. coma post victoriam de Argivis, ibid. eorum mandata ad Cyrum, i. 153. eorum adversus Polycratem expeditio, iii. 44. in Samum expeditio, ibid. mos in sumendis suppliciis noctu, iv. 146. de se ipsis opinio, vi. 52. regum apud eos jura, funera, etc. vi. 56. 57. 58. eorum observatio lunæ, vi. 106. eorum oratio ad Platæenses, vi. 108. ad Athenienses, viii. 142. eorum virtus bellica, vii. 102. 104. gymnastico ludo se exercent, et comam pectunt, vii. 208. Lacedæmoniorum ccc. ad Pylas clades, vii. 224. occisorum sepultura ad Platæas, ix. 85.
Lacmon mons, ix. 93.
Lacrines legatus ad Cyrum, i. 152.
Lactis emulgendi mos apud Scythas, iv. 2.
Lacus Tritonidis, iv. 179. lacus unde pix hauritur, iv. 195. lacus Stymphalius, vi. 76. lacus Bœbeis, vii. 129. lacus Gygæus, i. 93. lacus famosissimus Ismaris, etc. vii. 109. ad salem parandum, vii. 30.
Lada insula, vi. 7.
Ladice uxor Amasis, ejusque votum, ii. 181.
Laii Erinnyum delubrum, iv. 149. oracula, v. 43. ejus genus, v. 59.
Lampito Leutychidis filia, vi. 71.
Lampon Pythei filius, ix. 78. ejus nefandum consilium Pausanias respuit, ibid.
Lampon Thrasyclis fil. ix. 90.
Lampon Olympiodori pater, ix. 21.
Lamponium captum ab Otane, v. 26.
Lampsacus urbs, v. 117.
Lana arborea ubi, iii. 106.
Laodamas Phocæensis, iv. 138.
Laodamas Eteoclis filius monarcha, v. 61.
Laodamas Sostrati pater, iv. 152.
Laodice Hyperborea puella, iv. 33.
Laphanes Euphorionis filius, vi. 127.
Laurei metalla, vii. 144.
Laphystius Jupiter, vii. 197.
Lapidicinæ ad pyramides Memphios, ii. 8.
Lapis Æthiopicus ad scindendum, ii. 87. Porinus, et Parius, v. 62.
Lapis Melampygus, vii. 216.
Lapis acutus ad cœlanda sigilla, vii. 69.
Lapidum acervi a Darii copiis congesti, iv. 92.
Lapideus leo, vii. 225.
Larissa Æoliæ civitas, ii. 11.
Lasonii, pop. iii. 90. vii. 77.
Lasus Hermionensis, vii. 6.
Latonæ oraculum, ii. 155.
Laus opp. vi. 21.
Leænæ partus unus in vita cur. iii. 108.
Leager Glauconis fil. ix. 75.
Learchus frater Arcesilaum strangulat, iv. 160. ab uxore fratris necatur, ib.
Lebadia, viii. 134.
Lebæa urbs Macedoniæ, viii. 137.
Lebedus, i. 142.
Lectos, ix. 114.
Ledanum, alias ladanum, ubi nascatur et quomodo comparetur, ejusque medica vis, iii. 112.
Legati Darii in puteum conjecti, vii. 133. legati non violandi, vii. 137.
Leges Atheniensium a Solone conditæ, i. 29.
Leitum (Λήϊτον) Achæi vocant curiam, vii. 197.
Lemnus capta ab Otane, v. 26.
Lemno potitur Miltiades, vi. 140.
Lemnii, viii. 73.
Lemnia facinora, vi. 138.
Leo lapideus, vii. 225.
Leo Sardius, i. 84.
Leon et Hegesicles Spartiatarum reges, i. 65.
Leon Eurycratidæ fil. vii. 204.
Leon, viri nomen, vii. 180.
Leonis ex auro effigies, i. 50.
Leonum in Macedonia natura atque

loca et ubi tantum gignantur, vii. 125. 126.
Leobotes Spartiatarum rex, ibid. Echestrati fil. vii. 204.
Leocedes Phidonis Argivorum tyranni filius, vi. 127.
Leonides rex Spart. nascitur, v. 41. ejus genealogia, vii. 204. ejus strenuitas ad Thermopylas et mors, vii. 120. *etc.* 224. tollitur in crucem ejus cadaver a Xerxe, vii. 238. ejus cædis vindicta, vii. 114. ix. 64.
Leontiades Eurymachi fil. vii. 205. 233.
Leontini populus, vii. 154.
Leoprepes pater Theasidæ, vi. 85. et Simonidis, vii. 228.
Lepreum oppidum, iv. 148.
Leprosos abominantur Persæ, i. 138.
Lepus ex equa natus, vii. 57.
Leporis fecunditas, iii. 108.
Leros insula, v. 125.
Lesbus insula, i. 160. sex urbium, i. 151. a Persis capta, vi. 31. quando habitari cœpta, ii. 38.
Lesbii a Polycrate victi, iii. 39.
Leucadii Dorica gens, viii. 45.
Leucas, ii. 6. 7.
Leuce acte, vii. 25.
Leucon oppidum Africæ, iv. 160.
Leutychides Menaris filius, vi. 65. viii. 131. Zeuxidami pater, vi. 71. ejus genealogia, viii. 131. ejus cum Demarato inimicitiæ, vi. 65. *etc.* causæ inimicitiæ ex prærepta sibi sponsa, vi. 65. jurat Demaratum non esse legitimum regem, ibid. ejus regis facti in locum Demarati cavillum in Demaratum, spectantem gymnopædias, vi. 67. Spartiatarum rex, ibid. ejus fuga et mors, vi. 72. ejus oratio de deposito reddendo, vi. 86. præfectus classis, viii. 131. ejus strategema, ix. 98.
Leutychides Anaxilai fil. viii. 131. ix. 90.
Lex omnium rex et domina, vii. 104. Laconum, ne uterque rex exeat, v. 75.
Liberi cultus apud Meroën, ii. 38. Liber Græcis Osiris dictus, ii. 144. *v.* Dionysus.
Libertas est gubernari, in quantum quis vult, iii. 83. auget potentiam, v. 90.
Libertatis gustus, vi. 5.
Lybia unde sortita nomen, iv. 45. Libyæ ambitus et magnitudo, iv. 41. 42. *etc.* arboribus nuda, iv. 175.
Libya feris abundans, iv. 181. Libyæ incolæ, iv. 168. *etc.*
Libyes primi Neptuni nomen habuerunt, ii. 50. solis deorum, omnium Soli et Lunæ sacrificant, iv. 188. Ægyptiis se quidam eorum dedunt, iv. 159. Cambysi se dedunt, iii. 13. Libyum tributum, iii. 91. Libyum variæ nationes, iv. 168. Libyes Nomades, *id est pastoritii*, iv. 181. 186. 187. 188. saluberrimo sunt corpore, iv. 187. Libyum pastoritiorum sacrificia, iv. 188. Libyum inventa quæ Græci didicerunt, iv. 189. Libyum in Xerxis exercitu armatura, vii. 71. 86.
Libycus mons, ii. 8.
Libyssarum mulierum ejulatus, iv. 189.
Licentia regis Persarum, iii. 31.
Liches Spartiata unus ex benemeritis, i. 67. 68.
Lida mons Cariæ, i. 175.
Ligures supra Massiliam, v. 9.
Ligyum in Xerx. exercitu armatura, vii. 72.
Liliorum ingens vis ubi, ii. 92. eorum radices esui aptæ, ibid.
Limeneion regionis Milesiorum, i. 18.
Lindii populus e Rhodo, vii. 153.
Lindos oppidum, i. 144. ii. 182.
Linum Colchicum, Sardonicum, Ægyptiacum, ii. 105. in Pæonia, v. 12.
Linus, modulationis genus apud Ægyptios, i. 79.
Lipaxus urbs, vii. 123.
Lipoxais Targitai filius, iv. 5. ab eo oriundi Scythæ, iv. 6.
Lipsydrium oppidum, v. 62. 123.
Lisæ oppidum, vii. 123.
Lissus fluvius, vii. 108. ejus aquæ, Xerx. copiis non suffecerunt, vii. 109.
Literæ Histiæi proditæ, vi. 4. literarum mira occultatio, vii. 239. literæ Themistoclis ad Iones lapidi incisæ, viii. 22. literarum per sagittam transmissio, viii. 128. literæ capiti impressæ, v. 35.
Literæ Græcorum a Phœnicibus, v. 58. literæ Cadmeæ, v. 59. Phœniciæ, v. 58.
Litus pulcrum, ubi, vi. 23.
Locri, vii. 132.
Locri Epizephyrii, vi. 23. Opuntii, vii. 203. viii. 1.
Locri Ozolæ, viii. 32.
Lotio muliebri visum recipit Phero, ii. 121.
Lotos ubi plurima, ii. 92. loti radix esculenta, ibid. loti fructus descriptio, iv. 177.
Lotus Cyrenæa, ii. 96.
Lotophagi populus, iv. 177.
Loxias, iv. 163.
Lucernarum accensarum festum apud Ægyptios, ii. 62. Lucernarum accensio, *pro crepusculo*, vii. 215.
Lucinæ tributum, iv. 35.
Lucus platanorum, v. 119.
Ludorum primi inventores Lydi, i. 94.
Ludus literarius 120 puerorum, vi. 27.

Luna Persarum præses, vii. 37. Lunæ festum, ii. 47.
Lupi ex hominibus effici dicuntur Neuri, iv. 105. luporum sepultura, ii. 67.
Lutræ ubi capiantur, iv. 109. Ægyptiis sacræ, ii. 72.
Luxus Persarum, ix. 81.
Lycæus Jupiter, iv. 203.
Lycaretus Mæandrii germanus, v. 27.
Lycia olim Milyas, i. 173.
Lycidas senator Athen. cum uxore et liberis lapidatur, ix. 5.
Lycii in potestatem Crœsi redacti, i. 28. eorum e Creta origo, i. 173. a Lyco nomen accepere, vii. 92. ab Harpago victi, i. 176. populus Dario tributarius, iii. 90. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 92. quondam Termilæ vocati, i. 173. vii. 92. eorum nomen et leges, i. 173.
Lycii arcus, vii. 77.
Lycomedes Æschrei fil. vir strenuus, viii. 11.
Lycopæ Lacedæm. strenuitas, iii. 55.
Lycophronis Periandri filii interitus, iii. 53. *de eo et in præcedentibus cap.*
Lycurgus Aristolaidis filius, i. 59. Lycurgus et Megacles Pisistratum ejiciunt, ibid. Lycurgus Spartiata, integerrimæ vitæ, i. 65. ei oraculum a Pythia redditur, ibid. legumlator est apud Lacedæmonios, ibid. Leobotæ Spartiatarum regis tutor, ibid. Lycurgi delubrum apud Spartiatas, i. 56.
Lycurgus Amianti pater, vi. 127.
Lycus fluvius, vii. 30. 123.
Lycus Anacharsidis avus, iv. 76.
Lycus Pandionis filius, vii. 92. a fratre Ægeo pellitur Athenis, i. 173.
Lyda mons, i. 174.
Lydias fluvius, vii. 127.
Lydia auri ramenta e Tmolo provenientia, habet, i. 93. argenti etiam feracissima, v. 49.
Lydi populus ante Meones, vocati, i. 7. vii. 74. strenua gens, i. 79. equitandi peritissima, ibid. Lydorum mores et leges, i. 93. 94. ritus ineundi fœderis idem qui apud Græcos, i. 74. ut et expiandi, i. 35. Lydorum filiæ omnes prostituuntur, i. 93. Lydi primi caupones institoresque, i. 94. eorum partes primæ in consulendo oraculo Delphico, i. 54. eorum Medorumque fœdus, i. 74. Lydorum Medorumque quinquennale bellum, i. 74. 103. Lydorum cum Persis conflictus et fuga, i. 76. 80. primi omnium aurum argentumque ad utendum percusserunt, i. 94. primi inventores ludorum, ibid. in Thusciam colonias deduxerunt, ibid. Lydorum divisio, ibid. Lydi quomodo a Cyro effeminati, i. 155. 157. Lydi Caribus germani, i. 171. eorum tributum, iii. 90. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 74.
Lydus Atyis filius, ibid.
Lydus frater Caris, i. 171.
Lygdamis Artemisiæ pater, vii. 99.
Lygdamis Naxius, i. 61. 64.
Lynceus Chemmita, ii. 91.
Lysagoras Tisiæ fil. vi. 133.
Lysagoras Histiæi pater, v. 30.
Lysanias, e procis Agaristæ, vi. 127.
Lysimachus Aristidis pater, viii. 79. 95.
Lysistratus Atheniens. viii. 96.

M

Macæ populus Africæ, iv. 175. v. 42.
Macedones a Dario subacti, vi. 44.
Macedonis terra, vii. 127.
Macednus, locus, i. 56.
Machlyes populus, iv. 178.
Macistus, Eleorum oppidum, iv. 148.
Macrobii populus Æthiopiæ, iii. 17.
Macrones pop. ii. 104. iii. 94. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 78.
Mactorium urbs super Gelam, vii. 153.
Madyes filius Protothyæ, Scyth. rex, i. 103.
Madytus urbs, vii. 33. ix. 120.
Mæander fluvius tortuosus, ii. 29. iii. 122. v. 118. et ejus fontes ubi, vii. 26.
Mæandri campus, i. 18. 161. ii. 10.
Mæandrius Polycratis scriba, iii. 123. Sami procurator, iii. 142. et rex, v. 27. ejus gesta cum Samiis, iii. 142. 143. *etc.*
Mæotæ, iv. 123.
Mæotis et Mæetis palus ubi, i. 104. iv. 3. 45. 86. 101. 120.
Magdolus oppidum ubi, ii. 159.
Magi populus Mediæ, i. 101. magi Persarum, i. 140. heroibus Ilio parentant, vii. 43. magorum commentum ut Persarum imperium occupent, iii. 61. *etc.* et eorum interitus, iii. 78. magorum promiscua cædes, iii. 79.
Magophonia, Persarum festum celebre, ibid.
Magna negotia cum periculis suscipiuntur, vii. 50.
Magnesia urbs, i. 161. ii. 1. regio, vii. 176. 183.
Magnetes populus, iii. 90. vii. 132.
Malæ dextræ in contumeliam derasæ, ii. 121.
Malea regio, i. 82. promontorium, iv. 179.
Malena in regione Atarnitidi, vi. 29.
Males Ætolus, vi. 127.
Mandane Astyagis filia, i. 107. Cambysi nuptum datur, ibid.
Mandrocles Samius architectus, iv. 87. monumentum ab eo positum, iv. 88.

Maneros Ægyptiis quid, i. 79.
Manes Lydus, i. 94. iv. 45.
Mantincenses veniunt post prœlium, ix. 77.
Mantinea urbs Arcadum, iv. 161.
Mantyes et Pigres fratres, v. 12.
Mapen, Siromi filius, vii. 98.
Maraphii Persarum genus, i. 125.
Maraphius Amasis, iv. 167.
Marathon locus, vi. 107. Marathonem occupat Pisistratus, i. 62.
Marathonia clades, vi. 113.
Mardonius Xerxis exercitus imperator, vii. 82. Gobryæ fil. vi. 43. vii. 5. 82. ix. 41. vulneratur, vi. 45. a præfectura semovetur, vi. 94. ejus ad Xerxem oratio de bello Græciæ inferendo, vii. 10. ejus cædes, ix. 63. 64.
Mardonius Artontis pater, ix. 84.
Mardontes Persa, vii. 80. viii. 130.
Mardi pop. Persarum genus, i. 125. iii. 94.
Mardus Hyrœades v. Hycœades.
Mare Sardonium ubi, i. 166. Caspium, i. 202. rubrum, i. 189. non patiuntur venti, ut fruatur natura sua, vii. 16. Ionium, vii. 20. mare Echinadum insularum, ii. 10. Thracicum, vii. 176.
Marea urbs, ii. 18. 30.
Mares quam armaturam in Xerxiano exercitu tulerint, vii. 79.
Mari taurus immolatus, vi. 76.
Mariandyni, populus, iii. 90.
Mariandyni a Crœso subacti, i. 28. Mariandynorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 72.
Mariandynus sinus ubi, iv. 38.
Maris fluvius, iv. 49.
Maris natura, vii. 16.
Maron et Alpheus, Orsiphanti fil. vii. 227. eorum strenuitas ad Thermopylas, ibid.
Maronea Græca urbs, vii. 109.
Marsyas fluvius, v. 118.
Marsyæ Sileni pellis in utrem, vii. 26.
Martis oraculum, ii. 83. vii. 76. Marti soli simulacra faciunt Scythæ, iv. 59. 62. ejus delubrum apud Scythas, iv. 62.
Massages Oarizi filius dux Libyum, vii. 71.
Mascames, vii. 105. Ejus elogium, vii. 106.
Maspii, Persarum genus, i. 125.
Masistes Darii filius, Xerxis exercitus imperator, vii. 82. ix. 107.
Masistæ et liberorum ejus cædes, ix. 113.
Masistius a Græcis Macisius dictus, ix. 20. ejus interitus, ix. 24.
Masistius Siromitris, fil. vii. 79.
Massagetæ populus ferùs et robustus, i. 204. 215. eorum deus Sol, i. 212. 216. eorum mores, *etc.* i. 216. uxore communes, i. 216. iv. 172. senes immolant, i. 216. Cyrum vincunt, i. 214.
Maternum genus paterno nobilius apud Lycios, i. 175.
Matieni montes, i. 189. 202.
Matieni populus, i. 189. 202. iii. 94. v. 49. 52. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 72.
Matris Martis templum ubi, ii. 64.
Maxyes Libyes, iv. 191.
Mazares Medus, i. 156. Prienenses subigit, i. 161. Mæandri campum incursat, ibid. ejus mors, ibid.
Mecyberna Græca urbs, vii. 122.
Medea Cholchorum regis filia, i. 2. vii. 62. Medeæ raptus a Græcis, i. 2.
Medicæ regionis tractus, i. 110.
Medi, iv. 40. per vicos habitantes, i. 96. Medorum gentes, i. 101. Medorum appellatio unde, vii. 62. eorum tyrannus Cyaxares, i. 73. Medorum et Lydorum mos ineundi fœderis, i. 74. Medorum bellum quinquennale cum Lydis, ibid. Medorum et Lydorum bello dies repente nox facta, ibid. *et* i. 103. Medorum ab Assyriis defectio, i. 95. Medi Assyrios subigunt, i. 106. Medorum a Dario defectio, i. 190. imperium ut ad Persas primum translatum, i. 130. Medorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 62. 86. Deiocem sibi judicem constituunt, i. 96. regi suo regiam ædificant, i. 98. a Scythis prœlio fusi, Asiæ imperium amittunt, i. 104. Ninum civitatem expugnant, i. 106. inebriatos Scythas interimunt, ibid. Medis canis spaco dicitur, i. 110. Medicum imperium Halys fluvius terminat, i. 72. Medicum nomen Græcis terrorem incutere solet, vi. 112.
Medici singuli singulorum morborum apud Ægyptios, ii. 84.
Medicus oculorum in Ægypto, iii. 1. medici Crotoniatæ primi dicti, secundi Cyrenæi, iii. 131.
Medimnus farinæ, vi. 57.
Medimnus Atticus, i. 192.
Megabates Persa, v. 32.
Megabazus Megabatis filius, vii. 97.
Megabyzus Persa unus ex VII. qui conjurant in magum, iii. 70. ejus oratio ad suos pro oligarchia, iii. 81. ejus elogium, iv. 143. 144. in Pæones exercitum ducit, v. 12. Xerxis exercitus imperator, vii. 82.
Megabyzus Zopyri fil. iii. 160. dux adversus Atheniens. ibid.
Megacles Alcmæonis pater, vi. 124.
Megacles Alcmæonis filius, i. 59. vi. 127. 130. Megacles et Lycurgus Pisistratum imperio Atheniensium ejiciunt, i. 59. *vide de eo et* 60. 61. Clisthenis gener factus, vi. 130.

Megacles Hippocratis filius, vi. 131.
Megaclis filiam ducit Pisistratus, i. 61.
Megacreon Abderites, vii. 120.
Megadostes, vii. 105.
Megapanus Hyrcanorum dux, vii. 62.
Megarenses Siciliæ, vii. 156. Megarensis plebs venundatur, ibid.
Megasidres Doti pater, vii. 72.
Megistias vates, vii. 219. 221. ejus intrepidus animus, vii. 221. ejus carmen epitaphium, vii. 228.
Melampus Amytheonis filius, ii. 49. ejus postulata ab Argivis, ix. 34. primus Bacchica Græcis exposuit, ut et alia ab Ægypto accepta, ii. 49.
Melampygus, lapis, vii. 216.
Melanchlæus populus, iv. 20. 102. 106. eorum mores et nomenclatura, iv. 107. eorum victus humana caro, ibid.
Melanippus Astaci filius, v. 67.
Melanippus Alcæi sodalis, v. 95.
Melanopus Ithagenis filius, ii. 1.
Melanthus Codri pater, i. 147. rex Athen. v. 65.
Melas fluvius, vi. 40. vii. 198. Melas sinus et fluvius ejusdem nominis, vi. 40. vii. 58.
Meles primus rex Sardium, i. 84.
Melesigenes unde appellatus Homerus, ii. 3.
Meles fluvius, ibid.
Melibœa urbs, vii. 188.
Melienses, vii. 132. 196.
Meliensis sinus, iv. 33.
Melii ex insula, viii. 46.
Melis regio, vii. 198. viii. 31.
Melissa Periandri uxor, iii. 50. v. 92. a Periandro occisa, ibid.
Mellis ubi maxima copia, iv. 194. factio ex myrica et tritico, vii. 31.
Memblyares socius Cadmi, iv. 147.
Memnonia regia, v. 53. Susa, vii. 151. Memnonis urbs, v. 54.
Memphis urbs, ii. 10. a Mene primum condita, ii. 99. ejus situs, ibid.
Menares Leutychidis pater, vi. 65. 71. viii. 131.
Mendacium dicere quando expediat, iii. 72.
Menda urbs, vii. 122.
Mendes lingua Ægyptiaca Pan et Hircus, ii. 46.
Mendetis templum, ii. 42.
Mendesium ostium Nili, ii. 17.
Mendesia provincia, ii. 42. 46. plaga, ii. 166.
Mendesii cur oves immolent, capris abstinentes, ii. 42. capras et maxime capros venerantur, ii. 46. caprarios præcipuo honore afficiunt, ibid.
Menelaus Helenam recipit, ii. 119. Menelaius portus, iv. 169.
Menes primus regnasse fertur, ii. 4. 99.
Menestheus dux Athen. ii. 28.
Menius Eurydames frater, vi. 71.
Mensa solis, iii. 18. 25.
Mensis intercalaris, i. 32. e Græcis tertio quoque anno introductus, ii. 4.
Mentes navicularius, ii. 6. 7. ubi laudatus ab Homero, ii. 26.
Mentiri apud Persas turpissimum, i. 138. et tamen fit, iii. 72.
Mentor Ithacensis ægrum Homerum sedulo curat, ii. 7. vir justus et humanus, ibid. ab Homero ubi laudatus, ii. 26.
Mentulæ circumgestatio apud Ægyptios, ii. 48.
Meones Lydorum nomen assumpserunt, i. 7. vii. 74.
Merbalus Aradius, vii. 98.
Mercurii statua porrectum veretrum habens, ii. 51. ejus templum, ii. 138. a quibus gentibus, colatur, v. 7.
Meretrices Naucraticæ, ii. 135.
Mermnadæ, i. 7. quomodo regnum Lydiæ obtinuere, i. 14.
Meroë, metropolis, ii. 29.
Mesambria urbs, iv. 93. vii. 108. ejus origo, vi. 33.
Messana olim Zancla, vii. 164.
Messapii pop. vii. 170.
Messeniorum prœlium ad Isthmum cum Lacedæmoniis, ix. 35.
Metalla aurea atque argentea, vii. 112. de metallis aureis certamen, ix. 75. metallum salis, iv. 185. metalla Thasia, vi. 46. 47.
Metapontini populi, iv. 15.
Methymnæ in Lesbo, i. 151.
Metiochus Miltiadis filius captus, vi. 41.
Metrodorus Proconnesius, iv. 138.
Micythus Anaxilai famulus, vii. 170.
Midas Gordii fil. rex Phrygiæ, i. 14. ii. 11. apud Delphos munera posuit, i 14. ejus sella regia, ibid. Midæ horti, viii. 138. Midæ epigrammata epitaphia scripta ab Homero, ii. 11.
Milesiorum cum Alyatte bellum diuturnum, i. 17. 18. 19. *etc.* Cyro confœderati, i. 143. Milesiorum correctio a Pariis delectis, v. 28. 29. Milesiorum et Carum fuga contra Persas prœlio, v. 120.
Miletus urbs Ioniæ prima, i. 142. oppugnatur a Gyge, i. 14. invaditur ab Ardye, i. 15. capta diripitur a Persis, vi. 18.
Milii Babylonici proceritas, i. 193.
Militiæ ordine a quo primum distributi Asiani, i. 103.
Militum Cambysis depastio mutua ob famem, iii. 25.
Milo Crotoniates luctator, iii. 137.
Miltiades Cypseli filius quomodo Chersoneso potitus, vi. 34. 35. 36. ejus hospitalitas, vi. 35. victor in Olym-

pia, vi. 36. ejus gesta et captivitas, vi. 36. 37. Crœso charus, vi. 37. ejus mors, vi. 38.
Miltiades Cimonis filius Chersonesi tyrannus, iv. 137. vi. 34. Atheniensium dux, iv. 137. ut Lemnum obtinuit, vi. 137. *etc.* Parios frustra obsidet, vi. 133. 134. ejus accusatio et obitus, vi. 136.
Milyas Asiæ regio, i. 173. Milyæ Solymi dicti. ibid. Milyarum in Xerx. exercitu armatura, vii. 77.
Milyenses, populus, iii. 90.
Mimas mons, ii. 17.
Minæ duæ pretium hominis, vi. 79.
Minervæ Assesiæ templi deflagratio, i. 19. pro eo duo ædificata, i. 22. Minervæ Pallenidis fanum, i. 62. Minervæ festo virginum pugna ab Ausibus instituta, iv. 180. Minervæ Pedasiæ sacerdoti barba pullulat, i. 175. viii. 104. Poliuchos, i 160. Minervæ Alcæ templum apud Tegeatas. i. 76. ix. 70. tutelaris apud Chios templum, i. 160. Minervæ oraculum apud Ægyptios, ii. 83. antefores apud Saitas, ii. 175. inaurata statua ab Amasi Cyrenas missa, ii. 182. lapidea duo simulacra ab eodem Lindum, ibid. Minervæ parentes, iv. 181. templum in Sigeo, v. 95. fanum ante templum Delphicum, viii. 37. Sciradis templum, viii. 94. Minervæ ægis, iv. 189. Crastiæ fanum, v. 45. Minervæ in arce Athen. adytum Doriensibus accedere non licitum, v. 72. Minerva, πολιὰς, v. 82. Minervæ Iliadi mille boves immolantur a Xerxe, vii. 43.
Minoa Selinusiorum colonia, v. 46.
Minos Cnossius, iii. 122.
Minos et Sarpedon Europæ filii, i. 173. Minois cædes, vii. 169. 170.
Minyæ populus, i. 46. iv. 145.
Minyæ commento suarum uxorum liberantur, iv. 146.
Mitra Venus Persis, i. 131.
Mitradates pastor, Cyri nutritius, i. 120. 121.
Mitrobates Dascylii præfectus, iii. 120. ab Orœte cæsus, iii. 126. 127.
Mitylene, ii. 178.
Mitylenæorum Sigeum, v. 64.
Mnesarchus Pythagoræ pater, iv. 95.
Mnesiphilus Atheniensis, viii. 58.
Mœnia lignea Budinorum, iv. 108. 123.
Mœris Ægyptiorum rex, ii. 13. 101. ejus præclara opera, ibid.
Mœrios stagnum, ii. 4. 69. 148. ejus descriptio, ii. 149. ejus proventus, iii. 91.
Mœror maximus inter homines, ix. 16.
Moloeis fl. ix. 57.
Molossi populus, i. 146. vi. 127.
Molpagoras Aristagoræ pater, v. 30.
Momemphis, urbs Ægypti, ii. 163.
Monarchæ incontinentia, iii. 80.
Mons Arabicus, ii. 8. 124.
Mons ingens eversus indagandis metallis, vi. 47.
Mophi mons, ii. 28.
Moræ utilitas, vii. 10.
Morbus femineus Scythas invadit, i. 105.
Mors optatissimum perfugium ærumnosæ vitæ, vii. 46. optimum homini contingit, i. 31.
Mortui exemplar apud Ægyptios, ii. 78. 85. mortuorum apud eosdem condituræ, ii. 85. 86. *etc.* Mortui cum lætitia ubi humentur, v. 4.
Morum vis, iii. 38.
Moschi populus, iii. 94. eorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 78.
Mosynœci populus, iii. 94. eorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 78.
Mula mulum ancipitia genitalia habentem peperit, vii. 57. mulæ partus, iii. 152. muli ubi non gignantur, iv. 30. mulorum species Scythis horrenda, iv. 129.
Mulier exuendo tunicam et verecundiam pariter exuit, i. 8. mulierum raptus illicitus, i. 4. mulieris offensio vindictam quærit, i. 11. mulieres mulierem prædicant, i. 31. mulieris simulacrum ex argento, i. 51. mulierum Babylonicarum mos fœdus, i. 196. mulierum Ægyptiarum mores, ii. 35. 36. mulieres, quæ oracula in Græciam intulerunt, columbæ vocatæ, ii. 57. muliere pejor dux, ix. 106. mulierum pudenda cippis a Sesostre inscripta, ii. 102. mulieris, quæ cum marito suo solo concubuerat, urina Pheroni visus restitutus, ii. 111. mulieri non committitur exercitus, iv. 168. mulieris Corinthiorum denudatæ, v. 92. mulier ex turpissima, formosissima facta, vi. 61. mulier vocari convicium est, ix. 20. et 107. mulierum Atticarum una cum liberis cædes, vi. 138. mulieres stuprando extinctæ, viii. 33.
Multum quod est, creditur robustum Persis, i. 136.
Multos decipere facilius est quam unum, v. 97.
Munerum regiorum apud Persas eximium, ix. 109.
Munychia, viii. 76.
Mures Africani, iv. 192.
Murium tria genera apud pastorales Libyes, iii. 131. murium auxilia in bello Sethonis contra Sanacharibum, ii. 141.
Murichides Hellespontius, ix. 4.
Muri lignei Budinorum, iv. 108. 123.

murus ligneus Persarum, ix. 65. et ejusdem expugnatio, ix. 70.
Musæus, viii. 96.
Musæi sortes et earundem venditor, vii. 6.
Musici Argivi, iii. 131.
Mustelæ Libycæ, ibid.
Mycale promontorium, i. 148. vii. 80. Ioniæ, ix. 90.
Mycenæi servos voluerunt facere Heraclidas, ix. 27.
Mycerinus rex Ægypti, ii. 129. ejus clementia et justitia, ibid. ejus concubinarum simulacra, ii. 130. ut clusit oraculum de sua morte, ii. 133. pyramis ejus, ii. 134.
Mycerini filiæ mors et sepultura, ii. 129. 130. 131. 132.
Myci, populus, iii. 93.
Myconus insula, vi. 118.
Mycorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 68.
Myecphoritana plaga, ii. 166.
Mygale, ii. 67.
Mygdoniam a Bottiæide Axius dirimit, vii. 123. et 127.
Mylassa oppidum, i. 171.
Mylassensis Heraclides, v. 122.
Mylassorum fanum, i. 171.
Myndia navis, v. 33.
Mylitta Assyriis Venus appellata, i. 131. et 199.
Myrcinus urbs Edonum, v. 11. 23. et 124.
Myriades singulæ in Persico exercitu numeratæ, vii. 60.
Myrina Æoliæ civitas, i. 149.
Myrinæi in Lemno, vi. 140.
Myrmex scopulus, vii. 183.
Myron avus Clisthenis, vi. 126.
Myrsilus alias Candaules dictus, i. 7.
Myrsus Candaulis pater, ibid.
Myrsus Gygis filius, iii. 122. v. 121.
Mys Europæus a Mardonio missus ad oracula consulenda, viii. 133. 134. 135.
Mysi populus eorumque tributum, iii. 90. eorum expeditio, vii. 20. Caribus germani, i. 171. a Crœso subacti, i. 28. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 74.
Mysia Cios ab Hymæe capitur, v. 122.
Mysiam petit Xerxes, vii. 42.
Mysus frater Caris, i. 171.
Mytilene, i. 160.
Myus urbs Ionæ, i. 142. v. 36.
Myusii populus ubi, viii. 8.

N.

Naparis Scythiæ fluvius, iv. 48.
Nasamones populus, ii. 32. eorum mores, iv. 172.
Nascentium deploratio apud quam gentem, v. 4.
Natho insulæ Papremitis pars, ii. 165.
Naturæ solertia, iii. 108.
Naucrari, v. 71.
Naucratis celeberr. emporium, ii. 97. 179.
Naucraticæ meretrices, ii. 135.
Naves fluviatiles miræ, i. 194.
Naves Ægyptiorum e spina, ii. 96. naves rubrica delibutæ, iii. 58. naves quinis drachmis venditæ, vi. 89. navium Persicarum catalogus, vii. 89. *etc.* navibus longis qui primi usi fuerint, i. 163. naviculæ Babyloniorum, i. 194. naufragi ubi immolentur, iv. 103.
Navis Mytilenæa apud Cambysen, iii. 13
Navigatio diurna, quanta, iv. 86.
Navigandi ratio in Euphrate ex Armenia, i. 192.
Nauplia, vi. 76.
Naustrophus pater Eupalini, iii. 60.
Naxus insula, v. 31. a Pisistrato subacta, i. 64.
Naxii in Sicilia et eorum origo, vii. 154. viii. 46. ejecti quidam turbas movent, v. 30. *etc.* urbs cum templis cremata, vi. 96.
Neapolis Pallenæ, vii. 123.
Neapolis Ægypti, ii. 91.
Necessitatis numen, viii. 111.
Necus rex Ægyptiorum Psammitichi filius, ii. 158. iv. 42. ejus victoria contra Syros, ii. 159.
Necyomantium Thesprotiæ, v. 92. §. 7.
Neleus Codri filius, ix. 97.
Neleidæ, v. 65.
Neon urbs, viii. 32. 33.
Neptunus terræ quassator, vii. 129. Afrorum deus, ii. 50. iv. 188. Scythice Thamimasades, iv. 59. Neptuno Heliconio Panionium locus sacer, i. 148. Neptuni Servatoris templum, vii. 192. Neptuni templum apud Potidæatas, viii. 192. Neptuni ara, viii. 123. Neptunus æreus septem cubitorum, ix. 81.
Nereidibus sacrificant magi, vii. 191.
Nestus fluvius, vii. 109. 126.
Nestor pater Pisistrati, v. 65.
Neuri populus et eorum mores, iv. 105.
Neuris regio, iv. 17. 51.
Nicandra Dodonæorum sacerdos, ii. 55.
Nicander rex Spartiat. viii. 131.
Nicodromus Cnœthi filius, vi. 88.
Nicolas Bulis fil. vii. 137.
Niger sinus, vi. 41.
Nilus Ægypti fluvius, iv. 50. ejus origo, ii. 7. 29. ejus natura et incrementum, ii. 19. 20. *etc.* ejus ostia, ii. 17. solus amnium aura caret, ii. 19. cur, ii. 27. fontes ejus ignoti, ii. 19. 34.

iv. 53. Nilus scopulosus, ii. 112. Africam mediam dividit, ii. 33.
Nili cum Istro comparatio, iv. 50. ii. 15.
Ninus Assyriorum urbs, ii. 150. ejus situs, i. 193. subacta a Nitocri, i. 185. eam Cyaxares obsidet, i. 103. et expugnant, i. 106.
Nipsæi Thraces, iv. 93.
Nisæa urbs, i. 59.
Nisæi equi, iii. 106.
Nisæus campus, vii. 40.
Nisyrii, vii. 99.
Nitetis Apriæ regis filia, iii. 1.
Nitocris regina Babylonis, i. 185. ejus egregia monumenta, ibid. Ninum oppidum subegit, ibid. ejus sepulcrum et inscriptio, i. 187.
Nitocris Ægyptiorum regina, ii. 100.
Nitri vis, ii. 87.
Noctu exiguntur capitalia supplicia Lacedæmone, iv. 146.
Noës fluvius, iv. 49.
Nomades Scythæ, i. 15. eorum seditio, ibid.
Nomades Libyes, iv. 187.
Nomades Sagartii, vii. 85.
Νόμος, omnium rex, iii. 38.
Nonacris oppid. vi. 74.
Nothon Æschinis pater, vi. 100.
Notium urbs, i. 149.
Nova urbs oppidum in Pallena, vii. 122.
Novus murus, civitas Æoliæ et Cymæorum colonia, i. 149. ii. 9. 10.
Novem fontes ubi, vi. 137.
Novem viæ Edonorum, vii. 114.
Nox pro die extitit portentose, vii. 37. noctes in dies commutatæ a Mycerino rege, ii. 133.
Nudium oppidum, iv. 148.
Numerus minor affert cladem, ii. 169.
Numi primum a Lydis percussi, i. 94.
Nunciorum Persicorum celeritas et ratio, viii. 98.
Nymphodorus Pythæ f. vii. 137.
Nysa in Æthiopia, ii. 146. iii. 97.

O.

Oarizus, pater Massagis, vii. 71.
Oarus fluvius, iv. 123.
Oasis urbs ubi, iii. 26.
Obeli, Pheronis donaria, ii. 111. obeli in fano Minervæ, ii. 170.
Oceani ortus, iv. 8.
Oceanum fabulosum putat Herodotus fluvium, ii. 23.
Octamasades Scylem fratrem regem Scyth. occidit, iv. 80.
Oculos in pectoribus gestantes, iv. 191.
Ocytus, Adimanti pater, viii. 5.
Odomanti populus Pæoniæ, v. 16. vii. 112.
Odryses pop. iv. 92.
Œa locus, v. 85.
Œbares Darii equiso, iii. 85.
Œbares Megabazi filius, vi. 33.
Œdipus Laii fil. v. 60. ei delubrum extructum, iv. 149.
Œnoë demus Atticus, v. 74.
Œnone insula, viii. 46.
Œnotriæ ager, i. 167.
Œnussæ insulæ, i. 165.
Œobazus Persa, iv. 84. ejus liberorum fatum, ibid.
Œobazus Siromitris pater, vii. 68.
Œobazus Persa in obsidione Sesti, ix. 114. ejus interitus, ix. 119.
Œoroë Asopis, ix. 51.
Œtæi montes ubi, vii. 217.
Œtosyrus Apollo apud Scythas, iv. 59.
Oiolycus unde appellatus, iv. 149.
Olbiopolitæ populus, iv. 18.
Olea quodam tempore sola Athenis, v. 83.
Olea in arce Atheniens. viii. 55. oleagina corona Olympiorum, præmium, viii. 26.
Olen Lycius, iv. 35.
Olenus pars Achæorum, i. 145.
Oliatus Mylassensis, v. 37.
Ollas pulsandi mos, vi. 58.
Olophyxus urbs, vii. 22.
Olorus rex Thraciæ, vi. 39. 41.
Olympia, v. 22. viii. 26.
Olympiæ oraculum, viii. 134.
Olympias, vii. 206.
Olympieni, Mysi, vii. 74. a monte Olympo dicti, ibid.
Olympiorum institutio derisa ab Ægyptiis, ii. 160.
Olympionices, v. 47. et 71.
Olympiæ certamen, ii. 160.
Olympii Jovis delubrum, ii. 7.
Olympiorum præmium corona oleagina, viii. 26.
Olympiodorus Lamponis filius, ix. 21.
Olympus mons Mysiæ, i. 36. 45. vii. 74.
Olympus Thessaliæ mons, i. 56. vii. 128. 129.
Olynthus urbs, vii. 122.
Olynthiorum ab Artabazo obsidio et expugnatio, viii. 127.
Omen in re propter panes crescentes, viii. 137.
Omyretis filia, ii. 2.
Oneatæ, tribus Sicyoniorum, v. 68.
Onesilus Gorgi frater, v. 104. dolo fratrem Salamine excludit, ibid. Amathuntem obsidet, v. 104. 108. Cyprios ad rebellionem inducit, v. 104. ejus victi caput supra portas suspensum ab Amathusiis, v. 114. ei tamen dein ut heroi Amathusii sacra faciunt solemnia, ibid.
Onetes Phanagoræ filius, vii. 214.
Onochonus Thessaliæ fluvius, vii. 129. Xerxis exercitui defecit, vii. 196.

Onomacritus sortilegus Athenis ejicitur, vii. 6.
Onomastus Eleus, vi. 127.
Onuphitana plaga, ii. 166.
Ophryneus urbs, vii. 43.
Opifices ubi ignobiles, ii. 167.
Opis virgo Hyperborea, iv. 35.
Opis civitas ad ostia Tigris, i. 189.
Opœa uxor regis Scylis, iv. 78.
Opuntii Locri, vii. 203.
Ora inter Sestum et Madytum, vii. 33.
Oraculorum origo secundum sententiam Herodoti, ii. 54. oracula Græcorum, i. 46. oracula apud Ægyptios quæ, ii. 83. oraculum Alyatti a Pythia redditum, i. 19. oraculum Delphicum Crœso redditur, i. 47. id quomodo Crœsus verum deprehendit, i. 48. oraculum Lycurgo a Pythia redditur, i. 65. oraculum captiosum Spartiatis redditum, i. 66. oraculum Pythiæ de ossibus Orestis, i. 67. oraculum Crœso redditum de muto filio, i. 85. oraculi ad Crœsum excusatio, i. 91. oraculum Branchidarum de Pactya, i. 158. oraculum Hammonis de Ægyptiis, ii. 18. oraculum Dodonæum omnium vetustissimum, ii. 52. oraculi Hammonis origo, ii. 55. oraculum Pheroni regi redditum, ii. 111. oraculum Mycerini regis ex urbe Buto, ii. 136. oraculum de ærea phiala, ii. 151. oraculum Psammiticho datum, ii. 152. oraculum Batto datum, iv. 155. Theræis, iv. 156. 157. 159. Arcesilao, iv. 163. Clistheni, v. 66. Milesiis, vi. 77. Glauco, vi. 86. Atheniensibus, vii. 140. 141. oraculum Latonæ sacrum, ii. 152. oraculum Siphniis redditum, iii. 57. Corinthiis, v. 92. Argivis, vi. 19. 77. vii. 148. Doloncis, vi. 34. oraculum Martis, vii. 76. Dionysi, vii. 111. oraculum datum Cretensibus, vii. 169. Spartiatis, vii. 220. oraculum Bacidis, viii. 20. 77. 96. Amphiarai, i. 46. ix. 135. oraculum Persis, a Bacide redditum, ix. 42. oracula Æthiopum, ii. 139.
Oratio Prexaspis ad Persas, iii. 75. Orationes de triplici statu, regio, optimatum, plebis, iii. 80. 81. 82. Cois Mitylenæorum præfecti, iv. 97. Histiæi Milesii ad Scythas, vi. 139. Aristagoræ ad Cleomenem, v. 49. Sosiclis, v. 92. Histiæi ad Darium, v. 106. Cypriorum ad Ionas, v. 109. Persarum ad Ionum tyrannos, vi. 9. Leutychidis de reddendo deposito, vi. 86. Datis ad Delios, vi. 97. Clisthenis ad procos filiæ suæ, vi. 130. Xerxis de inferendo bello Græciæ, vii. 8. et Mardonii, vii. 9. et de bello adversus Græcos, suscepto, vii. 10. Xerxis ad Persas, vii. 53. Harmocydis ad Phocenses, ix. 17. *et aliæ infinitæ.*
Orbelus mons, v. 16.
Orbis partitio secundum Herodotum, iv. 36.
Orbis rerum humanarum, i. 207.
Orchomenii populus, i. 146. vii. 24. Orchomeniorum ager, viii. 34.
Ordessus Scythiæ fluvius, iv. 48.
Orestæ templum, ix. 12.
Orestes Agamemnonis filius, i. 67. ejus proceritas et loculus, i. 69.
Orges pater Antipatri, vii. 118.
Orgia Cereris, v. 61.
Orgyia, ii. 5. 149.
Oricus portus, ix. 93. Oricus regis Ariapithis fil. iv. 78.
Orithyia Boreæ uxor, vii. 189.
Orneatæ populus, viii. 73. Orœstes Sardium præses potentiss. iii. 120. 127. indigne Polycratem suffigit cruci et ejus rei causæ, iii. 120. *etc.* 125. ejus interitus, iii. 128.
Oromedon Syennesis pater, vii. 98.
Oropus, vi. 100.
Orosangæ qui Persica lingua, viii. 85.
Orphica, ii. 81.
Orsiphantus Alphei et Maronis pater, vii. 227.
Orthium carmen, i. 24.
Orthocorybantes populus, iii. 92.
Orus Osiris filius rex Ægypti, ii. 144. Græcis Apollo dicitur, ibid.
Oryes ubi giguantur, iv. 192.
Osiris Ægyptiis, Bacchus et Dionysus dictus, ii. 144.
Ossa Thessaliæ mons, i. 56. vii. 128. 129.
Ossa viri quinque cubitorum, ix. 93.
Ostenta Xerxi oblata, vii. 57. ostentat Delphis quæ barbaris contigerunt, viii. 37. 38.
Ostia Nili septem numero, ii. 17.
Ostracismi exemplum, viii. 79.
Otanes Pharnaspis filius, iii. 68. conjurationes in magum autor, iii. 70. oratio ejus de statu populari ad Persas, iii. 80.
Otanes Amestris pater dux Persarum, vii. 61. Otanes missus contra Samum, iii. 141. Otanis morbus, iii. 149.
Otanes dux Persarum Darii gener, v. 116. ejus gestæ res in Ionia et Æolia, v. 123.
Otanes Sisamnis fil. super pelle patris sedens judicat, v. 25.
Otaspes fil. Artachæi, vii. 63.
Othrys mons Thessaliæ, vii. 129. oves sacræ Solis ubi, ix. 93.
Ovium mira duo genera, quæ habet Arabia, iii. 113.
Ozolæ Locri, viii. 32.

P

Pactolus fluvius, qui ramenta aurea e Tmolo defert, v. 101.
Pactyæ urbs Chersonesi, vi. 36.
Pactyas Lydus a Cyro deficit, i. 154. Persis traditus, i. 160.
Pactyica regio, iii. 93. 102. iv. 44. lingua, vii. 85.
Pactyes quam armaturam in Xerxis exercitu tulerint, vii. 67. Pactyicus cultus, vii. 85.
Padæi Indi, iii. 99.
Pæana cantant Perinthii ante victoriam, v. 1.
Pæoniæ situs, v. 13.
Pæones, v. 13. 98. vii. 113. magna pars transportati in Asiam, v. 15. Xerxis socii, vii. 185.
Pæonius ager ubi, vii. 124.
Pæoplæ pop. vii. 113. abducti in Asiam, v. 15.
Pæsus urbs Hellesponti, v. 117.
Pæti Thraciæ populus, vii. 110.
Pæum oppidum, vi. 127.
Pagasæ, et sinus ad illas ferens, vii. 193.
Palæstina Syria, i. 105. et Palæstini, iii. 5. vii. 89.
Palenses sive Pales in Cephallenia, ix. 28.
Palladis sacerdotis barba portentum, i. 175. viii. 104.
Pallena, viii. 26. 126.
Pallena Phlegra prius appellata, vii. 123.
Pallenidis Minervæ templum, i. 62.
Palmarum Babyloniarum diversitas, i. 193. palmarum spathæ, vii. 69. palmæ ubi multæ, iv. 172. 182.
Pamisus Thessaliæ fluvius, vii. 129.
Pammon Scyrius, vii. 183.
Pamphylorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 91.
Pamphyli tribules Sicyone, v. 68.
Pamphyli populus, iii. 90. a Crœso subacti, i. 28.
Pan unus inter VIII. deos, ii. 46. Pan Ægyptius vetustissimus deorum, ii. 145. Panis templum, vi. 106. Panis simulacrum, ii. 46. Pan quibus parentibus ortus, ii. 145. 146.
Panætius Sosimenis filius, viii. 82.
Panegyres Atheniensium, vi. 111.
Panes Perdiccæ dupli effecti viii. 137.
Pangæus mons, v. 16. vii. 112.
Panionium locus sacer, i. 143. 148. 170.
Panionius Chius exsector pœna se digna affectus, viii. 105. 106.
Panitis Messenii consilium in discernendis geminis, vi. 52.
Panopeæ, viii. 34. Panopensium oppidum, viii. 35.
Panos portus ubi, i. 157.
Pantagnotus Polycratis frater, iii. 59.
Pantaleon Alyattis f. a Crœso fratre occisus, i. 92.
Pantareus pater Cleandri, vii. 154.
Pantheræ Libycæ, iv. 192.
Panthialæi Persarum genus, i. 125.
Panticapes fluvius, vi. 18. 47. ejus fluxus, iv. 54.
Pantimathi populus, iii. 93.
Pantites sese strangulat, vii. 232.
Papæus Jupiter apud Scythas, iv. 59.
Paphlagones populus, i. 6. 72. iii. 90. a Crœso subacti, i. 28. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 72.
Papraces pisces, v. 16.
Papremis oppidum, ii. 59. iii. 12.
Papremiticum festum, ii. 63.
Papremitanis equi fluviales sacri, ii. 71.
Papremitana plaga, ii. 165.
Parabates Dorei comes, v. 46.
Paralatæ Scythæ, iv. 6.
Parapotamii populos, viii. 33.
Parasanga mensura, ii. 6. v. 53.
Paretaceni populus Mediæ, i. 101.
Paricanii, populus, iii. 92. 94.
Paricaniorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 68. 86.
Parii, viii. 67.
Paris Alexander ad Proteum ducitur, ii. 115.
Parion urbs, v. 117.
Parius lapis, v. 62.
Parmys filia Smerdis filii Cyri, vii. 78.
Parnassus mons, viii. 27. ejus vertices duo, viii. 32.
Paroreatæ populus in Peloponneso, iv. 148. viii. 73.
Parthenius fluvius, ii. 104.
Parthenius mons ubi, vi. 105.
Parthi populus, iii. 93. 117. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 66.
Partus leænæ et viperæ cur non copiosus, iii. 108. partus diversa tempora decem, novem, septem menses, vi. 69.
Parus insula, v. 31. Parus a Miltiade obsidetur frustra, vi. 133. 134.
Pasargadæ Persarum genus, i. 125. ex his Badres, iv. 167.
Pasicles Philisti pater, ix. 97.
Pata Scythice, pro occidere, iv. 110.
Pataicus Ænesidemi pater, vii. 154.
Pataici dii, iii. 37.
Patara oppidum Lyciæ, i. 182.
Pateræ aureæ sex a Gyge apud Delphos positæ, i. 14. patera aurea et argentea Delphos a Crœso missæ, i. 51. pateræ aheneæ mira capacitas, i. 70.
Patarbemi aures nasusque præscinduntur, ii. 162.
Paterna in opificia ubi succedant et filii, vi. 60.

Patiramphes Xerxiani currus auriga, vii. 40.
Patizithes magus, iii. 61. 63.
Patrenses pars Achæorum, i. 145.
Patumus oppidum Arabiæ, ii. 158.
Pausanias Cleombroti filius, iv. 81. v. 32. ix. 10. 64. ejus exercitus ordo permutatus, ix. 47. victoria de Mardonio, ix. 63.
Pausaniæ præda, ix. 80. ejus dictum de luxu Persico, ix. 82.
Pausicæ populus, iii. 92.
Pausiris Amyrtæi filius, iii. 15.
Pax, ejus felicitas præ bello, i. 87.
Pecuarii Armenii ubi, i. 194. pecuarii Indi, iii. 99. pecuarii Persæ, i. 125.
Pedasa, urbs, v. 121. vi. 20.
Pedasensis Hermotimus, viii. 104.
Pedasii populus ab Harpago expugnatus, i. 175. viii. 104.
Pediculorum comestores, iv. 109. eos vicissim mordent feminæ Adyrmachidarum, iv. 168.
Pedieæ oppidum ubi, viii. 33.
Pedienses, ibid.
Pedis mensura, ii. 149.
Pelasgi populus, i. 145. 146. ii. 50. vii. 44. et eorum lingua, i. 57. Lemnum et Imbrum tenent, v. 26. Lemnum, vi. 136. et Antandrum, vii. 42.
Pelasgi Ægialees prius, Iones dicti, vii. 94. Pelasgi ex Attica exacti, vi. 136.
Pelasgicus murus Athenis, v. 65.
Peleus rapuit Thetin, vii. 191.
Pelius mons vel Pelion ubi, iv. 179. vii. 129.
Pella urbs Bottiæidis terræ, vii. 123.
Pellena Achæorum pars, i. 145.
Pelles ad scribendum, v. 58.
Pelops Phryx Persarum servus, vii. 11. Pelopis Phrygis regio, vii. 8.
Peloponnesi gentes septem, viii. 73.
Peloponnesium bellum, ix. 73.
Peloponnesus pleraque sub Spartanis, i. 68.
Pelusium ostium Nili, ii. 17. 154. iii. 10.
Πεμπώδολα Æolum, ii. 37.
Peneus fluvius Thessaliæ, vii. 20. 128. 129. 173.
Pennis oppletum aërem Scythæ narrant, iv. 31.
Pentapolis ante Hexapolis appellata, i. 144.
Penthylus dux Paphius captus, vii. 195.
Percolos, Chilonis filia, vi. 65.
Percotes urbs, v. 117.
Perdiccas, Gauanes, et Aëropus fratres, vii. 22. viii. 137. Perdiccæ pueri panes dupli effecti, viii. 138. quomodo Macedoniæ tyrannus factus, viii. 137. 138.
Peregrini dicti Spartanis Persæ, ix. 11.
Pergamum Priami, vii. 43.
Pergamum murorum Pierum unus, vii. 112.
Perialla Delphica vates, vi. 66.
Periander Cypseli filius Corinthiorum tyrannus, i. 20. iii. 48. ei maximum miraculum oblatum, i. 23. uxorem necat, iii. 50. cum defuncta uxore concubuit, v. 93. ejus filii, iii. 50. gesta cum minore, iii. 50. 51. *etc.*
Pericles quibus majoribus, vi. 131.
Perilaus, ix. 103.
Perpherenses in Delo, iv. 33.
Perinthus urbs, iv. 90. vi. 33. ejus expugnatio, v. 2.
Perinthii a Persis subacti, v. 1. eorum cum Pæonibus singulare certamen, v. 1. Tyrodiza eorundem urbs, vii. 25.
Perrhæbi, populus, vii. 128. 132.
Persarum origo unde, vii. 150. complura genera, i. 125. aspera regio, i. 71. ix. *ult.* Persæ aratores, Persæ pecuarii, i. 125. præstantissimi Pasargadæ, ibid. institutio qualis, i. 136. numina quæ et religio, i. 131. ritus dum Jovi immolant, ibid. ritus in sacrificiis, i. 132. Persarum mores varii, i. 135. Persæ immunes a tributo, iii. 97. Persæ Uraniæ Veneri sacrificant, i. 132. Persis Venus Mitra appellatur, ibid. Persarum natalitia, i. 133. Persæ inter pocula consultant, ibid. Persarum necessitudo vicinitatis maxima, i. 134. eorum philautia, ibid. externarum rerum studiosissimi, i. 135. flumina religiosissime colunt, i. 138. mos in sepeliendis cadaveribus defunctorum, i. 140. gyrum cœli Jovem appellant, i. 131. deos ex hominibus ortos esse negant, ibid. ignem deum arbitrantur, iii. 16. eorum victus habitusque priscus, i. 71. victus vivendique spatium, iii. 22. eorum ingenium, i. 89. Persarum convivia lasciva, v. 18. Persarum cædes in convivio, v. 20. multitudine in præliis victores, v. 2. et 119. opprobrium, muliere ignavior, ix. 107. Persæ Æthiopas numero vincunt, iii. 21. Persæ criniti, vi. 19. Cephenes appellati et Artæi, vii. 61. Persæ immortales qui, vii. 83. Persicus luxus, ix. 80. 82. Persarum uxores per vices concumbunt, iii. 69. Persis oraculum redditum, ix. 43. Persarum tabellionum cursus et modus, viii. 98. magi, i. 140. satrapeiæ, iii. 89. clementia, i. 137. iii. 15. capita cur fragilia, iii. 12. eorum cum Lydis conflictus, i. 80. in potestatem Medorum a Phraorte redacti, i. 102. Persarum ab Astyage defectio, i. 27. *etc.* Persarum bellica arma, v. 49.

cum Caribus consertum bellum, v. 119. *etc.* Persarum minæ Ionibus intentatæ, v. 9. Persarum ornatus in Xerxiano exercitu, vii. 61. Persarum equestrium copiarum numerus, vii. 87. Persarum cum Lacedæmoniis congressio, vii. 211. Persarum naufragium ad Eubœam, viii. 12. Persicum imperium ad Caucasum, iii. 97. Persicum mare, iv. 39. Persici equitatus præfecti, vii. 88. Persicarum copiarum apud Platæas ordo, ix. 30.
Perses Persei fil. vii. 61.
Perseus Assyrius, vi. 53. et 54. Danaës et Jovis filius, ii. 91. vii. 61.
Persei specula, ii. 15. ejus templum, simulacrum, sandalium ubi, ii. 91. gymnicorum ludorum institutor, ibid. ejus profectio in Ægyptum, ibid.
Persidæ reges, i. 125.
Petra tribus, v. 92.
Petræ Trachiniæ, vii. 198.
Phædyma Otanis filia, iii. 68. magum prodit, iii. 69.
Phœnippus Calliæ pater, vi. 121.
Phagres castellum Pierum, vii. 112.
Phalerus urbs, v. 63. navale Atheniens. vi. 116. viii. 91. ix. 32.
Phalli in sacris, ii. 49.
Phanagoras Onetæ pater, vii. 214.
Phanes Halicarnasseus, iii. 4. ejus astutia et effugium, ibid. filii in ejus conspectu mactati, iii. 11.
Pharandates Theaspis filius, vii. 79. ix. 75.
Pharbætitana plaga, ii. 166.
Pharenses pars Achæorum, i. 145.
Pharnaces pater Artabazi, vii. 66. ix. 41.
Pharnaspes Achæmenides, iii. 2.
Pharnazathres dux Indorum, vii. 65.
Pharnuches præfectura cedit infelici equi lapsu, vii. 88.
Phaselis urbs, ii. 178.
Phasis, i. 104. ii. 103. iv. 38. 86. vi. 84.
Phayllus Pythionices ter, viii. 47.
Phegeus Aëropi pater, ix. 26.
Phemius Smyrnæus Homeri præceptor, ii. 5. etiam pater ejusdem adoptivus, ii. 4. ubi laudatus ab Homero, ii. 26.
Pheneum urbs, vi. 74.
Pherendates Megabazi fil. vii. 67.
Pheretime Arcesilai regis mater, iv. 162. exercitum poscit ab Euelthone, et colum accipit, ibid. in Barcæos crudelitas ejus, iv. 202. ejus miseranda mors, iv. 205.
Pheron Ægypti rex cæcus, ii. 111. ei oraculum redditur, ibid. ejus donaria, ibid.
Phiala in balteis Scytharum, iv. 10.
Phidippides Athen. vi. 105.
Phidon Argivorum tyran. vi. 127.
Phigalensis ex Arcadia, vi. 83.
Philæus Ajacis filius, vi. 35.
Philagrus Cyneæ fil. proditor Eretriæ, vi. 101.
Philaon Chersis filius, viii. 11.
Philes pater Rhœci, iii. 60.
Philippus Butacidæ f. Olympionices, v. 47.
Philippus Macedo, viii. 139.
Philistus Pasiclis fil. ix. 97.
Philitis pastor, ii. 128.
Pilocyon Spartan, ix. 72. 85.
Philocyprus a Solone versibus celebratus, v. 113.
Phla insula, iv. 178.
Phlegra regio, vii. 123.
Phliasii, ix. 28.
Phlius oppidum, vii. 202.
Phocæa urbs, i. 80. 142. ii. 106. 178. Phocæa quomodo capta, i. 164.
Phocaïs Homeri, ii. 16.
Phocæenses, i. 152. primi longis navibus usi sunt, i. 163. Phocæensium murus, ibid. eorum demigratio in Cyrum, i. 165. eorum mutua execratio nequis in patriam rediret, i. 165. dum Tyrrhenis et Carthaginiensibus navale bellum, i. 166. prœlio victi Cyrno secedunt, ibid. eis Cadmea victoria obtigit, ibid. in Rhegium demigrant, ibid. capti lapidantur, i. 167.
Phocenses, i. 146. Phocensium in Thessalos eruptio, viii. 27. 28. Phocensium regio a barbaris vastatur, viii. 32.
Phœbi fanum, vi. 61.
Phœnices, ii. 104.
Phœnices Sidonii, vii. 44.
Phœnices Tyrii, ii. 112. Phœnices ex Palæstina Syria, i. 105. Palæstini, ii. 104.
Phœnices dissensionum auctores cum Græcis, i. 1. Phœnices ad Libyam cognoscendam missi, iv. 42. invenerunt aurifodinas Thasi, vi. 47. Phœnices primi literas in Græciam adtulere, v. 58. Phœnicum armatura in exercitu Xerxis, vii. 89. Phœnices quidam decollati jussu Xerxis, vii. 90.
Phœnicum aversio in lædendis colonis, iii. 19.
Phœniciæ literæ, v. 58.
Phœnix Ægypt. avis sacra, ii. 73. ejus descriptio, ibid.
Phœnix fluvius, vii. 176. 200.
Phormus Atheniensis, vii. 182.
Phraortes filius Deiocis, rex Mediæ, i. 102. ejus res gestæ et interitus, ibid.
Phrataguna Darii regis uxor, vii. 224.
Phriconis, i. 149. ii. 1.
Phrixæ, oppidum, iv. 148.
Phrixus, vii. 197.
Phronima Etearchi filia ejusque fortuna, iv. 154. concubina Polymnesti, iv. 155.

Phryges a Crœso subacti, i. 28. Phryges antiquissimi hominum, ii. 2. eorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 73. Phryges Briges dicti antea, ibid.
Phrynichi fabula, vi. 21.
Phrynon pater Attagini, ix. 15.
Phthiotæ Achæi, vii. 132.
Phthiotis ora, i. 56.
Phya mulier ex tribu Pæanica, i. 59. ab ea Pisistratus ut reductus, ibid.
Phylacus Histiæi fil. viii. 85. Phylacus et Autonous Delphorum heroës et eorum delubrum, viii. 39.
Phyllis regio, vii. 113.
Pilorus urbs, vii. 122.
Pieria pix, iv. 195.
Pieres pop. vii. 112. 185.
Pierum muri, vii. 112.
Pigres Seldomi fil. vii. 98.
Pigres et Mantyes fratres, v. 12.
Pindarus poëta, iii. 38.
Pindus mons Thessaliæ, i. 56. vii. 129.
Pinus, locus, ii. 20.
Pinus, fructus nomina, ibid.
Pini natura quæ, vi. 37.
Pirus, ingens fluvius, i. 145.
Piromis ex Piromi Ægyptiorum, ii. 143.
Pisa urbs, ii. 7.
Piscatores Tirynthii, vii. 137.
Piscatorum ænigma, ii. 35.
Piscibus Ægyptus abstinet, ii. 37. piscium qui Ægypto sacri, ii. 72. piscium genitura in stagnis apud Ægyptios, ii. 93. pisces pabulum equorum ubi, v. 16.
Pisistratus Hippocratis filius Atheniens. tyrannus, i. 59. vi. 103. ejus nobile commentum, quo Athenarum imperio potitus, ibid. Athenis ejicitur, i. 59. per feminam mire reducitur, i. 60. illegitime cum uxore coit, i. 61. Marathonem occupat, i. 62. ejus contra Athen. copiæ, i. 61. 62. tertio urbe Athenis potitur, i. 64. Naxum insulam subegit, ibid. Delum insulam expiat, ibid. Pisistratidæ Athenis pulsi, v. 65. *etc.*
Pisistratus Nestoris fil. v. 65.
Pistricis Crœsi effigies apud Delph. i. 51.
Pistyrus urbs, et lacus in ea salsus ac piscosus, vii. 109.
Pitana civitas Æoliæ, i. 149.
Pitane tribus, iii. 55.
Pittaci Mitylenæi responsum ad Crœsum, i. 27.
Pituitæ fluxus remedia, iv. 187.
Pix Pieria ubi, iv. 195. Cyraunensis et Zacynthia, ibid.
Pixodarus Cindyensis, v. 118.
Placia, regio, i. 57.
Placianorum lingua, i. 57.
Platæa insula Libyæ, iv. 151. 155. magnitudo ejus, 156. 169.
Platæa urbs incenditur, viii. 50.
Platæenses, vi. 108.
Platæensis clades, ix. 53. 64. 100.
Platæensis ager, ix. 15.
Platanus aurea atque vitis, vii. 27. platanorum ingens lucus, v. 119. platanus aureo monili a Xerxe donata, vii. 31.
Pistorus Apsinthiorum deus, ix. 119.
Peunus portus, iv. 168.
Pinthinetes sinus, ii. 6.
Pistarchus Leonidæ fil. ix. 10.
Pluvia nulla apud Theræos per septem annos, iv. 151. pluvia apud Ægyptios portentosa, iii. 10.
Pœciles, iv. 147.
Pœnæ modus apud Persas, i. 137.
Pœni, *vide supra* Libyes.
Pogon Trœzeniorum portus, viii. 42.
Poli et gnomonis inventio, ii. 109.
Polichnitani Cretes, vii. 170.
Pollux et Castor, iv. 145. *v.* Tyndaridæ.
Polyas Anticyrensis speculator, viii. 21.
Polycratis prodigiosa fortuna, iii. 39. *etc.* Polycratis smaragdus, iii. 41 ejus callidum commentum, iii. 56. Polycratis cædis occasio, iii. 120. 121. Polycratis filiæ somnium, iii. 124. Polycrates cruci affixus, iii. 125.
Polycritus Ægineta ejusque strenuitas, viii. 92. 93.
Polydectes rex Spart. viii. 131.
Polydorus Alcamenis fil. vii. 204.
Polydorus avus Laii, v. 59.
Polymnestus Theræus, iv. 155.
Polynices, iv. 147. vi. 52. ix. 27.
Ponticum, genus arboris, iv. 23.
Pontus Euxinus, iv. 46. ejus dimensio, iv. 85. 86.
Populus contubernium ingratissimum, vii. 156.
Porata fl. iv. 48.
Porinus lapis, v. 62.
Porthmia Cimmeria, iv. 45.
Posideium urbs, iii. 91.
Posidoniates vir, i. 167.
Posidonius Spart. ix. 71. 85.
Potidæa urbs, vii. 122. obsidio ejus, viii. 127. 128, 129.
Præda Græcorum e Persarum clade, ix. 80. præda Pausaniæ, ix. 81.
Præsepe Mardonii totum ex ære a Græcis diripitur, ix. 70.
Præsii Cretes, vii. 170. 171.
Prasiadis paludis inhabitatores, v. 16.
Praxilaus Xenagoræ pater, ix. 107.
Praxinus navarchus Trœzen. vii. 180.
Prexaspes Persa, iii. 34. interficit Smerdin, iii. 30. se præcipitem dat e turri habita ante oratione ad Persas, iii. 75.
Prexaspes Aspathinis filius, vii 97.
Priami Pergamum, vii. 43.
Priene urbs Ioniæ, i. 142. eam Ardys expugnat, i. 15.

Prienenses, vi. 8. a Mazare subiguntur, i. 161.
Primogenitus ex lege Spart. succedit in regnum, vi. 52.
Prinetades Demarmeni fil. v. 41.
Procles rex Spart. viii. 131. iv. 147. *vide* Eurysthenes.
Procles Epidauri tyrannus, iii. 50. capitur, iii. 52.
Proconnesius Aristeas, iv. 13.
Proconnesus incensa, vi. 33.
Prodigiorum maxima observatio apud Ægyptios, ii. 82.
Promenea Dodonæorum sacerdos, ii. 55.
Promethei uxor Asia, iv. 45.
Properare est noxium, vii. 10.
Propontidis dimensio, iv. 85.
Proserpinæ et Cereris festum, viii. 65.
Prosopitis insula et ejus latitudo, ii. 41. ejus plaga, ii. 165.
Proteus Pheronis in regno Ægypt. successor, ii. 112. Protei fanum apud Memphin, ibid.
Protemplaris Minerva, viii. 59.
Protesilai templum ubi, vii. 33. ix. 116.
Protothyes Madyis pater, i. 103.

Proverbia.

Ætheri Jovis contermina regio, vii. 8. Animus in auribus habitat, vii. 39. Cadmea victoria, i. 166. Dolosi homines, dolosa et eorum vestimenta, iii. 22. Cum Jove de divitiis certare, v. 49. Episcythison, vi. 84. E tripode oraculum, iv. 179. Hunc calceum tu quidem consuisti: Aristagoras autem induit, vi. 1. Ignifer non relinquendus, viii. 6. In frigidum furnum panes ingerere, v. 92. Isthmum fodere, i. 174. Lemnia facinora, vi. 138. Longæ regum manus, viii. 140. Molles viri ex mollibus regionibus, ix. *ult.* Mulæ partus, iii. 151. Muliere ignavior, ix. 107. Non est istud curæ Hippoclidæ, vi. 129. Ovem lupis relinquere, iv. 149. Pinus in modum excidere, vi. 37. Sylosontis amiculum, iii. 139. Ver ex anno exaruisse, vii. 162.
Prytanes Naucrarorum, v. 71.
Prytanis rex Spart. viii. 131.
Prytaneum Athen. i. 146. vi. 139. vii. 197.
Psammenitus Amasis filius Ægypti rex, iii. 10. captus a Cambyse, ejusque captivi dicta, iii. 14. liberatus res novas moliens epoto taurino sanguine obiit, iii. 15.
Psammis rex Ægypti, Neci fil. ii. 159. 160. ejus mors, ibid. Inari pater, vii. 7.
Psammitichus Ægypti rex, i. 105. ii. 2. 28. 151. *etc.* vii. 7.
Psylli, populus, iv. 173. eorum expeditio infelix adversus austrum, ibid.
Psyttalea insula, viii. 76. et 95.
Pteria locus Cappadociæ munitissimus, i. 76.
Pteriorum urbs a Crœso expugnatur diripiturque, ibid.
Ptoum, viii. 135.
Pudenda pueris qui præcidant, ii. 104. pudenda Ægyptii munditiæ causa præcidunt, ii. 37.
Puellæ ex legibus elocantur, i. 198.
Pugna Sagartiorum cum restibus, vii. 85.
Puteus trifarias rerum species exhibens, vi. 119.
Pygargi, iv. 192.
Pylæ, vii. 201.
Pylæa, vii. 213.
Pylagoræ, ibid.
Pylii, i. 147. v. 65.
Pylus locus, v. 65. vii. 168.
Pyramides apud Memphin, ii. 8. pyramides Mœridis regis Ægypt. ii. 101. pyramis regis Cheopis, ii. 124. 125. pyramis a quæstu meretricio, ii. 126. pyramis Chephrenis Ægypt. regis, ii. 127. pyramides Philitidis pastoris, ii. 128. pyramis Mycerini regis, ii. 134. pyramis Rhodopis mulieris falso credita, ibid. pyramis regis Asychis lateritia, ii. 136.
Pyrene urbs, ii. 33.
Pyretos fluvius Scythiæ, iv. 48.
Pyrgus oppidum, iv. 148.
Pythagoras Mnesarchi filius, iv. 95. sophista celebris, ibid.
Pythagoras Milesius patriæ procurator, v. 126.
Pythagoras monarcha Selinuntis, v. 46.
Pythermus Phocæensis, i. 152.
Pythes sive Pytheas Ischenoi f. vir strenuiss. captus, vii. 181. viii. 92. liberatus, viii. 92.
Pythes Nymphodori pater, vii. 137.
Pytheus Lamponis pater, ix. 78.
Pythia corrupta, v. 66.
Pythiæ oraculum Lycurgo redditum, i. 65. de ossibus Orestis, Lacedæmoniis redditum, i. 67. ad Crœsum, i. 91. de Isthmo Cnidiis datum, i. 174. *v.* oracula.
Pythii Lacedæmone qui, vi. 57.
Pythius Atyis f. Lydus, vii. 27. ejus ingentes facultates, vii. 27. 28. ejus filius a Xerxe dissectus, vii. 39.
Pytho, i. 54.
Pythogenes in Inycum oppidum relegatur, vi. 23.

R.

Rasura Argivorum, i. 82.
Regem ubi conspici nefas, i. 199. rex ubi statura maximus deligitur, iii. 20.

Reges Saitæ in Ægypto, ii. 169.
Regio nulla sibi præbet omnia, i. 32.
Regis Græci civilitas, iv. 78.
Regna olim pecuniæ egena, viii. 137.
Regum jura apud Laconas, vi. 56.
Regum filios benigne tractant Persæ, iii. 15.
Rerum humanarum inconstantia, i. 5. rerum omnium inspiciendus exitus, i. 32. res divinitus futuræ signis declarantur, ix. 100.
Restibus instructa pugna, vii. 85.
Rex Persarum non vincitur beneficiis, vii. 39. ix. 18.
Rhadinaces Persis olei genus, vi. 119.
Rhampsinitus rex Ægypti: et ejus simulacra, ii. 121. filiam prostituit, ibid. ejus ingentes pecuniæ, ibid. Rhampsiniti descensus ad infernas sedes, ii. 122.
Rhapsodi propter Homerica carmini expulsi Sicyone, v. 67.
Rhegium, i. 176. 177. Rheginorum maxima cædes, vii. 170.
Rhenæa, vi. 97.
Rhodi populus Lindii, vii. 153.
Rhodium mare ubi, i. 174.
Rhodope mons, iv. 49.
Rhodopis meretrix famosa, ii. 135. ejus an pyramis una, ii. 134. 135. ejus donarium in templo Delphico, ii. 135.
Rhodus civitas, ii. 178.
Rhœcus architectus, iii. 60.
Rhœtium opp. vii. 43.
Rhypes pars Achæorum, i. 145.
Ridere coram aliquo apud Persas indecens, i. 99.
Rosæ sexagenum foliorum, viii. 138.
Rubrum mare, ii. 8. 158. 159.
Ruinæ hominibus disciplinæ sunt, i. 207.

S.

Sabacus rex Æthiopum, ii. 137. 152. Ægyptum subigit, ibid. ejus acta in Ægypto, ii. 137. 138. viso in somnis Ægyptum relinquit, ii. 139.
Sabyllus Gelous, vii. 154.
Sacæ populus, iii. 93. vii. 9. Sacas omnes Scythas Persæ vocant, vii. 63. Sacarum in Xerxiano exercitu armatura, et dux, vii. 64.
Sacerdotes Ægyptiorum, ii. 37.
Sacra ante expeditionem, ix. 19. Sacra et profana vulgo non discreta, ii. 65. Sacra Cabirorum a Pelasgis sumpta, ii. 51. Sacra Triopii Apollinis, i 143. Sacrificium publicum, vi. 57. Sacrum Panionium, i. 143.
Sardyattes Ardyis fil. rex. Lydiæ, i. 16. 18.
Sagartii, Persarum genus, i. 125. iii. 93. vii. 85. eorum tributum, iii. 93.
Sagitta ad cœlum excussa a Dario, v. 105. Sagittæ, Scytharum robur, iv. 132.
Sais urbs Ægypti, ii. 28. 59. Sais urbs regia Apriæ, ii. 163. 170. Saitana plaga, ii. 165. Saitanorum regum sepultura, ii. 169. Saiticum ostium Nili, ii. 17.
Sal sua sponte crescens, iv. 53. ex lacu, vii. 30. salis colles ubi, iv. 181. 182. 183. Salinarii Ægyptii concubitus cum muliere mortua, ii 89.
Sala urbs Samothraciæ, vii. 59.
Salamis Atheniensium refugium, viii. 56.
Salaminii Cypri, iv. 162. v. 104. ii. 28.
Salmydessus, Thraciæ, iv. 93.
Samii a Lacedæmoniis tentati, iii. 47. frustra, iii. 55.
Samium templum, ii. 148.
Samothracia, vi. 47. Samothraciæ populus Pelasgi, ii. 51. Samothraces jaculatores, viii. 90. Samothracii muri, vii. 108.
Samus et Samiorum lingua, i. 142. Sami eversionis per Darium causa, iii. 139. Samus Sylosonti traditur, iii. 149. Samiorum Æschrionia tribus, iii. 26. Samiorum crater, iv. 152. Samimii Zanclam occupant, vi. 23. Samiorum Apaturia, ii. 29. Samiorum tria miranda, iii. 60.
Samyris sapiens, vi. 127.
Sans Dorum, i. 139. ea litera Persarum nomina terminantur, ibid.
Sana urbs, vii. 22. 122.
Sanacharibus rex Arabum et Assyriorum Ægyptum invadit, ii. 141. fugatur, ibid.
Sandalium Persei, ii. 91.
Sandanis Lydus, i. 71.
Sandoces Thaumasiæ f. cruci affigitur et liberatus tandem capitur, vii. 194.
Sanguinem lingendo fœderis fit vinculum, i. 74.
Sapæi Thraciæ populus, vii. 110.
Sapientes non esse potentes, acerbum, ix. 16.
Sapires, populus, iv. 40.
Sappho poëtria, ii. 135.
Sarangæi populus, iii. 93. 117.
Sarangarum in Xerxis exercitu armatura, vii. 67.
Sardanapalus rex Nini, ii. 150. ejus thesaurus, ibid.
Sardena mons, ii. 9.
Sardinia, i. 170.
Sardinia insula maxima, v. 106. et 124.
Sardis a Cimmeriis captæ, i. 15. Sardis una parte saltem expugnabiles et earum expugnatio, i. 84. captæ et con-

crematæ ab Ionibus, v. 101. 105. Sardium reges Heraclidæ, i. 7.
Sardium primus rex Agron, i. 7. Meles, i. 86. Sardius leo circumlatus ubi, ibid. Sardium expugnatio in tertium annum dilata a deo, i. 91.
Sardonium linum, ii. 105.
Sardonium mare, i. 166.
Sarta urbs, vii. 122.
Sarpedon et Minos Europæ filii, i. 173.
Sarpedonium promontorium, vii. 58.
Saspires populus, iii. 94. eorum armatura, vii. 79.
Sataspes Achæmenides, iv. 43. cruci affixus, ibid.
Satræ Thraciæ populus, vii. 110. 111.
Satrapiæ Persarum, i. 192. iii. 89. 90. *etc.*
Sattagydæ populus, iii. 91.
Saulius rex Scytharum, iv. 76. interficit patruelem Anacharsin, iv. 76. 77.
Sauromatæ Amazonibus miscentur, iv. 110. 113. 114. solœcissant lingua Scythica, iv. 117. eorum uxores et conjugia, iv. 116. 117.
Scæus pugil, v. 60.
Scamander fluvius, v. 65. ejus aqua exercitum Xerxis defecit, vii. 42.
Scamandronymus pater Charaxi, ii. 135.
Scaptesyle, vi. 46.
Sceptra gerendi ratio apud Babylonios, i. 195.
Schœnus mensura, ii. 6.
Sciathus insula, vii. 176. viii. 7. et 90.
Scidrus oppidum, vi. 21.
Sciona urbs in Pallena, vii. 123.
Sciradis Minervæ templum, viii. 94.
Scironis via in Isthmo, viii. 71.
Scholæ tectum in pueros corruens, vi. 27.
Scolos oppid. Bœotiæ, ix. 15.
Scolopœis, ix. 97.
Scoloti Scythæ, unde nominati, iv. 6.
Scopadæ Thessali, vi. 127.
Scopasis rex Scytha, iv. 128.
Scutum Persis ostendisse dicuntur Alcmæonidæ, vi. 121. et Herodoti de ea re sententia, vi. 123. 124.
Scylace urbs, i. 57.
Scylax Caryandeus, iv. 44. Scylacis cujusdam supplicium, v. 33.
Scyles Ariapithis filius rex Scytharum, iv. 78. ejus interitus, iv. 80.
Scyllias urinator, viii. 8.
Scyrius Pammon, vii. 183.
Scyrmiadæ Thraces, iv. 93.
Scytha Herculis filius, iv. 10.
Scytharum origo, iv. 5. Scytharum regum origo, iv. 10. Scythæ nomades pecuarii, i. 73. iv. 19. 53. vi. 84. Scytharum nomadum seditio, i. 73. iv. 11. Scythæ trucidatum coctumque puerum Cyaxari loco venationis offerunt, i. 73. ad Alyattem confugiunt, ibid. in Asiam transeunt, i. 103. iv. 12. Cimmerios ex Europa pellunt, i. 103. iv. 11. Mediam occupant, i. 104. eorum cum Medis ad Caucasum congressio, ibid. fusis Medis Asia potiuntur, i. 105. Uraniæ Veneris templum depeculantur: unde femineo morbo corripiuntur, ibid. a Medis inebriati, quum Asiam aliquandiu obtinuissent, occiduntur, i. 106. a Sesostre subacti, ii. 103. 111. Scytharum servi cur oculis orbentur, iv. 2. Scytharum ratio emulgendi lactis, ibid. Scythæ aratores, iv. 18. 19. 53. 54. Scythæ Auchatæ, iv. 6. Scythæ regii, iv. 57. Scytharum mores, iv. 46. *etc.* dii, iv. 59. jusjurandum, iv. 68. eorum mos in cædendis victimis, iv. 60. in hostes sævitia, iv. 62. 64. mos ineundi fœderis, iv. 70. Scyth. regum sepultura, iv. 71. 72. a Scyle Scytharum defectio, iv. 80. Scythæ suorum institutorum observantissimi, iv. 76. 80. Scythis eorumque equis asinorum et mulorum vox insueta, iv. 129. Scyth. munera ad Darium, iv. 130. Scyth. intemperantia, vi. 84. Scythæ Persis Sacæ appellati, vii. 63.
Scythia vetus ubi, iv. 99. Scythiæ duæ partes, ibid. Scythiæ flumina, iv. 47. Scythia lignorum inops, iv. 61. Scythicæ grues ubi hybernent, ii. 22. Scythicum gramen, iv. 58. Scythicus exercitus contra Mediam, vii. 20.
Scythes Zanclæorum rex, vi. 23. 24.
Scythes Cadmi Coi pater, vii. 163.
Sebennytana plaga, ii. 166.
Sebennyticum ostium Nili, ii. 17.
Seditionis intestinæ pravitas, viii. 3.
Seldomus Pigris pater, vii. 98.
Selinusii pop. v. 46.
Selybria oppidum, vi. 33.
Semen Indicum quale, iii. 100.
Semiramis Babyl. regina, i. 184. ejus egregia monumenta, ibid.
Senectæ maximus honos apud Ægyptios, ii. 80. senes ubi mactentur, iii. 99.
Sepias litus, vii. 183. 188. 191. 195.
Sepulcra patria Scytharum, iv. 127.
Sepulcrum Alyattis apud Lydos, i. 93. sepulcra Babyloniorum, i. 198. sepulcra vitrea, iii. 24. sepulcrum Helles filiæ Athamantis, vii. 58.
Serbonis palus, ii. 6. iii. 5.
Seriphii populus, viii. 46.
Sermyla Græca urbs, vii. 122.
Serpentum sacrorum descriptio, ii. 74. serpentum sepultura in Jovis templo, ibid. sterilitas, iii. 108. serpentes cornuti, iv. 192. serpentes alati, ii. 75. 76. serpentum alatorum generatio, iv. 108. 109. thuriferas arbores observantes, iii. 107. serpentum vis apud Neuros, iv. 105. serpentibus

vescentes, iv. 183. repens arcis Athenarum custos, viii. 41.
Serrium promontorium, vii. 59.
Servitutem aversantur Phocæenses, i. 164.
Servi Scytharum cur oculis priventur, iv. 2. nulli in Græcia, vi. 137. servi boni interdum hominibus malis, et contra, viii. 68. servorum bellum, vi. 85.
Sesami Babylonici proceritas, i. 193.
Sesostris rex Ægypti, ii. 102. *etc.* quas gentes subegerit, ii. 103. ejus cippi et inscriptiones et monumenta, ii. 106.
Sestus urbs, iv. 142. vii. 33. a Græcis obsidetur, ix. 114. *etc.*
Sethon Ægypti rex, Vulcani sacerdos, ii. 141. ejus mira victoria de Assyriis, ibid. ejus statua, ibid.
Sicania, tempore Herod. Sicilia dicta, vii. 170.
Sicas Cybernisci pater, vii. 98.
Sicinnus Themistoclis Domesticus, viii. 75.
Sicyon, v. 67. Sicyoniarum tribuum nomina, v. 68. Sicyoniis et Ægyptiis irrogata multa ab Argivis, vi. 92.
Sidon Phœnicum urbs, ii. 116. iii. 136.
Sidonia navis Xerxis, vii. 28.
Sigeum et ejus occupatio per Pisistratum, v. 65. 94.
Sigeum in Hellesponto Troicum, iv. 38. ad Scamandrum, v. 65.
Sigma litera Persarum nomina terminantur, i. 139.
Sigynnæ populus ubi, v. 9. sigynnarum appellatio quid apud alios notet, ibid.
Silenus ubinam captus fuerit, viii. 138.
Sileni Marsyæ pellis in utrem formata ubi suspensa, vii. 26.
Sillicypria eorumque fructus pro oleo in lucernis, ii. 94.
Silphium ubi, iv. 170. 192.
Simiarum comestores, iv. 194.
Simiarum ubi maxima vis, ibid.
Simonides Ceus, v. 102.
Simonides Leoprepis f. et ejus epigrammata, viii. 228.
Simulacrum pistricis Crœsi, i. 51. simulacra ab Ægyptiis primum diis consecrata, ii. 4. simulacrum Jovis arietina facie, ii. 45. Panis, ii. 46. æstatis et hyemis, ii. 121. simulacrum ex pelvi factum ab Amasi et cur, ii. 172. simulacrum Veneris in Cyrene, ob preces exauditas, ii. 181. simulacra Minervæ lapidea duo, ii. 182. simulacrum Isidis, bubulis præditum cornibus, ii. 41. simulacrum Mercurii, porrectum veretrum habens, ii. 51. simulacrum Darii lapideum, iii. 88. simulacrum Vulcani Pataicis simile, iii. 37. simulacra soli Marti faciunt Scythæ, iv. 59. simulacra ex oleis, Damiæ et Auxesiæ, v. 82.
Sindus urbs, vii. 123.
Singus urbs, vii. 122.
Sinope urbs, i. 76. ii. 34. iv. 12.
Sinus Arabici maris descriptio, ii. 11.
Sipia, locus, vi. 77.
phnus insula dives metallis, iii. 57. multata a Samiis, iii. 58.
Siphnii quas naves Salaminem, miserint, viii. 46.
Siris Italiæ, viii. 62.
Siris Pæoniæ, viii. 115.
Sirites Damas, vi. 127.
Siromitres Œobazi f. Paricaniorum dux, vii. 68. Masistii pater, vii. 79.
Siromus Mapenis pater, vii. 98. Siromis pater Chersios Salaminii, v. 104.
Sisimaces dux, v. 121.
Sisamnes Hydarnis fil. Ariorum dux, vii. 65.
Sisamnes Otanis pater, injuste judicans, excoriatus jussu Cambysis, v. 25.
Sisyrna genus penulæ, vii. 67.
Sitalces Thracum rex, iv. 80. vii. 137.
Sithonia regio, vii. 122.
Siuph urbs Ægypti, ii. 172.
Smaragdus Polycratis, iii. 41.
Smerdis Cambysis fr. iii. 30. ejus a fratre mandata cædes perpetratur, ibid. occisum a se Cambyses luget, iii. 65.
Smerdis fictitius regno potitur, ibid. ex auribus amputatis agnoscitur, iii. 69. occiditur, iii. 30.
Smerdomenes Otanis fil. Xerxis exercitus dux, vii. 82. 121.
Smila oppidum, vii. 123.
Smindyrides Sybarita unus ex procis filiæ Clisthenis, vi. 127.
Smyrnæ origines, i. 16. a Gyge oppugnata, i. 14. ab Alyatte capitur, i. 16. a Colophoniis condita, ibid. uti ab Ionibus dirempta, i. 149.
Smyrna Thesei uxor, ii. 2.
Smyrna Æoliæ civitas condita eaque celeberrimum emporium, ii. 5. ut amissa ab Æolibus, i. 149.
Sobolis procreandæ præmia apud Persas, i. 136.
Sogdi populus, iii. 93. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 66.
Sol Massagetarum deus, i. 212. Soli Massagetæ equos immolant, i. 216. Sol auctor exundationis Nili, ii. 25.
Soleæ Bœoticæ, i. 195.
Solis insoliti ortus, quos referunt Ægyptii, ii. 142. solis vis in India, iii. 104. solis mensa ubi, iii. 18. solis fons, iv. 181. solem execrantes, iv. 184. solis eclipsis Xerxe movente exercitum contra Græcos, vii. 37. sol Græcorum deus, ibid. sol pro mer-

cede redditus, viii. 137. sol obscuratus, i. 47. 103. vii. 37. solis sacræ oves ubi, ix. 91.
Soli urbs et ejus obsessio, v. 115.
Solii in Cypro, v. 110.
Solon legislator Athen. i. 29. ejus peregrinatio in Ægyptum, i. 30. in Cyprum veniens, carminibus celebrat Philocyprum, v. 113. ejus cum Crœso de beatitudine colloquium, i. 20. 31. 32. 33. Solonis lex Athen. data, ii. 177.
Solœis promontorium, ii. 32. iv. 43.
Solymi olim Milyæ dicti, i. 173.
Somnium filiæ Polycratis, iii. 124. Hipparchi, v. 56.
Somniorum natura, vii. 16.
Sophanes Decelensis, vi. 92. Eutychidis fil. ix. 73. ejus ancora et præclara facinora, ix. 74. 75.
Sophistarum totius Græciæ peregrinatio, i. 29.
Sororem Cambyses ducit, occidit, et aliam superinducit, iii. 31. 32.
Soror eadem et uxor, iii. 31.
Sosiclis Corinthii de restituendo Hippia oratio, v. 92.
Sosimenes Panætii pater, viii. 82.
Sostratus Laodamantis fil. iv. 152.
Spaco Medis canis appellatur, i. 110.
Spargapises Tomyridis f. a Cyro capitur, i. 211. seipsum interimit, i. 213.
Spargapithes Agathyrsorum rex, iv. 76. 78.
Sparta urbs Lacedæmoniis, vii. 234. Spartiatarum instituta a quo, i. 65.
Spartiatæ Lycurgum delubro ædificato colunt, i. 66. non donant civitate peregrinos, ix. 34. Spartiatarum cum Argivis de Thyrea agro contentio, i. 82. Spartiatarum regum dignatio et jura, vi. 55. *etc.* eorum senatus, vi. 75. de regibus, v. 75. Spart. cædes ad Thermopylas, vii. 224. eorumque epigrammata, vii. 228.
Spasmi remedia, iv. 187.
Spathæ palmarum, vii. 69.
Sperchius amnis Anticyram præterlabitur, vii. 198. 228.
Sperthies Aneristi f. cum Bule se offert ad placandam iram Talthybii, eorumque acta, vii. 134. 135. 136. 137.
Sphendaleæ opp. ix. 15.
Spina Ægyptii et ejus gummi, ii. 96.
Sponsa ubi dotem concubitu quærat, iv. 172.
Spuere apud Persas indecorum, i. 99.
Squamosus piscis Ægypt. sacer, ii. 72.
Stadium, orgyia, passus, cubitus, pes, ii. 149.
Stagirus Græca urbs, vii. 115.
Stathmi regii quid, v. 52.
Stentoris palus, vii. 58.
Stenyclerus, ix. 63.
Stesagoras Cimonis pater, vi. 34. 103. cædes, vi. 38.
Stesenor Curii tyrannus, v. 113.
Stesileus Thrasyli fil. vi. 114.
Strattis Chiorum tyrannus, iv. 138. viii. 132.
Strobilos, pini fructus, ii. 20.
Struchates populus Mediæ, i. 101.
Struthi subterranei, iv. 192. vi. 175. 192.
Strymon fluvius, i. 64. v. 113. vii. 113. ejus fontes, viii. 115.
Strymonias ventus, viii. 118.
Strymonii prius, qui Thraces, vii. 75.
Stryma Thasiorum urbs, vii. 108. 109.
Stymphalis palus, vi. 76.
Styracis usus ad thus legendum, iii. 107.
Styrenses gens Dryopica, viii. 1. 46.
Styreorum insula, vi. 107. ix. 28.
Styx et ejus aqua, vi. 74.
Sua quemque inspicere debere, i. 8.
Suadelæ numen, viii. 111.
Subulci apud Ægyptios profani, ii. 47.
Successionis jus apud Spartiatas, vii. 3.
Suniacum jugum, iv. 99.
Sunium, vi. 87.
Supplex, ix. 75.
Sus animal spurcum apud Ægyptios, ii. 47. sus hostia Lunæ et Liberi patris, ibid. sues apud Scythas, iv. 63. suc abstinent Ægyptii, ii. 28. iv. 186.
Suas oppidum, i. 188. v. 49. 52. Memnonia, vii. 151.
Syagrus Lacedæmoniorum legatus ad Gelonem, vii. 153. 159.
Sybaris urbs capitur, v. 44. vi. 21. maxime florens, vi. 127.
Sybaritanum bellum, v. 45.
Syene urbs Thebaidos, ii. 28.
Syennesis Cilicum rex, i. 74. v. 118.
Syennesis Cilix, dux in classe Xerxiana, viii. 98.
Syleos campus, vii. 115.
Syloson Polycratis fr. Æaci fil. iii. 39. 139. 140. *etc.* 149.
Symæ vicinum mare ubi, i. 174.
Syrgis fluvius in Mæotidem influit, iv. 123.
Syria Ægypto contermina, ii. 116. iii. 5.
Syria Palæstina, iii. 91. vii. 89.
Syrii circa Pteriam, i. 76.
Syrii Græcis Cappadoces, i. 6. 72. iii. 90. Syrorum prædia Crœsus devastat, eosque exterminat, i. 76. v. 49. Syrorum in exercitu Xerxiano armatura, vii. 72. Syrii Palæstinam incolentes, vii. 89.
Syrii Græcis, qui barbaris Assyrii, vii. 63.
Syropæones in Asiam abducti, v. 15.

T.

Tabalus Persa, Sardibus præfectus, i. 154. *etc.*
Tabella totius orbis, v. 49.
Tabellionum Persarum cursus et modus, viii. 98.
Tabiti Scythis Vesta, iv. 59.
Tachompso insula, ii. 29.
Tænarus locus, vii. 168.
Talaus Adrasti pater, v. 67.
Talentum Babylonicum, iii. 89.
Talthybii ira in Lacedæmonios, vii. 134. 137. Talthybii templum apud Spartiatas, vii. 134. Talthybius Agamemnonis præco, ibid. Talthybiadarum honos apud Spart. ibid.
Tanagra, ix. 15. et 35.
Tanagram præterfluit Thermodon, ix. 43. Tanagræi Thebanorum vicini, v. 79. Tanagricus tractus, v. 57.
Tanais fluvius, iv. 20. 123.
Tanitana plaga, ii. 166.
Tarentum urbs, iii. 138. iv. 99.
Tarentini, iii. 138. eorum maxima cædes, vii. 170.
Targitaus et ejus tres filii, iv. 5.
Tartessiacæ mustelæ, iv. 192.
Tartessus emporium nobile, iv. 152.
Tartessum Phocæenses aperiunt, i. 163.
Tartessiorum rex Arganthonius, ibid.
Tauchira oppidum, iv. 171.
Tauri Iphigeniam Agamemnonis filiam colunt, iv. 103. eorum mores, ibid. Taurica gens, iv. 99. 103. Taurici montes, iv. 3. Taurica regio, iv. 99.
Taxacis Scythiæ rex, iv. 120.
Taygetus, iv. 145.
Tearus fluvius, et ejus medica vis, iv. 90. ejus fontes partim calidi partim frigidi, ibid. cippus ei a Dario erectus, iv. 91.
Teaspes Sataspis f. iv. 43.
Teaspes Persa pater Pharandatis, vii. 79. ix. 76.
Tegea Arcadum, vi. 105. vii. 170. Tegeates, i. 65. et Argivi bellant cum Lacedæmoniis, ix. 35. Tegeatibus a Lacedæmoniis bellum infertur, i. 66. ix. 26. ubi mortuus Leutychides, vi. 72.
Teii demigrant in Thraciam capta sua urbe, et Abdera condunt, i. 68.
Telamon heros, viii. 64.
Teleboæ, v. 59.
Teleclus fil. Archelai, vii. 205.
Teleion Persis Tycta, id est, cœna, ix. 109.
Telesearchus, ii. 142.
Telines et ejus gesta, vii. 153.
Telli Atheniensis historia, i. 30.
Telliadæ, ix. 37.
Tellias vaticinus, viii. 27.
Tellus eadem non fert omnia, i. 32. Tellus Scytharum dea, et Apia Scythis dicitur, iv. 59.
Telmessenses conjectores, i. 78.
Telus insula, vii. 153.
Telys Sybaritarum rex, v. 44.
Temeni posteritas, viii. 137. 138.
Tempe locus ubi, vii. 173.
Templa et sacra separata, v. 61.
Tenedus, i. 151. capta a Persis, vi. 31.
Tenia navis, viii. 82.
Teniis honor Datus Delphis, ibid.
Tenus (Temnus) Æoliæ civitas, i. 149.
Tenus insula, iv. 33. vi. 97.
Teos oppidum, i. 142. ii. 178. capta ab Harpago, i. 168. impensas adjuvit exstruendi fani in Ægypto, ii. 178.
Tereus Sitalcis pater, vii. 137.
Terillus, Crinippi fil. Himeræ tyrannus, vii. 165.
Termeneus Histiæus, v. 37.
Termilæ vocantur Lycii Milyadæ, i. 173. vii. 92.
Terram et aquam poscere, iv. 126. v. 18. terræ divisio tripartita, ii. 16. terræ motus tanquam prodigium in Scythia, iv. 28.
Tesserarum ludi inventores, i. 94.
Tethrippotrophus, vi. 35.
Tathronium oppidum, viii. 33.
Tetramnestus Sidonius, vii. 98.
Teucri, vii. 20. et 43.
Teuthrania, ii. 10.
Thales Milesius defectionem solaris luminis Ionibus prædixit, i. 74. ejus inventum in traducendo per fluvium Crœsi exercitu, i. 75. consilium Ionibus datum, i. 170. ejus de incremento Nili sententia innuitur, ii. 20.
Thamanæi populus, iii. 93.
Thamasias Sandocis pater, vii. 194.
Thamimasades Neptunus apud Scythas, iv. 59.
Thannyras Inari Afri filius, iii. 15.
Thasia metalla, vi. 46. 47.
Thasii subacti a Mardonio, iv. 44. muros diruere jussi, vi. 48. in continente possederunt Strymam, vii. 108.
Thasiorum urbes in continente, vii. 118.
Thasus et ejus conditores, ii. 44. vi. 47. ab Histiæo tentata, vi. 28.
Theasides Spartiata, vi. 85.
Thebæ campus, vii. 42.
Thebæ Ægyptiæ, ii. 3. ibi pluviam decidisse, maximum miraculum, iii. 10. Thebæ olim Ægyptus vocatæ, ii. 15. Thebani Jovis fanum, i. 182. Thebanis arietes sacrosancti, ii. 42. Thebana plaga, ii. 166.
Thebanis stigmata inuruntur regia, vii. 233.
Thebani a Græcis obsidentur, ix. 85.

Thebani eligunt Amphiaraum auxiliatorem, viii. 134.
Thebe, Asopi filia, v. 80.
Themistocles Neoclis f. vii. 143. 173. corrumpit duces, ut maneant, viii. 5. ejus strategema, viii. 22. literæ ad Iones lapidi incisæ, ibid. cum Aristide simultas, viii. 79. vafrities, exactio, avaritia, viii. 75. 112. omnium Græcorum prudentiss. viii. 110. secundas retulisse judicatur e prælio navali contra Persas, viii. 23. ut honoratus Spartæ, viii. 124. responsum livido cuidam datum, viii. 125.
Themiscyra. iv. 86.
Themison Theræus, iv. 154.
Theocydes pater Dicæi, viii. 65.
Theogoniæ cantus in sacrificiis Persarum, i. 132.
Theomestor Andromantis fil. viii. 85. ix. 90.
Theophaniorum festum, i. 51.
Theopompus rex Spart. viii. 131.
Thera insula quondam Callista, iv. 147. a conditore Thera vocata, iv. 148. septem annos pluviam non sentit, iv. 151.
Theræorum colonia, iv. 156.
Therambus in Pallena urbs, vii. 123.
Therapne locus, vi. 61.
Theres Autesionis f. Cadmeus genere, iv. 147. 148.
Therma urbs, vii. 123. 127. 183. Thermæus sinus, vii. 123. viii. 127.
Thermodon fluv. ii. 104. iv. 86. ix. 27. 42.
Thermopylarum mons, vii. 176. 219. ad eas prælium Lacedæmoniorum et Persarum, vii. 223. *etc.*
Theron Agrigentinorum monarchus, vii. 165.
Thersander Orchomenius, ix. 16. Theræ avus et Autesionis, iv. 147. vi. 52.
Theseus Thessalus conditor Smyrnæ, ii. 2. raptor Helenæ, ix. 72.
Thesmophoria, ii. 171. Ephesi, vi. 16.
Thespia urbs incenditur, viii. 50.
Thespienses, v. 79. adsumunt cives, viii. 75.
Thesproti populus, v. 92. §. 7. viii. 47.
Thessali cæsi ab Phocensibus, viii. 27. et 28.
Thessaliæ descriptio, vii. 128. 129. equæ ibi omnium optimæ, vii. 196.
Thessalus socius Doriei, v. 46.
Thestes fons, iv. 159.
Thestorides literarum professor, ii. 15. ejus perfidia erga Homerum, ii. 16. quæ illi non bene semper vertit, ii. 24.
Thetidi sacrificant magi, vii. 191.
Thmuitana plaga, ii. 166.
Thoas in Lemno, vi. 138.
Thoës feræ in Libya, iv. 192.
Thomanii populus, iii. 117.
Thonis præfectus Canobici ostia, ii. 114.
Thoraces picturati Amasis regis, iii. 47.
Thorax Larissæus, ix. 58.
Thoricum Atticæ, iv. 99.
Thornax Laconicæ, i. 69.
Thraces a Crœso subacti, i. 28. a Sesostre subjugantur, ii. 103. populus Asiæ, iii. 90. cannabe vestiuntur, iv. 74. adversus tonitrua sagittas excutiunt, iv. 94. Bithyni et Strymonii qui appellati, vii. 75. Xerxis socii, vii. 185. Jovis sacrum currum cum equis abegerunt, viii. 115. Thracum sepulturæ quales, v. 8. Thracum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 75. 76. Thracia tellus descripta, iv. 99. Thracia gens ejusque mores, v. 3. *etc.* Thraciæ muri, vi. 33.
Thrasybuli Milesiorum tyranni commentum, i. 21. 22. aliud, v. 92.
Thrasycles Lamponis pater, ix. 90.
Thrasydeius Aleuades, ix. 58.
Thrasyleus Stesilei pater, vi. 114.
Thriasius campus, viii. 65. ix. 7.
Thus ubi et quomodo colligatur, iii. 107.
Thyiæ Cephissi filiæ fanum, vii. 178.
Thini a Crœso subacti, i. 28.
Thyrea ager, vi. 76. et de eo contentio, i. 82.
Thyssagetæ populus, iv. 122.
Thyssus urbs, vii. 22.
Tiaræ, iii. 12.
Tiarantus fl. Scythæ, iv. 48.
Tibareni populus, iii. 94. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 78.
Tibisis fl. Scythiæ, iv. 49.
Tigranes Achæmenides Medorum dux, vii. 62.
Tigranis ducis species et statura, ix. 96.
Tigris fluvius in rubrum mare infunditur, i. 89. v. 52. vi. 20.
Tigres tres et eorum ortus, v. 52. Tigris ostium, vi. 20.
Tilones pisces, v. 16.
Timagoras Timonactis pater, vii. 98.
Timander Asopodori pater, ix. 69.
Timareta antistes Dodonæa, ii. 94.
Timegenides Theban. ix. 86.
Timesitheus, v. 72.
Timesius Clazomenius, i. 168.
Timnes Ariapithis tutor, iv. 76.
Timo sacrifica, Paria genere, vi. 134. 135.
Timodemus Aphidnæus, viii. 125.
Timogenides Thebanus, ix. 38.
Timon Androbuli fil. Delphus, vii. 141.
Timonax Timagoræ filius, vii. 98.
Timoxenus Scionæorum imper. viii. 128.
Tiryns et Tirynthia regio, vi. 76. 77. 83. vii. 137.

Tisamenus Græcorum aruspex, ix. 33.
Tisamenus Spart. iv. 147. vi. 52.
Tisander Isagoræ pater, v. 66.
Tisander Hippoclidis pater, vi. 127. 129.
Tisias Lysagoræ pater, vi. 133.
Titacus Aphidnæus, ix. 73.
Tithæus Datis filius, vii. 88.
Tithorea Parnassi, viii. 32.
Titormus Ætolus frater Malæ, vi. 127.
Tmolus, i. 84. 93. v. 101. Tmolus auri ramenta profert, i. 93.
Tomyris Massagetarum regina a Cyro bello petitur, i. 205. *etc.* ejus magnanimitas, i. 212. Cyri caput cruori immergit, i. 214.
Tonitrua in Xerxis exercitum ingruunt, ii. 42.
Torona Græca urbs, vii. 22. 122.
Trachea Chersonesus, iv. 99.
Trachis urbs, vii. 199.
Trachinii, vii. 175. 176.
Trachinia regio Melidis, vii. 201.
Trachiniæ petræ, vii. 198.
Trapezus Arcadiæ, vi. 127.
Traspies Scythæ, iv. 6.
Trausi populus Thraciæ, v. 4.
Trauus fl. vii. 109.
Tria capita, seu capita quercus, locus sic dictus, ix. 39.
Triballicus campus, iv. 49.
Tribus in Sardibus, iv. 45.
Triopii Apollinis sacrum atque certamen, i. 144. iv. 39. vii. 153.
Triopium Cnidiorum regio, i. 144. 174.
Triopium promontorium, iv. 38.
Tripodes in templo Apollinis Ismenii, v. 59. et 60. et 61.
Tripus apud Tritonidem paludem, iv. 179.
Tritæenses Achæorum pars, i. 145.
Tritantæchmes, Artabazi fil. i. 192.
Tritantæchmes, vii. 82. Artabani filius, viii. 26. ejus generosa sententia, ibid.
Trieterica et Bacchanalia apud Gelonos, iv. 108.
Triteæ oppid. viii. 33.
Triton. fl. et Tritonis palus, iv. 178. 191.
Trœzenii, vii. 99.
Trojana ætate, tertia post Minoëm, vii. 171.
Trophonium, viii. 134.
Tutelaris Minervæ templum apud Chios, i. 160.
Tychius coriarius, Homeri hospes, ii. 9. ab Homero celebratur, ii. 26.
Tycta, Persicæ cœnæ regalis nomen, ix. 110.
Tymnes Histiæi pater, v. 37. vii. 98. ubi occultatus, iii. 5.
Tyndaridarum expeditio in Atticam, ix. 73.
Tyndaridarum unus relinquitur in urbe Sparta, v. 75.
Tyndarus, ii. 112.
Typhon, ii. 156. iii. 5. Tyrannis lubrica res, iii. 53. Tyrannidis incommoda, v. 92. Tyrannorum mores, iii. 80. Tyrannum secundum ejecto priore nullus admittit, vi. 5.
Tyres Scytha, iv. 80.
Tyres fl. iv. 11. 47. 51. 53. 82.
Tyritæ, Græci, iv. 51.
Tyrus quando extructa, ii. 44.
Tyriorum castra, locus, ii. 112.
Tyrodiza Perinthiorum, vii. 25.
Tyrrhenus Atyis f. colonias in Tyrrheniam ducit, i. 94. Tyrrheni oppugnant Phocæenses, i. 166. Tyrrhenia seu Thuscia, i. 163. Tyrrheniam Phocæenses aperiunt, i. 163.

V

Vaccæ Isidi sacræ, ii. 41.
Vaccinam non gustantes, iv. 186.
Vates in exercitu, ix. 33.
Vaticini Scytharum, iv. 67.
Veneris Uraniæ templum a Scythis compilatum, i. 105. Veneris fanum apud Cyprum, ibid. templum apud Scythera, ibid. Mylitta Assyriis dicta, Arabibus Alitta, Persis Mitra, i. 131. Urania Arabibus Alilat, iii. 8. Veneris templum apud Atarbechin, ii. 41. Veneris hospitæ, quæ Helena fuit, ædes, ii. 112. Scytharum dea et ab iisdem Artimpasa dicta, iv. 59.
Venus Assyria et Babylonica, i. 199.
Vehiculum Spartæ honoratum, viii. 124.
Venti etesiæ non sunt causa exundationis Nili, ii. 20. ventorum ara in Thyia, vii. 178.
Ventus Strymonias, viii. 118.
Ventus Hellespontias, vii. 188.
Veritas et mendacium ejusdem pretii, iii. 72.
Verua quina Æolum, ii. 37.
Vesta Scytharum dea, iv. 59.
Vestes laneæ ubi profanæ, ii. 81.
Vestis Ionica et Dorica, v. 87.
Via sacra, vi. 34.
Vici Medorum, i. 86.
Vicinos medi et Persæ colunt, i. 134.
Victimæ cædendæ ritus apud Scythas, iv. 60.
Vinum palmeum, ii. 86. ex hordeo apud Ægyptios, ii. 77.
Viperarum generatio cur rara, iii. 108. 109.
Vir prudens in suscipiendo quid cogitet, vii. 49.
Virginum auctio apud Babylonios, i. 196. virgines ubi devirginentur a rege, iv. 168. virginum anniversarius conflictus, iv. 180.

Viri pauci apud Persas, homines multi, vii. 210.
Vita Ionica, iv. 95.
Vitæ humanæ brevitas et calamitas, vii. 46. dies varii, i. 32.
Vitis ac platanus aurea, vii. 27.
Vivos defodere Persis in usu, vii. 114.
Ultio fratris necessaria, iii. 65. vehemens apud Deos invidiosa, iv. 205.
Ulysses, ii. 7. 26.
Umbri pop. i. 94. iv. 49.
Vocalissimus Ægyptius, iv. 141.
Urbana Minerva, v. 82.
Urbium Græciæ incrementa decrementaque, i. 5.
Urbes a Dario in Scythia conditæ, iv. 124.
Uraniæ Veneris fanum vetustissimum, i. 105. ejus templum a Scythis diripitur, ibid. apud Persas sacrificia, i. 131. Urania Venus Alilat Arabibus dicta, iii. 8.
Urina hirci spasmi remedium, iv. 187.
Ursorum ac luporum sepultura, ii. 67.
Urotal Arabibus, Dionysus, iii. 8.
Utii populus, iii. 93. et eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 68.
Vulcani sacerdotes, ii. 3. et maximum templum Memphi, ii. 99. vestibula, ii. 101. 121. Vulcani colossus, ii. 176. et fax, vii. 98. Vulcani templum et statua, iii. 37.
Vulpanseres Ægyptiis sacri, ii. 72.
Uxor Candaulis Gygi nuda visa, i. 9. uxorum mactatio ad mariti funus, v. 5. uxores Atheniens. raptæ, vii. 138.

X

Xanthius campus, i. 176.
Xanthii populus, ibid.
Xanthippus Ariphronis f. vi. 131. 136. vii. 33. viii. 131.
Xanthippus dux Atheniensium cruci figit Artaycten, vii. 33. ix. 120.
Xanthus Samius, i. 134.
Xenagoras Praxilai f. Halicarnass. ix. 107.
Xeni, hostes, ix. 11.
Xerxes Darii filius, i. 183. Xerxis genealogia, vii. 11. impius et scelestus, viii. 109. Xerxes quid Græcis significet, vi. 98. rex Persarum declaratur, vii. 3. cur bellum Græcis intulerit, vii. 6. 7. copiæ Xerxis maximæ, vii. 20. Xerxes Hellesponto compedes injicit, vii. 35. Xerxis crudelitas, vii. 39. ix. 112. Xerxis dona in Hellespontum collata, vii. 54. Xerxis exercitus in Europam trajectus, vii. 56. Xerxi quæ ostenta oblata sint, vii. 57. Xerxes exercitum suum lustrat, vii. 59. ejus copiarum catalogus et numerus, vii. 60. 61. 62. *etc.* 184. *etc.* Xerxis duces qui fuerint, vii. 82. 98. Xerxis magnanimitas, vii. 136. confidentia, vii. 146. Xerxiana classis, vii. 184. Xerxis formæ dignitas, vii. 187. Xerxi naves quadringentæ submersæ, vii. 190. Xerxis ad Thermopylas clades, viii. 24. Xerxis ridiculum factum, ibid. Xerxis impietas, viii. 109. ejus copias fames et pestis extinguit, viii. 115. ejus reditus in Asiam, viii. 117. *etc.* Xerxis amores, ix. 108. et *passim plurima de eo toto libro* vii. *et* viii.
Xuthus Ionis pater, vii. 94.
Xystum aureum Amphiarao donatum, i. 52.

Z

Zacynthii pop. iii. 59. vi. 70.
Zacynthus, iv. 195. vi. 70.
Zalmoxis dæmon ejusque cultus, iv. 19. 94. 95. *ubi* alia de eo.
Zancla, nunc Messana dicta, vii. 154. et 164. pulcherr. urbs, vi. 23.
Zancla a Samiis occupata, vi. 23.
Zanclæi populus, vi. 22. vii. 154. proditi ab Hippocrate, ibid.
Zaueces, Afri, iv. 193.
Zegeries, murium genus in Africa, iv. 192.
Zeuxidamus Leutychidis f. vi. 71.
Zira amiculi genus, vii. 69.
Zona urbs Samothraciæ, vii. 59.
Zopyrus se mutilat, iii. 154. ejus ad Babylonios ficta fuga, iii. 156. Babylonici exercitus dux declaratur, iii. 157. ejus præstantia, iii. 160. Megabyzi pater, ibid.
Zopyri filia vitiata a Sataspe, iv. 43.
Zopyrus Megabyzi fil. iii. 160. Zopyrus a rege deficit et Athenas fugit, iii. 160.
Zoster locus, viii. 107.

FINIS.

Excudebant Andreas et Jacobus Duncan,
Academiæ Glasguensis Typographi.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PA
4002
A2
1818
v.2

Herodotus
[Works. Greek & Latin.
1818]